INCUNABULA
L. Inw. Ct. 14.079

INCUNABULA
L. Inw. Ct. 14.080

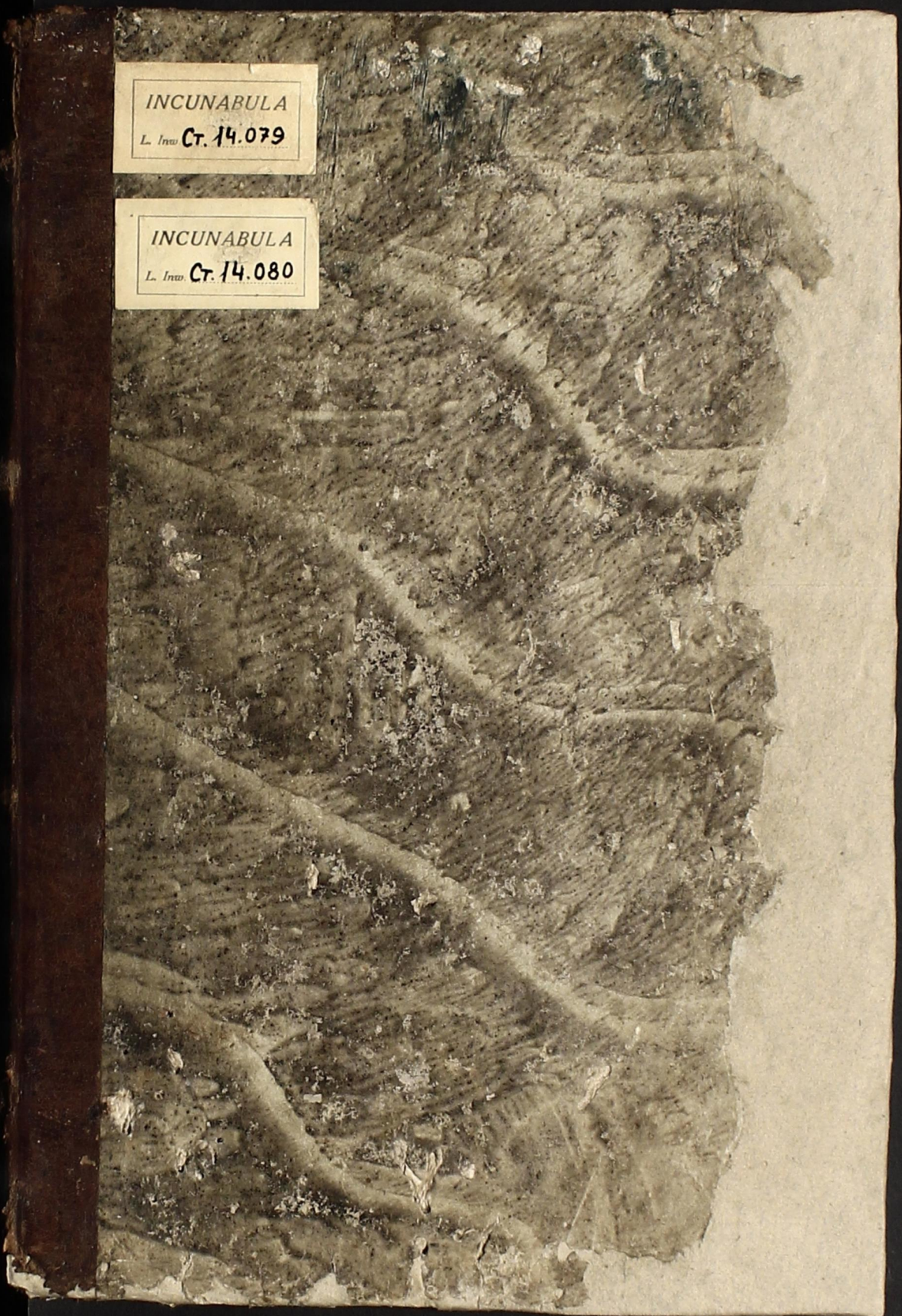

S T A T I U S P u b l i u s P a p i n i u s

O p e r a: Statii Sylvae cum Domitii commentariis. - Statii Thebais cum Lactantii commentariis. - Statii Achilleis cum Maturantii commentariis. - Domitii elucubratio in quaedam Propertii loca . . . Venezia, Bartholomaeus de Zanis de Portesio, I5 Martii I494.

203 ff.; litterae initiales cum ornamento.

Exemplar completum.

Hain, I4979. - BMC V, p.432. - Kocowski B. Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu, 262I. - Gspan A.-Badalić J. Inkunabula v Sloveniji, 622.

T I B U L L U S A l b i u s

E l e g i a e . Acced.: C A T U L L U S C a i u s V a l e r i u s. Epigrammata, Epithalamium, Exametrum etc. - P R O P E R T I U S S e x t u s. Elegiae. Venezia, Symon Bevilaqua Papiensis, 26 Junii I493.

I57 ff.nn.

Exemplar completum.

Hain, 4764. - BMC V, p.5I7-5I8. - Kocowski B. Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu, 2806. - Badalić J. Inkunabule u Narodnoj Republici Hrvatskoj, I070.

Tibullus Catullus &
Proptius cũ comento.

Ex libris Ferdinandi Chotomski

Bernardinus Veronensis clarissimo uiro Baptistæ Vrsino ærarii pontifi. custodi. & almæ urbis Gymnasii uicerectori bene merito. Salutem plu. dicit.

Aepe meo uolui dominū signarē libello
Magnaq; p mimo tradere tecta lare.
Sæpius arguras is reddidit ore q̄relas
Deliciēs animū simplicitate meum.
Sustinui dura puerę nigrescere barba
Vt daret alma dies qđ negat ingenium.
Creuit: & e patrio statui depellere nido.
Nunc igitur trepido talia uerba tuli.
Nate uides quæ nunc inopem me torquet egestas:
Musaq; q̄ tenuem sufficit ægra cibum.
Non possum studio sobolem nutrire frequenti:
Res est parua domi: turbaq; multa premit.
Tu potes extremos præcibus tentare penates:
Tu potes eximiæ quærere sortis herum.
Elige de numero quem curia præstat honesto.
Elige de toto qui placet orbe uirum.
Quem cupies dabitur. uiues fœlicior illic:
Hic tristem pateris ingeniose situm.
Hæc dixisse semel satis est: nihil amplius addam:
Inunc stultitia res age quæq; tua.
Vix bene finieram simulato uerba dolore:
Excipit: & lachrymis immaduere genæ.
Vestra quidem genitor semper mandata facessam:
Imperium iussus semper obibo tuum.
Sed caue me longo miserum demergere cæno:
Mors ubi sit citius q̄ data uita mihi.
Turpia delectant. sapiens pridetur apollo:
Esuriuntq; nouem docta corona deæ.
Nos sumus abiecti. nemo est qui clamitet: heus tu
Huc adsis: nostræ uiuere uis ne domi?
Et mala de nobis quærit ludibria uulgus:
Et locuples uisos longius ordo fugat.
Te penes utilius uideor squalere tenebris:
Quam me turba sago iactet in astra rudi.
Est tamen est unus: cui me committere possis:
Vt phœnix olidas unicus inter aues.
Ille sacris ueterum libris incumbit: & æui
Inclyta præteriti gestaq; rescq; sapit.
Optima quæsito ueneratur numina cultu:
Esse numam dicas religione pium:
Supplicibus pacē ueniā deferre potenti
Promptus: & ænea uel pietate prior.
Gymnasium tanta solers rōne gubernat:
Vt sit in æneadum cultius urbe nihil.
Hic est ursinæ baptista propaginis: hic est:
Cuius in arbitrio stare perenne queo.
Huic ego q̄ supero malim seruire tonanti.
Huius ero. iam nunc conor adire. Vale.
Dixit & exiluit: reuoco: non audit: & ambos
Accelerat cursu ceu solet aura pedes.
Suscipe læte manu properantē rector amica
Viuat & auspiciis sæcula multa tuis.
Et quotiēs natū dextra lustrabis utraq;
Tum precor o patris memor ipse sui.
Stāt gemini nobis: tenet umbria fertilis unum.
Insula nunc alium syrmionensis habet.
Hic uenient ad te rutili pollucis in ortu:
Si quo frater erit cultus honore scient.

q Vanquā a me nusquā lectū sit apud quēpiā unū certissimū maiorę nostrorę codicē de Albii Tibulli claritate: suo tamen ipsiusmet testimonio adductus conspicio eum diuitias olim amplissimas possedisse: & generis cōditionē ex elegāti pgenie emanasse. Nā qsqs Panagyricō de Coruino Messalla diligēter legerit: is ibi ita esse scriptū iueniet: Nam mihi quom magnis opibus domus alta niteret. Cui fuerāt flaui ditātes ordie sulci: Horrea fœcūdis nō deficiētia mensis: Cuiq; pecus denso pascebāt agmine colles: Et domio satis: & nimiū furiq; lupoq;. Sed cū bellorę: ut puto ciuiliū pturbatio nō urbē modo sed finitimos etiā infestaret: ad egestatē forte fortuna corruit ut in eodem panagyrico inuit: & in prima oium elegia notat his uerbis. Vos quoq; fœlicis quōdā: nūc pauperis agri Custodes fertis munera uestra lares. Tū uitula inumeros lustrabat cæsa iuuēcos. Nūc agna exigui est hostia parua soli. Nec mirū cupiā illud uideri debet: quom Propitius nauta poeta coætaneus talē itidē sibi casū eadē accidisset rōne i suo ad Cynthiā monobyblo ipsemet testificet. Ait. n. elegiarę q̄rto: Nā tua quum multi uersarēt rura iuuēci: Abstulit exultas ptica tristis opes. est aūt natus ea tēpestate: qua Hirtius & pansa romani cōsules i bello ad mutinā gesto animā despōdētes desiderati sūt. quod aptissime demōstrat li. iii. quum ait: Natalē primo nri uidere parētes: Quom cecidit fato cōsul uterq; pari. Nā & Ouidius Naso se natū illis consulibus dicit in libro tristiū penthametro Tibulliano utens artificiose. Refert aūt Eusebius libro tēporę Nasonē in pelignis ortū secūdo Octaui Cæsaris iperii anno. Sed quom Tibullus ingenii præstātia & corporis bonitate ect amabilis: quattuor ex iuuētute Romana fœminas: sed aliā alio tpe deperiisse dicit. quarę tamē aliqs cū gbusdā quoq; aliis cōmunes sibi fuisse ex uniuerso opere consequimur. Cæterę cum Deliæ ex illis primæ implicitus esset illecebris: Coruinus Messalla creatur in Asiam Romani exercitus iperator: cui se nullo pacto Tibullus tāetsi misere ardebat Deliam: ob illius tamē in se merita contubernii comitem recusauit. Itaq; proficiscentē in pro uinciam comitatus: ut primum Corcyram appulit: febri corripitur. ubi morbo dierum quindecim continuo & maximo fractus & imbecillis: & ulterius subsequi non potuit: ut in elegia tractatur: quæ Ibitis egeas incipit. Et Ouidius Naso in elegia lamentatoria de eius obitu dixit: Sed tamen hoc melius q̄ si phœacia tellus Ignotum uili supposuisset humo. hac ægritudine leuatus: & in pristinam restitutus conualescentiam: ad patrios penates hoc est Romam reuertitur: molliusculiq; sæculi sui consuetudinem prosequens: denuo uacauit amoribus quos: heu fata crudelia: dum per elegidia suauissima exprimit ex humanis migrare cogitur: immatura enim morte præuentus occubuit. quod ita profecto esse Ouidius eodem quo iste natus anno significat ubi li. tristium. iiii. suorum temporum poetas attingit: quibus propter artium communium uinculum & eorundem cognationem studiorum familiarissime utebatur. ait enim Virgilium tantum uidi: nec auara Tibullo Tempus amicitiæ fata dedere meæ. Romæ demum honestissime sepultus est: ante cuius rogum matrem & soro-

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ СТ 14080

rem adstitisse: præterq; eas deliam & Nemesim amatas mulierculas. Ouidi. in præfata scribit elegia. Ad Cor uinum autem messallam opus hoc misit in quattuor libellos digestum. amores suos in totidem fœminuncu las manifestans: ex quibus duas tantummodo Nemesim scilicet & Deliam memorant poetæ: inter quos præ cipue Nasonem sequor: qui eo: quem iam antea sæpius memini: loco ait. Sic Nemesis longum: sic delia no men habebit: Altera cura recens: altera primus amor. Neheram enim & Sulpitiam Serui Sulpitii Roman patritii filiam nusquam: quod memoria suppediret: decantauit antiquitas. Vnde compellor existimare has mi nus ab eo obseruatas fuisse. ultimus enim libellus laudes Messallæ & sulpitiæ ac Cherinti amores continet: qui nimmo Deliam poetæ unicam amatricem extitisse. Quãuis enim Ouidius in antedicto loco referat Neme sin post primos cum delia complexus in secundis habitam delitiis: Horatius tamen flaccus ad eum libro car minum primo: si Acroni commentario credimus: scribens: eius amicam uocat Glicerẽ: uel ficto nomine for sitan & uero. his enim uerbis de contemptu ab amica aduorsum illum habito consolatur. Albi ne doleas plus nimio memor immitis Gliceræ: neu miserabiles decantes elegos: & cætera. Quippe pro amorum: successo ne permutato nomine Nemesin uocitasse quasi odiosam atque stomachosam. nãque & Ouidius de arte amã di. iii. quom Romanas commonefaceret ex poetarum familiaritate fructum colligi immortalẽ: q; scilice su is uersibus quas adamassent æternitati temporum dedicarent: arguit a Cynthia Propertiana & Nemesi Tibul liana: nullam de delia mentionem faciens. Præterea Martialis bilbilensis in Disticon li. ubi de poetis memi nit ita scribit. Lusit amatorem nemesis lasciua Tibullum: In tota iuuit quem nihil esse domo. Tibullus enĩ non ad Nemesin sed ad Deliam hoc usus est penthametro. Adiuuet scilicet in tota me nihil esse domo. Nempe Nemesis græcum est uocabulum deæ cuiusdam: quam plinius noster in naturali scribit historia: ne in capito lio quidem nomen latinum ad sua tempora inuenisse: quæ ut ipse ait locum habet post aurem equæ dexteram quo per tactum ori proximum a minimo digito ueniam sermonis a diis reposcimus. Et accipitur p dea quæ per stomachationem & uindicationem quispiam insolenter facta contumaces & nimium sibi arrogantes plec tit & econuerso. Catullus meus ad licinum puerum misere dilectum. Hunc audax caue sis: precesq; nostras oramus caue despuas ocello: Ne pœnas Nemesis reposcat a te. Est uehemens dea: ladere hanc cauето. Auso nius quoq; burdiualensis in tetrastico quod in primo epigrammatum libro positum ex græco de statua Neme seos traduxit. Me lapidẽ quondã persæ aduexere trophœũ. Vt fierẽ bello nũc ego sum Nemesis. At sicut græ cis uictoribus asto trophœũ: Punio sic psas uaniloquos Nemesis. Hi duo percelebris auctoritatis uiri uidenẽ intellexisse Nemesin deã esse facinorosos & delinquentes punientẽ. Quæ autẽ benefacti eadẽ sit remunerato ria Antimachi epigrãma testimonio eũ: in quo quidẽ: si Gregorio tiphernati fidẽ adhibemus: ita scriptum est in Strabonis gæographiæ li. xiii. Est dea quã nemesin dicũt: dea magna potensq;: Quæ bona cælestũ cõcessu cũcta deoꝝ Possidet. & cætera quæ sequunt. Verꝝ quoquomõ res se habeat ex amoribus fœminarꝝ hoc opu sculũ reposuit: cuius character est lepidus: dulcis: suauis: tersus: copiosus: in quo facilitas ineſt mirifica: & ua rietas floret: nitor emineт: & lasciuia iuuat. Quæ oia usq; adeo pfecta sũt: ut quom teneræ ingenii adolescentis dulcedini arrideamus pulchritudinẽ in musica præter ætatẽ admiremur. Quocirca sũt qui quom de elegiacis poetis disceptent: Propertium huic anteponãt. sunt qui Tibullũ elegiographoꝝ principẽ uelint. Posteriorum. Quintilianus doctor est in oratoriis institutionibus. Ouidiũ. n. lasciuiusculũ & enerue magis putat. Qui si ta men suo nequaquã ingenio paruisset: optimũ pfecto apud latinos locũ promeruisset. Reperiunt aũt nõnulli: qui quom de uirtute locuti clunẽ agitẽt: hũc nostrũ auctorẽ mixꝝ in modũ suauẽ abiiciũt: ea sane rõne permoti: q; tũ quædã pteruiuscule cecinerit: tũ q; Priapũ cõsulat sup detestabili puerorum amore quibus oĩbus calum niatoribus quom Lælius Apulleius elegãter & docte libro primo Magitæ rcsponderit: cũ multoꝝ exẽplo tum maxime de Platonis uita philosophi acutissimi atq; modestissimi testimonio. Sciant tamẽ illiusmodi hoĩes atq; itellexisse uelint in masculos olim libidinis licentiã trãsferri sine pœna ne dicã uituperio pmissũ: quom apud exteras nationes puellulis dedecori datũ esse qui nõ habuissent amatorculas. Aemilius Probus in prohemio sui operis exatauerit. Quid ãt turpius quod ad hãc maxime rẽ spectet iueniri legiq; põt q; Alexis Virgiliana? In præcio tamen est & eã puellulos uix primarũ litterarũ cognitione imbutos præceptores in scholis edocent. Quippe Catamitis licẽter abusã antigratẽ Seruius i buccolicis rettulit. Et catullus ad Malliũ ĩ epithalamio di xit: Hæc nuces pueris neget Desertũ domini audiens cõcubinus amorẽ. Et Propertius elegiaꝝ secundo ma ius quid est ausus suis carminibus inserere: Hostis si quis erit nobis amet ille puellas: Gaudeat in puero siquis amicus erit. Iuuenalis quoq; uatũ antiquoꝝ oĩum sanctissimus in icrepãdis uitiis hominũ castigator satyrarũ secũdo redarguit Posthumũ Arsidiũ q; uelit ille uxorẽ ducere: quom tormẽta incõmodaq; quæ uiri ex mulie rũ cõsortio perpetiuntur & sustinẽt ignoret: ueluti psuaderet ex duobus peccatis tolerabilius: Nõne putas ingt melius q; tecũ pusio dormit Pusio q noctu nõ litigat. exigit a te Nulla iacẽs illic munuscula: nec q̃rit q;. Et late ri parcas: nec q̃tũ iussit anheles. Quis uero tã stolidæ mentis est homo: qui si semel recte iudicare datum sit. ue lit ideo hunc nostrũ auctorẽ q; semel aut iterum in toto opere de Maratho actito dilectis mentionem fecerit: abiicere: & ueluti postliminio dãnare: nõ secus ac si uiolaria subruẽda aut roseta succidenda esse a stirpe arbi tretur q; infra pulchritudinẽ & elegantiam ceteroꝝ floꝝ unos uel alteros pduxerunt: Nemo pfecto est. Itaq; Tibullũ legendũ esse oĩbus cẽseo: qui dulcedinẽ quandã in elegis & iunctura cũ uenustate & copia assequi cupiãt quæ talis ac tanta est: ut suo ipse sæculo eruditissimo dignus habitus sit: quẽ oĩs ætatis & oĩs sexus hoĩes per legerent memoriaq; mandarẽt. Quã rẽ Ouidianũ illud declarat: ubi se poeta facetissimus excusans q; mol les ac libidinos de amoribus libellos edidisset: conatusq; efficere ut sibi esset uenia concedenda: nititur Tibulli exẽplo qui tametsi reticenda quædã Romanis fœminis ante oculos posuerit: nihilominus laudet ab oĩbus: &

laudatus placeat: & cui placuerit legat. ait. n. ad augustū libro tristiū secundo. Nec fuit Hoc illi fraudi: legitur q; Tibullus: Et placet: & iā te principe notus erat. Siqs tamē i schola magister explanare discipulis teneriores ætatis uoluerit: eū ipsū p deū obtestor: ut quom legēdo puenerit ad illa loca ubi quoddā obscœnitatis ꝓceptū tradit: qd aios adolescētuloꝝ i deteriorē partē flectere: & a uirtutū recta uia auocare possit: cū silētio trāseat: sc; citius uelut rigidū & ifacetū accusari patiat: q; ut obsequētē nimis idulgētia sua iuuentutē corrupisse deus ipse merito talione corripiat. Memor. n. sempillius esto egregii facinoris lacedæmonioꝝ: qui cū Archilochum poetam etiā maximū pudēdis detrectationibus quosdā isecutū cerneret: edicto statim facto de ciuitate libros eius exterminar ūt: quoniā eoꝝ lectio: ut bene ac sapiēter arbitrati sunt: q; eēt turpitudinibus & inuerecundis scaturiens maledictis: mētes liberoꝝ suoꝝ potius nocēdo peruerteret. q; ingenia doctrina excoleret atq; illustraret. Quisquis enim opus hoc exponendum acceperis: multo' silentio uelut exilio indecentiora mulctato.

IVITIAS alius fuluo sibi ꝛgerat auro.
Et teneat culti iug. ma. soli. Genus carminis dr̄ elegiacū: qd hexametro pēthametroq; uersu alternati locato cōstat. est aūt dictus elegus .i. mi sericordia. factus ē. n. ad cōpassionē de mortuo cōcitādā. Oui. i elegia de Tibulli iteritu. Flebilis idignos elegia solue capillos: Ahnimis ex uero 'nūc tibi nomē erit. hoc. n. uersiculo maiores primo de hoibus iā defūctis uita: q̄rimōias mox: & i amoribꝫ æstus edidert. Hora. Flaccus i poetica. Versibꝫ iparit iūctis q̄rimonia primū. Post et ē iclusa uoti sꝛia ꝓpos: siue dictus est elegus a uocē lamētātiū sup funere: q; istituisse Midāgorgii lidis iperātē serūt dū celebraret mīi parētalia: Siue hoc est desipiscere prisca græcoꝝ lingua. Nāq; auctorē huius Theodē naxiū siue Erethrieū tradiderūt dū p insaniā uociferat. Siue hoc ē a laudādis

ALBII Tibulli equitis Romani poetæ clarissimi liber primus.

Iuitias alius fuluo sibi cō
gerat auro:
Et teneat culti iugera ma
gna soli:
Quem labor assiduus ui
cino terreat hoste:
Martia cui somnos classica pulsa fugent:

mortuis: fiebāt. n. illoꝝ laudatiōes uersu alterna uice posito. fuit & carmīs genus lugubre Nænia noīe: qd mortuis ē tribia acciebat: qd qdā latinū: qdāgræcū eē uoluerūt. id nūc epithaphiū uocari dixit Actō scdo carminū cōmētario. Inuētū āt fuisse a Symonide scribit; poeta lyrico ex cea īsula oriūdo. Quāobrē Catullus ad egnatiū Celtiberꝝ ait: Paulū qdlibet allocutiōis mœstius lachrymis Symonideis. Sed epithaphiō ē elogiū illud qđ i sepulchris marmoreis seu lapideis ꝛcisū uidemus. fit. n. ut dixit Seruius i bucolicis cōpleta sepultura: ut Daphnis ego i siluis. Sed næniā & epicœdiū eē idē ferme existimo. Vtrūq; n. dicebat cadaueri priusq; tumulo mādaret quoꝝ alterꝝ nūcupat ultimū & extremū cū lamētatiōe. alterꝝ uero .i. cāti cū. Statius Siluarꝝ. ii. Vulnus ut sis epicœdio psecutus adeo festināter. ab elogo deducit elegidiū p diminutionē qd elegiacas cōpones signat. ut Persius. Nō siq elegidia crudi Dictarūt peeres: ab eodē quoq; descēdit elegia quæ miseria dr̄: q; ueluti ialatina. L. Apulleius i prio de magia usus ē: cuius nulla carmina extāt nisi amoris elegia. hæc uario accētu apud nros pfert. Nā Oui. rōnē latinitatis secutus primā & scdam pduxit. accētū locās i antepenultia. unde i prio de remedio. Blāda pharetratos elegia cātet amores & i. iii. de sine titulo. Venit odoratos elegia nexa capillos. Statius aūt papinius li. siluarū. i. græcos imitatus primā & alterā piter corripiēs i penultia obseruauit accētū. Quas iteruultu petulās elegia ppinqt. Nec alī Persius dixit. Ebria ueratro nō si qua elegidia crudi. Quis uero fuerit certus elegoꝝ iuētor ignorari adhuc & i qōe eē Hora. i poetica uoluit. In hoc genere plurimi græcoꝝ cōscripsere: oīum tamē celebratissimi fuerunt Callimachus & philetas: dicente ꝓpio elegiarū. iii. Callimachi manes & choi sacra philetæ. In ūrm quæso me sinite ire nemus. Sane Tibullus hic uitā agrestē desiderat dūmō deliæ hoc ē, Planie mutuis sibi amoribus potiri liceat Est. n. aia duertēdū morem fuisse poetaꝝ ut i cāticis amatoriis recta noīa fugitarēt: & quædā p ꝓpriis efficta usurpātes ueris psonis pcerēt. Sic Catullus lesbiā p clodia: Et licida p illā p metella. Propertius p hostia Cynthia dissimularūt. Vir. quoq; in bucolicis Alexādrū Pollionis amici: seu Mecœnatis ut octauo scribit Martialis. pueꝝ uocitat Alexin: quasi sine responsione ac supbia modeste alludēs ad adolescētis īgenuitatē & naturæ illius suauitatē. Deliā aūt p plania appelari iccirco ē interpretatio q; prima fuerit quā deperierit Tibullus: utpote dignā uatis amoribus ob eius præter reliqs romanas adolescētulas pulchritudinē: & corpis excellentiā. Nā est appere. unde delia q̄si inter pulchras eminēs. Alius cōgerat diuitias: q uis a me alter rē p arbitrio paret. & ē dictū cū nausea stomachātis: diuitias āt pciosā facultatē. q̄s a dite q græce dr̄ deductas arbitror. Is. n. terra ē: ut in deoꝝ natura Ci. cōmemorat: i q̄ oīa ab ea ipsa orta recidūt: ē diues q ut deus nihil indiget. a diuo ut Varo ait. Dis ditior dissimus facit. Diues āt diuitior tātū Calphurnius i ægloga Iolæ & licidæ. Sū quoq; diuitior certauerit ille tot hædos Pascere. Mar. ad Carinū. Crœso diuitior licet fuissem. Fuluo auro: aut diuitias auri fului. i. præciosoꝝ congeriē. Figura ē quā epitheton græci: nos latini adiectū possumus dr̄e. Fit. n. quotiens noī suū adiectiuum damus. Græci duo ēt epitheta i orōe cōnectūt: qd ppemodū apud latinos uitiosū est. Cōgerat. coaceruet accumulet. e cōgere coadunare. unde Homerus Mātuanus. Quo congessere palūbes ait p nidificauere: ad palūboꝝ instruēdo nidū naturā respiciēs. Et teneat culti iugera magna soli. Ius ē in uerbo culti. Quānuis. n. q̄spiā multoꝝ

prædiorꝝ esset dominus: ea tamẽ nisi magnifice culta possederit. rẽ plane habet ab uno quoq; magni animi uiro negligẽdã. lugerꝝ ẽ terræ spatiũ qđ in uno die duobus bobus arari põt: de cuius mẽsura alia alii scripserũt ut Cato Priscus &. L. Columella libro sexto: & Plinius noster in naturalis historiæ. xviii. Vicino hoste. aut hostibus prĩæ bellũ iserẽtibus: q agros depopulãtes creberrimis icursionibus rura diruũt. Aut uicino hoste. s. existẽte. Vicini quidẽ alter alterius rebus iuidẽt. Cui uero multa sunt multũ quoq; iuigilat ne furto rẽ pdat. Classica martia. sonitus tubarꝝ pugnã idicatiũ: quos cũ oẽs fere ciues expauescãt: auarus tamẽ diues ĩprimis exhoret. Classica tubæ sunt: & earꝝ signũ ĩ bello uoco. sit ẽt classicũ adiectiuũ a classe p nauali collectione. ppertius li. elegiarꝝ. ii. Nã quotiẽs mutinã & ciuilia busta philippos: Et canere siculæ classica bella fugæ. Fugent sõnos. pluralẽ numerꝝ ptulit ut eius ĩterruptiones inueret. Diuiti. n. tãtus iest conseruãdæ rei stimulus & augendæ appetitus: ut sæpissime noctu exprectus qetẽ nequeat cõtinuare. Sic Hora. li. carminũ scdo. Nectes ues somnos timor aut cupido Sordidus ausert. Traducat uitæ ĩerti: Antiptosis ẽ: & uitã uocati gnauã: quæ priuata ẽ & publicæ administrationis ĩmunis. Nam ut Marcus Varro li. rerꝝ rusticarꝝ. iii. scribit. q oli colebãt terrã quæ mr & ceres dr: piã & utilẽ uitam agere credidẽrũt: & hi soli reliqas eẽ ex stirpe Saturni rgis. Quapropter poeta lepidus p totũ hoc suũ opus nrꝝ ĩ modũ & qsapissime laudat Saturnĩ sæculũ. Dũ meus assiduo luceat igne focus. Per figurã totius rei familiaris substãtiã ĩtelligit. hoc ẽ ad uictũ mediocrẽ facultatẽ. Neq; indocte. Sceleratis nãq; & in republicam parricidis aq & igni oli ĩterdictũ ẽ: q duo elemẽta ĩ hoiũm usu maxiẽ necessaria. sic Hora. li. carminũ scdo ostẽdẽs uitã beatã

Me mea paupertas uitæ traducat inerti:
Dum meus assiduo luceat igne focus.
Ipse feram teneras maturo tempore uites
Rustic9: & facili grandia poma manu.
Nec spes destituat: sed frugũ semp aceruos
Præbeat: & pleno pinguia musta lacu.
Nã uenerꝝ: seu stipes habet desert9 ĩ agris:
Seu uet9 in triuio florida serta lapis.
Et quodcunq; mihi pomũ nou9 educat ãn9
Libatum agricolę ponitur ante deum.
Flaua ceres tibi sit nostro de rure corona
Spicea: quæ templi pendeat ante fores.
Pomosisq; ruber custos ponatur ĩ hortis:

cõsistere ĩ mediocritate pauptatis ait: Viuit paruo bene cui paternũ Splẽdet ĩ mẽsa tenui salinũ. p synecdochẽ nẽpe dictũ ẽ. Sic & Statius ad hunc locũ Siluarũ primo: Diuesq; foco lucẽte Tibullus. Ipse serã teneras maturo tempore uites. Quæ sacturus ẽ narrat postea q̃ ea sibi quæ optat cõtigerint: Agricolationẽ se exercitaturũ affirmat: cuius tenor maiores nostros mira suauitate deinuit. Cui Maro quoq; se operã ipartiri dixit: si musæ quãdoq; defecissent. Teneras uites. nouellas uiticulas. i. malleolos: Malleoli. n. teste Columella libro de re rustica. iiii. sũt nouelli palmites ĩnati prioris ãni flagellis. cognominatiq; a similitudine rei: q; i ea pte q̃ decidit: qđ ueteres sacro pminẽtes utriq; malleolorꝝ spẽm gbẽt. Tribus aũt modis fit uitiũ isitio ut Cato priscus docet: & itẽ una ẽ puer: altera quũ uua floret. iõ dictũ ẽ maturo tpe. Grãdia poma: fructũ posuit p arbore: ut Propertius libro elegiarꝝ ultimo. Hic dulces cæraso: hic autũnalia poma. Hac licẽtia & in pfa oratione scribẽtes plerũq; usi sunt. grãdia aũt epithetõ referrẽ ad arboris pomiferæ magnitudinẽ: ad fructus ẽt q̃titatẽ. Quãto. n. poma grãdiora sũt: tãto pciosiora hẽnt. Et pomũ qđ potu idigeat dictũ placuit Varroni in primo rerꝝ rusticarꝝ. Nam illis p siccitatẽ aquã addi opus ẽ: ut stabilia maturescãt. Facili manu. aut ad serẽdũ apta: ut uitem aut arborem nõ delibret & bene cõiũgat surculos: aut nõ callosa quales esse rusticorꝝ manus cognouimus. Nec spes destituat. i. nec me fallat spes: quæ ea ẽ ut agricolis ĩ cõtinuo uersãtibus labore spõdeat futuri puẽtus ubertatẽ: Qua de re iserius lectũ ẽ. Spes alit agricolas: spes sulcis credit aratris Semina: q̃ magno fœnore reddat ager. Acer uos frugũ. copiã rerꝝ utẽsiliũ frugis appellatiõe nr̃i auctores iurisc̃õsultorꝝ uanã ppe reiicientes opinionẽ uolueruñt itelligi nõ solũ qđ ex frumẽtis & leguminibus ẽ: uerꝝ ẽt qđ ex uitibus & arboribus oĩsariã capit. Pinguia musta. mellita & psuauia. Musta pinguedinẽ ĩ se hẽnt ppriã si ex uuis exprimant: puæ ad maturitatẽ puenerit. Pleno lacu. abũdãtiã ostẽdit dicẽdo pleno. Lacus ẽ uas ad excipiẽda uina de torculo defluẽtia: Lucius Columella & palladius Rutilius: & ante hos ambos Cato priscus scripsit. Illud sciẽdũ a ueteribus dici torculũ torcular & torcularĩũ p edificio uinario quo uua torquet. Nã ueneror. q; bene spare debeat arguit a sua ĩ deos religione. Stipes desertus. trũcus sine frõdibus ad religionẽ relictus ĩ agello: q ĩ limite possessionũ p deo hitus ẽ: hoc ẽterio. Oui. fasto. ii. Termie siue lapis siue es defossus ĩ agris: Stipes ab ãtiqs tu quoq; nomẽ hẽs. Lapis uetus uetustate sacer. In triuio: Triuia & Quadriuia erãt rusticorꝝ sacris attributa. illic. n. & oues cædebãt: & serta appẽdebant. Et p loco frequẽti quo ãtiq cõuenire soliti sũt posita iuenitũ ab auctoribus. Catullus. Oibus ut triuiis uulgẽ fabule passim. Iuuenalis: Nõne libet medio cæras iplere capaces Quadriuio. Quodcũq; pomũ. fructũ cuiuscũq; generis mollẽ. Macrobius ĩ saturnalibus dicit pomũ eẽ qdcũq; exterius ẽ esui: iterius uero nõ esui: de nuce secus eẽ. Nã & ppertius elegiarꝝ. iiii. pvꝝ sub mali noie posuit his uerbis. Institor hic soluit pomosa uota corona. Quũ pyrus iuncto stipite mala tulit. Libatũ: deis oblatũ ĩ sacro p primitiis ut ipsi a frugibus mala auertãt. Põit ãte deũ. illũ. s. deũ cuius ĩ tutela sit arbor: ex q̃ primitias offert. Flaua ceres. Apostropha ẽ ad cererẽ frumẽtorꝝ deã: q̃ teste Tullio libro de natura deorꝝ scdo dicta ẽ q̃sigeres a gerẽdis frugibꝰ. hãc græci uocãt. Flaua aũt epithetõ ẽ ad frumẽti q̃litatẽ maturescẽtis. Corona spicea: serũt ex spicis qđ illi daẽ ut arua frugiferẽt. Virgi. ĩ priapeis. Magnaq; foecũdis quũ messibus area desit: In cereris crines una corona ueni. Nã poetæ secuti ueterꝝ opinionẽ theologorꝝ: p cererẽ Tellurẽ iterpretati sũt: finxerũt deã ipsã corolla frumẽtitia comas deuicire. Oui. fastorꝝ. iiii. Imposuitq; suæ spicea serta comæ. Custos ruber. ptector hortu-

sit quē rubrū apte totū dicit pp mētulā. sic Oui. fastoꝝ ultimo. Et ruber hortoꝝ custos. Custos ãt ē idē qđ minister ut i sēdo saturnaliū Macrobius scribit: cē & phibitor ut hic & alibi: Et custos fugꝝ atq; autū. Terreat ut, sæua falce priapus aues. in dextra Priapus falcē hūisse fingit: cuius motu aues & furūculos pterrefaceret. Moderatus Columella li. xi. Inguinibus puero ꝑdoni falce minet. & Hora. Nã fures dextra coercet. Sed Martialis ait: Tu q penne uiros terres: & falce cynædos. Oui. uero Metamorphoseos. xiiii. Q uiq; deus fures uel falce uel inguine terret. Vos quoq; fœlices quondã. Sermonē uertit ad familiares deos: p quē fuisse olim se locupletē uult itelligi. Et sēdm antiq̄ pōtificū istituta loqt̄: ubi scriptū ē ꝙbus hostiis imolādū eēt: & cui deo: quē hoꝝ dignū maioribus: quē iactūtibus: quē maribus: quem fœminis putaremus. Lares dii sūt q ad urbis cōmoda uigilare dicūt iter cōpita: eosdēq; coronaꝝ honore celebrari. Oui. li. fastoꝝ ultio. Lucifero subeūte lares delubra tulerūt: Hic ubi sit clara multa corona manu. Sūt & lares agroꝝ dii apd rusticos: de ꝙbus hic legit. eoꝝ originē poete igeniosissimus libro fastoꝝ sēdo ptractauit. Iupiter. n. quū i potētū Iuturnæ amore depiret: rē nymphis tyberis accolētibus exponit: ꝙbus ad opē sibi ferē dā expeditis: iterminatus est irā suã: si de dolo capto Iuturnã ex eis quēpiã cōmonefaceret. Larla Almonis fluminis nympha & Iunoni furtū Iouis apiret & Iuturnā insidias iã paratas docere ausa ē: cui Larlæ Iupiter i pcipitatis & imodesti sermōis suppliciū linguã indignatus eripuit: Mercurioq; ad iferna sedes & silētii loca dedūcēdā tradidit. Sed iter eūdem dux placidus formositate nymphæ correptus eã ui cōpressit: q̄ geminos: q lares uocanē filios sustulit urbis & agri custodes. Munera uīa. aut coronas ex floribus. Calphurnius ægloga. ii. Nos quoq; pomiferi laribus cōsueuimus horti Mittere primitias: aut uictimã. Nã statī subdit: Agna cadet uobis. Legimus ꝑterea i Horatii carminibus lares thuræ & horna fruge & porca & agna & hædo placari: & coronas ex rore mario & myrtho & cuiuscūq; generis floscŭlus offerri. hæc aūt sacra cōpitalia sūt. Tūc uitula. a cōsequnti ꝓbat q paup effectus sit. Innūeros lustrabat cæsa iuuēcos. ex grege solitū fuit: ut eximior i deorū honorē imolaret: ab hoc credebāt pestē a relīgs depelli. lustrare ꝑter tria significata usitatissima: signat etiã qđ uulgo dicūt facere mōstrã: cuius sniæ duo sūt quoq; uerba recognosco. s. & recēseo. Agna cadet. Hora. itidē libro carminū primo. Seu poscat agnã seu malit hædo hoc sacrificii genus teste Festo & seruio cōmētatore i Damœta dr̄ ābaruale: q. s. arua ābiret uictima. Vir. i georgicis: Terq; nouas circū fœlix eat hostia fruges. sic amburbale uel āburbiū dr̄ illa supplicatio q̄ urbē circuimus. Lucanus: Mox iubet & totã pauidus a ciuibus urbē Ambiri. Rustica pubes clamat. i. sacrū faciendo hymnos dicit: ut tēpestatē dii auertāt. hūc ritū Maro i georgicis egregie cōplectit̄. Io messes & bona uina date. Io uox ouātis ē. cuius prima syllaba sp corripit̄. Sed Io ꝑ Inachi regis argiuoꝝ filia eādē pducit. Quare miror Ouidiū i epistola hypmestræ ita scriptū reliqsse: Quæ tibi cã fugæ: qđ Io freta lōga perras: Sed latinã i uocabulis similibus rōnē secutus uī. Clamat. p clamabit. Vir. i priapeis: Dū tenet obsessas iuida barba genas. Notādū ē quædã ita poni i oꝛone uerba ut q̄si ꝓsentes rē uideamus trãsigere: & ē tūc energia i dicēdo. Catullus Scelastane te: quæ tibi manet uita: alii tamē textus habēt clamet. Vina bona. quoꝝ dulcedine rustici exhilarati icōpositæ saltatiōis modū iuenerūt. iō bona. Iã mō nō possū. Epicurus dixit si ad naturã uiues nūq̄ eris pauper: si ad opinionē nunq̄ diues. Exiguū natura desiderat: opinio imēsū. i hac sniã loqt̄ poeta: sed magis placet ut: mō nō: sit dictū p parcthesim: & sit sensus iã possū uiuere cōtētus puo: mō nō. s. poterã cū Deliã non arderē.

Terreat ut sæua falce priapus aues.
Vos quoq; fœlicis quōdã: nūc paupis agri
Custodes: fertis munera uestra lares.
Tunc uitula īnūeros lustrabat cæsa iuuēcos
Nunc agna exigui est hostia paruą soli.
Agna cadet uobis: quã circū rustica pubes
Clamet Io messes: & bona uina date.
Iam: mō non: possū cōtentus uiuere paruo:
Nec semper longę deditus esse uiæ.
Sed canis æstiuos ortus uitare sub umbra
Arboris ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamen interdū pudeat tenuisse bidētē:
Aut stimulo tardos increpuisse boues.
Nō agnãue sinu pudeat fœtumue capellæ
Desertum oblita matre referre domum.
At uos exiguo pecori furesq; lupiq;
Parcite. de magno est pręda petēda grege.
Hic ego pastorēq; meum lustrare quotānis
Et placidam soleo spargere lacte palem.
Adsitis diui: neu uos e paupere mensa
Dona: nec e puris spernite fictilibus.

Sed canis œstiuos æstus. Canis signū ē nō exiguæ magnitudinis: i quo testes Ptholemæo sunt. xviii. stellæ: atq; extra corpus. xi. Hic fuit Icari fidelis custos: ut i priapeis explicuius. Quã qdē meditationē iãdudū edidisse: nisi me quorūdã seueriorꝝ amicorꝝ rigiditas ihibuisset. Aestiuos canis: æstus. i. caniculares dies caloris itensissimi. Persi. Siccas īsana canicula messes Iãdudū cogt. hoc fit circa mediū Iulu. quādo ipse canis in. xxix. cācri gradū ē. Ad riuos ꝑtereūtis abuæ. i ripis fōticulorꝝ æstiuali tpe delectabilis captat̄ refrigeratio: si ꝓpiuæ locū frōdosæ opacāt arbusculæ. Vir. Hic iter flumīa nuta Et fōtes sacros frigus captabis opacū. Riuus ē locus p longitudinē dessus aquæ currētis q̄si alueus .i. fluere dictus. Aut stimulo tardos increpuisse boues. Rustico morē exprimit: q uerbis & stimulo boues increpāt l̄cte curriculū ptrahēt̄es. Stimulus ē fustis acutæ cuspidis: quē bobus rustici suppūgētes inurūt. Fures. furreptores taciti. fures a furuo. i. nigro appellant teste Laꝑeone: uel a fraudādo siue auferēdo: uel a græco. .n. uocāt græci qđ i octauo cōmētario Seruius ꝓbat. Hic ego pastorēq; meū lustrare quotānis. Mos ab antiqs hītus ē singulis ꝙbuscūq; ānis purificare pecus & pastores

ante q̄ rē ānuā pali facerēt. Quā rē Oui. li. fastoꝝ. iiii. pōit. Quippe de Vestali tēplo culmē durioris salæ ac modicū ex uitulina sauilia suffimēq; accipiebāt. Est āt suffimē lāguis equus. Deide cū cx corōis & frōdosis uirgultis ouilia ꝓtexissēt lustrabāt sub crepusculū pecus saturatū: quo rpe celeberrimi igniculi ex puro sulphure fiebāt: pecusq; iter fumātia tuguriola ut balaret necesse erat ad sacre rei pscōnē. Pali tādē libā miliaceā: quā iuxta fiscella milio plena sub seqbaē deportabāt. itaq; posita dape num i supplicare se arbitrati sunt. Spgere l. p. pales ē pastoꝝ dea cuius diē sacrꝝ uocāt palilia uel pilia ꝑ pilia. L. lra trāsposita. Hi dies natalis est urbis Romæ a pastoribꝫ cōditæ. ut Euse. scribit lib. tēpoꝝ: & Proptius elegiaꝝ. iiii. testaē dicēs. Vrbi festus erat: dixere palilia pēs. Hic primus cœpit mœnibꝫ eē dies. Genus sacrificii erat: ut accēsis stramētitiis fassibꝫ ignē saltu trāsilirēt posteaq; lac biberēt: q fructus pecoris ē. Spargēt ergo lacte palē: hoc ēi Palis honorē fūdere. Oui. Et tepido lacte ꝑcate palē. Pocula fictilia. laudat agrestū igenia a solertia. Primi. n. uasa terrea finxerūt: q̄ fictilia dicunt: quoꝝ artifex uocat figulus. Ex f. l. Lutū itelligit argillā genus terræ mollissimæ: q̄ figuli utunt: ut Moderatus columella li. iiii. auctor ē. q̄re Iuue. assētatori air. Argillā atq; rotā citius ppare. Parua seges satis ē. dubitū ē utꝝ segetē ꝑ frumēris posueris: an itelligat modicū agri satis. seges. n. ut Varro prio reꝝ rusticaꝝ docet: ē qd arā tū ē: sed nec dū satū. Audire i. u. aut imitis epitheto ē uētoꝝ q̄ sua tēpestate sata destruūt: oiaq; depdūt. aut additū ē: ut ui aduersā exprimeret. significat. n. uētus pspiratē apd Proptiū li. elegiaꝝ. ii. Et nobis aqlo cynthia uētus erit. Et dominā tenero detinuisse sinu. Hoc qppe nil suauius: & gratius nihil pōt iueniri. Aut gelidas hybernus aq̄s quū fuderit auster. Auster uētus ē meridiōalis cuius aduētus pluuiā iducit. Aquæ aūt cū suapte natura frigidæ sint: hyemis tū rpe maius i se rigiditatis habent.

Fictilia antiquꝫ primum sibi fecit agrestis
Pocula: de facili compositus q; luto.
Non ego diuitias patrū fructusq; requiro:
Quos tulit antiquo condita messis auo.
Parua seges satis est: satis ē requiescere lecto
Scilicet: & solito membra leuare toro.
Quam iuuat imitis uentos audire cubātē:
Et dominam tenero continuisse sinu.
Aut gelidas hybernꝫ aq̄s quū fuderit auster
Securum sōnos igne iuuante sequi.
Hoc mihi contingat: sit diues iure: furorem
Qui maris: & tristes ferre potest pluuias.
O quantū ē auri pereat: potiusq; smaragdi:
Quam fleat ob nostras ulla puella uias.
Te bellare decet terra messalla mariq;:
Vt domus hostiles præferat exuuias.
Me retinent uictum formosæ uicla puellæ:
Et sedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari cupio mea delia: tecum
Dū modo sim: quęso segnis inersq; uocer.
Et spectē suprema mihi quū uenerit hora:
Et teneam moriens deficiente manu.
Flebis & arsuro positum me delia lecto:
Tristibꝫ & lacrymis oscula mixta dabis
Flebis: non tua sunt duro præcordia ferro
Victa: nec in tenero stat tibi corde silex.
Illo non iuuenis poterit de funere quisq;
Lumina non uirgo sicca referre domum.
Tu manes ne læde meos: sed parce solutis

Fictilia antiquꝫ primum sibi fecit agrestis. Pocula: de facili compositus q; luto. Non ego diuitias patrū fructusq; requiro: Quos tulit antiquo condita messis auo. Parua seges satis est: satis ē requiescere lecto Scilicet: & solito membra leuare toro. Quam iuuat imitis uentos audire cubātē: Et dominam tenero continuisse sinu. Aut gelidas hybernꝫ aq̄s quū fuderit auster Securum sōnos igne iuuante sequi. Hoc mihi contingat: sit diues iure: furorem Qui maris: & tristes ferre potest pluuias. O quantū ē auri pereat: potiusq; smaragdi: Quam fleat ob nostras ulla puella uias. Te bellare decet terra messalla mariq;: Vt domus hostiles præferat exuuias. Me retinent uictum formosæ uicla puellæ: Et sedeo duras ianitor ante fores. Non ego laudari cupio mea delia: tecum Dū modo sim: quęso segnis inersq; uocer. Et spectē suprema mihi quū uenerit hora: Et teneam moriens deficiente manu. Flebis & arsuro positum me delia lecto: Tristibꝫ & lacrymis oscula mixta dabis Flebis: non tua sunt duro præcordia ferro Victa: nec in tenero stat tibi corde silex. Illo non iuuenis poterit de funere quisq; Lumina non uirgo sicca referre domum. Tu manes ne læde meos: sed parce solutis

Ō q̄tū ē a. sermo ē diuitias detestātis: & ē zeugma: & q̄tū auri comice dr̄ ꝑ q̄tū aurꝫ repiat. Potiusq; smaragdi. smaragdus lapis ē uiridis coloris. Claudianus i stilicone. Virideq; smaragdis Loricas. Potius uero dixit: qm̄ ipsoꝝ smaragdoꝝ iteruētu amores cōciliant iter amatores: eisdē nō datis dissoluunt. Præferat exuuias. Spolia ex hostibus superatis bello exuuiæ uocantur. & præferat dictum est ad honorē suæ gentis quasi ꝓmonstret præsentibus & posteris. Vincla. qui paret amori: is dicitur ferre iugum. Vnde inferius. Polt ueneris uinclis subdere colla senem. præterea fingunt poetæ amatores illigari usq; adeo: ut ab amore discedere etiā læsi nequeāt. Hora. iccirco frequētius ait. aut compede aut loro aut uinculis iuuenes detineri. Ianitor. i. custos puellæ quā diligit. Ianitores sunt ꝓprie qbus ex familitio ianuæ custodia cōmissa est: neqs domū temere subeat. i. ostiarii. Sed custodē dixit ꝑ se amāte: q tāto amoris purat icēdio: ut noctu piect̄ añ amicæ ostiolū dormiat. Duras āt fores. i.: exorabiles. Hora. ecōtra dic̄. Quæ prius multum facilis mouebat cardines. Segnis inersq; uocer. Insulsus & piger dicar. Segnis ad animi desidiā: Iners ad corpis ignauiā referē. ¶ Flebis & arsuro positū me delia lecto. Antiqssimū sepulturæ genus fuit corpus terra humare: tāq̄ optimēto mris obducere. Quē admodū De Cyro apud Xenophōtē legit. Sed Cicero scribit i eo li. quē de legibus cōposuit: Quod Cornelius Romæ primus e patriis igni cremari uoluit. Lecto. Lectus & capulus & feretꝝ dr̄. Sic Proptius li. elegiarū. ii. Nec mihi tūc fulcro lectus sternat̄ eburno: Hæc est i attalico mors mea nixa toro. Sed sciēdū funerarios dici uespillones: q baiulāt cadauera ad sepulturā. Polictores eē eos: q ungūt .i. ungere: Bustuarios q purāt: & hi uocant̄ ēt tū ab historicis: tū a poetis ustores. Catullus. Ob semiraso tōdēt ustore. sed hoꝝ oīum ars q̄uis eorūdē oīum idē sit officiū: libitina appellat̄ a Valerio maximo dicēte li. memorabiliū. iiii. Qui tūc libitinā exercebāt. Tristibus & lachrymis os mihi mixta dabis. Proptius hoc idē: Oscula q̄ i gelidis pones suꝑma labellis. Nō tua sūt duro ꝓcordia ferro. Rō ē ab humanitate Deliæ sūpta atq; facilitate. huiusmodi uerba abiratis amātibus obiiciunt apud auctores. Silex uero ē lapis obdurus: cuius genus tā masc. q̄ foc. pferē. Lumia sicca: lachrymis carēta. Lucanus: Qui sicco lumie cāpos Viderit æmathios. Tu manes ne læde meos. Legū sniam sequūt̄ ex. xii. tabulis: i gbꝫ teste Ciceronē i li. de legibꝫ scriptū erat. Mulieres genas ne radūto Neue

lesum funeris ergo habento. Quod ueteres interpretes Sextus Helius & L. Attilius non satis intellexerūt: sed suspicati sunt uetustimēti aliquod genus funeris. Lælius autē lesu ḡsi lugurē amicā deflere suū cadauer: sed ita ne se ipsa lanier: i quo poetæ facile & elegās ingeniū depḥēdit. At Propitius se asperiorē in amoribus Patho ostēdit aliter cōprecatus de domina post suū obitū ingens: Tu uero nudū pectus lacerata sequeris. Dicit autē umbrā sui funeris afflictari posse: si se amica deformaret. Genis teneris. mollibus genis: nec est synecdoche. nam & supra dictū est. mulieres genas ne radūto. Interea dū fata sinūt. Sic & Ouid. ad amatrices li. de arte amā. iii. Dū licet & ueros ēt nūc editis annos: Ludite: eunt anni more fluētis aquæ. Mors adopta caput tenebris. i. a nullo cōspecta: & a nemine itellecta. Vel atq; eius aspectum designat. Hora. li. Sermonū. ii. Seu mors atris circūuolat alis. Nec amare decebit. Nihil ē Ciceronis testimonio turpius sene libidinoso: Nā quod i iuuēta decuit. iā mō crimē habet. Blāditias. lasciuiuscula uerba. Propitius usus est blāditia i singulari. Arguta referes carmina blāditia. unde blādicella p diminutionē teste Festo dicimus. Dū frāgere postes Nō pudet: & rixas inseruisse iuuat. hoc est dum iuuenis ego sum. est enim iuuenilis ætatis rixas & contumelias iferre. Horati. libro carminum. iii. Lenit albescens animos capillus Litium & rixæ cupidus proteruæ. Dux milesq; bonus. Ducem p rectore: & militem proministro ponit. Lucanus itidem li. xii. Si Placet hoc ingt superi: similiter magno nō duce tps eget. Signa uexilla militaria signis. i. figuris: ut aglarū picta. Composito congesto coaceruato. Dites despiciam. ideo Diuitias alius fuluo sibi cōgerat auro dictum est supra. Despiciamq; famem. quia composito frugum aceruo tranquille uitam ager.

Dde merū: uinoq; nouos cōpesce dolores. In scribēdo Tibullus sermonem uariat: ita ut uni rei cœptæ non insistat: sed modo huc modo illuc plerunq; feratur. Et iccirco grata eius oratio: & plurio abūdat lepore. Hic iubet pícernā sibi comessanti largius uinum subministrare: ut iniuriam deleret: quando ob hoc cepit acerbissimā: q; custode posito nullus aditus ad amicam pateat. Et nouos compesce dolores. ideo dictum constat quia Bacchus afflictis mortalibus requiem præstat. igitur ad eum Propertius elegiarum. iii. inquit. Tu potes insanæ ueneris compescere fastus: Curatū q; tuo fit medicina mero. Occupet ut se si lumina uicta sopor. fessi dixit propter amoris insaniam. Catullus ad Lucinum. Sed defessa labore mēbra postq̄ semimortua lectulo iacebāt: huic labori remedium ē optimi uini igurgitatio. Proptius eodem. Tu mō seruitio uacuū me siste supbo: Atq; hoc sollicitū uice sopore caput. phvsice nanq; loqt. Vinū. n. cū rōne suptū uenerē accedit: & amoris curas renouat. ubi uero imoderate receptum est: oēs euanescūt ægritudines animi: quod Ouid. quē nihil latuit: nō ignorauit: in fine secundi de remedio ingens. Vina parāt aios ueneri: nisi plurima sumas: Vt stupeant multo corda sepulta mero. & subdit: Aut nulla ebrietas: aut tāta sit: ut tibi curas Eripiat. siq̄ est iter utrūq; nocet. Percussum tēpora. Vinum sine mō ipsum acriores pulsus facit: ideo de eodē Proptius ait. Quod si bacchē tuis p feruida ipa donis: Accersitus erit sōnus i ossa meis. Quidā legūt pfusū: & tūc res est apta. Dura sera. i. pessulo seu panbulo a serādori. clando. Ianua difficilis. Impcatio est in ianuā p phātasiā poeticā. malū. n. rei ina iatæ tāq̄ affectum habēti optat qd sibi in se ferri deprecat: si ipsa placida suffragetur iter ad amicā. Hoc sit ex amoris uehemētia: ut. s. hostio clauso male loquat: & eidē aperto bene. Sic plautinus Phedronus i Gurguliōe. Valuistin hostiū oculissimū. Vni mihi uicta ḡrelis. datiuus est p ablatiuo: & uicta mihi pro exorata ponit. Ita Proptius elegia. primo de ianua. Victa meis nunq̄ ianua muneribus. Nec furtim uerso cardine apta sones: idē Phedronus Plautinus. Bellissimū hercle uide & taciturnissimū: nunq̄ ullū uerbū mittit quū aperitur: tacet: quum illa noctu clanculum ad me exit tacet. Aperta sones: ideo ait: quoniā uncta ianua non crepat dum pandit. Hora. li. carminū prio. Quæ prius multum facilis mouebat cardines. Quum posti florida serta darē. hoc est dum te & precibus & munere exoratum uenirem. Sic Propertius libro antedicto. Et mihi non desunt turpes pendere corollæ. Nāq; precipitur ab Ouidi. li. de ar. am. ii. Postibus & duræ supplex blandire puellæ: Et capiti demptas in fore pone rosas.

Crinib9: & teneris delia parce genis.
Interea dum fata sinunt iungam9 amores:
Iam ueniet tenebris mors adoperta caput.
Iam subrepet iers ætas: nec amare decebit:
Dicere nec cano blanditias capiti.
Nunc leuis ē tractanda uen9: dū frāgere po
Nō pudet: & rixas iseruisse iuuat. stes
Hic ego dux miles q; bōus: uos signa tubeq;
Ite procul: cupidis uulnera ferte uiris.
Ferte & opes: ego composito securus aceruo
Dites despiciam: despiciamq; famem.

ELEGIA SECVNDA

Dde merum uinoq; nouos compesce dolores:
Occupet ut fessi lumia uicta so-
Neu q̄q̄ multo psusū tēpora baccho por.
Excitet: infœlix dum requiescit amor.
Nā posita est nostræ custodia sæua puellæ:
Clauditur & dura ianua firma sera.
Iāua difficilis domiæ te uerberet hymber:
Te iouis imperio fulmina missa petant.
Ianua iā pateas uni mihi uicta querelis:
Nec furtim uerso cardine aperta sones.
Et mala siqua tibi dixit dementia nostra
Ignoscas: capiti sint precor illa meo.
Te meminisse decet quæ plurima uoce pegi
Supplice: quum posti florida serta darē.
Tu quoq; ne timide custodes delia falle:

Fortes adiuuat ipsa uenus. Ita Oui. de Thisbes animo puellari inquit. Audacem faciebat amor. Fixo. d. dentem uocat clauem ipsam quæ dentata est. Nullo. scilicet quia præ timore suspensi uadunt amantes. Nutu: arrisione oculorum. Notis. signis: Oui. primo de arte: Nec mihi pernutus accipienda nota est. Surgerẽ. t. Qui uere amat omnia intrepide persequitur: & audet intrepide. Phedronus Plautinus. Quo uenus cupido q̃ imperat suadetq; amor: Si media est siue est prima uespera: si status condictus cum hoste intercedit dies: tamen est eundem quo imperat i gratis. Autr. p. u. p. Circitores. hoc est urbis custodes quem noctu inuenerint sine facibus aut in carcerem detrudunt: aut arrepto palliolo premium ex postulant. Quisquis. a. t. e. t. s. Qualibet. insi. non ti. de. Sic Propertius elegiarum. iii. Nec tamen est quisq̃am sacros qui lædat amantes: Sironis media sim licet ire uia. Quisquis amator erit scythicis licet ambulet oris. Nemo deo ut noceat barbarus esse potest. Frigora pigra: frigus non est pigrum: sed pigros homines sua sæuitia facit. Amãtium quidẽ est: ut noctu ante hostia dominarum procumbãt. Propertius de se ait. Me mediæ noctes me sidera plena tuẽtur: Frigidaq; æoo me uidet aura gelu. Multa decidit hymber aqua: hymber est teste Apuleio i libro de mũdo: agmen aquarum: largius ex concretis effusum nubibus. Nvmbus uero repentinior & uæhementior pluuia & quanto est improuisior tanto est præcipitatior: & breuiore astringitur casu. Pluuia. enim iugis. Parcite luminibus: sensus est: auertite oculos in aliam partem: & silentio occultate: si forte fortuna inciderit is in amantes & est commonefactio a futuro periculo. Sua furta: fortiuos coitus. Catullus: Furtiuos uident amores. Se meminisse neger. Si ab eo quispiam hoc forsitan requisierit. Is sanguine natam. Antiquissimi fabulãtur ex testiculorum Cæli patris in mare piectoq; spuma Venerem exortam. Ex quo facto Macrobius saturnalium primo appellatam dixit. O ui. li. fastorũ. iiii. Sed ueneris mensem graio sermone notatũ Auguror: a spumis ẽ dea nata maris. & i Metamorphoseos. iiii. Si tamen in medio quondam generata profundo Spuma fui: gratumq; manet mihi nomen ab illa. E marina natam Venerẽ ait: per quod eã sanguinariã in omnes qui sua linguæ procacitate furta detexerit. Sed sciendũ plures Veneres ex Ciceronis sententia de natura deorum. iii. fuisse. Prima enim ex cælo & die nata est. Cuius heli delubrum fuit. Altera e spuma procreata: quæ de Mercurio Cupidinem secũdũ genuit. Tertiã ferunt Ioue natam ex Dione: quæ Vulcanũ maritum habuit ex q̃ & Marte Antheros natus ẽ. Quartã syria Cyroq; cõceptã: & astrea uocat: quã Adonidi cõiũctã fuisse cõiugio dixerũt ueteres. Saga uerax: fidẽ facit amicæ ab eo qđ incãtatrix pollicita est: & obiectũ absoluit qđ fieri posset. Saga teste Acrõe prio carminũ cõmentariolo dicta ẽ q; satis agat: & ea est: q̃ carminibus & herbis malahoibus dicebaẽ uel arcere uel ipellere. Hora. Quæ saga qs ẽ soluere thessalis magus uenẽis Magico miste. arte dæmoniaca. Nã magus ẽ apd nos sapies. aut ligua psax; sacerdos: si. L. Apuleio credimus hoc in prio de magia sẽtẽti. sed magi icãtatores ex offõ apd nos uocari possũt. Vidi: argumẽtũ ẽ a sui ipius pfẽtia: qđ supius dictũ sit certissimũ. Ducẽtẽ sidera: Virg. Carmia dcæ lo possũt deducere lunã. In. vi. sup Lucanũ cõmentario nr̃o multa sup hac re exarabius: q̃ hic breuitatis gr̃a relinquunt. Flumis hæc rapidi carmine uertit iter. Oui. i epistola Isiphiles d Medea uenefica: Illa refrenat aqs obliq; fluia sistit. & Luc. Amnisq; cucurrit Nõ q̃pnus erat. Hæc cantu finditq; solum. lucanus: Terra quoq; immoti pcussit ponderis axem. Etiam manesq; sepul-

Audendum est: fortes adiuuat ipsa uenꝰ.
Illa fauet: seu quis iuuenis noua limia tẽtat:
Seu referat fixo dente puella fores:
Illa docet furtim molli decedere lecto:
Illa pedem nullo ponere posse sono.
Illa uiro coram nutꝰ conferre loquaces:
Blandaq; compositis addere uerba notis.
Nec decet hoc oẽs: sed quos nec iertia tardat
Nec uetat obscura surgere nocte timor.
En ego quũ tenebris tota uagor anxiꝰ urbe:
Securum in tenebris me facit ipsa uenꝰ.
Nec sinit occurrat quisq̃: qui corpora ferro
Vulneret: aut rapta præmia ueste petat.
Quisquis amore tenetur eat tutusq; sacerq;
Qualibet: insidias non timuisse decet.
Nõ mihi pigra nocẽt hibernę frigora noctis
Nõ mihi quõ multa decidit hymber aqua.
Nõ labor hic lædit: referet mõ delia postes:
Et uocet ad digiti me taciturna sonum.
Parcite luminibꝰ: seu uir seu fœmina fiat
Obuia: celari uult sua furta uenus.
Nec strepitu terrere pedũ: neu q̃rite nomẽ:
Neu prope fulgenti lumina ferte face.
Siquis & imprudens aspexerit: oculat ille:
Perq; deos oẽs se meminisse neget.
Nam fuerit qcunq; loquas: is sanguine natã
Is uenerem e rapido sentiat esse mari.
Non tamẽ huic credet cõiũx tuꝰ ut mihiue
Pollicita ẽ magico saga ministerio. Crax
Hanc ego de cælo ducentem sidera uidi.
Fluminis hæc rapidi carmine uertit iter:
Hæc cãtu finditq; solũ: manesq; sepulchris
Elicit: & tepido deuorat ossa rogo.
Iam ciet infernas magico stridore cateruas:
Iam iubet aspersas lacte referre pedem.
Quum libet hæc tristi pellit nubilla cælo:
Quum libet æstiuo prouocat orbe niues.
Sola tenere malas medeę dicitur herbas:
Sola feros hecates perdomuisse canes.
Hæc mihi cõposuit cãtꝰ: qs fallere posses:

chris elicit. id ē cadauer facit reuiuiscere ut legit ī ꝓlle-
gato Lucani li. de Herychtho. Et Horatius libro sermo
num primo. Cruor in fossam confusus. ut inde manes
elicerent animas responsa daturas. Tepido deuorat
ossa rogo. hoc idē Ouidius in ꝓfata dicit epistola. Cer-
taq; de tepidis deuorat ossa rogis. & Lucanus. Fuma-
tes iuuenum cineres: ardentiaq; ossa E mediis rapit il-
la rogis. Infernas cateruas tenet. animarum multitu-
dinem cum angore demoratur. Aspergas lacte. la-
ctis enim alimento frui defunctorum animas credide-
re maiores nostri: cuius aspersione conciliari etiam pu
tauere. Tristi depellit nubila cælo. Lucanus: uocibus
iisdem Humentes late nebulas nymphosq; solutis Ex-
cussere comis. Hæc autem omnia quom sint impossibi
lia: Lucanus maius quiddam addit. scilicet. Nubes sus-
pexit olympus. quod contra omnium rationē fieri ma-
nifestum est. Herbas medeæ. i. herbas quas me dei-
das uocant poetæ: hoc est illarum uim quas Medea
percalluit. Canes hechates, Male cerberum tricipi-
tē sed tres recte furias accipimus: ut Lucanus. Stygiasq;
canes in uoce suprema Destituam. & Horati. lib. ser
monum primo. Hechaten uocat altera sæua. Alteram
cteſyphonem serpentes atq; uideres Infernas errare
canes. Hechate sane persephone dicitur à potestatum
uarietate q; cælo atq; herebo potens sit.

Ter cane. Vult illa ter esse canēda: q̄ saga sapiens
ꝓstabit putarī qdā ī sacris ternariū & quaternariū fuisse
numerū perfectissimū. ut. O terq; q̄terq;. & Oui. Dic
ąter & uiuo pluere mero. qdā septenariū nūerū lut Py-
thagoras religionibus aptissimū. Illud aūt notādū q; in
magicis referi Plinius terna despuere deꝓcatiōe in car
minibus necessariū. Quid credā. tacite obiectionis
respōsio ē: & a simili superioris dicti ꝓbatio. Cānibus
aut herbis. Hora. prio sermonū. Quantū carminibus
quæ uexant atq; uenenis Humanos animos. Hostia
pulla. rōnē sacrorū diligēter seruat. Inferis n. uictimas
nigri uilli ueteres imolauerunt. Hora. li. sermonum. i.
Pullam diuellere mordicus agnā cœperūt. Deos ma
gicos. Infernales deos q demones sunt exitiosi. Nam
neq; tū pluuiæ: tangit ea q̄ somnū ꝓuocāt. pluuiæ nāq;
sua humiditate capitis uētriculos opprimunt: & causaē
dormitio. Stragula picta. Stragulum uestis est q̄ lecti
sternunt: quæ uario figuraq; delinimēto aut acu picto
aut textili insigniri solita est. hoc in Martialis coqui sæ
pius epygramatis perlegimus. Magnæ ueneris. Ama
torum respectu magnæ: quibus Venus ipsa præsidet.
Incestus. Is dicitur incestus qui cum sacerdote aut con
sanguinea rem habuerit qui sacra contaminarit. deoq;
aūt sedes sunt adytus templi quo nulli ꝓterquā sacerdo
ti accessus cōcedit. ꝓhoc se dubiuscule arguit an religio
nē uiolauerit: sed de sanctis focis diripuisse serta: nihil
aliud uult itelligi nisi sacrificium interturbasse quasi pia
culum. Genibus prorepere supplex: Supplicantis si-
gnum est: & ueniā peccatoq; a dijs exposcentis nudato
genu per terrā obrepere. Iuuenalis libro satyraq; secū
do Nuda ac tremebūda cruētis ereptet genibus. Fin-
gere. ornare disponere. Semper tibi dedita seruit.
Mens mea. Putarunt antiqui & bona & mala ex quali-
tate numinis amatorii prouenire. Iccirco senex Scal-
mo in casina Plauti ratiocinatur. Aut q; ego nunquam
erga Venerem inique fecerim. Sic tot amanti mihi ob-
uiam euenerunt morę.

Ter cane: ter dictis expue carminib9.
Ille nihil poterit de nobis credere cuiq̄:
Non sibi: si in molli uiderit ipse toro.
Tu tantum abstineas aliis: nā cętera cernet
Omnia: de me uno sentiet ipse nihil.
Quid credā? nēpe hęc eadē se dixit amores
Cantib9 aut herbis soluere posse meos:
Et me lustrauit tędis: & nocte serena
Concidit ad magicos hostia pulla deos.
Non ego tot9 abesset amor: sed mutu9 eēt
Orabam: nec te posse carere uelim.
Ferre9 ille fuit: qui te quom posset habere:
Maluerit prædas stult9 & arma sequi.
Ille licet cylicum uictas agat ante cateruas:
Ponat & in capto martia castra solo:
Tot9 & argento context9 tot9 & auro
Insideat celeri conspiciend9 equo.
Ipse boues mea si tecum modo delia possū
Iungere: & in solito pascere monte pec9:
Et te dum liceat teneris retinere lacertis:
Mollis & inculta sit mihi somn9 humo:
Quid tyrio recubāt toro sine amor secūdo
Prodest: quom fletu nox uigilanda uenit?
Nā neq; tūc pluuiæ: nec stragula picta sopo
Nec soit9 placide ducē posset aquæ. Crē:
Nū ueneris magnæ uiolaui numina uerbo:
Et mea nunc pœnas impia lingua luit?
Num feror inceſt9. sedes adiisse deorum:
Sertaq; de sanctis eripuisse focis?
Non ego si merui dubitē ꝓcumbere tēplis:
Et dare sacratis oscula liminib9:
Nō ego tellurem genib9 ꝓrepere supplex:
Et miserum sancto tundere poste caput.
At tu qui læt9 rides mala nostra: caueto
Mox tibi: non un9 sæuiet usq; de9.
Vidi ego q iuuenū miseros lusisset amores:
Post ueneris uinclis subdere colla senem.
Et sibi blandicias tremula cōponere uoce:
Et manibus canas fingere uelle comas
Stare nec ante fores puduit: caræue puellæ
Ancillam medio detinuisse foro.
Huc puer huc iuuēis turba circūterit arcta:
Despuit in molles & sibi quisq; sinus
At mihi parce uenus: semp tibi dedita seruit
Mens mea: quid messis uris acerba tuas?

Bitis ægeas sine me messalla p undas. Quom messallā ducē Rōani exercitus poeta seqrēt ut ante dictū ē aduersa. eū ualitudo Corcyræ inuasit. Quāobrē hic lamētat cū illo ulterius pgredi nō posse. in q̄ cōqōne captat occasionē ab isania bellorꝝ: ut Saturni ætatē cōmēdet. deinde cāpos helysios: quo se piū quom fato pfūctus fuerit: descēdēr nō dubitat. Messalla rōanus pritius fuit. fuerit ne ille de quo Eusebius i li. tēporꝝ meminit dubitat. Nā ille Coruius Messalla prius pfectus urbis scūs. vi. die magrātū abdicauit ciuilē ptātē eē cōtestatus: & d alio siue eodē ēt tgt q fuit orator: & āte biēniū quā morereť. ita memoriā ac sensū amisit: ut uix pauca uerba cōiūgeret. ad extremū ulcere illi circa sacrā spinā nato iedia se affecit āno. lxx. ætatis. ē āt messalla nomē a mes sana urbæ Siciliæ deductū: uti. i. saturnaliū Macrobius dixit: Nā ualerius qdā maxius ea urbe nobilissima capta hoc cognomē accepit. O utinā. gēmatio ē affectū a i p energiā manifestās. ut Vir. O utinā ex uobis unus ūrīq̄ fuisse. Phæacia. Corcyra Phæacū ē pria in Ionii maris littore. drīuatiuū sit phæacius & phæacus ca. cū. una syllaba mius suo primitiuo. Propius elegiarꝝ tertio. Nec mea phæacas æquāt pomaria syluas. Q d aūt ægrotauerit corcyræ: qspiā fictū putaret: nisi Oui. Naso i elegia de eius obitu diceret. Sed tñ hoc melius: q̄si phæacia tellus Ignotū uili suppositisset humo. & ad ea q̄ poeta hic infra pōit alludēs ait. Hic certe fugiētes pstit ocellos Mater: & i cineres ultima dona tulit. Hic soror i ptē mixti cū mrē doloris. Venit iornatas dilacerata comas. Nigra. qa deformis eē dr q̄ hoiem nigrū facit. unde subdit: Abstineas mors atra pcor. Quæ legat in mœstos ossa pusta sinus. Tāgit antiquū morē. defūcti eni cieres q ex genere pximior aderat colligebat. Q d secutus Proptius elegiarꝝ scdo ait de Briseide. Maxia q̄ i pua sustulit ossa manu. Quom tibi nec peleus aderat: nec cærula mater: Scyria nec uiduo deidamia uiro.

ELEGIA TERTIA

Bitis ægeas sine me messalla p undas:
O utinā memores ipse cohorsq̄ mei.
Me tenet ignotis ægrum phęacia terris:
Abstineas auidas mors uiolenta manus.
Abstineas mors atra precor: nō hic mihi mr:
Quæ legat in mœstos ossa pusta sinus.
Nō soror assyrios cineri quę dedat odores:
Et fleat effusis ante sepulchra comis.
Delia nō usq̄: quę me quom mitteret urbe:
Dicitur ante comes consuluisse deos.
Illa sacras pueri sortes ter sustulit: illi
Rettulit e triuiis omnia certa puer.
Cūcta dabāt reddit9: tamē ē deterrita nūq̄:
Quom flecteret: nostras respiceretq̄ uias
Ipse ego solator quom iā mādata dedissem:
Quærebam tardas anxius usq̄ moras.
Aut ego sum causatus: aues dant oīa dira.
Saturni sacram me tenuisse diem.
O quotiens ingressus iter mihi tristia dixi
Offensum in porta signa dedisse pedem.
Audeat inuito ne quis discedere amore.
Aut sciat egressum se prohibente deo:
Quid tua nūc isis tibi delia: quid mihi ,psūt

In mœstos sinus. pipsa mœsta colligat gremio. Lucanus. Trepida uestes iplere fauilla. Assyrios odores. amomū & balsamū & cætera huiusmōi aromata: quasiathus: costū: q̄ rogo sup isūdere uetustas cōsueuit: Lucanus li. viii. Nō pciosa petit cumulato thure sepulchra Pompeius fortuna tuus: nō pinguis ad astra. Vt ferate mēbris æoos fumus odores. odores ergo assyrios. i. diuersas unguētorꝝ & odoramētorꝝ spēs: ut Proptius. Desit odoratis ordo mihi lancibus. Assyria regio ē in Asia maiori quā Prophyrius & Acrō in suo qsq̄ cōmētario sup Horatii carminū. ii. dictā uoluit prius Syriā: postea q̄ una addita syllaba uocitatā Assyriā. Cleodemus q Malchas quoq̄ dr alr scribit. scribit. n. mlios Abraamo fuisse filios: & ex his tres noiar Apher Assyn Aphrā: & Assyriā ab Assy dnoiatā cōtēdit. Ab Apher & Aphrā urbē Aphrā & regionē Aphricā appellatā. Delia nō usq̄: De hac nemesi Oui. i pdicta elegia scribit apd rogū altercatōe utra earꝝ mage fuerit dilecta. Illa sacras pueri sortes ter sustulit. ortagius fuit sortilegii p talorꝝ iactū. Nā fm eorꝝ mūerꝝ rei euētū pmōebāt. Iuue. li. ii. Et sortes ducet. Sustulit. eleuauit. de urna. n. tollebāt: i q̄ sortes ipsæ dimittebant. Horatius li. sermonū prio. Quot puero cecinit diua mota anus urna. Dabāt redditus. spōdebāt reuersionē. Quom iā mādata dedissē. Cōsuetudinē amātiū notat q lōgīqus abituri mādāt uicissim eaq̄ sūt amoris mutui argumēta & d reditu discedētis solatiū nō minusq̄ remanentis. expectatōe. Sapho ad Phaonē: Nō mādata dedi. neq̄. n. mādata dedisse Vlla: nisi ut nolles i memor eē mei. Anxius q̄rebā morā i hoc ui sui amoris explicat. Catus aues. Iccirco cātus ut cū amica eēt diutius cāri ē excusar cās ānectēdo. Vir. Cāndo nros i lōgū ducis amores. & ē allegare q̄si p rōm aliq̄d factū eē: aut fieri nō posse. Oui. d arte prio: Si ñ eē domi quos des cābere nūmos. Dicius āt causor repēnas pluuias iter nobis ipediss: p i excusatōem afferro. ut excuso mortē prīs repētinā ne te uiderē āte q̄ discedes negauisse. Timuisse diē saturni: Sabbatū itelligit: q dies itierāubꝰ exitiabilis. ē nāq̄ & stella saturni fm astro. rōciationē nocua ē: & geomātici illius die ut dānoso uetāt hoies iter carpe. Pedē offensū i porta. i. i limie portæ. Antigas. n. tā igredictiū q̄ egredictiū pedes i limie obseruauit. Nā si qd offēdisset Ianū & uestā iratos putabāt. Quar dixit Luc. li. i. Nec limie q̄q̄ Hæsit q̄si & priæ & deorꝝ neglecta cū exitio pietate. Quid tua nūc Isis tibi delia. Isi dānat. q̄ cultrici piæ castæq̄ auxiliū neget. nā amatores Isidi uouebant. Proptius scdo. Redde ēt excubias diuæ nūc āte iuuetæ. Isis fuit Inachi filia prius dcā q̄ perrās oli quō ad nili fines pueniss. Iouis amatoris ope formā uaccæ imutauit estq̄ ab ægyptiis p dea celebrata. apud quos Isis est iustitia. ut i secūdo de preparatiōe euāgelica scribit Eusebius. eni græce latine æq̄le dr. unde iustitia orīt. Diodo. uero uult Isim lane dici priscā lūæ hoc noīe ēdito ab illis. ea. n. sp æterna priscaq̄ ē. unde Oui. Metamorpho. nono inq̄t. inerāt

lunaria fronti Cornua. Sistra repulsa manu. Sistrum est rubæ genus ægyptiacæ: cuius sonitus in sacris Isidis memoriã Osyria mariti significabat. Pureq; lauari te memini: hoc addit qa Delia Isidi sacrũ facere potuisset sed nõ pure: hoc est a sordibus defæcata. Nã casta supbis placent: ut inferius habet. Quare dixit Martialis in epistola ad Domitianũ. Meminerit ingt nõ nisi religiosa purificatiõe lustratus accedere ad tẽpla debere. Et puro secubuisse toto. Qui sacrificaturi erãt prisco tpe se a coitu tẽpabant nocte pcedenti. Vnde inferius legitur Discedat ab aris Cui tulit hesterna gaudia nocte uenus. Ouidius li. fastoꝝ primo. Sic epulis functi: sic dãt sua corpora somno: Et positis iusta secubuere toris. Causa reptori uitis pia sacra parabãt: Quæ facerẽt puræ quũ foret orta dies. Eadẽ sacra Isidi q̃is meretrici siebãt: q̃ Propertius grauiter tulit ob a se puellã seiũctã. inquit: Quæ dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes. Quæcũq; illa fuit sp auara fuit. & subdit. Quid ue tibi prodest ui duas dormire puellas? Sed tibi crede mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber. Illa tua totiẽs sistra repulsa manu? Quid ue pie dũ sacra colis: pureq; lauari Te memini: & puro secubuisse toro? Nũc dea nũc succurre mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber.

reptori uitis pia sacra parabãt: Quæ facerẽt puræ quũ foret orta dies. Eadẽ sacra Isidi q̃is meretrici siebãt: q̃ Propertius grauiter tulit ob a se puellã seiũctã. inquit: Quæ dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes. Quæcũq; illa fuit sp auara fuit. & subdit. Quid ue tibi prodest ui duas dormire puellas? Sed tibi crede mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber. Vtiq; ꝓpter hoc Ouidius ait: Quæ facerẽt puræ quũ foret orta dies. Propertius uero ait: Quæcũq; illa fuit sp auara fuit. Quia uidelicet ꝓpter auaritiã ad sacra ueniebant. Quæ dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes. Quia uidelicet ꝓpter auaritiã ad sacra ueniebant. Quid ue tibi prodest ui duas dormire puellas? Sed tibi crede mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber. Vtiq; ꝓpter hoc Ouidius ait: Quæ facerẽt puræ quũ foret orta dies. Propertius uero ait: Quæcũq; illa fuit sp auara fuit. Quia uidelicet ꝓpter auaritiã ad sacra ueniebant. Quæ dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes. Quia uidelicet ꝓpter auaritiã ad sacra ueniebant. Quid ue tibi prodest ui duas dormire puellas? Sed tibi crede mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber. Propertius grauiter tulit ob a se puellã seiũctã. inquit: Quæ dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes. Quæcũq; illa fuit sp auara fuit. & subdit. Quid ue tibi prodest ui duas dormire puellas? Sed tibi crede mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber. Quæ dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes. Quæcũq; illa fuit sp auara fuit. & subdit. Quid ue tibi prodest ui duas dormire puellas? Sed tibi crede mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber. Quid ue tibi prodest ui duas dormire puellas? Sed tibi crede mihi nã posse mederi Picta docet templis multa tabella tuis Vt mea uotiuas persoluens delia uoces: Ante sacras lino tecta fores sedeat: Biscp die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in pharia: At mihi cõtigat primos celebrare penates: Reddereq; antiquo menstrua thura lari. Quam bene saturno uiuebant rege: priusq; Tellus in longas est patefacta uias. Nõdũ cæruleas pinus cõtempserat undas. Effusum uentis præbueratq; sinũ: Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris Presserat externa nauita merce ratem. Illo non ualid9 subiit iuga tempore taur9: Nõ domito frenos ore momordit equus. Non dom9 ulla fores habuit: nõ fix9 i agris Qui regeret certis finib9 arua lapis. Ipsæ mella dabant querc9: ultroq; ferebant Obuia securis ubera lactis oues. Non acies: non ira fuit: non bella: nec enses Immiti æquus duxerat arte faber. Quæ dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes. Quæcũq; illa fuit sp auara fuit. & subdit

finxit. pria eni ætate ensẽs fabricare ne sciebãt. Iuuenalis satyra penultima. Nescirent primi gladios extendere fabri. excusat tamẽ eosdẽ fabros iserius quom dicat: Nos ad mala nostra Vertimus: in sæuas quod dedit ille feras. In scriptis notis. litteris ꝑ epithaphio positis. Hic iacet. Distichõ ẽ eulogiale. Ipsa uenus. Teneris opus pœta executus ẽ. Ouidius ex hoc ait in elegia de istius morte: Nec minus est cõfusa uenus moriente Tibullo. Quem iuueni rupit cum uerus inguen aper. Ad helysios campos. Sedes piorũ sunt helysii: quos alii ut Strabo scribit secundum Homerum in tartessiaca regione hispaniæ esse uoluerunt. quidam fortunatas esse insulas quas Home. idem uocat. Quidam esse apud inferos: Lucanus uero circa lunæ globum atq; circulum: q̃q̃ de heroibus tantum ipse intellexerit. Vnde, Statius siluarum. ii. in eius genethliaco dubitans ait: At tu seu rapidum poli per axem. Famæ curribus arduis leuatum. Qua surgunt animæ potentiores. Terras respicis & sepulchra rides. Seu pacis merito nemo recluse fœlix hadysii tenes in oris. Quo pharsalica turba congregatur. Sed ad hunc locum inquit Ouidius in prætata elegia: Si tamen e nobis aliquid nisi nomen & umbra Restat: in helysia ualle Tibullus erit. Hic choreæ cantusq; uigent. Ab amœnitate & declaratione laudat helysios. Casiam. easia herba est seu frutex: ut Plinius scribit magni odoris: cuius prima semper corripitur. Virgilius. Tum casia atq; aliis. Non culta seges: seges terrã hic signat: ut Quid faciat latas segetes. Totos per agros. Claudianus in raptu ꝑ serpinæ. Nec mollia desunt Prata tibi: zephiris illic mellioribus alant Perpetui flores quos nec tua percutit ætna. Myrthea seria. Mirthus arbuscula sub tutela Veneris esse legitur cuius frondibus heroici pœte coronabantur. Ouidius li. de arte amandi. ii. Sertaq; odorate myrthea ferte comæ. Nocte profunda: Maximis & ꝑpetuis tenebris: quemadmodũ Virgilius late pertractat. Flumina nigrataut qualitate aquarum: aut ealigi nosa opacitate obsita. Inipexa feros ꝑ crinibus ãgues. Ad fabulas respicit: quibus scriptum est furias habere serpentes perquã multiplices loco capillorum ad maiorem terribillitatis ostentationem. Catullus in argonautica. Eumenides quibus anguino redimita capillo Frõs expirantis præportat pectoris iras. Fugit. umore supplicii. Tum niger in porta: Canis quem pœte fingut inferorum aditum custodire triceps est: & a uoracitate cerberum nominatum constat. enim caro uorans interpretatur. Mortuorum nanq; cada ueribus pascitur. Statius thebaidos. ii. Illos ut cæco recubans in limine sensit Cerberus: atq; omnes capitum surrexit hiatus Seuus intranti populo iam nigra tumebat Colla minax: iam sparsa solo turbauerat ossa. Serpentum strident: hoc ita dictum est ut illud in statio. Iam nigra tumebat Colla minax. Aeratas. adamantinas. Tentare Iunonem. de concubitu interpellare Iunonem. & est aphæresis. Tentare. n. est rem non intellectam atq; incertam aggredi. attentare uero de pudicitia cũ id. s. agitur ut pudicus fiat aliquis. Ision Iouis fuit secretarius. q quã uitiare Iunonẽ ausus eẽt: ab ipo Ioue fulminis ictu detrusus ad inferos super celeri rota conuoluit. Tityus. hic filius Iouis ex tyara filia Oromenti dicit: q Latonæ uim parãs sagittis ab Apolline cõfossus iacuit: dicẽte Statio thebaidos primo. Tu matris honore Terrigenam tityõ stigiis extendis harenis. Assiduas aues. inde facientes a pastu. Virgilius. Nec fibris reges datur ulla renatis. uultur eni in supplicii assiduitatẽ nunq̃ lassatur ab ingluuie. Claudianus in raptu Proserpinæ. Lateriscq; piger sulcator opaci inuitus trahit lasso de pectore uultur. Tantalus. hic filius Iouis ex plote nympha: qui deis hospitio a se sumptis filiũ Pelopẽ epulandũ apposuit: dũ uult deoꝝ mentes inquirere: cuius facinoris gratia tale apud inferos supplicii perpetitur: uel qd ut ait Lactãtius grãmaticus. i. thebaidos utrãq; attingens opinionẽ dũ deoꝝ cõuiua esset: eoꝝ secreta ꝑdidit mortalibus. Ideo Statius. Et sæuæ perrit iniuria mensæ. Ouidius de arte. ii. O bene quod frustra captatis arbore ponus Carrulus in media tantalus ardet aqua.

Nũc ioue sub domio cędes & uulnera semp:
Nũc mare nunc lethi mille repente uiæ.
Parce pater: timidũ non me periuria terrent:
Non dicta in sanctos impia uerba deos.
Quod si fatales iam nũc expleuimus annos.
Fac lapis in scriptis stet super ossa notis.
Hic iacet infiti cõsumptus morte tibullus:
Messallam terra dum sequiturq; mari.
Sed me ꝙ facili tenero sum semper amori:
Ipsa uenus campos ducet ad helysios.
Hic choreæ cãtusq; uigẽt: passimq; uagãtes
Dulce sonãt tenui gutture carmen aues.
Fert casiam nõ culta seges: totosq; per agros
Floret odoratis terra benigna rosis.
Ac iuuenem series teneris immixta puellis.
Ludit: & assidue prælia miscet amor.
Illic est cuicunq; rapax mors uenit amanti:
Et gerit in signi myrthea serta coma.
At scelerata iacet sedes in nocte profunda
Abdita quã circũ flumina nigra sonant.
Tisiphoneq; impexa feros ꝑ crinibus ãgues
Seuit: & huc illuc impia turba fugit.
Nunc niger in porta serpentũ cerberus ore
Stridet: & æratas excubat ante fores:
Illic iunonẽ tentare ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.
Porrectusq; nouẽ Tityus per iugera terræ
Assiduas atro uiscere pascit aues.
Tantalus est illic & circũ stagna: sed acrem
Iamiam poturi deserit unda sitim.

Danai proles: Danaus quinquaginta filias habuit: quas danaides uocant poetæ: & belides a nomine aui Beli. Hæ oēs prima nocte uiros suos pariter interfecerūt. ꝓter unā Hypmestrā quæ lino pepcit. In caua dolia: seu urnas ꝓforatas: ut in Medea dixit Tragicus: seu dolia sine fundo ut Horatius carminum. iii. Virginū pœnas & inane lymphæ dolium fūdo pereūtis imo. seu utrūq. Nāq; aquā ut dolia sibi ipleat haurire urnis fingunt qd agute ꝓpertius cōplectēs ait li. elegiaꝝ. ii. Dolia uirgineis idē ille repleuerit urnis. Puella. ancilla quæ cū domina lanas trahat & mulieꝝ pudicarū officiū induit: quæ lauificioſe exercent: ut libidinis appetitum ab ſe ꝓcul abigāt: ut Oui. qui li. faſtoꝝ. ii. caſtiſſimā Lucretie uitā conatus oſtēdere inquit: Nebat. Ante toꝝ calathi lanaq; mollis erat. Lumē ad exiguū fabulæ data pēſa trahebāt. Aurora cādida. roſeis eqs. fictio ē poetica a uario cæli colōr quē ſol cū ab oriēte leuaſ diffūdit græcorū qdā fabulatores dixerūt ſolē & lunā & auroram ex Hyperione genitas. Is. n. deus ē ſup omnia ſæcula: ut nomen indicat.

ELEGIA QVARTA.

Ic umbroſa tibi cōtingāt tecta priapę. Su ꝓ obſcœna re & inuerecūda cōſulit Priapū laſciuię deū. Sic. hæc ꝓcula ē optātis illi bonū: a quo negociū petimus. Martialis. Perpetuo ſic flor mices: ſic deniq; nō ſit Tā lōgæ Bromio q̄ tibi phœbæ comæ Oui. faſtoꝝ. iiii. Sic tibi quā raptā q̄rit filia ſoſpes Surge nec exiguæ deſpice tecta caſæ. & in octauo Metha mor. Sic mare cōpoſitū ſic ſit tibi piſcis i unda. Soles. ſoles dicius æſtuoſos dies: & ſolariū radioꝝ ſeruores nā & ſoles & ſolib ꝓ ſole nō uno ſæpe legius. Priapus āt ſtaſ ſub diuo cōſueuit celeis aptiſ ut i priapeis ad plenū tractaſ. Quæ tua formoſos cæpit ſollertia. ex his ſignificat formoſos pueros ñ Priapi elegāria i ueſtitu aut hitu corpis ſed mēbri nimietate delectari: ad cuius teli ictū apte cōuolat. ē. n. tale ut id patici tenere cupiāt cynædi. Certe ñ tibi. Rōē cur eū pueri obſeruēt. & eſt ſūpra a turpitudis obſcœnitate & iuenuſto corpis hitu Brumæ hibernæ. Dies breues nō niſi hyemis tpe eē poſſūt. q̄ tēpeſtate oia gelucōgelaſcūt: & caligne obruunt. Tpa ſicca æſtiui canis. Cane i cælo regnāte circa ſolſticiū imēſi exæſtuāt calores. Iō ſicca. nā terra ſathi ſcit i puluerē. Catull: Quū grauis exuſtos æſtus hiul cat Tū bacchi rūdēt ruſtica ꝑles. Priapus dī bacchi filius: uel q; ut agreſte numē rura tuet. Iuue. ſatyraꝝ. ii. Cuſtodē uitis & horti. uſ certe liberi pris filius & nymphæ: ut Strabo memit li. iii. gæographiæ. Curua falce. epithetō ē falcis. Vir. i priapeis: Sæua nec in curua uulnera falce dabo. armatus āt falce dī ut aues terreat fures pcul ꝑpellat: Pellit aquā: qa nat brachiis pellit undas. Statius achilleidos prio. Ter conata manu ligdū ter greſſibus æquor Reppulit. Lōga d. h. arguit a fortiori. unde Calphurnius i ægloga ultia. Quiſq; amat pueros ferro pcordia duret. Nil properet: diſtatq; diu patiēſ amaſ. Prudēteſq; aios teneris ñ ſpnati ānis Perferat & faſtus: ſic oli grādia: ſumet: Si mō ſollicitos aliqs deus audit amātes. Saxa p. a. nō aliter Oui. igt de arte. i. docēs i amāda mulieꝝ ꝓſeuerātiā. Quid magiſ ē duꝝ ſaxo qd molli unda? Dura ñ molli ſaxa cauāt aq̄. In ap. collib. colles ad ſolē expoſiti aprici uocāt iccirco dictū ē ab excellēū uate Bacchus amat colles. Ann agit certa lucida ſigna uice. ſol ut aſtrologi ꝑfert p. xii. Zodiaci ſigna excurrēs ānū cōſicit: a cuius reuolutione ānus dnoiaſ. Irrita p̄ras & freſū. ſc. Propti p cōtrariā huic ſniam dterret amicā a piurio Nā li. elegiaꝝ. i. Nō ſpingt placidis piuras tidet amātes Iupit: & ſurda negligit auꝝ ꝓces. Sed oui. cū tibul. ait. Iupit ex alto piuria ridet amātū: et iubet æolios irrita ferr notoſ Sed

Et danai ꝓles ueneris quæ numina læſit:
In caua ſęptheas dolia portat aquas.
Illic ſit quicunq; meos uiolauit amores:
Optauit lentas & mihi militias
At tu caſta precor maneas. ſciq; pudoris
Aſſideat cuſto ſedula ſemper anus:
Hæc tibi fabellas referat. poſitaq; lucerna
Deducat plena ſtamina longa colo.
Ac circa grauibus penſis affixa puella
Paulatim ſomno feſſa remittat opus:
Tūc ueniam ſubito. nec quiſq̄ nūciet ante:
Sed uidear cœlo miſſus adeſſe tibi.
Tūc mihi q̄lis eris longos turbata capillos
Obuia nudato delia curre pede.
Hoc precor hūc illū nobis aurora nitentē:
Luciferum roſeis candida portet equis.

ELEGIA QVARTA.

Ic umbroſa tibi contingant tecta priapę:
Nec capiti ſoleſ ne noceāt q̄ niues:
Quæ tua formoſo. cæpit ſolertia: certe
Nō tibi barba nitet: nō tibi culta coma eſt
Nudus & hybernæ ꝓducis tpa brumę:
Nudus & æſtiui tempora ſicca canis.
Sic ego cū bachi reſpondet ruſtica proles:
Armatus curua ſic mihi falce deus:
O fuge te teneræ puerorū tradere turbæ:
Nā cauſam iuſti ſemper amoris habent:
Hic placet āguſtis qd equū cōpeſcit hēnis
Hic placidā niueo pectore pellit aquam:
Huic q̄ fortis adeſt audacia cæpit: at illi
Virgineus teneras ſtat pudor ante genas:
Sed ne te capiant primo ſi forte negabit
Tedia paulatim ſub iuga colla dabit.
Lōga dies homini docuit parere leones:
Longa dies molli ſaxa peredit aqua.
Anus in apricis maturat collibus uuas:
Annus agit certa lucida ſigna uice.
Nec iurare time: ueneris periuria uentim
Irrita per terras & freta ſumma ferunt.

hæsniæ cōes uocāt ur. ad libitū enī ponūt. nā & Horatius ait carminū. ii. Rídet hoc ī quā uenus ipsa rídēt simplices nymphæ: ferus & cupído asp ardēte acuēs sagittas cote cruēta: Grā: benignitas. grā pter hoc significat amorē & cām seu respectū. Valere. firmū & ratū cē. Ineptus amor. icautū amātē itelligit ponēs amor p amatore. ut Virgilius uenus p amica. Parta meæ ueneri sūt munera. Dictyna. diana dicta ē dictyna a fulgore luminis: quo noctu oia ostēdat: uel a retibus quæ Δίκτυα uocāt. Est. n. uenādi dea. ḡre dixit Catullus. Montiū domina ut fores siluarūq; uirētiū saltuūq; reconditor oiumq; sonātiū. Suos crines: quoꝝ pulchritudine cæteras ferc oēs deas excellit. Nō segnis. liptote ē. nā oui. īqt. Fugit irrepabile tps. Et celer admissis subdit ānus eqs. Quācito: admirātiua locutio ē. uel dicit ætatē nō minus ocyter trāsire q̄ dies & cætera quæ subsequūt. Colores purpureos: flosculoꝝ diuersitas ī coloribus terrā exornāta: quoꝝ uestitu tra uesta ē appellata. Formosas comas: frōdes bicolores. Eleo carcere: Elis ciuitas est arcadiæ ubi ānua equoꝝ currētiū spectacula fiebāt ī honorē Iouis olipi: Missus prior. ergo uictoriā adeptus. p id. qđ pcassit qđ postea subsecutum est intelligimus. Serior a iuuēta. iclinatior ad senīū. Stultos dies: quos ipse dum nō itelligit quoad licuit stultus fuit.

Serpēs nouus: factus. s. nouꝰ abiectiōe pellis. Oui. đ arte amādi. iii. Anguibus exuit tenui cū pelle uetustas. Nouus ergo. i. rediēs ad priorē ætatē. Virgili. Quū positis nouus exuuiis nitiduscp iuuenta Voluit. Solis æterna est Baccho Phœ. q. iuue. Nā de. itō. cri. utrūq; deū. Bacchus & Appollo ī iuuenū facie depingūt. sed Bacchus spēm magis uirgis p se fert. ambo mī comati. Virgi. i priapeis. Formā cōspiciēdus ē Appollo. Formosus quoq; pingit liæus. Ouidi. iiii. metamor. Tibi n. icōsumpta iuuenta. Tu puer æternus: tu formosissimus alto Aspiceris cælo. tibi quū sine cornibus astas: Virgineū caput ē. Mar. uotū faciēs in epigrāmate. Sic deniq; ñ sit T â lōge bromio q̄ tibi phœbe cōæ. Quā uis ptexēs picta ferrugie cælū. Arcus cælestis dnūciat tps iutuꝝ scdm eā ptē cæli q̄se extulerit. hoc Seneca in qōribus dicit naturalibꝰ. Ferrugo ē color nigrioris rubedinis q̄si uiolacei. Vir. Obscura uultū ferrugie texit. & dū pictā dicit respicit ad coloꝝ uarietatē. Veteram aquā. Nō sp decidit aq̄ ex arcus appitiōe: sed serenū āt idicat. igit notādū ē qd Seneca i libro de qōnibus nā libus dixit. Puppi uoleti re. Puppi ablatiuus casus est Nā q̄ i noiatiuo terminātī gemina cōsonāte mittūt ablatiuū scdm grāmaticos ī e ul'i i. Virgili. i octauo. Ad iectū æneam classi uictoscp penates. Ceruleas undas. epitheton mari īponit a spē aq̄ꝝ & accidētia. ut Homerus uocat οἶνοπα πόντον. i. uinosū mare. Atteruisse. p attribuisse p epētheſim & ātistichiō. Insidiis: idagine. Nāq; īdago feras latētes claudit: & paulatī admotis classibus artāt. Capias tum cara licebit oscula: Basiā qppe amatorum repugnantiū gratiosiora sunt. Catullus: Surripui tibi dum ludis mellite iuuenti Suauiolum dulci dulcius ambrosia. Sappho ad Phaonē. Oscula cantanti tu mihi rapta dabas. hoc enim pudor sua det adolescentulis. quāq; magis eripe basia quā a se eripi uelit: ideo Horatius libro carminum. ii. de Lichima amatrice dixit. Quum flagrātia torquet ad oscula cer uicem: aut facili sæuitia negat: Quæ poscente magis gaudeat eripi: interdum rapere occupiat. Tractant exercent. & est dolentis locutio. Venerem: coitum: & rē pro re posuit more pœtarū usitatissimo. Vrgeat ossa lapis: iprecatio grauissima ē ut defūcti ossa saxū urgeat tāq; dolore afflictet. Econtra optia erat Iuuenalis satyraꝝ. iii. Dil maioꝝ ūbris tenuē & sine pōdere trā.

Gra magna iouis: uetuit pater ipse ualere:
Iurasset cupide quicquid ineptus amor.
Perq; suas impune sinit dictyna sagittas
Affirmes: crines perq; minerua suos.
At si tardus eris: errabis. transiet etas.
Quā cito non segnis stat remeatq; dies:
Qnā cito purpureos depdit terra colores:
Quā cito formosas populus alba comas
Quā iacet ifirmę uenere ubi fcā senectæ:
Qui prior eleo ē carcere missus equus.
Vidiiā iuuenē premeret cū serior ætas:
Mœrentē tardos præteriisse dies.
Crudeles diui. serpens nouus exuit annos:
Formę nō illā fata dedere moram:
Solis æterna est phœbo bacchoq; iuuēta:
Nā decet intonsus crinis utrunq; deum.
Tu puero quodcūq; tuo temptare licebit:
Cedas. obsequio plurima uincit amor.
Neu comes ire neges q̄is uia lōga paretur:
Et canis arente torreat arua siti.
Quāuis prætexēs picta ferrugine cœlum?
Venturā admittat hymbrifer arcus aquā.
Vel si cęruleas puppi uoleti re per undas:
Ipse leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros subiisse labores:
Aut operi ifuetas attenuasse manꝰ.
Nec: uelit insidiis altas fic claudere ualles:
Dum placeas humeris retia fere neges.
Si uolet arma leui tentabis ludere dextra:
Sępe dabis nudum uincat ut ille latꝰ.
Tunc tibi mitis erit. capias tunc cara licebit
Oscula. pugnabit: sed tamē apta dabit:
Rapta dabit prio: post offerret ipse uoleti:
Post etiam collo se simplicuisse uolet.
Heu male nunc arte miseras hæc sæcula tra-
Iā tener assueuit munera uelle puer: ctāt.
Iā tu qui uenerē docuisti uendere primus.
Quisquis es infœlix urgeat ossa lapis.

Pierides pueri doctos & amate poetas. exhortatio est ut pueri amore uirtutis capti: musas & earum cultores obseruẽt. Sic Oui. ad matronas. Carmina qui facimus mutamus carmina tãtum. Hic chorus ante alios aptus amaꝛ̃ sumus. Nã facimus placidæ latæ ꝑconia formæ. Nomẽ hẽt nemesis cynthia nomẽ hẽt. Aurea nec superent mũera pieridas. Quæ mũera musicã ꝑstẽti amore Oui. grauiter idoluit iquiẽs. A doctis ꝑcũ scelus ẽ sperare poetis: Me miseꝛ̃ scelus hoc nulla puella mouet. Pierides musæ denoiatæ sunt uel a loco uel a pieri siliabus in musica supatis. Musæ uero ϖωοτουμενη dictæ sũt: quod latine honesta bonaq; doctrina istituere signat: ut Eusebius dixit ex Diodori snia. fueꝛ̃ Iouis cæli ac terræ filiæ: quas Hesio. in theogonia cum nouem numerassẽt: Varro tres tñ cõmemorat. Sed Ci. li. de natura deoꝛ̃. iii. scribit q̃ttuor musas primas Ioue altero. natas. ſ. Hiathaẽ: Theximonẽ Edearchẽ Meletheu secũdas ãt nouẽ ꝓcreatas ex Ioue tertio & Mnemosine: tñas Ioue tertio Pierio & antiopa q̃s pieridas & Pieras solẽt poetæ appellare iis noibus eodẽ numero quo maxime supiores. Coma nisi. Nisus rex megarensiũ fuit filius Pãdiõis pater scyllæ: quæ celestissima ut Minoi pris hosti iũgereꝛ̃ turpi amore: crinẽ aureũ pri mutauit. hoc ẽ ceruicẽ abscidit. quæ ad hostẽ delata repudiaꝛ̃: & figmẽto poetico in auẽ sui nois dr̃ cõuersa: quæ græce ciris uocaꝛ̃ adepta nomen adẽpto pris capillo ut ait oui. nãq; κειρὸς tõdeo: & uulgo dr̃ alaudula. Quũ ipi qdẽ historici scribãt a Minoe delectã eẽ i maris pstũ dũ post sibi Niseã urbẽ ꝓditã: & scylleo nomẽ ex se iditisse accepto honore sepulturæ. De nisi capillo ubiq; a poetis isertũ ẽ: ipse. n. alietus est: & smeriliũ uocamus: nãq; ἀωοτηϑ λησεισϑ præda alietus dictus est. hic poetaꝛ̃ utilitas ex eoꝛ̃ familiaritate noscitur: qui mortales imortales faciunt suis scriptis. Ex humero pelopis nõ nituisset ebur. Pelops Tantali filius a patre diis hospitibus pro brutali carne appositus fuit: qꝫ dii oẽs quum agnouisset sola Ceres fame affecta humerũ ex eo deuorauit. sed re tãdẽ cognita partem quã comederat ex ebore repẽdit. Fuit & alter Pelops siue hic idem qui teste Seruio in nono cõmentario habitus est Attei pater genitus ex uno Atlantis filiorũ. Quẽ referent musæ uiuet: æternitati donabit quem musæ cecinerũt. Ideo Lucanus libro nono. O sacer & magnus uatũ labor. oia fato Eripis: & populis donas mortalibus æuũ.

Pierides pueri doctos & amate poetas:
Aurea nec superent munera pieridas.
Caríe purpurea ẽ nisi coma: caría ni sint:
Ex humero pelopis non nituisset ebur.
Quẽ referẽt Musæ uiuet: dũ robora tellus:
Dum cælũ stellas: dũ uehet amnis aquas.
At qui non audit musas. qui uendit amorẽ:
Ideæ currus ille sequatur opis.
Et tercentenas erroribus impleat urbes:
Et secet ad phrygios uilia mẽbra modos:
Blãditiis uult esse locum uen9 ipsa: querelis
Supplicibus miseris flentibus illa fauet.
Hæc mihi quæ canerẽ tityo deus edidit ore
Sed tityũ cõiunx hæc meminisse uetat.
Pareat ille suæ: uos me celebrate magistrũ:
Quos male hẽt multa callidus arte puer
Gloria cuiq; sua ẽ: me q̃ spernentur amãtes
Consultent. cõctis ianua nostra patet.
Temp9 erit cũ me ueneris præcepta ferẽtem
Deducat iuuenum sedula turba senem:
Heu heu q̃ marat9 lento me torquet amor:
Deficiunt artes: deficiuntq; doli.
Parce puer quæso: ne turpis fabula fiam:
Cum mea ridebunt uana magisteria.

Dum robora tellus. Per ambitum orationis significat mũdi perpetuitatẽ: Sic Virgilius. In freta dũ fluuii current: dum montibus umbræ Lustrabunt: conuexa polus dum sydere pascet. Dum cælum stellas: dum uehet amnis aquas. uehet stellas. i. sustinebit. sed ad uulgi opinionẽ respicit: qui uolunt stellas noctu ascẽdere ex oceano cælũ: & interdiu sub aquis delitescere. unde Ennius secutus Maro dixit: Et ruit oceano nox. Ideæ currus ille sequatur opis. Ops deũ mater Idæa dicitur a monte phrygiæ ubi primũ coli cœpit. Huius ministri furore spirari diuino crediti sunt: & uagantes sacram rem Berecyntiæ facere. Qui mos ab Aty deperditissime ab illa dilecto assumptus est. Ouidius fastorum. iiii. Venit in exemplum furor hic mollesq; ministri Cæduntiactatis uilia membra comis. Ops opis genitiuum facit. Opis opis. nomen est nymphæ comitis Dianæ. Claudianus in stiliconе: Et soror optatum nomen uenientibus Opis huius primam. Virgilius in æneide corripuit: quem tamen errorem teste Macrobio saturnalium. iiii. uidetur feciſſe ex nimia doctrinæ profunditate: quemadmodum Alexander ætolus pœta egregius asserуit. Cæterũ per hæc uerba auctor uult intelligere lymphatum atq; sine rõne hominẽ. Tercẽtenas urbes. Finitus numerus ꝓ infinito. Sane sciendũ tercẽtos dici & trecentos: quod ex poeticæ ignorantia Laurentius Valla elegãtiarũ. iii. negat. Catullus ad Furium & Aureliũ comites. Quos simul complexa tenet trecẽtos. Hora. Mille patẽs i strõte trecẽtos cippus in agros. Erroribus expleat: excursionibus transeat: & uim habet expleat. Nanq; corybãtes furendo tympana quatiebant. & cymbala creberrimo pulsu: Hoc Ouidius fastoꝛ̃. iiii. & Catullus in Aty explicant. Vilia mẽbra. metulã capimus quæ adeo illis habeꝛ̃ uilis: ut abscidatur tanq̃ inutile mẽbrũ. Sic Iuue. satyraꝛ̃ primo. Phrygio quis tps eritiã. More supuacuã cultris abscidere carnẽ. Ad phrygios modos. ad ritũ sacerdotũ Cybelis ideæ: q̃ suũ sibi uiri le testaceo frusto amputabant. Iuuenalis. Mollia qui rapta secuit genitalia uesta. Canerẽ tityo. Tityus nomen est adolescẽtuli dilecti a Tibullo. quidã tamẽ male legũt tityo ore a titys auibus: quas in auguriis certis obseruauit antiquitas. Male habet. i. male tractat. Arte. astutia quã tegnin græci uocant: & eo quasi iam romano Terentius latinissimus utitur. Magisteria. exercitia opera a magistro nominata.

Sper eram & bene dissidiū me ferre loquebar. Queritur de animo suo erga amicā officioso: & quæ p illius ægrotantis salute fecerit: quæq; sibi illa: si in pristinā fuisset restituta cōualescētiā: ppo
a suerit: cum summo dolore obiicit. Hoc ideo facit ut eam ab alterius amore ad se reuocet. Dissidium autem segregationem per discordiam signat: uel a dissidendo. Vnde terentius: Valeant qui inter nos dissidium quærunt. uel a deorsum cedendo. unde Ouidius. xiiii. metamorphoseos pro discessu posuit inquiens. Non bene dissidium phrygii latura mariti. Ferre ergo dissidiū. i. pati iniuriam p seiunctionem ab amica. Nāq; agor. suā denotat instabilitatem cū a turbine similitudinē sumat: amantes. n. uario æstu afflictionū fluctuāt. Plautus in Cistellaria. Iactor: crucior: agitor: stimulor extorqueor in amoris rota miser: exanimor: feror: differor: distrahor: diripior: ita nullā metā animi habeo. Turbo. genus ē instrī lusorii pueros maxime delectans: a cuius fastigata & pacuta cuspide turbino uerbum apud Plinii frequens descendit:

ELEGIA QVINTA

Sper eram: & bene dissidium
a me ferre loquebar:
At mihi nunc longe gloria fortis abest. bo

Nāq; agor ut p plana citus sola uerbere tur
Quē celer assueta uersat ab arte puer.
Vre ferū & torque: liceat nec dicere q̄quā
Magnificū: p hæc horrida uerba doma
Parce tamen parce furtiui fœdera lecti
Per uenerem quæso: cōpositumq; caput.
Ille ego: quū tristi morbo defessa iaceres:
Te dicor uotis eripuisse meis:
Ipseq; ter circū lustraui sulphure puro:
Carmine cū magico præcinuisset anus.
Ipse p curaui ne possent sæua nocere
Semina: ter sancta deueneranda mola.
Ipse ego uelatus filo: tunicisq; solutis
Vota nouem ueneri nocte silente dedi.
Omnia p solui: fruitur nunc alter amore:
Et præcibus fœlix utitur ille meis.
At mihi fœlicem uitam: si salua fuisses:
Fingebam demens: sed renuente deo.
Rura colā: frugūq; aderit mea delia custos
Aera dū messes sole calente teret.
Aut mihi seruabit plenis in lintribus uuas:
Præssaq; ueloci candida musta pede.
Cōsuescet nūerare pecus: cōsuescet amātis
Garrulus in dominæ ludere uerna sinu.
Illa deo sciet agricolæ pro uitibus uuam:
Pro segete spicas: p grege ferre dapem.
Illa regat cunctos: illi sint omnia curæ:
Et iuuet in tota me nihil esse domo.

Celer. dū currens puer corrigia insequit. Versat. funiculo. Torque. Persius. Neu qs calidior buxum torq̄ re flagello. Liceat nec dicere quicquā Magnificū. ālē illud Terētii in eunu. Egone illā: que illum: q̄ me: q̄ nō: sine modo. mori me malim sentiet quir sic. Fœdera. pactiones clandestinas inter utrūq; facta intelligit: & iō Furtiui lecti. Ipseq; ter circū lus. sul. puro. sic Proper. elegiarū. iiii. Terq; meum tetigit sulphuris igne caput. Et Ouidius de arte amandi. ii. hoc ita aperte declarat: Et ueniet quæ lustret anus lectūq; locumq; Perferat: & tremula sulphur & oua manu. Est autē Ouidii pceptū in pdicto libro ut pro amica uoueamus: & in presentia sua id palā faciamus. Vnde Propertius elegiarū. ii. indignatus de riuali ingt ad Cynthiā. Hæc mihi uota tuam ppter suscepta salutē Quā caput hoc stygiæ iam pmeret æquæ: & lectū flentes circūstaremus amici. Semina. rē nulli præter sibi amantibus intelligibilem ptingit qdam tm̄ nō semina sed sōnia textus habēt: & est sensus facilis. nā uenerāda ter p pianda tribus uicibus: ut sæpe scripsimus: intelligit. Tunicisq; solutis: de more sacrificātiū. ut in. iiii. ænei. Virg. de Didone scripsit: Dedi nouē uota. nouies uotū faciēs Veneri sacrū exhibui. Oia p solui: huc redigit ois oro: nāq; multa poterat uouisse sed nō persoluisse. Fruit nūc alter amore. fruit. i. uoluptatē capit ex te olim a me misere parata. Vitur pcibus meis. præcibus. s. qbus te præcari cōsueuerā. Fingebā demens. se dicit insanū q̄ spē in cōstātia mulieris habuerit. Orati. li. carmi. i. Qui nūcte fruit credulus aurea q̄ semp uacuā semp amabilē sperat nescius auræ fallaciis. Iō Catullus de Lesbia sua dixit: Nulli se dicit mulier mea nubet malle Quā mihi: nō si se iupit ipse petat. Dicit. sed cupido mulier qd dicit, amāti In uento & rapida scribere oportet aq̄. Rura colā. hæc sūt quæ Tibulus in aio ppositerat. Custos frugum. gubernatrix administratrix prouentuū. Plenis in li. u. Inter ē genus dolii rusticani: ut ostendit Cato priscus: sed hic pro nauī ponitur. & est teste Festo lignū cauatū ut nauis quo in uindemiis rustici uti solent: & per metaphoram p nauicula ponit. Cōsuescet nu. pe. pastores consueuerūt uesperi pecus numerare neq; inter pascua aberrauisset: aut abactores lupiue sustulissent: quē morē Home. mātuanus executus ait. Bisq; die numerāt ābo pecus alter & hedos. Verna. famulus domi natus uerno tpe ex ancilla. græce ἀπὸ τοῦ ἔαρ. Martialis uxorē habendā nō putat. Quirinalis cū uelit hre filios & inuenit: quo possit illud more fuuit ancillas domūq; agros iplet eqtibus uernis. hinc fit uernaculus p pprio patriæ. Ci. de oratore. iii. Vt ego ædilitate laboraui p quotidianis & uernaculis rebus satisfacere me posse huic populo nō putabā. Ferre d. uictimā & reliq̄ quæ p grege ut ualea t recte & fœtura crescat imolant. Sane aiaduertēdū ē qd Cato Priscus scribit quādo uotū fit p bobus mulier i tercesse nō debet ad rē diuinā neq; uidere quo pacto ea fiat. Sed hic auctor sacrificiū intellīgit cōpitale qd ruris deis exhibeat. Me nihil eē domo. hoc est nullius pcii atq; auctoritatis. In pfatiōe opis diximus. hic illud Mar-

b

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ СТ/14080

tiale assūpsisse in distichis. Lusit amatorē nemeseis lasciua Tibullū: In tota iuuit quē nihil eē domo. Ipsa mistra. Signū est nō modicæ in Messallā beniuolētiæ: cū cibū illi apparari ab amata muliere cōcedat. Per armenios odoratos. Armenia regio ē Asiæ Capadociæ cōtermina. dicta ab Armenio Iasōis socio: & duplex ē ubi ꝓciosum inter reliq̄ aromata nascit amomū. Curas depellere uino. sic supra. Adde merū: uino nouos cōpesce dolores. Gaudia adirē. rē turpē dictu honeste satis & eleganter dat intelligere. Admonuit dominæ. me cōmonefecit: ne dominam desererē. Notādū est locutiōis genus antiqssimū: qđ ab historicis usurpatū legi: admoneo te patris uel cuiuspiā iprudenter facti sine actō ꝓ eo qđ est admonitione ubi præsto. qđ sane a græcis traductū uidet: q utunē genituo cum ablatiuo careant: secundū quoꝺ structurā Horatius carminū. ii. ait. Desine tandē mollīū querellarū. p a q̄rellis mollibus. Desuetq̄ uenus. qppe uoto frui non licuit. qđ apertius in se quēti declarat. Deuotū. fascinatū & execratū carminibus. Non facit hoc uerbis: ut amicæ amorem erga se reconciliet: eius formā occulte laudat. Nāq̄ uenefice fascinant iuuēculos herbarum potentia fretæ. Talis ad hemoniū. cōparat pulchritudinē amatricis cum formositate Thetidis: quādo oli ducta est domū Pelei mariti.

Nereis. Thetis neriæ. hoc ē ex Nereo. nympha nāq̄ fuit Chironis filia. Pisce. frenato delphino iugato qui marinas deas uehere dr̄. Statius ea pp in achilleide ait Elicit inde fretis: & murice frenat acuto Delphines bi iuges. & Claudianus ī stolicone. Venerē a Tritone Mediolanū uehi: Vt Honorii & Mariæ nuptiis interesset: cum diuarū marinarū: aliæ tigribus: aliæ ariete: aliæ leæna monstris æquoreis portarent. Sanguineas edat illa dapes: Asprima execrantis lenā iprecatio. Felle. amaritie. fellis. n. folliculus bilis artæ idignationē contrahentis. & mēbrorū itrinsecorū fel est amarissimū. Querētes sua fata. du. s. cētū annos trāsegerint: ut putauit antiquitas. Strix uiolenta canat. Strix uolucris est iportuna a stridendo dicta: quēadmodū Ouidius fastorū. vi. scīt: ubi hanc ipsā his uerbis effinxit. Grande caput: stantes oculi: rostra apta rapinæ: canicies pēnis: unguibus hamus ineſt: iō autē uiolēta dictū ē q̄ pueros nutricis egētes aggredit: & ex illorū corpusculis uitalē sanguinē absorbet: a cuius auis nocumēto factū est: ut iā striges appellemus mulieres noctu uel die puellulos fascinantes suo cōtactu & lactis munerū q̄ oblatōe. Q. u. Serēnius præterea si forte ꝓmit strix atra puellos Virosa immulgens exertis ubera labris. Sagæ rapacis. Sagā uocat lenā rapacissimā & incātatoriā. Nā donis uincit ois amor Snīa pegregia: nulla certe tā casta est q̄ ꝓcio corrūpi nō possit. Pauper erit. Præsto signat præsens sū. & faueo: & aduenio. docet hic cōmoditates q̄s amicæ ex pauperculis capiūt amatorculis. Angusto. angustū ponit pro spisso & inculcato. Vincula detrahit. a pte totū intelligimus calceolū: & ē sēsus. te paup si opus est excalciat.

De niueo pede. Laus est pedū ab elegātia cādoris. Sic Statius de thetide achilleidos. i. Et niueas feriunt uada thessala plantas. Heu cani⁹ frustra. uox est poetæ ualde conquerentis. Plena manu. plena. s. nūmis & aureolis. nanq̄ muneribus amor conciliatur. qui nō affert excluditur ac negligitur. Quā ob rem Propertius de amica dixit. Cynthia non sequit fasces: nō curat honores: semper amatorum ponderat illa sinus. At tu qui potior nūc es. illū monet q suis in amore uicibus uti tur: ut dum licet quod cupit capiat. Fortunæ enim uaria est & ꝓceps instabilitas: sed i amoribus ꝓsertī alternat. Vī prop. elegiarū. ii. ait. Oia uertūt. certe uertūt amātes Vinceris aut uicis: hæc in amore rota ē. Fors leuis.

Huc ueniet messalla meo: cui dulcia poma
Delia selectis detrahat arboribus.
Et tantū uenerata uirum: hūc sedula curet:
Huic pareat: atq̄ epulas ipsa mistra gerat
Hæc mihi fingebā: quæ nunc cauruscq̄ nolactat odoratos uota p armenios. (tuscq̄
Sæpe ego tentaui curas depellere uino:
At dolor in lachrymas uerterat oē merū.
Sæpe aliā tenui: sed iā quū gaudia adirem
Admonuit dominæ: deseruitq̄ uenus.
Tunc me discedēs deuotū fœmina dixit:
Et pudet: & narrat scire nefanda mea.
Non facit hoc uerbis: facie teneriscq̄ lacertis
Deuouet: & flauis nostra puella comis.
Talis ad hemoniū nereis quæ pelea quōdā
Vecta est frenato cærula pisce thetis:
Hæc nocuere mihi: q̄ adest huic diues amaVenit in exitiū calida lena meum. (tor.
Sāguineas edat illa dapes: atq̄ ore cruento
Tristia cum multo pocula felle bibat.
Hāc uolitēt animæ circū suа fata querētes
Semp: & e tectis strix uiolenta canat:
Ipsa fāe stimulāte furēs: herbasq̄ sepulchris
Quærat: & a fæuis ossa relicta lupis.
Currat & īguinib⁹ nudis: ululetq̄ p urbes:
Post agat hāc triuiis aspera turba canum.
Eueniēt: dat signa de⁹: sūt numina amāti:
Sæuit & iniusta lege relicta uenus.
At tu q̄primum sagæ præcepta rapacis
Desere. nā donis uincitur omnis amor.
Paup erit præsto tibi: præsto paup adibit
Primus: & in tenero fixus erit latere.
Paup ī angusto fidus comes agmine turbæ
Sbiicietq̄ man⁹: efficietq̄ uiam.
Paup & occultos furtim deducit amicos:
Vinclaq̄ de niueo detrahit ipse pede.
Heu cani⁹ frustra: nec uerbis uicta patebit
Ianua: sed plena ē pcutiēda manu: (scit
At tu qui potior nūc es: mea furta caueto:
Versatur celeri fors leuis orbe rota.
Nō frustra quidam iā nunc in limine pstat

orbe rota. Secundū antiquissimorū fantasiā loquit: qui fortunam sup rota uolubili assidentē depinxerunt. quo figmento mobilitas illius ut pateret oībus curarunt. & est quasi dictū simile cū Parmenone Terētiano. Otium retū uicissitudo est. Excreat. excreare est conatu quodā de pectore sputū elicere. Virgilius in priapeis. Dētē de trībus excreauit unū. & excreauit p expulit accipimus hic elegāter. Plautus facetiarū suarū memor in asinaria significauit. ibi. n. Libanū seruū introduxit dicentē domino. Teq; obsecro hercle. ut q̄ locutus sim despuas. subdit ipse. Age quæso hercle usq; ex penitis faucibus. & post ait. Age age usq; excrea. In liqda nat tibi linter aqua: Metaphoricos dicit. Dum tecū fortuna bene agit uere am oribus Deliæ: q̄ me neglecto tibi uni seruit. Hāc fere eādē sniam Ouidius in fine tertii de fastis mutuatus ē. Nauiget hinc alia iam mihi linter aqua.

Sedulus: ac crebro prospicit atq; fugit:
Et simulat trāsīr domū: mox deinde recurrit
Solus: & ante ipsas excreat usq; fores.
Nescio qd furtiuꝰ amor parat. utere quæso
Dū licet. in liquida nat tibi linter aqua.

ELEGIA SEXTA

Emper ut inducar blādos offers mihi uultus:
s Post tamen es misero tristis & asper amor. (gna
Quid tibi sæuitiæ mecū est? an gloria ma-
Insidias homini cōposuisse deum?
Iā mihi tenduntur casses. iam delia furtim
Nescio quem tacita callida nocte fouet:
Illa qdē tā multa negat: sed credere durū ē:
Sic etiam de me pnegat usq; uiro.
Ipse miser docui: quo posset ludere pacto
Custodes: heu heu nunc premor arte mea.
Fingere tūc didicit causas: ut sola cubaret:
Cardine tūc tacito uertere posse fores:
Tūc succos herbasq; dedi: quis liuor abiret:
Quē facit impresso mutua dente uenus:
At tu fallacis coniunx incaute puellæ
Me quoq; seruato: peccet ut ipsa nihil.
Neu iuuenes celebret multo sermōe caueto:
Neue cubet laxo pectus aperta sinu.
Neu te decipiat nutu: digitoq; liquorem
Ne trahat: & mēsæ ducat in orbe notas.
Exibit q̄ sæpe time: seu uisere dicet
Sacra bonæ maribus nō adeūda deæ.

Emper ut inducar blandos offers mihi uultus. Quod amica sibi sepissime arriserit: q; q; postmodum se inexorabilē p
s bueriti: usque adeo dolet: ut istuc ipsum amoris deo imputet. Sed quū itelligat alium a Delia hominem souerit: cōsulit marito: ne eā libere uagari pmittat: quoniā falleꝫ a mulier sua libinis impatiēte. Quid tibi sæuitiæ mecū est: aut cur in se sæuiat quærit: aut ingt qd ē est cur iniuriarū iter utrunq; oriat occasio. Est autē antiquissima in latinitate locutio. Vir. i priapeis: Quid mecum tibi circitor moleste. Tēd unē casses: metaphoricos ait decipior a Delia. Fouet: amplexu tenet. Durū est: difficile atq; intolerabile. Vsq; pseueranter in oī re. Miser: miserū se dicit more amantiū q; ab amica deseratur. Heu heu duplicatio est ad emphasim doloris. Vertere s. aperire ianuā. & dicendo uertere respicit ad cardines q̄bus fores sustentant. fores dicunt q̄ foris apiunt: ualuæ q̄ intro uoluant uertant. Cardine tacito: q̄ppe quū apitur hostiū stridorē cardo facit: q̄si ipsius ianuæ ps ē. Teren. Cōcrepuit hostiū. Liuor: liuor ē plūbeus color: q̄ pro inuidia usurpat. Nempe qui inuidet pallet. Mutua uenus impresso dente: unanimē coeūdū exprmit appetitū: p pruritū. r. amorisq; suauitatē colluctādo alter alterū morsitat. Proptius elegiarū. iiii. Semp hēs morsus circū tua colla recentes. Litibus alternis quos putet eē datos. Hora. carminū. i. Siue puer furēs impressit memorē dēte labris notā nō sic me satis audias speres ppetuū dulcia barbare lædentē oscula: quæ uētus syra parte sui nectaris ibuit. mutuam ergo uenerē uocat quū pari coitu fœmina uirq; soluūt. Seruato: custodito.

Neu iuuenes celebret multo sermone caueto. Hanc sniam iuuenalis & eorū quæ sequunt q̄ plurima cōplectitur satyrarū. ii. Sed cantet potius q̄ totam puolet urbē Audax: & cœtus q̄ possit ferre utrorū. Cunq; paludatis ducibus pſēte marito: Ipsa loq recta facie strictisq; mānillis. Neue cubet laxo pectus apta sinu. Hanc cū uerbis sniam Oui. fastorū. i. mutuatus ē dicēs: Altera dissuto pectus apta sinu. Significat autē ne cū brachio iaceat expapillato. hoc est exerto: ut ait Festus. nam dum istud sit papilla nudatur. Neu te decipiat nutu: ne te pſente aliis innuat: ut id te possit latere. præceptum est. n. ab Ouidio de arte amandi. i. Atq; oculos oculis spectare fatētibus ignē. Sæpe tacens uocē uerbaq; uultus hēt.

Et mensæ ducat in orbe notas. Figura est hermineusis: p quā declarat id. Digitoq; liquorem ne trahat: hoc ītē a poeta omniū ingeniosissimo. Blanditiasq; leues tenui pscribere uino: Vt dominam in mensa se legat illa tuam. Quā sæpe: p quā frequēter. i. quotiēscunq;. tūc enī ad mœcchū tēdit. Iuue. satyrarū. ii. Iāq; expectatur in hortis: Aut apud isiacæ potius sacraria lenæ. Sacra bonæ maribus non adeunda deæ. Bona dea apud nos Varrone teste fuit Dryas Fauni filia: ut Plutarcus refert: uxor. quā uirilē adeo fugitasse aspectū ferūt: ut in publico nunq; pspecta sit. quæ res effecit: ut postmodū mares inire illius sacra uetarent. Iuue. Nota bonæ secreta deæ. Nec mares tātūmodo homines: uerū etiam masculini sexus aialis figurā ineſſe nefas erat. ut late Iuue. satyra. ii. tetigit: & Seneca epistola. lxxxvii. dixit. Credat aliqs pecuniā eē uersatā in eo iudicio quo reus erat Clodius ob id ad ulteriū quod cū Cæsaris uxore in aperto cōmiserat uiolatis religionibus eius sacrificii: qd̄ p populo fieri dicitur: sic si imodis extra cōspectū omnibus uiris: picturæ quoq; masculorū animaliū cōtegant.

quare Festus dixit Damiū sacrificiū qđ fiebat in opto in honorem deæ Bonæ noiatum a contrarietate: q̄ minime esset. i. publicū. dea quoq; ipsa. .& sacerdos eius appellabat. Cæteq; græci gynecia nominãt: quã phryges teste Plutarcho matrẽ Midæ asserũt. nõ nulli uero græcorũ illã esse etiam liberis mꝛibus: quã nõ fari liceat: quæ quũ pesset parturiẽtibus dicta est. Adeũda: passiue positum est: ut Subeant pspera castra. Sit: deẽ liceat. Gẽmas: annulos p synecdochẽ. Signũ: ipressurã. Probarẽ: laudarẽ ut egregie factũ. Per cãm memini me tetigisse manũ: p cãm. i. hac cũ licentia spectãdi ãnuli. Iccirco Plautus in asinaria inter amãtes legẽ cõscribẽs hoc iter posuit .s. spectandũ ne cui ãnulũ det atq; roget. Pepi: suscitaui meracia tibi uina porrigẽdo. Nõ ego te læsi prudẽs. excusatio ẽ criminis p trãslationẽ culpæ i cupidinẽ. Nẽpe uꝛ accusãdus q̄ sub familiaritatis ꝓtextu insidias uxori amici sui tetẽdisset: & est suauis atq; amatoria excusatio. Cõtra qs ferat arma deos: hoc ẽ qs do resistat. q. d. ipossibile ẽ aduersus nũinis uolũtatẽ insurgere. excusatio est q̄ ad ipossibile nemo tenetur: & dũ arma ferat dicit: a cõsequẽti ãcedẽs accipit. i. ꝓgnet deinde sit ad arma uenientẽdũ. Simulat condoluisse caput: ut inde fiat occasio cõueniẽdi cũ adultero. Detrecto nõ ego uincla pedũ: cõpedes ñ recusat ferꝛ si se Delia fefellerit custodẽ. detrectare ẽ negare & depellere. uincla ãt p cõpedibus q̄ & boiæ dñr: siue ferreæ: siue sint ligneæ. Quisqs colit arte capillos. i. cõcinnat puellari ter: qđ ab hoiẽ ꝓcul abest & graui & modesto: iõ ingt Ouidius. Sed tibi nec ferro placeat torq̄re capillos. & ẽ figura ꝓplexis ipsecta. Hic lasciuos notat ab criniũ cõpositura: ut in sequenti ab habitu togæ demissæ. & dum dicit: Effluit effuso cui toga laxa sinu: togæ formã exprimit: laxa quippe erat: & in sinũ multis crispulis subtractum subcingebaẽ: qualia sunt hodie quorũdã religiosoꝝ uestimẽta. unde Hora. sermonũ primo oftẽdens amicoꝝ uitia ferẽda eẽ si sint leuia? ait de hoiẽ iã maturioris ætatis eo q̄ Rusticius tõso toga defluit: & male laxus i pede calceus hæret. sed libidiosos & molles tãgit: q̄ politius iccẽdẽtes ad pedes oĉm uestẽ ꝺmittebãt. Ouidius de remedio i. ii. Nec cõpone comas: quũ sis uẽturus ad illas: Nec toga sit laxo cõspicienda sinu.

Sacerdos: Bellonæ qdẽ sacerdos ex curentibus seu corybãtibus efflata diuino spiritu. Hæc ubi bellonæ motu ẽ agitata: Bellona ẽ dea belli: quæ pallas ẽ siue Martis soror: ut Claudianus in stiliconæ: siue auriga utꝛi thebaide scribit Statius. huius sacerdotes rẽ diuinam faciebãt ꝓpriũ sanguinis effusiõe: quẽ ritũ Lactãtius firmianus primo diuinarũ institutionum enarrat & in raptu Proserpinæ Claudianus ait. Coribas non impulit ensẽ in ipsa sanguinis effusiõe diuinum afflatũ capiebãt: ita ut præsentia explicarent: futura uaticinarentur. quare Iuue. in Crispino dixit. Sed ut phanaticus œstro Percussus Bellona tuo diuinat: & ingens Omen habet. & Horatius sermonũ primo. Hunc circũtonuit gaudens bellona cruentis. Nec acrem Flammã non & amans uerbera torta timet: ordo est. nec nõ timet amans acrem flammã & torta uerbera. acrẽ flammã. i. calorem exitialem. Lucanus. v. Magnoq; exæstuat igne. Sciendum sane sacrificia omnia non eadem animi ratione agitari: Sed alia cum afflatione numinis fiunt: quam rem synentusiasmon appellant græci. hic enim synentusiamos uidetur habere diuinam quandã de rebus inspirationem ad uaticiniũ. Alia fiunt sine afflatione sed remissione quadã quæ mentes hominum amouens ab inferioribus negociis trahit intellectũ: & conuertit ad diuinationẽ. Quædam cũ musica: quædã sine musica. nõnulla mystica. i. sine apta significatione. nõnulla manifesta secũm deorum qualitatem. Et torta uerbera: uel in seipsam põte cõuersa uulnera: uel quæ illi dea ingerit. Lucanus Eodem nec uerbere solo Veteris: & stimulos flammaq; in uiscera mergis. Violata autem est participium ꝓ participio hoc est uiolans: Ouidius: Hostibus a domitis hostia nomen habet: pro domandis: aut uiolata furore arepticia. Lucanus. i. Vocibus his prodens urgentem pectora phœbum. Bipenne genus instrumẽti utrinq; ferrum anceps habẽtis: quas pumas uocant. Suos lacertos. Nil sane præter brachia ex toto corpore corybantes in sacris uulnerabãt. Lucanus. i. Tum quos sectis bellona lacertis Sæua mouet: cecinere deos. Inulta: non rea piaculi: quippe i aliũ sacrilegiũ ruisset: si diuinã effigiẽ sanguine polluisset: sed is ita sacrificii ritus expostulabat. Veru: stilo: gladio. est autẽ instrumentum ad elicẽdũ sanguinem sed abusiue: & est synæcdoch

At mihi si credas: illã sequar unus ad aras:
Tunc mihi nõ oculis sit timuisse meis.
Sæpe uelut gẽmas eius signũq; probarẽ:
Per cãm memini me tetigisse manum.
Sæpe mero somnũ pepi tibi at ipse bibebã
Sobria suppositã pocula uictor aqua.
Non ego te læsi prudẽs: ignosce fatẽti:
Iussit amor: cõtra quis ferat arma deos?
Ille ego sum: nec me iã dicẽ uera pudebit:
Instabat tota cui tua nocte canis. (scis
Quid tenera tibi iuge opus? tua si bõa ne
Seruare: ac frustra clauis ineſt foribus.
Te tenet: absentes alios suspirat amores:
Et simulat subito condoluisse caput.
At mihi seruãdum credas: nõ sæua recuso
Verbera: detrecto nõ ego uincla pedum.
Tũc ꝓcul absitis: q̄sqs colit arte capillos:
Effluit effuso cui toga laxa sinu.
Quisquis & occurret ne crimẽ possit hꝛẽ:
Stet ꝓcul: aut alia stet ꝓcul ante uia.
Sic fieri iubet ipse de⁹: sic magna sacerdos
Est mihi diuino uaticinata sono.
Hæc ubi bellonæ motu ẽ agitata: nec acrẽ
Flammã nõ & amãs uerbera torta timet.
Ipsa bipenne suos cædit uiolata lacertos:
Sanguine & effuso spargit inulta deam.
Statq; lat⁹ præfixa ueru: stat saucia pect⁹

instructura. Monet. subministrat. Parcite quam custodit amor: uerba sunt sacerdotulæ insanientis parcite. abstinete. Attigerit: suppletur si: ut si quisquã eã attigerit: quã custodit amor. sic Iuuena. Græculus esuriẽs in cælũ iusseris ibit. Labent: euanescent: ut male parta male dilabunt. Cinis: puluis: quem manibus exceptum aera uersus cõiecerat. est cinis tã masculini q̃ fœminini generis ut puluis. Propertius. Sit mihi præcipue puluis hetru sca dolor. & alibi. Et duo sunt uersus qui nunc iacet horrida puluis. Dixit tibi: quas significauit te perpessurã ꝙ me a te amoues. Admittas: in pristinã amicitiã recipias. Illa leuis: mitis sit in te execrando.

Et çanit euẽtus quos dea magna monet
Parcite quã custodit amor uiolare puellam:
Ne pigeat magno post didicisse malo.
Attigerit: labentur opes ut uulnere nostro
Sanguis: ut hic uentis diripiturq; cinis.
Et tibi nescio quas dixit mea delia pœnas:
Si tamen admittas sit precor illa leuis.
Non ego te ꝓpter parco tibi: sed tua mater
Me mouet: atq; iras aurea uincit anus.
Hæc me deducit tenebris: multoq; timore
Cõiũgit nostras clã taciturna manus. (ꝙ
Hæc foribusq; mãet noctu me affixa: ꝓcul
Cognoscit strepitus me uenientẽ pedũ:
Viue diu mihi dulcis anus ꝓprios ego tecũ:
Sit modo fas: annos cõtribuisse uelim.
Te semp natamq; tuam te propter ambo:
Quicquid agit sanguis ẽ tamẽ illa tu⁹.
Sit modo casta doce: q̃is nec uitta ligatos
Impediat crines: nec stola longa pedes.
Et mihi sunt duræ leges: laudare nec ullam
Possum ego: q̃n oculos appetat illa meos.
Et si quid peccasse putat: ducorq; capillis.
Immerito. ꝓprias ꝓripiarq; uias:
Nõ ego te pulsare uelim: sed uenerit iste
Si furor: optarim nõ habuisse manus.
Nec sæuo sis casta metu: sed mente fideli
Mutuus absenti te mihi seruet amor:
Astq; quę fida fuit nulli: post uicta senecta
Ducit inops tremula stamia torta manu.
Firmaq; cõductis annectit licia telis:
Tractaq; de niueo uellere ducta parat?
Hãc aĩo gaudente uidẽt: iuuenũq; cateruę
Cõmemorãt merito tot mala ferre senem.
Hanc uenus ex alto flẽtem sublimi solimpo
Spectat: & ifœlix q̃d sit acerba monet.
Hæc aliis maledicta cadãt: nos delia amoris
Exemplũ cana stemus uterq; coma.

ELEGIA SEPTIMA

h Vnc cecinẽr diẽ pcæ fatalia nẽtes.
Stamina nõ ulli dissoluenda deo.

Anus aurea. aureã uocat anũ: quæ sua sedulitate non contra auro emi posset. & est amantiũ in laudãda uetulæ diligẽtia prouerbiũ. Tenebris: nocte tenebrosa.

Multo timore: ne cõiũx tuus hoc psentiscat. Manet me: expectat me: & notãdũ maneo te pro expecto sæpe dictũ ab antiqs. Plautus in amphitriõe. Nũc te nox quæ mãsisti mitto: ut cedas diei. Affixa foribus Innixa hostiolo. Cognoscit strepitus me uenientẽ pedum. Obseruationẽ uetulæ in se ostẽdit: quæ uenientem pcul agnoscat ex pedũ strepitu: q̃d nõ nisi ex maxima orit assiduitate consuetudinis. Contribuisse tecũ: p eo q̃d est meos ãnos tuis aut tuos meis adiũgi: ut adeo senex nõ esses: tecũ pticipare: ut una ambo de uita migraremus. Est aũt uæhemẽs beniuolentiæ signũ. Quãuis nõ uitta ligatos Impediat crines: nec stola longa pedes: Sacerdotũ integritatẽ tãgit: & matronarũ pudicitiã. qp pe sacerdotes capillos suos ultra purissima obligabãt. Iuuenalis i crispio: Cum quo nup uittata iacebat. Matronæ uero stola utebantur. id aũt erat indumẽtum ad talos. Vtrũq; hoc Ouidius de arte amãdi primo complexus est. Este pcul uittæ tenues ĩsigne pudoris Quæ q; tegis medios instita lõga pedes. nãq; instita ut Acrõ .i. sermonũ testis est: fuit tenuis fasciola: quæ ẽt prætexta dicit: quæ stolæ unam ptem ambit. Horatius. Quarum subsuta talos tegit instita ueste. Nec sæuo sis casta metu. Commendandæ sunt mulieres: quæ uirtutis amore peccare nolũt. q̃ uero delinquere metuunt pœnæ formidine: sunt omnino relinquẽdæ. nõ enĩ mens earum casta est: sed ludubrii turpitudo impudicitiam coercet. Victa senecta: methaphoricos dictum est q̃ si uictrici senectuti succubuerit: & diutissime senem factam itelligit. Inops: egena. Manu tremula propter paralisim: quæ i uetulis nascitur defectu sanguinis. nihil aũt ĩfortunatius mulieri potest accidere: q̃ si senio confectam cogat necessitas aut filare: aut texere: aut telas liciis connodare. Licia: Licia sunt quibus appẽdũtur telæ. unde testiuilicium est fila de telis decidentia: ut Fulgentius planciades scribit. Plautus in casina. Non ego hoc uerbum expressi testiuilicio. i. re admodũ uilissima. prima in licio semper longa est: si a lycia regione descendat primã corripit: quæ litera greca ponit. ẽ & lyctius possessiuũ a loco Cretæ: ut Lyctius Idomeneus. i. cretẽsis: q̃d quũ eadẽ lĩa scribat: tamen. K. ante taph recipit: ut in emendatis græcorũ exemplis legi.

Cana coma: Senectutẽ capit dicẽdo cana coma naturaliter eni in senectute hoibus capita canescũt: & exẽplũ dicit amoris secundi: nam raro fit ut amãtes ad seniũ pueniant concordes in amore: iccirco Horati. carminũ prio inqt: Fœlices ter & amplius quos irrupta tenet copula: nec male diuulsus querimoniis supremacitius soluet amor die.

Vnc cecinere diem parcæ fatalia nẽtes
Stamia: Natalẽ Messalæ celebrat ea cõ
h memorans quæ ille augustissime transegerit. sed more suo dũ hoc agit euagat.
Stamina fatalia: uitæ dispositionem

accipimus p stamina secundū antiquorum opinionē. Parcæ autē dictæ sunt a contrario sensu: ut Diogenianus ait: q̄ nemini parcant. Sortes etiā uocatæ q̄ ita unicuiq̄ sortitum sit: ut ipse uoluerunt. Non ulli dissoluenda deo. si deis hoc negatur: minus hoc mortalibus cōcessum est. Dissoluenda p diæresim ponitur: ut illud Catulli. Cōdita ḡn uere pectoris euoluē. Quin Virgilius magis inusitate i priapeis dixit. Pallorē maciē q̄ larualem. Gentes aquitanas. Aquitania regio est hispaniæ seu galliæ transalpinæ. ut Strabo ait: quæ in artanos: belgas celtasq̄ diuidit tripartito: seu quadripartito secundū Cæsarē in cōmentariis narbonenses adiungentē. Aquitani uero sūt hi q ad septētrionē pyrenei pē & cementā habitant usq̄ ad oceanū: & intra garūnā fluuiū. Hos populos Messala bello superauit. Ideo legit̄ in. ii. li. Gētis aquitanæ celeber messala triūphis: Et magna in tōsis gloria uictor ades. Forti. m. p militibus robustis & strēnuis. ut Luca. Implenē ualido tyrone cohortes. Et romanū intelligit exercitū. Atax. atax fluuius ē qui ortū habet ex pyreneo monte: & infundit in mare tyrhenū. ut Pomponius mella lib. ii. scribit: ut Strabo gnosius: ex cēmeo monte. nomina uero fluuiorū p gētibus accolis poetico de more ponūt. Lucanus. sub iuga iā seres: iā barbarus isset araxes. Tremeret. ex paueſceret. & tremo te p uehemēter timeo te dicit. Virgilius libro octauo. testigii tremuere lacus. Pubes romana: utriusq̄ sexus iuuētutē itelligimus. nā iuuenes mixtæq̄ puellæ spectatū ibāt. Euictos brachia capta duces: Synecdochicos. Sic Ouidius d arte amādi prio

Hūc forte aqtanas posset qui fūdere gentes:
Quē tremeret forti milite uictus atax.
Euenere: nouos pubes romana triūphos
Vidit. & euinctos brachia capta duces.
Atte uictrices lauros. messalla gerentem
Portabat nitidis currus eburnus equis.
Nō sine me ē tibi part9 honos. tua bella pire
Testis & oceani littora sanctonici. (ne
Testis: arar: rodanusq̄ celer: magnusq̄ garū
Carmoti: & flaui cærula limpha liger. (na
Atte cydne canā. tacitis qui leuiter undis
Cæruleus placidis per uada serpis aquis:
Quantus & æthereo cōtingēs uertice nubes

Ibūt ante duces onerati colla cathenis. Victrices lauros. i. ex lauro corona triūphalis. nāq̄ ut ait Plinius in naturalis historiæ. xx. laurus triūphis dicata ē. Portabit nitidis currus eburnus equis. apparatū triūphantiū tangit: nā currū ex ebore inauratum quattuor equi cādidissimi trahebant. Quid. in præallegato libro Quattuor in niueis aureus ibis eqs. Nō sine me: qppe qui Messallæ fuerat comes. ut antedictū est. Cōmilitones enim currū ductoris triūphalem sequebantur: Lucanus quinto: per phibitionē. lauriferos nullo comitetur uulnere currus. Tua bella pyrene Testis: pyrene mons est hispaniæ: cuius primā Lucanus in primo produxit. Nubifere colles atq̄ aeriam pyrenē: quāq̄ aliter in deriuatiuo fecerit. lāq̄ pyrene æquas nūquā soluere uiā. Sed & deriuatiuū i primitiui rōnē seruauit Claudia. i stili cone. Pyrenea tegit lapidosis frondibus ilex. Est autem appositio pyrenę tua bella & cætera. Oceani littora sanctonici. idest mare sanctonicū. Sanctones sunt populi nō longe a tolossatiū finibus: quæ ciuitas est i prouincia ut Cæsar primo cōmentariorū scribit, eorum urbs est Mediolanū ad oceanum uergens: ut in gæographia Strabo cōmeminit. De his Lucanus primo: Gaudetq̄ amoto sanctonus hoste. Omnes enim hi ad oceanum spectant. sed quū dicat. littora testis. est usurpatum: ut Seruius in daphnide annotauit: Vos coryli testes & flumina nymphis. usquam enim teste aut testia lectum est in neutro genere. per diffinitionem ergo dicimus testes mihi sunt q̄ res pyrene & littora oceani sanctonici. Sic Propertius elegiarum. ii. Sidera sūt testes & matutina pruina. & Horatius carminum. iiii. Testis metaurum flumen & hasdrubal deuictus. Arar. flumē ē: quod teste Cæsare in eodē cōmentario per fines heduorū & sequanorū in rhodanū fluit: eumq̄ suo flumine incipitē reddit: ut in stilicone scribit Claudianus. Rhodanusq̄ celer. rhodanus ē narbonēsis prouiciæ antea celte dictæ flumē adeo magni cursus: ut uix aduersa possit nauigari aqua. quē Strabone in gæographiæ. iiii. referente: quidam septem hostiis constare dixerunt: sed Artamidorus tribus dixit. Timæus uero quinq̄: quē Timæum Polybius arguit duo tātum rhodano tribuens hostia. de hoc Sylius lib. iii. Aggeribus caput alpinis & rupe niuali Prosilit in celtas: ingentēq̄ extrahit amnē Spumanti rhodanus pscindēs gurgite campos. Magnusq̄ garumna. garūna fluuius est eiusdem regionis: cuius magnitudinē ex gæographis nosci potest. tribus eni amplificatur amnibus: & p bituriges: quos sioscos nominā: & sāctones gallicam utrāq̄ gentē influit: quē in oceanū labi ostendit Claudianus in stilicone. Quoscq̄ rigat retro pernicior unda garumnæ Oceani pleno quotiens impellitur æstu. Carmoti autem sunt in aquitania populi: per quos & aluernos: ut Strabo scribit: liger delatus in oceanū influit. uterq̄ aūt maximi est cursus. nanq̄ liger & garumna paribus a pyrene distātes interuallis quasi deductis & pariter distantibus inuicē lineis duo conficiunt loca aliis finita lateribus: oceano. s. montibusq̄ cemennis. duobus autē stadiorū milibus utriusq̄ fluminis est nauigatio. Cærula lympha liger, ligerim uiridis coloris esse dicit. cū lymphā eius cærulam dicat. hic inter pictones & uāuitas excurrit. Atte cydne canā: Cydnus fluuius est ciliciæ q Iustino & Curtio testibus Tharsum urbem pterfluit: dicente Priscia no in interpretatione Dionysii. Flexilis & Cydnus dirimit q flumine Tharson. huius origo ut Solinus dicit in memorabilibus ignorat. Sed Strabo li. xiiii. a thauro ortū hre scripsit nō pcul a tharso. Verum ut Solinus ait ab undarū colore denoiatus ē. nāq̄ qcquid candidum est: gentili lingua Syri cydnum uocāt. atqui Solinus ab albedine Cydnū uocari dixit: & Valerius Maximus. c. de cōstātia ait: Qui aquæ liquore conspicuus tharson interfluit. sed epitheta ponunt fluminibus apud poetas ad placitū: & plerūq̄ generalia. Tacitus undis: aut ad dubitationē cydni refert: aut ad flumis naturā. nā i quarto sibi cōtradicere uīr igens. Aut rapidus cyri demētia

cydnus. ubi gyndes legendū est. Quin Strabo scribit alueū eius per pfundā uallē illatū recta in urbē īgredi: cuius aqua ē rapidissima & frigida: qua ppter hoibus & bestiis auxiliat: q̄ neruos crassiores: habēt. iō placidis aquis ut arbitrior posītū est. Frigidus taurus: Taurus mons est in asia longissimus de quo Plinius in. iiii. naturalis historiæ multa cōmemorat. & Priscianus in interpretamēto Dionysii: & lōgitudinē eius & nominis rationē ita ponit. Ast asiā q̄ non excelsus diuidit omnē: Incipit a mediis terræ pāphillidis oris: Et lōgis sese spaciis pducit ad indos. Nūc obliqua meas nūc recto limite curres Vertice quē toruo phibēt cognomine taurū:

Frigidus intonsos Taurus arat cilices:
Quid referā ut uolucres crebras intacta p urbes
Alba palestino sācta colūba Syro. (bes
Vtq; maris fastū pspectet turribus æquor.
Prima ratē uentis credere docta Tyros.
Qualis & a rētes cū findit Syrius agros:
Fertilis æstiua nilus abundet aqua:
Nile pater qua nā possim te dicere causa:
Aut quibus in terris occuluisse caput.
Tepp nullos tellus tua postulat hūbres:
Arrida nec pluuio supplicat herba ioui.
Te canit: atq; suū pubes miratur osyrim:
Barbara mēphiten plaudere docta bouē.
Primus aratra manu solerti fecit osyris:
Et tenerā ferro solicitauit humum.

Cornua nā sūmis scopulis imitat acutis: multifidosq; suos huc colles spargit & illuc. Frigidus altitudie sua & arbor̄ dēsitate. Intōsos. hispidos & squalidos: q latrociniū exercebāt. & mācipiorū uenūdādorū mercatores ac uēditores erāt. Taurus arat hipalage est. de hoc ita scribit Strabo ī geographiæ duodecio. Mira est pfecto locorū natura cū i sūmis tauri partibus locus sit adeo ferax: ut multa hoium milia possit enutrīr. pleraq; loca ibi oleis & uitibus cōsita sūt: & oium pecorū pascuis abūdat. Circū iminent siluæ uariæ materie plenæ Deide libro eiusdē opis. xiiii. oñdit duplicē syriam eē. s. eliciā & tracheā: q̄ mōtana ē & pangusta & cā pestris. Sed mōtanæ taurus imminet male hiatus usq; ad altera horealia: q̄ circa isauriam sūt: Quid referam ut uolitet crebras intacta p urbes: Alba palestino sancta colūba syro: Sciendū lege oli fuisse apud syros usum colūbarū prohibitum: ideo illis in locis eorum copia tanta fuit ut accedētium mercatorum ora peruolarent: māsuetius ēt q̄ ferarū natura pati uideret. Q̄d Eusebius li. de pparatiōe euāgelica. ix. scribit ubi Philo Iudeus hebreā disciplinā ptegēs itroducit. Intacta ergo. i. illesa lege phibēte. Volitet. huc illuc uageť sine i sidiarū piculo q̄q̄ & illud pcedeť uideat ut uolitet p crebras urbes dictū sit q̄ damasceni syriq; oēs ab amicis lras accipe & darī soliti sūt q̄s colæbis uelut nūciis & cursoribus subalis obligabant: quē morem nostros etiā secutos uisus est Iuuenalis in Crispino ostēdisse dicēs. Tā q̄ uenisset epistola pēna: Præcipiti. Colūba uero dr̄ñ q̄ colat lūbos: ut Acrō acute allucinat: sed q̄ culmia uillæ sūma petat pp naturalē pauorē ut Varoni placuit libro rerū rusticarū. iiii. Palestino Syro: Palestina regio est in syria cōtermina arabiæ: dicta a palesti urbe metropoli: ut in qnto Plinius scribit. Nā & Herodotus. iii. syriā alterā uocat palestinā. Est & altera palestina pp phæaciā: de q̄ Lucanus in qnto: Laxa palestinas nudis consinxit arenas. & Oui. fastorū. iiii. Sæpe palestinas iurat adesse deas. i. furias q̄ de palestino hiatu ad supos pgrediunť. Syro: syriā colēti Syria duplex est teste Plinio una dicta palestina. altera anthiochia. Nā syros

Scopa uocitat. ēt syri defossiones sūt terræ puteorū in modū ubi trāsmarinæ quædā puinciæ loco horreorū frumēta defossa seruāt. ut primo Columella scribit: &. M. Varro ī libris rerū rusticarū. Prima ratē uentis credere docta tyros. Tiros urbs est syriæ ut ī primo Pōponius mella sensit: q̄ continēti q̄ttuor stadiorū longitudine diuisa est: ut Quin. Curtius attestat. hāc poeta uult primū fabricasse nauigiū: & priscianus iterpretamento Dionysii confirmat dicēs. Quod pelagus primi tētantes nauibus altis Disiūctas gētes docuerūt iūgere merces. Sed poeta argonautas primos testat fuisse auctor̄ Typhi: Quos tamē Cl. mēs Sidonius scribit tri remē inuenisse. Carchidonios autē q̄triremē cuius architectus Vosporus fuit. Syrius finditagros. Sole ad eā crū accedente nilus exit: & totā idiam iundat quo tpe regnat Syrius Canis. Luc. x. Hūc ubi ps cœli tenuit q̄ mixta leōis Sydera sūt cācro rapidus q̄ syrius igēs Exerit: & uarii mutator syrius anni Argocerō cācrūq; tenet: cui subdita nili Ora latēt. Abūdet aq̄ æstiua: rōes cur hoc fiat uariæ sūt q̄s legēdas relinqmus: cū apd Luc. li. pdicto: tū Solinū ī collectaneis: & Anneū Senecā i qōnibus naturalibus: & ī gæographia sua Strabonē. Quibus in terris: qm̄ eius ortus ab oibus ignorat: ut in primo cōmētario pharsaliæ dicemus. Tepp nullos tellus tua pos. im. Luc. de fœcūditate ægyptū cōmēdās iqt: Terra suis cōtēta bonis: nō idiga mercis Aut Iouis: i solo tāta est fiducia nilo. Pluuio Ioui: uel cœlo pluuioso: uel ioui quē fortitā uocātes pluuiū adorāt: ut de idis lectū ē Strabonis gæographiæ li. qntodecimo. Te canit. laudat: ut regēq; canebāt. Atq; suū pubes mirat osyrim: Osyris rex ægypti cōiunx Isidis a Typhōe seu Stiphōe fre clēdestina morte oppressus dedit uxori ppetui luctus materiā. Sed tādē iuentus iuxta philas fycnes laceratus honorē sepulturæ: incertæ tū ut strabo scribit pmeruit. Quū uero bos cœpisset apperati hoies Osyrim p deo coluerūt: & cōmutato noīe apim uocitarūt: hoc ē gēili ligua bouē. de hoc Pli. li. viii. & i memorabilibus Solinus late ptractaret. Docta plaudeť bouē mēphite. Quippe iuentū apim statuto die demergūt: mox ad exēplū Isidis alter q̄rit: quē reptū cētū antistites cū puerorū gregibus populoq; freq̄nti mēphi usq; pfequūť prios cātātes hymnulos: & plausū faciētes. iō plaudeť positū ē: Mēphite accusatiuus ē denominatiui qsi pronimici a mēphis. ut hic & hæc mēphites & hoc mēphi te huius mēphitis. at Iuue. aliā fecit declinationē satvra xv. An ne aliā terra mēphitide sicca Inuidiā faceret no sēti surgere nilo. Primus aratra manu. hoc ēt Diodorus ait. Sed ut Seruius prio georgicorū testat primo qdē

Osiris aratri fuit iuctor: sed apud ægyptios tantū: nā id diuersi diuersis i locis demōstratū. Ferro sollicita. humū. i. arauit. Nāq; q sursum uertit terrā exercet: & subigendo sollicitat. Solicitare. n. est solo citare. i. mouere.

Cōmisit semina terræ: sed hoc apud ægyptios tātūmō: nā in græcia & asia Triptolemus fuit. Palis adiungere. generaliter dixit p cultura uitiū. Nā uarro libro rer̄ rusticar̄ primo docet q̄ spēs uitis plurimæ sūt. sunt eni quædā sublimes ut iugatæ quæ pedamētis & iugis colūtur: & iugeor̄ q̄tuor sūt genera ptica: harundo: restes uites: sūt pterea quædā humiles ac sine ridicis: id eni est palus quo uitis erigit: itaq; pro oi cultu uineæ hoc dictū cōstat. Cedere falce comas. periphrasis ē putādi. falx ē q̄ purgāt arbores. Catullus i argonautica. Nō falx attenuat frōdator arboris usq̄. & Vir. Incidere falce nouellas: pastorali carmīe iserui. Inculti. pedore & stercore oblimatis. Voces iflectere cantu. musicæ pitiā notat. nāq; Appollini & musis & libero prīātis attribuit choricon. i. choreas̄ solēnia cōia: & musicæ ornamētū ad certos modos ad definitā cōmēsuratione: & tripudiū quæ saltatio ēt dr̄: Bacchū ostēdit docuisse. Quare dixit Maro. Saltātes satyros imitabit̄ alphesibæus. de origine pastorii carmis uaria ētā apud græcos q̄ latinos opinio. Quā sexcuplicit̄ Seruius Honoratus i pricipio buc. cōplexus ē. hic illud intellexisse satis sit: Liber̄ iueniſſe rusticanæ modulos canulenæ.

Dura cuspide. calcari aut spīa. Nec luctus osyri. osyris idē ē apd ægyptios q Bacchus apd græcos: & sacer liber apud nos: de cuius nomis uarietate ita ex græco Ausoni⁹ imixto barbaro Liberi trāstulit. Ogygiæ me bacchū uocāt Osyri ægyptos putat: Mistæ phanetēno mināt. Dionysō Indi existimāt: Rōana sacrū liberum Arabica gēs adoniū: Lucaniacus pātheū. Frōs rdimita corymbis. Hedera Bacchi arbuscula est: ppterea q̄ oui. scribēte fastor̄. iii. Nyseias nymphas pueri q̄rēte nouerca. Hāc frōdē cui⁹ opposuisse ferūt. Carpusculi hederæ corymbi uocāt. sed ad te. lutea p. p. uestis Liberi prīs lōgo syrmate p humū trahebat dū ipse īcede ret: lō ad teneros pedes dictū ē. Stati⁹ achilleidos prio Si decet aurata bacchū uestigia palla Vertere. ab hoc uestimēti gne bassare⁹ bacchus dict⁹ ē ut Acrō & Porphirio i prio carminū horatianor̄ scripserūt. Vestis. n. ipsa ad imos pedes demittebat̄. & a bassara loco lydiæ bassaris noiata ē. uñ bachæ bassarides. Persius. Et raptū uitulo caput ablatura supbo Bassaris. Lutheus ārco lor ē rubeus a qđ ē sāguinolētū. uel a lute ut Aulus Gellius scribit i noctibus acticis. & p splēdido accipimus: ut Plātiades Fulgentius scribit. Et leuis occultis cōscia cista sacris. Bacchi antistites: ut strabo i gæographia memorie pdidit: fuerūt sileni bachæ lenæ thiæ Mimalliones naides nymphæ ityri satyri: qui & curetes noiant̄. hi pferre cōsueuerūt fabulā de Iouis origine. nā tympanis & alior̄ armor̄ strepitu agilitatem edentes & tumultuātes reā uidebantur circunsistere: ne saturnus filios in lucem editos deuorans partutientis dolores sentiret: sed attentus Iouem infantem ad seipsos oblegatum & occultis cunis enutriēdum datum nō agnosceret. quo ex facto possumus orgiasim istam per cistas occultas intelligere. aut ideo mysta ista in capsulis recondita fuisse sumptum ex fabula. qui bacchum. s. nymphæ liberassent a manibus Iunonis superiposītis cunabulo frondibus hederaceis. qđ sensisse Horatius ūr̄ carminū primo. Nec uariis obsita frondibus sub diuo rapiam. aut ideo factum q̄ serapis qui & Bacchus dr̄ a terreus ab Inacho cū mortuus esset in foro repositus est in .i. arca unde primo uocitatum: mox. Nymphodorus in tertio de asiaticis legibus cōtendit. ad huius itaq; imitatiōnē cistellas solis sacerdotibus cognitas bacchantes ferebant. Catullus in argonautica: Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis. Orgia quæ frustra cupiunt audire pphani. Stillent unguenta capillo: Romanor̄ more antiquorum qui super conuiuiis unguento demoliebantur. Horatius carminum. ii. Cum quo morantē sæpe diē mero fregi coronatus nitentes malobatro syrio capillos. stillare est guttatim fluere. nāq; stilla est gutta: sed stilla fluit: gutta stat: ut Palemon uicentinus Crāmaticus interrogatus referente Eusebio li. temporum respondit.

Thuris honores. thureum sumum in honore nec absq; ratione. Nam ut ouidius scribit fastor̄. iii. Bacchus cinama primus & thura ex captis gentibus dedit. Liba & mopsopio dulcia melle ferā. liba genus ē dulciarii cibi a Libero patre dicta uel a libando: ut in eodem Naso posuit. sed aliud esse libum aliud placentam docet Cato priscus de agricolatione. Melle mopsopio: ideo cum melle quia hoc & ipse inuenit Ouidius Naso i ibi: Liba deo fiunt succis quia dulcibus ille Gaudet. & a Baccho mella reperta ferunt. & post enarratā fabulā

Primus inexpertæ cōmisit semina terræ:
Pomaq; nō notis legit ab arboribus:
Hic docuit tenerā palis adiūgere uitem:
Hic uirides dura cedere falce comā.
Illi iucundos primū natura sapores
Expressa incultis uua dedit pedibus:
Ille liquor docuit uoces inflectere cantu:
Mouit & ad certos nescia mēbra modos:
Bacchus & agricolę magno cōfecta labore
Pectora tristitiæ dissoluēda dedit.
Bacchus & afflictis requiē mortalib⁹ affert:
Crura licet dura cuspide pulsa sonēt.
Non tibi sūt tristes curæ: nec luctus osiri:
Sed chorus & cātus: leuis & aptus amor:
Sed uarii flores: & frōs redimita corymbis:
Fusa sed ad teneros lutea palla pedes.
Et tyriæ uestes: & dulcis tybia cantu:
Et leuis occultis cōscia cista sacris:
Hue ades: & centū ludes geniūq; choreis
Concelebra: & multo tēpora funde mero.
Illius nitido stillent unguēta capillo:
Et capite & collo mollia serta gerat.
Sic ueniat hodierne tibi dū thuris honores
Liba: & mopsopio dulcia mella feram.

subdit in fine. Melle pater fruitur: liboq; infusa calenti Iure repertori' candida mella damus. Mopsopio autē uel dicemus spumaceo mediū succus. uel cilicio Mopsopio legimus a mopso: q teste Euse. li. tēporꝫ regnauit i cilicia a quo mopsicrene & mopsistre. Vel atheniēsia rege athenarꝫ. unde Ouī. in fine qnti metamor. Mopsopiū iuuene sacros agitare iugales. dixit de Triptolemo atheniēsi. Idē in Hermione Reddita mesopia tyndaris urbe soror. Hymettū aūt mel significat. Quippe hymettus mōs est atticus ut i naturali historia scribit Plinius: cuius mel ꝓcios̄ū est. Martialis i distichis. Hoc tibi thesei populatrix misit hymetti Pallados: & solitis nobile nectar apis. At tibi. Messalā alloquit.

At tibi succrescat ꝓles: quæ facta parentis
Augeat: & circa stet uenerāda senem.
Nec taceat monumenta uiē: q̄ tusc̄ula tellus
Candidaq; antiquo detinet alba lare.
Nāq; opibus congesta tuis hic glarea dura
Sternitur: hic apta iungitur arte silex.
Te canit agricola e magna cū uenerit urbe
Serus: inoffensum retuleritq; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos
Candidior semper candidiorq; ueni.

ELEGIA OCTAVA:

On ego celari possum quid nutus amantis:
Quidue ferant miti leuia uerba sono.

Nec mihi sūt sortes: nec conscia fibra deorū:
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.
Ipsa uenus magico religatū brachia nodo
Perdocuit multis non sine uerberibus.
Desine dissimulare: deus crudelius urit
Quos uidet inuitos succubuisse sibi.
Quid tibi nunc molles ꝓdest coluisse capilli
Sepeq; mutatas dispositisse comas? Clos:
Quid fuco splēdēte cōas ornare: qd ungues
Artificis docta subsecuisse manu?

Monumēta uiæ. Litostrationem illius uiæ dicit ab Alba Tusculū usq; ipēsa Messalæ fabricatā. Tusc̄ula tel lus. i. tusculū oppidulū nō ꝓcul ab urbe: qd ignobile cato supior ut Valerius inqt Maximus nobilissimū reddidit ortu suo. Alba candida. alba ciuitas fuit Romā iuxta: quā cādidā uocat respiciēs ad historiæ ueritatē qua Aeneas dē albā porcā cū trigēarii numeri fœtu eiusdē coloris cōperisse. a cuius cognomine trigita post ānos Ascanius urbē edificās nomiauit. Nāq; ut uaro scribit regꝫ rusticarꝫ sēdo. si plures porca pīat porcellos q̄ mās hēat: portētū est. in quo hoc fuisse cōmemorat: cuius tēpestate illius suis ac porcorꝫ ētūc uestigia apparuisse in āne testat. significat aūt Messalæ iussu & suptu uiā illā sillicatā fuisse: quæ a tusculo albā usq; ptēdit: qd aptius carmē sequēs manifestat. Glarea. uia glareosa ē glarea ētra sabulosa lapillulis dēsissimis cōfertissima. Lucanus. Aut ipulsa leui turbat glarea uena. Silex. lapis durus a quo stratæ uiæ dicunt silicatæ. Te canit. i. laudibus uehit. Natalis. seruius i dameta ānotauit ueteres dixisse natal' sine die: qd quāquā p se plenū ēt: posteri tñ illd addiderūt: Iuuenal': Natali coruine die mihi dulcior hæc lux. Cādidior. fœlicior beatior: & ē ab ipsis thracibus tractū: q diē fortunatū albo: aduersū uero nigro lapillo designarūt: ide factū ē ut poetæ ꝓ fausto & sēdo dicāt cādidū. Catullus: Fulsere uere cādidi tibi soles. & contra nigrū ꝓ tristi & exitioso Horatius sermonū primo: Hunccine solē tā nigrū esse mihi.

On ego celari possū qd nutus amātis. Pholoē cōmonet ne dura eē ueli i Maratū optīe formositatis adolescētē: neq; illū studeat sua pstidia detorq̄re: qm̄ senex ipa postmodū facta oībus erit cōtemptui: Celari āt positum est: ut edoceri: & est sensus se oēs amatorios motus optīe scir̄ ex assiduo amoris usu. Leuia. polita. facūdula. ornatula. Miti sono: uocis mollitudie gratuita. Nec mi. sūt sor. q̄is nullā i arte magica pitiā teneat: tñ affirmat se notas amatoris ītelligere. & p sortes accipit sortilegii genus i uaticinādo ātiqssimū. Nō cō. fi. deorꝫ. haruspiciū dic̄ appellatū qdē ab auiū pastu l' ispectiōe: & dū fibra pōit extipiciū tāgit. Exprimit euē. nec mi. cā. auis. Auis. Auguriū notat dictū ab auiū garritu. uñ augures q suas aures auiū uocib⁹ accōmodātes futura ꝓnūciāt. Nodo magico. i. catena q̄ ñ mīoris ē efficaciæ q̄ nodus magicus. ē. n. is explicabilis: quē nr̄i ut qbusdā placet: salomōis uocant: uel itelligimus nodū oēm itricationē magicā. q̄ uī ꝓpotēte ꝓtinet i carie: ut Luca. Traxer̄t torti magica uertigine fili. uel accipimus ciguli Veneris atq; Cupidis catenulā d quo Mar. ad Iuliā: Ludit acidalio sed nō uenus aspa nodos: Quē raptūt collo pue cupido tuo: Vel simpl'r itelligimus nodo religatū brachia: qd ē metaphoricos irretitū amoris uecordia: ut ab amādo se extricare nō possit. Quid tibi nūc ꝓdest. q. d. nihil hæc cura te iuuat nisi ames. Sæpe mutatas: inuit sedulitatē mulieris in seipsā diligēter ornādo: & ait comas sæpe mutatas: utpote ītepte positas: & sine arte cōptas. Fuco splēdēte comas ornare. Fucū ponit ꝓ unguēto q̄le malobatrū myrobalanū myrrhā poetæ memorāt. his. n. odoramētis atq; unguētis fœminæ capillos suos perungebāt: ut gratiores ēent. Proptius elegiarꝫ. i. Aut qd orōtea crines plūdere myrrha. Nāq; fucū ꝓ purpurissa seu cesutato colore legimus. Q uī Hora. car. iii. Nō amissos colores lana referre medicata phuco ꝓ tinctura nouit: iuxta quā sniam uult' Acrō Maronē i bucolico scripsisse: Alba nec assyrio phucar̄ lana ueneno. Artificis. tōsoris. artifex ad oē exercituū gñal'r punct. Docta manu: laus ē ab pitia artificis. Iuue. ali: Quo tōdēte grauis iuuēi mihi barba sonabat: ꝓ imperito dixit. Matronæ sane quōdā in resecādis unguiū præsegminibus utebātur tonsoris officio: quod nequis dubitet illud Valerii Maximi comprobat: ubi Portiæ Catonis uticensis filiæ & Bruti uxoris fortitudnē fere uirilem tractās dicit illā abrepto cultello tōsorio quasi resecandorum unguium causa se ipsam ex idustria uulnerasse: & a uiro per ancillarꝫ clamorē accersito obiurgatā q̄ tōsoris ꝓpuisset officium.

Fruſtra iam ueſtes fruſtra mutã. ami. Veſtis appellatione tam uirilis q̃ muliebris amictus continetur ex antiquorũ iure ciuili ſnia: ſed ueſtẽ puto iteriore: ſupra quã amictus ponit. eſt. n. ipſe exterior q̃ſi palliũ ſeu palliũ ab amiclẽdo. i. iducẽdo. Anſaq; cõpreſſos alligat arcta pedes. Anſam capimus pro ſibula ſeu fixula: quæ calceis iſuit ab arcẽdo dictã: ut hic patet dũ arcta adiũgit. aut certe arcta poſuit reſpiciens ad calcei aptitudinẽ eſt. n. anſa cantaris auris utriq; pminẽs. Cantarus aũt uaſculũ uinariũ & Bacchi præcipue: ũt i. iii. Saturnaliũ legimus: tã & ſi Philelphus quidã dixerit eſſe uas ad euacuandũ uentrẽ: quod uulgus Zancolã uocat: & Iuuenalis utiẽ teſtimonio. Nec nõ & puulus ifra Cantarus: quũ Satyrus aqnas de cœnophoro itellexerit: ñ de uaſe qd illius ſuis craſſa minerua literas eructãtis ad receptaculũ ſordiũ blacterat. cuius uaſculi nomẽ eſt laſanũ ut Acron primo ſmonũ teſtis eſt. Horatius. Te pueri laſanũ portãtes cœnophorũq;. Illa placet q̃uis inculto uenerit ore. Qui Hora. dixit maius hoc. uror ſeu tibi cãdidos Turparũt hũeros imodicæ mero rixæ. Nec niti. tar. cõp. ar. ca. Acute ſatis uerba locauit. tardiuſcula nẽpe ſũt mulieres q̃ ſe pollicẽdo: iccirco Terẽtiꝰ: Moliunt dũ comunt annus eſt. Nũ te carminibus. de ſagaꝝ icãtationibuſ ſatis ſupra ut arbitror diximus. Cãtus uicinis fruges traducit ab agris. Hoc fuiſſe ueꝝ lex duodecim tabularũ idicat. ubi ſcriptũ eſt. Ne ue alienã ſegetẽ pellexeris. Quã opinionẽ ſecutꝰ Maro ĩgt. Atq; ſatas alio uidi traducẽ meſſes. Detinet anguis iter. Qui hoc maius ait Virgilius. Frigidus in pratis cantãdo rumpitur anguis. Iratæ. exaſperatæ: & iõ magis noxiæ. Deducere lumina tẽtat. Hoc ſupra affirmauit Hãc ego de cœlo ducẽtem ſydera uidi. Et faceret ſi ñ æra repulſa ſonent. In theſſalia hoies pulſant quæcũq; poſſunt inſtrumenta arripere. quum magas ad carmẽ accinctas perſentiſcũt hac ratiõe ne uis ueneficioꝝ ad lunam pueniat. Iuuenalis ſatyraꝝ. ii. Verboꝝ tãta cadit uis. Tot piter pelues ac tintinabula dicas Pulſari. iã nemo tubas atq; æra fatiget. Vna laboranti poterit ſuc currere lunæ. Aera recurua: quæcũq; uaſa cõuexa q̃les gutturniões labra crateres. Silius li. xvii. Circũ arguta cauis tinitibus æra ſimulq; Certabãt rauco rſonãtia tympana pulſu. Forma. pulchritudo. Sed femori conſeruiſſe femur. rem turpẽ ſatis honeſte dicit. Catullus itidẽ ad Ruffum: Ruffe uelit tenerũ ſuppoſuiſſe femur. Frigida mẽbra. ibecilla. Nã uetuli ex hauſtu ſanguinis frigidiores ſunt. At iuuenes contra ſũt abundãtia calidiores. ideo a magno eſt poeta dictũ: At uos quibus ĩteger æui Sãguis ineſt. Terit amplexus. amplexam offendit mulierẽ. Suppone. ſupra extẽde & porrige. Et regum magnæ deſpiciãtur. opes: reſpectu uoluptatis deſpiciantur. Ita Propertius elegiarũ. ii. Nõ ſi cãbyſæ redeãt & flumia croeſi: Dicat de noſtro ſurge puella toro. Cõcumbere puero: antique dictum: ut Mõũbus in noſtris ſolus tibi certet amyntas. ueteres enim datiuo iungebant. nũc ablatiuo cũ præpoſitione cum. Conſerit ſinus teneros: actum libidinis uerecũ de exprimit. Anhelanti. agitatione cunium dum Veneris opus perficitur. Pugnãtibus linguis: laſciua eſt oratio. Nam linguarum intelligit mobilitatem: dum in coitu colluctantur. quod quum ſit pugnare inter ſe uidentur. & inde humida dantur oſcula ſeu baſia. Notas. Signa: maculas. Non lapis hanc gemmaq; iuuãt. lapis & lapillus margaritum & margaritam ſignificat. quod aliter conchilium uel conchile dicimus: uulgus palam uocat. Gemma autem eſt ueluti Criſolitus & ſmaragdus cæteraq; huiuſmodi. Quæ frigore ſola dormiat: ſine uiro iaceat. ſic Lucanus quinto de cornelia. Viduo tum primum frigida lecto. Heuſero reuocatur amor: ucx eſt admonentis cum mœſtitia atq; dolore. Q. D. tunc amare cupies quũ a nullo ſis amãda. Hora. carminũ. iiii. Nec coæ referunt iam tibi purpuræ: nec clari lapides tẽpora: Quæ ſemel noris condita faſtis Indulſit uoluc ris dies. Sero autem ultimam habet indifferentem: ut omnia huiuſmodi aduerbia. Statius. in theba ide: Sero memor thalami. Iuuenta. ætas pulchritudoq; iuuentalis. Tũ ſtudiũ formæ eſt. Nihil uerius dicitur. Mulieres. n. cum ad grãdeſcentẽ ætatem iclinauerint: ſtudent formæ: ut amatores ad ſe alliciant. Quare

Fruſtra iã ueſtes: fruſtra mutãtur amictus:
Anſaq; compreſſos alligat arcta pedes
Illa placet q̃uis inculto uenerit ore:
Nec nitidum tarda cõpſerit arte caput:
Nũ te carminibus: nũ te pallẽtibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus uicinis fruges traducit ab agris:
Cantus & iratæ detinet anguis iter.
Cantus & e cœlo deducere lumina tentat:
Et faceret: ſi non æra repulſa ſonent.
Quid q̃ror heu miſero carmen nocuiſſe? q̃d
Forma nihil magicis utitur auxiliis. Cherbaſ
Sed corpꝰ tetigiſſe nocet: ſed longa dediſſe
Oſcula: ſed femori conreruiſſe femur.
Nec tu difficilis puero tamẽ eſſe memento:
Perſequitur pœnis triſtia facta uenus.
Munera ne poſcas: det mũera cãus amator:
Vt foueat molli frigida membra ſinu.
Carior eſt auro iuuenis: cui mollia fulgent
Ora: nec amplexꝰ hiſpida barba terit:
Huic tu cãdẽtes humero ſuppone lacertos:
Et regum magnæ deſpiciãtur opes.
At uenꝰ inuenit puero cõcumbere furtim
Dum timet: & teneros conſerit uſq; ſinus:
Et dare anhelãti pugnãtibꝰ humida linguis
Oſcula: & in collo figere dente notas.
Nõ lapis hãc gẽmæq; iuuant: q̃ frigore ſola
Dormiat: & nulli ſit cupienda uiro.
Heu ſero reuocatur amor: ſeroq; iuuenta:
Cum uetus infecit curua ſenecta caput.
Tũ ſtudiũ formę ẽ: cõa cũ mutatur: ut ãnos

Hora.li.car.iiii.hanc sententiam cõplexus ad Lycen inquit: Audiuere lyce dii mea uota dii audiuere lice. Fis anus: & tamẽ uis formosa uideri. sudisq; & bibis ipudẽs: & tãtũ tremulo pota cupidinẽ lentũ sollícitas. & cætera. Coma cũ mutaẽ: ut ãnos dissimulet. Viridi cortice tũcta nucis. Dicũt unguetarii canicie aboleri: & i nigredinẽ conuerti: quæ succo uiridulæ nucis sæpe pmaduerit. & Plinius qntodecimo refert nucũ iuglandiũ cortice lanas tingi & capillos ruffari: hoc cõptũ ẽ manibus tractatu illaꝛ ifectis. nã iõ nux dicta ẽ q̃ ut nox acrẽ: ita ea succo suo corpus atꝛ faciat. seu q̃ noceat liguæ. huius diminutiuũ ẽ nucula. i. minuta nux: & eius ut puto nucella. Sed p piphrasim Culliolã itelligit. hæc ẽ teste Festo cortex nucis uiridis. dicta a sílitudie culleoꝛ qb̃ uinũ siue oleũ cõtineẽ. Gulioca uero p g. ẽ nucũ iuglandiũ: sũma & uiridia putamina. oñdit eiã. Q. Serenius crinẽ canũ imutari ex cuꝑssu cũ aceto acri cõꝑssa: aut srõ delẽtisci cũ sãbuci fructu. Præterea ex ñullis harbis factũ medicamẽ canos a uertice aut eleuat aut pmutat Quod Oui. de arte amãdi. iii. tetigit: Fœmia canicie germanis inficit herbis: Et melior uero quærit arte color. A stirpe. ab radice. Et albos capillos. cãos uult. his pene uerbis Propti⁹ elegiaꝛ. iii. usus ẽ. Velleẽ tũ cupies albos a stirpe capillos. Et speculo rugas icrepitãte tibi. Dẽpta pelle. anili. s. q̃ arefacta artificiosis liquoribꝫ tollit. Sed ut ait Satyrꝫ facies oio ꝫputat ãnos.

Dissimulet uiridi cortice tincta nucis.
Tollere tũc cura est albos a stirpe capillos:
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas:
Vtere: nõ tardo labitur illa pede. (cto ẽ.
Seu maratũ torques: puero quæ gloria ui-
In ueteres esto dura puella senes.
Parce precor tenero: non illi sontica cã est:
Sed nimius luteo corpora tingit amor.
Vel miser ꝗbsenti mœstas q̃ sæpe querelas
Cõiicit: & lachrymis oia plena madent.
Quid me spernis ait poterat custodia uinci.
Ipse dedit cupidis fallere posse deus.
Nota uenus furtiua mihi est: ut leuis agatur
Spiritus: ut nec dent oscula rapta sonum.
Et possum media q̃is obrepere nocte:
Et strepitu nullo clam reserare fores.
Quid ꝓsunt artes: miseꝛ si spernit amantẽ:
Et fugit ex ipso sęua puella toro.
Vel cum promittit subito: sed perfida fallit:
Est mihi nox multis euigilanda malis.
Dũ mihi uenturã fingo quodcũq; mouetur:
Illius credo tunc sonuisse pedes.
Desistas lachrymare puer. nõ frãgitur illa:
Et tua iam fletu lumina fessa tument.
Oderunt pholoe moneo fastidia diui:
Neu prodest sanctis thura dedisse focis.
Hic maratus quondã miseros ludebat amã
Nescius ultorẽ post caput esse deũ. (tes:
Sæpe etiã lachrymis fertur risisse dolentis:
Et cupidum ficta detinuisse mora.
Nunc omnis odit fastus: nũc displicet illi
Quæcũq; opposita est ianua dura sera.

Vtere. Oui. de arte amãdi. iii. Dũ licet & ueros ẽt nũc editis ãnos. Ludite. eũt anni more fluẽtis aq̃: Nec q̃ ꝓteriit iteꝛ reuocabit unda. Nec q̃ ꝓteriit hora redire põt. Vtẽdũ ẽ ætate. cito pede labit ætas. Nec bona tã seq̃t q̃ bona prima fuit. Veteres senes. bis ibi senẽ repetit ad nauscã. Non illi sõtica cã ẽ. Sõtes uocãt noxii: & sõticus typus ægritudinis ex spẽ morbi cuiuspiã: utputa color ille q̃si pallidus croceatus: q ex iteſtinis uiciatis ꝓuenit: pulmõis & iecoris insanitatẽ prædicat. Nanq; Festus ait morbũ sõticũ existimatri q̃d ꝓpetuo noceat. Sed nimius luteo corpa tigit amor. Hec ẽ ueriſſima morbi cã i adolescẽte. amor. n. cõcogit amãtiũ iteſtia: & pallidos eos facit paulatim deferuescẽdo. Qui color: ut Ouidius ait ẽ amãti aptiſſimus. iõ dictũ cõstat a Claudiano: Et gratus amãtũ pallor. & Hora.car.iii. dixit. Nec tictus uiola pallor amãtiũ. Luteo. nõ lucido subsanguinolẽto sed pallido serugineo. nã a luto uenit. i. cœno q̃si coloris luti: iõ primã corripit. Nã si lucidũ l'rubeũ pulchrũq; significaret: eãdẽ ꝓduceret: ut supra: Et ad tenebros lutea pala pedes: tunc. n. alterã hẽt deriuationẽ: ut iã dictũ ẽ. Et lachrymis oia plena madent: Amatoꝛ ea ẽ leuitas: ut ul'repulsi ploret: uel riuales odio hẽant. Horatius carminũ primo. Quũ tu lydia thelephi cervicẽ roseã cærea thelephi laudas brachia ue meũ ferues difficile bile tumet iecur tũc nec mens mihi nec color cærea fide manet. Humor & in genas furtim labitur arguens quam lentis penitus cõcremerer ignibus.

Fallere. custodes decipere. Vt leuis agatur spiritus, ut sensim amantes spirent quũ ad amicã accessum habent. agere est sursũ ducere pectoris profunditate: unde pro mori usurpatum addẽdo animam. Seneca epistola. xxvi. Quid egeris tunc apparebit quum animã ages. Reserare. aperire. re plerunq; in composito significat contrarium primitiui ut ego retego: claudo recludo. Vel quum promittit subito: sed perfida fallit. Est mihi nox multis euig. malis: hoc quod poeta hic dicit perq̃ durissimum est. Propertius elegiarũ. ii. Hic unus dolor ex omnibus acer amanti: Speranti subito siqua puella negat. Quanta illum toto uersant suspiria loco. Illius credo tunc sonuisse pedem. nimium ex hoc amantis affectum indicat. Frangitur. flectitur: ut Hæc lachrymas uictus dedit aut miseratus amantem est. Tument. causam physicam scimus cur ocelli tumescant. Catullus. Flendo turgiduli tument ocelli. Fastidia. quibus fastidiis amantem nauseas. & est nomen quasi passiue positum. Thura dedisse. supplicasse. Nescius ultorem post caput esse deum. secundum hanc libidinosorum sententiam generalem: illa quoq; tragici procedit: Sequitur superbos uictor a tergo deus.

At te pœna manet. hæc est mulieris pœna ut senex effecta negligatur. Propitius elegiarꝝ. iii. Exclusa inq; uices fastus patiare superbos: Et quæ feceris facta q̄raris anus: Sed an oculos Ouidius de arte amādi. iii. posuit dicēs. Tps erit quo tu q̄ nūc excludis amātes: Frigida deserta nocte iacebis humo. Nec tua frāgēt nocturna ianua rixa: Spsa nec iuenies limina mane rosis. Et Hora. li. car. ii. ad lydiā: Inuicē mœchos anus arrogātes flebis i solo leuis angiportu thracio bacchāte magis sub iterlunia uēto. Quū tibi flagrans amor & libido q̄ solet matres furiare eāꝝ sæuiet circa iecur ulcerosū ñ sine q̄stu.

Vid mihi si fueras miseros læsuros amātes. De puero conquerīē q se neglexerit. Per diuos. i. deoꝝ testimonio ppetrata.

q Et si qs. hoc dicit q̄si iferēs illū solū eē pfidū: qđ uerbis eū ab amor alieno reuocet. Taciris pedibꝫ. lēto. n. gradu ad uidēdā sui diuia pcedit ita tarditatēq; supplicii grauitate cō pēsat. Et taciris pedibꝫ: dixit ad opinionē ātiquitatis. nā ut refert Porphyrius: dii pedes hīe laniatos crediti sūt: q ñ nūq̄ tarde punirēt pctores. Horat. car. iii. Raro antecedente scelestū deseruit pede pœna claudo. Numina formosis lædēr nīra semel: mutat sniam quā supra dixit. Ne iurā time. ueneris piuria uenti Irrita p terras: & freta sāma ferāt. Ita ēt Propertius elegiarꝝ. ii. Nō sp placidus piuros ridet amātes Iuppit. Lucra petēs habili. pecūiæ cupiditate puerꝝ captū dicit a sili. secutus ē n. lucrꝝ ac arator & nauclerus q labores oēs imodicos: & asprima ppetūē icomoda: dūmō lucrꝝ faciāt. Du rū op træ: laboriosā significat agricolationē. nā sp i ea qđ ē agēdum. Præterea: ut primo rerꝝ rusticarꝝ scribit Varro. Quū primū trā rustici arāt: dīr pscidēr: quū iterꝝ: effringere appellāt qm prima aratiōe glebæ grādes solēt excitari. quū iterāt offrigere uocāt. deide līrāt seu occāt: q ḡus i agricultura mlta sūt. Sidera certa sidera multa mlūs sūt fidissima & alia aliis: ut Cynosura tyriis: helice graiis. Flaccus i argonauticæ. i. Neue in tyriis cynosura carinis certior: aut grais helice fuāda magris. Oibꝫ āt nris gnalr ispicit septēterio. Manilius li. astronomicō: Sūma tenēt eius miseris notissima nauis Signa p imēsū cupidos dducer pōtū. Certa ergo. i. cursū suū dirigētia: ut Hora. car. ii. Neq; certa sul gēt sidera nauis. Detrahet decorē. dformabit pulchritudinē. Vrēt sole capilli. qppe sol nimius aspos & nigros capillos efficit. uñ Hercules apud Propitū elegiarū. iiii. ingt ad nymphas. Terreat & libyco sole pusta coma. Deteret. lædēdo imīnuet. ē. n. deterere detrahere & diminuere. Iuue. in umbricio: Atq; eadē cras Deterer exiguis aliqd. Sæpe solēr auro multa subesse mala: uerius uero ē & certius certo. nā pp auꝝ: ut Phocyllides scribit: bellū ē raptusq; necesq; q eius est doli apd mortales: ut quū oīum malorꝝ cām imūgat: & uitā tristitia afflictet: irreptū fuisse pstiterit. Diuitiis captus. iratā Venerē dicit his q diuitias amori ppōderāt. Quare Proptius idignatus elegiarꝝ. ii. exardet dicēs: Ergo mūeribꝫ quis mercator amorē Iuppiter: idigna merce puella pit. Aspaq; ē illi difficilisq; uēus. Sic supra: Et insidis q sit acerba monet. Intorto uer. flagrū seu scuticam ex mā itorta significat. Ederet. ut mul. li. uer. me. tæmulētorꝝ uitiū ē ut oīa publicēt secreta ai: cū nullā rōnē i se hēant: & ignorēt iguinis & capitis q̄ sint discrimīa: q ex cā ab eis occulta facile dtorq̄nē. Horat. i arte poetica. Et torqre mero quē pspexisse laborant An sit amicitia dignꝫ. Eī caribꝫ ait: Arcanaq; fides p diga plucidior uitro. Liba āt uerba sine respcū itelligit & a libero pīe liber rapꝝ dducīr. q ut Va. Ma. ait libalis quoq; ex ipso nuīe nomē q̄situ ē. Perder. dstruere atq; uiolata abiicer. Cāpa. ter. cāpāia sertilissima ērgio a quo dnoiatiuū sit cāpāus mīusculū suo primitio una syllaba. ut hispāia hispāus. sed metri grā cāpāia p capa

At te pœna manet: nisi desinis esse superba:
Quam cupies uotis hunc reuocare diem.

ELEGIA NONA.

Vid mihi si fueras teneros læsur9
q amantes:
Fœdera per diuos clam uiolanda dabas?

Ah miser: & si quis primo periuria celat:
Sera tamen tacitis pœna uenit pedibus.
Parcite cælestes: æquum ē impune licere
Numina formosis lædere uestra semel.
Lucra petens habili tauros adiūgit aratro:
Et durum terrę rusticus urget opus.
Lucra perituras per freta patentia uentis
Ducunt instabiles sidera certa rates.
Munerib9 meus ē captus puer: at deus illa
In cinerē & liquidas munera uertet aquas.
Iam mihi psoluet pœnas: puluisq; decorem
Detrahet: & uētis horrida facta coma.
Vretur facies: urentur sole capilli:
Deteret inualidos & uiā longa pedes.
Admonui quotiens auro ne pollue formā.
Sæpe solent auro multa subesse mala.
Diuitiis captus siquis uiolauit amorem:
Asperaq; est illi difficilisq; uenus.
Vre meū potius flāma caput: & pete ferro
Corpus: & intorto uerbere terga seca.
Nec tibi celanti fas sit peccare: paranti
Sit de9 occultos qui uetet esse dolos.
Ipse deus tacito permisit lene ministro
Ederet ut multo libera uerba mero.
Ipse de9 somno domitos emittere uocem
Iussit: & inuitos facta tegenda loqui.
Hęc ego dicebā: nūc me fleuisse loquentem
Nūc pudet ad teneros ꝓcubuisse pedes.
Tu mihi iurabas nullo tibi diuitis auri
Pondere: nō gemmis uendere uelle fidem:
Non tibi si preciū cāpania terra daretur:
Non tibi si bacchi cura phalernus ager.

Illis eriperes uerbis mihi sidera cæli
Lucere: & puras fluminis esse uias.
Quin etiam flebas. at nō ego fallere doct⁹
Tergebā humentes credulus usq; genas.
Quid facerē nisi & ipse fores ī amore puel-
Sed precor exēplo sit leuis illa tuo. (læ:
O quotiens uerbis ne quisq̄ conscius esset:
Ipse comes multa lumina nocte tuli.
Sepe insperanti uenit tibi munere nostro:
Sed latuit clausas post adoperta fores.
Tum miser interii stulte confisus amari.
Nā poteram ad laqueos cautior ēe tuos.
Qui ēt attonita laudes tibi mēte canebā:
Et me nunc nostri pieridum q; pudet:
Illa uelim rapida uulcanus carmina flāma
Torreat: & liquida deleat amnis aqua.
Tu ꝓcul hic absis: cui formā uēdere cura ē
Et precium plena grande referre manu.
At tu qui pueꝝ donis corrūpere es ausus:
Rideat assiduis uxor inulta dolis.
Et cum furtiuo iuuenem lassauerit usu:
Tecum iterposita languida ueste cubet.
Sint externa tuo semper uestigia lecto:
Et pateat cupidis semper aperta dom⁹.
Nec lasciua soror dicatur plura bibisse
Pocula: q̄ plures emeruisse uiros.
Illam sæpe ferunt cōuiuia ducere baccho:
Dum rota luciferi prouocet orta diem.
Illa queat nullam melius cōsumere nocte:
Aut operum uarias disposuisse uices.
At tua pdidicit: nec tu stultissime sentis:
Cū tibi non solita corpus ab arte mouet.
Tu ne putes illā pro te disponere crines:
Aut tenues denso pectine dente comas.
Illa hæc persuadet facies: auroq; lacertos
Vinciat: & tyrio prodeat apta sinu.
Nō tibi sed iuueni cuidā uult bella uideri:
Deuoueat ꝓ quo rēq; domūq; tuā. (gra
Nō facit hoc uitio: sed corpora fœda poda
Et senis amplexus culta puella fugit.
Huic tū accubuit nī puer: hīc ego credā
Cū trucibus uenerem iūgere posse feris?
Blādicia sne meas aliis tu uēdere es ausus
Tu ne aliis demens oscula ferre mea?
Tū flebis cū me uictum puer alter hēbit:

na pōit usurpatiue. Ager phalernus. phalernū mōs ē cāpaniæ iuxta Puteolos: ubi uinū optimum nascitur q̄ ꝓpter cura Baccbi ēē dicit̄ q uitis sator fuit. Eriperes. q̄si iuitū cogeres: ut ita tibi crederē. Puras fluminis ēē uias. flumia naturali lutulēta fūt si rapide fluāt: tū qa fabulū deuoluūt: tū q; ī ea domoꝝ purgāta & cloacaꝝ sordex imittit̄. Alii legūt fulminis. fulmīē. n. dū exprimit̄ luctatiōe uēctoꝝ scidit aera: & uias nō puras agit. In amor puellæ. a q̄ illuderis. & Marathū uidet̄ significare: de quo ī elegia ad Pholoem⁊ meminit.

O quotiens. picula sua obiicit: quæ ipse prōpte adiit: dū eū ad puellā eūtem comitat̄. Munere. officio. Latuit. iō latuit ne a me agnosceret̄. Attonita. nimia cupiditate canēdi. At tu q pueꝝ. dira ēē ī precatio ī pueri corruptorē. Dolis. furtiuis cōcubitibus. Lassauerit usu. assiduo coitus usu p cluniū excussionē defatigauerit. usū. n. assidue in libidīe clunopalim uocāt. qđ Iuuenalis ait. Et lassata uiris nec dū satiata recessit. Inter posita ueste. seu stratū capit seu culcitrā. sensus ē q; mulier iter se & uiꝝ q̄si strata ueste ītrpōat ne se tāgat. Externa. aliena adulteritia. Cupidis. cupide itrar cū uxore cupiētibus. Nec lasciua soror. nō uxorē tātummō uult istius corruptoris ēē ipudicā: sed eius ētsororē: ut q̄stū meretriciū faciat ī precat̄ eē uulgati corpis. Plura bibisse pocula. aut toto uitæ spatio plures cyatos bibisse: aut nocte illa atq; die q̄ q; uinosior sit iferat. Quā plures emeruisse uiros: sensus ē: nō plures ad q̄stū sui corpis accepisse uiros q̄ cyathos uini biberit: & emeruisse dixit: qm̄ pstitutæ dicunt̄ meretrices a merēdo: unde & scorta meritoria uocāt̄. & notāda ē locutio nō plura bibisse pocula q̄ emeruisse plures uiros. Dū rota luciferi ꝓuocet orta die. significat p hoc lasciuā puellā ab occidēte sole ad alteꝝ solē oriēte cōuiuiū ptrahere. Varias uices operū. exercitationū uariā actionē aut fututionū uariatos usus de qb⁹ Oui. ī calce uoluminis: qđ de arte amādi cōposuit elegāter meditatus est.

Tua pdidicit. adulteria. s. didicit. Nāq; ut facius aduleri celet quū debita Veneris munera cōiūx exigit ipa clunes qđē mouet: sed nō mutuo coitus appetitu: quē admodū iter caros cōiuges cōuenit. Ab arte nō solita. soli qđē ñ solita. & arte ingt. i. apta mobilitate corpis ad cōcubitū ita qđē ut suū cū amatore celet adulteriū.

Denso dēte. a pte totū p piphrasim pectinē dicit: q; dēticulos minutissimos ē i sectus. Bella. formosa pulchra. bōus & diminutiuū bellus elegāt̄ significat. Propius elegiaꝝ. ii. At si cæruleo q̄dā sua tpa phucho Tinxit. iccirco cærula forma bōa ē. i. pulchra. Deuoueat. i. đuouēdo cōsumet: ul' cū depcatiōe exercet. Nō facit hoc uitio. ut accerbius inimicū corruptorē pueri uitupet: dicit cōiugē eius ñ suopte ingēiū uitio adulterā eē: sed ipsius culpa. fœtet. n. & senio & podagris: q odor uxori maxīe ē odio: q̄re Catullus amicū de Rfuali podagroso cōsulēs dixit: Nā quotiēs futuit totiens ulciscit ambos. Illā afflixit odore: ipe pit podagra. Corpa fœda podagra. fœdata itelligit corpa pp ungueta: qb⁹ podagrico dolori medēt̄. Culta puella. ergo sene indigna hoie. Huic. uetulo. quē cōiūx tenera fugit: & ē admiratiue platū. Iūgere uenerē. libidīs opus pficere.

Cū trucib⁹ feris. sane ut rē pene ipossibile dret: addidit trucibus. nā feraꝝ q̄dā cicures sunt. hoc aūt aspius ē illo uirgiliano. Iūgēt̄ iā griphes eqs. & ē uehemētius illo horatiano. Sed prius appulis iūgēt̄ caprea lupis.

Et gerat in regno regna ſuperba. i. domino. nanq; amicæ uocantur dominæ: & earū obſequium regnum ſeu imperiū: q̄ſi amatores amātis ſubditi ſint iure fuituis. Hora. car. iiii. Nō ſum q̄lis erā bonæ ſub regno cinarę: deſine dulciū mater ſæua cupidinū circa luſtra decem flectere mollibus iam durū imperiis. Hāc ubi fallaci. proſeuche eſt ad Venerem: ut amatori ſuo gratæ mentis indicium exhibeat. hoc uero ſciet ſi puero ipſi cuius amore impotente Tibullus languit: ſe duram & inexorabilem in alias præbuerit.

Vis fuit horrēdos primus qui protulit enſes. Iouis ætatē iperātis uituperat: ſub cuius iperio tum enſes ſabrefacti ſūt: tū lœthi diuerſitas orta ē. q̄ cœpta occaſiōe aureū Saturni ſæculū miro ꝓconio extollit. Tibullū q̄dē Meſſalla expedito exercitu ī arupinos & hipigas leq; caſtra cogebat. Lucretius ātli. v. ait. Aeris uſus prius fuit cognitus q̄ ferri q̄d ferę idæi dactyli repperūt. Quā ferus & ue. ſer. il. ſu. ferus ē q duri oris ē uitæ & aī crudelioris: ferreus uero durus & imitis q̄ſi intractabilis. a ferro: q̄d nihil i ſe ꝓter duriciē hēt. Breuior. ꝓcipitator. ſ. añ diē. In ſæuas ſe. ab icurſu truculētoꝝ aialiū tutelæ hoium grā & ſæuas addidit: ut cām augeſceret: ut ſupra cū trucibus feris. Diuitis auri. diuitis. i. ꝓcioſi hoies diuites efficiētis. Sic ſuꝑ. Tūc mihi iurabas nullo ubi diuitis auri. Faginus ſcyphus. ſcyphus uel ciphus uas Herculſ fuit potoriū: ſicut i. iiii. ſaturnaliū legimus. hoc i ſacris ueteres uſi ſūt & i cōuiuiis. Hora. car. i. Natis in uſum lætitiæ ciphis. de quo uaſe qdā iter noſtri tēporis homines īratos ſane doctus uult Virgiliū itellexiſſe. vii. æne. Hoc pī anchiſes cipho libabat ad aras: cū auro libabat a Marōe ſcriptū ē. nā prima ciphi ubiq; breuis ē. Nō uallus erat. uallus uſurpatiue dictū a maſculio gñe: cū uallū dicat: ſed ab eo qd efficit id qd efficit itel ligit. Nēpe ex uallis hoc ē palis uallū ſit: quo caſtra munīūt. uulgus paliſicatā uocat. Varias dux gregis iter oues. aut uarias quoniā earū q̄dā cādidæ ſunt: aliæ nigræ: aut diuerſi generis aialia ſub ouis uocabulo cōprēdit. fuiſſe āt caſā & pecori & paſtori cōem: cū Statius thebaidos primo dixerit. Et pecori cōe ſolū. Iuuenalis aptius oñdit ſatyrā. ii. Et pecus & domios cō muni clauderet umbrā. Foret. de præterito uſus eſt foret: ut Virgiliū Seruius lib. octauo ānotauit. Quicq; a ſtirpe ſores gemīs cōinnctus atridis. Cæterū ē optātis oratio. Triſtia. deteſtabilia. Corde micāte: ex tubarū clāgoribus cor trepidat: adeo ut plerūq; timidis fluxū uentris afferat. Iuuenalis Satyrā. xiiii. A trepido ſoluūt tibi cornua uentrē Cū lituus audita. E priſco ſtipite. e lignoꝝ trūcis: ut antiquoꝝ in religione ſuit cōſuetudo. Auī. auum ꝓ tota maioꝝ ſuorum ſerie poſuit. Veteres ſedes. ātiquas ædes ſuæ ſtirpis. Tū melius tenuere fidem quū paupere cultu Stabat i exigua ligneus æde deus. ſenſus ē cum fictiles fuerūt imagines deoꝝ: tum ipſi magis fideles habiti ſūt: ut in humanis rebus Iuuenalis ſatyra. xi. his monuit nos. Hāc rebus latiis curam ꝓſtare ſolebat Fictilis: & nullo uiolatus Iuppiter auro. Propitius elegiarū. iiii. Fictilibus creuēr deis hic maxima regna: Nec fuit opprobrio ſacta ſine arte caſa. Seneca epiſtola trigeſima libri quarti. Exurge & te quoq; dignū finge deo: finges autē non auro aut argento. non poteſt ex hac materia a magno deo exprimi ſimilis. cogita illos cum propitii eēnt fictiles fuiſſe. Voti cōpos. uictor. dicitur. n. uoti compos qui ex ſentētia animi deſideratā rem obtinuit. Purū ſauum. i. ſine fæce. ſauus uocantur cæreæ tabellæ: in quarum cellulis apes mel recondunt. & hunc in altaria allatum fuiſſe diis acceptiſſimum refert Varro rerum ruſticarum. iii. E plena myſtica porcus hara. hara porcorum eſt ſtabulum quæ eadem corripit primam: quam aſpirat Virgilius in priapeis: Ceditur e tepida uictima porcus hara. eſt autem porcus grecum uocabulum. ſed ut Varro refert ruſticaꝝ reꝝ. ii. antiquitate obſeruatum: quod uocant Hic etiam ſus uocatur: quia eodem teſte græce dicitur: ſed olim

Et geret in gremio regna ſuperba tuo
At tua dū me pœna iuuet: ueneriq; merēti
Fixa notet caſus aurea palma meos
Hanc tibi fallaci reſolutus amore tibullus
Dedicat: & grata ſis dea mente rogat.

ELEGIA DECIMA.

Vis fuit horrēdos primus qui protulit enſes:
Quam ferus: & uere ferreus ille fuit
Tūc cædes hoium generi: tūc prælia nata:
Tunc breuior dirę mortis aperta uia eſt.
At nihil ille miſer meruit: nos ad mala nīa
Vertimus: in ſæuas quod dedit ille feras.
Diuitis hoc uitiū eſt auri: nec bella fuerūt:
Faginus aſtabat quū ſcyph⁹ ante dapes.
Nō arces nō uall⁹ erat. ſomnumq; petebat
Securus uarias dux gregis inter oues.
Tūc mihi uita foret: uulgi nec triſtia noſſe
Arma: nec audiſſē corde micāte tubā.
Nūc ad bella trahor. & iā qs forſitā hoſtis
Hæſura in noſtro tela gerit latere.
Sed patrii ſeruate lares. aluiſtis & idem
Curſarem ueſtros cum tener ante pedes.
Neu pudeat priſco uos eē e ſtipite factos:
Sic ueteres ſedes incoluiſtis auī.
Tunc melius tenuere fidē: cū paupe cultu
Stabat in exigua ligneus æde deus.
Hic placatus erat ſeu qs libauerat uuam:
Seu dederat ſanctę ſpicea ſerta comę.
Atq; aliquis uoti cōpos liba ipſa ferebat:
Poſtq; comes purum filia parua fauum.
At nobis ęrata lares depellite tela:
Hoſtiaq; e plena myſtica porcus hara.

Hāc pura cū ueste seq̄r: myrtoq; canistra
Victa gerā: myrto uictus & ipse caput.
Sic placeam uobis: alius sit fortis ī armis:
Sternat & aduersos marte fauēte duces
Vt mihi potanti possit sua dicere facta
Miles: & in mensa pingere castra mero
Quis furor ē atrā bellis accersere mortē:
Imminet: & tacito clam uenit illa pede.
Nō seges ē īfra: nō uinea culta: sed audax
Cerberus & stygiæ nauita puppis aquę.
Illic percussisq; genis: ustoq; capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quā poti⁹ laudand⁹ hic est: quē ple pata
Occupat in parua pigra senecta casa.
Ipse suas sectatur oues: at filius agnos:
Et calidam fesso comparat uxor aquam.
Sic ego sim liceatq; caput cādescere canis:
Temporis & prisci facta referre senem.
Interea pars arua colat: pax cādida primū
Duxit araturos sub iuga curua boues.
Pax aluit uites: & succos cōdidit uuæ:
Funderet ut nato testa paterna merum.
Pace bidens uomerq; uigent: at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.
Rusticus e lucoq; uehit male sobrius ipso
Vxorē plaustro: ꝓgeniēq; domū. Clos
Sed ueneris tūc bella calēt: scissosq; capil
Fœmina per fractas cōqueriturq; fores.
Flet teneraſ subtusa gēas: sed uictor & ipse
Flet sibi dementes tam ualuisse manus
At lasciuus amor rixæ mala uerba mistrat
Inter & iratum lentus utrunq; sedet.
Ah lapis est: ferrūq; suā quicunq; puellam
Verberat: e cœlo diripit ille deos.
Sit satis e mēbris tenuē præscindere uestē
Sit satis ornatas dissoluisse comas
Sit lachrymas mouisse satis: q̄ter ille btūs
Quo tenera irato flere puella potest.
Sed manibus q seuus erit. scutūq; sudēq;
Is gerat: & miti sit procul a uenere.
At nobis pax alma ueni: spicamq; teneto:
Perfluat & pomis candidus ante sinus.

uocabatur quod est immolare. sacri enim i stituti initiū a suillo genere cœpitū eē & græcorū & latinorū obseruatiōes docēt: unde Ouī. metamor. ultimo ex pythagoræ snia scribit. Et prima putatur Hostia sus meruisse mori: ga semina pando Eruerit rostro spēq; intercepit āni. Notādū sane obseruatū fuisse ut diebus natalitiis nō īmolarē hostia. nā ut Varro ait: idignū ui sum est aliis lucē adimere die quo ipi acceperūt. Puraueste. sacerdotalē tunicā itelligit & cādidā & sine sordibus. Canistra. canistrū uas uimineū est græci uocāt nos canistrū. & p diminutionē canistellū. Marte fauēte. secūdo prælio. uictoribus semper mars fauet. Et ī mēsa pigere castra mero. morē militātiū exprimit: q domū reuersi narrāt sua circūstātibus facinora faciendo signū ut gladiolo aut cyatho: ut ante oculos audictiū res ipsa de qua sermo est uideat existere. Ouidius ī Heroidibus. Pigit & exiguo pgama celsa mero. Quis furor est. sermo increpatorius ex dolore proficiscēs. Lucanus. Quis furor o ciues. Clā uenit. subrepit. n. nō itellecta senectus. Infra. in iferno. Nā sedes iferno⁹ est ifra terrā ut poetæ sentiūt. Nauita. charon. quē Fulgētius in editiōe physica sup. xii. uirgilianos codices iterp̄tat q̄si .i. tēpus.

Errat. Centū errant annos animæ quar⁹ corpora iacēt. inhumata: & hoc sensit antiqtas. Ad. apud iuxta. Calidā aquā. ut per allutionē squalorē deponat. Pigra. at q cito uenit: sed pigra a cōsequenti: q̄ pigros & delūbes hoies reddat. Casa. gurgustiū. antiqa cauādo casam uocarūt: nempe cauatas rupes inhabitabāt.

Facta temporis prisci Horatius i poetica. Laudator temporis acti. de sene inquit. nā semp senes laudant ꝓteritos: præsentes despiciūt ānos. Testa paterna. testa uegetē significat a tegēdo: & uinariū doliū. Paterna uero ait in quā pater uinū infuderat nouū ut a filio uetus exhauriretur. Bidēs. est ferramēti genus rusticani duobus dentibus utringꝫ ꝓmi nentibus. Ouidius fastorum. iiii. Sarcula nūc durusq; bidēs & uomer adūcus Ruris opes uigeāt ignet arma situs. Bella ueneris calēt. Vt Onon i uenerē segnes nocturnaq; bella. & calēt dixit quoniā bacchus & Ceres libidis incita mēta sūt. nā & male sobrius supra posuit. cum e luco ipo ubi sacrā rē fecerat domū iter uerteret. Dementes mānus: q̄ i colluctatiōe cū amica capillos illius fregerit: & genas cōtuderit. Lapis. īmobilis ut lapis. Ferrū. īexorabilis iflexibilis. hoc ē affectibus humanis carēs: ut lapis & ferꝫ. Quater. ꝓ pfecte respectu numeri dicitur. Quo tenera irato flere puella pōt. Stgnū est imensi amoris cū puella ipsa lachrymas effundat: q̄ iratum sibi amatorculum sentiat: hoc autem ab ea fit ut beniuolū reddat. Is gerat. scutūq; su. i. stipēdium facit. nam nulla fides pietasq; uiris qui castra sequūtur. sudis genus est teli militaris secūdum ueteres. Proptius elegiarꝫ. iiii. Nec rudis i sestis miles radiabat ī armis Miscebāt usta prælia nuda sudæ. & ē paxillus igni retorridus. Virgilius: Sudibusue ꝓustis. Pax alma. epitheton pacis. Sylius. xi. Pax optīa rerꝫ Quas homini nouisse datum est: pax una triūphis Innumeris potior: pax custodire salutem: Et ciues seruare potens. Huius simulacrum effingebatur manu spicā gerens: ideo alma. nam pacis tēpore agriculturæ florent. unde illi spicæ & poma & huiusmodi reliqua offerebātur. Cādidus sinus. fingunt poetæ pacē esse alis albissimis & uultu: ideo sinus candidus. Calphurnius ī prima ægloga: Candida pax aderit: nec solum candida uultu.

Bernardini Veronensis Poetæ in elegias Albii Tibulli secundū commentarium incipit.

Visqs adest ualeat: fruges lustramus & agros. Hic secundus liber īcipit. Diuidit.n. totum hoc opusculū in quattuor: ut diximus: libellos: quorū primus maximus est. hoc in loco lustrū celebrat & rurestē uitā cūmopere cōmēdat. Sed Cato in libro de agricultura ostendit solita urilia cō suescēs diuis circūagi: & ponit qbus uerbis utebat antiqtas in ꝓcatiōe. id uolumē quoniā Venetiis dū hāc meditationē sequor: ꝓmittit: quæ ille ibi commemorat legēda curiosis reliquo: breuitate qdē maxime delector. Insup quo

q

Liber secundus: De agri lustratione:

Visqs adest ualeat: fruges lustramus & agros

Ritus ut a prisco tradit9 extat auo:

Baccheueni dulcis q; tuis e cornibus uua

Pendeat: & spicis tempora cinge ceres.

q; de lustrādi ritu multa supius exposita sūt. uidetur aūt sacrificia ꝓ asseruatiōe fruguū facere: qsi dimissa expeditiōe militiæ possit sine fastidio agros colere. nā ut Cato ait: ille fuerat maxie laudatus: q bonus dictus colonus eēt. Plinius refert Romulū aruoꝝ sacerdotes istituisse & se. xii. fratrē appellasse. Hos deos ꝓcipue nouit rusticitas Sæiā deā a serēdo: ac segestā a segetibus: Fortunā caluā: cui sarris torrēdi serias Numa istituit. Termios agroꝝ & lares. Tria tpa obseruarūt frugibus piculosa: ꝓpter quod feriæ festiq; sūt istituti. Floralia. iiii. kalendas maii anno urbis. cccccxii. ex oraculo sibyllæ ut oīa bene floresceret. Rubigalia Numa istituit. xi. regni sui anno: q̄ Plinius refert sua tēpestate acta. vii. kal. maii. Rubigo.n. quæ est scabies. seu uitiū i culmo nascēs tūc tpis occupat segetes. Vinalia. ix. kal. martii ꝓ degustādis uinis istituta. Et tuis cornibus. rō physica ē cur Bachus ī uirgūculæ spe pingat cū corniculis. nā nimio uino hoīes truces fiūt. unde .i. furere & isanire Bacchus dr. q; aūt ait. uua pēdeat. prælargā denūciat futuræ uidemiæ ubertatē. Luce sacra reqescat humus. festis diebus colēdi dei sūt ex pōtificū libris. Ideo .i. ut ait Virg. In primis uenerare deos.

Luce sacra reqescat hum9: reqescat arator

Et graue suspēso uomere cessetopus

Soluite uincla iugis. nūc ad præsepia debēt

Plena coronato stare boues capite:

Omnia sint operata deo: non audeat ulla

Lanificā pensis ipo fuisse manū. Caris

Vos quoq; abesse ꝓcul iubeo: discedite ab

Cui tulit hesterna gaudia nocte uenus.

Casta placēt superis. pura cū ueste uenite:

Et manib9 puris sumite fontis aquam.

Cernite fulgētes ut eat sacer agn9 ad aras:

Victaq; post olea cādida turba comas.

Graue opus. sic supra. Et durum terræ rusticus urget opus. Suspēso uomere. applicato parieti aut trabi ne scabiē cōtrahat. Iugis. uinculis. est enim iugū quo boues adiuicē arctantē: & est lignū quo textores telā cōuoluūt. Oui. metamor. vi. Tela iugo ē iūcta. Nūc ad ꝓ. de. Iulius auctor ē sacerdotes ambaruales coronare solitos spicis & frugiferis ramusculis boues ad præsepia pabulātes: qbus i uillicatione usi eēnt. Operata deo. sensus ē oēs sacrificēt. nanq; operor est rē diuinā facio Propitius elegiaꝝ. ii. Cynthia iā noctes est opata decē.

Dii ꝓcii purgāt agros: purgāus agrestes:

Lanificā pēsis ipo fuisse manū: ab antcedēti cōsequētia itelligit. primo.n. filatrices manū stamini applicāt deīde deducendo filāt: sed lanificā dixit manū ut breui duo cōplecterēt. nā & carminare & filare mulierē fuit qd ostēdit Oui. metamor. iiii. de minei filiabus lanificiū exercētibus. Aut ducūt lanas aut stamina pollice uersāt. Cui tulit hesterna gaudia nocte uenus. supra diximus fuisse procul ab religione pollutum hominem accedere ad rem diuinam. Casta placēt superis: ex lege religionis sumptum est: quam Cicero in libro de legibus recitat: ubi ita scriptum constat: Ad diuos adeunto castæ. Castæ autem accipitur animo uidelicet in quo sunt omnia: nec tamen tollit castimoniam corporis: sed quum animus multo præstet corpori: etiam obseruetur ut casta corpora sacris adhibeantur. Pura cum ueste uenite. ut supra: Hac pura cum ueste sequar. Festus enim scribit sacerdotes ad sacrificium pura habuisse uestimenta. ideſt non obsita: nō fulgurata: nō funesta nō maculam habentia. Et manibus puris sumite fontis aquam: religio sacrificii apud antiquitatem exigebat ut ante sacrum sacrificulus manus ablueret: a quo facto delubrum putant deriuatum: hauriebat enim sacrificaturus aquam de flumine currenti. Virgilius octauo. Vndam de flumine palmis Sustulit. hoc ideo obseruatū dixit Seruius quando superius sacrificabatur: uel propterea quod nox etiam solo somno polluere credita ē. Propertius elegiaꝝ. iii. Ac primum pura somnum tibi discute lympha. Vt enim Cicero ī prædicto loco dixit corporis peccata tollūtur uel aspersione aquæ: uel dierū numero. Puris ergo pro expurgatis a scelerū macula dictum est: ut Hora. car. iii. Immunis aram si tetigit manus non sumptuosa blandior hostia. Agnus sacer. dicendo sacer illud intelligit quod sit purus ad sacrificium ut immoletur. nanq; ut refert Varro rerum rusticarum. ii. agni ad quatuor menses a mammis ubi nati sunt non disiunguntur: hædi tres: porci duos: e quibus quoniam puri sunt ad immolationem sacres appellarunt. Plautus. Quanti sunt porci sacres. Victa comas olea. synecdochicos: olea ē arbor palladia pacē significās: & illius ibecillitatē a quo præferēt græci dicunt & oleum. enim est misericordia unde olea. Agrestes. pastores agricolas.

Pellite mala. i. auertite mala. in antiquitatibus scriptū ē auerunca sint pro auertūeent & auertant. Fallacibus herbis: aut herbas obruentes segetem in agris: quales sunt lolium: lampa: tribulus cardinis: herba alba panico similis: & omnīū satorum uitium orobanche erratriticum festuca egilops securidaca palagmon. Aut ipsam segetem intelligit: quæ sinæ fruge calamos educat: & fallat agricolæ spem. Et eludat messem dicit ad orationem alludendo quam habuerūt olim i purgatiōe lustrali. Nā Cato priscus ea cōmemorans ita ait: Vtiq; tu fruges frumēta: uineta uirgulta grādire beneq; euenire sinas: pastores pascuaq; salua seruassis. Nec timeat celeres tardior agna lupos: hoc ē quod ait Horatius carminū. iii. Inter audaces lupus errat agnos. Grādia ligna. aut magnos trūcos & arbores: aut ad copiā respicit. ut Hora. prio. Ligna sup foco large reponēs. Turbaq; uernaq; sa. bo. si. co. Lu. & ex uir. extru. ar. ca. Satyri coloni. aut p hoc uult intelligi oīum siluestriū deoq; formas: qs ex uirgultis uernas cōfecturos dicit: aut Bachi tātū effigiē seu simulacrū: q ruris deus ē & satyrorū ductor. Vñ Catullus cū thyaso fatiroq;. Aut certe Priapi imaginē itelligit: q satyrus ē: & signū eius satyricū: ut i priapeis diximus. Sed quoqūo uersū iterpretemur hoc ait: uernalē turbā extructurā ee p itercolūnia casaq; formas ex uirgis ad ueros deoq; nultus circū qs ipsa ludet. Virgi. geor. ii. Oscylla ex alta suspēdunt. mollia pinu. Bona ergo signa si ad priapū referas: accipe ubertatē significātia. nā pter multas quas rettulit Seruius de oscyllis opiniōes: illud quoq; ab eo dictū meminimus oscylla ee mēbra uirilia deflumineis ficis facta: q suspēdebātur p itercolūnia: ita ut i ea hoies acceptis clausis ponis ipingerēt: & ea orecillerēt. i. mouerēt ad risū populo cōmouēdū. Et queriē cur ludet poeta dixit. & ē hypallage p extruet bona signa ante casas: & ludet. Viden. appocope ē. puides ne: & ultima semp corripit. repētinū aūt qd signat. ut Catullus: Viden ut pnicitet exiluere. ergo qsi repētinū spectaculū fuerit uidē ait. Fibra. fibrā p interaneis ponit: quoq; ispectiōe deoq; mēs pdit. Lucanus prio: Atq; irā superq; raptis qsiuit in extis. Sūt. n. fibræ extrema iocinorū a fibro: ut ait Festus. Est. n. fiber gēus uespæ i citatissimū qdrupedis: quo noie extremæ fluminū oræ appellāt: & fimbrias uestimētoq; dicius.

Vos mala de nostris pellite limitibus:
Neu seges eludat messē fallacib⁹ hærbis:
Neu timeat celeres tardior agna lupos:
Tunc nitidus plenis confisus rusticus agris
Ingerat ardenti grādia ligna foco.
Turbaq; uernarū satyri bona signa coloni
Ludet: & ex uirgis extruet arte casas.
Euentura precor uiden ut felicibus extis
Significet placidos nuncia fibra deos:
Nūc mihi fumosos ueteris pferte phalernos
Consulis: & chio soluite uincla cado.
Vina diem celebrent: non festa luce madere
Est rubor: errantes & male ferre pedes.
Sed bene messalā sua quisq; ad pocula dicat
Nomen & absentis singula uerba sonent.
Gētis aquitanæ celeber messala triumphis:
Et magna intonsis gloria uictor ades.
Huc ades: aspiraq; mihi dū carmine nostro
Redditur agricolis gratia cęlitibus.
Rura cano: rurisq; deos: his uita magistris

Fumosos phalernos: quoniā de uino intelligit masculino genere ptulit in plurali. nanq; singulare neutrum est: & locum nota. Fumosos. austeros uult accipi. Persius: Indomitum q despumare phalernum Sufficiat. ideo satyrus aquinas ad naturam eius rettulit dicens: Cū pulmo phalerno arderet. Seruius enim scribit phalernū aqua domari uix posse. tria eius sunt genera: austerū. dulce: & tenue. Veteris consulis: ex hoc uini uetustas noscitur in celario recōditi. mos enim fuit ut annos a cōsulibus denominarent. hoc in Horatio & Lucano sæpius perlegitur. Et chio sol. uin. cado. Ideo soluite q lagœnas suas antiqui operimento operiebant cum pice ac gypso illito. Hora. car. iii. Hic dies anno redeunte festus corticem astrictum pice dimouebit amphoræ fumum bibere institutæ consule tullo. Chio autem cado. i. amphoræ plenæ uino chio: quod constat esse optimum: Plautus in gurguliōe: quasi tu lagœnā dicas ubi uinū chiū solet esse. cadus enim ē cœnophoq;. Virgi. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat acestes. Madere. ebrium esse. unde mandidi ebrii. Male fer. pe. cer. errātes. i. quātū ad saltationē. Virgi. Tū motus icōpositos. i. iplicitos: aut male errantes nimietate uini: cū nec pes nec caput suū facit officiū. Dicet. inuocet. Gentis aquitanæ. uerba sunt Tibulli sacrificantis in honorē Messallæ. Celeber triūphis. sic supra. Hunc fors aquitanas posset qui frangere gentes. Ades gloria magna intonsis: hic intonsis nō placet intelligere romanū iuuentutem: quæ nisi ad. xl. annum peruenisset tondi nouacula non poterat: ut A. Gellius li. iii. noctiū acticaq; testis ē: quē more Iuue. secutus ait. Nam sergiolus iam radere guttur Cœperat. sed intonsis seuibus grauioribus in repu. q ea fuerunt seueritate: ut nullā de corpore curā haberēt: itenti tantisper publico bono. Horatius carminū. ii. ait. Nō ita romuli perscriptū & intōsi Catonis auspiciis ueterūq; norma. Nam & in primo eiusdem operis dixerat: Hunc & incōptis curiū capillis utilē bello tulit: & camillū sæua paupertas. Et Iuuenalis satyraq; quinto: Et Credam dignū barba dignūq; capillis maioq;. Sed quāq; Terētius in hæ autōrumerumenon senes tōderi faciat: tamen ut Varro refert req; rusticaq; secundo: olim tonsores non fuisse significant antiquoq; statuæ: q plæraq; habēt capillum & barbam magnam. Nam dicunt tonsores in italiam primum uenisse ex sicilia. P. R. cons. an. cccclxiii. ut scriptum in publico ardeæ litteris extat: eosq; adduxisse Publicum ticinū Alenā. Alii purāt intonsis triūphis: quos de uictoria pānonū hūit itelligi: qui sunt comati. Cælinbus agricolis. cōtradictio est. nā si cælicolæ nō ergo agricolæ. & ecōtra. Sed cælicolis dixit pro eis qbus datū est epulis diuoq; accubere. & superoq; itereſſe cōsiliis: qles sūt Satyri: Fauni: Pomona: Vertūnus: Sed hi ut fabulantē poetæ: sunt turba minor: seniones uocantur

Querna glande. qua cum primi homines uescerentur Ceres eā mutauit arista. a quercus sit quernus quercus & quercetum. Tigillis compositis. i. apte ordinatis trabibus. Tignum est trabs: qua uarie disposita domus extruit: a tegendo dicitur ut Vulpianus & Paulus meminerūt: qui: ex lege. xii. tabularum referunt omne genus materiei ex qua ædificia cōstāt: tigni appellatiōe cōtineri. Inde sit tigillū prima correpta: uta signo sigillū. Gellius ait Doxiū Celei filiū lutei ædificii inuentorē: sumpto exēplo ab hirundinū nidis. Plini. refert Eureliū & Hiperbiū fratres Athenis domos latericias cōstituisse: & antea specus fuisse pro domibus. Frōde uiridi. Sic de Saturno Eutropius primo inqt: Ipse adhuc rudes populos domos ædificare: terras colere: plantare uineas docuit: atq; hūanis moribus uiuere. cū antea semiferi glādiū tātūmō alimēcus uitā sustētarēt: & aut i speluncis aut frōdibus uirgultisq; cōtextis casulis habitaret.

Irriguas aquas. aquæ irriguæ dicunt quæ irrigāt. i. humectāt hortū: & irriguus hortus q humectat passiue dictū ut Festi cōprobat auctoritas. Aestus syderis calidi. aut feruores æstiuales: aut canis ardores. so. n. sydus calidum est. Verno flores apis igerit alueo. duplex ē apis in noiatiuo terminatio. s. es: & in is: sed in is nō: nisi raro. Oui. metamor. xiiii. Nō apis ide tulit collectos sedula flores. & Calphurnius ægloga. ii. Dedala necta reis apis iter emittere floré. Hāc melissam græci uocāt a Melissa pulcherrima muliere: quā teste Moderato Columella de re rustica. x. Iuppiter i apē cōuertit: quanq; Homerus poetarū princeps ex scrabrōibus & sole apes genitas rōcinet: quas apes nymphæ phrusonides educauerūt: mox eas apes i specu Iouis fuisse nutriculas ipsaq; pabula dei munere sortitas: qbus educauerūt alūnū. Alueo: p alueatio suo. nā alueus seu aluus: ut Varro utit: sunt cauatæ cortices: aut uiminea uascula manu factā: i qbus qd ppter cōcauitatē reponit: ubi apes etiā mellificāt. dictæ alui a mellis alimonio: ut idem. iii. rei rusticæ uoluit. Tria sūt mellis gña Plinio auctor: uernū uocatū & antymū ex floū suauitate. æstinū qd æreū ab herba & rutiliū est: post solstitiū conficitur. Siluestre quod ericeū ab herba quæ in syluis floret post primos autumni imbres. Certo pede. definita rhythmo: lege: ut supra in primo annotauimus. Nam Censorinus ait cātus fuisse ātiquiores ex numeris sed iornatis: postea modulata sunt legitime. Lucretius eni cantum inuentum a pastoribus ait imitatione auium concentus. Rustica uerba. Buccollicum carmen. Modulatus auena. modulariē p modos carmē elicere. Auena est genus segetis. sic Maro. Gracili modulatus auena. Minio suffusus bacche rubenti: hoc est habens faciem rubricam illinitam per synecdochen: qui mos obseruatus est in exemplum Panos pastoris: qui ita depingebatur propter ætheris concoloritatem: & æther ipse e Iupiter. Virgi. Sanguineis ebuli baccis minioq; rubenti. Miniū fuit olim magnæ religionis auctore uerrio. Nam Iouiani simulacri faciem illinebant diebus festis: & triumphantium corpora: ut Camilli minio inungebantur.

Inexperta. non illis cognita: & stat passiue. Dux pecoris hircus auxerat hircus oues. Hircus est captarū admissarius. ideſt uir dictus quasi fircus sabinorum lingua si Terentio Varroni credimus. alii ab hirquis, putāt q sunt oculoꝝ anguli: ut Suetonius tranqllus de uitiis corporis affirmat. propterea q libidinis appetitu sæpe acie ad hirquos capri retorqueant. Pecoris autem appellatione refert Marcellus. li. digesto. l. putasse Cassium eas quadrupedes contineri: quæ gregatim pascūtur & cōtineantur: unde Oui. meta. v. inquit. Quasq; creauit init pecudes caper. ouis. n. græcum est. Nam illi dicunt sed u interposita ouis fit: & plerunq; capellarum gregem significat ut supra legere est. sed dux earum ouium aries & missus appellatur: ut Varronem seruius in. iii. georgicorum commentario allegat. Et antiquis imposuit laribus: diximus in primo cōmētario lares ab antiquis celebratos esse cum multis oblationibus: cum coronarum honore. Iuuenalis satira. iii. O parui nostriq; lares quos thure minuto: Aut ferre & tenui soleo exornare corona. Lucida. alba. Exhibitura. curā puellis ad fillandū, sollicitudinem datura. Lana. n. postq; carminata est puellis trahitur. Hinc & fœmineus labor est: quia solis mulierculis propter sexus imbecillitatem lanificium & cætera huiusmodi mollia cōcessa sunt. Lucretius aithoīes ante genus mulierē lanam feciſſe: sed postea impeditos duriori opere fœminis concessisse. Apposito pollice uersat opus: Ad conuersionē fusi pollex adhibet. Catullus. Tū prono i pollice torquēs Libram

Desuetum querna pellere glande famem.
Illi compositis primum docuere tigillis
Exiguam uiridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primi docuisse feruntur
Seruitium. & plaustro supposuisse rotā.
Tunc uictus abiere feri: tunc consita pomis:
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
Aurea tūc pressos pedib9 dedit uua liquores
Mixtaq; securo est sobria lympha mero.
Rura ferunt messes: calidi cū syderis æstu
Deponit flauas aurea terra comas.
Rure leuis uerno flores apis ingerit alueo:
Compleat ut dulci sedula melle fauos.
Agricola assiduo primum satiat9 aratro:
Cantauit certo rustica uerba pede.
Et satur arenti primum ē modulat9 auena
Carmen: ut ornatos duceret ante deos.
Agricola & minio suffusus bacche rubenti:
Prim9 inexperta duxit ab urbe choros:
Huic dat9 a pleno memorabile mun9 ouili
Dux pecoris hyrc9 auxerat hyrc9 oues
Rure puer uerno primum de flore coronā
Fecit & antiquis imposuit laribꝰ.
Rure etiam teneris curā exhibitura puellis:
Molle gerit tergo lucida uellus ouis.
Hinc & fœmine9 labor est: hic pēsa coluscq:
Fusus & apposito pollice uersat op9.

rereti uersabat stamine susum. Textrix operata mineruam: inuentricem pro re inuenta. ideſt telam posuit. Sic Propertius elegiarum primo: coniugium falsa poterat differre minerua: Nocturno soluēs texta diurna dolo. Palas enim textoriam artem perdocuit. Oui. fasto. iii. Illa etiam stantes radio percurrere telas Erudit: & rarum pectine densat opus. Tela sonat appulso latere: Gestum textricis innuit. Nam appulso pectine uibrachioram latus telarii constrepit cum tela & iugo. Inter equas indomitas: Discretionem facit inter equas & armenta: cum tamen constet sub armenti uocabulo quadrupedes omnes grandiores complecti: iccirco ut furore libidinis equas trahi seruentius cæteris animalibus ostenderet: inter quas luxuriæ deus genitus feratur: indomitas itaq; furore seruescentis libidinis. Virgi. Scilicet ante omnes suoror est insignis equarum. Qua ex re teste Acrone Hora. car. i. nouo uerbo usus est cū ait. Quum tibi flagrans amor & libido quæ solet matres furiare equorum. Arcu indocto. pro ipse indoctus sagittam loco destinato figeret. Iuueni det. op. i. effundere prodigalre fecit. Iratæ. puellæ. Et pedibus præ. iter sus. ti eleganter incedentis puellæ nocturnum egressum ad amatorem describit. Suspensa ti. ne exeuntem custodes audiant. Explorat cæ. cui ma. an. ui. sic Virg. in simulo: Sollicitaq; manu tene. exp. iner.

Atq; aliqua assidue textrix opata miueruā
Cantat: & appulso tela sonat latere.
Ipse quoq; iter et agros: iterq; armēta cupido
Nat⁹ & indomitas dicitur inter equas.
Illic & indocto primum se exercuit arcu:
Hei mihi q̄ doctas nunc habet ille man⁹.
Nec pecudes uelut ante petit: fixisse puellā
Gestit: & audaces perdomuisse uiros.
Hic iuueni detraxit opes: hic dicere iussit
Limen ad iratę uerba pudenda senem.
Hoc duce custodes furti trāsgressa iacētes:
Ad iuuenem tenebris sola puella uenit.
Et pedib⁹ prætentat iter suspensa timore:
Explorat cæcas cui man⁹ ante uias.
Ah miseri quos hic grauiter de⁹ urget at ille
Fœlix cui placid⁹ leuiter afflat amor.
Sācte ueni dapib⁹ festis: sed pone sagittas:
Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrē cantate deū: pecoriq; uocate
Voce palam: pecori clā sibi quisq; uocet.
Aut etiam sibi quisq; palā. nā turba iocosa
Obstrepit. & phrygio tybia curua sono.
Ludite: iā nox iūgit equos: currūq; sequū-
Martis lasciuo sydera fulua choro: (tur
Postq; uenit tacit⁹ fuluis circundat⁹ alis:
Somn⁹: & incerto somnia uana pede.

Abde. absconde amoue. Faces. poetæ fingunt cupidinem gestare manu faculas. Oui. Altera tela arcus altera tela faces. Palā. clare: aperte. Clam. occulte ita se ne uicinus exaudiat. Iocosa. ioco plena: & tripudiis dedita. Et phry. tybia curua sono: sic Catullus: Tybicēs ubi canit phrvx curuo graue calamo. Plinius refert Mydā obliquā tibiam in hprygia inuenisse dextra parte unū: in sinistra duo foramina habentē in sacris Cybeles ad dindima adhibitā Virgilio auctore li. ix. sed Cybele qdē ut Diodorus. iii. historiaꝝ scribit phistulā iuenit: quam græci uocant: quam sententiam Naso sequitur fastoꝝ. iiii. Protinus iplexo berecynthia tybia cornu Flauit: & iterū. Tybia dat phrygios ut dedit ante modos. Nam & Acroni primo horatianoꝝ carminū cōmentario scribit: Euterpē tybiaꝝ inuentricē fuisse: in qbus ē sonus. Horatius: Sineq; tybias euterpe phibet. Et ut testis est Porphyrio eorundē carminū. iii. phrygia dicebaē ad cuius cantus etiā cōuiuātes saltabār, ideo Horatius ait. Cur berecynthiæ cessant flamina tybiæ: & ut idem ipse Prophvrio in ultimo eiusdem operis reponit tres modi tybiarum fuerūt. Ionicus: lydius: barbarus.

Sequūtur ab oceano digredientia.

Icamus bōa uerba: uenit natalis ad aras
Cornuti seu cherinthi natalē celebrat: q sibi & officio & beniuolētia iunctus fuisse legitur. Potest tamen de suo etiā ad Cornutum natali scribere. utrūq; licet augurari. Dicamus bona uerba. iubet eē sacri
Sicio præparatos omissis rebus & uerbis lasciuiusculis.

Icam⁹ bona uerba uenit natalis ad aras:
Quisq; sades ligua uir mulierq; fa
Vrātur pia thura focis: urātur odores (ue:
Quos tenet e terra diuite mittit arabs:

Venit natalis ad aras. honor scilicet pro natalis diis exhibēdus. Quisquis ades ligua uir mulierq; faue uox est in sacris sacerdotum frequentior. Fauete linguis. Horatius lib. carminum. iii. Odi. profanum uulgus & arceo. Fauete linguis: hoc est mecum supplicate. Nam Seneca in lib. de uita beata: Et quotiens inquit mentio sacra litterarum interuenerit. Fauete linguis. hoc uerbum non ut plerique existimant a fauore trahitur: sed imperatur silentium: ut rite peragi possit sacrum nulla uoce mala obstrepente. Thura pia: religionibus apta ideo sane sacrificare dicta. Tener arabs. arabem uocat tenerum respectu comparaturæ. i. gracilem nam qui in calidis locis nascuntur ut in architecturæ lib. memoratur a Vitruuio nostro: sunt gracilioris corporis. Vel tener. i. mollis: quoniam odoramentorum copia abundantur: & effœminati habentur. Catullus: Arabasq; mollis urantur odores. Amomum & cinamomum. & cætera aromata. Nam cinamomum perfectissimum nascitur in æthiopia secundum Plinium in. xi. naturalis historiæ. Propertius elegiarum. iii. Cinamon & multi pastor odoris arabs. Sed amomum cum nascatur in ponto: armenia: arabia: arabicum laudatur magis.

Ipse tuos genius. Genius est uere deus: qui teste Festo uim obtinet omnium rerum gerendarum: & Antistius inquit. Genus est deorum filius & parens omnium quo homines gignuntur: cuius ut ait Q u. Censorinus ductu prospera eueniunt: & proigne concipitur. Nec mirum cum antiqui appellauerūt deos geniales aquam aerem terram ignem. Persius: Funde merum genio: hinc genialis pro uoluptuosus. Iuuenalis in crispino: Genialis agatur iste dies. Suos honores. quia ipse genius secundum Socratis & Platonis ueterem sententiam cū homine simul nascitur: & cum homine pariter concidit.

Ipse suos geniꝰ adsit uisurus honores:
Cui decorent sanctas florea serta comas:

Illius puro distillent tempora nardo. Sic supra: Illius puro distillent tempora nardo: & nitido stillent unguenta capillo. Nardum genus est unguenti pretiosi ex nardo suauissima herba seu fructice. & nardinum folliatum quod dicimus apud antiquos caput in epulis unguentari supra diximus. Horatius carminum. ii. Sic tenere rosa canos odorati capillos dum licet assiria q̄ nardo potamus uncti. Est autem nardus tam neutro q̄ fœminino genere ab antiquissimis prolata. Puro autem. i. non adulterato: est enim ut ait Plinius magna materia adulterandi: & herbarum species sunt nouem: quas quia imitantur nardum meminisse debētur unguentarii.

Illius puro deſtillent tempora nardo:
At q̄ ſatur libo ſit: madeatq̄ mero.

Anouat. concedat. nam nutus deorum uoluntatem significat. ideo Virgi. in priapeis iocis scaturiens ait. Mentulam q̄ mouit pro nutu deus: & rogata fecit. Putarunt antiqui quicquid fecisset in natali genium concessurum: ideo Ouidius in tristibus ait. Sit tamen est aliquid nobis hac luce petendum: In loca ne redeas amplius ista precorr. En age. exportantis oratio:

Annuat & cheri te tibi quodcunq̄ rogabis:
En age quid cessas: annuit illa: roga.

Quid cessas: ideſt tardas moram trahendo quin aliquid roges tuum genium: Amores uxoris si. Quippe res est præcipua: casti corporis & sinceræ fidei uxorem habere: Nam satyrico teste ocius illud: Extorqueris ut hæc oculo contenta sit uno. Edidicisse. præcognouisse: quasi inferat non hoc impetrari posse: quod factu sit difficillimum.

Auguror uxoris fidos optabis amores:
Iam reor hoc ipſos edidiciſſe deos.

Fortis arat ualido rusticus arua boue. Plenus est uersiculus: duobus enim epithetis constat alternatim positis & proprie locatis: & structura per facilis: & tenor egregius est: per hoc uult intellige re fertilem terram.

Nec tibi gēmarum quicquid fœlicib⁹ idis:
Naſcitur: æoi qua maris unda rubet.

Aeoi qua maris unda rubet. In mari rubro gemmarum lapidumq̄ preciosorum inuenitur copia. Q ua scilicet parte iubet quæ australis est. Nam ut Priscianus interpretamento Dionisii scribit: mare in orientali regione dicitur æoum & indum: In meridionali ora æthiopicum & rubrum uocatur: sed quod rubeat diuersæ sunt opiniones: nam

Vota cadūt. utinā ſtrepitātib⁹ aduolet alis:
Flauaq̄ cōiugio uincula portet amor.

græce dicitur a colore harenulatum: ut Varronis sententiam Solinus refert in memorabilibus. sed Q u. Curtius in principio sexti libri non a colore undarum seu harenarum uult appellatū: sed ab Erythro rege: qua propter libro. iiii. de india loquens ait: Mare certe quidem alluitur: nec colore quidem abhorret a cæteris. ab Erythro rege inditum est nomen: Propter quod ignari rubere aquas credunt. hoc Priscianus in eodem sensit. Vlterius pergas si post carmanica summa Ogyris occurrat qua dicitur esse sepulchrum Regis erythrei deserit qui nomina ponto. Et Strabo ita scribit ga̅ographiæ. xvi. nam ex sentētia Arthemidori dixit putare quosdam mare rubrum esse a colore per refotionem expresso: uel a sole cum supra uertucem est: uel a mōtibus ex adustione rubentibus. Nam utroq̄ modo uerisimile est. Cthesiam uero Gnidium hystoriæ mandasse refert fontem quendam esse: qui aquam rubicundam ac minio plenam in mare emittit. Agatarchidem autem illius ciuem a boxo quodam accepta tradidisse q̄ persa quidam cum equorum armentum a leæna uel a sillo tactum usq̄ ad mare agitaretur: atq̄ inde in insulam quandam transmitteret: primus constructa rate in insulam transierit. uidensq̄ habitabilem armentum rursum in persiam abegerit ac missis in eam & in alias insulas colonis & in maritimam oram pelagus de suo nomine appellarit. Aliqui uero persei filium Erythram asserunt: qui in his locis imperarit. Vota cadunt. uota dicuntur cadere cum preces nullum effectum fortiuntur. Alis strepitantibus. ideo strepitantibus ut augurium fortius procedat. Flaua uincula. Zonam accipit: quam Venus ad honestas nuptias asserre credita est. a grecis cestos nominatur. qua quidem centura coniuges deuinciri putarunt uti concordes in uita uiuerēt. Ideo Martialis in distichis ait: Sume cytheriaco medicatum nectare cestos. Vsit amatorem balteus iste Iouem: & ante dixerat: Collo necte puer meros amores Cestos de ueneris sinu trahentes: Nanq̄ claudianus eius potentiam uolens innuere dixit in epithalamio: Et blando spirantem numine cestos Cingitur impulsos pluuiis quo mitigat annes. Q uo mare quo uentos irataque flumina soluit. nam scribit Lactantius grammaticus secundo thebaidos Venerem ad turpes nuptias non uenire: ideo incestum dicitur q̄ sacrato illo ueneris cingulo non fuerit uinctum. præterea hoc ita ait Tibullus quia ut idem eodem libro testatur antiqui iura nuptiarum celebrant ante aras numinum. Mandant. perdurant. Inficiatque comas. hoc est dum canis albicent capilli. & est inficere maculis deturpare.

Vincula quę maneāt ſemp dū tarda ſeneꝯ
Inducat rugas: inficiatq̄ comas.

Huc ueniat natalis auis: prolēq̄ miniſtret:
Ludat & ante tuos turba nouella pedes:

Vra tenent cornute meam uillæq; puellã. Ad cornutum cruciatus sui uim scribens aperit quẽ dolorẽ ex puella cõceperit ruri uitam traducente. Quæq; insuper fœmelle romanæ nõ pulchritudine amatoꝛ uel scia delectenẽ sed ꝓcio ceptæ diuitibus ultro auscultẽt. Rus græcũ est uocabulũ .n. dicit̃ latine ager. siue hoc etiã græcũ q̃q̃ ꝙ in eo aliqd semp agat̃ puteꝫ lati nissimũ. Villa ẽ casa uillatica a uallis: qbus extruit̃: seu a uehẽdo ꝙ illuc ex agris anni fructus ad uehunt̃. O ego. ex amoris imẽsitate cupit in cõspectu dominæ agrũ aratro uertere. Versarẽ. fœderẽ fossorio. Calido bidẽte. Bidẽs qđ ut superius diximus ferreũ est istrumentũ qđ tũ calescit quũ in pingui & spissa tellure iprimit̃. maior. n. uis brachioꝛ in illa pgrit̃. & uersarẽ dicẽdo solũ sarrirẽ accipit. a quo sarculũ pro fossorio deducit̃. Agricolæq; mo. cur. sec. a. Cur. ui sunt aratores in arãdo ꝓpterea ꝙ duri manu tenentes sequuntur aratꝛ. Quare ait Pli. in naturali hi. Arator nisi curuus arauerit ꝓuaricatur. Subigunt. sursum euertunt. Steriles boues. non boues sunt steriles. sed terra infructuosa. Exureret: urendo nigros efficeret. ut supra. Vrentur so. ca. Pustula ru: læ. ma. Pustula est spẽs occultæ uomicæ. hic pro callo manus accipitur: quæ duricies cum tumefacta mollescit aqua intercepta uulgus uesicam uocat. Calsurnius in ægloga miconis & canti. Tacitum ne pustula uirus Texerit occulto sub uulnere. de occulto morbo intellexit. Sed pusula ẽ tumefactio illa leuis: quæ in coquendo pane soler assurgere: quam Festus hetam quoq; uocari dicit: quod pro re nullius præcii ponitur. Moderatus uero Columella li. viii. pro genere sacri ignis pusulã accepit: ita de morbis pecudum: Est etiam insanabilis sacer ignis. quã pusulam uocant pastores. Pauit & admeti tauros formosus apollo. Qui sibi turpe non sit rus colere: ꝓbat a maiori. Admetus fuit thessaliæ rex Pherecii filius: dicente Ouidio de arte amandi. iii. Fata phereciade cõiunx pegasea redemit. huius armenta Apollo pauit annos nouem priuatus cælo: propterea ꝙ cyclopas flagellasset: qui Ioui fulmina subministrauerant ad iternitionẽ æscu lapii. Nanq; ut refert Eusebius præparationis euangelicæ. ii. ex Diodori sententia historiarum. iiii. Iuppiter indignatus ideo dicit̃ Aesculapiũ cõfeciss̃e: ꝙ adeo medicinaliũ artiũ peritia præstaret ut ab icurabili morborũ omni genere sanaret ægrotãtes: ut poetæ fabulãt: ꝙ Hyppolitũ ab iferis sedibus in pristinã uitã sua sciẽtia reuocasset. Apollines aũt plures fuisse in antiquitatibus idies legit̃. Nec potuit curas sanare salubribus herbis: curas uocat molestos ac sollicitos amores. Amor enim nullis ẽ. ut Ouidius ait: medicabilis herbis: quã sniam Proptius elegiaꝛ. ii. prior cõplexus ẽ: Nõ hic herba uaget: nõ hic nocturna cytheis: Nec per meæ gramina cocta mãus. & ĩ eodẽ: Oẽs hũanos sanat medicĩa dolores: Solus amor morbi ñ amat artificẽ. Curas. i. amorẽ. Ipse macharei filiæ ita ut ñ puduerit hitu pastorali fuiss̃e Machareo dũ nata potiret: cuius rei meminit Oui. vi. meta. Et pastor machareida luserit ipsen. Vicerat amor: ñ. n. ꝓderãt dño q̃ ꝓsũt oibꝫ artes. nãq; Falaris Agrigẽtinus scribit ĩ epistolis. Morbũ corpis medicus sanat. Morbũ aĩ sanat mors. Stabulis depellere. a stabulis ĩ pascua agere. Et miscere nouo docuisse coagula lacte: signat Apollinẽ docuisse rusticos caseũ facer̃. ẽ coagulũ ut Noni. Marcellus ingt dictũ a coagẽdo qđ ẽ colligẽdo. eo. n. lac cõglobat̃ ĩ massã. Tũc fiscella le. de. ẽ ui. tũ. sic Vir. Gracili fiscellã texit hibisco: ẽ sane fiscella uasculũ uirgulteũ: quo lac colat̃ dũ caseus iprimit̃: unã ãtigras appetitorẽ casei mollis ficellũ uocitauit. Raraq; p. ne. estui. sa. sero. iõ hoc factũ ẽ ut lac purificatũ defluat. Seꝛ ẽ lactis aq̃ dũ id ꝓmit̃ ĩ caseũ. Vir. Pasce sero pigui. hoc qdã male colustrũ uocãt: qa ut ait Palladius de nouẽbri mẽse: colustrũ uocãt pastores illud exiguũ lactis ĩ quo ẽ spissior. nã mulget̃ ex ubcribꝫ fœtæ anteq̃ natus uberibus matris admoueat̃: unã Marti. in distichis innuit pastor quæ nondum stãtibus hædis: De primo matrũ lacte colustra damus. Per nexus: ptenuissima foramina. Soror. Diana. nẽpe ex Latona Apollo & Diana geniti sunt. Alta. profunda: spacioſa. Petiere ora. oraculũ est respõsũ ab ore dictũ: ut Prisci. scribit ĩ libello: quẽ de duodeci uirgilianis carminibus cõposuit. Trepidis re. dubiis. s. & laboriosis. Liui. li. iiii. de bello macedonico. Ne se ĩ rebus tã trepidis deserat. & Ho. car. iii. Vitãq; sub diuo & trepidis agat̃ reb. Nã ut Ser. ĩ Vir. ego ĩ Horatio aĩaduertimus uterq; eoꝛ trepidare ꝓ festinare seu maturare saꝑissimæ usi sũt. Irrita. delusa uana.

Vra tenent cornute meam uillæq;
puellam:
Ferreus ẽ heu quisq; i urbe manet
Ipsa uen9 latos iã nunc migrauit in agros
Verbaq; aratoris rustica discit amor.
O ego cũ dominã aspicerẽ quã fortiter illic
Versarem calido pingue bidente solum.
Agricolæq; modo curuũ sectarer aratrum.
Dum subigunt steriles arua serẽda boues.
Nec quererer q; sol graciles exureret artus:
Læderet & teneras pustula rupta manus.
Pauit & admeti tauros formosus apollo:
Nec cythara intonsæ profuerũt ue comæ.
Nec potuit curas sanare salubrib9 herbis:
Quicquid erat medicę uicerat artis amor.
Ipse de9 solit9 stabulis expellere uaccas:
Et potum pastas ducere fluminib9.
Et miscere nouo docuisse coagula lacte
Lacte9 & mist9 obriguisse liquor.
Tunc fiscella leui detexa est uimine iunci
Raraq; per nexus est uia facta sero.
Ah quotiens illo uitulum gestãte per agros
Dicitur occurrens erubuisse soror.
O quotiens ausæ caneret dum ualle sub alta
Rũpere mugitu carmina docta boues.
Sæpe duces trepidis petiere oracula reb9:
Venit & e templis irrita turba domũ.

Horrere. fordescere turpari. Ipsa no. Iuno. s. Capillos; miram ostendit pulchritudinem quos mulier dea etiã inimica ẽ admirata. Delos tua. tua. i. genialis quoniã Latona geminos enixa ẽ ĩ delo ĩsula ex cycladibus. Delphica phy. phytõ serpẽs fuit: quẽ missũ Iunonis iussu ut dictãt fabulamenta poetica Apollo puer in cunis iteremit: ex quo ludi q phythea uocant eius in honorẽ fuerũt instituti: quẽadmodũ in. i. meta. tractat Oui. Sed Ephorus Strabone teste gæographiæ nono talẽ affert cũ fabula historiã. Quo tpe parnasii autochthone. i. idigenæ & aborigines parnasum colebãt: Apollo in terrã aductauit. Et mãsuefaciẽs hoies in uiuẽdi ritu aspꝛrimos adiit delphos ab athenis eã p uiam qua nunc atheniẽsis populus: phytidẽ supplicationẽ cũ põpa ꝓmittit ad panopeã: deide cõsistẽtẽ urbẽ Tityũ clude affecit eius loci tyrannũ uiꝛ uiolentũ ac flagitiosum. Postea cõiũcti illi parnasii aliũ nũciarũt hoiem eẽ noĩe phytonẽ: ac cognomine draconẽ: quo sane sagittis debellato inter adhortandũ clamitasse. unde consuetudinem traditã ferunt ut qui consequuntur aciẽ sic pæanis celebrationem clamitent. Phyton autem fœminino genere protulit. at Claudianus masculino. Cæruleus tali prostratus apolline phytõ. Seruire æternos non puduisse deos. Hoc trahit ex fabula. cũ marte olim uenus coniungi cõsueuerat. rem Vulcano sol explicat. ille retia tenui fabrica cudit: amboscꝫ coeuntes adulteros ĩ amplexibus captos diuis cælestibꝫ aduocatis ostẽdit ex ꝗbus multi cũ nudæ ueneris formositatem conspicerent in marris substitui locum cupiebant. Quare ait Ouidius de arte aman. ii. Hic aliquis ridẽs in me fortissime mauors Si tibi sũt oneri uincula trãsser ait. & ĩ metamorphoseos. iiii. Atq; aliquis de diis nõ tristibus optat Sic fieri turpis. Fabula. sermo a fando. Iuuenalis. A diuerticulo repetat fabula. Deus. Cupido amoris ꝓses. sed plures fuerũt Cupidine ut refert Cicero de natura deoꝝ. ii. primus ex Mercurio & Diana prima natus: secundus ex Mercurio & Venere secunda. tertius q dem antheros ex Marte & Venere tertia. Geminare pericula ponto: qui nauigant uitam in dubio habẽt. qui eodem præliantur duplicant discrimen. Bellica. belli gera: Rostra dubiis ratibus: rostrum est proræ; pars alior ferrea a rostri alitis similitudine nominata: ratis autem ipsius nauis utrunq; latus. Innuit autem bellum nauale cõmissum ubi naues rostratæ fabrefieri cꝑtæ sũt: aut peritiam notat in nauali certamine. sic Lucanus de instructione nauali in massilientium pugna: Phocaicis medias nostris oppone carinas. Cui lapis externus curæ ẽ. Sensus ẽ. Quẽ iuuat ædificare: ille ꝓfecto piscinas & uiuaria ad uoluptatem struit. Externus uero lapis. idest adductitius ex otius. nã aduehebantur marmora ex phrygia numidia caristo. paro: lacedemonia nilo ægypto æthiopia Germania. Columna. lapis magnus oblongus: qui ob longitudinem & grauitatem uehitur per urbem maximo cum tumultu. Quare Iuuenalis indoluit in umbricio: Nã si procubuit q saxa ligustica portat Axis: & ẽuersum fudit super agmina montẽ: Quid supercst de corporibus. Mille ualidis iugis: idest mille paribus boum. & ex hoc iudicatur lapidis columnaris grãditas. Cornelius Nepos tradit triginta duorum pedum longitudine columnas uidisse habitas magno miraculo. Claudit moles mare indomitum. Sensus. maris inundationes excipiuntur magnificis ædificiorum molibus: ut piscium fiat quasi receptaculum seu piscina. iccirco Horatius carminum. iii. inuectus in luxuriam omnia prophanantem. Cementis dixit licet occupes tyrrhenum omne tuis & mare ponticum. Negligat hybernas piscis adesse minas. Idem Horatius carminum. iii. Contractat pisces æquora sentiunt iactis in altum molibus: huc frequens cementa demittit redemptor cum famulis dominusq; terræ fastidiosus. Testæ samiæ. Samos insula ægei ubi olim fictilia sunt egregie fabricata: unde samia uocatur. Ausonius burdigalensis de Agathocle tyranno: Fictilibus cœnasse ferunt agathoclea regem: Atq; abachum famulo sæpe oneraſſe luto. Est & altera samos Iunoni sacra eo q prima illius nuptias uidisse feratur. Læta conuiuia. ideo læta: quia ut ait fatvrus nulla aconita bibuntur fictilibus. Rota cumana. Cumæ ciuitas campaniæ uasis olim terreis gloriabatur. Lubrica terra. argillam intelligit per periphrasim. Nemesis. nomen est amicæ Tibulli: de qua hic

Sæpe horrere sacros doluit latõa capillos:
Quos admirata est ipsa nouerca pri⁹.
Quisquis iornatũq; caput: crinesq; solutos
Aspiceret phœbi: quæreret ipse comam.
Delos ubi nũc phœbe tua ẽ: ubi delfica phy
Nẽpe amor ĩ parua te iubet eẽ casa. (ton
Fœlices olim ueneri cum fertur aperte
Seruire æternos nõ puduisse deos.
Fabulla nunc ille ẽ: sed cui nunc cura puellæ
Fabula sit mauult q̃ sine amore deus.
At tu quisquis is es cui tristi fronte cupido
Imperitat: nostra sint tua castra domo.
Ferrea nõ uenerem: sed prędã sæcula laudãt
Præda tamen multis est operata malis.
Præda feras acies cinxit discordibus armis:
Hic cruor: hic cædes: mors ꝓpiorq; uẽit:
Præda uago iussit geminare pericula ponto
Bellica cum dubiis rostra dedit ratibus.
Prædator cupit immensos obsidere cãpos:
Vt multo innumeram iugere pascat ouẽ.
Cui lapis extern⁹ curę est urbisq; tumult⁹:
Portatur ualidis mille colũna iugis.
Claudit & idomitũ moles mare: lęt⁹ ut ĩtra
Negligat hybernas piscis adesse minas.
At tibi lęta trahant samiæ conuiuia testæ:
Fictaq; cumana lubrica terra rota.
Heu heu diuitib⁹ uideo gaudere puellas:
Iam ueniant prędę si uenus optat opes.
Vt mea luxuria Nemesis fluat: utq; p urbẽ
Incedat donis conspicienda meis.

auctor in.ii.li.scribit:quare Ouidius:ait:Nomen habet nemesis:cynthia nomen habet.Martialis in distichis. Lusit amatorem nemesis lasciua Tibullum:In tota iuuit quem nihil esse domo. Quas fœmina choa texuit: Chous insula est in ægeo:ut Solinus ait:quæ arte lanificii ita claruit:ut chous amictus cathexochen dicat quasi subtili & artificioso opere textus.Propertius elegiarum primo: Aut tenues choa ueste mouere sinus.& infra habituri sumus:& choa puellis uestis. Auratas disposuitq; uias.i.fila auri cum tela subtili intertexuit:unde auro chlamis intertexta dicitur.& uulgus broccatam ex auro uocat.picturata autem uestis uel acu picta:uel phrygia dicit̃ irchamata. Fusci:Fuscus color est subniger: hoc est nō plene niger. Ouidius de arte.ii.Fusca uocet̃ Nigrior illyrica cui pice sanguis erit:Talis.n.ẽ indorū meridionalium color & æthiopū. Sappho ad phaonẽ Andromade prīæ fusca colore suæ. Solis & admotis ificit ignis egs:hermineusis ẽ.declarat.n.id qđ īdia tor ret.nā solaribus radiis propinquiorẽ india & æthiopia. ideo nigra sunt habitantiū corpora:& opinionẽ poetarum sequitur de sole istis ꝓpinquiore:ut Theodoctis q ait:Quibus propinquam phœbus admouens rotam Atra fauilla corpa iecit uiꝛ Caloribusq; adducẽs præ potẽtibus Retorridas crispauit eoꝝ comas.unde Ouidius metamor.ii.poeticam fantasiam attribuit phaetōtis fabulæ inquiens:Sanguine tunc credunt in corpora summa uocato Aethyopum populos nigrum traxisse colorẽ. Sed Teodoctem Onesicritis ut Strabo refert criminatur qui causam talem referat ad solem:quū ipse aquam esse in animalibus proprietatum causam puret.nam & pecora colorẽ suū imutāt:se peregrina illuc aduehant̃:& his qui in uentre matris sunt sol non est coloris nigrioris cā:quū eos nōdū attigerit.soli tamen teste Strabone tribuenda est causa & eius adustioni:per uehementem quādam summi humoris attractionem. Quāuis enim indi humido & temperato satis aere participent nihilominus per seminalem ex sole dispositionem tales sunt quales qui eos progenuerūt:hæ enī passiones a generatione contrahunt̃. Admotis equis.inquit:quidẽ sol est magis perpẽdicularis & propinquior. Nam quum terra sit quasi punctus ad solis sphæram:nō nullæ regiones ut de proximo ualde calidæ sunt. nōnullæ ut de longinquo minus. Aphrica puniceum purpureum q; tyros. Duplicẽ purpuræ colorẽ tangit.Purpura utiq; pro solis ꝓpinquitate colorẽ habet:ut in.vii.de architectura noster Vitruuius memorat. Puniceum enim procreat aphrica.i.quasi uiolaceo colore.Tyros aūt rubeū.i.purpureū.græce hæc purpura oium optima est ut scribit Strabo.unde Oui.in.ii.de remedio:Cōfert amycleis medicatū uellus ahenis Murice cū tyrio:turpius illuderit. Aphrica regio calida est meridiē uersus unde ab.a.sine frigus denotatā latini pene oēs sentiūt. At Iosephus de antiquitate Iudaica primo.uult ab Aphro filio Abrahæ qui eam regionem occupauit. Nota loquor regnū ipse tenet:quem.se.co.Bar.gyp.ser.ca.pedes.Quidā intelligunt de fœmina quæ uenalis fuerit ac ueluti regina nunc incedit:ut probet̃ mulieres gaudere diuitiis. Quidam de Lucilio accipiunt dictum a poeta facili sine reprehensione. Hic seruus romam uectus libertinitatem promeruit:& per breui tam opulentus euasit:& auctoritate potẽs ut ad arbitrium cunea ministraret:de quo Iuuenalis:Nuper in hanc urbem pedibus qui uenerat albis:nec is solum ex grege seruorum magnus fuit sed alii quidem per multi.Quare Plinius in naturalis historiæ.xxxv.Iam enumerare inquit non est libertos ex sanguine quiritum & proscriptionum licentia ditatos. Catasta.genus compedis seruilis.Persius: Cappadocas rigida pingues pauisse catasta.accipitur pro loco ubi pueri & puellæ uenales seruabantur.hoc in siluis Papinii. hoc in Martialis epigrammatibus legitur. Pedes gypsatos.argentaria creta illinitos. quod uenalis serui signum fuit.Nam Plinius in naturali historia uarias cretæ species enumerat:inter quas est quædam dicta argentaria:quæ arti nitorem reddit:estque omnium uilissima:cuius tactu:ut diximus:uenalium seruorū pedes transmare aduectorum maiores nostri illinire instituerunt.Gypsum est genus lapidis quasi calcis albæ quæ lente durescit:& facile soluitur. Nulla side.ut sallax sit:& nullo sœnore;depositum reddat. Consitor.uitis sator.

Illa gerat uestes tenues:quas fœmina choa
Texuit auratas:disposuitq; uias.
Illi sint comites fusci quos india torret
Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi se lectos certent prębere colores
Aphrica puniceum purpureumq; tyros.
Nota loquor regnū ipse tenet:quē sępe coBarbara gypsatos ferre catasta pedes.Cgit
At tibi dura seges nemesi qa ducis ab urbe
Persoluat nulla femina terra fide.
Et tibi bache tener iucundę consitor uuæ:
Tu quoq; deuotos bache relinque lacꝰ.
Haud impune licet formosas tristibꝰ agris
Addere:non tanti sunt tua musta pater.
O ualeant fruges ne sint modo ruræ puellæ:
Glans alat:& prisco more bibātur aquę.
Glans aluit ueteres ut passim sempamarēt:
Quid nocuit sulcos non habuisse satos?
Tum quibꝰ aspirabat amor præbebat apte
Mitis in umbrosa gaudia ualle uenꝰ.
Nullus erat custos:nulla exclusura dolētes

Relinque lacus.ut nulla scilicet sit uuarum uindemia. O ualeant.idest pereant quasi ad nos amplius nō reuersuræ. Glans aluit ueteres.Iuuenalis satyrarum.iiii.Gratæ post munus aristæ Contingunt homines ueteris fastidia quercus.& Lucretius ait:Quod sol atq; imbres dederant:quod terra crearat Sponte sua satis id placebat pectora demum. Glandiferas inter curabant corpora quercus Plerunq; quæ nunc hiberno tempore cernis Arbuta puniceo fieri matura colore. Aspirabat.afflabat:fauebat. Umbrosa ualle.frondosis & amœnis locis. Præbebat aperte gaudia.coitus sine occultatione.i.passim:& licenter proruebāt in cōcubitus.

Si fas ẽ. ꝓ si licet: & possibile ẽ. Mos ꝓcor ille redi: iteratio ẽ eiusdẽ dicti ut auiditatẽ mẽtis exprimat. Villosa aialiũ expellibꝫ q̃si aspa. Laxã togã. ut supra. Effluit effuso cui toga laxa sinu. Ducite: ex amoris dispatiõe loqr̃.

Ie mihi seruitiũ uideo dominãq; paratã. Cõquerit de Nemesi: quæ alieno amore correpta eum ipsum negligit: quod amatori graue est. Sed illud ut grauissimum dolet ꝙ illa pecuniarum precio succumbat: ad cuius amorem erga se reconciliandum nihil musas operari suas indignatur.

Libertas. p. aut antiqua aut quam a patre accepit: ut nulli unquam seruiret. quasi non possit ab amantis se fastidictis imperio dissolui & liberari. Teneorq; cathenis: quæ cautes obnoxia. exposita. Lucanus. v. Dalmatico bo reæ calabroq; obnoxius austro. Insanis uẽtis: magnis. ut Insani feriãt sine littora fluctus. uẽti nẽpe ꝓcaciter est furiũt: unde insani quoq; dicunt. Catullus: Deprehen sa naui in mari uesaniente uento. Naufraga. dubiũ ẽ cautes ne naufraga dixerit: an unda naufraga. i. ꝓcello sa q̃ naues frãgat. Tõderet. assiduis fluctibꝫ illideret. Vmbra noctis. pro nox umbrosa: ut Iuuenalis. Crispini iucũda senectus. Periphrasticos. Tristi felle. tristi amaritudine: utpote q; & oculis & aio doleat cũ corporis ægritudine. Plautus i cistellaria. Nãq; ecastor amor & melle & felle fœcũdissimus. dulce gustũ dat, amarũ satietatẽ usq; cogerit. Est aũt aiaduertẽdũ itestinoꝝ nomina plerũq; ad mores transferri ut mẽbroꝝ. Cor. enim ꝓ aio ponit ut minimi cordis. i. animi: ita felis ꝓ amaritudine animi accipi põt. Elegi qd ꝓsunt: elegi ꝙ q̃relosi sint denoiant. unde Oui. i elegia de morte Tibulli: Flebilis indignos elegia solue capillos. Ah nimis ex uero nũc tibi nomẽ erit. ꝙ aũt Tibullus in amore fuerit depditus: Horatius idicat carminũ primo ut supra diximus. elegi ergo nil ꝓsunt q; ad cõpassionẽ mouẽdã iuẽti sunt. Apollo auctor carminis. Quippe poetis ꝓest apollo: ut i primo cõmẽtario diximus. Fuere uero Apollines q̃ttuor scdm Ciceronẽ i deoꝝ natura. iiii. Quoꝝ antiqssimus fuit ille quem Vulcanus genuit. Alẽ Corybãtis filius natus i creta. Tertius Ioue tertio natus & latona: q̃rtus i archadia: quẽ archades nomi onẽ appellãt: ꝙ ab eo se serũt leges accepisse. Manu caua: mulieris poscẽtis pecũias gestũ exprimit. Nec r̃fero soliscꝫ uia hoc ẽ nõ astrologicã disciplinã scribi ubi narrat an solerret a Zodiaco nec ne an altius mõ mõ depssius meet. Versis eqs: tãq; cõpleto mẽstruo spatio. Orbẽ. cursũ suũ quo orbẽ miuit & auget. Facinus. scelus maximũ ueluti sacrilegiũ: qd stati subdit. Sũt dona parãda. i. acgrẽda res ẽ: uñ Nemesi donũ mittat. Et ia. clau. fle. an. do. rẽ dic q̃ nihil ẽ i amoꝝ durius. Propitius elegiaꝫ. i. Tũ graue fuitiũ nr̃æ cogeꝝ puellæ discer̃: & excluſũ qd sit abiꝝ domũ. Insignia. oblata diſ mũera. Malũ facinus. bñ malũ. nã facinus mesũ ẽ uocabulũ. Ouẽ niueã. uellus ouis albũ. ẽ ãt cõtinẽs ꝓ cõcto synecdochios. Tyrio murice. purpura tyria. i. sarrana. Lucida cõcha: cõchyle dic: quã margaritã uocãus: q̃ lucide tatẽ ꝑse fert ꝑm rorẽ quẽ absorpserit: uti meorabilibus

Ianua: si fas est mos precor ille redi.
Ah pereant artes & mollia rura colendi:
Horrida uilloſa corpora ueſte tegant.
Nunc si clauſa mea eſt: ſi copia rara uidẽdi:
Heu miſerũ laxam quid iuuat eſſe togã?
Ducite ad imperiũ domie ſulcabim9 agros:
Nõ ego me uinclis uerberibuſq; nego.
Ie mihi ſeruitiũ uideo dominãq; patã
Iã mihi libertas illa paterna uenit.
Seruitiũ ſed triſte datur: teneorq; cathenis:
Et nunq̃ miſero uincla remittit amor.
Et ſeu qd merui: ſeu quid peccauim9: uror.
Vror. io remoue ſæua puella faces.
O ego ne poſſem tales ſentire dolores:
Quã malem in gelidis montib9 eẽ lapis?
Stare uel inſanis cautes obnoxia uentis:
Naufraga quam uaſti tõderet unda maris
Nũc & amara dies: & noctis amarior ũbra
Omnia nam triſti tempora felle madent.
Nec ꝓſunt elegi: nec carmis auctor apollo:
Illa caua precium flagitat uſq; manu.
Ite procul muſæ ſi non prodeſtis amanti:
Non ego uos ut ſint bella canenda colo.
Nec refero ſoliſq; uias: nec qualis ut orbẽ
Compleuit uerſis luna recurrit equis.
Ad dominã faciles adit9 p carmina quero:
Ite procul muſæ ſi nihil iſta ualent.
At mihi per cædẽ & facin9 ſũt bona parãda
Ne iaceam clauſam flebilis ante domum.
Aut rapiam ſuſpenſa ſacris inſignia fanis:
Sed uen9 ante alias eſt uiolanda mihi.
Illa malũ facin9 ſuadet: dominãq; rapacem
Dat mihi: ſacrilegas ſentiat illa man9.
O pereat quicũq; legit uiride ſq; ſmaragdos
Et niueam tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auaritiæ cauſas: & choa puellis
Veſtis: & a rubro lucida concha mari.
Hęc fecere malas: hinc clauem ianua ſenſit:
Et cœpit cuſtos limĩis eſſe canis.
Sed precium ſi grãde feras cuſtodia uicta ẽ:

scribit Solinus. Custodia:custodes ipsi:locus est p custodictibus. Custodia.n.ē.excubia & carcer græcis custodire:unde custos. Plautus in captiuis. Illic est abductus recta in philacā uti dignus est. Sed custoditio ē opera ad custodiendū quid sumpta.

Victos precio:qui nequeunt amicæ lucrum exhibere quod petitur:uicti precio dicuntur. Addat aquam flammæ.ideſt ingerat aquam ut flamma extinguatur. Manus:quales ſolent in exequias amicarum conſerre amatorculi. Bona.pulchra elegans. Fuit nec auara.ideſt mulier quæ uenuſta fuit: nec rapax. Ante ardentem rogum. ubi corpora defunctorum ex ritu cō burebantur. Bene placide.fœliciter tranquille. Terraq; ſecuræ ſit ſuper oſſa leuis:uſitatum amatorum uerbum:Martialis. Sit licet inde ſibi tellus placata leuiſq;. & alibi:Sit precor & tellus mitis & unda tibi. Lege. conditione ut munera. ſcilicet ferat ſi recipi uult. Sub imperium. ſub alterius hominis poteſtatem. Sub titulum:qui eſt uendidi iuris:ut. ſcilicet alterius eſſe dicamini. Ouidius in primo de remedio. Sub titulos noſtros miſit auara lares. hoc ſolet fieri poſtquā omnis res minor facta eſt:præterea quaſi domina prædium ædium ſuarum in ornamentis & ueſtibus expendere debeat: nam tunc etiam temporis mulieres ſumptuoſæ erant. Plautus in epidico. Quid iſtuc mirabile eſt quaſi non fundis exornatæ multæ incedant per uias. Circe:ſolis filia ex Perſa nympha uenefieiorum ſumma artifex habita eſt:quæ Vlixis ſocios in porcos:ut fuerunt poetæ conuertit. Theſſala terra. theſſalia proſertum gramina tuum ſaxa ueneficiis aptiſſima:dicēte Lucano libro ſexto. Theſſala quin etiam tellus herbaſq; nocētes Rupibus ingenuit ſenſuraq; ſaxa canentes Arcanum ſera ſe niagos:ibi plurima ſurgunt Vim factura deis:& teris hoſpita colchis Legit in hemonijs quas non aduexerat herbas. Hippomanes cupidæ ſtillat ab inguine eq̄ uirus quod ab inguinibus furiatarum amore aquarum fluit hippomanes dicit ut Pli. ait. Propter elegiarū. iiii. Cōſuluitq; ſtriges noſtro de ſanguine:& in me Hippomanes ſœte ſemina legit equæ. ergo quū uenus afflat amorem gregibus tum colligitur hippomanes quod in furorem uertit. Cuius rationem Columella his uerbis li. ſeptimo ponit. Nam menſe duodecimo partū edunt maxime. Itaq; curādum eſt ut prædicto tempore anni tam fœminis q̄ admiſſariis deſiderantibus fiat coeundi poteſtas. qa id præcipue armentū ſi prohibeas: libidine extimulat furiis. Vnde & equū nomē ueneno inditū ē: qd equæ cupidinis ſimilē amorē morralibus accēdit. cupidæ itaq; dixit: quoniā i eaꝝ cōceptu ut ſcribit Solinus hoc uirus enaſcit. Bibā: ex amoris ipotēcia dictū ē: a q̄ſi dicat quæcūq; uult ipſa amica intrepide ſumā toxicā.

Nec prohibent claues: & canis ipſe tacet.
Heu quicūq; dedit formā cæleſtis auare:
Quale bonum multis attulit ille malis.
Hinc rixæ fletuſq; ſonant: hæc deniq; cauſa
Fecit ut inſamis hinc de⁹ eſſet amor:
At tibi: quæ precio uictos abducis amātes:
Eripiant poſitas uent⁹ & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes ſpectēt icendia læti:
Neu quiſq̄ flāmis ſedulus addat aquam.
Seu ueniet tibi mors: nec erit q̄ lugeat ull⁹:
Nec qui det mœſtas man⁹ in exequias.
At bona quę nec auara fuit: centū licet ānos
Vixerit: ardentem flebitur ante rogum.
Atq; aliquis ſenior ueteres uenerat⁹ amores
Annua conſtructo ſerta dabit tumulo.
Et bene diſcedens dicet placideq; quieſcas:
Terraq; ſecuræ ſit ſuper oſſa leuis.
Vera quidē moneo: ſed ꝓſūt qd mihi uera?
Illi⁹ eſt nobis lege colend⁹ amor.
Quin etiā ſedes iubeat ſi uendere auitas:
Ite ſub imperium ſub titulumq; lares.
Quicqd habet circe: q̄cquid medea ueneni:
Quicquid & herbarū theſſala terra dedit:
Et qd: ubi idōitis gregib⁹ uen⁹ afflat amor̄s
Hippomānes cupidę ſtillat ab īguine equæ
Si mō me placido uideat nem⁹ iſis mea uultu
Mille alias herbas miſceat illa bibam.

Hœbe fauc: nou⁹ igreditur tua tē
pla ſacerdos
Hucage cū cythara carmib⁹ q; uēi

Sed ſciēdū id qd Acron ſmonū. ii. repoſuit: q; ſm nūinū q̄litatē laus ipſa deoꝝ diuerſo noie uocat. Nā ſi Iouis celebrāt ꝓconia hymni uocāt. Si Apollini aut Dianæ aut Latonæ canit pæanes. ſi Libero aut Semelæ: dithyrābi. ſi ad cæteros oēs deos oro hr: ꝓſodia. ſi hoies laudamus ea ē laus. ſi improbamus: ea dr uituperatio. Meſſalino āt cōgratulat: q augur fuerat creatus. augures. n. ſūt Apollis ſacerdotes. unde ait: Nouus ſacerdos. i. augur: uel nouus ſacerdos: qa poetæ muſaꝝ & Apollinis ſacerdotes ſūt. iō ſacri hēnt. nā eoꝝ capiūt afflatū. Quare dixit: Qui: Numē eſt illis pierideſq; lauēt. Ho. car. iii. Caria nō prius audita muſaꝝ ſacerdos Virgib⁹ puerisq; cāto. & Prop. elegiaꝝ. iii. Primus ego igrediar puro de fōte ſacerdos Itala pgraios orgia ferre choros. Quin īmo ipſi poetæ plerūq; dii noiant. Vir. i Buco. Mirabat qd mœſta deos amarylli uocares. Et Prop. elegiaꝝ. i. Te quoq; ſi certo puer hic cōcuſſerit arcu: Q̄d noli nr̄os euiolaſſe deos. Nec mirꝝ ē. nā græce & deū & uatē ſignificat q̄ſi factor. ſūt aūtuates dicti a uiēdis uerſibus: ut uaroni placuit. nā uiere ſignificat uincire. Tua tē pla: aut palatiū tēplū uult: quod ab Auguſto ædificatū eſt poſt acciacam uictoriam de quo Propertius elegia tum quarto meminit. Muſa palatini referamus Apollinis ædē: aut fanū i foro cōſtitutū. Hucage cū cythara

carminibusq; ueni. Macrobius in saturnalium libro uarias Apollinis potestates refert. ē enim ipse carminis auctor: ut supra. Nec carminis auctor apollo. Est uaticinii præses: ut supra. Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus. Sagittandi peritiā habuit. Iuuena. Parce precor pæan: sed pæan cōtrahit arcū. Diuinā medicinæ artem percaluit: ut iferius. Huc ades & teneræ morbos expelle puellæ. Chordæ uocales. Horatius carminum prio. Tuq; testudo resonare septē callida neruis. Est maxima Apollinis laus ipse musica. Nanq; ab ea Pythagorici omnes & plato philosophiā uocauerunt musicā. quia mūdi fabricam uniuersam ex harmonia & concentibus constare ratiocinati sūt. Ideo omne musicū genus deorū esse opus arbitrabant. unde Apollo musæq; omnes hymnorum celebratores dicuntur: ipsarum uero musarum ministri sūt eruditissimi uiri: & hi ꝓprie musici. apparatus enim moralis attribuit musicæ: & cū eiusdē dei præsides sint. reliquum est ut rectæ mentis sint qui musicæ operam indulgēt. Sed Apollinis ministri cū excultiores litteris hoies sint: adduntur etiā uates. Sed poetæ quū litteratissimi sint & diuina quadā mētis agitatiōe moueātur ad futuroꝝ ēt scientiā merito sacri: & ide sacerdotes musarū & Apollinis habent. Vestē sepositā. eā uestē dicit: quā Apollinē indui nō nisi diebus feriatis putauit antiquitas. Qualem te memorant. ex antiqua fabula dictum est. Poetæ fabulantur Apollinē Ioui patri laudes celebrasse de triūpho quē ille assecutus ē de fuga saturni. Tunc enim Phœbus tantæ fuit elegantiæ: ut deos omnes in se conuerterit. Cantet auis: hinc augurium dictum ab auiū garritu deprehēdimus. Prouida: intelligēs. Præsensit arus. lu. signauit quū deus exta notis. hinc aruspicē noiari q; exta auiū inspiciat: manifestū ē.

Te duce. Quippe fatidicū spiritū in uiscera uaticinātis mergit Apollo. Sybilla: cumanā dicit: quæ fata populi romani heroico carmie cōscripsit. unde ait. Senis pedibus: ex sex eni pedib⁹ cōstat uersus heroicus. Hāc ferūt illā fuisse: quæ libros nouē attulit ad Tarquniū Priscum: proque illis postulauit trecētum philippeos: rege uero eius insaniā illudēte sex ea illis semel atq; iteꝝ cōbussit: motus tandē rex pseuerantia mulieris in ꝑcio exigendo: tres reliquos quo uolebat fœmina precio emit: in quibus romanorū fata continebantur: ut Aulus Gellius noctiū atticarū prio cōmemorat. Messalinū. filiū Messallæ. Sine: permitte. Tāgere sacras chartas uatis. aut uatis id ē Apollinis: ut poeta fiat: aut Tibulli carmia: aut Sibyllæ libros: ut auguralē disciplinā recte ꝑciat: quia augur erat creatus: quod placet. Hæc dedit æneæ sortes. hoc totū indiuino Maronis opere pertractatur. Parentem: Anchisem. Lares captos. deos patrios: quos ut tolleret: Hector in somnis admonuit. captos autem a græcis utiq; euersa urbe intelligendum. Virgilius. Aduectum æneā classi uictosq; penates Inferre. Ilion. græcus est accusatiuus: & neutri generis. At Ouidius de arte amandi primo: fœminino genere protulit. Tunc cum tristis erat defensa est ilion armis. & Eusebius libro temporum air. Ilion condita ab Ilio. & quarto carminum Horatius. Non semel Ilios uexata est. Nondum firmauerat: nondum sanciverat urbem suo de nomine: nisi deinceps captis in Auentino auguriis. uel nondum urbem muro sepserat: aut septam muro nequis transgrederetur per supplicium nondum firmauerat. Propertius elegiarum tertio: Et cæso mœnia firma remo. Consorti non habitanda remo. Nempe Romulus ubi muro urbem sepsit: legem tulit ne quis mœnia transiliret: qui secus faceret reus esset capitis: Remus seu fratris præcepta negligens seu iuuenili raptus impetu ea supergressus est: & a Celere ductore: ut historici scribunt: seua Fabio: ut Eusebius libro temporum meminit: nam Fabius celer sorte uocabatur: pastorali rastro percussus occubuit. Lucanus primo. Fraterno primi maduerunt sanguine muri. Consors dicitur eiusdem sortis. ideest qualitatis in omni fere negotio. Sappho ad Phaonem. Non tantum alceus consors patriæq; liræq; Laudis habet. hic enim de fratre dixit: ut Ouidius metamorphoseos undecimo de Ceice. Quæ dum lucifero genitis miracula narrat De consorte suo. Herbosa palatia: loca herbis obsita: ubi romana palatia superba structura ponenda erant. In iouis arce. ubi nunc est capitolium quod dicitur arx Iouis: q; ut ait Varro in summitate trapei locata esset ea ædes. Propertius elegiarum quarto. Trapei usq; pater nuda de rupe tonabat. Stabant casæ: ideest constructæ erant. Idem eodem elegiarum: Hoc quodcunque uides hospes quam maxima roma Ante phrygem æneam collis & herba fuit. Atq; ubi nauali sunt sacra palatia phœbo Euandri profugæ procubuere boues.

Nunc te uocales ꝑpellere pollice chordas:
Nūc precor ad laudes flectere uerba meas
Ipse triumphali deuinct⁹ tempora lauro
Dum cumulant aras ad tua sacra ueni:
Sed nitid⁹ pulcherq; ueni: nunc indue uestē
Sepositam: longas nūc bene pecte comas.
Qualē te memorant saturno rege fugato
Victori laudes concinuisse ioui.
Tu ꝑcul euentura uides: tibi dedit⁹ augur
Scit bene quid fati ꝑuida cantet auis.
Tuq; regis sortes: p te præsentis aruspex:
Lubrica signauit cum de⁹ exta notis:
Te duce romanos nunq; frustrata sibylla:
Abdita quæ senis fata canit pedib⁹.
Phœbe sacras messalinū sine tāgere chartas:
Vatis: & ipse precor quod canat illa doce.
Hæc dedit æneæ sortes: postq; ille parentē
Dicitur & captos sustinuisse lares.
Hęc fore credebat romā: cū mœst⁹ ab alto
Ilion ardentes respiceretq; deos.
Romul⁹ æternæ nondum firmauerat urbis
Mœnia consorti non habitanda remo.
Sed tunc pascebant hærbosa palatia uaccę:
Et stabant humiles in iouis arce casæ.

Fistula garrula.i.arguta uocalis.Sic Maro in copa.En menalio quæ garrit dulce sub antro Rustica pastoris phystula in ore sonat. Agresti:rudi. Siluestri phystula facta deo.Fabulã mouet. Pan quũ Syringæ amore detẽtus fugiẽtẽ puellã insequereꝛ:dei miseratione moti supplicẽ in calamũ cõuerterũt:quẽ calamũ inciſum ad ſui doloris ſolatiolum ille in phystula paulatim cõiunxit:quæ poſtea ſeptẽ cicutis:hoc eſt internodiis calamorum cõpingebaꝛ.Quod ideo figuratũ eſt:quoniã Pan naturæ ſimilitudinem habet:& ſepteni ſonos in cæleſti harmonia declarat per phyſtulæ ſeptimam compagem.dicta uero eſt phyſtula inflo.Pan ipſe natus ex tertio Mercurio & penolopa:ſi Ciceroni credimus de natu.de.iii.& Herodoto hiſtori.ii. Iungitur cæra.ex arte.ſ.inuentoris.Virgilius.Pan primus calamos cæra coniungere plures Inſtituit. At qua uelabri regio patet. Auentini accipit circuitum:cuius pars ima prope riberim dicitur uelabrũ a uelis:q; Romam uerſus per flumen uelabant.i.nauigabant:ſeu a uehendo: ut Varro ſcribit.de uelabro Propertius ita elegiarũ.iiii. Qua uelabro ſuo ſtagnabant flumine quoq; Nauta p urbanas uelificabat aquas. Illuc enim ad ſacrum commune homines latini uehebantur nauigiis. Niueæ cãdidus agnus ouis:laus eſt muneris.q; agnus cum ſit albi coloris:ex matre tamen candida natus dicatur. Scimus enim oues quanto candidiores tanto præcioſio res haberi ob eam rem q; lana earum uarios & ſine diffiſ culiate capiat colores.

Lacte madẽs illuc ſuberat panilicis umbrã:
Et facta agreſti lignea falce pales.
Pendebatq; uagi paſtoris i arbore uotũ
Garrula ſiluestri fiſtula ſacra deo:
Fiſtula cui ſemper decreſcit arũdinis ordo:
Nam calamus cęra iungitur uſq; minor.
At qua uelabri regio patet:ire ſolebat
Exigu9 pulla per uada linter aqua.
Illa ſepe gregis ditis paritura magiſtro
Ad iuuenem feſta eſt uecta puella die.
Cũ qua fœcundi redierunt munera ruris:
Caſeus:& niuæ candid9 agn9 ouis.

Mpiger ænea uolitãtis frater amoris:
Troica qui profugis ſacra uehis ratibus:
Iã tibi laurẽtes aſſignat iuppiter agros:
Iam uocat errantes hoſpita terra lares.
Illic ſanct9 eris.cum te ueneranda nouerca
Vnda deum cœlo miſerit indigetem.
Ecce ſuper feſſas uolitat uictoria puppes:
Tandẽ ad troianos diua ſuperba uenit.
Ecce mihi lucent rutulis incendia caſtris.
Iam tibi prædico barbare turne necem.

Mpiger ænea uolitãtis frater amoris. Sybillæ uaticinium ſcribit de Aenea & urbe condẽda habitum:ſignaq; futuro populo prodigioſa enarrat:& ſuæ ſe demum Nemeſi etiam atq; etiam commendat.

Omnes autem quos uidi codices hãc a ſuperiori diuiſam habent:quum tamen uideatur membrum eſſe præcedentis.dixit enim:Hæc dedit æneæ ſortes.reuertitur enim ad propoſitum poſt multam euagationem.Sciendum ſane nihil hic ab eo tangi:quod a Liuio diffuſe & ordinatim non ſit in hiſtoria ab urbe condita commemoratum.quem tamen una cum reliquis hiſtoriographis:ut noſter eſt mos:omittimus:contenti poetarum teſtimoniis:quæ omnia temeſi ad hiſtoriæ utiq; comprobationem non erunt:ad uerba tamen referentur ter inexponendum. Volitantis frater amoris Aeneas ex Anchiſe & Venere genitus ẽ:at Cupido ex Venere & marte natus:qui Antheros dicitẽ. Quãquã ſecunda uenus:ut ſupra diximus ex ſecundo mercurio Cupidinẽ alterum ſuſtulerit. Frater ergo Aeneas cupidinis.Virgilius:Frater ut æneas pelago tuus omnia circũ Littora iactet. Ibi Seruius Honoratus ſcribit Simonidem uoluiſſe Cupidinem ex uenere tantum eſſe progenitum:ideo ab eodem poeta.Nate meæ uires dictum. Alii uero ex Venere & Chao:primæ rerum naturæ eũ eſſe filium uolũt:& amoris Tibullus dixit p cupidinis. ut Maro:Ergo his aligerꝛ dictis affatur amorẽ græcos ambo imitati:qui uno nomine utrũq; ſignificant. Volitantis:uagabundi. Nam philoſophi uentoſas ei pennas addiderunt:ſententiæ inſtabilitatẽ ſuæ dimonſtrates i amatore. Terentius.In amore hæc ſunt uitia:iniuriæ:ſuſpiciones:inimicitiæ:induciæ:bellum. Impiger:ſtrẽnuus:diligẽs.Cicero:Quis eſt tam in ſcribendo impiger q̃ ego. Sacra.deos penates. Iã tibi laurentes deſignat iuppiter agros:Laurens oppidum a Pico conditũ.Virgilius:Laurentis regia pici:uel a Latino:ut meminit Seruius utranq; in ſeptimo commentario colligens opinionem a lauro maxima denoiatũ. Aneas autẽ ut ſcribit Euſebius libro temporũ i latiũ uenit poſt captã troiã anno tertio ſeu octauo:ut quidã alii putãt:latiniſq; ipe rauit:qui poſtea romani dicti ſunt:annorum trium ſpatio. Errantes deos:multis qppe in locis cõſederũt ubi ſedẽ figere nõ licuit. Numici unda:numicius fluuius ẽ i agro laurẽt:iuxta quẽ Aeneas ſacrificãs plapſus nec i uentus:poſtea iuppiter indiges uocatus ẽ:Ouidio ſcibẽte.xiiii.metamor. Fecitq; deũ quẽ turba grini Nuncupat idigetẽ:tẽploq; ariſq; recipit. Cato tamẽ ſcribit apud Lauro lauinũ orta pugna Aeneã nõ cõparuiſſe:q̃ Latinus moritur:& Turnus auſugit. Diua ſupba:uictoria nobilis:quã p̃cat Aeneæ fauear:ſecutus. Maronẽ:q turnũ dicit ignes iaculatũ fuiſſe in naues troianorꝛ:cũ Aeneas ipſe ad ſocialia arma cõparãdũ tereꝛdiſſet:ſed ex matris deum precibus in nymphas mutatæ fuerunt. Rutulis caſtris.Rutula gens fuit:cui Turnus imperauit.

Iam tibi prædico barbare turne necẽ. Turnus ab Aenea ſingulari certamine uictus eſt:ut diuinum Maronis poema teſtatur. Atqui male dicit Turnũ barbarum uocando:quum ille Rutulus fuerit.ſed uel eũ barbarũ uocat:q; tam & ſi rutulus erat:tamen ſui maiores ex græcia oriũdi fuerant. Venilia enĩ Amatæ Latini regis uxoris

foror cum genuit: quã constat duxisse genus a Danae Acrisii filia. hæc etenim uitiata a Ioue quũ arcula esset in eluſa proiicitur in mare parẽtis iussu. sed in italiã delata inuenit a piſcatoribus cũ Perſeo puero: quẽ in illa ediderat: & oblatã regi rex ſibi iunxit i matrimoniũ: ardeãq; ipſa cõdidit. Quare cũ turnus quaſi ſemilatinus eẽt forſitan ob id q; prauitate in loquẽdo uteret. & latina impfecte quaſi barbare ꝓnunciaret: barbarũ appellauit: uel q; difficulter cum aſpritate & duritia tanꝫ inuita natura loqueret: quos hoies balbos bleſoſq; dicere ſoliti ſumus. Quapropter ingenioſus poeta alludens ad craſſitudinẽ Turni regis barbarũ dicit: effingens tarditati cognatũ in loquẽdo nomẽ per cõuitium quidẽ: quaſi duri loquũ & craſſilinguẽ dicere eũ uoluit. Laurẽs caſtrũ. laurentũ dicit. Caſtrum eſt locus muro circundatus qd per diminutiõem teſte Priſciano caſtellum facit. Oui. metamophor. ultio. donec caſtrũq; ſacraſq; Lauini ſedes tiberinaq; ad hoſtia uenit. Sed caſtra tentoria ſũt in qbus expeditionũ tpe milites diuerſanẽ. Muruſq; lauini ẽ. periphraſticos lauinũ ſignificat ab Lauina latini regis filia denoiatum. Iuuena. ſatyra. iiii. Atq; nouer caſi ſedes ꝓlata lauino. Albaq; ab aſcanio cõdita longa duce. Alba uocata eſt longa: ut liuius ſcribit: a ſitu in longũ dorſum porrecto: quã Aſcanius cõdidit ſed uter fuerit dubitat Titus Liuius: ille ne ex Creuſa pꝝem Aenea fugiẽtẽ ſecutus in italiã: An q ex Lauina genitus ſit. Dixit. n. Virgilius octauo. Ex quo terdenis urbẽ redeũ tibus annis: Aſcanius clare cõdet cognominis albam. Perplures tñ affirmãt Aſcaniũ ex Creuſa. Statius ſyluarũ qnto in epicædio pꝝis. Iugera nra tenens ubi poſt æneia fata Stellatus latus ingreſſit montibus albã Aſcanius: Phrygios dũ pigues ſanguine cãpos Odit: & inſeſtæ regnũ dotale nouercæ. Hocitẽ Eutropius li. primo & Euſebius de tẽporibus: & Iuuenalis prælegata ſatyra atteſtanẽ. Illa. q̃ mater Romuli & remi fuit: dicta Ilia Rea Siluia. trinomia. n. fuit. Vittaſq; iacẽtes. nãq; dum aquari uult ſomno urgente iacens humi a Marte cõprimit: unde comaꝝ turba ultra concidit. Forſitã etiam ad id refert qd illa ante corporis ſtuprũ uidit. Ouidio ſcribente hoc faſtoꝝ: tertio: Ignibus iliacis aderam cũ lapſa capillis Decidit ante ſacros uitta ſoluta foccos.

Ante oculos laurẽs caſtꝝ: muruſq; lauini ẽ:
Albaq; ab aſcanio condita longa duce.
Te quoq; iã uideo marti placitura ſacerdos
Ilia ueſtales deſeruiſſe foccos.
Concubituſq; tuos furtim uittaſq; iacẽtes:
Et cupidi ad ripas arma relicta dei.
Carpite nunc tauri de ſeptẽ mõtib9 herbas:
Dum licet: hic magnæ iã loc9 urbis erit.
Roma tuum nomẽ terris fatale regendis:
Qua ſua de cœlo proſpicit arua ceres.
Quaq; patent ort9: & qua fluitãtib9 undis
Solis anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidem tũc ſe mirabitur: & ſibi dicet
Vos benetam longam conſuluiſſe uiam.
Vera cano: ſic uſq; ſacras innoxia laurus
Veſcar: & æternum ſit mihi uirginitas.
Hæc cecinit uates: & te ſibi phœbe uocauit:
Iactauit fuſas & caput ante comas.
Quicqd amalthea: qcqd marpeſia dixit

De ſeptẽ mõtibus. a quibus roma ſeptẽ collis appellata eſt. eorum montium nomina ſunt hæc. capitolinus: qui & Tarpeius. Auentinus. Palatinus. Cellus maior & minor: Exquilinus. Viminalis. Quirinalis. Magnæ iam locus urbis erit. magna fuit Roma & amplitudine loci & ſmperio. Properuus elegiarum tertio. Septẽ urbs alta iugis toto quæ præſidet orbi. Qua ſua de cœlo proſpicit arua ceres. Error eſt de Sicilia itelligere. Nempe Romani imperii fines latiores fuiſſe q̃ Sicilia concipiat quiſq; uel infantiſſimus nouit. Sed totius fere terræ ambitus accipiendus eſt. Dixit enim Ceres ſuas arua proſpicit: pro quacunq; homines cereris alimento: ideſt rationabiliter uitam ducunt. Nam & Romani ſuũ imperium per orbem terrarum ſed neutiq; totum prolatarunt. Seu Cererem pro luna ponit ediuerſo Virgilius Georgicorum primo. Nam democritus & ſtoici unum deum & alteram deam ſed diuerſis in utilitate mortalium nominibus aſſeuerarunt. Quaque patẽt ortus: de utroq; mundi cardine ponens mundum intelligit uniuerſum in laudem Romani imperii: & eſt quaſi expoſitio ſuperioris uerſiculi. Vt enim diximus: per ortum & occaſum: totius mundi naturam colligit. Sic Horatius car. iii. per arcticon & antarcticon de Romanis ingens. Quicunq; mundo terminus obſtitit. Hunc tanget armis uiſere geſtiens. Qua parte de bacchenẽ ignes. Qua nebulæ pluuiiq; rores. Vndis fluitantibus. propter natoralem ad oceanum fluxum. Amnis: liptote ut Apparent rari nantes in gurgite uaſto. aut reſpicit ad maris naturam amnis dicendo nare uertere. Nam Oceanus terram circuit. & uelox eſt. unde teſte Priſciano de duodecim Virgilii carminibus dicitur hoc eſt celeri motu: quare fluitantibus undis dictum eſt. Equos: ſolis eq quattuor ſunt: Pyrous: Eous: Ehon & flegon. Anhelantes: diurno labore anxios. Statius achilleidos primo. Et oceani penetrabile litus anhelis Promittebat equis. Troia quidem tunc ſe mira. alludit ad uocabulum animalis & inſigne troianorũ. nam troianorum inſigne troia fuit. uulgus latinitatem ſeruat. i. ſacrofam ſcu ſuẽ. unde arma quæ fixit Troia: & ingẽtẽ ſatiſſet ad ethera troiam. Virgilius ait. i. inſigne romanorum. ut ad octauiũ Meſſala interpretatur. Mirabitur ergo ſe ex ſui nominis homines adeo creuiſſe. Conſuluiſſe: conſulto determinaſſe: ut conſultaq; bella. Veſcar laurus ſacras. i. fungar ſcientia uaticinandi: & antique poſuit ueſcor cum accuſatiuo: ut potior & fungor apud Terentiũ eiuſmodi uerba ablatiuum recipiunt. Te ſibi phœbe uocauit: ut ſcilicet a furoris pondere leuaretur. Quicquid amalthea: quicquid marpeſia dixit Eryphile phœbo grataq; quod monuit. Lactantius Firmianus diuinarum inſtitutionum primo decẽ ſybillas enumerat: & qua de re: quibuſq; auctoribus: quæq; ſcripſerint.

Prima fuit de persis: ut Nicanor gestorum ab Alexandro scriptor ait. Secūda libyca. Tertia Delphica. Quarta cumana i italia. Quinta erithrea: quā Strabo dicit fuisse tēpore Alexādri. & aliā ex eodē loco noīat: q̄ Athenais nomine dicebat. Sexta Samia. Septima cumea noīe Amalthea: quæ ab aliis: ut ait Demophile nominatur: quæ nouē libros ad Tarquiniū detulit: ut scriptores oēs attestant. Octaua hellespontiaca in agro troiano nata uico marpisso circa oppidum gargitiū. Nona phrygia: q̄ uaticinata fuit ancyræ. Decima Tiburs noīe Albunea. Sed ut Eusebius refert libro tēporū. quæ in samo fuit insignis habita Eryphile dicta est. fuit autem Candalelydis regnāte anno fere imperii illius decimo. Cæterum Lactantius ipse firmianus dicit tantā esse de sibyllis cōfusionem: ut ignorēt qd uere dici possit. Ex græcia enim sibyllini libri Romā trāsuecti sunt: quorū ammonitu Respublica Rōana gerebat. Quasq̄ albana sacras Ex oībus quattuor uaticinatas refert. Et Tiburtinā sortes Romā detulisse p Anienē: qui Tyberim auget. Alii iterp̄tant uaticiniū de Remo & Romulo abiectis i Tyberim iussu Amnuli albani. fluuius autē fatorū pudus se cōtraxit. Alii Chœlie facinus itelligūt: q̄ a Lauso genus duxit albano. Legimus ēt in qnto ab urbe cōdita apud Liuiū lacū in albano nemore sine ullis aqs cælestibus in altitudinē miraculosam creuisse: & uaticinatū fuisse a ueiente aruspice: & ita ab Apolline delphico respōsum: dissipādū esse p agros albanā aquā: tūc Veios futuros sub potestate populi romani: qbus captis Iuno ueientana in Auctinū p iuuenes electos portata ē. Sed poeta ait p flumina tibris. Hec fore dixerūt. De comete in primo Lucani cōmentario abūde dicemus. Latini crinitā uocāt: græci cometē. & est malū plerūq̄ futuri periculi signū: cum populi nō impune uident. Declarat autem prodigia: quæ ab urbe cōdita apparuerunt. Multus ut in terras deplueritq̄ lapis. Hoc explicat Titus Liuius i Decade ab urbe cōdita. Deplu erit autē p deciderit. Sed notandū cōtra oīum grāmaticarū regulas dictū esse: de qbus litteratores moderni multa fūt allucinati dicentes pluo carere suppositō habēs appositū ablatiuū: ut Titus Liuius libro. vi. d bello macedonico. Terracinæ & Amiterni nūciatum est ali quotiēs lapidibus pluisse. Nā ut aiūt: nūc dicimus Deus pluit carnem & escam. Sed præter usitatum Titi Liuii in dicendo modum: Valerius Maximus libro suo in capitulo de prodigiis in piceno lapides pluisse ait: & hic labis deplueri. Et Liuius ipse i decimo de bello macedonico: in area Vulcani & concordiæ sanguis pluit. Martialis ad Faustinum longe aliter scribens utitur uerbo: Capena grandi porta qua pluit gutta: sed alii legunt fluit. textus antiquus habet pluit. Tubas atq̄ arma audita: sylepsis est causa maioris significati. Tubas. Lucanus primo. Insonuere tubæ: & quātū clamore cohortēs Miscētur: tātū nox atra silentibus umbris Edidit. Arma strepitantia: Sic Lucanus eodem. Tum fragor armorū. Lucos præcinuisse fugam: Idem ibi. Magnæq̄ per auia uoces Auditæ nemorum. Defectum lumine splendorem sub eclipsi amittentem. defectus uocem præteriti participii habet: & in significantiam præsentis. Virgilius in priapeis. Defectus puerorū fœminarū pallentis. per defectum. Et simulacra deum lachrymas sudisse. Lucanus ibi: Indigetes fleuisse deos: urbisq̄ labores Testatos sudore lares. Virgi. Et mœstum illachrymat templis ebur. Boues uocales. Lucanus. Tum pecudum faciles humana ad murmura linguæ. Virgi. Pecudesq̄ locutæ Infandum. Merge: dele metaphoricos. Prodigia: signa malū prodigentia. i. indicantia. Bene crepet: signum est fertilitatis si laurus clare crepitum fecerit. exprimit enim naturam lauri dum perustulat. Ouidius fastorum. iiii. Et crepet in mediis laurus adusta focis. Istius facti rationem refert Eusebius præparationis euangelicæ. ii. Nanq̄ antiqui laurum Apollini dedicarunt: quia ignea est: unde odio dæmonibus: & si cōburitur plurimum sonat. quod prædicendi uirtutem significat. Fœlix & sacer. ideo religiosus & abundans: q̄ laurus bene crepitans optima signa dedit. Horrea: granaria quasi forrea a farre. Diitentet: onerabit. Oblitus illinitus turpatus ab oblino. idest inquino. Ille leuis stipulæ. Ouidius fastorum. iiii: Moxq̄ per ardentes stipulæ crepitantis aceruos Treicias celeri strennua membra pede. Fœtus: liberos. Compressis auribus: morem puellorū exprimit i libādo pris osculo. Tedebit: futurę ē idicatiui a tedet impsonali. i. pigebit. Paruo ad uigilare nepoti. ut. s. puellus somnū capiat. Balba uerba: iperfecta & inexpedita. a senibus enim ex industria

Heriphile phœbo gratæq̄ quod monuit.
Quasq̄ albana sacras tiberis p fluia sortes
Portarit: sicco perlueritq̄ sinu.
Hęc fore dixerunt belli mala signa cometē:
Multus ut in terras deplueritq̄ lapis.
Atq̄ tubas atq̄ arma ferūt strepitātia cœlo:
Andita: & lucos pręcinuisse fugam.
Ipsum etiam solē defectum lumine uidit
Iungere palentes nubilus ann⁹ equos:
Et simulacra deū lachrymas sudisse tepētes
Fataq̄ uocales prænonuisse boues.
Hæc fuerant olim: sed tu iā mitis apollo
Prodigia idomitis merge sub æquoribus.
At succēsa sacris crepitet bene laurea flāmis
Omne quo fœlix & sacer annus eat.
Vt laur⁹ bona signa dedit: gaudete coloni:
Distentet spicis horrea plena ceres.
Oblit⁹ & musto feriat pede rustic⁹ uuas:
Dolia dum magni deficiuntq̄ lacus.
At madidus baccho sua festa parilia pastor
Concinet: a stabulis tunc ꝓcul este lupi.
Ille leuis stipulæ solēnes potus aceruos
Accendet: flāmas transilietq̄ sacras.
Et fœtus matrona dabit: natusq̄ parenti
Oscula cōpressis auribus eripiet.
Nec tedebit auū paruo aduigilare nepoti:
Balbaq̄ cum puero dicere uerba senem.

non ex linguæ defectu uerba imperplexa effutiuntur: ut puellis alludant. Aliter enim esset naturæ uitiũm balbutice. Arboris antiquæ qua leuis umbra cadit: Conuiuiis riui & umbra conueniunt. Horatius car. i. Nunc uiridi membra sub arbuto stratus: nunc ad aquæ lene caput sacræ. Aut cum ueste sacris tendent umbracula sertis: sensus est umbracula conficient ex uestibus inuicem complicatis. hoc est quod dicit Oui. Pauci tentoria ponunt. Desuper extenta s imposuere rogas. Calix coronatus: aut calicem plenum intelligit ad summum margine: aut coronis. i. sertis circum amictum. unde legitur: magnum cratera corona Induit implenitq; meros Quin ut Seruius in primo æneidos attestatur: tractum est ab Home. qui istiusmodi sermonis genere in illiade utitur. Cespitibus: iccirco cespitibus: ut religiosius res procedat. Ars bo. Amor. s. si sit iermis iuuatq; amẽ.

Tunc operata deo pubes discũbet herba:
Arboris antiquæ qua leuis umbra cadet:
Aut cũ ueste sacris tendẽt umbracula sertis
Vincta: coronat9 stabit & ipse calix:
At sibi quisq; dapes: & festas extruat alte
Cespitib9 mẽsas: cespitibusq; torum:
Ingeret hic pot9 iuuenis maledicta puellæ:
Postmodo quę uotis irrita facta uelit.
Nam fer9 ille suæ plorabit sobri9 idem:
Et se iurabit mente fuisse mala.
Pace tua pereant arc9: pereantq; sagittæ
Phœbe: modo in terris erret iermis amor.
Ars bona: sed postq̃ sũpsit sibi tela cupido
Heu heu q̃ multis ars dedit illa malum:
Et mihi præcipue taceo cum sauci9 annum
Et faueo morbo cum iuuat ipse dolor.
Vsq; cano nemesi: sine q̃ uersus mihi nullus
Verba potest iustos aut reperire pedes.
At tu: nam diuum seruat tutela poetas:
Præmoneo uati parce puella sacro.
Et messalinum celebres: cũ prędia belli
Ante suos currus oppida uicta feret.
Ipse gerens laurum lauro deuict9 agresti
Miles: io magna uoce triumphe canet.
Tũ messala meus pia det spectacula turbæ:
Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue: sic tibi sint intonsi phœbe capilli.
Sic tua perpetuo sit tibi casta soror.
Astra macer sequitur: tenero quid fiet amori?
Sit comes: & collo fortiter arma fer.
Et seu longa uirum terræ uia: seu uaga ducent
Æquora cũ telis ad latus ire uolet.
Vre puer queso tua qui ferus ocia liquit:
Atq; iterum erronem sub tua signa uoca.

Sine qua uersus mihi. Sic propertius elegiarum. ii. Queritis unde mihi totiens scribantur amores: Vnde meus ueniat molli in ora liber. Non hæc calliope: non hæc mihi cantat apollo. Ingenium nobis ipsa puella facit. Iustos pedes: pedes uersuum iustum hoc est mensurã habẽt: cũ syllabarum seruata ratione equaliter componuntur. Tutela diuum: Sunt nempe uatibus cũ cælo commercia: & numinis diuinitate participant: sicut supra edocuimus. Feret. in triũpho portabit. Oppida uicta: simulacra depicta ad ueram oppidorum similitudinem. Ouidius de arte amandi. i. Quæ loca: qui fructus: quæue ferantur. Lauro agresti. lauri uariæ sunt spẽs. tres præcipue Priscus Cato de agricultura nominat Delphicam. s. cypriam & sil uaticã. Quare miror Plinii allegasse Catonẽ: cũ duo tãtum genera esse dixisset. sed impssoꝝ ẽ error: eorũq; idiotarum qui libros impssoribus ipsis non castigatos: sed sua ĩperitia corruptos tradunt. de quibus in lucubrationibus nostris late ptractauimus. Io triũphe: militũ est uociferatio in triumphis: ut. M. Varroni scribit Horatius ad ipsũ triũphũ sermonẽ cõuertẽs car. iiii. Teq; dum pcedis io triũphe ciuitas oĩs dabimusq; diis thura benignis. Triumphus aũt a grecis qui dicũt acceptus ẽ: seu a triamuo Liberi, pris cognomẽto. unde triũphare. & iõ io triũphe uox latantis, usurpata. pia semper. ideo significantia pietatem patris in filium q; ipse equo insidens seq uelit filiũ triũphantẽ ut dc Fabio Rutiliano legimus in historiis. Prætereunte curru. currũ itellige nõ Messalæ: sed messalini triũphãtis. Perpetuo casta fruatur uirginitate perpetua.

Astra macer sequit̃ tenero quid fiet amori. Hoc elegidio tria cõplectit̃: de Macro pficiscẽte i militiã relicta puella loquit̃. tũ Nemesim rogat nec ea se sibi inexorabilẽ præstet. demum Phurnes lenũculæ calliditatẽ detestat̃. Macer autem fuit Tibulli familiaris: ad quẽ Oui. scribit de ponto. sed fuerit ne hic Macer romanus an ueronensis ignorat̃. possumus tamen augurari eum ipsum fuisse Aemilium Macrũ cõciuẽ nostrum: qui teste Eusebio li. temporũ ĩ asia diem ultimũ obiit. fuit enim eadẽ tẽpestate qua Tibullus. Vaga. fluctuantia. Puer. cupido: & est sermonis apostrophas. Sub tua signa. diximus alibi, ociũ amatoriũ uocari a poetis expeditõis cuiusdã genus. & militiæ. Oui. de ar. am. prio. Qui noua nũc primũ miles i arma uenis: & ĩ eiusdẽ opis. iii. Militiæ spẽs amorẽ: discedite segnes. Nõ sũt hæc timidis signa petẽda uiris. Ob hoc. n. Ho. car. iii. renũciãs amoribꝰ iqt. Vixi puellis nu pidoneus: & militaui ñ sine gl'ia. uñ Porphyrio cõmẽtator uult Ho. p allegoriã bella & militiã ueneris p amoribus dicere. Sic. n. q̃rtus car. liber ĩcipit: Intermissa uenus diu rursus bella moues. Erronẽ. uagabundũ hoiem dicius erronẽ ab errando. Sic Sappho ad phaonẽ: At uos erronẽ tellur remittite nr̃m. Sed Vulpianus li. digestoꝝ. xxi. refert erronẽ ita a Labeone diffinitũ: non qdẽ q fugit: sed q freq̃nter sine cã uagat̃: & tẽporibus in res

naulgatorias consumptis serus ad dominū redit. Iccirco Hora. illudens ad seruilē cōditionem sermonū. ii. ait. Te quoq; ipsum uitas fugitiuus & erro. Iterū uoca: aut iterū quoniā semel alias abertare uoluerit: aut iterum uoca p reuoca dictū. Potet galea: galea est militis poculū. Statius thebaidos. iii. Hostilē ismenū galea dircēq; bibemus. Et Propertius elegiaꝝ tertio ad hanc sniam. Tu tamen in recta tectus uesane lacerna Potabis galea sessus araxis aqua. Valeatq; uenus: nō ualeat. i. pereat Venus: sed discedat tanq̄ a se nunq̄ amplius cōspicien da & diligenda. Nam ualere a deductū: qd est saluus sū: uideri pōt. Vnde Appollinem milesii deliq; uocitarūt. i. saluatorē. Fo

Quod si militib9 pces: eris hic quoq; miles:
Ipse leuem galea qui sibi potet aquam.
Castra peto: ualeatq; uen9: ualeātq; puellæ:
Et mihi sunt uires: & mihi facta tuba est.
Magna loquor: sed magnifice mihi magna
Excutiūt clausæ fortia uerba fores (locuto
Iuraui quotiens rediturū ad limina nunq̄:
Cum bene iurauī pes tamen ipse redit.
Acer amor fractas utinam tua tela sagittas
Scilicet extinctas aspiciamq; faces.
Tu miserū torques: tu me mihi dira precari
Cogis: & insana mente nephanda loqui.
Iam mala finissem leto: sed credula uitam
Spes fouet: & melius cras fore semper ait.
Spes alit agricolas: spes sulcis credit aratis
Semina: quæ magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo uolucres: hæc captat arūdie pi
Cū tenues hāmos abdidit ante cib9. sces
Spes etiam ualida solatur cōpede uinctū:
Cornua sonant ferro: sed canit inter opus.
Spes facilē nemesim spōdet mihi: sed negat
Hei mihi ne uincas dura puella deā (illa:
Parce per imatura tuæ precor ossa sororis:
Si bene sub tenera parua qescat humo.
Illa mihi sancta est: illius dona sepulchro:
Et madefacta meis serta feram lachrymis.
Illius ad tumulū fugiā: supplexq; sedebo.
Et mea cum muto fata querar cinere.
Non feret usq; suum te ꝓpter flere clientē:
Illius ut uerbis sis mihi lenta uetо.
Nā tibi neglecti mittāt mala somnia mānes:
Mœstaq; sopitæ stet soror ante torum:
Qualis ab excelsa ꝓceps delapsa fenestra
Venit ad infernos sanguinolenta lac9.

res clausæ: excluſio amātem usq; adeo affligit: ut nihil putetur i amore grauius. hic uero istabilitas amantium ponitur: qui nūc unū qd sibi ꝓponūt: nūc aliud eligunt. nam ab omni' desiciūt proposito: ut Terentius facunde cōplectit. Spes credula: ideo credula q hoies credu los facit de euētu fortunæ meliori. qua sola ridiculi sunt oēs amatores. Fœnore: redditu. fœns est terræ puē tus a fundo fundis. postea ad pecuniā trāslatā ē. Varro a fœtu deductū uult. unde fœneror & fœnero & fœne rator. A. Gellius Cloatiū risit noc. acti. xvi. q fœnerato rē appellatū dixit quasi q. s. id genus hoīum spēm ostēterent humanitatis & cōmodis esse ui deantur in opibus nūmos desiderātis q̄si apparētes ad humanitatē ꝓstādā. Laqueo. nodo. casse. Harūdine. hāno insixo calamis. Est autē hāmus genus curui unci & pusilli a quo hāmatus curuatus. prima huius ē natu raliter ꝓducta. Sed si instrumentū ferreū significet quo diuitū arcæ nūmariæ obseptunt: ne res facili aptu surti patur: eadē corripitur. Iuuenalis satyraꝝ qnto. Dispo sitis ꝓcliues hamis uigilare cohortē. posset etiā. s. liqe scere ut inter se coisse uiros & decernere letū. Cibus: esca piscatoria. Valida cōpede. Cōpes uinculū cuius arctura rei custodiebāt ꝓuuli ad regalstula missi. ea erāt officinæ ubi opus illi facere cogebant opor uel opus mitto. Iuuenalis saty. iiii. Sōlidus in magna tastidit cōpede fossor. Ferro: ferrea boia. Inter opus: dū opat. & ē pulchra latinitas inter opus ꝓ inter opandū ut sup opus. Statius thebaidos. ii. Et sup externas licuit cognoscere mēsas. Deā: spē ip sam quā nō secus atq; fortunā deā facimus. Ossa im matura: mortē intēpestiuā & ante diē uenientem. So ror: ipsius qdē nemesis soror germana cū e fenestra de cidisset e uita repente excessit: statī nāq; subiicit. Q na lis ab excelsa & cætera. quare notandū quod Plātiades Fulgentius scribit coragium esse uirginale funus. Apu leus i metamor. Coragio itaq; perfecto omnes dormi tionem parant. Suggrūdarium uero esse infantium se pulchrū. sed eoꝝ qui nedū. xl. dies iplerint: qa nec bu sta dici poterant: quoniam ossaquæ comburebātur nō erant: nec tanta immanitas cadaueris qua locus tume sceret. unde Rutilius Geminius in astyanactis tragœ dia: Melius Suggrundarium miser quæsieris: q̄ sepul chrum. Humo tenera: leui & facili. Nihil enim mor tuis ut semel atq; iterum supra memorauimus depreca ri uiui poterant q̄ ut bene placideq; quiescerent. Oui. in elegia lamētatoria de Tibul. obitu. Ossa geta precor tuta requiescite in urna. Et sit humus cineri non onero sa tuo. Muto: extincto. Feret. patietur. Suū clien tē: se dicit clientem ꝓ illius amoribus olim fuerit dedi tus: ut Ouidius primo de arte amandi. Q ui modo patronus nūc cupit esse cliens. Cliens est quasi coliens di ctus a colendo: qui & assecla alio nomine uocatur ab assequēdo. Iuuenalis satyrarū tertio. Vos humili assecla uos ineulgebitis unquā Cultori: sed sicut cliens dicitur amator respectu amatricis: ita & domina puella ipsa di citur patrona respectu elietis per correlationē. Catullus: Q ualecūq; quod hæc patrona uirgo. Somnia ma la. nocturnæ appitiōes malæq; hoies ꝑterrefaciāt i sōnis. Venit. fuit. uenire ēſre & ecōtra. Statius achilleidos

primo. Tū pater ire iubet natas? Remouēt: recrudescāt. Dominæ. sorori ipsius nemesis: q̄. Tibulli domina. amica fuit. Oculos lo. amātiū ocelli dicunt loquaces: ꝙ in notis assignādis uocis ui hēnt. Fœdare: macula re turpare. fletus quidē cōtinuus faciē pdit & genaꝝ nitore tollit. Bona: tractabilis. Lena no: nomen est lenæ idoneū. nāꝙ ut in historiis legimus: phyrne fuit scortū athenis nobile: quæ cū adolescētibus pacta est se Xenocratis cōstantiā labefactare posse. Tabellas. litterulas. Nam antiq in pugillaribus scribebāt: a quo ritu mānsit ut līras uocemus tabellas. Vitelliani autē sunt pugillares amatorii. Martialis in distichis. Nōdū leerit hos licet puella: Nouit quid cupiant uitelliani. Quotacunq;. i. minima a quotus quotacūq; deducit & pro paruo usurpatur: habita in re diligenti ratione.

Bernardini Veronensis pœte in elegias Albii Tibulli commentarium tertium incipit.

Artis romani festæ uenere kalende. Tertius opusculi totius liber hinc initiū habet
Qui breuiora elegidia cōtiet ad Neerā
tertiam post deliam: & Nemesim dominas perscripta. In hac omnium prima
quod munus ad amicam Tibullus misserit declaratur. Sed quoniam fœminarum aliæ muneta præciosa quærunt: alie magis uersibus oblectantur: ipse ceu dubitabundus musas interrogat: & uelut ab eis accepto consilio: quod & ipsemet antea uidetur nouisse libellum quendam canticis heroicis a se compositum: & eleganter a compaginatore exornatum destinat. Sane apud antiquos fuit consuetudo ut martiis Kalendis: qui dies: ut Prophirio carminum. iii. testatur: matronarum festus dicitur: ad amicas amatoria munera mitterētur. Quod Iuuenalis satyrarum. iii. tetigi dicens: Aut maledidum uer Incipit: & strata impositus lōga q̄ cathedra
Munera fœmineis tractas secreta kalendis. Nec Iuuenalis tantum meminit: uerum etiam alii permulti quos inter Valerius Martialis epigrammaton graphiarchos est qui ait ad Gallam: Scis certe puto uestra iam uenire saturnalia martias Kalendas. Tū reddā tibi galla quod dedisti. Id circo Horatius flaccus carminum. iii. ad Mecænatem scribens se purgat ꝙ kalendas martias quum non sit sibi uxor celebret. Martiis cælebs quid agam kalendis. Quid uelit flores & acerra thuris plena miraris: posita q̄ carbo cespite uiuo & cætera. Huius constituti rōnē Ouidius fastoꝝ. iii. enarrat quoniā quidē sabinæ pacē iter Romanos & sabinos cōposuerūt. uel quoniam Ilia Rhea Siluia mater de Marte bene merita est cuius i honorē matres romanæ recte colūt sacra: diēq̄ martis mēsis primū: uel Pōpeio teste ꝙ eo die, Iunonis ædes coli cœpta sit. Festæ ergo Kalēdæ erant. i. primus mensis dies. Ouidius i præallegato loco: Inde diē q̄ prima meas celebrare Kalendas: Oebaliæ matres nō leue munus hēnt. Exoriēs nr̄is hic fuit annus auis. Secūdū Romuli dispōnē martius totius anni primus mēsis ē hitus dicēte Ouidio libro eodē. A te principiū romano ducimus anno. Primus de patrio noie mēsis eat. Et uaga nunc certa discurrunt undiq; pompa. Vaga munera ideo dictum: ꝙ huc illuc discurrunt: & certa pompa ꝙ apparatu annuatim statuto: uel ad amicas destinaro sine dubietate. pompa enim ab
.i. præmitto latine dicitur. Honore. honorabili munere: & est capta consultatio ad collegiū musaꝝ ut digna qppe formositate præstat: & ab auaritia procul est. Mēbrana lutea: mēbranam dicit corium aut pellem rubei quasi coloris. Membrana enim dicta est ꝙ ab animalium membris educatur & olim pro charta habita est: postea uero uocata pergamena: ubi pergami rex Attalus Romam misit multitudinem membranarum ob charitatum inopiam. Graphice autem scribit librum compaginatum a bibliopola. quem dono mittit ad Neæram: non exornatum modo quantum ad punicationem & umbilicorum conglutinationem polite factam: sed etiam ad malleationem. malleati enim libri dicuntur uulgo stampati. Vnde, Vulpianus. xxxii. digestorum inquit. sed prescripti libri nondum malleati uel ornati. Pumicet: pumice poliatur. Nam Plinius in naturali historia dicit pubicem ad poliendos libros aptissimum. Catullus: Arido modo punice expolitum. Tondeat canas comas: abradat eminentias libri extrinsecus. Littera facta. scilicet in ea parte libri quæ tondetur: quam ipse uocat summa fastigia Indicet nomen: Antiquorum more & græcorum indicet: qui, nter utranque tabellam compositæ parti scribebant libri nomeu &

Desino: ne dominę luctꝰ remouētur acerbi:
Non ego sum tanti ploret ut illa semel.
Nec lachrymis oculos digna ē fœdare loq̄-
Lena nocet nobis: ipsa puella bōa ē: (ces:
Lena uetat miserū phyrne furtiq; tabellas
Occulto portans itq; reditq; sinu.
Sępe ego cū dominæ dulces a limine duro
Agnosco uoces: hæc negat esse domi.
Sæpe ubi nox pmissa mihi ē: languere puel
Nūciat: aut aliq̄s extimuisse minas. (clā
Tūc morior curis: tūc mēs mea pdita fingit
Quisue meā teneat: quot teneatue mōis.
Tūc tibi lena precor diras: satis ānia uiuas:
Mouerit e uotis pars quotacūq; deos.
Artis romani festæ uenere kalendæ:
Exoriēs nostris hic fuit ānus auis.
Et uaga nunc certa discurrunt undiq; pōpa:
Perq; uias urbis numera: perq; domos.
Dicite pierides quo nam donetur honore:
Seu mea seu fallor cara neæra tamen:
Carmine formoſę: prędo capiūtur auarę:
Gaudeat ut digna est uersib⁹ illa meis.
Lutea sed niueū inuoluat mēbrana libellū
Pumicet & canas tondeat ante comas.
Sūmaq; prętexat tenuis fastigia chartæ:
Indicet ut nomen littera facta tnum.

auctoris: recte enim indicet id est manifestet. Nam index id est titulus ab indico uenit. Pingantur cornua id est uersicoloris fiant: puta auri oblinimento: seu auri pigmẽto & minio: & huiusmodi coloribus. Frontes geminas: libri capita utrinq; existentia metaphorice frontes uocat: libri maxima cura exornabantur ut poeta significat. & Ouidius infortunii suũ notãs ait ad librũ: Vade sed iciunus: qualem decet exulis esse. Infœlix hitũ temporis huius habe. Nec te purpureo uelent uaccinia succo. Non est conueniens luctibus ille color. Nec titulus minio nec cedro charta notetur. Cãdida: nec nigra cornua fronte geres. Auctores fœminino genere pro tulit. est auctor is qui potestatem habet alicuius rei faciendæ: uel cuius ductu quidpiam fit. & est obsecratio apte posita. Castaliam umbram. i. amœnũ castalium. nam fontes & flumina arboribus obsita sunt delectabilia. Castalius fons est boetiæ musis cõsecratus circa quẽ magnas arbores nasci dixit Lactãtius grãmaticus. Vnde poeta libro. i. the. Squamisq; anosam terentẽ hora castaliis dum fontibes orc trisulco fusus hiat. Pyerios Lacus. aganippen intelligit hippocrenẽ. Domum. neæræ. s. ædẽ. Sicut erit. sicut pro qualiscũq; erit. Defluat dũ ad neæram deportatur. Referet: pro recõpensabit. Pectore deciderim. hoc est sit ne mei penitus oblita. Amãtiũ quidẽ curæ in pectore. i. corde uersantur. Larga donate salute: multis uerbis iubetote saluere. & larga dicit. i. ut optima & diutissima. Sciẽdũ tamẽ q; salutare & salutẽ dicere nõ accedentibus tantũ: sed abeuntibus etiam attribuitur p uale. qđ ante loquacitatem Vallensem Lactantius grãmaticus annotauit dicente Statio libro quarto the. Stãt tamen & nota pumpim de rupe salutant. Submisso: humili: nã q se submittit se humiliat. Futura. s. sis futura soror seu potius ut cupit cõiunx. Huius spem nois. nois dicit id est coniugis. Sperat enim se illius futurum maritũ. Pallida aqua ditis. i. lethe. & pantecedens mors ipsa: Et ẽ sensus. sola mors coniugii nomen ex animo meo delere poterit. quasi dicat oino te mihi uxorẽ futuram uelim.

Vi primus carã iuueni carũq; puellæ. Quidam opinati sunt Tibullũ nominasse se Lygdami nomine ut titulus proprius i amore oc cultaretur. Sed male. Nam & i aliis seipsum amoribus deditum propalauit. Sed seu pro Lygdamo puero loquitur: cuius dissidium cum Neæra dolet: dicit q illum emori uelle dum Neæra cum mature suo funeri intersit: & epithaphium illius facit amore Neæræ dominæ consumpti. Seu uult ut sub Lygdami nomine in urna epithaphium imprimatur. Eripuit iuuenẽ. Iuuenis cõis generis est a quo iuuencus & iuuenca & per diminutionem iuuenculus & iuuẽcula ueniunt. quẽadmodum i Hora. porphyrio cõmentatur. Eripuit: sua pcurauit diligẽtia: ut iuriarũ iter illos itercederet occasio. Et p etiã: ut Vir. Attulit & nobis aliquãdo optantibus ætas auxilium. Durus ifestatus. Potuit uiuere: potius q̃ emori sicut res exigebat. Pli. refert. M. Lepidũ facto diuortio cũ uxore Apuleia extictũ nimia pietate

Nõ ego firmus i hoc. negat se uelle: aut posse dolorẽ pati. Nã nõ molles mõ dolor emacerat: sed robustos quoq; eneruat & emollit. Vera loq: q̃si pleonasmõ secit: ut supra. Hãc dicere iussit Limẽ adyratæ uerba pudẽda senẽ. In umbrã tenuẽ: tãgit opinionẽ ãtiquorũ supra memoratã: hoies. s. post corporis cõbustionem uerti in umbrã inuisibilem & ipertractabilẽ. Nigra fa uilla: quæ demũ i nigredinẽ uertitur. Ossa cãdida: cinerẽ ex ossibus collectũ: q cãdidus est. Comitata: uis est passiui pticipii: ut Virgilius: Fido comitatus achate. Nec mirũ cũ Proper. elegiarũ. ii. dixerit comitato ut puso Q ui si uera meæ comitarẽt castra puellæ. Hæc genero: de mẽ loqr̃ q̃ fleat ob generi iteritũ. Illa: neæra. Præfatæ: p quæ ꝑfate fuerius ãtea græco more dictũ. Cõsuetudo fuit ut ppingores admissis in cubiculum quos uellẽt ter mortuũ pprio noie uocarẽt: seu ait ter uale dicto affari cadauer: ut seruat Vir. Animãq; roga ꝛc. textus est antiquitatis uitio obscurus. Nã qdã habẽt rogate: qdã codices seruãt ꝑcate. Si rogate legimus iusi

Atq; inter geminas pingãtur cornua frõtes:
Sic etiã comptum mittere oportet opꝰ.
Per uos auctores huiꝰ mihi carminis oro
Castaliãq; umbram: pierioq; lacus:
Ite domum: cultũq; illi donate libellum
Sicut erit: nullus defluat inde color.
Illa mihi referet si nostri mutua cura est:
An minor: an toto pectore deciderim.
Sed primum meritam larga donate salute:
Atq; hęc submisso dicite uerba sono.
Hæc tibi uir quõdã: nũc frater casta neæra
Mittit: ut accipias munera parua rogat.
Teq; suis iurat carã magis esse medullis
Siue sibi coniunx: siue futura soror.
Sed potiꝰ coniunx: huius spẽ nois illi
Auferet extincto pallida ditis aqua.
Vi primus caram iuueni carumq; puellæ
Eripuit iuuenem: ferreus ille fuit:
Durus & ille fuit qui tantum ferre dolorem:
Viuere & erepta coniuge qui potuit:
Non ego firmꝰ in hoc: nõ hæc patientia nõ
Ingenio: frangit fortia corda dolor.
Nec mihi uera loqui pudor ẽ: uitęq; fateri
Tot mala perpessæ tedia nata meæ:
Ergo ego cũ tenuẽ fuero mutatꝰ in umbrã:
Candidaq; ossa super nigra fauilla teget:
Ante meum ueniat longos incõpta capillos
Et fleat ante meum mœsta neæra rogum:
Sed ueniat caræ matris comitata dolore:
Mœreat hæc genero: mœreat illa uiro.
Pręfatæ ante meos manes animãq; rogate.

tate dictum constat: sin aliter recte quidem & latine. Nāq; est hypallage per Zeugma: ut sit sensus: mater generum: filia uirum suum ploret: ambe tamen antea mutis manibus præfatæ & aīam præcatæ. At nonnulli dicunt illudq; esse superuacuum animāq; rogatæ. ut sit. præfatæ meos manes & ante perfuse manus pio liquore rogatæ animam: & rogate imperatiui modi sit. Liquore. aqua pura & seruenti ut sacri ritus expostulāt: ut tāq; expergefacti se uiuere ostenderēt. Nigra, puella: ut dolori extet indicium. Legēt colligent: & in urnam congerent. Spargent perfusa lyæo. i. spargent & perfundent ex ritu antiquitatis. Manibus enim antiqui uino sacrificabant immixto lacte recenti. Quā consuetudinem Vir. ubiq; in suo diuino pœmate meminit. Lyæo annoso: metonymicos pro uino ueteri: Tollere humorem: deficcare humorem ex ossibus: & arida facere. Ventis carbaseis: uenti ñ sunt carbasei. Sed carbasa hoc est uela suo pellunt flamine. sed carbaseis pro agitatione carbasi uestis excitatis: ut Propertius. iiii. Exhibuit uiuos carbasus alba soccos. Nam carbasus spes est uelamēti in hispania citeriore inuenti. Diues panchaia merces: Pāchaia teste Seruio in. ii. georgicoꝝ & sabæoꝝ gens eadem est apud quā thus nascitur. unde Plautus arabico thure dixit & deducit. Aeoiq; arabes. Arabia regio orientalis ē sacra olim dicta ꝓuentu aromatum ꝓcioso. Diues & assyria: diues uocat ꝑ uaria unguctoꝝ genera. Sed in primo cōmētario satis sup assyria multa diximus. Cō poni: collocari. Littera. breue epithaphiū. Fronte celebri: in parte superioris frōtispicii: qđ ab oibus uideri legiq; pōt. Dolor huic & causa neæra. Ordo ē. Neæra dolor & causa ereptæ coniugis fuit huic causa perire. Sensus uero est: q; ob ereptā sibi Neæram quā sibi i matrimonium copulare sperauerat more occubuit.

Causa perire: structura ad imitationem græcorum infinitū enim ꝑ gerundio ponit: ut Propertius elegiarū prio. Ibat & hirsutas ille uidere deas: sed hic perire exponit. Cōiugis: non quæ cōiunx erat: sed quā sperabat futuram uxorem. Virgilius itidem. Quos ego sū tollens iam dedignata maritos.

Vid prodest cœlum uotis ipsisse neæra. De
q sacro uotiuo a se deis exoluto neæram allo-
quitur. Impleſſe cœlum: hyperbolicos aerem capit. aut est continens pro contēto hoc est deos cælestes. Elimine marmorei tecti: hoc refertur ad porticum ex marmore structā. Horatius car. ii. Non trabes hymetiæ præmunt colūnas ultima rescisas aphrica. Insignis: notus & egregius: insignis: ut annotat Festi auctoritas: & ueterum usus comprobat: tā bene q̄ male accipitur. boues enim qui in fœmore atq; pede album habent quasi insigniti: uocantur insignes.

Conspicuus: uenerabilis. Sensus est: uota feci nō ut nobilis generositate fierē aut opolentus: sed te ut frui potiriq; possem. Benigna terra. tellus dicit benigna ꝙ depositū fideliter reddat. Nostra senecta: ꝑ ego senex effectus. Permensæ defūctus tēpore lucis. Defūcti uocāt magīratus excedētes ex offō: uñ ptrāslationē de fūcti uita mortui dicūt. Graue. onerosū. Fidāt boues. i. arēt. Terra. n. dā eolit scidi ur: Innixa: suffulta.

Perfusæq; pias ante liquore manꝰ.
Pars quę sola mei superabit corporis: ossa
Incinctæ nigra cādida ueste legēt.
Et primum ānoso spargent collecta lyæo:
Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Post hæc carbaseis humorem tollere uētis:
Atq; i marmorea ponere sicca domo.
Illic quas mittit diues pāchaia merces:
Aeoiq; arabes: diues & assiria:
Et nostri mēores lachrymę fundātur: eodē
Sic ego componi uersus i ossa uelim.
Sed tristem mortis demōstret littera casū:
Atq; hæc i celebri carmina fronte notet.
Lygdamus hic sitꝰ est: dolor huic & cā neæ
Cōiugis ereptæ causa perire fuit. Cra
Vid ꝓdest cœlū uotis ipleſſe neæra:
Blādaq; cū multa thura dedisse prece
Nō ut marmorei prodirem e limine tecti:
Insignis clara cōspicuusq; domo.
Aut ut multa mei renouarēt iugera tāti:
Et magnas messes terra benigna daret.
Sed tecum ut lōgę satiarem tempora uitę:
Inque tuo caderet nostra senecta sinu:
Tūc cum permēsæ defunctus tēpore lucis
Nudus lęthea cogeret ire rate.
Nā graue qd ꝓdest pōdꝰ mihi diuitis auri:
Aruaq; si findāt puinguia mille boues.
Quidue domus ꝓdest phrygiis inixa colū
Tænare siue tuis: siue caryste tuis? Cnis

Phrygiis colūnis: hoc dixit quātū ad colūnas testudineatæ porticus. In synada ciuitate phrygiæ oli marmor effodiebāt laudatissimū. Hora. car. iii. Quod si dolētē me phrygius lapis: & cætera: de hoc marmore Strabo scribit græographiæ duodecio. Synada. n. urbs ē ñ magna: añquā planicies iacct oleis cōsita. xl. fere stadiorū. Vlteriꝰ ē docimi a uicus & Synadicis lapidis lapicisodina. sic. n. Romāi eū appellāt: idigenæ uero docimitē & docimeā. Vena i initio puas glebas emittebat. sed postea pp maxios Romanoꝝ sūptus colūnæ itegræ & igentes extrahebāt uarietate alabastrico lapidi ꝓxia. iō Claudianus i stilicone dixit. Præciosaq; picta Marmore purpureis cedit qđ synada uenis. Et Statius siluaꝝ. i. sola cauo phrygiæ mittit quā synados ātro Ipse cruentauit maculis lucētibꝰ atys. Nā mlta huiusmōi onera ad mare deuehebāt: & colūnæ & lapideæ tabulæ magnitudie ac plchritudie admirabiles Romā deferebāt. Tænare siue tuis siue caryste tuis. Tænarus teste Lactātio grāmatico i prio the. ē locus umbrosus i radice maleæ pmōtorii laconiæ: iuxta hūc specū marmora quæ laconica dicūt effossa sūt. Proper. elegiaꝝ. iii. Quod ñ tæna reis domus est mihi fulta colūnis. Carystus uero isula

est in laconia in arcadiã ucrgens locus ægis extat. a quo uinũ caryſtium ab alemene celebrat. & eſt ciuitas i eu boea ubi erant Srabone teſte latomiæ caryſtiæ; colũnæ; .i. lapidũ exciſo marmore co; : quæ a loco ẽt caryſtea appellabãtur. Quare Lucanus. v. ait. Qua maris ãguſtat fauces ſaxoſa carvſtos. Et nemora i domibus ſacros imitantia lucos. Luci ſũt icædui deo; dicati numinibus. Nemora uiridaria uoluptatis gr̃a & amœnitatis. Siluæ cõditæ manu: quæ olim in nobiliũ ædibus ãpliſſimæ fuerũt. Iuuenalis i criſpino. Quãta nemorum iactet i umbra. Horatius itidẽ oſtẽdere cupiẽs ad Lycẽ carminũ. iii. q̃ i illius nemoribus tẽpeſtas ſæuiebat ĩgt.

Et nemora indomib9 ſacros imitãtia lucos
Auratæq; trabes: marmoreumq; ſolum:
Quidue i erythreo legitur quæ littor cõcha
Tinctaq; ſidonio murice lana iuuat?
Et quæ præterea populus miratur i illis
Inuida quæ falſo plurima uulg9 amat.
Nõ opibus mẽtes hominũ curæq; leuãtur.
Nam fortuna ſua tempora lege gerit.
Sit mihi paupertas tecũ iũcunda neæra:
Et ſine te regum munera nulla uolo.
O niueã quæ te poterit mihi reddere lucẽ:
O mihi fœlicẽ terq; quater diem.
At ſi pro dulci reditu quæcũq; uouentur:
Audiat auerſa non me9 aure deus: (nis:
Nec me regna iuuãt: nec lydi9 aurifer am-
Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
Hæc alii cupiãt: liceat mihi paupere cultu
Securo cara coniuge poſſe frui.
Adſis & timidis faues ſaturnia uotis:
Et faueas concha cypria uecta tua.
Aut ſi fata negant redit9 triſteſq; ſorores:
Stamina quę ducunt: queq; futura neũt.
Me uocet in uaſtos amnes nigrãq; paludẽ
Diues in ignaua luridus orchus aqua.

d Ii meliora ferãt nec ſint mea ſomnia uera:

Quę tulit heſterna peſſima nocte
Ite pcul uani: falſũq; auertite uiſũ (qes.
Deſinite in uotis quærere uelle fidem.
Diui uera monent: uenturæ nuncia ſortis
Vera monent tuſcis exta probata uiris.
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte:
Et pauidas mentes falſa timere iubẽt.

Audis quo ſtrepitu ianua. Quo nemus iter pulchra ſi tum tecta remugiat uentis. Auratæ trabes: ideo auro cooperte ut ſumptuoſiores uiderentur. Lucanus. x. Craſſumq; trabes abſcõderat aurũ. Solũ: ſolũ dicit quodcũq; ſuſtentat. hic accipit pro pauimẽto quod uulgus ſolariũ uocat. Concha. piſcis ex quo margarita ſumitur. In erythreo littore: i mari rubro quod græci a rege noiauerũt.

Sydonio murice. murex purpura ẽ quã ſydon urbs ſyriæ gignit: & murex eſt ferreus triangulatus p cuſpidẽ uulgo tribulum uocamus. Inuida: inuidia digna: hoc eſt neglectibilia. Sua lege: quæ inſtabilis eſt: & modo affert modo auſert. At ſine te regum munera nulla uolo. Quin plautus i gurgulione Phedronũ dicẽtẽ i troducit. Siquidem hercle mihi regnũ detur: nũq; id potius ſequar. Quando ego te uidebo. nõ prius dixerat. Sua ſibi habeant regna reges: ſibi diuitias diuitcs: ſibi honores: ſibi uirtutes: ſibi pugnas: ſibi prælia: dũ mihi abſtineant inuidere: ſibi habeat quiſq; q̃d ſuum eſt.

O mihi diem fœ. expolitio ẽ. nam & lux & dies idẽ eſt: & ter & quater p abſolute ponit. Auerſa. irata. Virg. Auerſa deæ mens. Non meus deus. hoc eſt nõ mihi preſens propitius fautor. Lydius auri. am. i. pactolus lydiæ fluuius harenas aureas & ſtrigmẽta uoluiſſe legitur apud auctores. Orbis terrarũ. Themeſis ẽ eſt aũt mos loquendi: ut minime gentium: ubiq; locorũ.

Timidis faueas ſaturnia uotis. bene ſaturniã precatur: quæ nuptiis præeſt. Ouidius i epiſtola Medeæ Cõſcia ſit iuno ſacris præfecta maritis. Cypria. Venus quæ cypris & cypria dr̃: q̃ nata in cyprũ ſtatim applicuit: uel q̃ parturientibus præſideat. Tua concha: quæ mari deuecta eſt in cyprum: cum primum ex ſpumis genita ẽ. Triſteſq; ſorores. hetmineuſis ẽ. Nigrã paludẽ: ſtygen intelligit: Luridus orchus: orchus ẽ inferni flumẽ ab ſtuge defluẽs ab urgẽdo dictus: aut ab iuramẽtũ: q̃ p id dei iurare ſolebãt. Cicero uero de natura deorũ. iii. ſcribit Orchũ Neptuni & Iouis fratrẽ fuiſſe per quẽ Ditẽ nos ſeu plutonẽ poſſumus accipere. Orcha ẽt repetit ſed ẽ genus marinæ beluæ maximũ: ut Feſtus ait: ad cuius ſimilitudinẽ uaſa ſi caria orcæ dicũtur: ſunt. n. tereres atq; informi ſpẽ: Eſt quoq; orcha uaſculi genus oris ãguſtioris: i quã pueri nuces dato pignore certãt miſcere. Perſius. Raderet an guſtæ collo non fallier orcæ.

Ii meliora ferant ne ſint inſomnia uera. Ex-

d plicat inſomnium quod de Neæra nocte ꝓcedenti ſomniauerat: ſed anteq; hoc enarret prius uanum eſſe optat quodcũq; apparuerit.

Notãdũ ſane cõtra lſratores nr̃i tpis ſõniũ dici & iſomniũ: & ita iſõnia: q̃d Vir. & Proper. factitauerũt. Lucretius tradit ſtudio mortales obnoxios reꝝ mente pturbato ſõniare. Peſſima qes: qppe ñ qes fuit: ſed pterrefactio ſõniculoſa. Vani: hos dicit q r̃ẽ minimã ſuꝑſtitioſe q̃rũt. Falſũ uiſũ: fictã appitõnẽ. In uotis. deſideriis deſideratis. Fidẽ credulitatẽ. Vera nũcia. nota nũciũ p re nũciãda i genere neutro cõtra Laurẽtiũ Vallã Seruio illudẽtẽ i elegãtiaꝝ ãbagibus. Sic Catullus i ati. Geminas deorũ ad aures noua nũcia referẽs. Sortis futuræ. ſ. fortunæ. Tuſcis exta ꝓbata uiris: cõſtat tuſcos auruſpicinæ artis fuiſſe reptores: ut Liuius ab urbe cõdita & Vale. Max. i cap. de cultu & religiõe deoꝝ teſtãt. Quare dixit luue. Et tuſcis digna libellis. Nocte fallaci. iõ fallaci q̃ p corpis alterationẽ pluria noctu uiſũt falſo Lu. Pharſaliæ. ii. Ecqd ait uani terremur imagie ſomni.

Pauidas meticulosas icōstātes. Et uanū metuēs hoium genus, hoium nēpe formido īgenita deos eē fecit. Iō statius Thebaidos. iii. Primus in orbe deos fecit timor: scripsit. Fuit. n. epicureoꝝ ſnia deos eē: sed de mortalibus curam non habere: eo ꝙ: ut ait Lucretius. Immortali æuo cū sūma pace fruunē: semota a nr̄is rebus sōgeq; reuincta. Farre pio placāt. far ꝑ mola posuit a pte totū assumēdo. Immolare. n. est farre mollito & sale hostiā pfusam sacrificare. Iouē aūt placādū mola scimus. Plautus ī amphitrione. Samniū narrat tibi: sed mulier postq̄ expecta es ꝑdigiali ioui aut mola salsa hodie aut thure cōprecatū oportuit. Et saliēte sale. Sal suapte natura dū supiniſ citur ignī exilit cum crepitu. Horatius car. iii. Fare pio & saliente mica: de sale itellexit. Lucina: Luna: quæ eadem est diana a luce denominata. Catullus: Tu lucina dolentibus iuno dicta puerperis.

Et uanū metuēs hominū genꝰ oia noctis:
Farre pio placant: & saliente sale.
Et tamen utcunq; siue illi uera monenti
Mendaci somno credere siue uolent:
Efficiat uanos noctis lucina timores:
Et frustra immeritum ptimuisse uelit:
Si mea nec turpi mens est obnoxia facto:
Nec læsit magnos impia lingua deos.
Iam nox æthereū nigris emersa quadrigis
Mundum: cæruleo lauerat amne rotas:
Nec me sopierat menti deꝰ utilis ægræ
Somnus: sollicitas deficit ante domos:
Tandem cū sōno phœbꝰ ꝓspexit ab ortu:
Pressit languentis lumina sera quies.
Hic iuuenis casta redimitꝰ tempora lauro
Est uisus nostra ponere sede pedem.
Non illo quicquā formosius: ulla priorum
Aetas humanum nec uidet illud opus.
Intonsi crines longa ceruice fluebant.
Stillabat tyrio myrrhea rore coma.
Candor erat: qualem præfer latonia luna:
Et color in niueo corpore purpureus:
Vt iuueni primum uirgo deducta marito
Inficitur teneras ore rubente genas.
Et cum contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia: & autumno candida mala rubent.
Ima uidebatur talis illudere palla:
Nāq; hæc in nitido corpore uestis erat.
Artis opus raræ fulgens testudine & auro
Pendebat leua garrula parte lyra.

Turpi facto. scelesto facinore. Læsit. ꝓbro offendit ac falso piurio. Iā nox æthereū: describit tempus & noctē pcessisse dicit. Cæruleo amne: liptote ē seu tapinosis: hoc est mari oceano: aut ad id respexit qđ supra memorauimus: ꝙ. s. ambiat totā terram. Fingunt nāq; poetæ noctem mergi in oceano supueniēte die.

Mēti deus utilis ægræ: deū uocat sōnū ipsū: q hoies curis afflictos leuat. Virg. Tꝑs erat quo pria ges mortalibus ægris Defluit: & donodiuū gratissima serpit.

Añ domos: qm̄ ad totū ñ peruenit. Prospexit. cœpit appere ī diluculo. & ē aīaduertēdū duo dici. s. diē iā aduenisse: & se neutiq; unq̄ dormiuisse: ut fides habeat rei quā dicturus ē. Nāq; aut obiectum eēt crapulā aut somnū fuisse uisionis cām: sed utrūq; amouet. Casta lauro. Q uātū ad damphnē casta: quæ ut castitate frueretur deoꝝ benignitate ab Apollinis manibus euadēs in arborem laurum euersa euitruit. Describit ât graphice Apollinis elegantiam tam forma quam habitu.

Myrthea coma. i. unguenta a myrtha suauissima spē Ouidius de arte amandi. i. illius & lachrymis q̄s arbor fundit odora Vngimur: & dominæ nomina gutta tenet Legitur & myrthea coma: qđ a nobis nō probat̄. Scimus. n. ab omnibus quot legi auctoribus scriptum esse Apollinē cingi laurea non myrto: hoc & ipsa physica dat intelligere. ꝙ autem Apollinis crines myrtheū colorem præse tulerint: error esset interserere: quum auri nitorem effingere crediti sint a poetis rationem cæli sequentibus. Tyrio rore. puta balsamo uel nardo. rore aūt dixit sicut Sappho ad phaonem. Nec meus arabio rore capillus olet. Luna latonia. Diana Latonæ filia: & itelligit puniceū sublacteū colorem quo illa præstat. Inficitur. te. ge. ſvnecdoche est: & notandum cōtra imperitos nr̄i tēporis lratores quosdā negantes ſvnecdochen recte posset fieri prætерquā in participio. Sic Oratius in poetica. O ego leuis. Q ui purgor bilē subuerni tpis horā. Et cū cōtexūt amarāthis alba puellæ Lilia. alia est ſimilitudo cōparatiua. Amarāthus flos ē suauissimus & purpureus q̄si imarcescibilis uocatus: de quo ita plinius ī naturali historia. Amarāthus ē spia purpurea uerius q̄ flos aliqs: & ipse sine odore ꝓuenit augusto mense: durat in autumnum summa natura in nomine appellato: qa nō marcescit. nam puto ab uerbo ideſt marceo: & a. priuatōem significāte deductū: q̄si æternus. Iō Columella dixit: īmortales amarāthi. de hortorū cura pertractans. Et autūno cādida mala rubēt: mala quidem ex pte lactent: ex parte rubent. Palla. uestis manicis apertis concutere. Ima oblonga ad imos pedes. Alludere talis. ideſt talos percutere ſpiris crispulosis: unde talaris dicitur. Nam illudere & eludere metaphorice dictum accipitur pro eo quod uulgus undezare uocat. Catullus. Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant. Ouid. metamorphoseos. iiii. Et in alludentibus undis Summa pedum talosq; tenus uestigia tingit. Talus est quem clauiculam pedis appellamus. alii dicunt plantam pedis. i. cauum pedis. Ouidius metamorpho. x. Occidit ī talum serpentis dente recepto. quāq̄ de clauicula & ipse intellexit. respexit enim ad anguis pressi cōuersionem. nam & in octauo dixit de fame. Et ī modico prodibant tubere tali. Sed hic exprimitur habitus deis congruus. Virgilius. Talos uestis defluxit ad imos. Et uera sic patuit dea. Lyra garrula. sonora phvstula seu tibia & cythara, ut supra. Garrula siluestri fistula facta deo

Hãc primũ ueniẽs plectro modulatꝰ ebur
Fœlices cantus ore canente dedit. (no
Sed postq̃ fuerãt digiti cum uoce locuti:
Edidit hęc tristi dulcia uerba modo:
Salue cura deum: casto nam rite poetæ
Phœbusq; & bacchus pierideſq; fauent.
Sed ples semeles bacchus: doctæq; sorores
Dicere non norũt quid ferat hora sequẽs.
At mihi fatorum leges: sæuiq; futuri
Euentura pater posse uidere dedit.
Quare ego quę dico nõ fallax accipe uates
Quodq; deus uero cynthius ore ferat.
Tantum cara tibi quantum nec filia matri:
Quantum nec cupido bella puella uiro: §
Pro qua sollicitas cælestia numina uotis:
Quæ tibi securos nõ sinit ire dies:
Et cum te fusco somnus uelauit amictu:
Vanum nocturnis fallit imaginibus:
Carminibus celebrata tuis formosa neæra:
Alterius mauult esse puella uiri.
Diuersasq; suas agitat mens anxia curas:
Nec gaudet casta nupta neæra domo.
Ah crudele genus. nec fidũ fœmina nomẽ:
Ah pereat didicit fallere siqua uirum.
Sed flecti poterit: mens est mutabilis illi:
Tu mõ cũ multa brachia tẽde fide. (nãtis
Sæuus amor docuit dominæ fere uerba mi
Sæuus amor docuit uerbera posse pati.
Me quõdã admeti niueos pauisse iuuẽcos:
Non est in uanũ fabula ficta iocum.
Tũc ego nec cythara poterã gaudeꝛ sonora
Nec similes chordis reddere uoce sonos.
Sed p erlucenti cantus meditabar auena:
Ille ego latonæ filius atq; iouis.
Nescis qd sit amor iuuenis si forte recusas
Immitem dominã coniugiũq; ferum:
Ergo ne dubita blandas adhibere querelas:
Vincuntur molli pectora dura prece.
Quod si uera canũt sacris oracula tẽplis:
Hæc illi nostro nomina dicta refer.
Hoc tibi coniugiũ promittit delius ipse
Fœlix: ac alium desine uelle uirum:
Dixit: & ignauus defluxit pectore somnus
Ah ego nõ possum tanta uidere mala.

Ore canũte: sonũ quidẽ Apollo ex cythara elicuit & uocis pariter modulationẽ cõmiscuit. Digiti cũ uoce locuti: chordæ p digitoꝝ tactum uariatã symphoniã reddunt: ita ut digiti sint illi quorum opera cãtus effundatur modulatus. Dulcia quãtũ ad uerboꝝ cõtextũ.

Tristi: quãtũ ad sniam: quæ Tibullo minime fuit grata. Cura deũ. Supra diximus q̃ diorũ tutela seruat poetas. ad hanc sniam Ouidius ait in elegia de Tibulli obitu. At sacri uates: & diuum cura uocamur. Sũt etiã qui nos numen hr̃e putãt. Casto poetæ: poeta castus eẽ debet: unde camœnæ: q̃ q eas exercet castæ mentis existat: quamuis uersiculi sui sint tenelluli. Catullus ad Aureliũ & furiũ comites. Nam castũ eẽ decet piũ poetã ipsũ: uersiculos minus necesse ẽ. Iõ Martialis ad Cæsarẽ igt: Lasciua ẽ nobis pagina: uita pba. Quãq; eteni lasciuiãt poetaꝝ moduli & petulci uideanẽ eoꝝ tamen snia ai grauis ẽ & optia. Quapropter diuus Adrianus quũ teste Lucio Apulęio in prima pmagia ornare uellet Vaconii poetæ familiarissimi sepulturã: his uersib⁹ celebrauit. Lasciuus uersu: mẽte pudicus erat. Bacchus. ubertatis deus: ob cuius grãm sup meditatiõibus inuocãt a poetis. Sorores. musæ sorores ñ genitura sũt: sed unanimitate & cõcordia quasi collegæ. Hora sequẽs ñ. n. bacchus musæq; nouerũt unq̃ q scit rerũ euẽtus. Leges fatorũ: lex. n. ẽ ut semel edita morianẽ. fatũ ãt ẽ lex mũdi isolubilis nulla deoꝝ uolũtate pmutabilis. Pater. Iuppit. Posse uidere. Nã & Apollo ipse rerũ futuraꝝ casus ignorat: nisi ei pscire Iuppiter cõcesserit. Quod mysterioꝝ argumẽtũ nõ pterit Maronẽ: qi æneide dixit. Quæ phœbo pater oipotẽs: mihi phœbus Apollo Predixit. Filia mr̃i. quæ naturali lege ualde diligit. Bella. elegãs. Cupido uiro: pro priũ ẽ epitheton uiri amatoris cupidũ. Marti Pædicare semel cupido dabit illa marito. Sollicitas uotis. Virg. Diuosq; i uota fatigas. Amictu fusco: hoc ponit pro alarum umbrosarum uelamẽto. Casta domo: qm cupit adulterari. Ah crudele genus: fœminarũ genus aspeꝝ uocat: q̃ ne filius qdẽ suis pepcerit uti de Medea legit & Althea. Nec fidũ fœmina nomẽ. nihil pfecto uerius i hoc opusculo ponit. Ita Propitius. Nulla diu fœmina põdus habet. Et alibi. Sed uobis facile ẽ uerba & cõponere fraudes. Hoc unũ didicit fœmia semp opus Et maro i æneide. Variũ & mutabile semp Fœmina. Quapropter Horatius carminũ. i. scripsit de amatore nõ cauto. Heu quotiẽs qdẽ mutatosq; deos flebi. & aspera nigris æquora uẽtis emirabit insolẽs. Mutabilis Fœminina ita mutat: ut nullo uẽto crebrius frondes & fluctus moueant. qn Calphurnius dixit. Mobilior uentis fœmina. & Horatius libro car. preallegato pfidiosæ mulieris istabilitatẽ aurã uocauit dicẽs. Nescius auræ fallacis. In uanũ iocũ: derisio ẽ uanus iocus. Sonora pp chordas uocales q̃s i se hẽt. Nec similes chordis reddere uoce sonos: similes sonos dicit: hoc ẽ congruos & cõsonaneos. Nãq; iã ait. Sed postq̃ fuerãt digiti cũ uoce locuti. Auena: auenico calamo uel cicuta.

Ille ego: ẽphasis ẽ i uerbis. q. d. ille ego q sũ filius magni Iouis agresti fistula cẽũ modulabar. Ignauus: q hoies ignauos hoc ẽ sine idustria facit. Votis meis. s. uota tua aduersa meis. Nã uota sũt cõtraria uotis: cum amator amatrice potiri cupit: illa uero alium sibi uirũ copulare quærit. uotis ergo dicit quæ sunt uir illa uirum alium habere optet. Nec tam uasti: arguit ab ea pte

quæ est ab amãtibus usitata: quãdo crudelitatem aduersi amãtis mollire nituntᵉ: ut in. iiii. ænei. Vir. obseruauit. Sed hic a cõtrario illius sniæ arguit. nãq; uult ostendere amicã suã facilẽ ac p humanã eᵉ: quoniã a feris bestiis nõ est orta. Quare Catullus hac snia longe acerbiorẽ facit in argonautica dicens sub ariadnæ accusantis Theseum psona. Quod mare conceptum spumantibus expuit undis. Nec flãmã uoluẽs ore chymera fero. in caio monte ipsius Litiæ monstrum horrendum fuit quæ chimera uocitatur filia Thiphonis & Chediræ flammis armata: catera leonis draconis capræ partibus simílis. de qua Oui. metamorpho. x. scribit. Voluens ore flãmam. Vir. in octauo: ne latrũculo: illius atros Ore uomens ignes. Est. n. caius altissimus: & globos igneos euoluit: quare fabulis figmentum suffecit. Nec consanguinea redimitus terga caterua: cerberũ p circuitionem dicit qui iubas habet serpentinas & tribus capitibus deformis est. hunc Fulgentius interpretatus ẽ fuisse causidicum. ut Petronius in eustiõ narrauit: quẽ iurgii calũnia & lingua uenali: quã plurimum i alienis negociis exercebat: pessimũ omnibus uixisse & post mortem fabule datum nomẽ. Cõsanguinea eni caterua ait quia & ipse fingitᵉ serpẽs. Sic Iuue. Lõgæ cognata colubræ: dixit de anguilla. Tres linguæ: qm & tria habet capita. Tergeminũq; caput. i. ternũ. idocti quidam putãt tergeminũ quasi bis geminatũ ter. hoc ẽ sex dici. Sed latinitas uoluit eodẽ partu editos tergeminos & q̃ tergeminos: ut de tergeminis Curiatiis atq; Horatiis apud historicos legimus. Scillaq; uirgineã canibus subnixa figuram. Scylla Phorci filia ex Creteide fuit olim peramata a Glauco deo marino: quæ cũ fontẽ solitum subintrasset: ut ex consuetudine sordes ablueret corporis: efficacib⁹ Circes ueneficiis amor Glauci deperditæ iferiorẽ pubem imutatã sensit in canes & horrida aialia: nõ pudore uicta in mare se ꝓcipitẽ dedit: quẽ admodũ. Oui. xiiii. metamorpho. scribit. Atꝑbus cõmẽtator Virgilianus sane pantiquus ponit Scyllã Tritonẽ habuisse: quẽ amore detorqueret: postea Neptunũ cõciliasse: ea re exacerbatus Triton a Circe uenenorũ auxilia: quibus illa pollebat: accepit: & ifecto mari: p quod Ad neptunũ Scylla uẽitabat: puella rei para tæ ignara tenus inguina conuersa sit in canes: reliq; delphinus sit: pars sola quæ sup aquã eminet hominis effigiem retinuit. Sæua leæna: leæne feritas ímanissima est: Sic Catullus ad Russum. Nõ tu leæna mõtibus lvbissinis: aut scylla latrans isima iguinũ pte tã mẽte dura p creauit ac terra. Barbara tellus scvnthie. i. scythia regio efferataq; gentium plena: de qua multa Herodotus Alicarnaseus: & Iustinus in Trogi põpei epithomate dixerũt. Horrẽdaue syrtis: Syrtis locus i aphrica fabulosus: ubi uariatis uicibus natura alludit. neq; eni pede neq; nauibus trãsire illac datur: tũ harenaq; cumulis: tũ maris fluxu ac refluxu repugnãte. Amabilior: dilectior: obseruatior. Notos tepidos. notus meridionalis uentus est qui quoniã ex pte calidissima pflat: nobis tepidiusculus uenit: ita quidẽ spirãs ut serenũ turbet: & nubilum serenet. Quãobrẽ a græcis dicit: a latinis uero albus. Horatius car. i. Albus ut obscuro detergis nubila cælo Sæpe notus. neq; parturit imbres perpetuos:

Os tenet ætruscis manat q̃ fontibus unda: De seipso ægrotante mentionem facit. aduersa. n. ualitudine correptus per quindecim dies Romæ iuxta tvberim iacuit: quapropter Proserpinam dominã mortis & uitæ rogat: ut sibi diutius uiuere contingat: quippe & iuuenis est & piissimus. Fontibus ætruscis: non ex fontibus tusciæ emanant aque quæ iuxta baias faciunt balneas amœnissimas: sed ait se Romæ fuisse æstiuo tempore cum baiis morandum esset nam tyberis defluit ex ea parte uesuli mõtis quæ thusciam spectat. Subæstiuum non adeunda canem: qui de Baiis intelligunt: assere cane regnãte baiarum fontes esse periculosos. æstuant. n. maxime & solaris seruor caliditatem propriam eaq; auget. Iõ æstatis tempore abstinẽdum ẽ. Mar. ad faustinum. Horrida sed feruent nemi pectora mõstri. Nec satis ẽ baiis igne calere suo. Ergo sacri fontes & littora grata ualete: Nvmpharum piter nereidũq; domus. Alii de romana dictũ putãt. Nũc ãt sacris: uernale tps fuisse dicit quãdo æger erat. sacris uero fõtib⁹ p morbos depellẽtibus. Se cũ purpureo uere remittit hum⁹. remittit. i. relaxat: apit: soluit p aductũ ueris. Vir. Et zephiro putris se gleba resoluit. Sed purpureum uer appellat floscvlorũ uarietate. nec mirũ. nã purpureus p pulchro ab excellentibus poetis usurpat. Vir. Et p purpureo pœnas dat scylla capillo. Hor. car. iiii. Pauli purpureis ales oloribus. nãq; olores albi sunt: nõ purpurei. Perſephone. Proserpina: cuius i arbitrio nræ uitæ ptãs ẽ. Vir. i ænei. Quæ luctãte aiam nexosq; resolueret artus. hoc ãt facit Tibul. ueluti añ diẽ cadat. Nigrã de. horã. horã p diecula morte afferẽte. ẽ. n. ut diximus Proserpina uitæ nræ arbit. Mar. ad Lucinũ. Nõ oes fallis: scitte Proserpia ca-

Nec tibi crediderim uotis contraria uota:
Nec tantum crimen pectore inesse tuo:
Nam te nec uasti genuerunt æquora ponti:
Nec flãmam uoluens ore chymera fero:
Nec consanguinea redimit⁹ terga caterua:
Cui tres sunt linguæ: tergeminũq; caput.
Scyllaq; uirginea canibus subnixa figurã
Nec te conceptam sæua leæna tulit.
Barbara nec scythiæ tellus horrẽdaue syrtis
Sed culta & diris non habitanda domus.
Et longe ante alias oẽs mitissima mater:
Isq; pater quo non alter ambabilior.
Hęc deus i melius crudelia somnia uertat:
Et iubeat tepidos irrita ferre notos.
Os tenet ætruscis manat quę fontibus unda:
Vnda sub æstiuũ nõ adeũda canẽ
Nũc autem sacris baiaq; maxima lymphis
Cum se purpureo uere remittit humus:
At mihi perſephone nigrã denunciat horã.
Immerito iuueni parce nocere dea.

ium. Persona capiti detrahet illa tuo. Hora. itidē car. i. Mixta senum ac iuuenū dēsantur funera nullum Sæua
apuit pserpina fugit. nā & ea est quæ nascētibus lucē præstat: unde morientium dominam per lucis defectum
iutauit antiqtas. Ideo dicta est Iuno lucina: & Iuno isera. Statius siluarū secūdo. Iā cōplexa manu crinē tenet
sera Iuno. Tiresia libro sermonū secūdo introductus dare inopi cōsilium parādæ rei quasi iā multa dixisset in
quit. Sed me Imperiosa trahit pserpina: uiue ualeq;. Nāq; pythagoras teste Lactātio grām atico libro thebai
dos qnto: duo dixit esse hemisperia: qbus ꝓprios deos assignauit: superioris Iouē & Iunonē reges fecit: iserio
ris ditē & proserpinā: quos Iouē isernū & Iunonē iser
nā uocauit. Secūm quē Vir. ait: Iunoni isernæ dictus sa
cer. ideo Persephonē itelligit: & ē supplicationis genus
ad Proserpinā p sermonis apostrophā. Nō ego ten
taui. ꝓbat a pietate se longiori uita dignissimū. Ordo ē
ego audax nō tētaui docere sacra deæ laudandæ nulli
deoꝝ temerāda. & sit sensus: qđ ñ uerbo læsit Cereris
benigne sacra: quæ nulli deoꝝ publicare sas ē: fuerunt
eni Cereris mysteria nulli ꝓphāo hoi detegēda. Qua
re Iuuenalis: Nec. n. bonus & sace dignus Arcana: q̄ē
cereris uult esse sacerdos. Hora. itidem car. iii. Vitabo
qui cereris sacrū uulgauit arcaneæ sub iisdem sit trabi
bus: fragilēq; mecū soluat phasellū. dixit de scelerato
hoīe: cui dei ipsi factū destināt ob suæ linguæ garrulita
tem. Est aūt laudāda Proserpines mater Ceres ob me
rita: quæ imortales cōtulit. Docere. detegere: publi
care: uulgare. Venena certa. certa. i. præsentanea:
certū quidē uenenū dicitur quod efficax est. Dedit.
porrexit. Admouimus ægros sacrilegis tēplis: hoc ē
i sēsu: ñ hortati sumus sceleſtos hoīes ut sacra de tem
plo sublegerent: uel aliť: ñ arcuimus ex tēplis ægros sa
cra colētes: & ñ admouimus ꝓ expulimus legit. Qui
dā textus hñt: admouimus ignes: & est clarus sensus.

Nō ego tētaui nulli temerāda deorum
Audax laudādæ sacra docere deę:
Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera: nec cuiq̄ certa uenena dedit:
Nec nos sacrilegos tēplis admouim9 egros
Nec cor sollicitāt facta nephāda meū:
Nec nos insanę meditantis iurgia linguę:
Impia ī aduersos soluimus ora deos:
Et nōdum cani nigros læsere capillos:
Nec uenit tardo curua senecta pede.
Natalem primo nostrum uidere parentes:
Cum cecidit fato cōsul uterq; pari.
Quid fraudare iuuat uitē crescētib9 uuis:
Et modo nata mala uellere poma manu.
Parcite pallētes umbras quicunq; tenetis
Duraq; sortiti tertia regna dei.
Elysios olim liceat cognoscere campos
Lætheamq; ratem cymmerioscq; lacus:
Cum mea rugosa pallebunt ora senecta:
Et referam pueris tempora prisca senex.
Atq; utinam uano nequicq̄ terrear æstu:
Languent terquinos sed mea mēbra dies.
Atq; mihi tuscæ celebrātur numia lymphę
Et facilis lenta pellitur unda manu.
Viuite fœlices: memores & uiuite nostri:
Siue erimus: seu non fata fuisse uelint.

Facta nephāda: sacꝝ dixit nephādū ñ sollicitat cor
meum p hvpallagem. i. ñ ego pectore scelus ppetrādū
uoluo: uel scelus nefādū uocat homicidiū: qđ facinus
uexat facinorosos & curis & sollicitudine. Cice. p Ro
scio: Sua quēq; fraus & suus terror maxime uexat: suū
quēq; scelus agitat amētiaq; afficit: suæ malæ cogitatio
nes cōscietiæq; animi terrēt. Impia in aduersos sol
uimus ora deos: blasphemiā in deos cōiecisse se negat
Nigros capillos: nigros p teneros. nā respectu quo
dixerat cani subdit nigros: aut significat se nigrioris ca
pilli fuisse: & p talē uerborū ambitū uult inferre q; non
dū cōsenuit. Curua se. qppe percurruū facit hoīem
ut Bacculoq; adiuta senectus. Tardo pede: pp ibecil
litatē: quā ifert hoi senio macerato. Quū cecidit fato
cōsul uterq; pari: Se natū dicit eo ipe quo Hircius & Pā
sa cōciderūt i bello cōtra Antoniū ꝓ Decio apud muti
nā gesto: Scdo. s. iperii Octauii āno: Suetonius attesta
tur ābos cōsules opa Octauii occisos: ut solus iperaret. Aglius niger Hirciū i tumultu pugnæ interēptum ab
Octauio dixit. sed Pāsæ quoq; mors suspecta Gliconis medici ueneno i uulnus idito. Quid fraudare iuuat
a simili arguit q; diutius uiuere mereať. Vuis crescētibus: uuæ ñ maturæ dicūť semp excrescer usq; quo ad
maturitate puenerit. Poma mō nata. poma itelligit: quæ uixe ligno ꝓdierit: & mala manu dixit: ut Vir. Atq;
mala uites icidere falsę nouellas. Tertia regna. tertiū regnū uocať ifernus locus ifra terrā. ferūt. n. fabula
mēta sortibus olim in urnā cōiectis Iouī cœlū. Neptuno aquā: Infernū Plutoni cōtigisse. Cimerios lacus: Ci
merii populi sūt in Asia: qui quoniā remotiores sūt a nobis: apud iferos eē putanť: habita cōsideratione ad mū
di dispositionē: secundum antiquā maioꝝ nostroꝝ rationē. Cimerii. n. grace cimbri uocanť: a quibus bospho
rus cimerius nominať. De his in quarto ample dicemus. Tēpora prisca. senes semp trāsacta laudant: præ
sentia obscurāt. Ter quinos dies: qndecim dieꝝ ægritudine. Et facilis lēta pellitť unda manu: elegāter uer
siculum fecit dum intendit dicere inato. Nāq; dū natať aqua ipellitur natātis manuum agitatione. Nō uelit.
pro nolint sicuti nō scio pro nescio. sed sciendū aliquid semp iter utrūq; poni uenustatis gratia. Nigras pecu
des. ut supra. Cōcidit ad magicos hostia pulla deos. nēpe pecus uilli nigrioris diis iferis: q; obscuritate gaudēt:
cedit ad sacrificiū. Et niuei lactis pocula mixta mero: ita mos sacroꝝ exigit. nā manibus puꝝ uinū & lac re
cens. i. statim mulctum: aut id quod post fœtū: quod colustꝝ uocāt: libabāt. Virgilius: Hic duo rite mero libās
charchesia baccho Fundit humi: duo lacte nouo: duo sanguine sacro.

Andide liber ades: sic sit tibi mystica uitis. Sermonem facit ad liberꝝ ut se dolore leuet: dehinc pcer
c na iusso pocula subministrare: socios rogat uino libere ĩdulgeant: ꝙ animis faueat. Ades. faueas
præsens sis seu fauorabilis. Cãdide. pulcher: nã uirgunculæ speciosæ figuram tenet. Sic sit tibi
mystica uitis: antiquus mos dum ꝑcari uolunt utilia uel grata: ut supra. Sic umbrosa tibi contingant
tecta priape. Vitis autem mystica. i. figuratiua dicitur ad rep̃sentationem facti. Et Virg. mystica uannus hiaco
dixit. Ipsa sacroꝝ significatio occulta: ut Strabo scribit mystica dr̃: & ĩ hac nos imitantes naturam numinis es-
fugientem nostrum sensum mirum in modum numen
ipsum honestamus: sit autem mysticum a mysterio. &
est mysterium teste Eusebio præparationis euangelicæ
ii. dictum a myso. qđ latine scelus est: qđ Dionysio acci
dit: uel ab actico mvente: q uenando periit: ut Apollo-
dorus scripsit: uel forte q̃si .i. fabulamẽta q̃-
dam: hoc est quædã fabulaꝝ significatio. Medican-
do: maxia est iter grãmaticos disceptatio de gerundiis.
Diomedes asserit Probũ hæc participiali modo uerbo
rum supina appellasse: quoniã nec certũ habent nume
rũ nec personã: sed significatũ: quo solo ab ipersonali-
bus differũt. Impsonalia agẽtis tantũ hñt significatũ ut
legit̃ scribit̃. i. omnes legũt. oẽs scribũt. Participialia ãt
& patictis hñt significatũ: ut frigidus in pratis cãtãdo rũ
pitur anguis: & utriq; uidẽdo fœmina: nõ dum cantat
uidet. sed dũ cantat dum ab oĩbus uidet̃. Seruius uero
æneï. iiii. sup illo Virgiliano. Ire iteꝝ ĩ lachrymas iterũ
tẽtare ꝑcãdo: dixit. do. naturaliter breuẽ eẽ. sed plerũq;
a Virgilio ꝓduci: ut Cãtãdo tu illũ: & cãtãdo rũpit ãguis
At Priscianus grãmaticus octauo scribit: ꝙ in o termi-
nantia quæ gerũdia a modernis oribus appellantur & su
pina tamẽ sunt: ut probus teste Diomede uolauit: tã pro
duci q̃ corripi possunt more uerboꝝ seu aduerbiorum
ĩ o desinẽtiũ. nã uel noĩa uel uerba eẽ cõstat. apparet ãt
plurimis ex causis eẽ noĩa: qm̃ & præpositiõi iunguñt:
ut ad legẽdum: ẽt separatim: qđ uerbi nõ est ut p casus
uarient. Sed ut ego arbitror noĩa sũt: qm̃ ea est nomi-
nũ uis ut in huiusmodi casibus ꝓducañt: sed uerba po-
tius dicenda: quoniã ad libitũ ponũtur: sed seu uerbi ui
hẽat siue aduerbii rariuscule correptũ do apud auctо-
res inueni. Iuuenalis: Plurimus hic ager moritur uigilando. Q u. Serẽnius: Noxia sæpe sibi nimium maden-
do fuerunt. Marti ad Zoilum. Fœlicem cœnã zoile dando tuam: & cætera: quæ prara sunt. Munere: uino
a baccho reperto: & mortalibus donato in usum uitæ fœlicioris. Puer. minister pincerna. Generoso. no
bili & loco & tempore. Et nobis ꝓna funde phalerna manu: hoc dicto eleganti id Catullianum nõ ẽ minus
pulchrꝝ. Minister uetuli puer phalerni Inger. mi. calices amariores. Ite ꝓcul duꝝ curæ genus. Appositio ẽ
curæ duꝝ genus. Curæ dicuntur ꝙ cor urant. Igit̃ & graues sunt: & dicẽdo ite iocose utit̃ ad rẽ ianimatã ẽmo
ne. Delius. Apollo: a Delo natali insula. Niueis alitibus: aut q̃si Apollo augur omen dederit hilaritatis &
fœlicitatis hoc dixit: aut se uino operam impẽdere qoad sol pulcherrimus oriat̃ itelligit. Hora. car. iii. Viuæ
q; ꝓducent lucernæ dum rediens fuget astra phœbus. Proposito. istituto meo. Me duce. principe seu pri-
mario: quẽ archipinõ seu archipotẽ uocamus. Nãq; isodalitio ueteres regẽ faciebãt sortibus iactis. Hora. car.
i. Nec regna uini sortiere talis. Et alibi: Quẽ uenus arbitrũ dicet bibendi. Mitte certamẽ. suauẽ cõcertationẽ
in bibendo plurima uini pocula. Maiores. n. nr̃i tot cyathos uini bibere ĩ cõuiuio cõsueuerũt: quot ãnos amica
sua haberet: aut quot in eius nomine eẽnt litteræ. Martialis: Neuia sex cyathis: septem iustina bibat̃. Q uinq;
lycas: lyde quatuor: ida tribus. Omnis ab infuso numeretur amica phalerno: Et qa nulla uenit tu mihi somne
ueni. Certamẽ ergo mite dixit quũ alter alteꝝ studet bibẽdo uincere. nã & ĩ cõpotationibus sacroꝝ tot quoq;
uini pocula igurgitabãt quot annos uiuere cupiebant. iõ Ouiꝰ fastoꝝ. iii. Sole tamẽ uinoq; calẽt: ãnosq; ꝑcan
tur. Q uot sumãt cyathos: ad numerũq; bibũt. Inuenies illic qui nestoris ebibat ãnos. Q uæ sit p calices facta
sibylla suos. Recuset: tãq̃ religꝛ sapiẽtior. Fallat eũ tecto cara puella dolo. dira est amãtibus ĩprecatio. ut
cara fœmina amatorẽ decipiat cũ altero iniẽs. Ille. Bacchus. Dites aĩos: uinũ hoĩes hilaret: & fœcũdiora
ĩgenia reddit: unde lectũ ẽ Enniũ nõ nisi epotũ cõposuisse carmẽ egregiũ. Et Hora. dixit car. iii. Narrat & pri-
sci Catonis sæpe mero caluisse uirtus. Iõ Proptius elegiaꝝ. iiii. ait: ingeniũ positis irritet musa poetis. Bacche
soles phœbo fertilis eẽ tuo: Q uin græci putauerũt sapiẽtiæ uim augeri uino. unde Hora. Munitæq; adhibe ui
sapientiæ. Armenias tygres. qppe in armenia tygres sæuissimæ nascũtur: quæ ut Solinus refert ĩ memorabi
libus: iccirco Bacchi currum trahere simul cũ lyncibus ferũtur: ꝙ utrũq; aĩal uino & uua depascit̃. Has dixerꝝ
poetaꝝ fabulamenta a Baccho ꝓdomitas ad iugũ trahẽdũ. Hora. car. iii. Ac te merentem Bacche pater tuæ ue
xere tygres indocili iugum collo trahentes. Mollia corda dedit. i. mansuefecit aĩalia effera. Sicca. sobria.

Interea nigras pecudes promittite diti:
Et niuei lactis pocula mixta mero.
Andide libades: sic sit tibi mystica ui
Sẽp. sic hedera tpa uicta feras. (tis
Aufer & ipse meũ pariter medicãdo dolorẽ
Sæpe tuo cecidit munere uictus amor.
Care puer madeãt generoso pocula bacho
Et nobis prona funde phalerna manu.
Ite procul durum curæ genꝰ: ite labores:
Fulserit hic niueis delius alitibus.
Vos modo ꝓposito dulces faueatis amici:
Ne ueneget quisq̃ me duce se comitem.
Aut si quis uini certamen mite recusat:
Fallat eum tecto cara puella dolo.
Ille facit dites animos: deus ille ferocem
Contudit: & dominæ misit in arbitriũ:
Armenias tygres: & suluas ille leænas
Vicit: & indomitis mollia corda dedit.
Hæc ãor & maiora uolet: sed poscite bachi
Munera: quẽ uestrum pocula sicca iuuãt.

Conuenit ex equo. utile & conueniens est ex equo. i. iuxta parte. Se. ipsū Bacchū. Vina iocosa: quibus iocosi homines sunt. Nam si immodice bibant faciūt eos cōtumeliosos. Iō Hora. car. i. At neqs modici trāsiliat munera liberi. cēt aurea mouet cū lapithis rixa super mero debellata. Iam uenit. p ueniet. hæc tēporū mutatio sit quum repentinum adesse malū existimamus. Sic in alterā partem Lucanus. Vicinus o socii. Bibat. nempe statim flectet numen. His. qui bibere recusant. Cadmeæ mris præda cructa docet. Argumtū sūptū ab exēplo Pēthei q Bacchus est iniuriarū psequētissimus. Pētheus fuit Echionis filius & Agaues Cadmi filiæ: qcū liberi sacra nō mō negligeret: sed matrem ēt reliquāq fœminas gregem ab eis phiberet: forte uisus. bacchā te genetrice p fera discerptus est. Porphirio tamen cōmētator carminū. ii. scribit Pētheū sulmīe ictū iteriisse q liberę prēm teneret ī custodia. Præda cructa: putauit. n. Agaue filiū pcul cōspectū eē ferā dicēte Ouidio metamor. iii. Ille aper ī nris errat q maximus agris. Ille mihi feriēdus aper. Illaq siqua ē malū Neare ipre cat. Ira dei. qm illa Tibullū amātē spernit. Quid pcor. ah dmēs. Correctio ē ex istabilitate amātis. Vē ri cōtraria uota Aeriæ nubes diri. se. Antiquus ē ī dicendo modus quotiens uī uerbis suis esse uolunt: q quoq orone demōstrabant manū uerboꝝ exitū. Catullus ad Alphenū pfidū amicū. Vēto irrita ferr an nebulas aeri as finis. Vñ Statius de Achille pmissoꝝ frustrationem uolens oñdere īq: Irrita uentosæ linquens pmissa pcellæ. At nos securæ reddamus tempora mensæ: hoc ē sine iurgio & rixa conuiuemur. Ita Hora. car. iii. Procul oīs esto clamor & ira! Præterea dicit ī crastinū nihil pspiciamus: & hora præsenti dona lati capiamus.

Conuenit ex æquo nec toru9 liber in illo
Qui se quicq una uina iocosa colunt.
Iam uenit irat9 nimium nimiūq seuer9:
Qui timet irati numina magna bibat.
Quales his pœnas q̄tas de9 hisce minetur:
Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed ,pcul a nobis hic sit timor: illaq: si qua
Quid ualeat læsi sentiat ira dei.
Quid precor. ahdemēs uēti temeraria uota
Aeriæ & nubes diripienda ferant.
Quāuis nulla mei supereſt tibi cura neæra
Sis fœlix: & sint candida facta tua.
At nos securę reddamus tēpora mensæ:
Venit post multas una serena dies.

h Ei mihi difficile ē imitari gaudia falsa
Difficile ē tristi fingere mente iocū.

Nec bene mendaci risus cōponitur ore:
Nec bene sollicitis ebria uerba sonāt.
Quid queror ifœlix? turpes discedite curę.
Odit leneꝰ tristia uerba pater.
Gnosia theseę quondam periuria lingua
Fleuisti ignoto sola relicta mari.
Sic cecinit pro te doctus minoi catullus
Ingrati referens impia facta uiri.
Vos ego nūc moneo: fœlix quicūq dolore
Alterius discęs posse carere tuo.
Nec uos aut capiant pēdētia brachia collo:
Aut fallat blanda sordida lingua fide.
Etsi perq suos fallax iurauit ocellos:
Iunonemq suam: perq suam uenerem
Nulla fides ueneri: periuria ridet amātum
Iuppiter: & uentos irrita ferre iubet.

Ei mihi difficile est imitari gaudia falsa. Con
h questio de mulieꝝ fallacia. sane itelligendū est Tibullum cū accumberet sollicitāte cura quā imensam sustinebat: i hūc pmonem prupisse. Sensus est: difficile uideri posse simulare lætitiam & hoc nulli prætereq̄ sapienti cōtingit. Itaq de Virgilio Acnea legitur: Spem uultu simulat: pmit altū corde dolorem. Istos ātq̄tuor uersiculos decet auri linimento trāscribeř. qa Cicero nihil fictū posse esse diuturnū tradit. Sollicitudie igit oppssus ppositu ut ipa mensæ secura duceret declinās suspirat hæc iquiens. Turpes curæ: q hoīem turpem: hoc est deformatū efficiūt. Odit leneus tristia uerba pr. Iō odit qm hilarat cōuiuia bacchus. Est leneus bacchus noiatus a leniendo scdm Donatum: q leniat mentem: quem Seruius Georgicoꝝ primo dānat. nā ut igt ipe uerbū gtæcū ñ pt latinā æthymologiā recipe. Diod. n. siculus: ut Euse. refert: a .i. torculari dductum affirmat. Minoi gnosia: Minois Ariadna dicta est a pre Minoe. est. n. fœmininū pronumicum. Catul. Quem pcul ex alta mœstis minois ocellis. Gnosia denoiatiuum est a Gnoso ciuita te Cretæ. Inserāt optimū esse: si dolor uitet exemplo: ueluti si ab Ariadna sumamus exemplū: q ī Dia i sula ægei a Theseo relicta est. Mari ignoto. Catul. Defitā i sola miserā se cernit harena. Doctus Ca. ce. Fabulā qdem Ariadne Catul. nr. i argonautica elegāt tetigit. Est. n. doctus epithetō ab oīb antiqssimus Catullo attributū. Mar. Verōa docti syllabas amat uat. Fuit. n. & orone pspicuus: & carmie. Tū facūdus: tū lascius & grauis. Hūc. A. gellius poetaꝝ uocat elegātissimū ī his libris: quos noctiū atticaꝝ titulo iscripsit. Viri igrati. Thesei: q bñficiū acceptū ñ recōpēsādo igrato merito uocat.

Vos ego nē mo. ordo ē: ego uos nē moneo fœlix ē qcūq disces posse carer tuo supple dolor alterius. sensus ē fortunatū uideri qcūq dolori resistit suo: eūq uitat alterius ifœlicitatis exēplo: uñ dcm ē Fœlix quem faciunt aliena picula cautū: Pēdentia brachia: illecebras mliaꝝ notat: nā dū uolunt aliqd a maritis ipetrare: osculāt eos: quos ex irat benuolos efficiūt brachia collo mollie iniiciendo. Catullus ad Cecilū nouo comense. Quāuis cādida miles puella Eūtē reuocet manuscq collo Ambas iniiciens roget morari. Sordida. falsa: piura & malignitate scaturiens. Iunonem suā. Iuno dr spōsis eē pnuba. Oui. ī epla Phillidis: Iunonemq toris q̄ pfide alta marit. Periuria ti. amā. Iuppiter. Sic supra: Nec iurare time: ueneris piuria uenti Irrita p ras & fre

ta ſumma ſerunt. Peruigilare: p ualdē ſignificās auget oīonē. nā uigiliaꝝ integritatē notat. Nec obſtat an dicamus uigilo nocte unā: & p unā nocte uigilaui: quod aliter ſentiunt q ſūt ibecillioris ingenii: uti Laurentius Valla in elegantiarum ambagibus. Maro. n. nobis ſcriptū reliqt: Per noctes aliquot dieſq; ceſſo: & añ eū Cicero i prohemio libelli q haberemus iſcribit. Ibiper aliquot ānos admirabili quadā laude pulnciæ præfuit.

Nec merēti merito. i. imerito nulla de cauſa: & merenti addidit: ut rē adaugeret. Naiada. lymphā: hoc ē aquā: Baccho qdē aquas imiſcere utile & honeſtū ē. Nāq; Horatius ea ꝓpter Acrōe teſte carminū. ii. ſcripſit Bacchū: Tu flectis amnes: quoniā munera eius admiſcentur aqs ad ſuauiorem uſum: qua ex cauſa fingunt poetæ Bacchi uiribus amnes domitos eē ac ſuperatos.

Miniſter: pincerna. Bibo

Ergo quid totiens fallacis uerba puellę
Conqueror? ite a me ſeria uerba precor:
Quam uellē tecū longas reqeſcere noctes:
Et tecum longos peruigilare dies.
Perfida nec merito nobis inimica: merenti
Perfida: ſed q̄is perfida: cara tamen.
Naida bacchus amat: ceſſas o lēte miniſter
Temperet ānoſum martia lympha meꝝ.
Non ego ſi fugiat noſtræ conuiuia menſæ
Ignotum cupiens uana puella torum:
Sollicit⁹ repetam tota ſuſpiria nocte:
Tu puer & liquidum fortius adde merū.
Iam dudū tyrio madefactus tēpora nardo
Debueram ſertis implicuiſſe comas.
Ne tibi ſit mea lux æque tam feruida cura
Vt uideo paucos ante fuiſſe dies.
Si quicq̄ tota cōmiſi ſtulta iuuenta:
Cuius me fatear pœnituiſſe magis:
Heſterna q̄ te ſolum quod nocte reliqui
Ardorem cupiens diſſimulare meum.

Metior. Martia lympha: tyberina aquula. i. romana a Marte qui iuxta tvberim Sviuiā compreſſit. Nā priſcianus oſtendit in tractatu de numeris & pōderibus ātiquos L. p N. poſuiſſe. N. nāq; ē nota gnquagita: ut appollonides: & L. Tartheus teſtantur. unde latini dicūt lymphā pro nvmphā aquā uel fontes uolentes monſtrare. Vir. Dant famuli manibus lvmphas. Poſſumus etiam martiam lvmpham iterꝑtari ductile illū riuulū: quē Pli. refert in naturali hiſtoria. xxxvi. a Q. u. Martio iuſſu ſenatus: ut aquaꝝ alueolos reficeret: iuſtū. & auctoris noīe appellationē ſumpſiſſe. Liquidū for. addemeꝝ. uult aquam uino immiſceri: ſed uberiorem uini copiā infundi. At Catullus ad picernam dixit At uos qd iubet hinc abite lvmphe uini pernities & ad ſeueros migrate. hic merus eſt thvonianus.

Bernardini ueronenſis poete in elegias Albii Tibulli commentatio quarta & ultima incipit.

E meſſalla canā q̄q̄ mea cognita uirtus
Terret. Quartus & ultimus liber ꝯcipit
t i Meſſallam cōtinēs panagvricon cū q̄busdam elegidiis: quoꝝ pleraq; potius epigrāmata uocari merēt: q̄ de Cherito adoleſcēte formoſiſſimo & Sulpitia Seruii filia habēt.

Mea uir. co. laus ē a prudentia. e cælo. n. deſcendit

Vt ifirme ualeant ſubſiſtere uires
t Terret. ut infirmæ ualeant ſubſiſtere uires.

iuxta Horatii ꝓceptū i poetica. Sumite materiam uīs q ſcribitis æquam Viribꝰ: & uerſate diu qd ferr̄ recuſet Quid ualeant hūeri: cui lecta potēter erit res: Nec facūdia dſerit hūc nec lucidus ordo. Subſiſtere: q̄ſi plus hūeriſ ſuſtulerit q̄ ferr̄ poſſit: & ē metaphora ſūpta a baiulo. Si p q̄uis. Laudes deſi. car. hoc eſt ñ poſſū ægre laudes tuas ꝓconiis uerſuū meorū. Cōditor. cōpoſitor. Nā cōdere cōponere ē. Nec tua te præ. char. ite. q̄q̄ Facta uelit. Meſſallæ beniuolētiam uenat: quem egregiæ doctū fuiſſe oſtēdit. Teꝑter. cuius eloq̄ntia cæteros anteit. Eſt no. uo. ſa. Sic Proptius. Quod ſi deficiant uires: audacia certe Laus erit: i magnis & uoluiſſe ſat ē. Et Oui. ad Rufinū: Vt deſint uires: tamē eſt laudanda uolūtas: Hac ego cōtētos auguror eē deos: & ſēſus ē: uolūtas erit p pfecto officio. Nec mu. par. reſ. a maiori ꝓbat munuſcula ñ eē negligenda. Cres tulit qdam Dædalū male putant: q remigiū alaꝝ poſtq̄ ex creta i italiam aufugit cōſecrauit Apollini. nam Dædalus ñ cretenſis ſed athenienſis fuit. Q uidam Mionem iuſtiſſimū regem Cretæ de quo ñ ambigimus. res. n. pobſcura eſt, q̄ſq; qd placet dicat. nīum eſt nihil imaginari. Scimus tñ Iginiū ſcripſiſſe ex ſnia quorundam græcoꝝ Iouem hedos beneficio matris iter ſydera collocaſſe. Nam rex qdam Cretæ fuit ad cuius filias Iuppiter enutriendus eſt delatus: quem ꝙ lacille ñ hūerit cura ei admiſiſſe amalthea noīe: q̄ illū educauit: & cū ſolita eſſet gemios ꝓcreare eo ſere tpe ꝓcreauit: quos iter ſydera Cleoſtratus dē primꝰ oñdiſſe: & alii autumant Cretem paſtorē fuiſſe i Attica. alii eū q ex ſe Cretē noiauit. Cretes quoq; Iuppiē eē accipiē: q: ut ſcribit Diodorus: cū gigantes urgereti creta: ſed ꝓcipue Milyū añ pugnā ſoli & cælo bouē mactauit: quo ſacro māifeſtū fuit Iouē ſore uictorē. Icarꝰ. Io. Tor. i ſi. ortogra. ſcribit

Icarium quatrisyllabum nomen fuisse filium Oebali Laconum regis ex Dorodoche filia Orsiloch quē Liber pater comitem habuit. Sed ego apud latinos inueni triū tantum syllabarū: ut hic: & apud Propertium elegiarum.ii. Icare cecropiis merito iugulate colonis. Hic cum sua i Bacchū fide uini usum meruisset: suisq; nouum messoribus poculū porrexisset: ab illis opinātibus uenenū sibi datū peremptus ē. Quare ut longas fabulas ambages omittamus: sæuitia ortæ pestis sedata est: habito oraculo manibus filiæ suspēsæ & iterēpti Icari sacrificādū. filia Erigone i signū quod iusticia dicitur trāslata ē. canis aūt cui mera fuit nomē: i sui nois ivdns quod etiam prochyon: ipse Icarus in bootē: q arctophylax uocat.

Quin etiam alcides de⁹ ascensur⁹ olympū
Læta molorcheis posuit uestigia terris:
Paruaq; cælestes pauit mica sæpe: nec illis
Semp i aurato taur⁹ cadit hostia cornu.
Hic quoq; sit grat⁹ pu⁹ labor: ut tibi possi
Inde alios: alioq; memor cōponere uersus.
Alter dictat op⁹ magni memorabile mōdi
Qualis i immenso descenderit aere tellus:
Qualis & i curuum pōtus cōflexerit orbē:
Et uagus e terris qua surgere nititur aer.
Huic & cōtext⁹ passim fluat ignib⁹ æther:
Pendenti super claudātur ut omnia cælo:
Et quodcūq; meæ poterūt audere camœnæ
Seu tibi ppoterūt: seu qd spes abnuit ultro
Siue min⁹: certeq; canēt min⁹: oē mouem⁹
Hoc tibi: ne tāto careat tibi carmie charta:
Nā q̄q̄ antiquę gētis superant tibi laudes:
Nō tua maior contenta ē gloria fama.
Nec quæris quicqd iudex sub imagie dicat:
Sed generis priscos cōtēdis uicere honores:
Quam tibi maiores mai⁹ decus ipse futur⁹

Alcides deus ascēsurus olympū: Hercules cum se i Oetha cōbussisset: ob suos facinor gloriā i celestiū numer ē a patre receptus: ut i metamor. tractat Ouidius Dictus est Alcides ab Alceo auo Amphytrionis patre seu robore: qd sensisse uisus est. Propertius elegiar quarto: Audisti ne aliquē tergo q sustulit orbē ille ego sum: alcidē terra recepta uocat.

Læta molorcheis posuit uestigia terris. Molorchus pastor fuit Cleoneus non longea ne mea silua inhabitans: cuius Hercules fuit hospes: cū ad leonis iteritū descēdisset. De hoc Callimachus meminit i oethicon libris. Terris ergo molorcheis. i. domo Molorchi cleonei: qui q; parum uirilium testiculorū haberet: Molorchus ē nomiatus. Læta aūt uestigia: q; benigne Herculē susceptit: quāq̄ pauper cēsu: sed affectu diues: ut ait Lactantius grāmaticus. uñ Statius poeta: Gloria nota casæ foribus simulata salignis: Hospitis arma dei: paruoq; oñditur auro Robur ibi: & lassos qua declinauerit artus Ilice: q̄ cubiti sedeant uestigia terra. Aut qa honores illi pene diuios tribuit: postq̄ ipse Hercules addiscēs abeo quēadmodū leo coiret in terr pstrauit beluā: quæ filiū tuu dillacerauerat. istituit eni ludos quos nemea a silux loco appellauit. Parua mica. fruitulū cruſti mi cā uocat. Pauit. cibauit ipleuit. est. n. prateritū a pasco. Cornu in aurato: ut fiat solēnius tocrū. Iuuenalis Et auratā iunoni cæde iuuēcā. Gratus: quippe nō sa cultas in amico: sed uoluntas spectari debet. Inde. post hoc. Alioq; fastus. i. multos & uarios. Opus mirabile mundi: hoc est pscietiā philosophicā narrat de mundi machina: quæ qualis sit ipse status declarat per partes. Qualis in imenso descenderit aere tellus: terra oium elementorum depressissima est: quoniā in globum constet formata: suisq; uiribus tēdat ad centrū. i. medium: circūquaq; ipso aere lustrat. Lucanus: Dū terra fretum terrāq; leuabit Aer. Nam ut ait Cicero de natura deor. ii. Principio terra ipsa sita i media parte mūdi circūfusa undiq; est: hac amabali spirabiliq; natura: cui nomē est aer. Deflexerit orbē incuruū. tota nēpe terrā mare circuit: unde amphitrites & Neptunus uocitantur. Ideo Manilius libro astronomicon ait: Aequora diffudit toto nascentia ponto. Catullus: Oceanusq; mari totū qui amplectitur orbem. Aer uagus. hoc est nature mobilis huc illuc permeans. Qua surgere nititur: omnia elementa circularia sunt: itaq; dū alterū ab altero discedit proximum attingit. Aether passim fluat: quatuor elementa tetigit quibus cæli fabrica consistit: quorū ignis liquidissimus est: Ouidio scribente primo metamorpho. Hunc super imposuit liquidum & grauitate carentē Aethera. Fuit uero æter filius Damogorgonis & Achæ: ut Pronapides dixit. uerum nostri cum græcis pro elemento acceperūt. quare Apuleius maius quid in libro de cosmographia ait: scilicet cælum ipsum stellas atq; omnē sydeream compagē æthera uocari: non q; igneus sit & intentus: ut quidam putauerūt: sed q; cursibus rapidis semp rotet: unde Aristoteles sententia comprobatur in libris quos de cælo composuit ex enim semper uoluo cōponi dixit. Contextus huic. aeri cōiunctus. Ouidius in ibī: Proximus est aer illi leuitate locoq;. Calo pendenti. cælū a cauitate quidē dici uoluerūt ueteres: aut a cælatura. graeci cosmon ab ornatu: latini a puritie mundum. Claudantur ut omnia: quasi cælum a cælan. i. tegendo deducatur: Sic Ouidius in ibī: Et quod tegit omnia cælum. Par. equalē laudem. Seu quod spes abnuit ultro: quasi uelit dicere maiora: sed hoc non sperat. Tanto carmine: ubi de tuis Laudibus agatur. Carta. liber iste. Nam quāq̄ antiq̄. Messallā dicit præclarum a stemmate domus suæ. Genus. prosapiæ. Superant. superabundant. Non tua gloria est contenta maiorum fama: hac scilicet ratione non est contenta: quam ponit Satyrus Nempe miserum est alienæ incumbere famæ. Iudex: existimator quasi iudex rerum tuarum. Imagine tuorum maiorum. Quam tibi maiores. sensus est: tu contendis anteire omnes maiore: tuos re & uirtute: ut ipse futurus sis uenturis maius decus: q̄ tibi tui maiores extitere. At tua non titulis: promittit Messallam æternum fore propter sua benefacta. uno enim titulo ñ capient oīa a⁹ gesta. sed magna de illis uolumia cōstruct.

Titulus ergo non capiet. i. epitaphium non comprehendet. Est. n. titulus teste Lactantio grammatico theba. iii. memoria bonorũ factorũ: qui solet supponi tumulis mortuorũ. Cupidi. auidi auctores. s. Cõponere. ad componendum conuenire. Quicq canẽt iũcto pede: poetas intelligit: quorũ ars in uersibus colligit structura pedũ egregie locatorũ. Quicq soluto. historiographos accipit. q libera scribẽdi licẽtia uagãt. Quis potius certamẽ erit: qs p qbus ierit cõcertatio ut alius alĩ elegãter & copiose scribũdo superet. Castrisue soroue. sensus est: eorũ qcq scriptorũ excellẽtiora dicet de tua i militia domicq administratiõis sapiẽtia & integritate: nemo tamẽ uirtutẽ tuã æquare uerbis poterit: hoc est digna satis oronibus suis cõprehẽdere: qd statũ p similitudinẽ declarat. Libra. bilanx: trutina. Sedet. descendit. est autem dictio sumpta a trutina. Alterno orbe. orbẽ uocat scutulas ipsius bilancis. alterno uero p alternatiui descẽdente & exurgẽte. Incõstãtia uulgi. en diadis ẽ p uulgus icõstãtissimũ. Sedare queat. hoc ẽ officiũ summi & maxime auctoritatis uiri. solus. n. uir integer ignobilẽ uulgũ potest cõponere. Quare Maro p cõparationẽ dixit: Tũ pietate graue ac meritis si forte uirum quẽ Conspexere silent arrectisq auribus astãt. Ille regit dictis animos: & pectora mulcet. Pylo. Pylus Nestoris ciuitas fuit: de qua diuersa ẽ apud gæographos sñia: ut i octauo Strabonis de gæographia legit.

Ithace. oppidũ ubi Vlyxes regnauit: & una ex echinadibus ĩsula: sed istud refert ad sequentem uersũ: Vel pue magnũ decus urbis Vlyxẽ. Ille: Nestor. Dũ terna p orbem Sæcula fertilibus titan decurreret horis: ita dcm est ut ab Ouidio duodecio metamor. Annos bis centũ nũc tertia ducit ætas. Annos. n. Nestor tercentos egit. Homerus.

Acron tamen Horatianorũ carminũ scdo cõmentario ait Nestorem ãnos nonaginta uixisse: hoc est tribus ætatibus fũctum. unã. n. ætatem triginta annos posuisse antiquitatem refert. quod & Lactãtius grãmaticus Thebaidos q̃rto secutus est. Credit. n. Nestorem ãnos sexaginta fuisse: quũ bellũ thebanũ cõflatũ est: in quo tamen ipse militare uoluit. unde poeta scribit: Iuuenis ætate secunda Nestor & ire tamen peritura in castra negauit. Ille per ignotas audax errauerit urbes: Horatius in poetria ex Homero trãsferens ait. Qui mores hoium multorum uidit & urbes. Sed dũ audax dicit: ulyxis laudem imminuit: ut Messallã uberius laudet. Nã poetæ: sicut Strabo in gæographia scribit: heroas illos antiquissimos singulari preditos sapientia fuisse declarant: qui ad multa peregrinantes loca longis uagabantur erroribus. In amplissimo. n. ponebant multorum mortaliũ urbes uidisse: & prudentiam intellexisse: ut Nestor & menelaus apud Homerũ gloriantur qui quidem Homerus Vlyxi ante omnes in omni genere uirtutum ornato hoc attribuit in primis: Oppida multa adiit: Fuit huic sapia nota. Hic uero tractatus Tibullianus ex Homerica lectione totus excerptus est. Qua maris extremis ad penitissima quippe orbis loca Vlyxes iactatus est: & hispaniam accipit ubi extra colũnas in atlantiaco pelago Homerus Vlyxem fuisse scribit. Gyconũ manus. Cycones populi sũt Thraciæ iuxta hebrũ: quos Vlyxes certamine inito superauit. Nãq Ditis asserit q quum Vlyxes de palladio cũ Palamede certaret: & iam eius cã occubuisset Aiax timens ipse ne interciperetur: enauigauit clãculũ. Neptunus ex obitu Palamedis nepotis indignatus cum ui tempestatis aggressus est. sed ille in cyconũ terras ueniens uix illis superatis euasit sospes. Nõ ualuit cyclops ceptos auertere cursus: De Polyphemo intelligit: qui in sicilia ætnam habitauit. huic unũ oculũ i frõte solũ attribuit antiquitas: ut rem poetico figmento doceret: fuit enim uir qui prudentia plurimum ualuit: quo circa in fronte hoc est in cerebro unum oculum pro uigilantia & calliditate dr habuisse. unde Polyphemus q̃si multæ famæ interpretat: ideest p celebris. Cessit & æneæ. interpretatio est superioris uersiculi. duriusculũ enĩ id uisum est ad intellectum. Polyphemus quidem filius fuit Neptuni: ea ratione quã Aulus Gellius in noctibus atticis ponit. Vetustas enim homines supra humanas uires aliqua excellentes uia deorum filios dixit: qui si ferociores crudelioresq fuerãt Neptuni: ideest maris credidit: uel certe filius fuit Neptũi ex Thosa filia Phorci: ut Homerus in odyssea ponit. Hic tentauit Vlyxem decipere: nisi uiri grauis prudentia iterc̃sisset: quã tangit dicendo per synecdochen. Iuncta maroneo fœdatus lumina baccho. Sed clarius & breui ptractãda est fabula. Post excidiũ troianũ Vlyxes ab Celeno cepit oraculũ se uariis regiõibus iactãdũ ãteq ad prios lares pe-

At tua nõ titulus capiet sub nomine facta
Aeterno: sed erũt tibi magna uolũina uersu
Cõuenietq tuas cupidi componere laudes
Vndiq: quicq canẽt iũcto pede: qq soluto:
Quis poti9 certamen erit: sim uictor i illis
Vt nostrum tantis inscribam nomẽ iactis:
Quisq: tibi maiora gerit castrisue foroue:
Nec tamen hic aut hic tibi la9 maiorue mior
Iusta pari prẽitur ueluti cũ põdere libra: Cue
Prõa nec hac plus pte sedet: nec surgit ab illa
Qualis ĩ æquatũ si quãdo on9 urget utrinq
Instabilis natat alterno depressior orbe.
Nam seu diuersi fremat inconstãtia uulgi:
Non ali9 sedare queat: seu iudicis ira
Sit placanda: tuis poterit mitescere uerbis:
Nõ pylos atq ithace tãtos genuisse ferũtur
Nestora: uel puę magnũ dec9 urbis ulyxẽ.
Vixerit ille senex q̃is dum terna per orbem
Sæcula fertilib9 titan decurrerit horis:
Ille per ignotas audax errauerit urbes:
Qua maris extremis tellus icluditur undis
Nã cyconũq man9 aduersis repulit armis
Nec ualuit cyclops ceptos auertere cursus:
Cessit & ætneæ neptuni9 incola rupis

ueniret: postea q̃ igit̃ multa perpessus est: uenit in siciliã duodecim comitibus sociatus: ubi hominẽ ferum & inmanem Polyphemum nomine cõspicatus de loci situ & hominum ritu scisciatur: ille superbe: ut feritas postulabat: respondens: duos ex illis continuo iglutiuit: sequenti luce rotidẽ fregit dẽtibus: nec aliter inclinante die in cæteros se habuit. tunc Vlyxes pacis recõciliatione simulata: cadũ unum ex tribus quos secũ uexerat: sitienti porrexit: supplicans ut sibi reliquisq; sodalibus uim nollet iferre: quod gigas si aliũ sibi dedisset uini cudũ: deĩ de aliũ pollicitus est. Quãobrẽ ebrius somnũ cepit: cui Vlyxes cũ cætero comitũ cœtu necẽ parans oculum unũ quẽ solum in frõte gestabat: acutis palis eruit: inter sectarũq; ouiũ pellibus iduti oẽs: ut fallaciã illi iniicierent: ab antro tuti degressi sunt. Maroneo ergo bacho positum est non a Marone: de qua urbe Liuius in prio de bello macedonico meminit: sed ab hoĩe Maroneo nomine: ut in Probo cõmẽtatore scriptũ inueni Nã ubi Virgilius in georgicis dicit: Iuuat ismara bacho cõserere: ille ait ismarę eẽ oppidũ: quod expugnauit Vlyxes quũ a Troia discederet: & uictor uinũ accepisset a Maroneo: cuius pater Cupithus tradit: quod uinũ cycopli dedit. Eius ãt tãta uis fuit: ut unũ uini metrõ uiginti metra sustinuerit aquæ: iuxta quã sniam auctor loquitur: & Propertius elegiarę secũdo inquit. Necnon ismario tu polipheme mero. Plinius aũt in naturali historia quartodecimo ex homeri sententia Maroneum nasci in loco Thraciæ maritimo dicit. Vexit &. æo. pla. per ne. uen. Fabulamenta poetarum referunt q̃ itidem ab æolo Hippotadæ uentos accepit in utro: ut domum suam sine læsione eorum enauigaret: at quum diebus nouem enauigans portum tetigisset: tanta fuit sa miliarium auiditas: quid illud esset intelligendum: q̃ opes putantes illic congestas utrem soluerũt: quo facto Vlyxes iterum ui uentorum aduersaria arreptus peregre ire coactus est: dicente Ouidio metamorphoseos quartodecimo: Proxima post nonam quum sese aurora moueret: Inuidia socios prædaq; cupidine captos: Esse ratos aurum dempsisse ligamina uentis. Cũ quibus isse retro per quas modo uenerat undas: Aeoliiq; rati portus repetisse tyrãni. Aeolus enim: ut strabo in gæographia scribit ex græcoꝝ sententia: ideo habitus ẽ uentorũ custos & rex: quod i ipsius freti locis: per quæ cursus & recursus est: & nauigationis asperitas perfluxus atq; refluxus aggrediendi signa cõmonstrabat. Apud enim maiores nostros ob aliquam cõmoditatis rationem magni uiri sunt celebrati pro diis: ut in deorum natura Cicero scribit: & plerique primatu digni sũt hiti: qualis Danaus in argis inundationes ostentans: & Atreus aduersum solis cursũ uates habiti & aurispices reges. Preterea: ut idem gæographiæ sexto scribit. Sicilia uulcano sacra tribus in locis q̃si crateribus efflat: quũ tota ignita sit. Si igitur uenti spiraturi sũt: pro eoꝝ qualitate signa ptenduntur. Nãq; si auster erit: nebulosa circũ insulam effundebat caligo: adeo ut pcul spectantibus Sicilia non cerneretur. Si boreas: ex altero cratere pura flãmæ altius uehebant: maioresq; irrũpebãt spũs. Sic de euri & zephiri obseruationibus scribitur: in qbus omnibus custodiendis Aeolus diligentissimus a poetis sub fabulamento poetico ueritatem sequẽtibus uentorum rex uocatus est. Vlyxes autem secundum Homerũ in Sicilia corioꝝ sutorẽ inuenit: a quo uẽtos datos ab Aeolo insutos esse fictum est: qui alludere uoluit ad piscationem galeotarę piscium: quam in sexto Strabo pertractat. Incultos læstrigonas. Læstrigones populi sũt in extremo Italiæ Siciliã uersus efferis moribus habitantes prius urbem Formiarum inter Terracinam & Siluessam: dicente Ouidio. Inde lami ueteres læstrigones inquit in urbem Venimus: antiphathes terra regnabat in illa. Ad hos enim Vlyxes peruenit. Iuuenalis: Fingentem Immanes læstrigonas. Antiphatemq; Hic fuit Læstrigonum rector: ut in antedicto loco Ouidius ostendit. Antiphates terra regnabat in illa. Sed quare Læstrigonas dixerit: postea regem illorum subdiderit. ea ẽ ratio: ut historiam expleret. Nanq; Ouidius scribit Macbareum ab Vlyxe missum cum duobus sociis ad Antiphatem uix eum altero uitam fuga seruasse. sed orto bello una cum Vlyxis naue effugisse: cætera socioꝝ classe amissa. Nobilis artaciæ. Artacia fluuius est per læstrigonum regionem decurrens fonte limpidissimo: ut Homerus auctor est. Solũ nec doctæ uerterũt pocula circes: Circe filia solis fuit ex persa nympha Oceani filia: ut poete fabulantur. Diodorus ait filiam ex Oeta & Hecate filia Persis. nam refert q̃ sol ex Persa duos filos habuit Oetam & Persen. ex Perse nata ẽ Hecate. quæ cum pater uenenum assumpsisset: nupsit Oetæ patruo: tresq; liberos sustulit. Circem. Medeam: Aegialeum. Hæc Circe omues Vlyxis socios uertit in porcos. Virgilius. Carminibus Circe socios mutauit Vlyxis. Solus Vlyxes euasit. Quippe ut Ouidius refert. Mercurius Vlyxi florem dederat: Tmoli nomine uocant superi: nigraq; tenetur radice: & aureum colorem ostendit: de quo in naturali historia Plinius ait. Huius ope & deorum monitis ipse sospes stetit. hunc Maro in priapeis iocis scaturiens & salibus mentulam interpretatur. qua ob isolitã crassitudinem Circe oblectata se abstinuit ab Vlyxe. Circe enim ex Taurica regno fugiens non longe a Caieta sedem posuit in monte qui Circeus dicitur: de suo nomine: scribente Ouidio: Nomine dicta suo circea reliquerat arua. Herbis uel cãtu: uenesicaq; est herbaq; & uerboꝝ uti potẽtia: ut Lucanus sexto docet. Cymmerion etiã obscuras accessit ad oras: Cymmerion græce positũ ẽ: & populi sũt in Asia uicini sedibus amazonũ: ad quos Homerus i odyssea scribit Vlyxem ex ultimo occidentis mari applicuisse: quos certe ipse ad inferos eẽ cõstituit ea ratione q̃ ad septẽtrionem & occasum habitant loca sita ad bosphoꝝ: uel q̃ Homeri ætate uel paulo ante accessum ad Cymmerios factum fuisse commemorant ad æoliã usq; ad Ioniam: ideo etiam obscuras oras dicit: q̃ Tauꝝ: ut ait

Victa maroneo fœdatus lumina baccho:
Vexit & æolios placidum per nerea uẽtos:
Incultos adiit læstrigonas: antiphatemq;:
Nobilis artaciæ gelidos quos irrigat unda:
Solum nec doctæ uerterunt pocula circes:
Quãuis illa foret solis gen⁹ apta uel herbis
Aptaq; uel cantu ueteres mutare figuras.
Cymmerion etiã obscuras accessit ad oras

Priſcianus cymmeriis gelidis habitant ſub finibus unum. Quippe hoc itidem oſtēdit Homerus obſcuras eorum oras per agri clima iſinuans q tenebroſus ſit quum aere & nebula illi cooperti ſint. Vnde Guarinus nr in Strabonis gæographiæ primo Homerum iterpretans ait: Illis ſol nunq Phaeton ſua lumina ſpargit: Pernitio ſa ſuper nox ſemper tenditur iſtis: Iccirco Oui. metamor. undecimo ſomni domū deſcribēs quū ppe cymmerios eē dixiſſet ſubdidit. Quo nunq radiis orienſue Phœbus adire poteſt: nebulæ caligine mixtæ Exalātur humo: dubiæue crepuſcula noctis. Quis: pro quibus antiquæ poſitū. Cadāte die nunq ortus apparuit: hinc dignoſciē q ſunt populi in ultima regione Aſiæ uerſus ſeptentrionem poſiti: quum neq in ortu ſuo ne q in occaſu ſol illis ſe nunq oſtendat. Dies. ſolaris lux. Seu curreret infra: per antipodū regionem nobis inferiorē dicit: quaſi mīg non ſit: ſi quum ſol nobis lucet illis non uideatur: at ſaltem quum a nobis recedens luſtrat antipodas: uideri procul dubio apud illos deberet. Vidit ut inferno plutonis ſubdita regno: Magna deum proles leuibus diſcurreret umbris: p fabulamenta poetica Vlyxem ad iferos deſcendiſſe dicit cum ille ſcilicet ad boſphorum Cymmerium & cymmerios populos acceſſerit: qui quoniam tenebroſa incolunt loca: antiquitas Vlyxē ſinxit ad infernos deſcendiſſe: hoc eſt ad finitimas iferno & obſcuras regiones: Propertius ſecundū fabulas ait elegiarū tertio. Nigrāteſq domos animarū impleſſe ſilentū. Nā ibi deorum prolem uidit: qualis fuit Hercules & Bacchus: quorū ſimulacra ſtetiſſe illic putauit antiquitas. Poteſt & generaliter accipi de humāo genere. omnes eni ſeruus aut citius ad imam ſedem pperamus: ut Ouidius tradit. Illud quoq non inconuenit ut magna deū ples ad Vlyxem referatur: & ſubitelligatur dum diſcurreret. Nam ex Ioue genitus eſt Acriſius: & ex eo Laertes: ex quo & Anthidia Vlyxes a Ioue quantum tenens locū ppaginis. Svrenū littora puppi. ſyrenes nymphæ fuerunt Acheloi filiæ: quæ in tractu pelori tam artificioſe cōcinebant: ut una uoce: altera lyra: tertia tibia trāſeuntes nautas detinerent. Ouidio ſcribente de arte amādi tertio: Monſtra maris ſyrenes erant: quæ uoce canora Quaſlibet admiſſas detinuere rates. Hac ex cauſa Vlyxes prudentiſſimus & rerum ſcientiſſimus ſocios cæra ſuas aurus obligare iuſſit: ut iminens periculum euaderet: dicente Martiale ad Caſſianum: Svrenes hilarē nauigantium pœnā Blādaſq mortes gaudiūq crudele. Quas nemo quondam deſerebat auditas Fallax Vlyxes dicitur religſſe. Sed Palephatus libro prio incredibilium eas fuiſſe meretrices ſcribit: quæ deciperēt nauigātes: ut Euſebius de temporibus memorat. Cōfinia tergemini montis. neq fines lilybei: pachini: Pelori accipimus iter quos ſcylla latrās iſima inguinū pte tumultuat. Sed qd ait Erathoſtenes: quē Strabo in gæographiæ prio dāna: quū Homerus reph̄ēdat cōplurib in locis: tū q de ſyrenibus locutus ſit perperā: nā cū: ut ait ille: q ſyrenes in tractu pelorio ponāt: alii ad ſyrenuſas iſulas: qua plus q duo milia ſtadioꝝ abſint: illas autē triuerticē eſſe ſcopulū: qui cumanū apoſidomare ſinū dirimat. Verus ſcopulus ille nequaq triuertex eſt: nec nimis in ſublime tollit: cæterus cubitus qdē longus & anguſtus a capreæ freto locis extendit: altero ex montis latere ſyrenū ſacellum habens: ex altero āt ad poſidomatē ſinū puæ tres iſulæ adiacēt deſtæ petroſæ: qs ſirenuſſas uocāt. Sed quū Hōer dixerit eas eē ñ ē error: habito ad Siciliā reſpectu unde nō diſceſſit. Nantem: nauigātē. Orbē ſæuo. gurgite: tāetſi utiq ſemp pcelloſo: tum maxime tamen ſæuo: quippe Ouidius ſcribit metamor. xiiii. Scyllā cū in monſtrū horrendū conuerſa eſſet memorē ueneficiorū Circes abſorpiſſe quoſdam ex Vlyxis ſociis Circē amantes. Charibdis uiolenta ſuo ore: hoc ideo dictū eſt: quoniam monſtrū iſtud eſt loco tempeſtuoſo. Nāq alternatim ſurſū deorſum uerſus uoluitur: quod ſtatim poeta notificat. & Homerus ſcribit Vlyxem in ſorbitionem ipſius incidiſſe: ſed tamen euaſiſſe. Paſcua uagi ſolis: non occidentem regionem accipit: ubi fabulantur poetæ eſſe ſolis ſtabula: ſed Siciliæ partem intelligit: ubi ex ſententia Homeri in Odyſſea Lampetie: cuius ſoror erat Phætuſa ſolis filia ex Næra nympha: patris armenta cuſtodiebat. qua iter faciens Vlyxes ſociis puniſit ut exhillis arriperent: quod ne facerent a Circe prærmonitus erat. Quāobrē fecit naufragium. hāc fabellam tetigit Propertius elegiarum tertio: Lampetien ſiculis uerubus mugiſſe iuuencos Paueratthos phœbo filia lampetie. Atlantidos arua calypſus. Calypſo fuit Atlantis filia. ut in odiſſea ſcribit Homerus: & Virgilius maro in priapeis inquiens. Hic legimus circen atlantiadamque calypſon Granda dulichii uaſa petiſſe uiri: Quamquam Heſiodeus in theogonia Oceani & Tethios filiam ſcripſerit. Ad hanc naufragus Vlyxes poſt abitum a Circe peruenit: eiuſque contuberio ſeptennium uſus eſt. quæ habitauit in inſula de ſuo nomine in mari aphrico iuxta ionium uerſus maiores ſytes. Tellus phæacia. Corcyram dicit: quo perueniens naufragus ab Alcynoo rege benigne ſuſceptus eſt: cuius in dicendo copia & ornatu capta dicitur nauſicaa regis filia. Quamuis Homerus noſter in priapeis ridens dixit membri magnitudine oblectatam: cuius craſſitudinem mirata eſt frondenti ramo uix potuiſſe tegi. Finis: quippe ſuorum errorum finis fuiſſet Corcyra ſi regiam filiam oblatam ſibi in matrimonium accipiſſet: ſed abiit: ut Homerus ampliſſime cecinit. Seu finis: quia inde diſcedens recta

Quis nunq cadente die ſapparuit ortu
Seu ſupra terras phœbus: ſeu curreret infra.
Vidit ut inferno plutonis ſubdita regno
Magna deū ples leuibꝰ diſcurreret undis:
Prēteritq cita ſyrenum littora puppi.
Illum tergemini nātē confinia montis:
Nec ſcyllæ ſæuo conterruit impetꝰ orbe:
Cū canibꝰ rapidas iter freta ſerperet undas
Nec uiolēta ſuo conſūpſit i ore charybdis.
Vel ſi ſublimis fluctu conſurgeret imo.
Vel ſi interrupto nudaret gurgite pontum:
Nō uiolēta uagi ſileātur paſcua ſolis:
Nō amor: & fœcūda atlātidos arua calyp-
Finis & errorum miſeri phæacia tellꝰ. Cſus

domum annauigauit: sed a Thelegono interceptus uitam finiuit. Atq; hæc seu nostras. uel poeta de erroribus Vlyxis famam diminuere: ut Messallæ gloriam largius extollat: quasi fabulosa fuerint multa quæ de eo enarrantur: ut Ouidius in tristibus. Adde quod illius pars maxima ficta laborum. Et Eratosthenes adeo fabulatorias de Vlyxe nugas ludit: ut eum omnes tum maxime Homerus uaniloquū fuisse testatus sit. Tua dū facundia maior. Quintilianus decimo Messallam facundum fuisse notat. Messalla nitidus & cādidus & quo dammodo præferens in dicendo nobilitatem suam uiribus minor. Qui etiam Cicerone florente non parum in eloquentia dignitatis cum Pollione obtinuerit.

Atq; hæc seu nostras intersūt cognita terras
Fabula: siue nouū dedit his erroribꝰ orbē:
Sit labor illiꝰ: tua dum facundia maior.
Nam te nō alius belli tenet aptius artes:
Qua deceat tutā castris deducere fossam:
Qualiter aduersos hosti defigere neruos:
Quēue locū ducto meliꝰ sit claudere uallo
Fōtibus ut duces errumpat terra liquores:
Vt faciliſq; tuis aditꝰ sit: & arduus hosti:
Laudis & assiduo uigeat certamine miles:
Quis tardāue sudē melius: celerēue sagittā
Iecerit: aut lento perfregerit obuia pilo:
Aut quis equū celerem arcto cōpescere frēo
Possit: & effusas tardo pmittere habenas.
Inq; uicem modo directo cōtendere passu:
Seu libeat curuo melius contēdere gyro:
Parua seu quis dextra uelit: seu leua tueri:
Siue hac siue illac grādis uenit ipetꝰ hastæ
Amplior: aut signata cita loca tāgere fūda:
Iā simul audacis ueniūt certamina martis:
Aduersiſq; parant acies cōcurrere signis:
Tum tibi nō desit faciem cōponere pugnæ
Seu sit opꝰ quadratū acies cōsistat i agmen
Rectus inæquatis decurrat frontibꝰ ordo.
Seu libeat duplicē: seu uictū cernere martē
Dextraq; ut leuum teneat: dextrūq; siniſtra
Miles: sitq; duplex gēmis uictoria casus.
At nō per dubias errāt mea carmia laudes:
Nā bellis experta cano: testis mihi uictæ
Fortis iapidię miles: testis quoq; fallax
Pānonius gelidas passim disiectꝰ in alpes:
Testis arupinus: & pauper natꝰ in armis:
Quē siquis uideat uetus ut nō fregit ætas:
Terna minꝰ piliæ miretur sæcula famę.

Nouum: non uerum sed fictum. Artes belli: rei militaris scientiam. Fossam. fossa est castrorū & murorum circa & extra pomeria: fouea uero scolis dicit: a fodio utrūq; uenit: inde fossor & fossorium. Describit autem particulatim quibus inniti rebus imperator in bello debet. Neruos. instrumenta bellica qualia sūt phalarica: balista: scorpio: & huiusmodi reliqua. Sit melius claudere: scilicet ab incursu hostium. Dulces liquores. fonticulosos: ne exercitus aquarum penuria obruatur. Assiduo certamine laudis. Miles non torpere debet: sed assiduo ludo laudem quærere: cui' pter strenuitatem ductor afficiatur. hoc autem satellites in castris decet efficere uti postea in bello corpus ad omnem uirtutis patientiam induratum habeant. Iccirco Lucanus de Catone scripsit: Iamq; actu belli ñ doctam ferre quietem Constituit mentes seriemq; agitare laborum. Et a Claudiano scriptum legimus: Si bella tonant prius agmina duris Exerceat studiis: & sæuo ꝑ strue marti. Tardam. non celeri uolantem cursu.

Lento. flexibili uel tardo. Arcto freno. idest oria satis anguste fabrefacta. Compescere. retinere: qđ magnæ est industriæ. Huius dicti cōtrarium statim ponet. Permittere. effundere. & in totum dare. Virgil. Classiſq; immittit habenas. Loca signata: pro scopulo dixit: quasi ad signum. idest metam electa: Martis. belli aut ueri aut in speciem ueri. Aduersis signis uexillis obuiam directis. Faciem. prospectum totius pugnæ. Agmen quadratum: uti per quadrangulum dispositum icedat quadrate. huiusmodi institutionis exercituum in bello uarias species Liuius in decadibus ponit. Inæquatis: ut altera sit maior: & effusior altera. Duplicem: dupliciter diuisum: aut iunctū: simul cōmixtum. Dextraq; ut leuum teneat miles: intelligit strēnuitatem militis utrāq; in pugnæ partē se uiriliter exercētis. Dubias. incognitas & non ueras.

Fortis iapidiæ. laus est a corpore & animo. De fortitudine iapidum scribit Appianus alexandrinus. Iapis ætholus fuit qui in ea parte qua Timanus fluuius decurrit oppidum constituit: & inde ea pars iapidia appellata est. horum populorum oppidum arupinum Messalla deuicit: ut idem auctor scribit. Fallax pannonius. fallaces hoc est rebelles & perfidos pannonios ostendit idem Appianus in libro qui inscribitur Illyrius: ubi ait: q pannonii sunt a romanis dicti: qui a græcis pæones appellantur: olim inter illyrios annumerati. pæones autem appellanti a Pæono uel Pannonio filio Autarii nepote Illyrii: qui genitus est ex Galathea & Polyphemo. eam enim regionem tenuit. & a se cognomen imposuit. In gelidas alpes disiectos. in montes altiſsimos: & ideo ad capiendum difficillimos. Testis arupinus & pauper natus in armis: duo dicit. primum hominem natum loco durissimo: deinde pauperrimo: quæ omnia fortitudinem alumnis prestant. Vnde Horatius li. car. iii. Robustam amice pauperiem pati robustus acri militia puer condiscat. Vt nō fregerit ætas. Quippe diutissime uiuunt. Secula famæ pyliæ. ætatē diutissimā Nestoris Pyliæ: quē supra diximus ternam uixisse ætatē. Cētū fœcūdos. Nō de hipboreis loquit populis: qui ānū cēteſimū trāsigūt: & ultra: ut Festus asserit: & Pidarus Symonideſq; poetæ ānos mille uiuer dixerūt. Sed de gallicis qbuſdā seu septētronalibus itel-

ligit gẽtibus. Ipse tamen uelox: sensus est quod quãq; efferus sit propter annorum multitudinẽ: insilit tamen etiã forti perquã intrepide. Moderator: rector equi infrenis. Domator: antique ptulit pro domitor. dixerunt. n. ueteres domo domaui domatũ. Domator itaq; hoc est gubernator & q̃si equiso. Libera colla. non alias a romanis i seruitutẽ redacta. Cathenæ romanæ: imperio romanorũ: & stat in methaphora a canibus colluni loro supponentibus. Veracibus signis. uera enim sũt: qm̃ sequit̃ cæli rationem: ut apparebit ex inferioribus. Quis amithaonius neq̃at certare melãpus. Melãpus fuit Amithaonis filius ex argo regiõe medicus & augur inclytus: de quo Statius in thabaide sua.

Nã modo. signũ ponit futuri euentus. Tyrio subtegmine. trama tyria: & uestem purpuream tyrio stamine factã intelligit. Itidẽ Svluius italicus quartodecio Vestis spirãtes referens subtegmine uultus. Quæ ra dlo cælat babylon uel murice picto Læta tyros. Die oriente: in ortu diei: qui dux est anni fertilis. hic eum puto intelligere martias Kalẽdas. a marte enim olim cœptus est annus. unde supra. Martis romani festæ uene re Kalẽdæ: Exoriẽs nostris hic fuit annus auis. Potest & intelligi de ianuariis Kalendis. Splendidior multo lucidior solito: & hoc propter Messallam. Liquidis undis. orientali oceano. Fera flamina. impetus nauſragos & pernitiosos. Discordes. oppositis ad inuicem regionibus discedentes. Curua. epiteton est.

Cursus assuetos: nempe astiterunt. Arguit autem a quatuor elementis futuram Messallæ gloriam atq; fœliciratem excellentissimam. Rapidum quia semper fluctuat. Est huic Virgiliana sententia cõsimilis. Quũ placidum uentis staret mare. Intelligit uero malachiã fuisse: quæ latine frustra dicitur: græci quoq; uocant: quando fluctus non mouentur. Iuppiter. q uotis ac precibus orantis non defuit. Vicinum olim pum liquit. hvpalage est. Nam prius liquit cælum: deinde uentens affuit. Sed olympum montem: qui excedit nubes significat ideo uicinus cælo dicitur. Intentũq; tuis precibus se præbuit aure. qui audit aurem præstat. Iuuenalis. Nam cum facilem stillauit in aurem. In hoc autem q̃ attente audit propitius uidetur. Horatius sermonum primo. Neq; se fore posthac Tam facilem dicat uotis ut præbeat aurem. idest exaudiat uota præcantis. Calpte annuit. diuorum sanctitas & regum maiestas exigit ut capitis motu & inclinatione uoluntatem indicent suam: ut supradictũ. Gallia. q̃tũ populo romano rebellis bellũ iferebat. Audax hispania. ppriũ ẽ hispaniæ adiectiuum. Iõ Hora. car. iiii. Quis germania quos horrida parturit fœtus icolumi Cæsare: Quis feræ bellũ curet hiberiæ. Latis tris. qa ãplissima ẽ hispauia. Lucanus. Emitti terraq; i deuia martẽ Inque feras gẽtes Cæsar uidet. & Priscianus i iterpretamẽto Dionysii: Ad spatiũ multũ terraq; rura colẽtes. Oceanũ boreo cõtigũt frigore duq;. Sic Hora. laudãs Cæsarẽ car. iiii. has duas gẽtes cõplectitur. Te nõ pauctes funera gallíæ Duræq; tellus audit hiberiæ. Nec sera the. aut theroneo legemus: aut thereo penultima pducta adiecto te ex uersu. Nã salusti. i lugurtino theronẽ coloniã meminit i cvrenis: & aphricã itelligit. quã oli Herculis socii diuersi generis tenuerũt: seu tereo a tereis cõditoribus: eadẽ tamẽ ẽ historia. Strabo. n. i ultio gæographiæ scribit Cvrenẽ urbẽ eẽ maximã: quã terei cõdiderũt: q ex Iaconia pfecti Therã isulã coluerũt. hæc aũt Thera olim uocabaẽ calisto: ut Callimachus ait. Noie calisto primũ: sed postmodo thera Dicta fuit tellus urbis origo meæ. Et Eusebio referẽte li. tẽporũ: therei cõdiderũt cvrenẽ oraculo sic iubẽte: sed eius cõditor fuit Battus: q pprio noie fuit Aristeus. Sed cũ a cyrene libya sit cvrenea: ut Iustinus scribit postmodũ uocata: hic nos aphricã itelligimus. Nilus ægyptus. s. nec ægyptus tãtũ: sed, & arabicus tractus: & regio quæcũq; nilo aluit. nã a flumie puicias capit. Vel regia lvmpha coaspes. Quidã driaspes legũt: Coaspes fluuius ẽ ex Perside, pfusus sõte cadẽs ido: stringit Susa oppidũ: i cuius ripis: ut Priscianus i iterpretamẽto Dionysii ait præclarus fulget achates Põdere cõsimilis uoluit quos unda cylidris. Huius fluminis aq̃tãtæ dulcedinis ẽ. ut Solinus referat i memorabilibus reges psaq; ex ea iussisse sibi i mẽsa utiq; ministrari: qd & Herodotus li. i. historiaq; testat: q si forte pagrãdũ eẽt: ne tã dulci careret poculo: exhaustã ex eo secũ ferebãt. Aut rapidus cvri demẽtia cydnus. aut cyri græce dixit p Alexandri: qui

Centum fœcundos titan renouauerit ãnos:
Ipse tamẽ uelox celerẽ supedere corp9 (nis
Audet equũ: ualidisq; sedet moderator hẽ
Te duce nõ alias cõuersus terga domator
Libera romanæ subiecit colla cathenæ.
Nec tamen his cõtent9 eris: maiora pactis
Instãt: compertũ ẽ: ueracib9 ut mihi signis
Quis amithaoni9 nequeat certare melãp9.
Nã modo fulgentẽ tyrio subtegmine uestẽ
Indueras oriente die duce fertilis anni
Splẽdidior liqdis cũ sol caput extulit ũdis
Et fera discordes tenuerunt flamina uenti:
Curua nec assuetos egerũt flumina cursus:
Qui rapidũ placidis ẽt mare ostitit undis:
Vlla nec aereas uolucris perlabitur auras:
Nec q̃drupes dẽsas depascitur aspa siluas:
Quin largita tuis sunt multa silentia uotis:
Iuppiter ipse leui uect9 per inania curru
Affuit: & cœlo uicinum loquit olympum.
Intentaq; tuis precib9 se præbuit aure:
Cunctaq; ueraci capite ãnuit: addit9 aris
Purior eluxit structos sup ignis aceruos:
Quin ortãte deo magnis insistere rebus
Incipe: nunc idem tibi sint aliisq; triũphi
Non te uicino remorabitur obuia marte
Gallia: nec latis audax hispania terris.
Nec fera thereo tellus possessa colono:
Nec q̃ uel nilus uel regia nympha choaspes

.i. magnus dñs respectu regꝫ a se gestarꝫ dictus ē. In cydni enim alueum Alexander ideneris æstuatiõe seruescẽs se iniecit: ut illius refrigeratiõe æstũ leuaret: sed rigiditate obstupefactus agrotauit: iõ demẽtia cyri dictum est. Aut Cyri regis persarꝫ: gcũ signa cõferret aduersus Tomyrim: cuius filiũ bello iter fecerat: fluuiũ temere trãsgressus dissipato ab aquarꝫ rapiditate uorticibus exercitu fere oppressus ẽ. Seu legimus gyndes ex sententia Herodoti primo historiarꝫ. Regionẽ. n. babyloniæ intersecãs Opin oppidũ interfluit: nãqꝫ cyrus olim in labuntũ Nicoris filium agmẽ mouẽs cũ ceneret unũ ex sacris equis id flumẽ ingressum submergi indignatus deos testatus est se ad eo eum exhaustuꝝ ut uel mulierculæ pmeabile fieret: ac statim intermisso itinere dum flumen dispergit in tercentos & sexaginta riuos æstatem oẽm contriuit. Impia nec sæuis celebrans conuiuia mensis Vltima uicinus Phœbo tenet arua padeus. Padei populi sunt indiæ auroram uersus carnibus crudis uescentes. qui teste Herodoto libro historiarum tertio: quum uident familiarẽ ægrotare: eũ interimunt: licet neget se ægrotare: necatũqꝫ epulantur. Quin etiam sene homine ex consuetudine occiso pascuntur. Nec qua regna uago tomyris finiuit araxe. Tomyris regina Amazonũ bello iuictissima hoc suũ ampliauit imperium usqꝫ ad araxẽ. qui teste Strabone xi. gæographiæ Armenię & Atropiam terminat. nam ad orientẽ illatus ad occasũ septẽtrionẽqꝫ flectit: & prio Azaram præterlabitur: deinde Artazata Armeniæ urbem: postea per araxinum campum in mare caspium emittit. Et Herodotus: quẽ imitatus ẽ Callisthenes dixit eum ex mantiana profluentem in quadraginta amnes scindi: & scytas bactrianosqꝫ diuidere. Sed hæc Strabonis non uisa sunt ualde ueri simili a.

Profluit: aut rapidꝰ cyri dementia gindes
Crethæis ardens aut unda caryſtia cãpis:
Nec qua regna uago tomyris finiuit araxe:
Iampia nec sæuis celebrãs conuiuia mẽsis
Vltima uicinꝰ phœbo tenet arua padeus:
Quaqꝫ hebrꝰ tanaisqꝫ getas rigat atqꝫ magi
Quid moror oceanꝰ põto q̃ ptiet orbẽ (nos
Nulla tibi aduersis regio sese offeret armis.
Te manet inuictꝰ romano marte britãnꝰ:
Teqꝫ interiecto mundi pars altera sole:
Nã circunfuso consistet in aere tellus.
Et quinqꝫ in partes totus disponitur orbis.
Atqꝫ duæ gelido uastantur frigore semper:

Creteis ardet aut unda caryſtiq campis: de Carvsto euboæ supra memorauimus: iuxta quã fuerũt aquæ calidæ ex sententia Plinii trigesimoprimo naturalis historiæ: & eiusdem operis quarto. ubi ait qꝫ Carvstos notior est aquis calidis q̃ alopiæ uocant q̃ marmore carvstio. Strabo autem refert louem scripsisse de euboea qđ uel tenuis euripi tempestas satvriensium in euboea agrum ad Omphalẽ a Boetiæ littore segregauit. quum apud Cretam fretũ appellatum abscinderet: unde cretæis campis unda ardet positum est. Et prius id Strabo dixerat ex possidonii sententia terræmotum in euboea penetrasse olim ex syria: adeo ut Arethusæ qui i chalcide fons est occæcatus fuerit ortus: & permultis adeo post diebus scaturisse ore: nec antea conquassari desiuisse multas i sule partes q̃ i lelanto campo telluris hiatus ignitum fluuium euomuerit. In decimo quoqꝫ eiusdem operis idem auctor refert Chalcidis urbis campum esse: i liliantum seu lelãtum appellãt: in quo calidarũ aquarũ scaturigines erũpebant ad curãdos morbos aptissimarũ: quibus Cornelius Sylla iperator Romanorum est usus: sed hoc sua etiã tempestate prorsus euanuisse dicit: Seu intelligimus caryſtũ flumẽ Cretes regionis iuxta pontũ in colchos Defluens: ut Ptholemæus scribit. Caius Balbus primã syllabã corripuit in primo argonautices: Timeo põtũqꝫ cretãqꝫ. Sed Virgilius Maro inquit in buccolicis. Pars scythiã aut rapidũ cretæ ueniemus oaxem. Quaqꝫ hebrus tanaisqꝫ getas rigat atqꝫ maginos. Gæte & Magini populi sunt i parte septẽtionali. alteros Tanais: alteros Hebrus rigat. Hebrus est Thraciæ ex Pindo deriuans: ut in Metauris dixit Aristoteles. Tanais Scytiæ i parte ubi aquilo oritur: ut dixit Porphvrio cõmẽtator carminũ horatianorum tertio: Strabo uero affirmat originem habere incertam: sed nõnullos existimasse eum habere fontem in caucasiis montibus: qꝫ multus ad septẽtrionem feratur. postea conuersus emittit in paludem meotim. Populi iuxta hos fluuios hitantes bellicosissimi sũt Horatius carminum quarto. Augustũ laudãs. Non seres infidiqꝫ persæ Nõ tanain prope flumẽ orti. Quid moror: oceanus ponto qua continet orbem. Figura ẽ correctio. Quippe generatim particulas totius orbis tetigit. sed nũc uniuersum terrarꝫ tractũ concipit dicẽs. Oceanus Ponto qua cõtinet orbẽ. Armis aduersis: in testis armis & oppositis. Infert enim eas gentes tã uehemẽter formidaturas: ut se bello iferre cõtra Messallam non audeant. Te manet inuictus romano marte britannus. Hoc non illi obstat quod dixit. Oceanus ponto qua continet & cætera. Nam extra orbis circulum sunt & alia loca: ut Tyle Orchanes Britania: quæ pẽitus orbe toto diuisæ sunt. Sunt autem Britanni dello inuicti: ut historici tradunt: quos Tibullus a Romanis nũq̃ supatos dicit. Te manet. Messallæ commendatio non exigua. Alii quippe imperatores Britaniam subiugare ñ potuerunt: at Messalla expugnabit. Mundi pars altera. Antitchthones intelligit: qui nobis sub pedibus sunt Et interiecto sole dicit: quoniam solo nobis discedens illis diem affert. Quod hoc possibile sit rationem subdit dicendo: Nam circũfuso consistit in aere tellus. Sane locutus est secundum geonomos & astrologos: talemqꝫ affert sensum. Terra globea est. ideſt sphærica in medio posita ita ut aere circũqua uoluatur. Eius partes sunt quinqꝫ: quarum duæ extremæ sunt inhabitabiles. semper enim frigore regescunt: media nimietate caloris excludit habitationem: Cæteræ duæ inter hanc calidam zonam mediã & extremas alias frigidas temperiẽ habent. Iccirco ab hominibus coluntur. His ita positis demonstrat antipodes esse in inferiori parte earum regionuum quas non habitamus: quum & aer illas temperet & sol. Cõsistit. quasi pũctus circũfuso aere. Lucanus. Dũ terra fretũ terrãqꝫ leuabit aer. Disponit in partes. diuidit ab astrologis i qnqꝫ plagas: duæ extre

mæ.ſ. Vaſtãt frigore. Hãc ſniam Vir. Maro ĩ Georgicis: & Ouĩ. Naſo prio metamorphoſeos cõplexi ſunt

Illic & dẽſa tellus abſcondit'umbra: quippe ut ait Virgilius Maro. Sol pallẽtes haud unquam diſcutit umbras: Nec quũ inuectus equis altum petit æthera: nec quũ præcipitẽ oceani rubro lauit æquore curũ. Denſa ita q; umbra defectu ſolis inaceſſi. Hor. car. primo: Pone me pigris ubi nulla cãpis Arbor æſtiua recreat aura. Quod latus mũdi nebulæ maluſq; iuppiter urget. Incepto plabit̃ unda liquore: ſignat flumĩa cõcreſcere ui frigoris: nec naturalẽ hĩe curſũ: qd ſtati declarat. Durata ĩ glatiẽ & niuẽ. i. cõcreta & gelu & niuiũ rigoribus:

Quippe ibi ñ unq̃ titã ſupingerit ortus: rõnẽ, ꝑdicto rũ ponit. Sol. n. p ſigniferũ ſemp diſcurrẽs ab eius ecliptica nũq̃ diſcedit. Is ãt obliquus ẽ: & p mediã auſtralẽ tedit. quare ſeptentrionalis & brumalis nunq̃ radios ſolares accipiunt. Sed philoſophoꝝ referre uarias d hac cæli parte opiniones graue nobis non eſſet. niſi uerear officium interꝑtis tranſgredi. At media eſt phœbi ſemper ſubiecta. quæ dicitur auſtralis. Subiecta quo niam ea eſt uia ſolis continua. Seu ꝓpior terris æſtiuum ſertur in orbem. Secũdum aſtrologiã loquit̃ quũ ſol nobis appropinquare zodiaco regrediẽs ſit æſtas: quum uero zodiaci ſigna aſcendit: nos liquit: & hyems ſit. In orbẽ aũt æſtiuũ intelligitur ſolſtitiũ æſtiuale: tunc enim cum ſol ad cancrum ꝓperãs uenit & ꝑpter inquit reſpiciens ad breue ſpatiũ lucis. Nã q̃to magis a nobis recedit tanto minor eſt dies. Tellus exurgit: nam quum aratt̃ terra excreſcit: & per hoc q; terra non exurgat ſignat ab antecedenti terram in plaga boreali & antarctica non arari. Segetes. terre uel ſemina. Etẽ ſenſus. Semen ſi ibi ſpargatur frugem non facit. Pabula. paſcua herbas. Bacchuſue ceresue. hoc eſt nec uina nec frumẽta naſcuntur. Animalia habitant partes exuſtas. i. mediam zonã: quæ auſtralis dicitur. quæ non modo non habitatur ab hoibus: ſed nec ab reliqs animalibus præterq̃ paucis. Fertilis hãc interpoſita eſt ſempq; rigẽtẽ: unam plagã uult itelligi dupliciter: & quam nos habitamus: ideo noſtra quæ per interꝑtationem ſubdit: & quæ ab antipodibus colit̃ quare ifert ſtatim. Et huic aduerſa ſolo pars altera noſtro. nam ut Vir. inquit. Subpedibus nox atra tenet: maneſq; ꝑfundi. Aduerſa ergo qa oppoſita eſt nobis. & ꝓpter hoc eius incolas antichthonas & antipodas appellamus. Quas ſimilis utriq; tenẽs uicinia cæli Temperat: Ex cõſinio ipſarum & noſtræ & antipodum plagarum utraq; temperiem habet: ex noſtro tamen ad illorum tractũ aere nullus eſt ſpiritu commiſtus: ſed per ſe utraq; eruam uitalis eſt. Hinc placidus nobis. Quippe reſpectu anni antipodalis & noſtri uariantur uices temporum apud utroſq;. quando enim illis eſt æſtas: nobis tunc forte hyems eſt. Placidus quantum ad uarietatem quatuor temporum: Veris ſcilicet æſtatis autumni hyemis: ideo per tempora ſubditum. Labitur ſua enim per ueſtigia ſe uertit. Sumittere colla iugo. ideſt iugari ut terram ſubuertat aratro. & hoc quantum ad ueris & autumni tempus quo terra colitur. Et lenta excelſos uiris conſcendere ramos. Hoc quantum ad tempus ueris ſpectat. Vere enim uites pullulant. Lenta flexibilis. Tondeturq; ſeges maturos annua partus. Hoc ad æſtatem refertur: qua tempeſtate metuntur ſegetes. Et tondetur maturos partus eleganter per ſinecdochen dictum eſt. Nam ut Marcus Varro rerum ruſticarum primo ſcribit. tria ſunt genera meſſionis. Vnum ut in Vmbria: ubi ſecus terram ſtramenta ſuccidunt. & manipulos redigunt. Alterum ut in Piceno: ubi ligneum habent: ut ipſe ait' incurruũ bacillum. in quo ſiti extremo ſerrula ferrea: qua quidem ſerrula ubi comprehenderint faſcem ſpicarum ſecant ita ut in agro ſtantia ſtramenta ſint poſtmodum ſubſecanda. Tertium ut ſub urbe Roma ubi manu ſiniſtra ſtramentum capiunt: & dextra ſubſecant ad medium: a quo medio ipſe idem putauit meſſem dictam: ſeu a metendo. Et ferro tellus pontus confunditur ære. Ferro: uomere raſtris bibentibus. Aere æratis cutis. ideſt palmulis. hoc eſt nauigatur. Exurgunt oppida: hoc addidit ut habitantium multitudinem oſtendens plagæ temperiem indicet. In utroque orbe. Noſtro ſcilicet & antipodum. Itidem Lucanus octauo: Sed magna feram ſolatia mortis Orbe iacens alio. Non ego ſum ſatis: ad id redit quod initio dixerat: & circulari quaſi utens oratione ſe non idoneum ad celebrationem uirtutum Meſſallæ affirmat per id quod ſi ipſe Apollo carmen ſibi dictarit: tamen eſſet inſufficiens. Præconia. laudes: præconium a præ & cano dicitur: & ẽ ueluti deguſtatio ſoni. & ſignificat ſermonẽ & laudẽ. Præſcribat carmina. hoc eſt Apollo ipſe dictatũ mihi ꝓponat quod

Illic & denſa tellus abſcondit̃ umbra:
Et nulla ĩcepto perlabitur unda liquore:
Sed durata riget denſã ĩ glaciẽq; niuemq;:
Quippe ibi nõ unq̃ titũ ſuperigerit ortus:
At media eſt phœbi ſemper ſubiecta calori
Seu ꝓpior terris æſtiuum fertur ĩ orbem:
Seu celer hybernas ꝓpet deducere noctes:
Nõ ergo preſſo tellus cõſurgit aratro:
Nec frugẽ ſegetes prębent nec pabula terrę
Nõ illic colit̃ arua de9: bacchuſue ceresue:
Nulla nec exuſtas habitãt aialia ꝑtes.
Fertilis hãc iter poſita eſt iterq; rigentem
Noſtraq;: & huic aduerſa ſola ps altera nr̃o
Quas ſimilis utriq; tenens uicinia cęli
Temperat: alter & alteri9 uires negat aer.
Hic placid9 nobis ꝑ tempora uertitur ãn9:
Hic, & colla iugo didicit ſummittere taur9.
Et lenta excelſos uiris cõſcendere ramos:
Tõdeturq; ſeges maturos annua part9:
Et ferro tellus: põt9 cõfunditur ære.
Qui etiã ſtructis exurgunt oppida muris:
Ergo ubi præclaros poſſẽt tua fcã triũphos
Solus utroq; idem diceris magn9 in orbe
Nõ ego ſum ſatis ad tãtę præconia laudis
Ipſe mihi nõ ſi præſcribat carmina phœb9

enunciaturus sum. Est tibi qui possit. Excusat se q̃ sit minus idoneus ad laudationē. sed Messallā uehementer laudat a consuetudine & familiaritate doctorū hominū. Valgiū enim ei amicissimū dicit. q̃ sua possit gesta diuino carmine conscribere. Fuit quidē Valgius uir singularis amicus Horatii Flacci: ad quē ipse Flaccus carminū. ii. scribit cōsolās eū de morte Mystis filii sui: ubi ostendit eū poetā fuisse peximium: quādo ait. Desine molliū querelarū potius & noua cantemus Augusti trophæa. & Valgiū dictū putamus a ualgio labro⁊ uitio: quod est quasi derisionis cuiusdā spēs. Valgia. n. teste Plantiade Fulgentio sūt labrorū obtorsiones i supinationem factæ. Nō alter ꝓprior. nota elocutionē: ꝓ quo nō ē alter ꝓprior. i. uicinior. Homero æterno. Homerus ex dubitabili loco oriundus i poetica diuinus fuit. unde æterno eleganter positum est. Quāquā nō me prætereat nōnullos autumasse eum opus suum nō carmine cōposuisse sed canticis. Languida non nī pagit labor ocia. Ostendit se de diuite pauperē effectū non posse grauibus uacare musis. ocium. n. languidum uocat studiū in rebꝰ arduis poeticū. Sic Vir. ꝓ artis poeticæ uacatiōe se studiis florētem ignobilis oci dixit i georgicis. Quāuis: aut q̃uis ꝓ quātūuis. ut illud Virgilianum. Vt q̃uis auidꝰ pareret arua colono. Aut q̃uis pro quacūq; parte & uia. ¶ Vtmos est illi. mos est fortunæ ut bonos uexet: malos immunitate malorum dōec. Plautus in captiuis. Sed uiden fortuna humana fingit arctaq; ut ludet me: qui liber fueram seruum fecit: ex summo infimum. Qui imperare insueueram nunc alterius imperio obsequor. fortunæ enim uarietas est mirabilis: adeo ut dicatur iocari quotiens ignauos honorat: & honestos deprimit. Iuue. saty. Extollit quotiens uoluit fortuna iocari. Claudianus contra Eutropiū eunuchum. Culmine deiectum uitæ fortuna priori Reddidit insano non satiata ioco. ergo aduersa. i. deest inimica ut uiris inuida fortibus. Nam mihi cum magnis imperfectus est sententiæ tenor. nisi suppleas languida quōdā ocia pagebā quū domus niteret magnis opibus: hoc est dū locuplex essem: operā musis ꝑtiebar Nā supra albiorū familiam oñdit opulētā fuisse quū dixit. Nō ego diuitias patrū fructusq; requiro. Quos tulit antiquo cōdita messis auo. Domus alta. Magnitudine ostēdit ædiū suarū & ꝓneris claritatē. Sulci flaui: ab effectu flaui q̃ in eis flauescant segetes. Ditātes ordine horrea indeficientia mensis fœcundis: ordine dicit cum uelit significare se olim collegisse suis in agris cumulos ex diuerso frugum genere & i repositorio collocasse per seriem: ut cato priscus de ueterū agricultura docet obseruandum. q̃d uero q̃d ait: īdeficientia notat abūdātia: qa quāuis multa colligeret: plura tamē multo potuisset expēdere: & ne gspiā auaritiā ei posset obiicere dixit mensis fœcūdis: hoc est abūdāter instructis: & copiose, congestis. Dēso agmine: larga copia. Et domino satis: & nimiū suriq; lupoq; pecus indicat suum adeo magnū fuisse: ut quāq̃ uolūtate domini aliquid in dies eximeretur: & lupi furesq; ꝓ arbitrio auferrēt: ex eo tamē minuebat parū. Per hæc autem omnia & domum egregiam: & agros multos & fertiles: greges amplissimos habuisse se declarat. Nunc desideriū supereſt. sensus est: Olim ego quidem diuitias possedi optimas: sed nūc illis carēs easdē peropto: eo certe magis quod me uideo in ætatem descendere: cui defuturū est uiaticum. Nam cura nouatur. Cura inouatur quotiens quotiens aliquis eadem super re cogitat & cupit. Relictus: in uita scilicet. Spolier. bonis priuer meis

Est tibi qui possit magnis se attingere reb⁹.
Valgi⁹ æterno ꝓprior nō alter homero.
Languida non noster pagit labor ocia: q̃uis
Fortuna: ut mos est illi: me aduersa fatiget.
Nā mihi cū magnis opib⁹ dom⁹ alta niteſ
Cui fuerāt flaui ditātes ordine sulci: (ret
Horrea fœcundis indeficētia mēsis:
Cuiq; pecus denso pascebāt agmina colles:
Et domino satis: & nimiū suriq; lupoq;
Nunc desideriū supest. nā cura nouatur
Cū mēor accitos sēp dolor admouet ānos:
Sed licet aspera cadāt: spolierq; relict⁹:
Nō te deficient nostrę memorare camœnę:
Nec solū tibi pierii tribuentur honores:
Pro te uel rapidas ausi maris ire per undas:
Aduersis hyberna licet tumeāt freta uētis.
Pro te uel solus densis obsistere turmis:
Vel paruū æneæ corp⁹ cōmittere flāmæ:
Sum quodcūq; tuū ē: nostri sit puula cura
Sit tibi quāta libet: si sit mō: nō mihi regna

Pro te uel rapidas. Quoniam Messalla dubitare potuisset an quæ Tibullus pollicetur uana essent: utpote ꝓ uerborum iactantiam edita: nunc uates ipse præter uires ingenii corpus etiam pro illius arbitrio expositurum se ait: si demum opus sit ulta desungi. Ire: nauigare. Vndas rapidas: aut rapidas respectu ꝓcellarum marinarum: aut tunc præcipue rapidas quum hvems est: & sæuit mare. Freta hyberna. i. mare hyberno tēpore tempestuosius est: utpote q̃ ea tempestate uenti obnoxius ruant: tunc enim a nauigationibus abstinetur. Iccirco Aeneam Dido de temerario proposito increpat. Quin etiam hyberno molliris sydere classem. Et mediis properas aquilonibus ire per altum. Vel paruum æneæ corpus committere flammæ. in ignem se proiecturum testatur pro Messallæ salute. paruum autem corpus dictum est pro quantuluncumq;: Aetna enim mons Siciliæ æterna ignium eructatione mirandus. Solus subsistere: hoc est solum opponere se militū cateruis. Sum quodcunq; tuum est. sensus est. Quicquid uis esse me pro te sum: & si de me curam aliqualiter habueris non curo imperium Crœsi uel Gvllippi gloriam. Si paruula: in carmine heroico diminutiuorum abiicienda est ratio: in antiquis tamen constat aliquando diminutiones: ut hic: & Catullus iquit in argonautica: Frigidulos udo singultus ore cientem. Et iterum: Languidosq; parent tecum coniungere somnos: sed aut necessitate fit: aut per expressionem: aut fabula testatur: aut laus dicitur:

Regna lydia: quæ ditissima fuerũt: ubi flumina & lacus aureas glebulas ferũt: & strigmẽta argẽtea. Quare Horatius carminũ. iii. se sua mediocritate cõtentũ inquiẽs eẽ melius q̃ si ꝓciosæ puinciæ dñs esset dixit. Quã si migoloniis regnũ alvati cãpis cõtinuẽ. Strabo aũt i gæographia scribit illa auri strigmẽta & stricturas illius modi iam prorsus defecisse. Fama gyllippi. Quidã philippi legũt patris Alexandri magni: qui multa memoratu sempiterno digna fecit. Gyllippus aũt fuit uir lacedæmonius in bello strẽnuus: ut Iustinus scribit epithomatis trogiani. iiii. & Plutarchus in Niciæ uita. cum syracusanis athenienses bellũ itulisset: in eoꝝ auxilium Gyllippus mittitur a lacedæmoniis: ut is in quo omnis spes eet. Itaq; sæpe congressus cum Athenienſibus sæpe superauit. aliaq; non pauca facinora præclare perpetrauit. ideo magni fama gyllippi dictum est. Posse melethæas nec mallem mittere chartas. Melethæas. i. Homericas. Nam Strabo gæographie duodecio scribit plurios existimasse Smyrnam esse Homeri patriã: ex quorum opinione hic auctor loquitur. Nanq; prope Smyrnam amnis fluit meles nomine ut ille ait: de quo Statius libro. ii. siluarum i genethliaco Lucani meminit. Attollat refluos in astra fõtes Graio nobilior meletbethis. Et in tertio. Smyrna tibi gentile solum potusq; uerendo Fonte meles. Ephorus autem cumeus in libro de patriis rebus inquit Criteidã Appellis filiã uiãtam a Meone patruo peperisse Homerum quum ꝓpe fluuium melethem proficisceretur: atq; ibidem puerum melesigenem appellatum. deinceps Homerũ ionice: q; oculis captus esset. Canendi te. i. laudandi te ut regẽq; canebant. Quin etiam quum tumulus cõ texerit ossa. Ad Pythagoræ Samii opinionem loquit: qui sane dixit hominem post fata non absumi. sed uel i hominem uel in diuersas species animalium mutari p metepsicosin. i. transitionem de corpore i corpus. Vñ Oui. metamor. ultimo illius sententiam executus ait.

Omnia mutantur: nihil interit: erat: & illinc
Huc uenit hinc illuc. & quoslibet occupat artus.
Spũs: eq; feris humana in corpora transit: Inq; feras nõ: nec tpe deperit ullo. Siue ergo inquit ero homo post mortẽ siue animal: tamẽ de te cõponã: & laudes tuas celebrabo. Significat ãt post obitũ suum illius etiã se futurũ memorẽ

Dies matura fato: aut matura fato. i. approperata p mortem: aut iam fato debita. Lõga uita scilicet post priuationem præsentis corporis: qd subdit inquiens.

Tamẽ mutata figurã: p synecdochẽ: ut de Titone in cicadã conuerso legimus. Gloria. p miram candoris & formositatis speciẽ. Tardi aũt pecoris. p armenti bouũ dictũ est: cui ꝓpter imẽsitatẽ corporis & neruoꝝ crassitudinem tarditas ineſt cognita. Per liquidũ uolucris aera pennis: siue fiat uolucris auis. quẽadmodũ Horatium poetã legimus i cygnũ olim pmutandũ: quã inquit car. ii. Nõ usitata nec tenui ferar pẽna Biformis per liquidũ æter tales Neq; i terris morabor longius.

Lydia: nõ magni potior sit fama gylippi:
Posse melethæas nec malẽ mittere chartas:
Quod tibi si uersus noster notusue minꝰue
Vel bene si notꝰ: summo uel meret in ore:
Nulla mihi statuent finẽ te fata canendi:
Quin etiã mea tũc tumulus cũ texerit ossa:
Seu matura dies fato ꝓperat mihi mortẽ:
Longa manet seu uita: tamẽ mutata figurã
Seu me finget æquũ rigidos pcurrere cãpos
Doctũ: seu tardi pecoris sim gloria taurus:
Siue ego p liqdũ uolucris uehar aera pẽnis:
In quẽcũq; hoiem me lõga receperit ætas:
Inceptis de te subtexam carmina chartis:

In quẽcũq; hoiem: i cuiuscũ hois formã imutabor. Subtexã carmina iceptis charthis: metaphorice sub texã dictũ p subiũgã his uersibus de te tã scriptis. Texere ẽ textorũ qui telã faciũt. & textui textũ facit tessio aũt tessis tessi testum pro spolio & nudo. Plautus in amphitrione. Illic non uult medenuo palliũ detessere. Et Virgilius: Dum tessit hiamon halesus.

s Vlpitia ẽ tibi culta tuis mars magne kalẽdis. Sulpitia fuit filia Seruii uiri nobilis: miræ pulchritudinis adolescentula: quã seu Tibul. ut in ipsius uita diximus: cũ Cherynto misere amauit: seu cherynthus solus dilexit: huic mirũ in modum exornate martiarũ kalẽ. solẽnitate poeta martem præcatur ut adsit. Dictum est enim supius cõmẽtario. iii. kalẽ. mar. fuisse matronalia. Si sapis: si prudentia nõ cares in puellæ cõsiderãda forma & elegãtia. Hoc uenus ignoscet: auget sermonẽ. nã Venus ipsa formosissima tã & si cũ marte assuescat: cõcessura tñ est adultero ut sulpitia spectatũ ueniat. Scit. n. puellam eẽ tãtæ pulchritudinis ut spectari mereat. Violẽte. ipetuose. Mars. n. dicit: ut uoluit Cicero: q; magna uertat.

Vlpitia ẽ tibi culta tuis mars magne kalẽdis.
Spectatũ ecœlo si sapis ipse uẽi (lẽdis.
Hoc uenꝰ ignoscet: at tu uiolente caueto:
Ne tibi miranti turpiter arma cadant:
Illius ex oculis quum uult exurere diuos:
Accendit geminas lampadas acer amor.
Illam quicqd agit: quoquo uestigia mouit:
Componit furtim: subsequiturq; decor:
Seu soluit crines fusis decet esse capillis
Seu compsit: comptis ẽ uenerãda comis:
Vrit seu tyria uoluit procedere palla:
Vrit seu niuea candidaueste uenit.

Ne tibi mirãti turpiter arma cadãt: hoies nẽpe lasciuiusculi dũ petulcas illecebras spectãt ad libidinẽ mouentur & obliti pudoris motus edũt inhonestissimos. Vnde Iuue. ad irritamẽtũ ueneris Satyr. ii. iquit: Appula gãnit Sicuti ãplexu. Illius est oculis. Sẽsus est. Hẽt illa nescio qd uigoris i tuẽdo: quo dii ẽt ad ihoneſtũ appetitũ icitãtur. Gemias lãpadas. Laus ẽ a potẽtia oculoꝝ. Prop. ii. Nõ oculi geminæ ſydera nra foces. Quoquo. modus dicẽdi p i quãcũq; uelit partem se conuerterit. Subsequiturq; decor: laus est a gratia corporis.

In quẽcũq; hoiem: i cuiuscũ hois formã imutabor.
Subtexã carmina iceptis charthis:
Seu soluit crines fusis decet esse capillis
Seu compsit: comptis ẽ uenerãda comis:
Vrit seu tyria uoluit procedere palla:
Vrit seu niuea candida ueste uenit.

Vertunnus:deus ē Vertūnus:quē nasci i thusis oris dixit Proper.& eūdē eē tyberī.sed q̄ iter istitutū uerterit uertūnū eē denoiatū.Seu dī q̄ oīum fructuū primitiæ:sue sint.seu q̄ rer̄ oīum & hortor̄ p̄cipue hēat dñationē:i quor̄ figuras uarias se trāsformat:ut oēs suos ornatus i p̄dicto loco pōit Prop. Vellera det suc. bis made.tv.i tyrio agro Phœnice memorabili farranū ostrū nascit.p quo ponit.sane lana bis tincta purpureo color̄ p̄tiosior ē ut p̄bat usus:& ātiquor̄ auctoritas.bissinū āt nūcupat ac dibaphum.Sta.Sil.iii.Rubeat quo purpura succo.Sydōis iterata uadis. Bñ olētibus aromatū suauitatē. Et testu.phæ.su.lv.Lyrā Mercurius īuenit ex testitudie:& Orpheo donauit:ut Heratosthenes poeta scribit. At porphyrio & Acrō commētario Horatianor̄ car.i.asserūt prio iuēta lyrā a Mercurio datāq; Apollini accepto baculo:quē caduceū uocāt.

Talis in æterno fœlix uertunnus olympo
Mille hēt ornatus:mille decēter habet:
Sola puellar̄ digna est cui mollia caris
Vellera det succis bis madefacta tyros:
Possideatq; metit q̄cq̄ bene olētib9 aruis
Cultor odoratæ diues arabs segetis.
Et quascunq; niger rubor de littore gemma
Proxim9 æois colligit ind9 aquis.
Hanc uos pierides festis cantate calendis:
Et testudinea phœbe superbe lyra.
Hoc solēne sacrū multos hoc sumet i ānos
Dignior est nostro nulla puella toro.
p Arce meo iuuenī seu qs bōa pascua cāpi
Seu colis umbrosi deuia montis aper.
Nec tibi sit duros acuisse in pectora dentes
Incolumen custos hūc mihi seruet amor.
Sed ,pcul abducit uenandi delia cura:
O pereant siluæ:deficiantq; canes.
Quis furor ē:quæ mēs dēsos fidagine colles
Claudentem teneras lædere uelle man9.
Quidue iuuat furti latebras intrare ferarū:
Candidaq; amatis crura notare rubis:
Sed tamen ut tecū liceat cherynthe uagari:
Ipsa ego per montes rætia torta feram.
Ipsa ego uelocis queā uestigia cerui:
Et demā celeri ferrea uincla cani:
Tūc mihi tūc placeāt siluæ:si lux mea tecū
Arguar ante ipsas concubuisse plagas.
Tunc ueniat licet ad casses illæsus abibit:
Ne ueneris cupidæ gaudia turbet aper.
Nunc sine me sit nulla uen9:sed lege dianæ
Caste puer casta rætia tange manu.
Et quęcunq; meo furtim subrepit amori
Incidat in sæuas diripienda feras.
At tu uenandi studium concede parentī:
Et celer īnros ipse recurre sin9. (puellæ:
h Vc addes:& teneræ morbos expelle
Huc ades ītōsa phœbe supbe coma.
Crede mihi:,ppera nec te iā phœbe pigebit

Testudinea ergo aut icurua aut q̄ primū ex testudineo cortice seu corio fieri cœpta ē.Hora.Saxa mouent̄ sono testudis. Supbus uero nobilis dī & gliosus respcū lyræ:ut Vir.Spoliisq; superbus Alcide aderat.

a Arce meo iuueni. Sub p̄sona Sulpitiæ loq̄tur q̄ quom amore pueri uel Chervnthi despiret:& ad uenationē p̄ficiscentē uideret,ex formidine ne lædat a feris aprū rogat hītantē loca ad q̄ puer ē accessurus ut ab amatore dentē amoueat.postea uerso sermone puer̄ reprēdit tāta īsania correptū ut se potius lacerādū iter ferar̄ lustra efferat:q̄ suo frui cōplexu uelit. Duros dētes:dens est apri telum quo solo hoīes euiscerat. Delia non amatrix delia:sed Diana uenatiōis dea.Est autem sensus.puer siluarum amore cāpulorūq; siluestriū captus ē. Intrare latebras.excutere ferar̄ lustra. Rubis hamatis:spinis cuspidatis.ē rubus spinæ genus: qđ Hora. indicat inquiens.Seu uirides rubū admouere lacertæ:cū Vir.scripserit.Virides occultant spineta lacertos. Ruscus quoq; uepris genus non nimiū diuersū.Calphurnius.Durus ego p̄dita tuscis Iam dudum nullis dubitatur crura rubetis Scidere.Rubi aūt ruborum ciuitas est Italiæ.Hora:sermonum.i.Inde rubos fessi p̄uenimus ubi Acronis expositionē demiror:q̄ hoc p̄bans allegat Virgilium scribentem.Nūc facilis rubea texat fiscina uirga.quū de uirgulto sagminei uates itelligat. Retiator.ex filo torto p plagas:aut pp spinar̄ cōtorsionē.

Ferrea ui.collare ē uiculū illud:quo canū colla astringunt̄ & melīū uocauit ātigtas:ut i fedo rer̄ rusticarum. Var.refert.Fit & corio firmo cū clauis capitat:& circū collū cani anectitur.hic copulam accipit q̄ circum brachia uenator̄ ispirat:& uulgus lassū uocat.Nā altero ip̄sius capite remisso canis laxatur aduersū p̄dā. Ouid.vii.metamor.Copula detrahit canibus:quos illa seq̄ntes Effugit. Arguar:dicā idicto meo. Turbet gaudia ueneris cupidæ.nos i cōplexu p̄fectos suo aduētu p̄terreat. Nulla uenus:nullius luxuriæ exercitatio.

Lege dianæ quæ illibata fuit:cuius comites ppetua uirginitate isignes fuerūt. Subrepit.tacite subiit ac suc cessit:& est p̄teritū a subrepo.

h Vc ades & teneræ morbos expelle puellæ.
Prosæuche ad Phœbum medicinæ artis principem pro Sulpitia Cherinthi ægrotante.

Phœbus autem iccirco medicinæ magister dicitur:quia sol sua temperie salutis causa sit:& per intemperiem mortes inferat.ut Macro.& Strabo docēt: ea propter Milesii ac Delii eum uocant Vlion.idest salutiferum.nā idē est quod ualeo:& cicatrix dicitur. Artemis etiam nominatur:q̄ integros facit mortales.Diodorus uero refert.vi.beneficium rationis medice Iouem donasse Apollini i celebratione nuptiarum Iunonis. Non pigebit:te maxime iuuabit.

Occupet: occupando deformet. Pallentes: morbo tabidos: non natura. Color infirmis: palliditas i exangui corpore. Sapores: succos. Cantus incãtationes. Heu iuuenem torque. Quippe Apollo si puellæ non te mouet pulchritudo: at Cherynthus amator te flectat qui maceratur ad necem. Vix numerãda: pro innumerabilia: Pone metum. exhortantis ẽ oratio. Sedet. ante torum stat: uel ante fores ædium.

Turba credula: proci credentes ab Sulpitia se diligi.

Restituisse: a morte reuocasse Cherynthum & Sulpitiã. Sic Proper. Si non unius saltem miserere duorũ. Viuã si uiuet: si cadet illa cadã: Tristior: ratior aspetior. Celeber: quantũ ad amantis seruatæ gloriam.

Tutus quantum ad amorem riualium procorũq.

Formosæ medicas applicuisse manus:
Effice ne macies pallẽtes occupet artus:
Neu notet iformis pallida mẽbra color.
Et quodcũq; malis ẽ: & qcqd triste timem⁹
In pelag⁹ rapidis euehat amnis aquis.
Sãcte ueni tecunq; feras quicunq; sapores:
Quicunq; & cãtus corpora fessa leuant.
Neu iuuenẽ torque: metuit qui fata puellę:
Votaq; p domina uix numeranda facit.
Interdum uouet: interdum qd̃ lãgueat illa
Dicit in æternos impia uerba deos:
Pone metũ cherynthe: de⁹ nõ lędit amãtes:
Tu modo semp ama: salua puella tibi ẽ.
At tunc tota tua est: te solum cãdida secum
Cogitat: & frustra credula turba sedet:
Phœbe faue: la⁹ magna tibi tribuetur i uno
Corpore seruato restituisse duos.
Nil op⁹ est fletu: lachrymis erit aptius uti:
Si quãdo fuerit tristior illa tibi.
Iam celeber: iã lęt⁹ eris: quũ debita reddet
Certatim sanctis lętus uterq; focis:
Tunc te fœlicem dicet pia turba deoꝝ:
Optabunt artes & sibi quisq; suas.

e Stq te cherynthe dies dedit hic mihi
Atq; iter festos sẽp habẽd⁹ erit (scũs
Te nascente nouum parcæ cecinere puellis
Seruitium: & dederũt regna supba tibi.
Vror ego ante alias: iuuat hoc cherinthe qd̃
Si tibi de nobis mutu⁹ ignis adest: (uror
Mutu⁹ ad sit amor tua p dulcissima furta:
Perq; tuos oculos: per geniumq; rogo.
Mane cape thura libẽs: uotisq; faueto.
Si modo cum de me cogitat ille ualet.
Quod si forte alios iã nũc suspirat amores:
Tunc precor infidos sancte relique focos.
Nec sis nunc iniusta uen⁹: uel seruiat æque
Vinct⁹ uterq; tibi uel mea uincla leua.
Sed poti⁹ ualida teneamur uterq; catena:
Nulla queat posthac nos soluisse dies:
Optat idẽ iuuenis qd̃ nos: sed tuti⁹ opta:
Nam pudet hęc illum dicere uerba palã:
At tu natalis quoniam de⁹ omnia sentis:
Annue: quid refert clamue palãue roget:

n Atalis iuno scõs cape thuris aceruos:
Quos tibi dat tenera docta puella mãu

Atalis Iuno. Ad Iunonem sermonẽ de Sulpitia: quæ diem natalem celebratura se exposuit eleganter: & utriusq; amantis commendatio continetur. Docta: aut litteris imbuta: aut prudens & rerum non ignara. Tota tibiẽ hodie: tuæ ditionis est hodie. se. n. tibi dicault. i. in honorem tuũ. Relegat causas ornãdi: se dicit ob eã cãm

Tota tibi est hodie: tibi se letissima cōpsit.
Staret ut ante tuos conspicienda focos.
Illa quidē ornādi causas tibi diua relegat:
Est tamen occulte cui placuisse uelit.
At tu sancta faue: neue id diuellat amātes:
Sed iuueni quæso mutua uincla para.
Sic bene cōpones: ulli nō ille puellæ
Seruire: aut cuiq̄ dignior illa uiro.
Nec possit cupidos uigilās deprēder̄ custos
Fallendiq; uias mille minister amor.
Annue: purpureaq; ueni perlucida palla:
Ter tibi fit libo: ter dea casta mero.
Præcipit & natæ mater studiosa qd' optat:
Illa aliud tacita iā sua mente rogat.
Vritur ut celeres urūt altaria flammæ:
Nec liceat quāuis sana fuisse uelit.
Sit iuueni grata: adueniet quō ꝓxim⁹ ān⁹
Hic idem uotis iam uet⁹ adsit amor.
t Andē uenit amor. q̄lē texisse pudori
Quā nudasse alicui sit mihi fama ma
Exorata meis illū cytherea camœnis (gis
Attullit: ī nostrum deposuitq; sinum.
Exoluit ꝓmissa uenus: mea gaudia narret:
Dicetur si quis nō habuisse suam.
Nō ego signatis quicq̄ mandare tabellis
Ne legat id nemo q̄ meus ante uelim.
Sed peccasse iuuat: uult⁹ componere famæ
Tædet: quom digno digna fuisse ferar.
i Nuisus natalis adest: q̄ rure molesto
Et sine cheryntho tristis agend⁹ erit.
Dulcius urbe qd est: an uilla sit apta puellę
Atq; eretino frigid⁹ amnis agro.
Iam nimiū messalla mei studiose quiescas:
Nō tempestiuæ sæpe propinque uiæ.
Hic animū sensusq; meos abducta relīquo
Arbitrio q̄uis nō sinis esse meo.
s Cis iter ex anīo sublatū triste puellæ
Natali romæ nō sinit esse suo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur
Qui nec opināti nūc tibi forte uenit.
g Ratū ē secur⁹ multū qd̄ iā mihi d̄ me
Permittis subito ne male inepta cadā
Sit tibi cura togæ potior: pressūq; quassillo
Scortum: quam serui filia sulpitia.

ornasse ꝙ tibi rem diuinam factura est. Occulte. sub hoc sacrificii pretexto. Mutua uincla: Iuno agundis præest matrimoniis: unde gamvlia dicitur. Studiosa: sedula. Quod optat: coniugium scilicet pro uoto. sed illam præcatur uti possit Cherinthi pueri formosissimi frui complexibus. Vritur ut celeres: comparatio ad amoris incendium. Sana: sine amore: contra īsana ꝑ amāte. nam qui amoribus corripiūtur insani efficiunt. unde Proptius: Is primū uidit sine sensu uiuere amantes. Proximos: sequens.

t Andem uenit amor. Exultatio est Sulpitiæ de amoris obtentu cū puero. Tandem ait post rē multū desideratā. Qualē texisse pudori: ne sodalibus exponēs miphamissim. Nudasse. apuisse declarasse Cvtheria: Venus a loco: ad quā supra fudit ꝑces. Non hūisse suā: nō potitū eē suæ dominæ comcubitu.

i Nuisis natalis ad ē. Sulpitia Messallā affmē alloquitur: dolens natalem aduenisse: quē sit ruri sine Cheritho celebratura. Rure molesto omnia locorum ꝓpria & q̄ ꝓpropriis accipiuntur in datiuo & ablatiuo ponuntur: cum ī loco significāt. hoc omnis correctior grāmatices ratio postulat. quāq̄ Seruius scribat. Virgilium per figuram posuisse tyria carthagine pro carthagini. & qd' magis minor: Ciceronē ī ꝓsa oratione narbone pro narboni per antiptosim dixisse. Atq; arretino frigidus amnis agro. Dicunt q̄ā arretinum amnem intelligi æsarim qui ex Arretio olim delabebat̄ tribus alueis. sed emēdo textum eretino. est enim eretium oppidum nō lōge a Nomento albulas prospectās gelidissimas. nam nō conuenit ut ex urbe puella Arretium cōmigraret. Studiose: sollicite. Non tempestiuæ non gratæ tu urbē deserens in uillam tuam cōmeet. Abducta ab urbe aduecta ubi amator relinquitur. Arbitrio iurisditione & uoluntate libera.

s Cis iter ex animo. Eadem ad Chervnthū. ꝙ Romæ natalem non possit colere. rus enim contra uoluntatem abit. Non sinit: supple ꝙ iter non permittit illam. Sublatum ex animo: susceptum contra animi sententiam: Agatur natalis. idest pro natali colatur.

g Ratum est. Sulpitia ad amicum seipsam negligentem. & scorti illecebris delinitum scribit. De me securus: nullam amplius de me curam habens. Permittis: sine euenire. Male inepta ut mulieres in amore deperditæ. quæ quid conueniat non decernunt. Cadā. in ignominiam prolaber a pudoris sublimitate: & est ex uulgari sumptum: Cura togæ. togati scorti. idest adulteræ & meretricis. nam togata pro scorto. Hora. ī i. sermonum ponit. & Porphv. commen. testatur deprehensas in adulterio mulieres togam induisse. unde Iuue. Talem non sumet damnata togam. Pressum q̄ sillo scortum. aut pauperem meretricem obiicit: que uitam querat lanificio: aut improperat ꝙ domi clausam meretriculam teneat. Est qualus uas lanificio aptum: & quasillus calathus est: Nam Varro refert Thallassionem in nuptiis signum fuisse lanificii. is enim uocabatur quasillus. Ne credam: ne fidem habeā uerbis tuis pro coniugio.

St ne tibi cherynthe. Sulpitia igne amoris nimio aggrauata alloquitur amatorem se excusans q̄ illū hesterna nocte reliquerit amorem dissimulās suū. Tuæ puellæ. scorto añ memorato. est enim puella nomen nō integritatis. sed ætatis luue. Et ad circū iussus prostrare puellas. Tota iuuen. iuuenta est tempus iuuenilis ætatis. Iuuentas dea. sed iuuētatem nusq̄ legi. Ouidius enim iuuentæ vii. ponit.

Vlla tuū titulis. Tibullus amicā alloquitur. Cui pollicetur amorē suū sore sempiternū. Titulis. stēmate nobilitatis. Nil opus inuidia nil ex formositate tua quero mihi ab aliis inideri.

Procul ab. glo. uulgariū ē iactātia: ut omnes intelligant se habere uyorem pulcherrimam. Tu mihi cu. reg. Proper. i. Tu mihi sola domus: tu cynthia sola parentes. Oīa in nr̄æ tēpora lætitiæ. Turba. multitudo Oui. Nos duo turba sumus. Solis: desertis: solitariis. Est tibi magna ante alios deos. ē enim pronuba iuno. Quid fa. de. correctio est q̄ temere sit testatus deos se illius semper futurum. Pignora. fœdera. Prodeat. euanescat. Fortis: inexorabilis. Audacius licentius. Garrula. in iurando prompta. Notat notat. i. pœna afficit:

Vmor ait nostram. Tetrasticon de puellæ suæ infamia se p̄strantis omnibus peraudita Peccare. cū aliis cōsuescere. Auribus sur. ut nō itelligā Itidem Catul. Quæ tam & si uno nō est contenta catullo: Rara uerecūdæ furta feremus heræ. Ne nimium simus stultorum more molesti. Crimina. Crinationes de amicæ impudicitia. uel carmina. i. istud tetrastichon. Tace ne me tanto afflictes dolore. Hactenus ex ingenio nr̄o Tibulli elegias enodauimus. prosecuturi lucubrationes cœptas in Propertium: & longas in Catullum peregrinationes: ex his labores nostri p̄babunt.

Summa uitæ Albii Tibulli.

Lbius Tibullus eques Ro. insignis forma cultuq̄ corporis obseruabilis ante alios Coruinō Messallam dilexit cuius etiam contubernalis lapidio: pānonico: & aquitano bello militaribus donis donatus est. hic multorum iudicio: & maxime Quintiliani studio litterarum acerrimæ licentiæ inter eligiographos summū locum obtinet. Epistolæ quoq̄ eius amatoriæ quāuis breues utiles sunt. Obiit pria iuuēta Romæ: mr̄e soror̄q̄: & Delia & Nemesi sibi amatis superstitibus: eo ānо quo Ouidius natus est: consulibus Hircio & Pansa: ut amborum carmina indicant. Progenitores suos habuit ditissimos: ipse tñ pauper remansit spoliatus bonis: ut in epistola præcedēti testat.

Te quoq̄ uirgilio comitē non æque Tibulle
Mors iuuenem campos misit ad elysios:
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores:
Aut caneret forti regia bella pede.

Sub teneris annis tenerorum scriptor amorum
Decedens dura hac ecce tibullus humo.

Donec erunt ignes: arcusq̄ cupidinis arma:
Discentur numeri culte tibulle tui.

Sollicitī sūt pro nobis: quib9 illa dolorī ē:
Nec credam: ignoto maxima causa toro:

St ne tibi cherite tuæ placitur puellę
Qui mea nūc uexat corpa fessa calor
Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim: q̄ te sic quoq̄ uelle putem:
Ah mihi quid p̄sit morbos euincere: qd tu
Nostra potes læto pectore ferre mala:
Ne tibi sit mea lux æque tam feruida cura:
Vt uideor paucos ante fuisse dies.
Si quicq̄ tota cōmisi stulta iuuenta:
Cuius me fatear pœnituisse magis:
Hesterna q̄ te solum quod nocte reliqui:
Ardorem cupiens dissimulare meum.

Vlla tuū titulis sb̄ducet fœmia lectū
Hoc primū iūcta ē fœdere nr̄a uen9:
Tu mihi sola places: nec iā te præter i urbe
Formosa est oculis ulla puella meis:
Atq̄ utinam possis uni mihi bella uideri:
Displiceas aliis: isse ego tutus ero.
Nil op9 inuidia ē: p̄cul absit gloria uulgi
Qui sapit i tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere siluis:
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarū requies: tu nocte uel atra
Lumen: & in solis tu mihi turba locis.
Nūc licet e cœlo mittatur amica tibullo:
Mittetur frustra: deficietq̄ uen9.
Hæc tibi sancta tuę iunonis numina iuro
Quæ sola ante alios ē tibi magna deos:
Quid facio demens: heu heu mea pignora
Iurauī stulte: p̄deat iste timor. (credo
Nūc tu fortis eris: nūc tu me audaci9 ures.
Hoc peperit misero garrula ligua malū:
Iā faciā quodcūq̄ uoles: tu9 usq̄ manebo:
Nec fugiam nocte seruitium dominę.
Sed ueneris sanctę confidā uict9 ad aras:
Hęc notat iniustos: supplicibusq̄ fauet.

Vmor ait crebro nr̄am peccar̄ puellā
Nunc ego me surdis aurib9 esse ueli:
Crimia nō hæc sūt nostro sine facta dolore:
Quid miserū torques rumor acerbe: tace:

Finis.

PROEMIVM IN CATVLLVM.

a Nronius Parthenius Lacisius Veronēsis Iulio Pōponio salutem. Pleriq; ciues mei optimi: atq; clarissimi uiri disertissime Pōponi auctoritate sua me coegerūt: ut tandē ederē ad cōem studiosæ iuuētutis cōmoditatē meas in lepidissimū poetā Catullū interpretatiōes anno iam ārto singulis lectionibus lucubratas. Ego & si noueram nullo pacto editionē eē ppitādā: quū tamē grauissimis uiris negare minime auderem: mecū diu: multūq; consultaui: cui potissimū homini hasce Catullianas enarrationes dicarē non enim ignorabam q̄tis inuidiæ iniuriis eēt obnoxia sors atq; conditio scriptorum omnium: quorum nemo a cōditis litterarum monumētis usq; ad ætatem nostram maliuolor̄ hoium difficilem nasum effugere ualuit. Qua ego aduersa sorte monitus quum turū aliquod opi meo profugium inquirerē: ueronensem patriā meā pue rustum: atq; sacratissimum diuinar̄ musar̄ tēplū. Cui libellus meus te auctore dedicēt. delegi. Sperās fore: ut hoc uoto sit a uulgi temeritate iuiolatus. Nec nouo quidem exemplo opusculū meū imortali pfidio ruendū eē cēsui. Nā prisci quoq; reg̃ auctores: penes quos oium fere bonar̄ artiū iuētiōes claruerūt: quorūq; igenia: & mores nō solū hæc ætas: sed ēt uetustas maxie mirata ē: cū i pleriscq; aliis rebus: tū i hac pstertim prudentissimi fuisse iueniūtur: q̄ res q̄s itemeratas: atq; memoria sempiterna munitas optabāt quo tutiores forēt diis imortalibus cōsecrabāt: eorūq; tutelæ: oi studio: & industria cōmēdabāt: hīc publicas porticus: theatra: circos ąphitheatra multor̄ deor̄ numinibus dicata legimus. hinc urbiū muros: arciūq; mœnia diis cuiusq; ciuitatis patriis consecrata comperimus. Tu igitur doctissime Pōponi unicū sæculo nro bonar̄ lrar̄ oraculū: & singularis camœnar̄ ārifes: sies huic dicationi pinde ac pōtifex maximus: Cōmētationūq; mear̄ Veronēsi priæ meæ dicandar̄ cōceptis uerbis uota nūcupabis. Et tuæ nūcupatōni oēs celeberrimi academiæ tuæ sectatores rīdentes liguis: aisq; benigne fauebunt. Sic uris auspiciis lusus mei: meorūq; ¶studior̄ primitiæ imortalitatem assequentur. Vale. Antonii Parthenii Lacisii Veronēsis in Catullū cōmentationes.

c Diturus meas in Valerīū Catullū interpretationes: sæpe: ac multū mecū reuolui: utrū pfatione miserādū poete mei fatū conquererer: an potius singulari lætitia nascentem eius fœlicitatem pseq deberē. Nam qd in locupletissima lrārū republica æque dolēdū erat: q̄ doctissimū poetam Catullū usq; in hoc sæculū nostrū in tenebris iacuisse: atq; lrātis ciuibus suis Cvllenio Domitioq; pstantissimis latinæ linguæ interpretibus fuisse desertū: & qd molestius ferēdū erat: ab illis externos poetas elegantissimis enarrationibus esse in lucem reuocatos: Quid deinde tanto gaudio meo mihi dignū uideri debet: q̄ si aut p meas lucubraticūculas: aut per nonnullorum uirorum studia mearum uigiliar̄ æmulatione mota cum doctorū hominum: tum scholarum: atq; præceptorū ulla familiaritate Catullus illustrabitur. Quum igitur in omnibus ciuitatibus oium fere poetarū: quæ superfint scripta legerentur: ac solus Catullus tum quia eius scripta corruptissima erant: tū quia carebāt interpte: scholarū familiaritate orbatus eēt: hunc poetā ab eruditissimis scriptoribꝰ noīe doctissimi: elegantissimiq; poetæ honoratū i scolas: atq; magistror̄ manus: quoad potui: nuper iducere tentaui. Etenim si utriusq; linguæ periti nro sæculo ciues mei Cvllenius: atq; Domitius doctis enarrationibus suis interpretari sūt: alter Tibullū: alter Iuuenalē. Martialē atq; Papinīū externos scriptores: q̄to studiosius debui Catullū ciuē meū quātulacūq; mea declaratione interpretari: Atq; utinā Cillenio Domitioq; mecū fuisset pro poeta nro idē cōsilii: eadē uolūtas. Similisq; conatus: ut Catullū nrm miserabiliter dilectū: ac exanimem iādiu in tenebris iacentē in sua mēbra reducerent: atq; a tenebrar̄ sordibus in splendidā lectionū lucē reuocatum honori suo restituerēt: qd si fecissent: poetā profecto nostrum: quē uix spirantem: ac male pedibus inixū respicimus: uiuidū: robustū: nitidū: exultantē haberemus. Catullus eni usq; ad hanc ætatē in tenebrosis lateb̄is iacuit: nec adhuc ullas plectionum illustrationes ullāue interpretatiōis lumē habuit. Conatus igit sū: atq; tentaui: si possem his lucubrationibus suscitare poetā de patria nostra benemeritū: ut si litteris aliquid ualeo nō tantū externis scriptoribus quantum ciui nostro prodesse multo studiosius atq; honestius uoluisse uidear. Nec uero multū reformidabo quid in me inhumana inuidia sit machinatura: q̄ opus hoc multis in locis diminutū & in pluribus deprauatū: atq; ob id ab eruditioribus bonarū lrārū professoribus tanq̄ cadauer quod nullis humanis opibus nulloue ingenio excitari possit: obscuritati relictū ego mediocri studio nec claro admodū ingenio audaci conatu sim aggressus. Tātū aūt a me abfuit & abest huiusmodi uanus inuidiæ metus: ut multo auidius q̄ statueram susceptū opus maturauerim. Nam quū sit consiliū meū luci & honori suo restituere Catullū q̄to plures docti uiri: mear̄ interpretationum æmulatione mouebuntur: tanto utilius consulent poetæ nostro & in quibus ego ibecillitate ingenii detentus defecero: studiosi hoies cura peritius perfectiusq; dicēdi litteratæ iuuentuti me duce satisfacient: hoc modo auspiciis meis paulatim adiuuabitur poeta noster atq; pmultos scriptores pari studio motos decus suū reparabit. Nec mihi multū molesta erit cōmunis omniū scriptorū sors aduersa inuidor̄ maledicētia & obtractatio: quas a conditis litterarum monumentis euitauit nemo. Nec inter oēs scriptores quisq̄ tā fœlici fuit ingenio: qui uel in magnis uel in paruis aliqua ex parte non errauerit: quo sit: ut minus molestē sim subiturus hanc cōmunē sortē: quā nullo modo cauere potuissem: nisi oino nihil unq̄ scripsissem: quod pessimū atq; calamitosissimū uirtuti cōsiliū si oibus scriptoribus fuisset: nulla litterarū monumēta unq̄ extitissent: qua iactura qd possit esse pnicios̄ius hoium ingeniis: Quāobrē qd icōmodū doctissimus qsq; ac diuinus scriptor nō reformidauerit: ego & si nō sūmo ingenio mediocriq; doctrina nō tamē minus æquo aīo sum laturus dū labore studio industria pstm ciui meo. Etenī si Seruius pitissimus grāmaticus in uirgiliāis expositionibus Caprum Vrbanū Hyginū Didimū Probū Asprū Donatū multosq; alios Virgilii enarratores secutus in pluribus errasse deprehēditur: & nihilominus doctissimi grāmatici nomen & dignitatē nō amittit. Ego quoq; a lectoribus nō inhumanis aliq̄lulū ueniæ sperare possum & debeo: quum in hoc perq̄ difficili opere interpretando ducē nactus neminē & studio satisfaciendi litteratis iuuenibus & singulari adiuuandi ciuis mei amore ac pietate tātū meæ pfessionis onus tātūq; inuidiæ piculū susceperim. Nā q̄q̄ & in græcis & i la

tinis nullum librum magis corruptum magisq; mutilatū q̄ Catullū inueniri satis constat: ea tamen quæ tum in emendanda tum interpretanda lectione Catulliana sensserim neq; iuidiose contigenda. neq; inhumane occultanda putaui. Id unum postremo lectores monuerim: me Catulli poemata in locis supra centum mēdosa deprehendisse: ut uerissimū appareat cuiusdam ciuis nostri græcis & latinis litteris eruditissimi dictū. quū enī is cuius nomini honoris gratia parco super quodā Catulli obscuro & deprauota uersu nuper interrogaret: qd sentiret: fertur respondisse prudenter: se nullam ex tēpore daturum esse respōsionē quoniā tanta esset Cutullini libri confusio: tanta q; iuersio: ut si ab inferis reuocaretur Catullus: carmina sua non esset agniturus. Ego aūt collatis & ueteribus & recentioribus. Catulliani operis exemplaribus quoad potui & si non in totum: maxima tamē ex parte lepidissimi poetæ carmina a tam sordido situ excitare atq; tantis ab iniuriis extraherez uendicare: tueri sum conatus. Nonnulla tamen confiteor esse loca. de quibus adhuc ualde quærendū esse arbitror ut Salipentium siue Solopechvū disertū: & bona pars epigrāmatis in Egnatium intercepta: & illud. idmaneos ne petā montes: tū peneū prope Cvlleneū & quædā alia pauca: de quibus ego nihilominus tam probabiles: ut opinor: attuli sententias: ut a lectoribus sperem me si non magnam laudem: bonam tamen iudicii mei ueniam consecuturum. Vale.

Catulli Vita.

C Aius Valerius Catullus Nobilis inter latinos lvricos poeta Veronæ natus olimpiade Centesima septuagesima tertia nō humillimis quidem natalibus neq; obscuris parentibus fuit. nam patrem uirū Caii Cæsaris dictatoris hospitio clarum habuit. Sed paternæ fortunæ conditionem ingenio atq; uirtutis prestantibus meritis euicit. Romam admodum tener a Mallio deductus ingenii facilitate studiis moribusq; conciliantibus fuit omnibus Romanis carissimus & p̄q̄ acceptus: q̄ gratia munitus. M. Tul. meruit patrocinium: Cuius rei testimonium extat poetæ facetissimū Epigrāma. Licinio autem Caluo non inelegante elegiarum poeta familiarissime usus fuit. Caio Mēnio pretori comes in bithvnniā profectus: ac multa expertus icō modo tandem rediit in patriam: peragrata prius magna ex parte asia. Phasellumq; quo uectus fuerat diis geminis dicauit. Mallium uero cuius larga munificentria benigne tractatus fuit: studiosissime coluit eiusq; tum nuptias eleganti epitalamio: tum singularem liberalitatem elegia enixe celebrauit. Fratrem aut unicum in phrygia immatura morte raptum pissima elegorum deploratione prosecutus fuit. Olympiade centesima octogesima anno ætatis suæ tricesimo Romæ moritur. Amauit autem tum Hypsitillam ciuem suam: tum Clodiam quam mutato noie Lesbiam apellat: In carminibus scribendis tres uisus est fecisse conatus: primū eni scripsit mundissimos endecasyllabos & iambos: in quibus tantum honoris meruit: ut ab Eusebio & plerisque aliis inter lvricos poetas recēseatur: a Quintiliano atq; Diomede grāmatico ascribatur iambicis auctoribus: quo in stillo ueteris comœdiæ licentia usus: cum plerosq; alios Romanos optimates. tū Caiū Cæsarem liberrima dicēdi acerbitate lacerauit. Sed quum Cæsari satisfeciisset ab eo eodē die cænœ fuit adhibitus. Quātis autē musarum auspitiis i secundo conatu scripserit heroica declarat uirgiliana i illis cōpilādis frequēs imitatio. Tertiū uero conatum i Elegos effudit: i qbus p̄ prisca illa elegātia & munda simplicitate q̄q̄ ab utroque Plinio & se & uersus duriusculos fecisse dictus c: plurimum tū leporis hēt & gratiæ. Ac propterea eū Aulus Gellius elegantissimum atq; mūdissimū poetarū appellauit. In toto autē hoc breuissimo libello id auctoritatis est assecutus: ut ab Ouidio Nasone opponatur Virgilianæ maiestati. Martialis uero quū plurimis in locis doctum Catullū nuncupauerit: se tandem poeta nostro minorem non erubuit cōfiteri. Frequens autem est inter doctos uiros opinio: cui ego quoq; Plinii auctoritate ductus assētior a Catullo alia quædam poemata fuisse composita quæ ueterū negligentia iādiu perierunt. Fuit & quædam alius poeta nomine Quintus Catullus Gellii atq; Ciceronis testimonio commendatos.

I Yrici carminis origo a quo potissimum auctore cœperit: non facile dixerim. Nam & si ante latinos nouem lvricorum fama floruit græcia. non tamen huiusce poematos principium apud græcos extitisse affirmauerim: quippe si diuum Hieronymum grauem in primis auctorem audimus. Origenes: Philo: Iosephus: atq; Cæsariensis Eusebius sacrarū litterarum leges: & hymnos Saphico Eendecasyllabo pyndaricisq; numeris examussim fuisse comprehensos asseuere. Constat autem confessio oīum doctorum hominum consensu Hebræos sacrorum hymnorum scriptores Multis ante græcā poeticē sæculis floruisse: Si quidē Dauid Rex diuino plenus spiritu. diuinorūq; cāticorum scriptor circiter centum & quinq; ginta annos ante primā olympiada fuisse cōperitur. Sthesichorus aūt siculus: & Alcmā e noue lvricis antiquissimi olympiade circiter quadragesima secuuda claruisse dicuntur. Alcæus uero & Sapho mitvlænei Olympiade quadragesima quinta. Hos autē secuti sunt diuersis ætatibus Anacreō: Simonides: Bacchilides: Pyndarus: Hybicus. Sunt qui decimā addāt Thebanā Corynnā. E latinorū uero poetarū numero neminem Catullo priorem lytico claruisse carmine cōperi: q̄q̄ Trimetros iābos a Pario Archilocho iuctos Oratius se primum oīum latinis ostēdisse asserit: quū Catullus noster a Quintiliano iābicis ascriptus eo carminis genere añ Oratium usus fuerit. Carmen autē Geroicū Hexametrū Oraculo delphico deberi scribit Plinius tā & si Iosephus: Origenes: & Eusebius grauissimi auctores Moysen. qui primus diuino iussu. Hæbræis leges tulit: eo carmine usum memoriæ prodiderunt. Elegos uero quibus tertium ingenii sui conatū effudit: incerto auctore adinuentos: atq; adhuc de illius metri origine litē sub grāmaticis agitari tradidit Oratius quā q̄ Iulius Pollux Elegos in uentionē Eteocli Naxio: seu Eretriēsi assignauit. Nunc ad institutum meum accedendum est.

CATVLLI EPIGRAMMA

Ad Cornelium nepotem.

Voi dono læpideũ nouũ libellũ. In hoc prio epigrãmate poeta Cornelio Nepotiamico suo libellũ
q hunc dicat: atq; in eius noĩe opus edit assignans huius dicationis rõnẽ uidelicet quia Cornelius poe
tæ scripta iam dudum plurimi semper fecerit. Quis aũt fuerit hic Cornelius qdam docti uiri a me
dissentiunt. Cornelitũ Gallũ elegiarũ scriptorẽ fuisse cõplures cõiectãt. Ego ãt Eusebii tempora secu
tus Cornelium Gallum intelligi posse negauerim: repugnãre temporum ordine. Nam anno quo Catullus ui
ta functus est. Cornelius Gallus uix infantiæ suæ trimatum attigisse inuenitur: præterea hunc: de quo ait poeta. Corne
lium historiæ scriptorẽ fuisse carmẽ ipsum demoastrat. Cor
nelium aũt Gallũ elegiaq; poetã fuisse constat. Vero igitur si
milius est intelligi Cornelium Nepotẽ historiographũ: quẽ
padi accolã scripsit Plinius. Vnde docti uiri eũ Veronẽsem
fuisse suspicantur. Quoi datiuus antiquus ex analogia for
matus: quo &. M. Varro plarũq; usus est. Læpidũ: splẽdi
dũ: elegantẽ. Nouũ. nup absolutũ. ac nondũ editũ. Arri
do pumice: hũc puto locũ esse in quo Seruius a Catullo pu
micem fœminino genere positũ asserit: ut Catullum arrida
pumice credam protulisse. pumices ut scribit Plinius: sunt in
usu corporum leuigandorũ fœminis: iam quidẽ & uiris: & li
bris expoliendis: ut idẽ Catulli auctoritate affirmatur. Mar
tialis libro octauo. Nondum nutrice cultus: asperoq; morsu
pumicis arridi politus. Artanũ properas sequi libelle. Nã
q; tu solebas rõnẽ reddit cur potius Cornelio q̃ alti dedicet li
bellum. Meas nugas. Sic poetæ suos uersus lusus: & nu
gas uerecunde nuncupare consueuerunt. Oratius de ipso
Nescio quid meditans nugarum totus in illis. Martialis in se
xto. Dum nostras legis: exigisq; nugas: & alibi. Qui uis ar
chetypas habere nugas. Vnus italorum: precipuus ex oĩ
bus italicis. Vnus pro precipuo Virgilius. Tũ senior nautes
unũ quẽ maxima pallas. Edocuit. Omne ævum. oẽ sæcu
lum præteritum. Quũ autẽ dicit omne ævum: plane indicat
Cornelii Nepotis chronica: quorũ meminit Gellius in no
ctibus atticis. Tribus chartis: ex mira operis breuitate scri
ptoris ingeniũ singulare demõstrat: & est numerus finitus p
infinito. Iuppiter. p exclamationem legitur. & est paren
thesis. Quare concludit dicationẽ operis. Patroa uirgo
Sensus ẽ uirgo & puella mea Lesbia in his carminibus i tuo
noĩe editis diutissime maneat in hoium memoria. & p hoc
poeta libello suo ppetuã optat uitã & imortalẽ auctoritatem

Virgo. puella mea. nã apud priscos uirgo nõ tãtũ inupta.
itelligebat: ueꝝ ẽt puellã tenerã ab ætatis q̃litate significabat
Virgilius in buccolicis. Ah uirgo iſcelix quæ te demẽtia cœ
pit. Patroa. i. patria: hoc est ut ita dixerim cõpatriota mea
uel tua ciuis: est autem græcũ adiectiuũ
alii uero legũt. Patrona. ſ. mea. prõnã usurpauit p matro
na. i. domina mea: in cuius sũ patrocinio: quẽadmodũ serui
sub dominorũ iure. nã prõni p dñis accepti sũt. alibi poeta d
hac ait. Iſq; domum nobis: iſq; dedit dominã. ſ. Mallius dedit mihi Lesbiã meã: & amatoꝝ more amicã suam
prõnã. i. dominã appellauit. Nam amantes suas amicas dre dominas solent. Tibul. Hic mihi seruitium uideo
dominãq; paratã. Iã mihi libertas illa paterna ueni. Proper. Stãt mihi cũ domina prælia dura mea. Perenne
aduerbium est: & erit ordo uirgo maneat plus penne. i. perennius uno sæclo.

Passeris Deploratio.

p Asser deliciæ meæ puellæ. ex hoc carmine Mar. hoc opus passerẽ appellati fortasse suspicatus ẽ. in
hoc ãt poeta Lesbiæ passerẽ deflet: quẽ q̃to maiori uoluptati fuisse Lesbiæ ostẽdit: puellã tãto acerbio
re mœrore affectã exauiculæ illius interitu significat. Cõmẽdat prius passeris delitias: & iocos. dein
de mortẽ eius fletu ac lamentationibus psequitur mala multa iprecatus orci tenebris omnia deuorãtibus.

Primum pro primo aduerbiũ ẽ: aut certe appetẽti primum ipm digitũ q̃si ante omnia digitum appeteret: &
sic distinguendum est: aut primum digitũ pro prima pte digiti: ut Vir. Primaq; uetãt consistere terra & Terẽ.
Leoni eripuit meretricẽ in pria fabula p pria pte terræ & pria pte fabulæ. Ordo ẽ. o passer dlicie meæ puellæ
libet nũc mihi iocari tecũ. ſ. desiderio meo. Nitẽti. nitido splẽdido & ob hoc grato. nã q̃ nitẽt grata eẽ solẽt.

Desiderio amore meo. nã amicæ res charæ sũt amatori. Libet mihi subaudi. Iocari nescio qd charũ q̃ndã
puum iocũ exercere. Charæ. ſ. mihi: Et solatiolũ sui dol. Sẽsus ẽ & credo hoc etiam solatium doloris Lesbiæ

ut ego quoq; possem ludere tecū. o passer sicut ipsa oli ludere solebat. Solatiolū credo. s. q; segē ut tecū ego possē ludere sicut ipsa. Solatiolū sui doloris. sui p eius posuit satis iproprie. Grauis ardor. diffinitio iracundiæ amatoriæ. nā amātiū iræ facillime accēdunt. in amore. n. hæc oia sunt uicia. iniuriæ. suspitiones. inimicitiæ. iducia. bellū. pax rursum. ut ait Ter. Acqesset. restrictus eēt aduersū me. p acqeuisset: alii legūt acqescet futu. tēporis. qd minie pbo. Et tristis ai leuare curas: tā gratū ē mihi. ñ. n. solū credo id eū sōlatiolū eius doloris qd accipiet ex meis cū passer iocis. sed ēt hoc mihi quoq; gratissimū ē si leuauero puellæ meæ tristes ai curās: possumus tñ aliū afferre sensum. Solatiolum doloris. i. credo hanc unā eē meæ puellæ cōsolationē p minuēdo eius mœrore ex passeris morte suscepto. si posse tecū o passer ludere

Et tristis animi leuare curas:
Tam gratum est mihi: q̄ fuerūt puellæ
Pernici aureolum fuisse malum:
Quod zonam soluit diu ligatam:
Lugete o iuuenes cupidineq;:
Et quantum est hominū uenustioꝝ:
Passer mortuus est meæ puellæ:
Quem plus illa oculis suis amabat.
Nam mellitus erat: suamq; norat
Ipsam tam bene q̄ puella matrem:
Nec sese a gremio illius mouebat:
Sed circunsiliēs modo huc modo illuc
Ad solam dominam usq; pipillabat:
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc unde negant redire quēquam.
At uobis male sit male tenebræ
Orci. quæ omnia bella deuoratis:
Tam bellum mihi passerē abstuliſtis:
O factum male. o misselle passer
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli tument ocelli

Et grauis ardor. i. grauis mœror ex passeris iteritu puēniens. Aureolū malū. apud Ouidiū hæc fabula latissime patet. quēadmodū Hippomanes aureis malis a Venere acceptis Atalātā puellā icursus certamie decepit ac uicerit. nupti isq; eius sit potius. Pernici: ueloci. nā pedū pnicitate mīlos iuuenes ipigros supauerat puella. Quod: malū aureū ex hesperidū hortis a Venere decerptū. Soluit zonā diu ligatā: uirginalē puellæ pudicitiā tradidit Hippomani solutā. Nam uirginalis puellaꝝ uēter p pudiciciæ custodia cingulo laneo cīctus seruabat: nec licebat spōso noua nupta potiri: nisi prius zonā illā soluisset: & hoc ē qd Festus iquit: Cingulo noua nupta pcingebat: qd i lecto soluebat sem ex lana ouis: ut sicut illa i glomos sublata cōiūcta iter se sit: sic uir suus secū cīctus uictusq; eēt. hoc herculano nodo uictū uir soluit hominis grā: ut sic ille fœlix sit i suscipiendis liberis. ut fuit Hercules: q septuagita liberos reliqt. Cixia ite iunonis nomē sāctū habebat i nuptiis: q; initio cōiugii solutio erat ciguli quo noua nupta erat cīcta. alibi tibi uirgines zonula soluūt sinus alibi. Quod posset zonā soluere uirgineā. Diu ligatā. usq; ad nuptiarū tps. Veneres uenustates elegātiæ. nā uenus ñ solū amoꝝ. sed ēt oīum elegātiaꝝ dea ē: ut scribit doctissimꝰ Porphv. Oatius. Ordinis hæc uirtus erit & uenus. i. decus: & uenustas. Mellitus dulcis: iucūdus. alibi: Mellitos oculos tuos iuuēti. Puella. mea Lesbia. Pipillabat. diminutiuum uerbū a pipo. as. Varro tñ i originibus latinæ liguæ īqt. Mugit bos: balat ouis: hinnit equus: gallina pipat. sed Qui. diuersa sētiēs scribit. Accipi tres pipāt: miluus hiāsq; lipit: Cucurrire solet gallus: gallina gracillat: papullat & pauo trusat hirū do uaga. Ad dominā apud dominā: ad p apud. Vir. Pria qd ad troiā p charis gesserat argis. Tenebricosū hic legendū ē. uñ sit tenbriculosissimū apud Ciceronē i Vatiniū. Itē i L. Pisonē. Tu ex tenebricosa popia cōsulū extractus cū illa saltatrice cēsa senatū ppli ro. occasū iteritū quē lugere uetuisti. Orci. ab urgēdo deus ē orcus: & apud Euripidē. Deus ifernus accipit i alcestide. O factū male o misselle passer hic uersus p poeticā licētiā collisiōis regulā nō seruat: qd prarissime iuenies: nisi uocali lōga pcedēte: ut isulæ ionio in magno & Te corydō o alexi. Flēdo turgiduli tumēt ocelli. hic illud Iuue. Aut tibi cuius Turbauit nitidos extinctus passer ocellos. Turgiduli ocelli. sup oēs poetas amauit Catullus. diminutiuas uocabulorū formas: ut supra solatiolū. aureolū misselle.

De pbasello.

Hasellus ille quē uidetis hospites
Ait fuisse nauium celerimus
Neq; illius natantis trabis impetum
Nequisse prætterire: siue palmulis
Opus foret uolare siue linteo.
Et hoc negat minacis hadriatici
Negare littus insulasue cycladas.

p Hasellus ille quem uidetis hospites. Iambico trimetro nauī in qua ex bythinia usq; per diuersa maria svrmionem in patria fuerat reuersus. Castori: ac Polluci nauarum tutellari syderi consecrat laudans phaselli & celeritatem & nobili ex monte originem. Phasellus ille melius masculino genere q̄ feminino. Ait legendum est singulari numero: non autem aiunt: soloecismus enim esset ne in pueris quidem ferendus. Celerrimus: sic quoq; casu nominatiuo legatur: non autem celerrimum ut imperiti uolunt: hæc autem duo in hoc uersu uerba octauo superiore anno cum Catulli lectionem in patria primus publice professus essem: sic in hanc ueram lectionem correxi: ac reclamantibus uidis: magis rōne q̄ opiniōe i hunc sensum adductus meā expōnem: atq; huius loci emendatiōem sū tuatus cū reliquoꝝ uersuū i hoc epigrāmate cōprehēsorū capitibus oībus a lābo ichoātibus: tū necessaria cōgruētis latinitatis cōsequntia: lepidoq; Maronis epigrāmate: quod in Sabinum quēdam scriptū: ex hoc totū pene ad uerbū effictū ē. Neq; negsse .i. quisse: liptotes est: & subaudias ait. Palmulis. remis. ps p toto: Linteo. uelo. Negat negare. affirmat

affirmare. Ingeniosa. liptotes. Cycladas .i. ab orbe: in quo Mella Plinioq; auctoribus dispositæ sunt: quod a seruio alioquin doctissimo grāmatico negatū ee miror. Rhodū. a rhodo puella Neptuni filia dr: ut scribit Diodorus siculus. & est insula: & urbs eode noie. Nobilē. nobiliatā solis colosso: quē Strabo Iouis ee sentit. Oratius. Laudabūt alii clarā rhodū. Luc. Clarāq; relict Sole rhodō. Mar. Aut clarā rhodō aut libidinosæ. Horridā: aut pp frigora: aut certe bellicosā: & ferā: Oratius. Ociū bello furiosa trace. Proponti da: ppōtis ps ē maris: qđ teste Mella nostrū dr iter helleſpōtū: & bosphorō ptensa. Trucēue pōticū sinū: supra bosphorō thraciū septētrionē uersus ē pōtus euxinus quē hic poeta trucē sinum ingeniose ac pite dixit. Nam incurruus ē maxime ad arcus scytici formā: breuis atrox nebulosus raris stationibus uicinus aquilonibus: & quia ñ pfundus ē fluctuosus: atq; seruēs: ex colētiū sæuo admodū ingenio axenus. i. ihospitalis: post mercio aliaq; gentiū mollitis aliquanto moribus dictus euxinus. plura legito apud Plinii libro sexto. Cytorio i iugo. Cytorus ut Solinus & plinius scribūt mōs ē paphlagoniæ apud amastrin urbē buxo abūdās. Strabo āt cythorō ee urbē oli synopēsiū ēporiū dictū a cythoro phrxi filio. Homerus libro iliados. ii. urbe es se hoc uersu indicat Comata. silua: frondosa: uenusta trāslatio a capite hūano. Oratius i epodo Dissugere niues: redeūt iam grāmina cāpis. Arboribusq; comæ.

Rhodūq; nobilē horridāue thraciā
Propūtida trucēue pōticū sinum.
Vbi iste post phaselus: antea fuit
Comata silua. nā cytorio in iugo
Loquente sępe sibilum edidit coma
Amastri pontica: & cytore buxifer
Tibi hęc fuisse & esse cognitissima
Ait phaselus ultima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine:
Tuo imbuisse palmulas in ęquore:
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse: leua siue dextra
Vocaret aura: siue utrunq; iuppiter
Simul secundus incidisset in pedē:
Neq; ulla uota littoralibus diis
Sibi esse facta: cum ueniret amari
Nouissem hūc ad usq; lipidū lacū.
Sed hæc prius fuere: nūc recondita
Senet quiete: seq; dedicat tibi
Cemelle castor & gemelle castoris:

Amastri pontica: i paphlagonia post ptheniū amnē auctore Strabone ē amastris de cōditoris noie appellata. ea posita i penīsula portū hēt. Amastris fuit uxor Dionysii heraclīæ tyranni: & Oxyartis filia: fris Darii. q cū Alexādro bellū gessit. plura legito apud strabonē. Cytore buxifer. i amastriano .n. agro plurima atq; optima buxus nascitur. Vir. Et iuuat undātē buxo spectāre cytorū. Hæc tibi eē cognitissima. hæc q̄ dicta sūt supius de ueloci tate phaselli. Impotētia. ad malū potētia: & uiolēta. Herū: me: Leua noxia. Vir. Et leuo cōtristat lumine cælū. Dextera pspera ppitia. Oratius i sermōibus. Quū uellem mittere opto me capite in flumē dexter tetit. aut Dextra siue leua. i. ab utroq; uel latere. Vir. i quinto Pariterq; sinistros. Nūc dextros soluēre sinus. Iuppiter: aer. Vir. Maturisq; nimis metuēdus iuppit uuis. Oratius. Manet hoc Ioue frigido uenator teneræ cōtugis immemor. Scds. pſper. Vir. Neptunus nētis ipleuit uela secūdis: a q busdā exponit scds iuppiter. i. neptunus: cuius regnū a Ioue secūdū est iuxta fabulā. Sic Statius. Ibo tamē pelagiq; deos dextrā q; scdi. Quod supest cōplexa iouis. Sed tamē aer nō neptunus solet i uela icidere. In pedē ps ueli: uel funis ē. Vir. Vna oēs secere pedē. Neq; ulla uota littoralibus diis scā sibi eē: magna la us ē ex sūma fœlicitate fatali: Diis littoralibus. diis in littore tēpla hūnibus ālēs sūt Glaucus: Nerus: Melicerta: Neptunus: Thethys: Castor & pollux. Hūc ad lipidū lacū. benacū: gardæ lacū i ueronēsi agro situ igenioſe laudat. Lipidū: clarę splēdidum. Recōdita qete. cōpositō & collocato ocio. Senet: cōseneſcit i qete: Seneo primitiuū uñ seneſco. Senet phaselluſ dicatos Castori & polluci a nauigatōe emeritus. Castor & pollux in geminorū ſydus trāslati erūt nauigātibus ppitii: uñ Mar. Et gratū nautis ſydus fulgere laconū. Ora. clarū tyndaridæ ſydus ab itimis qſſas eripiūt æquoribus rates. horū fabulā i fastis. Oui. late cōscripsit. Hyginius uero plura q̄ Oui. & alia multa de his geminis latius tradidit. Cur āt gemini nauigātibus presint ac saueāt legito apud Diodorū libro qnto.

Ad Lesbiam.

u Iuamus mea Lesbia atq; amemus
Rumoresq; senum seueriorū
Omnes unius æstimemus assis
Soles occidere: & redire possunt:
Nobis cū semel occidit breuis lux
Nox est perpetua una dormienda.

Ad Lesbiam. Iuamus mea Lesbia atq; amemus. Lesbiā amicā suā hortat ut cōtēptis seueriorū hoium icrepationibus i iuueniles amores cōcitatis det operā uoluptati: dū uita & tps pmittit amoris occasionē. Viuamus. epicureo more ait uiuamus: epicurei. n. uitā i doloris atq; curaꝝ uacuitatē ac uoluptatis plenitudine posuerunt. hanc uitam solam ac ueram putat ubiq; Mar. Cicero in primo de natura deorū ex Epicuri uerbis inqt. Nos āt beatā uitā i ai securitate: & i oī uacatiōe munerū ponimus. Talis ē Ora. exhortatio ad amicā. Miserū est neq; amori dare ludum neq; dulci mala uino lauere: aut exanimari metuentes patruæ uerbera linguæ. Vnius assis. p minimo precio posuit. Nox ē perpetua una dormiēda. Sic Tibullus mortis mētiōe scā suadet amorū occasionem ee rapiendam. Interea dū fata sinunt iūgamus amores. Iam ueniet tenebris mors adopta caput. & Prop. Quū semel ifernas itrarūt funera leges. Nō exorato stāt adamā te uiæ. Aut neqs malus iudere possit: ait basiorū numerꝝ multiplicatiōe ee cōfūdēdū: ne cognito numero i uiduis aliqs ea fascinare possit: fert. n. i fascinis tātūmō uī ee: quū rē certam & cognitā ueneficio illo cōtaminare cōtēdāt. hic Mar. Nolo quot arguto dedit exorata catullo Lesbia: pauca cupit q numerare pōt. Soles. dies

an tangit epicureorum opinionem: qui putarunt multos fieri & nasci soles. Plinius etiam multos soles uisos fuisse tradit. Breuis lux. lucem pro uita. ut Vir. Lucēq; perosi Proiecere animas. Breuis. quid enim uita humana breuius: unde Cicero in tusculanis. Quæ uero ætas longa est: aut qd oio homini longū: nōne mō pueros modo adolescentes incursu a tergo insequens: nec opinantis assecuta est senectus: Nox perpetua. Vir. Olli dura quies oculos & ferreus urget. Sōnus in æternam clauduntur lumina noctem:

Ad Flauium.

f Laui delicias. Flauii familiaris sui illepidos & ieptos in quoddam sordidum scortum amores redargues hortatur eundem ut sibi amorum suorum notiam faciat quoniam ipsum flauium & eius amicam laudibus ad celum efferre cupit poeta. Flaui. d. sensus: nisi illepidam & fœdā amicā possideres mihi diceres: nec tacere posses. sed quia cum sordido atq; ægroto scorto dormis: propter ea pudet te tuas has ineptias amorum fateri. Illepidæ: turpes deformes. Delicias delicatam amicam. Inelegantes: uulgares sordidæ. Verū nescio quid febriculosi scorti diligis. eleganter ꝓcedit Catul. duplici enthymēate probans flauium & amore & illepida muliere potiri: ꝙ illepidam teneat amicā: rō est quoniā nisi eēt illepida eā nō oscultaret: ꝙ āt habeat scortū lecti argutatio & strepitus idicāt plane. Negcq; tacitū. notacitū: negcq; ꝓ nō. Persius. Negcq; sundo suspirat nūmus īimo. Vir. Vt sūmo clvpei negcq; umbone pependit. Assyrio oliuo. ung uēto seu odore amomi: amomū enim est assyriæ peculiare: ex quo fit optimū unguētū. unguēta uero ut scribit Plinius optime seruantur in alabastris. odores āt in oleo. Atritus hic & illic. i. duobus in locis duorū corpore ꝑfusu illisus: qd signū ē te nō solū iacere noctu. Peræq;. equæ. pabundat. Argutatio. strepitus resonās cōcussio. Nā. ꝓ igr & est cōclusio ab ātecedētibus. Ista rō. s. supradicta. ista āt ē dia lecticorū frequēs terminus: frequēter. n. usurpāt pono tibi istam ꝓbo istā: & pleraq; alia hmōi. Ex futura. coitu exhausta. nā nimius coitus laterū debilitatē atq; iliū dolores parere cōsueuit: & i senibus presertim. unde Iuue. Quod lateri parcas nec q̄tū iussit anheles. Versu: carminibus meis. hoc exemplum eē pōt uersū singulari numero significare etiam plura carmina.

Ad Lesbiam.

q Vāris quot mihi basiatōes. Amatorie petit ab amica innumerabiles basiatiōes: ut multiplicū osculoꝝ cōfusio icōpēhensibilis cōtra fascinatiōes amātibus tutā securitatem ꝑstet. Sit fas supq; sufficiāt mihi. Quā magnus numerus libycæ harenæ laserpiciferis iacet cyrenis. hoc dicit q̄ infinitus ē numerus harenæ libycæ i mauritania apud Hamonis oraculū: tā infinita ēt ē basiorū quæ ex te opto multitudo: hinc illud Vir. ait. Libyci uelit æquoris idē Dicere q̄ multæ zephyro turbent arenæ. Mar. itē. Basia da nobis diadumene ꝑssa: quot inquis Oceani fluctus me numerare iubes. Cyrenis laserpiciferis. Cyrenas condidit Aristæus q Battus ob linguæ obligationē dictus fuit. urbē āt cyrenē uocauit a noie puellæ Hesperi thessaliæ regis filiæ ab Apolline i ea loca deportatæ: atq; q̄tuor ibi ex Apolline filios olim enixæ. legito plura apud Iustinū. Cyrenis. & singulariter & pluraliter declinatur. huius uerbis nomē apud Stabonē. Iustinū. Plinių. Laserpiciferis: i cyrenaico agro. locus est stadiorū q̄tuor ꝓducēs ꝑcioissimæ ac medicinis optimæ herbæ genus: laserpiciū latini: græci uero silphiō uocāt: succus eius lasser: soliū āt maspetū dr. Succi duo gña alteꝝ ex radice rhizias: alteꝝ ex caule caulias appellatū. huius herbæ folia apio maxie similia: plura legito apd Plinių li. xix Publicā ob uectigaliū auariciā ꝓ pecorū pascuis: id herbæ genus depascēdo pdiderūt: ut idē Pli. scribit: Strabo āt barbaris nominibus obiuidiā i id icursantibus penitus deletū scrit. Oraclū iouis iter æstuosi. Iouis Amonis tēplū apd garamātas a libero pre cōditū ē i torrida libya: uel ab arenis: i qbus situ ē. uel ab amōe pastore: ut scribit hyginius ex hermippi auctoritate appellatū amonis iter septē mirabilia mūdi ædificia recēsēt. cuius excellētiā atq; oraculi ꝑstātiā cū multi poetæ tū ꝑserti Qu. curtius atq; Lu. elegātissime scripserūt. Sed accumulatissime curtius: Mar. d hoc. Dissimilesq; deū cornibꝰ ara freqns. Iouis æstuosi. Iouis amōis cuius tēplū ē i medio arēaꝝ ritu

Da mi basia mille: deinde centum:
Dein mille altera: da secunda cētū:
Dein usq; altera mille: dein cētum:
Dein cum milia multa fecerimus:
Conturbabimus illa ne sciamus:
Aut ne quis malus inuidere possit:
Cum tantum sciat esse basiorum.

Ad Flauium:

f Laui delitias tuas catullo
Ni sit illepidę: atq; i elegātes
Velles dicere: nec tacere posses:
Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis. hoc pudet fateri:
Nam te non uiduas iacere noctes
Ne quicq̄ tacitum cubile clamat:
Sertisq; assyrio flagrans oliuo
Puluinus per æque & hic & illic
Attritus: temulicq; quassalecti
Argutatio: inąmbulatioq;:
Nam ni prævalet ista: nil taceres:
Cur non tā latera ex fututa pādas:
Nec tu quid facias ineptiarum:
Quare quicquid habes boni malicq;
Dic nobis: uolo te ac tuos amores
Ad cœlum lepido uocare uersu

Ad Lesbiam.

q Veris quot sūt mihi basiatōes
Tuę lesbia: sint satis superq;
Quā magnꝰ numerꝰ libycę arenæ
Lacerpiferis iacet cyrenis
Oraclum iouis inter æstuosi:
Et batti ueteris sacrum sepulchrū:
Aut q̄ sydera multa cum tacet nox
Furtiuos hominum uident amores
Tam te basia multa basiare

maris æstuantiū. Nā ut Luc. ī nono eleganter scribit. his ī aridis locis arenæ cumuli ī modū marioꝝ fluctuū a uentis cōcitanē. hūc locū hāmodē appellatū Hyginius tradit. Iouis æstuosi id qđ ē loci ad pſonā trāstulit.

Batti. q cvrenaꝝ cōditor fuit hūc callimachus ꝓgenitorē ſuū ſuiſſe ſcripſit. Inde a Papinio & Catullo battiades dictus ē. Furtiuos hoium uidēt amores. Iuue. hic illud. Sed luna uidet. ſed ſydera teſtes itēdūt oculos.

Veſano. maleſano ob amoris ipotētiā. Poſſit nec mala faſcinare ligua. nā ut ſupra meminimus: conſtat uenēficia faſcinatiōeſq; tātū nocere his rebus: q̄rū cognitionē ueneficus aut faſcinator hēat: qđ & ſupiori. iii. epigrāmate: & hic apertiſſime idicat poeta.

Repudiū Leſbiæ.

Veſano ſatis & ſuper catullo eſt:
Quæ nec pernumerare curioſi
Poſſint: nec mala faſci narelingua:
Ad ſeipſū Leſbiæ repudium.
m Iſer catulle deſinas ineptire
Et qđ uides piiſſe pditū ducas
Fulſere quōdam tibi candidi ſoles.
Cū uentitabas quo puella ducebat
Amata nobis: q̄tū amabitur nulla
Ibi illa multa tum iocoſa fiebant
Quę tu uolebas nec puella nolebat
Fulſere uere candidi tibi ſoles: Ces:
Iā nūc illa nō uult: tu quoq; ipotēs
Nec quę fugit ſectar: nec miſer uiue
Sed obſtinata mente pfer: obdura:
Vale puella: iā catullus obdurat:
Nec te requiret: nec rogabit iuitam
At tu dolebis cū rogaberis nulli
Sceleſta tene? quę tibi manet uita?
Quis nē te adhibit? cui uidebis bel
Quē nūc amabis cui9 eē diceris (la
Quē baſiabis? cui labella morde-
At tu catulleobſtiat9 obdura (bis

Ad Veranniū.

u Eranni oib9 e meis amicis
Antiſtes mihi milib9 trecētis
Veniſti ne domū ad tuos penates?
Fratreſq; unanimes: tuāq; matrem
Veniſti: o mihi nunci beati.
Viſam te incolumē audiāq; iberū
Narrantem loca: facta: nationes:
Vt mos eſt tu9: applicanſq; collū
Iucundū os oculoſq; ſuauiabor:
O quantū eſt hominum beatiorū
Quid me lęti9 eſt: beatiuſue:

De Varro.

u Arr9 me me9 ad ſuos amores
Viſum duxerat e foro ociosū
Scortillū: ut mihi tū repēte uiſū ē
Nō ſane illepidū: neq; iuenuſtum

m Iſer Catulle deſinas ineptire. Leſbiæ puellæ ſuæ repudiū atq; ultimū uale mittēs ei deſolatæ atq; ī miſeria uicturæ inſultat. primum ſeipſam ad deſerēdā puellā hortat. Deinde repudiū indicit: poſtremo amicæ deſtitutæ miſeriis inſultat. Miſer. q amāt miſeri ſunt. Vir. Sed miſera ante diem ſubitoq; accenſa furore. Quod uides piiſſe. ipſs inanē laborē: inutile ſtudium amoris. Quōdam. dū puella tua potiebaris. Candidi ſoles. fœlices dies. qui lapillo albo notantur: unde contra infœlices dies appellantur atri. ut Feſtus. Seruius. Varro teſtantur. Quoq; pariter. Impotēs: ipatiens: & ñ tolerās puellæ faſtus & infinita tædia. Nec q̄ fugit. ordo ē. nec ſectare illā: q̄ te fugit: nec uiue miſer: ſed illā deſere: ac uiue getus & fœlix ſine amorū moleſtiis. Obdora. qđ maius ē q̄ pferre.

At tu dolebis. inſultat puellæ miſeriis. Bella. facilis aut pulchra. ut mar. Bellus homo iflexos qui dirigit ordine crines.

Ad Verannium.

u Erāni oibus e meis amicis. Verānū familiarē ſuū Catullus hūaniſſime allogāt: ac amiciſſime pcontatur d illius ex hiſpania reditu ī priam: optās & pſentiā & confabulationem amici. hic. n. Verannius & Fabullus cū. C. Piſone queſtore in hiſpaniam pfecti fuerant. Vt latius dicet ī epigrammate. Piſonis comites cohors inanis. Oībus e meis amicis mihi milibus trecētis. Ordo eſt. Veranni antiſtes e meis oībus amicis trecētis milibus. Nam ſi conuertas: caſus mutabitur ſequens ſic. antiſtes e trecentis milibus omniū meoꝝ amicoꝝ: nec aliter recta latinitas poſſet pcedere. uñ illđ ī ſacris lris male cōgrueret duodeci milia ſignati: niſi p anaſtrophē platū itelligas: ut ordo ſit. ſignati duodeci milia. aliter incōgruū ſit p duodecim milia ſignatoꝝ. ſ. hoium. Antiſtes. priceps. laus amicitiæ ab excellētia & pricipatū beniuolētiæ. Veniſti ne domū. ſ. ex hiſpania ubi fuiſti cū Piſone quæſtore: atq; ide mihi ſudaria ſetaba miſiſti ut paulo infra dī alio ī epigrāmate. Vnanimes nō ſolū ab amicitia ſed ētā frna pietate laudat Veranniū. Nūcii. hic nuncius & hoc nuncium dicit res q̄ nūciat: ut paulopoſt pbabimus in Atynis fabula. Beati. ab effectu facientis me beatū. Iberꝝ. fluuius hiſpaniæ eſt. iberes teſte Strabone ſunt orientis populi: unde uenerunt priſci hiſpaniæ incolæ q iberi dicti ſūt. & ide fluuius & puicia dicunē. Sed orientales tertiæ ſūt declinatiōis. hiſpani uero ſecūdæ. Facta tua. ſ. natiōes. triplex. n. potiſſimū eſt hiſpāiæ natio. & triplex diſtictio. alia. n. ps taraconenſis a taracone urbe ī q̄ pte ſūt celtiberi: natio qdem gallica ſed mixto noīe: alia betica a beti flumīe: tertia luſitania luſitanis natiōe ſic dca. Applicanſq; collū. Teren. aliter hoc uerbum applico cū ꝓpōne. Tum ille egens forte applicat primū ad chrvſidis patrem.

De Meretriculæ impudentia.

u Arrus me meus ad ſuos amores. Varri amici ſui amores meretricios facete deſcribens impudentem meretricum petitionem lepide oſtendit. ait enim ſe a Varro amico e foro ad amicam uiſendam deductum poſt multa uerba de bithynicis & iocis magiſtratibus habita inſidioſis meretricis precibus ac petitionibus pene deceptum quum illa ſub mutui nomine callide ſeruos a Catullo petere non erubuerit. Varrus ea ætate duos Varros fuiſſe multi nominis ſimilitudine decepti crediderunt. ſcilicet Q. uitutilianum Varrum poetam cremonenſem Oratii atq; Virgilii familiarem: ſed hic Varrius dictus eſt

qui postea Virgilii æneida emendandam mandante Augusto suscepit: q̃q̃ apd Eusebiũ corrupte legit Varrus p uarrius: huius meminit Porphy. Vir. Sed neq; iã uario uideor neq; dicere cina Digna. Alteq; uero uarrũ ducẽ ad quẽ Vir. in buccolicis scribit: sic. Varre tuũ nomẽ supet mõ mãtua nobis. Cãtantes sublime ferẽt ad vdera cygni: hinc Seruius scribit. Varrius poeta fuit de quo Ora. Scriberis uario fortis & hostiũ uictor. Varrus ãt fuit dux. Quid eẽt iã bithynia quõ se hẽret. bithyniã asiæ puinciã ab oriẽte paphlagones: & mariãdvni terminãt ppli. a septẽtriõe mare põticũ hẽt. ab occidẽte ppõtis e: ad austrũ mysia & phrigia sũt cõfines: dcã bithvnnia a thvnnis & bithynnis thracia natione: q ex thracia in cã q̃ prius bebricia dicebat trãsgressi regioni occupatæ a se nom dederũt: siue a rege bithinno denoiata est. bithinnia uero cõdita fuit a phœnice. primũ mariãdvna uocabat: hæc ex Euxebio Solino atq; Strabõe auctoribus. Profuisset. s. bithvnnia. Aer: isti pẽdio Memmii ptoris mei quo cũ illuc pfectus fuerã. Cohorti: ptoriæ. s. Cur q̃ caput unctius referret. i. nullã nobis fuisse pecuniã ex q̃ lautius aut delicatius uiueremus. nã lauti: & delicati homines unguẽtis odoribusq; caput sibi collinũt: unũ Ora. Vngere si caules oleo meliore caputq; Cœperis i pexa fœdũ porigine. Mar. Si sapis assyrio sp'tibi crinis amomo Splẽdeat: & cingãt florea ſta caput. Irrumator: liberę i rõanoꝝ ptoꝝ mores iuehit: q dicẽtes aut comites suos stuprarent: ac cinædis auari nihil tñ cõferrent: Sic Neuolus d his apd iuuenalem cõquerit. Q d tñ ulterius mõstq; q̃ mollis auarus. Faceret pili. anastrophe est. nã pilisacio est puisacio. & Catullus ſmo prius. gardensis. n. regio i q̃ oia benaci oppida nos ueronenses recensemus sic loquũt ut i frequenti ſmõe pilũ usurpent: & dicãt p q̃q; re minia: cuius rei ego his in locis plurimũ uersatus certissimũ affero testimoniũ pserti prius mei iisdem ex locis oriũdi sermõe mõitus: sic Catullus alibi Ludere hãc sinit ut lubet nec pili facit uni. Aere. pecunia q̃ apd rõanos Seruio Tullio regnãte ære signata est pecudis imagie ut scribit Pli. Beatiorẽ: ditiorem: ut Iuue. Vetulæ uesica beatæ. Ora. Querit argento puerisq; bta creãdis Vxor. Rectos: pceros: altos. Iuue. Quas recto uertice portat Seruulus isœlix.

Octo hoies. ad lecticã octophprõ. Pedẽ fractũ. asserẽ lecticæ: ptẽ p toto posuit. Grabati: lecti uilissimi. Veteri. ad rei cõtẽptũ dixit ut Terẽ. Vet uiet ueternosus. Cinædiorẽ molliorẽ ipu ditiorẽ Q uæso igt o mihi. Ordo ẽ. puella igt mihi o mi catulle q̃ so acõmoda istos mihi. Serapin. ægyptiorũ deus maximus aliis uocabulis appellatus Osiris Horus diuersis cærimoniis sol apud illos significatur: Legito Macrobium li. i. huius ãt dei templum & cærimonias romani receperũt. Luca. In romana tuam nos tẽpla recæpimus isim. Semideoq; canes. nam & Serapidis simulachꝝ canino lupino atq; leonio capitibus cõfigurabãt. ad huius igr dei tẽplũ romæ se deferri uelle dicebat puella. Inqo: dico: alii legũt igt pteritũ ãtiquũ ab ingo. Mane expecta. uerba Catulli monẽtis puellã netã cito poetæ uerba ipudẽter dicta capi at p ueris & mane breui posteriore dixit a tertia cõiugatõe: ut ipe alibi caue in tertia breuem protulit. Oramus caue despuas ocello. Cina. Corne. cina epigrãmatũ auctor de quo naso igt. Cuna quoq; his comes ẽ cinaq; peacior anser. Grauis: ægrotus.

Insulsa. insuauis insipiẽs sine sale hoc ẽ sine suauitate ac cõdimẽto sapiẽtiæ atq; leporis. Negligẽtẽ. s. in loq̃ndo: nã insulsa es & stulta: ga ñ putas multa dici ac fingi ad iactatiõem. Sed tã q̃ uera dixerim a me suos exigis: insulsa es igr. Ad furiũ & aureliũ

f Vri & Aureli comites catulli. p furiũ & Aurelium comites ac sodales suos poeta diuortium puellæ suæ indicit. laudat prius arctissimã secum suorum sodalium amicitiam ut eos minime pigeret comitari Catullum suum usq; ad ultimas & periculosissimas mundi regiones: uersus ãt saphicus notissimus hr. hic ẽ ille Marcus Furius cognomento bibaculus inter iambicos auctores a Quintiliano nũeratus. cuius Euse. meminit scribẽs eũ cremonæ natũ fuisse. de hoc Ora. ait. Furius hibernas cana niue cõspuit alpes. Penetrabit. Catul. de se loqtur in tertia pſona. Extremos in ultimo oriẽte positos. Eoa unda. oriẽtali oceano. Hircanos. hircania ab oriẽte septẽtrionẽ uersus extendit. Arabs. arabia in meridiẽ extẽsa duplex fertur. eadẽ mõ & petra. i. fœlix & deserta. plura legito apud Solinum: Mellam: aliosq; cosmographos. Molles. pp cæli temperiem. nam ut ai

Huc ut uenimus incidere nobis
Sermones uarii. i quib9 quid esset
Iam bithynia. quom se haberet:
Et quoniam mihi profuisset ære:
Respondi id qd erat mihi nec ipsis
Nec prętoribus esse nec cohorti
Cur quisq̃ caput unctius referret:
Præsertim quibus esset irrumator
Prætor: nõ facerent pili cohortẽ:
At certe tamen inquiunt: qd illic
Natum dicitur ære comparasti
Ad lecticã hominis: ego ut puellę
Vnum me facerem beatiorem:
Non inq̃ mihi tam fuit maligne
Vt puincia quę male incidisset
Nõ possẽ octo hoies parare rectos:
At mihi null9 erat neq; hic neq; illic
Fractũ qui ueteris pedem grabati
In collo sibi collocare possent
Hic illa ut decuit cinædiorem
Quæso inquit mihi mi catulle paulũ
Istos cõmoda. nam uolo ad serapin
Deferri: mane tum iquio puellæ.
Istud quod mõ dixerã me habere
Fugit me ratio: meus sodalis
Cinna est grauis: is sibi parauit.
Verum utrũ illi9: an mei: qd ad me
Vtor tam bene: q̃ mihi pararem:
Sed tu insulsa mala & molesta uiuis
Per quam nõ licet esse negligentem.

Ad Furium & Aurelium.

f Vri & Aureli comites catulli:
Siue i extremos penetrabit i
Lõge ubi litt9 resonãte eoa (dos

Luca: Quicqd ad eos tractus mūdiq; tepores Nascit: emollit gētes cloemēta cœli. Aut mōlles. effœminatos Vir. Molles sua thura sabæi. Sacas. scythæ a caspio mari iciptētes magna ex pte Daæ appellāt: q orientalio res sūt massagetæ dicunt & sacæ. Strabo hæc. Pli. āt scribit. ultra sunt scythæ: ppli psæ illos sacas uniuersos ap pellauere: a pxia gēte celeberrimi eoꝝ sacæ Massagetæ. parthi uero scytis cōterminati iter septētrionē: & orie tē extendūtur a scythis oriūdi: ac lingua scytica exules dicunt parthi ut scribit Iustinus. Septēgeminus. tota una dictio. egyptū aūt itelligit: quā nilus in septē alueos diuisus pmeat. Vir. Et diuersa sonās septē discurrit in ora. Et uiridē egyptū nigra fœcūdat harena: itē i sexto: & se ptēgemini turbāt trepida ostia nili. Colorat. denigrat li mo: quē plurimū ueher ferē: nā iō nilus q̄si :q̄q̄ dio dorus a Nilo rege denoīatū arbitrat. Monumēta. castro rū munitiōes: ās cōtra gallos sæpissime rebellātes extruxit: q̄ rū meminit ipse cæsar i cōmētariis: & Suetonius: aut monu mēta. i. trophæa & alia signa uitoriaꝝ cæsarsanarū: que ipe Cæsar extruxit. Rhenū. rhenus fluuius germanias a gal lia disterminat. Gallicū. ad dr̄iam rheni fluminis: q p bono niēse aggr̄ fluit: de quo Sillius i. viii. ait. O cui prisca domus puiq; bononia rheni: deser̄ āt i padū. Pli. li. xvi. Nullus sa gittis aptior calamus q̄ i rhēno bononiēsi amne. Britānis. i sula britānia ut Mella & Pli. tradūt iter occidētē & septētrio nē porrigit hæc isula nūc anglia dr̄: priscis tpibus olbiō noīa ta. Horribiles. aspos icultos: nā britāniæ populi sūt icti oēs ac corpa ifecti. pluria de hoꝝ moribus Mella tradit: & Cæ sar qnto belligallici cōmētario. Hora. Visā britānos hospiti bus feros. Vltioq; britānos. temesi fecit duos i uersus unā dictionē distigues. Oia hæc supradcā loca. Cælitū uolun tas. scdm stoicos: q putāt oia dei puidētia fieri. Trecētos. si nitus numerus p infinito. Trecētos cōplexa nullū amās ue re: nullū uero amore psequēs: sed oēs falsis blāditiis detinēs qd meretricū ē. Rūpēs ilia: nā ut supra dcm ē: coitus freqn tia ilū dolores cōtrahit. Culpa. læsione. Velut prati ulti mus flos: flos positos i ultima prati margine: & ē lepida simi litudo ad demr̄andā sui amoris pulchritudinē extictā: hic il lud Vir. i nono ductū. Purpureus ueluti quum flos succisus aratro Langueścit moriens. Ad Marrucinum.

Arrucine asini manu sinistra. Marrucinū Asinii
m Pollionis frēm sudariorū surē moner: ni sibi red dat sudariū: qd ipsi i cōuiuio abstulit: se futura illi us trecētorū uersuū criminatiōe ulturū: quia ñ pōt nisi ualde ac necessario amare id sudarium sibi ab amicissi mis donatū. Marrucine. marrucini populi sūt campaniæ iuxta pelignos & uestinos: ut Strabo & Pli. tradiderunt. hic autem marrucinus fuit Asinii pollionis oratoris atq; poetæ frater. Asini: ē uocatiuus cognominis: nam pollionis do mus asinii dicti sunt. Non belle: male. In ioco atq; uino in iocoso conuiuio. uinum pro conuiuio. Hora. Vino & lu cernis medus acinacis imane q̄tū discrepet. Fugitte. s. rō hoc est insanis si putas me falsum dicere. Sordida res est scilicet furati lintea. Pollioni fratri. s. tuo cui multa furto ab stulisti: de hoc Asinio pollione Quint. sic scribit: Multa i asi nio pollione inuenio sūma elegantia: adeo ut quibusdam ēt nimia uideat & consilii & animi satis. a nitore & iucunditate Ciceronis ita longe abest ut uideri possit secundo prior. hūc Hora. tragœdiarum scriptorem fuisse testatus: uñ Vir. Pol lio & ipse facit noua carmina: & alibi. Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. Mutari. posse redimi: mutari di xit ex ātiq cōsuetudie: nā tpibus primis oē mercimoniū: em ptio: uēditio rege cōmutatiōe cōstabat. ut Seruius georgicoꝝ. iii. dixit: & istituta de ēptiōe & uēditiōe. Persius. Mercibus hic italis mutat sub sole recēti Rugolū pip. Emere āt & uēdere istituit liber pr̄ ut testat Pli. Est. n. di sertus pr̄ lepoꝝ: polliōis eloquētiā laudat Quit. ad stipulās. Endecasyllabos. Versus phaleucius a phaleuco iuentor: endecasyllabus a syllabaꝝ. xi. nūero dcūs ē: In hoc carmis gñe plurimū grāe ac uenustatis hūit Ca tullus. Verꝝ est mnemosynon mei. sed ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ dr̄ memoriale: siue monumētū: munus. n. a fabulo & uerānio datū est Catullo monumētū: & pignus amoris: Vir. Accipe & hæc tibi quæ manuum monumenta

Tunditur unda:
Siue in hircanos: arabasq; molles:
Seu sacas: sagittiferosq; parthos:
Siue qua septemgeminus colorat
Aequora nilus:
Siue trans altas gradietur alpes
Cęsaris uisens monumenta magni
Gallicum rhenum: horribiles & ulti
Mosq; britannos:
Omnia hęc quæcunq; feret uoluntas
Cælitum tentare simul parati
Pauca nunciate meæ puellæ
Non bona dicta:
Cum suis uitiat: ualeatq; mœchis
Quos simul complexa tenet trecentos
Nullum amans uere: sed idētidē oium
Ilia rumpens:
Nec meum spectet uelut ante amorem
Qui illius culpa cecidit: uelut prati
Vltimus flos: prætereunte postq;
Tactus aratro est.

Ad Marruchinum Asinium:

m Arrucine asini manu sinistra
Nō belle uteris: i ioco atq; uino
Tollis lintea negligentiorum:
Hoc falsum esse putas: fugit te inepte
Quāuis sordida res: & inuenusta est:
Non credis mihi: crede pollioni
Fratri: qui tua furta uel talento
Mutari uelit: est enim leporum
Disertus pater: ac facetiarum
Quare aut endecha syllabos trecentos
Expecta aut mihi linteum remitte
Quod ne non mouet æstimatione:

meaꝝ Sint puer & longū Andromachæ testentᵉ amorē. Sethaba sudaria. siue lintea setabina: nā ut Strabo ē auctor: setabis hispaniæ urbs ē: i cuius agro cāpus ē noīatus spartarius a sparto lini genere. Plin. āt scribit. & hispania citerior hēt splēdore lini præcipuū torreris i quo polit natura: q alluit taraconē. Iberis. iber hispaniæ populus: Lucanus. Si tibi durus iber: uel si tibi terga dediſſet Cantaber. Ad Fabullum.

c Oenabis bñ mi fabulle apd̄ me. Ad cœnā Fabullū sibi familiarē iocose inuitans facete monet secū afferat cū amica cœnæ opipare apparatū si cōmode cœnare dſiderat. simulq; poeta suæ rei familiaris egestatē excusat: pmittēs suaue cōuiuii ungue-
tū ac gr̄osi ai amorēq; hilaritatē ꝺuiuatoris. Pau-
cis ꝺiebus. breui tpe. Vino. qd mihi nō ē nisi uappa. Sa-
le. salibus facetis: singularis p plurali. Nō sine cādida pu-
ella. p epicureo cōuiuio: qd oium uoluptatū generibus cele-
brat. Mar. ad liberꝝ. Et caleat blādo mollis amore torus. ite
ꝺ unguēto. quo discubituri pungebāt capita. Si sapis assyrio
sp tibi crinis amomo Splēdeat. & cingāt florea serta caput: & de optio uino: Cādida nigrescāt uetulo crystalla phalerno

Saeculus. prōpus. i. prōptuaria cella. Plenus ē araneaꝝ eleganter & facete ab effectu: & cōsequētibus paupiē & egestatē suā expressit. Meos amores. beniuolū: & hilarē con-
uiuatoris aium. ut Oui. Sup oīa uultus accessere bōi: Alii le-
gūt. Meros amores. hoc ē puꝝ & ñ fictū aium cōuiuatoris
Veneres. amores aut elegātiæ: nā & uenus elegātiā signifi-
cat: ut ꝺiximus. Olfacies. odoraberis. Totū ut te faciāt fa-
bulle nasū: iocose ac facete dictū. Ad Licinū Caluum.

n I te plus oculis meis amarē. Conquerit de ihūani-
tate Calui: q saturnalibus p xeniis muneribus Ca-
tullo flagitiosissima quorūdā maledicoꝝ poetaꝝ
carmina miserat: minat̄ itaq; Catul. se parē caluo
malis carminibus gr̄am relaturū. Iucūdissime calue: du-
os ea ætate caluos noīe fuisse cōperio: alterꝝ licinū Caluū
poetā cuius meminit Ho. Nil pter caluū & doctū cantare ca-
tullū: & Oui. Par fuit exigui simillimaq; licētia calui. hic. n. tēui
carmie Quītiliā amicā defluit. Prop. Hæc ēt docti cōfessa ē
pagina calui. Quū caneret miseræ funera qntiliæ. de poeta
hic intelligit. Catul. alterꝝ uero Caluū fuisse oratorem apud
Quīti. legimus: de quo Pli. lib. xxxiii. scribit uasa cognaria
ex argento fieri caluus orator queritᵉ hic aūt appellatus fuit
Cor. Lici. caluus. ut idē Pli. scribit li. vii. Isto. cū cōtēptu di-
xit. ut Vir. Aut qd petis istis: Munere. saturnalicio. s. odisse
te. Odio ua. odio quo dignus ē Vatinius In Vatiniū. n. q-
dā odiosa ac modacissima ē Cice. or̄o: p quo postea Cice.
depositis inimicitiis orauit: aut certe. Odio uatiniano. tali ac
tā acerbo odio q̄li tota fere ciuitas romana Vatiniū insecuta
ē. Vatiniū. n. populo odiosū fuisse testat̄ Macro. scribens eū
a populo ludis gladiatoriis lapidatū fuisse. Ci. i Vatinium.
Odio. n. tui in quo & si oēs pp tuū in me scælus supare ꝺbeo
tamē ab oībus pene uincor: sic sū icitatus: ut quū te nō mi-
nus cōtenere q̄ odissem tamē uexatū potius q̄ despectū uel-
le dimittere. Seneca ad Nouatū. Vatiniū hominē natū & ad
risū & ad odiū scurrā fuisse & uēustū & dicacē mēoriæ pditū
ē. Quidfeci qdue sū locut⁹: nec scō nec dcō te læsi. Malis
poet⁹. scelerat⁹ maloꝝ poetaꝝ script⁹. Isti cliēti. tuo. s. nā io
cosus cliēs caluo ea carmia donauerat i saturnalib⁹. Caluus
āt catullo misit. Tātū ipioꝝ. tā flagitiosa caria. Nouū: nup
factum ab ipso fortasse litteratore sillone. Ac repertum.
inuentum ab ipso sillone. Ac. p aut. Sillo. alii legūt sulla
sed de sillone intelligo: ad quem alibi Catul. scribit: Aut so-
des mihi redde. x. sestercia sillo: Sillus enim appellatur na-
sus sursum uersus & repandus: hinc puto dictum sillonem & sillium propria nomina. Sillones āt dcī sūt supci-
liis seruientes significatione manifesta: ut ait No. Mar. Lr̄ator. p grāmatico ponebat ab ātiqs. Initio. n. lr̄a-
ti dicebāt Poetaꝝ iterpres: q a græcis grāmatici noiant. Messalla coruinus eos ꝺē lr̄atores uocitatos oñdit. Or-
bilius āt lr̄atum absolutæ doctū. Litteratorē uero mediocriter doctū diffiniuit. Mi pro mihi. Nō ē mi male:
ñ male tamē Sed bene me habeo: possum. n. te tuo gladio iugulare his & talibus donis remunerādo. Sacrū

Verum est meí amoris:
Nam sudaria sethaba exiberis
Miserunt mihi muneri fabullus
Et ueranníus: hoc amem necesse est
Et ueranniolum meum & fabullum.

Ad Fabullum.

c Oenabís bene mi fabulle apd̄ me
Paucis si tibi dii fauēt diebus:
Si tecum attuleris bonam atq; magnā
Cœnam non sine candida puella.
Et uino: & sale: & omnibus cachinnis:
Hæc si inq̄ attuleris uenuste noster
Cœnabis bene: nam tui catulli
Plenus sacculus est aranearum.
Sed contra accipies meos amores:
Seu quod suauius: elegantiusue est:
Nam unguentū dabo qd̄ meæ puellæ
Donarunt ueneres cupidineſq;:
Quod tu cum olfacies deos rogabis
Totum ut te faciant fabulle nasum:

Ad Caluum poetam.

n I te plus oculis meis amarem
Iocūdissime calue: munere isto
Odissem te odio uatiniano.
Nam quid feci ego: quidue sum locut⁹?
Cur me tot malis perderes poetis?
Isti dii mala multa dent clienti
Qui tantum tibi misit impiorum:
Quod si ut suspicor hoc nouū ac reptū
Munus dat tibi sillo litterator:
Non est mi male: sed bene ac beate
Quod non dispereunt tui labores:
Dii magni horribilem & sacrū libellū
Quem tu scilicet ad tuum catullum
Misti continuo: ut die periret

execrādā. Misti: p misisti. Periret catullus. Saturnalib⁹ die optio die⁹. Saturnalia mēse decēbri qnq; ul' septē cōtinuis dieb⁹ festa celebrabāt. legito plura apd Macrobiū: optio āt die dixit: qm̄ his dieb⁹ oēs oī cura laboribꝫ uacui iocis & lusib⁹ dediti genio seruiebāt: dñi quoq; suos ipio: ac ministerio fuili p idipsꝫ liberatos cō uiuio accipiebāt. Die optio: aut opinionē eoꝝ tāgit: q uno die saturnalia cōstare: dixerūt aut singularis p plurali nūero positus ē. Nōnō: more græco duplex negatio magis negat. Sic abibit. sic ipse feres ut falso spas Falsē. o decepte uana spe. Nā si luxerit. i uespa. n. id munus accepat. Ad librariorū. nā apd librarios: seu bibliopolas i tabernis poetæ suadebāt: atq; publicabāt carmia: aut pilis agglutinabāt: ut publice legerēt. Ora. Nulla taberna meos hēat: neq; pila libellos: & Mar. cōtra cæsarē. Est foꝝ taberna scriptis postib⁹ hic & ide totis oēs ut cito plegas poetas. Scrinia. sūt capsæ librorꝫ receptacula. Mar. Scrinia da magnis: me manus una capit. Ora. Me crispini scrinia lippi cōpilasse putes.

Saturnalibus optimo dierum:
Nonnon hoc tibi falsē sic abibit:
Nam si luserit ad librariorum
Curam scrinia: cæsios: aquinos
Suphenum: omnia colligam uenena:
Ac te his suppliciis remunerabor:
Vos hinc interea ualete: abite
Illuc: unde malum pedem attulistis
Sæcli incommoda pessimi poetę.
Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis: manusq; uestras
Non horrebitis admouere nobis.

Ad Aurelium.

c Ommēdo tibi me ac meos amores
Aureli: ueniam peto pudentem:
Vt si quic̄q animo tuo cupisti:
Quod castum expeteres: & integellum
Conserues puerum mihi pudice
Non dico a populo: nihil ueremur
Istos qui in platea modo huc: modo illuc
In re prætereunt sua occupati:
Verum a te metuo: tuoq; pene
Infesto pueris bonis: malisq;:
Quem tu qualibet ut libet moneto
Quantum uis: ubi erit foris paratum
Hunc unum excipio: ut puto pudenter:
Quod si te mala mens: furorq; uecors
In tantam impulerit sceleste culpam:
Vt nostrum insidiis caput lacessas:
Ah tum te miserum: malique fati
Quem attractis pedibus patente porta
Percurrēt raphanique mugilesq; (Ad Aure.

Cesios: nomē ꝓpriū poetaꝝ: Cesius ăt ñ leuginosum sed glaucū oculis significat: ut Gellius testat: ē ăt epithō palladis ad oc̄loꝝ q̄litatē relatū. Agnos: cæsiū & aq nū maledicos ac mordaces ipudicorꝫ carminū scriptores fuisse Catullus idicat. Suphenū: h̄ fuit dicax: atq; i sulsus poeta: ut isra poeta dicet. Suphen⁹ iste uarre quē ꝓbe nosti. Venena: uenenosa atq; mordacia carmia

Siqs forte meaꝝ ieptiaꝝ. suorꝫ scriptorꝫ modestam hūanitatē oñdit: ut q ea legerit, nil sit molestē laturus.

Meaꝝ ieptiaꝝ: poetaꝝ ē suorꝫ scriptorꝫ merita hūili appellatiōe uerecūde attenuare. Ad Aurelium.

Ommēdo tibi me ac meos amores. Aurelio familiari puerū suū modeste. ac caste cōmēdās ioc̄ose monet ut i pudico pueri sui amore: ac malo cupidie abstineat. qđ ni faciat ipudico hoi stupꝝ: & raphanorꝫ ultionē minatꝰ. Me. animū meū: q ē in puero meo. Se p ministro suo posuit: pson̄ p pson̄a. Veniā pudētē. uerecūde bñficiū: ueniā p bñficio. Vir. Orantes ueniā. Quod castū & integellū. Sēsus ē si unq̄ puerū quēq̄ castū: & integrū appetisti. peto meū ne appetas. Sed mihi cōserues tua libidie itectū. Expeteres. p appeteres: nā expetimus tātummō bōa appetius ăt tā bōa q̄ mala. Platea. uia publica lata. ιπλατια græce dr. Sed detracto iota corripuit mediā. A te metuo. ꝓprie locutus ē. malū qđ metuimus p accusatiuū. platū huic uerbo iūgimus: res seu pson̄a p q̄ suscipit metus i datiuo pfert: ut metuo pāphili' uitæ: res autē unde malū ipē deri ablatiuū sibi postulat: ut metui a chryside. Pene: pene a pēdēdo dcm dicebāt caudā. nūc ăt i obscœnis ē: & significat uirile mēbrū. Iō caudā falacē appellauit oratius. Qualibet: p quoscūq; locos: p q̄cūq; hoium mēbra. Mala mēs: prauū cōsiliū: mala cupiditas. Furor uecors: insani amoris diffinitio ga facit hoies uecordes.

Culpa: p crimie: ut huic uni forsan potui succūbēr culpæ: ite crimē p culpa. Cicero ad Curionē. Ego cōdēnabo eodē crie. Caput. uitā. Ah. dolētis & exclamātis ē. Mali fati: infœlicis: & malæ fortunæ: fatū. n. p fortūa sæpissime legitur. Porta patēte: qđ̄ p apto podice accipiūt: ego uero portā p domus ianua posita itelligo. nā extra ianuā aut añ ianuā aptā i maius Aurelii dedecus hoc se factuꝝ minat: ut Iuue. Duceris plāta uelut ictus ab hercule cacus. Et ponere foris. Raphani: tāgit rē i pudicā cōtra adulteros atq; puerorꝫ sectatores: hoc ultōis genus antiq excogitarūt: deph̄ēsos. n. q̄drupedes cōstituebāt: ac uiolēter ptibus posterioribus expilatis p podicē fūmo cū cruciatu grādiores raphanos aut mugiles imittebāt. Inde apud græcos uerbum Aristophanes ptulit. Raphani i germania ad ifantum magnitudinē excrescunt. frigore gaudēt simum' oderunt. Apud Plinium plura legito. Mugiles: ad idem in ipudicos supplicium pisce mugile plerumq; utebanē. Iuue. Quosdam mœchos & mugilis intrat. Mugilum natura ridetur in metu capite absconditō totos se occultari credentium: & mugil & mugilis utraq; terminatione dici apud Straboñē: & Pli: inuenitur: hunc piscē nunc uocari cephalum plerīq; arbitrantur. Ad Aurelium & Fu.

Aedicabo ego uos & irrumabo. Aurelio & Furio bibaculo familiaribus male de Catullo ob lasci
p ua scripta suspicantibus poeta stuprū iocose minat: excusatq; simul lasciuā mollīū uerborū licentiā:
qa liceat etiam honestis poetis obscœnis uti uerbis. Pathice: pathici & cinædi atq; catamyti & con-
cubini tidē fere sunt. Irrumare a rumi. i. a māma dr: nā rumis apud priscos dicebat māma. Mol
liculi. libidinosi: ut Iuuenalis: Magna inter molles concordia. Nā castū cē decet piū poetā ipm. hinc Mar. In
nocuos cēsura pōt pmittere lusus. Lasciua est nobis pagina: uita proba est. Salem: condimentum suauita-
tem saporem uoluptatis. Incitare possint. cōmouere possint in sensu corporeo aliquit qd pruritū uenereum
faciat nō iunioribus: qui facillime arrigunt: sed saniori bus: q arrigere desierūt. Pilosis: barbatis senioribus.
Duros. aridos ñ molles: atq; īmobiles ob sāguinis de fectū. Lūbos: i qbus cōsistit obscœnus ueneris hūor.
Male. parū uel nō marē: male. p pax aut ñ: posuit ct Lucanus. O male cōcordes nimiaq; cupidine cæci: In
de malesanus. i. nō sanus. Ad Coloniam.
Colonia quē cupis pōte lædere lōgo. Carmē
o qd angelicū dr a nūcii celeritate denoīatū. a
Stesichoro reptū: ac ex duobus diuersorum
uersuū cōmatibus cōpositū: a uētero pedū he
ptametrū dictū: cōstat. n. duobus trocheis: duobus iā-
bis: trocheo: dactilo: trocheo. admittit tamē in primo &
ultimo spondeum. Coloniam quondam locum nobis
incognitum impense precatur: ut quendam stolidū ho-
minem sibi inimicum de ponte quodam in fossas cæno
sas scipitē excutiat quoniā hō sit stolidus ac nullius scii
Coloniæ & municipii proprietatem legito apud A. gel
lium. incognitum autem est qua de colonia poeta laqt.
O colonia. ordo & sensus est. o colonia habes hoiem
paratum: quem cupis lædere & de tuo ponte salire. Sed
times stulta ne pontis colūnæ corruant. age tamē: preci
pita eū: quia insulsissimus ac stolidissimus ē. Crura: co
lūnas ligneas. Irrediuiuus: irrepabilis nō instaurabi-
lis: rediuiuus est ex uetusto nouatus. Sic. utinā aduer
biū optātis bonum alicui. Ora. Sic te diua potens cypri
Tibullus: Sic umbrosa tibi contingant tecta priapo.
Libidine: uoluntate. Salustius: ea uero cunctas res ex
libidine moderatur. In quo uel salii uel subsalii sacra
suscipiant. Hunc uersum & corruptissimum esse & mi-
nime probabiliter exponi posse tum uerba a sententia
carminis aliena: tum multarum syllabarum depraua-
tio ac pedum confusio demonstrat: Igitur de hoc ualde
quærendum arbitror: possumus tamen ex his uerbis
deprauatis hunc sensum afferre: utinam hic tuus pons
sic bonus fiat & istaretur tuo arbitrio ut sit solidus ac for
tis ad saliorum sacerdotum graues saltus sustinendos.
Salii sacerdotes Martis a saltu dicti a Numa pomp. in-
stituti martis ancylia per urbem discurrentes humeris
usq; ad fatigationem gestabant. Subsalii. saliorum
ministri possunt interpretari: sed hoc uocabulū qd me
minerim nusq; legimus: igitur puto deprauatum: facile
enim est falsum cognoscere: sed uerum inuenire difficil
limum. Suscipiant. syllabarum & pedum ratio hoc
uerbum a poeta non fuisse scriptum indicat. alii legunt
supinant. ideſt resupinando extollunt. Sacra. ancylia
Municipem meum. ex meo municipio oriundum. i.
ueroneusem. Verum totius ut lacus. Sensus est: sed hic sine hominum damno merito præcipitabitur: quia
insulsissimus ita ac stolidissimus est sicut totius lacus & paludis sordidissima est uorago. Vorago lacus
& paludis. in quam ex ponte tuo eum præcipitari peto. Liuidissima: sordidissima est: & ideo bene conue-
nienti insulso homini. Instar pueri. pro istāte puerę dixit: & ē facetа ac lepida similitudo. Cui sit iocus puella maxi
mū stolliditatis iudiciū: quum puisciat suā dilicatissimā spōsā. Flore: pulchritudie & stātia. Terē: Anni quot
sexdeci: flos ipe. Nigerrimis: maturissimis q magno i aeris discrimie sunt. Vir. Maturisq; nimis metuendus

Aedicabo ego uos: & irrumabo:
p Aureli pathice: & cinedę furi:
Qui me ex uersiculis meis putastis
Quod sunt molliculi parum pudicum.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum: uersiculos nihil necesse est:
Qui tundenicq; habent salem ac leporem
Si sint molliculi: ac parum pudici:
Et quod pruriat incitare possint:
Non dico pueris: sed his pilosis
Qui duros nequeunt mouere lumbos.
Vos qui milia multa basiorum
Legistis: male me marem putastis:
Pedicabo ego uos: & irrumabo.

Ad Coloniam.

o Colonia quē cupis pōte lædere lōgo
Et salire patū hēs: sed uereris inepta.
Crura ponticuli: ac sub his tot9 irrediuiu9:
Ne supinus eat: cauaq; in palude recūbat.
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat:
In quo uel salii uel subsalii sacra suscipiāt:
Munus hoc mihi maximi da colonia risus:
Quēdam municipē meū de tuo uolo pōte
Ire pręcipitem in luthū per caput q; pedesq;
Verum totius ut lacus putridæq; paludis
Liuidissima maximeq; est profūda uorago
Insulsissimus ē homo: nec sapit pueri istar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna:
Cui sit iocus uiridissimo nupta flore puella
Vt puella tenellulo delicatior hędo
Asseruanda nigerrimus diligentius uuis.
Ludere hāc sinit: ut lubet: nec pilifacit uni:
Nec se subleuat ex sua parte: sed uelut aln9

iuppiter uuis: Nec pilisacit. nullius ꝓcii facit: cōtēnit. pili facere parui facere ē: ut supra dictū ē. Vni. ꝓ uni us genitiuus ātiquus: paruisacit āt: ga nuptiaꝝ dulcedies ñ ꝓcipit. Nec se subleuat nihil puidet nihilq; cōsulit sibi cōiugii oneribus oppsso. Ex sua pte. g̃ū in ipso ē. Alnus, arbor sub aquis diutissime pdurās: & iō apd quosdā apta nauigiis: cōmoda cōparatio: nā quēadmodū alnus sūmersa nung̃ emergit. ita hic stolidus atq; segnis se matrimonio ꝓssum nō subleuat. Separata: scissa aut a radicibus diuulsa: alii ꝓ naui alnū positā accipiunt. In fossa. liguria italiæ pars cōtigua: quo i tractu genuensis ager habet. hic & hæc ligur uel ligus dicit duplici terminatiōe ut ait Priscianus. Tātūdē: ꝓ tantū.

In fossa liguri iacet separata securi:
Tantundem oia sentiens: q̃ si nulla sit usq̃.
Talis iste me⁹ stupor nil uidet: nihil audit
Ipse qui sit utꝝ: an nō sit id qd̄ quoq; nescit
Nunc eum uolo de tuo ponte mittere ꝓnū
Si potest repente olidum excitare ueternū:
Et supinum animū i graui deliquere cœno
Ferream ut soleam tenaci i uoragine mulę.

Ad Aurelium.

Vreli pater esuritionum
a Nō aurū mō: sed quot aut fuerūt
Aut sunt: aut aliis erunt in annis.
Prædicare cupis meos amores:
Nec clam: nam simul & iocaris una
Hærens ad latus: omnia experiris
Frustra: nam insidias mihi instruentem
Tangam te prius irrumatione.
Atqui si faceres satur tacerem:
Nunc ipsum id doleo: quod esurire
Nemeus puer: & sitire discet.
Quare desine dum licet pudico
Nec finem facias: sed irrumatus:

Ad Varrum.

Vffen⁹ iste uarre quē probe nosti
s Homo est uenustus: & dicax: & urbanus:
Idēq; lōge plurimos facit uersus.
Puto esse ego illi milia: aut decē: aut plura
Perscripta. nec sicut fit in palimpsesto
Relata: chartę regiæ: noui libri:

Quā: pro q̃tum. Nulla sit usq̃. s. sua puella! Stupor stupidus hō. Meus. ironicos: nā meū dicimus d familiari hoīe & amico atq; beniuolo. Ipse q sit utrū sit an ñ. nescit an ipse sit uiuus an mortuus: ut in puerbio cōtra ignauos ac sōnolētos dr̄. Olidū: fœtidū. Veternū. morbū itercutē: grecæ dr̄ hydropisis & hydropos. Ora. Crescit idulgēs sibi dirus hydrops: & i eplis. Cur me funesto ꝓperet arcere ueterno. Vir. Hæc tot pegrauit passus sua regna ueterno: ꝓ segnicie dixit: In quo sensu hic possumus accipe ueternū: nā multi ignaui piculo segnitiē exuūt. Supinū: iacētē: Iacē ociosū notat ocio sus segnē & inertē: supinū ergo segnē ut sit metalepsis. Graui. pōderoso. Ferreā soleā. mulæ calciamentum ferreum: apta & lepida similitudo.

In Aurelium famelicum.

Vreli pater esuritionū. Scribit i Aureliū pau
a primū ac maxime famelicū: q in sūma fame oblitus egestatis suæ ac libidinis nefādæ uitio cæcus Catulli puero stuprū itendebat. mināt itaq; poeta ꝓfido Aurelio irrumationē nisi desinat suo insidiari puero. hinc totum efficitur illud Mar. epigramma: Sæpe mihi queritur non siccis cæstus ocellis Tangi se digito māmuriane tuo. Meos amores. meū puerum. delicias meas. Experiris. alii codices ex antiqua lectione habent expibis sed minime placet. Si faceres sat: nā eēt aliqua tuæ libidinis excusatio saturitatis cā: nūc āt cū sis famelicus ac sine cerere & libero frigeat uenus: nulla ē tui flagitii cā excusabilis: iō irrumatō nis supplicio dign⁹ es. Atq: certe eqdē. Ne certe alii legūt ne meus ut sit pueri nomē ꝓpriū. Pudico. tibi mei. stupris itacto. Dū licet. dū iuuiis tuis ego ñ irritat⁹ te nōdū stupro: ulciscor. Facias finē. s. meis iuuiis

Versus scazon Ad Varrum.

Vphenus iste uarre quem probe nosti. Var-
s rum alloquēs uanam & falsam suphani poetæ insulsi auctoritatem demonstrat. Nam suphenus uerborum ostentatione dicax & urbanus atq; doctissimus uidebatur. presertim quum isulsorum uersuum suorum libros magnifica impensa ornatos ostentaret. Sed in carminum illorum lectione maximam insulsamq; ignorantiam homines comprehendebant. Quod & si maximum est uani hominis uitiū: tamē aliquid excusationis meretur: quia nemo est adeo peritus qui alia in re non appareat uanus & ineptus. Sed suum errorem quisq; minime uidet. Suphenus. de quo supra suphenos oia colligā uenena: aliti legūt ruffenū. Venustus. elegans. Dicax. garrulus mordax indicendo: aut certe dicax sermonis risu aliquos icessens: uenustus autem est qui cum gratia quadā ex uenere dictus appet: urbanus uero dr̄ qui in sermone rebus & uerbis sono & usu quendam gustū urbis. & sumptā ex cōuersatione doctoꝝ tacitā eruditionē ꝓse fert. Sic & urbānitas uenustas dicacitasq; iter se differunt teste Fabio Quintil. Puto. cōiecto ex eius ostētatōe. Decē milia. s. uersuū. Nec relata in palipsesto. s. puto illa: sed in regia charta mēbrana. Palipsesto palipsestō uilior charta ē iteꝝ delita & iteꝝ rescripta derasis prioribus lr̄is rursū dr̄ delino tergeo: palipsestō igit̄ charta iteꝝ delita & derasis prioribus lr̄is rescripta palipseston a iuriscōsultus iterpretari chartā deliticiā legimus. Sicut sit: apud pauperes scilicet. Chartæ regiæ. s. sunt: regiæ ꝓ regalibus dixit sumptu regali comparatæ.

Vmbilici. signa sunt quædam: quibus librorum fines concludebant antiqui. Ideo porphirio supra id Oratianum ad umbilicum ad finem Interpretatur. Martialis in eodem significato posuit. iam peruenimus

usq; ad umbilicū. Alii umbilicos p clauis: qbus libroꝝ anguli ornāt accipiūt. Lora rubra. qbus elegatiores libri uestiūtur. Mēbranæ .s. charte sūt. Mēbrana charta primū in uēta fuit pgami ide pgamea dcā fuit testāte ac Varrōe Plī. referēte. de hac Martialis scribit. Esse puta cæras licet hæc mēbrana uocēt. Delebis quotiēs scripta nouare uoles. Desecta plūbo: ordo & sēsus. oīa sūt plūbeis lineis q̄drata. & pumice æq̄ta: hoc ē derasa. Hæc. scripta supheni. Bellus uenustus nobis uisus. Caprimulgus. caprimulgus hic æpolū signifícat. Caprimulgus itē auis ē de q̄ Plinius hæc tradit. Caprimulgi appellātur grādiores merulæ aspectu sures nocturni Interdiu enim uisu carent itrant pastoꝝ stabula: capraꝝ ubera aduolāt suctū ppī lactis: q̄ iuria uber emorif: Caprisq; cæcitas q̄s ita mulsere oborif. Abhorret. s. a lactatōis suæ ueritate. Mutat. quū scribit aliqd. Qui mō scurra. ordo ē. idē q mō scurra uidebaf: aut qui uidebaf id si aliquod nomē ē tristius scurra ē ifacetior rure: & oi rusticitate. Tristius. peius q̄ sit scurra: ut parasitus. morio. leno. Neq; idē unq̄ æque ē beatus. i. neq; unq̄ uidef sibi tā beatus quā quum poemata facit. Est. prouidet. Gaudet in se. sibi placet: qd uitiū est stulticiæ. Se miratur. se extollit ac superbe uaneq; laudat: qd est uitium insaniæ. Simul postq̄. Aeque. tā b Ac. quā. Idem. nimiꝝ deest ob. ut sit ob idē idest ppter idē proprii amoris uitiū. Possis uidere suphenū. i. quasi suphenum: & similē supheni stolidi ac inepti: nemo enim ē: q aliqua ex parte asini auriculas nō habeat. Suus cuiq; attributus ē error. Oratius. Nā uitiis nemo sine nasci: optimus ille q minimis urget. Sed nō uidemus māticæ qd i tergo ē æsopi fabula tradit unūquēq; hoiem duas habere māticas: unā ante se ad sinū: alterā retro a tergo: i anteriorē: q̄ facillime uisui subest: aliena uitia mittimus: i posteriore q̄ nr inime cerni a nobis possit nr̄a peccata abscōdimus. sic Ora: Despicer ignoto discat pēdētia tergo. Persius. Sed ꝓcedēti spectatur mātica tergo. Quod ē itergo māticæ. i. nō consideramus neq; uidemus errores nr̄os: quos post terga reiicimus.

Ad Furium.

f Vri cui neq; seruus est nec arca. Miserrimā egestatē furio iocose obiiciens facere contēdit eum in paupiē multis cōmodis istructū ee: iō moncē a catullo multa sestertia ꝓcibus exposcat. Furi cui neq;: ordo est furi est tibi pulchre cum tuo parente. idest pulchre uales cum parentibus tuis. Cui neq; seruus est nec archa: qui caret seruo pauper est. at cui nihil domi sit egenus est. Archa. loculus pecuniarum. Iuuenalis. Posita sed ludif archa. Itē alibi. Interdū q̄ aliena sumitur arca. Mar. Callidus effracta nūmos fur auferet arca. Cimex. lectus cōtētū p cōtinēti. Sic mar. ī. x. Nec toga nec focus ē nec tritus cimice lectus Hæc tibi de bibula serta palude teges: & alibi: Sed si nec focus ē nec uilis spōda grabati. Quoꝝ dētes comesse pñt silicē. hvpbole ad sūmā famē demōstrādū. Lignea. arida q̄si lignū ē. Pulchre cōcoqtis. qa paꝝ comeditis citissime digeritis cibū: nimius. n. cibus ē idigestiōis cā: ut Iuuenalis. Et crudū pauonē i balnea portas. Nihil timetis. qa nihil bōi amittere potestis: nā uobis nihil, domi ē. Facta ipia. uenefícia cognatoꝝ aut affīniū: ipias ob hæreditatē isidias. Sic cioria cornu: ob famē atq; ppetuā i ediā: ordo ē hēus corpa cornu sicciora ob frigus solē & esurītionē. Sudor saliua muccus. hæc oīa ex ciboꝝ supfluitate pueniūt. Nec toto decies cacas ī anno. unū seqē ex reliquo: nā q non comedit: nec cacat qdē. Culus purior salillo. hinc Mar. Neq; n. est cullus qui nō cacat olim. Desine. subaudi iterum precari.

Ad Iuuencium.

Noui umiblici: lora rubra: mēbranæ
Desecta plumbo & punice oīa æquata:
Hæc cum legas tū bellus ille & urban9
Suflen9 un9 caprimulgus: aut fossor
Rursus uidetur: tantū adhorret: ac mu
Hoc qd putem9 ee: q mō scurra (tat:
Aut si quid hac re tristius uidebatur:
Idem infaceto est infacetior rure.
Simul poemata attigit neq; idem unq̄
Aeque ē beatus: ac poema cū scribit
Tam gaudet in se. tāq; se ipse miratur
Nimirū idē oēs fallimur: neq; est quisq̄
Quem nō i aliqua re uidere suffenum
Possis. suus cuiq; attributus est error:
Sed non uidem9 manticæ qd i tergo ē.

Ad Furium.

f Vri cui neq; seru9 ē: neq; arca:
Nec cimex: neq; arane9: neq; ignis:
Verum est & pater: & nouerca quorū
Dentes uel silicem comesse possunt:
Est pulchre tibi cum tuo parente
Et cum coniuge lignea parentis.
Nimirum: bene nam ualetis omnes:
Pulchre concoquitis: nihil timetis:
Non incendia: non graues ruinas:
Non facta impia: non dolos ueneni:
Non casus alios periculorum.
At qui corpora sicciora cornu
Aut si quid magis est aridum: habetis:
Sole & frigore: & esuritione.
Quare non tibi sit bene ac beate:
A te sudor abest: abest saliua:
Muccusq;: & mala pituita nasi:
Hanc ad mundiciem: adde mundiorē:
Quod culus tibi purior salillo est:
Nec toto decies cacas in anno:
Atq; id durius est faba & lapillis:
Quod si tu manibus teras fricesq;
Non unquam digitum iqnare posses:
Hæc tu commoda tam beata fui?
Noli spernere: nec putare parui:
Et sestertia quę soles precari
Centum desine: nam sat es beatus:

Ad Amicum Iuuencium.

Qui flosculus es Iuuẽciorꝝ. Iuuẽtiũ puerꝝ allogẽ icrepãs eũ q̃ Furto paupculo amoris delicias de-
derit. o. admirãdꝰ est interiectio. Qui. qualis. Flosculus. pulchꝰ tudo. Iuuẽciorũ. Iuuẽcii nobi-
lis romæ familia fuit: cuius Liuius & Plinius meminerũt. ad eũdẽ ifra scribit: Sic mellitos oculos tu-
os iuuẽci: Siquis me sinat usq̃ bsiaare. Arca. pecuniarũ loculus. Delicias. amorũ suauitates pu-
to amplexus & oscula. nam de eodem alibi dicit. Siquis me sinat usq̃ basiare usq̃ ad millia basiẽ trecenta.
Bellus: pulcher. Mar. Bellus homo inflexos qui dirigit ordine crines: hoc. scilicet q̃ bellus homo sit.

Qui flosculus es iuuenciorum
o Non horum modo: sed quot
aut fuerunt:
Aut posthac aliis erunt i ãnis
Mallem delicias mihi dedisses
Quam isti: cui neq̃ seruꝰ est neq̃ arca:
Quam sic te sineres ab isto amari
Qui non est homo: bellus inquies est:
Sed bello huic neq̃ seruus est neq̃ arca:
Hoc tu quanlibet abiice: eleuaq̃:
Nec seruum tamẽ ille habet: neq̃ arcã:
Ad Thallum.
c Inæde thalle mollioꝝ cuniculi capillo
Vel ãseris medullula uel hinulla mollicella
Vel pene lãguido senis: situq̃ araneoso
Idemq̃ thalle turbida rapacior ꝓcella.
Quũ diua mulier aues ostẽdit oscitãtes
Remitte palliũ mihi meũ qd̃ iuolasti.
Sudariũq̃ sæthabũ catagraphonq̃ linon:
Ineptæ quæ palam soles habere tãq̃ auita
Quæ nũc tuis ab ũguibꝰ reglutia & rmitte
Ne laneũ latusculũ manusq̃ mollicellas
Inusta turpiter tibi flagella cõscribillẽt
Et isoleter æstues uelut minuta magno
Deprẽsa nauis in mari uæsaniẽte uẽto:
Ad Furium
Vri uillula uestra nõ ad austri
f Flatꝰ opposita ẽ: nec ad fauõi
Nec sæui boreæ: aut pheliotæ

Obiice: mihi te reprehendẽti oppõe ad tuã excusa-
tionẽ: alr legit abiice. i. cõtẽne & deprime: uñ abiectus
dr uilis conceptus: uel hoc. s. quod dico neq̃ est huic ser
uus neq̃ arca aut paruifacias aut magnifacias ut Iubet
nõ curo. Eleua. uerbis extolle: ꝓ tua desẽsione. Ta
mẽ: q̃uis bellus sit tamẽ pauperimus est.
Ad thallum Cinædum.
Septenarius est uersus: qui fit quum iambico trime-
tro additur pes amphibrachus.
Inæde thale mollior cuniculi capilo. Thallũ
c ipudicũ adolescẽtẽ monet: ut sibi Catullo re-
mittet palliũ & sudariũ: quæ furto subtracta ꝓ
suis usurpat: æq̃ ostẽtat: quæ nisi reddat: poe
ta flagra thallo minitatur. Mollior. tenerior: hic Vir.
in obscæno carmine sumpsit. Quidam mollior anseris
medulla. Capillo. pilo. Sic Persius Iã liber & bicolor
positis membrana capillis. Hinula. pelle hinnuli.
Qui ut Varro & Pli. tradunt ex equo & asina nascitur:
Sed ut Solinus scribit hinnulus est cerui pullus: qd me-
lius cum Catulli uerbis facit. Igitur. Hinnula. i. pel-
le hinnuli pulli ceruini. hinnula item herba est: quæ da-
tur stomachis fastidiosis. Hora. atq̃ acidas mauult hin
nulas. Mollicella: mollis facit diminutiua mollicullus
Situ araneoso. i. mollior & tenerior situ & lanugie ara
nearum. Rapacior. furacior: & maior raptor. Tur
bida. tempestuosa. Quum diua mulier aues osten.
osci. rapacior q̃ turbida ꝓcella sit: quũ Tethis diua hoc
est mare tẽpestatẽ facit: nã tũc rapax ꝓcella ꝓnũciat a q
busdã auibus: qs alii alcyones itelligũt: hæ. n. aues ut scri
bit Pli. i uergiliæ occasu q cũ ædis tẽpestuosus ẽ appa-
rẽt: fœtificãt bruma: q dies Alcyonides uocãt: faciũt
septẽ ãte bruma diebus nidos: & totidẽ sequẽtibus pari
unt: Quibus oibꝰ maris trãqllitas ẽ: Vt dicat ħ Theo
critꝰ uersus
ptis ãt & iã hiãtibus pullis statꝰ isegẽt uehemẽs maris ꝓ-
cella. Ergo q̃tũ ad hasce alcyones exponat. Quũ mu
lier dia. i. alcyon: q̃ fuit mulier dia. i. generosa: ut dia ca
milla: & Home. .i. generosus achilles. Ostẽ
dit. dñr auit: nã septẽ post brumã diebus ꝓis pullis di-
scedũt. & cõtinuo segẽt ꝓcella rapax. Aues. pullos su-
os. Oscitãtes: ꝓpriũ ẽ pullorꝝ escã appetẽtiũ: dr ãt osci
to: & oscitor i eodẽ significati. ego uero potius scirẽ hoc
dcm de fulicis: q̃ ut scribit Pli. clãgore suo q sine excitati
one nõ sit uẽtũ ꝓnũciãt: & tũc dicat Dia mulier. Tethis
Aues oscitãtes: fulicas oscitatõe clãgorẽ edẽtes. Inuolasti. suratus es. a uola manus pte: alibi iuolare ẽ irru
ere iuadẽr. Cõuolare i aliquẽ a uolẽdo dcm. Plautus i ãphytriõe. Cũ clamoꝝ iuolãt ipsꝰ alacri. Setabũ: hi-
spanũ a setabi urbe ut dcm ẽ supius. Catagraphõq̃ linũ. i. liteũ uariis fylis iscriptũ: ut Iuue. Inscriptaq̃ lintea
uenit! ẽ iscribo. Reglutina. gluten latine græce chola: ide glutino. cõiũgo: reglutino. separo: disiũgo.
Inusta. iflicta. Cõscribillent. ulbicibus isignãt & depigãt aut lacerẽt: ut Versa puluis iscribit hasta. Plautus
Corpus tuũ uirgis ulmenis iscribãt: & Catul. alibi. Frõte tabernæ iscriptõibus scribã. Veluti. amat Catul. i car.
cõclusionibus similitudines & cõparatiões facere. Minuta: pua ut cymba. Insoleter. iusitata ꝓter solitum.
Aestues. cõmoueris ut maris æstus. Ad Furium.
Vri uil. ue. non ad au. Ad furiũ bibaculũ poeta scribit. sensus ãt est. Furi uestra uilla ñ solo uẽto ut cæ
terorum hoium uillæ agitanr: perturbatur: sed. xv. milibus & ducẽtis uẽtis uexatr. Austri fla. tãgit q̃u
or cardinales uentos. Fauoni. zephyri: Lucre. Et reserata diu genitalibus aura fauoni: Boreæ. la
tie aglo dr. flat inter exortum æstiuũ: & septẽtrionem ut Pli. & Gel. tradunt. Apheliotæ. subsolanus

latine dictus flat ab exortu æquinoctiali. Quindecim mi. scilicet uentorum. numerus finitus pro infinito: Loca in quæ undiq; uēti cōflāt cōflages dicūtur. Horribilē. horrēdū aspex; terribilē. Pestilēte. augmētum maliciæ: nā nullus uentus peior pestilēti est: alius tñ sensus elici pōt hoc mō: ut iocās dicat quū aliæ uillæ aliquo uēto infestētur uesta uilla nō ob aliquē uētū icōmoda ē: uerū quū ab urbe distēt qndeci milia & ducētos passus hoc icōmodū lōginquitatis hētur tāq; horribilis: & pestilēs uētus. Ouētū hor. ar. pest. totū hoc iocose dictū, est in incōmodam uillæ longinquitatem qua defatigabantur illuc exurbe secedentes.

Ad Ministrum Suum.

Iniſter ue. puer pha. Ministrū suum hortatur ut sibi tē-
m peret atq; porrigat capaciora pocula: iperatq; ut a men-
sis suis aquas maximū hoibus nocumentum excludat

Phalerni. nigrū est uinum a Cāpaniæ agro dictum Martialis: Candida nigrescant uetulo cristalla phalerno. Inger. porrige. Inger pro ingere legatur p apocopen ut uersus stet phaleucius. Mi. pro mihi. Amariores. fumosiores ipsius uini austeritate: aut asperiores haustu propter amplam capacitatem. Posthumiæ. hæc illis temporibus fuit mulier uinosissima & maxime bibula: quæ compotricibus: ac compotoribus suis lege bibendi a se lata tam grandia indicebat pocula: ut amarum ac difficile cuiq; foret illa uno haustu ebibere. Ebriosa acina ebrio. hic uersus corrupte: ac perq̄sitiose legitur i omnibus fere codicibus: sed elegātissima. A. Gellii enarratione emēdet in hāc formulā: ut ebriosa acina genere fœminino casu ablatiuo legat. q̄q̄ alias acinum neutro genere profertur: acinum enim totū uini plenum est. Lymphæ. aquæ. Seueros. graues: austeros: atq; abstemios. Thyonianus. bacchius. i. merū uinum: quasi bacchus thyoneus inuenit: Bacchus fertur Ioue patre concedente matrem Semelem ab inferis eduxisse: & imortalitate donatam thyonē a sacris quæ illi attribuit denominasse: nā sacra facio dicitur: inde ipse liber ex materno noīe thyoneus appellatus est: ut scribit Diodorus.

Ad Verannium & Fabullum.

Iſonis co. co. ina. Ad Verāniū & Fabulum pisonis hi
p spaniæ quæstoris comites: seu cōmilitones scribēs eos
interrogat de lucro qd a pisone auaritissimo sint consecuti: ac simul inuehitur in flagitiosam romanorum libidinem: qui comites ac milites suos magistratum officii causa secutos nefario concubitu contaminabant. Pisonis: hic Piso a Salustio sic describitur. Caius piso adolescens nobilis summæ audaciæ egens factiosus in citeriorem hispaniam quæstor pro prætore missus est adnitente Crasso: q; eū infestum inimicū q;. Cn. Pō. cognouerat: neq; tunc senatus inuitus prouinciam dederat: quippe fœdū hoiem a rep. pcul ē uolebat: & ifra: sed is piso i p uinciam ab equitibus hispanis: quos in exercitu ductabat iter faciens occisus est. Cohors. milites i cohorte ſtoria. Inanis: inaniter militantes: nulla utilitate uobis parata. Aptis sar. & exp. hoc iocose in tenuitatem eorū qui erāt paupimi sine sarcinularū ipedimētis. Cum isto. uap. cū pisone hoie uili ac sordido: q̄lis est uappa uinū corruptū. Vappa p uilissimo: ac sordido hoie posuit: & persius. Vappa lippus & in tenui farragine mendax. de uappa legito Plini. li. xiiii. ca. xx. In ta. in quibus lucr. & impensarum cōputationes scribitis. Ecquid. in. an aliquid lucri: ac stipēdii uobis dati: Patet exp. manifestatur uobis dinumeratū: nā expēdere est dare & soluere pecuniā alicui: antiq; eni oēs pecunias pēdebant: unde impendere: & ipensa: atq; expensa. Vt mihi. s. patet qui nihil a meo ſtore memio ex bithynia rettulit. Meū potest. C. memiū bithyniæ prætorē cū quo fuit Catullus: ut superius dixit: huius. C. memii aspiris oīonibus sæpe prosciſſus cæsar ad cvaithum & uinū stetisse diffamatus postea memio adeo humane idulsit: ut i petitiōe cōsulatus se ille suffragatorē præstiterit. Memio itē cuidā suū opus iscripsit Lucre. Itē fuit Caius Memius tribunus pl. Infestus nobilitati: cuius meminit Salu. i Iugurtha. Datū Iu. i. refero ſtupr; mihi datum lucro: alii legūt: refero lucellū mihi datū: Tota ista tra. mētula tua lōga q̄ta ē trabs: ut Mar. tāta ē q̄titvo colūna pēdet. Fuisti pa. ca. i. pari cōditōe ac sorte mecū: nā nullo accepto lucro ſtuprati fuistis. Verpa. mētula: uerp; āt iudæus circūciſus: Iu. Q uæsitū ad sōtē solos dducē uerpos. Nihilo mi. q̄ sim fartus ego: Pete no. ami. phibitio artificiosa: & uehemēs scā p ironicā cōcessionē. Pete no. ami. qa ſtupraber | ab illi: pete āp pete paphæresim: sic igr satyrico morsu: ac felle flagitiosos rōanoq; nobiliū mores aspsit. Dii deæ: & supi & iferi. Dēt uo. q talia i amicos flagitia cōmittitis. Multa ma. oppro. q̄lia & uos i familia res facitis. Romuli.

Vex; ad milia qndecim: & ducētos:
Ouētum horribilem: atq; pestilētē:
Ad Pincernam suum.
Iniſter uetuli puer falerni
Inger mi calices amariores:
Vt lex posthumiæ iubet magistræ
Ebriosa acina ebriosioris:
At uos quo lubet hinc abite lymphę
Vni pernices & ad seueros
Migrate: hic merus est thyonianus:
Ad Verannium & Fabullum.
Iſonis comites cohors inanis
Aptis sarcinulis & expeditis
Veranni optime: tuq; mi fabulle
Quid rerum geritis: satis necū isto
Vappa: frigoraq; & famem tulistis:
Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expensum: ut mihi qui meū secutus
Prætorem refero datum lucello:
O memi bene me ac diu supinum
Tota ista trabe lentus irrumasti
Sed quantum uideo pari fuistis
Casu: iam mihilo minore uerpa
Farti estis pete nobilas amicos:
At uobis mala multa dii: deaq;
Dent opprobria: romuli: remiq;.

In. C. Cæsarem.

remiq; uobis romani uocatiuus est: romulus pro romano: ut Persius: Bellum est an romule ceues

In. C. Cæsarem.

q Vis hoc põt ui. quis põt pati. Iãbico trimetro exclamat in prodigã Caii Cæsaris largitionẽ: qui Mamurram phormianum. quo cũ stupri mutui cõmertiũ hẽbat: adeo locupletauerat: ut his opũ elegantia totius galliæ: ac britãnie diuitias exuperaret. Quis hoc põt uidere. pcontatio est & talis sensus: Nemo nisi ipudicus atq; sceleratus posset ferre: ac pati Mamurram pathicum hr̃e totius galliæ atq; britanniæ diuitias.

Vis hoc põt uidere: qs põt pati:
q Nisi impudic9: & uorax: & aleo:
Mamurrã habeꝛ: qd cõata gallia
Habebat cuncta & ultima britannia:
Cinęde romule hęc uidebis: & feres:
Et ille nunc superbus. & superfluens:
Perambulauit omnium cubilia:
Vt albulus columbus: aut dionæus:
Cinæde romule hęc uidebis: & feres:
Es impudicus: & uorax: & aleo:
Eo ne nomine imperator unice
Fuisti in ultima occidentis insula:
Vt ista uestra diffututa mentula
Ducenties eomesset: aut trecenties:
Quid est: alit siniſtra liberalitas:
Parum expatrauit: an parum helluatus
Paterna primum lancinata sunt bona:
Secunda præda pontica: inde tertia
Ibera quam scit amnis auriferꝛ tagus:
Hunc gallię timet terra & britanniæ:
Quid hunc malũ foueris: aut qd hic põt:
Nisi cuncta deuorare patrimonia:
Eo ne nomine urbis opulentissimæ
Socer generq; pdidistis oĩa: Ad alphenũ
a Lphene imemor: atq; unanimis falsę sodalibus
Iam te nil miseret dure tui dulcis amiculi
Iam me prodere iam non dubitas perfide:
Nec fcã ipia falaciũ hoĩnũ cœlicolis placẽt
Que tu negligis ac me miseꝛ dseris i malis
Heu qd faciãt dico hoies cui ue hẽant fidẽ.

Nisi ipu. oblique i cæsarẽ dixit. Mamurrã. Cornelius nepos tradit primum romæ parietes crusta marmoris operuisse totius domus in cælio mõte mamurrã phormiis natũ eqtẽ romanũ præfectũ fabrorũ Caii cæsaris in gallia. Hic nãq; est Mamurra Catulli Veronẽsis carminibus pscissus: quẽ ut res est: domus ipsius clarius q̃ Catullus dixit hr̃e qcqd hũisset comata gallia: hæc Pli. Comata gallia. trãsalpina a cæsare domita. Cinæde romule. impudice cæsar: uehemẽs fama fuit. C. Cæsarẽ quũ eẽt adolescens apud Nicomedẽ bithvnniæ regem pudicitiam deposuisse: unde postea i eius triũphis tale carmẽ a militibus & ciuibus iactatũ est: gallias cæsar subegit nicomedes cæsarẽ: hũc eũdẽ Cæsarẽ atq; Mamurrã ifra est illud epigramma: Pulchre cõuenit iprobis cinædis Mamurræ pathicoq; cæsariq;. Romule. pro romano ut supra: romuli remiq;. Supfluẽs. diutiis supabũdãs. Oĩum cubilia. quia mœchus ẽteme rarius: & supbus præ pecuniis. Dionæus. uenereus a dione uenere: cui dicatæ fũt colũbæ: Dione ueneris mater fuit: a q̃ & filia denoiata est. Eo ne noĩe. sensus est. ea ne de cã bellis es deprædatus britaniã ut mentula & libido mamurræ tot sestercia illa a te data comsumeret

Eo noĩe. ea cã: ut Cice. Quã q̃ me noĩe negligẽtiæ suspectũ tibi eẽ doleo. Vnice. singularis. Vltima isula: britaniã dicit: quã cæsar bis aggressus subegit: ut ipse in cõmẽtariis suis late scribit. Occidẽtis: britania tamẽ ut Mella: & Pli. tradũt iter septẽtrionẽ: & occidẽtẽ porrigit. Ista ũra mẽtula. Mamurræ. s. Diffututa: coitu exhausta. ut supius Cur nõ tã latera effututa pãdas. Siniſtra liberalitas. diffinitio pdigalitatis. hac de liberalitate cæsaris legito Ciceronẽ primo offõꝝ. Siniſtra. noxia uitiosa. Liberalitas. Cæsaris. s. Alit. mamurræ libidinẽ. Paꝛ expatrauit. paꝛ ne libidine prædidit: & absumbsit. Est helluatus. diglutiuit: cõsumpsit. helluones dicunt̃ imoderate bona sua cõsumẽtes ab helluẽdo qd aspiraꝛ: ut auiditas magis exprobreꝛ: helluari ẽ bona sua guloſe: ac imoderate absumere. Prna. pris ipius mamurræ. Lãcinata. lacerata: lãcinare ẽ dilacerare: Pli. Tot sinus peloponẽsẽ oram lãcinãt. Secũda preda põtica. quã Cæsar ex pfligato Pharnace Mithridatis filio cæpit: & mamurræ tradidit. Pontica. nam pharnaces ponti rex fuit. Teria ibera. hiſpania: prædam dicit qua potitus est Cæsar quum hiſpaniam prouinciam bellis ciuilibus pompeio ademit: Petreo & Vffranio Pompeii ducibus apud ſerdam perdomitis: ut in quarto Luca. eleganter ſcribit. Tagus. hiſpaniæ fluuius aureis aquis diuulgatus. Hunc mamurram. Timet. quia tantam rapiendi licẽtiã hẽbat a cæsare. Malum. imalam rẽ: aduerbium ẽ per parẽthesim: & exclamationẽ: ut sæpe apud terẽtiũ. Vrbis. romæ. Eo noĩe. ea cã: ut mamurra a uobis locupletatus oĩa libidibus absumeret. Perdidistis oĩa. opes & iperiũ romanũ qd occupasse cæsar uidet: ut Mamurræ libidinibus opes suppediraret. Ad alphenũ iuriſconſultũ.

Lphene imemor atq; unanimis falsę sodalibus. Alphenũ iuriſconſultũ fallaciæ: ac pfidiæ arguit monẽs eũ dos hoĩum fraudibus: & piuriis iratos eẽ. Alphenus Var. Cremonẽsis abiecta sutrina
a quam in municipio suo exercuerat romã petiit: magroq; usus Sulp. iuriſcõſulto ad tãtũ puenit: ut & cõſulatum gereret: & publico funere efferretur: huius Alpheni gellius & porphyrio meminerũt

Hora. de hoc. Vt Alphenus uafer omnia abiecto istrumẽto artis: clausaq; taberna: Sutor erat sapiens operis: Falsę. fallax. Vnanimis: datiuus pluralis est. Amiculi. mei Catulli. Fallacum. legendum. eni est falla-

cum per syncopen ut stet uersus. hoc. n. epigramma hēt metrum coriambicum: quod dicitur phaleucium hen decasyllabum. Coriābicū appellāt a pede: nā cōstat ex spondeo: tribus coriābis: & pyrrichio. phaleucīū aūt ab auctor: q eo plurimū usus fuit. hexdecasyllabū a syllabar nūero: Cōstat. n. ex sexdecim syllabis ad dr̄iam phaleucii endecasyllabi. Deseris. bene deseris: nā Deserere est rē quā q spiā tueri debeat destituere: ūde Vir. deserrorē asiæ dixit de ænea. alphenus ut cōiectare licet Catulli cām deseruerat. Cui hēant fidē. si iuriscōsul tus psidus est. Vētos irrita ferre sinis. i uanū & icassū dicta fuisse facis: nāquæ nullū effectū cōsequunt a uētis & nubibus abripi dicunt. Oui. Irrita uentosæ rapiebāt cūcta pcellæ: & alibi. Et iubet æolios irrita ferre notos.

Ad Syrmionem patriam

p Eninsularq; syrmio insularūq; poeta ex bithynnia in patriā syrmionē reuersus sūmo gaudio eā sibi oium regi charissimā inuisit: oīq; hilaritate salutat. uersus aūt est scazon iābicus. syrmio est peninsula bænaci: Quē nūc gardæ lacū uocamus i agro Veronēsi. putāt a multis catulli nr̄i pr̄ia: quū tamē eū non Syrmione: sed ueronæ natū esse scribat Eusebius. nūc qdē est angustū cū theatri latericii reliqis oppidū: olim aūt urbs neq; exigua neq; obscura a pānonicis siue ungaris aliq̄do instaurata: ut ego ī quodā eleganti atq; antiquo grāmatici cuiusdā epigrāmate cōperi. syrmiū ītē oppidū dalmatiæ & ibi syrmiēsiū ciuitas ut scribit Pli. Peninsularq;. peninsula dr̄ terra in mare lacū ue lōge porrecta: q̄si isula ex uno tantū sed angusto latere inhærens cōtinenti. græce dr̄ chersonesus q̄si terra cōtinēs: & isula. Ocelle. res charissima: nā rē charā nobis solemus appellare oculū nostrū. Insularq;: Insula terpra est. tota undiq; aquis circundata. Uterq; neptunus. i. utriusq; & maris & lacū numen nā neptunus duplicē hēt potestatē. s. in mari & lacubus dominat. uterq;. n. dixit ad utrūq; neptuni numē significandū: ut Mar. de Diana Expta est numen moriens utriusq; dianæ. Inuiso: ad uidēdū uēio: Vir. Vrbis ne iuisere cæsar: Terrarūq; uelis curā. Thynniā. atq; bithynnos. thynnia & bithynnia eadē est: de q̄ supius dicta sūt multa ex Strabōe solino Plinio auctoribus: Pli. tamē bithynniæ incolas duas ī ptes distribuisse ur̄: quū scribat tenēt orā oēm thynni iteriora bithynni. O quid so. est be. cu. tedio iuriliū negotiorq; pegere affectus laudat quietū domi ociū: hic Ora. Orus q̄do te aspiciam q̄doq; licebit: Nūc uetervq; libris: nunc sōno: & ierubus horis Ducere sollicitæ iucūda obliuia uitæ. Curis so. curis studiorq; & musar quæ sūt ab oi negocio solutæ. Hoc est qd unū est p̄la. tā. sensus: hoc qetū ociū ē qd per tātos uitæ nr̄e labores q̄rimus: nam omnes mortales suas oēs curas labores negocia ad hunc dirigunt fīnē: ut pūs diuitiis & honoribus beato fruāt ocio. Ora. Hac mente laborē se se ferre senes ut in ocia tuta recedant.

Certe tu te iubebas animam tradere inique
Inducens i amorē q̄si tuta omina mi forēt:
Idē nunc trahis te: ac tua dicta oia factaq;
Vētos irrita ferre ac nebulas aereas sinis.
Si tu oblit⁹ es at dii meminēr memīt fides
Quę te ut pœniteat post mō fci faciet tui.

Ad Sirmionem insulam:

p Eninsularum sirmio: insularumq;
Ocelle: q̄scunq; in liquētib⁹ stagnis
Marīq; uasto fert uterq; neptunus
Quam te libenter quanq; lętus inuiso:
Vix mi ipse credēs thynniā atq; bithynnos
Liquisse campos: & uidere te in tuo.
O quid solutis est beatius curis?
Quum mēs onus reponit: ac peregrino
Labore fessi uenimus larem ad nostrum:
Desideratoq; acquiescimus lecto:
Hoc est quod unum est pro laborib⁹ tātis
Salue o uenusta sirmio: atq; hero gaude:
Gaudete uosq; lydiæ lacus undæ:
Ridete quicquid est domi cachinnorum.

Ad Ipsitillam:

Mabo mea dulcis ipsitilla
a Meæ delitiæ: mei lepores:
Iube ad te ueniam meridiatum:
Et si iusseris illud adiuuato:
Neu quis liminis obseret tabellam:
Neu tibi libeat foras abire:

Hero. me domino tuo. Lydiæ lacus undæ: bænacum lydiam undam appellat: nam lydi thusci sunt: thuscorum autem reges metropolim habuerunt Mantuam quæ Pli. auctore thuscorum transpadum sola reliqua sub thuscorum iure bænaci accolæ fuerunt: quos maro thusco Tarconte duce ad æneæ auxilium contra mezentiū proscōs describit Vir. Mantua diues auis sed ñ genus oībus unū: Gens illi triplex populi sub gente q̄erni: Ipsa caput populis: thusco de sanguine uires: Hinc quoq; quingentos in se mezentius armat: Quos patre bænaco uelatus arundine glauca Micius infesta ducebat in æquora pinu. Lydiæ. thuscæ sub iure thusco: aut usq; Mantuam thuscam micium influentes: item eodē Pli. auctore rhetorum & euganeorum Verona est rhetia thuscis oriundi: bænacus autem Veronæ est: thuscus sgr̄. i. lydius bænacus est. thusci. n. habuerunt originem a lydis qui ex meonia quæ postea lydia dicta est Tyreno lydi fratre duce in eam Italiæ partem profecti sunt.

Ad Ipsitillam Puellam.

Mabo mea du. ipsi. Cibo potuq; satur atq; repletus & tentigine commotus Ipsitillam amicam rogat:
a ut domi maneat multiplicesq; coitus Catullo præparet. Amabo. blandientis est aduerbium. Iube: uelis: ut Teren. Iubeo chremetem saluere. Meridiatum. ad meridiem agendū: dicit meridio & meridior utraq; terminatione teste Prisciano: & idem est q meridiem ago seu tracto: unde meridiationes apud Cice. in li. de diuinatione legimus. Tabellam. ianuam postes. pars pro toto: aut materiæ pro re denoiato.

Nouem continuo futuitiones. nouem diuersa concubitus genera secundum elephantidis poetæ libellos intelligit: quorum concubitum meminit Naso in fine artis: & Virgi. in obscæno carmine. Obscænas rigido deo tabellas Ducens ex elephantidis libellis Dat donum salage rogatque tentes Si pictas opus edat ad figuras.

Pransus. hic locus me monet ut ego mirer cur Seruius scripserit: apud priscos in usu non fuisse prandia qđ falsum esse constat. Pertundo. perforo inguine tenso & saliente.

Sed domi maneas: paresq; nobis
Nouem continuas futuitiones:
Verum si quid ages statim iubeto:
Nam pransus iaceo: & satur supino
Pertundo tunicamq; palliumq;.

Ad Vibennium.

o Furum optime balneariorũ
Vibenni pater: & cinæde fili:
Nam dextra pater inquinatiore:
Culo filius est uoraciore:
Cur nõ exilium: malasq; in oras
Itis: quando quidem patris rapinæ
Notæ sunt populo: & nates pilosas
Fili non potes asse uenditare.

Carmen Dianę.

d Ianę sumus in æde
Puellę: & pueri integri:
Puellæque canamus:
O latonia maximi
Magna progenies iouis:
Quam mater prope deliam
Deposuit oliuam:
Montium domina ut fores
Siluarumq; uirentium:
Saltuumq; reconditorum:
Amniumq; sonantium:
Tu lucina dolentibus:
Iuno dicta puerperis:

In Vibennios.

Furũ optime balneariorũ. In Vibennios patrem & filium inuehit: alteri furta: alteri stupra nefanda obiiciens monęsq; ut ab horum conspectu diffugiant. Furũ balneariorũ: maxime furum q furanẽ in balneis uestes horum sequantiũ. Vibenni pater. intelligitur ẽt filiũ eodem noie fuisse appellatum. In oras ma. regiones insœlices: ubi peatis. Quãdo quidẽ. pro siqdem. i. qa: Non po. asse uen. i. nates tuas pilosas a pilorũ syluа liberare nõ potes totius tuæ pecuniæ ipensa. Asse. tota pecunia: nã tota & integra sũma cuiusq; pecuniæ as dr: & in xii. uncias diuidit ut Pri. & Var. scribunt. legitur & uenditare. i. uenundare ut sit frequentatiuũ a uẽdo: & tunc asse pro nummo accipias: ut sit sensus. Abite Roma: ubi amplius uiuere non potestis: quoniam patris furta detecta sunt: & Tu o fili pilosas nates omnibus molestas & inuisas asse uno uendere non potes.

Sæculare Carmen siue Hymnus.

d Ianę su. in fi. p. Puellæ i tẽplo dianæ sæcularẽ hymnum celeberrime concinunt petẽtes a dea mensiũ tpis & anni duce fœlices oium frugũ & fructuũ prouentus: ac romanæ gentis sospitatẽ. In fide. i. tutela: ut Ter. in eunucho. tuæ me cõmendo ac cõmitto fidei: alii legũt æde. i. tẽplo: utra lectio sit probabilior: uersus deprauatus syllabarũ q̃titate nõ discernit nã tres primi uersus nullã certam: nec secũ: nec cum seq̃ntibus uersibus dimensionẽ hẽnt: post. n. tres primos: reliq; fere oẽs sũt glyconici ex spondeo & duobus dactylis: alii uero sunt dimetri trochaici ex tribus trocheis & duobus iãbis: alii ex duobus iãbis & duobus trocheis incerta uersuũ oium distributione sequenti.

Integri. incorrupti: oĩ libidine intacti pudici. Puellæ canamus hic uersus ut puto deprauatus est: nã una syllaba breuior est superioribus. Puellæ canamus. nã q̃uis pueri ẽt his hymnis interessent: solæ tamen puellæ dianæ laudes decantabãt: pueri uero Apollini pæanes celebrabant: unde Hora. Dianã teneræ dicite uirgines: intonsũ pueri dicite cynthiũ. aliq̃do uero pueri & puellæ simul sæculare carmẽ canebant: ut apud Hora. phœbe sylvarumq; potens Diana lucidũ cæli decus o colendi. Quã mater prope deliã deposuit oliuã. In ægeo pelago Delos ĩsula eminet & illi circũstantes cyclades hẽt urbẽ in plano positã & Apollinis atq; Latonæ templũ: Cynthus ãt mons sublimis & asp incumbit urbi. hanc insulã prisci ortygiã noiarunt. fabulæ ãt tradunt latonã hoc in loco pariẽdi soluisse dolores apolline simul & diana ĩ lucem editis. Delos ãt uocata fuit qm̃ ut scribit Aristoteles repente apparuit nata. nã manifestus dicitur: uel ut sentit Macrobius quia ortus est quasi partus luminum oĩa facit .i. apta clarescere. Mater. latona: quam physici terram uideri uolunt: legito Macrobium in libro primo hanc fabulam latissime interpretantem. Deposuit. ĩ lucem edidit. Prope oliuam deliam: utrum Catul. an Strabo errauerit me latet: nã Strabo li. x. delon describens & latonæ partum de hac oliua nullum uerbum protulit: sed li. xiiii. in ioniæ descriptione post ephesi mẽtionem ait paulo supra mare ẽ ortygia lucus omnis generis materiæ pulcherrimus præsertim Cyparisso: per eum Cẽchrius amnis fluit: in quo dicunt latonam ex partu latonam: nam hoc in loco fabulantur: & partũ eius & nutricẽ & aditum in quo pepit: & proximã oleam ad quam tradunt eam primo post partũ quieuisse. Ex his Stabonis uerbis planũ est ortygiam esse lucũ ioniæ: in quo latona post partum oliuæ incubuerit. Catullus aũt clare ait latonam apud deliã oliuam partũ deposuisse. Vtrum igitur olea illa cui inhæsit latona sit ut scribit Catul. in delo: quæ & ortygia dicitur: an magis sit olea ortygia ioniæ luco: Vterue horum auctorum noĩs similitudine errauerit: aliorum sit iudiciũ: mihi satis fuerit opinionum diuersitatem ostendisse. Montiũ do. ut so. nam diana uenationũ: quæ ut plurimum in montibus & siluis fiunt dea est: Or. Montium custos nemorumq; uirgo quæ laborantes utero puellas ter uocata audis adimisq; leto diua triformis. Saltuumq; recõ. uersus hic ẽ hypmeter: abiicitq; ultimam syllabam eollisione insequentis uersus. Tu lu. do. apud diuersos auctores lucina modo luno modo luna & diana legitur: & recte quidem: nam ut scribit Macrobius maiores nostri lunam ac

Iunonē eandē putauerūt. legito Macrobiū li. primo. Lucina ut sentit Pli. a luco romæ noiatur: uel ut asserit Varro iuno lucina dicta ē q̄ e terra ut physici dicūt lucet: uel ab luce eius: q̄ quisq̄ cōceptus ē: Oui. i fastis utrūq̄ tangit. Gra lucinæ dedit tibi noia lucus. Vel qa pricipiū tu dea lucis hēs: Iuno aeris arbura ē. Triuia. lunatriuia dr ut uarroni placet q̄ i triuio ponīt fere i oppidis græcis: Vel q̄ luna dr esse: q̄ i cælo tribus uiis mouet. i altitudinē. latitudinē. & lōgitudinē. Notho. nō naturali neq̄ legitimo: ut filii nō legitimi dicunt nothi priore syllaba breui: & sic legēdū ē: ut stet uersus: luna. n. suū naturale lumē nō hēt. nā ut scribit Macro. qa sola ipa sub sole ē & caducoꝝ iā regioni luce sua carēti. pxima luce nisi desup posito sole cui rēsplēdet hr̄e nō potuit: A luie qđ a sole mutuat Luna Varro tamē aliud sentire ur scribens. luna dr q̄ sola lucet noctu: itaq̄ & dcā noctiluca i palatio: nā ibi noctu lucet. Mēstrua. a mē se: quē cursu suo diebus uigītiocto fere absoluto cōficit: nā ut Macro. tradit maiores nr̄i mēsiū initiū ab exortu lunæ fuauerūt: iō Iunoni Kalēdas oēs addixerūt lunā ac Iunonē eādē appellātes. Expleas. ipleas. Agricolæ. singularis p plurali nūero. Sospites. sospitē facias. nā ut Macro. pite docet uitā nr̄am p̄cipue solet lūa moderari. Strabo ātē li. xiiii. sic scribit. Artēis lūa dr eo q̄ itegros faciat. sol quoq̄ & lūa cā sūt tēpiei aeris & pestes & spōtaneæ his mortes applicanē. Bona ope: bono auxilio salubri aeris ifluētia.

Ad Cæcilium.

Oetæte. meo so. Chartā suam alloqns monet Cæciliū
p sodalē suum comi morantē ut como atq̄ lario lacu relictis statim Veronā ad Catullū se cōferat: qm̄ q̄dam consilia cuiusdā amici hēt cū poeta cæcilio cōicāda: significatq̄ neq̄ puellæ dilectæ amoribus: neq̄ alto ipedimento Cæciliū morari debere. q̄us a blandissima puella fuerit detentus: Cæcilius Cat. fuit tpibus: fuit itē Statius Cæc. mediolanensis Ennii contubernalis sedi belli punici tpibus de quo hic nullo mō potest itelligi. Papyre: o charta mea. alii: qđ mihi non placet: intelligunt eē proprium nūcii nomē. Noui comi. Comū ciuitas galliæ cisalpinæ a gallis duce Breno cōdita: ut sentit Iustinus: đ hac Strabo scribit. Comū mediocris erat Colōia. ceteq̄ Pōpeius strabo Pō. magni pr̄ colonos in eā restituit: quā incūbentes rheti uastauerāt: inde. C. Scipio tria hoium milia insuper adiecit: postmodū diuus Cæsar quinq̄ inglinoꝝ milia ad habitandū deduxit: e qbus qngenti Illustrissimi fuere græci: hos ēt ciuitate donatos in habitatoꝝ nūero descripsit haud tamē ibidē domicilīū habuere: sed oppido nomen relinqntes & nouū comū appellantes nouo comenses oppidāos uocauere. huic loco finitimus lacus larius est. Littus pro ripa posuit. nā littus maris tm̄ est: ripa uero fluuioꝝ & lacuū. De lario Vir. ingt. Anne lacus tantos te lari maxime: teq̄ Fluctibus & fremitu assurgēs benace marino. Vorabit. cito cōficiet. Quæ puella cæcilii amica. Impotēte. ipatiente. Legit. elegit cæcilius Entheatā. diuino spū plenā: alii indotatā legunt: sed male. Dindymi do. aut dindymenē aut cybelē appellatā: quo noīe deoꝝ mr̄ dindymi phrygii mōtis domina uocabat: uñ didymenē dicitur.

Ignes. ãores: ut Vir. Et cæco carpit igni. Misellæ. s. puellæ cæcilii amicæ. Edūt me. nā uehemēs amor medullas interiores calefacit atq̄ consumit: Vir. Est mollis flāma medullas. Ignosco. ordo & sensus. o puella doctior musa saphica ignoscēdū est tibi si Cæcilii uxorē ducētis amore carpis: Eteni tāta ē cæcilii sapia ut eius uxor ex eo grauida iā magna mr̄ uocet: quo noīe deoꝝ mr̄ appellabat. Doctior saphica musa. poetica mulier mitilenæa phaonē mercatorē indoctū adamauit: hæc cæcilii amica prudentius facit: q̄ cæciliū pdoctū: ac generosum iuuenē depit. Inuocata magna mater: propter sponsi sui sapientiam. Inuocata. appellata: alii legunt. Inchoata magna mater cæcilii. i. iam facta pgnans incepta est mater infantis cæcilii patre nominandi.

Tu potens triuia & notho es
Dicta lumine luna:
Tu cursu dea menstrua
Metiens iter annuum:
Rustica agricolæ bonis
Tecta frugibus expleas:
Sis quocunq̄ tibi placet
Sancta nomine: romuliq̄
Antiquam: ut solita es: bona
Sospites ope gentem.

Ad Cæcilium.

p Oetę tenero meo sodali
Velim cęcilio papyredicas
Veronam ueniat noui relinquens
Comi mœnia: lariumq̄ littus:
Nam quasdam uolo cogitationes
Amici accipiat sui: meiq̄:
Quare si sapiet uiam uorabit
Quamuis candida milies puella
Euntem reuocet manusq̄ collo
Ambas iniiciens roget morari
Quæ nunc si mihi uera nunciantur
Illum deperit impotente amore:
Nam quo tempore legit entheatā
Dindymi dominam: ex eo misellæ
Ignes interiorem edunt medullam
Ignosco tibi saphyca puella
Musa doctior: est enim uenuste
Magna cæcilii inchoata mater.

Ad Annales Volusii.

a Nnales uolusii cacata charta
Votū soluite p mea puella:
Nam sanctę ueneri: cupidiniq̄
Vouit si sibi restitutus essem:

Nnales uo. ca. char. Ipsiilla ueronēsis puella Catulli amica uouerat: si Catul. sibi foret restitutus: uenari atq̄ cupidini se fore cōcrematurā Volusii isulsi poetæ scripta & ānales: quos Volusius ābitiosespoeta pro gra cōseq̄nda puellæ donauerat: nūc āt Ca. in patriā ueronā reuersus exultat atq̄ a puella uenari & cupidini uotū solui debere uolusii nugatoriis chartis insultās. pclamat. Annales. qđ intersit iter historias & annales Ser. atq̄ Gel. cōtraria fere tradētes exponūt. Volusii. poeta fuit patauinus: unde alibi Ca. ait. Vos

Ad Amicam Ipsitillam.

lusi ānales patauī morietur ad urbē. Et laxas scōbris sæpe dabunt tunicas. Pro mea puella. ipsitilla de qua superius Amabo mea dulcis ipsitilla. Restitutus essem. s. ueronæ: unde abfui aliq̄diu i bithynnia & romæ moratus. Dedissem: ipsi puellæ. Iābos: meos iābicos uersus. Vibrare: celeriter imittere in Volusiū: allusit ād deriuationē & uelocitatē iābici: nā iambus ut scribit diomedes dicit idest a crebriter torquē do. Truces: asperos. Tardipedi. Vulcanus tardipes dr̄: qa e cælo a iunone ꝓcipitatus: aut ut scribit flaccus i argonauticon. iiii. a ioue: qa iunonē matrē a suspendio liberauit e cælo deiectus in lemnon cadēs crus infregit: Columella: Quin & tardipedi sacris iā rite solutis. Vstulāda. iurenda: nā ustulare ē inurere Virg. in obscæno carmie: Feruenti caput ustulare ferro. Infœlicibus lignis: infœliciū arboꝝ lignis. prisci. n. arboꝝ alias fœlices alias infœlices dixerūt. nā ut Macro. tradit: Verānius de pōtificalibus uerbis ait: Fœlices arbores putant esse q̄rcus æsculus ilex fagus corvlus sorbus ficus alba pirus malus uitis prunus cornus lotus: Targnus āt priscus i ostentario arborario sic ait: Arbores quæq; ifeꝝ deoꝝ auertētiūq; in tutela sūt: eas infœlices noīant. ficus nigra iter infœlices recensēt. Nunc o ce. crea. pō. Venus ex maris spuma cæli testibus agitata ñ. pcul a cytheris ĩsulis creata dr̄ inde aphrodite & aphrogenia a græcis uocat̄ .i. a spuma: a cytheris cytherea īde i cypron insulā ꝓpinquā quū transisset cypris & cyprogenia denoīata est. Hæc hesiodus i theogōia. Sāctū idaliū. idaliū & idalia cypri nemus ē in quo oppidū breue ē: ut scribit Seruius. Vir. Idaliæ lucos Itē Idaliūq; nemus. Pli. aūt idaliū cypri oppidū ponit. Vriosq; ap. Vriæ urbis icolas. ē āt uria urbs apuliæ i appia uia nō longo a Venusia distās: ubi cultā uenerē dicit Catul. hic uenus appias ab Ouidio dicta uī: qm̄ in appia uia ad uriā celebri tēplo solēniter colebat: ē itē uria lacus i ætolia. Aptos. patētes: i loco patēti sitos: aut mœnibus discctis ñ clausos. Ancona. i agro piceno ancō ciuitas ē a syracusanis cōdita Dionysii tyrānidē fugientibus: Sita ē in ꝓmontorio iclusū cōplectente pontū dū ad septētriones circū flectit uini aūt ac frugū uberrima. hæc ex Strabone. Habebat itē ancō Veneris tēplū: cuius meminit sic Iuue. Ante domū Veneris quā dorica sustinet ancon. Gnidōq; arū. i cariæ asiaticæ ptis frōte isula ē: quæ septē stadioꝝ ambitū hēt theatralis & alta & ageribus iūcta cōtinenti faciēs gnidon quodāmō biurbē: nā maxima eius ps insulā hitat. Arūdinosā. gnidos arūdinibus abundat & piscibus. Oui. Piscosāq; gnydō: ibi colit̄ Venus: ut testis ē Ho. O uenus regina gnydi paphiq; gnydon nobilitauit Venus praxitelis opus i toto terraꝝ orbe celeberrimū quā ut uiderēt multi gnydon nauigarūt ut scribit Pli. Amathūta. amathus ciuitas est cypri: uñ cyprii amathusii sūt dicti: amathus ēt urbs ē laconiæ ut Strabo scribit: itē amathus fluuius arcadiæ idē parrisus appellatus: ætate uero Strabonis mamaus dicebat̄. hic poeta de cypri urbe intellexit. Amathūta itē in iudæa scribit Iosephus. Colchos. apud colchos cultā eē Venerē testis ē. v. flaccus i argonautis. Dirrhachiū ha. ta. Dyrrachiū epiri urbs oli epidānos dire ptulit: Mella & Luca. fœminino: Luca. lvris ionias uergēs epidanus ī undas. Tabernā. hospitiū. Hadriæ. maris hadriatici: huc. n. ē fuga nauiaꝝ quū totas hadria uires mouit & i nubes abire ceraūia. Pleniihu. nā ex uilioribus cartis sūt reꝝ uelium i uolucra: ut Per. ait. Nec scōbros metuētia carmina nec thus: & Mar. & thuris pipisq; sis cucullus. de libello suo inquit. Infacetiarum: rerum inelegantium & sordidarum. Ad Riuales suos.

Dedissemq; truces uibrare iambos
Electissima pessimi poetę
Scripta tardipedi deo daturam
Infœlicibus ustulanda lignis:
Et hoc pessima se puella uidit
Iocose lepide uouere diuis
Nunc o cæruleo creata ponto
Quæ sanctū idaliū: uriosq; aptos:
Quæq; ancona: gnidūq; arūdinosā
Colis: q̄q; amathunta: q̄q; colchos
Quæq; dyrrachiū hadriæ tabernā:
Acceptū face: redditumq; uotum
Si non illepidum: neq; iuenustū ē:
At uos interea uenite in ignem
Pleni thuris & infacetiarum
Annales uolusi cacata charta.

Ad Contubernales:

Alax taberna: uosq; contubernales:
Apileatis nona fribꝰ pila
Solis putatis esse mentulas uobis:
Solis licere quicquid est puellarum
Cōfutuer̄: & putare cæteros hircos:
An continenter quod sedetis insulsi

s

Alax ta. Scazone trimetro isectat̄ quosdā socios in eadē officīna seu taberna contubernales: Qui de tinebant puellā quæ a Catul. fugerat: & apud hos cōtubernales eandē subagitātes delitescebat: itaq; illis poeta & stuprū & uerbera ī suaꝝ iniuriaꝝ ultionē minat̄. Salax. libidinosa: nā salire ē coire: & fœminā inire. Oui. Sitq; salax aries: Alibi Nec minus erucas aptū est uitare salaces. Hor. Testes caudāq; salacē Demeterent ferro. Taberna. forensis officina: a tabulis ex qbus constat dicta. uulgo dicimus apothecā. Cōtubernales. socii sub eodē contubernio hitantes: Contuberniū dr̄ contubernaliū hitatio Cōtubernales dicūtur a tabernis: q̄ fiebāt ex tabulis: unde & tabernacula sunt dicta: licet ex tēctoriis & pellibus fiant. Nona pi. apposītio. Pila: officina ad pilā nonā structa: sic exꝑsit locū certū: quem intelligat: nā pilæ i Romano foro erāt q̄dā tāq̄ colūnæ ad qs reꝝ uenaliū tabernæ hēbant̄. Mar. Nulla catenatis ꝓincta est pila lagenis: ad Has pilas in a pulissimo sitas ambitiosi poetæ carmina sua ut uulgo legerent̄ apponere solebāt. Ho. Nulla taberna meos hēat neq; pila libellos. Apileatis fra. i. a fribus libertinis oli seruis pileatis: Hoc est q̄ es pila nona in ordine post pileatoꝝ fratrū stationē. Serui cū manu mittebant̄ a dñis pilea capitibus ꝑponebant: unde libertini dicunt̄ pileati. Per. Hæc mera libertas hanc nobis pilea donat. Plau. Vtsūmo hoc beneficio hodie capiā pileum. Putatis. Hircos riualiū cōptores. hircus. n. solus ex oībus aīalibus riualē suis qa soli meā puellam subagitare uultis.

fœminis non odit aut cauet. alia ãt fere oĩa aĩalia de Venere cum riualibus certãt: hinc est q̃ hoiem uxori suæ riuales & adulteros non cauentem hircum seu caprum uulgo appellamus. Continenter. continuato sedendi ordine sine ullo inter uallo iuxta sedeatis continenter continuate sine interuallo. Cice. i quarto rhetoricorum. Et si non utemur continenter silr cadentibus. Itẽ in eodẽ. Repetitio est quã continenter ab uno & eodẽ uerbo i rebus similibus ac diuersis principia sumunt. Insulsi. dementes sine ingenii sale. uerbũ est Catullo familiarissimũ. Ducentos. uos cum cõtubernalibus uris. Sessores. sedentes freq̃ntissime. Hora. in uacuo latus sessor plausorq̃ theatro. Vna. simul. se salacissimũ ostendit poeta i riualiũ suoꝝ indignationẽ. Atq. certe. Nãq̃ totius uobis frontẽ tabernæ scipionibus scribã. i. oium uirum frontem ita soporifera uirga pcutiã ut oẽs in soporẽ solutos facillime possim irrumare. Virgulti genus quoddã est cuius uirga si cuipiã tpa tangãtur: ille statim in ꝓfundũ soporẽ resoluit: de quo uirgulto Silius in. x. loquens de somno inqt. Oculisq̃ getẽ Irrorat tãgens lethæa rẽpora uirga. Ideo apd Virgiliũ somnus fingit ramo lethæis aqs madida palinuro tpa pcussisse: atq̃ in altissimũ soporem resoluisse.

Centũ an ducẽti nõ putatis ausurũ
Me una ducẽtos irrumare sessores?
Arqui putare: nãq̃ totius uobis
Frõtem tabernæ scipionib9 scribã:
Puella nã modo quę meo sinu fugit
Amata tãtũ quãtũ amabitur nulla
Pro q̃ sũt mihi magna bella pugna
Cõsedit istic: hãc boni beatique (ta
Oẽs amatis: & quidẽ qd idignũ ẽ:
Oẽs pusilli: & semitarii mœchi.

Puella. incertũ est an de Lesbia an de Ipsitilla: an de alia loquatur puella. Istic. apud uos. Boni. Ironicos. Beati. ut uidemini uobis iuuidisse dixit. Pusilli. contẽptibiles & uiles: Iuue. Nec unq̃ Sanguine causidici maduerunt rostra pusilli: alias pusillus puus dicitur. Mar. pusillũ pro pusillanimẽ posuit. Semitarii. uulgares & in semitis ad uulgaria & uilia scorta uersãtes: nam uiliores hoies in semitis & angiportis ad uiles mulierculas inspectandas captandasq̃ uersantur.

Ad Egnatium.

t Vpræter oẽs une de capillatis
Cuniculosæ celtiberiæ filii
Egnati opaca quẽ bonũ facit barba
Et dens ibera defricatus urina
Male est carnifici tuo catullo:
Male est me hercule & laboriose
Et magis ac magis indies & horas:
Quẽ tu: qd minimũ facillimũq̃ ẽ:
Qua solatus es allocutione?
Irascor tibi: sic meos amores?
Paululum quod lubet allocutõis
Mœstius lachrymis simonideis
Egnatiusq̃ cãdidos habet dẽtes
Renidet usq̃ q̃q̃ seu ad rei uẽtũ est

Vpræter oẽs une de capillatis. Inuehitur in Egnatiũ natione hispanũ: qui nulla locoꝝ: rerum: ipum rõe habita ineptissime ridebat in aduersis hoium rebus. in lætis ãt insulsissimos cachinos effundebat. ridẽdi. n. atq̃ cachinãdi morbo laborabat: ineertum hẽo an hic sit Lutius Egnatius eques Romanus: quẽ Cice. in. xiii. epistolaꝝ sibi familiarissimũ fuisse asserat. Versus dissimiles sunt. nã primi sunt scazones. interdũ interponitur hẽdecasyllabus: nõnulli uero deprauati ut opinor ac corrupti dimensione carent. Præter oẽs. supra oẽs. Vne. ꝓcipue. Vir. Tũ senior nautes unũ tritonia pallas. Quem docuit.

Celtiberiæ. hispaniæ pars est taraconensis in qua celtiberi continentur populi: ex celtis gallis in eã iberiæ partem delati: & inde misto noie nũcupati. Luca. Galloꝝ celtæ nuscentes nomen iberis. Cuniculosæ. cauernosæ: & plurimis effodiendoꝝ metallorum cauernis & cuniculis est plenissima: ibi. n. præter cæteras regiones aurum. & argentũ effodit copiose. De capillatis une i. ꝓcipue de oibus capillatis: nam hispani longas nutriũt comas. Mar. Hispanis ego contumax capillis. Egnati. fortasse denoiatus ab egna quam Strabo inter hispanas urbes recenset. Et item egnatia urbs apuliæ in uia quæ per daunios samnitesq̃ usq̃ bene uentum tendit. Opaca. dẽsa & obscura. Facit bonũ. probum esse ostendit. Et dens ibera. hispani adeo sordidis moribus uiuunt ut ex urina diu inter cloacas collecta sibi lauacra faciant. Strabo de his scribit: Hispani nulla educatione instituti: sed necessitatis magis & brutorum animantium affectione & deprauatis moribus uitã agunt: nisi quispiam ad educationem bonam eos uitam degere existimet qui ex lotio diutius inter cloacas seruato lauacra sibi conficiant: quiq̃ sibi suisq̃ uxoribus intritis purgamentis dentes abstergant: quemadmodũ cantabros consineq̃ illis factitare fama est. Male est tuo Cat. i. ego tuus Cat. male me habeo. hic poetæ i Egnatium iracundia excandescit: qui quum esset in luctu ac mœrore Egnatius ad ipsum accedens consolãdi grã risus & cachinos effudit. hinc igitur merito poeta conqueritur. Carnifici. se cruciant. Quem. me catullum. Qua. quali: percontatio quasi dicat q̃ importunissima me salutasti allocutione meis erũnis minime conuenienti. Meos amores. quos perditos merore prosequbar. Sic me. amo. s. solatus es. sic tam inepte ridẽdo quã potius flere deberes: nam ut præcipit Quinti. in. xi. nec iocis lachrymas ubi opus erit: sed miseratione siccabimus. Paululum quodlibet allocutionis mœstius lachrymis simonideis. Hic locus mancus ac maxime deprauatus nullam accipit interꝓtationem uersuum. n. circiter trium oro & sensus deest. Lachrymis simonideis. i. lachrymabili omiseratione tali quales simonides defunctos uita deflens conscripsit. Simonides ex insula cœa oriundus lyricus poeta insignis ac Bacchilidæ lyrici patruus condẽdorum carminum auctor egregius idẽ lamentationes quas alii dixerunt. i. funebres orationes optime omnium conscripsit. Nam teste fabio ꝓcipua eius est uirtus in commendanda miseratione: hic inter cæteras funebras laudationes singulari carminum commiseratione persecutus fuit conuiuas suos apud Scopan thessalũ cœnaculi ruina collisos: unde etiam artificiosæ memoriæ obseruatiõem reperisse traditur. Simonideis. i. talibus & tam mœstis

qualibus Simonides defunctos defleuit. Hor. de Simonidis oratione flebili: Cæ retractes munera nenię. Rei. reus dr non solū noxius. & accusatus. sed ct qcūq; cuius cā in iudicio agit. auctor Cice. Rídet cōtra natu ræ legem. Nā ut ait Iuue. Plorare ergo iubet cām lugentis amici Squalorēq; rei. Ad pii rogū filii. Iuue. Natu ræ iperio te minus cū funus adultæ Virginis occurrat uel terra claudit ifans. Et minor igne rogi. Subsellia tri bunal iudicii. Subsellia: ut Asconius exponit: sunt in qbus triūuiri: tribuni plæ. quæstores: & alii minores magi stratus ius dicebant. Vrbanus. urbis & ciuitatis moribus institutus. Aut sabinus. Nā sabini graues & rigidi fuerūt. Hora. Vel gabiis uel cū rigidis æquata sabinis. Tiburs. Tiburtinus. Tibur oppidū Argeo positū colono i latio dicatum Herculi. Vmber. umbria pars thusciæ. Pli. Vmbros gens an tiquissima italiæ existimabit. ut quos umbros a græcis dictos pu tent: qp inūdatione terræ imbribus supfuissent. Hetrusci. ite he truria thusciæ pars latio finitima interdū pro tota thuscia ponit.

Obesus. ppinguis: alias obesus gracilentū signat. ut scribit Gel lius. Acer. fortis. Trāspadanus. regio transpadana a pado ap pellatur: tota ē mediterranea ultra padū usq; ad cōfinia ptēditur Venetiæ: quā Pli. a transpadana regione seperat. Sed Catul. Ve netiā in qua est Verona in trāspadanis itelligit: quū dicit ut meos quoq; auingā. Renidere. renidēdo abblādiri. Risu inepto. dis finitio cachini. Ruffā. rubrā. eg̃retō gigiuæ. Vt quo iste uester expolitior dēs est. sensus ē. adeo qsq; matutina sui urina lauat gi giuā & dentē: ut g̃to tersior & expolitior est dēs uester: tanto plus urine uos bibisse significet. Quo g̃to. Hoc. tanto. Lotus. dēs uester. Prædicet. publice significet: legit & amplius lotii. i. plus urinæ: lotiū. n. urina est.

Subsellium cū excitat orator fletū:
Renidet ille: seu ad pii rogum filii
Lugetur orba quū flet unicū mater
Renidet ille quicqd ē: ubicunq; ē:
Q dcūq; agit rēidet hūc hēt morbū
neq; elegātē ut arbitrō: neq; urbanū
Quare monēd9 es mihi bōe egnati:
Si urban9 eēs aut sabin9 aut tyburs
Aut pc9 ūber. aut obesus hetrusc9
Aut lauini9 acer atq; dētat9 (gā:
Aut trāspadan9 ut meos quoq; atti
Aut quilibet q puriter lauit dētes:
Tamē renidere usq; quaq; te nollē:
Nā risu iepto res ineptior nulla ē:
Nunc celtiber celtiberia in terra
Qd qsq; mixit hoc solet sibi mane
Dentē atq; ruffam defricaī gigiuā.
Vt quo iste uester expolitior dēs ē:
Hoc te āpli9 bibisse prædicet lot9.

Ad Raudum.

q Vænam te mala mens misel le raude

Agit præcipitem i meos iambos?
Qui deus tibi non bene aduocat9
Vecordem parat excitare rixam?
An ne ut puenias in ora uulgi?
Quid uis qualibet esse not9 optas:
Eris quādo qnidem meos amores
Cum lōga uoluisti amare pœna:

De Acme Puella.

a Cme an illa puella defututa:
Tota milia me decē poposcit
Ista turpiculo puella naso
Decoctoris amica formiani:
Propinqui quibus est puella curæ:
Amicos medicosq; cōuocate:
Non est sana puella: nec rogate
Qualis sit: solet hæc imaginosum.
Adest hendecasyllabi quot estis
Omnes undiq; quotquot estis oēs.

Raudum riualem.

q Vænā te mala mens misselle raude. Excādescit in Rau dum riualē suum: q poetæ amicā aut amabat aut abdu xerat: minat itaq; illi Catullus rabiosā iambicoq; uersu um ultionē: qm Raudus nulla alia rōe in uulgi ora deuenire po tuisse uidetur. Mala mens malū consilium. Raude. alii legun rauide: sed non stat uersus. nisi forte p syncopen pferat. Raudus uel raudū dicebat æs ab antiqs ut Varro & Festus scribunt. In meos iāmbos. in meā iracundiā & rabiosum odiū. ab effectu cām i telligi uoluit. Non bene. male. Excitare. mecū cōtrahere. An ut puenias in ora uulgi: qñquidem laudibus in hoium noticiam atq; cognitionē deuenire non potes meis famosis uersibus cupis cū tuo dedecore dignosci. Meos amores. meā puellam. Cum pœna. cū infamia. Longa. longo tpe in carminibus meis dura tura. Qualibet. per g̃libet rōem & uiā uel p famā uel p infamiā.

In Acmen meretriculam.

a Cme an illa puella dfututa. Catullus Acmes meretricu læ blanditiis ac deliciis pellectus illic ut amantes solent promiserat p codicillos decē milia nummum: puella ue ro credens sibi rem factā allatis codicillis iure promissionis a Ca tullo decem milia popposcit: poeta itaq; in iracundiam exit excla mans illa ne acme totiēs fututa poscit a me tota illa decem milia. reddat mihi meos codicillos. Acme. nomen meretriculæ puto legendum esse per c nam uigor dicitur & flos ætatis: qd nomen conuenit puellæ. Acmen Iuliæ Augusti filiæ ancillā Cæ saris iussu interemptam scribit Iosephus. An illa puella. interro gatiuæ & cum percontatione legitur. Legitur & ancilla pro an illa quod non placet. Defututa. cum uehemente iracundia dixit: q̃si sit ratio cur tam impudicæ mulieri nullum seruetur promissum: aut nihil illi omnino credatur. Tota. integra. Decem milia. sci licet nummorum. Ista turpiculo. hæ omnes uituperatiōes cum ingenti felle dicuntur tanq̃ rationes & argumenta contra fidē me retriculæ: ut omnino nihil illi sit credendum: nam tam deformi mulieri quicq̃ tam grande serio pro mitti nō est uerisimile. De coctoris. decoctoris dicitur qui grandi ære alieno oppressus credi tores fallens ausugit. Formiani: utrum manurram formianū an alium itelligat: uide. Propinqui quibus est puella curæ: ha c dicit ut eius petitioni fidem deroget quasi non ratione: sed insania moueatur ad poscendum. Qualis sit an insana, an ægrota: an

phrænetica: an cerita. Imaginosum. laruarum imaginationes. Solet. cuidere. Medicos. ut mediam pertũdant uenam furentis. Iocum me putat. idest ridiculum me habet: aut quia me decipit: aut quia per pugillaria petit ea quæ minime debeat. Pugillaria. meas tabellas: in quibus amatoria promissa continctur. Myrmice. tarde. gradu formicio: nam. formica dicitur. Ac modeste. gradu matronali: & bene incedere dixit: quod est proprie grauium personarum: Alii legunt molestę: sed non conuenit cum præcedentibus uerbis. Ore. rictu Non facis. non æstimas uno asse: aut lupanaris quæstum minorem uno asse facis tam uilem tui corporis prostitutionem auara facis. Olidum. epitheton lupanaris. Horatius: Contra alius nullam nisi olenti in fornice stantem. Et Iuuenalis: Fumoque lucernæ Fœda lupanaris tulit ad puluinar odorem. Ruborem. uerecundiã pudorem: qui oris subito rubore demonstratur. Ferreo. duro. Canis. rabidi. Ratio. oratio: aut consilium.

In Acmen Puellam.

s Alue nec minimo puella naso. Insectatur & exagitat eandem Acmen omnem ferre puellarem deformitatem obiciens illi: quæ & bella esse dicebatur: & cum Lesbia inepte atque iniuste cõparabatur. Nec minimo. nasi magnitudo: cum in uiris sit deformis in muliere deformior habetur. Nec bel. pe. aut tortuoso: & claudo aut nimis longo. pedis enim longitudo in puellam laxioris naturæ suspicionem facit: unde Oui. in. iii. amorum de puellari uenustate loquens ait. Pes erat exiguus: pedis est aptissima forma. Nec ni. oc. oculorum & superciliorum nigricies in muliebri uenustate quæritur: nam quæ mulieres natura nigra non habebant supercilia denigrabant arte: quod tetigit Iuuenalis scribens: Ille supercilium madida fuligine tinctum Obliqua producit acu: pingitque trementes. Attollẽs oculos. Nec longis di. nec ore sicco. quæ omnia insignem deformitatem faciunt. Iuuenalis. Sicco uenit altera naso & Iam grauis es nobis & sæpe emungeris. Lingua. oratione quæ plurimum potest ad amorẽ & gratiam comparandã.

Versus Scazon de Agro suo.

f Vnde noster seu sabine seu tvburs. Agro suo tvburtino seu sabino gratulatur: agitq; maximas gratias: q̃ ab eo sit commodissime hospitatus ac libentissime in eius uilla per aliquot dies moratus: quum a Sextii cõuiuio incommodissimo euasisset. Sabini latii populi tvburtinis confines unde dissensio erat utrum Catulli prædium inter Sabinos an magis in Tyburtinis recenseretur. Plinius: Sabini ut quidam existimauere a religione & deorum cultu sauini appellati sunt. Aulus Gellius ex. M. Var. sententia refert Sabellos & saunites a græcis appellari eos qui a latinis Samnites dicuntur. qui a Sabinis orti fuerunt. Autumant. opinantur: censent: existimant. Non est cordi. non placet. Lædere Catullum. qui fundum suum Tyburtem appellari uult. Alia qui tam pectore expulsus sim. sensus est: q ego Catullus ex alia uilla sextiana sum ob eius incommoda expulsus tam merito pectore q̃ mihi mea mens & animus malo consilio illac ductus meretur. Alia. ex alia uilla sextii. Pectore non immerenti. mei pectoris meriti tussim & exagitationem grauedinosam: aer enim ibi grauedinosus est. Dedit. uilla sextii. Sextianus. i. Sextii pro quo egregio ciue romano Tullius orauit. extatq; adhuc Ciceronis pro

locum me putat esse mœcha turpis:
Et negat mihi uestra reddituram
Pugillaria si pati potestis:
Persequamur eam & reflagitemus:
Quę sit quęritis illa quam uidetis
Turpe incedere myrmice ac molestę
Ridentem catulli ore gallicani
Circunsistite eam: & reflagitate
Mœcha putida redde codicillos
Redde putida mœcha codicillos:
Non assis facis olidum lupanar:
Aut si perditius potest quid esse:
Sed non est tamen hoc satis putandũ:
Quod si non aliud potest ruborem
Ferreo canis exprimamus ore:
Conclamante iterum altiore uoce:
Mœcha putida redde codicillos:
Redde putida mœcha codicillos:
Sed nil proficimus nihil mouetur:
Mutanda est ratio modusq; nobis
Si quid proficere amplius potestis:
Pudica & proba redde codicillos:

De Amica formiani:

s Alue nec minimo puella naso
Nec bello pede: nec nigris ocel-
Nec longis digitis: nec ore sicco (lis
Nec sane nimis elegante lingua:
Decoctoris amica formiani
Ten prouincia narrat esse bellam?
Tecum lesbia nostra comparatur?
O sæculum insipiens & infacetum:

Ad Fundum.

f Vnde noster: seu sabine seu tyburs:
Nam te esse tyburtem autumant quibus non est.
Cordi catullum lædere: at q̃ cordi ẽ
Quouis sabinũ pignore ẽ cũtendũ:
Sed seu sabine siue uerius tyburs:
Fui libenter in tua suburbana
Villa alia qui tã pectore expulsus sũ
Nõ imerenti q̃ mihi meretur mens
Dũ sumptuosas appeto dedit cœnas
Nam sextianus dum uolo esse cõuiua
Orationem munacii petitorum

Plenam ueneni & pestilentiæ legi:
Hic me grauedo frigida & freq̃nſ tuſſiſ
Quaſſauit uſquedũ in tuũ ſinũ fugi
Et me recuraui ocioq; & urtica:
Quare refectus maximas tibi grates
Ago: meo quod nõ es ulta peccatum:
Nec deprecor iã ſi nefaria ſcripta
Sentire cepſo: q̃n grauedinẽ & tuſſim
Non mihi ſed illi ſextio ferat frigus:
Qui tũc uocat me cũ malũ librũ legit

De Septimio.

a Cmen ſeptimius ſuos amores
Tenẽs i gremio: mea iq̃t acme
Ni te p̃dite amo: atq; amare porro
Omnes ſum aſſidue paratus annos:
Quantũ qui pote plurimũ perire
Solus in libya indiaq; toſta
Cæſio ueniam obuius leoni
Hoc ut dixit amor ſiniſtra ut ante
Dextra ſternuit approbatione:
At acme leuiter caput reflectens:
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore ſuauiata
Sic inquit: mea uita ſeptimille
Huic uni domino uſq; ſeruiamus:
Vt multo mihi maior acriorq;
Ignis mollibus ardet in medullis:
Hoc ut dixit amor ſiniſtra ut ante
Dextra ſternuit approbatione:
Nunc ab auſpicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur:
Vnam ſeptimius miſellus acmen
Mauult quam ſyrias britanniasq;
Vno in ſeptimio fidelis acme
Facit delicias libidineſq;:
Quis ullos homines beatiores
Vidit? quis uenerẽ auſpicatiorem?

Ad Seipſum.

i Am uer egelidos refert tepores:
Iam cæli furor æquinoctialis
Iucundis zephyri ſileſcit auris:
Linquantur phrygii catulle campi:
Niceæq; ager ruber ęſtuoſe:
Ad claras aſiæ uolemus urbes?

Sextio oratio. Munacii: Munacius Plancus orator non i celebris fuit Ciceronis temporibus. ac ut quibuſdam placet Ciceronis diſcipulus. Petitorum: ordo eſt orationem petitorum. Munacii. i. petitionem ipſius Munacii. Veneni: rabiei uenenoſæ criminationis. Peſtilentiæ. peſtiferorum ſcelerum ac conuiciorum. ſcelerata enim cõuicia uenenum appellat: ut ſuperius. Suphenum omnia colligam uenena. Ocio. quieta tranquilla & ocioſa. Vrtica: aut pro quacunq; uili herba. aut quia urtica medetur tuſci ut ſcribit Plinius. De urticæ medicinis legas Pli. li. xxii. c̃ item urtica marinus piſcis qui a græcis dicitur Deprecor. recuſo. Virgilius. Equidem merui nec deprecor inquit: de huius uerbi ſignificatis plura diſſerit Gellius. Cepſo. incepero ſiue incipiam: futurum antiquum imitatione græca. Sentire: audire uix auribus admittere. Grauedinem. catarrum. Non mihi ſed ſextio: urbane dictum.

De Septimii amoribus.

a Cmen ſeptimius ſuos amores. Septimii & puellæ Acmes amantium amores fœliciſſimos auſpicatiſſimoſq; deſcribit: quorum artiſſima uincula amatoria. deliciaſq; uenereas ab amoris deo confirmatas oſtendit. Perdite. miſere ac uehementiſſime. In libya. ibi enim & in india præcipui & magnitudine & feritate naſcuntur leones. Ceſio. ceſiorum oculorum. Ceſius enim dicitur oculorum color ceruleus ſeu glaucus: quales oculos habere dicitur Palax. Vnde ceſia dicta eſt. geæce autem appellatur: quia habeat oculos noctuæ ſimiles ideſt glaucos. Siniſtra. a ſiniſtra parte. dicentis: quæ dei amoris dextera eſt. Nam quæ nobis ſiniſtra ſunt deo & cælitibus dextra dicuntur. unde Virgi. Intonui leuum. Nam auguria & ſigna quæ a ſuperis ueniunt ſi a ſiniſtra ueniunt proſpera habẽtur. Sternuit. Innuit. unde frequentatiuum ſternuto. Huic domino. amori cuius ſtatuam habemus a ſiniſtris. Ignis. igneus amor. Syrias britaniaſq;. plurales pro ſingularibus numeris: & pro quibuſcunq; prouinciis. Vnam. præcipuam & ſolam. Auſpicatiorem. fœliciorem ab auſpiciis fœliciter captis omniũ rerum initia ſumebant antiqui. Legito Liuium libro Primo ab urbe condita: & Ciceronem ſecundo de diuinatione.

Ad ſeipſum.

i Am uer egelidos refert tepores. Seipſum hortatur ut tepido uere incipiente e phrygia tranſeat in maiorem aſiam. ſimul comitibus ſuis ſecum in bithynniam phrygiamq; profectis: uale ultimum renũciat. Ver. uernum tempus. nam in phrygia hyemauerat poeta. Refert. reducit. Tepores: tepidiores dies. Egelidos. parum gelidos. e præpoſitio imminuit huius uerbi gelidi ſignificatum: ĩterdum uero egelidus nimium gelidum ſignificat. Virgilius in. viii. Vt procul egelido ſecretum flumine uidit. Furor. inſanus & furens uentorum impetus. Eurus enim ſiue ſubſolanus uſq; inuernum tempus furit: ingreſſo autem uere ſileſcit ſpirante eius contrario zephyro. Cæli equi. ab æquinoctiali ortu flat eurus: qui latine nauticus & ſubſolanus dicitur. græce apheliotes: ut ſentit Gellius. Plinius autem ab æquinoctiali ortu flare apheliothen: qui & ſubſolanus dicitur: ſcribit. Eurum autem & alium uentum eſſe & alia ex cæli regione uenire aſſerit: Phrygii campi. phrygiæ contermina eſt bithynnia: cuius motropolis

fuit Nicæa iuxta lacum ascanium. ibi campus ingens & ualde fœlix circũstat: sed æstate non admodum salubris: ideo Cat. ait.

Niceæq; ager ruber æstuose. Niceam prius condidit Antigonus Philippi filius. & antigonã noiauit. Postea Lvsimachus: quã ab uxoris filiæ Antipatri nomine Nicæam appellauit: urbis ambitus est stadiorum sexdecim. Nicæa prius oluia & prusias dicta fuit ut scribit Plt. Item altera fuit sub hippio monte. Læti. festini ut Vela dabant læti. Trepidans. festinans. Diuersæ. ex diuersis locis pro rectæ Variæ. dissimiles. Reportant. in patrias suas. aut a patriam phrygiam.

Portium & Socrationem.

p Orti & socration duæ sinistræ. In Portium & Socrationem impudicos adolescentes scribit notans eos magna infamia: qui stupri meritis a pisone ptore ppositi sint alis duobus adolescẽtulis. s. Veranio & Fabullo. Apertissime poeta idicat Portium & Socrationem fuisse Pisonis hispaniæ ptoris: quos ptor Verãnio & fabullo contẽptis præposuit: hoc itaq; moleste ferens Catullus in hos cinædos exclamat. o Porti & Socrationi. Sinistræ noxiæ. infœlices pessimæ. Scabies. pestes scabiosæ ac pestiferæ libidines. Aut scabies fœditates: & hoc totum oĩno amarulente dictũ est. Fames. famelici concubini. aut fames auaritia. Memmi memmium ptorem ait de quo supra. o Mẽmi bene me ac diu supinum. Priapus ille. Pisonis mentula. i. Pilo ptor mẽtulatus. ps pro toto. Verpus. circũcisus recutitus. nã Romani siue quicunq; alii gentiles in iudeorum sectam transeũtes genitalia primum circũcidere cogebantur: ut scribit Tacitus: non igitur mirum si a Catullo romanus Piso per satyricam derisionem perinde ac iudeus circũcisus notetur. Verpus proprie dicitur iudæus circũcisus. Martia. Delapsa est misero fabula uerpus erat. Præposuit. pstantiores elegit & illis antepposuit contemptis meis sodalibus. Vos de die facitis. ex magna apud Pisonẽ auctoritate uestra. Sumptuose. prodige. Mei sodales Veranius & fabullus. qui hoc idem olim potuerunt apud Pisonẽ quod nũc uos potestis. Lauta. ad delitias. sũptuosa ad copiam & magnificentiam refertur. hæc duo faciunt omne cõuiuium esse probandum. Quærunt. quia mendicare quasi coguntur. Vocationes. inuitationes: ut ab aliquo ad conuiuium inuocentur. inde qui inuitabant. uocatores dicebantur. Mar. Iam dies mihi uapulet uocator. Querunt. quia egent conuiuio quum uos tam sumptuose conuiuia faciatis.

Ad Iuuencium adolescentem.

m Ellitos oculos tuos iuuenci. Facete atq; amatorie scribit se nulla osculorum Iuuenci uenustissimi pueri copia saturari posse: hic est ille Iuuentius de quo supra. O qui flosculus es iuuenciorum. Et alibi circa operis finem. Surripui tibi dum ludis mellite iuuenci Suauiolum dulci dulcius ambrosia. Vsqʒ ad millia basiem trecenta. ardentem pii animi affectum intimumq; amorem penitus expressit. Nam ut Plinius libro. xi. inquit: oculos quum osculamur animum ipsum uidemur attingere. Mellitos. dulci amore plenos. Vsq; sæpe. Seges. densitas. Virg. Telorum seges & iaculis increuit acutis.

Ad Ciceronem.

d Isertissime Romuli nepotum. Ciceroĩ patrono suo maximas agit gratias ac modestissime carminum suorum merita deprimit.

Ad Licinium Caluum.

h Esterno licini die ocioso. Ad Licinium Caluum poetam scribit se neq; cibum neq; somnum capere potuisse: posteaq̃ eius præsentia iucundissima priuatus fuerat. Mutua. scilicet carmina. Per iocum atq; uinum. per iocosum conuiuium: sic supra. Non belle uteris in ioco atq; uino.

Iam mens prætrepidãs auet uagari
Iam lęti studio pedes uigescunt:
O dulces comitum ualete cœtus:
Longe quos simul a domo pfectos
Diuersæ & uarię uiæ reportant.

Ad Portium & Socrationẽ.

p Oorti: & socratiõ: duæ sinistræ
Pisõis scabies famesq; mẽmii
Vos ueraniolo meo & fabullo
Verpus præposuit priapus ille:
Vos cõuiuia lauta sumptuose
De die facitis: mei sodales
Quęrunt i triuio uocationes?

Ad Iuuencium:

m Ellitos oculos tuos iuuenci
Si quis me sinat usq; basiare
Vsq; ad milia basiem trecenta:
Nec unquam satuʒ ideor futuʒ ẽ
Non si densior aridis aristis
Sit noster seges osculationis.

Ad. M. Tullium. C?

d Isertissime romuli nepotum:
Quot sũt: quotq; fuere marce tulli
Quotq; post aliis erunt in annis:
Gratias tibi maximas catullus
Agit pessim9 omnium poeta:
Tanto pessim9 omnium poeta:
Quanto tu optim9 oĩum patron9

Ad Licinium Caluum:

h Esterno licini die ocioso
Multũ lusim9 i meis tabellis
Vt cõuenerat esse delicatos
Scribẽs uersiculos uterq; nostrum
Ludebat numero mõ hoc mõ illoc:
Reddens mutua p iocum atq; uinũ
Atq; illinc abii tuo lepore
Incensus licini facetiisq;:
Vt nec me miseʒ cib9 iuuaret:
Nec somn9 tegeret quiete ocellos:
Sed toto indomit9 furore lecto
Versaret cupiens uidere lucem:
Vt tecum loquerer: simulq; & essẽ:
At defessa labore membra postq̃
Semimortua lectulo iacebant:
Hoc iucunde tibi poema feci.
Ex quo pspiceres meum dolorem:

Poema.carmen. Hunc:dolorē meū. Audax:temerarius iprobus. Caueas.euites. Oramus caue despuas ocello.caue breui sēda ptulit a tertia cōiugatione. Sic Or. Vade uale caue ne titubes mandata q̄ frāgas. Prop. Tu caue nr̄a tuo cōtēnas carmina fastu. Despuas.cōtēnas.Persius. Despue q̄d nō es:tollat sua munera cerdo. Nemesis.dea est ut scribit Macrobius.quæ colitur cōtra supbiā:supboscq; psequitur.Nemeseos simulacrū ab agoracrito statuario factū coluit Rhamnus atticæ pagus:huius ite deæ statua Romæ in capitolio erat:q̄us latinū nomē nō sit:ut scribit Plinius libro.xxviii.

Hunc audax caueas: precesq; nr̄as
Oramus caue despuas ocello:
Ne pœnas nemesis reposcat a te:
Est uehemēs dea:lædet hāc caueto

Ad Lesbiam.

i Lle mi par esse deo uidetur
Ille si fas est superare diuos.
Qui sedens aduersus idētidem te
Spectat:& audit
Dulce ridentem:misero quod oīs
Eripit sensus mihi.nam simul te
Lesbia aspexi nihil est super mi
Quod loquar amens:
Lingua sed torpet:tenuis subartus
Flamma demanat:sonitu suopte
Tintināt aures:gemina teguntur
Lumina nocte.
Ocium catulle tibi molestum est:
Ocio exultas:nimiumq; gestis:
Ocium reges prius & beatas
Perdidit urbes. In nonīū strumā.
q Vid ē catulle q̄d moraris emo
Sellaī curruli strūa noni9 (ri
Per cōsulatū peierat uatini9 (sedet:
Quid ē catulle? q̄d moraris emori

Ad Rusticum.

r Isi nescio quē mō e corona
Qui cum mirifice uatiniana
Meus carmina caluus explicasset:
Admirans ait hæc manuscq; tollēs.
Dii magni solopechyum disertū:
Othonis caput oppido est pusillū
Hoc iocunde tibi poema feci.

De Lesbia.

Lle mi par eē deo uidet. Venustatem atq; suauissimum
l Lesbie amorē laudat significans se pociū q̄d est omniū
fere amoꝝ & maloꝝ cā:uenusto Lesbiæ amore captū
esse. Dulce:dulcem risum. Quod.q dulcis risus. Ois eripit
sensus mihi.me facit attonitum & exanimatum. Nihil est super mi.i.postea q̄ te aspexi adeo sio attonitus & pene amens: ut
nullum mihi supersit uerbū q̄d ego amens log possim:hic deest
In oibus fer̄ codicibus uersus adonius. Sed ex superioribus atq; sequentibus uerbis sic suppleri potest. Quod loquar amens lingua sed torpet. Flāma.amor. Vir. Est mollis flāma medullas.
Demanat:subintrat decurrit. Tintinant: Tinnitū faciunt: q̄d
propriū est attonitoꝝ:& exaiatoꝝ. Est ātintinio uerbū ficticiū.
Gemina:duplici. Mar. Nāq; graue gemino cornu sic extulit ursum. Nocte obtenebratione:pp mentē meā tuo aspectu stupētem. Reges:ut sardanapalū troianos. Beatas urbes. Troiā:athenas: Tarentum & multas alias.

In Nonium & Vatiniū.

Vid est Catulle quid moraris emori. Trimetro iābico
q ad mortis usq; destinationē dignatur ac disrumpit: Nonio pessimo hoī curruli magistratū:ac Vatinio spurcissimo consulatū contigisse:huius Nonii strumæ d opalo gemma scribēs Plinius sic meminit. Ab Antonio proscriptus Nonius senator est filius strumæ Nonii:quē Catu. poeta in sella curruli uisum indigne tulit:legito amplius Pliniū. De Vatinii consulatu q per paucos dies durauit loquitur Macro. in tractatu d risibus. In hunc Vatiniū Ciceronis extat ōro in q̄ Cicero q̄sturam puteolanam.deinde hispanensem legationē ac tribunatū plebis sordide ac iniquissime gessisse Vatinium ostendit. Nonius āt legatur nō nouius q̄d uersus indicat. De sella uero curruli Romā transla ta diuersa senserunt Liuius: Macrobius: Pli. apud latinos. græci uero Strabo & Dionysius halycarnaseus.

Ad Rusticum.

Isi nescio quem mō corona. Poeta fatē Rustico risū su
r um quē cōcepat ex cuiusdā insulsi hoīs inepta uaniloq̄ntia:demōstrans:quem dolorē ex Libonis sordibus atq; uentris efflatione tulerit. quum.n. Licinius Caluus supius scriptum Catulli in Vatinium carmen in cœtu & Corona forēsi explicasset quidam fatuus Libo uolens poetæ ingenium laudare exclamans insulsissima uerba effutiuit Caluus uatinio infensus. nā eius in uatinio in amarulentissimū extat dictum: Perfrica frontē & dicte digniorem qui fieres ptor q̄ Catonem. Nescio quem puto hunc fuisse libonem. ut ipse poeta statim uī inuere in calce huius epigrammatis. Admirans. s. carmina mea a Caluo recitata seu explicata. Salapantium: hic est unus de catullianis locis obscurissimis atq; difficillimis: nodus a multis sane doctis uiris multum diuq; tentatus: sed gordiano: ut arbitror: iugo non explicabilior inuentus. Alexandri ergo uiolentia & ense hunc nodum dissoluamus. Quum igitur inter omnes doctos constet uariam huius loci lectionem deprauatione rectam intelligentiam impediente perplexam esse: coniecturis inquirenda est uera aut uerisimilior lectio. Non enim dubium est quod dixi Catullum significare a se derisum fuisse insulsum hominem qui hæc dubia uerba barbare ridiculus effutiuit. Dii magni salapentium disertum quum hac exclamatione laudans Catulli ingenium uellet dicere. Dii magni sapiētium disertum. s. Catullum. Effutiuit igitur salapentium uel salipentium pro sapientium: ut rudis linguæ natura est plurima uerba deprauata incaute ac barbare fundere cum risu auditorum: ut Catullus se risisse hic fatetur lepide. sunt qui putent Salapantium apud priscos significasse cerebellum siue ingeniolum: nonnulli uero sane docti hunc locum corrigentes legunt solopucium. idq; interpretantur totum cubitalem hominem. quasi Catullus uoluerit significare

hominē pusillū statuæ cubitalis: qđ si admittiē non solopvciū: sed solopichvū legēdū est ab oXoō qđ ē totus & πHXυσ cubitus. Othonis. cuius lege theatrali nonius in q̄rto decimo ab orchestra ordine sedet. hic ē ille Rosius Otho tribunus plebis q Cæsaris Iulii tpibus tulit legē theatralē de q̄ Or. Rosia dic sodes melior lex: & alibi. Contępto othone sedet. Iuue. Sic libitū uano q tor dixit othoni. Caput. ingeniū a quo insula illa lex sua lata. Oppido. ualde. Hoc iucūde. hoc in oībus fere codicibus diuisū est a supiori epigrāmate. sed impite q dē: quū totū sit unū epigrāma cū supiori. Dolorē. quē cōtraxi ex libris sordibus ac sætore. En: ecce ad indignationē dixit. Rustice pprium nomē. Semilauta. sordida.

Peditū: pprie ē sætidā uētris eflatio. sed hic pt accipi p inepta laudatiōe q̄ est tā q̄ cacatio: ut ab absc̄do absconditū supinū sic a pedo peditū ptulerūt antiq: & a fugo fuctū: a mādo mansū: a fugio fugitū ptulisse repiunt. Leue. subtiēs leniter nasū. Subtile. subtiliter exiēs & nare subtiēs. Liboni. multi fuere libōes ea ætate: unus cuius plerūq; meminit Cicero i epistola: alius Scriboni us Libo fuit in ptibus pōpeianis: cuius meminit Luc. i Primo: & Cæsar in commentariis.

Ad Iulium Cæsarem.

I non oīa displicere uellē. Hic uersus pricipiū est epigrā
s matis qđ cōstabat qnq; phaleuciis: quoꝝ medius p uetustatē amissus: ut pleraq; alia Catulliana: magnū pbuit errorē librariis q duos priores uersus supiori epigrāmati: & duos posteriores seq̄nti ascripsērūt. sed hic error luce clarius patet tā ex prioribus q̄ ex posteriorib⁹ uersibus quoꝝ nulla ē cōgrua cū pdictis epigrāmatibus snia. audeamus igr̄ rescindere hāc Catulliani carminis uomicā. scribit. n. hoc phaleuciū ad. C. Cæsarē excussans supius i Vatiniū & strumā Cæs. amicos epigrāma. nā p interrogationē significat nō debere molestē tulisse iābos quos nō ad Cæsaris inuidiā sed ad Strumæ atq; Vatinii notā scripserit legat̄ itaq; totū hoc tetrastichon p interrogationē in hūc sensū: Iraſceris ne & indignaberis iterꝝ ac molestē feres iābos meos quos nō in te scriptos nollē tibicē molestos. Irascere. futuri est tpis ut tertia syllaba sit pducta. Iterꝝ. semel supra in Mamurrā. & nūc iterꝝ in Strumā & Vatiniū Cæsaris amicos. Vnice iper. hoc ni si de Iulio Cæsare dici nō pt. unde appet error eoꝝ q hos uersus Camerio attribuunt: sic supra: Eo ne noīe ipator unice. Oīa. s. scripta mea q̄ in alios & ñ in te distrinxi. Displiceī. molesta eē.

Ex quo perſpiceres meū dolorem
At en ruſtice ſemilauta crura:
Subtile: & leue peditum liboni eſt.

Ad. C. Cæſarem.

s I non oīa diſplicere uellem
Tibi & ſuffecio ſeni recocto:
Iraſcere iterum meis iambis
Immerentibus unice imperator?

Ad Camerium.

o Ro: ſi tibi forte nō moleſtū ē
Demōſtres ubi ſint tuæ tene-
Te quæ ſiuim⁹ i minore cāpo (bræ
Te in circo: te in omnibus libellis
Te in templo ſuperi iouis ſacrato:
In magni ſimul ambulatione
Fœmellas omnes amice prænde:
Quas uultu uideo tamen ſereno:
Auellite ſic ipſe flagitabam
Camerium mihi peſſimæ puellę:
Quædā inquit tibi nudulū reduce
En hic in roſeis latet papillis:
Sed te quęrere iam herculis labosē
Tanto te in faſtu negas amice:
Dic nobis ubi ſis futurus: ede
Audacter: comiti hoc libenter ede:
Num te lacteolæ tenent puellę?
Si linguam clauſo tenes in ore
Fructus proiicies amoris omnes:
Verboſa gaudet uenus loquela.
Vel ſi uis licet obſeres palatum:

Suffecio se. g fuerit iſte Suffecius ualde q̄rendū arbitror. Recocto. in eūdē magistratū sæpius refecto ac plerūq; suffecto: ē ät methaphora a fabrili ope. Nam uetera ferramenta recoquūtur ut reficiantur. Ora. Plerūq; recoctus scriba ex quinq; uiro eorū deludet hiantem.

Ad Camerium.

Ro si tibi forte nō molestū est. Camerū puellarꝝ cathe
o dras: atq; cōplexus sectantē tocose increpat significās se ad lassitudinē usq; defessum dū ipsum p diuersa urbis loca q̄ritat: rogatq; ut sibi tandē locū ubi latitat demonstret. Tene bræ. tenebrosæ latebræ meretricia gena. Minore cāpo. minorē dixit ad cāpi martii drīam: hunc ät campū minorē arbitror eē eū quē nunc cāpum agonē dicunt. In circo. circū maximū Tarquinus: priscus ædificauit: ut Liuius & Pli. scribunt. In tęplo supiteris sacrato. capitoliū dicit Ioui maximo sacratum a tarquio superbo cōditū. his. n. in locis publicis facillime inueniri possunt q̄ quęruntur. In oībus libellis. aut in oībus bibliopolarꝝ tabernis: qđ non placet: aut legendū est oībus locellis. i. in oībus occultioribus urbis locis. In magni simul ambulatione: pompeiam porticū plane indicat: cuius Pli. meminit. Naso in arte. Tu mō pompeia lentus spaciare sub umbra. & Mar. in. v. Sic uterem ingrati Pompei q̄rimus umbrā. Video. legendū est uideo non uidit ut stet phaleucius: & est tamē pśnes pro pterito. Papillis. māmillis: ps pro toto. Herculis la. ē. maximus & Cæsaris hominibus inexplicabilis q̄les fuerunt herculis labores: quos & si multi tantūmodo. xii. numerant: tamē & apud Oui. Mar. & apud Dio. siculū circiter. xxx. reperiunt. Cōiti. mihi tuo comitis Alii legunt cōite. sed impite q̄dem: quod uersus arguit q sic legendus est. Audacter cōiti. hoc licenter ede. i. dic. Iuue. Ede ubi consistas i qua te q̄ro proseuca. Lacteolæ. tenellæ. Glauso. trisyllabū est p diresim ut stet uersus: ut Ora. Nunc mare nūc siluæ: & aulai. pro aulæ: Et poeta supra. Qui zonam soluit diu ligatā. Verboſa ga. ue. Io: uenus. n. in ope non uult taciturnitatē ut mō sub lodice relictis. hinc Mar. in. vii. de galla in ope uenero muta conq̄ritur. Accessi quotiens ad opus mistisq; mouemur inguinibus: cūnus non tacet ipsa taces. & alibi in undecimo dechione. Achione nō sentit opus nec uocibus ullis Adiuuat: abnūē marmoreāq; putes. Gaudet. trisyllabū p diresim ē.

Sies pro sis &. f. abilcitur ut fiat dactylus pes secūdus: & est sensus. tu tuū amorē mihi q̄tūuis taceas: ego tamen te meorum amorum participem faciam: nec te celabo quicq̄.

Ad Catonem.

Rē ri. ca. & to. Pusionē quēdam q rei uenereæ impitus poetæ amicā subagitare cupiens inepte tētabat Catul. in conatu deprehendit. illūq; frustra laborantē mentula sua pcussit. Cat. itaq; alloquit eiusq; cachinū ad ridendū excitat. Incertū est quē nam Cat. intelligat poeta. Vticensem intelligi nō posse affirmauerim. nā quum hæc Catul. scribebat iā Iulius cæsar ut bis supius patuit imperiū ro. occupauerat & Cato iā uticæ ātē cæsaris imperiū se pemerat. nisi dicamus nullum esse certū hoc epigrāmatum ordinē: plurimos ātē fuisse Catones diligenter scribit Gellius. Tuo ca. hoc uticē si Ca. dici non pōt. cōstat. n. illū rigidissimum fuisse: ut Cice. in oratione pro Murena plane indicat. Pupulū. antiqui pupum puerū & puellam pupam dixerunt. Varro. Māmam lactis sugentem poscere pupū. Inde diminutiua pupulū & pupillum. Trusantē. mentulā in exteriora genitaliū agitantem impellētē. nam & trudere de re uenerea dicit. Mar. Trudi tur & digitis panucea mentula lassis hic molæ trusatiles discuntur quæ manu agitant: ut est apud Catonē in re rusticat a quo trusare. Dione. mater fuit Veneris a qua filia Dione denoīata est. Papin. in achilleide. Sed solā nimiū uidisse dionē. Cecidi. pcidi: pædicaui. Mea ri. f. mentula. Rigida. turgida. ptensa. Mart. Ih molli rigidum libēter hēs.

Tu nī scies pticeps amoris. Ad catonē
o Rem ridiculam cato: & iocosam
Dignāq; auribus & tuo cachino
Ride quicquid amas cato catullum:
Res est ridicula & nimis iocosa:
Deprendi modo pupulum puellę
Trusantem: hunc ego si placet dione
Pro telo rigida mea cecidi.

In Mamurram & Cæsarem.

De Mamurra & Cęsare:
p Vlchre conuenit iprobis cinædis
Mamurræ pathicoq; cæsariq;
Nec mirum maculę pares utriscq;
Vrbana altera. & illa formiana:
Impressam residentnec eluentur:
Morbosi pariter: gemelli utriq;
Vno in lectulo erudituli ambo:
Nō hic q̄ ille magis uorax & adulter:
Riuales socii: & puellularum
Pulchre conuenit improbis cinædis.

Vlchre conuenit iprobis cinædis. Satyrico more Iuliū Cæsarem atq; Mamurrā phormianū exagitat nefandas eorū libidines: rapinas: efficminatasq; mollicies carpēs: In hos extat poetæ illud supius amarulentissimū iambicū. Quis hic pōt uidere qs potest pati. Maculæ. infames uitiorū notæ & eorū auaritias atq; rapinas itelligit: aut certe eorū infamia adulteria significat. Vrbana altera. urbana Cæsaris adulteria q̄ illi in triūpho a militibus uersu fescennino libere obiecta sūt. ut notat Trangl. hoc uersu fuare uxores mœchū caluum adducimus. Illa phormiana. nā Mamurra fuit Phormianus ut supra dictū est. Impssæ. i. eorū facie uitaq; infami infixæ sūt. Eluentur: delebunt. Morbosi. flagitiosi. Vno in lec. lectū cubiculariū dicit ubi flagitiosas libidies agitat. Hic: Mamurra. Quā ille. Cæsar. Vorax. pdigus: luxuriosus: gulosus ut supra. Et si ipudicus & uorax: & aleo. Riuales socii & pu. ordo est socii riuales puellularum.

Ad Cælium Prætorē.

Aeli lesbia nostra lesbia illa. Lesbia suæ insatiabi
c les & multiplices libidines coitusq; cū populo agitatos facere indicat Cælio ptori. Cali. hic ille. M. Cæli. ptor: pro quo Ciceronis pstans extat ōro. Angiportis: hoc angiportū dicit ut Terentius. Illud angiportum nō est puium. & hic angiportus. Ora. Flebis in solo leuis angiportu: & ut scribit Donatus angiportus est angusta & curua uia. alii dixerunt q̄ sit locus angustus itet portus & domos. Glubit. excoriat expoliat. aut. n. dicit. Lesbia facta meretrix publica iuuentutē romanam spoliat & denudat: aut rem pudendā tangit. Nam mulier crissās utrilia membra excoriat. Glubit. n. significat denudat & spoliat erumpit. M. Varro de re rustica. Gluma uidetur habere aetymon uocabulum a glubēdo: q̄ eo folliculo deglubetur granum. Cat. in re rustica. Quæ senem maturum non habebit quum glubet tempestiua erit. Magnanimos. ironice. Nepotes. posteros. Remi. pro Romulo posuit. supra disertissime. Romuli nepotum.

Ad Camerium.

On custos si ego fingar ille cretū. Importūas Camerii latebras iterū iocose arguit significans sibi nul
n las tā magnas uires nullāq; tam indomitā celeritatem posse dari: quas i q̄rendo Camerio defatigatio ne nō consumeret. Nō si. intelligendū est te inueniā: aut aliqd tale. Custos cretū. Dædalus Mitiōis filius athenis capitis iudiciū effugiens in cretā delatus ingenio adeo acceptus fuit Minoi ut athenienſibus bellū inferens illū regni procuratorē reliq̄rit. unde custos cretum a Cat. nūcupatur. Sunt q referant ad labyrinthi custodiam: qđ non placet. de Dædalo legas Diodorū siculū li. v. Cretum. cretensiū cres cretis declinat. Pegaseo. pegasus equus alatus ex Medusæ sanguine ortus dictē poetarū carminibus maxime decantatus. æthiopia ut ait Pli. li. xiii. ca. xxi. gñat equos pennatos & cornibus armatos quos pegasos uocant. Lada. Ladas uelocissimus fuit cursor. Cuius Cicero in rhetoricis meminit. Mar. in. ii. Inuitum iubeas subire ladā. Mix igit ē neq

a Plinio neq; a Solino egregios cursores describẽtibus huius ladæ: quẽ ꝓbatissimi tres auctores celebrauerũt usq; nomẽ positũ fuisse. Perseus. filius Iouis & Danaes Acrisii argiuoꝝ regis filiæ ex aureo imbre ut ferunt fabulæ genitus: missus a Polydecte Magnetis filio ad gorgonas: a Mercurio q eũ dilexit thalaria & pegasũ ac cepisse existimat. plura de perseo legito apud Hyginiũ. Nõ rhesi. Rhesus Ceronei filius thraciæ rex equos habuit uelocissimos i qbus ad troiã ducendis pendebant fata troiana. quũ eos ad troiã duceret: ac iam clausis portis noctu in littore castra posuisset: Diomedes auertit equos in castra priusq; pabula gustassent troiæ xanthiq; bibissent. de Rheso legas Homerum in .x. iliados.

Bigæ. biuges eq. Plumipedas. i. alipedes hoc é ueloces ut Calais & Zethis fuisse ferunt. Volatiles. ut oia uolatilium genera. Ventoꝝ. q alati a poetis finguntur. Iuuenalis in qnta satyra. Nã dum se continet auster: Dũ sedet & siccat madidas in carcere pennas. Ouidius. Hæc boreas aut his nõ inferiora locutus Excussit pennas. Oibus me dullis. expssio est extremæ defatigationis quũ medullitus se defessum cõquerat. Et multis lãgoribus pssus. hic uersus in oibus quæ adhuc legi exẽplaribus corruptus ẽ. Nã secundus pes qui deberet esse dactylus inuenit spõdeus: nisi forte suspicari uolumus a Catullo facta epenthesim ut sit lanigoribus pro langoribus: ut indupator.

Non rhesi niueæ citæq; bigæ.
Adde huc plumidas uolatilesq;:
Ventorumq; simul require cursum:
Quos iunctos cameri mihi dicares:
Defessus tamen omnibus medullis
Et multis langoribus pressus
Essẽ: te mihi amice quẽritãdo. In rufũ:
b Ononiensis rufa rufum fellat
Vxor meneni: sępe q̃ i sepulchris
Vidistis: ipso rapere de rogo cœnam:
Quom deuolutũ ex igne ꝑsequẽs panẽ
A semiraso tonderetur ustore.

In Rufum irrumatorem.

Ononiẽsis rusa ru. fellat. Scazone uersu Rufi ne
b fariam libidinẽ amarulẽte lacerat: q cuiusdã mulieris magæ os irrumabat. Rufus p simplx. f. scribi debere signat Mar. quũ hoc nomen qnq; tñ lras continere scribat. Fellare est mãmam lactare & sugere: inde Solinus ait ubera fellitanda: hinc trahitur fellare et mentulam ore excipere ac sugere: irrumationẽ ore pati. Sæpe quã in sepulchris: hãc mulierẽ ad maius Rufi dedecus magam esse ostendit quũ eam in sepulchris uersari dicat: ibi n. magæ ossa magica colligunt: & manes eliciũt: ut scribũt Oratius & Luc. Tibullus de muliere magica. Hæc cantu finditq; solũ manesq; sepulchris Euocat: & repido deuorat ossa rogo. Cœnã. silicerniũ dicit mortuoꝝ cœnã aut mortuorum membra quibus pro cœna uescerentur: ut Tibul. Et repido deuorat ossa rogo. Vstore. ustores dicuntur alio uocabulo bustuarii: & hi qui rogis comburẽdisq; cadaueribus operam locabant. Vstrina uero dicitur locus ubi rogi fiebãt. Tonderetur. i. percuteretur ut stipite aut torre aliquo uerberibusq; abigeretur.

Vm te leæna montibus libyssinis
Aut scylla latrãs ifima iguinũ pte
Tam mente dura procreauit ac tetra:
Vt supplicis uocem in nouissimo casu
Contẽptam amici haberes tã fero corde

Epithalamion Iuliæ & mãlii

c Ollis o heliconii
Cultor: uraniæ genus
Qui rapis teneram ad uirum

Semiraso. nã ustores illi sic uerticẽ semirasũ habebãt ut nunc sacerdotes. Ad Camerium.

Vm te leæna montibus libissynis. Camerii q poetæ ꝑces ñ admittebat durã imanitatẽ atq; iplicabilẽ
n aium cõqueriẽ. Mõtibus libissynis. i mõtibus lybiæ imanes & ꝑcipui nascunt leones ut apud Virg. in. iiii. æneidos patet. & gel. i androcli historia docet: a libya libycus & libyssus & libyssis & libyssimo deriuat. de mirabili leænæ partu legito plura apud gel. Aut scylla. hoc ex fabula dictũ. fertur. n. scylla phroci Cir. odiosis ueneficiis pubetẽs in latrãtia monstra cõuersa ac seuissimũ siculi maris periculũ facta: itaq; naues illuc transeuntes in maxime absorbens ꝑcipue crudelitatis extat exemplũ. unde Vir. latrãtibus inguina monstris. Vocẽ ꝑces meas. Amici. i. mei q sum tibi amicus: omnes fere codices habent animi: repugnante secundo pede: qui iambus esse debet corrigatur igitur uersus sic. Contemptã amici haberes tam fero corde.

Epithalamion Manlii & Iuliæ.

Ollis o heliconii. Epithalamion hoc poeta i Iuliæ nobilis rõane ac Mãlii Torq̃ti auspicatissime cã
c tauit. epithalamion. i. nuptiale carmen apud latinos primus auctor cuius memoria lris tradatur: Catullus noster affertur: huius fœlix secutus auspicium Oui. fabii cuiusdã maximi nuptias carmine celebrauit: ut ipse poeta eũdem Fabiũ quadã in epistola eleganter alloqns sic indicauit. Ille ego q dixi uestros hymenæon ad ignes: Et cecini fausto carmina digna toro. hos poeta secutus tertius q̃tum litteraꝝ monumentis extet Papinius Violantillæ neopolitanæ mirõnæ: ac stellæ nobilis poetæ uenustissimum cõiugium huiusmodi carmine nobilitauit. Apud græcos uero ut ex eorum scriptis colligi potest primus Apollo nuptiale carmẽ ceciniss traditur: q ut Pla. ex Eschyli tragœdia uerba recitans demrat Thetidis & Pelei nuptias non satis auspicato cãtu celebrauit. In hoc epithalamio imitatione dignissimo poeta primũ inuocat hymẽ ad has nuptias auspicatissime celebrãdas. Deinde fausto carmine cõiugii munera concinens omnes antiquarum nuptiarum ritus elegantissime demonstrat. Vraniæ genus. hymenæum ex urania musarum una genitum dicit. & ideo eum heliconis musarum natalis soli cultorem & habitatorem singit. Martianus autem capella i primo carmine de mercurii nuptiis scribit Hymenæum, Veneris & Bacchi fuisse filium. Heliconii collis. helicon boe-

tiæ mons est parnaso emulus assurgit. a parnaso tamen aliq̃tum distat. uterq; niuibus pulsatur. musis natale solum esse Strabo & Plinius testãtur. Rapis bene rapis. nam ut scribit Festus rapi simulat uirgo ex gremio matris. aut si ea non est: proxima necessitudine: quum ad uirũ traditur. q; uidelicet ea res fœliciter Romulo cessit. poeta infra. Qui natã possis complexu auellere matris. Item rapi et fax dicitur in nuptiis qua prelucẽte noua nupta deducta est ab utriusq; amicis ne aut uxor eam sub lecto uiri ea nocte ponat: aut uir in sepulchro cõburendã curet: quo utroq; mors propinqua alterius captari putat. Hymen o hymenæe hymen. uersus interclaris boni auspicii causa frequẽter repetitus. Ex illo in cassina plautio sumptum uidetur. Age tibicen dum nouam nuptam foras ducunt: cantu cõcelebra oẽm hanc plateã hymenæo. Io hymen hymenæe o hymen. Cige tempora floribus. nã sertis redimitus semp nuptiis interesse fingit. Amaraci. Amaraci regii pueri fabulam recitat Seruius in primo æneidos. herba est amaracus suauissima sansucus alio uocabulo appellata: nunc maiorana nam puto uocari. De amaraco siue sansuco legas Plinii li. xxi. cap. xi.

Virginem o hymenæe
Hymen o hymenæe hymẽ
Cinge tempora floribus:
Suaue olentis amaraci:
Flameum cape: lætus huc
Huc ueni niueo gerens
Lutheum pede succum:
Excitusq; hilari die
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula
Pelle humũ pedib9: manu
Spineam quate tædam.
Namque iulia mallio
Qualis idalium colens
Venit ad phrygium uenus
Iudicem: bona cum bona
Nubet alite uirgo:
Floridis uelut enitens
Myrtus agia ramulis:
Quos hamadryades deæ
Ludicrum sibi rosido
Nutriunt in humore.
Quare age huc aditũ ferens
Pergel inquere thespiæ
Rupis aonios specus:
Nympha quos sup irrigat
Frigerans aganippe:
Ac domum dominã uoca
Coniugis cupidam noui:
Mentem amore reuinciẽs:
Vt tenax hedera hac & hac
Arborem implicat errans.
Vos iterum simul integræ

Flameum. quo nouæ nuptæ caput ad pudorẽ demostrandũ obtegitur. ẽ ãt uelamẽ flamei. i. rubei coloris: & inde denominatũ. Pli. li. xxi. cap. viii. Lutei uideo honore antiqssimum in nuptialibus flameis totũ fœminis cõcessum. Lætus. cã boni auspicii. nã nisi lætus interfuit nuptiarũ infœlicem exitũ demostrat: uti Orphei & Eurydices nuptiis factũ est. Pelle humũ pedibus. saltationis diffinitio. Ora. Gaudẽt iuisam pepulisse fossor ter pede terrã: & alibi. Alterno pede q̃iunt terrã. Carmina nuptialia: epithalamion græce latine nuptiale carmen dicit. Apellabant itẽ antiq carmen sceninũ ut scribit Festus qd̃ iocis mordacibus plenũ in sponsum proferat ab urbe sabina seu osca fescenina. dequo Luc. inqt: Nec more sabino Excepit tristis cõuicia festa maritus. Tinnula acuta. uocabulũ est facticium a uocis sono aeris instris eliso. Spineã q̃te tædã. oẽs codices quos adhuc legeri hũc pineã sed ego duabus rõibus motus correxi legendũ eẽ spineã: primũ ex pinu faxini fumosa & ppea nuptiis luctuosa eẽ n̄ pt: qd̃ a Catullo ad nuptias iuocari ẽ ipissimũ. Præterea Pli. de arbor̃ noiata spin scribit. In eosdẽ suus comitat̃ & spina nuptiarũ facibus auspicatissima. qm̃ inde secerint pastores q rapuerũt sabias: ut auctor ẽ Massurius. Nũc facibus cat pinius & corvlus familiarissimæ. Festus scribit ex spina q̃ alba dr̃ faces fieri solitas. legito Festũ i uocabulo primi. Quisq; ãt neq; plurs neq; pauciores fuisse nuptiarũ faces mãis de causis scribit Plutarchus i qõnibus. legito eũ. Itẽ de facibus Festus scribit: facẽ i nuptiis i honorẽ Cereris pferebãt. a q̃q; spargebat̃ noua nupta siue ut casta puraq; ad uirũ ueniret: siue ut ignẽ atq; aquã cũ uiro cõmũicaret. Lactãtius lib. ii. aquã & ignẽ in nuptiis pferri solitũ ait ad significãdã liberorũ procreationẽ. qm̃ ois genitura calor̃ & humore cõstat. Seruius lib. iiii. ex. M. Varrõis auctoritate diuersa tradit. Idalíũ. cvpri nemus: ut scribit Pli. & testat̃ Seruius Veneri sacrũ. Magna Iuliæ spõsæ laus q̃ Veneri pulchritudis deæ cõpet̃. Venit ad phrygiũ. Nã tunc Venus: ut reliqs deabus pferret̃ oi studio & arte multo se pulcherrimam ostẽdere conata ẽ. Bona alite. bono auspicio sine quo neq; publice neq; priuate qcq̃ apd̃ ãt̃ quos gerebat̃: aut initiũ hẽbat: Cicero Liuius Vale. scribũt. ide nuptiarũ copulatores auspices nũcupati sũt. Iu. Vẽiet cũ signatoribus auspex. Et Luc. cõtẽtiq; auspice bruto. Alite p auspicio: sic Ora. Scribis uario sortis & hostiũ uictor meonii carminis alite. Myrtus asia: hũc locũ deprauatũ eẽ certũ ẽ: quũ nusq; cõstet q̃ nã sit asia myrtus: Ita asseueraueri legendũ eẽ agia: cuius uerbi similitudine decepti librarii asia legẽdũ: sed falso pbuerũt. Tria nãq; myrti genera Cato & Pli. pdiderũt candidã nigrã & cõiugalẽ. hæc a græcis .i. myrtus scã dr̃. qa nuptiis & cõiugio dicata sit. Itaq; Iris qdẽ græcis legẽdũ puto. plura d̃ myrti legito apud Pli. li. xv. Hamadriades deæ. niphæ q̃ una cũ arboribus & nascunt & pereũt. siluarũ. n. niphæ sũt. Quar̃ age huc aditũ ferẽs cõclusio iuocatiõis. Thespiæ rupis. Thespia urbs ẽ boetiæ: liber̃. n. oppidũ: ait Plinius. Thespis uir fuit nobilis atheniẽsis Erictei filius q impans ei q̃ ab ipso denoiata est regioni ex pluribus fœminis filias genuit qnquaginta plura legito apud Diodorũ siculũ libro qnto. Thespias nobilitauit cupido praxitelis opus suis manibus sculptũ. Donũ uero cõsecrauit thespiẽsibus Glicerium meretrix. Thespiæ rupis. i. boetii heliconi. Specus. antrũ corvcũ in mõte parnaso unde musæ corvcides dicunt̃. Aonios. boetios. nã prius aonia deide boetia dcã ẽ. Nvmpha quos su. ir. su. Agãippe. fõtes i boetia siue aõia plurimi fũt. Pli. pterea fõtes i boetia ædipodia: epsamate. dirce: epigrãea: arethusa: hipocrene: aganippe: gargaphie.

Dominã ex amãtiũ cõsuetudine dixit q amicas uocãt dñas. uti. i. epigrãmate dictũ est: aut dominã matrẽsfamilias itelligas. Tenẽs. ãplectens. Oratius. Arctius atq; hedera pcaci astringit̃ ilex L̃etis adherẽs brachiis.

Integræ intactæ. sed uiris despõsatæ. quæ nouã nuptam ad uirẽ cõitamini: &. iõ qbus aduenit. i. instat. Par dies. s. thalami ac nuptiarũ ineundarum. In nodũ: in choriã rotundã. saltationis genus tangit. Virgines: ut hymenæũ cõcinant hortatur. An tangit uirgines atrias & mattias. a qbus noua nupta deducebatur ad uirum.

Ad suũ munus. ad cõiugiũ deuinciendũ. Dux. auctor pses. Bonæ ueneris. iusti coitus q est in solo mrimonio legitimo. extra cuius terminos nulla uenus pbari põt. Bonæ. legitimæ. iustæ: p humanis & diuinis legibus & institutis. Boni amoris. honesti & recti. q est coniugalis amor. Quis deus. nõ Cupido neq; Venus. neq; alius qsq;. sed hymenæus tantũ. Suis. s. filiab⁹

Tibi uirgines zonula soluũt sinus. i gratiã & honorẽ tuũ uirgines uirginale siue uẽtris claustrũ dissoluunt. Nam ut superius in passere dictũ ẽ cingulo quodã noua nupta pcin gebat qđ uir i lecto soluebat lactũ lana ouis: plura legito superi⁹. & apud Festũ. Sinus. p gremio posuit: nã eo cingulo gremiũ deuiciebat. Est itẽ uestimẽti gen⁹ quo puerorũ pectora induebãt. Papinius i siluis: Nũc herbas inuitãte sinu. i. thoracis indumẽto. Soluũt: p diæresim trisylla bũ ẽ: ut superius. Qui zonã soluit diu ligatã. Te timẽs. i. timẽs officiũ tuũ i prio cõpressu dux uirginibus. Captat eligit. nã capere ẽ eligẽ. Virgilius. Aut cape aut captas iã despectãr uidenẽ. Timida aure. i. ipa puella timida ne malũ maritũ eligat. aut timide de singulis iuuenibus: q suũ expectãt cõiugiũ. Aure. auditu ipso quo bene disquirit ne iuuenẽ in res uener eas nimis ferũ & proteruũ eligat.

Mris gremio suæ dedis. ãũq; nuptiarũ ritus singulatim exprimit. Nã ut ex Festi pscripto ẽ supradictũ & Catullus infra expssit scribẽs Qui natã possis cõplexu auellẽ mris. Et iuueni ardenti castam donare puellã. Rapi simulat uirgo ex gremio matris: aut si ea non est: pxima necessitudie quũ ad uirũ tradit: q uidelicet ea res fœlicit Romulo cessit. In omnibus fere codicibus deest hic uersus. Dedis o hymenæe hymen: sed addendus ẽ: ut sensus stet hoc mõ.

Tu dedis sero iuueni puellulã in manus a gremio mris suæ: quẽ uersum si detrahas neq; sensus stabit: neq; ordo catullianus. Nã poeta i hoc carmine nũq; hymeneũ noiat nisi duobus cõiuguis uersibus eũ iuuocet. unde appet librariorũ errore adeptum esse priorẽ quẽ posui uersũ. Nil põt sine te uenus fama qđ bona cõprobet cõmodi cape. Institãtia & cõmemoratio ẽ honestatis cõiugalis quã bonã uenerẽ & bonũ amorẽ i cõiugio supra dixit nũc cõmodũ bona fama cõprobãdũ ait. Huic deo: hymenæo. Quis nemo deoq; aut hoium. Domus. familia. Virg. Hic domus æneæ cõctis domiãbitur oris. Liberos. filios iusto mrimonio genitos. Liberos. ueros filios. Liberos. tã fœminas q̃ mares antiquoq; pprietas intellexit. Itẽ appellatõe liberoq; unũ filiũ siue ẽt unã filiam intelligere possumus. legito Gel. in noctibus atticis. Nec parẽs stripe de uicier. s. põt: sesus ẽ nulli parẽtes sobolis pcreatiõe sãguinẽ aut nomẽ suũ senecta perituq; ppagãr possũt sine legitimi cõiugii uiculo. Nã filii nõ legitime cõcepti neq; pris genus neq; hæreditatẽ sequũt. mrnãq; tãũ cognatione & cognomẽ seq possũt: & hoc legibus ciuilibus singulariẽ cõstitutũ ac sacitũ ẽ. Stripe. plis successiõe Stirps pprie dr de descẽdẽtib⁹ & posteris. uñ parẽtũ nroq; genus eoq; stirpẽ appellãr possumus. Deuicier. ppagari. Quæ tuis careat sacris. nõ qat dãr psides terra finibus Aut dicit i fœdere iter populos iũgẽdos dari nõ possũt obsides nisi sint iusto mrimonio cõcepti & tũc psides p obsidib⁹ itelligas: aut certe ait magistratus & puinciaq; seu regnoq; administrationes nõ dari nisi hoibus legitime natis. Finibus. regnis regionibus prouinciis terminos pro toto locorũ spacio posuit. ut Virgilius. Finibus expulsum patriis noua regna petentem. Pandite. o ianitores. Claustra ianuæ. ideſt ianuam Manlii clausam. Comas flammarum

Virgines quibus aduenit
Par dies: agite in nodum
Dicite o hymenæe hymen
O hymen hymenæe hymen
Vt lubentius audiens
Se citarier ad suum
Munus: huc aditum ferat.
Dux bonæ ueneris boni
Coniugator amoris.
Quis deus magis amatis
Est petendus amantibus?
Quem colent homines magis
Cœlitum? o hymneæe: hymen:
O hymen hymenæe hymen.
Tuis tremulus parens
Inuocat: tibi uirgines
Zonula soluunt sinus:
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos.
Tu fero iuueni in manus
Floridam ipse puellulam
Matris a gremio suæ
Dedis. o hymenæe hymen:
O hymen hymenæe hymen:
Nil potest sine te uenus:
Fama quod bona comprobet
Commodi capere: at potest
Te uolente: quis huic deo
Compararier ausit?
Nulla quit sine te domus
Liberos dare: nec parens
Stirpe uincier. at potest
Te uolente: quis huic deo
Compararier ausit?
Quę tuis careat sacris
Non queat dare prędes
Terra finibus. at queat
Te uolente: quis huic deo
Compararier ausit?
Claustra pandite ianuæ:

apices: qui sunt facũ comæ. Splendidas: splẽdide ac clare lucẽtes: Iudiciũ est fausti coniugii: quũ faces nuptiales claras edunt flammas. Quatiunt. uibrant ob agitationẽ pueroꝝ portantiũ. Tardet ingenuus pudor. cum interrogatione seu percontatione legendum est tanq̃ diceret & si pudor honestatis indicium est tamen tantum erit connubii cõmodum: ut uirginalis pudor opprimi debeat. Ingenuus. ĩgenitus uel generosus: nam pudor uirginitatis est comes. Tardet. retineat ne: quasi dicat non. Quem audiens. cui pudori obtẽperans aliquã tium. Quod. qa. Ire. ad uiꝝ trãsire. Necesse ẽ. parentũ iussu & cõnubii peractis cogẽtibus. Flere desine. exhortatio humana: ut nõ tum eat ad uirũ pdire ac facie suã quæ hactenus celata fuit detegere: quũ nulla puella sub sole pulchrior inueniatur. Hercule ia. filia herculeii: hic mihi uidetur fuisse. L. Herculeius Sertorii i bello quæstor: qui quum. L. Manlium pro cõsulem. & Marcum Antoniũ legatum ꝓlio uicisset: postea a Quinto Metello procõsule cũ exercitu cæsus fuit. Talis in uario solet. aptissima pro uenustate demostrãda cõpatio. Diuitis dñi & ideo bene culto horto. Cultura hortoꝝ claruerunt Alcinous: hesperides: supbus Targnius: Cyrus: Epicurus hortoꝝ magister. legito Plinii. Flos hiacynthinus. Hiacynthi in florẽ conuersi fabula ab Ouidio latissime narratur. Eius radix balbucea mãgonicis uenalicii pulchre nota: quæ in uino dulci illita pubertatẽ coercet: & non patitur erũpere. Plura legito apud Plinii libro. xxi. Prodeas. procedas ad mariti ianuã: aut prodeas exeas hoc est tetegas abiecto flãmeo & ingredere sponsi domũ. Nostra uerba: nostrũ carmen sescenine licentiæ plenũ. Aureas comas: bonũ auguriũ futuræ in cõiugio fœlicitatis. Aureas: splendidas. quale augꝝ. Non leuis tuus. sescenina carmina exordit: & est sensus: Vir tuus deiceps nõ erit illicitæ ueneris uarietate detẽtus. sed cõstans pseruerãs iter cõiugii terminos a tuo cõplexu ñ alienabit Nõ leuis. cõstãs & stabilis i mrimonii fœdere. Mala ĩpudica. Adultera. mœcha pellice. Probra: ĩprobanda adulteria. Secubare. seorsũ cubare. Papillulis: quæ delicatissimæ & iocũdissimæ sũt. Lẽtaq; uelut ad situs. Sensus & ordo est. Vir tuus ĩplicabit in tuũ cõplexũ uelut lenta uitis q̃ iplicat arbores adsitas. & est lepidissima similitudo. Lenta. flexibilis. Adsitas. iuxta sitas & prope plãtatas. Arbores. ut populos ulmos & alia uitiũ pedamẽta: q̃ tanq̃ mariti sunt uitibus: est. n. apta & freqns locutio inter cõiugiũ & uitis societatẽ. Hora. Ergo aut adulta uitiũ ppagini altas Maritat populos. O cubile quod oibus Cãdido pede lectis Quæ tuo ueniũt hero. sensus est. O cubile Manlii gaudeas qa q̃plurima & q̃optima atq; maxima gaudia oibus lectis ueniẽt ad tuũ heꝝ Manliũ. O cubile. ordo ẽ o cubile gaudeas. Quod. s. gaudia subaudias ab inferiori. Quæ. qualia q̃optima gaudia. Quanta. q̃ maxima & quæ & q̃ta iterrogatiue legas. Omnibus lectis. s. tui dñi. Candido pede. fœlici accessu: & fausto pede ueniũt. pedem & passum seu gradũ pro aduentu & accessu poetæ freqnter posuerunt: Iuuenalis. Quid tam dextro pede concupis: ut te conatus non pœniteat: Ouidius i tertio metamorphoseos. Quem postq̃ tyria lucum de gẽte profecti Infausto tetigere gradu. Sic alibi poeta pro fœlici aditu mollẽ pedẽ dixit. Quo mea se molli candida diua pede Innixa arguta constitit solea. Nocte uaga. aut i qua hominum ĩbidines uagantur: aut manibus & umbris uagantibus concessa. Gaudeas. in omnibus fere catullianis codicibus legitur gaudeat: sed satis imprudenter ne dicam imperite. Nam & o. uocantis & tuo pronomẽ. quod nisi ad secundam personam non profertur: docent legẽdum esse gaudeas. nec possumus illud pronomẽ tuo ad sponsam referre: sed tuo hero ad cubile per apostrophen protulit. Tollite. aut extollite & eleuate: aut tollite auferte: & remouete faces quia iam aduẽtat sponsa. Pueri. patrimi & matrimi pueri tres adhibebantur in nuptiis. unus qui facem præferret ex spina alba: quia noctu nubebant: duo qui nubentem tenebant. hæc festus. Plut. tamen ut supra dictum est: nuptiales quinq; nec plures pauciores ue fuisse tradidit: Vnius item facis nuptialis meminit Papi. in Stellæ uiolãtillæ epithalamio: Dat Iuno uerenda Vincula & insignis geminat cõcordia tela. In modos. in numeros & uersus: quos & Iuuenalis modos appellauit: Nectit quicunq; canoris Eloquium uocale modis laurumq; momordit: Ite o pueri & iuuenes. ab his enim fescenini uersus in sponsos decantabantur. Fescenina locutio. fescenini uersus: qui i nuptiis canebantur: ex fescenina urbe cãpaniæ dicuntur allati: siue ideo dicti: quia fascinum arcere putabantur: hæc Festus. hi autem uersus omnium uenerearum lasciuiarum opprobriorũq; plenissimi erant: & ideo poeta procacem ideſt lasciuam & petulantem locutionem appellauit: ut Lucanus. Conuitia Non soliti lusere sales nec more sa

Virgo adest: uidẽ ut faces
Splẽdidas q̃tiũt comas?
Tardet ingenuus pudor?
Quẽ tamẽ magis audiens
Flet: quod ire necesse est:
Flere desine: non tibi
Herculeia periculũ est:
Ne qua fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem:
Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hiacynthinus:
Sed moraris: dies abit:
Prodeas noua nupta:
Iam uidetur: & audias
Nostra uerba: uidẽ ut faces
Aureas quatiũt cõas:
Prodeas noua nupta:
Nõ leuis tuꝰ in mala
Dedit⁹ uir adultera
Probra turpia psequẽs.
A tuis teneris uolet
Secubare papillulis:
Lenta quæ uelut adsitas
Vitis implicat arbores:
Implicabitur in tuum
Complexũ: sed abit dies
Prodeas noua nupta.
O cubile quot omnib⁹
Candido pede lectis:
Quæ tuo ueninnt hero
Quanta gaudia? q̃ uaga
Nocte: quæ media die
Gaudeas: sed abit dies:
Prodeas noua nupta.
Tollite o pueri faces
Flammeum uideo uenire
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io:

bino Excepit tristis conuicia festa maritus. Nec nuces pueris neget. pueri cōcubini seu cinædi deponētes ne fandissimum libidinis seruitium: spargebant nuces: quæ puerorum ludi erant: ad significandum libidinis seruitium: & cætera puerilia iam a se relinqui. Nuces pueroꝝ ludum fuisse testis est Martialis scribēs: Iam tristis nucibus puer relectis: Et blando male perditus frutillo. & alibi. Alea parua nuces & non dānosa uidet: Sæpe tam pueris abstulit illa nates. Persius. Et nucibus facimus quæcūq; relictis. Nuces itē in nuptiis spargebant: Cuius ret rōem hāc fuisse scripsit Mar. Varro ut Iouis omine celebret matrimoniū: ut nupta matrona sit: sicut Iuno. Nuces. n. Iouis tutela sunt unde & iuglādes sunt appellatæ q̄si Iouis glandes. illud āt ut ait Serui. uulgare est: ideo spargi nuces ut a rapiēntibus pueris fiat: ne puellæ uox uirginitatē amittentis possit audiri. hanc tamen uulgarē de nucibus opinionē secutus est Plutarchus: & Iuuenalis tetigit scribens. Audiat ille Testaꝝ crepitus cum uerbis. Plinius āt libro quintodecimo aliā attulit de nuptiaꝝ nucibus sentētiam his uerbis: Nuces iuglandes q̄q̄ ipsæ nuptialium fesceninoꝝ comites multo pineis minores uniuersitate eædēq; portiōe ampliores nucleo: nec non & honor his naturæ peculiaris gemino protecti: operimento puluinati primum calicis mox lignei putamnis. quæ causa nuptiis eas fecit religiosas tot modis fœtu munito. quod est uerisimilius: a qua cadēdo tripudium sonumue faciant. hæc ille. Catullus legitur duplici de causa libet a concubino Manlii nuces dari pueris sparsuris per tabulata seu pauimēta: Videlicet ut significet se iam a libidioso Manlii seruitio liberatum & emeritum: atq; ut de nuptiarum more nuces illas a concubino relictas: spargant pueri. Satis diu lusisti nucibus. satis diu puerilia seu muliebria passus es. Iāstias uir necesse est: quum dominus tuus uxorem ducat. Lubet. Manlio domino tuo. Thalasio. nuptiis matrimonio: nec amplius cinædos seq: Thalassii nomen in nuptiis romani crebro inuocabant: ut scribit Plutarchus aut propter lanificium: quod quassillum uocant romani. & sponsam introducētes pellem ouinam substernunt: aut uerum est id quod istorici tradiderunt a dolescentem quendam in rebus bellicis strēnuum & in primis preclarū: & alioquin uirum optimum Thalasium nomine romæ fuisse: Sed posteaq̄ romani sabinorum filias. quæ ad ludos uenerant de composito rapuissent: Virgo egregia specie Thalasio ferebatur a popularibus quibusdam: & Thalasii clientibus clamantibus quo tutius eam auferrent: nec quisquam accederet qui eam distraheret: uiolaretq; puellam. Thalasio ferri. reliqua igitur multitudo Thalasii honoris causa bonis ominibus & uotis puellam prosecuta ad Thala. deduxerunt: ex illo quoniam nuptiæ fœlices fuissent solēne permansit: & quemadmodum græci hymenæum ita latini Thalasium ominis boni causa in nuptiis nominarent: hæc Plutarchus. sane notandum: q̄ Thalasius & Thalassus dicitur. Mar. Nec tua defuerit uerba Thalasse tibi: & Thalasionem legimus apud eundem. Quid si me iubeas Thalasionem uerbis dicere quum Thala. Sordebant. sordidæ uidebātur displicebant: spernebant. Virgili. bucolicorum. Et faciam. quoniam sordent tibi munera nostra. Papinius sylua secunda: Digna deæ sedes nitidis nec sordet ab astris. Vilicæ. q̄rum amores & uenerē aspernabaris quum domini indulgentia floreres deliciis. Nunc quoniam nullo medicamēto dominus tuus pubertatem aut barbam tuam pululantem coerceat: nec te imberbem esse studeat afficere. Cinerarius. cinerarii & ciniflones dicuntur tonsores a conflandis calamistroꝝ cineribus in quibus calamistra ad iuuenum puellarumq; capillos uibrādos calefaciebant: ut scribit Porphirio. Varro item ait calamistrum quo calefacto in cinere capillus ornatur: qui ea ministrabat a cinere cinerarius est appellatus. Horati. ciniflones nominauit. Custodes lectica ciniflones para sitæ. Martia. Tondebit pueros iam noua nupta tuos. Diceris male te a tuis. apostrophe ad sponsum loco fescenina q̄ dicacitate permixta. Vnguentate. quod iudicium est effœminatæ libidinis. Tuis glabris. tuis iberibus cinædis: glaber depilem & imberbem significat: nam cinædi medicaminibus quibusdam barbā & pubertatem erumpentem coercebant. aut iam pululantem pumicibus eradebant. Iuuenalis. Catanensi in pumice lumbum Squallentes producit auos. Mar. Sit nobis ætate puer non pumice læuis. hoc & Plinius de pumicibus scribens testatur. Scimus hæc quæ licent. fescenina mordacitate ait Mālio sola pueroꝝ stupra hactenus fuisse cognita: non autem muliebres coitus adhuc nouisse: sed mox quum sit factus maritus nullam puerilis libidinis licentiam habebit. Hæc quæ licent. puerorum amores qui lege quæ prius scantinia: postea Iulia dicta fuit Catulli temporibus nondum prohibebantur. Etiam Iuliam appellari patet. istituta de publicis iudiciis. & ff. ad legem Iuliam: Scimus. ordo est. scimus hæc sola quæ licent esse tibi cognita: sed tibi marito facto ea nō licent. Hæc sola. stupra scilicet puerorum quæ adhuc licebant nulla lege prohibente. Sola. nam puellarum uiolatio iam legibus prohibebatur. Cognita. familiaria usitata. Eade. puerorum stupra. Nupta tu quoq; q̄ tuus. coniugali lege uxor cogit̄ in omnibus coniugalibus marito parere. Aliūde ab adultero. En tibi domus ut potens. gratulatur Iuliæ q̄ Iam statim facta erit materfamilias: Nam ut scribit Gellius materfamilias appel

Ite concinite in modos:
Ne diu taceat procax
Fescenina locutio:
Nec nuces pueris neget
Desertum domini audiēs
Concubinꝰ amorem:
Da nuces pueris inhers
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus: lubet
Iam seruire thalasio:
Cōcubine nuces da.
Sordebāt tibi uillicæ
Cōcubine hodie atq; heri
Nunc tuum cinerariꝰ
Tōdet os: miser ah miser
Concubine nuces da.
Diceris male te a tuis
Vnguētate glabris marite
Abstinere: sed abstine:
Io hymen hymenæe io.
Io hymen hymenæe io.
Scimus hæc tibi quæ licēt
Sola cognita: sed marito
Ista nō eadem licent:
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io:
Nupta tu quoq; quæ tuꝰ

lata est ea sola quæ in mariti manu mancipioq; esset: quoniam non in matrimonium tantum sed in familiam quoq; mariti in sui hæredis locum uenisset: Matronæ autem alia est significatio. legito Gellium. Domus potens. familia nobilis. Beata. diues. Sine fine. perpetuo matrimonio: ut Virgilius: Connubio iungam stabili propriamq; dicabo. Vsq; dum tremulum mouens. cum superioribus coniungatur: sed ordo turbatus est intercalari uersu. ordo enim uerus & rectus est. quæ domus sine ut seruiat tibi usq; dum tremulum. Quæ. domus Manlii. Sine. permittas concedas patiaris. Vsq; dum. donec quousq;. Anilitas. senectus. Cana tempus. habens tempora cana. figura nonissima poetis: aut mouens tremulum tempus. & est pars pro toto capite. Omnia. commoda cuncta. Annuit. concedit. Omnibus. hominibus. Trãsser omine cum bono. puellam iamnuæ appropinquantem ut de more uiri domũ ineat hortatur: Apud priscos nuptiarum ritus religiosus erat ne sponsa mariti domũ ingrediens pedibus limen hostii tangeret: quoniam: ut scribit Plutarchus: Romani q primas mulieres rapuerunt sic eas domibus intulerunt nõ ipsæ ingressæ sunt: siue q eo inuitæ ingredi uideri uoluntubi pudicitiam sunt amissuræ: An hoc potius signum est ipsam sua sponte domum non exituram: nec suos relicturam fuisse nisi coegeretur quemadmodum ut coacta ingressa esset: Aliam & fortasse probabiliorem opinionem de limine euitando affert Seruius in secundo æneidos: q uestibulum ianuæ sit consecratum Vestæ. unde nubentes puellæ non tangunt limen ne locum numini dicatum æ aleantes sacrilegium cõmittant. Trãsser. ordo est: fer aureolos pedes trans limen cum bono omine.

Fer. duc. Lucanus de hoc: Trãslataq; uetat cõtingere limina planta. Plautus in cassina. Sensim super attolle limẽ pedem noua nupta & sospes iter incipe. Rasilem. rasam politam. Forem. raro in singulari numero. Inuenitur Ouidius tamen in fastis posuit: custos in fore nullus erat. Aspice. congratulatio consolationis causa. Accubans tyrio i toro. hic mos nunc nõ seruatur. nam antiquitus uir in sede ornata locatus sponsam domi ingredientẽ expectabat amplexuq; excipiebat. Toro. sede. Virg. Inde toro pater æneas sic orsus ab alto. Vnus. solus aut ẽcipuus. Tyrio. purpura strato. Totus. animo & corpore. Immineat. in te accipiendam amplexandamq; sibi tentus. Ille si minus ac tibi. exhortatio a pari amore maritali. Ac. q̃. Vritur. amore ardet uehementi. Flamma. igneus amor. Sed penite magis: magis penitus hoc est interius uritur. magis. s. q̃ tu. Penite. pro penitus q̃d ualde intus significat. Mitte brachiolum teres. puerum paranymphũ hortatur ut sponsam cubiculo appropinquantem sub brachio capiẽs in uiri thalamum perducat. Prætextate. puer enim aliquis prætextatus fiebat paranymphus: sponsamq; in uiri lectum ducebat: ac discalciabat: de hoc uocabulo prætextato multa legito apud Macrobium. Mitte. pro immitte iniice.

Puellulæ. sponsæ. Iam cubile adeant uiri. sensus est. iam est tempus fœlices hic maneant: ut puellam in mariti lecto de more collocẽt. Sponsus teste Plutarcho in quæstionibus primum sponsæ non in luce: sed in tenebris iungitur: siue q eum pudet: quia antequam coeat alienam putat: siue q ad propriam uerecunde accedere meditans assuefacit: siue ut Solon scripsit sponsã malo cydonio degustato thalamum ingredi solitam: ut primus complexus nihil triste aut iniucundum haberet. Iam nunc. quia nox sit: concuba. Sedibus unis. uno in lecto cum sponso: alii legunt imis: idest in imo lecto & cubili. Bene cognitæ. pronubæ fœliciter notæ in nuptiis faustis copulandis.

Iam licet uenias marite. uersus hypermetrus qui excusatur propter sequentem a uocali incipientem. In thalamo. In geniali lecto a θαλλο quod est germino. Parthenice. uirgo: Nam græce ΗΠΑΡΘΕΝΟΣ ΚΑΙ ΗΠΑΡΘΕΝΙΚΗ dicitur uirgo: Hesi. ΚΙ ΔΙΑΠΑΡΘΕΝΙΚΗΣ ΑΠΑΛΧΡΟΟΣ. ΘΗ ΔΙΑΥΣΗ aut. Parthenice uelut. similitudo est apta a puellari candore demonstrando ex duarum herbarum floribus Parthenice ut plane appareat flos est cuius herba est a Plinio parthenion appellata: quam alii leucanthen idest cãdidum florem: Alii Thannacum uocant Celsus apud nos pelecium & muralium. Nascitur i hortorũ sepibus flore albo odore mali sapor amaro eritigit ΥΠΑΡΘΕΝΙΚΟΥ hæc parthenice flos parthenii herbæ. Velut parthenice alba. idest floridore nitens uelut nitet flos parthenice albus. Nam leucãthe dicitur. ΛΕΥΚΟΣ candidus & ΤΟΑΝΤΟΣ. flos. Lutheum ue papauer. aliud simile relatum ad flammei puellaris ruborem indicandum quasi uelit poeta indicare talẽ fuisse sponsam candidam sub flammeo lutheo, quales essent parthenicæ & papaueris flores cõiuncti. Papauer lutheum de tertia papaueris satiui specie intelligit. Nam scribit Plinius papaueris satiui tria genera: candidũ: cuius se

Vir petet: caue ni neges:
Ne petitum aliunde eat:
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
En tibi dom⁹ & potẽs
Et beati uiri tui:
Quæ tibi sine seruiat.
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io:
Vsq; dũ tremulũ mouẽs
Cana tempus anilitas:
Omnia omnib⁹ annuit:
Io hymen hymenæe io:
Io hymen hymenæe io
Transfer omine cũ bono
Limen aureolos pedes:
Rasilemq; subi forem:
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io:
Aspice un⁹ ut accubãs
Vir tu⁹ tyrio in toro
Tot⁹ immineat tibi
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Illi nõ min⁹ ac tibi
Pectore uritur intimo
Flãma sed penite magis.
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Mitte brachiolum teres
Pretextate puellulę
Iam cubile adeant uiri:
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Vnis sedib⁹ bonę
Cognitę bene fœminę
Collocate puellulam.
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Iam licet uenias marite:

men tostum in secūda mensa cum melle apud antiquos edebatur: alterum genus papaueris nigrum: cuius sca po inciso lacteus succus exprimitur. tertium genus thian uocant græci: id nostri erraticum sponte quidem: sed maturius cum hordeo maxime nascitur crucæ simile cubitali altitudie flore ruso & protinus deciduo. papauer igitur lutheum idest papaueris flos rusus & lutheus. Bona te uenus inuenit. bonus fœlix & faustus amor con iugalis te suscipit o Manli. aut bona Venus: bonus Veneris sauor q qđ in amore optasti ubi cōcessit. Quod cupis. puellam quam expetis. Palam. in omnium fere conspectu. Bonum. pium cōiugalem. Non abscō dis. sed palam ostendis puellam auide amplexans. At marita tamen tuum cælites. sensus est o sponsa & si uir tuus suum in te immēsum amorem aper te prodit. tu tamen occultes tuum intemperatum & impatientem: ne pudore concepto te impudiciciæ suspectam uiro & aliis reddas: nam & si celes: pul chra res est: nihilominus & pulcher amor coniugalis: in omnibus fere codi cibus hic uersus deprauatus est neq; sensu neq; syllabis stātibus: nam si legiē ad maritū tñ iuuenem: secundus pes q semp in hoc uersu dactylus eē debet non inueniē. tertius uero q aut dactylus freqnter: aut ēt interdum spondæus solet esse: nusquā habebit partes suas: & multas syllabas ultra tres pedes iue nietur. Celites. occultes a celo celas frequentatiuum. At marita tamen. themesis est ut sit ordo: attamē o marita ideſt o spōsa Iulia celites. Pulchra res. pulcher est mos nimiū celitari a sponsa: alii legunt Pulchræ. sed non stat primus pes q in hoc uersu semper debet esse trocheus: ut i reliquis patet. Il le pulueris erythrei. puluerem erythreum intelligit harenam rubri maris de quo Mella scribit. Rubrū mare græci siue qa eius coloris ē siue quia ibi Ery thras regnauit Ervthrā thalassan appellāt pcellosū aspex mare pfundū: & magnorum aialium magisq; cætera capax. Pli. ātli. vi. de oriētalibus scribēs ait: Irrumpit deinde & in hac parte geminū mare in terras: qđ rubrū dixere nostri: græci Erythram a rege Erythra: aut ut alii solis repercussu talem red di colorē existimantes: alii ab arena & terra: alii a tali aquæ ipsius natura. sed in duos diuiditur sinus: is qui ab oriente est persicus appellatur: ex aduerso est arabia: rursus altero ambitur sinu arabico nōiato qui ifluit oceanū. Sub ducat. suppuratione colligat. Vestri ludere. uestri lusus: infinitum uerbum pro rei appellatiōe. ut Persius: Et nostrum uiuere triste. pro ista uita tristi: & alibi: Velle suum cuiq; est. uelle ideſt uoluntas. Et breui liberos date. cōiu gii finis est filioq; procreatio: ideo coniuges liberos q primum dent exoptat atq; hortatur. Papinius in tertia silua: Eia age pclaros latio properate nepo tes. Qui leges qui castra legant qui carmina ludant. Tam uetus nomen. tā antiquum familiæ uestræ genus. Nomen. pro cognomine dixit: Torquato rum Manliorum uetus fuisse cognomen probat historia: illiusq; qui primus Torquatus a torque hosti gallo iugulato detracta: fuit appellatus: notissima est huius rei memoria apud Liuium: Plinii: Gelliumq;. Indidem. similiē: ut itidem. Torquatus uolo parruulus: hinc Virgilius sumpsisse uidetur. Si quis mihi paruulus aula Luderet æneas qui tantū ore referret. Hiāte label lo. sic ipse torquatus labro paq; hiante os habebat: deprauata est i omnibus fere codicibus dictio pro hiante mihi ante. Et attendendum est q paruulum torquatum dixit marem non quod diuinet marem primum esse orituq;: sed abblanditur uotis patrū: qui semper exoptant: atq; omnibus uotis expetunt sibi marem gigni. ut apud Terentium in adelphis: Qui se in sui gremio po siturum puerum dicebat. Et pudiciciā suæ matris idicet ore. Nā patrum si militudo in filioq; ore certum est maternæ pudiciciæ testimoniū. Qualis unica ab optima matre Telemacho manet fama penelopeo. aptissimū exē plum ad maternā pudiciciam comprobandā ex Homeri odyssea sumptū. Nam Homerus Penelopes castitatē pudiciciamq; impense probans: Vlyſ sis uerissimā effigiem in Telemacho filio ingenitā esse scribit. Penelopeo. filio penelopes. quæ fuit filia Icarii: scribēte Ouidio Me pater Icarius uidu am discedere lecto Cogit: & immēsas increpat usq; moras: ut apud alios le gitur Icariotus. unde ipsa Icariotis dicitur a Propertio. Quæq; terunt fastus icarioti tuos: & ab Ouidio icariotida telam appellatam iuenies pro penelo pea tela. Vnica fama. ex unico Telemacho gloria: Nam Vlyſſis & pene lopes filius unicus fuit Telemachus. Claudite hostia uirgines. epithalamii peroratio. Virgines. hostiariæ. Hostia. cubiculi aut domus quia iam abe undi sit tempus. Lusimus. uersus & carmina poetæ modeste ac uerecunde appellare lusus consueuere: Virgilius: Ludere quæ uellem calamo permi sit agresti. Horatius. Lusimus tecum: quid & hunc in ānum. Martialis: Inno cuos censura potest permittere lusus. Boni. beati & bono fausto q amore

Vxor in thalamo ē tibi
Ore floridulo nitentes
Alba parthenice: uelut
Lutheum mue papauer.
Non diu remoratus es:
Iam uenis bona te uen⁹
Inuenit: quoniam palam
Qđ cupis capis: & bonū
Non abscondis amorē.
At marita tuum tamen
Celites nihilominus
Pulchra res neq; te uen⁹
Negligit: sed abiit dies:
Perge: ne remorare
Ille pulueris erythrei
Syderumq; dicantium:
Subducat numerū pri⁹.
Qui uestri numeaā uult
Multa milia ludere.
Ludite: ut lubet: & breui
Liberos date: non decet
Tam uetus sine liberis
Nomen esse sed indidem
Semper ingenerari.
Torquat⁹ uolo paruul⁹:
Matris e gremio suæ
Porrigens teneras man⁹
Dulce rideat ad patrem:
Sed hiante labello
Sit suo similis patri
Manlio: & facile insciis
Noscitetur ab omnibus:
Et pudiciciam suę
Matris indicet ore.
Talis illius a bona
Matre la⁹ gen⁹ approbet
Qualis unica ab optima
Matre telemacho manet
Fama penelopeo.
Claudite hostia uirgines:

coniuncti. Munere assiduo. assiduo matrimonii officio: q̄ honeste uenereum officium tetigit. Exercete. satisgate in frequentem usum consumite. Valentem. ualidam & uiribus præditam.

Edylion Nuptiale.

Esper adest iuuenes consurgite. Totum Catulli opus tris i partes plane distributum est: In lyrica epigrammata: In heroica carmina: & in elegica. Lyricis igitur absolutis: alteri stilo exorditur heroicum hoc: quod quantum intelligere possum in iisdem Iuliæ & Manlii Nuptiis a uirginibus & adolescentibus i aniœbei carminis modum fuit decantatum. potest autem appellari quod latine dicitur paruum poema: qualia multa Theocritus in Ptolemæi helenes multorumq; aliorum laudes conscripsit: in hoc autem edylio seu poemate breui puellæ adolescēteſq; introducti aniebei carminis more inter se de dānis atq; utilitatibus coniugii: Puellæ tempus nuptiale querelis insectantur: quoniam ex eo multa incommoda nascantur. Adolescentes autem horam cōiugii eiusq; commoda collaudant: Tandem puellæ cedunt adolescentibus: primo nuncius quidam introductus loquitur: mōetq; iuuenes: adhuc nuptialibus mensis discumbentes uespero appropiante: iam esse surgendum iam decantandum esse a poeta hymenæum. unde manifeste appareret hoc carmen āte superius Epithalamion fuisse pronunciatum. Vesper adest iuuenes cōsurgite. Nuncius loquitur. Lumina expe. magna spe a coniugibus desiderata. Tandem. ex uoto expectātium dixit tandem: quod aduerbium ad rei tarditatem semper dicitur. Lumina. fuderа: Pingues mensas. opiparas lautas sūptuose apparatas abundantes lauta epularum uarietate. Iam ueniet uirgo. quia iam adueſperascit:

Lusimus satis at boni
Coniuge bene uiuite: &
Munere assiduo ualentem
Exercete iuuentam:
Hexametrum carmen nuptiale edylion
Nū: Esp adest: iuuenes o surgite: uesper olympo
u Expectata diu uix tandem lumina tollit:
Surgere iam tempus: iā pingues
linquere mensas:
Iam ueniet uirgo iam dicetur hymenæus
Hymē o hymenæe hymē ades o hymenęe
Pu: Cernitis innuptæ: iuuenes cōsurgite cōtra
Nimirum eoos ostendit noctifer imbres
Sic certe: uiden ut perniciter exiluere:

Nam apud antiquos cauebatur ne maritus sponsæ cōiūgeretur luce: sed tenebris: quia ut Plutarchus autumat eum pudet ꝙ anteq̄ coeat alienam puratsiue ꝙ ad propriam uerecūde accedere meditat & se assuefacit: Seu quemadmodum Solon scripsit sponsam malo cydonio degustato thalamum ingredi solitam: ut primus complexus nihil triste aut iniucundum haberet. Sic Romanus legum lator: si quid absurdum aut deforme corpori aderat occultauit: Siue ꝙ accusatio quædam & calūnia erat illicitæ Veneris: ꝙ etiam iustis atq; legitimis cōnubiis uerecundia & pudor quidam adhibeatur. hæc Plutarchus. Dicetur. decantabitur. Hymen. hy. hy. ades o hy. Theocriti uersum æmulatus est: ille enim in Helenes nuptiis ait:

Gernitis innuptæ. puellæ incipiunt cōtentionem hortantes se contra iuuenes in ipsas tendentes. Consurgite. o innuptæ. Contra. aduersum iuuenes. Nimirū eoos ostendit noctifer imbres. sensus est: Certe ex uesperi prognostico nobis nunciatur futura tempestas: hoc est ex iuuenum motu nobis ostenditur eorum in nos impetus. Nimirum. certe. Eoos imbres. pluuias ab oriente surgentes: & ē metaphora ex aeris tempestuosi qualitate sumpta. Noctifer. hesperus Veneris Stella uespertinum tempus serens: & pro occiduo cælo sumitur hoc ex prognasticorum cognitione ductum. Nam ut Plinius ex Arati atq; Virgilii preceptionibus scribit si in ortu aut occasu contracti cernentur radii imbrem significant: Item si circa occidentem candidus circulus erit noctis leuem tempestatem: si nebula uehementiorem: si candente sole uentum Virgilius item de solis occasu scribit: Nam sæpe uidemus Ipsius in uultu uarios errare colores. Cæruleus pluuiam denunciat: igneus euros: Sin maculæ incipient rutilo immiscerier igni Omnia tū pariter uento nvm biscq; uidebis Feruere. Igitur noctifer. ideſt uesper seu hesperus: hoc est occiduum cælum ubi sit hesperus q latine noctifer interpretatur: Veneris enim stella: ut docet Cicero phosphoros græce dicitur. latine lucifer. quū antegreditur solem: quum autem subsequitur hesperos: qui a Catullo latine noctifer interpretatur: huius svderis naturam deprehendit Pythagoras samius: Legito Plinium libro secundo cap. octauo: Sed ut scribit Hygi nius quartus planeta seu quarta errantium stella Veneris est lucifer nomine: quam nonnulli Iunonis esse dixerunt: hunc eundem hesperum appellari multis traditum est historiis. hic autem omniū svderum maximus esse uidetur: Nonnulli autem hunc Auroræ & Cephali filium esse dixerunt pulchritudine multis præstantem: ex qua cum Venere dicitur certasse: ut etiam eratosthenes dicit eum hac de causa Veneris appellari ex oriente sole: & occidente uideri: quare iure hunc & luciferum & hesperum nominatum: Sunt tamen qui legant oetæ os ignes. ideſt stellas siue igneos splendores occidui solis qui ab oeta obseruabatur: ut Horatius ab ida. Sic Virgi. Tibi deserit hesperus oetan. & Statius in svluis: Totidem oetææ paphiæq; reuisunt lampades. Sic certe. subaudi est. Exiluere. ex sedibus mensarum surrexere. Parent. obtemperant nuncio: qui dixit surgite.

Visere. ire ad uisendas nos. Non temere. non sine causa. Aspicite. sensus & ordo est. o iuuenes aspicite ut innuptæ uirgines inter se meditata & cogitata uerba conserunt. Aspicite. iuuenes loquuntur. Requirūt. sre

quenter inquirunt aĩo pertractant & uoluunt. Se cũ intra se. Non sa.no. difficile conseq̃mur uictoriã ex eis quæ prius cõtra nos diu cogitauerũt. & præmeditatæ sũt pugnã. Aequales.uocatiuus pluralis ẽ.o aequales comites mei. Iure igit uin. conclusio. Cõmittite.in unũ contrahite.& cõponite inuicẽ mentes & consilia ũra. Incipiet.puella. Decebit.nos iuuenes. Respondere.puellis nuptialia iura conq̃stione insectantibus.Hespere. puellæ loquuntur. Crudelior.te qui puellas adraptum trahis ex matrum gremiis. Possis cõplexu auel.ma.hoc dixit ex antiquæ nuptiarũ ritu: ut ẽt supra retuli ex Festi præscripto. Rapi simulat uirgo ex gremio matris aut si ea nõ est proxima necessitudine.plura legito superius. Retinentẽ.remorantem: & se pro uiribus continentẽ. sic in epithalamio superiore de hymenæo inquit: Tu sero iuueni in manus floridã ipse puellulã matris a gremio dedis. Ardenti.impatienter amanti. Ardẽti castã.pathos mouet a psonæ qualitate. Quid sa.ho.ité pathos ex similitudine atq; cõparatiõe. ut Vir. Qualis populea merẽs philomela sub umbra. Hespe q cæ.lu.iu ignis. Iuuenes respondent coniugalis horæ cõmoda memorantes. Et notandum carminis amæbei leges optime hic seruatas: q̃ sunt ut aut plus matusue respondeatur aut nõ inferius: aut contrariũ obiectis. ut in hoc loco elegãter Catul. Tua flã.tua luce: cuius apparitione nuptiales faces accenduntur. Desponsa.promissa ptcipiũ est. Quod.quã cõnubiorũ pactionẽ.& est sensus: qd̃ connubiũ mariti seu sponsi: & sponsorũ parentes promiserunt: & pepigerunt id prius non cõiunxerunt: nec ratũ facere audẽt priusq̃ hespus apparens suũ extulerit splendorẽ: quasi is sit nuptiarum confirmator: & dux. Aequales.o puellæ meæ cõites. puellarũ cœtus loquitur. Abstulit. ex gremio materno ac nostro cœtu. Tuo aduentu o hespe. Vigilat cu.sem.reprehensio & incusatio maliciæ ab effectu: nam nisi esset noxia & pessima stella eius aduentu neq; furũ rapinæ timerẽt: neq; custodiæ uigilarent aut excubiæ fierent. Idẽ.tu o hespe. Reuertens matutino tpe solem pcedens. Comprehendis.deprehendi facis. Eodẽ.noĩe quo diceris: sed legãt potius eosdẽ fures.s.mutato nõa qui i uespertino tpe dicebaris uesper. matutino lucifer appellaris. At lu.innu.adolescentes: loquũtur. Te car.te reprehendere o hespe. Ficto que. falsa q̃rela. Regrunt.meditantur cogitant te atq; tuũ munus exoptant. Tacitam ẽ.occulto aĩo atq; cupiditate tecta. Vt flos in se.apta similitudo ad honestatis & pudiciciæ amissæ deformitatẽ demonstrandã. Auræ mulcent.fouẽt. Oui. Placidiq; te pennibus auris Mulcebãt zephyri natos sine semine flores. Dum chara suis. dum pudica est: & domi manet. sequens ab antecedente posuit. Vtui dua in nu. pcommoda similitudo ad solitudinis incommoda & dãna ostendẽda. Cicero in Catone maiore. Vius quidem quæ natura caduca ẽ: & nisi fulta sit fertur ad terram: eadem ut se erigat clauiculis suis quasi manibus quicquid est nacta cõplectitur quãuluplici serpentum lapsu. ferro amputans coercet ars agricolarum ne syluescat sarmen

Nõ temere exiluer: cauẽt quo uisere parẽt
Hymẽ o hymenæe hymẽ ades o hymenæe
Iu. Aspicite inuptæ secũ ut meditata requnt
Nõ facilis nobis æquales palma parata ẽ:
Nõ frustra meditãt: hẽnt mẽorabile q̃d sit
Nos alio mentes: alio diuisimus aures:
Iure igitur uincimur: amat uictoria curam
Quare nunc aĩos saltẽ cõmittite uestros:
Dicere iã ĩcipient: iã respondere decebit:
Hymẽ o hymenæe hymẽ ades o hymenæe
Pu. Hespere q cælo lucet crudelior ignis:
Qui natã possis cõplexu auellere matris:
Cõplexu matris retinentẽ auellere natam:
Et iuueni ardenti castã donare puellam.
Quid faciunt hostes captæ crudeli9 urbi?
Hymẽ o hymenæe hymẽ ads o hymenæe
Iu: Hespere q cælo lucet iucundior ignis:
Qui natã possis complexu auellere mris:
Qui desponsa tua firmes cõnubia flãma:
Q̃d pepigere uiri pepigerũt ãte parentes:
Nec iunxere pri9: q̃ se tuus extulit ardor:
Quid datur a diuis fœlici optati9 hora?
Hymẽ o hymenæe hymẽ ades o hymenæe
Pu. Hesper9 a nobis æquales abstulit unam:
Nãq; tuo aduentu uigilat custodia semp
Nocte latẽt fures: quos idẽ sæpe reuertẽs
Vespere mutato cõprehẽdis nomie eodẽ:
Hymẽ o hymenæe hymẽ ads o hymenæe
Iu: At lubet ĩ nuptiis ficto te carpe questu:
Quid cũ sic carpũt tacita q̃ mente requnt:
Hymẽ o hymenæe hymẽ ads o hymenæe
Pu. Vt flos ĩ septis secret9 nascitur hortis
Ignotus pecori: nulli contusus aratro:
Quẽ mulcẽt auræ: firmat sol: educat iber
Multi illũ pueri multæ optauere puellæ:
Idem cũ tenui carpt9 defloruit ungui:
Nulli illũ pueri nullæ optauere puellæ:
Sic uirgo dum ĩtacta manet: dũ cara suis
Cũ castũ amisit polluto corpe florẽ (sed
Nec pueris iucũda mãet: nec cara puellis:
Hymẽ o hymenæe hymẽ ads o hymenæe.
Iu. Vt uidua ĩ nudo uitis quæ nascitur aruo:
Nunq̃ se extollit: nunq̃ mitem educat uuã
Sed tenerũ ,pno deflectens pondere corpus:
Iãiam contingit summum radice flagellum:

tis. Mitem. maturam. Vir. Sunt nobis mitia poma. Prono. ad terram inclinato. Summum fla. ideſt ſummo uertice & flagello tangit ſibi radices. hypallage. flagellum item eſt ſumma cuiuſq; arboris uirga & ſupremus arborum apex: flagellum proprie dicitur in uitiū palma ſummitas: Varro in rei ruſticæ primo ſcribit. Vlmo mari. Vlmo quæſitus uitis maritus: Virgil. Vlmiſq; adiungere uites. Apta metaphora inter coniugium & arboris ſocietatem. Hora. Ego aut adulta ulmum propagine altas Maritat populos. Et minus eſt inui. pa. q̄ fuit innupta. Nam tunc pater dotis dandæ metu filiam habet pene inuiſam: nupta uero minus inuiſa eſt parēti: qā metus abeſt & nepotū dulcedine puellæ pates oblectatur. Et tu nec pu. cum ta. con. uirgo. lepida ad puellam admonitio exhortatioq; ne uiro quicq̄ abnuat aut deneget: exemplo parentum: qui nouo marito ſua i puellari iura ceſſerunt. Non æquum. iniuſtum eſt patern æ uoluntati non conſentire. Maturo. perfecto & pleno: ut Virgi. Iam matura uiro iam plenis nubilis annis.

Virginitas non to. tua eſt. lepida elegansq; diſtributio nis ſententia: quæ probat a liberis parentū uoluntati parendum eſſe: ac per hoc matrimonio parētum iuſſu cōtracto ſuccumbendū. Noli pugnare duobus. pulchra & honeſta concluſio.

Hāc nulli agricolæ: nulli coluere iuuenci.
At ſi forte eadem eſt ulmo cōiuncta marito
Multi illā agricolæ: multi accoluēr iuuēci:
Sic uirgo dū intacta mānet: dū inculta ſeneſcit
Cara uiro magis. & minꝰ eſt iuuſa parenti:
Et tu nec pugna cum tali coniuge uirgo:
Nō æquū ē pugnare: pater cui tradidit ipſe
Quom par cōnubiū maturo tpe adepta es
Virginitas nō tota tua ē. ex parte parentū
Ipſe pater cum matre qbus parere neceſſe ē
Tertia ps matri data: ps data tertia patri:
Tertia ſola tua eſt noli pugnare duobus
Qui genero ſua iura ſimul cū dote dederūt
Hymē o hymenæe hymē ades o hymenæe

De Berecynthia & Ati.

s Vper alta uectꝰ atys celeri rate maria
Phrygiū ur nemꝰ citato eupide pede tetigit
Adiitq; opaca ſiluis redimita loca deæ:
Stimulatus ut furenti rabie uagus animi

De Atv Cybelevo puero.

Vper alta uectus atys celeri ra. mia. Galliambicō metrum ex duobus galliambis uerſus cōpoſitus: prior enim pars uerſus hēt pyrrichion & tres trocheos: Altera pars habet ſecundum galliambi genus ex pyrrichio trocheo duobus pyrrichiis: prior pars talis. Super alta uectus atys: Altera pars: celeri rate maria: prius tamen comma ſpōdeum in primo & in ſecundo interdū admittit: ſed raro: ut deuoluit lactes acuto: De galliambico metro plenius legas apud Seruium in centimetro: item Diodorus Galliambi duo ponit genera: ex quibus hoc Catul. metrum compoſitum inuenies. Scribit autem Catul. de aty puero cybeleio: quēadmodum i phrygiam naui delatus Cybeles amore illius pueri correptæ numine in furorem conuerſus eſt: ac q̄primum numinis inſtinctu uirilia ſibi amputauit: Reliquoſq; comites cybeleios ad Cybeles ſacra ſuis ritibus ſacrorum inſtrumentis celebranda mentemq; furore hylarandam hortatus poſt longam defatigationem fuit ſopore ſolutus: inde a dea Cybele in gremio ſuſceptus quum curis corporis dāna mente agitare capiſſet patriæ abſentiam cæteraſq; ſuas erumnas lamentatus miſerrime defleuit: Dea uero ut puerum ſibi dilectum a talibus remoueret luctibus: unum de leonibus ſuis: qui puerum perterrefacerent miſit: quo terrore Atys exanimatus in nemora cybeleia ſe coniiciens ibi eſt perpetuus Cybeles miniſter effectus. Hæc Catul. de Ati puero poetica licentia ſcribit. ſed Diodorus ſiculus probatus iter græcos hiſtoricus aſſerit a Cybele prouecta ætate adoleſcentem quendam eius regionis nomine Atyn dilectum: quem poſtmodum dixerunt pappam: cum eo clam coiens Cybele grauida facta eſt: quod ut parentes norunt: in regiam accitam ut uirginem pater ſuſcepit: noto filiæ peccato & Atyn & puellæ nutrices interfici iuſſit atq; inſepultos abiici: Cybelem tamen amore pueri Atys tum dolore nutricum perculſam inſanam effectam in publicum prodiiſſe ferunt: pſallentemq; cū tympano ſolam uniuerſam patriam ſparſis capillis deambulaſſe: Item d Cybele. talem tradit idem auctor hiſtoriam: Phrygiæ libyeſq; incolæ aſſerunt regem priſcum fuiſſe Memnonem & ab eo uxorem ductam Dindymenem nomine a parentibus expoſitam diuina quadam ſorde pardalis aliæq; feræ lacte nutrierunt: hanc infantem mulier pecora paſcens tulit: atq; a loco Cybelen nominauit aucta ætate pulchritudine prudētiaq; excellens ingenio mirabili fuit. Nam & phyſtulam plurimis calamis compactam & ad luſum choreaſq; cymbalum tympanumq; prima omnium adinuenit: præterea pecorum puerorumq; morbis remedia introduxit: Itaq; tum propter infantes quibus uerborum medicaminibus ſalutem præbuit: tum quia plurimos uſus in ſinu fouit matrem ab omnibus dictam ferunt. poſtmodum: ut ſupra dictum eſt: ætate prouecta adoleſcentem Atyn adamauit: cætera ſuperius expoſita de Cybele tradūtur. phryges autem teſtante Macrobio circa nīlem deum & atynem fabulantur: hanc deam leonibus uehi ualidis impetu atq; furore animalibus: quæ natura cælesti eſt: cuius ambitu aer continetur: qui uehit terram: ſolem uero ſub nomine atynis ornant & phyſtula & uirga Phyſtula ordinem ſpiritus inæqualis oſtendit: uirga ſolis poteſtatem aſſerit: qui cūcta moderatur. Cybeles autem & Atynis fabulam Oui. in faſtis enarrat: quem ne multas hic paginas explicem prætermittendam cenſui.

Super al. maria uectus atys. unde autem uectus ſit incertum habetur. Nemus. dindymum aut cybeleum montem nemoroſum. Loca opaca ſiluis. umbroſa ſiluis loca: phrygiæ montes prædictos. Vt. tanq̄. Furēti rabie. ab effectu quia rabies hominem furere facit. Stimulatus. concitatus ſpiritu cybeleio. nam corybātes Cybeles ſacra peragentes uaſorum æreorum ſonitu in furorem concitantur: quod Horatius de furore loquēs

sic tangit: Non acuta sic geminant corybantes æra. Iuuenalis: de conuiua corybanta uidebis. Vagus animi. omnes fere codices habent amnis: sed nullus sensus probādus inde potest elici. legatur ergo animi uagus: nā iam afflatus deæ furore mētem uagam cæpit habere. Deuoluit sibi. amputauit subito silicis ictu per furorem cybeleium. Lactes. intestinorum partes posuit pro inguine pendenti: quo ablato etiam lactes secutæ sunt: & ingens inguinis uulnus expressit: quo non solū genitalia exteriora: sed etiam lactes interiores sibi amputauerit. aut certe deuoluit id est deiecit: & fluere fecit per inguinis uulnus. Lactes. proprie sunt in oue & in homine a uentriculo intestinorū partes per quas labitur cibus. Plinius. Ad hoc uentriculo lactes in oue & in homine: per quas labitur ebus: i cæteris eæ ilia: quibus capacio ra intestina ad aluum. Sine uiro. sine uirilitate: hunc postmodum istitutum fuit: ut cybelei galli testa sibi genitalia secarent: q̄q̄ & Catullus silice: & Ouidius saxo hoc factum ab Aty fuisse tradūt. Oui. Ille etiam saxo corpus laniauit acuto: Longa quoq; immundo pulue re tracta coma est. Voxq; fuit metui meritas de sāguine pœnas: Ah pereant partes quæ nocuere mihi: Ah pereant dicebat adhuc onus inguinis aufert: Nullaq; sunt subito signa relicta uiri: Veniti exemplum furor molleſq; ministri Cedūt lactatis uilia membra comis.

Deuoluit lactes acuto sibi pondere silices.
Itaq; ut relicta sensit sibi membra sine uiro:
Etiam recenti terræ sola sanguine maculāt:
Niueis citata cæpit manibus leue tympanū
Tympanū tubam cybeles tua metarinita
Quatiens terga tauri & teneris caua digitis
Canere hoc suis adorta ē tremebūda cōitib9
Agite ite ad alta gallæ cybeles nēora simul
Simul ite didymenę dominæ uaga pectora
Aliena: quæ petētes uelut exules loca celeri
Sectam meā executæ duce me mi comites
Rapidū salum tulistis truculētaq; pelagi:
Et corpus euirastis ueneris nimio odio
Hilarate ære excitatis erroribus animum:
Mora tarda mēte cedat: simł ite: seq mi(dæ
Phrygiā ad domū cibeles phrygia ad nēora
Vbi cymbalū sonat uox. ubi tīpana reboāt
Tibicē ubi cāit phrix ubi curuo graue calāo
Vbi capita mænades ui iaciūt hęderigeræ
Vbi sacra sancta acutis ululatib9 agitant:
Vbi sueuit illa duce uolitare cohors uaga:

Sola sanguine maculant. ex hoc sanguine purpureū colorem traxisse marmor synadicum scribit Papinius libro siluarum secundo. Citata. Atys furore concitatus: nam eum poeta genere fœminino appellat sæpe: quia uirilitate iam priuatus erat ut fœmia. Leue tympanum. instrumentum quod uerberatum sonitus terribiles emittit. Tympanum cybeles tubā. anadiplosis & appositio. Tubam. quo utebantur pro tuba i sacris cybeleis: Iuue. Et resupinati cessātia tympana galli. Mater. uocatiuus ē o Cybele deor; mater. Tua initia. tua mysteria: initia tamen dicuntur etiam Cereris sacra. Terga tauri caua. tympani diffinitio. Est adorta. incepit Atys canere. Hoc. carmen quod sequ tur. Tremebunda. Atys tremens siue propter furorem quo agitabatur: seu propter dolorem inguinis abscisi. Calle angusta semita: aliter legitur: gallæ id est uos sacerdotes castrati. gallæ autem dixit generē fœminino quia erant effœminati ut Virg. O uere phrygiæ neq;. n. phryges. Vaga pe. pars pro toto uos comites uagis pectoribus agitati. Dominæ din. deæ Cybeles quæ appellata fuit dindymenea dindymis phrygiæ monte ubi colitur: Strabo. Mons quidam urbi imminet nomine dindyma a quo dindymena dicitur: quemad modum a cybeleis Cybele. Dio. tamen ut supra relatum est dixit cybe. matrem fuisse dindymenem appellatam: unde fortasse nō esset absurdum filiam etiam uocatam fuisse dindymenem de matris nomine: ut Venus Dione a matris nomine denominatur. Petentes. accedētes adeuntes. Exules. a patria nostra excluſi. Executæ. muliebri nomine suos comites euiratos appellat. Sectam meam. doctrinam meam inguinis secādi & cybelei sacri celebrandi. Secta a sequendo dicitur: uel a secando id est tenēdo ut ille uiam secat ad naues. Comites mi. mi pro mihi id est comites mei. Hilarate animum. lætamini: concipite hilaritatē: & est sensus postq̄ per furorem euirasti corpus uestrum hanc rem in læticiam uertite: ac exhilarate animos uestros. Excitatis erroribus: id est uagis gressibus. Tarda. moræ proprium epitheton. Cedat. decedat exeat ex mente uestra. Ite: uenite mecum. Cymbalum. Idem fere quod tympanum: Maius tamē tympanum maioremq; facit sonitum. Vox sonat cymbalum: figurate dixit: ut Virgilius: Nec uox hominē sona. Tibicen. ubi canit phryx. Tibia phrygum inuentum esse uidetur. q̄q̄ de palladis tritoniæ tibia fabulam refert Ouidius: Plinius tamen scribit obliquam tibiam Mydam in phrygia geminas tibias Marsiam celeneum in eadem gente uenisse: huiusmodi effœmiatos tibiarum sonos etiam Virgilius Troianis obiici scribit: O uere phrygiæ neq; enim phryges. ite per alta Didyma ubi assuetis biforem dat tibia cantum: Tympana uox buxusq; uocat berecynthia matris Deæ. Phrygia nemora deæ. ut absolute dixit quocūq; nemore phrygio: aut certe idæum nemus intelligit ut ipse Atys infra dicit. ad Idæ tetuli nemora pedem. Curuo calamo. curua tibia: quæ plerunq; facta ē ex calamo & præsertim a rusticis. Mænades. eleganter & ingeniose dixit mænades pro Cybelis sacerdotibus: nā Mænades apud græcos dicuntur mulieres furore insanientes: & Bacchi sacerdotes. Tales igitur sunt Cybelei quia & tanquam fœminæ sunt & furore concitantur: nam μαίνομαι significat insanio: inde Mænades dictæ sunt. Hæ derigeræ: hæderaceos thyrsos gerentes: Nusquam nisi hoc in loco legi sacra cybeles hæderis agitari: Nisi forte Catullus hoc dixit alludens ad bacchicas mænades. Acutis. uehementibus acribus. Oratius. platius & renes morbo tentantur acuto. Illa duce. scilicet cybele ducente. Cohors uaga. sacerdotum furore ua

gantium cœtus & chorus. Volitare uolitando transcurrere. Tripudiis: saltationibus. Tripudium ut scribit Cicero dicitur quasi terripudiū seu terripauiū: q̄si terræ pcussio. Nā in auspiciis captandis quū aues pascunt ne cesse est aliquid ex auium ore cadere & terram pauire sic terripauium primo post terripudium dictum ē. hoc quidem iam tripudium. Nota mulier atys. i. atys qui iam mulier noscebatur. Thasis saltationibus choreis ἀπο τοῦ θεῖν quod significat impetum facere sacrificare & excitare. Idā ida mons troie imminens olim habuit oppidum: ut apud Homerum & Dionysium legimus. Vaga atys: iterum atq; iterum fœminam uocat atym cuiratū. Gemēs. aut ululans pp furorē: aut eiulans pp inguinis lacerati dolorē. Veluti. apta similitudo ad effœminatā lasciuiam ostendendā. Gallæra. Cybelei ueloces: galli sacerdotes dicti sunt ut ait Pli. a gallo phrygiæ fluuio cuius aqua epota furorem mentibus excitat. Naso in fastis. Inter ait utrides cybelem altasq; celenas Amnis it isana noie gallus aq̄. Qui bibit inde furit. Piger so. somnus iners ab effectu quia hoies facit pigros. Abit. discedit ex gallos; ais. Horis a. hore ab horo. i. a sole: quē a gypcii hos; appellāt: aureas āt dixit ad solis splendorē respiciens. Aetera: pro aere posuit: ut Heu quianā tanti cinxerunt æthera nymbi. Sola du. terrā solidam durā. Mare se. Elegans epithetos; distributio. nā aer candidus est terra dura: Mare sæuum. Circa q̄ tria elementa sol suū hēt illustrandi officiū. Mare se. sæuū. ut maria aspera iuro. Sonipedibus: equis. Virgi. Stat sonipes ac frena feros pumantia mādit. Solis equi feruntur quattuor pyrous: eous: & æthon: & phlegō. Qui. Interea uolucres pyrous eous & æthon Solis eq quartusq; phlegon hinnitibus auras Flammigeris implēt: ungentis uiuidis foribus. Dea cybele pueri amore correpta. Sinu pasitheo. gremio suo deos omnes continenti deorum omnium capaci. nam cybele græce appellatur omni deus dicitur: deorum enim mater dicitur: cuius rei ratio ex Diodoro superius est relata. Rapida. uelox atys. Simul. postq̄. Pectore. animo arcano. Sua facta. superius narrata. Recoluit. recogitauit in animum reuocauit. Liquida. serena clara sine furoris prioris nube. Sine quis. sine quibus utrilibus. Vbi. in quo loco esset a patria procul. Vsus animo æstuanter. ideſt quū abusus esset animo suo æstuanti & furibundo. Tetulit. antiquum pteritū a tollo. O mei creatrix o mei genitrix. satis puerilis lamentatio. creatrix & genitrix idē significat: sed poeta pro poetico decoro facit ut puer flēs & conquerens idem diuersis uerbis repetat: quod satis cōuenit ex animo dolore lamentantibus. Quam. patriam meam genitricem. Herifugæ fa. fugitiui serui herum suum gientes. Tetuli. attuli. Niuem. idæ iuga sunt plerūq; niuosa. ideo etiam ait gelida ferarum stabula.

Quo nos decet citatis celerare tripudiis:
Simul hęc cōitib9 atys cecinit nota mulier
Thasis rpēte liguis trepidātib9 ululat (pāt
Leue tympanū: rmugit caua cymbala rcre/
Viridā cit9 adit idā ,ppāte pede chor9 (mēs
Furibūda simul anhelās uaga: uadit aio ge
Comitata tympano atis p opaca nēora dux
Veluti iuuēca uitās on9 indomita iugi.
Rapidæ ducē sequūtur gallę ,ppere pedem
Atq; domū cybeles tetigere. lassulæq;
Enimio labore somnū capiūt sine cerere:
Piger his labentes oculos sopor operit:
Abit inquieti mollis rabidis furor animi.
Sed ubi horis aureis sol radiātibus oculis
Lustrauit æthera albū sola dura: mare ferū
Reppulitq; noctis ūbras uegetis sōipedib9
Vbi son9 excitum atym fugiēs citus abiit
Trepidātē eum recepit dea pasitheo sinu
Ita de quiete molli rapida sine rabie:
Simul ipse pectore atys sua facta recoluit
Liquidaq; mēte uidit sine quis ubiq; foret
Animo ęstuāter usus reditū ad uada tetulit
Ibi maria uasta uisens lachrymātib9 ocelis
Patriā collocata ē ita uoce miseriter męstula
Patria o mei creatrix: patria o mei genitrix
Ego quā miser relīquēs domios ut herifugę
Famuli solēt: ad idæ tetuli nemora pedem:
Vt apud niuē & ferarū gelida stabula forē:
Et eaq; oia adirem furibunda latibula:
Vbinā aut quib9 i locis te positā pria reor?
Cupit ipsa pupilla ad te sibi dirigere aciem:
Rabie fera carens dū breue tēp9 animus ē.
Egone a mea rēota hæc ferar i nēora domo?
Patria: bonis: amicis: genitorib9 abero?
Abero foro & palęstra stadio & gymnasiis?

Pupilla. pro oculo pupilla. inde pupilla oculi lumen. Rabie. s. c. dum breue tempus est. te scilicet respicie di. Ferar. protrahar. Patria bonis amicis genitoribus abero: hæc nullo oratorio dicūtur ordine. nā neq; naturæ neq; dignitatis. neq; argumēti ordo procedit. sed pro poetico decoro pueris & afflictis personis accomodatissimo ingeniosus poeta hæc uerba disposuit. Oratorie autem fuit seruandus dignitatis ordo qui talis esset. patria parentibus amicis bonis. Sed elegantior fieret ordo argumenti sic. bonis amicis parentibus patria. Genitoribus pro parentibus dixit pstantiori sexui inseruiens. Foro. palæstra stadio gymnasiis. hæc omnia spectacula sūt magis pueris q̄ uiris grata. ideo puer horum priuationem moleste fert. Foro. spectaculis ludorum forēsium. Palæstra. quam latine dicimus luctam: cuius auctor traditur Mercurius. Oratius de Mercu. Catus & decore more palæstræ. Oui. lætelyte pulsu nitida quoq; læte palæstra. Stadio. cursus certamie. Gymnasiis gymnasia scholæ sūt ubi palæstra: saltatiōes gesticulatiōesq; ac cæteri ludi gymnici exercēt:

Ludos autem gymnicos in arcadia Lycaon primus inuenit: ut sentit Plinius. Querendum. lamentandum. Etiã atq; etiã. uehemẽter plerũq;. Aie. uocatiuus casus ẽ apostrophe ad suum animum q eũ illuc adduxit. Genus. nobilitas. Figura. pulchritudo. Quid est. qd ualet: sine prĩa & parũtibus. Nunqd. cur. Abierim. ex patria discesserim. Mulier. qa uirilibus careo. Mulier. sum nunc intelligitur: sed olim sui puer ephebus adolescens: puerso uerboꝝ utitur ordine præ dolore nimio. Gymnasii sui flos. pulchritudo gymnicoꝝ sui: continens pro contento posuit. Decus olei. decus palestræ: ut Exercent patrias oleo labente palestras Ora. Psallimus & luctamur achiuis doctius unctis: & est commoratio rhetorica. Mihi ia. sre. sreq̃ntatæ amoribus meis & saltatoribus matutina munera ferentibus. Limina tep. amicoꝝ & amatoꝝ cœtu exercitata & p hoc calentia. contrariũ posuit pstus. Vide sis ne forte limina frigescant. i. claudant: & a te frequẽtari non possint. Mihi floridis corollis redimita domus erat. consuetudo erat apud antiquos: ut amatoriis ianuis & liminibus serta & corollæ imponerent. Tibullus: Te meminisse dcet q̃ plurima uoce pegi. Supplice quũ posti florida serta darẽ. Ouidi. i amorum remediis meminit sic. Effice nocturna frangat ianua rixa. Et tegat ornatas multa corõa fores. Die itẽ nuptiali hoc fieri eõsueuisse testat Iuuenalis scribens Nocte coronã Postibus & densos plimina tẽde corymbos. Vbi. i qua domo mea. Esset mihi linquendũ cubiculũ orto sole. sensus est. domi meæ tã delicate uiuebã q; nisi orto sole egrediebar cubiculo meo. Ferar. dicar. Mænas. Gallus cybeleus furibũdus q̃les sunt Bacchi mænades. Mei ps. ego uix mei dimidiũ. nam detractis uirilibus hõ uix est sui corporis dimidiũ: & ideo sequit uis sterilis ero. quia corpus genitalibus imminutũ sterilescit. Colam. habitabo. Loca algida. loca frigida. Idæ uiri diis. nemorosæ. Virgilius. Intextusq; puer frondosa raptus ab ida. Columinibus. pro culminibus.

Iam dolet qd egi. tã me pœnitet facti mei: & idẽ p alia uerba repetit: ex nimia doloris ipatientia. Sonitus uox sonora pueri ciulantis. Roseis labellis. s. pueri Atynis. Ad aures deoꝝ. ad aures deæ Cybeles. quæ deoꝝ mater dicitur: ideo pluralem numerũ pro singulari posuit. Noua nũcia. noua pueri uerba nuncianda lamẽtationeq; nũciandas ad deæ aures sonitus afferens. Nũcia genere neutro protulit contra Laurentii opinionẽ. sic Lucretius: & ad calidũ decurrunt nũcia sensum. Tibullus. Diui uera monent uenturæ nuncia sortis. Leonibus. a quibus Cybeles currus trahitur: Hippomanis & Athalante: q Cybeles ira in leones sunt cõuersi: late apud Ouidiũ patet fabula. Leuum hostem. leænã quæ olim fuit deæ inimica: quũ eius sacrũ una cum Hippomene incestauit. leuum autem ait. i. ad leuam currus partem adiectum. Cæde terga cauda. te i furorem caude uerberibus excita. Tua uerbera patere. exephesegis p̃cedentis dicti: leo enim uehementibus caudæ uerberibus in furorem se cõcitat. Plinius: Leonum animi index cauda sicut & equorum aures: nanq; & has notas generosissimo cuiq; natura tribuit: immota ergo placido clamens: blandimento q; similis: quod rarum est. crebrior enim iracundia eius: i principio terra uerberatur incremento terga ceu quodam incitamento flagellantur. plura de leonum ingenio legas apud Plinium libro octauo. Religatq; iuga manu. leones ad currum primus Romæ iunxit. M. Antonius ciuili bello: leonumq; simul pugnam plurium romæ princeps edidit Q. u. Seuola. P. filius in curuli ædilitate. cẽtum autem iubatorum primus omnium. L. Sylla: qui postea dictator fuit in prætura: post eum Pompeius magnus in circo quingentorum ac in his iubatorum trecentos quindecim. Cæsar dictator quadringẽtos. Ferus. quadrupedes omnes feras aut feros appellamus ut ceruus equus & cætera eiusdem generis. Fremit: rugiũt leones: Naso. Tigrides indomitæ raucant: rugiuntq; leones. Orcant lynces. Idem. Dum lynces orcando fremunt ursus ferus uncat: Dindymi. phrygiæ mons est quæ dindyma dicuntur. rarissime singulari numero legitur: Surabo pluraliter tantum posuit.

Miser ah miser querendũ est etiã atq; etiã aie
Quid enĩ gen9 figura est: ego nũqd abierim:
Ego mulier: ego adolescens: ego epheb9: ego
Ego gymnasii fui flos: ego erã dec9 olei (puer
Mihi ianuæ frequentes: mihi limina tepida:
Mihi floridis corollis redimita domus erat:
Linquendũ ubi esset orto mihi sole cubiculũ:
Ego ne deũ ministra cybeles famula ferar:
Ego mænas: ego mei ps: ego uis sterilis ero:
Ego uiridis algida idæ niue amicta loca colã:
Ego uitã agã sub altis phrygiæ columinib9:
Vbi cerua siluicultrix: ubi aper nemori uag9
Iamiã dolet qd egi: iamiã q; pœnitet.
Roseis ut hinc labellis palã sonitus abiit
Geminas deoꝝ ad aures noua nuncia referẽs
Vbi iuncta iuga resoluens cybele leonibus:
Leuumq; pecoris hostẽ stimulans ita loqtur:
Agedum i quit ei a age ferox face ut hũc furor
Fac ut huc furoris ictu reditũ i nemora ferat:
Mea libere nimis qui fugere iperia cupit.
Age: cede cerga cauda: tua uerbera patere:
Fac cuncta mugienti fremitu retonent:
Rutilã ferox toro sa ceruice iã qua te iubam
Ait hęc minax cybele: religatq; iuga manu:
Fer9 sese ipse adhortat9: rapidum icitat animum
Vadit: fremit: refringit uirgulta pede uago.
At ubi ultima albicantis loca littoris adiit.
Tenerũq; uidit atyn ppe marmora pelagi
Facit ipetum: ille demẽs fugit i nemora fera:
Ibi semper omne uitæ spatium famula fuit:

EXAMETRVM
Pelei & Thetidis Nuptiæ.

Eliaco quondã ꝓgnatæ uertice pinus: Poeta decãturus Thetidis & Pelei nuptias: ab argonautarꝫ na
p uigatiõe carmẽ eleuans igenioſe ordit: regiarũqꝫ nuptiarꝫ apparatus deſcribẽs i Bacchi & Ariadnes
nuptias amoreſqꝫ digredit: poſtremo parcas nuptiale carmẽ canẽtes atqꝫ Achillis fata ꝓdicẽtes indu
cit. De argonautarꝫ nauigatiõe hoc hẽt hiſtoria. Iaſonẽ tradunt Eſonis filiũ extitiſſe nepotẽ Peliæ theſſalorꝫ re
gis: q quũ eſſet robuſtus corpore: aiꝫ ꝓter cæteros ſuæ ætatis elati, aliqd memoria dignũ agere optãs ex ſupio
rũ exẽplo maxie Perſei aliorũqꝫ pluriũ exarſit aio ad illorꝫ opa imitanda. Itaqꝫ cõmunicato cũ rege cõſilio
Dea magna: dea cybele: da domia didymi Pelias eius deſiderio aſſenſit: nõ ut adoleſcentis gloriã
Procul a mea tu9 ſit furor oís hera domo augeret: ſed ſperãs illũ i belli expeditiõe perituꝝ. hãc
Alios age incitatos: alios age rapidos. ſuſpitionẽ occultã tenens pollicitus ẽ ſe belli auxilia la
turꝫ ſi expeditionẽ i colchos pararet ad uulgatũ uellus
Pelei & Thetidis Nuptiæ. aureũ rapiendũ. At Iaſon laudis appetẽs cũ certamẽ
difficile. non tñ ipoſſibile ꝓpoſitũ uideret. ſed quo ma
Eliaco quondam prognatæ uerti- ius eo ſe ampliore gloria uictorẽ fore. neceſſaria ad id
p ce pinus bellũ parauit. Primũ iuxta montẽ pelium nauẽ ædifica
uit: magnitudine atqꝫ apparatu longe maiori q̃ quæ ad
Dicuntur liquidas neptuni naſſe per undas eã diem fieri cõſueuerint. Valer. ãt Flaccus i argonau
ticis ſcribit Iaſonẽ a patruo Pelia ſub hortatiõis ſpecie
Phæſidos ad fluct9 & fines aetheios iuſſũ uelleris aurei rapiẽdi expeditionẽ ſuſcipere. Pi
nus. arbor eſt apta nauigiis. Prognatæ uertice pelia
Quum læti iuuenes arg uæ robora pupis co. ortæ in pelio monte theſſaliæ. Nã ut ſcribit Diodo
rus iuxta peliũ nauem ædificauit: de cuius nauis ædifi
Auraram optãtes colchis auertere pellem catione extat illud enianũ: Vtinã ne i nemore pelio ſe
cuibus cæſa cecidiſſet abiegna ad terrã trabes neue in
Auſi ſunt uada ſalſa cita decurrere puppi de nauis inchoandæ exordiũ cœpiſſet: q̃ nunc noiatur
argo. Phaſidos ad fluctus. phaſis fluuius eſt i colchi
Cærula uertentes abiegnis æquora palmis. de. ꝓ quẽ ex mari aſcenderunt argonautæ ad Aetæ re
gnum. Aeetios ad fines regni Aetæ colchorꝫ regis.
Diua quib9 retinens in ſũmis urbib9 arces Aeta ſolis filius uxorẽ habuit Hecatẽ: q̃ perẽpto Pei ſe
pẽ patruo nupſit: treſqꝫ liberos genuit duas fœminas
Ipſa leui fecit uolitãtem flamine currum: Circẽ & Medeã: marem unũ Egialeum noie. Lecti
electi ex tota græcia. Iuuenes. nũero qnquaginta fue
Pinea cõiungens inflexa texta carinæ: runt heroes. quorꝫ principatus Herculi datus eſt q̃q̃ Ia
ſon nauis & expeditionis auctor erat: ut ſcribunt Flaccus & Dio. Robora. uires fortitudo. nã oẽs fere erant
Illa rudẽ curſu prima ibuit amphitritem: heroes. Auratã pellem. uelus aureum ſecũdm fabulas: Phrixus & helle Athamãtis filii ex græcia fugiẽtes ac
trãfrerantes ſup aurei uelleris ariete Helle i pontũ delapſa helleſponto nomẽ dedit. phrvxus quũ in colchida
Quę ſimul ac roſtro uentoſũ ꝓſcidit ęquor pueniſſet arietẽ imolauit: pellẽ Martis tẽplo dicauit. Sũt q tradãt arietẽ fuiſſe nomẽ pedagogi: quo duce Phrv
xus in colchos puenit. plura legito apud Dio. ſiculũ. Puppi cita. nauí argo. quã teſte Diodoro qdã putarunt
dictã argon ab eius celeritate. Nã ſignificat uelocẽ. Flaccus tñ & idem Dio. putant denoiatam ab argo
eius architecto. Cicero ãt ab argiuis argo dictã arbitrat. qm̃ argiui in ea dilecti pelle inauratã arietis petebãt.

Palmis. remis: inde diminutiuũ palmulæ: & eſt palma latior remi ps aq̃s ruens. Quibus. iuuenibus auſus
talia. & eſt datiuus caſus. eſt ãt ordo qbus iuuenibus diua retinẽs arces in ſũmis urbibus fecit currũ uolitantẽ le
ui flamine. Diua retinens arces. Pallas arciũ tutelam hẽt. arces. n. palladi ſacratæ ſunt: qd̃ iõ fingit̃. qa de ca
pite Iouis nata ẽ. ſed qa dea eſt arciũ: & ingenii: iõ hæc ficta ſunt: nihil. n. eſt excellentius ingenio: quo uniuer
ſa reguntur. Vir. Pallas q̃s condidit arces Ipſa colat. Pallas igit̃ a Valerio Flacco Apolloniũ ſecuto fingitur ex
theſpiis quẽdam architectũ argon noie ſe uocaſſe: ac nauim in argon ingenioſe fabricare impaſſe. legito Flac
cũ lib. i. Arces. montiũ apices & loca ſũma tutelæ urbiũ arces appellant̃ ab arcadibus teſte Solino. Cur
rum. pro nauí acute dixit alludẽs ad palladiũ currũ: aut certe imitatiõe terreſtris currus: qꝫ nauis aq̃s pcurrat.

Inflexæ. icuruæ. Illa rudẽ curſu prima ibuit Amphitritẽ. hv pallage: ſecũdm fabulas ait: hãc nauí primã ma
ria nauigaſſe ut Luc. de eadẽ ſcribens. Inde laceſſitũ prio mare quũ rudis argos Miſcuit ignotas temerato litto
re gentes. Pli. lib. vii. longa naue Iaſonẽ primũ nauigaſſe: Philoſtratus auctor eſt. Mella uero aſſerit maria na
uibus adire ac claſſe cõfligere impitare gentibus & pleraqꝫ alia eſſe inuenta phœnicũ: cui opinioni aſtipulatur
Tibul. his uerſibus: Vtqꝫ maris uaſtũ pro ſpectet turribus æquor Pria ratem uentis credere docta vrus. Pli.
ãt multũ diuerſa ſcribit hunc in modũ. Nauẽ primus in græciã ex ægypto Danaus aduexit ante ratibus nauiga
bãt inuentis in mari rubro inter inſulas a rege Erytra. Repiunt̃ q myſios & troianos priores excogitaſſe in hel
leſponto putent quũ tranſirẽt aduerſus thracas. ſed ut Diodorus ſcribit: Pluto ſecũdm cretenſes primus nauigã
di arte inuenta claſſem inſtituit: eiuſqꝫ ꝓfectus ẽ a Saturno factus. Rudẽ. imperitã nauigatiõis adhuc ſibi igno
tæ. Amphitritẽ. pro mari poſuit. fuit autem Amphitrite filia Nerei & Doridos. ut ſcribit Heſiodus. Tortel
lius cum Seruio aliud ſentit. Quæ. carina nauis: Feri uultus. aut ferís ſimiles. aut qa uariarum ferarꝫ ima
gines belluis eſſe dicuntur: ut Varro & Pli. docent ideo quædam aquatilia ferarum nomina ſortiuntur ut aſeli.

lupi mulli torpedines:& similia. Candente.spumoso. Nereides.marinæ nymphæ:Nerei & Doridos filiæ sunt.n.maris monstra in humanã effigiẽ:Galliæ legatus diuo Augusto scripsit apparuisse in littore exanimes Nereides.Plinius auctor. Monstrum.mostruosam nauim ꝑter naturæ modũ aquas tentans. nã monstra dicuntur oĩa naturæ modũ egredi entia ut sensit Festus. Oculi mortales:mortalium hoĩum oculi. Illaq; atq; alia luce.sensus:illo die atq; seq̃ntibus mortaliũ oculi uiderunt marinas nymphas nudis corporibus extantes tenus uberibus extra maris undas. Nymphas marinas.Nerei & Doridos filias numero gnquaginta: ut scribit Hesiodus:itẽ ex oceano & Thetvos natæ sunt nymphæ circiter octo & trigita: quaꝝ oĩum nomina refert idẽ Hesiodus. Tenus nutricũ.tenus uberibus & mãmis:quæ nutriunt fœtus.obseruatũ est:ut tenus i singulari numero cũ ablatiuo.in plurali uero magis cũ genitiuo construaẽ:ut Virgilius. Et cruꝝ tenus. Tum thetidis peleus incẽsus fertur amore. Tanta ẽ poetaꝝ licẽtia in abutẽdis uocabulis ut plura & diuersa noĩa i unũ plerũq; cõfundant.unde effectũ est:ut qd̃ sit diuersaꝝ psonaꝝ uni tantũ attributũ ingentem lectoribus pariat errorẽ:ut in hoc noĩe. Thetys.cuius tamen diuersum significatũ diuersa scriptura interdũ demonstrat. Thetvs igit̃ syllaba priore breui aspirata Chironis filia Peleo nupsit:& ut Flaccus Apollõniũ secutus in prio scribit Peleo Achillem peperit anteq̃ ad colchicã expeditionẽ cum argonautis se conferret.sed Catullus fabulã magisq̃ historiã incipiẽs scribit Peleũ tum primũ Thetidẽ nouisse maris deam quũ in cholchidẽ nauigaret:q fabulæ error inde ortus est:q; & Thetis simillimo nomine fuit filia Nerei & Doridos quã uult Catul.primũ nunc a Peleo adamari cæptã.ac tandem in uxorẽ ducẽtam:fuit itẽ Tethys syllaba secta aspirata & cũ.y.græco scripta filia cæli & telluris & oceani soror & cõiunx ex quo flumina genuisse traditur ab Hesiodo:qui scribit Thetvdẽ Nerei & doridos filiã Peleo nupsisse:atq; Achillẽ genuisse. Humãos hymenæos hominis matrimonium.Nam ex quinquagita Nerei filiabus:duæ mortalibus nupsisse feruntur: Psamathe Aeaco: Thetis Peleo. Pater:Iuppiter aut Nereus Thetidis pater.

Sensis.pro consensis.Nam quum a Protheo audisset ex Thetide oriturꝝ filium qui paternam maiestatẽ superaret:nymphã:cuius ardentissimo flagrabat amore:nepoti suo filio peleo ducendam cõcessit.timuit.n. exemplum suum ne quomodo ipse Saturnum patrẽ: item quando q; ipsum filii regno eiicerent. Vnde Statius:Magnanimum æaciden formidatam q; tonanti ꝑ geniem:& patrio uetitam succedere cælo:scripsit. Tẽpore nimis optato. Tẽpore fœlici:quod omnes mortales optant. O heroes nati.ut Virgilius.Magnanimi heroes nati melioribus amnis. Te aucte.te o Pelleu: cuius dignitas aucta est immortalibus Thetidis nuptiis. Columen præsidium totius thessaliæ. Thetis.cæli & telluris filia & oceani soror & coniunx. Suam neptem. Thetidem secundã quæ fuit oceani & Thetios neptis.nam oceanus & Thetis genuerunt multas nymphas.inter quas fuit Doris:ex qua & Nereo nata ẽ hæc secunda Thetis. Neptunine.patronymicum est lingue iados:& ordo:te ne tenuit pulcherrima Thetis neptunine ideſt filia neptuni qui & pontus dicitur ab Hesiodo. Neptunine igitur patronymicum est ut Nerine a Nereo. Adrastine ab Adra.concessit ne duceres Neptuni neptem filiam Nerei qui filius dicitur fuisse ponti: quẽ neptunum appellat poeta. Quæ luces:qui dies nuptiales. Thessalia:a thessalo filio Hemonis a quo hemonia nũcupata fuit teste Strabone:pharsalia a pharsalo oppido:æmathia ab æmathione duce ut sensit Iustinus.

Dona ferunt:hic mos etiam nostris seruatur temporibus:ut nuptiis regis sui populi mura conferant uniuersi. Præse declarant:ostendunt sua gaudia ex regis nuptiis cõcepta.Nam principum commodis decet omnes gaudere. Scyros:insula obiecta littori thessalico.Nam ut scribit Strabo in nono frequentes contra magnesia thessaliæ littora incumbunt insulæ.Clarissima uero est scyrus propter Lycomedis cum Achille affinitatẽ.scyros:ut tradit Pli.a Naxo quatuordecim milia passuũ Homeri sepulchro ueneranda longitudinis.xxv.mil.passuũ.olim phœnice appellata.Scyros:ꝑ plepsim ꝓcupat.nã nondũ affinitas cũ Peleo lycomedi regi scyrio erat pp q̃ scyrii ad has nuptias se cõferrẽt.Phthiotica thessalia a phtia urbe achillis pria. Domos graiugenas thessalica a graio rege.ũde graii dci sũt. Larissa thessaliæ urbs:itẽ larissa & i creta & i penelopesso & i euboea:

Totaq; rẽmigio spumis ĩcanduit unda:
Emersere feri cadenti gurgite uultus
Aequoreæ mõstrõ nereides admirantes:
Illaq; atq; alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano:
Tum thetidis peleus incensus fertur amore
Quõ thetis hũanos nõ despexit hymenæos
Quom thetidi pater ipse iugãdũ pelea sẽsit
O nimis optato sæclorum tempore nati
Heroes saluete:deum gen9:o bona mater:
Vos ego sæpe meo uos carmine cõpellabo:
Teq; adeo eximiæ thetidis fœlicibus aucte
Thessaliæ columẽ pelleu:quũ iuppiter ipse
Ipse suos diuum genitor cõcessit amores
Tene thetis tenuit pulcherrima neptunine
Tene suam thetis concessit ducere neptem
Oceanusq; mari totum q ãplectitur orbẽ:
Quæ simul optatæ finito tempore luces
Aduenere:domum cõuentu tota frequẽtãt
Thessalia oppletur lętanti regia cœtu:
Dona ferunt:præse declarãt gaudia uultu
Deseritur scyros:linquunt phthiotica tẽpe
Graiugenaq; domus ac mœnia lariſſæa
Pharsaliã coeũt:& pharsala tecta frequẽtãt
Rura colit nemo:molescunt colla iuuẽcis:

& in asia & in attica. legito Strabonem in nono. Humilis uinea: aut quia uitis imbecilla est. aut certe: qa ut scribit Columella in epyto & thessalia breuissimæ sunt uites: & pene p terrā errantes. Ipsius at se. regiæ nuptiarum luxus & apparatus describit. Gaza: psæ lingua thesaurus dicit. Puluinar: pro plumeolecto & geniali thalamo in quo nona nupta cubitura est cū sponso: Geniale: cōiugale. Indo dente: ebore indici elephantis ad dri am eboris maurici: ut Iuue. Dentibus ex illis quos mittit porta sienes. Conchilis purpura. purpura ex conchilio pisce: est. n. conchiliū ex genere cōchæ: de quo & purpura: legito multa apud Plinīū libro. ix. cap. xxxvi. Hæc uestis: pro tapete siue aulæo ponit. Nam uestis generaliter dicit qua quicqd induitur aut ēt tegitur: ut uestis stragula q̄ lectus cubilecq; tegit. Nāq; fluenti sono. Digressio poetica. Ecbasis apparationis seu ornatus causa: talis habet in tapetibus fabula depicta quēadmodū Theseus in cretā profectus cū septē uirginibus & sex maribus pro tributo annuo Minoi psoluē do: parta de Minotauro uictoria Ariadnā Minois filiā suo amore captā abstulit: eāq; in insulā dia q̄ Naxos dicitur relict. Bacchus ab indis reuertens ac puellā in lit tore insulæ conquerentē inuentēs illā amplexu cōsolatus sibi uxorē cōiugauit. Diæ: Naxi insulæ: quæ prius dia dicebat: ut Plinius Strabo. Diodorus scribūt. Plinii. xxiiii. naxus a ālo. xviiii. mil. passuū cū oppido quā strōgilē: deinde dian: mox dionysiada a uineæ seruilitate: alii sicilia minorē aut calliopolin appellarūt. patet circuitu septuagita mil. passuū: dimidioq; maior est q̄ paros. scribit ātī Diodorus quū Theseus in cretā nauigasset Ariadne Minois filia eius specie ac decore capta cōsiliū operāq; dedit minotauri occidendi & labyrinthi egressū edocuit. deinde cū Ariadne noctu clam recedēs i insulā appulit aliq̄do dian: nūc uero naxon uocitatā: eo ipe Dionysiū ferunt pulchritudine Ariadnes captū: quū a theseo uirginē abstulisset eā uxorē duxisse plura legito apud Diodoꝝ lib. iiii. Tuetur. i. ituetur aspicit. Furores. furibundos. Nec dū ēt sesēq; sui tū credidit eē. sensus est: qa uix a somno excitata ē: quū iā Theseus abiret nō adhuc credebat seipsā eē suā: hoc ē ignorabat seipsā quanā esset: adeo attonita erat. Irrita uentosæ linq̄ns promissā ꝓcellæ. sic uerba nullū esse ctū hñtia dicunt a uentis dissipari. Naso: Irrita uentosæ rapiebāt cūcta ꝓcellæ: & alibi. Et iubet æolios irrita ferre notos. Tibullus: Irrita pūctos & freta summa uehāt. Minois. Ariadna filia Minois: q̄ filius fuit Astrei regis cretēsis & Europes a Ioue olim raptæ. auctor Eusebius. Saxea ut effigies. ordo ē: Minois ut saxea effigies æuæ bacchātis ꝓspicit procul ex alga mœstis ocellis. Aeuæ. Bacche thyadis ab uoce bacchātū aut ab euāte Bacchi cognomine. Subtilē mitrā. aut p mu liebris capitis ornamēto posuit: aut certe mitrā dicit aut qua regū filiæ utunt. Vir. nō mitrā: sed coronā appella uit libro primo. duplicē gēmis auroq; coronā. aut mitrā pro thiara posuit. Est āt mitra ut scribit Seruius barbaræ gentiū incuruus pileus de quo pendet bucchæ tegimen. hoc phrygii maxime utuntur. quod Hiarbas

Nō humilis curuis purgatur uinea rastris.
Non glebā prono cōuellit uomere taurus.
Nō falx attenuat frōdatoris arboris ūbrā.
Squalida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes quacūq; opulenta recessit
Regia fulgenti splendet auro atq; argento:
Cādet ebur solijs: collucent pocula mēsæ:
Tota dom⁹ gaudet regali splēdida gaza.
Puluinar uero diuæ geniale locatur
Aedib⁹ i mediis: ido qd' dente politum
Tincta tegit roseo cōchilis purpura fuco:
Hæc uestis priscis hominū uariata figuris
Heroum mira uirtutes indicat arte.
Nāq; fluentisono prospectās littore diæ
Thesea cedentē celeri cum classe tuetur
ndomitos i corde gerens ariadna furores:
Nec dum etiā sesēq; sui tum credidit esse:
Vt pote fallaci quæ tū primum excita sōno
Desertā in. ola miseram se cernit harena.
Immemor at iuuenis fugiens pellit usda re
Irrita uentosæ liquēs ꝓmissa ꝓcellæ: (mis
Quē ꝓcul ex alga mœstis minois ocellis
Saxea ut effigies bacchātis ꝓspicit euæ:
Prospicit & magnis curarū fluctuat undis:
Non flauo retinēs subtilē uertice mitram:
Non cōtecta leui uelatum pect⁹ amictu
Nō tereti strophio lactātis uicta papillas:
Omnia quæ toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.
Sed neq; tū mitrę: neq; tū fluctuātis amic-
Illa uicē curās toto ex te pectore theseu (t⁹

in æneam exprobrauit: Meonia mentum mitra crinemq; madentē Subnixus. Strophio. strophion ut Catullus plane indicat fascia est pectoralis ad puellares mammas deuinciendas. Marcellus sic. strophion fascia breuis quæ uirgineæ papillæ errorem coercet. Hæc a Martiale fascia pectoralis lémate appellatur cuius distichon est: Fascia crescentes dñæ compesce papillas. Vt sit quod capiat nostra tegatq; manus.

autē græci ut ait Suidas accipiunt pro uolubili quodā & torque. Est item strophion ut festus scribit insigne quoddam latine stropus quod pro insigni ponebatur i capitibus sacerdotum: alii id coronam esse dicūt de quo Plinius libro. xxi. de coronis tractans hæc scribit. Tenuioribus coronis utebantur antiqui strophia appellātes. unde nata strophiola. Quin & uocabulum ipsum tarde inde est communicatum inter sacra tātum & bellicos honores coronis nomen suū uendicantibus. Alludebant. cōmouebantur. agitabantur. Terrent. in adelphis: Sinito hunc congruū in aqua ludere pauli sp. Vicem. fortē. Ora. Viceſq; superbæ Te manēt ipsū. Ericyna. Venus ab ervce siculo monte in quo Aeneas matri templum posuit: ut ait Virgilius: erycino in uertice sedes

Fundabat ueneri idaliæ: erat itē Veneris erycinæ templū romæ apud portā collinam ut Strabo in sexto testat: cuius ēt Naso in fastis meminit sic. Tēpla frequentari collinæ proxima portæ Nunc decet. a siculo noia colle tenet. Erat præterea Veneris erycinæ ædes in capitolio ab Aulio Fabio: ut scribit Liuius libro. xxiii. Exterrauit. exterruit. exanimauit: a mente alienauit. Marcellus āt exponens hunc locū ait externauit pro consterna uit. demente fecit. Spinosas. noxias molestas. Serens. inserens pro seminans. Illa tēpestate ferox. ordine poetico eleganter utit: cuius lex est historias tractandas non a primo exordio. sed rerum medio incipere: & postmodū tandem ad rei principiū reuerti: hanc. n. theseī & Ariadnes historiā superius exorsus erat a misserrima Ariadnes destitutione. Nunc ad rei principium. i. ad Theseī historiā reuertit. Piræi. piræus & munichia duo celeberrimi athenarū portus naualibus aptissimi fuere. Et pireus trisyllabū est secunda pæ diphthongū græce scribit. Propertius. Inde ubi piræi capiēr me littora portus. Cor rynia. cretensia a corynna urbe cretæ. Tēpla. pars p toto. nā principū regum q idē erant etiā sacerdotes domus tēplum aliqđ hebant: alibi tamē non tēpla. sed tecta: legitur q rectior mihi ur lectio. Electos iuuenes. septē mares: & totidē puellæ in optæ tributo Minoi singulis ānis soluebant ab athenien sibus. Notissima ē historia. Vir. In foribus lethū androgeo tū pendere pœnas Cecropidæ iussi miserq; septena quot ānis Corpora natorq; stat ductis foribus urna. duos fuisse Mino. legio apud Dio. libro. iiii. Nā primus parata classe maris impio potitus est. Pli. in septimo: Classe priceps depugnauit Minos. Quis. pro gbus. Augusta. sancta palladi sacrata. Ipse Theseus. Socrates & Plutarchus atq; eos secutus Cicero Theseū Neptuni filiū fuisse testant: gbus & Hyginius astipulat. Diodorus āt modo tradit Theseū ex æra pictei filia: & Neptuno natū esse mō plane subdit Theseī fuisse ægeū. Theseaq; nutritū troezene penes pictheū mrōnumi auū. Legito āplius Diodorū. Alii uero quos Oui. & Catullus pſertim ſequunt Theseū ægei. ægeū uero Neptūi filiū fuisse scribunt. unde illud Iuue. Perq; tuū pr ægei neptune tridētē. Pro caris athenis. qs ipse ex duodeci uicis primus muro cixit. Cerops. n. primū multitudinē in ciuitates duodeci hitandas digessit. Theseus uero postea illas duodeci in hāc unā congregasse ciuitatē denuo memorat. plura quo let legat apud Strabonē lib. nono. Cecropiæ. athenarū a Cecrope q ex noie suo unā de duodeci tribū seu ciuitatē nūcupauit. Superbas nobiles: aut crudeles ob ipiū tributū. Cupido lumine. Tibullus. Si nescis oculi sūt i amores. Virgo regia. Ariadne. Costus. iter odorū genera costus habet ꝓciosa cuius sic meminit Pli. li. xii. cap. xii. Radix & foliū indis ē maxio ꝓcio radix costi gustu feruēs odore eximio frutice alias inutili. Quales. apta cōparatio p puellari uēustate monstrāda. Myrtus. arbor littoralis calidis locis gaudēs. iō Veneri sacrata. d huius generibus plura supius dixi. Eurotæ. Euoratas fluuius laconiæ regionis. In corde miti. i corde puellari. qđ mite humanāq; solet eē. Auraue. zephyrus uerno ipe spirans. Flāmam. flammeū & igneum amorē: usitatissima p amore translatio. Sancte. diuine hūana stultitia cōsecrate. Quiq; re. col. Venus cū filio Cupidine apud colchos supstitiosissime colitur ut Flac. in argonauticis plerunq; tangit & poeta noster supra testat de Venere scribens. Quæq; ancona gnidumq; arundinosam Colis quæq; amathūta quæq; colchos idaliū cypri nemus: de quo superius satis dictū est. Flauo hospite. flauus in amantibus color grassimus habetur utpote uiuidior atq; calidior: & ideo Veneri gratior. Oratius. Permisit expertus fidelem iuppiter in ganymede flauo. Timores. amor semper in timore uersatur: ut apud Ouidium Penelope: Res est solliciti plena timoris amor. Sæuū modo. Minotaurū. Promittens. Ariadna pro

Toto aīo tota pendebat perdita mente
Ah miserā assiduis q̄ luctib⁹ externauit
Spinosas erycina serens in pectore curas:
Illa tempestate ferox: & tempore theseus
Egressus curuis ẽ littorib⁹ piræi
Attigit iniusti regis cortynia tecta:
Nam perhibent olim crudeli peste coactā
Androgenaeæ pœnas exoluere cędis:
Electos iuuenes simul & innuptarum:
Cecropiam solitā eē dapē dare minotauro:
Quis augusta malis quū mœnia uexarētur
Ipse suum theseus ꝑ charis corp⁹ athenis
Proiicere optauit: poti⁹ q̄ talia cretam
Funera cecropię: nec funera portarentur:
Atq; ita: naue leui nitens ac lemb⁹ auris
Magnanimū ad minoa uēit: sedesq; superbas
Hūc simul ac cupido cōspexit lumine uirgo
Regia quā suauis expirās costus odores
Lectulus i molli cōplexu matris alebat:
Quales eurotę ꝑ gignūt flumina myrtos:
Auraue distinctos educit uerna colores:
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina: q̄ cuncto cōcepit corpore flāmam
Fundit⁹ atq; imis exarsit tota medullis.
Heu miserę exagitans i miti corde furores
Sāncte puer curis hominū q gaudia misces
Quicq; regis colchos: quicq; idaliū frōdosū:
Qualibus incensam iactasti mente puellā
Fluctib⁹ i flauo sępe hospite suspirātem?
Quātos illa tulit languenti corde timores:
Quāto sæpe magis fulgore expalluit auri.
Quom sæuū cupiēs cōtra cōtēdere mōstrū
Aut mortē oppetet these⁹ aut prmia laudis
Non īgrata tamē frustra munuscula diuis
Promittēs: tacito suspendit uota labello:

Nã uelut i ſũmo quatiẽtẽ brachia tauro
Quercũ: aut cornigerã ſudãti cortice pinũ
Indomit9 turbo cõtorquẽs flamine robur
Eruit: illa ꝓcul radicib9 exturbata
Prona cadit: lateq; cõmin9 oia frangit:
Sic domito ſæuum ꝓſtrauit corpore taurũ
Ne quicq̃ uanis iactantem cornua uentis
Inde pedem ſoſpes multa cũ laude reflexit
Errabunda regens tenui ueſtigia filo:
Ne labyrintheis e flexib9 egredientem
Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error
Sed qd ego primo digreſſus carmĩe plura
Cõmemorẽ. ut liquẽs genitoris filia uultũ
Vt cõſanguineæ cõplexum? ut deniq; mĩis
Quæ miſero gnatę fleret depdita luctu?
Omnib9 his theſei dulcẽ præferret amorẽ:
Aut ut uecta ratis ſpumoſa ad littora die:
Aut ut eã dulci deuictã lumina ſomno
Liquerit ĩmemori diſcedens pectore cõiũx
Sępe illã phibent ardenti corde furentem:
Clariſonas imo fudiſſe e pectore uoces
Actũ præruptos triſtem cõſcẽdere mõtes:
Vndeaciem ĩ pelagi uaſtos ꝓtẽderet æſt9:
Tũ tremuli ſalis aduerſas ꝓcurrere ĩ undas
Mollia nudatæ tollentem tegmina ſuræ:
Atq; hæc extremis mœſtã dixiſſe querelis:
Frigidulos udo ſingult9 ore cientem:
Siccine me pr̃iis abductã p fide ab oris
Perfide deſerto liquiſti i littore theſeu?
Siccine diſcedens neglecto numine diuum
Immemor? ah duota domũ piuria portas?
Nulla ne res potuit crudelis flectere mẽtis
Cõſilium: tibi nulla fuit clementia pręſto?
Immite ut noſtri uellet miſereſcere pect9:
At nõ hæc quondã blãda ꝓmiſſa dediſti
Voce mihi: nõ hoc miſerã ſperare iubebas:
Sed cõnubia læta: ſed optatos hymenæos:
Quę cuncta aerii diſcerpunt irrita uenti:
Tum iã nulla uiro iurãti fœmina credat:
Nulla uiri ſperet ſermones eſſe fideles:
Qui dũ aliq̃d cupiẽs aius prægeſtit apiſci
Nil metuunt iurare: nihil ꝓmittere parcũt
Sed ſimul hac cupidę mẽtis ſatiata libido ẽ
Dicta nihil metuere: nihil piuria curant.
Certe ego te ĩ medio uerſantẽ turbine lęti
Eripui & poti9 germanum amittere creui:

Theſeo: cuius amore iam cœpit flagrare. Nam ue-
lut aptiſſima ſimilitudo ad uacillãtẽ ſeu titubantẽ amã
tis aium demõſtrandũ. Tauro. taurus mons aſiæ ua-
riis noibus pro regionũ quas tangit uarietate appella-
tus. ut Solinus & Mella: atq; Plin. ſcribunt. Sudanti
cor. pi. pinus cortex reſinã exudat. Pli. ãt ſcribit. Pinus
fert minimũ reſinæ interdũ ex nucibus ipſis de quibus
dictũ eſt. uixq; ut aſcribatur generi. pinaſter nihil aliꝺ
eſt q̃ pinus ſilueſtris mira altitudine: & a medio ramo
ſa ſicut pinus in uertice copioſiorẽ dat hæc reſinã. Sæ
uum. crudelẽ Minotaurum. Inde. a minotauro mor
tuo. Regens ue. ut cũ Ariadna docuerat. Virg. in. vi.
Dedalus ipſe dolos tecti ambageſq; reſoluit: Cæca re
gens filo ueſtigia. Higinius uero in tractatu de corona
aliter Theſeum euaſiſſe labyrintũ ſcribit. legito eum.
Fruſtraretur. deciper & falleret theſeum. Labyrin
theis. labyrinthos portentiſſimũ humani ingenii opus
quattuor fuiſſe ſcribit Pli. Primus fuit in ægypto factus
ante annos tria millia ſexcentos a Peteſucho rege ſiue
Tithoe. hic utiq; ſumptiſſe Dædalũ exẽplar eius laby
rinthi quẽ fecit in creta non eſt dubitũ. ſed centeſimam
tantũ portionẽ eius imitatum. tertius fuit in lẽno. q̃rtus
i Italia quẽ fecit ſibi Porſena rex hetruriæ ſepulchri cã
ſimul & ut externoꝝ uãitas quoq; ab italis ſuparetur.
In obſ. er. error q̃ ẽt obſeruando euitari non poſſit.
Vir. hoc ingenioſe imitatus ingt. Hic labor ille domus
& inextricabilis error. Ego a pri. dig. car. i. a pricipa-
li carminis mei propoſita narratione: q̃ ſic procedere
a principio cœpit: q; Theſeus ad Minoem uenit. Ari
adne uero eũ conſpectũ adamare cœpit: ſequit̃ itaq; p
ordinem ſic. Ariadne igitur filia genitorem & conſan
guineæ complexum matrem deniq; Theſei amoribus
poſtponẽs illum ſecuta eſt relicta pr̃ia. aut per præoc-
cupationẽ talis eſt ſenſus. ſed non opus eſt ut ego a Pe
lei nuptiis digreſſus. quod principale & primũ eſt mi-
hi carmen plura commemorem de Ariadne: & tamẽ
dicit uerborum interiectione plura. Conſanguineæ.
Phedræ quæ filia fuit Deucal. Ariadnes fratris. eã. n.
ut filiã amauit Ariad. Matris. Paſiphes quæ ſolis &
Cretæ nymphæ fuit filia. Quæ deper. oppreſſa exa
nimata paſiphe. Luctu miſero natæ. miſeris lachry-
mis pro abſenti nata fuſis. Coniunx. Theſeus. qui cõ
iugium perpetuum iureiurando puellæ promiſerat.
Aciẽ. uiſum oculorum. Conſcendere: pro conſcẽdiſ
ſe. Tollentem. eleuantem. Tegmina. tunicas quæ
etiam ſuras tegunt. Mollia. tenuia. Aeſtus. fluctus
æſtuoſos. Siccine me patriis. omnis oratio pathetica
abruptum initium habet: ut Me ne incepto deſiſtere ui
ctam: Nec tãtum tale habet initiũ. ſed ẽt omnis oro pa
thetica breuibus ſententiis eſt crebris figurarum muta
tionibus uelut inter æſtus iracundiæ fluctuare debet: ut
hæc tota Ariadnes conqueſtio formata eſt. Siccine. ĩ
ter cæteras talis orationis figuras creberrime ſit iterro
gatio: ſeu percontatio per breuis. Has autem omnes q̃
relas imitatus pene ad uerbũ Ouidius in epiſtola. Ari
adnes ad Theſeum. Perfide. qui fidem mihi iureiu-
rando a te datam frangis. Numine diuum. per quos
iuraſti mihi fidem. Deuota periuria. execrationibus
meis ad infortunium deſtinata. Apiſci. adipiſci. Lu-
cilius. Vt ego hinc fugiã quod ego te in primis cupere
apiſci intelligo. Nil metuũt iurare. Naſo ĩ arte. Iupit̃
ex alto periuria ridet amantũ. Et iubet æolios irrita fer

re notos Germanum: Minotaurum fratrem meum.
Dilaceranda dabor feris: hic in littore deserto relicta
a feris sum deuoranda. Alitibus. quū periero ab ali
tibus deuorāda. Neq; tumulabor. qa nemo hic in in
sula adest. Iniecta terra. qđ sepulturæ genus habeba
tur. Virgili. Aut tu mihi terrā inice. Ora. Aut tu nauta
uagæ ne parce malignus arenæ. Ossibus & capiti inhū
to ptcülā dare. Quod mare. aut dicit hoc quia The
seus Neptuni filius dictus est: aut certe ut scribit Gelli
us: poetæ ferocissimos & imanes & alienos ab huma
nitate tāq; e mari genitos Neptuni filios dixerunt ut Cy
clopa Cerciona Lestrygones. Quæ syrtis quæ scyl
la uorax quæ uasta carybdis. hinc Virgi. pene ad uer
bum. Quæ syrtes aut scylla mihi quid uasta carybdis
Prosuit: Homerus in. xvi.

Quæ leæna. ut Vir. Duris genuit te cautibus horrēs.
Caucasus: hircanæq; admorūt ubera tigres. Oui. Te
lapis & mōtes innataq; rupibus altis Robora. te sæuæ
pgenuere feræ: Aut maī q̄le uides. Sæua fors. crude
lis fortuna. Prisci pentis. ueteris ægei. Inuidit inuidē
do abstulit aut uetuit: ut Liber pāpineas inuidit collibus
umbras. Nostris q̄stibus inuidit auras: meis q̄relis ne
gauit auras ne ad hoium aures deferrent. Iupiter oī
potens. hos uersus Mar. diligenter æmulatus est: & ad
uerbū pene transtulit. Fœlix heu nimiū fœlix: si littora
tantū Nūq; dardaniæ tetigissent nostra carinæ. Gno
sia. cretensia: gnosos cretæ urbs a curetibus corybanti
busq; condita: ut scribit Euse. Cecropiæ. athenienses.
In domito qui ante Thesei aduentū idomitus fuerat.
Stipendia ad historiæ ueritatem rettulit. nā quatuor
decim athenienſis nobilitatis liberi minotauro in stipē
dium singulis ānis dabantur. Philochorus teste Euse.
scribit Taurum Minois magistrum fuisse ihumanum
atq; crudelem: & quia Minos super mortem Andro
gei agonem statuerat pmii noie pueros atticos: largiēs
& ille in agone fortissimus uniuersos superabat. tandē
factū est ut a Theseo in palæstra superaret. Religa
sset soluisset cretā uersus. Crudelia. crudelitates. Dul
ci. blanda. Cōsiliū. s. euadendi labyrinti. nam ut Dio
do. scribit Ariadna Thesei spē ac pulchritudine capta
& consilium operamq; dedit minotauri occidendi: &
labyrinti egressum edocuit. Nam quo me referā. alia
conq̄stio miseranda a loco desolatissimo. Idmeneos
ne petam montes: sunt qui exponant montes idmene
os. i. cretenses ab Idomeneo incognita est in propriis
& proprioꝝ noium deriuatis: tum uero q̄ post Ariad
nē per multos annos fuit Idōneus. Ego āt puto locum
esse uetustate deprauatū. non esset absurdū si legeretur
Idæos ne petā montes ab ida cretensi. An patris auxi
liū. a cā. qa cogit̄ nihil ex pre spare. Languescent lu.
morte. bono usus est ordie. nā ut tangit Pli. oculi lucis
usu uitā distinguunt a morte. primū ergo mortis signū
in oculis est. deinde reliquoꝝ sensuū amissio sequitur.
Mulctā. suppliciū pœnā. & ē uocabulū oscū. Nullo
littus sola insu: te. iteꝝ a loco misericordiā cōmouet.
Quare facta uiꝝ mulctantes uindice pœna Eumeni
des. iracūdia & muliebris iprecatio: obseruatū autem
est in oīone pathetica indignationē commouēte ut ad
extremū oīonis finē maledicta ira indignationē euo

Quam tibi fallaci supremo ī tpe dessem:
Pro quo dilaceranda feris dabor: alitibusq;
Prēda: neq; iiecta tumulabor mortua terra
Quæ nā te genuit sola sub rupe leæna:
Qđ mare cōceptū spumantib9 expuit ūdis
Quę syrtis: q̄ scylla uorax: q̄ uasta caribdis
Talia qui reddis pro dulci prēmia uita:
Si tibi nō cordi fuerant cōnubia nostra:
Sęuaq; abhorrebas prisci prēcepta parētis:
Attamen in uestras potuisti ducere sedes:
Quæ tibi iucundo famularer serua labore:
Candida pmulcēs liq̄dis uestigia lymphis:
Purpureaue tuum consternēs ueste cubile:
Sed qđ ego ignaris ne q̄q̄ cōquerar auris
Extenuata malo: quæ nullis sensib9 auctæ:
Nec missas audīt queūt: nec reddere uoces:
Ille aūt ppe iam mediis uersatur in undis:
Nec quisq̄ apparet uacua mortalis ī alga:
Sic nimis insultans extremo tēpore sæua
Fors etiā nostris inuidit queſtib9 auras.
Iupiter oī potens utinam nec tēpore primo
Gnosia cecropię tetigissent littora puppes:
Indomito nec dira ferens stipendia tauro
Perfid9 in cretam religasset nauita funem:
Nec mal9 hic celans dulci crudelia forma
Cōsilium nostris quęsisset sedib9 hospes:
Nam quo me referā: quali spe pdita nitor:
Idmeneos ne petā mōtes: a gurgite lato
Discernēs pōtū truculētū ubi diuiditæquor:
An patris auxilium sperē: quē ne ipsa reliq
Resperſum iuuenē fraterna cędę secuta:
Cōiugis an fido cōsoler memet amore:
Quiue fugit lētos incuruās gurgite remos:
Præterea nullo litt9 sola insuia tecto:
Nec patet egressus pelagi cingētib9 undis:
Nulla fuga ratio: nulla spes: omnia muta:
Omnia sunt deserta: ostētant omnia lœtū:
Nō tamē āte mihi languescēt lumia morte
Nec pri9 a fsso secedent corpore sensus
Quā iustā a diuis exposcā ,pdita mulctā:
Cælestūq; fidē postrema cōprecer hora:
Quare facta uirū mulctantes uidice pœna
Eumenides: qb9 anguineo redimita capillo
Frons expirantis prēportat pectoris iras:
Huc huc aduētate: meas audire q̄relas (lis
Quas ego nūc misera: extrēis ,pferre medul

mente diffundant. Deæ Eumenides, furiæ o dire aspirate meis uotis. Inuito numine. cōtraria dicere ur̄ q annuerit: & inuitus fecerit: qd̄ dei ñ est: Sed annuit iuppiter iuste ultiōis impcationibus: inuitus ãt fecit motus Thesei & ægei misericordia: & q diuinitas promptior ad pietatē q̄ ad ultionē esse consueuit: Ariadnæ ꝓditæ honeste negare nō potuit iuste sed ultionis uotū. Quo. numine. Tunc tellus atq; horrida cōtremuerunt æquora. hæc ē dei maiestas & infinita potestas. Quã & Apollo Millesius de iudeorum numine consultus sic expressit ιι Δεσποτον Υασι Λησκαι βεννη τιραπρο πανϲονον ϲρεμεϲαι Υαιαϲ και.

Cogor iops ardens: amenti cæca furore:
Quæ quoniã uere nascũtur pectore ab imo
Vos nolite pati nostr̄ uanescere luctum.
Sed quali solam these9 me mente reliquit
Tali mente deæ funestet seq; suos q.
Has post q̄ mœsto ꝓfudit pectore uoces
Supplicium sæuis exposcens anxia factis
Annuit iuuito cælestum numĩe rector:
Quo tunc & tell9: atq; horrida cõtremuẽrt
Aequora cõcussitq; micãtia sydera mund9
Ipse autem cęca mentis caligine theseus
Cõsci9 oblito dimisit pectore cuncta:
Quæ mandata pri9 cõstanti mẽte tenebat
Dulcia nec mœsto sustollens signa parenti
Sospitem & ereptum se ostendit uisere por
Nãq; ferũt oli classi cum mœnia diuæ (tũ
Liquentẽ gnatum uentis cũ crederet æge9
Talia cõplex9 iuueni mandata dedisse:
Gnate mihil lõga iucundior unice uita: (sus
Gnate ego quẽ i dubios cogor dimittere ca
Reddite i extrema nup̄ mihi fine senectæ:
Quãdo qdẽ fortuna mea: ac tu feruida uir
Eripit iuuito mihi te: cui languida nõdũ (t9
Lumina sunt gnati cara saturata figura:
Nõ ego te gaudens lætanti pectore mittã:
Nec te fere sinam fortunæ signa secundæ:
Sed primũ multas expromã mente q̄relas
Canitiẽ terra atq; infuso puluere fœdans:
Inde i fecta uago suspẽdam lintea malo
Nostros ut luctus nr̄ęq; incendia mentis
Carbasus obscura dicet ferrugine hibera.
Quod tibi si sancti cõcesserit incola ithyni
Quę nostrũ genus ac sedes defẽdere sueta
Annuit ut tauri respergas sanguĩe dextrã:
Tũ uero facito ut memori tibi cõdita corde
Hæc uigeãt mãdata: nec ulla obliteret ętas

.Et Ora. Rege i ipsos Imperiũ est Iouis clari
giganteo triũpho Cũcta supcilio mouẽtis: sic Vir. an
nuit. Et totũ nutu tremefecit olympũ. Mũdus. cœlũ.
Nã Pli. ait Mundũ & hoc qd̄ noie alio cœlũ appellari
libuit. Cõcussitq; micantia sidera. Sic Homerus.
.Signa. uela
cãdida in signũ salutis cõseruatæ. Dulcia pa. q̄ pcul
uisa iucunditatẽ ægeo parenti Thesei dedissent Cali
gine. obliuione quæ ẽ mentis tenebrosa caligo. Di
uæ. palladis. Vnde appellatæ sunt athenæ.
idest a pallade: ut Naso cõfirmat scribẽs
dictas a pallade terras● Redditæ. restitutæ mihi in ex
trema senecta. Nã ut scribit Diodorus: Theseus ut her
culis gesta imitaret: mare ingressus adiecit aĩum ad ea
certamina: q̄ laudẽ & gloriã sibi essent allatura. Et pri
mũ Corineũ deinde schinon scyronẽ Certiona ꝓchi
stẽ pniciosos hoies sustulit: qbus rebus gestis Athenas
in patris regnũ puenit: ut & Catul. nũc tãgit dicẽs. Red
dite i extrema nuper mihi fine senectæ. hæc oĩa legas
apd̄ Ouidiũ. libro. vii. Metamorphoseos: post ãt athe
nas̄ igressũ Minotauri expeditionẽ suscepit. De The
sei gestis plura legito apd̄ Diodor̄ & plutarchũ. Vir
tus feruida: fortitudinis diffinitio. Cui mihi. Langni
da lu. oculi seniles tã annis languẽtes. Canicię terra
atq; infuso puluere fœdãs. hoc in sũmis doloribus atq;
supmis calamitatibus factitabãt antiq: ut Homerus de
Achille patrocli necẽ lugente demõstrat: & Vir. de La
tio atq; Allete pallãtis nutricio scribit: sic ægeus filiũ in
certũ Minotauri piculũ mittẽs mœrorẽ suũ capitis fœ
datione testat. Dicet: demõstret. Nã & indico idicis
dicitur: sed principum est indicere. i. dicendo manda
re & denũciare. Ferrugine hi. ferrugõ ut scribit Serui
us est purpura nigrior hispana: ut Virgi. Et ferrugine
clarus hibera. Et tũ caput obscura nitidũ ferrugie texit:
Itẽ idem alibi scribit ferrugo coloris genus est. q uicius
est purpuræ subnigræ & hibera: non hispana sed põti
ca. hæc Serui. cuius expositionẽ miror cũ hiberã mõ
hispanã exponat: mõ neget hispanã esse. Marcellus ãt
tradit. ferrugineũ colorẽ ferro similẽ esse uolunt: uel
ferrugineus ceruleus ẽ. Vir. Et ferrugineos hyacitos.
Coccũ itẽ ut asserit duobus in locis Pli. gramẽ seu gra
nũ rubens ẽ galatiæ oppidi hispani: cius usus est in cõ
chilii colore ferrugo igitur hibera ut opinor coccineus
conchylio mistus color est: hic ãt Catullus ferrugineũ
non coccineũ: sed subnigrũ cæruleo admistũ itellexit:
ut Virg. Et ferruginea subnectat corpora cymba. Et tũ
caput obscura nitidũ ferrugine texit. Quod ti. si san
cõ. inc. ithy. ithyõ templũ mĩeruæ palladis athenis ue
tustum in saxo surgit: in quo lucis inextictæ lychnus ẽ:
& uirginũ dõus ab Ithyne conditore ithyon appellata
& a Plinio uerbo græco pithenõia dicta in qua est pal
ladium siue Mineruæ ex ebore Phydiæ opus pfectũ. Est ꝓterea ithon mons thessaliæ Palladis tẽplo celeberri
mus unde ithonia pallas dr̄ Festo & Strabone auctoribus. & apud Pausaniã elegans. extat epigramma: quo a
pyrrho celtar̄ spolia palladi ithõiæ dicata fuisse ostendit. Incola. habitatrix. Sancti ithy sacratæ pithenõiæ
ab Ithyno conditæ. Deprauata est apud Strabonis interꝓtem dictio ictinus pro iuhynus. Annuit: concedit.

Quæ no.ge.Nã athenarũ tutela Minerua ẽ. Tauri:minotauri. Funestã ue.nigra uela:qbus antẽna & mala ueſtiunt. Nros col.E mõtibus atticis maxĩe hi ſũt nobiles hymetus briletſus lycabethus:parnes: & corydalus. Lumina:oculi tui. Niuei mõ.p niuoſi. Vt.ſicut:uel qñ. Proſpectũ.ad pſpiciẽdũ. Minoidi:Ariadnæ. Quæ.Ariadna. Aſpectãs:pcul aſpiciẽs.theſea ad ſe aſpiciẽdã reuertẽtẽ. Pr̃ina.liber pr̃ bacchus. Nãcũ Theſeus ĩ Dia pmanẽs pſonũ Dionyſiũ ſibi:niſi Ariadnã dimiſiſſet:minitante uidiſſet:tũmore pculſus muliere dimiſſa ex iſula diſceſſit. Diony.noctu ſũptã Ariadnã in montẽ tulit:q appellat Drios: & primũ eua nuit ut deus. Tũc quoq; Ariadne nõ amplius uiſa eſt.

Cũ thy. Thyaſus bachica ſaltatio dr̃. Satyroꝝ:ſatyri panes: ſilenus ſauni Syluãi dii agreſtes Bacchi comites ſũt. ultra theon meridionalẽ mõtẽ panas & ſatyros aialia icolere Mella nõ fabuloſũ eſſe ſcribit. Sileneis: ſilẽus nutritor ſiue pedagogus Bacchi fuit. ꝺ quo Ora. An cuſtos famuluſq; dei ſilenus alũni:ide ſilenus a Cat. formatũ nom̃. Niſigẽis ãt appellauit Niſæ urbis ĩdicæ bacho ſacratæ icolas ſileneos: qa bacchi & ſi lẽi ſunt cõites. Oe monoſyllabũ ẽ:ſic apꝺ Iuuena.legẽdũ ẽ:Satur ẽ cũ dicit Ora.eu oe.ĩpatores aũt legunt ohe biſyllabũ ĩteriecta aſpiratione. Sed Ora.uerba a Iuue.repetita falſã eẽ lectionẽ demõſtrãt q̃ ſũt hæc. Eu oe recẽti mens trepidat metu plenoq; bacchi pectore turbidũ. Leta:eu oe pce Liber pce graui metuẽde thyrſo. Eu oe:utraq; dictio græca eſt & aſpiratione caret. ſcribit.n.ευ οι. Tecta cuſ.thyr.tota Catul.lectio doctæ uetuſtatis plena ẽ:pẽdet.n.ex hiſtoria cũ tecta cuſpide dicat. Nã ut docet Macro.thyrſus ẽ haſta ſeu telũ latẽs:cuius mucro ẽ hederis ĩuolutus:ac cõtectus: bacchus nãq; chyrſo & ceruuloꝝ pellibus iſtructus: thyaſos exercet ut Euripides his docet uerſibus Διονύσου θυρσοισκαὶνεβρου Δορὸς κατάπτοσεν πεύκαισι παρνασσὸν κατὰ πηδήσω. Pars diuulſo iactabãt mẽbra iuuẽ. Nã bacchanalis cœtꝰ p mõtes ſaltuſq; diſcurrẽs uitulos aut iuuẽcos ul̃ forte oblatos ul̃ ſtudioſe cõptos fruſtulatim diſcerpebat ac circũferẽs tribilibꝰ oſtẽtabat: ſic Perſꝰ ex neronião carmie:ꝺ mænadibꝰ ĩqt. Et raptũ uitulo caput ablatura ſrbo Baſſaris. Orgia. bacchi ſacra ſũt apud latios:q̃q̃ apꝺ græcos q̃cunq; ſacra deoꝝ τὰ ορΥια dicunt̃.ορΥιάζω ſacrifico & feſta duco ſignificat. Obſcura.nocturna. Cauis ciſtis tympanoꝝ deſcriptio:aut certe ciſtis.i.uãnis: ſiue cribris myſticis qbus antiqui utebant̃. In myſticis bacchi piaculis:hãc ciſtã myſticã inachi uãnũ dixit Virg.i georgicis. Orgia q̃ fruſtra cupiũt audire pfani. Nã his ſacris nulli niſi iſdẽ iniciato ĩteresſe licebat: pfanos aũt his orgiis ſe ĩmiſcẽtes aut fugabãt aut diſcerpebant. Hæc neſandiſſima bacchanalia ſacra nocturna primũ romæ cognita ſuppliciiſq; coercita atq; a Valerio Flacco & portio catone cẽſoribus phibita ac tandẽ ſublata ſũt:ut pleniſſime ſcribit Liuius li.ix.q̃rtæ decadis. Plãgebãt:pcutiebãt. Cornua.quoꝝ cãtu bacchanalia celebrant̃:unde pſius ex Nerõis uerſibus recitat. Torua mi maloneis iplerunt cornua bõbis:q̃q̃ hic apud pſiũ uerſus aliẽ a porphyrione legiẽ. bõbos p ſonitu ſtrepẽti poſuit:ut & apꝺ Perſiũ. ſed ppriæ bõbus a græcis dr̃ culicis & apis ſonitus. Tibia barba:aut ad ritus barbaricos ſcã.aut certe a barbaris iuẽta. Nã ut docet Pli. obliquã tibiã inuenit Midas in phrygia:geminas tibias Marſia:in eadẽ gente lydios modulos Amphion.

Talibus ãpli.ue.deco.ſi.pita digreſſionis cõcluſio:q̃ ad eadẽ uerba a qbus icepit reuertit̃ i fine & i pricipio huius fabuloſæ digreſſiõis ingt hæc ueſtis priſcis hoĩum uariata figuris. Amplifice:magnifice aduerbiũ ẽ: Puluinar.lectũ plũmeũ ut ſupra. Puluĩar uero diuæ gẽiale locat̃. Decedere:p cedere de abũdat. Scis diuis.aut Peleo & Thetidi aut certe diis:q ad nuptias celebrãdas ſe cõtulerant ceſſerũt:ablerũtq; poſt oĩum apparatuũ contẽplationẽ. Quæ q̃s picturas ſpectãdo. Expleta.

Vt ſimul ac noſtros inuiſent lumina colles:
Funeſtam antennæ deponant undiq; ueſtẽ
Candidaq; intorti ſuſtollant uella rudẽtes:
Quã primum cernẽs ut læta gaudia mente
Agnoſcam quũ te reducẽ ætas ,pſpera ſiſtet
Hęc mandata prius cõſtanti mente tenentẽ
Theſea ceu pulſæ uentorũ flamine nubes:
Aerium niuei montis liquere cacumen:
At pater ut ſũma ,pſpectũ ex arce petebat
Anxia in aſſiduos cõtollens lumina fletus:
Cum primum inflati conſpexit lintea ueli
Pręcipitẽ ſeſe ſcopulorum e uertice iecit:
Amiſſum credens immiti theſea fato:
Sic funeſta domus ingreſſus tecta paterna
Morte ferox theſeus:qualẽ mioidi luctum
Obtulerat mẽte ĩmemori talẽ ipſe recepit:
Quæ tamẽ aſpectãs accedẽtẽ mœſta caria
Multiplices animo uoluebat saucia curas:
At pater ex alia florens uolitabat inachus
Cum thyaſo ſatyroꝝ: & niſigenis ſileneis
Te querens ariadna: tuoq; incenſus amore
Quãtũ alacres paſſim lymphata mẽte furẽ
Eu oe bacchãtes eu oe capita ĩflectẽtes cbãt
Harum ps tecta quatiebãt cuſpide thyrſos
Pars e diuulſo iactabãt membra iuuenco:
Pars ſeſe totis ſerpentibus incingebant:
Pars obſcura cauis celebrabãt orgia ciſtis:
Orgia quæ fruſtra cupiũt audire ,pphani
Plangebant alii ,pceris tympana palmis:
Aut tereti tenuis tinnitus ære ciebant:
Multi rauciſonos efflabãt cornua bombos
Barbaraq; horribili ſtridebat tibia cantu:
Talibus amplifice ueſtis decorata figuris
Puluinar complexa ſuo uelabat amictu:
Quę poſtq̃ cupide ſpectãdo theſſala pubeſ
Expleta eſt ſanctis cœpit decedere diuis

satiata ē iuuentus thessala. Diuis. q paulo post ueniētes recipient Peneus: Doris Prometheus: Iuppiter: Iuno

Horrificans: horridū faciēs. Sub lumina. circa primū solis ortū. Vagi. nunq̄ eundē toto āno circulū seruā-
tis. nā singlis diebus singulos gyros cōficit: siue qđ ueri simillius ē: ut astrologi tradūt sol a prio pūcto cācri usq̄
ad primū capricorni pūctū sirmamēti raptu cēlū octoginta duos parallelos circulos designat: q numerus du-
os dies ad singulū parallelū cōsumi demōrat: uagū igit sole dixit p tot parallelos ānuo cursu trāseuntem. Quæ
pulsæ. uñ. s. Cachini. pro marino murmure posuit. Purpurea: rubicūda luce auroræ. Nam & ab Homero.
ροδοδάκτυλος ηὼς dcā est. Nātes: affluētes di
labātes. Vestibuli tecta idest uestibulum regiorum te
ctorum' ut sit hypallage: est autem uestibulum pria ia-
nuæ ps exterior camerato fornice ianuā tegens a uesta
dea dictū: ut Seruius: & Oui. scribūt. Macro. āt: & Gel
lius alias afferūt huius uerbi driuatiōes. A se q̄q̄ ua
go passim pede discedebāt. ordo ē q̄q̄ ped passim ua
go discedebāt a se. i. unus ab altero discedebat pedibus
errātibus: & passim uagātibus. Abitū: discessū. Peli.
pelion mons ē thessaliæ i cuius antris uersatus ē chirō
centaurus Achillis mīnus auus & ceptor: Saturni &
philires filius. Fœcūda aura tepidi fauo. paucis uer-
bis fauonii deriuationē: & naturalē uim tetigit. nā fauo
nius q & zephirus dr tepidus ē: dictus a fouēdo: qa fœ
cūdus ē & fouet cūcta i tris nascētia. ūde Lucretius au
rā genitabilē appellauit scribēs. Et referata uiget geni-
tabilis aura fauōi. Plexos. cōplicatos. Quis. p qb⁹.

Permulsa: dlinita. molle facta suauitatibus. Risit re
splēduit: cōplacuit: trāslatio ab hoie ad locū. Nam q ri
det facie resplēdet: & cōseq̄nter placet: cōtra tristis fac
es nubila & tenebrosa ē: iō displicet aspicientibus. Pe
neos: fluuius thessaliæ añ cūctos claritate ortus ex pin
do mōte iuxta gōphos iterq̄ ossā & olympū nemoro-
sa cōualls dfluēs qngētis stadiis dimidio eius spacio na
uigabilis: acceptisq̄ thessaliæ amnibus p tēpe: ad ertū
pendū pgredit: hæc ex Pli. atq̄ strabōe. Peneos noīa
tiuus græcus & ē zeugma. nā ab iseriori subaudit lin-
quēs. sit ordo. peneos linq̄ns uiridāria tempe adest. Pe
neū āt fluuiū a peneo oceāi & thethyos denoīatū fuisse
scribit Diod. siculus. Linq̄ns tēpe. nā ut scribit Pli. i pe
nei flūnis cursu tēpe uocant q̄q̄ miliū passuū lōgitu
dine & fermē sex latitudie ultra uisū hoīs attollētibus se
dextra leuaq̄ lenitē cōuexis iugis itus sua luce uiridāte
allabit peneus uiridis calculo: amœnus circa ripas gra
mīe: canorus auiū cōcētu. Doris. subaudit adest a su
piore: doris āt maris dea oceāi senis & thethyos filia:
Nereiq̄ uxor fuit ut cāit Hesio. legī & chloris dea flo-
rū q̄ lectio si pbet Mniosiū nō hēbit expōnē: itaq̄ ar-
bitror has duas dictiōes corruptas ac de iis ualde q̄rē-
dū. Mniosiū. Nereū. i. mare. Mniosius āt dr q̄si algæ
deus. Nā ὁ ἁλιὸς alga & σιὸς deus dr lōga dorica: fūt q legāt minosiū. i. mare cretēse a mioe rege: sed lectio
talis & expō pquā ridicula ē: nec uero sed a syllaba q̄ in Minoe lōga ē talē inter ptationē pbat. Nonacriis: ar-
cadicis a nonacri arcadico mōte: a quo arcadiæ ps nonacria dcā ē: fūt q nonacriā totā arcadiā dici putēt. mon
tis nonacrios meminit Pli. Celebrāda choreis nonacriis. cur dorida choreis nōacriis celebrāda dixerit Cat.
alii uiderit. Ille. peneus. Platano: platanus arbor trāsmaria umbraq̄ deliciis atq̄ cōuiuiis familiarissima: &
ūbraq̄ gra tm ex alieo petita orbe: de q̄ plura legito: si lubet apud Pli. Lēta sorore phaethō. sola cyrhode Aso
pi filia ut Pherecides & Eustachio senserūt: aut ut Ouid. & alii nri scribūt ex Climene genuit Phaetontē Aeglē
spēciā & phetusiā. Phaetōte āt i eridanū lapso atq̄ extīcto sorores eius pdcē fris fatū i padi ripis lugētes i ar-
bores populos cōuersæ sunt. ut Oui. metamorphosii elegāter explicuit. Vir. i decio tetigit. Nanq̄ ferūt luctu
cygnū phaeotontis amati. Populeas iter frōdes umbrāq̄ sororq̄ Dū canit: silēs tn apud Vir. ī bucolicis canit.
Tū phaetōtiades musco circūdat amaræ Corticis atq̄ alte pceras erigit alnos. Et notādū q̄ phaetō triū syllā
baq̄ ē: nec ullā hēt diphthōgū. Quū apd græcos scribat ut φαέθων Homerus ἠέλιος φαέθων ὑπὲρ ἀέρα
τέτι σκιόεντα. Varro tn teste sabio p Synæresin protulit inusitatissimā in talibus īris. Flāmati: pticipiū sine
uerbi substātia: ut Vir. Talia flāmato secū dea corde uolutās. Aeria: alta. Cupressu. Oui. scribit cyparissō pue
rū ab apolline amatū: i cā arborē sui nois mutatū. Seruius āt i georgicoq̄ prio ex Virgilii uerbis Diecturā sor
tasse ducēs cyparisso a syluano adamatū: & i arborē mutatū fuisse tradit. Hæc: has arbores. Vestibulū: ia-

Hi qualis flatu placidū mare matutino
Horrificās zephirus procliuas icitat undas
Aurora exoriente uagi sub lumina solis:
Quæ tardę primū clementi flamine pulsæ
Procedūt leuiterq̄ sonant plangore cachini
Post uento crescente magis increbrescunt:
Purpureaq̄ procul nantes a luce refulgent:
Sic tum uestibuli linquentes regia tecta
A sequisq̄ uago passim pede discedebant.
Quorum post abitū princeps e uertice peli
Aduenit chiron portans syluestria dona.
Nā qđcūq̄ ferē cāpi quos thessala magnis
Montibus ora creat: quos pp flumis undas
Aura parit flores tepidi fœcunda fauoni:
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis
Quis permulsa domus iucundo risit odore
Confestim peneos adest uiridantia tempe:
Tempe quæ siluæ cingūt super impediētes:
Mniosion liquens doris celebranda choreis
Nonacriis: nāq̄ ille tulit radicitus altas
Fagos: ac recto proceras stipite laurus
Non sine nutanti platano: lētaq̄ sorore
Flammati phetontis & aeria cupressu:
Hæc circum sedes late cōtexta locauit:
Vestibulū ut molli uelatum fronde uireret:
Post hūc cōsequitur solerti corde promethe⁹

nuæ regiæ pelei. Prometheus. Promethe⁹ Climenes & Iapeti filius Athlãtis menœtii epimetheiq; ſr̃ quũ Iouis ſacrificiorũ oſſeorũq; fraudibus decepiſſet: ignẽq; ab ætherea ſede furto ſubductũ mortalibus reddidiſſet Iouis impio ferrea cathena in caucaſo mõte ſcythiæ iteſtina eius agla aſſidue corrodẽte alligatus ad trigeſimũ annũ fuit ut Aeſchylus ſenſit. Quũ ãt iuppiter ut ſupius dictũ ẽ thetidis cõnubiũ pulchritudie ductus peteret: illo tpe parcæ cecinerũt fata q̃ ptici natura reg̃ uoluit: qcũq; Thetidis eẽt maritus eius filiũ pr̃na uirtute ſore clariorẽ: qd̃ ſolerti prudẽtia itelligens prometheus nõ uolũtate: ſed neceſſitate uigilãs auditũ Ioui nũciauit: Iupiter ãt huiuſmodi fatũ ueritus thetidiſq; cõnubiũ deuitans prometheo merita p beneficio rettulit gr̃am. eumq; uinculis liberauit ac thetidis & pelei nuptis itereſſe iuſſit: ſed nõ remiſit ſupplicũ qd̃ illi iurauerat. Nã memoriæ ſempiternæ gr̃a ex utraq; re. i. ex lapide & ferro prometheæ ſibi digitũ uicere iuſſit: q̃ poſtmodũ cõſuetudine hoies uſi quo ſatiſfacere prometheo uiderẽt ãnulos lapide ferroq; cõtuſos hr̃e cœperũt.

Veſtigia. ſigna. Extenuata: pene deleta & euaneſcẽtia ſanatiõe poſt aliquot ſolutiõis ãnos: aut ueſtigia extenuata. i. pedes attenuatos cõpedũ corroſiõe. Veteris pœnæ: ueteris ſupplicii: ad qd̃ Iouis æternũ ſore iurãtis iuſſu fuerat alligatus. Pater diuũ: Iuppiter. Cõiuge. Iunõe. Natis: filiabus: qd̃ tñ non placet. nã potius dixiſſet natibus: ſed cũ natis i. filiis Vulcano & Mercurio: cũ qbus & Venus itelligẽ Apolline atq; Pallade relictis. Vnigenã: minerua ex iouis cerebro unigenitam. ſola. n. ex iouis cerebro nata dr̃. Pallada cultricẽ ithyni. nam ut ſupra dictũ fuit pallas ẽ incola ſci ithyni qd̃ mineruæ uirginibus dõiciliũ ẽ arce athenieñſi Periclis opa pfectũ. Nã tecũ pariẽ ſoror aſpnata eſt. Apollo. n. & pallas aſpnati ſũt his nuptiis itereſſe: æſchylus ãt cõtraria ſenſu ſcribẽs Apollinẽ Thetidis & pelei nuptiis epithalamion ceciniſſe: ac uaticinatũ futurã ſœlicitatẽ qd̃ thetis apud æſchylũ multis uerbis cõqueriẽ. Qui. dii ſupius noiati. Infirmo. inſtabili nutãti ad fatorũq; cõfirmationẽ: aut geſtus cantãtiũ exp̃ſſit. Veridicos cantus: uera & fixa fata: cantus ãt uaticinia a cano qd̃ iterdũ eſt diuino: ut Ipſa canas oro & capiti cane talia demẽs Dardanio. Veſtis cãdida hic ẽ habitus parcarũ: fœlicia ſtatuẽtiũ fata: alii legũt q̃ſtus: ego uero ſenrio legẽdũ eẽ ueſtis candida.

Ora. limbo ueſtis extremitate. q̃ iſtita ẽt dr̃. Reſidebãt. repoſitæ erãt. alias reſidere ẽ ceſſare & ocioſũ eẽ: uñ reſides dicunt: iterdũ uero ſignificat qeſcere. Hor. iiii. odarũ: Bellũ reſedit p̃unus. Rite. d cõ ſuetudine ſua. Aeternũ laborẽ. fatũ æternũ & imutabile. Colũ antiq teſte Priſciãno idifferẽter ptulerẽt hic & hæc colus. uñ Catul. amictũ pticipiũ maſculino genere appoſuit. Deducẽs: dducere ppriũ ẽ mulieris filũ agẽtis ut ſenſit Iuuius exponẽs illd̃ uirgilianũ deductũ dicere carmẽ. Libratũ: ſuſpẽſũ aut immiſſũ. Mar. quã certa fuit librato dxtera telo. Turbine: impetu aut uolutiõe. Atq; ita decerpẽs æquabat ſpopus dẽs. Nentiũ muliebr̃ morẽ elegãter exp̃ſſit.

Morſa. hoc morſũ declinauit. Lanæ candẽtis. cãdidæ p fœlicibus fatis deducẽdis. Calathiſci. hic calathus eius diminutiuũ calathiſcus forma græca: ut ſyrus ſyriſcus. Virgati: uirgis cõtexti. Diuino. uaticinãte diuinãte: ut Oratius. diuia mota anus urna. Perfidiæ: falſitatis mẽdacii. O decus eximiũ. Hoc ẽ parcarũ epithalamiõ canẽtiũ uaticiniũ ſup thetidis & pelei nuptiis factũ: quo Achillẽ fortiſſimũ ex illis oriturũq; ac plurimas de troianis ſtrages daturũq; eẽ canũt. Thetidis ãt & peleos epithalamion cecinit Apollo: & pene oĩa q̃ hic a pcis dicunt̃ p̃dixit: ut ſcribit Claudianus. Nato: pp filium Achillẽ claros honores adeptũrũ. Columẽ: p̃ſidiũ aut tutelã: & ẽ ordo o peleu clariſſime nato decus eximiũ augẽs æmathiæ columẽ accipe. i. itellige. Amathiæ: Macedonia ut Iuſtinus ſcribit añ a noĩe æmathionis regis cuius p̃ria uirtutis expimta i illis locis extãt: æmathia cognoiata ẽ: prius æmathiã fuiſſe dictã teſtat̃ Pli. Luc. ãt æmathiã macedoniã theſſaliã & pharſaliã p eadẽ p̃uincia idiſtincte poſuit. Quũ apd̃ Pli. Stranbonẽ atq; alii

Extenuata gerens ueteris ueſtigia pœnæ
Quã quõdam ſilici reſtrict⁹ mẽbra cathena
Perſoluit pẽdens e uerticib⁹ præruptis:
Inde pater diuum ſãcta cum cõiuge natiſq;
Aduenit cœlo te ſolum phœbe relinquens:
Vnigenãq; ſimul cultricem mõtis ithyni
Palladã: nã tecum pariter ſoror aſpernata ẽ:
Nec thetidis thedæas uoluit celebrar̃ iugaliſ:
Qui poſtq̃ niueis flexerunt ſedib⁹ artus:
Largę multiplici cõſtructę ſunt dape menſę:
Quum iterea ifirmo quatientes corpa motu
Veridicos parcæ cœperunt edere cant⁹:
His corp⁹ tremulũ cõplectẽs undiq; ueſtis
Cãdida purpureis ramis intexerat ora:
At roſeo niueæ reſidebãt uertice uittæ:
Aeternũq; man⁹ carpebãt rite laborem:
Leua colum molli lana retinebat amictum:
Dextera tum leuiter deducens fila ſupinis
Formabat digitis: tum ꝓno ĩ pollice torquẽs
Libratum tereti uerſabat turbine fuſum:
Atq; ita decerpens æquabat ſemp op⁹ dens:
Laneaq; aridulis hęrebãt morſa labellis:
Quę pri⁹ i leui fuerant extãtia filo:
Ante pedes autem cadentis mollia lanæ
Vellera uirgati cuſtodibãt calathiſci:
Hæ cum clariſona pellentes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata:
Crimine perfidię qd̃ poſt nulla arguet ætas.
O dec⁹ eximium magnis uirtutib⁹ augens
Aemathiæ columen peleu clariſſime nato:
Accipe qd̃ leta tibi pãdunt luce ſorores
Veridicũ oraclũ: ſed uos quæ fata ſequũtur:

Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Aduenietꝫ tibi iã portans optata maritis:
Heſperꝰ aduenietꝫ fauſto cum ſidere cõiunx
Quę tibi flexo aio mentis pfundat amorẽ:
Languidulo ſcꝫ paret tecum cõiũgere ſõnos
Lenia ſubſternẽs robuſto brachia collo:
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Ñulla domꝰ unq̃ tales cõtexit amores
Nullus amor tali cõiunxit fœdere amantes
Qualis adeſt thetidi qualis cõcordia peleo.
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Naſcetur uobis expers terroris achilles:
Hoſtibꝰ haud tergo: ſed forti pectore notꝰ
Qui perſæpe uago uictor certamine curſus
Flammea præuertet celeris ueſtigia ceruæ.
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Nõ illi bello quiſq̃ ſe cõferet heros
Quũ phrygii teucro manabũt ſanguine riui
Troicaq; obſidens lõginquo mœnia bello
Periuri pelopis uaſtabit terti⁹ heres.
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Illius egregias uirtute: claraq; facta
Sępe fatebuntur gnatoꝝ ĩ funere matres
Quũ ĩ cinerẽ canos ſoluẽta uertice crines:
Putridaq; ifirmis uariabũt pectora palmis
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Nãq; uelut denſas ꝓſternẽs meſſor ariſtas
Sole ſub ardenti flauentia demetit arua
Troiugenum ifeſto ꝓſternet corpora ferro
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Teſtis erit magnis uirtutibꝰ ũda ſcamãdri:
Quę paſſim rapido diffunditur helleſpõto
Cuiꝰ iter cæſis anguſtans corpoꝝ aceruis
Alta tepefaciet ꝓmiſta flumina cędę:
Currite ducẽtes ſubtegmina currite fuſi:
Deniq; teſtis erit morti quoq; reddita pręda
Quũ terræ excelſo coaceruatũ agere buſtũ
Excipiet niueos pcuſſe uirginis artꝰ.
Currite ducentes ſubtegmina cuirite fuſi:
Nã ſimulac feſſis dederit fors copiã achiuis
Vrbis dardanię neptunia ſoluere tecta
Alta polyxenia madefient cæde ſepulchra
Quæ uelut ancipiti ſuccubẽs uictima ferro
Proiiciet truncum ſubmiſſo poplite corpꝰ:
Currite ducẽtes ſubtegmina currite fuſi.

os mꝫſos geographos theſſalia ſit ab æmathia diuerſa. Catul. itẽ æmathia ꝑ theſſalia dixit. Læta luce. fœlici die nuptiali. Sorores. Parcæ. Sed uos: apoſtrophe ad fuſos fata nentes. Currite: ꝓpere uoluite. ẽ ãt uerſus itercalaris ſepiſſime repetitus. Subtegmina: ſtamia uel pẽſa. Heſperus. Nã ut ſupius ẽt alio epithalamio dixit poeta ueſpuna. hora noua nupta ad uirꝝ ddu cebaꝫ. Portans afferẽs. Optata maritis. Deſideria uobis nouis cõiugibus. Fauſto: fœlici. Sideꝝ: diſtat n. q̃ ſidera te excipiãt. Aio fle. in tua uota inclinato & iã placato. quũ añ abhorreret a cõiugio. Paret: appet & iſtituat. Languidulos. ab effectu: qa faciũt hoies lãguidos. Lænia nitida mollia. Subſternẽs: ſupponẽs ut Tibul. Huic tu candẽtes humero ſuppone lacertos. Et magnæ regũ deſpiciant ꝯopes. Tales. tã pares: tãq; fœlices. Tali ſœ. tã fida cõiunctiõe. Expers ter. ipa uidus: magnaius: ut Magnaium æacidẽ formidatãq; tonãti. Progenię. canit Papi. Notus: noſcẽdus. ſed notus dixit poeta ex pſõa ſua. Præuertet ce. ue. cer. hoc ĩ hõero legit. πεφηνεν πο δαος ωκυς αχιλλευς.

Flãmea. uelocia. nihil. n. uelocius igne. Veſtigia: pedes. Phrygii ri. xantus & ſimois: hoc itẽ ex homero ſũ pſit. Obſidens: media ſyllaba ꝓducta ex ob & ſido.

Lõginquo. ꝓ longo & ſere decẽnali. lõginquũ ãt magis de locoꝝ diſtãtia dr̃ q̃ de tpe: ut lõginq̃ puincia idia ſcriaq; dr̃. Tertius hæ. pe. Agamẽnon a pelope tertius. nã pelops tãtali filius thyeſtẽ & Atreũ gẽuit. ex Atreo nati ſũt Agamẽnon & Menelaus. Periuri. qa piurio ꝺcepit Myrthillũ ĩ Hippodamiæ certamie: ut fabulæ tradũt: hiſtoriæ ãt ueritatẽ legito apud Diodoꝝ ſicu lũ circa qntili. finẽ. Mres. troianæ mulieres. Putrida anilia. Variabũt. liuore pcuſſionibuſq; maculabunt. Scamãder troiæ regiõis ẽ fluuius: tres. n. fluuii ex quo dã idæ colle oriunt. Scamãder: grãicus: & eſapus. Sed duo poſteriores ĩ ſeptẽtrionẽ & ꝓpontidẽ tẽdunt. Scamãder uero ad occaſũ diſcurrit: diſtatq; ab illo uiginti ſtadiis. Scamãdarius itẽ prius appellabaꝫ Hectoris ſilius: qui poſtea Aſtyanax dictus fuit: ut ſcribit Home.

Quæ paſſim ra. diſ. hell. Nã ut Strabo deſcribit: ſcamãdri oſtiũ in helleſpontũ prũpit. Tepefaciet: ſecũ dã ſyllabã ꝓduxit licent: quũ ubiq; apd alios auctores naturaliꝫ corripiaꝫ. Buſtũ. achillis ſepulchrũ: apud ſigæũ troiæ oppidũ extructũ: fuit itẽ ibi achilleũ oppidũ iuxta tumulũ achillis a mitilenæis cenditũ ut teſtat Pli

Terræ. ex. ag. alii legũt eres buſtũ excelſo aggere.

Virginis: polyxenæ. achillis. n. polyxenæ amore capti ac paridis dolo perẽpti umbra ſæpe græcis ad troiã adhuc bellãtibus appuiſſe ferũac petiſſe polyxenæ mõte ſuis umbris & manibus parẽtari debeꝫ: qđ capta troia pyrrhus pius filius polyxena ad pẽs tumulũ ducta executus ẽ. Feſſis. lõgo bello fatigatis: hinc Oratius. Et adẽptus hector tradidit feſſis leuiora tolli Pergama graiis. Vincla: coagmẽtationes ſũcturas & lapidũ cõpages. Neptunia: neptuni manibus facta. Tuncũ. truncatũ. Quaꝝ. cõcluſio. Cõiunx: maritus peleus.

Nõ il. nu. ſenſus ẽ. nutrix thetidis mane nõ ãplius ad thetidẽ afferret ſtamina nenda: neq; illã circũdabit pẽſis glomerandis qa non ãplius ſit puella: ſed iã facta ſit maxima matrona. Orienti luce. primo mane. Circundare. circũſepire: nã ita ſolẽt plerũq; nutrices ſuas alũnas multis fuſis deglomerãdis circũdare. Heſterno filo. heſterna die facto. Coluũ: geniduus pluralis

est trisyllabus a quarta declinatione: aliter non stat uersus. rebit unq; pp ullā filiæ suæ cū uiro discordiā: aut pp sepatā a uiro nocturno āplexu secedet thetis. Secubitu. sepato pcul a uiro cubitu. Secubare ē seorsū & pcul cubare. Mittet: p dimittet: nō. n. despabit de nepotū generatiōe ob aliquē filiæ a uiro secubitū. Parcæ: a ptu dictæ. Præsentes nanq; ante domos. moralis totius carminis conclusio: moralisq; rō: cur sit credendū hūanis cœtibus deos olim interfuisse: ac tandē mortales sceleribus cōtaminatos deseruisse. Pietate: Iustitia: cuius has facit ptes Plotinus innocentiā concordiā: amicitiā: pietatē: religionē: affectū: humanitatē: Cl. addit fidē & ueritatē. Spreta: abhoibus cōtēpta. Sic Ouid. Nōdū iustitiā sacinus mortale fugarat. Centū currus: certamina olympica dicit. Terra. p terrā. Tēplo sul. tēplū olympiū itelligit. Liber uagus: aut qa sp cū sua turba uagat: aut qa uagans totā asiā & pser tim indiā peurrisse fert. Euātes: bacchantes. Vertice sūmo parnasi. nā ut scribit Luca. Et quantū occiduo im sum motus eoo Cardine pnasus gēino petit æthera colle. Mōs phœbo bromioq; sacer cui numine misto Delphica thebanæ referūt trieterica bacchæ. In phocide regiōe boetiæ adiuncta parnasus poetarū carminibus celeberrimus ad occiduos phocidis mōtes locatus ē: eius latus in occasū p spectās loeri & ozolæ possidet. australe uero delphi. locus sane petrosus & theatri formā hēns in eius cacumine tēplū surgit & oppidū. Pli. āt scribit iterorsus liberæ oppidum delphi sub mōte parnaso clarissimi in terris oraculi apollinis: plura strabo addit: Tortelli deliramēta pene anilia de parnaso eiusq; iugis meminisse piget: Tātū hoc addidisse mihi sit satis heliconē monte a parnaso sepatū esse in boetia: citheronē uero i eadē boetia saltū fabulis carminibusq; celebratū ac ppe thebas finiri: ut ex strabōe: Mella: Plinioq; legit. In letifero certamīe. ut sæpissime fecit i bello troiano teste Homero. Hera tritonis rapidi: pallas tritonia appellata est: ut scribūt Mella: & Lucanus a tritone fluuio aphricæ. Diodorus āt siculus ēt hoc testat. Sed alio in loco ait: tradūt pallade in creta ex ioue apud fontes tritonis fluuii ortā ex quo tritonia dicta. Rhamnusia: Nemesis dea fuit apud antiquos cōtra supbiā & odiū culta: dicta rhānusia a rhānūte uico attico. ubi eius statua agoracrini parii & phidiæ discipuli opus: ut testis ē Pli. & strabo: q addit plerosq; scisse id opus fuisse diopiti. legito plura apd Pli. li. xxxvi. ca. v. Hæc nemesis i agro cizyceno culta pistanti tēplo: qd adrastus cōdidit. inde & ibi adrastia regio: & adrastia dea dicta est. legito strabonē in. xiii. Nemesis āt latino noie ca ret: qq; qdā fortunā esse autumāt. Nā & fortunæ & nemeses eadē ptās idēq; numē ūr: ut hic apud Cat. suspicari licet Nemesin āt pro iustitia hic accipere possumus ut apd Hesiodū inuenimus. αἰδὼς καὶ νέμεσις μετάφυλον ἶφι γυναικῶν ἐς πολυάνθρωπον θνητῶν ἔλθωσι καὶ ἀθανάτων μετὰ φῦλα. Alii tamē hoc in hesiodi uersu aliter interptant nemesim: sed Catulli carmina sēntia iudicāt quo de numine itellexisse hesiodū arbitrari debemus cū dicat pudor & nemesis iuerūt ad immortalium cœtum relinquentes homines: & Catul. Sed postq; tellus scelere est imbuta nefando Iustitiamq; omnes cupida de mente fugarūt. Sic & Ouid. Nondum iustitiam sacinus mortale fugarat Vltima de supis illa reliqt humis: & Iuue. de iustitia: de pudore seu pudicitia: & iustitia inquit: Paulatim deide ad supos astræa recessit: Hac comite atq; duæ pariter fugere sorores. Perfudere mānus. Sic & Ouid. Viuitur ex rapto nō hospes ab hospite tutus. Nō socer a genero fratrū quoq; gratia rara est. Imminet exitio uir coniugis: illa mariti. Filius ante diem patrios inquirit ānos. Victa iacet pietas: & uirgo cæde madentes Vltima cælestum terras astræa reliquit. Optauit genitor: ut de Catilina refert Salustius. Ignaro mater: ut Iocasta oedipodæ filio. Scelerare: sceler contaminare ut Parce pias scelerare manus: in tertio Vir. Penates diuos. Qui sint dii penates Macrobius li. iii. cap. v. ac

Mœsta. pu. dis. Sensus est. nec mater thetidis mœ
nō. n. unq; a uiro discordabit aut ab eius

Quaē agite optatos aīs cōiūgite amores
Accipiat couiunx fœlici fœdere diuam.
Dedatur cupido iā dudū nupta marito.
Currite ducētes subtegmina currite fusi:
Non illam nutrix orienti luce reuisens
Hesterno colum poterit circūdare filo:
Currite ducētes subtegmina currite fusi:
Anxia nec mater discordis mœsta puellæ
Secubitu charos mittet sperare nepotes:
Currite ducētes subtegmina currite fusi:
Talia præfantes quondam fœlicia pelei
Carmina diuino cecinerūt pectore parcę:
Præsētes nāq; āte domos inuisere castas
Sæpius: & sese mortali ostendere cœtu
Cœlicolæ nondū spreta pietate solebāt.
Sæpe pater diuū tēplo ifulgēte reuisens.
Annua dum festis uenissent sacra diebꝰ
Cōspexit terra centum procurrere currus
Sæpe uagus liber parnasi uertice sūmo
Thyadas effusis euantes crinibus egit:
Quū delphi tota certati ex urbe ruētes
Acciperent lœti diuum fumātibus aris.
Sæpe in lœtifero belli certamīe mauors
Aut rapidi tritōis hera aut rānusia uirgo
Armatas hoiū ē presēs hortata cateruas
Sed postq; tellus scelere ē imbuta nefādo:
Iustitiāq; omnes cupida d mēte fugarūt
Perfudēr manꝰ fraterno sāguine fratres:
Destitit extinctos natꝰ lugere parentes:
Optauit genitor primæui funera nati.
Liber ut inuptæ potiretur flore nouercæ
Ignaro mater substernēs se impia nato:
Impia nā uerita ē diuos scelerare penates:
Oia fāda: nefanda malo pmixta furore
Iustitiā nobis mentem auertere deorū.
Quare ut tales dignantur uisere cœtus.
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

curate docet: Auertere.remouerunt:fugauerunt q. Iustificā benefică.nā bonitas & benignitas: seu liberalitas dicitur: q̄ sunt inter iustitiæ ptes. Mente.uoluntatē. Tales:tam sceleratos. Contingi:uideri.nā tangere tā ad oculos & aiam q̄ ad manus relatū inuenitur: ad aium ut Papinianus in achilleide. Nec solos tāgit atridas Iste dolor: Ad oculos ut hic Catullus. ad manus latissime patet. Lumine:aut uisu:oculo:aut certe luce clara: nam nymbo aut nube septi se adesse significant. Ad ortalum.

e T si me assiduo confectum cura dolore. Hæc tertia totius opis pars elogos tm̄modo continet. nā supius dictum est. Hoc opusculū tris ī partes a poeta distinctū ur. in lvrica carmina: in hexametra: siue heroica: & in elegos. scribit āt hanc primā elegiam ad ortalū familiarē suū excusans se multis curis ex fratris morte susceptis iplicitū musis carminibus operā dare non posse: ac obtempatur tī eius petitioni quo ad possit fatet. Petierat.n. Ortalus a poeta: ut Callimachi elegiā beronicæ comæ: fabulas continentē latinis uersibus interpraetur: qđ se factur poeta: & si curis affectū pmittit: ne Ortalus aut causa sua laborē suscipe noluisse aut petita negligentē amici obitū fuisse suspicaretur. Dura.mœror ex fraterna morte susceptus.

Ad Ortalum.

e T si me assiduo ꝯfectū cura dolore
Seuocat a doctis ortale uirginib9
Nec potis ē dulces musar ex pmer fœt9
Mēs hoium tātis fluctuat ipsa malis:
Nāq; mei nup letheo ī gurgite fratris
Pallidulum manās alluit unda pedē:
Troia rhœtreo quē supter littore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis:
Alloq̄r: audiero nūq̄ tua uerba loquētē
Nunq̄ ego te uita frater amabilior:
Aspiciā post hac ac certe semp amabo
Semp mœsta tua carmina morte legā:
Qualia sub densis ramor ocinit umbris
Daulias asumpti fata gemens itylei.
Sed tamē ī tātis mœroribꝰ ortale mitto
Hæc expressa tibi carmina battiadæ:
Ne tua dicta uagis ne q̄q̄ credita uentis
Effluxisse meo forte putes animo:
Vt missum spōsi furtiuo munere malum
Procurrit casto uirginis e gremio.

Doctis uirginibus. a musis ois scientiæ psidibus. Seuocat: remouet sepat. Musar duces sœtus: q̄si est uersuum seu carminū diffinitio: carmina.n. sūt musar sœtus. Fluctuat. æstuat: cōcutitur: uexat. Hoium mēs: non solū mea mens: sed cuiuscūq; hoi tantis malis q̄ta sunt mea cōmouet: atq; pturbatur aius. Tantis: q̄tis mea turbat. Nāq; nup letheo ingurgite fris: ordo ē: nāq; manās unda pallidulū pedem mei fratris alluit nup in letheo gurgite: p q̄d significat fratrē suū apud troiā extinctū iam ad inferos descendisse. Catullus.n. ex bithvnia in italiā reuertens fratrē in phrygia relictū paucis diebus post imatura morte raptum amisit: cuius nunc interitū mœrore testat. Letheo gur. nā q ad inferos descendebant securos latices & longa obliuia potare aueteribus putabant: aut lethæū gurgite p stygia palude ultra quam aiæ portant Charontis cymba posuit: lethē fluuium ēt scribit Luc. & strabo & Pli. in cyrenaica regione aphricæ. Svlius āt ithalicus in primo lethen scribit in hispania: legito suprascriptos auctores de lethe ī hispania scribentes: Svlius in primo. Q uiq; sup granios lucentes uoluit harenas Infernæ referens populus obliuia lethes. Troiā: trisyllabū adiectiuū est: ut Vir: Et troia gaza pundas. Littore rhæteo: rhæteū troiæ oppidum est in colle situ unde rhætea littora dicta sūt Aiacis sepulchro maxime illustria: hæc ex Plinio strabone: mella dicunt: Luc. Et graio nobile bustū Rhæteum. Audiero nūq̄ tua uerba loq̄ntem. Nūq̄ ego te uita frater amabilior: & ordo est. o frater amabilior uita: nūq̄ audiero tua uerba: nūq̄ te loq̄nte post hac aspiciā. Carmina: meos uersus: q deberent alioquin cantari: Mœsta: mœrentia pp mortem tuā. Q ualia sub densis. Artificiosa similitudo pathos mouendi cā: hinc tractū illud uirgilianū de Orpheo. Q ualis populea mœrens philomela sub umbra Amissos sœtus q̄ritur. Dauliaſ: progne pandionis filia: uxor q; Terei thraciæ regis in auē luscīniam cōuersa: notissima est apud Oui. fabula: cuius historiam ueritatē Thucidides in. ii. historiar libro demonstrat. Nā Tereus non in thracia: ut nři scribunt: sed dauliæ rex fuit: aulidēq; in phocide siā tenuit: est aūt daulia siue daulis in finibus boetiæ ad parnasū montē pauliſp ad orientē scm delphos oppidū: ubi Thereum thracē regnum tenuisse aiunt: est igit auis q̄dam: quæ a græcis Ἀηδών dr: & ga progne ab athenis dauliā trāsiens ibi cū uiro tereo hitauit: iō simile & oppidi & auis nomen locū fabulæ dedit. Daulis prius appellatū est id oppidum ut est apud homer: a posterioribus daulia dictum: Sane non ignorandū quosdam sensisse terei scelera: mutationeq; illor oium in aues factas eē Dauliæ sed Pli. & solinus scribunt q; bizia est arx regū thraciæ a terei nefasto crimine inuisa hirūdinibus. Itylei. itvs & itvleus dictus est prognes & terei filius ιτύλεύς. Proper. ī. iii. Increpet absumptū nec sua mater itvn. Fata. dilacerationē. Absumpti: Consūpti: extincti. Exsīsa: ad uerbū fere conuersa & interpstata. Battiadæ. Callimachus a Batto cyrenar rege: ac conditore fuit: ut ipse de se scripsit originē consecutus. Aristeus.n. cognomine battus cyrni filius condidit cyrenē in aphrycæ australi littore: uocauitq; cynerem a cyrene puella ab Apolline ex thessaliæ monte peleio rapta: & in illā regionem deportata. Inde regio cyrenaica uocata eadē pē tapolitana dicta illustrat Ammonis oraculo: de his plura legito apud Iustinū & de regionis situ apud Pli. Strabo āt scribit. Cyrenē condidere thereiq; ex laconica profecti theran insulā coluerunt. Thera olim calisto dicebat: ut Callimachus ait. Noīe calisto primū: sed postmodo thera Dicta fuit tellus urbis origo meæ: Illd quoq; ala duertendum ur q; quam insulam therā Strabo & Callimachus appellant. Iustinus theramē uocatā refert. Battiadæ. Callimachus a batto oriundus patria cyrenæus poeta: simul & grāmaticus studiosus fuit: ut scribit

Strabo. Quidam Strabonis uerba negligenter accipientes dicunt duos fuisse callimachos unū poetam: alterum uero grāmaticum: quū idem Callimachus & grāmaticus: & poeta fuerit. Hic Callimachus poeta nō diu post primi belli punici initiū alexandriæ apud ptolemæū regem celebratus fuisse dr ab. A. gellio li. xix. Spō si. amantis: qui cupit illius puellæ fieri sponsus: ut maritus dr non mī qui est: sed ēt qui esse cupit. Virg. Quos ego sum totiens iā dedignata maritos. Virginis: amicæ puellæ: quā adamat adolescēs: hæc similitudo cā ornandi tendit ad obliuionis iprudentiā ostendendā. Huic: uirgini: cui pomū imprudēter excidit. Oia q magni dispexit lumina mūdi. Hæc sunt carmina ex Callimacho a poeta translata: & Ortalo petenti promissa tandēq; donata: in qbus a callimacho exposita fuerat criniū Berenices historia: siue fabula hmōi. Quū ptholemeus berenicē ptolemæi: & Arsinoīs filiā sororemq; suā duxisset uxorem ac paucis post diebus Asiā oppugnatum pfectus eēt uouisse Berenice dr. Si uictor ptolemeus rediisset se detōsuram crinē suum: quo uoto dānatos crines i Veneris Arsinoes consecratos dispositt tēplo: eos quoq; postero die non cōparuisse ferūt. qđ quū rex ægre ferret: Conō samius mathematicus cupiens regis inire grām dixit crinē iter sydera uideri collocatū: & quasdā uacuas a figura septem stellas ostendi qs esse crinē fingeret. Hanc Berenicē nonnulli cū callimacho dixerunt equos alere: & ad olympia mittere solitā. Alii dicunt hoc amplius ptolomæū Berenices patrē multitudine hostiū pterritum fuga salutē petiisse. filiam āt sæpissime consuetā insiluisse in equū & reliquam exercitus copiā constituisse cōplurescq; hostiū interfecisse: reliquos in fugā conieciss̄e. Addit āt his Callimachus Berenicen magnanimam fuisse. Heratosthenes uero his amplius dicit eā uirginibus lesbiis dotē cuiq; relictā a parēte: quā nemo soluerat iussisse reddi. Hi crines igit̄ Berenices septē stellis consigurati a Conone ad leonis caudā in triāgulo sunt collocati. Hæc oia a callimacho i regis cui gratus erat grām & assentationē conscripta Catullus non minus ingeniose q̄ eleganter interpretatur. Apud callimachū igit̄ coma: uel crinis Berenices sic logtur Catullo interpte. Oia q magni dispexit lumina mūdi. ordo est. ille Conon q oia lumina mundi dispexit: quiq; compit ortus: & obitus stellarū: ac ut solis nitor obscuretur: & ut sydera certis tpibus decedant: atq; ut triuiā sub latmia saxa relegans dulcis amor deuoceta gyro aerio. idem ēt me cæsariem uidit in cœlesti munere e Berenicæo uertice clare fulgentē. Dispexit. disquisiuit per ueritatē discreuit ac dignouit. Virg. Nec auras Dispiciunt clausi tenebris & carcere cæco. Terentius in andria. Iā aliquid dispiciā.

Mūdi: cæli: ut Pli. Mundū & hoc qđ noīe alio cœlū appellari libuit: Rapidi: uelocis. Vir. geor. Si uero solem ad rapidū lunasq; seqntes. Ordine respicies. Obscuret. eclipsin patiat. Rationem defectus utriusq; solis. s. & lunæ primus Romani generis inuulgus extulit Sulpitius gallus: q consul cū. M. Marcello fuit: sed tunc tribunus militū sollicitudine exercitu liberato pridie q̄ pses rex superatus a Paulo est concionem ab iperatore productus ad pcinendam eclypsin mox ut cōposito uolumine: Apud græcos āt inuestigauit primus omnium Thales milesius olympiadis. xlviii. anno quarto prædicto solis defectu: Qui sub Halyatte rege factus est urbis conditæ. anno. clxx. legito apud Plinium. Cedant: discedant ex aspectu nostro: neq; amplius p certa tpa nobis appareant. Amor: Endymion lunæ fuit amator: ut fabulæ pfuaserunt & Cicero in primo tusculanarū scribit: latmos cariæ mons est: in quo Endymion lunaribus pnoscēdis cursibus a luna sopitus fuisse tradit̄. Nā ut Pli. scribit luna mō humilis modo excelsa est: & ne id quidē uno modo sed alias admota cælo alias contigua montibus nunc in aglonem elata nunc in austros deiecta. Quæ singula in eā deprehendit primus hoium Endymion: & ob id amore eius fama traditus. Conon: duos conones memoratu dignos fuisse cōperio. Alterū claro athenienſium ducē a Iustino æmilioq; probo egregieq; laudatū: Alterū illustrē astrologum natione Samium. De quo hic Catullus agit: & multa sunt a me supius cōmemorata. Berenicæo uertice: ex capite berenices reginæ ΒΕΡΕΝΙΚΗ græce scribitur: unde apparet error illoꝝ: q aut Beronice p o in secūda syllaba scribunt aut Bernice trisyllabū legi debere sentiunt. Illa Berenice. Multis deaꝝ: multis deabus græca constructio. p multas deas intelligere possumus uenerē amoris & coniugii pſidē: Iunonem nuptiarū & matrimonii curā habentē: ac palladē deam belloꝝ: qbus ptolemæus Berenices maritus detinebat: & grās item q̄ amoris & beni uolentiæ fautrices sunt. Auctus potentior: ac fœlicior factus. Qua rex tēpestate: codices deprauati habent quare ex tempestate: cum sit legendū qua rex tempestate: & ē sensus: & ordo. Berenice pollicita est cæsariem suam fulgentē ea tempestate: qua rex Ptolemæus auctus nouo sororis Berenices matrimonio iuerat uastatū assyrios secū afferens amoris coniugalis signa. Protendens: ad cœlū eleuans. Qua tempestate: quo tēpore.

Q đ miserę oblitę molli sub ueste locatū
Dum aduentu matris ꝑsilit excutitur:
Atq; illud ꝑno præceps agitur decursu
Huic manat tristi cōscius ore rubor:
Omnia q magni dispexit lumina mūdi:
Qui stellaꝝ ort9 cōperit atq; obit9:
Flāmeus ut rapidi solis nitor obscuretur
Vt cedant certis sydera temporibus:
Vt triuiā furtim sub latmia saxa relegās
Dulcis amor gyro deuocet aerio:
Idem me ille conon cœlesti munere uidit
Et berenicæo uertice cæsariem:
Fulgentem clare quā multis illa dearum
Leuia ꝑtendens brachia pollicita est.
Qua rex tempestate nouo auct9 hymenæo
Vastatū fines iuerat assyrios:
Dulcia nocturnę portans uestigia rixæ:

Vestigia: signa intemperati amoris morsus unguiumq; uirgineorum signa. Dicit & notas quas puella marito primitias uiolenter auferenti infixerat pro pudicitia pugnās. Nocturnæ rixæ: coitus: ut Virg. Bella nocturna dixit: At non in uenerē segnes nocturnaq; bella. Exuuiis uirgineis. pudicitiæ uirgineæ expoliatione: & ul

ctoria: qua potitur maritus primo cum sponsa congressu. Est ne nouis nuptis odio uenus. tacita ē quæstio ad id quod dixit nocturnæ rixæ spolia pugnant ne aut rixantur nouæ nuptæ cū sponsis suis pp Venerei coitus odium habent ne odio Venerem. Frustrantur. uana ne faciunt parentū gaudia nouæ nuptæ. Gaudia. nuptias: & coniugia filiaꝝ. Falsis. fictis simulatis. Vbertim. abundanter. Non. subaudias falsis lachrymis frustrantur parentum gaudia: Sed ueris lachrymis gemunt: & est responsio facta obiectioni. Ita me dii iuerint. iurisiurandi modus est. Vera gemunt. s. nouæ nuptæ: per parenthesim legantur hæc duo uerba: Notanda est prima syllaba: quam licenter corripuit in hoc uerbo iuerint: iuerint āt pro iuuerint per syncopen ut audierint pro audiuerint. Id. s. quod uera gemunt. Nouo uiro. marito Ptolemæo. Tu. o regina berenice. Lusti. pro luxisti. Orbum. marito priuatum. Cura. quam de uiro absente cōcepisti. Vt. quando postq̄. Ereptis sensibus. propter mētem: & animum mœrore oppressum propter mariti & fratris discessum. Magnanimā. sic & callimachus magnanimam appellauit teste hyginio: qm̄ patrem hostium multitudine perterritum: ac fugientem in equum insiliens protexerit: & exercitus paterni reliqas cōstituerit: plurimosq̄ hostium tum interfecerit tum in fugam cōiecerit. An ne bonum oblita es. comæ cōsolatio ad dominam suam Bereniceen. Fortior auis. auspicium potētius nihilo q̄ sit hoc cōiugium regium & fraternum. aut fortior: ideo dixit: qm̄ inter multas aues apparentes auspicium a fortiori auebatur: De auspice nuptali busq̄ auspiciis superius dixi in Iuliæ & Manlii epithalamio. Mittens. dimittens: Mœsta uero dixit ne uideretur præ impietate atq̄ feritate uiꝝ a se libenter dimisisse. Quæ. qualia q̄ tristia. Iuppiter. uocatiuus per exclamationē. Tristi. tibi Berenice. Mutauit. a rixa nocturna ad tantam erga fratrem pietatem: ut eius absentiam tanto mœrore prosequaris. Tātus. tam potens. An subaudias causa est: ut sit sensus an aliquis deus te mutauit: an cā tam subiti mœroris ē: q̄ amantes amātium absentiam moleste ferunt. Plau. in gurg. Aie mi pro cul amantē abesse haud consentaneū est. Pro cūctis. unū pro abundat: ut sit ordo atq̄ cunctis diuis pollicita es pro coniuge dulci: aut pro cunctis diuis. i. ante omnes diuos: nam pro interdum significat ante: ut pro templo ante templum. Asiam. assyriam asiæ partem. Quis. pro qbus. Fastis. uotis nūcupatis. Dissoluo. per diæresim quatuor syllabas fecit. Digna ferat. sensus est cum superioribus continuatus: sic ordo est iuro tuum caput: quod si quis iniuriter. & falso adiurare auderet ferat supplicia digna suo periurio: est āt iurisiurandi facti affirmatio. Quod. caput tuum. Inaniter. falso: uane. Ferat. patiatur: digna conuenientia suo periurio. Sed qui se fer. po. esse. pa. continuatur sniā cum superioribus. sic ego inuita cessi de tuo uertice: sed ferro me tondēti resistere nequiui: quoniam nemo auderet pari duricia resistere ferro quo durius est fere nihil.

Quam de uirgineis gesserat exuuiis:
Est ne nouis nuptis odio uen⁹ atq̄ pentū
Fruſtrantur falsis gaudia lachrymulis:
Vberti thalami quas itra limia fundunt:
Nō: ita me diui: uera gemunt: iuerint.
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuisente nouo prælia torua uiru.
Et tu nō orbum iusti deserta cubile
Sed fris cari flebile desidium:
Quū pēit⁹ mœstas exedit cura medullas
Vt tibi nunc toto pectore sollicitæ
Sēsib⁹ ereptis mēs excidit: atq̄ ego certe
Cognorā a pua uirgine magnanimam:
An ne bonū oblita ē facin⁹ q̄ rīgiū adepta
Cōiugium: qd nō fortior auxit auis? (es
Sed tū mœsta uiꝝ mittēs q̄ uerba locuta
Iuppiter ut triſti lumia sæpe madēt. (es
Quis te mutauit tāt⁹ de⁹: an qd amātes
Nō lōge a charo corpe abesse uolunt:
Atq̄ ibi p cunctis: p dulci coniuge diuis
Nō sine taurino sanguine pollicita es:
Si reditum tetulisset is: aut ī tpe longo
Captam asiam ægypti finib⁹ addiderit:
Quis ego p factis cælesti reddita cœru
Pristina uota uouo munere dissoluo.
Inuita o regina tuo de uertice cessi
Inuita: adiuro teq̄ tumq̄ caput:
Dignaferat qd si quis ianiter adiuraret:

Ille mōs. montis exemplo ferri duritiē indomitam esse probat. Mōs athos inter macedoniam: & thraciam situs est: ideo ab Homero thracius dictus: & a Mella inter Thracios fines descriptus est: a Pli. uero & a pleriſq̄ aliis latinis auctoribus ī macedonia ponit: Hic mōs a planicie excurrit i mare p septuaginta q̄nq̄ milia passuū: Ambitus radicis centū q̄nquaginta milia colligit: oppidū in cacumine fuit acroathon Plinii ipsibus. erāt urano polis: paleouron: thvrsus: oleon: apollonia: cuius icolæ Macrobii noiant: Nā ut ferunt ibi dimidio longior q̄ in aliis terris ætas habitantiū erat: ipse āt athos adeo elatus est: ut credat ēt altius q̄ unde ibres cadunt surgere. Capit opinio fidē qa de aris: q̄s in uertice sustinet. nō abluit cinis: sed quo relinqtur aggere manet: hunc āt monte Xerxes rex psaꝝ continēti abscidit i longitudine passuū mille q̄ngentoꝝ: pfossūq̄ transna uigauit: ac freto nauigabili egit pssū: Hæc ex Pli. atq̄ Mella: Duplici uero terminatione apud latinos græca tīs scratura iuenitur p latus. Nā & athos ut androgeos attica declinatione dr: ut Iuue. Velificatus athos: & quicqd græcia mēdax: alit āt uersus claudicaret: ut est apud Vir. Quantus athos aut q̄tus erix: Non ignoro tīn Seruio aliter uisum fuisse: sed eruditiores hac in pte hoc diligentius aiaduertant: legit itē alia terminatione athon: hic Ci. iii. de rep. accusatiuū a tertia latinitatis inflexione protulit scribens: Quid ergo illa sibi uult absurda exceptio: nisi qs athonem pro monumento uult sunditus efficere. Stasicrates āt qdā ut Plutarchus ī Alexādri uita scribit pollicitus ē Alexandro id non ei assentienti se fabricaturꝝ montē athon in humanā effigiē. Mons. ordo est super quē uehitur

Progenies phthyæ.gens thessalica:nam montis huius ima:ut Mella scribit tenent paruæ pelasgaq; coloniæ: Thessalia uero teste Strabone atq; Plinio argos pelasgicum dicit inter eruptiones pænei:& thermopylas usq; ad montanū pindi tractū:qm & istoꝝ locoꝝ pelasgi existunt. Tota nāq; Thessalia q̄tuor i partes diuidit: una pars uocat phthiotica:altera estiocotia:tertia thalassiotica.i.marina:q̄rta pelasgia. Maxima natu.alii oēs se re codices hñt maxima in oris:sed quū nullus nisi puerilis sensus elici possit:ac inelegās sit duo epitheta iter se indistincte apponi idē significātia:ego Catul.elegāta munitus ac historia iductus maxima natu legendū arbi tror.Nā ut Pli.& mella docēt maximi natu efficiunt athō incolētes summū: ibi.n.dimidio lōgior q̄ in aliis ꝓpinqs terris ætas habitantiū fuit:bene igit maxima natu phthyæ clara progenies:si legit in oris ordo sit in oris phthyæ:alii legunt in orbe:qd non placet. Mœdi.pro pfis:ut Iuue. Epotaq; flumina mœdo pradēte. Prorupere.prūpēdo fuderunt. Mare nouū.ploca noue pfossa transmissum.

Sed qui se ferro postulet esse parem:
Ille quoq; euersus mōsē quē maxia natū
Progenies phthyę clara supuehitur ctꝰ
Quū medi prupe nouū mar quūq; iuuē
Per medium classi barbara nauit athō:
Quid faciēt crines:cū ferro talia cedāt:
Iuppiter ut teloꝝ omne genꝰ pereat
Et qui pricipio sub terra quærere uenas
Instituit:ac ferri frāgere duritiem. Cres
Abiunctę paulo āte comę mea fata soro
Lugebāt:quū se memnonis æthiopis
Vnigena impellens nutātibꝰ aera pēnis
Obtulit arsinoes chloridos ales equis:
Hisq; p æthereas me tollēs aduolat auras
Et ueneris casto collocat i gremio:

Quūq; p mediū athon nauit.exephegesis ꝓcedentis sē tētiæ. Classi.pro classe necessitate metrica:ut uictrici Luca.ptulit pro uictrice. Et q principio sub terra quærere uenas instituit. Dactyli idæi ferꝝ repperunt ut Diodorus:& Eusebius scribunt.Pli.āt de hoc copiosius tractās ait. Aes conflare & tēperare Aristoteles ait Ivdū scythen mōstrasse. Theophrastus delan phrygem putat. Aerariam fabricam alii chalybas alii cyclopas:fereꝝ hesiodus in creta eos qui uocati sunt Dactyli idæi: ferrum āt optimum uitæ pessimūq; instrumentū habetur:Si qdem hoc tellurem scindimus:Serimus arbusta.ponimus pomaria.uites squalore deciso annis oibus cogimus iuuenescere: Hoc extruimus tecta.cædimus saxa:omnesq; ad alios usus ferro utimur:sed eodem ad bella:cædes:latrocinia: non cōminus solum:sed etiam missili:uolucriq; nūc tormentis excusso: nunc lacertis:nunc uero pēnato: quā sceleratissimam hūani ingenii fraudē arbitror:hæc Plinius. Instit.Instanter: & studiose curauit. Frangere.domare tēperare. Comæ.crines dominæ meæ in uertice relicti:nam omnes non fuerant uoti:nec omnes decisi. Sed pars maxima in Dominæ capite remanserat. Adiunctæ:a me separatæ. Lugebant mea fata.quoniam ego pars crinium reginæ capite priuata forem. Fata.infortunia mea.

Quum se memnonis æthiopis.sensus Comæ sorores meæ lugebant quum aurora memnonis parens alata obtulit se mihi cum equis cloridos in urbe arsinoes:& me de templo tollens aduolat per æthereas auras:& i Veneris gremio collocauit:at Venus cœli templa conscendens me inter Sydera Constituit.parens memnonis fuit aurora cithoni coniunx. Virgilius.Nunc quibus auroræ uenisset filius armis: Aeschylus autem memnonis matrem casiam uocat. Ales.alata. Vnigena.unici mēnonis parens:Solum enim memnonem extithono genuit. Obtulit se.scilicet mihi i templo positæ. Equis chloridos. equis quibus chloris zephyri uxor uehitur. Arsinoes.idest in urbe quæ arsinoe dicitur:& genitiuus casus est fungens uice aduerbii in loco significantis:ut Veronæ sum: Arsinoe autem Ciuitas est i Aphricæ parte quæ cyrenaica dicitur.hæc urbs Arsinoe aliquando dicta est teuchria:ut Plinius & Strabo scribunt:ast alia urbs Arsinoe in Cypro. Alia item in Aetolia:cuius Strabo sic meminit: Aedificauit āt Arsinoem illā Arsinoe secūdi Ptolemæi soror simul & coniunx cō mode ad acheloi transitum sitam. Chloridos.chloris florum dea Veneris filia zephyri uxor a Romanis flora dicitur mutatis litteris Vt Ouidius in quinto Fastorum ingeniose iterpretatur:floram autem Plutarchus Bonam deam esse asserit:Quæ uero sit bona dea legito apud Macrobium libro primo Saturnalium . Chloris item apud Propertium in ultimo nomen est ueneficæ mulieris. Ipsa zephyritis. Chloris zephyri uxor: aut certe zephyritis Venus sic dicta a zephyrio ægypti promontorio:quod Veneris Arsinoes sacellum habet:ut Strabo docet.est item zephyrium aliud in cylicia. Legarat.miserat:& est uersus spondaicus sic legendus Ipsa suum zephyritis eo famulum legarat:alii scribunt famulumq; legarat:sed nō stat syllaba:quum legarat primam producat. Suum famulum. nuncium aliquem suum miserat. Eo.ad urbem Arsinoen ad illum crinem accipiendum:ut inter sydera collocaretur. Incola.zephyritis habitatrix:& incola grata littoribus ægyptiis manifeste intelligit de Venere:nam ægyptii Venerem colunt:ut apud tentiritas:est item in ægypto i regione thebaica Veneris ciuitas: ut Strabo docet:ideo ait Catullus grata. Canopeis littoribus:nam Canopus urbs a canobo amycleo classis Menelai gubernatore ibi sepulto dicta . centum & uiginti stadiis ab Alexandria distat in hostio nili sita canopico appellato. Grata canopeis litto. quoniam ibi plurimis in locis colitur: ut dixi:siue quod illæ gentes mollissimæ ac Venereæ sunt:& ideo molles:& effœminatæ a poetis dicuntur:Lucanus:Pelusiaci tam mollis turba canopi:& Iuuenalis.Barbara famoso non cedit ripa canopo: Papinius i syluis:Curua terapnæi lasciuiat ora canopi:Est item ut scribunt Plinius & hyginius canopos stella ad polum antarcticum:canopos autem insula flumine abluitur nilo: de canopo insula nemo quem adhuc legerim præter hyginium scripsit. In uene.gre. Venus ut Papinius in syluarum primo scribit sedem suam: & thalamum habet in lacteo circulo:de quo multa & hyginius fabulose:& Macrobius historice scripserunt.Papinius.Forte

serenati qua stat plaga lactea cœli Alma uenus thalamo pulsa mō nocte iacebat Implexu duro getici resolu-
ta mariti Fulcra toroſq; deæ tenerꝫ ꝑmit agmē amorꝫ. Vtne. parelcō:nā ut abūdat. Limite. termino: circu-
lo zodiaci:nā circuli seu maiores:seu minores qdā sunt cœli termini ac limites signorꝫ ac syderꝫ loca disterni-
nantes Zonā ät arcticā:in q̄sita ē Ariadnes corona demīrat: Beronices ät crines ad antarcticam zonā figurati
sunt: ut ifra dicet. Dione. uenus a mīe denoīata. Vuidulū. me crinē madidū:& suauissimis unguētis ibutū:
ut ipse crinis ifra ingt: Vnguētis una milia multa bibi. Cedentē a flu. discedētē a nili undis: nā inter ægyptū &
regionē cyrenaicā: in q̄ est arsinoe: & Veneris tēplū nilus ī
terfluit aphricā ab asia disterminās. Adtē. s. Veneris ar-
sinoes aut certe accedentē ad cœli tēpla: nā & cœli cōuexa
tēpla dicunt: ut. n. Var. pite docet: tēplū tribus modis dr. a
natura. ab auspicādo. a similitudie. a natura ī cœlo. ab auspi
ciis ī terra. a similitudine sub tra. Ter. in eunucho. Atq; deū
fecisse q tēpla cœli sūma sonitu cōcutit: & Pacuuius in He
cuba. O magna tēpla cœli cōmista stellis splendidis. Sv
dus no. in anti. sydus nouū inter antiq̄ sydera. Virginis &
sæ. cō. nāq; leo. lu. ordo ē. nāq; ego contingēs leonis & uir
ginis lumina iūcta calistoe lycaōiæ uertor ī occasū. Luia
stellas in qbusdā codicibus legit calliſto iuxta lycaoniā: sed
syllaba sic legi uetat: nā iuxta pducit ultimā. Iuncta. s. nu
mina. Callistoe. datiuus græcus

Ipsa suū zephyritis eo famulum legarat
Grata canopeis incola littoribus:
Scilicet ut uario ne solum in limite cœli
Ex ariadnæis aurea temporibus
Fixa corōa foret sed nos quoq; fulgerem?
Deuotæ flaui uerticis exuuiæ.
Vuidulū a fluctu cedētē ad tēpla dione
Sidus ī antiquis diua nouum posuit.
Virginis & sæui cōtingens nāq; leonis
Lumina callistœ iuncta lycaoniæ
Vertor ī occasum tardū dux ātē bootē:
Qui uix fero alto mergitur oceano.
Sed q̄q̄ me nocte premūt uestigia diuū
Luce autem canę restituor thetidi:
Parce tua fari hic liceat rhānusia uirgo
Nāq; ego nō ullo uera timore tegam:
Nec si me infestis discerpēt sydera dictis
Cōdita quin uere pectoris euoluam:
Nō his tā lętor reb?: q̄ me abfore semp
Abfore me a dominæ uertice discrucior

Lycaonie. callisto diane ministra lycaonis filia in ursam
maiorē conuersa ab Oui. latissime dcantat: cuius fabulas
multipl'r tractatas: q uolet plenius apud hyginū inueniet:
huius ät beronicæi crinis locus & si his ī carminibus incer
tus: & pobscurus ūr: ac mō in arctica plaga: ut hic. mō in
australi ut infra in ultimis carminibus appet: certā tñ Cat.
huic syderi ex callimacho affert collationē: hic. n. crinis
inter leonis caudā: & uirginē ad australe zodiaci latus situs
utrūq; uidet contingere signū: leonis ät signū extendens se
ad zodiaci latus arcticū. i. circulū æstiuū: in quo äteriores
pedes fixos hēt tā prope ursam maiorē est: ut eam contin
gere appeat: Aridaneæ ät coronæ bootæ uirginis leonisq;
signorꝫ: quæ hic a Catul. tanguntē: & historias ab hyginio
copiosissime narratas: & ptim ab Oui. tractatas breuitati
studens ptereo: nō. n. hæc puerilibus ingeniis aut litterarꝫ
exp̄bus: sed his studiosis iuuenibus q færulæ manū sup-
posuerunt scribunt. Dux. ga illum ꝓcedo: bootes iō tar-
dus appellatur: qm̄ ad occasum tendens tm̄ rpls in pagendo minimi circuli arctici spatio consumit: q̄tum signa
zodiaci in toto mūdo reuoluendo: aut ut scribit hyginius: iō sero occidere dr: q magis erectus a pedibus pue-
nit ad terrā: sic luue. Pigri saraca bootæ: dixit: Luca. ät australis climatis rōne dixit Lucet & exigua ue lox ibi no
ctē bootes. Vix se. mer. qs tam breuē diurno spacio circulū pagēdum hēat. sero ät mergitur rōe: ac respectu
climatis quinti: qd ab Astronomis dr diaronies: Nā respectu quarti climatis dialexādrias septēriones non ui
det Troglodytice: nec confinis Aegyptus. pari rōe dixit supra. Vertor in occasū crinis Beronices: quē Italia. i.
clima quintū non cernit: Sed occidisse nostro climati uidetur: quū non appareat Bootē ad occasum tendente:
Plinius septēriones non cernit Troglodytice: & confinis ægyptus nec canopū Italia: & quē uocant Beronices
crinē. Alto oceano. altū dixit respiciens ad arcticū in quo bootes est uertice: Nā hic uertex nobis seni pūblis
mis est: ideo a mari alte distare uidetur: aut certe epitheton sit ppetuū oceani: qui ut placet mathematicis altior
terra est. Sed q̄q̄ me nocte ꝓmunt uestigia diuum. Horꝫ octo sequentiū uersuum hic uidet sensus: Sed pace
tua rhānusia nemesis hic fari mihi liceat q̄q̄ ego coma in cœlo constitura hoibus nocta appareo: ac luce oriēte
in occasum mergor: nō tm̄ his cœli honoribus tm̄ lator: q̄tum doleo & discrucior me abesse a domina mea Be
ronice: cū qua multarꝫ deliciarum particeps fiebā: Ordo ät talis est: sed ego non tam lætor his q̄q̄ nocte diuo-
rum uestigia me ꝓmunt: luce ät restituor thetidi canæ: Cætera p parenthesim leguntur. Vestigia diuum me no
ctē ꝓmunt. i. nocte uideor in cœlo ubi deorum pedes in cœlo existentium me ꝓmere uidentur: est hoc q̄tū ad
hoium aspectum: quia noctu hoc sydus apparet: mane ät dicitur in occasum demergi: Oritur. n. Cronice ī ue
spera. mane ät in occasum descēdit. Thetidi canæ. oceano cano pp spumosas undas. Rhānusia. nemesis:
quæ superbis: & ambitiosis infesta es: quasi hæc uerba superbientis uideantur. Sydera. Quæ contumaciis a
me affici uidentur: quum eorum cœtum spernā. Dictis. conuiciis. Discerpant. laceret me sibi insensam.
Euoluam. explicem: effundam: est autem æuoluam quatuor syllabarum per diæresim. His rebus. appari-
tione nocturna: & diurno occasu. Abfore. abesse: abesse. est autem conduplicatio ad mentis affectum expri-
mendum. Dominæ. reginæ beronices. Qui cum. cum qua domina: aut cum quo uertice. Fuit expers: ca
ruit q̄tum ad cætera præter caput mēbra. tantum. n. capillos unguētis ibuebat. Oibus unguentis. noua & inu
sitata constructio: quū expers apud oēs fere auctores linguæ latinæ cū genitiuo construat: Dicimus. n. expers

curaꝝ & expers culpæ. Multa milia.ſ.unguẽtoꝝ.unguẽtoꝝ originẽ atq; delicias legito apud Plinĩ lib.xiii.

Nũc nos optato.nouas nuptas hæc coma hortat̃:ut ſibi iter ſydera collocatæ libẽt: & ſacrificẽt ſua unguenta: uiris ãt ſuis unanimis nõ unguẽta:ſed pro ſũmis deliciis papillas nudas tradãt:ordo ẽ.nũc uos nouæ nuptæ:q̃s optato lumine tæda cõiũxit tradite unanimis cõiugibus papillas reiecta ueſte nudatas. Onyx ueſter libet mihi quã iucunda munera:dico onyx ueſter: O uos q̃ cupitis iura caſto cubili. Tæda.nuptiaꝝ celebratio q̃ platis tædis fiebat. Lumĩe optato.Nã ſpõſi mẽtẽ modũ optãt p̃ſerẽdaꝝ ſacũ horã. Vnanimis nõ poſt uicula. Qui nõ poſt uincula coniugalia:ſed multo ãte uñi amatores uobis ſunt facti unanimes. Tradite nudatas papillas coiugibus.uiris uñis papillas nudãtes & unguẽto mihi & meũ honorẽ libato p̃ſas traditæ. Onyx.lapis eſt p̃ciouſus quo unguẽtariæ ampullæ fiebant:eſt ãt onyx gẽma:cuius Pli.ſic meminit. Exponenda ẽt eſt onycis ipſius natura pp nois ſocietatẽ.hoc in gẽma trãſilit: & a lapide ex carmina Sudines dicit in gẽma eſſe cãdorẽ unguis humani ſimilitudine:& infra.uerꝝ ãt onycẽ plurimas uariaſq; cũ lactei zonis hrẽ uenas.

Qui cũ ego dũ uirgo quõdã fuit oĩb9 ex
Vnguentis una milia multa bibi: Cps
Nunc uos optato q̃s iunxit lumĩe tæda
Nõ poſt unanimis uicula cõiugibus:
Tradite nudantes reiecta ueſte papillaſ:
Quã iucunda mihi munera libet onyx
Veſter onyx:caſto petitis q̃ iura cubili:
Sed quæ ſe i puro dedat adulterio:
Illi9 aura leuis bibat & dõa irrita puluis
Nãq; ego ab idignis p̃mia nulla peto
Sed magis o nuptæ ſemp cõcordia uñas
Semp amor ſedes icolat aſſidu9:
Tu uero regina tuens quũ ſydera diuam
Placabis feſtis luminib9 uenerem:
Sanguinis exptem uotis nõ eſſe tui me
Sed poti9 largis effice muneri9.
Sydera cur iterent:utinã coma regia fiã
Proxim9 hydrochoi fulgeret aorion.

Libet mihi:aut comis iſpgat:poſuit.n. ſe p toto comaꝝ puellariũ genere.aut libet mihi.i.in honorẽ meũ.p. pillis iſpgebat.prior expõ magiſ placere ſt.

Irrita dona.unguẽta euaneſcentia in auras & puluerem.

Irrita.nihil proficientia: mihiq; diſplicẽtia o nuptæ mĩi moniũ colẽtes. Tu ue.re.tu.quũ ſy.di.pla.ſe.lu.ue.ſan. cx.ordo eſt.o regina nõ uotis:ſed potius largis mũeribus effice me nõ eſſe tui ſanguinis exptẽ:quũ diebus feſtis intuens ſydera placabis diuã Venerẽ:ut ſit ſenſus.tu diebus feſtis Veneri litãs non ſolũ uotis:ſed ẽt largis ſacrificiis & donis oſtẽde me eſſe tu ſanguinis pticipẽ. Votis.p̃cibus.

Sed po.lar.mu.i.nõ ſolũ uotis:ſed ẽt mũeribus.i.donis & ſacrificiis p̃cioſis:ut unguẽtis odoribus uictimis. Votis oẽs fere codices deprauati hẽnt uñis:ſed ego uerbis ſeq̃ntibus monitus emendandũ arbitror:q̃m correctio ẽ rhetorica:ut ſit ſenſus nõ tm̃ uotis & p̃cibus:ſed potius muneribus effice. Sydera cur iterent utinã coma regia fiã:Sẽſus eſt ad qd utilitatis aut ad quã iucunditatẽ ſydera ſunt in cœlo:quũ ortus & occaſus totiens ſit cũ moleſtia iterãdus. ac ſi dicat cælestis ſedes nihil boni hrẽ mihi uñ: quũ ortus & occaſus totiens cũ moleſtia ſit repetẽdus. Cur.ad quã utilitatem.q̃ſi dicat ad nullã.ex cõparatione capitis reginæ: i quo non iterabã:ſed fixa & geta ſp manebã. Iterent.ortum & occaſum repetant:nunc oriant̃ & cœlũ aſcendant: nunc occidant & terras ſubeãt. Fiã coma regia:in reginæ meæ caput reſtituar. Proximus hy.ſul.ao.i.ſi ſierem regia coma:tunc aq̃rius & orvon ſydera nullo interſtitio ſepata ſierent propinq̃.nã hæc coma ut partim ſuperius dictũ eſt ad leonis caudã apud uirginẽ ita ſita eſt ut ab aq̃rio:cui uicinus eſt orion:nõ multũ diſtet. Aorion.hæc ẽ uera huius loci lectio. alii ãt legũt oyrion diuiſa diphthõgo iperite:penultima.n.fieret breuior:quũ apud oẽs poetas p̃ducat̃:ſed legẽdũ ẽ Aorion nulla diphthõgo diuiſa:nõ.n. ab orione deducit. q̃q; idẽ ẽ ſignũ ſed aorion enſiger dr̃ .n. ſignificat enſẽ. ide aorion q̃ſi enſifer:ſic Luca. Enſiferi nimiũ fulget latus orionis:enſem.n.tribus ſtellis figuratũ gerit:orionis ãt & aq̃ꝝ fabulas ab hyginio late ac copioſe narratas breuitati ſeruiens p̃termitto. Hydrochoi.aq̃rii. aq̃ fũdo:ide hydrochoos a græcis dictus aq̃rius.

Ad Ianuam.

o Dulci iucunda uiro iucũda parẽti
Salue:teq; bõa iupiter auctet ope
Ianua quã balbo dicunt ſeruiſſe benigne

De quadam familia nefariis ſtupris inceſtiſq; immerſa.

o Dulci iu.ui.iu.pa. Hac elegia idelebili nefãdaꝝ libidinũ infamia notat q̃dã familiã: cuius dñm ac patrẽ ſenem celato noie nefariũ ſtupꝝ ſeu adulteriũ cum nuru ſua cõmiſiſſe clamat: multiſq; opprobriis ac mordaciſſimis ſalibus hãc domũ acriter in ſectat̃:ianuã primũ domus illius alloq̃ns cã ſibi de familiæ flagitiis reſpondentẽ induxit. Viro.ſpõſo ſeu marito:filius ãt ſolus hẽbat uxorẽ:cui quũ coniugii officiis minime ſatiſſaceret:ſenex ipſe p̃ ſponſi nouã nuptam cõpreſſit:iõ dicit ianuã eſſe parẽti ipſius ſpõſi iucundã.

Auctet.ualde augeat ope numine & auxilio ſuo. Balbo.hic ẽ ille Cor.Balbus p̃ria gaditanus: p quo defenſo extat Cice.oro:ad quẽ eiuſdẽ Cice.eſt epiſtola i.vi.li. Hũc inferius appellat Catul.Cornelĩũ quũ inq̃t: Sed de poſthumio & Cornelii narrat amore.fuit itẽ Balbus Cornelius Cæſaris in bello ciuili legatus Oppii collega:ad quẽ eſt Hirci epiſtola in Cæſaris cõmẽtariis. de Cornelio Balbo legito Suetoniũ in uita Iulii Cæſaris: fuit itẽ iſdẽ tpibus Quintus Lucilius Balbus ſtoicus:q̃tãtos progreſſus hũit in ſtoicis:ut cũ excellẽtibus i eo genere græcis cõpareẽt:ad hunc Antiochi pipathetici de ſtoicoꝝ & pipatheticoꝝ conuententia liber fuit miſſus.

Seruiſſe benigne.humane patuiſſe:ac ad puellã ingreſſũ facillime conceſſiſſe olim quũ ipſe Balbus iã ſenex tenuit ſedes.i.brixiæ p̃ſes eſſet:nã hæc domus:quã Catullus iſectat̃ erat brixiæ.ut iſerius patebit:aut tenuit ſedes dixit:ideſt quum hac puella ſolus potiretur in hoc amore dominabatur: nam tenere ſedes eſt dominari.

Voto.s.amātis Balbi poſtea q̄ puella nupſit & data eſt molli uiro. Fcā ma.nupſit. Protecto ſe.excluſo Balbo. Age.hortātis ē dū abūdat: ut Per. Dic agedū ſtatio. Quare.m.ſ.ordo ē q̄re tu mutata feraris deſeruiſſe fidē in dñm ueterē Balbū. In.erga. Nō ita: c.pl.cui re.n.ſū.c.m.ē. Ianuæ reſpōſio ad poetæ iterrogationē: ordo ē nō culpa mea ē ita Cæcilio dño meo placeā: cui nūc ſū tradita. Pote.p p̄t: aut potis ē: & ē locutio ſamiliaris Ca. ut alibi. Hoc facies ſiue id nō pote ſiue pote: alibi. In te ſi q̄ dici pote putide uicti. Pcīm. prīcipiū ē alibi nom̄. Iāitor ipſe fa. ſtatus iuridicialis aſſūptiuus p purgationē a neceſſitate: qa ſit a iāitore coacta. Iſtæc. iſta mala de q̄bus me iterrogas. Nō iſt. ſa. ē Ca. uerba: & ē ſenſus: nō ſufficit te negaſſe hāc culpā ēē tuā: ſed ōportet cās & rōes afferre p̄babiles q̄s unuſq̄ſq; perſpiciat. Quid poſ. ne. q̄. ianuæ reſpōſio. Vobis. tibi Catulle q̄rēti talia: quū hæc uera alius nemo ſcīr curet ac me culpet. Primū igr̄ uir. ordo & ſenſus ē: primū igr̄ falſū ē q̄ illa puella ſerē uirgo icorrupta eē nobis tradita: non maritus illā attigerat prior p̄re ſuo: cuius mētula nunq̄ arrigebaī: ſed p̄ ſponſi puellā priō uiolauit: q̄m aut filius erat ſterilis aut q; p̄ ipiiſſimus erat. Vir. maritus puellæ. Prior. añ p̄rem: nā p̄ ſpōſi effœminati eius ſponſā prior filio cōpreſſit. Sicula. diminutiuū a ſica tali genere pro mētula: iocoſa trāſlatio a tælo aſſūpta. Betha. hortēſis herba cibis hūanis familiariſſima: cuius ſoliū lr̄æ græce formam retinēs ide nom̄ traxit. Nūq̄ ſe me. ſu. ad tu. ſic ſupius ptūdo tunicam q; palium q;. Cubile. thalamū cōiugū ut Iuue. Antiquum & uetus eſt alienū poſthume lectū Concutere: atq; ſacri geniū contēnere ſulcri. Quærendū q; nec ūde foret neruoſius illud. ſenſus ē nec ē ingrendū uñ aut ex q̄ cā p̄ mēbrū hr̄et neruoſius & durius q̄ filius: q̄d mēbrū poſſet puellæ primitias auferre: nā q̄q̄ ur̄ non ueriſimile: tñ p̄ filii uxorē uiolauit: & p ignauo filio ſpōſæ ſatiſſecit. Quod poſ. zo. ſol. uir. i. uirginis primitias auferre. de uirginali zona ſoluēda ſatis dictū fuit ſupius de paſſere. Egregiū nar. Ca. uerba ironica. In gre. in genitalia ſpōſæ ſui nati. Mixerit. coierit: ſic Perſius p̄riciæ imeiat uuluæ. Atqui. certe uerba ianuæ. Brixia. cenomāor̄ caput urbs galliæ ciſalpīæ a gallis cōdita ē: & Iuſtinus ex Trogi auctoritate ſcribit a gallis in italiā tranſgreſſis. Tor. aliogn nō indocti uiri uerba de Brixiæ origine ficta ex Liuii auctoritate falſo plata mihi ſōniis ſimillima uidēt. huius ār urbis arx ipoſita eſt colli molliter aſcendēti: quē Ca. antiquo noīe chinæā appellat ſpeculā. Nā Ca. tpibus ille collis chinæa dicebatur: Vix ſi ne riſu iociſq; tranſire poſſum: curioſas ne dicā pueriles q̄ ſtiones quorūdam: q quare ac unde chinæa dicatur anxie reqrunt: tāq̄ non ſufficeret diffiniſſe athos ē mōs macedoniæ: & himetus mōs atticus Athenis īminet: niſi interpretionē afferā cur ita ſint appellati & dicā quot aceſtes uixerit ānos: quot ſiculus ſrigibus uini donauerit urnas: ut quæ ſtiones hmōi lepide ridet Iuue. Chiæa alii legunt cicōia: ſed oēs codices ueteres habent chinæa. Suppoſita. pro impoſita. aut poſita ut ſit proteſis: & eſt noīanui caſus: q̄q̄ ultimā producit licentioſa rōe ſeq̄ntium conſonantium: ut Iuue. Occulta ſpolia & plures de pace triūphos: & Vir. la pæq; tribuliq;. Specula: nā inde clarus patet proſpectus cremonā uſq;: alii tñ legunt in ſpecula ut ſtet uerſus. Mella. fluuius iuxta Brixiam labens cuius meminit in georgi. Vir. Curuis in uallibus illum Paſtores & curua legūt prope flumina mellæ. Brixia. m. mea patria: eſt. n. ianua quæ loquitur: nā ut ſuperius dictum ē hæc domus erat Brixiæ.

Amata me. u. meam Veronam dixit poeta ad ſe reſpiciens. Depo. huius meminit Cice. in epiſtola ad Balbū.

Corneli. Cornelii Balbi de quo ſupra dictum eſt: aut certe Cornelii alterius hominis. Narrat. ſ. Brixia. Illa. puella domina mea. Conciliis. coetibus uicinæ cōuenientibus uicinar̄: aliter legitur Ceciliis. i. dñis meis: qui

Olim quum ſedes ipſe ſenex tenuit:
Quāq; ferūt rurſ9 uoto ſeruiſſe maligno
Poſtq̄ eſt p̄iecto facta marita ſene.
Dic agedum nobis quare mutata feraris
In dominum ueterē deſeruiſſe fidem.
Nō ita cæcilio placeā cui r̄ddita nūc ſum
Culpa mea ē: quāq̄ dicitur eſſe mea:
Nec peccatum a me q̄ſq̄ pote dicere q̄q̄
Verum iſthæc poti9 ianitor ipſe facit.
Qui q̄cunq; aliqd repitur nō bū factum
Ad me oēs clamāt. ianua culpa tua eſt
Nō iſthuc ſatis eſt uno te dicere uerbo:
Sed facere ut quiuis ſentiat & uideat.
Quid poſſū nemo q̄rit: nec ſcire laborat
Nos uolum9 uobis dicere: ne dubita.
Primū igitur uirgo qd fertur tradita no-
Falſum ē: nō illā uir prior attigerat (bis
Lāguidior tenera cui pēdēs ſicula betha
Nunq̄ ſe mediam ſuſtulit ad tunicam:
Sed pater illi9 nati uiolaſſe cubile
Dicitur: & miſerā cōſceleraſſe domum
Siue qd ipia mēs cęco flagrabat amore:
Seu qd inhers ſterili ſemine nat9 erat.
Quęrēdū q; nec unde foret neruoſi9 illd
Qd poſſet zonā ſoluere uirgineam:
Egregiū narras mira pietate parentem
Qui ipſe ſui nati mixerit i gremium.
Atq nō ſolum hoc ſe dicit cognitum hr̄e
Brixia chinæa ſuppoſita i ſpecula:
Flau9 quā molli pcurrit flumine mella
Brixia ueronæ mater amata meæ:
Sed d poſthumio & corneli narrat amor
Cum qb9 illa malum fecit adulterium.
Dixerit hic aliqs qd tu iſthęc ianua noſti
Cui nunq̄ domini limie abeſſe licet:
Nec populū auſcultare: ſed hic ſuffixa ti
Tātū opire ſoles: aut apir̄ domū (gillo
Sæpe illā audiui furtiua uoce loquentē
Solam cæciliis hæc tua flagitia:
Noie dicētē: quos dixim9: utpote q̄ mi

domum nunc tenent: & puella potiuntur. Quos di. Posthumium & Corne. Balbū. Quēdam. quis ā hic fuerit longus hō rubris supercilijs adulterio conceptus curiosiores q̄rant & ariolentur. Lites. de genitore suo: quem finxit & alium mentitus est. Puerpium. i. ipse ptus falsus & ex falso prē genitus. Falsum puerpium nominatiuus casus est. Mendaci. mentiente uentre mrno: nā adultera mr mētiebaē eius prem. Ad Mallīū.

Vod mi. for. ca. op. acer. Mallio uersus & libros quosdā in mœroris sui cōsolationē petēti humane respondet Catul. excusās se q̄ neq̄ cōsolātia carmina scribere posslit ingēti ob fratris mortē mœrore cōfectus & a musar̄ muneribus exclusus: neq̄ libellos a se cōpositos: quos Mallio ad consolationē det Veronæ hēt sed oēs fer Romæ reliq̄rat: i prīā ubi nūc erat ad frīs exeq̄as cenothaphio celebrādas reuertēs. Petit itaq̄ ueniā si utriusq̄ petitiōis mallīū cōpotē non faciat: Laudatq̄ mallii singularē erga se pietatem: atq̄ munificā liberalitatē nullis ſæculis obliuiscēdā: q̄m cū poeta amicā domū amoresq̄ oēs cōes fecerit: Rogat postrēo mallīū ut hoc carmie sit cōtentus: uiuatq̄ fœliciter cū amica: totaq̄ familia. Quod mi. for. Ordo ē ex lōgo hypbato decimi uersus: id gratū est mihi q̄m me ubi amicū dicis q̄ tu oppſſus fortūa & casu acerbo mihi mittis hoc epistoliū lachrymis conscriptū: ut ego subleuē te eiectū spumantibus æquoris undis & a tristi mortis limine restituā te: quē scā Venus nō ppetitur regescere in lecto cælibe molli sōno desertū. Oppſſus for. & ca. acer. Mallius hic Iuliā uxorē cuius supius celebratū est epithalamio fato defunctā imaturo deflēs tāti mœroris cōsolationē a Catu. p epistolā q̄siuit significās se infortunato cōiugis Iuliæ fato miserabilr oppſſū miseriæ solatia reqrere. Lachrymis cō. Sic Mallio epistola se lachrymis scripsisse dixerat. Epistolium puā epistolā. nā ab epistola sit græcū diminutiuum epistoliō sicut a philotis philotiō φιλότης φιλότιον.

Te eiectū naufragū. te aduersæ fortunæ casibus exagitatū: allegorice: suptū hoc a naufragis. Amor. li. in quo eē te putas ob dilectissimæ cōiugis mortē. Sācta ue. Venus ē & amor coniugalis. Desertum mol. sō. Quē cōiugalis societas pstabat. Lecto cæ. uxor orbato. Nec ue. dul. p hoc significat mallīū musar̄ studiosū dolere coactū cōsueta studia deseruisse. Peruigilat an. mens anxia & si puigilat tñ in studia frar̄ incūbere negr. Iuue. Sed uatē egregiū cui nō sit publica uena Qui nihil expositū soleat deducere nec qd cōi seriet carmē triuiale mōeta Anxietate carēs aīus facit ois acerbi Impatiens cupidus svluar̄ aptusq̄ bibēdis Fœtibus aonidū. & infra: Quis locus igenio nisi quum se carmine solo Vexāt: & dominis ciræ nisæq̄ ferunt Pectora nra. Petis hinc. ex urbe Verona ubi sū. Mūera mu. Carmina: & libros. Veneris mu. i. ut Romā redeā ad cōia iter nos puellar̄ mūera: nā ut ifra dicit: Mal. cū Catul. amicā cōem fecerat: sic logē Isq̄ domū nobis isq̄ dedit dominā Ad quā cōes exerceremus amores. Mea. i. ex frīs morte suscepta. Offm. h. i. mei: q sū tuus hospes & familiaris offm mor gerēdi tuæ uolūtati. Quis. p qbus. Merser. ualē i mergar & uexer.

Speraret nec linguam esse nec auriculam:
Præterea ardebat quēdam: quē dicere nolo
Nomine ne tollat rubra supercilia:
Longus hō est magnas qui lites itulit olim
Falsum mendaci uentre purpureum.

Ad Mallium.

Vod mihi fortuna casuq̄ oppressus acerbo
Cōscriptū hoc lachrymis mittis epistoliū
Naufragū ut eiectū spumantibus ęquoris
Subleuē & a mortis limie restituā (undis
Quē neq̄ sancta uen⁹ molli reqescere sōno
Desertum in lecto celibe perpetitur.
Nec uetер̄ dulci scriptorum carmine musæ
Oblectant: quum mēs anxia peruigilat:
Id gratū ē mihi: me quoniā tibi dicis amicū
Muneraq̄ & musar̄ hinc petis & ueneris
Sed tibi ne mea sint ingnota icōmoda malli
Neu me odisse putes hospitis officium:
Accipe quis merser fortunæ fluctibus ipse
Ne ampli⁹ a misero dona beata petas.
Tpe quo primū uestis mihi tradita pura ē:
Iucundum quum ætas florida uer ageret:
Multa satis lusi: nō est dea nescia nostri:
Quę dulcem curis miscet amariciem.
Sed totū hoc studiū luctu frna mihi mors
Abstulit: o misero frater adēpte mihi:
Tu mea tu moriēs fregisti cōmoda frater:
Tecum una tota ē nostra sepulta dom⁹:
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra
Quæ tu⁹ i uita dulcis alebat amor:
Cui⁹ ego interitu tota de mente fugaui
Hæc studia atq̄ omnes delicias animi.

Dona. b. carminū solatia. Vestis. p. uilis toga pura & unius tantū coloris erat: puerorq̄ ăt ptexta purpuræ filis itertexta fuit. Aetas. adolescentia: ī cuius initio uilis toga sumebaē. Iucundū. u. iucundū tps a pædagogi custodia liberatū: ut Persi. Quū primum pauido custos mihi purpura cessit. Dea. Venus cuius amores & lusi & secutus sū. Curis. amoribus. Dulcē ama. cacozelō ē. ut Luca. cōcordia discors: & Hora. Strenua nos exercet inertia. dulcem ăt ad amatorq̄ cupiditates: amariciē uero ad amaras in amore curas duxit: Nā ut ait Plau. amor est melle & felle fœcundissimus dulce gustu dat amarq̄ ad satietatē usq̄ aggerit. Frna mors. de q̄ supra dictū est in ele. prima. Quare quod scri. ordo ē: q̄re malli id non est turpe: sed magis miserq̄ q̄ scribis eē turpe Catul. Veronæ esse q̄ hic Veronæ. s. quisqs de meliore nota calefacit sibi mēbra cubili amoribus deserto. Hac. n. rōne Catul. Mallius Romā reuocabit scribens unumquēq̄ meliore conditione uirum Veronæ noctes sine puella exigere: ac amore secundo carere

Hic Veronæ. ubi sũ. Quisqs me. no. i. gcũq; ingenuus melioris nois ac tituli siue cõditiõis: notã. n. p cõditione posuit Scriptoꝝ. i. libelloꝝ a me cõpositoꝝ: quos Rome reliq: aut certe humanoꝝ studioꝝ libros intelligit: pp quos mal. Catul. Romã reuocabat afferens hãc secundã rõnẽ. s. ob librorꝝ cõmodã copiã: q̃ Vero. careat Romæ ãt sit abundaturus. Huc. Veronã. Nõ sa. inge. igrato: & rustico: nã igratitudo rusticanoꝝ hoium ẽ.

Vtriusq;. unũ erat carminũ & librorꝝ: alterꝝ ut Romã rediret. Petĩti. tibi hæc duo petẽti: puto tñ potius legẽ dũ esse petiit: ut sit copia utriusq; petiti. i. duplicis petitionis tuæ. Vltro. spõte. Deferrẽ. tibi tradere. Copia. cõmoditas facultas. nã carmina neq̃o facere: neq; Romã reuerti possũ. utriusq; icõmodi cã est mihi mors fraterna: q̃ois familia nra mihi administrãda est. Deæ. musæ q̃te stes eius i me meritoꝝ estis. Nocte. ignorãtiæ tenebris. Hoc stu. hunc malli erga me fauorẽ & piũ aium. Anus char. carmen multa uetustate pdurãs: Mar. Et quicqd uoluit testa uocatur anus. Sepulti. i. mallii posteaq̃ sepultus fuerit. Ne te. te. sẽsus ẽ. Mallii nomẽ ita celebrẽt: ut nũq̃ ulla ex pte sordescat. nã translatio ẽ a locis ad freqntẽ nois memoriã: loca. n. q̃ non celebrant neq; freqntant aranees opplent. Amathũtia. antonomasiõ Veneris ab amathũte Cypri urbe: de q̃ supius dictũ est: duplex ãt dr a Catul. cui duplicis amoris curã iniecerat: aut certe duplex. i. fallax: nã fallacẽ hoiem duplicẽ appellare solemus: ut Ci. in officioꝝ. iii. Hoc ãt celandi genus q̃le sit cuius hois qsq; uidet certe nõ apti nõ simplicis nõ ingenui. duplex ãt Venus: qa dulce ꝓmittens amaꝝ igerit. Corruerit. iuerterit ꝙcipitauerit. Arderẽ. amore flagrarẽ. Trinacria ru. æt na Siciliæ mõs ppetuo flagrans incendio. Lympha malia. a thessaliæ loco quã urbẽ puto unde arbitror dictũ mal liacũ sinũ: & item maliẽses populos: quos Strabo thermopylis uicinos scribit. maliensesq; ãt Thucidides tris i ptes distribuit. s. palios. Hieres: & thrachinios: scribit itẽ Mylas locũ messanioꝝ: unde & maliẽses dici posse puto. Malia igit ꝓ maliẽsi accipiat. In cetheis Termopylis. Termopylæ mõtanus tractus ad thessaliæ fines lõgitudie sua magnas multasq; græcaꝝ regionũ ptes attigẽs ad œthã saltũ thessaliæ ac doridi cõterminũ usq; ptẽsus: cuius trãsitũ pylas. i. portas & angustias uocãt atq; termopylas: sũt. n. ibi ppe termæ. i. calidæ aq̃ magno i honore ueluti Herculi cõsecratæ: ipse ãt mõs oetha ab oriẽte ac termopylis i occidẽtẽ usq; i sinũ ãbraciũ extendit: iõ termopylas oetheas appellat Ca. Mœsta nec assi. hic locus apd̃ oẽs fer̃ codices deprauatus ẽ: Nã i aliqbus legit mœsta q; assidio: i aliis uero legit mœsta. n. assiduo: sed utrũq; uitiosũ est syllabis repugnãtibus legaẽ potius. Mœsta nec as. ta. lu. fle. Ces. tri. im. ma. ge. phũc assiduũ mœrorẽ iugesq; lachrymas igẽtẽ sui ai eruna expssit: ut maximũ mallii Ca. a miſia leuantis offĩm ac singlare meritũ ostẽderet. Qualis in a. apta poetici discursus siliudo ad largũ lachrymaꝝ fluxũ dmostrandũ. Vertice. sũmitate: qd ꝓprie significet uertex legito apd̃ Quit. li. viii. Iter. p media uia. Aestus hi. agscidit siccitate trã nimius solis feruor. Vir. Scidit. cãis æstifer arua. Ac ue. elegãs alcius poetici discursus silitudo & ornatus ad seqntia mallii erga poetã iucũdissima officia dmiranda. Nigro. pcelloso: tepestuoso: nubiloso: Ho. nigris æquora uetis emirabit isoles. Pollucis & ca. geminorũ signũ nautis pstat fœlicẽ nauigationẽ credidit uetustas. Ho. gratũ Tyndaridæ sydus abissimis ereptas eripiũt æquoribus rates: Naso i fastis: Vtile sollicitæ sydus utrunq; rati: Mar. & gratũ nautis sydus fulgere laconũ: Flaccus i argo nautis: lumẽq; inoxia fundit Purpureũ miris olim improbabile nautis. Diodorus ãt siculus libro. v. cur gemini nauigantibus fauere putentur hanc affert historiã. Argonautis inter quos erant castor & polux nauigãtibus coorta q̃in genti tepestate cæteris salutẽ desperantibus solum orphea

Quare quod scribis uerõe turpe catullo
Esse quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepefecit membra cubili.
Id malli nõ est turpe: magis miserũ est.
Ignosces igitur: si q̃ mihi luctus ademit:
Hęc tibi nõ tribuo munera: cũ nequeo.
Nã q; scriptoꝝ ĩ magna ẽ copia apd̃ me
Hoc fit q; romæ uiuimus. illa domus:
Illa mihi sedes: illic mea carpitur ętas:
Huc una ex multis capsula me seqtur.
Q d̃ cũ ita sit: noli statuas nos mẽte mali
Id facere: aut aio nõ satis ingenuo: Cgna
Q d̃ tibi nõ utriusq; petiti copia facta ẽ:
Vltro ego deferrem copia siqua foret.
Non possum reticere deę qua malli9 i re
Iuuerit: aut quantis iuuerit officiis:
Ne fugiens sæclis obliuiscentibus ætas
Illius hoc cęca nocte tegat studium:
Sed dicã uobis: uos porro dicite multis
Milib9: & facite hęc charta loq̃tur an9
Oibus inq; locis celebretur fama sepulti
Notescatq; magis mortu9 atq; magis.
Nec tenuem texens sublimis aranea telã
Deserto in malii noie opus faciat. (rã
Nã mihi quã d̃derit duplet amatũtia cu
Scitis: & in quo me corruerit genere:
Cum tãtũ arderẽ quãtũ trinacria rupes:
Lymphaq; ĩ œtheis malia termopilis
Mœsta nec assiduo tabescere lumia fletu
Cessarent: tristiq; imbre madere genę:
Qualis in aerii perlucens uertice montis
Riuus muscoso prosilit e lapide:
Qui quũ de ꝓna pręcęps ẽ ualle uolut9
Per medium densi trãsit iter populi:
Dulce uiatori lasso in sudore leuamen:
Quũ grauis exustos æst9 hiulcat agros
Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aspirans aura secunda uenit:
Iã prece pollucis iam castoris ĩplorata:
Tale fuit nobis mallius auxilium:

tradunt religionis peritū uota pro salute diis samothracibus fecisse: exēploq; tēpestate sedata quū duo astra supra Pollucis & Casto. capita cecidissent: oēs eo miraculo stupētes credidisse deorum prouidēia se a periculis exēptos quo facto contigit: ut quos postmodū maris agitaret tēpestas samothracibus uota pro salute facerēt: astraq; apparentia ad castorē: & pollucē referrent. Isclau. Quæ fuerint mallii erga se auxilia ostēdit. Cā pum: agrū meum: q fuerat satis exiguus dilatauit: & extendit. Dominā. clodiam amicā quam lesbiā poeta nuncupauit & dominā amantium more appellauit. Cōmunes. mihi & ipsi mallio. Quo. ad domū & dominā siue ad quos cōes amores: & ē sensus ad quos amores: siue ad quā dominā diua uenus mihi sauēs attulit fœlix auspiciū molli aditu. Pede miol. fœlici accessu: sicut supra in epithalamio: O cubile quot oībus candido pede lectulis: q̄ tuo ueniunt hero. Mea. mihi fauens: ut Ter. O noster chreme. Trito. ipsi ueneri frequentato. Arguta so. breui & arcta crepida siue calceo: Solea pro calceo. Persius. Solea puer obiurgabere rubra: solea itē inter planos pisces a Plinio noiatur: & materia robustea super quā paries craticius extruit. Cōiugis ut quon. cōparatio hæc p excursū poeticū sumpta ē ad feruētes & splēdidos i Ca. amores ostēdendos. talis. n. fuit Ca. domina accedēte Venere q̄lis fuisse dr̄ Laodamia uiri protesilai domū ingrediēs. Laodamiæ duæ fuisse iueniunt altera filia achasti pvlacæi & protesilai uxor rāto uiri amore flagrās: ut illum ad troiana bella tendentē seq uoluerit: sed uiri hortatu in pria remāsit iuita. altera ab Homero scribit Bellerophōtis filia: q̄ a Ioue cōpressa Sarpedonē genuit. Protesilaeā. protesilaus Iphicli filius fuit: ut Homerus i secūdo iliados scribit. is cū fre podarce ad troiā. lx. nauibus pfectus ac ex oībus prius in troianū littus naui egressus ab Hectore interēptus ē. Oui. ut Hectora prius fataliter hasta ptesilae cudis. Accepta & fru. sensus & ordo est. Laodamia uenit ad protesilaeā domum: quū hostia p Protesilao uota frustra accepta diis ac minime grata nondū placasset deos: qui nō uictima: sed Protesilai morte placādi erant: qm̄ dii cælestes decreuerant Protesilaū ex græcis primū perimendū ad Troiā aliter legit incepta hostia: Quæ lectio mihi magis placet ut sit sensus. Quū Protesilaus iam hostia fieri inceptus: & diis destinatus in mortē frustra: & sine utilitate sua nondū periisset: ac frustra nondū sanguine suo deoꝝ decreto sanxisset: frustra nondū placasset: qm̄ paulo post oino erat placaturus ad Troiā peundo: Et sic fatalis necessitatis uim immutabilē ostendit. Incepta ho. Protesilaus iā ad mortem destinatus: & est noiariui casus cuius ultimā licenter p duxit consonantiū sequentiū ratione: ut suue occulta spolia & plures d pace triūphos. Nihil mi. tā ual. p. his octo sequentibus uersibus Catul. continetur optatio de uotis ab amica siue uxore pro uiro suscipiendis: & erit talis ordo. o rhānusia uirgo nil. i. nullū uotum mihi tantū ualde placeat quod suscipiat: & uoueat inuitis heris. i. deis: q̄um docta: & monita est Laodamia uiro extincto q̄ ara deoꝝ ieiuna & sicca desiderat piū: & sacratum cruorē. Nil. nullū uotum. Suscipiat. concipiatur uoueat. Heris. diis reꝝ oium dominis. Inuitis. aduersantibus. Desideret. subaudit q̄: ut sit q̄ desideret & poscat. Piū. sacratum ex uictima. Ieiuna. sicca diu nullius uictimis intincta. Coacta. s. fati necessitate. Dimittere. amittere. Nouū. Iuuenile aut nup sibi iunctū nuptiis. Collū. candidā uiri ceruicē quā uxor iucūdissime amplectit. Vir. Ter conatus ibi collo dare brachia circū. Tibul. Huic tu cādentes humero suppōe lacertos: & alibi. Post ēt collo se iplicuisse uelit. Veniēs. h. sequens annus.

Auidū a. insatiabilē Laodamiæ amorē erga maritū: quo se carere posse nūq̄ crediderat. Posset. u. a. u. c. q̄ nūq̄ potuisset credere se posse postea uiuere sine Protesilao: qd̄ tñ posse fieri docuerūt eā anni: q uiri mortē secuti: qbus paulati assuescā ē carere marito. Quod. s. illā carere posse uiro. Nā parcæ uitā Laodamiæ post uiri mortē pductare sciebāt si Protesilaus ad Troiā iret Laodamiā sine uiro uicturā. Troia. n. c. catu. aduersus Troiā feruēs declamatio atq; iuectio. Nefas. nefandū funus. Asiæ. hoc q̄tū ad Troianos dixit: qm̄ tota fere Asia Troiāis attulit auxiliū: nā & Teutamus rex assyrioꝝ penes quos totius Asiæ fuit ea tēpestate principatū Priamo sibi subdito Mēnonē tithoni filiū cū decē milibus æthiopū totidēq; asianis cū ducētis curribus i auxiliū misit. Europæ. cuius magna ps græcis cōtra Troianos cōspirauit. Virtutū. aut fortitudinis ois: q̄ proprie dr̄ uirtus: aut oium uirtutū: quæ i hoibus sūt: Nā i illis bellis singularia oium uirtutū exēpla fuerūt. Acerba ci. asp

Is clausum lato patefecit limite cāpum:
Isq; domum nobis: isq; dedit dominā
Ad quā cōmunes exercerem9 amores:
Quo mea se molli candida diua pede
Intulit: & trito fulgentem i limie plantā
Innixa arguta cōstituit solea:
Cōiugis ut quōdā flagrās aduēit amore
Protesilaeam laodamia domum:
Accepta & frustra nōdū cū sāguie sacro
Hostia cælestes pacificasset heros:
Nihil mihi tā ualde placeat rhānusia uir
Q d̄ temere iuitis suscipiatur heris Cgo
Quā ieiuna pium desideret arta cruorē
Docta est amisso laodamia uiro:
Cōiugis ātea coacta nouū admittet collū
Quā uēiēs una atq; altera rursus hyēs:
Noctib9 i lōgis auidū saturasset amorē
Posset ut abrupto uiuere cōiugio:
Q d̄ scribant pcæ nō lōgo tpe abesse
Similes muros isset ad illiacos:
Nā tum helenę raptu priores argiuoꝝ
Cæperat ad sæ troia ciere uiros:
Troia nefas cōe sepulchroꝝ europæ asiæq;
Troia uiroꝝ & uirtutū oium acerba finis
Quęue ētid nro lœtum miserabile fratri
Attulit ei misero frater adempte mihi:
Hei misero frī iucundum lumē adēptū
Tecum una tota est nra sepulta dom9:

& acerbus rogus: Cinis autem apud antiquos & masculino & fœminino genere prolatus fuit: quod diligenter aiaduertit Prisc. Quære ẽt id nostro. ratio & causa cur in Troiã inuehatur. Quæ nunc tã longe. ordo ẽ quẽ cõpositũ tã longe nõ iter sepulchra nota nec cõpositũ ꝓpe cognatos cineres. sed sepultũ in Troia isœlice aliẽa terra detinet a nostro solo. Nota. nobis cognita. Cognatos cineres. cognatoꝝ reliqas. Penetrales deos patrios deos suosq; nepotes. Quo casu. quo ifortũio belli Troiani. Tãto te absorbẽs uertice amoris. epipho nema est ad ꝓcedẽtis cõiugii altitudinẽ & fœlicitatẽ ostẽdendã: seu cõfirmandã ꝓlatũ. Tãto uer. amoris tãta cõiugalis amoris altitudine. In abruptũ barathrũ: in ꝓfundã miseriaꝝ uoraginẽ. Quale ferunt graii. similitudo ad barathri ꝓfunditatẽ ostendendã: ordo est. q̃le solũ pinguẽ graii ferunt siccari emulsa palude. Peneũ pp amœnũ. in oibus quos adhuc legerim Catullianis codicibus uno meo & eodẽ puetusto excepto hũc locũ corruptissimũ & portẽtis simillimũ iueni. nã in qbusdã legit prope cvlleniũ: in aliis uero ꝓpe cvlleneũ: quæ lectio q̃ uitiosissima sit duæ syllabæ in utroq; uocabulo priores cõtra rõnem positæ: & una supabundans aptissime idicant: sed qi nõ putaret Catullũ portenta phreneticoꝝ uerbis simillima fuisse locutũ si tã imprudenter legat peneũ cvlleneũ: tanq̃ peneus thessaliæ amœnissimus amnis ꝓpe cvllenẽ arcadiæ montẽ labat. Liberemus igit si possumus Cat. elegantissimũ: atq; prudentissimũ poetã ab indignissima tãi furoris ifamia: quũ eius uerissima lectio sit peneũ ꝓp amœnũ: quem amœnũ recte a Catullo nostro appellatum plenissime docẽt hæc Pli. ꝓscripta flumina thessaliæ apidamus: phanix: enipheus onochonus: & ante cunctos claritate peneus ortus iuxta gõphos iterq; ossam & olympũ nemorosa cõualle defluẽs qngentis stadiis dimidio eius spatio nauigabilis in eo cursu tẽpe uocant qnq; miliũ passuũ longitudine & ferme sex latitudine ultra uisum hois attollentibus se dextra leuaq; leniter cõuexis iugis intus sua luce uiridãte allabit penæus uiridis calculo: amœnus circũripas gramĩe: canorus auiũ concẽtu. Hercules ut Diodorus siculus scribit a locis quæ tẽpe uocantur ubi late stagnabat in cãpis aqua ducta fossa aquã deduxit thessaliæ circa peneũ fluuium cãpos fertiles ꝓbens thessalia circũdata penei fluuii ags exitũ nullum cõcedẽs sub ppetuis paludibus magna ex parte latebat. Hercules ãt ossam ab olympo discludẽs ags exitũ patefecit. Luca.

Omnia tecum una perierũt gaudia nostra
Quæ tuus i uita dulcis alebat amor:
Quẽ nunc tã lõge nõ iter nota sepulchra
Nec ꝓpe cognatos cõpositum cineres:
Sed troia obscœna troia isœlice sepultum
Detinet a nostro terra aliena solo:
Ad q̃tũ ꝓperãs fertur simul undiq; pubes
Græca penetralis deseruisse deos:
Ne paris abducta gauisus libera mœcha
Otia pacato degeret i thalamo:
Quo tibi cũ casu pulcherrima laodomia
Ereptum est uita dulci9 atq; anima
Cõiugiũ: tãto te absorbens uertice amoris
Aest9 i abruptum detulerat barathrũ:
Quale ferunt graii peneũ ꝓpter amœnũ
Siccari emulsa pingue palude solum:
Q d' quõdam cęsis mõtis fodisse medullis
Ausus falsiparens amphitroniades:
Tpe quo certa stymphalia mõstra sagitta
Perculit imperio deterioris heri:
Plurib9 ut cœli tereretur ianua diuis:
Hebe nec lõga uirginitate foret.
Sed tu9 alt9 amor barathro fuit altior illo
Qui diuum dominum ferre iugũ docuit

Hos inter mõtes media q̃ualle ꝓmunt Perpetuis quondam latuere paludibus agri: Lumina dũ campi retinent: nec puta tẽpe Dant aditus pelago stagnumq; iplentibus unũ Crescere cursus erat postq̃ discessit olympo Herculea grauis ossa manu: subitæq; ruinã Sensit aquæ Nereus: Strabo ãt asserit terræ motibus factis abrupta esse: quæ nunc uocant tẽpe: & ab olympo abscissam ossam: & hac peneũ effinxisse in mare. Falsa parens. Hercules Amphytrionis falsi & nõ ueri patris filius putatiuus.

Stymphalia monstra. Euristheus rex argiuoꝝ Iunonis impulsu inter alia stipendia imperauit Herculi ut obscœnas aues in stymphali arcadiæ palude morantes: quæ circum uicina loca infestabant aut perimeret: aut fugaret. hoc negocium arduumq; laborem impositum sibi arte ingenioq; facile perfecit: Nam ut Diodorus scribit has aues innumera multitudine finitimaꝝ regionum fructus uastantes: quia ui superari ob infinitum nũerum. non poterant ingenio sustulit. Tabulam enim æream parauit: quæ repercussa ingenti sonitu uolucres timore in fugam compulit longinquam. Catul. autem poetis assentiens aues sagittis fugatas dixit. Nam Strabo ait poetas scripsisse sagittis & tympano has aues ab Hercule fuisse fugatas. Stymphalis autem est palus archadiæ: in qua ut scribit Pli. musculi aquatici nascuntur: stymphalium uero oppidũ: & stymphalus fluuius: ex quo & stymphalide lacu nascitur erasinus fluuius argiuoꝝ agros percurrens. Perculit. percussit: uexauit. Deteriores he. euristei regis iussu qui deterior: & Herculeis uirtutibus minor erat. Pluribus ut cœl. ideret ut mirabilibus suarum uirtutum experimentis perfunctus deorum numerum augeret: ac suorum laborum mercedẽ hebes coniugium acciperet. Sed tuus altus amor: comparationes atq; multas similitudines iducit ad profundũ Laodamiæ amorem augendũ. Tuus amor. o laodamia. Barathro. profundo Ioles amore: Barathrum est immensa profunditas aspicientium oculos calligans. Qui diuum dominum ferre iugum docuit. Herculis i sanos in Iolen Euriti filiam amores tangit: Hercules omnibus certaminibus absolutis megaram uxorem Iolao tradidit: & ad prolem procreandam alteram uxorem minime suspectam quærens Iolẽ Eurytiachaliæ regis filiam petiit: Illæ megaræ repulsam uertitus se super eo matrimonio consulturum respondit: Hercules frustratus sponsa iniuriaq; motus Euryti abegit equos Iphitumq; filium eius equos inquirentem tirynthia extut-

ri præcipitauit: ac tandem ſequentibus annis poſt aſtydamen Ormenii regis ſtupratam in æthaliam cõtra Eurytii filios ob iolem ſibi in uxorem denegatam exercitum duxit: ac urbe capta Eurytii filios Toxeum: molionẽ. pytium interemit: Iolemq; abduxit: Ferunt autem poetæ tanto Ioles amore Herculem flagraſſe: ut in eius gratiam lanam & penſa deduxerit: leoniſq; ſpoliũ: cæteroſq; uiriles cultus acceptis muliebribus cum Iole cõmutauerit: ut apud Ouidium in heroidibus Herculi deianira plenius exprobrat. Nam neq; tam charum: Alia comparatio: & ſenſus eſt nec tam charum nepotem filia parentibus gignit i magnæ hæreditatis ſucceſſionem q̃ charus & iucundus fuit Proteſilao Laodamiæ amor.

Tam charum caput. ſ. charus fuit Proteſilao amor Laodamiæ uiri domum ingredientis. Nata. filia. Conſecto ætate. ætate grauato. Seri. tarde geniti: quũ iam parens decrepitus ex filia nepotes deſperet. Gentilis. Cognati aut affinis ſperantis hæreditatem iure ſucceſſionis. gentiles enim ſenis hæreditatem ſperabant: quoniã eius unica filia uniuerſe hæreditatis ſubſtantiam conſequi iure non poterat: Nam ea lex erat cuius Liuius meminit: gentilis dicitur ex eodem genere ortus: Et is qui ſimili nomine appellatur: ut ait Cintius: gẽtiles mihi ſunt qui meo nomine appellantur: hæc Feſti eſt diffinitio. Deriſi. decepti ac uane ſperãtis hæreditatem: quum poſtea ſit præter ſpem genitus nepos. Tollens. remouens: expellẽs: excludẽs. Suſcitat a cano uulturium capite. ideſt quum præter ſpem propinqui captatoris nepos ſit genitus: hæres in diuitias aui ſuccedens: & captatorem excitans abigita ſenis diuitiis: quibus inhiabat: eſt autem elegans metaphora a uulturibus: & cadauere ad captatores alienæ hæreditati uehementer inhiantes: Sic Horatius captatorem appellauit coruum. Scriba ex quinq; uiro coruum deludet hiãtem: Captatorq; dabit riſum naſica corano.

Nam neq; tam chaꝝ cõfecto ætate parẽti
Vna caput ſeri nata nepotis alit:
Qui cum diuitiis uix tãdem inuẽt9 auitis
Nomen teſtatas detulit i tabulas:
Impia deriſi gentilis gaudia tollens
Suſcitat a cano uulturium capite:
Nec tãtum niueo gauiſa eſt ulla columbo
Compar ſeu q̃quid dicitur improbius:
Oſcula mordenti ſemper decerpere roſtro
Quãtum pręcipue multiuola eſt mulier
Sed tu hoꝝ magnos uiciſti ſola furores
Vt ſemel es flauo cõciliata uiro:
Aut nihil aut paulo cui tu cõcedere digna:
Lux mea ſe noſtrum cõtulit i gremium:
Quã circuncurſans huc illuc ſæpe cupido
Fulgebat crocina candidus i tunica:
Quę tamen & ſi uno nõ ẽ contẽta catullo
Rara uerecundæ furta ferem9 heræ.
Ne nimium ſimus ſtultoꝝ more moleſti:
Sæpe etiã iuno maxima cælicolum
Cõiugis i culpa flagrabat quottidiana
Noſcens omniuoli plurima furta iouis:
Atq; nec diuis hoies cõponier æquum ẽ:
Ingratum tremuli tolle parentis onus:

Suſcitat a cano capite. abigita ſenis cadauere ac morte: cui inhiabat ante nepotis ortum: in aliis libris corrupte legitur. Suſcitat & cano capiti: ſed ſiquis diligentius proſpiciet inueniet copulam in ſenſu non admitti: & legendũ eſt ſe a cano capite. Vulturium. captatorem hæredipetam dicitur hic uultur: & uulturius: & uulturis: Catullus alibi. Lingua exerta auido ſit data uulturio: Ennius Vulturis in ſyluis miſerum mandebat homonem. Vlla compar. ulla columba columbo ſuo pari ſocietate coniuncta. Seu quiſquid improbius. aut ſi eſt aliud animalium par improbius & libidinoſius colũbis. Oſcula mordenti. ſic Martialis Oſcula me capiũt blandis imitata columbas. Mulier: pro fœmina poſuit noue quum mulier proprie d genere humano tantum dicatur: Sic & Virgi. uirum pro hirco & caprarum marito dixit: Vir gregis ipſe caper deerauerat: & Hora. uxores de capris dixit: Quærunt latentes & thymo deuiæ olẽtis uxores mariti. Multiuola. multum uolans: aut multæ. i. multiplicis & mutabilis uolũtaris: & cupidinis inſtabilis. Sed tu. o laodamia. nũc omnes ſuperiores comparationes atq; ſimilitudines ad propoſitum applicat. Horum. columborum herculis & cæterorum. Furores. amores. Vir. Seu quiſquis furor. Viro flauo. proteſilao: flauum pro candido: & albicanti poſuit: ut Vir. Flaua ceres alto nequicq̃ ſpectat olympo: Proteſilaus fuit corpore candido: uultu honeſto: uelox: confidens: temerarius: ut Dares ſcribit. Aut nihil aut paulo. ſatis commode tranſit ad amicæ ſuæ ſibi a Mallio datæ mentionem: & æquiparationem. Lux mea. amica mea Ipſitilla uel Leſbia: quam ſibi oculis chariorem infra confitetur. Lux. uita: ſiue oculi lumẽ: lux pro uita ſuperius: nobis quum ſemel occidit breuis lux nox eſt omnibus una dormienda. Tu. o laodamia. Cui. meæ luci. Quam circũcurſans. Cupidinis cum puella conſuetudinem illius uenuſtatem egregiam demonſtrat. Crocina. croceus habitus cupidini attribuitur: & crocinus forma græca eſt κροκινος latine facit croceus. Rara uerecundæ furta feremus heræ. & ſi interdum ſolo me Catullo non eſt contenta. raro tamen cum aliis mœchis furta committet. Furta. ſtupra: ſiue adulteria. Heræ. amicæ quæ mihi hera eſt. Verecundæ. declamatoria ratio cur raro cum aliis uiris ſit peccatura: quoniam. ſ. eſt uerecunda. Feremus. tolerabo permittam ne ſim nimis moleſtus ei nunq̃ cõcedens Veneri appetitus commutationem: quam etiã concedendã iunonis exẽplo probat. Quottidiana cul. quottidianis adulteriis & ſtupris. Furta. furtiuos coitus. Omni uoli: oĩa uolentis: aut per oĩa optata ſua uolãtis: ut ſupra mulierem dixit. Componier. comparari: ut Sic paruis componere magna ſolebam. Ingratũ tre. tol. pa. onus. ſenſus eſt quum non ſit æquum hoies diuis comparare: noli te onerare tanta deorum inuidia q̃ta ſe onerant curioſi parentes filias ſuas deabus nimis impenſe conferẽtes. Tolle. remoue: abiice. Onus. oneroſum atq; odioſum laborem. Gratum. diis moleſtum. Parentis tre. patris decrepiti. Illa. mea leſbia a

Mallio mihi data. Nec pa. de. mihi dedu. i. a patre suo mihi non nupsit: nam in nuptiis mos semper fuit: ut pater filiam sponso suo manu ductam dederet. Domum. s. meam: ut aliæ nuptæ solent suorum sponsoꝝ domū accedere. Fragrantē. assv. odo. diebus nuptialibus sponsi domus suauissimis odoribus inspargebatur. Odore. amomum in assyria nascitur a Virg. assyrium appellatum: & superius a Catul. dicitur assyrium oliuum. assyrio fragrans oliuo: ubi satis multa de unguentis ex Plinii præscripto dicta sunt: possumus tamen nō absurde intelligere opobalsamon myrobalamon ttiracem: Malobathron: aliaqꝫ huiusmodi odoramenta quæ non minus in syria: q̄ in aliis locis gignuntur: ut latissime legitur apud Pli. li. xxi. &. xiii. Furtiua munu. occulta: & clādestina adulteria. Ex ipso dempta uiri gremio. a uiri surgens amplexu mihi afferebat Veneris munera. Quare illud satis est. Concludit satis sibi esse si a lesbia benignissimum accipit coitum inter uitæ fœlicitates lapillo albo notandum: quis & aliis uiris interdum sed raro nō neget. Nobis unis mihi & tibi malli. Id. uenereum munus. Lapide candidiore. antiquis ex thracum instituto mos fuit dies lætos albis calculis: infœlices nigris quotidiana notatione signare: eo modo totum annum computantes candidis notatos inter uitæ seriem recensebant: nigris autem signatos uitæ non esse ad scribendos putabāt: sic Persius: Hunc macrine diem numera meliore lapillo Qui tibi labentes apponit candidus annos: Horatius autem cum Acronte & porphyrione interpretibus hūc morem cretensium fuisse putauit. Cressa nec careat pulchra dies nota: nisi forte quod suspicor Horatii uerba mendosa interpretes deceperit: & quod Horatius thressa p thracia scripserit: interpretes: siue quod potius credo librariorum imperitia Cressa corruptum inuenerit. Pli. hūc morem sic exagitat uana mortalitas & ad circūscribendam se ipsam ingeniosa cōputat more thraciæ gentis: quæ calculos colore distinctos pro experimento cuiuscūqꝫ diei in urnam condidit: ac sumpto die seperatos dinumerat: atqꝫ ita de uno quoqꝫ pronunciat: quid qꝫ iste candor̄ calculi laudatus dies originem mali habuit. Hoc tibi quod potui. Elegiæ conclusio cum excusatione poetæ qui curis & mœroribus oppressus omnibus Malli meritis: & optatis satisfacere nequiuerit: Sed pro tāt̄is officiis: quæ mallio debet hoc tantum amici animi testimonium carmine uno miserit. Pro aliis officiis. quæ tuis erga me meritis multa debeo. Nostrum nomen. nostri nominis memoriam. Rubigine. obscuritate obliuiōis: hoc est ne nostrū nomen obliuione pereat. Huc. ad hanc nostri nominis conseruationem. Themis. themin antiqui deam putabant esse: quæ præiperet hominibus id petere quod fas esset: eamqꝫ id esse existimabant quod & fas est: hæc Festus. P. Nam themin cæli: & terræ filiam: tum diuinandi artem: tum sacra cultusqꝫ deorum itroduxisse dicūt: eaqꝫ quæ ad beneuiuendum & pacem pertinent ostendisse: nam θεμιστ significat fas: hanc ãt deam hominibus aureo sæculo iuste uiuentibus oīa uota pie concepta tribuisse dixerunt poetæ. Piis. pie ac iuste uiuentibus. Antiquis. priscis aurei sæculi hoīb̄s. Tua uita: amica tua. In qua lu. in qua ego a te hospitatus carmina scripsi. Domina. amica tua. Cōmoratio est: In eadē. n. re pristit mutatis uerbis. Et qui. i. & sit fœlix mallius: q patefecit meos agros. sic supra: Is clausam lato patefecit limite campum: Isqꝫ domum nobis isqꝫ dedit dominā. Principio. alii legunt ꝑcipue: sed hic uersus: & sequens uarie corrupti iudicio meo sic legantur: Et qui principio nobis terram dedit atqꝫ. A quo sunt primo nobis omnia nata bona. Longe. ualde. Lux mea mihi charior me ipso. lesbia mihi mea uita charior: Sic infra: Eripere ei noli multo quod charius ille Est oculis: seu qd̄ charior est oculis.

Nec tamē illa mihi dextra deducta pr̄na
Fragrantē assyrio uenit odore domum:
Sed furtiua dedit nigra munuscula nocte
Ipsius ex ipso dempta uiri gremio:
Quare illud satis ē: si nobis sit datur unis
Qd̄ lapide illa dies candidiore notat:
Hoc tibi quod potui ꝯfectū carmīe mun9
Pro multis aliis redditur officiis:
Ne nostrum scabra tāgat rubigine nomē
Hęc atqꝫ illa dies atqꝫ alia: atqꝫ alia:
Huc addēt diui q̄plurima quę themis oli
Antiquis solita est munera ferre piis:
Sitis fœlices & tu simul: & tua uita:
Et dom9 ipsa in qua lusim9 & domina:
Et q̄ prę̄cipue nobis terrā dedit a quo
Sunt primo nobis oīa nata bona:
Et longe ante oēs mihi quæ charior ipsa ē
Lux mea: qua uiua uiuere dulce mihi est.

In Rufum.

n Oli admirari q̄re tibi femina nulla
Rufe uelit tener̄ suppositisse fœmur
Nō illā raræ labefactas munere uestis:
Aut perluciduli deliciis lapidis:
Lædit te q̄dam mala fabula qua tibi fertur
Valle subalarum trux habitare caper:
Hūc metuūt oēs: neqꝫ miꝫ: nā mala uald̄
Bestia: nec qui cum bella puella cubet.

In Rufum.

n Oli admirari. Rufum uestibus & gēmis fulgentem se ab omnibus puellis contenti atqꝫ uitari mirantē magna sordium: atqꝫ teterrimi odoris hyrcini nota infamiaqꝫ afficit monens aut ne admiretur. se uitari: aut hyrcinum fætorem extinguat. Raræ uestis. ꝑciosæ ac præclaræ togæ. Labefactas uexatas: perturbatas. Vestis. s. suauibus odoribus infectæ. Lapidis. gemmæ sardonycis perlucidi: Mar. Cuius & hic lucet sardonycata manus. Fabula. diuulgata dete in famia. Caper. hyrcinus odor ex subalis exiēs. Hora. Pulpus an grauis hirsutis cubet hyrcus in alis. Subalarum. subala: & ala pars est sub brachio concaua ab adolescentiæ initio hirta.

De Lesbia.

Vlli se di. in puellā suā scribens fallacia mulierū ī amātes uerba: inania q̄ p̄missa demīrat. Et ra. scri.

n opor. aq̄. qm̄ frustra credīt qđ mulieres p̄mittūt: aut dicūt amantibus quēadmodum frustra signatur aut p̄foratur aqua oino post ictum cohærens. unde p̄uerbiū erat apud antiquos aqua hæret: cōtra frustra conante. huius prouerbii Cice. in officiorum. iii. meminit. Ad Virrobonem.

I cui uir. Virrobonē alloq̄ns eū tocose consolat de cōibus iniurijs sibi & illi factis a Ruso utriusq̄ riua

s li: quē podagræ fœtoris libidinisq̄ idomitæ amarulēta infamia notat. Aemulus. riualis tuus. Nrm amo. meā amicā. A te. tuis iprecationibus.

Vlciscitur. ultione p̄sequit. Ambos. se atq̄ puellam q̄ amorem tuum fraudat. Ad Lesbiam.

Icebas quō. Lesbiæ fallacibus illecebris blan

d disq̄ uerbis pellectus: ac postremo deceptus poeta se solū a lesbia amari credens puellam dilexit: ac oī p̄no affectu prosecutus est: sed quū se ab ea alios plures amante: aut certe cuidā hoi noīe mulo nubente derisū cognouisset: amore magis ardēs lesbi am tñ leuius ac ullius æstimabat. Præ me. āte me: aut respcū mei. Nunc te co. te fallacē muloq̄ nubentē alioq̄ p̄ter me recipientē dep̄ndi. nupserat ām lesbia mulo cuidā stolido uiro. in quē Ca. infra insultat in epigrāmate. Lesbia mi p̄sente uiro. Et si inten. uror: Multo ita tu nunc me ui. & le. sensus est q̄uis ob riualiū meoq̄ æmulationē: atq̄ amittendi meū tui amore magis accendar: ñ pp fraudes tuas ac corporis diuulgationē te uiliorē: leuiorēq̄ hēo. Intensius. uehementius. Vilior & le. s. es. Me pro mihi. Nā antiq me pro mihi dicebant: ut Festo placet. Quis po. ē ings. lesbiæ obiectio p interrogationem: & est sensus. Quis posset hæc duo contraria facere: ut eūdem amantē iniuria: & perfidia amicæ cogat magis amāre illā: sed eidē puellæ minus bene uelle pp iniuriā. Magis ama. magis appetere illā amicā. Minus be. uel. minori beniuolentia p̄sequi: legito Donatū in andria. Desine de quoq̄ qcq̄ be. u. m. poetæ uerba. noli ingrē de quoq̄ benemereri: aut si benemereris dullo: noli spare illū posse fieri gratum: aut piū: qm̄ oēs sunt ingrati: itaq̄ magis atq̄ magis esset: & placeat tibi nihil cuiq̄ benigne facere: sicut mihi stat: & placet nihil bñfecisse multis. Desine uī. i. noli. Quicq̄ benemereri de quoq̄. alicui qcq̄ benefacere. Putare. spare. Piū. gratū: nā gra & pietas idē plerūq̄ significant. Oia sūt igra. plus di. q̄ si diceret oēs hoies ingrati sunt. Stet. placeat. Nihil fe. be. benigne facere est benemereri: & liberalitatē exercere. Ci. in officioq̄ primo: Videndū ē. n. ne obsit benignitas: & his q̄bus benigne uidebit fieri & cæteris. Magis atq̄ ma. maxime: ac uehementer. Imo ēt tæ. p̄parenthesim hæc dicta sunt. ,Vt mihi. s. stat: & placent quā subaudias Mallius ille q me unum. i. p̄cipuum. Atq̄ unicū & singularem amicum. Habuit. habere idicauit: alii legunt habet: sed non stat uersus qui quatuor collisionibus asprimus est. In Gellium.

Ellius au. Gelliū patrui sui nefariū irrumatorem satyrico felle aspgit: Gellius. n. patrui sui

g uxorē ipie ardens in eius gratiā delicias multas & dicebat & faciebat: quod quū patruus intellexisset obiurgare cœpit obliq̄ Gelliū: qui patruū irrumādo silere coegit: Hic Gel. uī esse ille de quo Ci. pro sextio scribit: Aderit Gel. hō & frater indignus uiro clarissimo & ordine eq̄stri: & infra quū ostenderit eū gulosissimū ganeonē subdit: uerū ego tibi p̄monitū eripui gelli: an tu comedisti: legito amplius circa finē supradictę ōonis. Non iurgia ferre: non tolerare uerba delicata tāq̄ iurgia uxori: ac sibi dicta: aliter legitur patruum obiurgare solere. q̄ lectio magis probari p̄t. Ipsi. sibi Gellio. Perdespuit. contēpsit: nam quos contemimus in eos despuimus: Persius: Despue qđ non es. Reddidit harpocratē. mutum fecit: silere coegit: Harpocrates Catulli temporibus fuit mutus quidam denominatus ab Harpocrate deo ægyptiorum. Nam ut Plutarchus in oratione de Serapidis numine scribit: Harpocrates ab

Quare aut crudelem nasoq̄ iterfice pestem:
Aut admirari desine cur fugiunt.

De Muliere sua.

n Vlli se dicit mulier mea nubere malle
Quā mihi: nō si se iuppiter ipse petat
Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti
In uento & rapida scribere oportet aqua.

Ad Virobonem.

s I cui uirrobō sacer alaq̄ obstitit hyrco
Aut si aliquē merito tarda podagra se
Aemulꝰ iste tuꝰ q nostq̄ exercet amorē (cat
Mirifice est a te nactꝰ utrunq̄ malum:
Nā quotiēs futuit totiens ulciscitur ambos:
Illam affligit odore: ipse perit podagra:

Ad Lesbiam:

d Icebas quōdā solū te nosce catullū
Lesbia nec præ me uelle tenere iouem
Dilexi tum te: non tātum ut uulgꝰ amicam:
Sed pater ut gnatos diligit & generos:
Nunc te cognoui: quare si itensius uror:
Multo ita tu nunc me uilior & leuior:
Quis potis ē inquis: qđ amantē iniuria talis
Cogit amare magis sed bene uelle minus?
Desine de quoq̄ quicq̄ bene uelle mereri:
Aut aliquem fieri posse putare pium:
Omnia sunt ingrata: nihil feciſſe benigne
Imo etiā tædet ſtetq̄ magisq̄ magis:
Vt mihi quē nemo graiꝰ nec acerbiꝰ urget:
Quā mō q me unū atq̄ unicū amicū huit.

In Gellium.

g Elliꝰ audierat patruū obiurgare solē
Si quis delicias diceret aut faceret.
Hoc ne ipſi accideret patrui perdeſpuit ipſā
Vxorē: & patruum reddidit harpocratē:

ægyptiis colitur deus silentii cuius numinis simulacrū digito labiis admoto figuratū indicat silentiū. Huius dei meminit Ouid. noīe ꝓtermisso quū deos Isidis comites dinumeret: Sāctaq; Bubastis uariusq; coloribus apis. Quiq; premit uocē digito q; silentia suadet: Sistrāq; erant: nunq; quæ satis quæsitus osiris: Harpocratis ātimaginē annulis signatoriis antiquos usos scribit Pli. his uerbis: Iam uero et harpocratē: statuasq; ægyptioꝝ numinum in digitis uiri quoq; portare incipiūt: Hic deus ægyptioꝝ harpocrates ab aliqbus putat Saturnus: ego uero multis argumentis ducor cur credā Harpocratē esse Mercurium: q ab ægyptiis superstitiosissime cultus ostenditur a Ciceroē atq; Macrobio: Harpocrates igit Mercurius tenens harpen ab ἁρπή & κρατέω. i. ab harpe & teneo: Ita. n. pingitur tenens harpen: quā harpen cyllenida uocauit Luca. Fecit quod uoluit. patruū silere coegit: Duplici modo. s. & eius libidini satisfaciendo: & mentula os obturando: nam qui irrumatur & fellat tacere cogit. Irrumet. s. in os. Patruus: q sellator erat. Non faciet uerbum. Silebit: sic Martialis: Si te ꝙ hendero Gargili tacebis. Ad Lesbiam.

h Vc est mens deducta tua. Lesbiæ fallacias & psidiā conquerens ait se culpa eius in tā angustum uitæ suæ discrimē adductū esse: ut eam et si fieret optima neq; amare possit: neq; ab eius amore desistere: aut fugari: q uis oīa malorꝝ genera in ipsum poetā lesbia faceret: Deinde seipsum consolat multis rōnibus. postremo a diis imortalibus petit atq; iplorat ut poetæ ipsius misereantur: eūq; a tanta peste atq; diri amoris calamitate liberēt. Mēs mea. rō. silū aī mei. Tua culpa. tua ī amor psidia. Ipsa. mēs mea. Suo offō. Sua erga te fide offōsa. Oīa. s. mala contra me.

s Iq recordāti benefacta priora uoluptas
Est homini quum se cogitat eam pium:
Nec sanctā uiolasse fidem: nec fœdere ī ullo
Diuum ad fallendos numine abusū hoies:
Multa parata manēt ī lōga ætate catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nā q cūq; hoies bene cuiq; aut dicere possūt
Aut facere: hæc a te dictaq; factaq; sunt:
Omniaq; ingratę perierunt credita menti.
Quare iam te cur amplius excrucies:
Qui te aio affirmas: atq; istinctoq; reducis:
Et diis inuitis desinis esse miser:
Difficile est longū subito deponere amorem
Difficile est: ueꝝ hoc quod lubet efficies:
Vna salus hęc est. hoc tibi esse peruincendū:
Hoc facies: siue id nō pote: siue pote:
O dii si uestrum est misereri: aut si quib9 unq
Extrema iam ipsam morte tulistis opem:
Me miserum aspicite: & si uitam puriter egi
Eripite hanc pestem perniciemq; mihi:
Quæ mihi subrepens imos ut torpor ī artu:
Expulit ex omni pectore lætitias:
Nō iā illud quęro contra ut me diligat illa:
Aut quod non potis est esse pudica uelit.
Ipse ualere opto & tetꝝ hūc depōere morbū
O dii hoc reddite mi pro pietate mea.
Ad Rufum.

r Vse mihi frustra: ac ne qcq; credite amice
Frustra īmo magno cū precio atq; malo
Siccine surrepisti mi atq; intestina perurens
Sic misero eripuisti omnia nostra bona?
Eripuisti heu: heu nostræ crudele uenenum
Quod uoluit fecit: nā q uis irrumet ipsum
Nunc patruum: uerbum nō faciet patruꝰ.
Ad Lesbiam.

h Vc est mens deducta tua. Lesbiæ fallacias & psidiā conquerens ait se culpa eius in tā angustum uitæ suæ discrimē adductū esse: ut eam et si fieret optima neq; amare possit: neq; ab eius amore desistere: aut fugari: q uis oīa malorꝝ genera in ipsum poetā lesbia faceret: Deinde seipsum consolat multis rōnibus. postremo a diis imortalibus petit atq; iplorat ut poetæ ipsius misereantur: eūq; a tanta peste atq; diri amoris calamitate liberēt. Mēs mea. rō. silū aī mei. Tua culpa. tua ī amor psidia. Ipsa. mēs mea. Suo offō. Sua erga te fide offōsa. Oīa. s. mala contra me.

s Iq recordāti benefacta priora uoluptas
Est homini quum se cogitat eam pium:
Nec sanctā uiolasse fidem: nec fœdere ī ullo
Diuum ad fallendos numine abusū hoies:
Multa parata manēt ī lōga ætate catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nā q cūq; hoies bene cuiq; aut dicere possūt
Aut facere: hæc a te dictaq; factaq; sunt:
Omniaq; ingratę perierunt credita menti.
Quare iam te cur amplius excrucies:
Qui te aio affirmas: atq; istinctoq; reducis:
Et diis inuitis desinis esse miser:
Difficile est longū subito deponere amorem
Difficile est: ueꝝ hoc quod lubet efficies:
Vna salus hęc est. hoc tibi esse peruincendū:
Hoc facies: siue id nō pote: siue pote:
O dii si uestrum est misereri: aut si quib9 unq
Extrema iam ipsam morte tulistis opem:
Me miserum aspicite: & si uitam puriter egi
Eripite hanc pestem perniciemq; mihi:
Quæ mihi subrepens imos ut torpor ī artu:
Expulit ex omni pectore lætitias:
Nō iā illud quęro contra ut me diligat illa:
Aut quod non potis est esse pudica uelit.
Ipse ualere opto & tetꝝ hūc depōere morbū
O dii hoc reddite mi pro pietate mea.
Ad Rufum.

r Vse mihi frustra: ac ne qcq; credite amice
Frustra īmo magno cū precio atq; malo
Siccine surrepisti mi atq; intestina perurens
Sic misero eripuisti omnia nostra bona?
Eripuisti heu: heu nostræ crudele uenenum

Torpor. aut lethargū aut ueternū dicit. Valere. sanus fieri ab amor pestifero. Morbū. nam oēs animi perturbationes appellari morbos scribit ī tusculanis Ci.

r Vse mi. fru. psidā Rufi amicitiam conq̄ritur: qm lesbiam amicā suam abduxerit: hic est ille rufus quē supra dixit hyrcinū fœtorem olere podagricū q; esse. Frustra: casso labor. Ne quicq uana spe. falsaq; credulitate. Precio. magno dāno lesbiæ amissæ. Surrepisti. clā & fraudulēter in aium meū ingressus es: surrepo est latenter & clā succedo: & ē tractum a serpentibus. surrepisti pro surrepsisti p syncopē protulit. Perurens: iracūdiæ doloriscq; incendia cōcitans. Oīa nostra bo. amicam meam ī oīa meæ uitæ bona posueram. Heu heu nostræ pectus amicitiæ exclamatio in perfidum Rufi pectus aium q; fallacē.

In Gallum.

g Allus habet fratres. Versutā atq; nefariā Gla

li libidinem satyrica mordacitate licerat: qm̃ is Gallus ut facilius posset fratrũ suoꝝ liberos & uxorẽ in suã ne fandã libidinẽ allicere: ipse leno eos inter stupra cõmittere docuit. miaꝫ ita q̃ Gallo poeta se æterna infamia sacrilegas eius libidines notatuꝝ. Quoꝝ est le. cõ. alterius. ordo ẽ: quorum alterius cõiunx est lepidissima.

Bellus. benignus. irõice. Stultus. rudis qm̃ tam diros amores inter illos cõcilians imprudenter indicat sua cũ illis flagitiosa stupra facit. n. se stupri suspectũ mari tũ. s. uxoris. Tua. o galle. Spurca fœtida. Pura sua uia puellæ. munda oscula uxoris fraternæ. Anus fama. longæua infamia: sic superius. Hæc charta loquatur anus.

In Lesbium.

Esbius est pul. Lesbiũ riualem suũ sibi ob pulchritudinẽ a Lesbia ꝓpositũ amarulento ioco
l sectaꝫ in Lesbiæ idignationẽ: qm̃ ea pulchritudie decepta amatorẽ ad rem uenereã imbellẽ ac sterilẽ elegerit excluso Ca. Quid ni. cur. nõ. s. sit pulcher si eũ mihi anteposuit Lesbia: est inuita & amara concessio.

Tria na. su. . i. si. tria oscula unꝯ dederit suis liberis: quos nullos hũit unꝯ. Suauia. parẽtibus. n. iucũdissima sunt paruulorꝝ natorꝝ oscula.

In Gellium.

Vid di gel. asprime lacerat Gelliũ fellatorem
q spurcissimũ: q quũ eẽt facie uenusta pallidissimus mane surgebat: qꝺ scelus palã diuulgatũ erat. Cãdidiora. pallidiora. Iuue. Et morbo pallet utroq;. Octaua hora. qm̃ plurimos fellãs usq; nocta uã solis exorti horã iaces. E molli gete. a molli sõno.

Lõgo die. æstiuis diebus q sẽ cæteris lõgiores. Grãdia. uitilia mẽbra grãdia: sic Mar. Quũ tibi uernarent tenera lãugine malæ Lãbebat medios iproba ligua uiros. Clamãt ui. ru. mi. labra tua grãdibus mẽtulis lacerata ruptaq; clamãt: atq; mãifeste idicãt hæc flagitia tua. Notata se. spmate ingnata: Seꝝ pro spmate posuit: ẽ. n. seꝝ aq̃ lactis. Vir. Pasce sero pigui. Victoris: tui q multos penes sugẽs uictor euasisti.

Ad Iuuẽtiũ.

Emo ne i tãto. Iuuẽtiũ adolescẽtẽ iprudẽtiæ ar
n guit: q; pisauꝝ quẽdã pallidissimũ sibi amatorẽ delegerit: quũ i tãto pplo Rõano q̃plurimi sint illo pisaurẽsi pulchriores atq; amabiliores: hic ẽ il le Iuuẽtius de quo i endecasyllabis dixit. O q floscŭlus es iuuẽtioꝝ. Alibi: Surripui tibi dũ ludis mellite iuuẽti Sua uiolũ dulci dulcius ãbrosia. Tãto po. s. Romão.

Bellus. facilis: benignus diminutiuũ a bono. Pisauri. pisauꝝ umbriæ oppidũ est romanoꝝ colonia: ñ a pẽsato auro dctũ: sed a pisauro ãne uicino: ut Pli. idicat.

Quẽ. q̃lẽ interrogatiue. Nobis. mihi Ca. nam poeta formosus erat. Et ne. quod sa. sa. totũ interrogatiue.

Quod. q̃le q̃ inutile tibi.

Ad Quintiũ.

Vinti si ti. uis. Quintiũ familiarẽ suũ ipense ꝑ
q catur ne puellã suã sibi arripiat: si uult poetã ei maximas debere gratias. Eripere no. puellam. s. seu subintelligitur charius eo si quid est oculis charius.

Esbia mi. pse. ui. Muli Lesbiæ mariti stolidi
l tatẽ stulticiãq; deridet qm̃ fatuus uxoris fraudes subdola q; adulteria: & manifestos dolos nõ aiaduertat. Mule. mulus nomẽ ꝓpriũ mariti lesbiæ. Sana. libera ab amoris infãia: cõtra Vir. male sanã Didonẽ æneæ amore captã dixit: Tũc sic unanimẽ alloqtur male sana sororẽ. Garrit. nugat. Obloquitur. de me male dicit simulate. Irata est. simulat aduersum me irã. Vrit. amore meo ardet: & ideo de me lo

Vitæ: heu heu nostræ pect9 amicitiæ.

De Gallo

g All9 hẽt frẽs quoꝝ ẽ lepidissima cõiũx
Alteri9: lepidus filius alterius:
Gallus hõ est bellus: nã dulces iũgit amores
Cum puero: ut bello bella puella cubet:
Gallus hõ est bellus: nec se uidet esse maritũ
Qui patruus: patruí mõstret adulterium:
Sed nunc id doleo q; puræ pura puellæ
Suauia coniunx spurca saliua tua.
Verum id nõ impune feres: nam te oĩa sæcla
Noscent: & quis sis fama loquetur anus.

De Lesbio.

l Esbi9 ẽ pulcher: qd ni? quẽ lesbia malit
Quã te cum tota gente catulle tua:
Sed tamẽ hic pulcher uẽdat cũ gente catullũ
Si tria natorum suauia reperit:

Ad Gellium.

q Vid dicam gelli quaꝛ rosea ista labella
Hyberna fiant cãdidiora niue?
Mane domũ quum exis: & cũ te optata qete
E molli longo suscitat hora die:
Nescio quid certe ẽ: an uere fama susurrat
Gaudia te medii tenta uorare uiri:
Si certe est: clamant uictoris nupta misselli
Illo demulso labra notata sero.

Ad Iuuentium.

n Emo ne i tãto potuit populo eẽ iuuẽti
Bellus hõ: quẽ tu diligere inciperes:
Prẽterq̃ iste tuus moribunda sede pisauri
Hos pes inaurata pallidior statua? (nobis
Quid tibi nunc cordi est? quẽ tu præponere
Audes: & nescis quod facinus facias?

Ad Quintium.

q Vinti sit tibi uis oculos debere catullũ
Aut aliud si quid charius est oculis:
Eripere ei noli multo quod charius illi
Est oculis: seu quid charius est oculis:

Ad Mulum.

l Esbia mi præfẽte uiro mala plurima dicit
Hoc illi fatuo maxima lætitia est:
Mule mihi sentis si nostri oblita taceret
Sana esset: quod nunc garrit & obloquitur
Non solũ memit: sed quæ multo acrior ẽ res
Irata est: hoc est uritur: & loquitur:

quitur simulata ira: quū ꝑ amore de me silere nō possit.

Hommoda dicebat. Arium uerba latina barbare aspirando pronunciantem: ac consonantes: & uocales litteras pleno ac crasso spiritu: magnoq; aspirationis afflatu præter grāmatices rōnem præterq; latinitatis usus cum intolerabili audientium fastidio proferentem ioco risuq; Catul. insectatur. Chō moda. sic proferebat Arius prima consonante barbare aspirata. Veteres aspiratione litterarum peritissime usos scribit Quintilianus ēt in uocalibus quū ædos ircosq; dicebāt: diu deinde reseruatū esse ne cōsonantibus spirēt: ut i graccis & triūphis: Erupit breui tpe nimius usus: ut choronæ: chēturiones ꝓchones: cū aspiratione adhuc in qbusdā scriptionibus maneant: Qua de re: ut idem Fabius scribit Catul. nobile hoc epigrāma est: plura i hunc sensū Cicero in oratōr perite ut cætera cōscribit.

Hinsidias. prima littera aspirata crassoq; spiritu pla lata. Credo sic ma. mulieres. n. ut scribit Cicero faci lius icorrupiā antiqtatē cōseruant q; multoꝝ sermonis exptes ea tenent sp quæ prima didicerūt: ita q; Crassus dicebat. Quū socrū meam lætiā audio sic eā audio: ut Plautū mihi aut neuiū audire uidear sono ipo uocis ita recto: & simplici ē: ut nihil ostētationis aut mutationis afferre uideat. Hoc missa syriā. posteaq; Arius i syriam a senatu magistratus missus est oēs: tā tediosa loq̄citate liberati gaudebāt. Hæc ea. eadē uerba ab aliis sine aspiratiōe pferri. Leniter. nō hiulce nō crasse: sed exilr. Leuiter. facile: suauiter ñ aspe. Postilla. aduerbiū ut posthac: & postilla significat postea: siue post illd tps. Nūcius: q ariū ex puincia Romā reuerti significabat. Horribilis. oibus formidādus p hoc idicat formidandū arii fastidiū. Ionios flu. nā quū Arius Romā reuersus familiaribus narraret loca & tēpestates siue procellas ionii maris: ionios crebro repetēs crasso spū addita more suo aspiratione proferebat cū audientiū risu: ac selle putidus.

De amore suo.

o Di & amo. Hoc disticho se unius mulieris amore odioq; uexari fatet: nec rōnē q̄re id fiat scit: sed tm id malū sentit & patit: amat ār pp pulchritudinē: atq; rei Venereæ cū ea consuetudine: sed eādem odit ob eius perfidiā: & multos quos accipit amatores: hec ār mulier fortasse lesbia est. Ex hoc colore sumptū uidet id Ouidii argumentū in amoribus ubi de itolerādis amicæ suæ moribus conq̄rēs ait: Luctant pectusq; leue in cōtraria ducūt Hac amor hac odiū: sed puto ui cet amor: & infra: Negciā fugio: fugientē forma reducit. Auersor moꝝ crimina corpus amo. Sic ego nec sine te nec tecum uiuere possum: Et uideor uoti nescius esse mei.

De Ario.

Hommoda dicebat: si quando cōmoda uellet
Dicere: & hisidias arius insidias
Credo sic mater sic liber auunculus eius
Sic maternus auus dixerat: atq; auia:
Hoc misso in syriam requierant oibus aures
Audibant eadem hçe leniter & leuiter.
Nec sibi postilla metuebant talia uerba:
Quum subito affertur nuncius horribilis:
Et tum mirifice sperabat se esse locutum
Quum quantum poterat dixerat hisidias
Ionios fluctus postq̄ illuc arius isset
Iam non ionios esse sed hionios:

De Amore suo.

o Di & amo: quar id faciā fortasse requis
Nescio: sed fieri sentio & excrucior

Quintiæ & Lesbiæ Comparatio.

q Vintia formosa est multis: mihi candida longa
Recta est: hçc ego singula confiteor:
Totū illd: formosa nego: nā nulla uenustas
Nulla in tam magno est corpore mica salis.

Quintiæ atq; Lesbiæ Comparatio.

Vintia formosa est. Quintiā puellā a multis amatoribus laudatā Lesbiæ postponit. Nā Quintia & si
u pulchra multis uidetur: tñ Catullo non formosa: sed tm candida longa recta uidet: Lesbia uero parti tota est pulcherrima: partim oīum puellaꝝ uenustates ipsa una mirifice hēt. hoc epigrāma cum superiore disticho apud oēs fere codices consusum est: Sed si diligentius inspiciat a superiori separabit: ac totū unum esse: usq; ad epigrāma quod incipit: Quid facit his gelli: prudentiores intelligent. Est multis. i. uidet multis.

Totū illud formosa nego. ordo est nego illud totū formosa est: hoc est nego hanc ꝓpositionem esse uerā. s. Quintia formosa est: modus ār dialecticus est in arguendo. Venustas pulchritudine muliebrē uenustatē dicere debemus: dignitatem ār uirilē: ut docet Cice. Nulla in tam ma. cor. mica sa. uenustū est quod cū gratia q̄dam & Venere apparet. Salsum in consuetudine pro ridiculo tm accipimus: natura non utiq; hoc est q̄q & ridicula oportet esse salsa: Nā & Cicero. omne quod est salsum ait atticoꝝ esse non q̄ sint maxime cōposita ad risum: & Catul. cum dicit: Nulla in tam magno corpore mica salis: hoc dicit nihil in corpore eius esse ridiculum salsum igitur erit quod non erit insulsum: uelut simplex quoddā orationis condimentū: quod sentit latente iudicio: Hæc Quintilia. perite: ut plera q; oīa de hoꝝ uerboꝝ proprietate: Sed eius cū bona dixerim uenia: Catulli mei uerba paꝝ perpendisse uidet: nam si qs diligentius poetæ de Quintia sniam inspexerit sale hoc in loco non ridiculum: ut consuetudine accipimus: sed natura non insulsum gustum. ac quasi amoris condimentū hoc est iucundā uenustatis gratiam significare perspicit: Dicit. n. in tam procero Quintiæ corpore nulla formæ gratia: nullum pulchritudinis condimentum apparet. Est ār sal pro suaui condimento: ac iucūditate a cibis ad formæ gratiam eleganter translatus: Sic Martialis: Nullaq; mica salis nec amari fellis in illis Gutta sit. pro orationis condimento: ac pro urbanitate nō insulsa posuit. Lesbia sor. est. qualis nō est insulsa quintia. Cū. partim. Tum. partim. Veneres. uenustates gratias. Quantum le. propter eius iucundas uenustates: qui-

bus omnibus Quintia caret. In amo. tuo: o lesbia. seruaui.

q Vid facit is gelli. sacrilegum incestum atq; nefaria Gellii stupra satyrico felle respergit quoniam is impius atq; nefandissimus homo matrem sororemq; atq; patrui sui uxorem serino more incestaret: qđ nefarium prodigiosumq; scelus omnia flagitia exuperans nullis expiationibus deleri: nullisq; purgationibus ablui posse Catullus exclamat. Patruum qui non sinit esse maritum: quoniam eius uxore abutitur. Non si demiss. se ipse uoret ca. i. si se ipsum sellet: nō grauius peccet: nec scelus ulterius admittet. Demisso capite: Capite atq; ore suo ad inguen suum inclinato.

In eundem.

g Gellius est tenuis. Idem in nefandas Gellii libidines argumentum. reddit nanq; rationes cur Gellius sit tam tenuis & macer: quoniam scilicet ab amoribus domesticis exhauritur sanguine. Tam bona. tam benigna in coitu.

Valens. robusta in Venerem. Puellis cogna. quas omnes stuprat. Nihil. nullam Venerem: nisi ea: quā tangere non est fas. Magus. lingua persica magus sapiens dicitur: quem græci philosophum appellant: hi magi ut Strabo scribit cum matribus ex patrio more congrediuntur: a quo impio atq; ferino more parthorum regis gigni scribit Luca. Parthorū dominus quotieus sic sanguine misto Nascitur arsacides cui fas implere parentem: Sic & Mirrha apud ouidium huiusmodi gentis nefandæ meminit: Gentes tamen esse feruntur: In quibus & nato genitrix & nata parenti Iungitur: & pietas geminato crescit amore. Omentum in flamma pingue liquefaciens. pessæ in sacris coronatam hostiam statuunt: quum uero magus qui sacrificio præest membratim carnes in quenque diuiserit: abeunt nulla parte diis relicta: dicunt enim deum nihil delle præter hostiæ animam: nonnulli ut ferunt precordiorum partem igni imponunt: hanc præcordiorum partem Catullus omentum appellauit. Liquefaciens secundam syllabam natura breuem produxit licentiosa compositi ratione ut superius fecit: Alta tepe facit permista flumina cæde. Omentum. omentum est pingue quoddam intestinis circumuolutum.

In Gellium.

n Non ideo gelli sperabam te mihi fidum In misero hoc. Aliud epigramma quod amarulento ioco mordet Gellium: ego inquit nunq̄ timui te uiolaturum esse meos amores: sed semper te a mea Lesbia fideliter alienum speraui: nō quia mihi esses beniuolus: sed quia neque mater neque soror tua est mea Lesbia: matris enim & sororis coitus tantum sequi soles: ꝙ ab aliis mulieribus alienissimus es. Hoc posse a turpi. in omnibus fere cōdicibus legitur haud posse a turpi: sed poeta contrarius esset suo proposito: nam dicit Gellium posse abstinere a probro Lesbiæ inferendo: quoniam solum matrem & sororem amat. legatur itaq; hoc ꝓbro. i. ab hoc Lesbiæ concubitu. Vsu. familiaritate cōsuetudine. Edebat. rodebat: consumebat. Id. s. ꝙ tecum familiarissime coniungar. Non esse sa. ca. non esse sufficientem causam ut abstineres a Lesbiæ meæ iniuriis. Tu sa. indu. satis induxisti animum ut a meis iniuriis mētem inhiberes. Tantum ti. gau. in om. tantummodo est tibi gaudium in omni culpa: in qua est aliquod nefandū

Ex par. mea. ideſt quantum tibi fidem integerrimam

In Gellium.

Lesbia formosa est q̄ cū pulcherrima tota ē
Tum oibus una omnes surripuit uenetes:
Nulla potest mulier tātum se dicere amatā:
Vere quantum a me lesbia amata mea est:
Nulla fides ullo fuit unq̄ fœdere tanta
Quanta i amore tuo ex parte repta mea ē.

Ad Gellium. Crore

q Vid facit is gelli qui cum a mre atq; so
Prurit & abiectis pugilat tunicis?
Quid facit is patruum q nō sinit eē maritū?
Ecquid scis quantum suscipiat sceleris?
Suscipit o gelli quantum nō ultima tethys
Nec genitor nympharum abluit oceanus:
Nam nihil ē quicq̄ fœderis quo ꝓdeat ultra
Non si demisso se ipse uoret capite.

Ad Gellium.

g Elli⁹ est tenuis: qd nisi cui tā bona mr
Tāq; ualēs uiuat tāq; uenusta soror:
Tāq; bonus patruus: tāq; oia plena puellis
Cognatis: quare is desinat esse macer?
Qui ut nihil attingat nisi qđ fas tāgere nō ē
Quantum uis quare. sit macer inuenies
Nascatur magus ex gelli matrisq; nefando
Coniugio: & discat persicum aruspicium:
Nā mag⁹ ex mre & gnato gignatur oportet
Si uera est persarum impia religio:
Gnatus ut accepto ueneretur carmie diuos
O mentum i flāma pingue liquefaciens:

Ad Gellium.

n Non ideo gelli sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro perdito amore fore
Quod te cognossem bene cōstāterue putarē
Haud posse a turpi mētem ihibere ꝓbro:
Sed neq; qđ matrē nec germanā eē uidebā:
Hanc tibi cuius me magnus edebat amor:
Et quāuis tecum multo coniungerer usu:
Non satis id causæ credideram esse tibi.

sceleſus. Gaudium.libidinis uoluptas. Culpa: crimine: ut Cicero ad Curionem: Præſertim quod in quo accuſabat culpa. uacarem.

De Leſbia.

l Eſbia mi dicit ſemper male: nec tacet unquam
De me: diſpereā me niſi leſbia amat:
Cui ego quaſi eadē totidē mox deprecor illi
Aſſidue: uerum diſpeream niſi amo.

In Cæſarem.

n Il nimium ſtudeo tibi cæſar uel leplacere
Nec ſi orem utrum ſis ſaluꝰ an alter homo.
Mētula mœchatur: mechatur mētula certe
Hoc eſt quod dicunt ipſa olera olla legit:

De Smyrna Cinnæ.

s Myrna mei cinnæ nonam poſt denīq; meſſem
Quā cœpta ē nonāq; edita poſt hyemē
Vilia quū interea quingenta hortenſius uno

Tu ſatis induſti tātū tibi gaudium in omni
Culpa eſt in quacunq; eſt aliquid ſceleris

De Leſbia.

Eſbia mi dicit ſemper male: nec
l tacet unquam
De me: diſpereā me niſi leſbia amat:
Cui ego quaſi eadē totidē mox deprecor illi
Aſſidue: uerum diſpeream niſi amo.

In Cæſarem.

Il nimium ſtudeo tibi cæſar uel
n leplacere
Nec ſi orem utrum ſis ſaluꝰ an alter homo.
Mētula mœchatur: mechatur mētula certe
Hoc eſt quod dicunt ipſa olera olla legit:

De Smyrna Cinnæ.

Myrna mei cinnæ nonam poſt de-
s niq; meſſem
Quā cœpta ē nonāq; edita poſt hyemē
Vilia quū interea quingenta hortenſius uno

elegans de ſmyrna amazone pœma fecit nouem annis elaboratum ac perfectum opus quod commentatus ſu it nobilis grāmaticus. L. Craſſitius genere tarentinus ordinis libertini cognomine paſicles: moxa ſe panſa trāſ nominatus: de quo adhuc uiuo nobile claruit epigramma. Vni craſſitio ſe nubere ſmyrna probauit: Deſinite i docti coniugio hanc petere: Soli craſſitio ſe dixit nubere uelle: Intima cui ſolt uota ſua extiterint. Scripſit præterea idem Cinna epigrammata: quorum teſtimōiis & auctoritate utitur Marcellus. Nonam poſt hyemē: Sic etiam Quintilianus de hoc opere ſcribit: Cinnæ ſmyrnam nouem annis accepimus ſcriptam & panægyricū Iſocratis q̄ parciſſime decem annis dicunt elaboratum. Vilia quingenta. ſ. carmina ſiue poemata: numerus finitus pro infinito eſt. hic quum manifeſte deſit pentameter uerſus ac eius ſubtractione ſenſus poetæ ſit imperfectus: nemini bono uiro arrogans aut impudens: ſed potius pium atq; officioſum factum meum uideri debebit: ſi meo ciui Catullo de patria noſtra bene merito uerſum meum hoc in loco quouſq; ſuum poeta inueniet mutuabo. immo etiam ſi poetæ placuerit benigne donabo: omnia enim amicorum inter bonos ciues ſunt cōmunia: ſuppleatur ita q; hic Catulli noſtri locus hoc modo. Vilia quum interea quingenta hortēſius uno In pede ſtans ſixo carmina ructat hians. Hoc mihi faciendum quoq; fuit ſuperius: ubi adonium uerſum uetuſtate abolitum ſapphicis ſuppleui. Hortenſii autem earia inuenuſta fuiſſe ſcribit Gellius lib. penultimo. Interea: dū Cinna nouem annis ſmyrnam elaborat. Atracis ad. un. i. a penei tempe propinqua urbi atraci. eſt. n. atrax urbs theſſaliæ iuxta quam peneus labitur. extenditur autem urbs in ſtadia quadraginta: item atrax eſt fluuius æ tholiæ ab atracibus populis deſcendens ionio mari infunditur: ut ſcribit Pli. In cana: annoſa ualde cana: Vir. In canaq; menta cuniphitondent hirci. Peruoluēt. q̄driſyllabum eſt p ſyllabæ diuiſionē. Paduā moriēur ad ipſam. ſic oēs antiq codices hanc lectionē ſeruant: alii uero recentiores legūt patauī morientē ad urbē: prior tñ lectio non uī improbanda. Nā urbium noīa q̄nq; aut mutanē ut ephire: Corynthus: & dicarchū puteoli dicunē aut lr̄is & ſyllabis detractis: ſiue mutatis. pferunē: ut agros hippiō primū deide argirippa: poſtremo Arpi dcā eſt urbs a Diomede condita: ſic ex patauio nō abſurde proferri pōt padua: hæc āt nobiliſſima Venetiæ ciuitas magis nota eſt Virgiliano carie q̄ a me poſſit ex ſtrabone aliiſq; coſmographis declarari. Voluſius igitur Hortenſius patauinus ſcriptor in patria ſuo ſ conſcripſerat annales quos ait poeta patauii urbe non eſſe egreſſuros:

sed ibi breui tpe ignobiliter perituros. Tunicas: inuolucra: & tegumenta. Scōbris: uilissimi piscicul sunt scōbri: hinc Martialis sumpsit. Hec scombris tunicas dabis molestas. Persius: Linquere nec scōbros metuētia carmina nec thus. Populus: q magis laudat ingentia q̄ docta uolumina. Tumido antimacho. i. pregrādi ope Antimachi: tumido āt uel pp operis magnitudinē tumentē: uel pp tumidū poetæ stilum atq; ingeniū. Antimachus fuit poeta cyclicus. i. circulator hoīum: circulis carmina decantans. Qui aggressus belli thebani materiā uigesimū quartum uolumen īpleuit anteq̄ duces usq; thebas perduceret.

Ad Caluum.

s I quisq̄ mutis: Ingeniosū epigrāma quo Caluum poetam quintiliæ puellæ suæ morte miserabiliter mœrētem ac funus egregiis elegis deflentem consolatur: dicens si aliqd ex dolore nostro potest fieri gratum mortuis non tātum immaturā mortem suam Quintilia doluit: quantum gaudet singulari atq; immenso erga se Calui amore. Dolore: dolenti desiderio nr̄o. Renouamus magis accendimus mortuos desiderādo: desiderium est libido uel cupiditas uidendi eius qui nondum adsit ut Cicero diffinit. Quītiliæ: huius puellæ suæ funus Caluus elegātibus elegis defleuit. Cuius rei testis est Propertius in secundo scribens. Hoc etiam docti confessa est pagina calui Quū caneret miseræ funera quintiliæ.

In Aemiliū.

n On ita me dii amēt. æmylii cynedi obscænos mores mollesq; culi delicias atq; oris ridiculam deformitatem: postrēo infinitas libidines lepide mordet. Referre. interesse: differre. Olfacerem: gustarem: odorarem. Nihil mundius hoc: nihil est tersius hoc culo æmylii. Nihiloq; immundius illud. idest illud æmylii os est culo immūdius nihilo: immo etiam culus est mūdior ore. Alia tamen lectio est ut legatur nihil estq; immundius illo. s. ore. Nam sine dentibus est. ideo melior quia culus dentibus carēs mentulas non lædit: os autem dente sesquipedali lædit irrumantes. Sesquipedalis dentis: accusatiuus pluralis: sesquipedalis est unius pedis cum dimidio: ut sesqhora: hora cum dimidia. Gingiuas ueteris. marcidas rubiginosas. Ploxemo: in ore marcido: Nam trāspadani nostri priscis tēporibus ploxemum [illegible]erunt capsam: Hinc illud Quintiliani libro primo: Sicut Catullus ploxemū circa padum īuenit. Ploxemo igitur pro ore posuit per metaphoram a cariosa capsa sumptā.

In Victium.

i N te si quicq̄: Acerbe inuehitur in uictium hominem uerbosum atq; insulsum nugatorem omnium audientium aures fatua molestaq; garrulitate obtundentem: quem ait pro suis malis meritis dignum esse: ut culos atq; stercore fœdatas crepidas deligant: deniq; dicit poeta: si Victius uult omnes familiares perdere discat hoc. s. q̄ eius garrulitas omnibus est infesta: & sic oīo quod uult efficere potest.

Vsus: commoditas: utilitas. Possis uoluntate tua cōsentiente pro usu & utilitate consequenda. Possis. li. cu. quod non sordius esset q̄ insulse ac spurge garrire. Crepidas. c. calciamenta stercorata. Coprotios stercoratus dicitur. nam græce κοπορσ latine stercus & fimum significat: inde coprotinus ex græco formatum eē hoc uocabulum penultima breuis docet. nā ex græcis deriuata in tinus omnia fere penultimam correptam habent: ut adamantinus: iāthinus hyacintinus: crystallinus: Myrrhinus: non igitur absurde legitur comprotinas. i. stercoratas: quum culos prius posuerit. in omnibus fere aliis codicibus hæc dictio uarie legitur: alii Carpatinas: alii carpotinas: pauci una tantum littera mutata caprotinas habent: sed ex talibus lectionibus nullus sensus poetæ proposito cōueniens elici poterit. Crepidas: pro quocūq; calciamento: est autem uerbum græcum ut gellius docet τασ κρηπιδασ græci dicunt.

Vis: cupis. Discas: ex hoc q̄ dico te uerbosum nobis esse molestissimum. Efficies. q. c. nos pdes.

In pede stans fixo carmina ructat hians:
Smyrna cauas atracis penit9 mittetur ad undas
Smyrnam ī cana diu sæcula puoluēt.
Aut uolusi ānales pataui moriētur ad urbē
Et laxas scombris sępe dabunt tunicas:
Parua mei mihi sit cordi monumēta laboris
At populus tumido gaudeat antimacho:

Ad Caluum.

s I quicquam mutis gratū acceptū ue sepulchris
Accidere a nostro calue dolor̄ pōt:
Quo desiderio ueteres renouam9 amores
Atq; olim missas flemus amicicias:
Certe nō tanto mors immatura dolori est
Quintiliæ: quantum gaudet amore tuo:

De Aemilio.

n On: ita me dii amēt: q̄cq̄ referre putaui
Vtrū os an culum olfacerem æmilio.
Mūdius hoc nihil ē: nihiloq; īmundi9 illud
Verum etiam culus mundior & melior:
Nā sine dentibus ē hic: dentis sesquipedalis
Gingiuas uero ploxemo habet ueteris:
Præterea rictum qualem defessus in æstum
Meientis mulę cunnus habere solet.
Hic futuit multas: & se facit esse uenustum:
Et non pistrino traditur atq; asino:
Quē si qua attingit: nō illam posse putem9
Aegroti culum lingere carnificis.

Ad Victium.

i N te si quicq̄ dici pote putide uicti
Id quod uerbosis dicitur & fatuis
Ista cum lingua si usus ueniat tibi: possis
Culos & crepidas lingere coprotinas:
Si nos omnino uis omnes perdere uicti
Discas: omnino quod cupis efficies.

s Vrripui tibi dum ludis mellite iuuenti
Suauiolum dulci dulcius ambrosia:
Verum id non ipune tuli: nāq; ampliꝰ horā
Suffixum in summa me memini esse cruce
Dum tibi me purgo nec possum fletibꝰ ullis
Tantillum uestræ demere seuitiæ:
Nam simul id factū é multis diluta labella
Abster si guttis omnibus articulis:
Ne q̄q̄ nostro contractum ex ore maneret
Tāq̄ commistæ spurca saliua lupæ:
Prēterea infesto miserum me tradere amori
Non cessasti: omniq; excruciare modo:
Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
Suauiolum tristi tristius helleboro:
Quam quoniā pœnā misero ꝓponis amori
Nunq̄ iam posthac basia surripiam.

In cœlium & Quintium.

c Oelius aufilenum & quintius aufilenā
Flos ueronēsum depereunt iuuenum
Hic fratrē: ille sororē: hoc ē qd̄ dicitur illud
Fraternum uere dulce sodalicium:
Cui fauem potius cœli tibi: nā tua nobis
Perspecta exigitur unica amicicia:
Quū uesana meas torreret flāma medullas
Sis fœlix cœli sis in amore potens.

Fletus de morte fratris.

m Vltas ꝑ gētes & multa ꝑ æquora uectꝰ
Aduenio has miseras frater ad inferias
Vt te postremo donarem munere mortis.
Et mutum ne quicquā alloquerer cinerē:
Quādo qdē fortuna mihi tete abstulit ipsū
Heu miser indigne frater adēpte mihi.
Hæc tamen interea prisco quę more parētū
Tradita sunt tristes munera ad inferias:
Accipe fraterno multum manantia fletu
Atq; in perpetuum frater aue atq; uale.

Ad Cornelium. (co

s I quicquā tacito ꝺmistū ē fido ab ami-
Cuius sit penitus nota fides animi:
Meq; esse inuenies illorum iure sacratum
Corneli: & factū me eē puta harpocratem.

Vrripui.ti.dū lu. Iuuentiū formosissimū ado
s lescēte poeta deoscolatus fuerat. ille tāq̄ læsus
poetā maximo crucitatu affecit: nec poetæ ul-
lis ꝓcibus placari potuit: nisi integrā horā dedisset poe
nas. Catul. donec oīs suauii dulcedo i amaritudine fue
rit cōuersa. fateē ita q; poeta hoc supplicio deterritus se
posthac nūq̄ basia surreptuꝝ. Iuuenti: hic est ille iuuē
tius de quo i endecha syllabis scripsit: O q floscules es
iuuētioꝝ: & alibi. Mellitos oculos tuos iuuēti: & supra
Nemo ne i tāto potuit populo eē iuuēti. Sūma cruce.
Sūmo cruciatu & supplicio. Multis. di. la. ordo ē ab-
sterſi oibus articulis labella diluta multis guttis. Dilu
ta made facta. Articulis. digitis meis. Lupæ: mere-
tricis. Iuue. Ite qbus grata ē picta lupa barbara mitra:
ide lupanar dictū. Cōmistæ. mœchatæ: nā meretri-
ces tales saliuas i ore uiroꝝ coeūtiū relinquūt mista si-
gnificat mœchatam: ut Virg. Mista deo mulier græce
μοιχεύτρια dr̄. Helleboro: hellebori qd̄ ueratrū la
tine dr̄ duo pria genera scribit Pli. candidū ac nigrum.
hoc radicibus tm̄ itelligi tradūt: plerique alii folia nigri si
milia platani: alii betæ icipiētis & miora & nigriora &
pluribus diuisuris scissa: plurimū nascit in oetha mōte
& optimū uno eius loco circa epiꝝ. nigrū ubiq; proue
nit: sed melius i haliconæ cādidū ꝓbat oethæū. Nigrū
ex his melāpodion uocāt. alii Euchimō alii polyrhizō
purgat piserna: cādidū āt uomitiōe: cāsq; morboꝝ ex
trahit: hæc ex Plinio. Strabo āt̄ d̄ hellebori locis ubi na
scatur multa in nono libro scribit.

In Cœliū & Quintiū fratres.

Oelius au. Cœlii & qntii frum amores scribit
c optās cœlio ꝓ amicitiæ mūeribus fœlicissimū
amorē: Cœlius & qntius fres ueronēses ama
bāt: Alter Aufilenū adolescētē: alter Aufilenā eius so
rorē: iō a plerisq; hi fres dicebant sodales: & eoꝝ frnū
sodalicū. qm̄ in eadē Aufileni domo idē amor: & uene
ris cōmerciū tanq̄ cōuiuiū: alē cū puero: aliter cū puel
la freq̄nter imbāt. Hic: cœlius. Fratrē. Aufilenū fra
trē aufilenæ. Sororē: Aufilenā. Perspecta; pfecte co
gnita. Vesana flā. uesanus Lesbiæ amor.

Fletus fraternæ mortis.

Vltas pgē. Amiserat Catul. fratrē suū ut ī pria
m elegia dixius i Iliaore troiāo extictū: atq; tumu
latū: i patriā itaq; reuersus poeta cœnotaphio
māibꝰ frnis ꝺstituto iferias celebrat: pietatēq; frnā acer
bo fletu lachrymisq; testat. Ne q̄q̄. frustra: nā cineres
alloq̄nti nō rndēt. Prisco more. pa. mos apud ātiquos
fuit ut quū aliqs extictus eēt: cadauer eius domū suā si
poterat referrēt: laudabāt: ungebāt: ut in octauo dura
ret die: quo die a ꝓpinqs icendebāt: nono cineres atq;
reliqæ sepeliebant. uñ Ora. nouēdiales puluere ap-
pellauit: sin āt cadauer domū referri nō poterat: domi
cōstituebāt cœnotaphiō mactatisq; hostiis: & cæteris
de ritu sacrificiis factis iusta mortuo reddebant. Hac
mu. has cœnotaphii iferias. Aue. at. ua. sic i pallāte
funere apud Virgi. Salue æternum mihi maxime pal
la: æternūq; uale. Ad Cornelium.

s I quicq̄ ta. Cornelū de Catul. fide dubitātem
cōfirmat: atq; fidē & taciturnitatē suā in amici

tia profitet: dicēs si ullis amicis tacitis q̄q̄ arcanū fideliter cōmissū fuit unq̄ a fido amico: se eē int̄ illos tacitos:
ac fidos numerandū. Tacito: alicui amicoꝝ arcana tacenti. Cōmissū: fidei traditū. Cuius. s. taciti hois. Il
loꝝ qui taciti sunt. Harpocratem: mutum: de Harpocrate superius dictum est. Ad Silonem.

Vt so. mi. red. Silonē grāmaticū seu litteratorē: cui poeta decē sestercia mutua uerat audacissimæ auaritiæ ipudentissimæq; ingratitudinis arguit: monetq; ut sibi reddat decē mutuata sestertia ac postea poetæ reposcenti minitet: ut solet quantū uoluerit. Aut si auaritia: & rapina delectatur retinens poetæ nūm os ei tā crudeliter ne minitet. nā silo audacissimus poetæ decē sesteria reposcēti terribiliter minitabat: Silo. nomen propriū cuiusdam grāmatici: de quo i endecasyllabis ad caluū. Munus dat tibi silo litterator. Sæuus. crudelis: terribilis minitando: Indomitus: implacabilis: numnios abnegando. Numni delectant. si nūmorum rapina delectaris.

In æmulum.

Redis me po. meæ. æmulū quendam suum ī populū diuulgantē inter lesbiam & Catul. discordias & maledicta seminata esse redarguit poeta. qm̄ non posset lesbiæ uitæ suæ maledicere: & si posset tm̄ non est tam temerarius ut faceret: sed inuidus ipse cū sordido caupone non discordias. sed mōstruosas libidines factitat. Tam pdi. tam temere tam stulte. Potuisse. s. ex animo: potuit autem simulare male dicta: sed ex uoluntate atq; corde nūq; potuisset ei maledicere.

De mentula sua.

Entula co. conabatur poeta cuiusdam uirginis quam erat nactus primitiis potiri: sed naturæ uirginalis claustris: & obstaculis: atq; puella reluctante prohibebatur Iocose atq; facete ait se cōatum fuisse pimpleū musarum montē ascendere: sed a musis ideipitatum esse: Per pimpleū montē intelligit eugium qd̄ est q̄dam pars media iter muliebria genitalia: quā partē mentula ingrediens ascendere ur. Laberius Mimographus cuius uerba ex hoc Cat. disticho formata uidentur: de hoc sic scribit. gre tā arduum ascendas an concupisti hugiū findere. Pipleū. pimpla locus heliconius sic athracibus q heliconē incoluerūt denoiatus. Nā ut strabo refert pieria: olympus pipla & libetrū loca quondā thracia fuere quiq; musis helicona cōsecrarunt thraces fuerunt boetiæ accolæ: ut hi q libethriadū nymphaꝝ antrū consecrarunt: & q priscæ musæ curā studiūq; dederūt: thraces fuisse phibent: Ephorus Orphe. & Museus & thamyris. Qua ex re ut idē Strabo ait suspicari licet eos q helicona: & pieriā & libethrum & pimplā musis eisdē cōsecrarūt thraces extitisse. Furcillis. obstaculis. a furca fit furcilla diminutiuum.

De Obello puero.

Vm pu. ob. pconē obelli pueri lenonē ifamia falsoq; ioco notat leporē disticho afferens ex ambiguis uerbis. Nā quum dicit pconē reꝝ uenaliū ministrū cupe uendere pueꝝ ur poeta dicere q; pco auctioni aut haustæ pueꝝ uēdendū sit subiectus: cū intelligat potius pconē p auaritia esse lenocinio pueri mores corruptuꝝ: ac pedicōibus subiecturum. Vēdere acceptis pecuniis corrumpere: ac eius amatoribus subiicere.

Ad Lesbiam.

Iqcq̄ cu. Iurgiis atq; maledictis ultro citroq; iactatis discordiæ inter Lesbiā & Catul. intercesserāt. post autem paucos dies cum Catul. redit in gratiam Lesbia animumq; amatori suo restituit: quare poeta nunc lætatur: ac sibi Lesbiæ conciliatiōe gratulatur. dicens si cupidis hominibus quicq̄ gratum unq̄ contigit sibi proprie gratiosissimam esse Lesbiæ reconciliationem atq; restitutionem: qua facta se omnium fœlicissimū esse iactat. Insperanti: ex quo mihi multo charior efficeris quum tantam gratiæ reconciliationem desperarem. Candidiore no. i. fœliciore die quæ lapillo candido notatur. Ora. Cressa nec careat pulchra dies nota.

In Sicconium maledicum.

Iconi ar. po. sicconium maledicum: ac obscœnis moribus contaminatum atq; diris totius populi execrationibus crudelissimo exitio destinatum deuouet Catul. Arbitrio iudicio: ordo est sicconi tua cana senectus in puris moribus spurcata intereat arbitrio populi. i. ad arbitrium & iudicium totius populi cui uita tua scelerata est maxime inuisa. Non tu. s. si arbitrio populi interibis.

Ad Lesbiam.

Ad Silonem.

Vt sodes redde mihi decē sestertia silo
Deide esto q̄uis sæuus & indomitus:
Aut si te nummi delectant: desine quæso
Leno esse: atq; idem sæuus & indomitus

Ad quendam.

Redis me potuisse meæ maledicer uirę
Ambob⁹ mihi quæ charior ē oculis
Nec potui: si possem tam perdite amarem:
Sed tu cum caupone omnia monstra facis:

De eius mentula.

Entula conatur pipleū scādere montē
Musæ furcillis pręcipitem eiiciunt:

De Obello Puero.

Vm puero obello pręconem q̄uidet eē
Quid credat nisi se uēdere discupere.

Ad Lesbiam.

Iqcq̄ cupido optantiq; & obtigit unq̄
Insperanti: hoc est gratum aio ꝓprie
Quare hoc ē gratū nobis quoq; carius auro
Quod te restituis lesbia mi cupido:
Restituis cupido atq; īsperant ipsa refers te
O mihi cara magis candidiore nota:
Quis me uno uiuit fœlicior? aut magis ē me
Optandus uita: dicere quis poterit?

In Sicconium.

Iccōi arbitrio populi tua cana senect⁹
Spurcata impuris moribus intereat:
Nōe qdē dubito qn primū inimica bonoꝝ
Lingua exerta auido sit data uulturio:
Effossos oculos uoret attro gutture coruus.

i Vcundum mea uita mi. Lesbia in gratiam cũ Catul. rediens ei blandis uerbis promittebat hũc amorem fore inter ipsos iucundum: atq; ꝑpetuum: orat igitur poeta deos: ut faciant Lesbiã uere ꝓmittere: atq; ex animo sincære dicere: ut ambobus liceat in tota uita producere ac seruare hanc amoris coniũctionem. Sincære: incorrupte ac pure. Alternum mutuum.

Ad Aufilenam.

a Vfilena bo. sem. Aufilenã mœchã fraudis atq; ꝑfidie arguit: qm̃ ex pactiõe ueneris accepto ꝑcio pacta: & promissa non seruet: sed coitũ neget: ait poeta eã minime laudandam esse: qm̃ neq; benigna sit amica neq; igenua: qa non dat: neq; pudica: qa accipit ꝑciũ ac ꝓmittit: sed ꝓmissũ non seruat: itaq; cũ corripiat ab amantibus data munera fraudãdo promissa efficit maius scelus q̃ ꝑtineat ad auarã meretricẽ: quæ propecunia lucroq; oẽs mẽbroꝝ suoꝝ ꝑtes stuprandas ꝑbet. Bonæ: benigne liberales ĩ re uenerea: bonus liberalis dr̃. Virgi. Vina bonus q̃ deinde cadis onerarat acestes. Bone. iter q̃s minime potes nũerari. Accipiũt: amicæ: q̃ decreuerũt ꝑbere coitũ ꝑciũ accipiunt: at tu accipis: nec facis quod promittis. Quod. uenereũ opus. Quod nec das: qa non das mihi ꝓmissum facis facinus idignũ: & maxĩe peccas. Est iterest. Nõ promisse: pro ꝓmisisse: & ẽ ordo. aut fuit pudicæ nõ ꝓmisisse. s. qd̃ seruare nolebas. Sed da. cor. ordo sed fraudãdo corripe data plus. s. mali efficit q̃ interest meretricis auaræ: q̃ toto corpore sese ꝓstituit. Fraudãdo s. ꝓmissa. Plus. s. mali facinoris: sic Proptius: Mentiri noctẽ promissis ducere amantẽ. Hoc erit infectas sãguine hr̃e manus. Toto corpore supioribus & iferioribus corporis ꝑtibus.

Intestina canes cætera membra lupi.

Ad Lesbiam.

i Vcũdũ mea uita mihi ꝓpõis amorẽ
Hunc nostrũ iter nos ꝑpetuũq; fore:
Dii magni facite ut uere ꝓmittere possit:
Atq; id sincære dicat: & ex animo:
Vt liceat nobis tota perducere uita
Alterum hoc sanctę fœdus amicitiæ.

Ad Aufilenam.

a Vfilena bonæ semꝑ laudãtur amicœ.
Accipiunt preciũ quæ facere istituũt.
Tu qd̃ ꝓmisti mihi quod mẽtita inimica es
Quod nec das nec fers sæpe facis facinus.
Aut facere igenuæ ẽ: aut nõ ꝓmisse pudicæ
Aufilena fuit sed data corripere
Fraudãdo efficitur plus q̃ meretricis auarę ẽ
Quæ sese toto corpe ꝓstituit. Ad aufilenã

a Vfilena uiro cõtentam uiuere solo
Nuptarum laus est laudib9 eximiis:
Sed cuius quãuis poti9 succumbere fas est
Quam matrem fratres efficere ex patruo.

In Nasonem impudicum.

m Vlt9 hõ es naso neq; tecũ mult9 hõ: sed
Descendis naso: multus es & pathic9

Ad Cinnam.

c Onsule põpeio primũ duo cinna sedebant
Mœchalia: at facto cõsule nunc iteꝝ.
Mãserunt duo: sed creuerunt milia ĩ unum
Singula fœcundum semen adulterio.

De Salio Firmano.

f Irmanus sali9 non falso mẽtula diues
Fertur: qui tot res ĩ se habet egregias.
Aucupiũ oẽ gen9 piscis prata arua ferasq;
Nequicq̃ fructus sumptib9 exuperat.

In eandem.

a Vfilena uiro cõtenta. nefaria ꝓdigiosaq; aufilenæ ĩcesta carpit: qm̃ patruo suo se ꝓstituerat & ex eo filios genuerat. Ait igitur q̃ q̃uis laus sit nuptaꝝ: mulierẽ esse cõtentã uno uiro: tñ magis eẽt fas cuicũq; flagicio succũbere: q̃ filios ex patruo suo gignere ordo est: o Aufilena laus nuptaꝝ ẽ laudibus eximiis. s. nuptã uiuere solo cõtentã uiro. Contentã: itel ligitur nuptam. Cuius. homini. s. non propinquo.

In Nasonem.

m Vltus hõ es na. Nasonẽ uiꝝ ꝓceꝝ: ac lõgum mordet hoc disticho significans eũ esse pathicum: ac draucis se subiicere. in aliis codicibus hæc duo carmina cũ superiore epigrãmate sunt coniũcta: sed sensu maxime repugnante duo diuersa eẽ epigrãmata demonstrantur. Naso uocatiuus ẽ casus: qd̃ sequentis uersus uerbũ probat: ait. n. multus es & pathicus. ideo legatur utrũq; uerbum: ꝑcedens es naso & descendis. Multus: procerus aut frequens. Neq; tecum: sed cum draucis. Descendis: inclinaris ad stupra: & ideo es pathicus.

Ad Cinnam.

c Onsule Põ. Ad Cinnã de innumerabili mœcharum multitudine scribit dicens Põpeio primum consule. duas fuisse Cinæ mœchas. sed pompeio iteꝝ consule nõ solũ illas duas mãsisse mœchas: sed ẽt creuisse duo milia singula in unũ cinnæ semẽ adulteriis fecundum. Consule põ. s. existente solo consule. Nam & si duo simul impabant consules: ut est in legibus apud Cice. tamen ut Asconius & Suetonius scribunt consternata re. p. Clodii cæde senatus unum cõsulem & nominatim Pompeium fieri censuit Sedebant. placebãt. Vir. Et sedet hoc aĩo: picturæq; addere troiæ Teq; tuosq; iuuat. Mœchalia. mœchæ ꝑuæ scortilla. est aũt græcũ diminutiuũ το μοιχαλις ut a glycere το Υλυκεριον glyceriũ: sic a μοιχαλις το μοιχαλιον formatur.

Adulterio. s. tuo.

In Salium firmanum.

i Irmanus. sa. Saliũ firmanũ se magnæ mẽtulæ bñficio btissimũ: atq; locupletissimũ ridicule iactãtẽ: ac ꝑpea tãq̃ plurimũ posset supbe minãtẽ inicis: amaris iocis isectat̃. Nõ falso. irõica irrisio. Torres egregias. aucupiũ oẽ genus piscis. prata: arua: feras ut ipse ridicule iactabat ꝑ his oĩbus mẽtula sibi satissa

cere. Quicq; fructus: aliqd fructuũ: ex tot possessiõibus mẽtulæ. Nã hic mẽtulatus adulteriis atq; uetulaꝛ cõ agitationibus multũ diuitiaꝛ cõseqbat. sed oĩa luxuriosis supuibus q primũ ab sumebanẽ. Instar. ad eqpara tionẽ: & ordo ẽ mẽtula hẽt triginta iugera prati. &. xl. arui. Instar. i. ad equipationẽ: aui sit distinguat mẽtula in stat prati hẽt. xxx. iugera: & mẽtula istar arui hẽt. xl. iugera: reliq mẽtulæ spatia sunt maria: & piscinæ. Maria rettulit ad id qd supra dixit oẽ genus piscis. Crœsum. Rex lydoꝛ Crœsus cuius diuitiæ opesq; isignes fuerũt quũ babylonis aduersus Cyꝛ psaꝛ regẽ tulisset auxiliũ uictus i regnũ cõfugit. Cyrus ãt uictoria potitus i lydiã transtulit bellũ: i quo Crœsus ipe captus maxiaq; regni pte mulctatus: uitã & primonii ptẽ urbemq; Bercẽ sibi a Cyro cõcessas recepit: alia & diuersa scribit Herodotus.

Vsq; ad hypboreos: Irõica hvpbole: hvpborei scithiæ ultimæ finitimi ppli i Asiatico littore primi sr aglonẽ rhy pheosq; mõtes sub ipso sideꝛ cardine iacẽt: ubi sol non quotidie ut nobis sed primũ uerno æquoctio exortus au tũnali dmũ occidit: iõ sex mẽsibus dies & totidẽ aliis nox usq; cõtinua ẽ. Terra angusta aprica p se fertilis cultores iustissimi & diutius q̃ ulli mortaliũ & beatius uiuunt. hæc ex Mella. Ipse est. ma. ul. ut ipse iactat se hac mẽtulæo pulentia posse oẽs iniurias ulcisci. Vere. certe: & nõ sal so mentula ipsa magna est minax: non ãt homo Salius ẽ est minax aut ultor. In Gellium.

s Aepe tibi studioso aio. Gellius ut a Cat. carmi na ex Callimacho supius trãslata extorq̃re pos set: ioco minitabat poetæ. se tãq; muscã talis & a culeis eius caput infestaturꝛ: ni sibi Callimachi uersus trã slatos mittat. Poeta nunc urbane atq; facete respondet se frustra multas fudisse pces ut a petendis carminibus gel lius desisteret: quũ oio regrat idẽtidẽ minitãdo: q̃re ait ur bane Catu. se amicũ muscæ illius tæla & aculeos facile ui taturꝛ. Sæpe reqris: plerũq; repetis. Venante. captante meã uoluntatẽ translatio a uenatoribus feras indagan tibus. Vti: pro ut. Carmina battiadæ: carmina mea ex Callimacho de Berenices crinibus traducta. Quæ car mina. Te lenirent: placarent ab infesta mihi ira: quã io cose fingebas. Neu conarere: hic uersus a prio ad imũ spondaicus est. Infestũ: tibi obnoxiũ & a te infestandũ passiua significatiõe posuit: ut Cicero p plãco: Dolebã iudices & acerbe ferebã: si huius salus ob eã ipsã cãm es set ifestior: q̃ is meã salutẽ: atq; uitã sua beniuolentia p̃sidio custodiaq; tenuisset. alias ifestus dr q̃ infestat alios.

Icere. ferire ptũdere. Musca. tu tãq; musca ut iocose minitaris: aliq codices hñt hæc uerba minusq; p musca alii mittercusq; caput: quoꝛ neutra lectio pbãda ur. Nã in priori mi p mihi supfluũ esset: quũ in pcedẽti uersu sit nobis: ut sit ordo. meũ tu cõarere musca nobis icere tælis caput ifestũ: alia uero a me iprobata lectio syllabis inuersissimis atq; uitiosissimis seipsa cõfutat. Hũc. l. nras pces laboriosas. Nec. n. h. u. p. ephexegesis ẽ. Ista t. istos tuos aculeos o musca gelli. Amictu: tegumẽto capitis. Nris: alii codices hñt nobis: q̃ lectio pbabilio: ur: ut sit. tu affixus mihi: & meo capiti patieris suppliciũ. Dabis. s. finalis de metro, abiicit more antiquoꝛ li centioso: ut. Ennius Egregie cordatus hõ catus Aelius sextus. Antonius Parth. lectori.

h Aec hũi humanissime lector q̃ assiduis lrarii ludi laboribus iplicitus atq; distractus p singulas lectiões Catullianas ãnua fere aut nõ multo lõgiore cõmentatione mihi ãnotata tecũ triẽnio post opis fœturã cõmunicanda eẽ duxi: ut si enarrationibus meis studio tuo ulla ex pte cõsului: tu quoq; pari mecũ offõ & idustria: si qdẽ a me uel ptermissũ uel ignoratũ qd ad necessariã Cat. mei ptineat illustrationẽ: istius arcãi tui me pticipẽ benigne facias: atq; si qd erratũ est: qd potuerit a me & deprehẽdi & corrigi nõ tm mihi uitio des: q̃tũ amicis meis honori meo nimis cupide studẽtibus: p quos nõ licuit mihi scripta mea i nonũ cõprimer ãnũ. Est pterea q̃dã alia editionis festinatæ cã non minor. i nõnullis hoibus iuidis q enarrationes meas supiore ãno. iiii. discipulis meis dcãras: & in cõmentariũ sine noie meo redactas dũ iniq; itercipiũt: meũ opis maturãdi cõsiliũ euerterẽt. Sed ex his iterptationibus si q̃ mihi mutãda q̃ fortasse nõ pauca erũt uidebunẽ: fato mihi nõ aduersã te faciã te certiorẽ in qõibus meis: q̃s iã exorsus successiui ipis textura i lucẽ maturo ptu deducã. Non ãt ignoro pleroq; lratores atq; difficiles Criticos uel reclamaturos graui supcilio: uel scriptis suis huic meo cõatui pinde ac temerario refragaturos. qm̃ loca q̃dã mutãda censueri: & inouare si ausus: q̃le illud. Ideos ne petã montes. Et peneũ pp amœnũ. Veꝛ hi si q sũt hoc æqus uideãt ne ipsi multo audaciorẽ: ne dicã ipudiciorẽ temeritatẽ in currãt: quũ igẽuos labores meos p ciue meo pie suscepros ob pauciss̃ima loca uetustate corrupta ihumane dã nẽt ac iuidia cõpulsi lacerẽt ipudent. Cur igr hmõi hoies tãq; suci opi aliẽo ifesti isidiatores ipi añ me tales cõatõ ñ sunt aggressi. Cur alienã inuẽtionẽ oscitates expectarũt. Cur herculea uirtute istructi ac freti imanẽ Catullia ni carmis hydrã nõ sũt ausi cõsicere. Cur añ uigilias meas tã desidiosi hallucinatores fuere. Cur deniq; mole sti alieni opis critici benedicẽdo potiusq̃ obtrectãdo honestis laboribus nomẽ ac famã sibi non q̃siuere. Vale.

Quare cõcedo sit diues: dum oĩa desint:
Saltem laudem⁹ dũmodo ipse egeat.
Mentula hẽt instar triginta iugera prati
Quadragita arui: cætera sunt maria:
Cur nõ diuitiis crœsum superare potis sit:
Vno qui in saltu tot modo possideat?
Prata arua ingentes siluas saltusq; palude.
Vsq; ad hyparboreos: & mare ad oceanũ
Oĩa magna hęc sũt tũ ipse ẽ maxim⁹ ultor
Non hõ: sed uere mentula magna minax
Ad Gellium.
s Aepe tibi studioso aio uenãte reqris
Carmina uti possẽ mittere battiadæ
Quæ te lenirent nobis neu conarere
In festum telis icere musca caput: Cr̃ẽ
Hũc uideo mihi nũc frustra sũptũ eẽ labo
Gelli. nec nostras huc ualuisse preces:
Contra nos tela ista tua euitam⁹ amictu
Affixus nostris tu dabis supplicium.

Iacobus Comes Iuliarius Veronensis suo Parthenio salutem.

Q Varis parthen qd sentiã de tua in catullianũ carmen lucubratione: an existimẽ in oĩbus ad poetæ sen sum satisfacere: Ego & si palã afferre iudiciũ meum inter tot maliuola obtrectatorũq; ingenia quos nũa uidet ætas: haud quaq; arbitror tutũ. Dicam tñ aliqd. Sed minus certe: q̃ sentio: ne meo in te amori ni hiũ credar idulsisse. Adortus es rẽ in primis arduã & a nullo antehac tentatã tum carminis ipsius duritie: quã affectasse de industria poetã utercp auctor est Plinius: tũ mutilatio opis uetustatis ĩcuria deprauatione: In quo quid effeceris: iudicabunt: qui cõmentarios tuos legent: Oĩbus placere imensum & supra utres ppe hũanas. In hoc te dignũ laude ducimus: cp ingenti id tu aio: qd nemo hactenus aut ausus est: aut potuit attigere. In ma gnis ẽt non affecutis uoluisse abũde pulchrũ: atcp magnificũ est. Oblatraturos tamẽ sp scio si quos aut editione sueristi: aut qbus suopte ingenio calũniandi aĩus est: donec intelligent nostro testimonio: te non ea cã ad catul liani carminis interpretatione adductum: ut aliis ꝓpetã laudem uelles. sed simul & officii in ciuẽ tuum grã: & ut aliis exultius fortasse aliqd elucubrandi uiã aperires. Nos iure nro id possumus uel ab oi calũnia tuti affirmãre uera ciuica dignũ. qd labentẽ iam: & a uetustatis incuria pene obrutũ ciuem ingenii tui clypeo subleuasti: p texistiq;. Quod huiusmodi epigrãmate lusimus.

Hactenus abiecit carios docta libellos
Et mutilos lusus turba catulle tuos.
Lesbiacas norat lachrymas: nec passeris ullus
Funera: squallebat nobile uatis opus!
Maxima parthenius latiæ dispendia linguæ
Non tulit: & patriæ publica damna suæ:
Excussunt salebras. obstrusaq; sensa recludit:
Amissumq; capit pagina prisca decus:
Intret in arcanum lepidi penetrale poetæ
Quisq; gerit faciles iam noua charta iocos:
Vos reducem lauro uates ornate catullum:
Parthenio satis est ciuica sola meo.

Ant. Parth. Lacisius libello suo.

Chare liber superas: tecum latare per auras
Nomina nostra uide cautius ut sit iter:
Effuge sordidulos atra rubigine dentes
Et uulgum audacem grammatica sq; manus
Liuidius nihil est: nihil est nautius illis
Pagellæ criticum si tibi quisq; geret:
Infestos morsus & acutos fortius ungues
Perfer: dum ciuis stet tibi tuta salus.
Sit tibi perpetuum decus & per longa supstes
Sæcula sit uiuax gloria chare liber.

Ad Magnificũ Mimum Roscĩ Senatorẽ Bononiensem Philippi Beroaldi Bononiẽsis epistola.

M Axima est uel potius diuina uirtus poetarũ Mime eruditorũq; nobilissime: nobiliũ eruditissime. Magna ẽt uis est ipsorũq; explanatorũ: q a Cicerone grãmatici: a Platone rhapsodi appellanẽ. Illi afflatu diuino cõcitati poemata ꝓclara conficiunt. Hi poetico furore correpti ꝓclare interꝓtantur. Illi deo pleni deo dignissima eloquunẽ. Hi poetica inflãmatione calẽtes diuinas interꝓtationes excudũt. Et ut apud platonem dixerit Socrates prope diuinitus poetæ a musa diuino instinctu agitantur. interꝓtes a poetis furore extimulãtur. Et quẽadmodum lapis noĩe Magnes non solũ anulos ferreos trahit sed ui ẽt anulis ipsis infundit: q̃ hoc idẽ efficere possint anulorũq; catena pendente. Ita deus poetas: poetæ interꝓtes furore corripiunt. Magnes deo prius: q rapit̃ anulus poetã: Sed̃s interꝓtẽ pq̃ eleganti similitudine comparatur. Non est sine deo bonus ꝓ oeta. non est sine poetico afflatu bonus interꝓs. Ille tq̃ oraculum. Hic tanq̃ oraculi explicator. Et cum poetæ officiũ sit obliquis figurationibus poema uelare: & sententias concinniter implicare. Interpres inuolucra explicat: obscura illustrat: arcana reuelat: & qd ille strictim & quasi transeunter attingit: hic copiose & diligenter enodat. Quo circa poetæ primo in loco uenerandi sunt. Secundũ poetas ipsi interꝓtes honorandi: quorũq; locubrationes etiã posteris prosunt: nec minus hẽnt emolumenti: q̃ ipsi poetæ oblectamenti. Nec solos lectione dignos esse censeo antiquos cõmentatores. Verũ ẽt nostrorũq; temporũ ingenia non despicio. Non. n. credibile est rerũ naturã longa sæculorũ intercapedine effetã ueluti mulierẽ consenuisse. & nefas est existimare deteriora fieri in dies ingenia mortaliũ. Nam cũ sint eadẽ: quæ sp fuere elementa: Cũ eisdem numeris aĩæ sint sociate corporibus: cũ sint ex eadẽ materia membra cõpacta: eadẽ quoq; ingenia eundẽq; aiorũ uigorẽ durare atq; pollere necessũ est. Et ut elegãter inqt Manilius. Idẽ sp erit: qm sp fuit idẽ. Vigent hodie clariq; sunt in studiis litterarũ complusculi: q interꝓtando cõmentando: explanãdo ueterũ poemata non mediocrẽ laudẽ consequuti sunt: quorũ ego prouocatus exẽplo cõmentarios cudi in Propertiũ elegiacũ poetam: ut opinor: non penitendos. Extant Domitii enarrationes luculenter qdẽ scriptæ: sed adeo concise: ut sibi soli & musis: sicuti dici solet: cecinisse uideãt. Nostalia intra duos sesquimenses elucubrauimus ut tyronibus placere possint. nec ueteranis displicere: eo adhibito tẽperamento ut neq; nimia breuitate obscurus fierẽ: neq; nimia prolixitate repudiandus. Hæc ãt q̃liacũq; sunt tibi uni ex oĩbus potissimũ dicare constitui. Primũ q eadem utriq; pria. idẽ genitale solũ est: deinde qa rus ĩ tus ĩras amas: litteratos foues: & studiorũq; studiosorũq; cõmercio delectaris. Praterea q cõdiscipuli fuimus: q simul in scholis tyrocinia posuimus: q simul didicimus eadẽ humanitatis studia sub Francisco puteolano præceptore haud quaq; penitendo: q eloquentia ꝓcellens & multiuga eruditione tersissimus Bononiæ ĩras ĩratas prope extinctas excitauit: & mansuetiores musas situ squalentes in lucẽ nitorẽq; reuocauit: nõ triuialia nec discenda docẽs sed recondita & scitu digna freq̃ntissimo auditorio quotidiana lectione depromẽs: q de ingenis nrorũq; municipũ optime meritus est. Cui quicqd in me est eruditionis id ingenue acceptũ fero: eiq; illã meritudinẽ ubiq; gentiũ dependã atq; psoluã: quã Thales milesius ex septẽ sapientibus unus a mãdravto prienẽse rependi sibi depoposcit. ex hoc condiscipulatu: ex hoc dulcissimo ĩrarũ cõmercio amicicia inter nos uera & sancta ac religiosa q̃dã necessitudine ibuta coaluit. Neq; n. sanctius est sacris iisdẽ q̃ studiis initiari. Auxit beniuolentiam freq̃ns ac pene quotidiana consuetudo: fuitq; ad amorẽ mutuum stabiliendum instar glutini tenacissimi similitudo studiorum: ætas pene par: nec dispares mores. Ego te cum summa reuerentia: sicut par erat dil-

gere uolui. Tu amari familiariter maluisti. Ego amicitia tua gloriari soleo: nec tu meā aspnādam unq̄ existia sti. Ego studia ītīs ingenuīs adolescētulus adhuc & pene puer primo bononiæ: mox parmæ: deīde in gym nasio parrhisiorū celeberrimo profiteri cœpi. unde in patriā honorifice reuocatus multos iam annos publice lectitans elaborauī pro uirili pte: ne inter postremissimos professores eēm annumerandus. Tu uero domi in tra priuatos parietes: sicuti dignitati tuæ conueniebat: eadē studia excoluisti: easdē disciplinas adamasti: eandē sectā sequutus: adeo ut sine studiis līīs uitam nullā esse ducas: ut nullū pene diem tā occupatū agas: quin aliquid aut legas: aut audias: cūq; plurimum scias: quotidie tñ aliqd addiscas: & ita mehercules oportet senatorii ordinis uīros: q̄lis es tu: uitā degere: Vt. s. post occupationes multi iugas: post seq̄stratā republice administratio nem: in diuersorio musarū q̄ti respiret ac regescat. cūq; hō ad duas res: ut ait Aristo. intelligendū & agendum natus sit q̄si mortalis deus. tu intelligendo agendoq; uicissim instar optimi senatoris: mō negocios as: mō ocio sas uirtutes exerces. qbus medius fidius beatitas cōparat. Quantū tu exemplorū: q̄tum antiquitatis tenes. q̄tus in līris interioribus es. Quid porro dicā de illis naturæ: ac fortunæ bonis: q̄ in te amplissima consp̄iunt? Tu ingenio p̄sentissimo: tu nitore linguæ exp̄ali p̄ditus: tu solertia q̄dā peculiari. tu denīq; politicis uirtutibus decoratus paucissimos habes in ciuitate nr̄a tibi cōparandos. Homericus ille agamēnon optat a diis īmortalibus sibi dari decē: consilio atq; prudentia nestoris similimos. Ego uero optare non desino ut. R. P. Bononiensis totidē hēat senatores Mino roscio æquipandos. Viget i te adhuc iuuene. adhuc adolescēte q̄dam senilis prudētia: q̄ cæteraq; uirtutū dux est ut inq̄t Plato: sine q̄ socrates nullas uirtutes esse existimatas. Viget i te ea uis mentis: id acumē: ut nihil non prudēter consultare: solerter inuestigare: & adamussim conficere possis. Huc accedit gemina q̄dā in negociis publicis priuatisq; obeūdis dexteritas: i sermocinationibus affabilitas: in rebus seriis grauitas: in iocosis urbanitas. Denīq; tibi ingeniū sic ad oīa uersatile ē: ut uir oīum horaq; merito dici possis: id qđ olim de Asinio pollione dictū est: seriis iocisq; pariē accōmodato: Quibus haud dubie rebus effectum ē: ut tu ante legitimā ætatē allectus fueris i senatū cōcordi cūctorū suffragio: ut apud illustrē principē nr̄m ioannē beniuolū in magna sis: sicut eē debes: estimatione: ut apud clarissimū eius filiū Hānibalem quo pontissimū discipulo gloriamur: sis oīum longe honoratissimus: q te tāti facit ut pluris faciat neminē: ut sine te nihil al tū auspicet. Diuitiæ uero: q̄ tibi sunt luculētissimæ: nō te insolētē efficiūt: ut multos: sed magnificū: ut paucos: & cēsu plane senatorio senatoriā tueris dignitatē. Amicorū clientūq; q freq̄ntes domū tuā colunt: ppugnator acerrimus: subsidiūq; pmptissimū. Postremo cui cōuenientius dicari debuerāt cōmentarii de rebus amatoriis disputātes: q̄ illi: q amare nouit: q amatoria callet. Quo mō. n. græcorū historias illi magis intelligunt: q Athenas spartāq; uiderūt. Quo mō tertiū æneidos uirgilianæ librū lucidius illi intuent̄: q ut ait diuus Hieronymus a Troiade p leucatē: & Acroceraunia ad siciliā: & inde ad hostia tyberina enauigauerī. Ita poesim enarrationēq; amatoriā melius ille pcipiet: iucūdius ille lectitabit: q stipēdia fecit i ueneris cōtubernio: q fuit assecla cupidinis: illius inq̄ cupidinis: q beatissimus. pulcherrimus. optimus est: q nos diis amicos facit: quē plato i symposio celestē p̄cipuūq; eē autumat: & p̄fecto turpe nō ē amare: imo optimi q̄q & generosi nō clanculū: sed palā amauerūt: nec ullus adeo ignauus est ut philosophi dixerūt: quē amor nō inflāmet ad uirtutē: cuius non uegetet ingeniū marcore hallucinationibusq; discussis. Soliq; sapientes ueri sunt amoris sectatores. Vnde elegan ter inq̄t Afranius: Amabit sapiens cupient cæteri. Tibi itaq; nemo probro: nemo ddecori det q̄ amaueris: q̄ames: q sapiens es: q iuuenis: q eruditus: cū & sapienti & erudito & iuueni amare conueniat. Sed hæc hactēus &. n. epistolicus character non minus peccat: si supra modū euageť: q̄ si infra modū coerceatur. Accipito igit clarissime senator cōmentarios a Philippo tuo concinatos in propertiū: eosq; illa frontis serenitate perlegito: q tu id genus scripta legere consueuisti: cui sp fuit studio: sūmus amor studioso. Equidē pro uiribus curaui ne inutiles penitus forent: ne emptoris ipensa piret: ne operā lector amitteret. Verū operep̄cium me feciſſe existimabo: si nibi tuiq; silibus enarrationes nr̄e probabunt. Pluris. n. facio unius eruditi iudicium: q̄ sexcentorū male frātorū. Tu ātem cum in ocio frario sine iterpellatore uersaberis: cū ab oī serio eris seriatus: cū denīq; nihil agere uoles: tunc in manum sumito libellos Philippi tui: q te fraterne diligit: & reuerenter obseruat. Quod reliquum est dii faxint: ut hi cōmentarii: qui in exemplaria mille transcripti sunt: sempiterni testes sint mei erga te amoris: & obseruantiæ. Vale decus meum & me sicuti soles ama.

Huic epistolæ subiunxi aliquot locos p̄im a nobis nr̄o marte emendatos p̄im accuratius explicatos q̄ ab aliis excacari soleant: ut ex his cādidus lector p̄iudiciū facere possit qd sit de totis cōmentariis iudicaturus.

Pallidus ora timor. nos emēdauimus. palladis ora tu-
Cur uatē herculeū. pro curua ten herculeū (mor.
Parrhasius parua. pro pireicus.
Mens bona si qua deo est. pro si qua dea es.
Armantur etrusca sagittis. pro susa.
Persuasæ fallere prima sat est. pro rima.
Nauita diues eras. pro non ita.
Dure poeta. pro choe.
Munitus henricus hostis equo. pro munito sericus.
Offensam illa mihi. pro infensa.
Cera Philippeis. pro philitheis.
Svriganam tracto. pro serica nam taceo.
Magnus & ipse suos. pro nanus.
Detonsis ab annis. pro mannis.
Critei carmine uatis.
Fluminaque hemonio cominus isse uiro.
Migdoniis cadis. pro modis.
Perrhebi tremuere cacumina pindi.
Puros sideris esse dies. pro isidis
Pretoria classica.
Sic sanctum tatiæ compositere cures.
Qui dabit immundæ uenalia fata saginæ.
Clausus ab umbroso qua ludit pontus auerno.
Et nobis aquilo cynthia uentus erit.
Libera sumpta toga.
Sirpiculis medio puluere ferre rosam.
Cornicum immeritas eruit ungue genas.

Ad Magnificum Minum Roscium Philippi Beroaldi Bononiensis Commentarii in Propertium.

Elegiacum carmen: qđ a luctu siue a miseratione nomẽ accepit q̃rimoniis lamẽtationibusq; est accõmodatũ: eoq; usi ueteres sunt ad defunctoꝝ laudes in funeribus celebrãdas Romani id ge
c nus carminis qđ cũ lamentatione mortuis adcanit: Neniã nũcupauerunt. Posteriores uero ele giaco metro Amores resq; alias scriptitare ceperunt: & ut inqt Oratius. Inclusa est uoti snia cõ pos. Elegiã apud græcos multi scripsere pclare: quoꝝ princeps habet callimachus: scdas cõfes siones plurimoꝝ Philetas occupauit. Apud latios elegiæ scriptores cõplusculi floruerũt: ex ḡbus tersus atq; elegans maxime uidetur Quintiliano Tibullus Ouidiũ lasciuire existimãti. Consensus plurimoꝝ palmã dat Sexto ꝓptio q̃ grauitate snia: pondere uerboꝝ: eruditiõe minime tri uiali haud dubie ẽ eminẽtissimus. Idẽ ardens cõcitatus: & interdũ supra elegiacũ stilum grandiloquus. In affectibus uero amatoriis explicãdis facile pcipuus. Amat ut q̃ueris sime. dolet ut q̃ impatientissime. Græcoꝝ & iprimis callimachi exprimit emulatiões: quo uno pcipue est usus Archetypo. Vnde nõ minus uere q̃ elegãter se romanũ callimachũ appellat. Patriã hẽt Meuaniã q̃ ciuitas est Vmbriæ. in sexta Italiæ regiõe. Parentibus obscuris natus: fortũa modica: sed ingenio nobili: cuius beneficio puenit ad Augusti Cæsaris cõmendationẽ: q̃ ingenia sæculi sui modis oibus fouit: ꝓ meruit & Mecenatẽ eruditoꝝ id tẽporis singulare ꝓsidiũ. acceptissimus fuit Tullo haud dubie nobilissimo: cuius nomẽ perire nõ sinit ipsius poetæ carmen: sodalicii iure ouidio copulatus: uirgilii utpote synchrõi admiratur & laudat ingeniũ. Nauta passim cognominatur nullo satis idoneo argumẽto: uidenturq; pleriq; oẽs id opinari ex illo ipsius poetæ uersiculo. Et q̃is nauita diues eras. sed nos in cõmentariis nr̃is aliter legẽdũ: & intelligendũ locum illũ esse docuimus. Hostiã puellam quã effligiem deplit sub noĩe cynthiæ uersibus illustrauit: sicut Catul. lesbiã pro clodia: & Tibullus deliã pro Plania noiauerunt. Monobiblon Propertii opus inscripsere non pauci tanq̃ de sola cynthia cõcinatũ. Sed ex nulla uetꝝ scriptoꝝ allegatiõe id cõfirmari põt: q̃ poetæ testimoniũ citantes elegiaꝝ libros appellitant. Hic unus oĩum affectiones cupidineas apte: miserant: lachrymose: inflãmãter exequutus est. Idq; sentiet esse uerissimũ quisquis miles est cupidinis: & in castris uenereis iã fecit prima stipendia. A Propertio genus duxit Passienus Paulus poeta absolutissimus: q̃ scripsit elegos opus tersum: molle atq; iucundũ imprimis Propertiũ emulatus. Sed iã enarrationẽ auspicemur: in q̃ non solũ quid nobis placeat: sed quid aliis ẽt uideatur explicabimus. Nã ut inquit diuus Hieronymus: cõmentatoris officium est multorum sententias exponere ut prudẽs lector cum diuersas explanationes legerit: iudicet quid uerius sit: & quasi uerus trapezita adulterinæ monetæ pecuniam reprobet: & probam sinceramq; recipiat.

Propertius suos & cynthiæ scripturus amores in principio operis ostendit q̃ sit imperiosus in ipsum
p cupido: q̃ ardenter Cynthiam depereat in amore superbientẽ: a qua mutuis affectibus amari desiderat: & carminis magici implorat auxilium. Miserum. Quoniam: ut inquit Plautus ĩ Asinaria. miser est hõ q̃ amat. Ocellis. oculi sunt pars corporis pciosissima: & q̃ teste Plinio lucis usu uitã distinguant a morte. oculi sunt ut ait Palemon flores animæ: oculus ut scribit Albertus magnus in primo de aĩalibus. uerus est cordis nuncius: & profecto in oculis animus inhabitat: suntq; in his maxima indicia Amoris: & odii adeoq; illicibiles sunt oculi ad amorem: ut sine illoꝝ uenustate: atq; decentia nec ipsa uenus placere possit uulcano suo: oculi modici habentur optimi ut auctor est Aristoteles ĩ primo de animalibus: oculos Varoni dictos esse placet: q̃ ciliorum tegminibus oculuntur. Idem sentit Lactantius in libro de opificio. Nullis cupidinibus. i. nullis amoribus: nulloq; cupidinis telo. cupidines multos fuisse finxit ãtiquitas: sicut & ueneres plures. Vnde ait Papinius in siluis. Hic puer e turba uolucrum. Plato in symposio scribit duos esse cupidines alterum celestem & diuinum: alterum uulgarem atq; plebeium. Quod secutus uidetur Ouidius in Fastis sic scribens. Alma faue dixi geminorum mater amorum. Græci erota amorem appellant. Vnde Heroum nomen ductũ esse autumat plato in cratylo. Non prætereundum est deum: qui amori contrarius est amoremq; dissoluit uocitari Anterota: de quo intelligit Cicero sic scribens in tertio de natura deorum. ex Venere & Marte natus Anteros dicitur: eiusdem meminit & Seruius in quarto commentario. Cupidines interdum accipiuntur pro cupiditatibus. Oratius. Non ne cupidinibus statuit natura modum quem Fastus superbiæ: quæ in amatore nulla est se debet: unde cecinit Tibullus. Nescis quid sit amor iuuenis si ferre recusas Coniugium domine seruitũq; serũ. & Plato dixit amorem habitare in animo miti ac molli. Nullo consilio. Amor formæ ut auctor est Hieronymus in secundo contra Iouinianum. rationis obliuio est. & insaniæ proximus: turbat consilia. altos & generosos spiritus frangit. Inde ita loquitur plautinus amator in cistellaria. Nullam mentem animi habeo. ubi sũ: ibi non sum. ubi non sum ibi est animus. Furor hic. s. amoris: qui furor est: qui non consilio ducitur: sed furore: & ut inquit Plato in phedro. Amans furit. Mimalion. exemplo mimalionis ostendit obsequio & tolerantia labo rum exorari posse puellam etiam immitem: qualis fuit Atalanta. sibi uero nihil prodesse: & amorẽ in dies ma

Propertii Poetæ Elegiographi Clarissimi Liber Primus ad Tullum.

Ynthia prima suis miserũ me cœpit ocellis
c Contractum nullis ante cupidinibus
Tum mihi constanti deiecit lumina fastus
Et caput ĩpositis pressit amor pedibꝰ:
Donec me docuit castas odisse puellas
Improbus & nullo uiuere consilio:
Et mihi iam toto furor hic nõ deficit ãno
Quom tamẽ aduersos cogor hr̃e deos:

gis infestum esse conqueritur. Atalantas duas fuisse notissimum est ut scribit Lactantius Statii interp̃s altera ar cadicam: cuius filius fuit Parthenopeus: alteram d scenonobilem cursu. Arcadicam efflictim arsit mimalion quod eleganter docet Ouidius his uersibus. Sæpe suos casus immitia facta puellæ Flesse subarboribus mima liona ferunt: cuius obsequiis exorata tandem puella succubuit. unde idem alibi. Mimalion humeris Atalantæ crura ferebat. Is dum uenantem sequitur puellam uulneratus fuit sagitta ab hyleo riuali. Vnde scribit Ouidi. i ii. de arte. Sensit & hylei contentum saucius arcum. Iasidos. i. atalantæ iasii neptis filiæ scenei: quam quidã aũ tumant iasi filiam fuisse. qui existimãt iasida cognomina ri quasi argiuam falluntur: propterea q̃ arcadica non argi ua fuisse fertur a luculentis scriptoribus. Nõ eo inficias ar giuos nuncupari iasidas a strabone in octauo & a papinio illo uersu. Hic more parentum iasidæ. Fuit enim iasius ex priscis regibus argiuorum. Vnde ait idem Statius in The baide. Hũc tegit iasiusq̃ senex placiduscq̃ phoroneus. Sed argiui nihil ad eam de qua loquimur Atalantã Partheniis. arcadicis. est. n. parthenus unus ex nobiliori bus mõtibus arcadiæ. Auctores strabo: & Plinius. Amẽs. ob amorem. qm̃ immodice amare isanum est: ut ait plau tus in Curgulione. Psilei rami. Propertius psileũ appellat: quem Oui. hyleũ noiauit: a q̃uo pcussus fuit in uenatione Mimalion. Nãq; utroq; noie dictus esse creditur. psilei p sinere sim legẽdum est ut apud Virgilium Aiacis oilei. po tes ẽt si libet exponere psilei rami. i. sagittæ: quæ tenuis est ramusculus. psilon græce dicitur tenue. In q̃busdam codi cibus hylei legitur: & ita sensus erit aptior: & fabulæ accõ modatus: quæ de hyleo uulgata est. Nec meminit. sensus est. Amor qui solet multiplices uias & astus repire ad ami cam exorandam: nunc in me omnes oblitus est: uel ñ me leuiter torq̃t ut prius torq̃re solebat. Ire uias poeticum est. ita Virg. Longam incomitata ur̃ Ire uiã. At uos deductæ. Auxilium implorat magoꝝ & sagarum: ut artibus magi cis sibi Cynthiã concilient: quibus lunam de cœlo deduce bant iuxta illud Virgilianum. Carmina uel cœlo possunt deducere lunam: & Luc. in. vi. multis uersibus uim magi cam describit. Hoc persuasum fuit priscis carmine mago rum lunam despumari: solem in hiberi: elementa concu ti: mentes hoium turbari: quod docent Apuleius & Augu stinus: quod ẽt in Decretis scriptũ est. xxvi. q̃stione. v. Pal leat. Quoniam pallor amanti aptus est: ut inquit Oui. & ait Oratius. Tinctus Viola pallor amantiũ. Citeinis car minibus. i. magico susurramine. Nã in colchis urbs fuit no mine citea. Vnde a strabone oeta citeus cognominari ur̃. Regio ãt illa pp Medeam & circẽ insignis est ueneficiis: & incantamentis. & Apollonius Medeam citeidẽ nũcupat. Quidam legũt citalinis: quod idẽ significat. Nãq; circe ci talis cognominata fertur ab isula citale: quã incoluit: ibiq; carmina inuenit ad lunã deducendã accõmodata. siue er go legas citalinis siue citeinis expone p magicis: & talibus q̃litatibus usæ fũt Circæ & Medea triuenificæ. Prior lectio uenerior ẽ. Nã & alibi a poeta citeis maga nũcupat. Lap sum in foueã. s. amoris p̃cipitatũ & eius pedicis illaqueatũ Scribit Salamon in ꝓuerbiis mulierẽ foueam esse profun dam. Quæ uelit ira. Iracundi ut inqt Aristo. in. iiii. ethico rum cito desistunt: q irã non cõprimunt: sed effundunt. qd̃ ipsis optimũ est: & ut ait Seneca in declamatiõibus. oĩs ad uersa fortuna hẽt in q̃relis leuamentum. Nr̃a uenus. i. cyn thia. Ita Vir. Parta meæ ueneri sunt munera. Desit amor. Legendũ est desit: ut apud Vir. Lac mihi non estate nouum non frigore desit. non ãt desit: ut grammatistæ legere consueuerunt. Sua cura. suus amor Monet poe ta amores non esse mutandos: neq; ab assueta amica recedendum.

Mimalion nullos fugiendo tulle labores
Sequitiam dure contulit iasidos:
Nã mõ ptheniis amẽs errabat in antris:
Ibat & hirsutas ille uidere feras:
Ille etiam psilei percursus uulnere rami
Saucius arcadiis rupibus ingemuit:
Ergo uelocem potuit domuisse puellam
Tãtũ i amore preces & benefacta ualẽt
In me tardus amor nõ ullas cogitat artes
Nec meminit notas ut pri9 ire uias.
At uos deductæ quib9 est fallacia lunæ:
Et labor in magicis sacra piare focis:
En agedum dominæ mẽtẽ cõuertite nr̃æ
Et facite illa meo palleat ore magis:
Tũ cego crediderim uob̃ & sydera & ãnes
Posse citeinis ducere carminibus:
Et uos qui sero lapsum reuocatis amici
Quærite non sani pectoris auxilia:
Fortiter & ferꝝ sæuos patiemur & ignes
Sit modo libertas quę uelit ira loqui:
Ferte p extremas gentes & ferte p undas
Qua non ulla meum fœmina norit iter
Vos remanete qb9 facili de9 ãnuit aure:
Sitis & in tuto semper amore pares.
In me nostra uen9 noctes exercet amaras
Et nullo uacu9 tẽpore defit amor: ctur
Hoc mõeo uitate malũ: sua quẽq; more
Cura: neq; assueto mutet amore locũ:
Qd̃ si qs mõitis tardas aduerterit aures
Heu referet quanto uerba dolore mea.
Nõ eẽ laborãdũ ad cultũ formę. clo
q Vid iuuat ornato ꝓcedẽ uita capil
Et tenues coa uestemouere sinus:
Aut qd orontea crines pfũdere myrrha:

Alia elegia.

q Vid iuuat ornato procedere uita capillo. Alloqtur cynthiam: eãq; monet ut nolit pigmentis fucare fa ciem: & ornatu delicato corpus excolere: cũ pudicitia & probi mores sint uera mulierum ornamenta Ornato capillo. Ornantur capilli uariis modis. Quædam crines inficiũt. Vnde ait Cyprianus. Mu tant adulterinis coloribus crinem: & Valerius refert Matronas romanas fuisse solitas rutilare cinere capillos.

Quædam unguentis capillos olẽtes efficiunt. Hinc Apuleius. Capillus guttis arabicis obunctus: & sapho apd Ouidiũ. Non arabo noster rore capillus oleo: & apud Homerũ iuno capillos decoros ac fulgidos oblinit oleo pingui Ambrosio odorato: quod unguentũ Thymiãma uocant: cuius erat tanta fragrantia: ut e cœlo in terrã usq; odoris aura ferretur. Aliæ reticulum auratũ comis implent. Aliæ gẽmis uenustant. Aliæ calamistrũ adhibent ad crispandum comã. est. n. calamistrũ ferrũ siue acus maior: qd calefactum in cinere crispat capillos: a quo ministerio dicit cinerarius & ciniflo: ut porphirio & Varro tradiderũt: cuius rei meminit etiam Virgilius.

Vibratos ferro calido mirrhaq; madentes. A calamistro deriuat coma calamistrata: quã i Gabinio utitur Cicero

Teq; peregrinis uendere muneribus?
Naturæq; decus mercato perdere cultu:
Nec sinere i ꝓpriis mẽbra nitere bõis?
Crede mihi nõ ulla tuæ medicia figurę ẽ.
Nud9 amor formæ nõ amat artificem:
Aspice quos sũmittit hum9 formosa co-
Et ueniãt hederæ spõte sua meli9. (res
Surgat & i solis formosius arbut9 antris
Et sciat indociles currere lympha uias.
Littora natiuis collucent picta lapillis:
Et uolucres nulla dulci9 arte canunt:
Nõ sic leucippis succẽdit castora phœbe
Pollucẽ cultu non ilaira soror: (bo
Nõ idæ & cupido quõdã discordia phœ
Eueni patriis filia littoribus.
Nec phrygiũ falso traxit cãdore maritũ
Auecta externis hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gẽmis
Qualis apeleis est color in tabulis:

Vita. Vox est amatoria. græce a Iuuenale dictũ ẽ. idest uita & aia. id genus multa repies apud Plautũ. imitatio est callimachi: a quo .i. uita amica appellatur.

Coa uestę. In insula Co. uestes bombycinæ primũ inuẽtæ fuerunt: ãs prima texisse dr Pamphyle Platis filia ut tradit Plinius in undecimo: & Aristo. in. v. de aialibus. Ad luxũ fœminarũ id genus uestis subtilioris excogitatũ ẽ: ut. s. matrõa trãsluceat. Inde uestes coas utpote ꝓciosas idẽtidẽ repies celebrari a poetis: de quibus sic scribit solinus. Cos subtilioris uestis amicula arte lanifica prima in ornatũ mulierũ dedit. Quidã malunt eã uestem appellare: q̃ coam qm̃ ut ait Plinius in q̃rto. latini eam insulã dixere ceam. Orontea myrrha. Dixius paulo ante mulieres unguento comas punxisse ut nitidiores cõspicerent. Vnguentum ãt ad id opus erat potissimũ myrrha arabica: cuius liquor q spõte stillabat ex arbore ꝓciosior exist imabat. & hæc dicebat stacte. i. gutta siue stilla myrrhæ: ut Hieronymus & Origines interꝓtant. & docet Plinius in duodecimo. In quo sensu accipiẽdus est ille apud columellã uersiculus Et melior stactis ponat achaica myrrha. Oronteã appellat. poeta a fluuio oronte: q fluit in syria ut ait mela. ẽ & Orontes mõs cuius fit mẽtio a Diodoro. Mercato pdere cultu. Emptis pigmentis & fuco mulieres polluũt formã a natura traditã in quã sniam est illa apud diuũ Cyprianũ luculenta ꝓceptio. Estote tales q̃les uos artifex deus facit. Maneat i uobis facies icorrupta. ceruix pura. forma sincera. Aspice quos sũmittit. Ostendit natiuos colores formosiores esse adulterinis: atq; ficticiis. colores. n. flos: quos producit tellus sua formositate delectant. Sũmittit pro eo dictũ accipe qd ẽ gignit: & suggerit. ita Lucre. Tibi suauis dedala tellus Sũmittit flores. Arbutus. Arbor est fruticosa. alio noie dr Vnedo: cuius pomũ est inhonos auctor Plinius in qntodecimo. Et uolucres nulla. In luscinia: q̃ minima est auicula citra ullã artẽ ars musicæ absolutissima repitur: id qd Pli. elegantissime exꝓssit i decimo. Nõ sic leucippis. Exẽplis ꝓbat in mulieribus nõ amari fucũ lenocinantẽ: sed formã naturalẽ. Leucippus filias hũit phœben & ilairã: quas formositate ꝓcellentes rapuerunt castor & pollux. unde ait Oui. Te rapuit Theseus geminas leucippidas illi. Idẽ in qnto fastos narrat quemadmodũ pp has puellas pugnatũ est a Castore & pollu ce aduersus Idã & Lyceum fratres: qbus filias desponderat pr leucippus. in eo certamine occubuit castor trucidatus a Lyceo. lyceũ interfecit Pollux. Idax fulmine iouiali extinguit: Sẽsus est poetæ. phœbe leucippis hoc est filia leucippi. Non sic. i. cultu ornatuq; pegino inflãmauit amore sui castora: nec soror ilaira pollucem: sed forma colore q; natiuo. Non idæ & cupido. Euenus filiã habuit noie marpesam ꝓcerem inter paucas nymphã: q̃ fuit uxor idei: siue idæ oĩum illius sæculi uiros formosissimi ut scribit Homerus. cũ hanc Apollo rapuisset arcu sagittisq; ausus est idas deũ inuadere ob uxorẽ recuperandã. Tunc iuppiter misit Mercuriũ: q iuberet cõtentione depositã: ut marpesa utrũ uellet eligeret. illa elegit idã. Eueni filia. i. marpesa cuius pr se in lycormã fluuiũ ꝓcipitãs illi nomen ipositum. Vnde sic scribit Oui. in ibin. Vtq; uel eueus torrenti flumine mersus. Nec phrygiũ falso. Nec ẽt Hippodamia ornamentis externis: sed naturali pulchritudine traxit ad se amandã Pelopem maritũ: De q̃ scribit talis historia. Oenomaus filiã hũit hippodamiã: quam nulli desponderе uolebat: ueritus oraculũ: qd cecinerat tunc ipm morituꝝ cũ filia nupsisset. cũ multi proci quotidie cõnubiũ puellæ postularent: ꝓposuit illis curule certamẽ hac cõditione ut uictus necaret: uictor filiã duceret uxorẽ. hoc pacto cũ plures equoꝝ uelocitate interemisset: pelops tãtali filius corrupit Myrtillũ aurigã oenomai: eiusq; opa uictoriã in cursu adeptus est. Oenomaus sibimet mortẽ consciuit. Hippodamia scã est uxor pelopis. Auctores sũt Dio. & Seruius. a pelope peloponesus nomẽ accepit: ut scribit thucydides in prio: & meminit Strabo i septimo. Externis rotis. Idest curru pegrino hoc ẽ pelopis: q erat phryx: cũ Hippodamia ect Achaica. Facies obnoxia gẽmis. Dicimus faciem mulieris obnoxiã esse gẽmis: qñ pp gẽmaꝝ ornamenta conspicit & laudat. Illa uero facies est obnoxia nullis gẽmis hoc est nihil debet gẽmosis monilibus: q̃ suo ornatu natiuaq; pulchritudie spectãda est: non ãt cultu gẽmaꝝ condecorat. In tabulis apelleis Apelles pingendi arte supauit oẽs ante segenitos. & postea sequutos. Pinxit ea quæ pingi non possunt fulmina: fulgetras: atq; tonitrua. Multa de hoc apud Plinium

in trigesimo quito: quæ q scire uelit: illic regrat. Sensus est q̃lis erat pictura simplex nõ fucata in tabulis ab Apelle depictis: talis fuit forma illaꝝ priscarum: q̃ nullo fuco utentes placebant natiuo colore. Simplicitate cõmendatos est Apelles in pictura. ꝓt hoc ẽt referri ad eã sniam: ꝙ appelles pingebat formas mulieꝝ sine ornamentis: sed q̃les ipsa natura fabricauerat: & laudata fuit Apellis illa uenus: quã nudam pinxit. Calliopeia lyrã. Laudat cynthiã ab eruditiõe carminũ & disciplina musicæ: quã dicit didicisse ab ipsa calliope: q̃ una est ex nouem musis cũctisq; nobilior ut tradit Diodo. & cõmendatio est a bonis animis: q̃ ut inqt Plato in tertio de legibus sũt pria bona: & maxime honorãda. Aoniã. i. musicã. Nam musæ dicunt Aonides a poetis: qm̃ Aonia. i. Boetia tota musis dicata est: quã Aones populi barbari incolẽtes Aoniam noiauerunt: cuius rei meminit Seruius apud Virgilium scribentẽ. Aonas in montes: & strabo in nono. Tedia luxuriæ. i. prodigi ornatus. Nã luxuria apud eruditos fere nũq̃ significat uenereã libidinem: sed imodicã pfusionem & luxũ exuberantẽ. Non opus est id auctoritatibus idoneis confirmare: cũ scriptoꝝ plena sint oia. Apud ecclesiasticos aliq̃n repies luxuriã accipi pro libidine: sed q signate: & pure loquuti sunt in ea significatione acceperũt quã tradidimus: & idẽ significatione acceperunt: quã tradidimus: & idẽ significat luxurio. quod uel unius Virgilii testimonio manifestariũ est. Luxuriatq; toris aiosũ pectus. & alibi. Luxuriẽ segetum tenera depascit in herba. Scribit Aristoteles in secundo oeconomico. id qd ad hanc sniam pertinet: ꝙ nec uestimentorum nitor: nec auri magnitudo tantum ualet ad mulieris laudem: q̃rum modestia i rebus & boni mores.

Nõ illis studiũ uulgo conqrere amãtes:
Illis ampla satis forma pudicitia:
Non ego nũc uereor ne si tibi uilior istis
Vni si qua placet culta puella sat ẽ (nec
Quõ tibi præferti phœb9 sua carmia do
Aoniamq; libens calliopea lyram:
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis
Oia quæq; uen9: quæq; minerua ꝓbat
His tu semp eris nostræ gratissima uitæ:
Tedia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

Alia elegia.

Ad Cynthiam.

q Valis thessæa iacuit cedẽte carina
Languida desertis gnosia littorib9
Qualis & accubuit primo cepheia sõno
Libera iam duris cotib9 andromede:
Nec min9 assiduis ædonis fessa choreis
Qualis i herboso condidit appidano:
Talis uisa mihi mollem spirare quietem
Cynthia non certis nixa caput manib9
Ebria cũ multo traherẽ uestigia baccho
Et quaterent sera nocte facem pueri:
Hanc ego nõdũ ẽt sensus depditus oẽs
Molliter impresso conor adire toro:
Et q̃is duplici correptũ ardore iuberẽt

Valis thessæa. Describit qualem deprehenderit nocte cynthiã dormientem: q̃ ipsius poetæ aduentũ ꝓstolabatur: eius somnũ comparat somno ariadnes: Andromades: & fœminæ bacchantis. Ariadna minois filia amauit Theseum: quẽ edocuit quo pacto interfecto minotauro e labyrintheis flexibus egrederetur. Errabunda regẽs tenui uestigia filo: ut ait Catullus. Theseus excreta discedens Ariadnam abduxit: quam dormientẽ reliquit in insula dia: q̃ alio noie naxos appellatur. Vnde ipsa ita cõqueritur apud Ouidiũ. Crudeles sõni quid me tenuistis inertẽ. Historiam Plutarchus & Diodorus tradiderũt. Lã guida gnosia. idest Ariadna somnolenta: quã gnosiam uocat a gnoso oppido cretæ: quod priscis ꝓpibus alio noie cetatum appellauerũt: ut scribit Strabo. Desertis littoribus Insulæ naxi sue diæ: ubi relicta fuit a Theseo de cuius loci solitudine ita loquitur ipsa apud Catul. Oia muta Oia sunt deserta ostentant omnia letum. Qualis & accubuit. Andromede filia cephei regis ethipum: fuit proposita ceto mõstro marino pp superbiam maternæ linguæ: q̃ gloriabatur se forma superare nereidas. Hanc pseus a periculo liberauit interfecto ceto: eãq; duxit uxorẽ: Fabula scribitur ab Higino: & Ouidio. sensus poetæ est. talẽ sibi cynthiã uisam fuisse dormientẽ: qualem somnũ credibile est cœpisse andromedã: qñ fuit liberata a duris illis cotibus & saxis: quibus fuerat religata interfecto monstro illo formidando. Non irritus rumor uulgauit Andromedã fuisse expositam beluæ. Nam scribũt Plinius: & solinus ossa illius monstri romam deportata fuisse a Marco scauro. quæ erant longitudine pedum quadraginta. Altitudine costaꝝ elephantos excedente. Cepheia. Cephei filia: qui iter sidera fuit collocatus. Edonis fessa choreis: Edonides dicunt fœminæ bacchantes ab edõe monte thraciæ: quæ furore diuino agitatæ mysteria bacchi celebrabant. edonidum meminit Plutarchus in Alexandro. de quibus & Ouid. ait. Protinus i siluis matres edonidas ois. Luca. fvstolẽ fecit illo uersu. Edonis ogvgio decurrit plena lveo. Variis noibus appellantur huiuscemodi baccantes. Nam & euantes: & thyades. & Mimallonides: & menades: & bassarides: atq; cocytie a poetis nũcupantur. sensus est ut edonis. i. baccha dulci sõno quieuit ad apidanum fluuium thessaliæ post saltationẽ illam adhibitã in orgiis bacchicis: talis dormiebat mea cynthia. Choreis. Chorea tripudiũ est & cõtentus ut ait Plato scribẽs choꝝ a chara. i. letitia noiari. Concidit. Recepta. s. mẽte: & finito furore. quo erat aſflata. ita Luca. loq̃ns de phemonoe pythia inqt. Vixq; refecta cadit. Sera nocte facẽ pueri. ideſt mistri facẽ cõcuterent: q̃ exagitata ignes ſtituit: imota torpescit: ut ait Seneca. Amatores q̃ ibãt ad amicam facẽ ferre solebant. Persius. Ebrius ante fores extincta cũ face canto. & Oratius. Ambulet ante nocte cũ facibus. Inde a Plauto scriptũ est in Curgulioẽ. luces cereũ. Pueros seruos appellamus: ut scribit iurisc5sultus de uerboꝝ significatioẽ. Plautus. i. puere pulta: & i hoc significato pueri dicunt a poeta serui daduchi hoc ẽ tediferi. Duplici ardore. s. amoris & uini. Vinũ. n. & adolescẽtia: ut scribit Diuus Hieronymus duplex ẽ amoris incendium.

Et arma manu. Vereclde uerilia appellauit arma. Hoc.n. telū est uenereæ pugnæ. ita ait Ausonius. Altius ad uiuum pfedit uulnere mucro. Cornibus inachidos. lo. inachi filia amata fuit a Ioue: & in Vaccā transformata: tunomq; tradita. Iuno custodē illi apposuit Argū. q erat totus oculeus: & ut ingt Ouid. Centū luminibus cinctum caput argus habebat: quę deinde iussu Iouis Mercurius interemit. Fabula notissima. sensus est. quemadmodū Argus uigilantibus oculis obseruabat Iouē: & eius cornibus: quæ ignorabat esse mulieris: sed uaccæ eē credebat custos inhærebat. ita ego intentis ocellis cynthiam speculabat. Inachidos. Ideſt ionis. ita. n. secundū latinam linguā declinat: & ita a Plauto dicit ut Dido dido nis. & Cæsar teste Quintiliano usus est hac rōne declinādi. Corollas. Diminutiū est a corona. & Pli. scribit corollas apud antiquos dictas fuisse strophia: & strophiola. Vano credulus auspicio. Credula res amor est. Vanū appellat mendax fallaxq; auspiciū. Vanos. n. doctissimi uetereq; dixerunt mēdaces: & infidos: ut docet Gellius: & ait Cicero nihil turpius esse uanitate hoc est mendacio. Vanitudinem Plautus appellat. duo sunt genera auspiciorū. unum ad oculos: alteq; ad aures ptinens. ad oculos. s. uolatus. ad aures uox auiū: ut in Decretis scriptū est. xxvi. qōne ūrta. dicta aūt sunt auspicia ăſi auiū spicia. Nam quod nos cum ꝓpositione dicimus aſpiciō apud ueteres spicio dicebatur ut ingt Festus. Qui auspicio ꝓsunt: auspices dicunt. q aui um uoces obseruant: augures. sed indifferenter sæpe accipiuntur. Auspiciū antiq curiosissime obseruabāt: adeo ut nihil publice sine auspiciis nec domi nec militiæ gereretur ut docēt Cicero & Valerius. primi cilices & Pamphilii pauerunt & pisidaq; gens futuras res declarari uolatibus auium & cantibus. Virgilius. auspiciū auguriumq; uno uersu complexus est. Et uolucrū linguas & ꝓpetis oia pennæ. Visa. Quod græci phāntasma dicūt. Cicero quotiēs opus hoc noīe fuit: uisum uocauit. idē tradit Macrobius in prio somnii scipionis. Ne ue qs inuitā. Timebam ingt Propertius ne qs te artibus magicis inuitā & reluctantem traheret ad amorē. Hoc. n. fieri posse testatur Maroniānū carmē. Hæc se carminibus promittit soluere mentes. Quas uelit aſt aliis duras immittere curas. & apd Oratiū Canidia cogit ueneficiis Varrum ut se amet. & apud Apuleiū. Panphyle magicæ artis sciētissima ubi iuuenē formosum aspexerat: illum incantamentoꝝ ui atq; pollentia ad se rapiebat. Tādem te nr̄o. Verba sunt cynthiæ conquerētis de longa Propertii conctatione: & illius ſidiam eriminātis.

Exactis sideribus. ideſt finita nocte. Nā aduentu solis sidera occultantur: & exacta tunc dicuntur hoc est expulsa. exigere. n. apud antiquos interdū significat excludēr. Terentius. Spectandæ: an exigēdæ sint. ut expōit donatus excludendæ: ita apud iurisconsultos scriptū est. exactis regibus pro electis. & ab apuleio publicola regū exactor noiatur: qm̄ reges tarquinios expulit: & eiecit. Orpheæ lyræ. Nemo est qui nesciat quēadmodum Orpheus thrax musica ac melodia oēs superauit: quē canentem siluæ & feræ passim sequebantur. Ouid. Saxa feraſq; lvra mouit rhodopeius orpheus. Ora. Vocalē temere insecutæ. Orphea siluæ. De orpheo carmen est apud Claudianū. & oda apd Boetiū. historia orphei traditē a Diodo. Lapsam sopor ipulit alis. Somnus alatus a poetis describitur. Ouid. Ille uolat nullos strepitus facientibus alis. uirga tangit aut alis quibus soporē cupit infundere. Vnde ait Papinius ad sōnū. Nec te totas infundere pēnas Lūinibus cōpello meis hoc turba. ꝓcatur. Letior extrēo me tange cacumine uirgæ.

Hac amor: hac liber durus uterq; deus:
Subiecto leuiter positam tēptare lacerto
Osculaq; admota sumeſ & arma manu
Nō tamē ausus erā dominæ turbare qetē
Expertæ metuens iurgia sæuitię:
Sed sic intētis hærebā fixus ocellis
Argus ut ignotis cornib9 inachidos:
Et mō soluebā nostra de fronte corollas
Ponebāq; tuis cynthia temporibus:
Et mō gaudebā lapsos formare capillos:
Nūc furtiua cauis poma dabā manib9
Oiaq; ingrato largibar munera somno
Munera de prono sæpe uoluta sinu:
Et quotiens raro duxi suspiria motu
Obstupui uano credulus auspicio:
Ne qua tibi insolitos portarēt uisa timores
Ne ue quis inuitam cogeret esse suam
Donec diuersas pcurrens luna fenestras
Luna moraturis sedula luminibus:
Cōpositos leuib9 radiis patefecit ocellos
Sic ait ī molli fixa toro cubitum:
Tandē te nostro referens iniuria lecto
Alteri9 clausis expulit e foribus.
Nāq; ubi longa meæ ꝛsūpsti tpa noctis?
Languid9 exactis hei mihi syderib9:
O utinam tales pducas ī probe noctes
Me miserā quales semp habere iubes:
Nā mō purpureo fallebā stamine somnū
Rursus & orpheæ carmine fessa lyræ:
Interdū grauiter mecū deserta querebar
Externo longas sępe in amore moras:
Dum me iucundis lapsā sopor ipulit alis
Illa fuit lachrymis ultima cura meis.

Ad Bassum:

q Vid mihi tam multas laudādo basse puellas
Mutatū domina cogis abire meā?
Quid me nō pateris uitę qdcūq; sequetur
Hoc magis assueto ducere seruitio:
Tu licet antiopæ formā nicteidos & tu

Vid mihi tam multas laudando basse puellas. Al
q loquitur bassum conantem abducere poetam ab amore cynthiæ. ostēditq; nullius fœminæ forma mutari posse ut cynthiæ amores obliuiscat. Assueto seruitio. Amore. s. cynthiæ iam inueterato. Qui amat seruit

amicæ. Vnde dominã amicam appellare consueuimus. Ois uira seruitus est ut ait Seneca. ille seruituté seruit: qui amat. hoc exptus loquor. hoc uerissimũ esse nouit qcunq; amori mancipatus est. hoc uerissimum esse sen sit Tibullus cũ sic cecinit. Sic mihi seruitium uideo dominãq; paratam. Iã mihi libertas illa paterna uale. Tu licet antiopæ formam. Quãuis inquit o basse laudibus extollas Antiopã nyctei filiam: & Hermionem mene lai: & ois illas ueteres heroidas: q̃ ob formositatẽ celebrantur: tñ forma illa; pulchritudine cynthiæ exuperan tissima obumbratur: & delitescit. Antiopa nicteí filia compressa fuit a Ioue in satyri formam cõmutato ex quo compressu peperit Amphionem & Zethum: quod tãgit Ouidius in. vi. metamorphoseos his uersibus. Addidit ut satyri celatus imagine pulchra iuppiter implerit gemino nycteida fœtu. Homerus Antiopã asopi filiam fuisse scri bit in undecimo odysseæ. cuius uerba hæc sunt. Vidi An tiopam asopi filiã q̃ in cõplexu Iouis iacuisset, gloriantem quæ genuit filios duos Amphionem & Zethũ Hi ut scrip tores græci tradiderunt: expositi fuerunt in mõte cythero ne: quos pastor reperit & educauit. Lycus frater nyctei an tiopam dircæ uxori custodiendã commisit: q̃ ob pellicatus suspicionem cathenis uinculisq; aspioribus illã coercebat: ea tandẽ aufugit: & ut in tertio scribit Propertius. Regales manicas rupit utraq; manu. in q̃ntherone filios reperit: q dircẽ in matris uindictã caudæ tauri alligarunt: eãq; discer pserunt. a cuius nõie fons ī Boetia dr̃ dirce. Ouidius Tau ro rapiente traharis Vt tracta est coniunx imperiosa Iuci. Dirces fõtis Plinius & Solinus meminerũt. Spartanæ Her mioæ. Hermionẽ menelai: & Helenæ filiam oresti despõ satam: & a Pyrrho raptã fuisse docet Nasõis epistola: qua hermione apud ore[illegible]ẽ sua fata cõqueritur. Orestes ægre ferens sibi ereptã fuisse formosissimã coniugem: clã isidia tur Pyrrho filio Achillis: & ut inquit maro illũ excipit icau tum: patriasq; obtruncat ad aras. spartana dicitur hermio ne a sparta ciuitate laconica: quã cõdidit spartus filius pho ronei ut docet Eusebius. Nedũ si leuibus. Sensus est cyn thia cũ obscuret nomen & decus eaꝝ. q̃ formosissimæ fue runt: tanto magis compara uilioribus minusq; formosis e niteret cuius formositas tanta ẽ: ut ẽt ab iniquo iudice lau dari mereatur. Ingenuus color. ideſt liberalis atq; natiuus ingenua fœmina dignissimus. ita Iuuena. Ingenui uultus puer ingenuiq; pudoris. ita & Martialis. Si facie nobis hæc erit ingenua. ingenuos appellant iurisconsulti. quoꝝ parẽ tes non seruierunt. Quo magis. hoc magis. i. q̃to magis: tanto magis elocutio frequentissima. Deferet te. i. accusa bit Mar. Ecce reũ carus te detulit. inde delatores appellan tur accusatores. placet magis ut legas differet: Nam differre significat apud priscos maledicendo infamare. Plautus Hic te pipulo differã. i. conuitio proscindã. Nullas fletibus aras. sensus est apud altaria oĩum deorum ẽt minutoꝝ la chrymas fundet ut ita tibi illi reddantur infesti. Nullum ẽt stipitem: nullũq; lapidem: qui sacratus sit relinquet inho noratum uenerabiturq; uilissima quæq;: ut odiosus inui suspq; oĩbus efficiaris Solent uiatores si in itinere conspica ti fuerint: aut trũcum dolamine effigiatum: aut lapidem un guento delibutum pro numinibus colere & adorare. ut tra dit Apuleius ī floridis. Vnde ait Tibullus. Nam ueneror seu stipes habet desertus in agris seu uetus in triuio florea serta lapis. Et Ouidius in fastis hoc idem refert sic scribẽs.

Spartanã referas laudib9 hermionam:
Et quascũq; tulit formosi temporis ætas
Cynthia nõ illas nomẽ habere sinat:
Nedum si leuib9 fuerit collata figuris
Inferior duro iudice turpis eat:
Hæc sed forma mei ps ẽ extrema furoris
Sunt maiora quib9 basse perire iuuat:
Ingenu9 color multis & dec9 artib9: & q̃
Gaudia sub tacita dicer̃ ueste libet: Cres
Quo magis & nros cõtẽdis soluere amo
Hoc magis accepta fallit uterq; fide:
Non ipune feres sciet hęc insana puella
Et tibi non tacitis uocib9 hostis erit: Cte
Nec tibi me posthęc omittet cynthia nec
Quæret: erit tanti criminis illa memor
Et te circum ois alias irata puellas
Deferet heu nullo limine car9 eris:
Nullas illa suis contẽnet fletib9 aras:
Et quicunq; sacer qualis ubiq; lapis:
Nõ ullo grau9 tentatur cynthia dãno
Quã sibi cum rapto cessat amore de9
Præcipue nostri: maneat sic semp adoro
Ne quicq̃ ex illa quod querar inueniã.

Termine siue lapis siue es defossus in agro Stipes: ab antiqs tu quoq; nomen habes. Præcipue nostri. subintel ligendum est amore. Deus. cupido.

Ad æmulum suũ gallum.

i Nuide tu tandem uoces cõpesce molestas
Et sine nos cursu quo sumus ire pares.
Quid tibi uis īsane meos sẽtire furores?
Infœlix ꝓperas ultima nosce mala:
Et mi ser ignotos uestigia ferre p ignes:
Et bibere e tota toxica thessalia:
Nõ est illa uagis similis collata puellis:
Molliter irasci non solet illa tibi:

i Nuide tu tandem uoces cõpesce molestas. Dehortat Gallũ ab amore cynthiæ cuius pulchritudine in flãmatus iã ceperat estuare: docetq; quot incõmoda: & erũnas sit toleraturus si cynthiã adamauerit. E tota toxica thessalia: Venenoꝝ & herbarum magicaꝝ feracissima ferẽ esse thessalia. q̃ indicat Lucanus in. vi. his uersibus. Thessalia qn ẽt tellus herbasq; nocentes rupibus ingenuit. & paulo post. Terris hospita colchis Legit i hemonijs: q̃s nõ aduexerat herbas. & porphirio scribit Thessaliã esse feracẽ uenenoꝝ. Vnde ait Ora. in epodo. Herbasq; q̃s & Iolchos & hiberia mittit uenenoꝝ ferax. Iolchos ãt ciuitas est thessaliæ nouissima. testi

stimonio strabonis: & Pōponii melæ. toxica ut interpretatur Plinius dicta sunt ꝙsi taxica: qm̄ taxos arbor ē uene ni ꝑsentissimi. & ut autor est Theophrastus in tertio de plantis. si iumenta Taxi folia comederint emoriuntur. Collata puellis. æquipata & deducta in cōparationē. hoc. n. significat confero: unde collata deriuat. Oui. Cō ser amyclei medicatū uellus ahenis Murice cū tirio. turpius illud erit. Vagis. Optimo usus ē epitheto. Nā ut inquit maro. Variū & mutabile sp fœmina. at mea cynthia ait cōstans est in amore. Oriet fletibus horror. ex a more nimio dictū est. Natura. n. magni caloris icutit horrorē sicut nimiæ febres. & in hanc sniam loquitur phe dria amator apud Terentiū: Totus parmeno tremo hor reoq; postq̄ aspexi hāc. nā ut philosophi tradunt. Amato roscalet frigentq; uicissim: instar eoꝝ quos tertiana febris inuasit. frigent qa calore ꝓprio deseruntē. nec i seipso amā tis est aius: sed uiuit in alieno corpore Vt inq; Plato. Hor ror dr̄ ubi totū corpus intremiscit. de quo sic scribit Corne lius celsus in tertio. Febres aliæ protinus incipiunt a calor: aliæ a frigor: aliæ ab horror. frigus uoco ubi extremæ par tes mēbroꝝ inalgescūt. horrorē ubi totū corpus intremit. Et timor informē notā. Amātes timidi & audaces uicissim existūt. oīa timent. oīa audent. timor cā palloris est. Nā ut scribit Aristo. i ꝓblematibus. i metu sanguis & calor sum ma corporis deserūt & interiora pfugiunt. inde meruētes pallescunt & amātes iuxta illud Ouidii. Palleat oīs amās. & illud Oratii. Et tinctus uiola pallor amantiū: ut supra di ctū est. Toto corpe nullus ego. Hoc tō dcm̄ qa amor mar cescimus atq; tabescimus & corpora amātiū emaciata pe nitus efficiunt. Oui. Fecit amor maciē. & ut inqt Plautus i cistellaria. Amor caruificinā primus cōmentus est. Pōt et referri ad aium & hoiem iteriorē q nō ur esse i corpe ama toris: qi columi aio non c: nec sanæ mētis cōpos. Nescit amor priscis. Idē Ouidi. Nobilitas sub amor iacet. Ima ginibus. Apud maiores in atriis cereæ imagies singulis di sponebant armariis: q̄ gētilitia funera comitabant. Autor Plini. in. xxxv. & hoc erat peculiare nobiliū. unde ait Sene ca in qnto epistolaꝝ ad lucilium. Non facit nobilē atriū ple nū fumosis imaginibus. in quā snīam Iuue. est illid. Fumo sos eqtum cū dictatore magistros. neq; famosos legendū est ut passim legit. Rumor erit. eadē snīa apd Ouidiū. Fa bula nec sentis tota iactaris i urbe. Rumor sermo ē sine ul lo autore certo dispsus. ut autor est Quintilianus: apud ora tores loci sunt cōes pro rumoribus & cōtra rumores. Ru moris diminutiuū ē rumusculus: q̄ dictiōe Cicero: & Hie ronymus utunt. Non ipune rogata uenit. i. pœnā & tormē tū affert amatori. ꝙsi dicat. nō sine fellis & absynthii ama ricie est amor cynthiæ: & potissimum cum rogatur.

Quod si forte tuis non ē contraria uotis
At tibi curarū milia quanta dabit:
Nō tibi iā sōnos: nō illa reliquet ocellos
Illa feros animis alligat una uiros:
Ah mea ꝺcēpt9 quotiens ad limia curres
Quom tibi singultu fortia uerba cadēt
Et tremulis mœst9 orietur fletib9 horror
Et timor informē ducet ī ore notam:
Et quæcūq; uoles fugiēt tibi uerba q̄rēti
Nec poteris qui sis aut ubi nosse miser:
Tum graue seruitū nostræ cogere puellę
Discere & exclusū quid sit abire domū:
Nec iam pallorē totiēs mirabere nostrū
Aut cur sim toto corpe nullus ego:
Nec tibi nobilitas poterit succurrer amā
Nescit amor priscis cedere imagib9 (ti
Quod si pua tuæ dederis uestigia culpæ
Quā cito de tāto nomie rumor eris
Nō ego tū potero solatia ferre roganti
Quū mihi nulla mei sit medicina mali.
Sed pariter miseri socio cogemur amore
Alter ī alterius mutua flere sinu:
Quar̄ qd possit mea cynthia desine galle
Quærere: nō impune illa rogata uenit.

Ad Tullum.

n On ego nūc adriæ uereor mare no scere tecum
Tulle: neq; egeo ducere uella salo:
Cum quo riphæos possim ꝺscēdere mōtes
Vlteriusq; domos uadere memnonias:
Sed me ꝺplexæ remorātur uerba puellę.
Mutatoq; graues sæpe colore preces
Illa mihi totis argutat noctib9 ignes

n Inuitatus a Tullo ad peregrinationē asiaticā. cu ius prīncipi ille pconsul erat destinatus. dicit se ho minē posse comitari p maria & regiones penitissimas. ni si eū remoraretur amor puellæ: qui plus ꝑ pollet q̄: q̄ uo ta mortaliū. Adriæ mare. Adriaticū itelligit. qd̄ alio noīe mare superi appellamus. Adriaticū ab adria tuscoꝝ co lonia uocauerunt Italicæ gentes. ut docet Liuius in qnto a poetis absolute dr̄ Adria. Ora. Adria diuisus obiecto re mittas. Luc. Sonat ionio grauis adria ponto. Salo egeo. E geum dictū est a scopulo: q procul spectātibus effigiem ca præ sentat. Autor Plinius. aix ægos græce capra dr̄ la tine. Strabo refert egas oppidū fuisse i euboia: a quo egeū mare nomē accepit. alii existimāt egeū dici ab egeo ꝓre thesei. qse in id mare ꝺcipitauit. uel q̄ in eo Egea amazonum regina perierit. Ripheos. montes sunt Scy thiæ: ut meminerunt Geographi. Virg. Gens effrena uir̄ ripheo tundit euro. Domos memnonias. Memnō Titoni filius uenit in auxiliū priami cū decē milibus æthiopum: totidēq; Suasianis. ædificauit susis loco eminē tiori regiam: q̄ ab ipsius noīe dicta est Memnoniū. interfectus ab Achille sepultus est in Syria. ut ait Strabo. ut sentit Diodorus & tangit Pli. in ethiopia. ad eius sepulchrum Memnonides aues quotānis depugnant paren talia celebrantes. ut Oui. & Pli. tradiderunt. Domos Memnonias intelligit longinq̄s regiones siue ethiopiam ubi sepultus fuit: siue pti. ubi habuit arcē & regiā. Catul. Memnona ethiopē appellat. Argutat noctibus ignes

Argutarè & argurari in eadē dicuntur significatiōe. & significat utrūq; loquaciter prolog. ut docet Nonius. unde ait Neuius. Totū diem argutat quasi cicada. sensus est poetæ. Cynthiā totas noctes suos ignes hoc ē amores loq̃citer & sine intermissione enarrare. ipsiq; obiectare. Si qs lentus amare pōt. Illi dicunt lenti eē in amore: q non cōmouent. nullisq; affectibus exagitant: sed q̃dam quasi lentitudine torpescunt. unde ait alibi. Hostibus eueniat lenta puella meis. & Ouid. Lentus es & pateris nulli patienda marito. Deducta puppi: Deducere est nauē e terra in mare mittere sicut subducere in terrā trahere ut ait Seruius. Virgi. Deducunt naues sotii. i alio significatu deducere dicimus comitari. Ora. Occurram in triuiis. deducā. Liuius. Frequentes eū deduxerunt domū. Conare ãteire fecures. Hortatur tullum ad facinora patrui: q & ipse Asiā prouinciā rexerat supanda: & eius magistratū imitandū. Secures. n. pro dignitate & magnatu accipiunt: qm̃ consules habebant duodecim lictores: q gestabant fasces uirgas̄ securibus alligatos. cuius rei cām refert Plutarchus in problematibus cuius uerba hæc sunt. qd est q; ptos̄ uirgæ securibus alligatæ pferunt: an signū est nō oportere magistratus: iracundiā promptā ac dissolutā esse: & uirgas̄ dissolutio mora & tarditate iram frāgit: & impetū moderat. sed malicia: qm̃ prim medicabilis est partim curari non pt. uirgæ q; mutari pt corrigunt. fecures ãt quod emendari non pōt abscindunt. Hactenus Plutarchus. pconsules sex tm̃ fascibus utunt. ut scribit Vlpianus. Virgæ illæ magistratuū terribiles peculiariter fiebant ex arbore betulla: quæ eximio est candore: & tenuitate. ut scribit Plinius in decimoseptimo. Oblitis sociis. refert quit o tulle iura illa sociis prouincialibus q̃ patruus tuus iā pridē illis sanctissimis reddidit quos̄ ipsi iam obliti sūt pp longa tpis interstitia. unde optare uidentur ut pte pristina iurisditio renoueť. hinc colligimus patruum Tulli ius dixisse prouincialibus asiaticis. Puer iste. Scilicet cupido. Optat ne tullus unquā sentiat tales ictus cupidinis: quales ipse patiebatur. Extremæ nequitiæ. Petulātiæ ueneriæ & rei penitus uanæ: neqtia proprie significat uitiū contrariū frugalitati: ut docet Cicero in Tusculanis. & Claudius teste Gellio negtiam appellauit luxū uitæ pdigū: atq; effusum. Publius Africanus ita scribit. Oia mala prōbra flagitia: q̃ homines faciunt. in duabus rebus sunt malicia atq; neqtia. interdū neqtia pro lasciuia petulantiaq; libidine accipitur. ut illud Mar. Nequitias tellus scit dare nulla magis. & illud Ouidii. Nequitia est q̃ te nō sinit esse senē. negtiā ab eo dictam putat Marcus Tullius q; nequicq̃ sit in tali hoie. unde ēt nequā deriuatur. ut docet Varro i sexto cuius hæc sūt uerba. in quo putamus esse negcq̃ dicimus ne quā. Mollis ionia. Regio ē asiatica ab Ione xuii filio noiata: quo duce Athenienses duodecim colonias in asiā deduxerunt. Autor Victruuius. dr̃ mollis a Propertio: qm̃ ois ille tractus mollis & delicatus est ubi clementissimū cœlum. Vberrimum solū: mitissima accolaq; ingenia sunt & amœnitas asiatica cneruauit uiuidos aios Romanos̄. qd Plinius. Liuiusq; notificant. Pactoli liquor. Fluuius ē lydiæ e Tmolo fluēs. olim multa auri rameta deferebat ex quo celebratas fuisse fuerunt cresi diuitias. autor Strabo. unde Virgilius. Pactolusq; irrigat auro: & siluius ingt. Hinc certant pactole tibi duriusq; tagusq;. Alia elegia.

c Vm tibi cadmeæ dicuntur pontice thebæ Ponticus poeta clarus heroico carmie scripsit thebanū bellū. cuius meminit Oui. in tristibus. Ponticus heroo barbus quoq; clarus iābis. Dulcia conuictus mēbra fuere mei. Ad hunc scribens poeta ostēdit se i scribendis amoribus esse occupatū. & idē factus̄ ponticū pfagit se posito carmine heroico si cœperit miles eē cupidinis. cadmeas thebas appellata a cadmo conditore: fabula nota apud Oui. scribit Strabo i nono. cadmū arcem cadmeā muro uallasse: & regnū suis posteris reliquisse: qui deinde Arci thebas adiunxerūt. Armaq; fraternæ tristiā & militiæ. Bellū thebanū scripsit Ponticus: scripsit & Statius qd inter etheoclē: & polynicē fratres gestū est tāto odio. ut semet mutuis uulneribus cōfoderint: & alter sup alter moribūdus corruerit: quos̄ impias: & truces aias ita execratur Statius i. xi. thebaidos. Ite truces aiæ

Et queritur nullos esse relicta deos:
Illa meā mihi iā se denegat: illa minatur:
Quæ solet irato tristis amica uiro:
His ego nō horā possū durare querelis.
Ah pereat: si quis lentus amare potest:
An mihi sit tāti doctas cognoscer athēas
Atq; asiæ ueteres cernere diuitias:
Vt mihi deducta faciat cōuitia puppi
Cynthia: & insanis ora notet manib9:
Oscula q; posito dicat sibi debita uento
Et nihil infido durius esse uiro:
Tu patrui meritas conar anteire fecures
Et uetera oblitis iura referre sociis:
Nam tua nō ætas nūquā seruiuit amori:
Semper at armatæ cura fuit patriæ:
Et tibi nonnūq; nostros puer iste labores
Afferat: & lachrymis oia nota meis:
Me sine quē semp uoluit fortuna iacere
Hanc animā extremę reddere neqtiæ:
Multi longi quo periere i amore libenter
In quorū numero me quoq; terra tegat
Nō ego sū laudi: nō nat9 idoneus armis
Hanc me militiam fata subire uolunt:
At tu seu mollis qua tēdit ionia: seu qua
Lidia pactoli tinguit arata liquor:
Seu pedib9 terras: seu pōtū carpe remis
Ibis: & accepti pars eris imperii
Tū tibi si q̃ mei ueniet nō imemor hora
Viuere me duro sydere certus eris.

Ad ponticum. (thebæ

c Vm tibi cadmeę dicūtur pōtice
Armaq; frnę: tristia militiæ:
Atq; ita sim fœlix primo ōtēdis homero
Sint modo fata tuis mollia carminib9.

Nos ut cõsuem9 nros agitam9 amores
Atq; aliquid durã quærim9 i dominã
Nec tantũ ingenio quantũ seruire dolori
Cogor: & ætatis tpa dura queri. (ma ẽ:
Hic mihi oteritur uitę mod9: hęc mea fa-
Hic cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctæ solũ placuisse puellę:
Pontice & iniustas sæpe tulisse minas:
Me legat assidue post hæc neglect9 ama-
Et prosint illi cognita nostra mala (tor
Te quoq; si certo puer hic cõcusserit arcu
Quod nolim nostros euiolasse deos:
Lõge castra tibi: lõge miser agmina septẽ
Flebis i æterno surda iacere situ:
Et frustra cupies mollẽ cõponere uersũ:
Nec tibi subiiciet carmina sæu9 amor:
Tũc me nõ humilẽ mirabere sæpe poetã
Tunc ego romanis præferar ingeniis
Nec poterunt iuuenes nro reticere sepul
Ardoris nri magne poeta iaces. (chro
Tu caue nostra tuo otẽnas carmina fastu
Sæpe uenit magno fœnore tard9 amor:

Ad Cynthiam.

c Vne igitur demens: nec te mea cura moratur:
An tibi sum gelida uilior illyria:
Et tibi iam tanti quicunq; ẽ iste uidetur
Vt sine me uento quolibet ire uelis:
Tu ne audire potes uesani murmura põti
Fortis & in dura naue iacere potes:
Tu pedib9 teneris positas sulcare pruias
Tu potes insolitas cynthia ferre niues:
O utinã hibernæ duplicẽtur tpa brumæ
Et sit iners tardis næuita uergiliis:
Nec tibi tyrrhena soluatur funis harena
Nec ue inica meas eleuet aura preces:
Atq; ego nõ uideã tales subsidere uentos
Cũ tibi prouectas auferet unda rates:
Et me defixum uacua patiaris harena
Crudelem infesta sepæ uocare manu:
Sed quocũq; modo de me piura mereris
Sit galathea tuæ non aliena uię:
Vt te fœlici uectam per cęrula remo
Accipiat placidis orithos equoribus:
Nã me nõ ullę poterũt corrũpere thedæ
Qui ego uita tuo limine uerba querar:

sunestaq; tartara leitho Polluite & cunctas herebi cõsumite pœnas. hanc ergo militiã fraternã intelligit poeta. Seruire dolco. Scribit in epistolis Pli. dolorem plerũq; uenustos facere. & Oui. grãde doloris ingeniũ ẽ. Hinc cũ. no. Ex rebus uidelicet amatoriis scripturandis. Nros eulo. deos. Poeta Deos appellat. iuxta illã Maronis. Mirabar qd mesta deos. & Oui. ait. Est deus in nobis & Pla. dicit poetam deo plenũ eẽ. & Homerę diuinissimũ nũcupat. Quũ ẽt inter pias poetarũ assiatu diuino moueri autumat. legiuꝰ in uetusto Codice euoluisse: qđ non displicet: & erit sensus. Nollẽ deos nros hoc est cupidies uoluisse hoc ut. t. te o põtice sagittis suis concuterent. qdã ita legunt te uiolasse: ut sic sensus noli deos hoc est amores te o põtice uiolasse. diuersi tramite ad idem tñ compitum ueniunt. prior sñia uulgatior est. Duro sudere. Improspa & aduersa constellatione. ex illoꝝ opinione loqtur: q testę Pli. astro suo euentus assignant. & Plotinus librũ inscripsit. sic faciunt astra. Lõge mi. ag. se. Materia belli thebani inculta iacebit nec heroicũ carmẽ amplius a teẽ pontice scribẽt: eũ percussus fueris sagitta cupidinis. septẽ agmina dicit pp septẽ duces: qꝰ simul profecti sunt ad bellũ thebanũ contra etheocle consiliendũ. Noia dueũ hæc sunt. Polynices. Adriastus. Tideus. Amphiaraus. Hippomedõ. Capaneus. & phenopeus. Magno fœnore tardus amor. Sententia catholica. q ostẽdit amorẽ q̃to serius: tardiusq; uenerit: tãto uehementius torqre: cruciareq; amantẽ. i quã sñiam ait phedra apd Oui. Venit amor grauius quo serius. Alia Elegia.

Vne igitur demens. Cynthiã parantẽ iter in illyri-
c cum diuitiis prioris pellectã reuocat: & rogando monet ne sibi riuale anteponere uelit: quo ipetrato letitia exultat: seq; beatũ esse confitẽ cum ametur a cynthia. Vilior illyria. illyriũ siue illyria: utroq;. n. mõ dicitur: regio est contermina epiro propinqua italiæ ab illyrio polyphemi filio denoiata ut autor est Appianus. Vesani põti. Peoe lloſi maris a Catul. dictum est. Vesaniente uento pro furibundo atq; procaci. Pontus aũ Herei filius fuit: & pater neptuni ut scribit Euse. in primo pparationis euãgelicæ. Vnde pontus mare dici ur. Alii pontũ uocari existimant quasi ponõ: quia laboribus sit mare refertissimum.

Pedibus sul. pru. Dehortatur cynthiam & proposita peregrinatione: asperitatẽ locorum cõmemorando. ita Vir. Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plãtas. pruinam ex rore gelido gigni memorat Pli. in secũdo. Aristoteles scribit in primo metheororum. pruinam fieri ex euaporatiõe q̃ congelascit: & frigidis maxime locis prouenire: & p frigora. Et sit iners tar. Optat ut sidus Vergiliarum tardius solito oriatur: ne possit cynthia discedere. Nã hiberno tpe maria clausa sunt: q̃ in principio ueris aperiuntur nauigantibus: ut refert Pli. in secũdo. liberrima uero nauigatio est ab exortu Vergiliarum: quæ post uer exoriuntur. unde & nomen acceperunt. ut autor est Higinus. sunt autem Vergiliæ stellæ numero septem: alio nomine pleiades appellate: in tauro locatæ sunt: quarum signo exoriente astas significatur. occidente hyems ostenditur. Ci. Vergilias tenuo cum luce uidebis. de his multa Pli. & Higi. quarum ẽt meminit Gel. in. xii. Tyrrhẽa arena. Etrusco littore. ex quo ex urbe Roma nauigantes oram soluunt. ita. n. funis nauticus appellat. Quinti. in q̃to. sublatæ sunt anchoræ. soluimus orã: pfecti sumus: eadẽ dictiõe uti Liui. i. xix.

Sit ga. tuæ nõ alie. uiæ. Optat deos marinos deasq; ppicias eẽ cynthiæ nauigature. Galathea nympha est maris amata a polyphemo. Fabla notissima apd Oui. ita Papini

us in siluis nereides rogat ut incolumẽ deducant amicũ metium: & officiose sint circa eius naufgiũ. Officio ca reat glaucaꝛ nulla soroꝛ.cũ ãt Galathea mr fuerit illyrii a quo illyria nomẽ accepit. nõ absurde eã imprimis optat suppetias ferre cynthiæ in Illyricũ naufgãti. Ceraunia. Montes sunt epiri a crebris fulminibus dicti ut docet Seruius. Alio noie acroceraunia noiantur. Hor. Infames scopulos acroceraũia. Oricos æquoribus. Oricos ciuitas est a colchis cõdita. ubi initiũ est epiri. autor Pli. i tertio a q̃ terebithus oricia dr a Vir. Põponius mela ita scribit. Vrbiũ prima est oricũ. scda dirrachiũ. Nã me nõ ullæ. Nullus amor alterius puellæ poterit ingt efficere: qn ego conq̃r: & lamẽtatiõis plena uerba pnũ cie est. n. ut ingt Seneca aliq̃d in q̃relis leuamẽtũ. Et dicã atracijs. Sẽsus ẽ. siue audiuero cynthiã eẽ i th essalia: siue Achaia: tñ dicã eã ubicũq; locoꝛ sit futurã meã. athracias oras uocat thessalicas. ẽ. n. atrax oppidũ thessaliæ: ut Strabo: & Pli. meminerũt. scribit Lactãtius Statii interps. atracia fuisse pr̃em Hippodamiæ: primũq; antẽ magicã i thracia repisse. unde uidef dictũ eẽ a Papinio. Atracia rubet arte labor. & Ouidius hippodamiã uocat Atracida q̃si atracii filiã illo uersu. Atracis ãbiguos traxit i arma uiros. Heleis. Helei populi sũt i peloponesso clarissimi pp delubrũ Iouis olimpii celeꝛrimũ ludosq; olympicos otium scriptorũ monumẽtis celebratos: quoꝛ pfectura helei hũerunt: oli chorebus heleus i curuli certamie uictoriã reportauit. multa d his scribit Strabo i octauo. ide freq̃nter leges apd poetas celebrari heleos equos: heleũq; carcerẽ uocitari. Luca. q̃rũ clamore iuuaẽ Heleus sonipes. Tibul. Qui prior heleo ẽ carcere missus equus. Vir. hic uel ad helei metas. & alibi Heliadũ palmas epiros aq̃ꝛ. ob hoc dixit paulo post Propius. & q̃s helis opes ante pararat eqs. constat n. heleos: & iperio: & diuinis fuisse cõdecoratos pp oraculũ Iouis olympii. & pp celebritatẽ ludoꝛ. cuius rei argumẽta sunt dona ex uniuersa græcia Ioui missa. i cuius tẽplo simulachrũ aureũ a cypselo corinthio consecratũ est. merito ergo dixit Prop. heleos sibi opes cõparasse eqs. hoc est cursu equoꝛ. i illis memoratissimis ludis olympicis: q illorũ iuri subditi fuerũ: Quid si legas p atracijs. & heleis autarijs: & isseis. cũ Autarit teste apiano i eo libro q̃ scribit illyrius. populi sint in illyrico: q oli Apollinis idignatiõe ad extremũ excidiũ deuenere. issa uero ut scribit Ptolomeus ĩsula ẽ: & ciuitas i ora dalmatiæ: cuius meminit Pli. in. iii. Nõ displicet inq̃ hæc lectio: cũ de cynthia loq̃ur regiones illyricas petẽte. urãq; sniam diximus: ut lector seq̃tur q̃d uelit. Cupidus liuor. Iã ingt i uidi deponãt falsũ illud gaudiũ. q̃d cõceperãt: ex mea tristitia: cũ cynthia nõ amplius sit discessura: ut illi spabãt: & cupiebãt. cupidus dr liuor accõmodato epitheto: qm̃ inuidi sp cupiũt gaudere ex alterius icõmodo. sed dii bene fecerũt: q huic ueterrimo uitio supplicijũ annexũ eẽ uoluerũt. ut. n. rubigo ferꝛ. ita i uidia iuidos cõsumit. ut dr̃e solebat Antisthenes. & elegãter dixit Alexãder apd Curtiũ. inuidos hoĩes nihil eẽ aliud q̃ ipsoꝛ tormẽta. liuor ẽ illud uestigiũ & nota: q̃ fit ex flagello. unde i ecclesiastico scriptũ legius. q̃ flagelli plaga liuorẽ facit. & qm̃ talis ẽ color iuidoꝛ iõ liuor accipit p inuidia. Ouid. Pascit i uiuis liuor. & id freq̃ntissimũ est apud scriptores. Qualis ãt sit facies iuidiæ discas q̃so ex luculẽtis illis uersibus Nasonis: quos hr̃e cordi & memoriæ opæ pretiũ est. Pallor i orẽ sedet. macies i corpe toto. Nusq̃ recta acies. liuẽt rubigie dẽtes. Pectora felle uirẽt. ligua ẽ suffusa ueneno: Risus abest nisi quẽ uisi fecere dolores. Liuorẽ accipit Tibul. p signo: quod mordicus amicæ ĩfigit amator. Sic. n. ait. Tunc succos herbasq; dedi: q̃s liuor abiret Quẽ facit i presso mutua dẽte uenus. Regnũ uetus hippodamiæ. Regnũ pisanoꝛ. itelligit: q̃ sunt in Achaia: q oli potẽtissimi fuerũt: & olympici agonis possessores: quoꝛ princeps fuit oenomaus pr̃ Hippodamiæ: q̃ ut supra docuimus nupsit pelopi supato oenomao i certamine. totũq; illud regnũ p dote datũ ẽ pelopi. a quo dicta fuit peloponesus. ũde a poeta dr̃ dotata: qm̃ cũ dote luculẽtissima nupsit. Nõ indis flectere cõchis. Gloriaq; carmibus exoraueritcynthiã nõ ãt gẽmis: & unionibus: qbus auaræ capiunt. Oceanus i dicus maxie mittit margaritas: q̃ oriunt i cõchis. cõcipiunt ex rore. existiat. Pli. nihil aliud esse Margaritas q̃ ptũ cõchaꝛ. uniones dicunt: qm̃ nulli duo repiunt i discreti. dos ois ẽ in cãdore: magnitudie: leuoꝛ: põdere: rotũditate. uulgus plas appellat. Hierõymus neutro gẽnere dixit Margaritũ. Lege Pli. nonũ uolumẽ: & Solinũ: q de unionibus mira facũdissime scripserũt. Quis ego fretus amo. Cõfisus musis & Apolline amo cũ apd amicã sim fauorabilis illoꝛ auxilio. hoc ẽ carmibus amatoriis qs pro qbus. freq̃ns elocutio apd poetas. Riualis. Riuales dicunt q̃ p eũdẽ riuũ aquã ducũt. ut docet iurisconsultus digetis de aqua quodiana: & estiua. & inde riuales dicimus q̃ in unũ amorẽ quasi deriuantur.

Nec me deficiet nautas rogitare citatos
Dicite quo portu clausa puella mea est:
Et dicam licet autariis considat in oris
Et licet isseis illa futura mea est:
Hic erit: hic iurata manet rũpãtur iniq
Vincim9: assiduas nõ tulit illa preces:
Falsa licet cupid9 deponat gaudia liuor:
Destitit ire nouas cynthia nostra uias:
Illi car9 ego & per me carissima roma
Dicitur: & sine me dulcia regna negat:
Illa uel augusto mecũ requiescere lecto
Et quocunq; mõ maluit esse mea:
Quã sibi dotatę regnũ uet9 hippodãiæ
Et quas elis opes ãte pararat equis: (t9
Quãuis magna daret q̃uis maiora datu
Non tamẽ illa meos fugit auara sinus:
Hanc ego nõ auro: nõ idis flectere cõchis
Sed potui blandi carminis obsequio:
Sũt igitur muse: neq; amãti tard9 apollo
Quis ego fret9 amo: cynthia rara mea ẽ
Nũc mihi sũma licet ꝺtigere sidera plãtis
Siue dies seu nox uenerit illa mea est:
Nec mihi riualis certos subducet amores
Ista meam norit gloria canitiem
Ad suũ æmulũ põticũ:

Icebã tibi uenturos. Ponticus: cuius supra facta est mentio: lapsus est in amorem quod futurę prædixerat poeta: Nunc eũ hortatur: ut stilo grandiloquo depositio scribat elegiacũ carmen: qm̃ in amore plus ualet elegiacus poeta epico uate: & cothurnato. Ecce iaces. Hæc particula: ut inquit donatus apud Vir. aliquod sp repentinũ malum insperatũq; significat. ut Ecce manus iuuenẽ. & alio loco. Ecce aũt gemini a tenedo. scribit Asconius hoc proprium esse Ciceronis ut in rebus iprouisis hac particula utatur: quod Vir. cũ cura legit & transtulit. cum apud alios interdum in rebus lætis usurpetur. Oui. Ecce corina uenit. Nõ nie chaoniæ columbæ. Sensus est oraculum Iouis dodonei nõ mentiri in rebus amatoris p̃dicendis. & ita ostendit se tãq; oraculum uera p̃dicere amatoribus. i epiro Chaones populi a Troiãno chaone noiati. Illic erat templum Iouis dodonei oraculo illustre: quod miõti Tomaro subiectum pelasgi construxerunt. Autores Strabo. & Pli. in hoc templo columbæ. & quercus humana uoce responsa dedisse dicũtur. ut scribit Probus grammaticus. unde a Virgilio dictũ est. Atq; habitæ gratis oracula q̃rcus. scribit Herodotus in secundo. Antistites dodonei Iouis dicere solitos geminas ex ægypto columbas euolauisse. Vtrãq; nigrã. unam quidem in Africam. alteram uero ad ipsos: q̃ lago arbori glãdifera insidens humana uoce loquuta sit. existimat. Herodotus mulieres fuisse: quæ responsa dederint. & ideo uocatas columbas: quia cum barbaræ essẽt: simile quid auibus sonare uidebantur. Nigras dicuni fuisse: qm̃ ægyptiæ fœminæ fuerunt: quæ sunt colore nigro. Seruius uero enarrans illud Virgilianum. Chaonias dicunt aquila ueniente columbas. ita scribit in nemore epiri responsa dabant columbæ quod ideo fingitur: quia lingua thessala peliades & columbæ & uaticinatrices uocantur. igit̃ p colũbas chaonias intelligere debemus oraculũ Iouis dodonei: quod erat prope chaoniã regionem epiroticã. In hãc Propti sniam sic scribit Ouid. Sed neq; phœbei tripodes. nec corniger amnõ. Vera magis uobis: q̃ mea musa canet. Aut amphioniæ lyræ. i. quid tibi nunc prodest o pontice describere thebas: & bellũ thebanum. cũ uersus heroicus nihil ualeat ad amorem. fabulæ tradũt Amphionẽ lyræ sono suauissimo saxa traxisse: & thebas condidisse: quod ideo fictũ est: ut inquit solinus: quia eloquii suauitate hoies rudes: & inculris moribus: ad obsequii ciuilis pellexit disciplinam. cithara cũ cantu prius cecinit Amphion. autor Pli. Mimnermi uersus homero. In rebus amatoriis Homero anteponitur Mimnermus: qui sine amore: & iocis nihil iucundum esse censebat. sicut ostendit Hora. illo uerso. Si mimnermus uti censet sine amore: iocisq; nil est iucundum. uias in amore iocisq; de eodem alibi ait. Si plus adposcere uisus sit Mimnermus. fuit ãt poeta colophonius & scriptor elegiæ. ut docet Strabo in. xiiii. Medio flumine q̃ris. Allegoricos ostendit ponticũ in magna copia laborare inopia. & cũ habeat ingeniũ fecundissimũ sterilitate satisfacere. Prima fauilla. Translatio est ab igniculo: qui quãdoq; ingentẽ excusitat flãmam. & ut inquit eleganter Curtius. Parua sæpe scintilla contẽpta magnum excitauit incẽdium. Vincula nosse rotæ. Maulit Amator Plautinus cum Hydra: apro: & Antheo decertare: q̃ cum amore qui melle & felle fecundissimus est: sed amaræ ad satietatem usq; suppeditat. ita ponticus potius uolet rotari in rota ixionia: q̃ sagittas cupidineas expiri. apud iferos ixion hoc supplicio afficitur: ut religatus ad rotam cinctã serpentibus iugiter uersetur. Tibullus. Illic Iunonem tẽtare ixionis ausi uersantur celeri noxia membra rota. Ouidius. Voluitur ixion & se sequiturq; fugitq;. Torquetur ãt hoc cruciatu: quia ut inquit Diodorus: Iunonem de stupro iterpellare ausus est. Heliogabalus teste lãpridio Ixionis amicos uocabat parasitos: quos ad rotam aquariam ligabat: & cum uertigine sub aquas missos rursus i summum reuoluebat. Alterna presserit ille manu. Plautina sententia est. Altera manu fert lapidem: panem ostentat altera. Ita amor cum amatori paulum arriserit: seq; mitem præbuerit: mox allidit & pessundat. in hanc sententiam ait Martianus sic scribens de dea nemesi. Eisdem quibus fuerat eblandita ictibus crebris uerticem complicatisq; in condylos digitis uulnerabat. Acrius illa subit. Vera hæc est & ex penitissimis Veneris documentis deprompta sententia: qua ostenditur illius puellæ amorem altius illabi intra amatoris præcordia: quæ amatori obsequitur: quæ amatorem nulla non arte omnibusq; blanditiis demereretur & illaqueat. ita enim fit ut amor in dies augeatur:

d Icebã tibi uẽturos irrisor amores
Nec tibi ꝑpetuo libera uerba foꝝ
Ecce iaces supplexq; uenis ad iura puellę
Et tibi nunc queuis ꝑerat ẽpta modo:
Non me chaoniæ uicãt i amore colũbæ
Dicer̃ quos iuuenes queq; puella domet
Me dolor & lachrymæ merito fecer̃ pitũ:
Atq; utinã posito dicar amore rudis:
Quid tibi nũc misero ꝑdest graue dr̃e car
Aut amphioniæ mœnia flere lyrę (mẽ
Pl9 i amor̃ ualet mimnermi uersus homero
Carmina mansuet9 lenia queꝛit amor:
Iq̃so & tristis istos compone libellos:
Et cane quod queuis nosce puella uelit:
Quid si nõ esset facilis tibi copia: nunc tu
Insanus medio flumine queꝛis aquam:
Nec dũ ẽt palles uero nec tãgeris igni:
Hæc est uenturi prima fauilla mali:
Tũ magis armẽias cupies accedeꝛ tigres
Et magis infernæ uincula nosse rotę:
Quã pueri totiens arcũ sentire medullis
Et nihil iratæ posse negare tuæ:
Null9 amor cuiq̃ faciles ita præbuit alas
Vt non alterna presserit ille manu:
Nec te decipiat quod sit satis illa parata:
Acri9 illa subit põtice si q̃ tua ẽ. (los
Quippe ubi iñ liceat uacuos seduceꝛ ocel
Nec uigilare alio nomine cedat amor:

& actius subeat intra medullas amatoris. hoc. n. ut ait Lucre. concinnat amorem diuturnū. Attigit ossa. Per translationē ostendit amorē furtim sensimq; aios nostros occupare. nec prius fieri manifestarium: q̄ intra medullas penetrauerit. Dicere quo pereas. Generalis sīa: qua admonemur Maximum esse solatium amatori puellam efflictim de pereūti hre amicum: qui cum possit suos amores comunicare. Hinc nascitur cura & leuamentum: & aius noster uoluptate pfunditur. unde non minus uere q̄ luculente scripsit Seneca. Nullius boni sine Sotio possessionē esse iucundā. & ait Ouidius. Strāgulat iclusus dolor atq; cor æstuat intus. Alia Elegia.

Iucunda quies primo cū testis amori. Scribit Ari
o stoteles in octauo ethicorum: & pythagoricum p
ceptum est. amicum se ipsum esse alterum & qui se mutuo amant: bona sibi inuicem cupe. unde uerus amicus uoluptatibus amici pide lætari dbet ac suis. Ita noster Propertius cum amicum Gallum ad amicam deduxisset & illorum delitias inspexisset nō minus se gauisum esse testatur: q̄ si proprias uoluptates percepisset: laudat itaq; nocte illam: qua Gallus coram ipso fuit inter amplexus & oscula puellæ. Mox pcepta dat didascalica ad amorē diutissime conseruandum. Lōgam morā. Pathos ē ab amore: qui sæpe efficit ut amator coram domina uix & cūctanter uerba depromat. Iuxta illud. Incipit effari. Quidā codices habent in longa mora: quod placet cum idem tñ sit sēsus. In alternis uocibus. Mutuis & q̄s uicissim ritu amatorio Gallus & puella proferebant. Cōcedere nobis. Legendum est concredere ut sit sensus. Non dubitasti cōmittere mihi o Galle tuos amores. & fidei meæ credidisti. credere. n. est fidei committere. ut ait Nonius. inde concredere dictum est. Plau. si tibi concredo fides. Maius ami. si. Non solum iquit didici seruare fidem: & pstare silentium rebus arcanis: sed etiam: quod maius ē: possum ex discordia rursus ducere in concordiam ipsos amantes: & medelas adhibere saluberrimas languenti amatori: Diuersos intelligit disiunctos: atq; discordes. iter quos dissidium est. quidam diuisos legunt. in amore bellum est: pax rursum. inimiciciæ: inducias: suspitiones: iniuriæ. ut ait Terē. Curas recentis. Vtinq; Ci. in philippicis: malum nascens facile opprimit. inueteratū fit plerūq; robustius. Tu caue ne tristi. Hoc est munus quo Gallū remunerat pro amoribus sibi congreditis. pcipit. n. obsequendū esse puellæ: nec cum illa irata uelitandū. qm̄ ut inquit Sene. Fœminarum iræ acres sunt. & teste poeta satyrico. Vindicta nemo magis gaudet q̄ fœmina. hoc idē monet Oui. Cede repugnāti: cedendo uictor abibis. Ne ue tacere diu. Docet seruādam esse cū amica in rebus oībus mediocritatem. silentiū n. si immodicū est: reprehensibile est: unde apud Curtiū ait Alexander. Rūpite obstinatū silentium. Neu tibi pro uano. Optimū documentum: quo admonemur nihil esse pmittendū amicæ: quod deinde dare nolimus. sunt. n. multi: q̄ pollicitationibus apud puellas fūt liberalissimi. ubi ātre opus est tenacissimi. melius est non polliceri: q̄ pollicita non pbere. monet itaq; Gallum: ut caueat ne uerba benigna boc est liberalitatem sonātia sint irrita: sed si quid benigne pro miserit: benigne largiatur. Benignitas. n. dr̄ beneficentia & liberalitas. ut docet Cice. i officiis: & benignū uocamus liberalem: atq; munificum. Hora. quippe benignus erat. At quo. i. q̄to & hoc tāto ut supra exposuimus Ille magis fruitur amoris fructu: qui summisse agit apud amicam: q̄q̄ insolenter. obsequio. n. complacandæ sūt fœminæ: non superbia exasperādæ. Nūq̄ liber. Qui amat mancipatus est cupidini. inde Tibul. Iam mihi libertas illa paterna uale. Alia Elegia.

Cquid te me. ces. cyn. baiis. Interrogat cythiā fru
e entē baiano secessu: & delicijs indulgentē: nunqd pristini amoris recordetur. dicitq; se timere non

Qui nō āte paret donec man⁹ attigit ossa
Quisqs es assiduas ausuge blanditias:
Illis & silices & possunt cedere quercus
Ne dū tu possis spiritus iste leuis:
Quare si pudor est q̄ primū errata fateris:
Dicere quo pereas sæpe i amore iuuat.

Ad Gallum.

o Iucūda qes prīo cum testis amori
Affuerā uīs consci⁹ i lachrymis:
O noctē memisse mihi iucūda uoluptas
O quotiens uotis illa uocanda meis:
Cum te complexa morientē galle puella
Vidimus: in longa ducere uerba mora:
Quāuis labētis premeret mihi sōn⁹ ocel-
Et mediis cœlo luna ruberet equis: (los
Non tamē a uestro potui secedere lusu
Tant⁹ i alternis uocib⁹ ardor erat.
Sed quoniā nō es uerit⁹ concredeī nobis
Accipe commissæ munera lætitiæ:
Non solū uestros didici reticere dolores
Est quiddam i nobis mai⁹ amice fide.
Possū ego diuisos itex⁹ iungere amātes
Et dominæ tardas possum apire fores:
Et possum alteri⁹ curas sanare recentis.
Nec leuis i uerbis est medicina meis:
Cynthia me docuit semp q̄cunq; petēda
Quæq; cauēda forēt: nō nihil egit amor
Tu caue ne tristi cupias pugnare puellæ
Neue supba loqui: neue tacere diu:
Neu si qd petiit īgrata fonte negaris:
Neu tibi p uano uerba benigna cadāt:
Irritata uenit quādo contēnitur illa:
Nec meminit iustas ponere lesa minas:
At quo sis hūlis magis & subiect⁹ amori
Hoc magis affecto sæpe fruare bono.
Is poterit fœlix una remanere puella
Qui nunq̄ uacuo pectore liber erit.

Ad Cynthiam.

e Cqd te mediis cessantē cithia baiis
Qua iacet herculeis semita litorib⁹

modice illud baianum diuersorium ubi multæ puellæ corrupebantur: hortaturq; ut cito uelit in urbē repedare: qm̄ solus sibimet grauis est. Ecquid pro nun quid. ecquis pro nunquis: eleganter dici solet. Cice. in pisonē. Ecquid uides. ecquid sentis. Plau. Ecquis aperit hostiū. Baiæ in cāpania amœnissime fuerunt ab oībus fere scriptoribus celebratæ. Adeo ut dixerit Hora. Nullus in orbe locus baiis p̄lucet amœnis. Hic aq̄ erant sanādis moribus & uoluptati accōmodatissimæ ut refert Strabo. Baias diuersoꝝ uitioꝝ uocat Seneca: qm̄ nimia illa amœnitas aīos effeminabat. ubi audiebantur conuiuia nocturna canentiū. ubi meretrices uisebātur. ubi cimbæ erāt uariis pictæ coloribus. lege Senecam in septimo epistolarum ad Lucilium multa luculentissime scribentem i baianam luxuriam. dictæ sunt baiæ a socio Vlixis baio: ut scribit Strabo in quinto. & meminit filius in octauo sedes ithacesia bai. ordo est. Ecqd cura nostri subit te in Cynthia cessantē mediis baiis. Herculeis semita littoribus. ferunt Herculem uiam haud procul a baiis constrūxisse: quæ Herculea sit uocitata. ut autor est Diodorus in quinto. de qua sic scribit Strabo in quinto. Leucrinus sinus usq; baias latitudinem pandit. qui ex exteriori pelago per aggerem longitudinis i tadiorum octo: latitudinis āt unius orbitæ arcetur. illum āt ab Hercule traducendarum a Gerione boum cā aggeratum fuisse perhibent: quem agrippa posterioribus tpibus exornauit. de hac uia herculea loquitur poeta: quā semitam appellat. qm̄ pedibus perambulari uix poterat. Hanc Cice. in oratione contra Rullum uiā herculanēā uocat: eāq; multaꝝ deliciarum fuisse significat. i eadē tractu campano fuit ciuitas noīe herculaneū: & Pompeii ab Hercule conditi: qa uictor ex hispania pompā boum duxerat. ut Seruius & solinus tradiderūt. Tesproti subdita regno. Loca campaniæ intelligit: sed q̄rendum est q̄re appellat regnū thesproti: an quia in epiro ubi thesproti populi sunt. Acherusia est palus: sicut in cāpania prope cumas altera est Acherusia. iō pp similitudinē locorum & noīs baiana loca dicit subdita esse regno Thesproti. an uero q; oli thesproti tenuerint loca illa cāpaniæ: cum scribat Strabo græcas esse res campanoꝝ: græciscq; pmistas. Magete. pro magis. ritu antiquoꝝ dicit se potius hoc uelle ut cynthia naviget placum lucrinū in exigua cymba: q̄ ut audiat susurros & uerba blanda alterius amatoris. cymba nauicula ē. Gice. cymbaꝝ ante pedes multitudo. Vir. Gemuit sub pōdere cymba sutilis. Aqua lucrina. Contiguus baiis est lucrinus lacus ut ait Strabo. & florus in primo sic scribit. Tepentes fontibus baiæ lucrinus & auernus q̄dā maris ostia. Augustus imisso mari in portū lucrinū & Auernum ppe baias effecit portū Iulium. ut autor est Trāquillus. de quo intellexit Vir. Iulia q̄ ponto longe sonat unda refuso. Tenui teutatis in unda. Nomen esse uī pusilli fluminis siue lacus propinqui baiis possumus intelligere ibi fuisse templū Mercurii: quem prisci theutatē uocitarunt. Quem Plato i phedro theuth appellat eūq; inuētorem fuisse geometriæ & Astronomiæ atq; aliorum refert. cuius sit ēmentio ab Eusebio in p̄paratione euangelica. Hunc galli humano sāguine placabant ut docet Lactā. in primo institutionū. de quo ait Luca. Theutates horrensq; feris altaribus esus. Vt solet amota. dolet puellas sine custode labi p̄cipites ad impudicitiam. ut cum dolore & tracti legendum est. & accipitur pro quemadmodum & q̄tum. Ita apd Persium Vt nemo in sese tentat descēdere nemo. & apud Vir. Vt uidi ut pii. Aliqñ ut significat utinā. Plau. Vt dii pdant qui primus horologiū repit. Cōes deos. Quos cōi consensu ueneratur amator & amica. per quoꝝ numina mutua per iusurandū fide astringuntur. & dii peculiares amatoꝝ sunt Venus & cupidines. Corruptas dese. ba. Diximus supra baias dici a Se. diuersoriū uitioꝝ. Vnde & Mar. scribit matronam castissimā factā esse helenā hoc est impudicā & adulterā dum baianis sæpe louet aquis. & nunc poeta baias detestat: & crimē amoris appellat: quia amorē faciebant criminosum corrumpentes puellas illuc secedentes. Alia Elegia.

Et mō thesproti mirantē subdita regno
Proxima missenis æquora nobilibus:
Nī cura subit mēores adducer noctes?
Ecquis ī extremo restat amore loc9?
An te nescio quis simulatis ignib9 hostis
Sustulit e nostris cynthia carminibus:
Atq; utinā mage te remis cōfisa minutis
Paruula lucrina cymba moretur aqua.
Aut tencat clausā teuui teutatis ī unda
Alternę facilis cedere lympha manu:
Quā uacet alteri9 blādos audire susurros
Molliter ī tacito littore cōpositā: (ros
Vt solet amoto labi custode puella
Perfida cōmunes nec meminisse deos:
Nō q̄ p̄specta nōes mihi cognita fama
Sed q̄d i hac oīs pte timetur amor:
Ignoscēs igitur si quid tibi triste libelli
Attulerint nostri culpa timoris eris:
An mihi sit maior carę custodia matris
Aut sine te uitæ cura sit ulla meæ: (tes:
Tu mihi sola dom9 tu cynthia sola parē
Omnia tu nostrę tempora lętitię
Seu tristis ueniā: seu otra lætꝰ amicis:
Quicquid ero: dicā cynthia causa fuit:
Tu mō q̄ primū corruptas desere baias
Multis ista dabunt littora dissidiū:
Littora quæ fuerāt castis inimica puellis
Ah pereant baiæ crimen amoris aquæ.
q Vid mihi dsidię ñ cessas figer crimē
Q̄d faciat nobis oscia roma morā.

Vid mihi desidiæ nō cessas fingere crimen. Quidā annectūt hæc supiori elegiæ: Alii disiūgunt. & melius ē ut seperemus: cū tñ sñia istius elegiæ depēdeat a supiore. conq̄rit. n. pp baianū secessum abalienatam esse ab amore suo cynthiā nec se posse id efficere: qd multis fuit p̄sentissimo remedio: ut. s. aliā transferat amorē. Quoniam cynthia est primus amor: & futura est ultimus. in pricipio respondetilli: q poetā

culpabat tanq̃ desidiosum & lentũ amatorem q nec urbem relinquere posset ob cynthiæ amorẽ. Ostendit se q̃ uis sit Romæ disiunctissimũ tñ esse a complexu cynthiæ: quæ poetã obliuioni tradiderat. ad Tullũ scribi uide tur. Quantũ hypanis ueneto. Ex nimio amoris affectu hoc dictũ est: tanq̃ cynthia sit a poeta maximo interual lo seq̃strata: qm̃ secum non erat in eodẽ cubiculo: q̃uis esset in eadem urbe uel potius in baiano secessu. Hypa nis fluuius est Scythiæ: ex magna palude profluens ut scribit Herodotus in Melpemone. huic miscetur fonticu lus q sua amaricie totum corrũpit hypanim: & eius aquas reddit amaras: ut ait Solinus. adeo ut dissimilis i ma ria condaẽ. Alter est hypanis in india q intrat indũ fluuiũ: ut autor est Strabo in decimo qnto. Eridanus uero fluuius Italiæ cognitissimus alio nomine padus nũcupatus a Vir. Fluuiorũ rex dictus. De quo multa Plinius in tertio & soli nus memorant. Herodotus ignorauit eridanũ. unde ait in Thalia. Non assentior fluuium quẽdam eridanũ eẽ a bar baris uocitatũ: qui subit mare ad septẽtrionem spectãs. un de electrum uenire narratur: Nunme deus obruit: Inter rogatiue pronunciandũ. Quærit. n. an deus Cupido sit cã suarũ erũnarum: an herbæ magicæ ipsum separẽt ab ami ca: & translatio est ab his q naufragantes obruũtur. Iugis ꝓmetheis. In quibus. s. religatus fuit prometheus. Fuit ãt religatus in mõte scythiæ caucaso ob furtum lẽnium: ut ait Cicero hoc est pp ereptum Iouis ignem traditũq̃ morta libus: ibiq̃ afficitur hac pœna: ut Aquila iecur eius dilani et & excedat: quod adesum renouatur. Scribit eschylus ad triginta milia annorũ religatum mansisse. De Prometheo multa Hesiodus: Higinus. & Seruius conscripserunt. Ad dit Pli. prometheum ignem in ferula seruari docuisse: Vn de apud Martialem in ferulæ loquuntur. Ligna ꝓmetheo munere clara sumus. Idẽ primus ãnulo ferreo usus eẽ ser tur: in quo saxi fragmentum fuerit loco gẽmæ. In Scythia herba est inter cæteras dicta Scythica: quam in ore haben tes famẽ sitimq̃ non sentiunt. ꝓterea herbarũ tanta est po tentia ut multi existimauerint nihil non herbarũ ui consici posse. non est ergo mirandũ si poeta imputat herbis magi ca arte pollentibus causam dissidii sui cum cynthia. Trã slato gaudia seruitio. Catholica snia est & talis q̃lis illa Na sonis. Successore nouo tollitur oĩs amor. multi hoc reme dio utuntur: ut. s. transferentes amorẽ in aliam puellã cura sollicitudinesq̃ leuentur. ego uero cum uellẽ torrẽtissimos amoris æstus mitigare: qui me noctes diesq̃ coq̃bant: ce pi alterã amare: ut ita translato seruitio trãsmutato q̃ amo re refrigerarer: atq̃ leniter. sed dii bõi secus accidit. Nam posterior amor priore factus est æstuosior. prius amabã: nunc insanio. prius panthiam cecini: nunc martiam cele brare compellor. Prosit itaq̃ aliis transferre seruitium: & ab una in alteram amores transfundere ut monet poeta: mihi certe non profuit. Alia Elegia.

t Vquod sæpe soles nostro letabere casu. Gallus q solitus erat puellas decipere: & nulli fidem ꝑstare didicerat: cepit tandem unã ardenter amare atq̃ constanter: quod factum esse uult poeta ut hæc puella: quã essictim deperibat Gallus: ulciscatur illarum iniurias: q̃s illudere solebat. primus uersus cum ironia est pronunciã dus. est. n. sensus ex loquutione quottidiana translatus.

Vacẽ. Vacuus & otiosus sim sublato amore cynthiæ: tã q̃ Gallus uitio daret Propertio: q̃ perdito unius cynthiæ a more non esset futurus occupatus in alterius puellæ amor: sed otiosus: nec aliam posset amare ꝑter cynthiam.

Tam multa illa meo diuisa ẽ milia lecto
Quãtũ hypanis ueneto dissidet eridão
Nec mihi ꝺsuetos ãplex nutrit amores
Cynthia: nec nostra dulcis i aure sonat
Oli grat⁹ eram: nõ illo tempore cuiquã
Contigit: ut simili posset amare fide:
Inuidiæ fuim⁹ nun me de⁹ obruit an quę
Lecta ꝓmetheis diuidit herba iugis:
Nõ sũ ego q fuerã mutat uia longa puel
Quãt⁹ i exiguo tpe fugit amor: (las.
Nũc primũ lõgas solus cognoscere noc-
Cogor & ipse meis auri b⁹ eẽ grauis (tes
Fœlix qui potuit præsenti flere puellæ
Nõ nihil aspsis gaudet amor lachrymis
Aut si desper⁹ potuit mutare colores
Sunt quoq̃ translato gaudia seruitio:
Mi neq̃ amare aliã neq̃ ab hac discedere
Cynthia pria fuit: cithia finis erit (fas ẽ

Ad Gallum.

t Vqd sæpe soles: nro lętabere casu
Galle: qd abrepto sol⁹ amor uacẽ
At nõ ipse tuas imitabor perfide uoces
Fallere te nunq̃ galle puella uelit:
Dum tibi deceptis augetur fama puellis
Cert⁹ & in nullo quæris amore morã:
Perdit⁹ in quadam tardis palescere curis
Incipis: & primo lapsus amore gradu:
Hæc erit illarum cõtẽpti pœna doloris:
Multarum miseras exigit una uices:
Hæc tibi uulgares istos ꝺpescet amores
Nec noua q̃rẽdo semp amic⁹ eris. (et⁹
Hæc ego nõ rumore malo nõ augur do-
Vidi ego: me queso teste negare potes?

In nullo q̃ris amore morã. i. multarum gaudes amoribus & nullam uere amas: quod Ca. a lesbia fieri scri bit. & factitauit Canius poeta graditãus pp quod his uerbis reꝑhensus est a Liuio uiro graui & historiographo Nostrã philosophiam participare non poteris dũ a tot participaris. Contẽpti pena doloris. Dicit Gallum ami cæ daturum pœnas ob neglectum dolorem illarum: quæ dolebant cum a Gallo non amarentur: Exigit uices. Sensus est. puella quã nũc pdite amas: sumita te pœnas illas q̃s tu multas alias puellas pati coegisti. uices ꝑ pe nis accipi legimus. ut apud Vir. Vitauisse uices danaũ: & ita exponit. Ser. Nec noua q̃rẽdo. nõ poteris inq̃t fa cere id qd consueuisti uidelicet amorẽ mutare quottidie nouo amore. Non. n. tibi licebit ab ista discedere. quã

perdite amas & imodice. Diducere. ideſt diuidere Vt docet Seruius. Non ſic hemonio Salmonida. Non tã to ſingt amore cõcubuit Neptunus cum tyro ſalmonei filia: nec Hercules cum hebe: ẽto ardore Gallus amicã complexus eſt. Salmoneus a cuius nomine dicta eſt ciuitas ſalmonea. regnauit i Piſana regione. Is filiam habuit nomine Tyro decore formaq; eximiã: quæ amauit enipeum fluuiũ labentẽ ex fonte ſalmone. Neptunus transformatus in enipeum concubuit cum puella: cui poſt concubitum dixit. Nũc gaude dilecta: aſt cũ ſe euoluent annus: Illuſtres: neq; enim diuum cubilia uana: Natos nixa dabis. & ſe neptunum deum eſſe confeſſus ẽ. ex hoc cõpreſſu nati ſũt pelias & neleus Autores Homer. in. xi. odiſſeæ. Diodorus in quinto. Strabo i octauo. Hoc ſignificare uidetur & Oui. illo uerſu dimidiato. Tu uiſus enipeus. Tenarius deus. i. Neptunus: qui templum habet in Tenaro. eſt ãt tenaron promõtoriũ: & oppidum: & ſpiraculum in laconia ut ait Solinus. de tẽplo neptuni tenarii meminit Strabo. Salmonida. ideſt tyro ſiue tyronem Salmonei filiam. Miſtus hemonio enipeo. Quoniã neptunus iduit formã enipei: quem diligebat Tyro. Homerus. Illa nimis flagrans dilexit enipea diuum. Queritur quãa Propertio enipeus uocetur hemonius cum non ſit i theſſalia: quæ & hemonia dicitur ſed i achaia. Scire debes duos eſſe enipeos. alterum Achaicum libentem: ut diximus ex fonte ſalmone: Alterum i theſſalia: qui ex pharſalo delabens ingreditur Apidanũ: ut ait Strabo. Nunc poeta ſciſſime rituq; poetico epitheton unius tribuit alteri. Amor Herculis hebẽ. Hercules indutus tunicam imbutam ſanguine neſſeo ut ſcribit Oui. tantis cruciatibus uexari cepit: ut per oetam theſſaliæ montem furibundus pre dolore diſcurreret. Tandem deſperata ſalute pyram ſibi mẽ ſtruxit in oeta: quã ſuccendit philoctetes. ibiq; exuit mortale corpus: quod immortale erat in cœlum tranſlatum eſt. Herculi iam deo facto nupſit hebe Iunonis filia iuuẽtutis dea: i cuius deliciis uerſabatur: quam Homer. dixit pulchris pedibus fuiſſe decoratam. Hæc tradũt Oui. Diodorus: & Seneca: qui ſcripſit tragœdiam cui titulus eſt Hercules oetæus. unde dicit poeta i oeteis iugis ſenſiſſe Herculem prima gaudia: quoniam in oeta monte combuſtus factus eſt deus & maritus hebes: quæ græce dicit pubertas: Proxima ledæ. Amicam Galli formoſitate proximã dicit eſſe ledæ matri helenæ: quã Iuppiter adamauit. ex qua nati ſunt Caſtor: pollux: & helena fabula notiſſima. Higinius nõ nihil diſſentit ouum tergeminum referẽs ad nemeſim: quod & Auſonius ſenſit: tãq; nemeſis genuerit caſtores & helenã.

Vidi ego te toto uictæ langueſcere collo
Et flere iniectis galle diu manibus:
Et cupere optatis aiam deponere uerbis
Et quæ deinde meus cælat amice pudor
Nõ ego cõplexus potui diducere ueſtros
Tantus erat demens iter utroſq; furor:
Nõ ſic æmonio ſalmonida mixtꝰ enipeo
Tenarius facili preſſit amore deus:
Nec ſic cæleſtẽ flagrãs amor herculis hebẽ
Senſit i œthæis gaudia prima iugis (be
Vna dies oĩs potuit præcurrere amantes
Nã tibi non tepidas ſubdidit illa faces:
Nec tibi præteritos paſſa ẽ ſuccederẽ faſtꝰ
Nec ſinet abduci: te tuꝰ ardor aget:
Nec miꝝ cũ ſit ioue digna & pxia ledæ
Et ledæ partu gratior una tribus:
Illa ſit inachiis & blandior heroinis
Illa ſuis uerbis cogat amare iouem:
Tu uero quoniã ſemel es piturus amore
Vrere: nõ alio lumĩe dignus eras: (ror
Quę tibi ſit fœlix: quoniã nouꝰ icidit er-
Et quodcunq; uoles una ſit iſta tibi.

Ad Tullum.

Leda uero educauerit. Dicit poeta unam amicam galli gratiorem eſſe caſtoribus: & helenæ: qui tres partus ſũt ledæ uel quod magis exiſtimo eam dicit formoſiorem eſſe tribus hoc eſt helena & Clitẽneſtra: quæ ſunt ledæ partus & ipſa leda. & ita fœmina ſolis fœminis in formoſitate anteponetur: & ex hoc formoſiſſima oſtendit: quæ pulcherrimas pulchritudine exuperaret: Senſum autem quo facilius intelligatur ita ordinamus. Cum ſit Cynthia proxima ledæ: & cum ſit proxima ledæ partu. bis. n. accipiendum eſt proxima: & partu caſus erit datiui pro partui. ſicut doctiſſimos ueterum loquutos eſſe comperimus: & docet Gellius. Inachiis & blandior heroinis. Heroinas inachias appellat: quas Oui. & Statius heroidas nominauerunt. & pro uxoribus heroum accipiuntur. & ætas heroica deſcribitur ab heſiodo. Oui. Tu quia tam longa es ueteres heroidas æquas. Statius. Qua ueteres latias graiaſq; heroidas æquas. Inachiæ ab Inacho dictæ: qui fuit rex argiuorum ut ſcribit Euſebius: qui filium habuit phoroneum: qui primus legum theſauros & iudicia conſtituiſſe fertur. quod Valerius in epiſtola ad Ruffinum ſcribit: & Iſidorus docet: & in Decretis ſcriptum eſt in ſeptima diſtinctione.

Alia Elegia.

Vlicet abiectus tiberina molliter unda. Anteponit amorem cynthiæ deliciis aliis omnibus & uoluptatibus: in quã ſententiã ait Plautinus amator. Sibi habeãt regna reges. ſibi diuitias diuites. mihi amare relinquatur. Alloqtur Tullũ luxurioſis deliciis defluentẽ. Leſbia mentoreo uina. Inter uina generoſa numerat uinum leſbiũ: qd ſuauius rhodio dixit eſſe Ariſtoteles. Leſbiũ uinum i primis celebrauit eraſiſtratus medicus. & Cæſar dictator epulo qd Romanis dedit inter cætera uina leſbiũ appoſuit. de quo Hor. i epodo. & chia uina & leſbia. de hoc loqtur Vir. in geor. Quã methymneo carpit de palmite leſbos. & Oui. Gargara quot ſegetes: quot hẽt methymna racemos. eſt. n. Methymna ciuitas in leſbo ut meminit Strabo. Mentoreum opus intelligit uaſa potoria pciоſa. fuit. n. Mẽtor uaſcularius hoc eſt uaſoꝝ artifex pitiſſimus ut Autor eſt Pli. i. xxxiii. Lucius craſſus orator duos hũit Scyphos Mentoris mãu celatos cẽtũ ſeſtertiis emptos. confeſſus ẽ tñ ſe his nunq; uſum eẽ pp uerecundiã. Vaſa mẽtorea cõſecrata fuerũt ioui capitolino: & dianæ epheſiæ. de his

intellexit Iuuenalis sic scribens. Raræ sine mentore mensæ. & Martialis Solus mctoreos habes labores. laudat Cicero in uerrinis pocula duo: quæ heraclea cognominabantur mentoris manu sūmo artificio facta: q̄ sustulit uerres. Litres. Nauiculas. Tibullus. In liquida nat tibi linter aq̄. ex arboribus excauatis fieri docet Vir. scribens in georgicis. Cauat arbore litres. Liuius ingens coacta uis ē lintriū ad uicinalē usum paratarꝝ. Hora. Partiē lintres exercitus. scribit Nonius lintres naues eē fluuiales. Pactoli liquores. Sēsus est cū fruor cōplexu cynthiæ mihi tūc uideor possidere diuitias aurūq; pactoli fluminis de quo supra dictū est: & gemmas: quæ in mari rubro nascunt. Nā ut docet Pli. laudatissimæ Margarite reperiunt circa Arabiam i sinu psico rubri maris. sed cū iurisconsultus margaritas nec gēmis nec lapillis cōtineri scribat. & Pli. Margaritas inter gēmas non numeret: uideamus quæ sit gemma intelligenda apud poetam. India & Arabia fecundissimæ fuere gemmarꝝ: & Pli. quosdam carbunculos laudatissimos in Arabia nasci testat: & topacion in insula maris rubri reptā esse scribit. Ne ergo discedamus a latinitate. intelligemus gēmam lapillos pctosos i mari rubro & arabia puenientes. Ita apd Martialē. Quicqd erythrea niger inuenit indus in Alga. Q. Curtius. Gēmas margaritasq; mare littoribus infundit. Rubrū mare dixerunt qa aquas rubere credebant. Quidā a solis reper cussu existimarūt talē reddi colorē. Alii ab arena terraq;. Quod latini rubræ mare nūcupant: græci erythreum uocant. Ervthros græce rubrū significat latine. Existimat Curtius a rege ervthra inditum esse nomen. Illa neq; arabiū Ostendit Venerē cuncta donare nec reges diuitesq; intactos pterire. qui ædes habent pulcherrimas: & limina ex arabico marmore splendicātia. In Arabiæ montibus onvchitē lapidem nasci nec usq̄ alibi putauere nostri ueteres: ut scribit Plinius in trigesimosexto. Cornelius nepos tradit se uidisse colūnas ex onvchite. xxx. duoꝝ pedū longitudine. Pli. se uidisse ampliores. xxx. in scena quam Calistus Cæsaris claudii libertoꝝ potentissimus ex ædificaue rat: hunc aliqui lapidem alabastritem uocāt. de hoc ait Papinius i primo Siluarꝝ. Hic flexus onvx. Lepidus primus omnium limina ex numidico marmore in domo posuit.

Ostrino toro. Idest lecto purpureo. Ostrum. n. purpureus color est. Nā ut scribit Victruuius in septimo. eiicit̄ e cōchilio marino: e quo purpura efficit̄. & ideo ostrum est uocitatū: quia ex concharꝝ marinarꝝ testis eximit̄. Virg. Sarrano dormiat ostro. Multa de purpuris scribūtur a Plinio in nono. Quid releuant uariis serica textilibus. Sine amore nihil prodesse sericas uestes & paripetasmata ostendit. in quam sniam ait Tibullus. Quid tyrio recubare toro sine amore sedo Prodest. & Lucretius ait. febres non sanari auleis pictis neq; lecto purpureo. De serico dictū est a nobis copiose i annotationibus nris in Seruiū. Textilia uaria accipe. pro uestimentis uersicoloribus: quæ erant pciosa. unde ait Liuius olim interdictum fuisse matronis ne uterentur uersicoloribus. iurisconsulti uersicoloria uocant quæ mutauerunt natiuū colorē. colores diuersos uestibus intexere babylon maxime celebrauit: & babylonica noiauit Autor Pli. Alcinoi munera despicere. Homerus i septimo odisseæ celebrat & extollit opulentiam regis Alcinoi qui regnauit apud pheacas. & in primis laudat eius ædes magnificentissime structas & uiridaria. ubi arbores erant semper pomiferæ. De quibus ait & Papi. Quid bifera Alcinoi referam pomaria uosq;: Qui nūq̄ uacui prodistis in ethera rami. Idem Home. refert quemadmodum Alcinous cum pheacibus munera hospitalia dederit ulysi uestimenta. Tripodē magnum & lebeta multumq; auri: quod polydedalum cognominat in xiii. odysseæ. Ad quæ munera nunc uidetur alludere poeta.

t Vlicet abiecto tiberia molliter ūda
Lesbia mentoreo uina bibas opere:
Et modo tā celeres mireris currere lintres:
Et modo tā tradas funibus ire rates:
Et nemo omne satas ītēdat uertice syluas
Vrgetur quātis caucasus arboribus:
Nō tamē ista meo ualeāt cōtēdere amori
Nescit amor magnis cedere diuitiis:
Nam siue optatā mecū trait illa quietem
Seu facili totum ducit amore diē: (res
Tūc mihi pactoli ueniūt sub tecta liquo
Et legitur rubris gēma sub æquoribo (es
Tū mihi cessuros spōdēt mea gaudia reg
Quæ maneāt dū me fata perire uolent:
Nā quis diuitiis aduerso gaudet amore:
Nula mihi tristi præmia sunt uenere:
Illa potest magnas heroū īfringere uires
Illa etiam duris mentibus esse dolor:
Illa neq; arabiū metuit transcēdere limen
Nec timet ostrino tulle subire toro.
Et miserū toto iuuenem uersare cubili:
Quid releuant uariis serica textilibus:
Quæ mihi dū placata aderit nō ulla uere-
Regna: nec alcinoi mūera dspicer: (bor
Ad Cynthiam. (timebā
Aepe ego multa tuę leuitatis dāna
Hac tamē excepta cynthia pfidia:
Aspice me quāto rapiat fortuna periclo
Tu tamen in nostro lenta timore uenis:
Et potes externos manib̄ cōponer crines
Et longa faciem querere desidia:

Alia Elegia.

Aepe ego multa tuæ leuitatis dāna timebam. Conqueritur de Cynthiæ perfidia: quæ nihil dolebat nihil angebatur ipso periclitante nec cultum formæ intermittebat cum in aduersa poetæ fortuna debuisset omnes ornatus floccipendere & lugubres uestes induere. Rapiat fortuna. quo periculo uexaretur non explicat sed existimare possumus uel ob necem galli confortis de quo infra dicetur fuisse peregrinabundum maxima cum ætate: uel naufragio agitatū. Nam exēpla ulyssis & iasonis hoc significare uident. Et po

tes externos. Adiuuandū hoc ꝓnunciatiõe ut & rei idignitas & idignatio dicẽtis exprimat: qui nõ modice idignat: ꝙ cynthia capillis pegritus caput comat & ornet. Oui. Nescio quã ꝓ me laudat nũc iste sicãbrã. Fœminæ n. ꝓprijs capillis destitutæ alienos emunt ad caput comẽdũ. Mar. Denbus atq; comis nec te pudet uteris empꝛ tus. Tales ait diuus Hieronymus i epistola ad demetriadẽ. Ornare crinẽ & alienis capillis turritũ uerticẽ strue re. Faciẽ ꝙrere desidia. hoc cõuenit illi Terẽtianæ sniæ. Dũ moliunt. dũ comunt ãnus est. Plau. scribit duas eẽ res: q̃ nunq̃ satis exornari possũt. Nauẽ. s. & fœminã. At nõ sic itachi. Exẽplis fidelissimaꝝ mulieꝝ taxat is fidelitatẽ cynthiæ dolenter & grauiter. calypso in isula ogygia regnauit: quæ naufragũ Vlyssem hospitalit suscepit: cuius contubernio & cõcubitu diutissime oblectata tandẽ coacta est obtemperare uoluntati Iouis iubentis ꝓ Mercurium ut sineret Vlyssem i patriã ithacã reuerti. itaq; calypso uestes & cibaria & id genus necessaria dedit discessuro Vlyssi: eũ q; iuita amoris desiderio uidit abeuntẽ. longã est de hac re narratio apud Homeꝝ in quito Odisseæ. & Oui. ait. Ah quotiens illũ doluit properare calypso. Remigioq; aptas esse negauit aquas. Vlyssem ithacũ uocat ab ithaca insula ubi regnauit. ita Virgi. Hic Ithacus uatẽ magno calcãte tumultu. Tropos antenomasia freq̃ns apud poetas. Alphesibea suos. Alcmeon filius uatis Amphiarai q̃rebat purꝛ gari ob interfectã matrem eriphylen. uenit ad phegeũ patrem Alphesibeæ. cui dedit monile maternũ ꝓtiosum. cuius & maritus factus est. Profectus deinde ad Acheloum: filiã eius adamauit noie callioroẽ: quæ cum & ipsa supplex monile illic poscere: rediit ad alphesibeã ad monile repetendũ. tunc a fratribus Alphesibeæ Themeno & axione interfectus est. quos Alphesibea in ultionẽ mariti interemit ut autor est pausanias apud græcos. & apud latinos Oui. q̃ in nono Metamorphoseos hanc historiã signat magis q̃ explicet. his uersibus. Donec eũ coniũx fatale poposcerit aurꝛ. Cognatũq; latus phegeius hauserit ensis. Actius tragœdiã scripsit noie Alphesibeã. cuius testimonio utit ꝓsæpe Nonius Marcellus. Sanguinis & cari uincula. Docet a morẽ cũcta supare: qñ Alphesibea ut mariũ ulciscerẽtur pepcit fratribus: & ita amor coniugalis rupit uincula sãguinis fraterni. Nec sic æsonidẽ. Amor Iasonis & hypsipyle notissimus est uel una Nasonis epistola: q̃ hypsipyle cõqritur se a Iasone fuisse derelictã: quem cũ Argonautis ad uellus aureũ ꝓficiscentẽ suscepit hospitio & lecto: quẽ abuntẽ lachrymis pro sequuta est. nec post amorẽ Iasonis altero amore occupata est. Nã fugiens ex Lẽno rapta a ꝑdonibus functa est officio nutricis in alẽdo archemoro. lõga est narratio hypsipyles apud Statiũ in Thebaide sua fata referentis. Emonio tabuit hospitio. i. affecta est amor Iasonis: quẽ æmoniũ uocat ab æmonia regione: quæ & thessalia noiatur. Nã ab æmona æmõia dicta est. a cuius filio thessalo Thessalia uocitata. autor Strabo. Iasonẽ ãt thessalum fuisse notissimũ est. Tabescere dicimur in amore & in merore. Gel. Delphinus amans desiderio tabuit exaiatusq; est. Plau. in captiuis. Tuo meror maceror. Macesco: consenesco: & tabesco miser. Solẽt. n. ita amãtes macie emaciari ut illi q̃ tabẽ patiunt. Qui morbus eos male hẽt quos iuasit. cuius plures spẽs sũt autore celso. Atrophia: cacexia: & phtisis. Tabo uero utunt poetæ pro sanie & corrupto sanguine ut docẽt Seruius & donatus enarrantes illud Virgiliani. & terrã tabo maculant. Cõtugis euadne. Capaneus i bello thebano dux & bellator egregius dũ ui in murꝛ thebanũ scãdere conat occubuit: ut tradit Diodorus. cecinit Statius in decimo capaneũ cũ uiribus hũanis extingui nõ posset: interfectũ fuisse fulmine iouiali. refert uegetius. ab hoc scalas fuisse reptas: qbus in muros hostiles ascẽdit. Euadne uxor capanei i rogũ flagrãtis cadaueris cõiugalis ꝓ nimio amore se imisit. unde ait Statius. Turbine quo sese caris instrauerit audax Ignibus euadne. & Oui. Accipe me capaneũ cineres miscebimus inq; Iphias. i medios desiluitq; rogos. Multa prius uasto. Ab ipossibili ostẽdit se nunq̃ ab amore cynthiæ discessurꝛ. Flumina. n. nõ egrediunt e mari: sed mare igrediunt. Attamẽ scrutatores rerꝛ naturaliũ tradũt e mari oẽs aq̃s oriri & pinteruenia terrarꝛ erũpẽtes rursus i mare remeare. & hãc asserũt eẽ cãm cur maria nõ crescãt. uñ ait facũdissime Seneca i tertio q̃stionũ naturaliũ. Maria nõ crescũt qa gcqd ifluxit ñ i suũ uertũt sed ꝓtinus reddũt. occulto. n. itinere subitẽ ras. sũt & Lucretii uersus sup hac re memoratu digni. Debet uti i mare de terris uenit humor aq̃. i terras itidẽ remeare ex æquore salso. hoc idẽ tradit Nicolaus de lyra enarrãs illud i instrumẽto ueteri. Oia flumina itrãt mare & mare redũdat. & cũ Pli. in secdo luculentissime multa de mari dixisset ita cõclusit. manifestum

Nec minus eois pectus uariare lapillis
Vt formosa nouo quę parat ira uiro:
At non sic itachi digressu nota calypso
Desertis olim fleuerat æquoribus:
Multos illa dies icõptis mœstia capillis
Sederat: iniusto multa locuta salo:
Et q̃is nũquam posthac uisura dolebat
Illa tamen longæ conscia lętitię:
Alphisiboea suos ulta ẽ ꝓ cõiuge fratres
Sanguinis & cari uincula rupit amor:
Nec sic æsonidẽ rapiẽtibus anxia uentis
Hypsiphyle uacuo cõstitit i thalamo:
Hypsiphyle nl̃os post illos sẽsit amoes
Vt semel ęmonio tabuit hospitio:
Coniugis euadne miseros elata per ignes
Occidit arguiæ fama pudicitiæ:
Quaꝝ nulla tuos potuit cõuerter mores
Tu quoque uti fieres nobilis historia:
Desine iam reuocare tuis periuria uerbis
Cynthia: & oblitos parce mouer deos:
Audax ah nimiũ nostro dolitura periclo
Si quid forte tibi durius inciderit:
Multa prius uasto labẽtur flumia põto
Annus & inuersas duxerit ante uices:
Quã tua sub nro mutetur pectore cura
Sis quodcũque uoles nõ aliena tamen:

est quare tot fluminum quotidiano accessu maria non crescant. Aristoteles quoq; in sco de metheoroꝝ ita scribit. Mare putatur principium oīs humoris & aquæ. iō q; fluuios non solū in hoc sed ex hoc fluere aiūt. Plato in phedrone tradit fontē aquaꝝ oium esse tartaꝝ. uerum cur maria non crescant aliæ quoq; causæ tradunt a philosophis: quibus supsedebimus: cū satis philosophatū sit. Quā mihi ne uiles. Legendū est quā ue mihi uiles. Et fle. cū inuitis. Sensum uerbis significantibus protulit. cui simile est illud Terentianum. una me Hercule falsa lachrymula: quam oculos tergendo uix ui expresserit restinguet.

q Væ fuerā magnis olim patefacta triūphis. Per pompopeiā siue conformationē introducit loquentem ianuā puellæ: q̄ habitabat in arce tarpeia: q olim fuerat locus dicatus triūphātibus. conq̄ritur ita q; ianua q; ab amatoribus potis pulsēt: q; domina infamis sit: q; Propertius suis carminibus eā qescere non patiat. Patefacta triūphis. iperatores Romani qñ triumphū agebāt pportam triūphalem ingrediebant cuius meminit tranquillus: & per uiā sacrā pōpatico fauore trāseuntes ibant in capitoliū louī gratulatum ubi Bos imolabat: cū in ouatione ouē imolarēt. Milites lauro coronati: ramū quoq; laureū manu gestantes iperatorē seq̄bant: q cuꝝ deaurato uehebat altera manu tenens eburneū sceptrū: altera lauꝝ. A tergo triumphantis seruus coronā ex auro sustinebat. in digito ipsius Anulus ferreus erat. ut meminit Pli. i. xxxiii. Deniq; si nosse cupis formam pompāq; triumphi Romani: lege Plutarchū in æmilio. & Appiani librū q̄ inscribit libycus: q cūcta copiosissime cōmemorant. de Tarpeia dicet i q̄rto. Potoꝝ. i. ebrioꝝ. Cice. adde insciā prāsi poti oscitātis ducis. Turpes pēdere corollæ. Solebāt amatores ante fores amicæ coronas apponere: & ipsos postes coronare. Tibul. Cū posti florida serta darē. Oui. At tu non letis detracta corona capillis Dura sup tota limina nocte iace. q̄n ēr faces extīctas illic relinq̄bant post exactas cātilenas. unde a Persio dictū est. Dū chrysidis udas Ebrius ante fores extincta cū face cāto. Sæcli. Pro sæculi metaplasmius syncope ē. sæculum ātiut docet Varro: significat spatiū annoꝝ centū dictum a sene: q̄ longissimū spatiū senes secēdorum hoium id putarunt. Quidā crediderunt annos. xxx. sæculū conficere quos multū errare existimat censorinus q̄ scribit in libro de die natali sæculū esse spatiū uitæ humanæ lōgissimū partu & morte definitū. quot ātannoꝝ sit nō dum arbitrat ad subtile examinatū esse. loqtur ex sniā illorum: apud quos corrūpere & corrumpi sæculū uocatur ut autor est Cornelius tacitus. Excubiis. excubiæ sunt diurnæ & nocturnæ. uigiliæ tantū mō nocturnæ. Ianua uel domina. Hæc sunt illa carmina: quæ dicit ianua cātari a Propertio nocturno ipe: quæ postes ipsius qescere non sinunt in qbus poeta excubans crudelitatē accusat ianuæ: quæ facta erat inexorabilis. Nulla ne finis. Masculino & fœmino genere finē dici. testis est Vir. q̄ ait. Hæc finis priami fatoꝝ. & Quē das finē ex magne laboꝝ: qđ diligēter observauit Gellius in. xii. Miserata dolores. Miserius cū genitiuo. miseratus cū accusatiuo dicit. Quintilianus miserius mei: miserius pris. Vir. Aut miseratus amantē. Saxo sicano. Scopulis siculis: q̄ a Plinio dicūt scopuli cyclopū. Vir. Penitusq; sonantes Acestis scopulos. Vos & cyclopeia saxa experti. sicilia dicta est sicania a sicanis populis: q primi eam insulam incoluisse feruntur: qui tamen nō sunt indigenæ: sed hispani a sicano flumine nominati: ut docet Thucydides in sexto. Oui. cum ostēdere uellet puellam difficilem & immitem eadem similitudine usus est. sic scribens. His immobilior scopulis uidelicet siculis. est. n. polyphemus siculus: qui introducitur conquerens de Galatheæ insolentia. Durior & chalybe. chalybe posuit pro ferro: quoniam apud chalybas nascitur ferrum. tropos me

Quā ue mihi uiles isti uideātur ocelli:
Per quos sæpe mihi credita perfida est.
Hos tu iurabas si quid mentita fuisses
Vt tibi suppositis excideret manibus:
Et cōtra magnū potes hos attollere solē?
Nec tremis admissæ conscia nequitiæ
Quis te cogebat multos pallere colores:
Et fletum iuitis ducere luminib9: Ctes
Quis ego nūc peo similes mouitur9 amā
Onullis tutum credere blanditiis:

VERBA ianuæ cōquerētis.

q Væ fuerā magis olī patefacta triū
Iāua tarpeię nota pudicię: Cphis
Cui9 inaurati celebrarūt limina currus:
Captoꝝ lachrymis humida suplicib9:
Nūc ego nocturnis potorū sauciа rixis
Pulsata indignis sæpe queror manib9:
Et mihi nō desūt turpes pendere corollæ
Semper: & exclusis ligna iacere facis:
Nec possū infamis dīæ defēdere noctes
Nobilis obscœnis tradita carminibus:
Nec tamē illa suę reuocatur parcere famę
Turpior esæcli uiuere luxuria:
Has iter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis a longis tristior excubiis:
Ille meos nūquā patitur requescere postes
Arguta referens carmina blanditia:
Ianua uel domina penitus crudelior ipsa
Quid mihi tā duris clausa taces foribus?
Cur nūq̄ reserata meos admitis amores?
Nescia furtiuas reddere mota preces.
Nulla ne finis erit nostro cōcessa dolori?
Tristis & i tepido limine somnus erit:
Me mediæ noctes me sydera plena iacētē
Frigidaque æoo me dolet aura gelu:
Tu sola humanos nūq̄ miserata dolores
Respondes tacitis mutua cardinibus:
O utinā traiecta caua mea uocula rima
Percussas dominæ uertat in auriculas:
Sit licet & saxo patientior illa sicano

tonvnia. ita Vir. Vulnificusq; chalybs. sunt aũt chalybes populi paphlagoniæ siue cappadociæ: qui alio noie chaldei dicunt. nõnulli existimãt eos prius Alybas nũcupatos. apud chalybes fuerũt clarissima metalla nõ solũ ferri sed etiã argẽti. ut docet Strabo i duodecimo. mihi uidet Propũus itelligere uoluisse noie chalybis metallũ durius ferro: quoniam iam dixerat durior & ferro ne idẽ bis dixisse uideatur. sunt & chalybes in hispania a fluuio chalybe noiati: q ut scribit Iustinus in ultimo ferro cæteris pstare dicuntur. & q̃is Virg. dixerit. at chalybes nudi ferẽt. Pli. tamẽ in. xxxiiii. palmã dat ferro serico. secundam laudem parthico. Petulantia linguæ.

Ostendit poeta nullis se cõuitiis ianuã incessere: qualibus amatores excluſi uti solẽt. qualia p indignationem Tibul. effũdit. Ianua difficilis dominæ te uerberet hymber. Deducti carmina. Signate loquutus est. ita Virgi. deductũ dicere carmen: quod Quinti. ait epitheton esse carminis accommodatissimũ. & ut Macro. interpretatur pro tenui & subtili eleganter positũ est. Hæc ille. Nunc logitur ianua post enarratã amatoris cantilenã. Obstrepit alitibus. Quasi dicat durat usq; ad gallicinium & cantu obstreporo continẽtes auiculas infestat: & aduersus illas resonat. Differor. i. distrahor: discindor: infamor ut supra docuimus.

Sit licet & ferro durior & calybe: (los
Nõ tamẽ illa suos poterit cõpescere ocel-
Surget & inuitis spiritus i lachrymis:
Nunc iacet alterius fœlici nixa lacerto:
At mea nocturno uerba cadũt zephyro.
Sed tu sola mayima causa doloris
Victa meis nũquam ianua mũeribus:
Te non ulla meæ læsit petulantia linguæ
Quæ solet irato dicere tuta loco:
Vt me tã longa raucum patiare querela
Sollicitas triuio peruigilare moras.
At tibi sæpe nouo deduxi carmina uersu
Oscula q̃ impressis nixa dedi gradib9:
Ante tuos quotiens uerti me pstida postes
Debitaq; occultis uota tuli manibus:
Hæc ille & si quæ miseri nouistis amãtes
Et matutinis obstrepit alitibus:
Si ego nũc dominę uitiis & sẽp amãtis
Fletibus æterna differor inuidia.

AD Cynthian. (cellam

e T merito quoniã potui fugisse pro-
Nũc ego dsertas alloquor alcyõas.
Nec mihi cassiope solitã uisura carinam
Omnia q̃ ingrato littore uota cadunt:
Qui etiã absenti pstũt tibi cynthia uenti:
Aspice quã sęuas increpat aura minas:
Nulla ne placatę ueniet fortuna pcellę?
Hæccine parua meũ fun9 harena teget?

Deprehensus a procellosa tempestate se ipm accusat meritoq; se pati ait fluctus undabundos: q̃m potuit relinquere cynthiæ amores. potest hoc referri ad illud periculum cuius supra meminit principio utitur obrupto. Al loquor alcyonas. Alcyones aues sunt: quæ fetificant brumã. nidos faciunt septem diebus ante brumã: & totidẽ sequentibus pariunt: qui dies Alcyonides uocantur. quibus maria mitiora sunt & nauigabilia. autor Pli. in. x. Aristoteles in octauo de aialibus: duplex genus eẽ refert alcyonũ. Alterum uocale harũdinibus insidẽs alterum mutum qđ ampliore corpore est. interpres Aristotelis pro Alcyonibus dicit Alcedones: & ita ab antiquis dicebãtur: ut scribit Festus. inde discito locũ apud Plautum reconditũ neq; cognobilem apud magistros scientiæ triuialis. in cassina legit Tranquillum est alcedonia fũt circa forẽ: quod matapho ricos significat forenses lites cessare & tranquillitatẽ ita i foro uersari: quẽadmodum maria tranquillabantur diebus illis septem quos dicimus Alcyõides uocari: qui & alcedonia noiantur: quoꝝ meminit Gellius i tertio. de quibus ita scribit Ouidius. Perq; dies placidos hyberno ipe septem Incubat Alcyone pendentibus æquore nidis. Tum uia tuta maris: uctos custodit & arcet Eolus egressu præstatq; ne potibus æquor. scribit Plinius Alcyonem paulo ampliorẽ esse passere colore cyaneo. scito cyaneũ colorem a græcis nigrũ: ceruleumq; uocitari. & ita Aristotelis interpres quẽ Pli. dicit cyaneum. ipse interpretatus est ceruleum. non sunt pretereundam quæ tradit. Albertus Magnus in. xxiii. de aialibus loquens de Alcyonibus. ita. n. scribit. Dicunt q; mari tempestuoso oua alcyonum obiecta statim inducunt trãquillitatem & hanc gratiam hanc auem a Ioue esse consequutam ut in tempore sollicitudinis suæ etiam in hyeme serenos. xiiii. dies accipiat: quos dies nautici Alcyonidas uocant. merito Propertius tempestate uexatus alloquitur: & inuocat Alcyonas: ut. s. illæ suo aduentu tranquillent mare undabundum. desertas uocat quia rarissime uisuntur: nec nisi circa solstitia in mari apparent. Nec mihi cassiope. Nec stella inquit cassiope tranquillitatem ullam denunciat. est. n. cassiope siue cassiopeia sydus in cælo ita figuratum ut in siliquastro sedeat autor Higino: est autem siliquastrum sella a sedẽdo nominatum ut docet Varro. apud Plinium pro herba accipitur. hoc dixi de siliquastro ut intelligeres quid sibi uellet Higinus. ut ad cassiopẽ reuertamur. cõstat stellis tredecim occidens cum scorpione capite cum sedili resupina ferri perspicitur. exoriri autem cũ sagitario. Mithici dicunt cassiopẽ Andromedes matrem olim gloriabundam dixisse se forma præstare Nereidibus: pro quo facto iter sidera constitutam esse ut resupinato capite ferri uideatur. de hoc sydere ita loquitur Manilius i primo. ex simili dictum. cepheusq; & cassiopeia. & Cicero in secundo de natura deorum. obscura specie stellarum cassiopeia. Prosunt tibi cynthia uenti. Sensus est uenti qui me uexant: prosunt tibi: ranq̃ in gratiam cynthiæ feuiant cupientis excidium Propertii. Hæccine. Dicticos est & pathos mouet a loco. Ah pereat quicunq;. Naufragio periclitabundus illum detestatur: qui primus cepit nauigare. quis autem fuerit incertum facit scriptorum sententiæ dissidentes. nam philostephanus autor est Iasonem primum longa naue nauigasse. cresias samyram.

alii semiramim. nauem primus in græciam autore Plinio ex egypto Danaus aduexit. ãte ratibus nauigabatur inuentis ab ervthra rege. Tibullus primos tyrios nauigasse autumat illo uersu. Prima ratem uentis credere docta tyros. talis fere detestatio est apud Horatium. & Papinium in eum: qui primus fragilem truci commisit pelago ratem. memoria me Hercule digni sunt Papinii uersus: quos scriptos reliquit in tertio siluarum. Quis rude & abscissum miseris mortalibus æquor Fecit iter. solidæq; pios telluris alũnos Expulit in fluctus. Et uela. Icarus uela primus inuenit. Dedalus uero malum & Antennam. Inuito gurgite. Idem Papinius. inde furor uentis indignataeq; procellæ. & paulo post. Visiq; tumuerunt pupibus undæ Incq; hominẽ surrexit hvems. Quæ rere tyndaridas. Qui tempestatibus procellisq; agitant quærunt & implorant Tyndaridas hoc est castores: quod sidus sœlix & propitium est nauigãtibus. de quibus ita scribit Plinius in secundo. Vidi in nocturnis militum uigiliis i hærere pilis pro uallo fulgurum effigies. graues hæ & Antennis nauigãtium aliisq; nauium partibus ceu uocali quodam sono insistunt ut uolucres sedẽ ex sede mutantes. graues cum solitariæ uenerẽ mergentesq; nauigia. Gemine autem salutares: & prosperi cursus prænunciæ: quarum aduentu fugari diram illam ac minacem appellatamq; helenam ferunt. & ob id polluci & castori id numen assignant. eosque in mari deos inuocãt. Hactenus Plinius. idẽ quoq; refert Seneca in questionibus. scribit Diodorus. Cũ argo nautæ tempestate agitarẽtur astra duo supra pollucis & castoris capita apparuisse. Quo facto sedata tempestate cõstitutum ẽ ut quos postmodum tempestas agitaret Castoribus uota pro salute facerent. refert Lactantius Statii iter pres. si helenæ stella naui insederit nautas sine dubio perituros. castorum uero svdera esse nauigantibus salutaria.

Tu tamẽ i melius sæuas cõuerte querelas
Sat tibi sit pænæ nox & iniqua uada:
An poteris siccis mea fata reponer ocellis
Ossaq; nulla tuo nostra tenere sinu:
Ah pereat quicũq; rates & uela parauit
Primus: & inuito gurgite fecit iter
Nõ ne fuit meli9 dominæ puicer mores:
Quam uis dura: tamẽ rara puella fuit:
Quã sic ignotis circũdata littora syluis
Cernere: & optatos quęrer tyndaridas:
Illic si qua meũ sepelissent fata dolorem
Vltimus & posito staret amore lapis
Illa meo caros donasset funere crines
Molliter & tenera poneret ossa rosa:
Illa meũ extremo clamasset puluer nomẽ
Vt mihi non ullo pondere terra foret:
At tuos æquoreæ formosa doride natę
Candida fœlici soluite uela choro.
Si quãdo uestras labẽs amor attigit ũdas
Mansuetis socio parcite littoribus.

Hæc ideo rettuli copiosius: quoniam existimaui me factum operæ precium propter poetas apud quos fere omnis sit mẽtio castorum stellarum. Horatius. Sic fratres helenæ lucida svdera. Martialis. Et gratum nautis sidus fulgere laconum. Papinius. Proferte benigna sidera & Antennæ gemino considite cornu o balii fratres. Tyndaridæ dicuntur eo modo quo Hercules dictus est Amphvtrionia: des: tanq; filii Tyndarei: cũ sint Iouis. Ausonius. Tyndareus pater his & Iuppiter hic putat. hic scit. Illic. scilicet Romæ. Donasset caros crines. Sumptum ex Homero qui scribit in. xxiii. Iliados patrocli cadauer opertum fuisse capillis sotiorum superiectis. & Achillem comam: quam sperchio fluuio nutrierat secuisse: eamq; in defuncti patrocli manibus depositam fuisse: quæ res omnes ad fletum prouocauit. Ossa rosa. Marcus Varro ritu pythagorico sepeliri uoluit in myrti: & oleæ: & populi nigræ foliis. Clamasset puluere nomen. Ex ritu antiquorum dictum est: apud quos nomina defunctorum conclamabantur: & post ultimam conclamationem combure bantur: ut tradit Seruius. unde dictum est a Lucano. Corpora nondum conclamata iacent. & Apuleius in primo de asino aureo. domi tuæ inquit iam defletus & conclamatus es. hinc tractum est illud Terentianum. Desine conclamatum est: quod ut Donatus exponit pro transacto accipitur. inclamari manes dfunctorum solitos indicat ille Virgilii uersus. Animamq; sepulchro Condimus & magna supremum uoce ciemus: Doride natæ. Suppetias & opem petit a nymphis: quæ doridis filiæ dicuntur ut scribit Seruius. quod ostendit Ouidius in secundo metamorphoseos. Doridaq; & natus: quarum pars nare uidetur. Fœlici choro. Corus uẽtus est occidentalis. de quo Lucanus in quinto. Primus ab oceano caput exeris athlantheo Chore mouẽs æstus. Flat ab occasu solstitiali ut autor est Plinius in secundo. chorus nomen est mensuræ. unde scriptum est in instrumento ueteri libro tertio regum. Erat cibus Solomonis per dies singulos. xxx. chori. similæ &. lx. chori farinæ. chorus significat multitudinem psallentium. unde querit iurisconsultus digestis de edilitio edicto. si uenerat chorus. & unus in choro morbosus uel uitiosus fuerit. An omnes debeãt redhiberi. chorum achara ideſt letitia prisci nominauerunt ut docet Plato in secundo de legibus. a Propertio accipitur chorus pro numerosa multitudine Nereidum: ut apud Virgilium. Audiit omnis Nereidum phorciq; chorus panopeiaq; uirgo. qui chorum pro uẽto in hoc loco accipiendum autumant ratione metrica facile coarguuntur: svlla ba prima repugnante: quæ i uẽto producitur ut indicat Lucani uersus: quem modo retulimus. & Iuuenalis. In chorum atq; eurum solitus seuire flagellis. Si quando uestras. Soluite inquit o nymphæ mea uela: mihiq; aspirate periclitanti: si unq; amastis: & amor domuit numina aquarum. Ouidius de amore loquens ait. Tu superos ipsumq; Iouem tu numina ponti Victa domas. & amores nympharum celebrantur a poetis. ut galatheæ atq; salmacidis.

h Aec certe deserta loca & taciturna querenti. In loco svluoso atq; deserto solus liberiore q̃rimonia lamentatur de fastu cynthiæ ac leuitate. itaq; se ipsum prouocans ad dolores suos aptaꝫ uoce proferẽdos ait. hæc certe. quod totum pronunciatione adiuuandum est. Aura zephyri. Zephirus uentus est: q

ab occasu æquinoctiali aduersus Eurum flat. Fauonius latine uocatur: ut docet Gel. in secundo. de quo ita scribit Pli. in. xvi. Hic est genitalis spiritus mundi a fouendo dictus ut quidam existimauere. flat ab occasu æquinoctiali uer inchoas. hoc martiantur uiuiscentia et terra. Cogor habere notam. i. suggillationem & infamiã. nota n. frequenter accipitur in deteriorem partem. unde apud Valerium titulus est de censoria nota. i quo ita scriptum est. Mirifica notæ cã. inde notare significat ignominia afficere. Hora. Multa cum libertate notabant. Interdum dicitur nota in meliorem partem. uerba Iuui hæc sunt ex libro. xxiiii. Neminẽ nota strenui aut ignaui militis notasse uolui. & apud Oui. Ille numãtina traxit ab urbe notã. Proferte dolores est. n. ut ait Seneca quoddã in q̃relis leuamentum. & e contrario. Strangulat inclusus dolor ut eleganter scribit Oui. Quæ te mihi carmina mutãt
Vel carmina itellige alterius poetæ uel potius incantamẽta: q̃bus mentes amantium permutãtur. iuxta illud Maronianum. Hæc se carminibus promittit soluere mẽtes quas uelit. Sic mihi. Deꝑcatiua particula. Virg. Sic ꝑ ille deũ faciat. sic altus apollo. Hora. Sic te diua potẽs cypri. Dolor aspa debet. A debet. A debitoribus translatum. qui qd debẽt creditoribus reddere iubentur. Ita inquit poeta. Dolor meus debet cynthiæ aspera. Quoniam cum ꝓpter eius p sidiam doleam: dolor meus est obnoxius cynthiæ. Illi debet non dulcia nec bona: Sed aspera & mala multa: quæ tamen reddere se nolle dicit. Mutato signa calore. Qui mutat calorem ideſt amorem propter recentem flammã prioris obliuiscitur: nec pristina signa ardoris ostentat. Vetus prouerbium est. ut clauus clauo eiicitur: ita nouo amore ueterem eliminari. Cuius rei meminit Cice. in tuscul. nis. Vos etitis testes. Apostropha est ad arbores quarũ i amore suo erga cynthiam testimonium citat. Fagus & arcadio pinus. Fagus arbor est glandifera: cuius glans dulcissima est autore theophrasto. & ut scribit Pli. Suẽ hylarẽ facit: carnem coctibilem ac leuem: & utilem stomacho. Pinus in tutela ẽ cybeles. ut ait Ser. Vnde Mar. poma sumus cybeles. Cãm retulit Oui. in. x. Quoniam cybeleius atys Exuit hac hominem truncoq; induruit illo. Dicata est pani deo arcadico. Vnde ait ipse pan apũ Papinium. Et nostræ stupeant tua germina pinus. & Oui. in fastis. Pars tibi qui pinu ipa nexa geris. De pane cũ in scolis triualibus quotidie multa memorentur hoc nobis dixisse sufficiat: qd tradit Herodotus in euterpe. pana. s. inter octo deos ægyptiorum numerari. Cuius simulachrum formatur caprina facie: hircinisq; cruribus. apud mendesios ꝑcipue uenerabilis qui ægyptiacæ dr mendes. scribit Euse. olim nũciatum fuisse Tiberio magnum pana mortuum esse. & cum diligenter uestigaret quis nam pan hic foret: consultos philosophos respondisse eum esse qui ex Mercurio & penelope natus fuisset. Cynthia corticibus. Nomen cynthiæ in corticibus fagi & pinus scriptitabat. quod iudicium est amoris exuberantissimi: Ita Oenone apud Oui. dicit nomen suũ a paride incisum fuisse cortice fagi. Incisa seruant a te mea nomina fagi. Superbæ. s. cynthiæ Iussa oia ꝑpetior. Arguto dolore. Clamoso & sonoro. Vir. Forte sub arguta consederat ilice daphnis. Aliquando argutum significat breue. Vir. Argutumq; caput. Argutos uocat probus eos qui celeritate loquuntur & multum. Quoniam græce argos uelox dicitur latine. Pro quo diuini fontes. Præmium iquit laborum meorum & erumnarum: quas patior ob amorẽ hoc mihi datur ut scilicet duram quietem capiam in ruptibus & aspretis. Ad argutas dicere. Sensus est ego cum in loco frequenti inter mortales queri non possim de cynthiæ fastu cogor quærelas omnes effundere in solitudine ad auiculas recinẽtes: quæ argutæ sunt & canoræ. Democritus scripsit aues quasdam esse ex quarum confuso sanguine serpens gignatur: eum si quis ederit linguas auium & colloquia interp retaturum

AD Cynthiam:

h Aec certe deserta loca: & taciturna querenti:
Et uacuũ zephyri possidet aura nemus:
Hic licet occultos ꝑferre impune dolores
Si modo sola queant saxa tenere fidem:
Vnde tuos primũ ꝑcta mea cithia fast9?
Qd mihi das flendi cynthia pricipiũ?
Qui mõ fœlices iter numerabar amantes
Nũc amore tuo cogor haberẽ notam.
Quid tãtũ meruit q̃ te mihi carmia mu-
An noua tristitiæ cã puella tuæ? (tãt?
Sic mihi te referas leuis: ut ñ altera nostro
Limine formosos itulit ulla pedes: (bet
Quãuis multa tibi dolor hic me9 aspa debet
Non ita sæua tamen uenerit ira mea:
Vt tibi sim merito sep furor: & tua flendo
Lumina deiectis turpia sint lachrymis:
An quia parua dam9 mutato signa calore
Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes: sit quos hẽt arbor amor?
Fag9 & arcadio pi9 amica deo: (ũbras:
Ah quotiẽs teneras rsonãt mea uerba sub
Scribitur & uestris cynthia corticibus:
An tua quod peperit nobis iniuria curas
Qnę solũ tacitis cognita sunt foribus:
Omnia cõsueui timidus perferre superbę
Iussa neque arguto facta dolore queri:
Pro quo diuini fontes & frigida rupes
Et datur in culto tramite dura quies:
Et quodcũq; meę possũt narare querelæ
Cogor ad argutas dicere solus aues:
Sed q̃liscũq; es resonẽt tibi cynthia syluæ
Nec deserta tuo nomine saxa uacent.

Alia Elegia.

n On ego nunc tristes uereor mea cynthia manes. Ostendit se non tam metu mortis perturbari q̃ timere ne funus suum careat amore cynthiæ: & hunc timorẽ sibi ipsa morte formidabiliorem esse demo

strat mox suadet dum uita supereſt amori eſſe indulgẽdum. triſtes manes. De manibus hæc traduntur. Aium humanum corpore exutum priſci manẽ deum nũcuparunt. & honoris grã dei uocabulum additum eſt ut ſcribit apuleius: q in demonio ſocratis multa facũdiſſime tradidit de manibus. de lemuribus. Laruis & genio quæ ab Auguſtino in octauo de ciuitate dei reperita ſunt. Refert martianus capella in nuptiis philologiæ Manes tã bonos q̃ truces eſſe: qui cum ſint conſtituti ſub poteſtate Plutonis: merito pluto ſummanus dicitur quaſi ſũmus manium. Maiores noſtri manes adorabãt. Vnde ait Pli. in. vii. poſt ſepulturam aliæ atq; aliæ manium ambages: ſenſum in ſeris dando: & manes colendo: deumq; faciendo: qui iam ẽt hõ eſſe deſierit'. De manibus ita ſcribit Ci. Deorum manium iura ſancta ſunto hos leto datos diuos habento ſumptũ in illos luctũq; minuũto. Manes aũt noiati ſunt ab eo q̃d antiq manum bonũ uocabant. ut Nonius & feſtus memorant. uel q̃ melior mors ſapiẽbus q̃ uita probetur. uel q̃ boni. In quã opinionem ſẽ uideri ici diſſe Vir. q ait. Vos mihi manes eſte boni. Inferior mũdi pars diis manibus erat conſecrata. Manes ad ſuperos manare credebanẽ per oſtiũ orci. Nec moror fata. i. non retardo inhibeoq; mortem. ita Teren. Ego met cõiuias moror. Alias moror ſignificat expecto. Ho. Nil moror officium quod me grauat. Et Vir. Nec dona moror. & creberrẽ Plau. in hac eloquutione. Vt ita dicat. Nil moror iſtas magnas dotes dapſiles: pro eo q̃d eſt nihil curo & expecto id genus bonoꝝ. Moror prima producta ſignificat inſanio: q̃d oſtendit Tranquillus ſcribens ſolitũ eſſe dicere Neronem deſiiſſe claudium inter hoies morari pro eo quod ẽ inſanire. Puer hæſit ocellis. i. cupido qui cum ſit puer inſtabilis eſſe conſueuit. Puluiſ. puluerẽ accipe pro cinere ca daueris combuſti. Ita Hora. Puluis & umbra ſumus. Illic phylacides. Exẽplo proteſilai probat amorem ẽt poſt obitum pmanere. Proteſilaus ſub cuius imperio fuerunt Antron phylaca: & lariſſa penſilis ciuitates theſſaliæ primus græcoꝝ ẽ nauis in Troianũ littus egreſſus fuit intereptus a uiro dardano ut autorẽ Home. in. ii. Iliados. Cuius uxor laodomia cũ maritum in bello Troiano ceciditſe cognouiſſet optauit ut eius umbrã uideret: qua re conceſſa nõ deferens eam in illius ãplexibus expirauit ut refert Ser. Hoc nunc referẽ a Prop. phylacides dr̃ proteſilaus: qa fuit phylaci nepos & phylaca oppidũ theſſaliæ illi ſeruiebat ut docet Stra. in. ix. Vnde apud Oui. ait laodomia. Conueniũt matres phylacides & mihi clamãt. Theſſalus umbra. Legendũ eſt theſſalis umbra. non ãt theſſalus ut ſcriptũ eſt in codicibus deprauatis. Vmbrã. n. theſſalida appellat ipſius proteſilai q̃ uxoris cã reuerſa eſt ad ſuperos. patronymicũ tale eſt apud Oui. Nulla caret ſumo theſſalis ara meo. Traiicit & ſa. lit. Snialr̃ loquutus. Vult. n. oſtendere magnum amorẽ inferorum & mortis limina penetrare. & ſi ullus eſt defunctis ſenſus: ẽt defunctos amare. Heroinæ. expone ut ſupra expoſuimus uxores heroum & filiæ. heroides ãt cerrum locũ apud inferos hr̃e memorant a poetis. Vir. & auſonius in cãpis lugentibus eas collocaueruntq̃ amoris duri tabe conſũptæ ſunt. Dardana ꝑda. Troiana. de q̃ Vir. Pueri & pauidæ longo ordine matres Stãt circum. Remorent̃. Remoror & remoratio deriuãtur a remora piſciculo. ut tradit donatus: q alio noie echeneis appellatur: qui naues retinet in mari: de quo multa leges apud Pli. in. xxxii. de quo Luc. In mediis echeneis ags. Ita. n. cum Luca. profiteremur. publico gymnaſio legendum eſſe aſſeruimus: & oſtendimus auctoritate lucu lentiſſimorum ſcriptorum: & potiſſimum Ariſtotelis: & Pli. explodendam eſſe illorum ſniam: q legunti medis echĩus aquis: qui echinus ab echeneide tam diſſimilis eſt: q̃ thais ab hermione. Quam uereor cum ſuſpirio pronunciandum. Dubitat. n. de Cynthiæ conſtantia quoniam teſte calphurnio. Mobilior uentis eſt fœmina. Certa puella. Quæ firma & ſtabilis eſt in amore.

AD Cynthiam:

n On ego nũc triſtes uereor mea cynthia manes
Nec moror extremo debita fata rogo:
Sed ne forte tuo careat mihi funus amore
Hic timor eſt ipſis durior exequiis.
Nõ adeo leuiter noſtris puer hæſit ocellis
Vt meus oblito puluis amore uacet:
Illic phylacides iucundæ coniugis heros
Non potuit cęcis im memor eſſe locis
Sed cupidus falſis attigere gaudia palmis
Theſſalis ãtiquã uenerat umbra domũ.
Illic quicquid ero ſemper tua dicar imago
Traiicit & fati littora magnus amor.
Illic formoſæ ueniant chorus heroinæ
Quas dedit argiuis dardana præda uiris
Quaꝝ nulla tua fuerit mihi cithia forma
Gratior: & tellus hoc ita iuſta ſinat.
Quamuis te lõgæ remorẽtur fata ſenectę
Cara tamen lachrymis oſſa futura meis:
Quæ tu uiua mea poſſis ſentire faulla
Tum mihi nõ ullo mors ſit amara loco:
Quã uereor ne te cõtẽpto cynthia buſto
Abſtrahat an nõ puluere iniquus amor:
Cogat & iuitã lachrymas ſiccare cadentes
Flectitur aſſiduis certa puella minis.
Quare dũ licet iter uos lætemur amãtes
Non ſatis eſt ullo tempore lõgus amor.

AD Gallum.

h Oc pro continuo te galle monemus amore
Id tibi ne uacuo defluat ex aĩo.

Alia Elegia.

h Oc pro continuo te galle monemus amore. Gallus puerum formoſum i deliciis habebat: quem monet poeta ut diligentiſſime eum cuſtodiat a rapina nympharum italicarum: ne idem patiatur: quod in hyla puero paſſus eſt hercules. quẽ nymphæ bithinicæ rapuerunt. Crudelis minyis dixerat aſcanius.

In phrigia epicteto fluuius est Ascanius. est & alter ascanius in mysia contermina bithyniæ. ē & regio ascania ut autor est Strabo in. xii. Vult poeta Ascaniū lacum dixisse argonautis post raptū hylam herculeū. Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti. Crudelē appellat propterea q nymphæ ascanaides pueꝝ hylā herculi ademerunt dū p imprudentiā illum ab oculis suis longius abire permittit. Minyæ dicūtur argonautæ a natione minyaꝝ ex quibus coloni qdam deducti fuerunt ad iolchū patriam argonautaꝝ ut docet Strabo in nono. Vnde ait Ouidius. Iamq; fretū Minyæ pagasea pupe secabant & alibi. Quid mihi cū minyis quid cū tritonide pinu

Sæpe imprudēti fortuna occurrit amanti
Crudelis minyis dux erit ascanius:
Est tibi nō ifra speciem nō nomine dispar
Thiodamāteo proximus ardor hylę
Nūc tu siue legis umbrosę flumina siluæ
Siue aniēa tuos tixerit unda pedes:
Siue gigantea spaciabere littoris ora
Siue ubicūq; uagi fluminis hospitio:
Nympharū sēper cupidas defēde rapias
Non minor ausoniis ē amor i dryadis.
Ne tibi sit durū montes & frigida saxa
Galle neq; expertos semper adire lacus
Quæ miser ignotis error ppessus in oris
Herculis idomito fleuerat ascanio.
Nanq; ferunt oli pagasæ naualibꝰ argon
Egressam longe phasidos isse uiam.

De posteris minyaꝝ luculenta historia est apud herodotum in melpemōe. Quidā codices hñt. dux erit. & tūc uersus supior non pendebit ab inferiori: sed erit sensus ascanium pro duce & exēplo & testimonio esse amanti si imprudens fuerit ob esse fortunā. Nō noie dispar. Tanq; puer galli gentilis hylæ foret & eodē noie uocaret. uel hoc dicit nomen pueri galli non minus egregiū esse: q̄ fuerit nomē hylæ. Prima sylla uerior esse uidetur & uerbis poetæ accōmodatior. Thioda māteo hylæ. Hylas thiodamāteus dr̄ qm̄ fuit filius thiodamantis: ut ait probus grāmaticus. paulo post q̄ de hyla seruē enarrabimus. Aniena unda. Anio fluuius est in agro tiburtino: q e sublimi in uallē subiectam: p̄ceps fert̄ ut inquit Strabo. unde ait Hora. & p̄ceps anio & Tiburti lucus. Declinat̄ ā anio anienis: ut Nerio nerienis autore Gellio. Nerio āt si forte q̄ras qd significet est potentia & maiestas q̄dam martis. Plau. in truculento. Nerienem cōiugē martis eam dicit. sic. n. scribit. Mars pergre aduenies salutat Nerienē uxorem suā. Siue gigātea ora. Prope cumas fuit cāpus: noie phlegreus in quo res a gigantibus gestas fabulæ diuulgant. ut tradit Strabo in qnto. de hoc bello giganteo in Italia confecto ita loqtur Diodorus. In cāpo cumeo tradunt fuisse hoies admodū fortes gigantes appellatos: q cognito Herculis aduentu copiis instructis oēs ei obuiam profecti sunt: actiq; cōmissa pugna ferunt diis adiutoribus Herculē plures ex gigantibus interfecisse: eāq; regionem ob id genus hoibus repurgasse. cāpus ille dictus est phlegreus a colle: q olim plurimum ignis euomebat: quē ueteres scriptores appellant. poeta nūc orā giganteā uocat campos illos phlegreos: quorum & Pli. meminit: in qbus gigātes ab Hercule debellati fuere. Ausoniis adriacis. Nō minus ingt amāt nymphæ italicæ formosos: q̄ bithynicæ: quæ ob amorē hylam corripuerunt. Ausones populi sunt q campaniam latiūq; incoluerunt. ut Pli. & Strabo memineruntAusonū gentē a Romanis deletā bello fuisse refert Liuius i nono. ab Ausone Vlixis filio noīati sunt a quo & tota Italia dicta ē Ausonia. autor Festus. i uetusto Codice scriptum legimus. Ausoniis est amor in dryadis: quæ lectio non displicet: ne duo epitheta esse uideantur. & dryadis erit primi ordinis. Error herculis. Hercules amisso hyla errabundus uagabat̄: & de Ascanio fluuio cōquerebatur: cuius nymphæ rapuerant hylā. Nāq; ferunt olim pagasæ. Historia talis est. Argonautæ duce Iasone argo nauē conscenderunt in Colchoꝝ regionē ad uellus aureū proficiscentes. Ex qbus clarissimi fuerūt castor & pollux. Telamon orpheus. Hercules & hylas puer. Argos dicta uel ab architecto: uel a celeritate: quā græci argō appellant: Alexander Cornelius arborē eonem appellauit ex q̄ facta esset argo similē robori uiscū ferēti quæ nec aq̄ nec igni posset corrūpi. argonautæ cū pueniissent in Mysiā siue in bithyniā. sunt. n. conterminæ regiones Hylas deliciū Herculis egressus est aquatū: & cum ad fontē pueniisset adamatus ē a nymphis & raptus. qua pp Hercules teste probo seq noluit Argonautas: tanq̄ indiligentes in custodiendo hyla suo fuissent. scribit Aristoteles in tertio politicoꝝ Herculem cum una cū aliis nauē regere nollet fuisse relictū ab argonautis: tanq̄ nimiū superexcellentē inter nauigantes. narrat flaccus i tertio argonauticoꝝ ceruum immissum fuisse a Iunone: quē dū auidius hylas insectat̄: puenit ad fontē: i quo dum uult corpus plenū sudoris abluere: raptus fuit a nympha quā dryopē uocat. scribit Solinus in Bithynia lacu esse noie hylā: in quo resedisse credunt hylā delicias herculis. nymphis rapinā: in cuius memoriā usq; adhuc Solēni tripudiatione lacū populus circuit. & hylā uoce clamant. Hoc quoq; refert̄ a Seruio enarrante illud Virgilianū. Vt litus hyla: hyla oē sonaret. hanc oēm rē nunc exequit̄ Propertius. Pagasæ naualibus. Emporium ferarum in thessalia pagasæ fuerūt: quas ideo pagasas dictas esse fuerunt: ga eo in loco nauē argo cōpegerint. uel pp uicinos fontes. i. pagas: q frequentes aquaꝝ ubertate scaturiunt. iuxta pagasas sunt Aphetæ: quod significat emissa. quia hinc emissi fuerunt Argonautæ. a pagasis dr̄ Iason pagaseus a poetis. & puppis pagaseia nauis argo uocitatur a Flacco & Ouidio. Luca. in secundo pharsaliæ. Vt pagasea ratis peteret cū phasidos undā. de pagasis erudite scribit Strabo in nono Phasidos. Phasis fluuius est colchoꝝ nobilissimus: & ciuitas eiusdē noīs i regione colchia emporiū. Catullus. Phasidos ad fluctus & fines Aeeos. Athamantidos undis. Helleſpontiacas undas intellige: q̄s Athamantidos uocat pp hellen filiā Athamantis quæ in aquas lapsa mari nomen imposuit. nā ab helle helleſpontus noīatur: ut docet Higinus & apud Ouidiū in tertio Fastoꝝ fabula referē. Mysoꝝ scopulis. Mysia regio est asiatica contermina bithyniæ & phrigiæ ut fines eaꝝ regionum determinare difficile sit. autor Strabo in. xii. sunt autores ex Europa trā

ſiſſe Mvſos & phrygios & Thynos: a quibus appellatur aſiatici: Mvſi: phryges & bithyni. At comes. ſ. hylas. Comitem accipere debemus eum qui comitetur & ſequat̃ tanq̃ iferior ſuperiorẽ. labeo ita comitẽ diffinit: qui frequentandi cuiuſq̃ cã ut ſeq̃retur deſtinatus eſt. Inter comites utiq; & pedagogi erunt: ut docet iuriſconſultus digeſtis de iuriis. Aqlonia proles: Aquilo ex corythia filios ſuſcepit: zethen & calaĩ: de qbus ita ſcribit Oui. Implumes calaiſq; puer zetheſq; fuerunt. Hi cum argonautis profecti ſunt ad uellus aureũ. Oſcula ſupina. hoc ideo dicit: qa zethes & calais habebant alas & ſupra hylã uolitabant pueri oſcula affectantes. Volucres in ſidias. i. zethẽ & calaim alatos: qd̃ docet Oui. in. vi. Metamorphoſeos ſic ſcribẽs de his. Mox pariter pennæ ritu cepere uolucrũ Cingere utrũq; latus. Iã pandioniæ ceſſet. Iam inqt a rapina hylæ ceſſent zethes & calais: & de ipſis ſileamus cũ parata ſit nympha ad puerꝝ rapiẽdum. Genus orithyæ pãdioniæ uocat: qm̃ filii fuerũt ut diximus orithyæ & aqlõis. Orithya uero filia fuit erichthei regis Athenarꝝ q pandioni ſucceſſit in regno. Vnde pandionia nũcupatur a pãdione. Athenas pãdionias cognominauit Oui. illo uerſu. Quid pandioniæ reſtant niſi nomen athenæ.

Amadrias. i. nympha: ſunt. n. amadriades nymphæ q̃s cum arboribus creſcere & decreſcere referunt probus & Seruius. Driades ſunt ſyluarꝝ. oreades montiũ. Fortaſſis intelligit illã nympham quã flaccus drvopẽ noiauit. Hic erat argãtonini. Ita ſcribit Strabo in duodecimo. Pruſiadi mõs imminet: quẽ argantoninũ uocãt. hoc in loco hylam unũ ex ſociis herculis: q̃ẽ argonauta erat cũ aquatũ egrederetur a nymphis captũ finxerunt. ſub hoc itaq; mõte ait poeta fuiſſe domũ nymphaꝝ quæ hylã rapuerunt: q̃s thyniacas appellat quaſi bithynicas: qm̃ ut paulo ante retulimus thyni ex Europa tranſeuntes in Aſiã nomen indiderunt bithiniæ: q̃uis Solinus exiſtimet a bithyno rege bithyniam fuiſſe noiatam. prioriſ ſniæ autor eſt Pli. in. v. cui aſtipulatur Claudianus illo uerſu. Thyni thraces arant: q̃ nũc bithynia ſerẽ. diuiſit tñ idem Pli. thynos a bithynis qñ ſic ſcripſit. Tenent orã oẽm Thyni. Interiora bithyni. & Cato ait. Vix mi ipſe credens thynniã atq; bithynos liquiſſe cãpos. Deinde thynnias promontoriũ eſt bithyniæ: ad qd̃ delati ſunt argonautæ. Nulli debita curæ. Quæ poma ſpõte naturæ proueniunt ſine ulla cultura: illa nulli curæ debẽt nec obnoxia ſunt manibus agricolarꝝ: ſicut illa quæ naſcũtur opa & diligẽtia inſitionis & cura ruſticorꝝ. in hãc ſniam eſt illud Virgilianũ. Iuuat arua uidere. Nõ raſtris hoium nõ ulli obnoxia curæ. Prætulit officio. Officiũ aquæ hauriendæ oblitus ẽ præ ſtudio carpẽdi flores. ita Hora. Scorto poſtponet honeſtũ officium. Tardat imaginibus. More Narciſſi: qui illuſus eſt a ſuamet imagine dũ fontanas aquas ſpeculatur. Alcides iterat reſponſa. ſcribit Flaccus nymphã iniecta manu hylã detraxiſſe ciẽtẽ auxilia & magni referentẽ nomen amici. Herculẽ uero magno clamor hylã inclamaſſe. unde ait Rurſus hylã & rurſus hylã plonga reclamat Auia. reſponſant ſylua & uaga certa imago: & hoc eſt qd̃ ait Prop. Nomẽ ab extrẽis fontibus aura refert. Nã ecchо hylã iclamatũ ab Hercule ferebat: q̃ uoces reciprocas efficere ſolet p concauos ualliũ ſinus: & denſos uertices aere reſultante. legimus apud Pliniũ: & Lucretiũ loca eſſe: quæ acceptas uoces numeroſiore repcuſſu multiplicant. & olympiæ fuit porticus heptaphonos appellata qm̃ ſepties eadẽ uox reddebatur. Alia Elegia.

t V qui conſortẽ. Quidã hanc elegiam coniungũt cũ ſuperiorẽ: ſed male. Nanque hic introducit Gallum loquentẽ: q ſuerat interfectus in bello peruſino admonentem q; cõmilitones ex acie fugientes ut ſororiſuæ uelint obitũ eius nunciare: & quẽadmodum oſſa ſua pethruriã fuerint diſſipata. o cõmilito inqt gallus: q feſtinas euadere caſum conſortẽ hoc eſt cõmune piculũ: cui pariter ſumus omnes obnoxii qd flectis oculos lachrymis turgentes. Ab ethruſcis ſautius aggeribus. Signat

Et iã præteritis labẽtẽ athamãtidos ũdis
Myſorum ſcopulis applicuiſſe ratem:
Hic man9 heroum placidis ut oſtitit oris
Mollia compoſita littora fronde tegit:
At comes inuicti iuuenis, pceſſerat ultra
Raram ſepoſiti quęrere fontis aquam.
Hunc duo ſectati fratres aquilonia ples:
Hunc ſup & zetis: hunc ſup & calais:
Oſcula ſuſpenſis iſtabant carpe palmis
Oſcula & alterna ferre ſupina fuga:
Ille ſub extrema pẽdens ſecluditur ala
Et uolucres ramo ſubmouet inſidias:
Iam pandionię ceſſet gen9 orithyæ
Ah dolor ibat hylas ibat: amadryas hic
Hic erat argãtonini ſub uertice montis
Grata dom9 nymphis hũida thyniacis:
Quã ſupra nulli pendebãt debita curæ:
Roſida deſertis poma ſub arboribus:
Et circum irriguo ſurgebant lilia prato
Cãdida purpureis mixta papauerib9:
Quæ mõ decerpẽs tenero puerliter ũgui
Propoſito floré prætulit officio:
Et mõ formoſis incumbens neſci9 undis
Errorẽ blãdis tardat imaginib9: (mis
Tãdẽ haurire parat demiſſis flumia pal-
Innixus dextro plena trahens humero:
Cui9 ut accenſæ dryades candore puellę:
Miratæ ſolitos deſtituere choros:
Prolapſum leuiter facili texere liquore
Tum ſonitum rapto corpore fecit hylas
Cui pcul alcides iterat reſponſa: ſed illi
Nomen ab extremis fontib9 aura refert
His o galle tuos mõitis ſeruabis amores
Formoſũ nymphis credere uiſus hylã.
t V qui cõſortẽ pperas euadere caſũ
Miles ab ætruſcis ſauci9 aggerib9:
Quid nr̃o gemitu turgẽtia lumia torq̃s:

ethruriã fuerint diſſipata. o cõmilito inqt gallus: q feſtinas euadere caſum conſortẽ hoc eſt cõmune piculũ: cui pariter ſumus omnes obnoxii qd flectis oculos lachrymis turgentes. Ab ethruſcis ſautius aggeribus. Signat

bellum perusinum quo Augustus. L. Antonium perusiæ obsedit: & ad deditionem fame cōpulit. unde ait Lucanus. His Cæsar perusina fames. Perusia tunc incendio tota conflagrauit ut scribit Appianus in quito bellorꝫ ciuiliū. Augustus in plurimos aīaduertit secutos. L. Antonium. & ut quidā scribunt trecentos ex dedititiis imolauit hostiarꝫ more ad arā diuo Iulio extructam. lege Suetoniū: Appianum & Florꝫ de bello perusino scriptitantes. Gallus secutus partes. L. Antonii fuerat trucidatus a grassatoribus dum euadere conaretur. Nec intelligas hunc esse illū Gallum q̄ primus ægvptū prouinciā rexit: q̄ foro iuliensis fuit. qui propria se manu interfecit ille. n. fuit alter dictus Cornelius Gallus: cuius sit ēt mētio a Virgi. in bucolicis. de quo Strabo & Eusebius meminerūt aggeres intelligimus illos: quibus augustus perusiam circūualuit: in quibus ut ait appianus in. v. Turres ligneæ fuerunt constitutæ numero mille & quingentæ. Perusiam Liuius in nono fuisse olim scribit caput ethruriæ. quam Tvrrheni teste appiano condiderunt. Hæc soror. dictio mēdosa est unius litteræ inuersione. nam legendum est hæc soror. uult enim sorori suæ casus suos & obitum renunciari. sensus est soror mea sentiat quæ sequuntur ex te o miles: q̄ incolumis euasisti. me. s. īterfectum fuisse ab hoste ignoto: & ossa mea per montes chruscos dispsa iacere: quæ ipsi. s. grassatores dispserunt in sepulta relinquentes.

Pars ego sum uestrę maxima militiæ:
Sic te seruato ut possint gaudere parentes
Hæc soror acta tuis sentiat e lachrymis:
Gallum per medios ereptū cęsaris enses:
Effugere ignotas non potuisse manus:
Et quicūq; super dispersa inuenerit ossa
Montibus ætruscis hęc sciat esse mea.

Ad Tullum

q Valis & unde gen⁹: q̄ sint mihi tulle penates
Quæris ꝓ nostra semp amicitia.
Si perusina tibi patriæ sūt nota sepulchra
Italiæ duris funera temporibus:
Cum romana suos egit discordia ciues
Sit mihi pręcipue puluis ethrusca dolor
Tu ꝓiecta mei ꝑpessa es mēbra propiqui
Tu nullo miseri contegis ossa solo:
Proxima supposito cōtigēs umbria cāpo
Me genuit terris fertilis uberibus.

Ad Mœcenatem. Liber secundus

Væritis unde mihi totiēs scribantur amores
Vnde meus ueniat mollis in ora liber:
Non mihi calliope nō hęc mihi cantat appollo
Ingenium nobis ipsa puella facit
Siue togis illam fulgentem incedere cois
Hoc totum e coa ueste uolumen erit:
Seu uidi ad frōtē sparsos errare capillos
Gaudet laudatis ire supba comis:
Siue lyræ carmen digitis ꝑcussit eburnis
Miramur faciles ut premat arte man⁹.
Seu quū poscētes sōn⁹ declinat ocellos
Inuenio causas mille poeta nouas:
Seu unda erepto mecū luctatur amictu
Tunc uero longas condimus iliadas:
Seu q̄cquid fecit siue est quodcūq; locuta
Maxima de nihilo nascitur historia:
Qd̄ mihi si tātū mœcenas fata dedissent

Alia elegia.

q Valis & ūde genus. Quo genere natus sit & quæ patria docet hac breui elegia uel potius epigrammate. scribit ad Tullum: cui & opus dicat. Si pusina tibi patriæ. i. o tulle si nouisti sepulchra patriæ hoc ē romanorum: qui in bello perusino perierunt: & perusiæ sepulti sunt: scito meum præcipuū dolorem esse obitum galli: cuius ossa spsa sunt per ethruriam. occupauit opinio indoctorum uetus & falsa conualuit ut pleriq; omnes perusium dicant genere neutro quos refellit auctoritas scriptorum probatissimorum: & in primis liuii: Plinii: atq; Trāquilli: qui perusiam fœminino genere dicendum esse docuerunt: quorum tanta est autoritas ut pro ratione habeatur. Egit discordia ciues. Hoc dictum est propter Augustū & L. Antonium: & Fuluiam. M. Antonii uxorem inter se inimicitias exercentes: quæ fuit causa. ut bellum perusiæ īter ipsos ciues romanos: nō sine magnis discriminibus cōficeretur. lege Appianum ī primis: qui hæc omnia copiosissime perscribit. Puluis ethrusca. Attēde eloquutionem inusitatam ubi puluis fœminino genere peculiariter dictū est: sicut alibi inquit. Iacet horrida puluis. & hoc dici propter Gallum sequens uersus ostēdit: quem propinquum suum uocat. Me genuit umbria Propertius Meuaniam patriam habet ciuitatem umbriæ quam ab ethruria Tiberis disterminat. Plinius in tertio umbriam collocat in sexta Italiæ regione: quorum gens antiquissima Italiæ existimatur ut quos umbrios a græcis putent dictos q̄ inundatione terrarum hvmbribus superfuissent. trecenta umbrorum oppida tusci debellasse repiuntur. in umbria sunt Meuanates municipes Propertii: quam ciuitatem ita celebrat Silius in octauo. his urbes Arna & latis Meuania cāpis.

Liber Secundus.

Alia Elegia.

q Væritis unde mihi totiens scribantur amores. Alloquitur Mecenatem ostendens sibi a cvnthia uires ad carmina scribenda: ingeniumq; poeticum suppeditari: & ex rebus minimis argumenta se sumere ad elegias concinnandas: dicitq; se libenter fuisse scripturum carmen heroicum si tantum posset: quantum cupit. uerum non omnia uni dii dederunt. Ingenium nobis. Propter hoc ur̄ dixisse Martialis. Cynthia te uatem fecit la

sciue propertii: & in hanc sniam loquutus est Oui. Mouerat ingenium totam cantata per urbem. Nomine nō uero dicta corinna mihi: Cois. Scilicet uestibus. In primo commentario dictū est de ueste Coa: siue Cea. Cō dimus iliadas. Alluſit ad illiada homericum poema. Heroas manus. i. heroum res gestas: & bella describe re. de heroibus scripsimus affati in annotationibus in Seruium. Non ego titanas canerem. Non scriberē neq; bellum titanum: neq; gigantum. Titanas sex numero uiri: fœminæ quinq; fuerunt a Titea matre denoiati: ut scribit Diodorus in. vi. Lactantius uero in primo institutionum refert titanē cum filiis: qui titanes uocantur comprendisse Saturnum fratrem: eumq; uinxisse compedibus. Iouem compato exercitu Titanas pugnando uicisse: & parentes uinculis exemisse: & Saturno regnum restituisse. traditur a Seruio titanas ab ultione nominatos: quæ græce Tisis dicitur: terræq; filios fuisse: & cōtra Saturnum dimicasse quemadmodum gigātes aduersus Iouem dimicarunt regnum cæleste affectantes. fabula nouissima carminibus poetarum. Non ossan olympo. Idest non canerem gigantomachiam qua gigantes ter sunt conati imponere pelio ossan. s. atq; ossæ frondosum inuoluere olympum: qui sunt montes in thessalia celebratissimi monumētis Plinii: strabonis: & Solini. Non ueteres thebas. i. thebanum bellum: quod ponticus: & Statius cecinerunt. Nec pergama nomen homeri. i. bellum Troianum: qđ inclytissimus poetarum Homerus in iliade complexus est uigintiquattuor uoluminibus: cuius ex ore profuso omnis posteritas latices in carmina duxit ut inquit Manilius. pergama ut ait Seruius proprie troianæ arces sūt a quibus arces omnes pergama appellantur. Xerſis & imperio. Historiam xerſis regis persarū scribunt Plutarchus in themistocle. Herodotus in polymnia & urania. Iustinus in secundo: & probus emylius. ad quos poteris tē conferre cum gesta Xerſis nosse concupieris: nos illud tantum in præsentia referemus: quod pertinet ad poetæ enarrationem. Xerſes bella gesturus contra græcos & potissimum athenienses comparauit copias ī gentes: qui omnium exercituum maximus exercitus existimatus est. iussit pontem fabricari super hellespontum: quem tempestas adorta dissipauit. iterum alios architectos parauit: q mira solertia ex nauibus pontes duos construxerunt: quorum alter uergebat in pontum: alter in egeum: quibus omnes copias transportauit in europam. Postremus omnium ipse xerſes transisse fertur. Transiuit autem exercitus septem per dies: totidemq; noctes nullo tempore intermisso. ex quo coniectare licet copias fuisse innumerabiles. Bina ergo uada imperio xerſis coniuncta fuerunt quæ prius erant disiuncta spacio septem stadiorum. Nam tanta est latitudo hellesponti. & bina uada accipe pro utroq; littore hellespontiaco: quorum alterum asiaticum est: alterum europeū. in Asia Abydes: in europa sextos ciuitas est. de hoc ita scribit Lucanus in secundo. Tales fama canit tumidum super æquora xerſem Construxisse uias multum cum pontibus ausus Europamq; asiæ sestonq; admouit abydo Xerſes lingua græca idem pollet quod bellator. Artoxerſes quod magnus bellator. Herodotus autor. Regna ue pria remi. idest originem urbis romæ a remo fratre romuli. historia cognitissima apud Dionysium: Liuium: & Plutarchum. Remum occidit romulus. qui certabant utrum romam remoram ue uocarent ut scribit Ennius. Animos carthaginis altæ. Idest bella punica: quæ cecinit silius: quæ inter carthaginenses & Romanos tam diu gesta sunt donec ab emylio fuit carthago funditus deleta: & incendio desolata: quod tertium punicum bellum argumento unius pomi Cato in senatu Romano persuasit esse capessendum: ut Plutarchus & Pli. tradiderunt. Nequeo mihi temperare quin ipsa Plinii uerba subiiciam ita scribentis in. xv. Cato cum clamaret in omni senatu carthaginem delendam attulit quodam die in curiam precocē ex Africa ficum: ostendensq; patribus. Interrogo uos inquit quando hoc pomum demptum putatis ex arbore. cum inter omnes recens esse constaret. at qui tertium inquit ante diem scitote decerptum carthagine: tam prope a muris habemus hostem. statimq; sumptum est punicum tertium bellum: quo carthago deleta est. super omnia est: quo nihil equidem mirabilius duco: tantam illam urbem & de terrarum orbe per. c. xx. annos urbis emulam unius pomi argumento euersam. Cymbrorum ue minas & benefacta mari. Bellum cymbricum dicit: quod Marii arpinatis uirtute confectum est. cymbri populi germaniæ oceano proximi latrocinando in Asiam usq; processerunt quorum omnes fere scriptores meminerunt. Cornelius tacitus: Plinius: & Diodorus cymbros breuiter attigerunt. Plutarchus uero in mario: Strabo in septimo. & florus in tertio multa memoratu digna de cymbris tradiderunt: & hæc in primis: q; relicto natali solo nouas quærentes sedes miserunt ad romanos: qui peterent sibi aliquid terræ dari: quod esset quasi stipendium: & prout uellent manibus atq; armis suis uterentur. Repulsi quod nequiuerant præcibus: armis petere constituunt. Romani Duces & exercitus congressi cum cymbris trans alpes uicti sunt fugati & castris exuti. Actum erat de Romani imperio nisi Marius illi sæculo contigisset: qui mira statim uelocitate profectus in galliam ad aquas sextias prælio Teutones Ambronesq; quos Cymbri bipartitis copiis in gallia reliquerāt: cum ipsi in italiam contra Catullum descendissent oppressit. Marius mox regressus in italiam in patentissimo iuxta Athesim fluuium campo cymbros adeo cecidit atq; prostrauit ut supra. xii. Myriadas trucidauerit. Sex uero captiuas ceperit. est autem Myrias numerus continens decem milia. Non minus bellicosæ mulieres q̄ ipsi uiri extiterunt: quæ e carpentis plaustrisq; pugnabant: quarum aliæ uiros: aliæ fratres: aliæ filios trucidabant: quædam seipsas laqueo suspenderunt. ob hanc tam claram illustremq; uictoriam decretus est triumphus Mario: qui una cum Collega Catullo triūphauit: qui dictus est tertius cōditor urbis romæ a populo romano: tanq̄ post romulū atq; Camillum optime

Vt posse hēroas ducere ī arma manus
Nō ego titanas canerē nō ossan olympo
Impositum: ut cœli pelion esset iter:
Nō ueteres thebas nec pgama nomē hōeri
Xerſis & iperio bina coisse uada: (altæ
Regna ue pria remi: aut aios carthaginis,
Cymbrorūq; minas & benefacta mari:

omniū meritus esset de romana republica. Vnde merito poeta benefacta marii appellauit. Cimbri lingua gallica latrones nūcupantur. Tui memorarē cæsaris. Augustū intelligit sub quo floruit Mecenas: q signa barbara. unde est illud plinianū. Mecenatis rana p collationē pecuniarū in magno terrore erat. Nā quotiens mutinā Ordo est. o mecenas mea musa te sp contexerat armis Augusti quotiēs canerē aut mutinā. aut philippos & reliq. Signat ūt bella gesta a cæsare augusto: Mutinēse: philippēse: Siculū: Perusinū: ægyptiacū: & actiacū. p mutinā itelligito bellū mutinēse: quo Decimū Brutū obsessū Mutinæ ab antonio liberauit. Antoniū castris exuit in quo bello hircius i acie: Pansaq; post ex uulnere perierūt qui erant romani cōsules. Per philippos accipe bellū philippense quod gessit aduersus Brutū: & Cassiū in philippicis campis: qd duplici ꝓlio trāsegit: quoꝝ priore ipse Augustus castris exutus fuit a Bruto: cum Cassii castra capta fuissent ab Antonio. Cassius & Brutus sibi mortē consciuerunt. Cassius pindaro se iugulandū ꝓbuit. Brutus gladio i cubuit: quē strato Rhetor subiecerat. Autores plutarchus tranqllus: liuius: florus & apianus: apud quos ueniens si qd copiosius desideraueris. Nos. n. cōmentatoris officio sungimur non recitatoris. Philippos condidit philippus rex: & a noīe suo uocitauit: ciuitas ē thraciæ in ꝓrupto colle cōstructa. Luca. Vidi iā phcē be philippos. & Maro. Romanas acies iterꝝ uidēr philippi. Busta dicunē sepulchra. Itan. scribit Cicero i legibus. Bustū puto appellari tumbam: quod nephas erat uiolarī. Seruius ait bustū uocari: qñ iam exustū est cadauer. unde ait Vir. Semiustaq; seruant busta. A busto bustuarii dicunē gladiatores q ad busta depugnant. & a Martiale. Mechæ bustuariæ cognominanē. Classica bella fugæ. Bellū siculū signat: qd gestum est ab augusto in sicilia contra Sextū Pompeiū: Pōpeii magni filiū. In quo marcus agrippa egregiā operā nauauit: q pugna nauali Sextū supauit cū classis augusti pfligata fuisset. unde a Virgilio dictū est. Parte alia uētis & dīs agrippa secūdis. Sextus amissa classe. ccc. & qnquaginta nauiū cum sex nauibus fugā capessit: annulos i mare proiicit: lumen ꝓtoriæ nauis extinguit. uestē impatoriā deponit. & cū in Asiā puenisset: Mileti a tirio trucidat. Classica bella. accipe pro nauali bello a classe deriuatū nomen. Alias classicū tubā dicimus: & sonū tubæ. Virg. Classica iamq; sonant. & apud Liuiū. Concionē classico aduocari iussit. Scribit Vegetius in secundo de re militari. Classicū dicit qd buccinatores p cornu dent: qd insigne uidet imperii: qa classicū canit imperatore p sente: uel cū i militē capitaliter aia duertit. Siculæ fugæ: pp Sextum Pompeiū: q ex sicilia uictus ausugit. Euersoq; socos. perusinū bellum intelligit. de quo supradictū est. Et ptolomeeæ phari. In egypto pharos īsula situ colonia dictatoris cæsaris iuncta ponte Alexandriæ ut scribit Pli. In insula turris est magna altitudine mirifis opibus extructa: q nomen ab insula accepit ut docet Cæsar in cōmentariis. Hæc insula obiecta alexandriæ portū efficit. Hanc pharō cæsar apphendit in bello alexādrino. Luca. Pharos insula quondā In medio steterit ila mari. Scribit solinus ab hac pharo pharos uocari machinas in portubus ad ꝓlucendi ministeriū fabricatas. qm ex hac pharo alexandrina dirigebanē nocturnæ nauigationes facibus accensis. Sostratus gnidius primus ob salutē nauigantiū turrim pharon fabricauit: & pmittēte ptolomeo suū ipsius nomē inscripsit. Inde a Iuuenale dictū est. Tyrrenāq; pharon. & a papinio. Lumina noctiuagæ tollit pharus emula lunæ. Quo uersu papinius turrim pharon: quæ erat capreis significauit ut enarrauimus in siluis. Ptolomeā appellat poeta epitheto accommodato: qm ptolomei reges diu in egypto regnarūt: quoꝝ primus fuit ptolomeus Lagi filius: a quo et lagidæ noīantur. Ecclesiastici scriptores pharaones appellant ægypti reges: qd cognomē est dignitatis: ut scribit Eusebius & ut elegāter tradit Iosephus in octauo antiqtatū. pharaonis nomē secundū ægyptios significat regē. & reges cū primū pueniebant ad imperiū hoc nomen accipiebant. Nā & alexandriæ reges cum primitus aliis noibus uocarentē: uenientes ad regnū uocati sunt ptolomei. Sicut romanoꝝ imperatores cæsares appellantē. Ptolomeeæ. Quicq; syllabon ē a ptolomeo deductū nomen errore manifestario illoꝝ: q ptolomei legunt cū & rō metrica: & elegātia poetica repugnēt. Intelligit hoc in loco poeta bellū qd gessit nō iulius cæsar sed Augustus post ꝓlium actiacū. Tunc. n. trāsiuit in ægyptū & obsedit Alexandriā: quo antonius & cleopatra cōfugerant q intra breue tempus potitus est. Antonius sibi mortem consciuit: cleopatra ueneno diluto siue aspide perit. Hi storia notissima. Nilum cum tractus in urbem. augustus triumphos tris egit: Dalmaticum. Actiacum: Alexandrinum. In alexandrino simulacrum nili ductum est more romano: qui simulacra oppidorum & fluuiorum in triumpho ducebant. unde scribit florus q in ferculis triumphi cæsaris dictatoris fuit nilus & autor est plinius Cornelium balbum simulacra oppidorum deuictis garamantibus in triumphali pompa ostentasse. Refert Liuius scipionem asiaticum in triumpho duxisse simulacra oppidorum centum triginta. & Cicero ait in libris officiorum Massiliam se uidisse in triumpho duci sine qua imperatores romani non triūphauerant. de fluminibus ita tradit Ouidius. Hic est euphrates præcinctus arundine frontem. & Iulius Cæsar olim imagines Scipionis petreii: & Catonis inter pompæ triumphalis fercula repræsentauit non sine populi romani dolore ut refert apianus. Septem aquis quia nilus septem habet ostia. unde ait Virgilius. & septēgemini turbant trepida ostia nili. Similiter Catullus Nilum septēgeminum nominauit. Nomina ostiorum hæc sūt. Canopicum: bolbiticum: sebenticum: phaniticum: mendesicum: tanicum: ultimumq; peluſiacum. Actiaq; i sacra. Omnibus notum est quemadmodum augustus prælio nauali apud actium promōtorium epiri Marcū antonium:

Bellaq; resq; tui memorarē cęsaris: & tu
Cæsare sub magno cura secda fores: (pos
nā quotiēs mutinā aut ciuilia busta philip
Aut cauerē siculæ classica bella fugæ:
Euersosq; focos antiq; gentis hetruscæ:
Et ptolomeeæ littora capta fari: (bem
Aut canerē egyptū: & nilū cū tract9 i ur-
Septem captiuis debilis ibat aquis:
Aut regū auratis circūdata colla cathenis
Actiaq; in sacra currere rostra uia:

& cleopatrã uicit: fugauitq; & ut actiacæ uictoriæ memoria celebratior in posterũ esset urbẽ nicopolin apud actium cõdidit: ludosq; illic quinquẽnales cõstituit: quos actio pollini dicauit: & actia appellauit: ad qd alludens. Virg. dixit in. iii. Actiaq; illiacis celebramus litora ludis. Historiã scribunt Pluarchus in antonio: Strabo i septimo Tranquillus i augusto: Virg. in octauo luculentissimis uersibus Actiacã pugnã enarrauit. In triũpho igitur actiaco rostra nauiũ expugnatarũq; traducta fuerũt puiã sacrã q triũphantes ibãt in capitoliũ ut docet Porphyrio unde ait Ora. cæsarem q̃q; trahet feroces p sacrum Cliuũ merita decorus fronde sicãbros. Et sũpta & posita pace. laus mœcẽatis: q; pe pacis & belli fidissimi foret Augusto: q̃uis aliq̃ augustus desideauerit mœcẽatis tacitur nitatẽ: q secretũ de cõperta cõiuratione uxori terentiæ prodiderat. Theseus infernis. Amicitiã & fidẽ mecenatis erga cæsarem cõparat amicitiæ thesei erga pirithoũ: achillis erga patroclũ. Quatuor amicitiarũq; expla fuisse apd antiquos autor est lactantius: uidelicet thesei & pirithoi: achillis & patrocli: orestis & pyladis: tydei & polynicis. Theseus cũ pirithoo amicitiã iureiurãdo cõfirmauit ut refert plutarchus in theseo. Cũ eo profectus est ad iferos ad proserpinã rapiendã: ut poetæ fabulanẽ: ubi ambo capti fuerũt. unde ait Oui. Pirithoũ theseus stygias comitauit ad undas Oratius: Nec lethea ualet theseus abrũpe caro Vicula pirithoo. Quamopere ãt achilles dilexerit patroclum testis est homerus: q describit querelas: luctus & mœrores achillis in funere patrocli. unde ait achilles apud homerũ conq̃rens de illius morte. Nunq̃ pari: dũ uiuam: dolore afficiar Multi sequuti eschylũ existimarunt patroclũ amiatum fuisse ab Achille tãq̃ minorem natu a maiore: quoꝝ opinionẽ refellit Plato i sympolio oñdens achillẽ multo natu minorẽ fuisse: q̃ patroclũ: & achillẽ appellat amatũ: patroclũ uero amatorẽ. Mar. tñ illo uersu secus sentit atq; Plato peripat. Eacida ppior Iouis amicus erat. Ixionidẽ. i. pirithoũ Ixionis filiũ ut docet Diodorus: & Ouid. Duxerat hippodamen audaci Ixione natus. Meneciadẽ. i. patroclum q filius fuit menœcei: cui pollicitus est achilles se filiũ pri sospitem reductuꝝ ex expeditione troiana: Sed qd promisit pstare non potuit cũ patroclus ab hectore fuisset interẽptus Oui. Siue meneciadẽ falsũ cecidisse sub armis. Sed neq; phlegreos. Quãdmodũ callimachus: cui in elegia prias tribuunt græci non esset idoneus ad bella gigantea carmine heroico describenda: ita geniũ suum ait poeta non conuenire uersibus durioribus & bella cõcinentibus Phlegreos tumultus. Diximus supra bellũ gigantcum ab hercule gestũ fuisse in phlegreis cãpis italicis: sed de hoc non logtur nunc poeta. sed de bello: qd gesserunt dii & gigantes in phlegra macedonica: de q̃ sic scribit solinus. Admonet phlegra: ubi anteq̃ oppidũ fieret rumor ẽ in militia mundi dimicarũ cum gigantibus. Idẽ asserit aquasq; nimbis torrentes excitari & ossa detegi longe grãdiora his q̃ nunc sunt ex corporibus humanis: q̃ argumentũ pbent belli gigantei. Enceladi. nomen eit gigatis de quo Ora. enceladus iaculator audax. In phrygios auos. Quoniã gens iulia oriunda est a priscis illis troianis: quos mẽorat Oui. in fastis. Dardano electra gs nescit athlãtide natũ. Nauita de uentis. Iuxta illud puerbium. Quã qsq; norit artẽ in hac se exerceat. Versamus pllia. s. nocturna ut illud Marti. O quæ pllia quas utinq; pugnas scelix lectulus & lucerna uidit. Qua pote p potis est. Nã ut tradit Priscianus in. xv. ab eo qd ẽ potis nascitur hic & hæc potis & hoc pote. unde pstius. Qui pote uis dicã nugaris cũ tibi calue. i. quõ possibile est. hic sit cõparatiuũ potior: & superlatiuũ potissimus & aduerbiũ potissimum. Leues. Que non contentæ uno amatore plures cõcupiscunt: & leuitate q̃dã amatoria cito desistunt: cito appetũt. Ex helena. i. pp helenã cuius pfidiã uituperat utpote q̃ relicto menelao secuta sit adulterinũ alexandrũ. Pocula phedræ. phylira intelligũt & amatoria: qbus phedra priuignũ hippolitũ in amorẽ suũ pellicere conabat. sed frustra: cũ ille esset castissimus & odiosissimus mulieꝝ: ut ipse ait apud Senecã in tragœdia hippolito. Sensus ẽ si q̃ me ueneficiis pditura ẽ: cunctis me pdet. Circæo gramine. circen polipharmacã appellat Homerus: qd si uerbũ exprimere uelis ex uerbo: latine dices triueneficã: q̃ dictione usus ẽ plautus. Hæc multaꝝ herbaꝝ uires prima inuenit. Socios ulysis uertit in feras. Circeios in Italia habitauit notissima monumentis poetaꝝ. unde ait Ora. Sirenũ uoces & circes pocula nosti. Multus est homerus in admiratiõe circes. Plinii uerba hæc sunt ex uigesimo qrto. Certe qd non repleuere fabulis colchis medea aliæq; iprimisq; italica circe diis ẽt ascripta. unde arbitror natũ ut eschylus e uetustissimis in poetica referrẽ italiam herbaꝝ potẽtia pderet multiq; circelos agros: ubi habitauit illa. Colchis. ideest medea colchica quã artis magicæ & ueneficiorũ pitissimã fuisse etiã pueri sciunt. Hæc pellicem cremauit flammis coronalibus ut ait apuleius: quod declarat Plinius scribens in secũdo. Naphtam genus esse liquidi bituminis: cui magna cognatio est cũ igne: transiliente in eam protinus undecunq; usam. Misitq; medea coronam illitã hac naphta nouæ nuptæ: quæ cum sacrificatura ad aras accessisset: & flamma repẽte transiliset in

Te mea musa illis sẽp contexeret armis
Et sumpta & posita pace fidele caput:
Theseus infernis: superis testatur achilles
Hic ixionidẽ: ille menoetiadẽ: (multus
Sed neq; phlegreos iouis enceladiq; tu
Intonet angusto pectore callimachus:
Nec mea cõueniũt duro præcordia uersu
Cæsaris i phrygios cõdere nomen auos
Nauita de uẽtis: de tauris narrat arator:
Enumerat miles uulnera: pastor oues:
Nos cõtra angusto uersam⁹ prælia lecto
Qua potequisq; ea conterat arte diẽ:
Laus i amor mori: la⁹ altera si datur uno
Posse frui: fruar o solus amore meo:
Si memini solet illa leues culpare puellas
Et totã ex helena nõprobat iliada (dræ
Seu mihi sint tãgẽda nouercę pocula phę
Pocula priuigno non nocitura suo
Seu mihi circæo pẽdũ est gramine: siue
Colchis colchiacis urat aena focis:

coronā cum tota regia conflagrauit. paulo secus narrat Diodorus ī quinto & Oratius in epodo. Vrat ahena focis. scribit sophocles medeā falcibus eneis herbas malesicas secuisse: & illaꝫ succum in cados æneos refudisse & ut docet Macrobius ad rē diuinam pleraq; ænea adhiberi sunt solita: & in his maxime sacris q̄bus delinire aliquos aut deuouere: aut deniq; morbos exigere uolebant. Merito igit̄ dicit proptius ahena uasa uti ī sacris magicis ut pote accōmodatiora ferreis. Idē scribit Ouidius in. vii. loquens de neneficiis medeæ. Mēbra simul pecudis ualidosq; uenefica succos Mergit in ære cauo. Tarda philoctetæ: docet exēplis oēs morbos ēt maxios sanari posse medicamentis p̄ter amorē. Iuxta illud ouidii

Vna meos quoniā prædata ē fœmia sēsus
Exhac ducentur funera nostra domo.
Omnes humāos sanat medicina dolores
Solus amor morbi nō amat artificem:
Tarda philoctetę sanauit crura machaon
Phœnicis chiron lumina phillyrides:
Et deus extinctū cresis epidaurius herbis
Restituit patriis androgeona focis:
Missus & hemōia iuuenis q̄ cuspide uulnꝰ
Senserat hac ipsa cuspide sensit opem.
Hocsi qs uitū potuit mihi demere solus
Tantaleæ poterit tradere poma manu:
Dolia uirgineis idē ille repleuerit urnis
Ne tenera assidua colla granētur aqua:
Idē caucasea soluet de rupe promethei

Hei mihi q̄ nullis amor ē medicabilis herbis. philoctetes pæantis filius herculis comes: sagittæ herculeæ casu semet in pede uulnerauit quo tumulū herculis indicauerat: cuius uulneris tantus fuit putor: ut ī patibilis fieret. Itaq; suadēte ulysse subtraxit se bello: & discedens ex exercitu græcoꝝ ī insulā lemnon profectus est: Tentauitq; feros regē lenire dolores. Hunc sanauit machaon filius esculapii: q̄ cum fratre podalirio bello troiano secutus agamēnonem: nō mediocrē opem cōmilitonibus suis attulit: ut docet celsus. Homerus uero scribit hos neq; in pestilentia neq; in uariis generibus morboꝝ aliqd attulisse auxilii. Sed uulneribus tā tūmodo ferro & medicamētis mederi solitos esse. De philoctęta scribunt Seruius & Oui. De quo ita cicero in secūda tusculana. Aspice philoctetā. cui credendū est gemēti. Nihil hunc uirū sagittæ: q̄s ab hercule acceperat: tunc consolabant: cū e uiperino morsu uenæ uiscęꝝ ueneno imbutæ tetros cruciatus cierēt. Phœnicis chiron. phœnix amyntoris filius p̄cibus mātis impulsus cū cōcubina paterna cōcubuit: q̄d ubi pr̄ resciuit filiū execratus est: inuocatisq; furiis impetratus orbitatē filioꝝ paternæ iprecatiōes ratæ fuerunt: ut tradit Homerus ī nono iliados. phœnix furtim solus pfugit ex patria deuenitq; ad peleū: q̄ eum nutritū dedit achilli filio: ut illum efficeret oratorem uerborum actoremq; rerum: q̄d & Cicero & fabius retulerunt. Hūc luminibus orbatum sanauit chiron. q̄ priuatus fuerit oculis meminit Oui. Fleuit amyntorides p̄inania lumia secū. Chiron dr̄ phyllirides a poetis. q̄n phyllirae & saturni filius fuit q̄ primus inuenit herbariā medicinam: a quo inuentore centaurion: & chironion herbæ nomen acceperunt ut docet Plinius in septimo &. xxv. Et deus extinctum. Androgeus minois filius athletico certamine clarus insidiis egei athenienſium regis occiditur. Minos filii morte perturbatus athenienſibus bellum idixit addita execratione: q̄ athenienſibus pestilentiā samēq; impetrabatur. Autores plutarchus & Diodorus. Androgeum: siue androgeona neq; poetæ neq; historici latini tradiderunt ad uitam restitutum fuisse ab esculapio sicut insinuat hoc loco Propertius. Apud unum higinū legi glaucum minois filium esculapii opera reuixisse: qui usus herba ab angue allata glaucum ad uitam reuocauit. ex qua consuetudine institutum est ut medici anguibus uterentur. Intellige ergo androgeona binominē fuisse & altero noīe glaucum nominatū uel ut sæpe fieri aiaduertes uariis noībus nūcupari a uariis scriptoribus. q̄d non solū in rebus fabulosis accidere solet: sed ēt in historia: quod uel unius gellii testimonio est manifestum: q̄ scribit egregium facinus a quinto cedirio factitatum esse quem claudius quadrigarius laberium appellat: qui a Plinio: & liuio calphurnius flāma nūcupatur. epidaurius dr̄ esculapius ab epidauro oppido achaiæ quod esculapii delubro celebre ē ut refert Pli. unde ait serenus. Qui colis egeas: qui pgama quiq; epidauꝝ. & a papinio dictū est. Hinc mecum epidauria proles. Cresis herbis. Ideo dr̄. quia cretensis erat androgeus. Mysus & hemonia. Notū ē quemadmodū telephus ab achille uulneratus: ab achille sanatus fuit eodem telo repercussus. Serenus. Vtlatissea curatur Telephus hasta. & Oui. Vulneris auxilium pelias hasta tulit. Scribit Pli. achilleō herbā ab achille inuentā fuisse: q̄ uulneribus medebat: hac sanasse thelephū dr̄. Alii primum eruginē inuenisse utilissimā emplastris. ideoq; depingitur ex cuspide decutiens eā gladō in uulnus telephi: alii utroq; usū medicamento uolunt. Idē in. xxxiiii. ita scripsit. Est & rubigo ferri in remediis & sic proditur telephū sanasse achilles: siue id æreа siue ferrea cuspide fecit. Mysum noiat telephum: q̄n in mysia regione asiatica regnauit institutus successor regni a teuthrante. Autor Diodorus. Tantaleæ manu. Datiuus casus est: quo ueteres in noibus quarti ordinis frequenter utūtur ut Gellius meminit. Vnde ait Virg. Teq; aspectu ne subtrahe nostro. & alibi. q̄ nec concubitu indulgent: & a Lucilio dictum est. Anu noceo pro anui. Hoc idē docet Priscianus ī septimo. Tā tali fabula notior est: q̄ ut enarrationis indigeat. Omittendū non est quod tradit Plato in cratylo. Tantalum dictum esse quasi talantaton hoc est infœlicissimum. Tale utiq; nomen fortunæ eius aduersæ optime congruit.

Dolia uirgineis. Bellidas intelligit quæ apud inferos dolio pforato hauriunt aquas: q̄d nunq̄ expleri potest. Id Lucretius ad nos referendū esse docet: qui uitæ fructibus nunq̄ explemur. Versus lucretii hi sūt ex libro tertio. Nec tamen explemur uitai fructibus unquam. Hoc ut opinor ideſt æuo florente puellas. Q̄ quod memorāt laticē pertusum congerere in uas. Q̄ quod tamen expleri nulla ratione potestur. Idem dicit. Tantalo saxum sp impēdere quod ad superstitionem refert: qui metus urget inanis mortales. Pellet autem. Aquilam dicit quæ aduncis unguibus lācinat iecur optimum promethei. de quo supra dictum est. cum āt hæc oīa ipossibilia sint:

ostẽdere uult se nũq̃ ab amore posse liberari. Scribit tamẽ higinius iouẽ exemisse uiculis pmetheũ p accepto beneficio. Spes inuidiosa. Vera lectio est pars nõ spes ut sit sensus. Inuidere liuidos ipsius poetæ ætati floridæ pũm pp studia lr̃arũ: pũ pp amicitiã mœcenatis: a quo peculiariter fouebatur. Esseda cælatis siste. Esseda sũt currus: quibꝫ peculiariter utebanẽ britanni in bello. Longa ẽ narratio apud cæsarẽ in q̃rto & qnto cõmentario de essedariis. i. militibꝫ britãnis: q̃ ex essedis pugnabãt: & ex essedis iterdũ desiliebãt: & strepitu rotarũ plerũq; pturbabãt ordines cæsariãorũ. oui. Paruaq; q̃ orimũ rapietibꝫ esseda mãnis. Ora. Esseda festinãt pilẽta petorita naues. Porphyrio dixit esseda ẽ uehicula gallorũ. Quod idẽ sensit seruius scribens usum essedorũ apud belgas fuisse repertũ. unde a Virgilio belgica cognominantur. Cælatis ornatis. Pli. in trigesimotertio castigans luxuriã romanorum inquit. At nos inuenimus carrucas ex argento cælare. Mutæ fauillæ. i. cineri meo sepulto. Oratius debita tu sparges lachryma fauillã uatis amici. Fui in hac elegia explicãda prolixior propterea q; singuli pene uersus egebant interpretationis: & domitius nullũ penitus uerbũ scripsit super his: quæ nullo pacto erant silentio ptereunda.

Alia elegia.

I Iber eram & uacuo meditabar uiuere lecto. Formam cynthiæ cãm fuisse dicit ut amori sit mancipatus. eamq; heroinis & deabus equipat: & nulla annosa ætate mutari posse desiderat. Furta tua. Furta p adulteriis accipe. Ouidius. Iuppiter his gaudet gaudet uenus aurea furtis. & Virgilius. Martisq; dolos & dulcia furta. uideturq; alludere ad rapinã Europes. Maxima. hũero ualidissima quæ forma ẽt in fœminis placet. & ut scribit aristo. in. iiii. ethicorũ pulchritudo consistit in magno corpore. & parui pulchri esse non possunt. Ad aras dulichias. Pallas dr̃ spaciari ad aras dulichias pp ulysse: cui iugit adhærebat quẽ impasse dulichiis notissimũ est. Vel qa in ea insula colebaẽ. est ãt dulichiũ insula una ex echinadibus alio noĩe dolica nuncupata. Quam formosa inqt est pallas qñ uelato capite meduleo quod gestat in egide spaciatur ad aras dulichiorum: rã formosa sit cynthia. In egide pallas gestat caput gorgoneum. Vir. Egidaq; horrificam turbatæ palladis arma. Nota sunt quæ de gorgone anguifera traduntur a poetis: quam interemit pseus: & caput palladi dono dedit. Historici tradunt gorgonas insulas esse in ethiopia: i quas penetrauit Hamõ pœnorum imperator: prodiditq; hirta fœminarum corpora uiros pnecitare superasse: duarumq; gorgonum cutes argumenti & miraculi gratia in iunonis templo posuit spectatas usq; ad carthaginem captam. Scribit Diodorus in. iiii. Amazonas libycas exercitum contra gorgonidas duxisse easq; inito certamine debellasse. Gorgonidas deinde tradunt cum uires auxissent iterum a perseo expugnatas cum illarum esset regina meduſa. postremo ab hercule deletæ fuerunt. Qualis & ischomache. Hippodamia atracii filia: quam poeta ischomachen appellat: nupsit pirithoo: in cuius nuptiis centauri mero calescentes & libidine æstuantes ad rapinam puellarum conuersi sunt & imprimis ipsius nouæ nuptæ. Vnde ait Ouidius in duodecimo. Raptaturq; comis per uim noua nupta p̃hẽsis. Eurytus hippodamen alii quam quisq; probabat. Tunc pirithous theseusq; aliiq; p̃stantissimi heroes una cum lapithis aduersus centauros insurrexerũt: multisq; trucidatis: reliquos fuderunt fugarũtq;. Autores Oui. & Diodorus. Lapithæ a lapitho Apollinis filio appellati quorum rex fuit pirithous: qui pindum & othrim thessaliæ montes habitarunt: ut refert Plinius. Ischomache ergo heroina lapitharum genus sua formositate stimulauit centauros in medio conuiuio ad uim inferendam. Quæritur cur a Propertio dicatur Ischomache: quam cæteri scriptores hippodamiam siue hippodamen appellant. Plutarchus uero deidamiam. Nomen est compositũ ex duobus uerbis græcis ischo: & mache. Ischo græce significat hẽo: & mache dicit̃ pugna. Quia hippodamia habuit in nuptiis suis pugnam: certamẽq; centaurorum. Ideo ischomache eleganter nũcupatur. Ira & a callimacho nominatur: cuius carmen exp̃sit Propertius centauri primi pugnare ex equo inuenerunt habitantes supra pelion montem. Autor Plinius. & ideo existimati sunt biformes ut autumat probus. Mercurio sais. Minerua dicitur sais lingua egyptia. Vnde scribit herodotus in secundo. Quot annis conuentum fieri ab egyptiis in urbe sai in honorem ipsius mineruæ. Saitæ populi colunt ouem ut scribit Strabo: & mineruã uenerantur. in cuius templo psamnimethichi sepultura est. Inde saitica p̃fectura nominata. Autor est plato in timeo. Mineruam quã græci athenam nominant fundatricẽ extitisse Sais ciuitatis unde fuit rex amasis. Bobeis aũt lacus est in media quodãmodo thessalia ubi dr̃ minerua pedes abluisse iuxta illud isiodium: qd̃ refert Strabo in nono Permulcis coram plantam sibi uirgo seuera Bobeide in stagno lauit. Sensus est. Quam formosa fuit pallas loto corpore in undis bobeidos cum primum Mercurio copulata est: tam formosa est cynthia.

Brachia: & a medio pectore pellet auẽ:
Quãdocũq; igitur uitã mea fata p̃poscẽt
Et breue in exiguo marmore nomẽ ero:
Mœcenas nostræ pars inuidiosa iuuẽtæ:
Et uitæ & morti gloria iusta meæ:
Si te forte meo ducet uia proxima busto
Esseda cælatis siste britãna iugis: Quillæ
Taliaq; lachrymans mutæ iace uerba fauillæ
Huic misero fatum dura puella fuit.

Ad Cynthiam.

I Iber eram & uacuo meditabar uiuere lecto
At mecõposita pace fefellit amor:
Cur hæc i terris facies humana moratur?
Iuppiter ignosco pristina furta tua: Cto
Fulua coma ẽ: lõgæq; manꝰ: & maxia to
Corpore: & incedit uel ioue digna soror
Aut cũ dulcichias pallas spaciatur ad aras
Gorgonis auguifere pectꝰ opta comis
Qualis & ischomache laphitæ genꝰ hero
Cẽtauris medio grata rapia mero Cinæ:

Cedite ẽt diuæ. Iunonẽ. Venerem. & pallada intelligit: quas nudas ispexit paris: qñ malum aureum tulit victoriæ calculũ ueneri tradidit: qđ iudiciũ paridis celebratissimũ apud poetas luculenter enarrat Apuleius i decimo de asino aureo. Ideis. Idea duplex est. altera in creta: altera in phrigia: de qua nunc intellige. Cumeæ natis. id est Sibillæ uiuacissimæ. Ausonius. Vicas cumeã tu quoq; deipheben. Sibyllas appellarũt ueteres oẽs fœminas uaticinantes: ut Lactantius & Varro testant. & meminit Seruius: quæ dictio consiliũ dei interpretat eo lico genere sermonis. Sibyllas decẽ numero fuisse tradit Diuus hieronymus in libris contra Iouinianũ: quarũ propria noia refert Lactantius in prio: ex qbus una fuit cumea in italia: q̃ responsa dedit eneæ: de q̃ nunc loqtur. Lõgæua sacerdos a lõgo æuo dicit a Virgilio. Cuius rei fabulã leges apud Seruiũ & Ouidiũ i. xiiii. metamorphoseos.

Mercurio sais fertur bobeidos undis
Virgineum primo composuisse latus:
Cedite etiã diuæ quas pastor uiderat oli
Ideis tunicam ponere uerticibus:
Hanc utinã faciẽ nolit mutare senectus
Et si cumeæ sæcula uatis aget:
A Dirrisorem semet:
q Vinullũ tibi dicebas iã posse nocere
Hæsisti: cecidit spiritus ille tuus:
Vix unum potes ifœlix reqescere mẽsem
Et turpis de te iam liber alter erit:
Quærebã sicca si possit piscis harena
Nec solitus ponto uiuere torus aper:
Aut ego si possẽ studiis uigilare seueris:
Differtur nũquã tollitur ullus amor:
Nec me tã facies quãuis sit cãdida cœpit
Lilia nõ domina sint magis alba mea:
Vt mæotica nix minio si certet hibero
Vt que rosæ puro lacte natant folia:
Nec de more comẽ p leuia colla fluentes
Nõ oculis dominẽ syderaq; nostra faces:
Nec si quæ arabio lucet bombice puella
Nõ sum de nihilo blãdus amator ego.
Quãtũ qđ posito formose saltat iacho
Egit ut euantes dux ariadna choros:
Et quãtũ eolio cũ tentat carmina plectro

Alia elegia.

Vinullum tibi dicebas iam posse nocere. Seipsum alloqtur ostendens cecidisse spũs illos feroces: q̃ bus quondã gloriabatur: seq; amoris mãcipium esse fatet. Laudatq; formositatẽ cynthiæ laudibus cumulatissimis. Hæsisti. Captus ex amor. Trãslatio ab auibus: q̃ uisco hærent in captura: uel ab eo q̃ in luto hæsitat. Studiis seueris. s. philosophiæ: omissis rebus amatoriis. Piscis harena. Scribit auicẽna hũidos esse pisces frigentisq; naturæ: & iõ frigidis & aquaticis nutriuntur alimentis. Nã ut scribit Albertus magnus. Ois natura desiderat simile sibi. Lilia nõ domina. Liliũ rosæ nobilitate proximũ est. Liliõ appellant oleũ lilioꝝ. candor lilii eximius est: & liliũ rubens. Narcissum uocãt liliũ purpureum. Autor Plinius in. xxi. Vt meotica nix. Meotis palus est siue lacus in quã i fluit Tanais. Scythæ meotin uocãt temerinda quod significat matrẽ maris. ut refert Plinius. In illis regionibus sunt perpetuæ niues pp frigus intolerandũ. Scribit herodotus i iiii. Aerẽ pennatũ esse i Scythia. qm illic assidue ningit: & nix pẽnis persimilis est. Pli. eam regionẽ uocat pterophorõ: quasi pennas ferentẽ. Minio ibero. Miniũ inter pigmenta magnæ autoritatis est. laudatissimũ nascitur i hispania: q̃ iberia dr̃ a fluuio ibero: nec fere aliunde q̃ ex hispania romã deferebatur. Miniaria metalla celeberrima erãt in betica hispaniæ regione. Lege Pliniũ in trigesimotertio Laudat poeta colorẽ cynthiæ: quẽ dicit talẽ fuisse: ãlis ẽ niuis cõiunctæ cũ minio. Talis color a Virgilio laudatur in lauinia his uersib. Indũ purpureo ueluti uiolauerit ostro. Siquis ebur uel mixta rubent ubi lilia multa Alba rosa talis uirgo dabat ore colores. Per læuia colla. i. polita pria producta scribitur. Martialis. Lætor o cõchis gallecithriacis & Iuuenalis. Sponsus læuis adhuc. Sydera. Laus oculoꝝ quorum fulgor sideribus cõparatur. utilitud Martialis. Lumina sideribus certent. sidera a considendo sicut stellas a stando dici Autor ẽ martianus capella.

Arabio bombyce. uestem bombycinam accipe. de qua Iu. Cuius delicias & pãniculus bombycinus urit: & hæc est uestis coa: de qua supra memorauimus. Sunt. n. bombyces uermiculi: q prio erucæ sunt. Fit deinde quod uocatur bombylis. ex ea necydalus. ex hoc in sex mẽsibus bombyces. Telas araneorum modo texunt: ad uestem luxũq; fœminarum: quæ bombycina appellatur. Autor Plinius in. xi. Arabia bombycẽ uocat a regione opulentissima: quæ ob⁹ delicias abũdat. unde a græcis dici meruit. endemon. a nostris fœlix arabia. Plinius tñ laudat bombycẽ assiriam: q̃ uiri fœminis cesserunt: cum uiros ẽt non puderet has uestes usurpare pp onera æstiua. In tñ inquit ille a lorica gestanda discessere mores ut oneri sint et uestes. Iacchо. i. uino tropos Metonymia. Nam per iacchũ hoc est bacchum inuentorẽ uini intelligitur inuentum. Euantes. diximus supra bacchantes fœminas inter cætera cognomina euantes dici. Virg. Illa quoq; simulans euantes orgia circũducebat phrygias. A libero patre dicuntur: qui euan appellatur. ut ait Seruius. Papinius. Et tu b̃assaridum rotator euã. Dux ariadna. Merito dat ariadnæ choros bacchantes. qm relicta a theseo nupsit bacchо: a quo coronam dono accepit: q̃ inter sidera collocata est: ut docet higinius. Eolio plectro. Hoc pp alceũ & Sappho dictũ est: qui sunt eolide dialecto: ut scribit porphyrio. unde ait Oratius: Eoliæ fidibus puellæ. & Ouidius Eolia noia dicta lyra. & apuleius in primo floridoꝝ eolium cantũ celebrat: qđ simplex fuisse demr̃at. Plectrum instrm̃ est citharedi: quo cordæ plectuntur. i. percutiuntur. unde a plectendo i. feriendo nomen accepit: ut ait donatus martialis. Exornent docilẽ garrula plectra lyrã. Cicero in. ii. de natura deorum. Plectri inquit similem linguam nostri solent dicere cordarum dentes. & Ambrosius in sexto exameri. Lingua uelut plectrum loquentis est. Supra laudauit poeta cynthiam: q̃ perita esset fidibus. & carmine.

unde nūc ait tam in carmine lyrico parē esse lyre musaȝ: quā uocat Aganippeā ab aganippe fonte boetiæ mu sis dicato: cuius meminit Plinius in ōrto. unde ait Ouidius. Dicite q̄ fontes aganippedas hippocrenes. Iuuena lis. Desertis aganippes uallibus. Scribit solinus Aganippē fontē a cadmo fuisse monstratū. Cuius aq̄ pota aīaſ facundia irrigaret. Cōmittit. i. cōparat: & deducit in cōtentionē. Hoc. n. apud priscos significat cōmittere. In alia significatione accepit Lucanus. Exiguū dominos cōmisit asylū. & in ſcdo machabeoȝ scriptū est. Rex cō misit cū iuda & supatus est pro eo qđ est conflixit. & alibi. Iudas cōmisit cū nicanore. Antiquæ corinæ. Cori na thebana uel tanagrea scripsit epigrāmata: & lyrica poe mata pindari in certamine lyrico uictrix. Musea lyrica co gnominata fuit altera thespia: quā qđā corinthiā dixerunt. Autor pausanias: De thebana itelligit Propertius pp quā extimo Ouidiū amicam suā uocitasse corinā. Herynæ. he ryna ut scribit Eusebius chronographus poetria agnoscit. quo tpe dyonysracusis interēptus est: quæ poema compo suit lingua dorica & tercentū uersibus opus absoluit quoȝ dignitas cū homero contendit. Eustathius autor est eā fuiſ se concubinā poetice sapphus. ait poeta cynthiā non puta re carmina hernæ cū suis esse cōparanda utpote excellē tioribus. alii Codices hñt. Quiuis ut sit sensus nō quēlibet temere existiare carmina cynthiæ suis esse æqperanda pp elegantiā puellarē. Sternuit omen. Interrogatiue pronū ciandū. Quærit. n. an nascenti cynthiæ feruidus amor fœ lix augurīū dederit p sternuamentū. & est imitatio catullia na: a quo dictū est de amore dextra sternuit approbatiōe Scribit Aristo. i primo de aialibus. Sternutamentū signū esse augurale: & unū ex spirituum oium generibus sanctū & sacrū. Quærit plinius in uigesimo octauo cur sternuta mentis salutamus. Cuius rei cām reddit Aristo. Cuius in uentis nec ipsa natura dissentit. ls. n. i uigesimo problema tum ita scriptū reliquit. qđ mehercule memoratu dignissi mum est. Tres sunt ptes principes nr̄i corpis Caput: Tho rax & Aluus. cunq̄ efflatus alui respiratio sit: ructus uētri culi: sternutamentū capitis: quæ pars sacra ꝓcipue est: spi ritū hinc exeuntē tā q̄ sacrū ueneramur & adoramus. Præ terea sternutamentū bene caput ualere possecp coquere i dicio est: pinde igitur q̄si bonæ iudiciū ualitudinis pus opti mæ atq̄ sacerrimæ sternutamentū adorant. beneq̄ augu rantur. idē ait alibi. sternutamenta: quæ post meridiē sue rint esse auspicatiora. Legimus apud Albertum magnum traditū esse ab auguribus sternutamentū signū esse ueritā tis & liberationis a piculo insidiaȝ. Hæc tibi contulerunt. Hæc est uera lectio: q̄ ostendit poeta bona quæ habet cyn thia collata esse a diuis: non ā: data esse a parentibus. cōtu lerunt dixit penultima correpta more ātiquoȝ: q emerūt tulerunt media breui ꝓnunciabāt: ut docet donatus. unde a Virgilio dictū est. Matri longa decē tulerunt fastidia mēses: non ā tulerint: ut semidoctū uulgus legere solet.

Par aganippeæ ludere docta lyræ:
Et sua cū antiquæ cōmittit scripta corinæ
Carmia quæ erynes nō putat æqua suis:
Num tibi nascēti primis mea uita diebꝰ
Aridus argutū sternuit omen amor?
Hæc tibi cōtulerūt cęlestia munera diui
Hęc tibi ne matrē forte dedisse putes
Non nō humani sunt partus talia dona:
Ista decem mēses non peperere bona
Gloria romanis una es tu nata puellis
Romano accūbēs prima puella iouī:
Nec sēp nobiscū humana cubilia uises:
Post helenā hæc terris forma secūda redit:
Hac ego nō mirer si flagret nostra iuuēt?
Pulchrius hac fuerat troia perire tibi:
Olim mirabar quod tāti ad ꝓgama belli
Europę atq̄ asiæ causa puella fuit:
Nunc pari tu sapiēs & tu menelae fuisti
Tu quia poscebas: tu quia lentus eras:
Digna qdē facies ꝓ q̄ uel obiret achilles
Vel priamus: belli causa ꝓbanda fuit:
Si qs uult fama tabulas āteire uetustas
Hic dominā exēplo ponat ī ante meā:
Siue illā hesperiis: siue illā ostendit eois:
Vret & eos: uret & hesperios:
His saltē ut teneat iā finiḃ aut mihi si qs

Non non. Negantis: confirmatio est. ita Catullus. Non nō hoc tibi false sic abibit. Ista decē menses. ptionem mulieris scdm naturā fieri tradit gellius nono aut decio mense iccirco noīa pcis facta sunt. parca nona. decima a piendo nono & decimo mēse. unde ait Plautus in cistellaria. Decimo mense exacto hic pepit filiā. & decēsi ri in. x. mense gigni hoiem scripserūt in legibus. xii. tabulaȝ. inuentæ ūt sunt q̄dam quæ. xi. mense: quæ. xiiii. pepererunt: qđ nullū esse certum ips pariēdi declarat. autor Pli. in. vii. Censorinus in libro de die natali. hæc oia refert ad aspectus siderales. Europæ atq̄ asiæ. Helenā signat: quæ fuit cā belli decēnalis inter græcos & tro ianos. europæ pp græcos. Asiæ pp troianos dictum est. in hanc sniam dictum est illud a Hieronymo. Propter unius mulierculæ raptum europæ atq̄ asiæ decēnalia bella conflgunt. Tabulas uetustas. Sensus est si qs pi ctor uult superare tabulas uetustissimoȝ pictorum q deas & mulieres formosissimas sæpe pinxerunt: is ꝓpo nat sibi pro exemplo cynthiā: & ita ostendit neq̄ ueram: neq̄ pictam fœminam cynthiæ esse eqperandā. olim zensis pictor facturus tabulā agrigentinis: quā in templo iunonis ponerent: inspexit uirgines eoȝ nudas: & ex his quinq̄ elegit: ut quod in qua laudatissimum esset: pictura redderet. autor Plinius in. xxxv. Hoc idē copiosi us enarrat Cicero in secundo Rhetoricoȝ: qui in hoc solo dissentit a Plinio: q̄ picturam illam nō agrigentinis factam fuisse memorat: sed crotoniatis. Pictura autem illa fuit helenæ simulachrum. Hesperiis. Occidentali bus. hesperia dicta est Italia: dicitur & hispania: ut ait Seruius. Porphirio existimat ab Oratio dictam esse he speriam ultimam pro occidua parte. scribit Macrobius ab hespero stella hesperiam nominatam: q̄ occasui su biecta sit. Tu intelligе hesperios pro occidentalibus. His saltem ut tenear. Vt accipe pro utinā. ita Plautus. ut

dii illum perdant: qui primus horas repit. Turpia, ppessus uates. Neleus pater Nestoris filiã habuit noĩe pero formositate conspicuã: quæ a multis in uxorẽ petebatur. pater nemini filiã desponsurꝰ se dixit: nisi ei: qui boues iphicli ex phylaca ad se duxisset. Melampus diuinandi peritus solus id promisit: qꝫ ab iphiclo deprensus in uincula conjectus est: sed post annũ solutus est ut narrat homerus in. xi. odysseæ. eo qꝫ ꝗsita diuinitus reuelasset. Pero ita uolente melãpode tradita est uxor bianti fratri. ab hoc melãpode dictum est hellebonim melãpodion. ut refert Plinius in. xxv. Alii dissentientes ab Homero memorant bianiẽ suadente fratre Melãpode spopondisse Neleo se iphicli boues abactorꝰ: & dum id facẽ conatur fuisse capitũ & in uinculis habitũ: q deinde dimissus boues abduxit: & pero formosissimã duxit uxorem. Cãm ãt ut dimitteret hanc fuisse ferunt. cũ Bias in carcere custodiret fẽsit trabes ipsius domicilii carie teredinibusqꝫ corrosas portẽdere ruinã: idqꝫ Iphiclo ꝓdixit. Iphiclus ob id beneficiũ eum uinculis exemit. Idẽ docuisse ferunt Iphiclum: quo pacto fecundus fieret & filios gigneret. ob hæc meruit Bias educere boues petitas a neleo: q ei filiã despõdit: Propertius homerꝰ sequutus est. Vates. qa diuinãdi arte ꝓstabat: & ita uocatur ab homero. Idẽ peritus medicinæ fuit: sanauitqꝫ ꝓtidas furẽtes ut docet Victruuius. Dictio mendosa est apud Plinĩ. Nam pro ꝓtidas scriptũ est parotidas. Non ignoro parotidas morbũ esse & tumores auriũ unde nomen deriuat. Sed in hoc loco pliniano legẽdum est protidas. Surripuisse. non surripuit: sed surripere uoluit. Ita Virgilius. Quos ego sum totiens iã dedignata maritos. Amithaonia domo. Hoc iõ dictũ est: qa pero nupsit nõ melãpodi: sed biãti fri ut supra memorauimus. Amithaoniã domũ dicit: qa filii fuerũt amithaonis. unde Virgi. amithaoniusqꝫ melãpus. Alia Elegia.

Acrius ut moriar uenerit alter amor:
Ac ueluti primo taurus detractat aratra
Post uenit assueto mollis ad arua iugo:
Sic prio iuuenes trepidãt ĩ amore feroces
Dehĩc domiti post hæc æq & iniq ferũt
Turpia ppessus uates est uincla melãpꝰ:
Cognitus hiphicli surripuisse boues:
Quẽ nõ lucra magis pero formosa coegit
Mox amithaonia nupta futura domo.

Ad Amantem.

Vlta prĩ dñę delicta qraris oportet
Sępe roges aliqd sæpe repulsus eas:
Et sæpe ĩmeritos corrũpas dẽtibꝰ unguesꝫ
Et crepitum dubio suscitet ira pede:
Ne quicquã pfusa meis unguẽta capillis.
Ibat & expenso plãta morata gradu (is
Nõ hĩc herba ualet: nõ hĩc nocturna cithe
Non perimedeæ gramina cocta manꝰ:
Quippe hĩc nec cãs nec aptos cernimꝰ ic-
Vndtamẽ ueniãt tot mala cęca uiaẽ (tꝰ
Nõ eget hĩc medicis nõ lectis molibꝰ eger
Huic nullũ cæli tẽpus & aura nocet:
Ambulat & subito mirantur funus amici
Sic est ĩcautum qcqd habetur amor:
Nã cui nõ ego sum fallaci præmia uati?
Quæ mea nõ decies sõnia uersat anus?

Vlta prius dñæ delicta qraris oportet. In amore plus fellis esse q mellis ostẽdit: & multa æquo aio toleranda: & amoris morbũ esse subitariũ: facilioreqꝫ pueri q puellæ amorẽ esse demonstrat. Et crepitũ dubio. Multa sunt signa irascentiũ sed illa ĩprimis. complosæ sæpius manus. citatus gradus. & pulsata humus pedibus: & totũ concitum corpus. Vide senecã in primo de ira. Ira ergo amantis suscitat sonitũ pedibus ĩcertis. crepitũ pro sonitu accipe. ut Cicero in uerrinis accepit. Inter dolorẽ crepitũqꝫ plagarum audiebat. unde & crepitũ uentris uocitamus. Ne quicq perfusa unguẽta. Frustra ingt capilli mei erant unguento delibuti cũ id mihi nihil prodesset ad amorem: & frustra ibã gradu librato & incessu cũctabũdo: quo sæpe incedunt amatores. Vnguenta primi psæ excogitarũt: & Alexãder magnus expugnatis darii castris inuenit scriniũ unguentorꝰ pciosissimũ. Laudatissimum fuit mendesium: & illud quod regale appellatum est: quo parthorũ reges utebantur. Autor Plinius in. xiii. Non hic nocturna citeis. Supra dictũ est amorem nullo medicamento esse sanabilem. Nec saga fœmina ingt peritaqꝫ magicæ artis aliquid ꝓt polleteqꝫ in amore. & Ouidius. Nil magicas artes posse iuuare putat. Deme uenenciis carminibusqꝫ fidẽ. Citeis dicitur saga. Sunt ãt sagæ fœminæ magicarꝫ artium & carminis peritæ: tanq̃ satis agæ: & multũ agentes ut interꝓtatur Porphirio. In primo cõmẽtario narrauimus quemadmodum citea urbs fuit colchorum. unde medea citeis dicta est. & incantamenta carmina citeina dicuntur. & nunc citeis dicitur fœmina maga atqꝫ uenefica quales Hecate: medea: & circe fuisse feruntur. Non per medeæ. Nil prosunt ingt gramina cocta manibus medeæ. unde ait Ouidius. Quid te pharmaciæ iuuerunt gramina terræ. Cũ cuperes patria colchi manere domo. Quidã codices habẽt perimedeæ. ut sit unica tm dictio: & a pimedea uenefica deriuatum nomen. Ictus. s. cupidineos. Hic æger. s. amator. Cæli tps. scribit herodotus aeris mutationibus ꝓcipue existere in hoĩbus morbos. & autor est celsus ex tẽpestatibus pessimas esse q uariant: quo fit ut aut ũnus plurimos opprimat. Tunc. n. ut inquit Ouidius. Aere nõ certo corpora languor habet. Sensus est poetæ amatorem nõ languere ex cæli hoc est aeris inæqualitate: sed ex morbo amoris subitario. Fallaci ꝓmia uati. Solebant prisci somnia deferre ad coniectores hoc est interꝓtes somniorum qui accepto ꝓmio somnia explanabant. unde ait Cicero in secundo de diuinatione. Defert ad coniectorẽ quidam somniasse se ouum pendere ex fascia lecti sui cubicularis. in deuteronomio scriptum est. Non audies uerba somniatoris. ubi somniator accipitur pro coniectore. ait poeta se somnia uati & diuinatori sua denuncia re: qui accepto ꝓmio falsa & uana subinde dicebat. ut ita amatori gratificaretur. Sõnia uersat anus. i. saga uetula: quæ cum superstitione sõnia interꝓtatur diligenter pensitando. Ita Mar. Exorat noctes dũ mihi saga tuas

Tranquillo tuta. Metaphorice. Nam per cimbam. i. nauiculam tranqllo flumine tuto procurrẽtem intelli
git amorem pueri securiorem esse tranqlliorem q̃ amore puellæ. Præcordia. Mutat inquit puer mentem: &
omnem exuit iracundiam. Nam ut inquit eleganter seneca. Puerorum iræ acres magis q̃ graues sunt. præcor
dia autem ideo dixit: quia iram e pectore moueri philosophi tradunt efferuescente circa cor sanguine. Causa
autem cur hic ponitissimum assignetur iræ locus non alia est: q̃ q̃ in toto corpore calidissimum pectus est ut do
cet seneca in secundo de ira. præcordia uero uocamus membranas: quæ cor pretenduntur. ut ait pli. in. xi. qui
scribit in trigesimo exta in homine appellari præcordia.
græci dicunt phrenas quasi participes prudentiæ sint ut do
cet aristo. in. x. de animalibus.

Hostis si q̃s erit nobis amet ipse puellas
Gaudeat i puero si quis amic9 erit:
Tranquillo tuta descendis flumine ciba:
Quid tibi tã parui littoris unda nocet?
Alter sæpe uno mutat præcordia uerbo
Altera uix ipso sanguine mollis erit.

Alia Elegia.

Ad Cynthiam.

h Oc uer̃ ẽ tota te ferri cynthia roma
Et non ignota uiuere nequitia:
Hęc merui spar̃: dabis mihi pfida pœnas
Et nobis aquilo cynthia uent9 erit:
Inueniam tamẽ e multis fallacib9 unam
Quæ fieri nostro carmine nota uelit:
Nec mihi tã duris insultet moríb9 & te
Vellicet: heu sero flebis amata diu:
Nunc ẽ ira recẽs nunc ẽ discedere temp9
Si dolor abfuerit crede redibit amor:
Non ita carpathiæ uariãt aq̃lonib9 undę
Nec dubio nubes uertitur atra noto:
Quã facile irati uerbo mutãtur amãtes.
Dum licet iniusto subtrahe colla iugo:
Nec tu nõ aliquid sed pria nocte dolebis
Omne i amore malũ (si patiare) leue ẽ:
At tu per dominæ iunonis dulcia iura
Parce tuis annis uita nocere tibi:
Nõ solum taur9 ferit uncis cornib9 hostẽ
Verum etiã instanti lęsa repugnat ouis:
Nec tibi periuro scindã de corpore uestes
Nec mea præclusas fregerit ira fores:
Nec tibi connexos irat9 carpere crines
Nec duris ausim lædere pollicibus:
Rustic9 hæc aliquis tã turpia prælia q̃rat
Cui9 non hederæ circuniere caput:
Scribã igitur q̃d nõ unq̃ tua deleat ætas
Cynthia forma potẽs cithia uerba leuis

h Oc uer̃ ẽ tota te ferri cynthia roma: Inuehi
tur in neqtiam cynthiæ atq; perfidiam: minaturq;
se amorem alio trãslaturum. Te ferri. pro differ
ri & diffamari dictum accipe. Et nobis aglo cynthia uẽtus
erit. Prouerbiale est. Signat. n. sibi oli uẽtos sedos ppitios
q; futuros & serenam tempestatem. In hanc sententiam ait
Ouidi. Et tibi crede mihi tempora ueris erunt. Aquilo uẽ
tus est septẽtrionalis: qui uẽtorum saluberrimus est ut scri
bit Pli. q̃ serenitatem facit ut docet gellius: qui ab homero
cognominatur ethregenetes: quod uno uerbo latino dici
potest sudificus quasi faciens sudum hoc est serenum. In
sultet moribus. Illudat: irrideat. Nam ut ait seruius insul
tare significat irridere inimicos uel iniuriosius aliquid dice
re. Hoc. n. insultare est ut docet nonius: inde scribit trangl
lus dixisse cæsarem se insultaturum capitibus aduersarioꝝ.
Te uẽdicet. i. ulsciscat. Quidã codices habẽt uellicet & ita
legendũ ẽ. uellicare cni significat extremas corpis ptes di
gitis uellere: & infestare pressando unde eruditi uellicare
usurpãt p eo q̃d est mordere: lacerare: criminari. A. Gel
lius i quarto. Plura in salustio inscite aut maligne uellicãt.
Oratius in sermonibus. Vellicet absentẽ demetrius. Sen
sus est inueniã ex multis puellis unã: quæ nõ sit insolens ac
supba ut es tu o cynthia: & quæ te tuosq; mores fastosos re
prehẽdat & culpet. Non ita carpathiæ. Animos amãtiũ
incertiores eẽ docet fluctibus marinis: q̃ est plautina sinia.
Ita enĩ iciste llaria loquit iuuenis amator. Maritimis mo
ribus mecũ expitur amor. Ita meũ frãgit amãtem animũ
mihi oia igenia sunt. Quod iubet non iubetiã id cõtinuo.
carpathiũ mare dr̃ a carpatho insula. ut ait seruius: de quo
lucilius. Rhodos carpathiũ i pelagus se iclinat aptũ. Nec
tu nõ aliqd. ad seipm cõuersus ait le qdẽ prio dissiduo doli
tuꝝ. Iunõis iura. Iunonẽ i primis mulieres uenerabãt: &
nubẽtes eã uariis cognomibus nũcupãtes iuocabãt nã iter
duca: domiduca: cixia & unxia uocitabat ut. i. eaꝝ itinera
ptegeret: ut i optatas domos duceret: ut i postibus mariti
ungẽdis & cingulo ponẽdo fausti omẽ pberet. Non solũ
taurus. Ostẽdit nõ solũ robusta a ialia: q̃lis ẽ taurus. sed ẽt
ifirma qualis ẽ ouis repugnare ledẽtib9 aduersariis. Scitũ
ẽ illd agesilai dictũ: q cũ murẽa puerũ captũ uidisset mo
mordisse manũ detinẽtis: fugisseq;. Cõuersus ad amicos.
quando ingttam pusillus musculus sic eos excipit a qbus
iniuriã patit: qd iuris faciũdũ sit cõsiderare. Fregerit ira fo
res. hoc ab amatoribus iratis fieri solet ut fores amicæ ex
cludẽtis pfrigant. ide ẽ illd Terẽtianũ i adelphis. Fores ef
fregit: restituentẽ: discidit uestẽ resarciet. Cuius nõ hede
ræ. i. talia fiãt a rusticis & i doctis: q coronã poeticã nõ me
ruerũt. poetis q natura mites sũt minie cõueniunt: q coro
na hederacea coronãt. poetæ. n. ut scribit Pli. cõrois hederæ utũt & illius potissimũ hederæ cuius semẽ croca
tũ ẽ: folia mius nigra: quã qdã bacchicã appellãt: q maxios hẽt corymbos. Ita. n. uocãt racemi hederæ fructũ
ferentes. Virg. Atq; hãc sine tpa circũ. Interuictrices hederã tibi serpe lauros. q̃d a Quituliano repetitũ ẽ eleganter i. x. Hic tibi pallori. Versum illũ itellige: quẽ pposuit uidelicet. Cynthia forma potẽs. cynthia uerba
leuis: quo imprimis lapidatã esse uult cynthiæ nequitiam.

Alia Elegia.

n On ita complebant ephyreæ laidos ædes. Impudicam impudicitiam cynthiæ taxat dolenter & acerbe. cum dicit illius domum ab amatoribus non minus fuisse frequentatã: q̃ laidos: & thaidos: & phyrnes meretricum domicilia scorratoribus frequentarentur. Ephyreæ laidos ædes. Lais famosissima meretrix ex sicilia i peloponessũ adhuc puella deducta fuit ut scribit plutarchus in Nicia: dicta est a scriptoribus corinthia. quia corinthi habitauit. hæc est illa lais ad quam propter elegantiam uenustatemq; formæ conuentus diuorum hominum ex omni græcia celebres erant: neque admittebatur nisi qui dabat quod poposcerat. poscebat autẽ ut docet gellius nimiam quantitatem & cum olim a demosthene poposcisset decem milia drachmarum: auditũ ẽ illud egregium dicterium. pœnitere tãti nõ emo. de hac Oui. Mulus lais amata uiris. Ephyreã uocat poeta: quoniam corinthus alio noie ephyre dicta est. Autores plinius & gellius. Menãdreæ thaidos. Menãder i scribenda comœdia absolutissimus fuit apud græcos & unus omnium optime affectus exstitit: ut scribit fabius. Hic celebrauit thaida scortum nobilissimũ. unde thais menandrea meruit appellari: & apud Martialẽ. Tale lẽma ẽ menandri thais. Hæc primũ iuuenũ lasciuos lusit amores Iuuentus attica istius domũ frequentabat. Inde dictũ est a Martiale. Thaida nocte uolo. Populus erictonius. ideſt athenienſis ab erichthonio rege Vulcani & mineruæ filio: q̃ ab homero erichtheus uocat. Scribit plato i critia erichthoniũ nomẽ eẽ priscoꝝ atticorũ. Quadrigas primus teſte plinio iunxit erichthonius. Idem ludos instituit in attica ut ait augustinus in .xviii. de ciui. dei. Similiter a manilio athenienses erichthenii dicuntur illo uersu. Qualis erichthonios pestis populata colonos. Menander cẽtũ & octo fabulas scripsisse ferẽ ut tradit gellius. & i certaminibus comœdiarũ ambitu gratiaq; & factionibus sæpe uincebat a philemone emulo ut docet Apuleius in floridis. Hic exiit illud epigrammatici poetæ. Rara coronato plausere theatra menandro. Scribit Eusebius Chronographus menandrũ supasse dũ primã fabulã cognomento orgen tradidisset. Cõponere thebas phyrne. Phyrne. thelpiẽsis fuit q̃ ciuitas est boetiæ ut ait Strabo. elegantia formæ laudatissima. In iudicio oli uocata nõ tam oõne hyperidis absoluta fuit: q̃ pulchritudine corpis: qd pulcherrimum denudauit: & ita forma psuasit iudicibus ut absolueret ſicut docet quintilianus. Hæc incensa cupiditate habẽdi signi quod pulcherrimũ putaret praxiteles usa est hac calliditate. subornauit quẽdã: q praxiteli secũ colloquẽti nunciaret eius domũ conflagrare: quo audito praxiteles. modo igt cupidis statua supsit: leuis est iactura: & ita phyrne hoc commẽto cognouit cupidinẽ pulcherrimum esse: quẽ ipsa deide thespiensibus dedit. ut scribit pausanias. Refert Strabo in nono aglycerio meretrice nõ a phyrne illũ praxitelis cupidinẽ fuisse cõsecratũ. ppter quẽ thespiæ uisebantur. ut cicero i sexta uerrina & Pli. in trigesimo sexto tradiderunt Erat ãt id signũ cupidis marmoreũ. potuit ergo phyrne cõponere thebas deletas sua. s. formositate: cuius fruc de cã thebas oẽs cõfluebãt: q̃s deletas appellat poeta: quoniã a philippo thebani male mulctati fuerũt: & mox ab alexãdro thebæ dirutæ & captiui sub corona uenditi. Autores Iustinus & plutarchus. Potes hoc referre ad diuitias phyrnes: q̃s q̃stu meretricio cõpauerat qbus thebas potuisset i pristinã opulẽtiã reuocaſ. Oscula nec desũt. Scribit cato iõ ppiquos fœmis osculum dare ut scirẽt an temetũ olerẽt: hoc tũ nomen uino erat. unde & temulẽtia appellata. idẽ referunt Pli. i. xiiii. & Gellius i nono. Ad plia uctũ. Nã ut igt Ora. fuit ãte helenã cunnus teterrima belli causa. Eadẽ demẽtia iussit. i. idẽ furor amoris iussit cẽtauros torquere pocula cõuiualia i pirithoũ: qd factũ ẽ dũ amore & mero stimulantib⁹ hippodamẽ rape conarẽt. unde dixit Vir. Et magno hvleũ lapithus craterẽ minãtẽ. & de cẽtaurea pugna loq̃ns flaccus ait i prio. Crateres mẽsaq; uolãt atq; deoꝝ. Pocula q; Nutritus duro. Romulus & remus ita noiati fuerẽt ab eo q; lupa ifantib⁹ pbuerit mãmam: q̃ antiquo uocabulo ruma dicebaſ. ut docet plutarchus i romulo. ide iuenies dici agnos & hedos subrunos a uetustissimis scriptoribus q̃s sunt mãma hoc ẽ sub ruma Tua rape itactas docuisti. Nemo ẽ q nesciat Romulũ petisse a finitimis conubia. qb⁹ denegatis ipe ludos simulauit ad quos spectandos cũ oĩum circa uicinoꝝ utriusq; sexus multitudo cõfluxisset: & i primis sabinoꝝ sabiarumq; magnus nũerus aduẽtasset. dato a romulo signo iuuẽtus romana discurrit ad mulieres rapiẽdas. Quidã tradũt triginta tm̃mõ raptas fuisse a qb⁹ & rõanæ curiæ nomen acceperunt. alii supra qngẽtas. Alii supra sexcẽtas raptas fuisse memoriæ pdiderũt. Fœlix admeti cõiunx. Alceste

Crede mihi q̃is ocẽnas murmura famę
Hic tibi pallori cynthia uersus erit.

Ad eandem.

n On ita ꝓplebãt ephireę laidos ędes
Ad cuius iacuit grecia tota fores.

Turba menandreæ fuerat nec thaidos oli
Tanta in qua populus lusit erictonio.
Nec quæ deletas potuit cõponere thebas
Phyrne tam multis facta beata uiris.
Quin etiã falsos fingis tibi sępe ꝓpiquos
Oscula nec desunt qui tibi iure ferant:
Me iuuenũ facies pictæ: me numia lędũt
Me tener in cunis: & sine uoce puer:
Me lędet si multa tibi dabit oscula mater
Me soror & cum q̃ dormis amica simul
Oia me lædẽt: timid⁹ sum: ignoscetiori
Et miser in tunica suspicor esse uirum:
His oli ut fama ẽ uitiis ad prælia uẽtũ est
His troiana uides funera pricipiis.
Aspera cẽtauros eadẽ demẽtia iussit
Frãgere i aduersum pocula pirithoum:
Cur exẽpla petã graium? tu crimis autor
Nutritus duro romule lacte lupæ:
Tu rape itactas docuisti ipune sabinas
Per te nũc romæ quidlibet audet amor.
Fœlix admeti coniunx: & lectus ulyssis:

intellígitur: quæ maritũ Admetũ tanto amore dilexit: ut p eo perire nõ recusaueri: qđ facere parẽtes Admeti noluerunt: qđ facinus tã ꝑclarũ a diis iudicatũ est: ut ei reuiuiscendi munus cõcesserint autor Plato i Symposio Meminit & Valerius in. iiii. inde a Iuuenale dictũ est. Spectãt subeuntem fata mariti alcesten. de hac ita scribit Hieronymus. Alcesten fabulæ ferunt p Admeto spõte defunctã. Et lætus Vlyssis. Propter penelopẽ ꝑconio castitatis illustrẽ. Tẽpla pudicitiæ. Frustra ingt romæ facimus tẽpla deæ pudicitiæ: si cuilibet nuptæ facere licet qcqd libet. Romæ tẽplũ erat pudicitiæ patriciſt a cuius sacris plebeiæ arcebãtur: & cũ oli Virginia auli prĩtii filia uero plebeio nupta id tẽplũ igressa eẽt & p altercationẽ excluderẽ a prĩtiis tãq plebeia: exarsit i idignationem muliebrẽ: & i uico ubi hitabat sacellum fecit ibiq arã posuit: & cõuocatis plebeis matronis cõquesta iniuriã patritiarũ. hanc ego arã ingt pudicitiæ plebeiæ dedico: & pudicitia plebeia a plebeis spectatæ pudicitiæ matronis colí cepta est. Postremo hæc religio uulgata a pollutis fœminis uenit i obliuionem. autor liuius i. x. Si cuius nuptæ. Cuiuis legendum est & accipiẽ p cuicũq: & cuilibet siue plebeiæ siue patritiæ. Quæ manus obscenas. Impudicitiæ originem assignat picturis obscenis qs spectãtes corrumpũtur. hinc est illud Terentii i eunucho suspectans tabulã quãdã pictã ubi ierat pictura quẽadmodum. ſ. iuppiter danaem corrupat. & concludens ait. ego hominũ hæc nõ facerẽ. ego uero id ita feci libẽs. Quod exẽplũ repetitũ ẽ a diuo augustino i scdo de ciuitate dei. & tiberius teste tranqllo cubicula adornabat tabellis laciuissimarum picturarũ: ut aspectu deficiẽtes libidines excitaret. Cum paries nullo crimine. oli ingt non fuerũt figuræ obscenæ i domibus prisco rũ & nullus paries habebat imagies lasciuas depictas. M. Cato censorius uillas suas inexcultas & rudes: ne tectorio quidem exornatas fuisse dicit. Antiq nõ exolebãt parietes domesticos picturis. unde ait Plinius in. xxxv. Nulla i appellis tectoriis pictura erat. nondum libebat pariete totos pingere. Arellius pictor scorta pingebat. crimen appellat Proper. picturã obscenã in pariete: q cã solet eẽ ipudicitiæ muliebris. Velauit aranea phanum. Dicit merito araneas telis suis tegere tẽpla deorum. ne. ſ. uisanẽ picturæ lasciuæ qbus etiã templa exornabanẽ. in hãc sniam ait diuus Hieronymus. Fuligine & araneaꝝ telis oĩa romæ templa cooperta sũt. fana dicũtur tẽpla a diis faunis: q solẽt diuinare ut autumat Martianus capella. existimat festus a fando nominari: qa dũ pontifex maximus tẽpla dedicat qdã uerba religiosa fatur. scribit pbus faunũ primum ædificia numinibus lucosq sacrasse a quo fana dcã sint. Quos custodes Propter illud satvricum. sed qs custodiet ipsos custodes. Cauta est & ab illis incipit uxor. & illud Hieronymi. Pudica seruari nõ debet: ipudica nõ põt. Mala herba. Qualis ẽ herba urceolaris uocata: quã aliter partheniũ nũcupant & perdicium: nascens in tegulis parietinisq: qualis & hedera que suo complexu cuncta necat: & antiqtus teste plutarcho e tẽplis amouebatur. scribit sextus aurelius q constantinus solitus erat appellare Traianũ herbã parietariã ob titulos multis ædibus inscriptos. merito igt poeta imagines deoꝝ desolatas occupari integriq ab herba parietaria cũ ex pictura deorũ obscena sint claustra pudicitiæ romanæ ꝑfracta. & pudor expulsus. Limina. Limis trãsuersum significat ut ait donatus. unde est illud Solini de Leonib: nũq limo uidẽt: qđ accipitur p oculis limis & trãsuersis. ide limẽ dicitur: qđ trãsuersum est ingredientibus & exeuntibus.

Et quæcunq uiri fœmina limen amat:
Tẽpla pudicitię qd op9 statuisse puellis?
Si cuius nuptæ quid libet esse licet?
Quę man9 obscenas dꝑixit pria tabellas
Et posuit casta turpia uisa domo:
Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos
Nequitiæq; suæ noluit esse rudes.
Ah gemat i terris ista qui protulit arte
Iurgia sub tacita condita lætitia.
Nõ istis olim uariabant tecta figuris
Cum paries nullo crimine pictus erat:
Sed nõ imerito uelauit aranea phanum:
Et mala desertos occupat herba deos:
Quos igitur tibi custodes: q limia ponã
Quæ nunq supra pes inimic9 eat.
Nã nihil inuitæ tristis custodia ꝓdest
Quam peccare pudet cynthia tuta ẽ:
Vxor me nunq: nunq me ducet amica
Semp amica mihi: semp & uxor eris.

Ad Cynthiam.

g Auisa ẽ certe sublatã cynthia legẽ
Qua quõdã edicta stem9 uterq; diu
Ni nos diuideret q̃uis diducere amãtis
Non queat inuitos iuppiter ipse duos:
At magn9 cęsar: sed magn9 cæsar i armis
Deuictæ gentes nil i amore ualent:
Nã citi9 paterer caput hoc discedeꝛ collo
Quã possem nuptæ ꝓdere i ore faces:

Auisa est certe sublatã cynthia legẽ. Cæsar augustus leges partim retractauit: partim ex integro sanxit
g ut legem Iuliam de adulteriis. unde ait iurisconsultus. lex iulia ab augusto Cæsare lata est: & legem de maritandis ordinibus: quam cum ferret p tumultu recusantium perferre nõ potuit. autor Tranqllus. De hac nũc loquitur Proper. qua lege edicta se & cynthiam diu mœstos fuisse significat: quæ cum sublata fuisse cynthiam gauisam esse demõstrat. Stemus uterq; diu Signat se cum cynthia complexum diu stetisse: ubi promulgata fuit lex maritandis ordinibus ab Augusto: quã tamẽ nõ pertulit: qui ẽi sanxit legẽ de pudicitia. uerũ Cæsar iquit sua lege nos diuisit: q̃uis tamẽ nec iuppiter possit diuidere amãtes mutuo amore copulatos. In quodam codice legi fiemus: ut sit sensus. Proptium diu ploraſſe cũ cynthia ob legis edictum. Diducere. idest diuidere & separe. Iuppiter ipse. Vel re uera iuppiter: uel Augustus intellígitur: qui præsens diuus habebat ut

inquit Oratius. Nuptæ perdere amore faces. Prius mori paterer: q̃ perdere amorem amicæ amore uxoris. Faces appellat il᷑ d amoris incẽdiũ: quo flagramus i amicæ: cũ in uxore nihil sit simile. unde dixit Verus impator. uxor nomẽ ẽ dignitatis nõ uoluptatis. Aliter lectio ẽ nuptæ pdere in ore sasces. & erit sensus. Malo mori q̃ ducere uxorẽ. in nuptiis enĩ qnq; faces adhibebant ex spina alba: quoniã ide fecerũt pastores quãdo rapuerũt sabinas: q̃ pserebant a pueris patrimis & mrimis. ut festus: Plinius: & plutarchus tradiderũt: & nos alibi dicemus uberius. ille ergo q ducit uxorẽ pdit sasces i ore hoc ẽ ãte faciẽ nouæ nuptæ. qũ. s. accensæ flagrãt. Quidã iudices habẽt more. idem tamẽ est sensus. Maritus: ducta uxore put lex iubebat de maritãdis ordinib᷒ lata. & apd romanos lege censoria notabant᷑ celibes. & plato scribit in legib᷒. eos q uxores ducere nolint eẽ mulctãdos. Tibia funesta tristior. Sensus ẽ. exclusus ppter ductã uxorẽ a limine tuo cynthia cantarem ante fores noctu carmen funebre q̃le. s. cantari solet defunctis tuba funesta. Scribit Gellius Siticines appellatos esse tubicines q apud sitos canere soliti essent hoc ẽ uita functos & sepultos. ide dixit Persius Hinc tuba candelæ. iubet religio autore lactantio ut maioribus mortuis tuba: minorib᷒ tibia canat᷑. hanc tubã poeta funestã appellat quoniã funeribus adhibebat᷑. funus uero significat pprie põpã exequiar᷒: dictũ a funalib᷒: quoniam noctu efferebant᷑ cadauera. Autor Donatus.

Aut ego transirẽ tua limia clausa marit᷒
Respiciens udis perdita luminibus:
Ah mea tũ qualis caneret tibi cynthia fo-
Tibia funesta tristior illa tuba. (nos

Ad Amicam.

Nde mihi patris natos præbere
u triumphis?
Nullus de nostro sanguine miles erit.

Alia Elegia.

Nnde mihi patriis natos ꝑbere triumphis. Ex eo
u dẽ ducta ẽ argumento ex quo & superior adeo ut nõ diſiũcta: sed cõnexa eẽ uideat᷑. i pricipio usus ẽ aposiopesi hoc ẽ reticẽtia: quæ familiaris est indignantibus. suppressit enim per indignationem uerbum. decet ul᷑ opus est: uel aliqd᷑ simile: q̃si dicat nolo ex coniugio natos ꝑbere patriæ militares & bellicosos cũ ipse castrensem oderim disciplinã sine cõtubernio puellar᷒. Comitarẽ. Prisci comito dicebant & comitor. Ouidi. Pirithoum theseus stygias comitauit ad undas. Castoris equus. Cyllarũ intelligit. Castor. n. & pollux a Iunone muneris noie acceperunt equos duos Xanthũ: & Cyllar᷒: quos teste ꝓbo neptunus donauerat Iunoni. Cyllarus clarissimus est monumentis poetar᷒. de quo ait flaccus. Passus amiclea pinguescere cyllaron herba. sensus ẽ poetæ cyllarũ nõ futur᷒ ꝑ desiderio suo satis magnũ neq; satis uelocẽ ad castra petenda: si in castris puellæ quoq; militarent. Hinc. idest ex amore mihi nomẽ partũ ẽ: & gloria ppagata usq; ad penitissimas natiões: qs p Borysthenidas itelligi uoluit. est autẽ Borysthenes fluuius scythiæ scdm istrum omnium maximus: cuius aquæ ad potãdum sũt suauissimæ: ut autor est Herodotus in melpomene. scribit Solinus i polhistore pisces egregii saporis gigni i borysthene: qb᷒ ossa nulla sũt: nec aliud q̃ cartilagines tenerrimæ. ide borysthenidas appellat poeta populos scyticos & accolas ipsius borysthenis q dicuntur hyberni propter q̃ sũt sub septẽtrionibus: & hyberno frigore ꝑmunt᷑. Hic amor. Facio inqt pluris hunc cynthiæ amorẽ q̃ liberos ex cõiugio susceptos: qui dicũtur sanguis patrius.

Ah mea tũ qualis caneret tibi cynthia so-
Tibia funesta tristior illa tuba.

Ad Amicum.

Ripitur nobis iam pridem cara
e puella
Et tu me lachrymas fundere amice uetas?
Nulle sũt inimictiæ nisi amoris acerbæ:
Ipsum me iugula lenior hostis ero:
Possũ ego i alteri᷒ positã spectare lacerto
Nec mea dicetur quę mõ dicta mea est?
Oia uertuntur. certe uertuntur amores
Vinceris aut uincis: hæc i amore rota ẽ:
Magni sæpe duces magni cecidere tyrãni
Et thebæ steterant altaq; troia fuit.
Munera quãta dedi uel q̃lia carmina feci

Alia Elegia.

Ripit᷑ nobis iã pridẽ cara puella. Plena doloris elegia: qua amãtis insanus furor exprimitur: conque
e rentis: lamentãtisq; sibi ereptã esse a riuale cynthiam. hoc dolet i solabiliter: hoc ingemiscit ardenter: hoc deplorat ipatienter: & mortẽ sibi & cynthiæ minitat᷑. Oia uertunt᷑. Iuxta illud Terentianũ oium rer᷒ uicissitudo ẽ. Hæc in amore rota est. De amoris rota ita loq̃t Plautinus amator in cistellaria. Iactor: crucior: agitor: stimulor: uersor in amoris rota miser. Quẽadmodum rota siue pila fortunæ ascribitur: ita amori quoq; assignatur: quæ cum assiduo rotatu circumagatur necessum est eos: qui i summo fastigio fuerit aliquãdo in imum precipitari: & hoc probat exemplis regum: quos fortuna deduxit in preceps: & pessundedit. Talis fuit apud lydos crẽsus: apud romanos põpeius: apd numidas iugurta: & id genus sexcenta exẽpla ab historicis memorãt᷑. sicuti & nos pscripsimus i illo elegiaco carmie d᷑ fortuna qd᷑ sub tuo noie editum passim legit᷑. Et thebæ steterãt. Ita Oui. Oediponiæ qd sũt nisi noia thebæ: ãtiq laudarũt thebas boetias quas heptapylos uocat apuleius abeo q̃ septẽ portas hẽbant: q̃rũ noia refert Lactãtius. Hæ thebæ claritate athenis nõ cedebant ut ait Pli. claræ duob᷒ diis alũnis Hercule & libo pre. iclytæ duob᷒ ducib᷒ epaminũda: & pelopida fuerũt: & thebæ

ægyptiæ memorabiles: qs centū portis extructas celebrat homerus. His uersibus. has cētū claudūt portæ: tum quæq; ducētis Porta uiris seruat eqs uectanē & altis Currib⁹. hoc oppidū dixit Pli. totū fuisse pensille. solitis regibus educere exercitus armatos nullo oppidanorū sentiente. fuit & thebæ troiade pria Andromaches: ex q̄ capta fuit chrysеis ut docet Strabo i. xiii. Præterea thebas lucanas iterisse: autor est Cato. Thebas accipe i hoc loco boetias potius q̄ ægyptias ut poete colebratiores. Nimiū temerarius. Extrisecus subitelligēdū est uerbū fui. Nā ē erat & fuit plerūq; absūt cū elegātia absq; detrimēto sniæ: ut tradit gellius. Anusq; i nostrū. Cū ignatione pnūciandum. Insultetq; rogis. Supra diximus

Illa tamen nunq̄ ferrea dixit: amo:
Ergo iam multos nimiū temerarię ānos
Improba qui tuleri teq; tuāq; domum:
Et quando ire tibi liber sum uisus an usq;
In nostrū iacies uerba supba caput?
Sic igitur pria moriere ætate properti
Sed morere: interitu gaudeat illa tuo:
Exagitet nros manes: sectetur & umbras
Insultetq; rogis: calcet & ossa mea:
Quid nō ātigones tumulo boetię hæmō
Corruit ipse suo sauti⁹ ense latus?
Et sua cū miseræ pmiscuit ossa puellæ
Qua sine thebanā noluit ire domum:
Sed nō efficies: mecum moriaris oportet
Hoceodem ferro stillet uterq; cruor:
Quāuis ista mihi mors ē ihonesta futura
Mors inhonesta quidē tu moriere tamē
Ille etiā abrepta desert⁹ cōiuge achilles
Cessare i tectis pertulit arma sua:
Viderat ille fuga tractos i littore achiuos
Feruere & hectorea dorica castra face:
Viderat iformē multa patroclon harena
Porrectū. & sparsas cæde iacere comas:
Omnia formosā ppter bryseida passus
Tant⁹ in erepto sæuit amore dolor.
At postq̄ sera captiua est reddita pœna
Fortē illū hæmoniis hectora traxit eqs:

isultare significat irridere: & iniuriosius aliqd dicerem. hoc isultet accipe i eo significato: quo accipitur illud uirgiliānū Egtem docuere sub armis Insultare solo. quod ut exponit nonius significat isilire. Rogis. antiqssimum sepulturæ genus fuit corpus terræ reddere ut ait Cicero i scdo de legibus. istitutum deide ē cremare postq̄ longinqs bellis obrutos erui cognouerunt. i gēte cornelia primus sylla dictator crematus fuit igni. siti dicūtur hi q cōditi sunt humatus humo cōtectus sepultus quoquo modo conditus. ut docet Pli. i. vii. Rogus pprie significat cōgerię lignorū hoc ē pyram: cum cepit ardere: ut tradit Seruius. lex duodeci tabularū ait. In urbe ne sepelito: neue urito: ne plus facito rogū ne polito uerito p quæ uerba pcipiebāt rogum nō eē sumptuosum factitādum: neq; de lignis politis: q̄ haud dubie pciosiora sūt. Quid nō antigones tumulo. Seipsum exēplo antigones & hemōis hortat ad cynthiā secum iugulandā ut ambo corruāt sicut hemō & antigona simul occubuerunt. Antigone filia oedipodæ & iocastæ: soror theoclis & polynicis celebrata est monumentis Statii & senecæ apd latios: & sophoclis & euripidis apud græcos. hæc dum polynicē fratrē defunctum furti noctu sepelire molit adiuāte Argia uxore ipsius polynicis fuit deprensa a custodibus creōtis q edicto uetuerat cadauera græcoꝝ sepeliri & pœnā mortē addiderat q̄uaricatori. unde ait ipse apud Statiū Aut nece facta luet. Iussu itaq; creontis iugulat antigone. Hæmon thebanus iuuenis: qui eam ipatiēter amabat: sibi mortem cōsciuit ad tumulum Antigones: pssso pectore gladio: nec supstes esse uoluit puellæ i cuius pectore ut inquit Plato uiuit animus amatoris: nec sine Antigona uoluit domum repedare. Mors est ihonesta futura. Cur ingt Aristo. i problema mulierē iterfecisse iniqus est q̄ uirum. Quāq̄ naturæ rōne mas femina pstantior est: an ga mulier ibecillior est minusq; iō facere iniuriam pōt: itē eniti ad uersus qd ifirmius ē nihil uirile: imo stolidum atq; ingssimū ē merito Proper. morē mulieris iugulatæ ihonestam sibi futurā nō ificiat: sed cū moriētibus commori dulce sit: eā affirmat secū moriturā. q turpe sit fœminam occidere: testis ē æneas maronianus: q ita logtur Apud Virgilium. Nullū memorabile nomen Fœmiea i pena est: nec habet uictoria laudē. Abrepta desertus ⁹iuge. Achilles amauit formosā bryseida: quā cū Agamēnōi dare cōpulsus eēt: idigna būdus noluit āplius cōtra troianos inire certamē: & tantisp abstinuit plio ppter ereptā puellā donec pīoclus ab hectore iterficeret. Tūc achilles ut amicissimi obitū ulciscereť: recōciliatus ē Agamēnoni: q bryseida tactā cū regiis muneribus remisit achilli: i pugnā festinanti aduersus hostes: nec prius qteuro q̄ Hectorem iteremisset: a quo patroclus fuerat occisus. hæc tradūtur pluribus uersibus ab homero: apd quē cū uoles legere poteris & iprimis i. xix. iliados. exēplo itaq; achillis ostēdit Proper. quātus sit dolor & idignatio amoris ereptі: dicitq; achillē nō prius i certamē pdire uoluisse: q̄ sibi sit brysеis hippodamia reddita ab agamēnone: cū tamē mors pīocli fuerit potissima cā ut pugnā cōtra troianos capesseret. Feruere & hectorea. Hector uiribus excellens: & fauore numis fretus iuasit græcos: qb⁹ fugatis ad castra & naues accessit: quas facibus icēdisset nisi iuno Agamēnoni cōsiliū dedisset piculi ppulsandi ut scribit Homerus i octauo Illiados: & Virg. dixit i. ii. Et danaū phrygios iaculatus pupib⁹ ignes. feruere media correpta ꝓlatū ē more priscoꝝ: q feruo seruis dicebāt: ut docet Quitiliāus. un ait Iucilius. feruet. n. & feruit. & Vir. Feruere leucatē. Dorica castra. i. græcoꝝ a doro Neptuni filio ut ait Seruius. ita Vir. Iuuat ire & dorica castra. scribit Strabo Doꝝ Hellenes silū doriēses iuxta parnassū ⁹stituisse: & a suo noīe appellitasse: q & i cretā duce doro uēisse dicūtur a diodoro i. vi. bibliothecæ Hectora traxit eqs. Hectora tractū fuisse ab achille notissimū ē uersu uirgiliāo. Ter circū iliacos raptauerat hectora muros. scribit Homer⁹ i. xxij. Iliados Hectoris cadauer ab Achille alligatū fuisse currui utriusq; pedis neruis pso

ratis a calcaneo usq; ad talū & īmisso lorobubulo: caput i terrā pedebat: & eqs pcurrēribus flaua cæsaries p pul uerem trahebaē. equos hemonios itelligit xanthū & baliū. q currū Achillis ducebant: genitos ex podagre eq; pniciſſima. oli iuno xantū uocalē reddidit ut ait hōerus. ppter hos dictū a Virg. Et magni currus achillis.

Alia Elegia.

i Ste qd ē ego sæpe fui: sed fors & i hora. Id dē ferme argumēcūū: qd supioris elegiæ. Dolet. n. a cynthia riua lē sibi eē ppositū: & exēplis pudicaq; grauit ifectaē ipudicitiā cynthiæ: q; nec una qdē nocte sine amatore potuit sola dormire. iste ad repnsionē sumit pſonæ: & cū tedio dixit & cōtēptu. nā i pnoib⁹ maximū ē pōduſ. Terē. Id isti uitupant factū. Electo. nec ingt cōtēta erit cynthia hoc altero amatore: sed illū cito eiiciet: & nouū quæret: ex quo ipudicā impudicitiā: & leuitatem cynthiæ uehemēter incesſit. Nocturno soluēs texta. Penelope Vlyſſis coniunx marito p ānos. xx. pcul a patria errabūdo pcis eius cōiugiū quotidie efflagitantibus dixit se nupturā cū telam: quā parauerat pfeciſſet: cū pci. i. petitores cōiugii spe pleni pstolarent: ut tela absolueret: illa noctu diſſoluebat: qc quid interdiu texebat: & ita p triēniū procos eluſit. hic dolus detectus est p ācillam. unde penelope quarto demum anno telā pfecit. autor Homerus i ſedo odyſſæ. hinc dicit Papinius in siluis. Nō interfectas cōmēta retexere telas & silius in. ii. Fallacis totiēs reuoluto stamine tela. Deceptus.

Inferior multo cū sim uel marte uel armis
Mirū si de me iure triumphat amor.

Ad Amicam de Riuali.

Ste qd est: ego sæpe fui: sed fors
i & in hora
Hoc ipso electo carior alter erit
Penelope poterat bis denos salua p ānos
Viuere: tā multis fœmina digna pcis:
Coniugiū falsa poterat differre minerua
Nocturno soluens texta diurna dolo:
Viſura & q̄is nunq; speraret ulyſſem
Illū expectando facta remansit anus:
Nec nō exanimē āplectēs briseis achillē
Candida ueſana uerberat ora manu:
Et dominū lauit mœrēs captiua cruentū
Appositum fluuiis in simoenta uadis:
Fœdauitq; comas & tāti corp⁹ achillis
Maximaq; i parua ſuſtulit oſſa manu:
Cū tibi nec pele⁹ aderat nec cerula mater
Scyria nec uiduo deidamia uiro:
Tūc igitur ueris gaudebat gręcia natis:
Tunc etiā fœlix iter & arma pudor:
At tu non una potuiſti nocte uacare
Impia nō unum sola manere diem:
Quin etiā multo duxiſti pocula luxu:
Forsitan & de me uerba fuere mala:
Hic etiā petitur qui te pri⁹ ipſe reliquit
Dii faciant iſto capta fruare uiro:
Hæc mihi uota tuā pp ſuſcepta ſalutem:
Cū capite hoc ſtigiæ tā peterētur aquæ:
Et lectum flentes circunſtarem⁹ amici
Hic ubi tū proh dii pfida quis ue fuit?
Quid ſi lōgiquos retinerer miles ad idos
Aut mea ſi ſtaret nauis in oceano:
Sed uob facile ē uerba & oponē fraudes
Hoc unum didicit fœmina ſemp op⁹:
Non ſic icerto mutantus flamine ſyrtes
Nec folia hyberno tā tremefacta noto
Quā cito fœminea nō conſtat fœd⁹ i ira
Siue ea cauſa grauis ſiue ea cauſa leuis:

Remāſit anus. Ita Ouidius. Protinus ut redeas facta. uidebor anus. Nec nō exanimem. Supra narrauimus quēadmodū achilles ardēter amauit brſeida: quā illiba tā intactāq; reſtituit agamēnō. Achilles poſt obitū hectoris fuit a paride in templo occiſus latēte poſt ſimulachrum Apollinis. unde fictum est q̄ appollo tela Paridis direxit i achillē. qd tangit Virgilius illo uerſu: Dardana q paridis direxti tela manuſq; Corpus i eacidæ. & docet Oui. i. xii. Brſeis uero nō obſita priſtini amoris lachrymoſe & miſerāter pſequuta ē defunctū achillē. & q caſtiſſimus ardor ſunus amat: ut ingt Statius: hoc brſeidis officium pietiſſimū laudat Propertius: ut tāto acerbius uituperet cynthiæ pfidiā. Fluuius uadis. Pro fluctibus adiectiuū ē. Cū tibi nec peleus. Sermo apoſtrophus ē: hoc ē cōuerſus ad achillem: cui defuncto nō affuit pater peleus nec mr thetis: quā cerulā uocat: ut oſtēdat eā eſſe deā marinā. ita Statius. Genuit quē cerula mr. cærulus enim color uiridis ē: alio noīe dictus glaucus. ut docet gellius. Talis est color æquoreæ undæ. hic cerula dicuntur maria. Virg. Et cerula uerunt. Scyria deidamia. Scyros iſula ē una ex cycladib⁹ alio nomīe siphnus nūcupata: i q̄ regnauit lycomedes pr deidamiæ: quā achilles ueſtitu fœmineo diſſimulatus compreſſit: & mox eā duxit uxorē: quā relict penes patrē lycomedē pfecturus ad troianā expeditionē. lōga ē narratio apd Papinii i achille ſcyria nūc dr a poeta: qa fuit Deidamia: ex iſula ſcyro. Papini. Palladi littore celebrabat ſcyros honorū forte diē. & ab Ouidio Deidamia dr puella ſcyrias illo uerſu. Scyrias hemōio uicta puella uiro. Græciantis. Pro filiabus dictū accipe. ita Stati⁹. Clariſq; para cōnubia natis. p natab⁹. Hæc mihi uota. Quaſi dicat ſe uota ſuſcepiſſe p ſalute cynthiæ: ut ipſe deide amaret: nō aūt riualis. Tibullus. Oia pſolui fruit nūc alter amor. Capite hoc. ſ. tuo o cynthia. dicticos est. Proh dii. Indignantis exclamatio. Hic. quē. ſ. tu foues: q te relict: qui te nō amat: q cōtēptibilis ē. pnoia eni teſte donato hēnt ui maximam

Nō sic icerto. Mutabiles fœminarū aios anteponit mobilitati syrtiū uētis agitatarū: & leuitati foliorum. iuxta illud Virgilianū. Varium & mutabile semp fœmina. & illud calphurnii. Mobilior uentis o fœmina. ſyrtes aūt oēs nouerunt duos eſſe sinus in Africa impares magnitudine: pari natura: quarum facies cum uentis ſimul mutatur: & cum

putre solū sit leuis aura efficax ē ad locoꝝ mutationem. ſvrtes a tractu nominatæ ſunt. autor Saluſtius in iugurta. Tela pueri ꝓmite. Ideſt o cupidines ſagittas acutiores educite e pharetra ut mihi uita eripiat. Svdera ſūt teſtes. Ita Oratius. Teſtis metaurū flumē. & diuus Hieronymus. Teſtis tribunal illud: Matutina pruina. Teſtis eſt ingt pruina mei erga te amoris quā ſub dio maturino tpe pertuli dū te preſtolor. pruinā autem ex ro re gelido gigni ſcribit Plinius & teſtatur apuleius. Autor eſt Ariſtoteles ī meteoris pruinam nō gigni in montibus & in locis hvemalibus magis ꝓuenire q̄ auſtralibus. Nix & pruina idē. ſed illa copioſior. hæc parcior. Ille uir in medio: in ꝓcatio optima in riualē: qua optat illum in ipſo coitu lapideſcere. Minus ardenter dixit Oui. Blandiciæ taceant ſitq; maligna uenus. Nō ob regna magis.

Nūc quoniā iſta tibi placuit ſnia: cedā.
Tela precor pueri ꝓmite acuta magis:
Figite certātes atq; hanc mihi ſoluite uitā
Sanguis erit uobis maxia palma meus:
Sydera ſunt teſtes & matutina pruina:
Et furtim miſero ianua aperta mihi.
Tenihil ī uita nobis acceptius unq̄:
Nūc quoq; eris q̄uis ſis inimica mihi.
Nec domia ulla meo põet ueſtigia lecto:
Solus ero quoniam nō licet eſſe tuum.
Atq; utinā ſi forte pios eduxim⁹ annos
Ille uir in medio fiat amore lapis. (mis
Nō ob regna magis diris cecidere ſub ar-
Thebani: media nō ſine matre duces.
Quā mihi ſi media liceat pugnare puella
Mortem ego nō fugiā morte ſubire tua.

Quę admodū etheocles & polynices regni thebani cā parati fuerunt ſemet mutuis uulneribus confodere ꝓſente matre iocaſta. ita ego nō recuſo inqt ſubire mortem: dum modo riualis mecū ſimul moriat: ſpectāte cynthia id ipſū certamē: & mecū cōmoriente. de thebanis fratribus ī primo cōmentario dictum eſt. illud adde. iocaſtā ꝓcibus conatā eſſe furorē coibere etheoclis filii ꝓperantis ad ſingulare certamen cōtra fratrē capeſſendū. quibus necatis gladio ſe cōſodit & uenas prupit aniles ut tradit Statius in. xi. thebaidos.

Alia Elegia.

Am tempus luſtrare aliis helicona choreis. Iam
i preſus cynthiæ perfidiā quæ riualē admiſerat dicit ſinē imponendum eſſe amoribus ſcribēdis & elegiaco carmini concinādo: tempuſq; eſſe ſcribendi carmine heroco res ꝓclare geſtas a cæſare Auguſto. metaphoricos loquit luſtrare helicona dicunt poetæ rebus poeticis operātes ꝓpterea q̄ helicon muſis dicatus ēi Boetia longe a pnaſo ſeparatus: ſicut docuimus ī ānotationibus noſtris in Seruiū. in hanc ſniam ait Lucretius. Auia pieridū pagro loca nullius ante Trita ſolo. luſtrare polyſemos ſermo eſt. multa enim ſignificat & imprimis circuire ut i hoc loco. & apud Virgilium Luſtrat auentini montē. luſtratur dixit Plautus ꝓ eo q̄ luſtris ſtudet. ſunt autem luſtra popinæ ac lupanaria. unde ab Oratio mala luſtra dicūtur. Cicero. Vino luſtriſq; confectus. Et cāpū æmonio iā dare ipſe equo. Iam inqt ipſe eſt agitare equū theſſalum ꝓcāpū patentē. trāſlatio eſt qua ſignifieat ipſe eſſe maiora aggredi endi: q̄ poetæ frequenter utunt. Iuue. Libeat decurrere cāpo Per quē magnus equos aurūcæ flexit alūnus. & Ouid. Hæc noſtro ſignabit area curru equo æmonio uel quia in æmonia hoc ē theſſalia laudatiſſimi eq ſuerunt teſte Varrone: & theſſali primi inuenerunt ex equo pugnare: uel ꝓpter achillis ſoruſſimi herois equos dictū accipe: quos laudat Homerus: quoꝝ noia ſunt balius: & xātus. & ūr allude re ad philippenſe bellū: q̄d Auguſtus geſſit in æmonia ad uerſus brutū & caſſium. In magnis & uoluiſſe ſatē. Sententia eadē ī ꝓhemio Pliniano. Itaq; ēt nō aſſecutis uoluiſſe abunde pulchrū & magnificū eſt. Extrema tumultus. Tāq̄ deceat iuuenem ſcribēr amorē. ſenem uero bellicos tumultus. quid uero eſt tumultus niſi perturbatio tanta ut maior timor oriatur. unde etiam nomē ductum eſt tumultus. ita q̄ maiores noſtri tumultum italicum & gallicum ꝓterea nullum tumultum nominabant. põt eē bellum ſine tumultu. tumultus ſine bello eſſe non põt. ut docet Cicero in octaua Antonianarū. Subducto uultu. i. ſeuero & capata fronte ut antiq dictitabāt & facie uultuoſa qualis cōuenit maiora & grauiora meditanti. & res heroicas ſcribere uolenti. Nunc aliā cytharā. Ad canenda. ſ. bella carmine heroico. Pierides. Muſæ dicunt a regione pieria ſiue monte pierio ut ſtrabo & Feſtus tradūt. nā muſæ a locis & fontibus cognoiatæ ſūt ut olympiades: helicōiades: libethrides pipleides: theſpiades: & pegaſides. Magni oris. Quod. ſ. grandia eloquat: & dicendi genus ſublime depromat. Ora. atq; os magna ſonaturū. Iā negat euphrates. Oſtendit materiam ſcribendi heroici carmis ſibi eē patam cū iā pthi dēt penas Craſſoꝝ necatoꝝ. hiſtoria nota eſt: quēadmodum craſſi pr̄ & filius bellū pthis illaturi euphratem tranſuerūt & uicti ꝓlio ſunt in quo filius cecidit: deinde craſſus pr̄ dolo euocatus in colloquiū a ſurena duce pthoꝝ interemptus fuit. autores Plutar. liuius: appianus: & florus poſt finita bella ciuilia cū auguſtus in ſcyria ad cōponendū orientis ſtatum uenisſet ut ſcribit iuſtinus ī. xlii. metum iniecit phraati regi pthoꝝ ne bellum pthis uellet inferre. Itaq; oēs captiuos romanos ſignaq; oīa militaria

quæ crasso &. M. Antonio ademerant augusto remisit: & filii: nepotesq; phræathis obsides Augusto dati. Idē scribit tranqllus: unde dixit Horatius in laudē Augusti. Et formidatam parthis te principe Romam. euphrates fluuius est babylonis urbem interfluens: cuius latitudo Stadium occupat ab assiriis regium flumē appellatur.

Equitem post terga tueri. Scribit Plutarchus in crasso. & Apianus in libro q inscribit pthicus solitos esse pthos in fuga a tergo sagittas emittere adeo ut fugientes nō minores hostibus afferant calamitates: q̄ consistētes unde a Virgilio dictū est. Fidentemq; fuga parthū uersisq; sagittis. & Lucanus parthoq; bellum fugax appellat. parthi lingua sythica exules dicuntur ut docet Trogus. nam cōditores regni parthici exules fuere scytharum. dolet inquit poeta euphratres q̄ crassi ip̄m unq̄ timuerit: quoniam nunc luit pœnas: fateturq; parthis suis nihil prodesse fugam: nec se eos tueri amplius posse. alii Codices habent non timuisse: sed tenuisse: quod placet: ut sit sensus dolet euphratres se tenuisse crassos hoc est reliquias crassorum & cadauera insepulta. unde dictū est a Lucano. Vmbraq; erraret crassus inulta. & in octauo. idem ait Crasso quærente sepulchrum. India quis auguste. Legendum est quin non quis. laudat Augustum q̄ etiam indos penitissimos redegerit ad obsequium. Scribit Tranqllus & florus in ultimo indos missse legatos ad augustum ad amicitiam ipsius populiq; Romani petendam. q in itinere quadrienium consumpserūt. unde ait Rufus. Augustus Cæsar indorum legationem primus accepit. Tremit arabiæ. Tāgit historiam. nanq; augustus elium gallum cum exercitu misit in Arabiam: quo gentes eas & loca perlustraret: eo consilio scilicet ut uel eos sibi uolentes concilia ret uel subigeret inuitos: aut enim se diuitibus amicis usurum sperabat: aut locupletes inimicos superaturum. meminit huiusce rei Strabo in decimosexto. Cuius hæc sunt uerba. Recens romanorum expeditio que nostro tempore duce elio gallo in Arabiam facta est per multa eius regionis peculiaria docet. Ptolemeus in quinto & sexto cosmographiæ triplicem describit Arabiam scilicet petream desertam & fœlicem: quæ græce dicta est eudemon: quæ teste Plinio nullis gentium est postponenda. Vt caput in magnis egregia comparatio: cuius hic est sensus: quemadmodum coronam ponimus ante pedes statuæ collosæ: cuius caput propter altitudinē tangere non possumus ita nos exiguo thusculo sacrificamus: & humile carmē offerimus cum simus inopes: nec ualeamus conscendere ad laudes Augusti carmie grādiloquo: quod totū metaphoricos dictū est. Nondum etiam ascræos. Per hoc indicat se nōdū exercitatum esse stilo heroico: quo usus est hesiodus q fuit ascræus: est autem ascra oppidum iuxta heliconem: ut inquit Strabo in nono: i loco aspero ædificatum. Hesiodo datur palma in illo medio genere dicendi ut autor est Quintilianus. quidam dixerunt hesiodum contēdisse carmibus cum Homero: fuisseq; uictorem quod indicat tripos positus ab hesiodo in helicone cū hoc epigrammate. Hesiodus donum dedit hoc spectabile musis. Diuinū cātu cū calcide uicit homerum. Intelligit autem cabalinum fontem: ex quo se labra proluisse dicebat hesiodus. Permessi flumine. Permessus fluuius est ex helicone fluens musis dicatus: de quo Virgilius. Tunc canit errantem permessi ad flumina gallum. Martialis. Quid tibi cū cyrrha qd cū permessidos unda: sensus est Propertii se ab amore lotū fuisse in permesso: per quod significat se amatoria tātum poemata tractasse: nec dum gustasse fontes heroicos: cū rebus cupidineis sit tantum idoneus: non autem magnis concinendis. Aiūt nobis poetæ: ut inquit luculente Plato: q̄ a fontibus q̄bus mel scaturit haurientes & a musarum uiriadariis decerpentes carmina ad nos transferūt. queadmodum mel ex floribus apes: & instar apū uolare se asserūt.

Iā negat euphrates eqtē post terga tueri
Parthorum: & crassos se tenuisse dolet:
India quī auguste tuo dat colla triūpho:
Et domus inta ctæ te tremit arabiæ:
Et si qua extremis tellus se subtrahit oris
Sētiet illa tuas postmō capta manꝰ (do
Hæc ego castra seq̄r uates tua castra canē
Magnus ero seruēt hunc mihi fata diem
Vt caput i magnis ubi nō ē tangere signis
Ponitur hic imos ante corona pedes.
Sic nos nūc iopes laudis cōscedere carmē
Paupibus sacris uilia thura damus. (tes
Nōdūq; ēt ascræos norūt mea carmia fō-
Sed mō permessei flumine lauit amor:

Ad Eandem.

Cribāt de te alii uel sis ignota licebit:

s

Laudet qui sterili semina ponit humo:
Oia (crede mihi) tecū uno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies:
Et tua transibit contēnens ossa uiator:
Nec dicet: cinis hic docta puella fuit.

Ad Amore.

Alia Elegia.

Cribant de te alii uel sis ignota licebit. Nolle se amplius dicit cynthiam carminibus celebrare: ex quo

s

ostendit post mortem nullā duraturam cynthiæ memoriam: cum poeta scribere nolit. carmina enim donant imortalitatem. Vno lecto. Scilicet funebri. Auferet omnia munera. Idest post obitum tuum: nulla tui nominis fama superierit: sed omnia tecum pariter sepelientur. Sterili humo. Quemadmodū agricola serere recusat in solo sterili & infecundo: & si seminauerit operam perdidit & impēsam. ita nemo de te scribet o cynthia: quoniam si quis scripserit instar agricolæ incassum laborauit iuxta illud. In steriles campos nolunt iuga ferre iuuenci.

Alia Elegia.

Vicunq; ille fuit puerum q pīxit amorē. Laudat illū pictorē q puerum pīxit cupidinē utpote q oīa opti
q me acōmodauerit affectiōibus quæ ex amore pueniūt. Sine sensu ui. amā. Cupido ideo puer pīgit
ga q amat non plus sapit q̄ puer. Nam ut elegāter docet Plau. ī Mercatore. amori accedūt ineptia stul
titia: & temeritas: īcogitantia: cupiditas: petulantia multiloquium & paucilogum. & ut ait Teren. ī eunucho: &
Hora. in sermonibus. amor neq; consilium habet neq; modum: nec ratione regi potest. iuuenis uero ut scribit
Aristoteles ī primo ethicorum. rudis est earum rerum: quæ ī uita uersantur: & ideo neq; q̄ idoneus auditor esse
potest ciuilis disciplinæ. Magna perire bona. Scribit di
uus Hieronymus ī primo contra Iouinianum q̄ amor tur
bat consilia a magnis cogitatōibus humillimas detrahit: &
homies q̄rulos: iracūdos: temerarios: dure īperiosos: ser
uilr̄ blandos facit. Alterna unda. Translatio ab his: q ab
fluctuātis undæ īpeta affliguntur ab altera subleuātur: ut il
le quē fluctus aduersus naui ejecerat: alter fœlicior ī nauē
reiecit. Ita amatores iactant̄ alternatim iter amoris æstus
mō īsanos: mō benignos. Hamatis sagittis. Hoc ē cuspi
des aduncas hēntibus. De qbꝫ loquēs Pli. ī. xvi. ait calamis
spicula addūt irreuocabili hamo noxia. Pharetra gno
sia. epitheton pharetræ accōmodatū. nā gnosii: q̄ ciuitas ē
cretæ: & cretēses oēs optimi fuerunt sagittarii: unde ait Pli.
ꝑcipuus hic calamoꝝ usus ī creta bellatores suos precipi
tauit. & Luca. pharetras gnosias cognomiauit illo uersu.
Gnosas agita r̄ pharetras Docta: nec eois peior gortina sa
gittis. In me tela manent. Ostēdit nō oia in se compro
bari: quæ amori ascribuntur: quoniā i ipso pēnas pdidisse
ur̄. cū nunq̄ e suo pectore egrediat̄: quēadmodū solet per
sæpe euolare e pectoribꝫ amatorū. Siccis medullis. i. lō
gp amore exhaustis & desiccatis. iuxta illd̄. Est mollis flā
ma medullas. & ita admonet amorem ut ab ipso discedat:
& illos tentet q nōdū sunt sagittas ipsius uenenata contacti
nec ueneno amatorio potiōati. Veneno. i. amore q q̄si
p uenas penetrat. Est. n. amor uenenū occultum ut ait do
natus. ita Vlr. Occultū ispires ignē fallasq; ueneno. Qui
uenenū dicit adiicere debet utr̄ bonū sit an malū. Nam &
medicamēta uenena sūt. græci pharmaca uocāt. Nomen
mediū est: & tā id qd̄ ad sanādū: q̄ id qd̄ ad occidēdū patū
ē cōtinet: ut docet iurisc̄ōsultus ad legem corneliā. de sicca
riis: & de uerborū significatōe. Si puer ē alio. Versus mē
dosus ē: & ita emēdādus. Si pu. es alio tra. te. tua. cuius
hic ē sēsus: o cupido si puer es. pur pīgeris. agito ea: q̄ pue
rū decēt: cum pueri ār mobilis & uaria natura sit: tu quoq;
mobilitate puerili a me discedito: & ī alios tela tua iacula
lare. & ita hæc particula es. pducetur auctoritate poetica.
Vapulat umbra mea. Quasi dicat se nō āplius eē corpꝰ
qd̄ exhaustū sit amore: sed supereē solā umbrā. Oui. Lōgus
amor tales corpus tenuauit ī usus. Quā si perdideris. Si
hāc umbrā o cupido: q̄ sola de me supereſt extixeris: non
erit alter poeta: q cantet ampres: & laudet formositatē puellæ: quæ īprimis nigris oculis condecorat̄ iuxta illud
Horatii. Spectādū nigris oculis nigroq; capillo. Molliter ire. iessu. s. matronali. Alia Elegia.

On tot achemeniis armātur etrusca sagittis. Dicit amorē eē in cā quo minus scribat grauiora poema
n ta: cuius spiculis tot se esse confixum quot nō armātur ad pugnam suasiani. Achemeniis sagittis Per
sarum reges ex achemenidarum cognatiōe generosissima sūt oriūdi ut scribit herodotus ī clio. Scri
bit porphyrio achemenē regem fuisse parthorum. Inde achemeniæ sagittæ optimo epitheto cognominantur
quoniam pſæ & parti omnesq; fere orientis gentes sagittis bella cōficiunt. ut autor est Pli. i. xvi. Ethrusca spi
cula. Propter iluā insulam ethruriæ ferri copia nobilē. De qua Virg. Ilua trecentas Insula inexhaustis chalybū
generosa metallis: & omnes sic hactenus expositerunt. caterū nemo eruditorum utitur eloquutione tam ꝑpo
stera ut dicat spicula sagittis armari cum e contrario sagittæ spiculis hoc est cuspidibus ferreis armentur. quēad
modū etiā ferr̄ ueneno armari dicit̄ ut illud ꝑciose dictū est a Virgilio. Ferrūq; armare ueneno: Quocirca
censeo ita emendādū esse susa ꝑ ethrusca: & ī primo uersu erit absoluta sntia: quæ talis est. Susa non armant̄
tot sagittis: quot spicula fixit amor ītra poetæ ꝑcordia. Susa aūt fuerunt regia uetus persarum a dario hist aspis
filio cōdita. ut autor est Pli. ī sexto. Tradit Strabo ī decimoqnto Susiam partem esse persiæ: quæ susa habet ur
bem clarissimā: & paulo post ait. Susa a tithono cōdita dicuntur ambitu. C. xx. stadioꝝ. Huius urbis meminit
Lucanus ī secuado. Achemeniis decurrant medica susis agmina. & talis sensus erit uenustus & poeticus: cum

q Vicūq; ille fuit pueꝝ q pīxit amorē
Nōne putas miras hūc hūisse manꝰ
Hic primū uidit sine sensu uiuer̄ amātes
Et leuibꝰ curis magna perire bona.
Idem nō frustra uentosas addidit alas:
Fecit & humano corde uolare deum.
Scilicet alterna quoniā iactamur ī unda
Nostraq; nō ullis permanet aura locis:
Et merito hamatis manꝰ ē armata sagittis
Et pharetra ex hūero gnosia utroq; iacet
Ante ferit quoniā tuti quā cernimꝰ hostē
Nec quisq̄ ex illo uulnere sanus abit:
In me tela manēt: māet & puerilis imago
Sed certe pennas perdidit ille suas:
Euolat e nostro quoniā de pectore nusq̄:
Assiduusq; meo sanguine bella gerit:
Quid tibi iucūdū siccis hītare medullis
Si puer es alio traiice tela tua.
Intactos ísto satius tentare ueneno.
Nō ego: sed tenuis uapulat umbra mea
Quā si pdideris qs erit qui talia cātet?
Hęc mea musa leuis gloria magna tua ē
Quę caput & digitos & lumia nigra puel
Et canit ut soleāt molliter ire pedes. Clę

De Eodem: Cgittis

n On tot achæmēiis armātur susa sa

superior sit præposterus & inuenustus: & susa p æthrusca scriptū legi i codice ioānis pici mirādulani: q uir ē sæculoꝝ memoria dignus: q multiugis disciplinis ꝓditus: exornat ætatis nr̄æ gloriā. cui accōmodari pōt illud qđ de Varrone scripsit Terētianus nūr doctissimus: undecūq; picus q te Mine nil utpote eruditū eruditissimus: nobilē nobilissimus nō solū diligit sed uehementer amat: q de te honorifice logr̄ & optime sentit. hic post seuerora studia i Propertii lectōe tāq; amenissimo diuersorio reqescere cōsueuit: & mihi hunc locū ita legenti adstipulatus ostenditq; in suo codice susa scriptū esse nō ethrusca: sed iā ad interꝓtationē istitutā reuertamur. Alias dabitur occasio scribēdi copiosius de pico: cuius amicitia glorior & ab eo nō iprobari litterulas nr̄as duco eē maximū.

Spicula quot nostro pectore fixit amor
Hic me tā graciles uetuit cōtēnere minas
Iussit & ascræum sic habitare nemus:
Nō ut pierię querc9 mea uerba sequātur
Aut possim hismaria ducere ualle feras:
Sed magis ut nr̄o stupefiar cynthia uersu
Tunc ego sim inachio notior arte lino
Nō ego sū formę tātum mirator honestæ
Nec si qua illustres fœmina iactat auos:
Me iuuet ingremio doctę legisse puellę:
Aurib9 & puris scripta probasse mea:
Hæc ubi cōtigerit populi cōfusa ualeto
Fabula: nā domina iudice tutus ero:
Q đ si forte bonas ad pacē uerterit aures
Possum inimicitias tunc ego ferre iouis:
Q uicūq; igr̄ nr̄os mors claudet ocellos
Accipe quę serues funeris acta mei:
Nec mea tūc lōga spatietur imagie pōpa
Nec tuba sit fati uana querela mei: (no
Nec mihi tūc fulchro sternatur lect9 ebur
Nec sit in attalico mors mea mixta toro:
Desit odoriferis ordo mihi lancibus adsit

Tā graciles musas. Propter elegos uersus i gracili charactere cōpositos:. Sic. s. stilo tenui. Non ut pieriæ quercus. Alludit ad orpheū quē canentē arbores & ferę seque banr̄ id qđ supra memorauimus. Pierias quercus appellat: uel quia Thrax erat orpheus: & pieres populi thraciæ fuerunt. uel qa pieriis hoc est musicis carminibus oblecta banr̄. unde & ab Horatio. Auritæ q̄rcus dicuntur a desiderio audiēdi. Ismara Thracia. sūt. n. ismara mōtes i thracia & ismarus oppidū ut ait probus. Vir. Iuuat ismara bacho Conserere. Inachio lino. Linus in poetica & musica excellens præceptor fuit orphei thamyre & Herculis: quē cythara Hercules iteremit. ut scribit Diodorus i quarto bibliotecæ. Hinc est illud plautinum in bacchidibus nō inuenuste dictū. Eia nūc esse ego opinor Hercules: tu aūt linus De hoc ait Euse. chronographus. Linus magister Herculis oibus notus efficitur. Hunc diuus Augustinus i decimo octauo de ciuitate dei numerat inter primos theologos. Fuit alter linus chrotopi filius adhuc ifans discerptus a canibus. cuius meminit Statius i thebaide. De quo itelligendum est apud Ouidium illo uersu. Q uicq; crotopiaden diripuere linum. Inachius dr̄a poeta quia fuit argiuus. Inachus aūt apud argos teste Eusebio primus regnauit. Populi confusa ualeto fabula. Vbi inquit placuero puellæ & mei uersus a Cynthia probātur rumusculos fabulasq; populi turbulētas floccipendā. Ad pacem uerterit aures. Si cynthia fuerit mihi recōciliata pacificatione iter nos adhibita inimicitias Iouiales non magnificiam. Loquit̄ ex illa uulgatissima sententia: quæ ait i amore esse bellū: & rursū pacem. Q uādocūq; igit̄. Perscribit quæ fieri uelit a cynthia in suo funere. Nec spatietur imagine pompa. Nolo iquit in funebri mea pōpa adhiberi imagines meorum ritu romanorum: apud quos imagines cereæ singulis dispo-

nebātur armariis que comitabanr̄ funera gentilia Sēperq; defuncto aliquo totus aderat familiæ eius q unq; fuerat populus. Autor Pli. in. xxxv. unde ait Hora. i epodo. Esto beata funus atq; imagines ducant triūphales tuū. Hoc idem ostēdit crassus orator scribēs contra brutū. Brute qd sedes: quid illā unum patri nūciare uis tuo: quid illis oibus quorum imagines duci uides: Nec tuba sit fati. i. mortis & tubā itelligit funebrē de qua supra dictū est: qua qui canūt siticines nominātur. Nec mihi tūc fulcro. Nolo iquit mihi defuncto lectū eburneum prepari: qualis teste tranqllo Iulio Cæsari stratus fuit auro & purpura. Fulcrū accipe pro sponda: & a fulciendo nomē ductū: quoniam his fulcimur hoc est sustinemur: ut iterꝓtat Seruius. Iuuena. Clarę troiugenis factura & nobile fulcrum. Attalico toro. i. ornato funebri lecto. Aulęis & peristromatis: quæ attalica cognominātur: quoniā attalus rex aurę uestibus itexere primus iuenit. unde nomen attalicis. Autor Plinius. Scribit Seruius aulea dici: qa i aula attali regis asiæ primū iuenta fuerunt. unde ifra dicet Propius. Porticus auleis nobilis attalicis: & i oꝛone Ciceronis sexta i uerrē ita scriptū legimus. Q uid illa attalica tota Sicilia noīata ab eodem heio paripe tasmata emere oblitus est. Nixa. hoc est fulta & subnixa. mors posita est pro cadauere. Odoriferis lācibus. Scribit Pli. luxuriā adhibuisse defunctis urendis unguēta & odoramēta: quæ diis colēdis natura genuerat. Idē iquit aceruatim cōgesta sunt honori cadauerę: quæ diis per singulas micas dantur. Refert plutarchus in funere scyllæ maximā odorę copiā matrōis fuisse cōportatā ut ex illis imago scyllæ iustæ magnitudis formaretur. Papi. i syluis. Funus priscyllæ fuisse odoribꝰ aromatibusq; exornatū memorat sic scribēs. Ver arabū cilicūq; fluit floresq; sabei: Hic dictū est a Iuuenale. Q uātū uix redolēt duo funera. Lāces uasa sūt rebꝰ diuis apta: ut docet Auso: illo uersu. Thuribula & pateræ quæ tertia uasa deū. Lanx & hic accipit̄ i hoc significato: cū de sacris funeribus loq̄tur. Lāces etiā accipimus p uasis escariis: unde ait Iuue. Aspice q̄ magno distēdat pectore lācē. Pli. obiurgās luxuriā romanoꝝ dicit lāces gnq̄genarias: & cētenarias fuisse factitatas ex argēto hoc ē pōdo gnq̄gita libraꝝ: & pōdo centū ut opus foret multis cōseruis: qui singulas iferēt i mensas dominoꝝ. Perſephone. i. proserpinæ: quæ modo libera: modo luna: modo noctiluca: mō diana: modo lucina: modo triuia: mō hecate:

modo pſephone a ſcriptoribus nũcupaẽ. dea eſt iferoꝝ: cui Proptius deferre cupit libellos amatorios tãq̃ pro naulo ſiue portorio: qđ defuncti iferis pſoluebãt. Cuius rei memierũt Dioſlo. & apuleius. unde dixit Iuue. Nec hẽt quẽ porrigat ore trictẽ. Scribit Lactã. noĩa mortuoꝝ pſerpina in iferoꝝ poſte conſcribi. Sta. loca mura & ĩane ſeueræ pſephões. Autor eſt Euſe. i ꝓparatõe euangelica pſephonẽ ſignificare uirtutẽ ſeminũ: quam olim raptã ab orco dicũt: qa ut ait Auguſtinus defuit terræ fecunditas. Sat mea ſit magna. Verſus iuerſus eſt & ita corrigẽdus: Sat ſi magna mei ſi tres ſint põpa libelli. Cõtentũ ſe eẽ dicit i funere põpa triũ libelloꝝ: uel qa tres tantũmodo facere deſtinauerat: uel quia ternarius numerus eſt potentiſſimus ut docet Auſo. Svrio munere plenus onyx. i. cũ unguenta ꝓciosa ex ampula marmorea ſũdentẽ ĩ rogũ meũ. Onyx genus eſt ampulæ marmoreæ ut ſcribit porphyrio. diximus i enarratõe Lucani onychitem lapidẽ eſſe marmoreũ: quẽ i arabiæ mõtibus nec uſq̃ alibi naſci putauere ueteres Romani: de quo ſupra dictum eſt uaſa potoria ĩde ſcã fuiſſe ſcribit cor. nepos. Hunc aliq̃ lapidẽ alabaſtritẽ uocãt quẽ cauãt ad uaſa unguentaria: quoniã ea incorrupta optime ſeruare dicũt. ut autor eſt Pli. in. xxxvi. ẽ & onyx gẽma candorẽ hẽns unguis humani ſimilitudine. Indica onyx ignẽculos hẽt albis cingẽtibus zonis. Hic accipit ꝓ ampula unguẽtaria confecta ex onychite lapide. Ita apd Horatium. Nardi plenus onyx eliciet cadũ. In eadẽ ſignificatiõe apud Catul. Quã iucũdã mihi munera libet onyx. Apud Luca. & Papiniũ ꝓ ipſo marmore accipit onyx. Syriũ munus appellat unguentum ꝓciosum quoniã i ſyria ẽ ludea: cui terraꝝ uni balſamũ cõceſſum ẽ quod oĩbus odoribus ꝓferẽ. ut autor ẽ Pli. in. xii. eſt & unguentũ laudatiſſimũ phœniciũ a phœnice. Nã ſyria multis eſt diſtincta noĩbus: iter quæ phœnice quoq̃ nominaẽ. Præterea in ſyria gignit̃ ſtyrax: quã arabes urũt i pellibus hircinis abigẽtes faſtidiũ ſuoꝝ odorũ: eadẽ ſuffiunt tecta. eandẽ urũt ad fugãdas ſerpentes i odoriferis ſiluis frequẽtiſſimas. Autor Pli. i xii. Laurus ſuperaddita buſto. quæ. ſ. indicet eũ fuiſſe poetã. Nã lauro & poetæ & impatores triũphantes coronabantur. Et duo ſint uerſus. ſ. hic dimidiatus & ſecũdus totus q ſequtur. ſibi conficit epitaphium ut etiam Tibul. dixit Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis.

Plebei paruæ funeris exequiæ:
Sat ſit magna mei ſi tres ſint põpa libelli
Quos ego pſephone maxia dona ferã:
Tu uero nudum pect9 lacerata ſequeris
Nec fueris nomen laſſa uocare meum:
Oſculaq̃ ĩ gelidis pões ſuprema labellis
Cum dabitur ſyrio munẽ plen9 onyx:
Deĩde ubi ſuppoſit9 cinerẽ me fecerit ardor
Accipiat manes puula teſta meos
Et ſit ĩ exiguo laurus ſupaddita buſto
Quæ tegat extincti funeris umbra locũ
Et duo ſit uerſus: q nũc iacet arida puluis
Vni9 hic quondã ſeru9 amoris erat:
Nec min9 hęc nr̃i noteſcet fama ſepulchri
Quã fuerant phthii buſta cruẽta uiri:
Tu quoq̃ ſi quãdo uẽies ad fata memẽto
Hoc iter ad lapides cana uenĩ memores
Interea caue ſis nos aſpernata ſepultos
Non nihil ad uerum cõſcia terra ſapit:
Atq̃ utinam primis aĩam me põere cunis
Iuſſiſſet quæuis de trib9 una ſoror:
Nam quo tã dubię ſeruetur ſpirit9 horę?
Neſtoris ẽ uiſus poſt tria ſæcla cinis:
Si tam longeuæ minuiſſet fata ſenectæ
Gallicus iliacis miles in aggeribus:

Phthii buſta uiri. Non minus clara erit ingt fama mei ſepulchri ꝓpter carmina: q̃ ſit Achillis propter bellica facinora: quẽ phthiũ appellat a phthia ciuitate Theſſaliæ. cuius meminit Stra. in nono. & phthii fuerunt ſubditi achilli. unde & ab Horatio phthius nomiaẽ. Supradiximus buſtũ eẽ ipſã tũbam atq̃ ſepulchrũ. fuit aũt tumulus achillis iuxta achilleon oppidum littore Rheto conditum a mytileneis ut ſcribit Pli. in qnto. Venies ad fata. ad mortem optat cynthiam ubi diu uixerit defunctam ſecum in eadẽ urna ſepeliri. Nõ nihil ad uerũ. ſenſus ẽ noli negligere o cynthia me ſepultum. nam etiam ipſe cinis aliquid ſentit uoluptatis priſtinæ conſcius: & gaudio quaſi uero perfruitur. Hoc dictum eſt tanq̃ ſit aliquis defunctis ſenſus. De tribus una ſoror. Parcas intellige: quarum penſum eſt inexorabile. Nam quo. Ad quid ingt & in quem uſum longa expetitur uita: cum tota flebilis ſit & erumnoſa ut ſcribit Seneca in libro de conſolatione ad martiam: & hæc particula quo in hanc ſentẽtiam elegãter uſurpatur ab eruditis. Hora. Quo mihi fortuna ſi non concedit̃ uti. & Mar. Quo tibi decoctæ nobile frigus aquæ. Minuiſſet fata ſenectæ. Senſus eſt ſi miles aliquis in bello Troiano minuiſſet longam neſtoris ætatem illum iugulando: profecto non uidiſſet funus filii Antilochi: nec præ dolore mortem optaſſet: & ꝓ hoc docere uult longam uitam plus malorum afferre q̃ bonorum. In quã ſententiam luculentiſſime ſcripſit Iuue. exordiens ab eo uerſu. Sed quam cõtinuis & q̃tis longa ſenectus Plena malis meminiſſet expũgẽdũ eſt: & ſub ætituẽdũ minuiſſet: quod ſignificat amputaſſet: & diminuiſſet illos annos noſtoreos: q trecentũ fuiſſe ferunt. unde a uenio Triſæclis neſtor dictus eſt. & ab Horatio: Ter æuo fũctus. & ipſe ait apud Ouidiũ. Vixi annos bis centũ nũc tertia uiuit̃ ætas. Queritur cur miles gallicus dicat a Proptio quẽ Troianũ itelligi uelit. Cũ trn̄a phrygia gallica diſtet humus. Nemo eſt qui neſciat gallos multitudine abundantes relicto natali ſolo Italiã iundaſſe græciã ipleuiſſe: macedoniã occupaſſe: In aſiã trãſiuiſſe duce leonorio qui gallograeciã mixto ex galliſq̃ græciſq̃ uocabulo cognominauerũt: & phrygiã tenuerũt unde gallicum uocat militẽ Troianũ Proptius. Simplicior expoſitio eſt & uerior: ut gallicũ phrygiũ militẽ dictũ accipiamus a gallo fluuio phrygiæ: a quo nomẽ traxere galli matris deũ ſacerdotes: ut ſcribit Ouidius in faſtis: & meminit Plinius in quinto. Non ille antilochi. Neſtor ſiliũ habuit noĩe antilochũ Homericis uerſibus celebratũ: quem ab Hectore interfectũ fuiſſe nõnulli autumant

ꝑpter illud Ouidii. Siue qs antilochū narrabat ab Hectore uictū. Sed homerus ſcribit eū certaſſe in ludis pa troclī funebribus poſt hectora iā iterēptū. Q uitus poeta cecinit interſectū fuiſſe a mēnone ſepultūq; iuxta patroclū. Hoc idē Home. i ḡrto odiſſeæ ſignificat. antilochi obitū ægerrime tuliſſe Neſtorē patrē indicat Iuue. his uerſibus. Oro parūper attēdas q̄tū de legibus ipſe q̄rat Fatoꝝ: & nimio de ſtamie cū uidet acris antilochi barbā ardētes. Si ergo neſtor fuiſſet interſectus in bello nō uidiſſet ſepeliri corpus antilochi filii: nec ꝑ dolorē morte iuocaſſet. Prāteritos. extictos. Alia ꝓteriti dicunt: q̄ i petitiōe magr̄atuū repulſā hūerūt: ut ſæpe iuenies apud Cice. Niueū pcuſſit adonem. Adonis myrrhæ filius delicium fuit Veneris: quē aper interemit: totoſq; ſub inguine dētes abdidit Et fulua moribundum ſtrauit hærena. ut ſcribit Oui. Cuius iterritu cognito Venus uehementer ingemuit: pariterq; ſinum: pariterq; capillos rupit & pueri cruorem mutauit in florem. quē adoniū noīant: q ſerit æſtate ut ſcribit Pli. i. xxi. adonis i cerymoniis myſticis ſymbolū eſt perfectoꝝ fructuū ut autor ē Euſe. in tertio ꝓparationis euāgelicæ. Adonidē ꝓ ſole accipi ꝓbat Macro. De adoni de hi mētio in inſtrumēto ueteri. ſic. n. in ezechiele ſcriptū legimus. Ecce ibi mulieres ſedebāt plāgentes adonidem. Arabica gens adoneū uocat bacchum ut tradit Auſonius Oſtēdit Prop. ēt poſt obitū amati amorē non penitus extīgui ſicut i Venere: q̄ dilexit ēt defunctū adonidē. Idalio Idaliū oppidū ē: & mōs: & nemus i cypro ueneri dicatū.

Nō ille antilochi uidiſſet corpꝰ humati:
Diceret aut o mors cur mihi ſera uenis?
Tu tamē amiſſo nōnunq̄ flebis amico.
Fas ē prāteritos ſemp amare uiros:
Teſtis qui niueum quōdā pcuſſit adonē
Venantem idalio uertice durus aper:
Illis formoſum fleuiſſe plaudibus: illuc
Diceris effuſa tu uenus iſſe coma: (nes:
Sed fruſtra mutos ſuocabis cynthia ma-
Nā mea quid poterūt oſſa minuta loq?

Minuta. In cinerē redacta rogali flāma. Alia Elegia.

LETAtur q̄ amica poti⁹ ſit. (pho
n Onita dardanio gauiſus atrida triū
Cū caderēt magnæ laumedōtis opes:
Nec ſic errore exacto lætatus ulyſſes
Cum tetigit caræ littora dulichiæ:
Nec ſic electra ſaluū cum aſpexit oreſtē
Cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror:
Nec ſic icolumē minois cum theſea uidit
Dædalium lino cum duce rexit iter:
Quāta ego prāterita collegi gaudia noc-
Immortalis ero ſi altera talis erit: (te
At dum demiſſis ſupplex ceruicib⁹ ibam
Dicebar ſicco uilior eſſe lacu:
Nec mihi iā faſt⁹ oppōere quærit iniquos
Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt:
Atq; utinam non tā ſero mihi nota fuiſſet
Conditio: cineri nunc medicina datur:
Ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis
Scilicet inſano nemo in amore uidet:
Hoc ſenſi ꝑ deſſe magis: ꝺtēnite amātes:

Onita dardanio gauiſus atrida triumpho. Gaudia ſua cum amica noctu collecta ante ponit gaudiis omnium: q unq̄ genuinū & intimū gaudium gauiſi fuerūt. Atrida. Agamēnonē accipe quem credibile eſt lætitia maxima: & gaudimonio affectum fuiſſe ex triumpho Troiano poſtilium euerſum. res eſt uulgatiſſima. Carre littora dulchiæ. Vlyſſe in illo ſuo ei rore Ion giturno fumum e patria uidēr poſſe deſiderabat ut ait Home. in primo odiſſeæ. Cuius hi ſunt uerſus. At patriæ ſuum ſurgentem noſcere terræ. Si quæat: exemplo cupidus moriatur Vlyſſes. & Ouidius. Haud dubia eſt itachi prudentia ſed tamen optat Fumum de patriis poſſe uidere focis. Patria enim unumquēq; ſua maxime delectat: cuius rei tanta eſt uis: ac tanta natura ut inquit Cicero: ut itacham illam in aſperrimis ſaxulis tā q̄ nidulum affixam ſapientiſſimus uir immortalitati anteponeret. Vlyſſes ergo nō tam gauiſus ē cū finito errore reuenit i patriā: q̄tū lætatus eſt poeta ex complexu cynthiæ nocturno. Dulichia & itacha iſulæ fuerūt ſubiecte ulyſſi. Nec ſic electra ſuum. Intellige filiā agamēnonis: q̄ gaudibūda fuit aſpecto oreſte icolumi: quē defūctū ē crediderat: uel ſimulauerat: & tā q̄ defūctū cōplorauerat. Sophocles ſcripſit Tragœdiā noīe electrā: cuius fabulæ argumentū ita cōpoſitū ē: ut electra geſteret urnā: i q̄ credat eē Iris oreſtis oſſa: uel credere ſe ſimulet: ac ueluti frnas reliqas ferens cōploret ac cōmiſereat iteritū eius: q ꝓ uim extictus exiſtimabat: quā fabulam acturus polus hiſtrio nobiliſſimus lugubri habitu electræ indutus oſſa atq; urnam e ſepulchro tulit filii: & quaſi oreſtis āplexus nō imitamūtis: ſed lamētis ueris & ſpirātib⁹ egit uerā fabulā. Autor Gel. i. vii. Actius poeta apd latinos ſcripſit electrā: ex q̄ i funere Iulii Cæſaris cātata ſt carmina ad iuidiā eius cedis acōmodata. Minois. i. ariadna minois filia prōnvmicū ē: Ita Tibul. Sic cecinit ꝓ te doctus mioi Catullus. Dædaliū iter flexus labvri theos itelligeꝫ cuius labvrithi ꝺditor fuit dedalus i creta: cuiꝰ exēplar ſūpſit ex labvrintho ægyptiaco: ſed cēteſimā ūmō portionē ē imitatus. Tertius labvrithꝰ fuit i lēno. Quartus i Italia r̄gis porſenæ ſepulchꝝ: In labyritho cretico minotauꝝ occidit Theſeꝰ: q illius iexplicabiles errores euaſit ope ariadnes a q̄glomere lini acceꝓto exitū facile inuēit. unde ait Catul. Errabūda regēs tenuit ueſtigia filo. Nec mihi iā faſtus. nō q̄rit amplius ingt cynthia eē in me arrogās: & ſupba: quē expta ē in amore miniſſimū: & demiſſis ceruicib⁹ eūtē. In ānotatio nib⁹ nr̄is i ſeruiū docuimus quēadmodū ueteres in pluratiuo ſolū numero ceruices dicebāt: & primus fuit horteſius: q ceruicē dixit ſingulari numero. & qd ſit ceruix & quo acciꝑat illic enarrauimus. Cineri nūc me. dat. ꝓuerbiale dictū: quo demīrat medicinā ſerotinā eē ineffiacē: quēadmodū moribūdo uel iā mortuo nihil ꝓſūt medicamēta. Semita. uia āguſta q̄ſi ſemi iter dicta ut iterꝑiat Varro. Hoc ſē ſi ꝑdeſſe. ſ. ire dmiſſis ceruicib⁹

omni fastu ꝙstrato. Læta puella. quæ nō mouebaꝫ precibus eorum a ꝗbus uocabatur. Hæc mihi deuictis In hāc sniam illud ab Ouidio dictum est. Hæc ē ꝑcipuo uictoria digna triūpho. Cytherea. Venus: & ad Ve nerē sermo cōuertit: cuius tēplo ritu triūphātiū uult ſuſpēdēr ſpolia ex hoſtibꝫ capta. methaphorica eloquutio Aedes Veneris ericinæ erat Romæ ad portā collinā: quā dedicauit. L. portius duūuir: ut ſcri. Liuius i ꝗdrageſi mo qi uigesimo ſecūdo tradit eā ædē uouiſſe Fabiū maximū dictatorē: eiuſdē meminit Strabo i. vi. Exuuias .i: ſpolia. Tibul. ut domꝫ hoſtiles ꝓferat exuuias. & Vir. Mezētiducis exuuias. Veniet mea littora nauis. Dū mihi ſūt uenti i amore ſcdi nauē meā ad littus tuū appellā. Per tranſlationē ſignificat ſe uſurū dono fortunæ fauentis In hāc sniam eſt illud horatianū. Tu dū tua nauis i alto ē. Hoc age ne mutata retrorſum Te ferat aura. In mediis uadis. i. ſecuritate & trāqllitate. nā ut in ꝓfundo piculū eſt ita i uado ſecuritas. unde illud ꝓuerbiale ē. res eſt i uado. Plau. hæc ꝑpe modū iā eē i uado ſalutis res uidet. Quid ſi a contrario exponas i mediis uadis hoc ē piculis. i ꝗbus ſæpe naues piclitant. Iuxta illud Virg. Illiditq; uadis. oīa hæc ex nauigātiū fortuna dicta ſūt methaphoricos: Ve ſtibulū. Veſtibula dicunt ſpatia grādia āte fores ædiū reli cta i ꝗbus ſtabāt: q uenientes priuſq; itromitterent. Alii di xerūt ueſtibulū eſſe partē domus primorē. Lege Gellīū: & macrobiū multa ſcribētes de ueſtibuli ſignificato & ety mologia.

Alia Elegia.

Me fœlicē. Exclamatio ē plena lætitiaꝫ: Idē ſe o re argumētū qđ ſupioris. Appoſita lucerna. Lu cernā accipe cubicularē cognomiatā: đ q ſic ſcri. Mar. i apophoretis. Dulcis cōſcia lecticuli lucerna Q uic qd uis faciās licet tacebo. hāc lucernā dicit Apuleius iuen tā fuiſſe ab aliquo amatore ut. ſ. cupitis p noctem potiret.

Sublato lumine rixa. Q uia. ſ. Prop. uolebat ad lucernā rebus uenereis opari: Cynthia uero more fœmineo oc cultare ſatagebat. Siccine lente iaces. Verba cynthiæ ca ſtigantis lētitudinē & marcorem Proꝑtii i amore. ita ne iq es ſctus & tardus & ſegnis i Venerē. In cæco motu. non iuuat me inqt cōcubitus tenebricoſus: & iō lucernā adeſſe cupiebat ut oculos paſceret. Nam ut inqt Plato. Amor ue rus ē fruēdæ pulchritudis deſiderii. Fruimur autem pul chritudine plumē oculoꝝ. Iōq; elegāter & ſciēter a Pro ptio oculi duces i amore eē dicuntur. & Q uiti. i declama tiōe cui titulus ē. cecus i limine. Oculi iqt ſunt tota nr̄a lu xuria. hi nos i oīa quotidie uitia ꝓcipitabant. miranť. ada māt. cōcupiſcūt. Scribit Solomō. oculos hoium eē inſatia biles. & alibi ait. nō ſatiať oculus uidendo. & a Cypriano dictū eſt luculēte. In mulieribus ſemp defixa itētiōe deſid ria ſatiēt oculoꝝ. & apoſtolus oculos plenos mechationi bus eē refert. Paris nuda. Paris cū helena primū concu buit in iſula noie cranea ut ſcribit Plutarchus: quæ ob hoc teſte Strabone helena deide uocitata eſt. Refert Pli. hele nū florē eē e lachrymis helæ natum: & i helena iſula lau datiſſimū gigni: fauere creditť formæ & cutem mulieꝝ nu trire icorruptā. Præterea putant uſu helenii Venerē conci liari: & hilaritatē fieri: Nudus & endymion. Fabulantur poetæ endymionē lunā adamaſſe: a qua cōſopitus putať i latino monte cariæ ut eū dormiētē deoſcularet: qui cū lu na cōcubuiſſe ſerť: qđ Pli. iō fictū eſſe dicit: qa endymion primus deꝑhenderit naturā motuſq; lunæ errabundæ: & ob id amore eius captus fama traditur. Sepulchrū endy mionis fuit i monte latino: ut ſcribit Strabo i tertiodecimo Periēdēs. Obſtinata perſiſtens unde pertinaciā dici au tumat Varro: cū ꝓtendit i quo ꝓtēdi nō debet. Nec dū i clinatæ. Q uādo i muliere māmæ ſūt laxæ & iacētes: tunc ſignum eſt illam uetuſteſcere: & tales eſſe ſolent i fœmina fœtoſa: nec talibꝫ cōuenit amatorias tractare delicias. Hu iuſcemodi mammas Martialis pannoſas appellat. & Ho ratius i uetulam ſcribēs ait. Sed icitat me pectus: & māmæ

Sic hodie ueniet ſi qua negauit heri:
Pulſabāt alii fruſtra: domināq; uocabāt
Mecum habuit poſitū læta puella caput
Hæc mihi deuictis potior uictoria pthis
Hæc ſpolia: hęc reges: h̄ mihi curꝰ erūt
Magna ego dōa tua figā cytherea colūna
Taleq; ſub nr̄o nomine carmen erit:
Has pono āte tuas tibi diua ꝓperti ędes
Exuuias: tota nocte receptus amans.
Nūc ad te mea lux uēiet mea littora nauiſ
Seruata an mediis ſidat honuſta uadis.
Et ſi forte aliqua nobis mutabere culpa
Veſtibulum iaceam mortuꝰ āte tuum:

EXPLICAT uoluptates ſuas cū amica

o Me fœlicē: o nox mihi cādida: & o tu
Lectule delitiis facte beate meis:
Quā multa appoſita narramꝰ uerba lu
Quātaq; ſublato lumīe rixa fuit
Cerna
Nā mō nudatis mecum ē luctata papilis
Interdum tunica duxit opta moram.
Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos
Ore ſuo: & dixit ſiccine lente iaces?
Quā uario āplexu mutāus brachia q̄tū
Oſcula ſunt labris nr̄a morata tuis:
Nō iuuat i cæco uenerē corrumpe motu
Si neſcis oculi ſunt i amore duces:
Ipſe paris nuda fertur periiſſe lacena:
Cum menelaꝫo ſurgeret e talamo.
Nudꝰ & endymion phœbi cepiſſe ſororē
Dicitur & nudæ concubuiſſe deæ:
Quod ſi ꝓtendens aīo ueſtita cubare:
Sciſſa ueſte meas experiere manus:
Quin etiā ſi me ulterius ꝓuexerit ira
Oſtendes matri brachia læſa tuæ:
Nec dum iclinatæ, phibēt te ludeř māmę
Viderit hæc ſi quā iam pepiſſe pudet:
Dum nos fata ſinūt oculos ſatiemꝰ amoř
Nox tibi lōga uenit nec reditura dies:
Atq; utinā hærētes ſic nos uīcite cathena
Velles ut nunq̄ ſolueret ulla dies.

100

putres. Dicit poeta mãmas in cynthia neq; pẽdulas esse: neq; flaccidas. & ob hoc eã ostẽdit adhuc idoneã eẽ lusibus uenereis: & nudatã cũ amatore debere luctari. In amore colũbæ. Petit a cynthya idgenus basioꝝ gbꝰ se colũbæ: exosculãt: Qualia aũt sint oscula colũbaꝝ docet martius Poeta illo uersiculo. Colũbati labra cõserẽs labris: & Galienus iperator autore Iulio capitolino tenẽs manus spõsi & spõsæ ita pnunciauit. Non murmura uŕa colũbæ: brachia nõ hederæ nõ uicãt oscula cõchæ. Masculus. ſ. colũbus. Totũ fœmia cõiugiũ. Colũbis ignota sunt adulteria: coniugii fidẽ nõ uiolãt: cõemq; seruãt domũ: nisi celebs aut uidua domũ nõ relinqt: & in periosos mares subide etiã iniquos ferũt: qppe suspitio est adulterii q̃is natura nõ sit. autor Pli. in decimo. colũbina basia optat etiã. Mar. Basia me capiũt molles imitata columbas. Falso partu. i. frugibus nõ nascẽtibus. Ita Hora. Spem mẽtita seges. Alio trãsferre. Ad alterã puellã. Hora. Heu heu translatos alio merebis amores. Illa uelit. ſ. nox beata propter cynthiæ complexus & amoris gaudia.

Exẽplo iunctæ tibi sint i amore colũbę
Masculus & totum fœmina cõiugium:
Errat qui finem ueſani quærit amoris:
Verus amor nullum nouit hŕe modũ.
Terra priꝰ falso partu deludet arantes:
Et citiꝰ nigros sol agitabit equos:
Flumia q; ad caput icipiẽt reuocare liquo
Aridꝰ & sicco gurgite piscis erit: (res:
Quã possim nŕos alio transferre calores:
Huiꝰ ero uiuus: mortuus huiꝰ ero:
Quod mihi si tecũ tales cõcedere noctes
Illa uelit: uitæ longꝰ & annus erit:
Si dabit hæc multas fiã immortalis i illis
Nocte una quiuis uel deꝰ esse potest:
Qualem si cuncti uellent decurrere uitã:
Et pressi multo membra iacere mero:
Nõ ferrũ crudele esset neq; bellica nauis:
Nec nostra actiacũ uerteret ossa mare:
Nec totiens ppriis circũ oppugnata triũ
Lassa foret cries soluer roma suos: (phis
Hæc certe merito poterũt laudar mores
Læserunt nullos pocula nostra deos:
Tu mõ dũ licet hũc fructũ ne desere uitę
Omnia si dederis oscula pauca dabis:
At ueluti folia arentes liquere corollas:
Quę passim calathis strata natare uides
Sic nobis q nũc magnum spamꝰ amãtes
Forsitan includet crastina fata dies.

Actiacũ uerteret ossa mare. Hoc dictũ est ppter prælium nauale gestũ ab augusto contra Antoniũ & cleopatrã apd actiũ epiri promontoriũ de quo supra facta est mẽtio i quo multi naufragio perierũt: & telis hostilibus confosi undas hũerũt pro sepulchro. Propriis oppugnata triumphis. Sensus est. si mortales uitã uiuerent amatoriã & genialẽ: nulli in bello necarent: nec in undis submergerẽt: nec ipa Roma ciuilibus bellis agitaret. oppugnata est. n. Roma propriis triũphis: quando suismet uiribus corruit: quando Romani potentes cõuersi sũt in sua uiscera dextra uictrici ut inquit Luca. & ita propriis triũphi Romã oppugnarunt: quãdo ciuis ciuẽ superare cõtendebat: & de ciue triũphare parabat: quod nefas erat. Victoriæ. n. bello ciuili partæ lugubres existimatæ sunt ut scribit Valerius. Lassa foret crines. Defatigata est Roma innumeris bellis ciuilibus. soluere crines & lacerare comas: quod in luctu fieri solet. Ita Luca. in primo de Roma loquẽs ait. Turrigero canos effundẽs uertice crines Cæsarie lacera. Læserũt nullos. i. nulli deo per ebrietatem maledixim⁹: quæ sæpe solet ad maledicẽtiã & cõuitia puocare. At ueluti folia arentes. Scito igt uitã nostrã floribus & foliis eẽ simillimã: quæ matutino ipe pulcherrima uespertino languescũt: quæ hodie florẽt cras extinguunt. hic est illa apud Plinii luculẽta sniã. Regꝝ natura flores odoresq; de die in diem gignit magna ut palam ẽ admonitõe hoium. quæ spectatissime floreant celerrime marcescere. & i Isaia scriptũ ẽ. Ois caro fœnũ & ois gloria eius quasi flos agri. Et i hãc sniam copiosissime scribit Ambrosius in examero. Esto ergo memor ita euũ nrm pperare: ut floꝝ & folioꝝ uita festinat: quæ ut ait Vir. Tã lõga ẽ. q̃ longa est una dies. Calathis. Calathos græci uocãt: quos latini q̃sillos & q̃los appellãt. ut ait festus e aũt uasculũ teste porphirione: in quo mulieres pensa uel tramũ reuoluũt uiminibus textũ. unde ait Oui. Rasilibus calathis iposuisse manũ. Sũt etiam calathi uasa uinaria ut apud Vir. Vina nouum fundam calathis anusia nectar. & apud Mar. in apophoretis. Hic accipiunt p uasculis mulieribus. Magnum. i. res magnas. Crastina fata dies. Fortasis inqt nos: q magna speramus tanq̃ semp uicturi: die crastino moriemur: cum nulli exploratum sit se usq; ad uesperã eẽ uicturꝝ. & ut inqt Hora. Qui scit an adiiciãt hodiernæ crastinæ sũmæ Tẽpora dii superi: & ut tradit Seneca. Nemo iã diuos habuit fauẽtes: crastinũ ut possit sibi polliceri.

Ad Cynthiam. (terris

P Rætor ab illiricis uenit mõ cynthia
Maxia pręda tibi: maxia cura mihi

Alia Elegia.

P Retor ab illv. ue. modo cvn. ter. Stomachabundus hæc scribit in cynthiam: quæ pretori diuiti & opulẽto uenienti ex illyrico adhæserat eiecto Proper. doleq; cynthiam solas spectare pecunias instar earũ quibus pudicitia auro uenalis est. Prætores ueteres appellarunt omnem magistratum: cui pareret exercitus: ut docet asconius pedianus: qd cõfirmat Varro his uerbis. Prætor dictus q̃ iret iure & exercitu. Hic inuenies a luculentis scriptoribus Impatores ptores nũcupari: & in primis a Ci. qui ita scribit in rhetoricis Epaminũdas thebanoꝝ ipator ei: q sibi ex lege successerat ptor exercitũ nõ tradidit: q uerba enartãs uictorinus dixit notare debemus oẽs magãtus ptores appellatos. De ptore urbão & pegrio & de ptoribꝰ aliis multa leges

apud iuriscōsultos libro prīo dīgestorū. Saxo cerauno. Scopulosis in epiro locis: q̄ acroceraunia alio noīe dicū tur ut supra declarauimus. Est stolidū pleno uellere. Metaphoricos dicit ptorē non solū emūgendū esse: sed usq; ad cutē attenuandū spoliandumq; oibus diuitiis: & bacchides palutinæ oues autonsas appellāt duos senes auro spoliatos. Attende elegantiā poetæ ptorem pecori cōparantis. Iuxta illud diogenis cynici apophthegma quo docebat diuitē indoctū esse ouē uellere aurato. Vellus dr̄ lana a uellēdo: qm̄ ante tonsurā inuentam uellēr lanam solit fuerunt. ut uarro inter ptat. Iterū nauiget Illyrias. Ad nouas. s. diuitias cōparandas. Cynthia ñ

Non potuit saxo uitam posuisse cerauno
Ah neptune tibi qualia dona darem:
Nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa
Nunc sine me tota ianua nocte patet:
Quare si sapis oblatas ne desere messes
Et stolidum pleno uellere carpe pec9:
Deide ubi cōsupto restabit munere paup
Dic alias iterum nauiget illirias.
Cithia nō seqtur fasces nec curat honores
Semper amatorum pōderat illa sin9:
Ac tu nunc nostro uen9o succurre dolori
Rūpat ut assiduis membra libidinib9:
Ergo munerib9 quiuis mercatur amorē
Iuppiter indigna merce puella perit:
Semp in oceanū mittit me q̄rere gēmas
Et iubet ex ipsa tollere dona tyro:
Atq; utinā romæ nemo esset diues: & ipse
Straminea posset dux habitare casa:
Nunq̄ uenales essent ad mun9 amicæ
Atq; una fieret cana puella domo:
Nō quia septenas nocles seiūcta cubaris
Candida tam fœdo brachia fusa uiro:
Nō quia peccaris testor te: sed quia uulgo
Formosis leuitas semper amica fuit:
Barbar9 excussis agitat uestigia lumbis
Et subito fœlix nunc mea regna tenet:
Aspice qd donis eriphyla iuenit amaris:
Arserit & quantis nupta creusa malis:

seqtur fasces. Ne credas ingt cynthiā amare ptorem ob id ipsum: qa ptor est: & honore ꝑditus. Illa. n. non dignitatē spectat: sed pecuniā. Fasces accipe p magistratu & dignitate ptoria: qm̄ lictores magistratuū fasces uirgas alligatos securibus gestabant. Cuius rei in prio cōmentario redditā rō est: & ita intellige illud qđ dictū est a iurisconsulto ꝺ officio ꝓconsulis. q; proconsules sex tm̄modo fascibus utūtur. i. hñt sex tm̄ lictores cum fascibus: cū consules habeāt duodecim. Nescio q̄s ineptias refert accursius ut sæpe alias. Iuppiter indigna. Exclamantis indignatio. Tollere dona tyro. Tyros quondā insula Syriæ Alexandri magni opibus annexa continenti clara fuit oli genitis urbibus lepti utica gadibus & illa Romani imperii emula carthagine. Nunc ois eius nobilitas conchilio & purpura constat: ut autor est Pli. in. v. oli sarra nūcupata: ut refert Gellius. unde ostrū sarranum dr̄ a poetis. Tyriū colorem in primis uetares probauerunt: de quo multa eleganter scribit Pli. in nono. unde inuenies freq̄nter ostrū tyriū & purpuram tyriā cognominari ab eruditis. Tibullus. Quid tyrio recubare toro: tyri ergo dona accipe pro purpura tyria & lanis tyriis quas ita celebrat Mar. ut dicat. Deterior ledæ purpura matris erat. Nemo esset diues. Diuites & diuitias detestatur: qm̄ sunt irritamenta libidinū & diuitiis alit luxuriosus amor.

Casa straminea. Tales erant priscorū domus. & ut ingt Ouī. Nō fuit pudor in stipula placidā cepisse getem. Doxius lutei ædificii inuentor fuit exēplo sumpto ab hirūdinū nidis. primi eurvalus & hypbius fratres constituerunt domos lateritias. Cana puella domo. Vel hoc dicit q; puella senescaret intra unicā domū nunq̄ ex ea egrediens: si non essent diuitiæ: uel hoc ait q; puellæ canæ efficerent & uetulæ unius amatoris amore contentæ: nec quotidie nouos q̄rerent: ut nunc quotidie fit. Nā ut ingt Plau. Nouus amator succū habet & suauitatem: sp hēt qđ det & dare cupit ut ita fiat apud amicā fauorabilis. Brachia fusa uiro. figura poetica. i. hñs brachia fusa: atq; iplicata ptori: quem uirū fœdū & contemptū dolenter appellat. Non qa peccari. peccaris legendū est pro peccaueris: & ad cynthiā referendum. Excussis lūbis. hoc ad rē uenereā referendū est: cū in lūbis sit uis libidinis. unde i canonicis scripturis scriptum est: Ois uirtus eius in lumbis: & ois potestas in umbilico: ubi honesti uiri & mulieris genitalia immutatis sūt appellata noībus: ut diuus Hieronymus interpretatur. & a Vir. in priapeiis dictū est. Crissabit tibi fluctuante lūbo. & a Per. Carmina lumbos intrant: Excussis accipe pro eleuatis: & exporrectis in concubitu. dixit Plau. exporgite lūbos & extollite: uel excluſis siue excussis expone pro exhaustis. s. imodico coitu. Ca. in hāc sniam elegāter dixit. Cur non tā latera exfututa pandas. Aspice qd do. exēplis uult deterrere cynthiā a donis capiendis: q̄ sæpe fœminis exitiū attulerunt. eriphyla uxor amphyarai monile ꝺcioſum ab argia accepit hac conditione: ut marituꝫ cogeret proficisci ad thebanā expeditionem: qđ ille recusabat exploratū habens se in eo bello periturꝫ eriphyla pluris fecit illud monile aureū q̄ coniugis uitā: q hiatu terræ absorptus est in bello. Sed talia dona auaræ mulieri magno constiterunt. Nā a filio alcmeone fuit interēpta. autores Dio. & Sta. Cuius rei ēt Vir. meminit in. vi. Mestāq; eriphylen Crudelis uati monstrantē uulnera cernit. Dona amara merito appellat: q̄ eriphylæ nō solū amaritudinē: sed ēt mortē ꝓbuerunt. Sil̄r Sta. in. ii. thebaidos de hac re loq̄ns ait. Quos optat gemitus q̄tas cupit ipia clades. Arserit & q̄is. Creusā itellige creūtis filiā: q̄ a Diodoro glauca noīat: quā Iason duxerat uxorē repudiauit Medeā. Illa ut supra docuimus nouæ nuptæ dona misit nuptialia: q̄ exitii cā fuerunt. nā creusa cū tota regia cōflagrasse fert̄ pp coronā illā a Medea missam ueneno & naphtha illitā: in quā recentē flāma trāsiliuit. Hora. nō coronā sed uestē ueneno ibutā dixit fuisse munus Medeæ. Ita. n. scribit in epodo. Cū palla tabo munus ibutū nouā icēdio nuptā abstulit. Nulla ne iuria. Quā. s. cynthia patiat: uel q̄ ego afficior.

Nec tetigit cãpi. Nullis uoluptatibus iuuari se dicit: nec theatralibus nec cãpestribus. Nã i campo martio uariis exercitatoibus romana iuuentus exercebat: & deide i tyberi natabãt: qa ut ait porphyrio. hoc quoq; ur necessariũ eẽ militiæ. Exercitatõis cãpestris meminit Vegetius i primo de re militari: & Augustinus i. xiiii. Surdis auribus amor. Iuxta illud Ouid. Depudui pfugusq; pudor sua signa reliqt. Cerne ducẽ. Exẽplo. M. Antonii ostẽdit magnos ẽt iperatores turpi amori fuisse mãcipatos. Argumẽtũ est a maiori. Si magni duces amoris ifamia laborãt: nõ est mirãdũ si & ego ab ifami cynthiæ amore neq; liberari. amor Antonii & cleopatræ notissimus est: q fuit cã: ut Antonius ex magno iperatore degenerareti muliebre mãcipiũ nã uiuebat eius aius i corpore Cleopatræ: & i Actiaco plio ubi uidit cleopatrã fugientem: oblitus oium: nec mẽtis suæ cõpos sequutus ẽ illã: q utrũq; pdiderat ut scri. Plutar. Merito ergo ifamis amor. s. cleopatræ iussit Antoniũ relictis oibus capescere fugã i ægyptum. Illa qua uicit. Laudat augustũ: q deuictis Antonio & cleopatra bello finẽ iposuit: & arma recõdidit: & iani tẽplũ clausit pace terra mariq; parta. Sed quascũq; tibi uestes. Optat poeta ut uestes & gẽmæ: qs pretor Cynthiæ dono dedit: dissipentur: & i terrã aut in aquã cõuertant. Smaragdus gemma ẽ iucũdissimo aspectu: quo oculorũ acies recreatur: quo nihil uiridius: repit. Nero gladiatorum pugnas spectabat e smaragdo. laudatissimi sũt Scythici. Autor Bli. i ultimo. Oui: Tu poteras uirides pẽnis hebetare smaragdos. Chrysolitos. chrysolithi gẽmæ sũt aureo colore translucentes. Bocchus autor est chrysolithon. xii. põdo a se uisam. Oui. Per iuga chrysolithi positaq; exordia gemmæ. Quæ u. ter. ue. Talis imprecatio est apud Tibul. Muneribus meus ẽ captus uuer: at deus illa In cinerẽ & liquidas munera uertat aquas: & Home. iquit. Vos oẽs in terrã & aquã resoluamini. Fulminaq; etherea. Fulmina dicunt irrita & uana sq; a rnulla ueniãt ratione naturæ: qbus mõtes & maria percutiunt. Quædã uocantur fatidica. quæ dicunt ex alto certisq; de causis & ex suis uenire syderibus ut scri. Pli. de his itellige loquutũ esse Propertium & quoniã icidit mẽtio de fulminibus: scito fulminũ eẽ genera plura. nã qdã sicca: qdã humida: qdã clara: nuncupant Diurna ioui attribuunt. Nocturna sãmano: Sunt fulmina dicta i fera Cremãtia: familiaria. Quæ leua sunt prospera existimantur. Seneca i qõnibus naturalibus fulmina dicit appellari alia postulatoria: alia consiliaria: monitoria auxiliaria: hospitalia atq; regalia. Vbi decidit fulmen ibi odor sulphureus ẽ: & ipa fulmina odorẽ sulphuris habẽt: & lux eoꝝ sulphurea est: unde dixit Persius. Sulphure diluitur sacro: cũ de fulmĩe loqret. Sonitus. Tonitrua. nã ut ait Lucre. Principio tonitru qtiũ cerula cœli. & ut refert Seneca i qõnibus. Tonitrua sunt nubis ictæ sonus. & alibi ait. Tonitrua nihil aliud sũt q icti aeris sonitus. Pleiades. Vergilias itelligit de qbus supra memorauimus. Orion Sidus ẽ niboſũ & pcelloſũ. cõstat ex stellis decem & septẽ ut scri. Higinus i eo gladius deformat. uñ ait Pli. i. xviii. Cæsari orionis gladius occidere icipit. Hic ab Oui. & Luca. Oriõ ensifer accõmodato epitheto uocat. A catullo elegãti uocabulo dr Arion qsi ensifer. Aor. n. græce gladiũ latine significat. Deceptus qm fleuit. Iuppit iõ punit puellas periuras qa & ipse fraudibus mulierum sæpe deceptus est. Quam magnus aũt fuerit amator mulierũ Iuppiter testes sunt poetæ oẽs. Testis est & Home. Apud quẽ Iuppiter i. xiiii. illados Iunoni enarrat quẽadmodum amauerit uxorem ixionis danaẽ perſei matrẽ: europã: semelẽ: alcmenã: cererẽ: atq; latonam.

Quare ne tibi. Noli iqt tanti facere uestes purpureas: qs donat amator: ut nubilo cœlo timeas fulmẽ cõscia tuarũ fraudũ. Sontes. n. & cõscii flagitiorũ cũ tonat timẽt ne fulmine ioulali pcutiant. In quã sniam ait Iuue. Hi sũt q trepidant & ad fulmia pallent Cũ tonat exanimes primo quoq; murmure cœli. Sidonia uestis. p purpurea accipitur. qm Sidon ciuitas ẽ in tyro: q cõchylio & purpura cẽsetur & celebrat ut supra dictũ est. Cidõ artifex est uitri & thebaꝝ boetiarũ parẽs ut autor ẽ Pli. i qnto. A piscĩũ ubertate fidõ nomẽ accepit. nã fidõ a phœnicibus piscis uocat ut iustinus tradit i decimo octauo.

De Exclusione.

Alia Elegia.

m Entiri noctẽ: pmissis ducer amatẽ: Hoc erit i fectas sanguie hr̃e manꝰ:

Entiri noctẽ Oſtẽdit maximũ flagitiũ esse i fœmina: quæ amatorẽ decipiat & nocte promissa non admittat: dicitq; istud delictũ simillimũ eẽ homicidio: & nihil iocolicius eẽ amatore demõstrat cuius ei ũnas tantali & sisyphi tormẽtis & laboribus anteponit. Ducere. i lõgũ ut dr protrahere. ita Cæsar inqt

Nulla ne sedabit nostros iniuria fletus?
An dolor hic uitiis nescit abesse suis:
Tot iã abiere dies cũ me nec cura theatri
Nec tetigit campi nec mea musa iuuat.
Ah pudeat certe: pudeat nisi forte qd aiũt
Turpis amor surdis auribꝰ esse solet.
Cerne ducẽ mõ q fremitu cõpleuit inani
Actia damnatis æquora militibus. (nis
Hunc ifamis amor uersis dar terga cari-
Iussit: & externo quẽrere i orbe fugam
Cæsaris hæc uirtus & gloria cæsaris hęcẽ
Illa qua uicit cõdidit arma manu. (dos
Sed q̃scunq; tibi uestes quoscunq; smara
Quos sue ddit flauo lumĩe chrysolithos
Hæc uideam rapidas i uanũ ferre pcellas
Quæ tibi terra uelim quæ tibi fiet aqua
Nõ semp placidꝰ piuros ridet amantes
Iuppiter: & surda negligit aure preces.
Vidistin toto sonitꝰ percurrere cœlo
Fulminaq; ætherea desiluisse domo?
Nõ hęc pleiades faciũt neq; neq; aquosus
Nec sic de nihilo fulmĩs ira cadit. (oriõ
Periuras tunc ille solet punire puellas
Deceptꝰ quoniã fleuit & ipse deus.
Quare ne tibi sit tanti sidonia uestis
Vt timeas quotiens nubilus auster erit.

die ex die ducere hedui. alias ducere significat ad suppliciū ducere ut ait donatus. Inde a Seneca dcm ē. Quid fuit facilius q̄ duos manipulares duci iubere. & alibi inqt: duci te iussi. & apud curtiū ait Hermolaus ad Alexā drū. nos duci iube. Ducere ēt p eo accipit qđ ē efferre ad sepulturā. Persius. Nerio iam tertia ducit uxor. Infectas. maculatas. par inqt hōicidio ē fallere amātē. pmissis nō seruatis. Infector dr ut uulgo aiūt tūctor. Plau. In cedūt ifectores crocotarii. Fractus utroq; thoro. Qui dormire nō pōt uersat mēbra p utrāq; ptē lecti: & mō in faciē cubat mō resupinus iacet: qđ accidere solet merētibus & amātibus. ūde ait Oui. Lassāq; uersati corpis ossa dolēt. Sisyphios labores. Sisyphus apd iferos affi cit hoc cruciatu: ut assidue saxū uoluat. qđ ut iqt Hora. op tat collocare i supmo mōte. uerū cū ad cacumē uentū est: saxū reuoluit ad imū. unde ait Oui. Sisyphus est illic saxū uoluēsq; petēsq; uex ut iterp̄tat Macro. saxū igēs uolue re dicūt: q inefficacibus laboriosisq; conatib⁹ uitā terūt. Lu cre. uero p saxū sisyphi: ut docet Ser. eos itelligit: q sūt ambitiosi: & repulsā passi rursus istāt: nec ambire desistūt. uersus Lucretii hi sūt ex libro. iii. Sisyphus i uita quoq; nobis ante oculos ē. Qui petere a populo fasces seuasq; secures Imbibit & semp uictus tristisq; recedit. Inuidia admirāte Sēsus ē ego nūc a cynthia recipior post diesq priusi amore fœlix dicebar ēt ab iuidis fœlicitatē meā admirāub⁹: patuos est a tpe. Quoq; die. a gsq; quoq; dictū accipe quasi qbusq; decē diebus. Sumere tetra ue. ex dolor sibimet morte cōsciscere uelle significat aut scipitio aut ueneno & tetra accipe p mortifera. In aliis codicibus legit trita: & sē tētia apta ē. nā uenena teruntur: & diluta i potōe bibuntur. Talis cicuta socrati i carcere data ē ut scribit. Pla. in phœdone. unde dixit Persius. Sorbitio tollit quem dira cicutæ.

Aut pri. Nūc mihi inqt nō licet alloqui amicā uel salūt̄ p rimā hostii cū prius lecto admitterer. Alia Elegia.

a Sisidue mul. odiū pe. q̄re. Scribit illū amatorem apud amicā futurū sauorabiliorē: q multa silēs dissimulabit: nec assidue conqueretur perfidia puellari: quoniā tales querelæ multos odiosos iuisosq; reddiderūt. Frangitur i tacito. i. fœmia deponit irā & placat qñ amator nec iurgiosus nec queribundus ē: sed tacet: & si qd uidit: se nō uidisse dissimulat. Quid si iam. Quū docuerit utile eē amatori dissimulare & tacere ostēdit se id facere nō posse. puocatū negtia cynthiæ & scelere: quæ eū spnat pinde ac si senio cōfectus eēt: cū tamē uerus amor nec senem quidē fastidiat amatorē: qđ pbat exēplo Auroræ ne q̄q̄ fastidiēs senilē titoni cōiugis amplexū. Ruga genas. Infra oculos malæ sūt: quas prisci genas uocabāt. xii. tabularū iterdicto radi a fœmis eas uetātes ut scribit Pli. in. xi. Interdictū legis refert Ci. i. ii. de legibus. Mulieres genas ne radūto quo admonent ne faciē carpāt: & lacerēt i luctu Illud. n. significat radūdo i hac lege: qđ ut uerū eē credas audi Seruiū ita scribētē. Sciendū ē cautū eē lege. xii. tabularū ne mulieres carperēt faciem his uerbis. Mulier faciē ne carpito. p̄terea gene significant palpebras hoc est tegumēta oculor: & i hoc significato accipe apud Pli. quando scribit q̄ pisces & isecta nō hēnt geneas. sensus ē. qd faceres o cynthia si rugæ seniles genas meas dehonestarent & frōtē striatā efficerēt: cū iuuenē me fastidias. Tithoni sene. ab exēplo ostēdit senescētes nō eē fastidiēdos cū uthonū aurora nō spnat: q post lōgissimā uitā dr in cicadā eē cōuersus. Eoa. oriētali. supradictū ē susa a tithono condita fuisse: q teste Diodoro p̄fectus fuit psar acceptus maxie regi. Autor ē Pli. mēnonidas aues qnto quoq; āno confligere i ethiopia ad mēnonis sepulchrum ubi tithonus floruit. Quā gra: amis. mē. Maiora iqt gaudia percepit aurora ex tithono uiuente q̄q̄ ānoso & capulari sene: q̄ fuerit luctus de obitu filii mēnonis: q occubuit i bello troiano iterēptus ab achille. unde ait Oui. Vidit achillea peūtē cuspide mater. Curua su. Homines senio icurui fiūt. unde silicernium qđ existimant dici senem qua si silicē

Hor ego sū uates quotiēs desertus ama
Expleui noctes fractus utroq; toro (ras
Vel tu tantalia moueare ad flumia sorte
Vt liquor arenti fallat ab ore sitim:
Vel tu sisyphios licet admirere labores
Difficile ut toto monte uolutet onus:
Durius in terris nihil ē qđ uiuat amāte:
Nec modo si sapias quod min⁹ eē uelis.
Quē mō fœlicē iuidia admirāte ferebant
Nūc decio admittor uix ego quoq; die.
Nunc iacere e duro corp⁹ iuuat ipia saxo
Sumere & in nostras trita uenena man⁹
Nunc licet in triuiis sicca requiescere luna
Aut per rimosas mittere uerba fores.
Qđ q̄uis ita sit dominā mutare cauebo
Tum flebit cum mi senserit esse fidem:

AD Cynthiam.

a Sisiduæ multis odiū peperere q̄relæ
Frāgitur i tacito fœmina sæpe uiro:
Si quid uidisti semper uidisse negato
Aut si quid doluit forte dolere nega.
Quid si iam canis ætas mea cādeat ānis?
Et faceret scissa: languida ruga genas?
At non tithoni spernens aurora senectā
Desertum eoa passa iacere domo est.
Illum sæpe suis decedens fouit in ulnis
Quā pri⁹ adiūctos sedula lauit equos:
Illū ad uicinos cū amplexa qesceret idos
Maturos iterum est questa redire dies.
Illa deos currum conscēdēs dixit iniquos
Inuitum & terris p̄stitit officium.
Cui maiora senis tithoni gaudia uiui
Quā grauis amisso mēnone luct⁹ erat:
Cum sene nō puduit talē dormire puellā
Et canæ totiens oscula ferre comę.
At tu etiā iuuenē odisti me perfida: cū sis
Ipsa anus haud longa curua futura die:
Quin ego diminuo curā? qđ sępe cupido

cernētē Scri. Ari. hoīes humeris icuruos diu uiuēr. Idē autor ē icuruoꝝ hoīum halitū eē grauiores ſœdioreſq;

Qui ego diminuo curā. Hoc igr leuit & minuit curas meas q̄ cupido ſolet interdū eē noxiꝰ illi & malꝰ cui ſuit ꝓpicius & bōus: & ita malignū ſpati i cynthia futurꝝ: in ſe uero bēigniſſimū. Infectos britānos. Caſtigatio cynthiæ faciē adulterino colōr fucātis iſtar britānoꝝ: q ut ſcribit Cæſar ī gnto cōmētario. oēs ſe glaſto inficiūt: qđ ceruleū efficiat colorē: atq; horridioꝝ ſūt ī pugna aſpectu capillo q; ſūt ꝓmiſſo: atq; oī parte corpis raſa ꝓter caput & labrū ſuperius. Si q̄ris āt qd ſit glaſtū. ſcito eē herbā ſimillimā plātaginī: q̄ britānoꝝ ēt coniuges nuruſq; totū corpus iſiciūt & i q̄buſdam ſacris nudæ incedūt: ut autor ē plinius in uigeſimo ſecundo. hic britāni iſecti hoc eſt ticti & picti cognominātur. Martialis. Barbara depictis ueni baſcauda britānis. Extremo nitore. Corrigendū eſt uerbū & extremo legendū nō extremo. & dictū accipe ꝓ pegrino ſuco: & pigmento quo mulieres cādorem colli & ruborē genaꝝ mentiūr. In decretis de cōſecratiōe. ita ſcriptū ē. Fucare pigmētis faciē adulterina fallacia ē pigmenta aūt & colores: q̄b mulieres faciē uenuſtāt ſūt hæc ī primiſ purpuriſſū: ceruſſa: melinum: terra chia: & ſclinuſia. Melinū ideo noīnauit ut itelligeres illud plautinū ī muſtellaria.

Huic malus eē ſolet cui bonꝰ āte fuit.
Nunc ēt iſectos demēs imitare britānos
Ludis & extero tincta nitore caput.
Vt natura dedit ſic oīs recta figura:
Turpis romano belgicus ore colōr.
Illi ſub terris fiant mala multa puellæ
Quæ mentita ſuas uertit inepta comaſ.
Deme mi certe poteris formoſa uideri
Mi formoſa ſatis ſi modo ſæpe uenis.
An ſi ceruleo quædam ſua tpa fuco
Tinxerit idcirco cerula bona forma eſt?
Cum tibi nec frater: nec ſit tibi filiꝰ ullus
Frater ego & tibi ſim. filiꝰ unus ego.
Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus
Nec nimis ornata fronte ſedere uelis.
Credā ego narrāti noli cōmittere famæ.
Et terram rumor tanſilit & maria.

Neq; ceruſſā neq; melinū oportet attingere. eſt. n. melinū pigmētū cādidū ab iſula melo noīatū ubi ſiebat laudatiſſimum. Autor Pli. xxxv. Belgicus ore co. Turpe eſt Romanæ matronæ colorare faciē glaſto & gallicis ſucis. belgicum colorē dictū accipe ꝓ glaſto qđ ita uocat ī gallia ut docet Pli. ꝓterea gallorū iucūm ē ſapo. quo capillos rutilamus. Belgas gallos eē ex Cæſaris lectiōe ſatis notū. Audi q̄ſo qd ſcribat Cyprianus i hac ſniam. Opus igt dei & factura eius: & plaſticas adulterari nullo mō debet adhibito flauo colore uel nigro pulpure: uel rubore: aut quolibet alio q; liniamēta natiua corrumpente medicamine. Manus deo iferunt quādo illud qđ ille formauit: reformare & trāſfigurare cōtendūt. De me. Quaſi dicat qđ ad me attinet.

Ad Cynthiam.

e Tſi me iuito diſcedis cinthia roma
Lætor qđ ſine me deuia rura colis
Nullꝰ erit caſtis iuuenis corruptor ī agriſ
Qui te blanditiis nō ſinat eſſe probam.
Nulla neq; āte tuas orietur rixa feneſtras
Nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit:
Sola eris: & ſolos ſpectabis cithia mōtes
Et pecus & fines pauperis agricolæ:
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi
Phanaq; peccatis plurima cauſa tuis:

Suatpa. Sinecdoche eſt pars pro toto. Tpa poſuit ꝓ tota facie. Illud attēde tps ꝓ capitis pte iueniri i numero ſingulari apd ſcriptores opinatiſſimos:. In rhetoricis ad herenium ita ſcriptū ē. Dubitāti graccho quid eēt: neq; tamen locū ī quo cōſtiterat reliquēti peutit tps. Hieronymus ī interpretatiōe iſtrumēti ueteris i libro iudicū ita ingt. poſuit ſupra tps capitis ſiſare clauū pcuſſūq; malleo detixit in cerebrū. Ceruleo ſu. Fucus marinus lactucæ ſimilis ē. græce dr̄ phycos thalaſſion: qa cōchiliis ſubſternit. Tria fuci genera. latū: longū: & criſpū: quo in creta ueſtes tinguntur: & oia ſūt ad tingēdū accōmodata. Autor Pli. i. xxvi. unde ſu cū accipimus ꝓ adulterio colore & fucū factū mulieri dixit Terē. cū itelligere uellet inſidias & aſturā fraudē ut exponit donatus. Ceruleus epitheto ē ꝓpetuū fuci: qui uitore commendat. De ceruleo colore ſupra diximus copioſe.

Noli cō. ſa. Monet cynthiā ne det occaſionē famæ & rumori de ſe obloq̄ndi: quoniā nihil ē fama uelocius: quæ ꝓ totū orbem errabūda diſcurrit: quæ ut ingt Maro: eſt tam ficti praui q; tenax q̄ nūcia ueri. & Oui. Creſcit & additis aliq̄d nouus adiicit auctor.

Alia Elegia.

e Tſi me inuito diſcedis cynthia roma. Alloquit cynthiā: quæ urbe relicta ſeceſſerat in agr: cuius conſuetudine q̄is ſit cariturus tamen letat cū uideat in agris nullos ſore ſubſeſſores inſidiatoreſq; alienæ pudicitiæ. optat & ipſæ uillicari dūmō cū cynthia uilliceē. Deuia rura. Deuiū dr̄ a uia remotū ut ingt porphirio. inde Ci. in ſcda Antoniānaꝝ Anagninos uocat deuios cū eēnt extra uiā militarē collocari. ab Horatio ſcortū deuium nūcupat: qđ eſt a uia remotū. ita nunc deuia rura dicta accipe ꝓ ſeq̄ſtratis & ſepatis a uia militari & frequenti. ex quo ſpat poeta caſtiorē futurā cynthia ꝓpter loci ſolitudinē & receſſum. Orieē ni. ſe. Gaudet q; nullæ rixe amatoriæ ſint futuræ ante feneſtras cynthiæ agrū deuium icolentis: quales in urbibus ſub inde oriri eōſueuerūt: unde ait Hora. ptius iunctas quatiūt feneſtras ictibus crebris iuuenes ꝓterui. Nulli poterunt corrūpere ludi. Hoc iō dictū eſt: qa ludi Romani erāt corruptelæ puellarū & incētiua libidinum id qđ docet Iuue. illis uerſibus. Chironomō lædā molli ſaltante batyllo Tutia ueſticæ nō imperat apula gānit Sicuti amplexu. & Oui. ingt Spectatū ueniunt: ueniūt ſpectentur ut ipſe: Ille locus caſti damna pudoris habet. Phanaq; peccatis. Tēpla erāt diuerſoria negtiæ: & i tēplis adulteria exercebant. unde exiit illud ſatyricum. Nā quo non perſtat fœmina tēplo: & Oui. de templo iſidis qđ erat Romæ loquēs ait. Multas illa facit qđ ſuit ipſa Ioui.

Iosephus quoq; i. xviii. Antigratū narrat quēadmodū iuuenis qdā nō imūdus miro cōmento concubuit cum paulina romana matrona in tēplo isidis. gaudet ergo poeta q; in agris nulla tēpla poterunt corrūpere cynthiā: quæ Romæ erāt maxima cā illius adulterii. Comas. Elegāter p frōdib⁹. q sūt crines arbor⁹. unde a Papinio dictū ē. crinit Arbos. p eo qđ ē frōdescit. Inculto sacello. i. rusticano. Sacellū ut īqt Gellius diminutiuū ē a sacro: & significat locū paruū deo dicatū cū ara. Trebatius iurisc̄onsultus dixit sacellū cōpositū eē uerbū q; si sacra cella. Rara thura. Quia thus i tēplis urbanis adoleт nō aūt rusticanis. Masculū thus uocamus religioni dicatū a similitudine testiū: uel qđ rotūditate gutæ pependerit. Autor Pli. ide a Virg. dictum Et mascula thura. Diminutiuum thuris ē thusculū: quo utit Plau. i aulularia. Nuda sura. Suræ sunt hoi tārū. Repit apud autores quādā i ægypto nō hūisse suras. Reliq; aialia hēnt crura sine suris. Sacra dianæ utpote ueneratricis: & deæ siluaticæ: Reddere pinu cornua. Dicit se suspēsuq; cornua ceruor⁹ in arbore pinea ritu uenator⁹: q capita & cornua ferarū captar⁹ dianæ dicabāt: & in arborib⁹ suspēdebāt: qđ indicat nisus Virgilianus sic loquēs. Dona tulit si q; ipse meis uenatibus auxi Suspēdiue tholo. scribit Dio. i qnto bibliothecæ. uenatorē solitum capita ac pedes ferarū q̄s cepat dianæ dicare: & arboribus affigere. pinu dādi casus est antiquus de quo supra scā ē mētio. Quidā cornua p furcis accipiūt qđ nō placet. Lepores excipe. Vsus ē uerbo ueneratoribus accōmodato. nā excipe iterdum significat dolo itercipere & circūuenire: qđ Seruius Nonisq; demonstrat. & ita uenatores feras excipiūt. Mar. de uenabulo loquēs ait. Excipient apros expectabūtq; leōes. Figere auē calamo. Calamū aucuparij tellige: quo uiscato aues capiunt: cuius meminit Mar. Pallida dū tacita crescit arundo manu. auceps surgēs paulati calamos eleuabat: & eos auibus subiiciebat quod genus aucupii expressit Silius sic scribens. Sublimē calamo seqtur crescēte uolucrē. alii itelligūt de sagitta qua aues figunt ab arcu excussa. calami aūt sagittis apud priscos erāt accōmodatissimi: & Pli. calamos nātes: q; rheno nascunt dicit eē optimos sagittis conficiendis. Agrestes sues. In oi gñe aialiū nullū ēplacidū qn eiusdē inueniat⁹ ferū: cum hoies quoq; siluestres reperiant. Autores Pli. & Aristoteles. sues semiferos antiqui hibridas uocabant.

Clitūnus. Fluuius est in faliſco siue meuaniæ Proptii patriæ: cuius aq̄ pota boues cādidos facit. Autor Pli. unde ait Vir. Hinc albi Clitūne greges & maxima taurus. uictima. hic a Lucano cāpi meuaniæ tauriferi cognominantur. op tat ergo Prop. uenatiōi & aucupio operā dare i agro meuanate: ubi clitūnus boues niueos sua aq̄ reddit. Paucis luciferis. i. diebus. Stella Veneris cū antegredit solē luciferi dr: cū subsequitur hesperos. græce phosphoros noiat: ut refert Ci. i scdo de natura deor⁹: pythagoras primus dep hendit huius syderis naturam. dr a Plauto uespergruo. a Mar. phosphoros: a Virg. iubar: A Catul. uesp aliu Iuuenis: alii isidis: alii mris deū sidus appellant. huius natura cūcta generant i terris: ut tradit Pli. & ut ait Higi. omnium syder⁹ lucifer maxius eē ur. scri. Dio. hesper⁹ adātis filiū cōscēdisse cacumē mōtis atlātis ad cursus astror⁹ obseruādos & nūq; deinceps cōparuisse. cuiuulgus honores diuios exhibuit: astrūq; lucidissimū eius noīe appelli tauit: Muscosis iugis. Musco cooptis. ē āt muscus illa uiridis lanugo: q̄ nascit i fōtib⁹ potissimū. unde a Virgi. Muscosi fōtes dīr. apd columeliā nouū uerbū ē. muscāt oleæ: qđ significat musco tegunt. Alia Elegia.

Vid fles abdu. gra. brv. qd fles. Cynthiā solat dolētē isolabilē: q; a Prop. relicta fuisset. ostenditq; se in
q amore esse fidissimū adeo: ut de ipius fide minime debeat dubitare. bryseida grauiter ubertiq; fleuisse ex Oui. lectiōe satis notum: quādo Agamēnoni ab Achille tradita ē: quā eurybates & Talthibus sco nes abduxerunt iuitā mestāq; ac ire pene recusantē: ut scribit Home. Abducta. Significāter loquutus ē. nam abducimur quo nolumus: ducimur quo uolumus: q̄uis alī Donatus tradat. Captiua andro. Docet nos poema Virgilianum: quemadmodum Andromache Hectoris uxor post incēdium Troianum captiua fuit pyrrhi: a quo habita fuerit mancipii magis loco: q̄ coniugis: deinde tradita Heleno Troiano. tristis ergo & mesta fuit andromache ex summo fastigio lapsa in captiuitatē nacta dominū iperiosum & isolentē. unde ita loquitur ipsa apud Vir. Stirpis Achilleæ fastus iuuenēq; superbū Seruitio enixe tulimus. Nō tā no. uo. Vehemētiores

Illic assidue tauros spectabis arantes
Et uitem docta ponere falce comas.
Atq; ibi rara feres siculto thura sacello
Hædus ubi aggrestes corruet āte focos.
Protin⁹ & nuda choreas imitabere sura:
Oīa ab externo sint modo tuta uiro.
Ipse ego uenabor iam nūc me sacra dianę
Suscipere & ueneri ponere uota iuuat.
Incipiā captare feras & reddere pinu
Cornua: & audaces ipse monere canes.
Nō tamen ut uastos ausim tētare leones
Aut celer agrestes comin⁹ ire sues. Cles
Hęc igitur mihi sit lepores audacia mol-
Excipere: & stricto figere auē calamo.
Qua formosa suo clitunn⁹ flumina luco
Integit: & niueos abluit unda boues.
Tu quotiēs aliq̄d conabere uita memēto
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec solæ poterūt auertere syluæ
Nec uaga muscosis flumina fusa iugis.
Quin ego i assidua mutē tua noia lingua
Absentit nemo non nocuisse uelit.

Ad Cynthiam.

q Vid fles abducta grauius briseide? quid fles
Anxia captiua tristi⁹ andromacha?
Quidue mea d̄ fraude dos isana fatigas?
Quid quereris nostrā sic cecidisse fidē?
Nō tā nocturna uolucris funesta querela

Cynthiæ q̄relas eē dicit q̄relis. Atticæ uoluctis. i. hirūdinis: quæ fata gemit filii absūpti. Nota fabula pgnes & philomenæ & terei carmine Naſonis: qi. vi. metamorphoſeos copioſiſſime cūcta denarrat. Diſſentit ab Oui dio probus. nā cū Oui. iſinuet pgnē deformatā fuiſſe i hirūdinē. philomenā i luſciniā: econtrario ait pbus q̄ pgne i luſciniā & philomena i hirūdinē deformatæ ſūt. Attica auis dr̄ hirūdo: ga pgne filia fuit p̄ pandionis regis athenaꝝ: pōt dici & luſcinia: & ad luſciniā poſſet referri poetæ carmē: cū luſciniis ſit garrulus ſine itermiſſu cā tus dies gndeci: ac noctes: ut autor ē Pli. i decimo. Folia cecropia appellat attica a cecrope r̄ge athenaꝝ primo q̄ multitudinē atticā i ciuitates duodeci digeſſit: q̄rum una ab ipſius noie dicta ē cecropia. Autor Strabo. hic dictus ē geminus: ſiue q̄ primus marē fœminæ mr̄imonio copu uit: ſiue q̄ cū eēt ægyptius: linguā grǣcā pariter callebat & ægyptiacā. ſed q̄riē cur daulias ales hirundo dicat a poe tis: & potiſſimū ab Oui. & Catullo. hoc nos docet tucydi des: q̄ in ſcdo ſcri. Tereum maritum pgnes nō regnaſſe i thracia: ut aſſerunt latini ſcriptores. ſed in daulia regione terræ phocidis propinq̄ athenis: in qua terra: ut ipſius hiſto rici uerbis utar: fœminæ facinus illud circa itym patraue runt: & a multis poetaꝝ i cōmemorāda philomena: & lu ſcinia auis daulias celebrat. iterp̄s Strabōis iſtam thucy didis ſniam referētis nelgo qui ſecus enarrata thucydide alienū. Nec tātū niobe. Nō tātā uim lachrymarum fudit niobe in ſtatuā cōmutata poſt obitum filiorū: q̄tā cynthia cōquerēs de fide uiolata ab amatore. mira diuerſitas ē ſu per numero niobes filiorꝝ. Home. i ultimo iliados puerō puellaſq̄ eius bis ſenos dicit fuiſſe. euripides bis ſeptenos quem ſeqtur Oui. ſapho. bis nouenos: alii bis denos. Pro per. dicit fuiſſe bis ſenos ſecutus Homerꝝ. q̄us i q̄buſdam Codicibus legat bis ſeptē ad buſta. quæ lectio cum euri pidis & Oui. lectione conueniet. niobe cū ſe latonæ ante poneret: eāq̄ p dea coli p̄hiberet: Appollo & Diana mr̄ nā iiuriā ulſciſcētes: filios filiaſq̄ ipſius ſagittis cōfecerunt. Appollo filios: Diana filias: Amphiō pr̄ ꝓdolor̄ ſibi mor tē cōſciuit. niobe ſcā ē lapidea apud ſipylum: & lachrymis ēt nūc marmora manāt: ut docet Oui. Defluit a ſipylo. Sipylū ē mōs & oppidū caput oli meoniæ. alio noie tan talis dr̄. Autor Pli. p̄ria niobes: q̄ ibi uiſitur lapidea: ut ait Home. ex q̄ adhuc fluūt lachrymæ ide a Papinio dicta eſt ſipyleia mr̄ i q̄rto ſyluaꝝ. Danaes mō. Nemo eſt q̄ neſciat danaē iclusā ſuiſſe a p̄re ītra turi æneā ubi a Ioue i au rum pluuiū trāſformato cōpreſſa ē fabula notiſſima: qua declarat oēs difficultates auro puias eſſe: & nihil nō expu gaari pecunia poſſe. nā ut ingt Hora. augr̄ prūpit ſaxa po tētius igne. De te quodcūq̄ ad ſurdas. i. ſurdas aures il lis prebeo: q̄ de te mihi obloquūtur: & q̄dcūq̄ flagitū d te audio id minime ueꝝ eē credo. Oſſa parētis. i. p̄ris. Appellatōe parētū oēs ſupioris gradus cōtinēt: ut docēt iuriſcōſulti digeſtis de gradibus. de uerboꝝ ſignificatōe & i ius uocādo. parētes iterdū p affinibus & cognatis accipiunt iuxta uernaculū ſermonē. & hac ſignificatōe repies apud non ignobilē ſcriptorē ſpartianū. cuius rei ēt meminit Hieronymus i libris cōtra ruffinū. Orbitalunæ. Orbita ueſtigium ē rotæ: quā lunæ dat: quoniam dr̄ poetice bigas i cœlo agitare. Muli uehiculo lunæ adhibent: q̄ tā ſterilis ſit q̄ mulus. uel qa ut mulus non ſuo genere creat: ſic ea nō ſuo fulgore luceſit. Cōpita Loca ſūt ad quæ cōpetūt atq̄ cōueniūt plures uiæ. Oui. Ser uet ut i ternas ꝺpita ſecta uias. i cōpitis lares colebāt: qbus dicati erāt ludi cōpitalitii: & ex libertis ſacerdotes da ti: q̄ Auguſtales uocant. Autor Porphyrio. Ludos agitatos fuiſſe i ꝺpitis teſtis ē Macro. & ob id compitalia ap pellitaruut. Septūa orbita lunæ. referri pōt ad ſeptem dies: uel etiā ad ſeptimum menſem. Nōnūq̄. aliq̄do Tragicæ erinyes. Si unq̄ i q̄t oblitus fuero bonitatis tuæ facilitatiſq̄ erga me: tūc opto uexari a furiis ſeuienti bus q̄les tragici poetæ deſcribūt & iudicio eaci dānari ad pœnas iſernas ſubeūdas. Erinyes furiæ dicūt. Virg. Quo triſtis erinys quo fremitus uocat. Luc. Ingēs urbē cigebat erinys Excutiēs pnā flagrāti uertice pinū. lege Senecæ tragœdias: & uidebis q̄les ſint furiæ tragicæ. Dānes eace iudicio. Eacus apud iferos iudex ꝺſtitutus ē: ut iudicet eos: q̄ uenerit ab europa. Rhadamātus uero iudicat Aſiaticos. Minos aūt cōſiderās ſedet ſolus hēns aureū ſceptrū. Pulchra ſt narratio ſup iudicibus iudiciiſq̄ iferoꝝ apud Platonem i gorgia: a quo illud i primis tradit Eacū iudicē eē tātūmodo europeoꝝ: quod ideo dixi ut itelligeres illud Satyricū hāc ſniam eſſe accipi endum. Quas torqueat umbras Eacus. Quaſi dicere uellet ſcio fabulā illā quæ tradit et eacus torq̄at umbras tantū ex europe uenietiū: cū aſiaticos iudicet Rhadamātus. & iō elegāter dixit q̄s umbras. ſ. europeas nō aſiati cas. & ita expone: nō aūt ut cōmētatores accipiūt q̄s. ſ. nocētes cū apd iferos nullæ umbræ niſi nocētes: torq̄ant

Attica cecropiis obſtrepit in foliis.
Nec tātum niobe bis ſex ad buſta ſupba
Sollicito lachrymans defluit a ſipylo.
Me licet æratis aſtringant brachia nodis
Sint mea uel danaes cōdita mēbra mō:
In te ego & æratas rūpā mea uita cathēas
Ferratam danaes tranſiliamq̄ domum.
De te quodcunq̄ ad ſurdas mihi dr̄ aureſ
Tu modo ne dubita de grauitate mea.
Oſſa tibi iuro p matris & oſſa parentis
Si fallo cinis heu ſit mihi uterq̄ grauis.
Me tibi ad extrēas māſuꝝ uita tenebras
Ambos una fides auferet una dies.
Q̄d ſi nec nomē: nec me tua forma tene
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum (ret
Septima iā plenæ deducitur orbita lunæ
Cum de me & de te cōpita nulla tacent.
Interea nobis nōnunq̄ ianua mollis
Nonnunq̄ lecti copia facta tui.
Nec mihi mūerib⁹ nox ulla ē ēpta beatis
Quicqd erā hoc animi gra magna tui.
Cū te tā multi peterent. tu me una petiſti
Poſſum ego naturę nō meminiſſe tuę?
Tū me uel tragicæ uexetis erinyds & me
Inferno damnes eace iudicio:

scio ante nos nullū pene aīa aduertisse hāc satvrici poetæ sniam: q illud platonicū uoluit significare ut olī publico auditorio iuuenalē pfitētes affirmauimus: i quā sniam nostrā frequētes auditores pedibꝰ iuerūt. de iudicio eaci ait Sta. i syluis. imēsis urnā q̄it eacus ulnis. Titii uolucres. Poetaꝝ lectōe & iprimis Virg. notum est quē admodū Titius apud iferos hac lege dānatus ē: ut vultures obunco rostro eius iecur exedāt idq; iugiter faciāt: qd ut Lucre. docet ad amorē referēdū est i quo nos lācinat & exestanxius angor. & lacerāt curæ. Supplicibus tabellis. Hic cōiectare possumus cynthiā nisisse ad poetā pugillares qbus supplicitus rogabat: uti amore constās & fidus pmaneret: qd se facturū pollicet. Nec cito desisto. Hoc nō solū i amore: sed etiā i amicitia factitandū ē: qd Augustus fecisse fert: q amicitias nō facile admisit. & admissas constantissime retinuit: autor Tranquillus.

Atq; iter titii uolucres mea pena uagetur
Tumq; ego sisyphio saxa labore gerā.
Nec tu suplicibꝰ mesis uenerata tabellis
Vltima talis erit quę mea prima fides.
Hoc mihi ppetuo ius ē: q; solus amator
Nec cito desisto: nec temere incipio.

Alia Elegia.

a Hq̄tū de me panthi tibi pagina finxit. Panthus apud cynthiam maledictis & crimibꝰ fictis & famosis libellis taxauerat Propertiū. nūc poeta par pari rependit: & inuisum cynthiæ panthū efficere cōtēdit utpote in amore mutabilem. pagina a pangendo dicta: q; i ea uersus panguntur. i. figūtur. autor Festus. Ah. pronuntiatōe adiuuandum est cum sit iteriectio doloris ut ait Prysc̄ianus. Dodona uerior augur. Sūingt uerior diuinator ipso oraculo dodoneo: qd illustre fuit i epiro. d̄ quo in primo cōmentario multa commemoraūimus in eum uersum Non mechaoniæ uincunt i amore columbæ. dodona in epiro ciuitas est. unde dodoneos lebes nominauit Virgi. & Luca. ait sylua; dodones.

Ad Cynthiam.

a Hq̄tū d me pāthi tibi pagīa finxit
Tantū illi pātho ne sit amica uenꝰ
Sed tibi iā uideor dodona uereor augur:
Vxorem ille tuꝰ pulcher amator hēt.
Tot noctes perire: nihil pudet aspice can
Liber: tu nimiū credula sola iaces. (tat
Et nunc iter eos tu sermo es: te ille supbꝰ
Dicit se inuito sæpe fuisse domi.
Dispeream si quicq̄ aliud q̄ gloria de te
Quæritur: has laudes ille maritꝰ hēt:
Colchida sic hospes quōdam decepit iasō
Electa ē: tenuit nanq; creusa domum.
Sic a dulichio iuuene est eluſa calypso
Vidit amatorem pandere uela suum.
Ah nimium faciles aurē prebere puellæ
Discite desertæ non temere esse bonę.
Huic quoq; q restat iā pridē q̄ritur alter:
Experta i primo stulta cauere potes.
Nos quocūq; loco: nos oī tēpore tecum
Siue ægra pariter siue ualente sumus.

Vxorem ille tuus. Qui uxorem habet curat quæ uxoris sunt quo modo placeat uxori: ut scribit Paulus ad corinthios. Nec uxoratus ita amicæ operam dare potest ut ille q̄ ē celebs. Cātat liber. i. solutus amore: cū tu existimes ab eo te amari: cantus. n. est signum aī ociātis & soluti a curis cupidineis. Inter eos. i. panthum & panthi uxorē. Colchida sic hospes. Ostēdit eos q uxorē hēnt nō ee fideles i amore: qd pbat exēplo Iasonis: qui ducta uxore Creusa deseruit colchida hoc est Medeā: quæ de ipso fuerat optime merita: & calypso destituta fuit ab Vlysse ad penelopē uxorem festinabūdo. de his supra dictū ē abūde. Electa ē. hic distinguēdū ē: & extrisecus subintelligēdū Medea: qsi dicat medea electa ē domo a Iasone: cū creusa i domo regnaret. Mēdosū uersū ita emēda: Electa ē: tenuit nāq; creusa domū. & ē sensus: q; sola creusa tenuit domicilium electa medea. Expta i primo. Deluſa ab uno pātho debes in posterū esse circūspectior: ne ab altero decipiaris. se uero dicit in amore cynthiæ futuꝝ poēs tps firmū atq; cōstātē.

Dedoctrina.

Scis here mi multas pariter placuisse puellas. De
s mophoōtē allogē indicās se pter oēs alios amori
ee obnoxium: & ubiq; se uidere: quod amare cogatur: nec se una amica contentum esse demonstrat exemplo sumpto a mundo: qui duobus liminaribus indiget.

Ad Demophoontem.

Scis here mi multas pariter placuisse puellas
s Scis mihi demophoon multa uenire mala.
Nulla mihi frustra lustrātur opita plātis
O nimis exitio nata theatra meo.

Here mi. Duæ sunt dictiones: nec pro nomine proprio accipiendum: ut indocti accipiunt qui dicunt Proper. scribere ad demophoontem here mium: cum poeta appellet herum demophoōtem nomine reuerentiæ. legito ita q; o demophoon here. i. domine scis. mi. i. mihi more prisco placuisse puellas. Horati. o here quæ res nec modum habet nec cōsiliū. alias aduerbiū est here: & p heri accipitur. Mar. Cur here qd̄ederas hodie puer hyle negasti. Iuueres hodie minor ē her̄ q̄ fuit. & Quinti. ait. here nūc elīra terminamus. O nimis exi. na. thea. meo. Hoc ideo dictū accipe: qa theatra i primis frequētabant̄ a puellis cā lud oꝝ theatraliū: quos auidissime spectabāt. ūde ait Oui. Sed tu pcipue curuis uenar̄ theatris: Hæc loca sūt uotofertiliora tuo. ueteres subitariis gradibus & theatro tpario ludos edebāt. Pōpeius māsurā theatri sedē posuit. ut autor ē Cor. Tacitus. Theatrū balbi: & marcellianū memorāt: Memorat̄ & scauri theatrū i tps structū. Reserunt̄ & theatra lignea curionis: i qbus exhibuit ludos in funere pr̄no: ut tradit facūdissime Pli. in. xxxvi. hæc sūt

illa munera.i.ludi:quoꝝ memit Cicero in illa epistola. Nēpe studiū nō defuit declarādoꝝ muneꝝ tuo noīe.

Gestu brachia. In saltatiōibus brachia cū gestu decoro ātigtus mouebāt. unde ait Oui. Si uox ē canta: si mollia brachia salta. mollē saltationē primi iones iuenerūt: quæ ionica uocāt. unde dixit Hora. Motus doceri gaudet ionicos matura uirgo. Incinit ore .i. canit. ab hoc uerbo icino deriuat icēto: & significat cāulenā siue canti onē. quo uocabulo utit Gel. sic scribens. Docet plurimis hoium morbis medicinā fuisse icentōes tibiarum & i eodem capite ingt. Si modulis lenibus ubicen icinat ꝓ canat. Indica gēma. In india gēmas uarii generis preciosas fuisse Pli. curtiusq; notificant. ꝓciosiores erāt sardonyces carbūculi: Adamātes: & Beryllī. epithethō ē a laud loci deriuatū ut gēma iidica appellet. Frigida aq̄. Frigidus sudor: q in nimio metu & ægritudine ꝓuenire solet. Vnde ait Apuleius in prio de asino. Sudore frigido miser pfluo. Cor. cel. scribit sudorē frigidū indicē eē morbi. hippocrates in aphorismis ita scriptū religt frigidi sudores cū febre acuta facti mortē significant. Nā frigidus sudor ut docet interps Hippocratis Gallienus egredit e corpe: cū calor naturalis uel iā extinctus ē: uel uicinus ē extinctioni. Q d quæris q̄re nō hēt ullus amor. Amoris nulla est rō: nec dici pōt causa cur simus in amorē tā ꝓpensi: nō magis q̄ galli & bellonarii: q semet secāt cultris. q̄ rōne id faciat: dicere possint: cū ex animi quadā ꝑturbatōe hæc cūcta ꝓueniant sacerdotes bellonæ deā colentes suo cruoꝝ sacrificāt sectis eni lacertis districtos gladios exercentes currūt: efferūt: & insaniūt: ut scribit Lactā. i prio institutionū. unde ait Luc.

Siue aliquis molli deducit candida gestu
Brachia: seu uarios incinit ore modos.
Interea nostri quęrunt sibi uulnus ocelli.
Cādida non tecto pectore si qua sedet.
Siue uagi crines puris in frontibus errant
Indica quos medio uertice gēma tenet:
Quæ si forte aliq̄d uultu mihi dura nega
Frigida de tota frōte cadebat aqua. (rat
Quęris dmophoō cur sim tā mollis i oēs
Quod quęris q̄re nō habet ullus amor.
Cur aliqs sacris laniat sua brachia cultris
Et phrygis insanos ceditur ad numeros
Vnicuiq; dedit uitium natura creato
Mi fortuna aliquid semper amare dedit
Me licet & thamyræ cātoris fata seq̄ntur
Nūquam ad formosas inuide cæc9 ero.
Sed tibi si exiles uideor tenuatus i artus
Falleris: haud unq̄ est culta labore uen9
Percontere licet: sæpe est experta puella
Officium tota nocte ualere meum.
Iuppiter alcmenæ geminas requeuerat arEt cœlū noctu bis sine rege fuit. (ctos
Nec tamē idcirco lāgues ad fulmia uenit
Nullus amor uires eripit ipse suas.
Quid cū e cōplexu briseidos iret achilles
Nū fugere min9 thessala tela phryges?

Tū quos sectis bellona lacertis Seua monet cecinere deos. & apud Tibul. de sacerdotissa bellonæ. Ipsa bipēne suos cedit uiolenta lacertos. Apuleis de sacerdotibus deæ syriæ scribēs dicit illos morsibus suosmet musculos inuadere & gladiis sibi in et brachia dissecare: & p hunc furorē uaticinari. legimus in instrumēto ueteri. libro tertio regū. fuisse ꝓphetas trecentos: quos lucoꝝ appellant canonicæ scripturæ: q incidebāt se iuxta ritū suū cultrix & lāceolis: donec sanguine pfunderent. Galli uero sacerdotes Cybeleii suis utilibus litabant: & āputato sexu neq; uiri neq; fœmiæ efficiebant. Hi uaticinabant carmine fanatico ut ingt Liuius in. xlviii. Samia testa utebāt ad utilitatē amputādam: nec alī castrabant citra pniciē: ut autor ē Pli. in. xxxv. Lucre. in secūdo cām retulit: q̄re galli mri deū attribuāt: & q̄ re furore stimulent. Telaq; ꝓportent uiolenti signa furoris. & Augustinus in. vii. de ciui. dei. sacra gallorꝝ & cybeles tropologica enarratōe referauit: quæ apud utrūq; cū libueriti: legere poteris. nos cōtenti sumus indicasse loca: in qbus ista cōtineant. ait Prop. bellonæ sacerdotes: & phrygas gallos secare brachia cultris: & semetipsos lancinare citra oēm rōnem. phrygē uocat Gallū hoc ē sacerdotē cybeleū: qa cybele dea phrygia est. unde ait Lucre. Ideam uocitant matrem. phrygiasq; cateruas. Dant comites & in hāc Propertii sniam dixit Tibul. Et fecet ad phrygios uilia membra modos. & Oui. in ibin ait. Attōitosq; feces ut quos cybeleia mater Incitat. Me licet & thamyræ cātoris. Etiam ingt si cecus forē sicut fuit thamyras tamen oculatus esse ad formosas contemplandas. thamyras philamonis filius scientia cantandi gloriabundus musas in certamen prouocauit. ex quo indignatæ musæ ut scribit Home. Secundo iliados. abstulerunt illi omnem pulsandæ cytharæ peritiam: & oculis priuatum spoliatumq; reliquerunt. hoc factum est in dorio Boetiæ. unde dixit Luca. i. vi. Et dorion ira flebile pieridum. thamyram fuisse cecum idicat Oui. illo uersu dimidiato. & thamyræ demo docisq; caput. Haud unq̄ est culta labore uenus. in Venere colenda se nihil laborare nihilq; languere confirmat: cum tamen ex concubitu homo omniuum maxime animantiū dissoluatur: atq; lāguescat ut refert Aristoteles: quoniā semē ꝓ sui corporis rōne plurimū emittit. & ut ingt Auicenna: nulla est euacuatio similis huic euacuationi uenereæ. Quī etiā teste Alberto magno. Homo pallescit debilitaturq; ex coitu in tātū ut si q̄dragies tātū de sanguine emitteret: nō magis pallesceret: atq; lāguesceret. Alcmenæ gemias requeuerat arctos: Ex lectiōe poetaꝝ & maxime Plauti satis notū quēadmodum Iuppiter duas noctes. uel ut ait Diodorus: tres in unam redegit ut Liberius alcmenæ amplexibus frueret. hinc ille sosia Plautinus scortatores inuitat. hæc nox inquit scita est exercendo scorto conducto male. attamen Iuppiter ut inquit Propertius non est factus languidior & ifirmior ad fulmina iaculanda. propterea q̄ amor ꝛ suppeditat uires: non eripit. Thessala tela. Idest Achillea. Nec Achilles inquit a concubitu bryseidos debilior ueniebat in certamē. nec Hector hebetior pigriorque ab amplexu uxoris Andromachæ classem græcorum inuadebat. cui incendium minitabatur.

Myceneæ rates. Naues græcoꝝ a mycenis ciuitate peloponessi. ubi regnauit Agamẽnon ipator græcorũ. de mycenaꝝ potentia lege Strabonẽ in. viii. qs Vir. claras appellat. & Silius Agamẽnoniã mycenẽ appellitauit. Ille uel hic. Achilles: & Hector. Muros. referas ad Achillẽ. Classes ad hectora. Hic ego. i amore & re uenerea nõ minus se robustũ eẽ gloriaẽ q̃ Achilles Hectorq; fuerũt. Aspice uti cœlo. Q uẽadmodũ duo luminaria alterũ diurnũ: alteꝝ nocturnũ deseruiũt mũdo: ita sibi duabus puellis opus eẽ significat: ut altera cessante: altera ꝑsto sit ad Veneris officiũ ꝑficiẽdũ. Tutius & geminos anxia mater alit. Sicut mr̃ minori sollicitudine atq; anxietate afficit: q̃ duos hẽt filios: q̃ illa cui unicus tantũ ẽ filius. ita ego inqt poeta tutius duas amo: q̃ unã securius duabus operã ipendo: q̃ uni: Aut si es dura nega. Iuxta illud. Diligo ꝑstantẽ nõ odi cina negantẽ. & illd ps beneficii accepti ẽ si cito neges. illa enĩ torq̃t amantem quæ nec dat nec negat: sed cũctatione suspẽdit. Quem quæ scire timet. Ex amãtiũ cõsuetudine dictũ accipe: q pi ternũcios multa cupiunt inuestigare d' amica: & in primis an riualis fuerit intromissus: q̃ deide timidi. & cũ suspiriis inuestigata cognoscũt. Cũ recipi. Hũc uersũ ita emẽdadũ eẽ existimamus. Cũ recipi quẽ nõ nouerit ille putat. cuius hæc ẽ snia. Amãs nõ admissus ab amica ꝑ put sperauerat: p noctẽ qescere nõ põt: & deinde suspirat: putãs receptũ eẽ a puella riualẽ: quẽ ipse nõ nouerit. Alii codices habẽt cur uetar. magis placet cũ putat: quæ lectio elegãtior est atq; uenustior. Alia Elegia.

Vi fuit indocti fugiẽda hæc semita uulgi. Quot
c & quanta sint i amore mr̃onali incõmoda exptus
poeta cepit adir̃ lupas & scorta uulgaria: quoꝝ facilitatẽ tutoscp cõcubitus anteponit difficultati atq; piculis: quæ ex ingenuarũ puellarũ amore pueniũt. Hæc semita ego inquit: q uulgarẽ indoctoꝝ sectã utpote doctus fugerẽ debebã: nũc p illoꝝ semitã uadẽs & ex lacu plebeio aquã potans afficior suauitate: qd' totũ allegoricos dictũ est. Nã significare uult suauẽ sibi eẽ cepisse coitũ meretricũ: quas uulgi semitam appellat. qm̃ plebei & ignobiles lupanaria frequẽtant & lustra: & hac semita iter subinde faciũt. Peti ta lacu. Methaphoricos ostẽdit sectari: que prius sordẽtia iudicabat. Aquæ. n. lacustres meretricibus comparantur: quæ cões sunt ut illæ: quæ & si obuilitatẽ minus expetibiles eẽ uideantur: tamen ob facilitatem non i suaues existimantur. ex sententia Dia catonis. Huc iuuenes æquum est descẽdere: ut inqt Hora. Ingenuus qsq̃. Cum indignatione legẽdum & pronũciatiõe uultuosa adiuuãdũ: debet ne inqt qspiã igenuus alieno seruo blãdiri: & munera largiri ut ille sit stupri sequester & internuncius: q̃si dicat hæc nec fieri debere: nec tolerari cum meretricis coitus parabilis sit & paruo constet. Quæ nã nunc por. illã. Romæ erant porticus liuia: octauia põpeia inter alias laudatissimæ subqbus matronæ spatiari solebant ut docet Oui. Hinc ẽ illud satvricũ. Porticibus ne tibi mõstretur fœmina uoto digna tuo. Promissa. legẽdũ est cõmissa. nã cõmissa uerba uocat: q̃ amator seruo cõmisit ad dominã pferenda. Cãpo quo utrũ martio an minore campo. Cuius memit Catul. Te q̃siuimus i minore cãpo. Quos di. sa. la. her. ubi igt toleraueris labores tales ob amicã: quales Herculei celebrant: ẽ ne æquũ ut illa deide petulãs & pcax petat: ecqd hẽas mũeris qd̃ sibi mittas. ærũnæ Herculis. xii. uulgatissimæ sunt testimonio Dio. & epigrãmate Ausonii. Custodis. Qui. s. mũeribꝰ ẽ ab amatore cõplacãdus: ut itromittat ad dñam Immũda. Amator sæpe i pte domus cenosa delitescit ne deꝓhẽdat a marito puellæ. Nõ dissimile ẽ illud Oratianũ. An turpi clausus i arca cõtractũ genibus tãgas caput. Quã ca. se. i to. Pathetica oõ & cũ miseratiõe pnũciãda: q̃ docet poeta Amatorẽ ubi ptotũ ãnũ laborauerit: & cruciatus iparibiles ptulerit unica tãtũ nocte frui complexu ipsius puellæ: & ita qd iuuat breuissimũ: qd torq̃t lõgissimũ eẽ significat. Hoc idẽ mihi accidit: q longo iteruallo uix amplexari possũ quã deo. Iuuat me tamẽ iste tã rarus tãq; furtiuus dñæ cõgressus. cũ nulla sit uoluptas tã magna q̃ nõ assiduitate sui

Quid fer9 ãdromachæ lecto cũ surgeret
Bella miceneæ nõ timuere rates (hector
Ille uel hic classes poterat uel pdẽ muros
Hic ego pelides hic ferus hector ego.
Aspice uti cœlo mõ sol mõ luna ministret
Sic etiam nobis una puella parum est.
Altera me cupidis teneat foueatq; lacertis
Altera si quando non sinat esse locum.
Aut si forte irata meo sit facta ministro
Vt sciat esse aliam quę uelit esse mea.
Nã melius duo defẽdũt retinacula nauẽ:
Tuti9 & geminos anxia mater alit.
Aut si es dura nega: si nes nõ dura uenito
Quid iuuat in nullo põdere uerba loq.
Hic unus dolor est ex oĩbus acer amanti
Speranti subito si qua uenire neget:
Quãta illum toto uersant suspiria lecto
Cum recipi quem nõ nouerit illa putat:
Et rursum puerũ quærẽdo audita fatigat
Quẽ quæ scire timet dicere plura iubet.

DE Amoris seruitute. (gi

c Vi fuit idocti fugiẽda hęc semita uul
Ipsa petita lacu nũc mihi dulcis aq̃ ẽ
Ingenuus q̃sq̃ alteri9 dat munera seruo:
Vt cõmissa suæ uerba ferat dominæ:
Et quærit totiẽs quę nã nũc porticus illã
Integit: & cãpo quo mouet illa pedes.
Deide ubi ptuleris quos dic̃ fama labores
Herculis: ut scribat muneris ecqd hẽs:
Cernere uti possis uultum custodis auari
Captus & imũda sæpe latere casa.
Quã eare semel in toto nox uertitur ãno
Ah pereant si quos ianua clausa iuuat.

saſtidiū pariat. Cōtra reiecto. Placet igt mihi amica plebeia & ſcortū uulgatiſſimū: cui nulli ſūt cuſtodes: nulla ueſtimēta: q̄ oculos nr̄os impediāt: quo minus ocioſe cuncta poſſimus cōtēplari. In hāc ſniam ē illud Orationū Adde huc q̄ mercē ſine fucis geſtat apte. Quod uenale habet oſtendit. & ille totus ſermo amorē matronarū inſectat̄ utpote habētē plus amaroris q̄ ſuauitatis. Meretrices ut ſcribit Nonius apud ueteres ſuccinctiori ueſte utebāt. Terit̄ uia ſocco. Plebeiū ſcortū uulgare q̄ deſcribit: q̄d ſoccos ſordidos: & calciamēta uilia geſtare cōſueuit. Socci ſūt calciamenta comœdor̄. unde apud Oratiū i arte poetica ſoccos p comœdia dictos accipimus. Sūt ēt ſocci calcei mulierebres. Inde dixit Tranqllus caligulā in publicū p̄ceſſiſſe nōnunq̄ i ſocco muliebri. Idē in uitelio ingt. Socculū meſſalinæ dextrū iter togā tunica ſq̄ geſtauit aſſidue. Matronæ geſtabāt in lecticis. plebeiæ ibāt pedibus: & ita a Iuuenale plebeia deſcribit. Nec meliorē pedibus ſilicē q̄ cōterit atrū. Sacra uia erat romæ: per quā quot mēſibus ſacra ferebāt in arcē: ut ait Varro. Nec poſcet. i. poſtulabit. ita legendū ē: nō aūt poſſet: ut mēdoſi Codices ſcriptū habēt. ſenſus eſt. plebeia meretrix nō petet a te p̄ cōcubitu munera p̄cioſa: q̄ p̄ auarus doleat eſſe data a filio amatore. Plautus ſcortū huiuſcemodi eleganti uocabulo appellat diobolare a duobus. ſ. obolis: q̄bus cōducebāt. Aſtrictus. i. tenax & auarus: & in comœdiis introducunt̄ paraſſiti edaces: p̄ſtenaces: meretrices p̄caces: ut ingt apuleius i floridis: Et q̄s euphrates. Placeant ingt mihi illæ puellæ quæ ueniunt ex babylonia & aſſyria. Capiant. i. iuuent & delectēt. ita Martia. Te fortaſſe magis capiat de uirgine porca. Alia Elegia.

Contra reiecto quę libera uadit amictu.
Cuſtodum & nullo ſepta timor̄ placet:
Cui ſæpe imūdo ſacra cōteritur uia ſocco
Nec ſinit eſſe moram ſi quis adire uelit.
Differet hæc nūq̄ nec poſcet garrula: q̄ te
Aſtrictus ploret ſæpe dediſſe pater.
Nec dicet timeo: ꝓpera iā ſurgere queſo:
Infœlix hodie uir mihi rure uenit.
Et quas euphrates & q̄s mihi miſit orōtes
Me capiant: nolim furta pudica tori.
Libertas quoniā nulli iā reſtat amanti
Nullus liber erit ſi quis amare uolet.

Ad Cynthiam. Seipſum.

t Vloqueris cum ſis iām toto fabula libro
Et tua ſi tota cynthia lecta foro:
Cui nō his uerbis aſpergat tēpora ſudor
Aut pudor ingenuꝰ: aut reticēdꝰ amor.
Quid ſi iā facilis ſpiraret cynthia nobis:
Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput.
Nec ſic p totā infamis traducerer urbē:
Vrerer & q̄uis nomine uerba darem.
Quare ne tibi ſit mirū me quærere uileſ:
Parcius infamant: num tibi cauſa leuiſ?
Et modo pauonis caudæ flabella ſupbæ
Et manibus dura frigus habere pila.
Et cupit iratū talos me poſcere eburnos
Quę q̄ nitent ſacra iulia dona uia.
Ha pereā ſi me iſta mouēt diſpendia: ſed
Fallaci domiæ iā pudet eſſe iocū. (me
Hoc erat i primis q̄d me gaudeꝛ iubebas
Tam teformoſam nō pudet eē leuem?
Vna aut altera nox nōdū ē i amore pacta
Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.
Me mō laudabas: & carmina nr̄a legebas

Hec lectio acc̄modatior eſt ſniæ ipſius poetæ: q̄ ſi legas uilia dona. In uia ſacra erat emporiū rerū uenalium unde dixit poeta in priapeiis. De ſacra nulli dixeris eē uia. & Ouidius. Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa Illa tibi in ſacra ſint licet empta uia. Diſpendia. ideſt damna & detrimenta. ab eo dictum diſpendium q̄ in diſpendendo ſolet minus fieri: ut interpretatur. M. Varro. Hinc ait Columella. diſpendioſa cunctatio eſt.

Vloqueris cū ſis iā toto fabula libro Procacitatē i
t ſectat̄ cynthiæ: dicitq̄ ſe illius cā factū eē famoſū & p totā urbē eē ludibrio. Primi duo uerſus q̄ſi ab aliena ꝑſona dicunt̄ ad ipſū ꝓperūū: q̄bus ſe ad ſudorē cogi demōſtrat ex ingenuo pudore ꝓuenientē. Infamis traducerer. Significatiſſimo uerbo uſus ē. nā traducere ſignificat deridere & ad infamiā oſtentare. Papinius i ſiluis ingt. Nēpe ego ſum q̄ traducor. Mar. Rideris: multoſq̄ magis traduceris afer. & Iuuenalis. Altera quos nudo traducit gallia tallo. Vrerer & q̄uis. Ita diſtinguēdū ut ſit ſenſus. q̄uis urerer amore. tamē multos fallerē: nec oibus hic meus ardor cognitus foret. Verba darē. i. deciperē. Hoc. n. ſignificat uerba dare. Hic ē ille locus epigrāmatici poetæ. Cui nihil ipſe dabas: is tibi uerna dedit. Parcius iſamāt Minori taxamur infamia ex amor̄ uilis atq̄ plebeiæ puellæ: q̄ mr̄onarū. Orati. in ſermonibus ingt. Vexꝛ cū mimmis & cū meretricibus unde fama malū grauius q̄ res trahit. Frigus hr̄e pila. intelligit pilā ex criſtallo puellarem quā matronæ æſtiuo ꝛpe manibus cōtinent ad æſtū refrigerandū. Talos eburnos: tali ſunt illi: quos græci aſtragalos appellant. unde aſtragalizōtes dicunt̄ a Plinio talis ludentes: diuerſi a teſſeris. cū teſſeræ ſint ex ſex lateribus q̄dratæ. græce cubi dicūt̄: q̄bus in alea nunc paſſim oēs utūt̄ Tali uero in deſuetudinem abierunt. Vt autem intelligas quare apud Martialem dicatur theſſera. Non ſum talorū numero par teſſera. ſcito in ludo talario adhiberi quattuor talos: cum in teſſario teſſeræ tantum tres adhibeantur: quod breuiter traditum a cicerone obſeruauimus ita ſcribentes in primo de diuinatiōe. Quattuor tali iacti caſu uenereū efficiūt. Idē alibi ait. Venereū iaci poſſe caſu quattuor talis iactis & quadringētis centū uenereos non poſſe caſu conſiſtere. Huius rei ignarus Martialis interpres i enarratione talorum & teſſararum cūcta perturbat: & perperā interpretatur. Iulia dona. i. cæſarea: & ob hoc preciosa.

Ille tuus pēnas. Quia amor alatus pingit. Cōtendat mecū ingenio. Prouocat riualē in certamē litterato-
rium: quē rudē ostendere uult: & ob hoc cōtēptibilem. Vna discat amare domo. i. sit cōtentus unica amica si
cut nos sumus. ex quo ostendit riualē plures amicas hre. se uero unius cynthiæ amore esse cōtētum. Lernæas
pugnet ad hydras. Nullū piculum se subterfugere demōstrat: qđ iusserit amica. Idē minime factur⁹ esse riua-
lē. Lernæas hydras plurali nūero dixisse uidet: qa multis capitibus erat formidolosa & uno abscisso bina terna
ue renascebāt. unde ait Oui. Nec pfuit hydræ Crescere p dānū. Hāc interemit hercules. Historia & fabula no
tissima. Lernæas appellat: qm̄ dr fuisse in lerna argiuor⁹
palude. unde ait Virg. & belua lernæ. dicta ē alio noie ex-
certa: ut docet seruius ab eo q uno capite ceso tria succre-
scebant. & ita appellat a plauto in psia. Hesperio mala
dracōe. Notissimū ē hesperidas puellas in libya hūisse ne
mus auriferū: qđ custodiebat a uigili dracone quē hercu-
les interfecit: & poma aurea detulit ad heuristheū. Plin. &
solinus tradūt hortos hespidū cinctos fuisse flexuoso ma-
ris meatu: q uisentibus pcul draconis p̄bebat effigiē. unde
draconē custodis instar fuisse interp̄tat. q instruunt iter ad
mēdaciū fabulādi. Nihil p̄ter oleastros aliud extat ex nar-
rato illo aurifero nemore. M. Var. aurea mala hespidum
capras & oues interp̄tat. Cuius hæc sūt uerba ex libro rei
rusticæ. Secūdo ut i libya ad hespidas unde aurea mala. i.
secūdū antiq̄ consuetudinē capras & oues: ās hercules ex
africa in græciā exportauit. ea. n. sua uoce græci appella-
rūt mala. Hoc idē tradit Diodo. in. v. Terra uenena. Ni
gra atq̄ mortifera: ut Lucullus q amatorio periit: ut Lucre
tius: q amatorio poculo in furorē uersus ppria se manu in
terfecit annū agens q̄dragesimū tertiū. Autores Pli. & Eu
sebius. Dissidiū uobis. Præsagit nō diuturnū fore amorē
inter cynthiā & riualē: q factus erat insolēs & gloriabūdus
Dissidiū accipit̄ p diuisione & sequestratione amatoria ut
diuortiū inter cōiuges noīat. Tibullus. Asp erā & bñ dissi
diū me ferre loq̄bar. Non ætas mutabit tota sybillæ. Se in
amore cōstātissimū eē p̄fitet: adeo ut nulla ætate nullis la-
boribus nec ipsa qdē morte mutari possit a cynthiæ amore
De ætate sibyllæ lōgeuæ dictū ē supra satis & sup. Nō la
bor alcidæ. i. labores herculei. Alcides dr hercules ab al-
ceo p̄e amphytriōis: ut autumat Seruius: uel ab alceo mō
te ut i gr Probus: siue apotis alcis. t. fortitudie. Hercules ab
hera: quā Iunonē itelligimus nūcupatus. Non niger ille
dies. Eleganter dies mortis niger nomiatur q̄ & ipsa nigra
nūcupat. Tibullus. Abstineas auidas mors mō nigra ma
nus. & Ora. Nigros ignes rogales appellat. Certus eras
ideſt firmus & stabilis i amore. Nec sanguine auito nobi
lis. i. nō eras generosus & stēmate maiorū longo conspi-
cuus. Sāguinē auitū accipe p nobilitate auorū. Auitus ab
auo deducit. Liuius. Interuenit his cogitatiōibus auitū ma
lū regni cupido. Quānis nauita diues eras. Propertium
ex familia nautarū fuisse fidem facere uī iste uersiculus:
& fortassis si ita legēdum esset nō absurde hæc gēs referri posset ad illum nautem uirgilianum: qui i. v. eneidos
doctrina palladis commendatur: a quo familia nautiorum romæ fuisse fertur: quæ mineruæ sacra seruauit: &
ferme omnes istius uersiculi testimonio freti propertium nautam fuisse crediderunt. Sed mendum quod suspi-
cor duarum litterarum iuersione sic est emendandū: ut pro nauita corrigas nō ita. duæ. n. dictiones per librario
rum i curiam atq̄ inscīam coagmentatæ fuerunt in unam dictionem: & ita error propagatus p omnes passim
codices: iam tollendus ē: & poetæ uera hoc ē sua reddēda sēia: q talis est cynthia post obitū meū: ingt poeta: di
cet hæc uerba. Tu mihi o properti eras certus & uerus amator: q̄uis nec stēmate maiorum esses clarus: nec ita
diues & opulentus ut riualis est tuus. ex quo ostēdit fidē & cōstantiam in amatore pluris factēdā esse: q̄ opes au
rorūq; nobilitatē. Phylida demophoō. Amor phylidis & demophoōtis ouidii epistola notissimus. Illud ad
de scitu dignum q̄ arbor illa: ex qua phylis se suspendit: nunq̄ uirescit. ut scribit Pli. i. xvi. Minoida. i. Ariad
nam. expone ut supra. Hospes uterq;. Theseus & demophoon pater & filius. Iasonia. argo signat de qua
iā dictum est. Relicta. quādo Iason creusam duxit uxorē. Noli nobilibus. Dehortatur cynthiā ab amore di
uitum atq; nobiliū quoniā tales multa recusant in amore: q̄ pauperes incunctanter: & strenue faciūt. Vnde
dixit Tibullus. Pauper erit p̄sto. nam p̄sto pauper adhibit. nec diuites uellēt colligere ossa & cineres puellæ de
functæ: quod officiū faciet pauper amator & ad mortem usq; fidus in amore perseuerabit. unde subiungit.

Ille tuus pennas: tam cito uertit amor?
Contēdat mecū ingenio: contēdat & arte
Imprimis una discat amare domo.
Si libitum tibi erit lernæas pugnet ad hy-
Et tibi ab hespio mala dracōe ferat (dras
Tetra uenena libens & naufragus ebibat
Et nūq̄ p te deneget esse miser. (undas
Quos utinā i nobis uita expiare labores
Iam tibi de timidis iste p̄teruus erit (rē
Qui nūc se i tumidū iactādo uēit honō
Dissidium uobis proximus annus erit:
At me nō ętas mutabit tota sibyllæ:
Non labor alcidæ: non niger ille dies.
Tu mea cōpones & dices ossa properti
Hæc tua sūt: heu heu tu mihi cert⁹ eras:
Cert⁹ eras heu heu: q̄uis nec sāguine auito
Nobilis: & q̄uis nauita diues eras.
Nil ego nō patiar nūq̄ me iniuria mutat:
Ferre ego formosam nullū on⁹ cē puto
Credo ego nō paucos ista perisse figura
Credo ego sed multos nō habuisse fidē:
Paruo dilexit spacio mioida these⁹ (lus.
Phyllida demophoō: hospes uterq; ma
Iam tibi iasonia nota est medea carina:
Et modo seruato sola relicta uiro.
Dura ē q̄ multis simulatū fingit amorē:
Et se plus uni si qua parare potest.
Noli nobilibus: noli conferre beatis:

Hi tibi nos eri. Ego igt ero ille: q colligā ossa tua: & cineres ī urnā componā. Mox seipm corrigens dicit se prius uelle mori ut sibi ponus a cynthia tale offiū pstet q̄ ut ipe cynthiæ pstare cogat.

Alia Elegia.

u Nica nata meo pulcherrima cura dolori. Cynthiā inuitat ut ad se ueniat cum ab illius foribus sæpe excludat: dicit q̄ se in amore cynthiæ moriturum: & more amantis poetæ per uarios sensus discurrit. est & altera interpratio: ut intelligamus uersus elegos a poeta inuitari ad leniendum dolorem: quem patitur frequenter exclusus a cynthia. Sūt enim poemata medelæ sollicitudinum & doloris lenimenta. unde ab Oratio carmia dicuntur frigida curarum fomēta. Calue tua uenia. Q̄uasi ostendere uelit se celebratiorē facturū eē cithiam suis carmibus: q̄ Caluus & catullus amicas suas celebrauerint: & cū id uideri posset insolenter dictum adhibuit tēperamentum dicens cū bona uenia utriusq; se istud polliceri. Talis locutio est apd gellium ita scribēte. cū pace cūq; uenia istoz: si q sunt: q uerii flacci auctoritate capiunt: hoc dictū sit. de caluo & catullo infra dicetur. Miles depositis annosus. ostēdit exemplis oēs alios fere ī senectute quiescere & hīe cessationē a laboribus pter se: q nullo senio ab amore deduci. Milites ueterani habēt militiæ uacationē & emeritis stipendiis honestā ab imperatore missionē consequūtur: qd etiā refert iuriscōsultus digestis de his q notantur infamia Talis ergo miles secubat. i. seorsum cubat & sequestratus ab armis: q̄ iam deposuit & laribus cōsecrauit. Oui. Secubat in uacuo solla puella thoro. Putris nauis. Naues uetustate putrescentes & diutur na exercitatione quassatæ ī naualia duci solent: ibiq; quiescunt: quod tangit Ouid. illo uersu. In caua ducunt quassæ naualia pupes. & Luc. emeritis repetit naualibus alnos. Bellica parma. Milites emeriti arma laribus dicabāt. Vnde ait Oui. Miles ut emeritis nō est satis utilis armis: Ponit ad antiquos que tulit arma lares. Gladiatores donati rude post gladiatorias palmas arma herculi cōsecrabāt: ide ab Oratio dictū est. Veianus armis herculis ad postē fixis latet abditus argo. Parma scutū breue est ut inquit Nonius. Vnde illud a martiale dictū. Parma tibi scutū pumilionis erit. Parmæ diminutiuū ē parmula: quo usus est Oratius. Sēsi relicta nō bene parmula. Inde deriuat parmularius: & accipit p gladiatore. Suetonius. Impie locutus parmularius. & apd q̄nilianū. ego igt parmularius sum. parma ergo bellica uetustescēs in tēplo cōsecrat ritu maioz. & illic uacat. i. ociosa ē. Lucanus. Diripiunt sacris affixa penatib; arma. Tithonus. hic diu uiuēdo dī ī cicadā cōuersus ut ait acron. Et geme. ī tau. sæpe per ille tuo. De tauro perilli luculente scri. phalaris ī epistola ad athenienses. cuius initium hoc ē. Venit ad nos faber uester perillus. hic taurū ex ære fecit: quo homes iclusi igne subdito boues mugientes imitabant: quē cum dono dedisset phalaridi tyrāno agrigētino: laudauit tyrānus artificiū: sed artificē puniendū eē duxit. & ita perillus primus eum exptus est cruciatū lege iustissima. Nec eni lex iustior ulla ē. Q̄ā necis artifices arte pire sua. ut igt Oui. ī prio de arte: q̄ tertio tristiū hāc historiā elegāter enarrat. & Pli. ī trigesimo q̄rto ita scri. perillum nemo laudat seuiorē phalaride tyrāno. Cui taurū fecit mugitus hois pollicitus igne subdito. & primus eū exptus est cruciatū: Iustiore sæuitia docet poeta amorē cynthiæ sæuiorem eē crudelitate tyrānica tormentisq; phalaridis. & ita Toxilus plautinus ī psa ait se male cū leone. cū excetra: cū Anteo deluctari: q̄ cū amore. Gorgonis obdurescere uultu. Nota est fabula gorgonis meduſæ cuius uultus spectatus hoies ī saxa trāsformabat. Oui: & Luca. id copiosissime describūt. Hāc interfecit Perseus: & eius abscissū caput mineruæ donauit. qd illa gestat ī ægide. Vnde ait Vir: Aegidaq; horrificā turbatæ palladis arma. Scri. Diodo. ī. iiii. Gorgonas fœminas fuisse ī africa bellicosas: aduersus q̄s pseus bellū gesserit: & eaz reginā meduſā debellauerit. postremo ab hercule gēs gorgonū deleta fuit. Caucaseas aues. Propter pmetheū cuius iecur opimū ī caucaso aglæ depascūt. de hoc supradixi mus. Sensus est poetæ satius eē seruire tyrāno: sicut hercules seruiuit eurystheo: & tereri in tauro phalaridis: & uerti ī saxū uisa gorgone: & lancinari ab aglaïstar pmethei q̄ seruire amori: & mācipari puellæ: q̄ dura & iexorabilis ē cū suus amor nūq̄ terat & mitiget. sicut rubigie ferrū cōteri solet: & silex a gutta pforari. Terit sublimnie. Sublimen noue dictū. p elimatōe: & a lima fabrile ferramēto deductū ut: q̄ fabri elimāt & polīūt aspa & scabra. In aliis codicibus legit sub limine ut sint duæ dictiones: & sit sensus. Ferrū rubigie cōteri. Silicē aq̄ cauari suū uero amorem minui posse nullo alio amore: nec se sub limie & hostio alterius dominæ cynthiā posse obliuisci: & erit sensus ductus ab illa catholica sīa. Successore nouo tollit ois amor. Potes accipe sublimē pro superbia tanq̄ a sublimando deductū: ut sit sensus amore suum nulla superbia nulloq; fastu cynthiæ posse comminui.

Vix uenit extremo q legat ossa die (me
Hi tibi nos erim⁹: sed tu poti⁹ precor ut
Demissis plangas pectora nuda comis.

Ad amicam.

u Nica nata meo pulcherrima cura dolori:
Excludit quoniam sors mea sæpe ueni.
Istā meis fiet notissima forma libellis
Calue tua uenia: pace catulle tua.
Miles depositis annosus secubat armis:
Grandeuiq; negāt ducere aratra boues:
Putris & ī uacua requiescit nauis arena
Et uet⁹ in tēplo bellica parma uacat.
At me ab amor̄ tuo deducet nulla senec-
Siue ego tithon⁹ siue ego nestor ero (t⁹
Nōne fuit satius duro seruire tyranno
Et gemere ī tauro sæpe perille tuo.
Gorgonis & sati⁹ fuit obdurescere uultu
Caucasias etiam si pateremur aues.
Sed tamē obsistā: teritur rubigie mucro
Feruens: & paruo sæpe liquore silex:

Læsus & contemptus. Scilicet amor meus neglectus a cynthia. Inuitis ipse redit pedibus. Iuxta illud. Cum bene iuraui pes tamen ipse redit. & Orati. ait. Ferebar incerto pede ad nō amicos mihi postes. Plin. quoq; ad calphurniam uxorem scribens. inqt. Ad dictā tuā ipsi me ut uerissime dī pedes ducūt. An q̄q̄ i mediis. Meta phoricos ostēdit nō eē i amore fœmiæ nimiū gaudendū cū possis repēte destitui. Trāslatō ē sūpta a nauigāntib⁹ q nō ante uota psoluunt q̄ sospites euaserint cū etiā in ipso portu sit naufragiū metuendum. Aut prius infecto cursu. Non solet auriga i curruli certamie prius poscere p̄ miū: q̄ legitimū cursum cōsumauerit. Ita amator nō glorieē tanq̄ uictor: nisi usq; ad finē hūerit amorem sēm atq; sauētē. Septima rota. Agitatores i ludis circēsibus septē spacia decurrebāt anteq̄ brauiū uictori tribueret. Hoc indicat Suetonius sic scribens in domitiano. Singulos missus a septenis spatiis ad qna corripuit. Hoc significat & seneca in q̄dā ad Luciliū epistola sic loquēs. Agitatorum lætitia ē cū septimo spatio palmæ appropinquāt. Ad hoc al lusisse uidetur lactātius in. vii. institutionū quādo sic inquit Decursis ppositi opis septē spatiis ad metam prouecti sumus. & Hieronymus in hilarionis uita sic scribit. Quadrigæ septeno currunt circuitu. & a cassiodoro traditum est q̄ eq circum septem metas ēitabant. Metæ erāt in circo: circū quas eq currebāt ut ait Varro Antiquitus fuerūt ligneæ Claudius auratas metas istituit. Autor trāqllus. In tacito cohibe gaudia. Hoc idem p̄cipit Tibul. illo uersu. Qui sapit in tacito gaudeat ille sinu. & ut i quit Ouid. Cyntherea iubet sua sacra taceri. Inuidiā q̄d hēt. Catholica sīa: quia ostendit Illud diu durare nō posse: q̄d est obnoxiū inuidiæ quæ sæpe magna subuertit. Et si sæcla forēt. Sæcl'o suo & ætati imputat mores puellarū corruptos: Huic conuenit illa elegans apud Cor. tacitū sīa: scribētē de germanis ait eni. Illic nemo uitia sua ridet: nec corrūpere & corrumpi sæculū uocāt. At uos q officia i multos. Sermo cōuertit in illos qui plures habent amicas: quos docet maiori dolore cruciari: q̄ si unica contēti forent: sicut ipsum esse se dicit cū una fœmina satis superq; sit adamātē pdēdū & uitā erū nosā faciēdū. sic. s. plures puellas amādo. Dulcis uterq; color. Cādidus. s. & fuscus. Dixit. n. Oui. Est et i fusco grata colore uenus. Argiua figura. i. quales fuerūt heroides argiuæ: de qbus supra memorauimus: uel de habitu uestitu; græcanico dictū accipe. Sādicis amictu. Sandix apd Virgilium significat herbam illo uersu. Sponte sua sandix pascētes uestiget agnos. Sādix apd Plinīū ē color flāmeus ex rubrica & sandaraca fictitius. Hic accipit̄ p̄ colore siue flāmeo: siue herbaceo: quoniā ut ait seruius: a sandice herba deducit̄ color sādicinus. Sensus est poetæ. Fœminam uulnerare p̄cordia amatoris: siue sit græca: siue rōana: siue plebeia: siue patritia: siue iduia uestimētis uilioribus: siue preciosioribus exornata. Sādix uero herba ē: q̄ i olere silustri a græcis ponitur: ut tradit Eratistratus. Portet i somnia. Q̄m: utingt Maro: Fingūt sibi sōnia amantes: & q̄ uigilātes cogitamus: ea nobis dormiētibus obuersant Iuxta illud Claudiani. Oia q̄ sensū uoluunt uota diurno. Tempore nocturno redit amica qes. Degenerib⁹ insomniorum lege Macrobium i primo isomnium scipionis.

Vna sit. Cum satis curarū sausq; dolorū ex unius puellæ amore pueniat: tanto magis torq̄bimur si plures amabimus. Alia Elegia.

u Idi te i somnis fracta mea uita carina. Somnium describit: quo p quietem uiderat Cynthiam naufragio periclitari. Ionio rore. Pro ionio mari dictum accipe: quod adriaco cōnexum est: & ab Ionio dyrrhachi filio nomē accepit quē iterfectū hercules i mare p̄cipitauit. Autor Appia. uel ab ione puella dictū ē: ut autumat solin⁹. Nec tollere comas. Repetendū ē uerbū uidi. Comæ autē aq̄ madefactæ: & humore p̄gnātes. degrauāt

At nullo de me territur sublimīe amor: q
Restat: & imerita sustinet aure minas.
Vltro cōtēptus rogat & peccasse fatetur:
Læsus & inuitis ipse redit pedibus.
Tu quoq; qui pleno fastus assumis amor̄
Credule nulla diu fœmina pondus hēt.
An quisq̄ i mediis p̄soluit uota ,pcellis.
Cum sæpe i portu fracta carina natet?
Aut pri⁹ infecto deposcit præmia cursu:
Septima quā metā triuerit ante rota.
Mendaces ludunt flat⁹ i amore secundi:
Si qua uenit sero magna ruina uenit.
Tu tamē iterea quāuis te diligat illa:
In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
Nāq; i amore suo semp sua maxia cuiq;
Nescio quo pacto uerba nocere solent.
Quāuis te p̄sepe uocet semel ire memēto
Inuidiam q̄d habet non solet esse diu.
Et si sæcla forent antiquis grata puellis:
Essem ego q̄d nūc tu: tpe uincor ego.
Nō tū ista meos mutabūt sęcula mores
Vnusquisq; sua nouerit ire uia. (res
At uos q officia i multos reuocatis amo-
Quātū sic cruciat lumia uestra dolor
Vidistis pleno tenerā candore puellam
Vidistis fusco: dulcis uterq; color:
Vidistis quandā argiua ,pdire figura
Vidistis nostras utraq; forma rapit:
Illaq; plebeio uel sit sandicis amictu:
Hæc atq; illa mali uulneris una uia est.
Cum satis una tuis insōnia portet ocellis
Vna sit & cuius fœmina multa mala.

Somnium de amica.

u Idi te in somnis fracta mea uita carina
Ionio lassas ducere rore manus.
Et quæcunq; in me fueras mentita fateri
Neciā hūore graues tollēr posse comas
Qualē purpureis agitatā fluctib⁹ hellē.

nauſragantē. Aurea quā molli. Phrixus & helle ſugientes odia nouercalia Arietē habentem aureā pellem conſcenderūt. & q̄ longiſſime diſcedētes puenerūt ad helleſpōtū: ubi lapſa helle cōcidit in undas: & mari nomen ipoſuit ut ſupra narrauimus. Phrixus puenit in colchicā regionē: & arietis pellē aureā fixit in templo. Ipe uero aries a Ioue iter ſidera cōſtitutus ē. Lege higinū & diodoꝝ multa uaria q̄ ſcriptitantes ſup Ariete phrixi.

Purpureis fluctibus. Mare mō ceruleū ē mō atrū: modo purpureū. Vnde dixit Maro. In mar̄ purpureū uiolentior influit amnis. De coloribus maris ſcri. cicero. i lucullo. Tuum mare nomē. Ne. ſ. ita mare cynthiacū a cynthia ſubmerſa diceretur ut helleſpōtus nūcupatur ab helle. Labēs nauita. i. currēs & nauigans. Cū caſtor. fratri. i. caſtoribus uota feci: q̄ ſū ſtellæ benignæ nauigātibꝰ. Repete q̄ dicta ſūt in prīo cōmētario de caſtoribus Iā dea leucothoe. Cū olim mortalis fuerit leucothoe: deīde facta ſit dea maria: ſō ait. iam dea. alii codices habent ſū dea: ut dicat illo tempuſculo & momēto tūc uota facere uidebat diis marinis p̄ ſalute cynthiæ. Leucothoa aūt dea eſt marina a latinis matuta nuncupata: ut ait Ouidi. Leuchothee graiis matuta uocabere nr̄is. Hoc idē ſcribit Cicero in tuſculanis queſtiōibus. Hæc ut poete fabulant̄ filia fuit Cadmi nomine Ino uxor athamantis: q̄ cū marito furoribus furialibus agitata ē imiſſis a Iunone: q̄ filiū melicertā ferens ſcopulū cōſcendit: ex quo ſe una cum filio precipitē miſit. Ipſa ſcā ē dea leucothea: & matuta noīata. filius iportunū deū cōmutatus ē: alio noie dr̄ palemō. fabulā ſcribit Odi. in. iiii. metamorphoſeos. matutinus a matuta deducitur & tūc auroram ſignificat ut docet Prvſcianus. Glaucus ocellos. glaucus deus eſt marinus ex piſcatore cōuerſus in deūgramine guſtato. fabula nota apud Ouī. i. xiii. fuit alter glaucus diſcerptus ab equabꝰ: cuius meminit Virg. in georgicis. fuit & tertius glaucus melle ſtrangulatus. glaucus color dr̄ uiridis ut docet gellius: & mineruam Homerus nomini tat glaucopin ab oculis glaucis. alio nomine ceſii dicuntur ſi glaucus ingrte uidiſſe: te adamaſſet: & deam maris eſſeciſſet. Alludit ad amorem glauci: q amauit ſcillā ardentiſſime. Nereides increpitatē. i. nymphæ maris conuiciis & dictis ꝺtumelioſis te inceſſerēt uidētes tuæ fœlicitati. Nereidum falſa opinio nō eſt: q̄ humanā effigiē habent: ſi credimus plinio: qui ſcribit in. ix. legatū galliæ diuo Auguſto ſcripſiſſe cōplures nereidas appe exanimes in littore galliarū. Nyſee & cymothoe. noīa ſūt nereidū: q̄rum meminit homerus in. xviii. Illiados. Vir. in prīo æneidos noīat cymothoen. in georgicis niſeen. Arioniā uexerat ante lyrā. res nota ē monumentis herodoti: Plinii Solini: & Oui. de ſidicine arione puecto adelphino. ſed in primis gellius caput fecit luculentiſſime ſcriptū ſuper hac hiſtoria q̄d eſt in calce ꝺntedecimi libr̄i. fuit arion arte citharedica inclitus: & propter eam grādi pecunia copioſus: cum ex Italia corinthū nauigaret a nautis pecuniæ illius inhianibus iuſſus eſt in mare preceps deſilere: qui impetrato ut ſibi liceret canere carmen conſolabile uoce ſublatiſſima cantauit: mox iecit ſeſe procul̄ pfundum: tum ab uno delphinum exceptus quos audiendæ cantilenæ auiditas congregauerat. in tenarū ſoſpes & incolumis deductus eſt. Strabo a ſuperioribus diſſentiens dicit hoc eſſe fabuloſum: aſſeritq̄ arionē fuiſſe intereptū. Propertius ſequitur famam uulgatiorē. Talia uiſa. ideſt metus excuſſit talia ſomnia. Nō ſi cambyſæ redeant. adeo ingrāmat me cynthia ut nec opibus perficis: nec auro lydio corrumpi poſſit: ut me expellat: & excludat. Cambyſes fuit rex perſarum opulentiſſimus: qui imperio patris cyri ægyptū adiecit: qui graſſatus eſt in deos: qui ſacrilicidio ſe cōmaculauit: qui ueſania agitatus ſemetin ſcōmore uulnerauit: ex quo uulnere mors eſt ſecuta. de cambyſe multa ſcribunt Iuſtinus: & herodotus. A ſeneca appellatur uiolentus & cruentus cambyſes. Flumina croeſi. ſupradictum eſt in lydia fuiſſe fluuios ramenta aurea: & arenam auream deferentes: quales erāt pactolus & herinus. In lydia regnauit croeſus: cuius diuitiæ adeo inſignes fuerūt: ut dicat a poetis uerſſe aurum qc quid corpore contigerat. ſcribit Strabo in. xiii. opes croeſi prouenisſe a metallis auri quæ fuerūt in lydia. Se odiſſe beatos: cynthia dum legit mea carmina diuitias diuiteſq̄ floccipendit: quos beatos appellat: quoniam ut ſcribit iuriſconſultus bona ex eo dicuntur: quod beant hoc eſt quod beatos faciunt. Multa & amare. pro multas puellas dictum eſt. Seu mare. nullum ſe icommodum: nullū periculū recuſaturꝰ eſſe teſtat̄ Cynthiæ cā.

Aurea quā molli tergore uexit ouis.
Quā timui ne forte tuū mare nomē hret
Atq; tua labens nauita fleret aqua:
Quæ tū ego neptuno: q̄ tū cū caſtore frī
Quæq; tibi excepi tū dea leucothoe:
At tu uix prias extollēs gurgite palmas
Sæpe meum nomen iā peritura uocas:
Q̄d ſi forte tuos uidiſſet glaucꝰ ocellos
Eſſes ionii facta puella maris:
Et tibi ob inuidiā nereides īcrepitarent
Candida niſee: cerula cymothoe:
Sed tibi ſubſidio delphinū currere uidi
Qui puto arioniā uexerat ante lyram.
Iāq; ego conabar ſūmo me mittere ſaxo
Cum mihi diſcuſſit talia uiſa metus.
Nūc admiretur q̄d tā mihi pulchra puel
Seruiat: & tota dicar ī urbe potēs. (la
Nō ſi cābyſæ redeāt: & flumina croeſi
Dicat de noſtro ſurge poeta toro.
Nā mea cum recitat dicit ſe odiſſe beatos
Carmina tam ſancte nulla puella colit:
Multū ī amor̄ fides multū ꝺſtātia ꝓdeſt
Qui dare multa pōt multa & amar̄ pōt
Seu mare p̄ lōgum mea cogitet ire puella
Hāc ſequar & fidos una aget aura duos
Vnum littus erit ſopitis: unaq; tecto
Arbor: & ex una ſæpe bibemus aqua:
Et tabula una duos ſoterit ꝺpōēr amātes
Prora cubile mihi ſeu mihi puppis erit.

Sæuus licet urgeat eurus. uentus est flās ab oriēte egnoctiali. græce dr̄ apeliotes: ut ait gellius: hoc ideo dixi. ut intelligas uersiculū illū catullianū. nec seui boreæ aut apeliotæ. a rōanis nauticis subsolanus cognoiat̄. Pli. i. ii. aliter tradit. Quicūq; & uenti miserū. hoc ex hōero trā slatū: q scri. i. xii. odysseæ quēadmodū ulysses piclitatus est ꝓcella uentoꝝ seuiētiū: quā Iuppiter excitauerat: & fracto nauigio uix incolumis enatauit. idē scri. in. v. a Neptuno concitatā fuisse atrocissimā i ulyssem tēpestatē uentis omnibus cū furibūdo impetu ruentibus & undabūdū mare agitātibus. Qua ꝓcella excussus ulysses nauigio fracto euasit ifortunitū Leuchotee ꝓbente uelū cuius auxilio seruatus ē. Idē etiā uexatus est: quādo utrem illū uētosissimū socii dissoluerūt. Exquo erūpentes inclusi uenti hominē agitarūt: uexarūtq; inclemēter. Et danaum euboico. mille naues græcoꝝ isse ad Troiā dicuntur. Oui. Inter mille rates tua sit milesima pupis. Non tamen fuit hic numerus ad amussium: ut ostendit Varro i re rustica. Græci post deletā troiā redeuntes in patriā spurcissima tēpestate uexati sūt circa caphareū euboiæ ꝓmontoriū: & q̄ plurimi naufragio perierūt. hæc atrox tēpestas immissa fuisse fert a minerua propter Cassandrā ab aiace stupratā & dolo Nauplii: q in Caphareo facem eleuauit tāq; signū: qd̄ græci seq deberent: q credētes illū esse portū tutissimū inter asperrimos scopulos nauſragauerūt. Hoc significat Vir: i. xi. sic scribens. Sat triste mineruæ. Sidus & euboiæ cautes ultorq; caphareus. Ait Proper. si simul cū cynthia siti, eadē naui se oēs illos uētos forti aio ppessus: q uexarunt ulysse: & pessundederūt classem græcorū Iuxta littus euboicū: & q symplegades scopulos cōcusserunt ad argonautas afflictos de quibus cū supra copiose dixerimus. illud addemus. qd̄ ad enarrationē istius loci ē accōmodatū. Symplegades insulæ due sunt siue scopuli in ponto alio noie appellatæ Cyaneæ traditæq; fabulis inter se cōcurrisse: quoniā paruo discretæ interuallo coeūtiū speciē. pcul uisentibus ꝓbent: ut tradit Plinius. Argonautæ p cyaneas trā seuntes ancipiti discrimine uexati sūt & nisi Iuno & Pallas illos scopulos cōtinuissent: passi essent ifortuniū: ut luculētis carminibus cecinit ualerius flaccus in. iiii. argonauticorū: cuius rei meminit Lucanus in. ii. Cyaneas tellus emisit i æquora cautes. Rapta puppe miōr subducta ē mōtibus argo. Argonautis data fuit columba dux itineris phyneo ꝓcipiēte: cuius apd̄ latinos memit Oui. illo uersu. Qualis & ipse fuit quoq; ꝓcipiēte colūba. Est data palladiæ preuia duxq; rati. Scribit Appollōius euphemū colūbā nutriuisse: quā emisit ubi argonautæ ad cyaneas puenert q eā secuti sine piculo trāsiuert. hoc āt faciēdū ꝓdixerat Phineus. & hoc nūc significat Propius. apud Flaccum uaticiniū ē itineris Argonautaꝝ. nulla tamen fit noiati mētio colūbæ. Rudis argus. ita legendū ē genituus casus scdm q̄rtā declinationē apud græcos cōtractoꝝ noium. Ita apd̄ Oui. An nisi legisses autoris noia sapphus

Oia perpetiar sæuus licet urgeat eurus:
Velaq; i incertum frigid⁹ auster agat:
Q nicunq; & uēti miserū uexastis ulyssē
Et danaū euboico littore mille rates.
Et q mouistis duo littora cū rudis argus
Dux erat ignoto missa colūba mari.
Illa meis tantū nō unq̄ desit ocellis
Incendat nauem iuppiter ipse licet.
Certe hisdē nudi pariter iactabimur oris
Me licet unda ferat: te mō terra tegat.
Sed nō neptunus tāto crudelis amori:
Neptun⁹ fratri par in amore ioui:
Testis amimone latices cū ferret i aruis
Compressa & lernę pulsa tridēte palus:
Iam de⁹ amplexu uotum psoluit: at illi
Aurea diuinas urna refudit aquas.
Crudelē & boreā rapta orythia negauit
Hic de⁹ & terras & maria alta domat.
Cred̄ mihi nobis miteſcet scylla: nec unq̄
Alternante uorās uasta carybdis aqua.
Ipsaq; sydera erūt nulli sobscura tenebris

Neptunus fratri par in amore Ioui. nō sineret inge Neptunus nos amātes naufragio piclitari: cum ipse faueat amantibꝫ: cū ipse i amore imitet uestigia Iouis germani: q fuit maximus amator mulierū: id qd̄ supra memorauimus: & ponit excplū puellæ amatæ a Neptuno: cuius hæc ē fabula. Amymōe danai filia dū i silua studiose iaculo exerceꝫ iprudēs Satyrū peussit: q cū eā uiolare uellet: illa Neptuni iplorauit auxiliū. Neptunius fugato Satyro amymonē cōpressit aquā i urna gestātē ex quo coitu natus est nauplius: ut scribit Lactantius iterpres papinii: & Neptunus i monumētū puellaris amplexus effecit ut fons ex aq̄ effusa oriret: q nomen p uellæ fortitus ē. nā dr̄ Amymone. cuius meminit Pli. i. iiii. Ex Amymone nautus ē Nauplius palamedis pr̄. Stra. tamen in. viii. falsum hoc eē cōfirmat. Latices. aquā. latex ois humor dr̄. ūde laticem lveū dixit Vir. Absinthii laticē Lucretius. palladios latices Oui. cū oleū dicere uellet. Lernæ pulsa tridēte. Neptunus fuscina q̄ alio noie dicit̄ tridēs: pcussit plaudē lerneam i agro argiuoꝝ: & illic erupit fons amymone Iam deus. Neptunus. de eadem amymone loquit̄. Vrna refudit aq̄s. ideſt p aq̄ effusa: quā Amymone gestabat in urna: Neptunus illi repēdit diuinas aq̄s: fontē ꝓgenerādo. de hac fabula ita ait Oui. Qualis amymone siccis errauit in agris: Cū ꝓmeret sūmi uerticis urna caput. Crudelē & boreā. nec boreas uentus iquit sæuus ē in amatores nauigātes: cū & ipse ardēter amauerit orythiā puellā atticā: ex q̄ genuit zetem & calain: ut in primo commentario enarrauimus: Scribit Plato i phedro raptā fingi orythiā a borea ꝓpterea q̄ ludēs puella cū pharmacia fuerit deiecta e petris a uēto borea atq; ita mortua. Hic deus. s. cupido. Mitescet scylla. Scylla inquit: quæ solet pnitiosa esse nauigantibus: erit nobis mitis & benigna. similiter & carybdis. Poeticis figmētis scylla & carybdis celebrantur tanquam monstra in mari siculo collocata: quæ nauigia uorent & absumāt. Homerus. Virgilius & Ouidius multa de his scripserunt. secundum historicos scylla saxum est. carybdis mare uorticosum. Ambo in sicilia clara sæuitia. Alternante aqua. ita Virgilius Sorbet in abruptum fluctus: rursusq; subauras Erigit alternos.

Purus & orion. ſydera: quæ ſuapte natura ſũt pcelloſa & nimboſa: nobis nauigãtibus erũt pura & luciditſima. de Orione ſupra dictũ ẽ: q nymboſus ẽ & noxius. Hedus uero ſidus ẽ. de quo ſic ſcribit higinius. Heniochus ī cœlo ſignũ eſt: ī cuius manu ſiniſtra uidentur hedi duo formati: de qbus nõnulli ita dicunt: q ſuppiter nutritus a capra amalthea: ut nutrici beneficiũ referret eã iter ſydera collocauit: & eius hedos geminos ī cœlo poſuit: q in ortu cõcitant tẽpeſtates: de qbus Virg. Hedorũq; dies ſeruandi. Ora. ſingulari nũero dixit: ut hic. pprius illo uerſiclo. Imperꝺ aut oritis hedi. Exitus. Mors ingt quã p cynthia patiar erit mihi hõeſtiſſima. Alia Elegia.

Purus & orion: purus & hedus erit.
Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpe uita
Exitus hic nobis non inhoneſtus erit:

De amica Egrotatione.

a Tuos ī certã mortales funeris horã
Quæritis & q̃ ſit mors aditura uia
Quæritis & cœlo phœnicũ inuẽta ſereno
Quæ ſit ſtella hõi ꝺmoda: quęq; mala:
Seu pedib9 pthos ſeq̃mur ſeu claſſe britã
Et maris & terręceca picla uiæ. (nos
Rurſ9 & obiectũ fletis capiti eẽ tumultũ
Cum mauors dubias miſcet utriq; uias
Præterea domib9 flãmã domibuſq; rui-
Ne ſubeãt labris pocula nigra tuis: (nã
Solus amãs nouit qĩ piturus & a q̃ (met
Morte neq; hic boreę flabra neq; arma ti
Iam licet & ſtigia ſedeat ſubarũ die remex
Cernat & infernæ triſtia uela ratis:
Si mõ clamantis reuocauerit aura puellæ
Conceſſum nulla lege redibit iter.

Ad Iouem Pro amica egrotante

ī Vppiter affectę tãdẽ miſerere puellę:
Tam formoſa tuũ mortua crimẽ erit
Venit enim tẽpus quo torrid9 æſtuat aer
Incipit & ſicco feruere terra cane. (li
Sed nõ tã ardoris culpa ẽ: neq; crimia cœ
Quã totiẽs ſanctos non habuiſſe deos.

a Tuos ī certã mortales funeris horã. hoſtendit uo ta mortaliũ eẽ uana: quærentium agenethliacis a ſtrologiſq; quãdo & quo mortis genere ſint mo rituri. Mortẽ oĩbus ait eſſe incerta. ſolos ea amatores. qui nouerit quo fato ſint perituri: At pticula inceptiua ad orna tum: ptinens: ut ingt Seruius. a q̃ exorſus eſt Apuleius aſi nũ ſuum aureũ. Phœnicũ inuẽta. i. aſtrologiã: nam gẽs phœnicũ: ut ingt Pli. ī gloria magna ẽ ĩrarũ inuentõis & ſy derũ. & ut autor eſt Strabo ln. xvi. a phœnicibus aſtrono mia & Arithmetica ad græcos emanauit. ſcri. Euſe. in no no ſparationis euangelicæ phœnices didiciſſe aſtrologiã ab Abramo. hi q & aſſirii dicũtur ꝓpter planicię magnitu dinẽq; regionũ quas icolebãt motus ſtellarũ primi obſer uauerunt: qbus notatis qd cuiq; ſignificaret memoriæ pdi derunt. Qua ī natõe Chaldei diuturna obſeruatõe ſyde rũ ut ingt Cicero: ſciam putant effeciſſe. ut pdici poſſet qd cuiq; euentur: & ex quo qſq; fato natus eẽt. Quæ ſit ſtel la hoi cõmoda. Iouis ſtella benefica eſt. Saturni pnitioſa: ut ingt Apuleius. curãt ſtellarũ aliæ maleficæ: aliæ ſaluta res cẽ dicant cũ ſit diuinoꝝ una natura Ptolomæus ī libris de armonia: & Macro. in ſomniũ Scipionis copioſiſſime ſcripſerunt. ſufficiat dicaſſe ſcriptores: ne ſim plixior alie nas paginas recitãdo. Seu claſſe britãnos. ſiue ingt ter reſtre: ſiue nauale bellũ geramꝰ occulta ſũt & ignota utriq; picula. Britãnia inſula clara eſt græcis latiniſq; monumẽ tis. Albiõ antiqtus noiabat Cæſar dictator primus claſſe traiecit ī britanniã antea rõanis ignotã. Cũ mauors. an tiq marte deũ belli mauortẽ nominitarũt ab eo magna uer tere: ut Cicero inter pĩat. Alio noĩe mamertẽ appellãt: un de mamertini ſiciliæ populi nũcupati. Pocula nigra. i. ti memus uenenatas potiões. Boreæ flabra. i. flantes uen tos. Virg. Nec flabra nec ĵbres cõuellũt. & ut ingt Seruius flabra plurali tm numero dicunt. Iam licet & ſtygia. ſe ſus ẽ. amator ſi iã fuerit defunctus: & ad charõta puenerit tamẽ ſi iclamatus fuerit a puella: redibit ad ſuperos: nec ſa tã poterũt obſtare. Remex dr nauticus: q remũ agit: & re migandi miniſterio mãcipatus ẽ. Curtius. Remex militis officia tur babat & ut autor ẽ uegetius ī remigibus uirtus eli gitur. umbræ defunctoꝝ cupientes tranſire acherõta ſedẽt in Cymba charõtis & remigis fungũt officio. Vnde dixit Virg. Aliæ remis uada liuida uerrũt. Ita ingt Proptius. Si amator iã ſedeat remex ī cymba ſtigia & remo uer rat undas acherõtis: tm redibit: Arundinẽ ſtigiẽ intellige Cymbã charontis ferrugineã: quoniã ex arundine an tiqtus nauigia cõficiebãtur. quod docet Plinius his uerbis. Arundines tantæ pceritatis ſunt ī india ut ſingula iter nodia alueo nauigabili ternos interdũ hoies ferant. Vnde dixit Iuue. Cãna micipiaꝝ. cum de naue loqueret. Alii arundinẽ dici a Propertio exiſtimant cõtũ ſiue pticã charontis: q̃ nauem ſubigit. ueliſq; miniſtrat. Con ceſſum nulla lege. iter inferoꝝ & mortis eſt irremeabile: & nulla lege pulſum eẽ cõcedit ad redeundũ. unde di xit Catullus. Itp iter tenebricoſũ illuc unde negãt redire quẽq̃. Bacchus tamẽ autor Diodoro matre ſemelẽ ab inferis eduxit: imortalitateq; donatã Thyonem nominauit.

Alia Elegia.

ī Vppiter affectæ tandẽ miſerere puellæ. Iouẽ pcat ut Cynthiæ egrotãti opitulet cãmq; egrotatiõis eẽ dicit puellarẽ ſupbiã & irreligioſitatẽ. Affectæ. i. lãguenti abſoluta eloquutio. Ita Liui. ī. v. uires cor poris affectæ. ſenſus auriũ & oculoꝝ habetes: & alibi. Affecti plerique pricipũ. Creber ẽ Cor. celſus ī huiuſcemodi loquutõe: qui dicit. ubi lien affectus ẽ. & renes ubi affecti ſũt: & pulmo totus afficit. Fer. ter. ca. Feruere media correpta legendum ut ſupra. Terra æſtuat: quando canicula coquit meſſes ut ait perſius. & ſin dit ſtatuas ut inquit Orati. de qua ſic ſcribit Plini. in. ii. Caniculæ exortu accendi ſolis uapores quis ignorat: cui ſideris effectus ampliſſimi in terra ſentiuntur. Feruent maria exoriente eo. fluctuant in cœlis uĩa. Mouentur ſtagna. Dicitur a græcis pcyon: quia ante maiorem canẽ exoriẽ ut docet hig. unde dixit Ora. Iam pcyon furit.

Quod ſidus teſte Plinio apud romanos nō hēt nomē: niſi caniculā hanc uelimus intellīgi hoc eſt minorē canē
Hoc. irreligioſitas. ſ. deorūq; cōtēptus cā ē egrotationū i puellis: nō ātæſtus torrentiſſimus: & cœli itēperies.
Nun ſibi collatā doluit uenus. p̄ interrogationē q̄rit cām egrotatiōis cynthiæ. An ingt auſa eſt ſe cōpare uene-
ri de formoſitate: quod dolens uenus nūc eam tali morbo afficiꝫ & punit. ſoleꝫ enī uenus puellis formoſiſſimis
obeſſe: ut apud Apuleiū. iſeſta eſt cōtra pſychen. Præſe. reſpectu & compatiōe ſuæ formoſitatis. An cōtē-
pta. i. an o cynthia ſpreuiſti numē Iunonis: & illius tēpla uenerari neglexiſti: quā pelaſgam uocat quoniā apud
pelaſgos erat Iuno in maxima ueneratiōe: Nā & agris: & mycenis: & i iſula ſamo eximio honore colebatur. Simili
ter a Virg. dictum eſt. Iunoni argiuæ. hoc ē quæ apud græ
cos precipue colebatur: ut exponit donatus. Romæ Iuno
regina: Iuno Lucina: Iuno ſoſpita hēbat templa: & adora
bat. Pelaſgi dicūtur græci q̄ſi pelargi. i. Ciconiæ quoniam
errabūdi ritu ciconiarū p̄ multas nationes iuerunt. Gēs ſa-
ne uetuſtiſſima a q̄ peloponeſſus pelaſgia cognominat & Hoc pdit miſeras: hoc pdidit ātepuellas
theſſalia argos pelaſgicū. De his multa ſtrabo i. v. cōme- Quicquid iurarunt uentꝰ & unda rapit
morat. Palladis oculos bonos. fortaſſe ingt o cynthia au Nū ſibi collatā doluit uenꝰ: illa pæque
ſa es culpare oculos palladis tā q̄ minuſ formoſos tuis. Nō Præ ſe formoſis iuidioſa dea eſt:
autem ſine cauſa oculos potius palladis q̄ alia mēbra no- An ntēpta tibi iunonis tēpla pelaſgæ?
minauit. Nam pallas laudat q̄ oculos hēat glaucos. unde Palladis aut oculos auſa negare bonoſ?
ab Home. frequēter glaucopis appellīt. & poeta i pria- Semp formoſæ nō nſis parcere uerbis
peiis ingt. Minerua flauo lumīe uenus peto. Diodorus ſcri Hoc tibi līgua nocens hoc tibi forma de
bit aerem noiatū eē pallada. & iō dicit glaucopī quoniam Sed tibi uexataꝫ p̄ multa pīcula uitæ (dit
aer glauci hoc ē uiridis ſit aſpectus. Io uerſa caput. exē- Extremo uenit molior hora die.
plis p̄bat i extremis diebus ſœliciores fuiſſe mulieres q̄ in Io uerſa caput primos mugiuerat annos
primo uitæ tpe: & poſt lugubres erūnas gaudia prouenire Nunc dea quę nili flumina uacca bibit.
ſolere. Io enī i. iuuēta facta uacca: & uitā egit erūnoniſiſſi- Ino etiam prima terras ætate uagata eſt
mā: ſicut Oui. flaccuſq; notificant: tandem reformata eſt i Hāc miſer īplorat nauita leuchothoen.
priſtinā formā: & facta dea niliaca hoc ē ægyptioꝝ. q̄ Iſis Andromed mōſtris fuerat duota mariniſ
appellat. de q̄ & poetæ & hiſtorici multa memoriæ prodi Hæc eadem pſei nobilis uxor erat.
derūt. idem accidit Inoni mri melicertæ uxori athamātis: Caliſto archadios errauerat urſa p̄ agroſ:
quæ prima ætate furiis agitata: mox facta eſt dea maris: di Hæc nocturna ſuo ſydere uela regit.
cta a græcis leucothee: a latinis matuta ut ſupra docuimus
Andromede quoq; religata monſtro paulopoſt liberata Quod ſi fore tibi p̄perarint fata quietem
a perſeo: illius facta ē uxor: & deide iter ſydera collocata: Illa ſepulturæ fata beata tuę:
de qua i primo cōmētario abunde dictū ē. qn etiam idem Narrabis ſemele quo ſit formoſa pīclo:
paſſa ē caliſto: q̄ poſt iouialē concubitū a iunone in urſam Credet & illa ſuo docta puella malo:
cōuerſa eſt. lōgo deinde tpe poſt i cœlū trāſlata a Ioue: &
i ſeptentrionibus collocata: quæ græce dr Arctos. latine Et tibi mæonidas iterq; heroidas omnis
urſa. qđ ſidus i primis nuigantes obſeruare dicūt: quoniā Primus erit nulla nō tribuente locus.
nō mergīt undis ut ait Lucanus. duas aūt eē arctos nullus Nūc utcunq; potes fato gere ſaucia morē
ignorat. alterā cynoſurā. Alterā elicē nūcupatā. quarū cy- Et deus & durus uertitur ipſe dies.
noſura obſeruat a phœnicibus. elice a græcis i nauigatiōe Hoc tibi uel poterit ciūx ignoſcere iuno:
quod Germanicus in arateo: & Oui. in faſtis oſtendūt. ar Frangitur & iuno ſi qua puella perit.
ctos maior dr eē caſtilo: q̄ plauſtro ſimilis ē i ſeptēctrione: Deficiunt magico torti ſub carmine rōbi
ut tradit Higinius: q̄ de huiuſcemodi ſideribus multiplices
fabulas recenſet: Fata beata. eleganter & poetice mor-
tem uocat beatā: quæ tā formoſum corpus: tā luculentam
fœminā poſſidebit. Quietē. i. mortē: quæ a Virgilio dura
quies nūcupat. Narrabis ſemele. ſi forte morieris o cyn
thia narrabis ſemele mīe bachi: quēadmodū formoſæ ſūt obnoxiæ periculo: nec ppter formoſitatem ſeruanē
incolumes: qđ & ipſa credet expta ſuā formā ſibi excidiū pepiſſe: quādo fulmie iouis extincta ē. fabula apud
Ouidiū i tertio metamorphoſeos. Scribit Diodorus ſemelē fuiſſe ultimā fœminā cum q̄ iuppiter cōcubuerit.
Meonidas. i. lydias & aſiaticas puellas: q̄liſſuit omphale ab hercule adamata: q̄ fuit meonia: & meōis & lydia
dicīt ab Ouidio. meones. n. & lydi ſunt liidē populi. ātigius Maones dicebanē. ait poeta cynthiā ob excellentē
pulchritudinē futurā primā apd iferos iter Heroidas oēs cūctis locū tribuētibus. qd ſi meonidas. p illis heroi-
nis exponas: q̄s meonides hoc ē homerus ſuis carmīb illuſtrauit: & apd iferos eē ſcripſit. Vel poterit coniunx
ignoſcere iuno. Hoc dr ad ipm iouē: & ē ſenſus. o iuppiter ſi ſeruaueris cynthiā: iuno nō idignabīt: q̄ alioquin
odio hēt oēs pellices. quādoq; enī iunonem frāgi & moueri ad miſericordiā dicit: quādo puellæ i ætate puellari
moriūē. Deficiūt magico torti. Tā q̄ deplorata ſit cynthiæ ualitudo: & de eius uita cōclamatū: ait nullā pdeſſe
medicinā. & ipſa ingt ars magica deficit: nec pōt polletq; cynthiā ab iminēti morte liberare. Rombus inſtrm
eſt magicū qđ tortis filiis cōfectū pollet ad artē magicā exercēdā. eſt & figura geometrica ut ingt martianus in
geometria tetrapleuros. i. q̄ttuor laterum. nō tamē recti anguli: de hoc rombo magico ſit freques mētio apud

poetas. Martialis. Cū secta colcha luna uapulat, rombo. Oui. Quid torto cōcita rōbo lycia. a Luca. describit illo uersu. Traxerūt toti magica uertigine fili. Teocritus i pharmaceutria rōbū describit. quē uī Ora. in epodo sub noīe turbis significasse illo uersu. & ciū retro solue: solue turbinē. ait poeta nihil ꝓdesse tales rōbos ad mor bū cynthiæ depellēdū: ꝙbus magi lunā deducebāt e cœlo: de rōbo sensisse Virgiliū existimamus paraphrasti cos scribētē i bucolicis. Terna tibi hæc primum triplici diuersa color Licia circūdo. Laurus adusta foco. Lau rū icēdi solitā i magico sacro: testis est Virg. scribēs Fragiles incēde bitumine lauros. Apuleius quoq; i apolo gia scripsit ad magicā lauꝝ fragilē adhiberi. de lauro hæc memoratu digna & huic loco accōmodata scri. Eusebius. Lauꝝ soli dicarunt: quoniā hæc arbos ignea ē. unde odio a demōibus maxīe hr̄. & qm̄ si urit̄ plurimū sonat: qđ ꝑdi cēdi uirtutē designat. dicit itaq; poeta lauꝝ iacere extict̄ā si ne crepitu: qđ ita ustū ē signū. uñ ꝓ fœlici signo dict̄ū est a Tibullo. Et crepet accēsis laurea usta focis. Et iā lūa ne gat. Dict̄ū ē supra quēadmodū magicis icātamēt̄is: & arti bus luna cœlo deducebatur: & i herbas despumabat. iā ait poeta lunā nō āplius obseq magicis carmibus eā deuocan tibus. ꝓqđ oñdit nihil salutare de cynthia ec̄ sperādū. Ni gra auis. dictum accipe ꝓ ia auspicata. sūt. n. q̄dā aues mali ominis q̄s Pli. iauspicatas appellat: q̄les sūt Bubo: cornix & coruus: & incēdiaria. Vna ratis fati. i. cymba charontis.

Et iacet extincto laurus adusta foco.
Et iā luna negat totiēs descendere cœlo:
Nigraq; funestum condidit omē auis.
Vna ratis fati nr̄os portabit amores
Cerula ad infernos uelificata lacꝰ.
Si non unius quęso miserere duoꝝ:
Viuam si uiuet: si cadet illa cadam.
Pro qbꝰ optatis sacro me carmine dāno.
Scribā ego ꝓ magnū ē salua puella iouē
Ante tuos q; pedes illa ipsa adopta sedebit
Narrabitq; sedens longa picta sua.
Hæc tua ꝓsephōe māeat clemētia: nec tu
Persephones coniunx sæuior esse uelis.
Sunt apud infernos tot milia formosarum
Pulchra sit superis scilicet una locis.
Vobiscū est iope uobiscū candida tyro:
Vobiscum ieurope: nec ꝓba phasiphe
Et quot troia tulit uetꝰ & quot achaia for
Et phœbi & priāi diruta rgna sēis: (mas
Et quæcunq; erat i nūero romana puella
Occidit: has oēs ignis auarꝰ hét: (pēnis
Nec forma æternum: aut cuiq; ē fortuna
Longius aut ꝓpiꝰ mors sua quēq; māet
Tu quoniā es mea lux magno demissa pi
Munera dianę debita redde choros (clo
Redde et excubias diuæ nūc āte iuuencæ
Votiuas noctes & mihi solue decem.

Ad Cynthiam. (garer

h Esterna mea lux cū potꝰ nocte ua-
Nec me seruoꝝ ducerꝫ ulla manꝰ (nuta
Obuia nescio quot pueri mihi turba mi-
Venerat. hos uetuit me nūerare timor.
Quorū alii faculas: alii retinere sagittas
Pars etiā uisa est uincla parare mihi.

Me carmine dāno. i. obligo me uotis ad carmē scriben dū i honorē Iouis: si cynthia seruauerit. eodē uerbo utitur Vir: Dānabis tu quoq; uotis. prius. n. q̄ uota soluāt: hoies obnoxii & q̄si uoti rei efficiunt: ubi ꝓmissa uota soluerunt dānati dicūtur: ut docet Macro. tamen a liuio dr̄ ciuitas dā nata uoti: q̄ uotum nuncupauerat: nec adhuc exoluerat.

Hæc tua ꝓsephone. Sermo apostrophus ad ꝓserpinam quæ græce dr̄ ꝓsephōe & ad eius maritū plutonem: ut cyn thiæ ꝑcere uelint. qđ erit illoꝝ clementiæ monumentum

Vobiscū ē iope: Nomē ꝓpriū puellæ: quā iuppiter ama uit. alii itelligūt de andromedæ dictum ab iope oppido iu deæ. unde apportata romā fuerūt ossa illius beluæ: cui ex posita fuisse dicebatur Andromeda. autor Pli. Candida tyro. Salmōei filia quā neptunus amauit. de q̄ supra me morauimus. de qua dixit Oui. Crimis ē tyro fabula uana tui. Europe. Hæc & pasiphe notissimæ sūt & i scholis tri uialibus celebratæ. Et phœbi & priami regna. Troianā ciuitatem itelligit cuius mœnia phœbus & neptunus con struxerūt. unde & ab Ouidio phœbi mœnia nūcupat. In nūero. i. alicuius estimationis. Ignis auarus. s. funereus. Ora. nigros ignes funebres appellat. Dianæ. Nūqd luci nā itelligit: q̄ piclitantib⁹ parturiētibus opitulari solet: tanq̄ cynthia in enixu laborauerit: & suffragante dea a periculo mortis euaserit: an potius tāq̄ fœmina deas fœminas picli tabūda iuocauerit ut dianam & nymphas dianæ comites una cū iside: & lex conscripta ab amatore plautino ait. deā sibi iuocet quā libebit ꝓpiciā deum nullum. Redde etiā excubias diuæ. o cynthia cum periculum mortis euaseris: uota persolue: & excubias redde deæ isidi. q̄ ante fuit iuuē ca. nā i sacris isidis excubiæ nocturnæ a puellis peragebā tur: qualia erant cereris pernigilia. de quibus sit mētio apd plautum in cistellaria. Votiuas noctes. Vult poeta ut si bi a cynthia complexus decēnoctium persoluant: q̄s uoti uas uocat tanq̄ tale uotū ipse nuncupauerit. quod cynthia soluere cogebatur. Ora. pascitur in uestrum reditum uoti ua iuuenca.

Alia Elegia.

Esterna mea lux cum potus nocte uagerer. Narrat quemadmodum uinolentus & ebrius dum so lus nocturno tempore uagat: fuit uinculis colligatus a cupidinibus & ductus domū. Potus. i. ebri h us. Turba minuta. Cupidinum agmē itellige. q oēs pueri pinguntur. Quoꝝ alii faculas. Cupidi nes nūerosos poeta eē demōstrat: & nos supra docuimus: & a Statio dict̄ū ē: Pharetrati ꝓsiluē da fratres. alios dicit facibus pusillis fuisse: armatos: alios sagittis. quos dā uicula i manibus hūisse. faces & sagit

tæ sūt tale cupidīs. ūde ait Oui. Altera tela arcus altera tela faces. Faculas. puas faces. ūde a Cicerōe facularii dicunt orōne prima cōtra catilinā: q̄uis in aliqbus codicibꝰ falcarios legerim: non facularios. Hic erat hunc inqt: uerba cupidis ad fratres amores hūc eē illū Propertium demonstrantis q sit uinciēdus q sibi a cynthia sit irascente traditus. Hæc te nō meritū. Hæc dicūtur a cupidine ad Propertium. Nō meritum .i. q non mereris amari a tā formosa puella. Nescio q̄s. s. alterius puellæ Quæ cū sidōiæ. ait cupido cynthiā spiraturā odores manibus cupidinū cōcinnatos ubi soluerit ligamina mitræ purpureæ: quā noctu gestabat. mitræ sunt tegumēta capitis muliebria ut ait seruius. & Vir. huiuscemodi mitras quasi fœmineas & ꝓbrosas ī uiris criminat. & arabes cū sint effemīati mitrati degunt. ut tradit Pli. & a statio dictū ē. Deformes uertice mitras Induimus. sidoniā dicit purpuream a sidone oppido tyri: de quo supra diximus.

Arabū de gramine. Myrrhā ītelligit. Parcite iā fratres. loqtur cupido ad cupidines germanos. Ostrina tunica. .i. purpurea de ostro dictū est supra. ne iā dcā repetamus. nā ut ait Vlysses homericus: Turpe ē iā dicta iterū enarrare. Sensus est. cynthia mihi uisa ē formosissima: q̄uis esset incōpta nec purpurea tunica prenitēs. Ex quo significatur eximia puellæ pulchritudo: q̄ citra ornatum erat speciosissima. Iuxta illā plautinā sniam. Fœmina pulchra nuda ē: q̄ purpurata pulchrior. Narratū sōnia ueste. somnia priscos diligēter obseruasse testes sūt Cicero & Valerius: & ī tēplis deorū īcubabant: ut respōsa acciperēt: ut apud Vir. Pellibus īcubuit stratis. & apud Plautum ī curgulione. Capadox leno īcubat Esculapio. Ait poeta cynthiam utpote castā sōnia sua detulisse ad uestā deā castissimā: cuius antistites uirgines erāt: & uestales dicebātur. Qua de re lege Plutarchū: & Dionysiū de uesta & uestalibus copiose scribentes. Quidā codices habēt ī casta ueste tāq̄ ī cādido uestimēto sōnia deferret ad cōiectorē more rōano. Quæ tu matutinus. uerba cynthiæ. Toro uestigia presso. ita liuius uestigia uiri alieni collatine ī lecto sūt tuo. Corpore surgat spūs. crebra anhelatio ī muliere īdiciū ē coitus perpetrati: q calorē excitat & colorem. unde dixit poeta satyricus: Et uultū aurēq; rubētē. Suauia. tria sūt osculandi genera. Osculū. s. basiū: & suauiū oscula officiorꝫ sunt. basia pudicorꝫ affectuū. suauia libidinū: uel amorꝫ ut docet donatus. hic ē illd platonicū. dū semihulco suauio meū puellū suauior. In laxa solea. ī calceo soluto: & nondū habenis iūcto. soleas antiq dixerūt oē genus calceorꝫ: qbus plātarꝫ calces ī fine tegūt & cætera ꝓpe nuda: & terretibꝰ habenis uicta sunt. ut Autor ē Gel. Mar. Soleas surripit ipse suas. Ora. & soleas poscit. īde soleati dicūtur soleis īduti. Et castritius Rhetor olim discipulis suis senatoribus soleis calciatis dixit soleatos uos īgredi nequaq̄ decorū est. A solea solearios uocamus sutores eius calciamēti. Plautus in Aulularia. Solearii astāt. astant molochinarii. Ex illo. s. tpe exclusus a Cynthia nullā habui noctē ī amore fœlicē.

Alia Elegia.

q Vo fugis ah demens: nulla est fuga tu licet usq; Cynthiam peregrinari cupiētem reuocat ostēdens nullo locorum īteruallo amorem fugari posse. Ad tanaim. fluuium scythticum europam ab asia disterminantem: quem scythæ silin uocant

Non si pegaseo dorso. si euolares inqt uecta equo alato & pennigero pegaso: non tamen effugeres amorem: qui usq; q̄q; nos īseqtur & sēp istat capitibus amātium. pegasū equū fuisse alatū nemo ē q nesciat: natūq; ex sanguīe meduseo. Caballinū fontē ī helicone ictu ungulæ produxisse quo usus ē belerophōtes ī expeditōe cōtra chimerā: & ab eodē ī terrā ꝑcipitatus. unde illud ab Oratio dictū ē. Pegasus terrenū eqtē grauatus bellero fontē. scribit Pli. ī viii. & Albertus magnus ī. xxii. pegasos nasci ī ethiopia pēnatos

Sed nudi fuerant. quoꝝ lasciuior unus
Auripite hunc īquit nā bene nostis eū.
Hic erat: hunc mulier nobis irata locauit
Dixit: & ī collo iā mihi nodus erat.
Hic alter iubet ī mediū ꝓpellere & alter
Intereat qui nos non putat esse deos.
Hæc te nō meritū totas expectat ī horas
At tu nescio quas quæris īepte fores.
Quæ cū sidōiæ nocturna ligamīa mitræ
Soluerit atq; oculos mouerit illa graues
Afflabūt tibi nō arabū d̄ gramīe odores
Sed quos ipse suis fecit amor manibus
Parcite iā fratres iā certos spōdet amores
Et iā ad mandatā uenimus eece domū
Atq; ita me īiecto duxerīt rursus amictu
I nunc & noctes disce manere domi.
Mane erat & uolui ne sola quiesceret illa
Visere: at ī lecto cynthia sola fuit.
Obstupui nō illa mihi formosior unq̄
Visa: neq; ostrina cum fuit in tunica.
Ibat: & hinc castę narratum sōnia uestæ
Non sibi neue mihi quę nocitura forēt:
Talis uisa mihi somno demissa recenti:
Heu quantū ꝑ se candida forma ualet.
Quo tu matutinꝰ ait speculator amicæ?
Me similē uestris moribus esse putas?
Non ego tā facilis: sat erit mihi cognitus
Vel tu uel si q̄s uereor esse pōt. (unus
Apparent nō ulla toro uestigia presso
Signa uoluptatis nec iacuisse duos.
Aspice ut ī toto nullus mihi corpe surgat
Spiritꝰ admisso notus adulterio.
Dixit: & opposita ꝓpellēs suauia ueste
Prosilit ī laxa nixa pedem solea.
Sic ego tā sācti custode recludor amoris
Ex illo fœlix nox mihi nulla fuit.

Ad Eandam. (licet usq;

q Vo fugis ah demēs? nulla ē fuga: tu
Ad tanai fugias: usq; seq̄tur amor.
Non si pegaseo uerteris in aere dorso:

equos & cornibus armatos: nec ī alīū ſe extollētes alis: q̄ maiores ſūt alis aq̄larū. aial ē iſeſtū maxīe hoībus. In hāc ſnīam ait Catul. Nō ſi pegaſeo ferar uolatu. Perſei ala. Perſeus dimicaturus cōtra meduſā accepit a Mercurio talaria: & enſē falcatū & petaſū: & ita his admīculis ſubnixus meduſæ caput āputauit. lege higinū & Oui diū iſta ſcribētes. & ī primis Lucanū: q̄ ī. viiii. pharſaliæ luculētiſſime hāc fabulā refert. ubi pēnæ parraſiæ uocāt talaria: & alæ mercurii. q̄ traditæ ſūt pſeo. & harpē cyllenida uocat falcatū enſē. quē pariter mercurius pſeo cōmodauit: quo caput gorgōis abſtulit. Higi. tū dicit a uulcano pſeū accepiſſe falcē ex adamāte factā: q̄ meduſā iterfecit a Catul. pſeus pēnipes noīat: qm̄ pēnas mercurii pedibus appoſuit. Rapiāt talarib⁹ auræ. Mercurius alas ī pedibus geſtat: & ī capite. propterea q̄ deus dr̄ eſſe ſermōis: uel ipſe potius ſermo: q̄ uolucris p aera fertur: ut interpr̄at diuus Auguſtinus ī. vii. de Ci. dei. alii aliē tradūt de talaribus: quæ ſunt alata calciamenta mercurii. ſic ait Marro Pedib⁹ talaria nectit Aurea: quæ ſublimē alis ſiue æquora ſupra. quē totū locū mutuatus eſt ab homero: qui in. xxiiii. Iliados ſic ſcribit. Mercurius pulchra īmortalia aurea talaria pedib⁹ nectit: q̄ eū ſupra mare ſupra terram īmēſam uento ſimilē deferunt. ſtatius. alas plātares uocat talaria illo uerſu. Sūma pedū ꝑpere plātaribus illigat alis Fallunt̄ q̄ exiſtimāt petaſum eē talaria: cum galerū ſignificet. unde a tranqllo auguſtus petaſatus: & a cicerone petaſati tabellarii dicūt̄. ſed de petaſo alias plura. Ille acer. ſ. amor q̄ excubitor ē uigilātiſſimus: q̄ nos blandos & mites eſſe uult: q̄ placabilis ē. Propoſitū uita teramus iter. metaphoricos monet uoluptariā eē colēdā: & genio: ut ceperant indulgēdū. Illoꝝ antiqs. cōuenit ſenibus audire leges noſſe iura. honeſtum ab inhoneſto ſeiūgere. Iuuenes uero uita amena: & amatoria nō dedecet. In hāc ſnīam ē illud Oui. ſura ſenes norint & q̄d liceatq̄ neſaſq̄: Faſq̄ ſit ingrant legūq̄ examina ſeruent. Hic locus ē. in cōuiuio locoq̄ cōuiuii adhiberi ſolēt & debēt cōdimenta uoluptatū oī auſteritate ſequeſtrata: q̄lia ſunt tibicinum fidicinūq̄ modulamina. Itaq̄ ait poeta tibiā eē inflādā: quā īmerito dicit a pallade fuiſſe ī undas pjectā: cū uidiſſet ora turgētia & legēdū ē. ſones: ut ſit ſermo apoſtrophus ad ipſā tibiam

Nec tibi ſi perſei mouerit ala pedes:
Vel ſi te ſectæ rapiant talaribus auræ
Nil tibi mercurii proderit alta uia:
Inſtat ſēp amor ſupra caput: iſtat amāti
Et grauis ipſa ſuper libera colla ſedet.
Excubat ille acer cuſtos & tollere nuuq̄
Te patietur humo lumina capta ſem el.
Et iam ſi pecces deus exorabilis ille eſt
Si mō præſentis uiderit ille preces.
Iſta ſenes licet accuſent conuiuia duri
Nos modo ꝑpoſitum uita teram⁹ iter
Illoꝝ antiquis onerentur legib⁹ aures:
Hic locus eſt ī quo tibia docta ſones:
Quæ nō iure uado meandri iacta natasti
Turpia cum faceret palladis ora tumori
Nūc iā dura paras phrygia ſ nūc ire p un-
Et petere hyrcani littora nota maris (da
Spargerēq̄ alterna cōmunes cęde penates
Et ferre ad patrios præmia dira lares:
Vna cōtentum pudeat me uiuere amica
Hoc ſi crimē erit: crimen amoris erit.
Mi nemo obiiciat: libeat tibi cithia mecū
Roſcida muſcoſis antra tenere iugis:
Illis aſpicies ſcopulis hærere ſorores
Et canere antiqui dulcia furta iouis:
Vt ſemel ē cōbuſt⁹: ut ē deperditus io
Deniq̄ ut ad troiæ tecta uolarit auis.
Q̄d ſi nemo extat qui uicerit alitis arma

Palladis ora timor. uerba mendoſa ita emendauimus. Palladis ora tumor. ut ſit ſenſus abiectā ſuiſſe tibiam cū tumor hoc eſt buccæ turgentes diuæ palladis ora deformarent: & hæc eſt uera lectio q̄ ex uicinitate dictionum fuit iuerſa. narrant poetæ & hiſtorici pallada terebrata buxo tibiam effeciſſe: quā cū iſlaret: uidit genas intumuiſſe: oriſq̄ deformitate pculſa tibiā abieciti meandrū fluuiū quam ſatyrus marſias collegiſſe fertur. Ariſto. ī. viii politicoꝝ uerba ſūt mēoratu digna: q̄ ſubiecimus. aiunt Mineruā tibias abiecīſſe ob deformitatē oris. at q̄ non male hēt dicere feciſſe hoc deam deformitate oris iſenſam: ſed tamē multo magis ob id: qa nihil cōfert tibiaꝝ uſus ad itelligētiā & mētē: cū ſcia mineruæ ſit attributa. apud Atheniēſes diſciplia tibiis canēdi explosa ē: & repudiata autore Alcibiade: q̄ cū tibias iflaſſet: uidit oris ſui deformitatē: qua pudeſactus tibias abiecit ifregitq̄. autores Gellius & plutar. Vado meādri: Meāder fluuius ē meōiæ ita ſinuoſus flexibus ut ſæpe credat ad ſōtē reuerti. p phrygiā currit. cariā: lydiāq̄ diſterminat. autores Pli. & Strabo. ab hoc meandro oēs obliq̄tates flexiōeſq̄ meādri nūcupat. Cicero ī piſone. Scio quos tu meādros q̄ſiuiſti. Nūc iā. ad cynthiā reuertit parātē iter ī hyrcaniā: & lōginq̄s natiōes. in codice uetuſto legi At tu dure paras. tāq̄ nō cynthiā alloq̄tur: ſed ſeip̄m: ſitq̄ caſtigatio ad ſemetip̄m: q̄ pegrinādo: & regiōes lōginq̄s luſtrando exiſtimaret ſe poſſe ab amore diſſolui. cū tamē nullū ſit effugiū: & ita ſcd̄m hāc lectionē totius elegiæ ſenſus ad ip̄m poetā erit referēdus de ſe ita dicēte tāq̄ de altero. Quo fugis: ah demēs. Cōes. ſ. poetæ & cynthiæ. Alterna cede. mea & puellæ. Hyrcani maris. Hircanū mare ab hyrcania regione noīatū. alio noie caſpiū appellat̄. ut ait Strabo hyrcania uero regio aſiatica ſiluoſa ē & adeo opulēta: ut uitis una uini metretā afferat. & ſicus ſexagita modios ficoꝝ. Roſcida. ī. rore pfuſa. Oui. roſcida p tenebras ſaunus ad antra uenit. Hærere ſorores. Muſas intelligit q̄ nouē nūer⁹ ſūt filiæ iouis: & mnemoſynes: hoc ē memoriæ. autor Diod. Cicero ī. iii. de natura deorū primas & ſcdas & tertias muſas deſcribit. & tertias ex ioue pierio natas aſſerit: q̄s pieridas & pierias ſolent poetæ appellare. ſupra aliter retulimus ex ſnīa Strabōis & feſti. Vt ſemele. Canēt īgnobis muſæ quēadmodū iuppit̄ cōbuſtus ē. ī. flagrauit amore ſemeles: & amauit ionē & ī aquilā uerſus ganymedē troianū raptū ī cœlū: &

eum fecit pocillatorē. Cōbustus. allusit ad fulmē quo ad semelē descēdit. Quo uicerit alitis arma. Sensus est: si nemo uincere pōt cupidinē: q alatus est: q & ipsū domat iouē: cur ego solus efficior reus culpæ & crimīs uenerii: qđ cōe mihi est cū oibus. Reus agor. Reus agit̄: q accusat̄: reus pagit̄ q dānat̄. unde ait Pli. i epistolis Dū ille agit̄ reus fecimus. & iuriscōsultus ad legē iuliā de adulteriis decēter inqt. pegisse reū nō alias qs ur: nisi & cōdēnauerit. scri. Asconius. Reū fieri nihil aliđ esse: nisi apđ ptorē legibus interrogari. Hic quoq; nō nescit Etiā inqt musæ sciūt: qd sit amor: qđ ꝓbat exēplo calliopes q̄ cū oeagro cōcubuit: & ex eo cōpressū: genuit orpheū. q̄dā ergo cōpressa itelligit calliope mr̄ orphei: q̄ ait apud Papiniū. Sic ripis ego murmurātis ebri nō mutū caput orpheos seqūbar: & Silius i. xi. de orpheo loquēs ait.. Hūc ēt mr̄ tota comitāte sororꝫ Aonidū turba mr̄ mirata canentē. pr̄ orphei fuit oeagrus: ut scribit Diodo. ūde oeagrius cognomiat̄ a poetis. Bistōiis rupibus. i. threiciis nā trax fuit orpheus. i thracia stagnū ē bistonū & gēs. autor Pli. ide a filio dr̄ bistonius uates. Et medius bacchus Dicit bacchū futurꝫ medium i choro musarꝫ ipso ducente choreā: qm̄ deus ē poetarū: & musæ ei comites adhæserūt in bella ꝓficiscēti ut ait Diodo. doctā cuspidē itelligetyrsū quo utitur bacchus. Sacros corymbos. i. coronam hederaceā: q̄ poetæ coronāt̄. d corymbis supra diximus quē admodū sūt fructus hederarū: ut docet Pli. i. xvi. eodē autore didicimus ēt corymbos uocari racemos ferularum & caulem corymbiam.

Communis culpæ cur reus unꝰ agor?
Nec tu uirginibus reuerētia noueris ora:
Hic quoq; nō nescit qd sit amare chorꝰ.
Si tamē oeagri quædam cōpressa figura:
Bistoniis olim rupibus accubuit.
Hic ubi me prima statuent in pte choreę:
Et medius docta cuspide bacchus erit:
Tū capiti sacros patiar pēdere corymbos
Nā sine te nostrū nō ualet ingenium.

Ad Cynthiā. (phœbi

q Væris cur ueniā tibi tardior? aurea
Porticus a magno cæsare apta fuit
Tanta erat in spē pœnis digesta colūnis
Inter quas danai fœmia turba senis. (so
Hic eqdē phœbo uisus mihi pulchrior ip
Marmoreus tacita carmen hiare lyra.
Atq; arā circū steterant armēta myronis
Quattuor artificis uiuida signa boues.
Tū mediū claro surgebat marmor tēplū
Et patria phœbo carius ortygia.
Auro solis erat supra fastigia currus.
Et ualuę libyci nobile dentis opus.

Væris cur ueniā tibi tardior aurea phœbi porticū a cæsar̄ augusto publicatā laudat: & extollit: cuius i spectōe dicit tardius se ad cynthiā accessisse. scribit tranqllus augustū cæsarē tēplū apollis i pte palatiæ domus excitasse: cui addidit porticꝰ cū bibliotheca græca latina q̄. debes itaq; itelligere i hoc loco de porticu adiūcta apollini palatio. alias quoq; porticus sub alieno noīe extruxit augustus ut porticū lucii & caii nepotū. itē & porticū liuiæ & porticū octauiæ. Digesta. i. distincta: & secūm simmetriā ædificata: quāta āt debeat eē crassitudo: lōgitudoq; colūnarū: & quāta iterualla intercolunioꝝ i ædificiis docet eruditissime uitruuius i. iii. Pœnis colūnis. i. marmoreis ex marmore pœno hoc ē numidico factis: qđ fuit antiquitus laudatissimū ex quo limia i domo prius romanorum posuit. M. lepidus ut scri. Pli. i. xxxvi. & hoc primū iuecti numidici marmoris uestigium iueniſſe se refert. de hoc itellexit Mar. scribens. Marmore picta nomas. Hoc papi. in siluis lybicum silicem appellat. prisci pauimenta pœnica appellitabāt: quæ erāt marmore numidico strata. Inter qs danai fœmina turba senis. in hanc porticu appollinis palatini erant imagies bellidū qnq̄ginta: qua maritos pria nocte nuptiali ad unū omnes iteremerunt excepta hypermestra: q̄ lynco peperit. de qbus supra diximus. hoc ēt docet Oui. sic scribens i. iii. tristiū. Ducor ad itōsi cādida tēpla dei. Signa pegris ubi sūt alterna colūnis Bellides & stricto stat ferus ense pater. Vide quēadmodū proprius & Oui. de eadem porticu scribentes dicant eadē. pegrinas ille uocat colūnas: qs hic pœnas. bellides ille nominat: q̄ ab isto dicunt̄ danai turba. alibi quoq; Oui. memit huiusce rei i amoribus: & i primo de arte. Carmen hiare. laus appollis marmoreī: q̄ tanto artificio fuerat fabre factus: ut uiuere: & spirare: & ad lyram canere uideretur. ita apuleius laudans statuam batylli pueri inqt. canticum uidetur ore tereti semihiātibus i conatu labellis eliquare. Steterant armēta myronis. Dicit circa arā pollineā fuisse quattuor boues æneas a myrone factas uisenda pulchritudine. myrō artifex nobilitatus fecit ex ære buculā celebratis uersibus laudatā: quos Ausonius latina lingua donauit Accidit myroni quod pleriq; aliis: q alieno magis ingenio: q̄ suo cōmēdāt̄. fecit & alia signa ænea. hic nūerosior i arte fuit q̄ polycletus: & i simmetris diligētior. autor Pli. i. xxxiiii. Papinius i siluis. Hic tibi q̄ docto multū uigilata myroni æra. Quintiliāus i. xii. Signa molliora adhuc supradictis myrō fecit. Viuida signa. Quasi tu dicas spirātia atq; uiuētia. laus ē artificis. ita Vir. Viuos ducit de marmore uultus & Papinius i thebaide. Viuis creantia uultibus æra. alias uiuidū significat robustum ut docet Seruius. Carius orgia. Appollo magis diligebat hoc tēplū palatinū: q̄ insulam delō natale solū: delos āt i medio ē cycladū insula clarissima templo apollinis alūni: & mercatu celebrata. autor Pli. dcā pyrpile igne ibi primū repto: alii cynthiā: alii asteriam: alii aliis noibꝰ appellant. sed i primis ortygia uocitat̄: qm̄ i ea primū inuentæ sūt coturnices aues: qs græci ortygas uocāt. Vir. Liquimus ortygiæ portus. In quo. s. tēplo erat dicatus currus solis. Quidā codices hñt auro: qđ nō displicet: ut laus sit maior tēpli magnificētissimi. supra cuius fastigiū solis currus ex auro splendescet. Et ualuæ libyci. Foresq; tēpli dicit fuisse eburneas: & hoc significat opus libyci dentis. nā i libya sūt elephātes: quos & ethiopia: & troglodytica generat: sed maxios idia. dentibus elephātū igēs ꝓcū ē. qm̄ hoc solū ē ueꝫ ebur. cæterū pp penuriā ut

ait Plin. ossa cœpta sūt i laminas secari. magnitudo dentiū ur i tēplis ꝓcipua: & i africa ꝓbēt uicē postiū i domicilijs: & in stabulis pecoꝝ palos fieri ex dēibus elephātoꝝ tradit polybius. laudat cicero i uerrinis ualuas tēpli exebore pulcherrime factas qb⁹ nullas magnificētiores ullo unq̄ tpe fuisse cōfirmat. Altera deiectos parnasi Laudat argumēta: q̄ erāt i ualuis eburneis diligētissime pfecta. i altera iqt sorte erat fabre facta historia gallorū q de parnasi uertice Appollinis numine ꝓcipitati iterierūr. delphi i mōte parnaso clarissimi ob oraculū apollis ꝓcipitiis locoꝝ naturalibus tuti sūt ab icursionib⁹ hostilib⁹: & maiestate numis munitissimi. templum donis regū populorūq; opulētissimum. cuius spoliandi cupidīe incēsus Bremius rex galloꝝ delphis bellū itulit: q cū quatuor tātū millia millitū hrent: cōtra. lxv. millia gallorū ala criter resistebā: & gallos scādētes e parnasi uertice ꝓcipitabant mox appollie & minerua: dianaq; opitulātibns: gallī dissipati ꝓstratiq; sūt: & portōe montis per terræmotum abrupta elisi oppssiq;. isecuta deide tēpestas cū sulminib⁹ & grādie uulneratos absūpsit. bremius pugiōe semetipsū cōfodit. autor iustinus i. xxiiii. Funera tantalidos. In altera iqt pte ualuaꝝ erat historia niobes: & filioꝝ: q oēs pierāt confossi sagittis appollinis: & dianæ ut supra docuimus. Mœrebat. Ad laudē dictū ē ipius artificis. adeo. n. fabre & adamussim erāt cōcta pfecta in ualuis ut mœrere & lugere uiderent recitatas calamitates. Tantalidos. i. niobes tātali filiæ i lapideā statuā cōuerse. Itidē ab Ouidio tātalis appellat. Diro cōuicia facto tātalis adiecit. Inter matrē & sororem. s. latonā: & dianā. Pythius. i. appollo q inter catera cognomēta pythius nūcupat. quod nomen ex nece draconis pythonis inditū deo græci fabulant. alii ut inqt Macrobius pythiū cognoiatū eē autumāt a dictōe græca: q̄ uim caloris significat. alii a pythesche qd est iterogare & cōsultare. ide uaticinātes phœbades pythiæ cognoiant ut scri. Strabo i. ix.

Altera deiectos parnasi uertice gallos
Altera mœrebat funera tantalidos.
Deide inter matrē deus ipse iterq; sororē
Pythius i longa carmina ueste sonat.
Vi uidet is peccat q nō te uiderit ergo
Nō cupiet. facti crimina lumē hēt.
Nā qd prænestis dubias o cynthia sortes
Quid petis æei mœnia thelegoni?
Curua ten herculeū dportāt esseda tibur
Appia cur totiens te uia ducit anum?
Hoc utinā spaciare loco quocūq; uagaris
Cynthia: sed tibi me credere turba uetat
Cum uidet accensis deuotā currere tædis

Alia Elegia.

Vi uidet is peccat: q nō te uiderit ergo. Quidā cōiūgūt hæc superioribus: sed ut mihi uidetur male nā sntia ē seiūcta supiore sntia: q̄ admonet cynthiā ut rōæ manere uelit: nec ab urbe pegrinari qm̄ in q gt oculi duces sūt i amore: & formosa puella nisi ꝓsens spectet: nō desiderabit. oculis. n. precamur oculis cōcupiscimur. oculi plēi sūt mecchationū. oculi i hoibus sūt isatiabiles: ut decēter scri. cyprianus: & apostolica sntia cōprobat. Prænestis sortes. Quid petis inqt secessum ꝓnestinū & tusculanū: ꝓneste ciuitas ē i prima regione italiæ haud longe ab urbe roma: quondā stephane: & polystephanos a copia coronarū appellata: ut docet Strabo. tēplū hēt fortunæ illustre. unde certa edebant oracula. iō papi. fortunas ꝓnestinas sorores appellat. & silius inqt Sacriscq; dicatum fortunæ preneste iugis. de hoc fortunæ oraculo itellexit Mar. illo uersu. Seu tua ueridicæ discunt responsa sorores. Nūc proper. dubias sortes fortunæ pnestiæ appellat. ut eleuando auctoritatē oraculi facilius cynthiæ persuadeat in urbe eē manendum: uel quia omnia oracula sūt pplexa: & flexiloq̄: adeo ut sors ipsa sæpe referenda sit ad sortes: ut facūdissime scri. Cicero: q & prenestinarū sortiū memit: & iuentionē sortiū tribuit nūerio ꝓnestino. Aeæi mœnia thelegoni. Tusculum designat oppidū latii conditum a telegono filio Vlyssis & circes: q ꝓ ignorantiam patrē Vlyssem occidisse fertur: ut acron & porphyrio tradiderūt. Oui. Et iā thelegoni iā mœnia tiburis udi. Ora. Et thelegōi iuga parricidæ. Cato cēsorius tusculanus fuit: quo alūno tusculū nobilitat. ææū uocat thelegonū a mre circe: q̄ æa cognoiat ab ꝓsula æea siue oppido circes domicilio: qd tradit hōerus i. xii. odisseæ. dicit Seruius æeā noiatā eē ꝓsulā ab horrore trāseūtiū quo hoies mutabāt i feras. ꝓsulæ æeæ memit apuleius i magia. ide artes æeæ magicæ cognoiant. qbus cirse usa est. Oui. Artibus æeis capathiiq; senis. Curuatē herculeū. Mendosus uersus nulla poetica uenustate: & ita emendādus. Curua ten herculeū. cuius sensus ē. p iterrogationē pnūciādus. o cynthia esseda curua te ne tybur de portā: ten. n. & men dicimus ꝓ te ne: & me ne. persius. mē moueat qppe. esseda de qbus supra mēoraui⁹ bono epitheto curua dicūt ob formā. & hic locus a nobis: qd sine arrogātia dictum sit: primis ita castigatus est: ut multa alia i hoc poemate nr̄o marte primi uel emēdauimus: uel ex obscuris apta fecimus: sicut ipa interꝓtatio fidē faciet. Tybur cognoiat herculeū: quoniā herculi dicatū ē. uñ ait poeta in priapeiis: Gades herculis humidūq; tybur. & Strabo i. v. tybur inqt herculeū ē. Mar. Tybur in herculeū migrauit nigra lycoris. tybure fuit bibliotheca i tēplo herculis satis cōmode libris istructa. cuius memit Gellius i. xviii. de quo tēplo credas loquutū eē Iuuenalē illo uersu. Vicēs fortūæ atq; herculis ædē. q ꝓperā a cōmētatoribꝰ enarrat. creditū id referēdū esse ad tēpla herculis: & fortunæ romanica: cū sit referēdū ad tēplū fortunæ ꝓnestinæ: & herculis tiburtini: ut cō paratio accōmodet locis i qbus cētronius ædificabat. sed multa id genus a nobis ꝓtractātur i qbusdam nostris annotatōibus: q̄ ꝓmulgabūtur i tpe. Appia. Appiā uiā muniuit Appius claudius cæcus i cēsura: & aquā i urbē duxit. autores Liuius. & iuris cōsultus. iter rōanas uias appia laudatissima ē. unde dixit Statius. appia lōgaꝝ terit regina uiaꝝ. ait poeta cynthiā cōsenuisse dū spatiat iugiter p appiā uiā. de q̄ ait Ora. Appiā mānis terit.

Cū uidet accēsis. Diana religiosissime colebat i nemore aricino: qd artemisiū uocat Strabo: quoniā græce artemis diana nūcupat. sacerdos istius tēpli rex nemorēsis dr̄ a Trāqllo: & poetæ oēs appellant reges hos sacerdotes: q erāt fugitiui serui. mulieres uota nūcupabant huic deæ & uoti cōpotes ibāt i nemus aricinū gestātes

faces accẽſas: qua ſupſtitõe deã ſe uenerari exiſtimabãt. Q d elegãter docet Oui. i faſtis ſcribẽs de diana arictna. Sæpe potẽs uoti frõtẽ redimita coronis Fœmia lucẽtes portat ab urbe faces. hoc ait Prop. a cynthia factitari: nõ cã religiõis: ſed ut ſub hoc ptextu exerceat adulteria q̃ ſæpe ſub noĩe uelamẽtoq; caſtimõiæ deliteſcunt. & hoc iḡt uulḡi rũor affirmat dictitãtis ſub hac religiõis ſimulatõe cynthiã extra urbẽ adulterari. ita Liuius oſtẽdit ſacrariũ bachanaliũ fuiſſe ſtuproꝝ: & ois corruptelæ officinã: i qbus mr̃onæ bacchaꝝ hitu cũ facibus ardẽtibus adtyberi decurrebãt. In nemus. ſ. aricinũ: qd dicebaĉ artemiſium. Pompeia porticus. Romæ erat porticus põpeia ſoli arcẽdo accõmodata: ſub q̃ æſtiuo potiſſimũ tpe matronæ ſpatiabãt: Oui. Tu mõ põpeia lentus ſpatiare ſub umbra. Scilicet. Cũ ironia pnũciandum apud Terẽtiũ. Id populus currat. ſ. & apud Vir. Scilicet is ſupis labor ẽ. uult eni oſtẽdere poeta porticũ põpeiã & reliqua loca urbis romæ amœna non ſordere cynthiæ ut ob hãc cãm pegrineť: ſed hoc iõ fieri itelligi uult: ut adulteret ſecurius: & ueneri operetur occultius. Platanis. Platanus arbor ẽ pegrina umbræ tãtũ gr̃a expetita: q̃ arbores in tantũ uenerãt honorem & i tãtis fuere deliciis: ut mero infuſo nutrirẽtur. autor Pli. ſcribit Macro. hortẽſiũ platanos ſuas uino irrigare cõſueuiſſe. merito ab Oui. platanus genialiſ cognoiaĉ: quoniã ad ſolã uoluptatẽ erat accõmodata: cuius arboris cõmẽdatio nõ alia maior eſt q̃ ſolẽ æſtate arcere: hyeme admittere. Sopito quæq; marone. Repetẽdũ ẽ illud uerbũ ſordẽt figura zeugma: & ẽ ſenſus ironicos pferendus. ſordent iḡt: & faſtidioſa ſũt cynthiæ flumina ſonteſq; romani: q̃rũ aq̃rũ cadẽtiũ murmure maro ſopiť. uel q; iuxta maronianas ædes flueret riuus: q ſæpe læui ſõnũ ſuadebat inire ſuſurro. & ſõnũ laudat ipſe Virg. Molleſq; ſub arbore ſõni: uel ad laudẽ aquaꝝ referendũ ẽ: q̃ tã leni murmure cadebant: ut ẽt maronẽ ſopire poſſent poetã ſõni parciſſimũ: & i lucubrationibus poeticis uigilantiſſimũ. & hoc magis placet: q̃ q; alludat ad bucolicũ maronis carmen. Nymphis toia crepitãtibus urbe. Scribit frontinus ductus aq̃rũ fuiſſe nouẽ i urbe roma: q̃rum ipſe refert noĩa iter q̃s clariſſima erat oĩum Martia. iter reliq̃ deũ munera tributa urbi: ut inḡt Pli. uirgo quoq; & appia laudabanť. agrippa: q aquã uirgineã adduxit lacus romæ ſeptingentos fecit. fõteſq; & aq̃rũ caſtella cõplura: merito ait poeta p totã urbẽ nymphas aq̃ũ crepitaſſe: & reſonaſſe. Crepitantibus. p eo qđ ẽ murmurãtibus & reſonãtibus. Virg. Duro crepitãt ſub nulnere malæ. Cum triton. Triton neptuni tubicen ẽ carmibus poetaꝝ celebratiſſimus. & cerula concha exterrẽs freta. Pli. in. ix. de Tritone ita ſcripſit. Tiberio pricipi nũciauit olyſiponẽſius legatio obid miſſa uiſũ auditũq; quodã i ſpecu cõcha canẽtẽ tritonẽ q̃ noſcit forma. q̃ãt ſit forma tritonis notũ ẽ uel illo uerſu Virgiliano. Frõs hoiem pſert: i piſtrim deſinit aluus. q̃ res fortaſſe cur a proptio dicaĉ tritõ recõdere ore aquã rõanoꝝ fontiũ. ſcito poetã tãgere hiſtoriã. nãq; agrippa: q tot lacus & fontes & caſtella aquaꝝ fecit i urbe cultu opeq; magnificẽtiſſima: ſigna aenea aut marmorea illis oibus ipoſuit: & colũnas ex marmore q̃dringẽtas. autor Pli. i. xxxvi. igit̃ iter illa ſigna: erat ſignũ tritonis utpote dei aquaꝝ: q i hoc laudaĉ a poeta: q; aq̃s ore recõdebat: q̃ faliẽtes artificio mechanico itra tritonis ſtatuã recõdebanť & reſorbebanť. Iſta uia. Quã frequẽter uſurpas itando i nemus aricinũ. Lumina. i. de prendi oculis nr̃is times i adulterio: & iõ ſecedis. Me lædit ad aures rumor. Talis rumor de cynthia ledebat aures poetæ: q̃lis de amica ledebat Tibullũ ita ſcribẽtẽ. Rumor ait crebro noſtrã peccare puellã. Tũc ego me ſurdis auribꝰ eẽ ueli. Retia nota. Fraudes cognitas metaphoricos. Famæ iactura. Nulla ẽ maior iactura q̃ famæ & pſerti i fœmia poſt pudicitiã defloratam: q̃ amiſſa ois uirtus i fœmia ruit: ut inḡt hieronymus. & teſte Salomone. melius ẽ nomẽ bonũ q̃ diuitiæ multæ. Formoſis fabula pœna fuit. Catholica ſnia: q̃ docet rumores moleſtos eẽ formoſis puellis: quoniã non credimus formoſam i caſtimonia uiuere poſſe: & iõ rumuſculi iactanť: qbus formoſæ iſamãtur. iuxta illd ſatyricũ. Rara adeo concordia formæ ẽ atq; pudicitiæ. & iuxta illud diãtis. Si pulchrã duces hẽbis cõem. Non tua depnſo dãnata. i. nõ utuparis q; ſis uenefica: ſed q; pudica. ſolitas aũt fuiſſe matronas rõanas exercere ueneficia. teſtes ſunt Valerius i. ii. & Liuius i. viii. q ſcribunt dãnatas fuiſſe ueneficii ad. clxx. & tũc primũ q̃ſtio de ueneficiis romæ iſtituta fuit: q̃ lex cornelia atrocibꝰ pœnis ſanxit eẽ mulctãda: & ſiue uir: ſiue fœmia malũ uenenũ hoĩs necãdi cã fecerat uel uẽdiderat uel hũerat plectebatur. Querit̃ ẽt an q̃ amatoriũ dederit uenenũ dediſſe dicaĉ. Teſtis eris puras. O ſol iḡt eris teſtis q; manus cynthiæ ſũt puræ & iſõtes a ueneficiis: & merito dicit ſolẽ exhibituꝝ huiuſce rei teſtimoniũ: quoniã primus ſol oĩa uidet & ituet. ut homerus & Oui. & Pli. cõmemorant. Tyndaris externo. formoſis datur hæc uenia ut ſemel biſq; ipune peccare poſſint. Hãc ueniã dat Propt̃ius cynthiæ utpote formoſæ. & exẽplo helenæ oſtẽdit amorẽ

In nemus: & triuiæ lumina ferre deæ.
Scilicet umbroſis ſordet põpeia colũnis
Porticus auleis nobilis attalicis.
Et creber pariter platanis ſurgẽtibꝰ ordo
Flumina ſopito quæq; marone cadunt:
Et leuiter nymphis tota crepitãtibꝰ urbe
Cum ſubito triton ore recondit aquã:
Falleris: iſta tui furtũ uia mõſtrat amoris
Nõ urbẽ demens: lumia noſtra fugis:
Nil agis: inſidias i me cõponis inanes:
Tendis ineꝛs docto retia nota mihi.
Sed de me minꝰ ẽ: famæ iactura pudicæ
Tanta tibi miſerę quãta mereris erit.
Nup eni de te nr̃as me lędit ad aures
Rumor: & i tota nõ bonus urbe fuit.
Sed tu nõ debes inimicæ credere liguę.
Semp formoſis fabula pœna fuit.
Nõ tua deprẽſo dãnata ẽ fama ueneno
Teſtis eris puras phœbe uidere manꝰ.
Sin aũt lõgo nox una aut altera luſu
Cõſũpta ẽ: nõ me crimia pua mouent
Tyndaris externo patriã mutauit amore

peregrini amatoris nō eē i puella reꝑnsibilē. Nā helena q̄uis mariti amorē & patriæ a̅more externo pmutauerit: & sequuta sit alexandrū relicto patrio solo: tamē a menelao uiua reducta ē domū: & citra oēm iuriam adamata. Tyndaris. i. helena. Ipsa uenus. qs nescit uenerē amatā fuisse a marte: & oli cū adultero retibꝰ ieuissimis a uulcano cōiuge deꝑnsā: & oibꝰ cælitibꝰ ostētatā: q̄ fabula diu fuit i toto cœlo notissimam. post hoc tamen uulcano fuit iucūdissima. Quāuis ida parin. & oenone inq; una ex nymphis & naiadibꝰ cū paride cōcubuit quoꝝ amores q̄uis ab ida silua troiana ideiscꝫ narrarē: tamē & amadriades: & sileni: & bacchus spectauerūt illos concūbentes: nec ob hoc oenone fuit inuisa ĩter alias nymphas. oenonē ār a paride añ helenā fuisse adamatam testis ē epistola naſonis. & ut ait strabo in agro ilienſi tumulus fuit paridis & oenones illius uxoris. Sileniq; senes. Rectus est casus pluratiui numeri: nō enī unus solum silenus q nutricius custosq; bacchi fuit: sed plures sileni fuisse ferunt. unde ait Catul. Cū thyaso satyroꝝ: & nysigenis silenis: q sileneis legūt apud Catullum: male legunt. Scribit strabo in. x. silenos ministros eē bacchi. De silenis hec tradunt a Diodoro libro. iiii. bibliothecæ. Dicunt subsidium dionysio tulisse nysioꝝ nobiliores: quos a prio eoꝝ rege sileno silenos uocant. Is cū circa lūbos caudā hret posteri quoq; eius naturæ pticipes id signe gestarunt. Et pīpse chori. Bacchus itelligit. & ē sermo apostrophus ad ipsum bacchū: & extrinsecus subintelligendū uerbū spectauisti. Bacchus āt nō solū deus ē: & dux Tityroꝝ silenoꝝ: & satyroꝝ: sed ēt naidū: atq; nymphaꝝ: ut docet Strabo. Legisti poma. Hoc magis ad bacchū referre placet. q̄ ad pari aut oenonē: ut sit sensus. bacchum cū silenis: & amadriadibus solitū colligere poma: & excipe dona naica hoc ē poma & flores naidis oenones: p q̄ ostēdit oenonē post paridis adulteriū nō fuisse repudiatā a baccho & nymphis. sed lusisse cum illis. Stuproꝝ examine. i. multitudine nuerosa: q̄le eē solet examē apū. Si cōtra mores. Fœlix igt nimiū foret roma: si sola cynthia contra leges moresq; peccaret. Mores tā bonos q̄ malos dici clarū ē. & plautus docet i trinūmo sic scribens. Morbus bonos iuasit mores: q dum egrotāt iter mortui mores mali quasi herba irrigua succreuerūt. Lesbia fecit. amica catulli: quam īpudicissimā fuisse docet carmē illud Catullianū. Cū suis uiuat uale atq; mechis. Quos cōplexa sit tenet trecētos. Qui q̄rit tacios ueteres. Sēsus ē: q exigit illā sanctitatē & castimoniā ī romanis puellis: q̄ fuit oli i gēte sabinoꝝ. is ur mores romanæ urbis ignorare: & nūc primū romā itroisse. ī q̄ oēs fere mīonæ impudicitia laborāt: & adulteriis opant. Veteres autē sabinos fuisse frugalissimos continentissimoscp docet liuius his uerbis. Instructus disciplina tetrica ac tristi ueterū sabinoꝝ quo genere nullū quondā icorruptius fuit unde dixit Mar. Casta nec antiqs cedēs leuina sabinis & a Iuuenale dictū ē. Intactior oi Cribus effusis bellū diri mēte sabina. Tacius uero fuit rex sabinoꝝ: cū quo romulus romanū īperiū consociauit. Historia nota apud Liuiū. dionysiū. & plutarchum. Is mos saturno. Huic simile est illd. Credo pudicitiā saturno rege moratā in terris. Sed iā ut ait Ouī. Saturnus perit perierūt & sua iura. Deucalionis aquæ. Cataclysmos siue diluuiū: q̄ fuit temporibus deucalionis. nō fuit per totum orbem ut poetæ fabulantur sed solā thessaliā inundauit: cuius regno deucalion potiebat: ut scribit Iustinus & orosius. & ob hoc dictum est diluuiū deucalionis: quia maxime factū est in regno deucalionis: ut autor est Augustinus in. xviii. Vxorem minois. Pasiphen intelligit: quæ taurū adamasse fertur usq; ad coitum: ut fabulosa tradit antiqtas: quod tamen haud incredibile uideri debet: cū iuba autor sit equū similiter adamatū fuisse a semiramide usq; ad cōcubitū. quidā tradunt minoem habuisse magistrū militiæ quendā nomine taurū: quem pasiphe amauit: & cū eo concubuit in domo dedalea unde datus est locus fabulæ. Aerato muro. Hoc idem Oratius. Inclusam danaen turris ænea. Non potuit igt danae inclusa intra æream turrim seruare pudicitiam. cum stuprū iouiale passa sit ex quo ostēdit nullā esse tam sanctā: tāq; munitā: q̄ nō polluat. Nā & græcæ & latinæ matronæ corruptæ fuerunt.

Et sine decreto ē uiua reducta domum
Ipsa uenus q̄uis corrupta libidine martis
Nec minus ī cœlo semp honesta fuit:
Quāuis ida parim pastorē dicat amasse
Atq; inter pecudes accubuisse deam.
Hoc & hamadryadū spectauit turba so-
Sileniq; senes: & pater ipse chori. (roꝝ
Cū quibꝰ idæo legisti poma sub antro
Supposita excipiens naica dona manu:
An quisq̄ ī tāto stuproꝝ examie quærit
Cur hæc tā diues: qs dedit: unde dedit:
O nimiū nostro fœlicē tpe romam
Si contra mores una puella facit.
Hęc eadē ante illā ipune & lesbia fecit:
Quę sequitur certe ē inuidiosa minus:
Qui quęrit tacios ueteres durosq; sabios
Hic posuit nostra nup ī urbe pedem.
Tu priꝰ & fluctꝰ poteris siccā marinos:
Altaq; mortali deligere astra manu:
Quā facere ut nostræ nolit peccā puellę
Is mos saturno regna tenēte fuit.
At cū deucaliōis aquæ fluxere p orbem
Et post antiquas deucalionis aquas
Dic mihi qs potuit lectū seruā pudicū:
Quæ dea cum solo uiuere sola deo:
Vxorē quōdā magni minois (ut aiunt)
Corrupit torui candida forma bouis
Nec minꝰ ærato danae circūdata muro
Non potuit magno casta negare iouī
Q̄d si tu graias: tu seu sis imitata latinas
Semp uiue meo libera iudicio.

Ad Cynthiam.

Alia Elegia.

Ristia iam redeũt iterũ solẽnia nobis. In sacris isidis: & cereris matronæ romanæ secubabãt &: castimonia pluriũ diez utebanť: qđ Liuius ī bacchanalibus celebrãdis p decẽ dies solitũ fieri declarat. Hæc sacra erãt solẽnia hoe est quotãnis semel celebrabanť: qbus cum cynthia operaret nõ poterat poeta frui solitis amplexibus. hic sacra isidis: & ipsam deã detestat. similis est elegia: similiq; argumento apud Ouidium. cuius principiũ ẽ. Annua uenerũt cerealis tẽpora sacri. Operata. Operari significat operam dare: & est uerbũ sacris accommodatum: & significat sacra perficere: ut docet seruius. in dea Virgilio dictũ est operata iuuentus. Quod tamen ad alia quoq; transfertur. Columela ī. xiii. Si rebus uenereis fuerit operatus uel uir uel fœmina. Inachis. i. isis: q̃ filia fuit inachi dicta io: mox facta ægyptioz dea. Isis est nomina ta: ut ait augustinus. Scribunt Diodorus & Eusebius isin esse lunam: & osirin solem. ex ægypto sacra isidis romã trãslata fuerũt. unde ait Lucanus. Nos in tẽpla tuã romana recipimus Isin. Tẽplũ habebaťi cãpo martio iuxta ouile qđ indicat iuuenalis in eadẽ. Isidis antiquo q̃ proxima surgit ouili. Sacerdotes isiaci lineis uestibus induebanť. Oui. Nũc dea linigera colitur celeberria turba. Mar. linigeri fugiunt calui. Cor. tacitus inqt. Domitianũ lineo amictu turbæ sacricolarũ ímixtũ delituisse. Et apuleius in appologia tradit linũ purissimũ eẽ uelamentum: qđ nõ mõ indutui & amictui sactissimis ægyptiorum sacerdotibus: sed opertui quoq; i rebus sacris usurpatur. Pereat inqt Propitius isis. q̃ anilotica regiõe misit hæc sacra rõanis mronis. Nilotẽpẽte. Tepẽs dr nilus quoniã ortũ hẽt ī regione calidissima in mõte mauritaniæ: ut iuba rex exqsiuit. existimat plin. ī certum eẽ nili sõtẽ: q p deserta & ardẽtia decurrẽs fecũdat ægyptũ ãnuis incrementis. Agrestem detraxit ab ore figuram. Iuppiter ut canũt Oui. & Flaccus ionem ex uacca in pristinam effigiẽ reformauit: q̃ sca est dea ægyptioz: quã uniuersi ægyptii uenerantur. cũ q̃dã apud illos sint numia q̃ q̃libet ciuitas seorsũ & priuatim colit. Fuscis ægyptus alũnis. debent ígt sufficere tibi o isi cultores ægyptiaci: nec romanæ puellæ sũt ad tua sacra sollicitãdæ. fuscos appellat ægyptios. ꝓpterea q̃ solis uapore adurunť. nã ut ait theodectes: Quibus ꝓpinquã phœbus admouit rotã. Ara fauilla corpa ifecit uirũ. existimat herodotus nigrorẽ illam ī æthiopicis & orietalibus populis puenire ex nigro spmate tanq̃ illoz genitura sit nigra. sed Aristo. herodotũ refellit asserẽs oium aialiũ albũ eẽ semẽ genitale lib. iii. de aialibꝫ & li. ii. de generatiõe aialiũ. Viduas dormire. i. a uiro secubãtes atq; diuisas ī hoc loco dictũ accipe. nõ aũt marito priuatas. uidua. n. dr mulier quasi a uiro diuisa uel q̃si uade idua. i. diuisa ut Macro. interꝑtatur. uiduã nõ solũ eã q̃ aliquãdo nupta fuisset: sed eã q̃ mulierẽ: q̃ uiz nõ habuisset appellari ait labeo iurisconsultus. quia uidua sit dicta q̃si sine duitate. Cornua rursus erunt. Iterum uacca efficieris. Allusit ad fabulam. Cum tyberi nilo gr̃a. Tangit historiã. nã romani cũ ægyptiis duce augusto bella gesserũt: & Cleopatra ægyptia assẽtiẽte antonio seruitutem romanis minitabatur. & ut ígt Oratius: capitolio dementes ruinas funus & imperio parabat. Per tyberim romanos. per nilũ ægyptios itelligito. Tropos metonymia. Ter faciamus iter. Verecũde petit tres a cynthia cõcubitus. Icarii boues. Iã dies ígt appropiquat: & tu uerba mea floccipendis. qđ elegãtia poetica dictum est nã plaustrũ ī septẽtrione circũagit & flectit circa diluculũ. Iuuenalis. Aut illo tpe quo se Frigida circũcingunt pigri sacra bootæ. Icarii boues dicũtur septẽtriões ab icaro: de quo hæc memorantur. Bacchus icaro attico pastori uinũ dedit uenale deportãdũ. iubẽs ut p̃ciperet ignorãtibus adhuc usũ huius ut parce biberẽt. Pastores sapore uini delectati: quoz corpa & sermones ebrietate soluebanť: arbitrati sunt se uenenũ accepisse: Icarumq; interfecerũt: & in puteum detecerũt. Iuppiter icari casum miseratus: eũ in septẽtrione collocauit inter sidera qui dr factus esse bootes: & alio noie artophylax. Autores higinus & ꝓbus. Alii tamẽ de boote aliter tradiderunt Nũc fabulam recitatam sequtur Propertius: dicens q̃ boues icarii. i. plaustrum septẽtrionale cuius custos est icarus flectunt sydera suaꝫ quæ tarda & pigra dicuntur a poetis ratione spherica & motu septẽtriones autem a numero septẽ stellarũ dicti & trionibus: q̃ rustico certo uocabulo boues appellantur: quasi quidam terriones hoc est arandæ terræ idonei. Hoc est sidus a figura positura q̃ ipsa larini plaustrũ: græci amaxan appellitauerunt. Autor gellius. Ah pereat. Execratio est i primũ uini reptorẽ: tanq̃ uinũ causa sit cynthiæ lasciuientis. & ebrie

t Ristia iã redeũt iterꝫ solẽnia nobis
Cynthia iã noctes est opata decẽ:
Atq; utinã nilo pereat quæ sacra tepente
Misis matronis inachis ausoniis.
Quę dea tã cupidos totiẽs diuisit amãtes
Quæcunq; illa fuit semp amara fuit.
Tu certe iouis occultis in amoribus io
Sensisti multas quid sit ínire uias.
Cum te iussit hr̃e puellã cornua iuno
Et pecoris duro perdere uerba sono:
Ah quotiens quernis lesisti frõdibus ora:
Mansisti stabulis abdita pasta tuis.
An quoniã agrestẽ detraxit ab ore figurã
Iuppiter: idcirco facta supba dea es?
An tibi nõ satis ẽ fuscis ægypt9 alũnis?
Cur tibi tã lõga roma petita uia? Clas?
Quid uetibi ꝓdest uiduas dormire puel
Sed tibi crede mihi cornua rursus erũt:
Aut nos enr̃a te sæua fugabimus urbe:
Cum tyberi nilo gratia nulla fuit.
At tu quæ nr̃o nimiũ placata dolore es
Noctib9 his uacui ter faciamus iter.
Nõ audis & uerba sinis mea ludere: cũ iã
Flectant icarii sydera tarda boues:
Lẽta bibis mediq; neq; ũt te frãgere noctes
At nondũ ẽ talos mittere lassa man9:
Ah pereat quicũq; ineracas reppit uuas
Corꝫupitq; bonas nectare primus aq̃s.

tate mutatæ. Liber q̃ & oſiris dr̃ ut omnes nouerũt. primus iuenit uinũ & uitẽ. Sed ut eleganter ait tertulianus ĩ Apologetico. Quod iuenit fuit: qđ fuit nõ eius deputabit q̃ inuenit: ſed eius q̃ inſtituit. ꝙ ſi ꝓpterea liber deus ẽ: ꝙ uitẽ demõſtrauit male cũ luculo actũ ẽ: q̃ primus ceraſa ex põto Italiæ ꝓmulgauit: & nõ ẽ ꝓpterea cõſecratus: ut nouæ frugis autor: qa fuit oſtẽſor. Meracas uuas. A mero dicta unde uinũ meracũ dicimuſ: quod merũ eſt nulla aq̃ admixta. Cor. celſus ꝓcipit hveme meracius eẽ bibẽdum. æſtate dilutius: quod ſignificat hvbernas potiões debere eẽ meracas & ſine aq̃. æſtiuas aq̃ cõmixtas. Et taſe uinũ dr̃ dilutũ & dilutius & dilutiſſimum prout minus pulſue aquæ admixtũ fuerit: qđ uiri aliogn eruditi iſcite lvmphatũ uocitãt nullo idoneo autore ſubnixi: cũ lymphatũ ĩ latina ligua ſemp̃ iueneri accipi pro furibũdo. & lvmphare ſignificat furore uexare. ut apud Flaccũ. lymphauerat urbẽ. Hieronymus. uinũ dilutius uocat aq̃ius his uerbis. Vinũ ſi aquatius bibit calix frãgit miſſa ſubuertit. Meꝛ ſolũ ſignificat. unde merula noiat: qa ſola uolat q̃ſi mera uolãs. uinũ ergo cũ ſolũ ẽ hoc ẽ ſine aq̃ dr̃ meꝛ: unde meracũ meracius & meraciſſimũ deducunt. Meracis potiõibus p dies. xxi. ante canis ortũ: totidẽ ꝙ poſtea ſuadet Heſiodus uti. Icare. Merito a paſtoribus antiquis iterẽptũ fuiſſe Icarũ dicit: q uinũ a baccho acceptũ illis dedit ut paulo ante docuimus: & ita expertus eſt q̃ ſit amarus: & peſtifer odor ipſius uini. Tu quoq; o eurytion. Ce tauri mero æſtuãtes: & libidie flagrãtes in nuptiis Pirithoi ad rapinã mulieꝛ iſurrexerunt: iter quos erat unus nomine eurytion: q & eurytus dr̃: q manus iniecit hippodamiæ Theſeus crathera ĩgentẽ torſit in eurytum: aduerſaq; miſiti ora: ut ingt Oui. & ita reſupinus corruit eurytus: & animam cũ ſanguine ſimul euomuit. de quo ita ſcribit Homerus ĩ. xxi. odyſſeæ uinum eurytionẽ cẽtaurum leſiti domo pirithoi. cui ebrio heroes inſultãtes naſum aureſq; ampputauerũt. Hiſmario polypheme mero. Vlyſſes polypheמo cyclopi ꝓpinauit uinũ maroneũ generoſiſſimum: cuius ille ſuauitate adeo demulctus ẽ ut temulẽto ſopore profligatus totis ſterteret ꝑcordiis: & ructuoſos ſpũs congemi naret: & ſaniem mero cõmiſtam eructare. tunc ulyſſes ſtipite acuto obuſtoq; oculũ polyphemo terebrauit ingens qđ torua ſolũ ſub frõte latebat: ut ait Vir. Fabulæ autor eſt Home. in. ix. odiſſeæ. Hiſmarium uinũ illud quo ſepultus

Icare cecropiis merito iugnlate colonis
Pampineus noſtri q̃ ſit amarus odor.
Tu quoq; o eurytio uino cẽtaure periſti:
Nec non hiſmario tu polypheme mero
Vino forma perit: uino corrũpitur ætas
Vino ſæpe ſuum neſcit amica uirum.
Me miſerũ: ut multo nihil es mutata lieo
Iam bibe formoſa es nil tibi uina nocẽt.
Cũ tua præpendẽt pemiſſa ĩ pocula ſerta
Et mea deducta carmina uoce legis:
Largi⁹ effuſo madeat tibi menſa falerno
Spumet & aurato mollius ĩ calice.
Nulla tamẽ lecto recipit ſe ſola libẽter
Eſt qddã quod nos queꝛẽ cogat amor.
Semp̃ ĩ abſentis fœlicior æſtus amantis
Eleuat aſſiduos copia longa uiros.

Alia Elegia.

c Vr quiſq̃ faciem dominæ iam credit amico
Sic erepta mihi pene puella mea eſt.

iacuit polyphemus uocat Prop. ab iſmaro oppido thraciæ: qđ expugnauit ulyſſes: & illic uinũ accepit a maro ne apollis ſacerdote. qđ maroneũ uocãt. Tibul. Victa maroneo ſedatus lumia baccho. Pli. ĩ. xiiii. ait Vino antiquiſſima claritas eſt maroneo ĩ thracia genito. Home. pdidit maroneũ uicies tãtũ addito aquæ miſcendũ. nã ut ſcri. ꝓbus. Tãta eſt huic uino uis uigor q; ĩ domitus ut unũ metron uini: uigiti metra ſuſtineat aquæ. Nil tibi uina Hortatur cynthiã ad cõtinuãdas potatiões cum neq; deformior fiat a uino: neq; ledatur a potu. cũ tamẽ uini ĩ tẽperãtia nihil ſit teſte Plinio pniciouſius: & ut ĩqt Ariſtoteles. Vinũ iracundos facit audaces ĩſanos iſtar atræ bilis. Demiſſa ĩ pocula ſerta. Ex geſtu bibẽtis dictũ ẽ: uel alludit ad morẽ priſcoꝝ: apd quos coronæ bibebãt: unde ẽ illud de cleopatra ꝙ ĩ cõuiuali hylaritate iuitauit antoniũ ut coronas biberet: q̃ꝭ flores extremos ifecerat ueneno. Spumet. Significãter loquutus ẽ. Nã ꝙ autore Ariſtotele uinũ ſpumabũdũ ẽ: & largi⁹ ſpumat ni grũ: q̃ albũ. Inde a Perſio dictũ ẽ Deſpũare ſalernũ. Deducta uoce. i. tenui: & ſubtili ſic corniſicius. Deducta mihi uoce garrieri. & Põpo. ait. uocẽ deducas oportet ut mulieris uerba uideãt. Sẽp ĩ abſentes fœlicior æſtus. Catholica ſnia eſt: q̃ docẽt acrius amari abſẽtẽ amatorẽ: q̃ ꝓſentẽ. cũ natura cõparatũ ſit: ut ardẽtius auidiuſq; deſideremus ex oculis ſublata: q̃ ꝓſentia: q̃ aſſiduitate ſui taſtidiũ ſubide parere cõſueuerũt. Eleuat aſſiduos Pleraq; ſũt uerba ĩ latina ligua: q̃ quotidie uſurpanẽ a multis: & a q̃ pauciſſimis itelliguntẽ. q̃le eſt hoc uerbũ eleuo: qđ unicuiq; obuiũ ẽ: ſed nõ unicuiq; ſatis ꝓſpectũ. Significat aũt eleuare derogare: & minuere autoritatẽ alterius: & uerbis ea minora facere: q̃ ſũt extollẽda. & ĩ hac ſignificatiõe apd eos: q ſignificãter & pure locuti ſũt hoc uerbũ ſæpe repies. Liuius ĩ. xxviii. Q. Fabius meas res geſtas ĩ hiſpania eleuauit. pro eo qđ ẽ depꝛſſit. Idẽ alibi eleuare res meas geſtas. Quiti. ĩ gnto. gentiũ ſimul uniuerſaꝝ eleuata teſtimonia aboratoribus ſcimus. eleuare & extollere iter ſe opponunẽ. Ita itelligit ĩ hoc loco. eleuat p eo qđ eſt deprimit: & minus fauorabiles: minuſq; deſiderabiles facit. Copia. tale eſt illud. copia me pdit.

Alia Elegia.

Vr q̃ſq̃ faciẽ dominæ iã credit amori. Pricipiũ ẽ alterius elegiæ quæ ſupiori cõnexa paſſim legit q̃ pſidiã amici lvncei icuſat: monetq; nulli ẽt amiciſſimo amores ſuos eẽ committẽdos luxta illud

c Oui. Cognatũ frẽmq; caue fidũq; ſodalẽ. Credit amico. In mẽdoſis codicibus legit amori. noſ correximus amico ut ſit ſenſus nõ eẽ apud amicũ formoſã amicã reliq̃ndã: quoniã q amico committit amicã: is ouẽ lupo credit: ut olim nero Pompeiã demãdauit othoni: qui deide excluſus fuit

pro foribus astans:& frustra depositum reposcens.& Cãdaulus olim Gygi sodali suo uxorẽ formosissimã nudã demõstrauit. Quo facto Gyges amor mulieris iflãmatus Candaulũ trucidauit. eiusq; uxore & regno pariter potitus ẽ. Factẽ. Facies nõ solũ os:& genas:& oculos significat:sed etiã p factura totiusq; corpis figura accipiẽ apud pbatissimos scriptores. Plautus. Nutrix qua sit facie mihi expedi. Lege Gelliũ i. xii. Colchis. Medea:q; ipulsore cupidie religit patrẽ & patriã sequuta Iasonẽ pegrinũ. Hospes. i. paris q polluto iur hospitii rapuit helenã. A domina tẽ tolle: ut iq; luculẽte tertulianus. oia idiscreta sint apud nos preter uxores. in illo loco consortiũ soluimus. Quod a tertuliano dictũ est de uxoribus id ab amatoribus de amica deposciẽ quæ domia amãtis est:& appellatur. Meam curã. s. cynthiã. Cura amor dr̃ q; cor urat. Praterea curatio medicorum est: cura reliquoꝝ:ut ait donatus. Lecto te deꝓcor uno. i. remoueo abigo:& amolior. Hoc. n. iterdũ significat deprecor:ut docet Gel. & pleni sũt libri uteꝝ similis i hoc uerbo significationis. ab Ouidio dictũ est. deꝓcor mortẽ. a trangsso dictatur ã deꝓcatus augustus. a Cice. audes supplicũ deꝓcari. Laurẽtius uallẽsis dum cupit a Gellio sup hoc uerbo dissentire:nõ satis seipm explicat. Emulor umbras. emulatio duplr̃ dr̃:ut & i laude & i uitio nomẽ hoc sit. ut docet Cicero in tusculanis nam imitatio uirtutis emulatio dicitur & emulatio est ægritudo similis iuidẽtiæ. In eadem significatõe emulari:& emulus accipiunt. Hic emulor pro eo qd̃ est iuideo dictũ ẽ. Me fallet ruga. dicit se post hac nemini crediturũ:& nulli fidẽ hituꝝ ex eo:q; i uultu pse ferat sueritatẽ & sanctitatẽ. Difficile est. n. iudicare de altero propter multiplices hoiũ uarias q; naturas. & ut inquit lucullitissime Cice. Multis simulationũ iuoluctis tegitur uniuscuiusq; natura. Frons:oculi:uultus persæpe mẽtiunt. Oratio uero sæpissime. idem alibi inqt. Nos supercilia & totus deniq; uultus pisonis decepit:fefellit:iduxit. & ut dicit Hieronymus. Sæpe sub habitu ouis lupus delitescit. Insanit amores. Figurata eloquutio pro efflictim deperit:& ipati enter amat cynthiã. Nros deos. amores signat:qbꝫ erat ipse poeta mancipatus:uel deos itellige poeticos. Quia qui amat amatoriã poesim colat necesse est:ut dictũ est in primo commentario. nã i amore nil prosunt libri philosophici quos socraticos uocat:non quos socrates scripserit:sed i quibus dogmata socratica scribuntur:quales sunt fere omnes dialogi Platonis:ĩ quibus socrates exprimitur. ita Horatius. Rem tibi socraticæ poterũt ostendere chartæ pro eo quod est præcepta philosophiæ:cuius fons est socrates dictus:& potissimũ moralis:quã de cœlo i terram deuocauit:& i urbes itroduxit:cum neq; de naturali philosophia:neq; de aliꝫoribus sublimioribusq; rebus disputaret. Vt Eusebies xenophonq; testantur. Scribit Cicero socratẽ nullã Iram religisse. Quidã hæc seperãt a supioribus

Exptus dico nemo est i amore fidelis
Formosam raro non sibi quisq; petit.
Polluit ille deꝰ cognatos soluit amicos
Et bene cõcordes tristia ad arma uocat.
Hospes i hospitiũ menelao uenit adulter
Colchis & ignotum nõ nesecuta uirũ ẽ?
Lynceu tu ne meã potuisti tãgere curã?
Perfide non ne tuæ tum cecidere manꝰ?
Quid si nõ cõstans illa & tã certa fuisset:
Posset & i tanto uiuere flagitio.
Tu mihi uel ferro pectꝰ uel pde ueneno
A domina tantum te modo tolle mea.
Te socium uitæ:te corporis esse licebit:
Te dominũ admitto rebꝰ amice meis.
Lecto te solum lecto te deprecor uno
Riualem possum non ego ferre iouem.
Ipse meas solus qd̃ nil ẽ æmulor umbras
Stultꝰ quod stulto sæpe timore tremo.
Vna tamẽ cã ẽ qua crimia tanta remitto
Errabant multo quod tua uerba mero.
Sed nunq̃ uitę me fallet ruga seuerę
Oẽs iam norunt q̃ sit amare bonum.
Lynceus ipse meꝰ seros isanit amores
Solum te nostros lætor adire deos.
Quid tua socraticis tibi nunc sapiẽtia libris
Proderit:aut reꝝ dicer posse uias. Cbris
Aut quid critei tibi ꝓsunt carmina lecta?

Quid tua socraticis. tanq̃ principiũ sit elegiæ scriptæ ad uirũ philosophũ res amatorias auspicantẽ:sed cũ antedictis optime quadrat. ut lynceus itelligatur is q amare ceperat:& philosophabatur: Aut qd critei. Qui de Homero itelligũt dure nimis:& absone:ne dicam idocte sensum carmi accommodant atq; adglutinant:neq; de poeta critei nomie gcq̃ legisse me memi. Quapropter uidetur breui litterarũ imutatione legendũ esse tyrtei. Fuit aũt tyrteus poeta atheniẽsis:qui spartanis ducẽ belli petẽtibus ab atheniẽsibus pro iperatore datus est:q susis tribus præliis ab hostibus messeniis ad desperationem spartanos adduxit:qbus exercitũ reducere domũ uolẽtibus Tyrteus tũc carmina luculẽta exercitui p cõtione recitauit:i qbus hortamenta uirtutis:damnoꝝ solatia:belli cõsilia conscripserat:qbus adeo animatus est omnis exercitus:ut salute neglecta prælitũ poscerent. Ita q; tantis ais cõcursus est:ut raro unq̃ cruẽtius prælitũ fuerit. Tandẽ uictoria fuit penes lacedemonios. autor Iustinus:q dicit tyrteũ fuisse claudũ. addit porphyrio & luscũ. tyrtei memit Strabo in sexto cuius etiã uersus elegantissimos refert. de eodẽ si scribit Pla. i primo de legibus. o diuie poeta tyrteæ sapiens ac bonus uideris. de tyrteo dixit Hora. i arte poetica. Tyrteusq; mares animos i martia bella Versibus exacuit. Quo uersu signat historiã:quã retulimus:q̃ uis i qbusdã codicibus Horatianis nõ tyrteus legat:sed dirceus sed q bene sẽtit nobiscũ sẽtit:hũc dixit Quiti. ab Hora. frustra Rome. subitũ gi. Lacedemõii teste Plutarcho Tyrteũ poetã ciuitate donarũt. ex quo pausanias cuidã iterrogãti cãm huiusce rei respõditiõ Tyrteũ fecimus spartanũ ciuẽ. ut nũq̃ nobis pegrinꝰ ꝓfuisse uideat. Ait Prop. nil pdesse amatori carmia Tyrtei:quoniã nõ res amatorias cõtinẽt:sed serias & bellicas. Q̃d si hæc iterptatio eruditis auribus

non satisfacit: audiant alteram uerioremꝫ: ut. s. critei legamꝰ: sicut passim legitur: & itelligamus de epimenide poeta pariter & philosopho: q cretẽsis fuit ut scribit Laertius q poeta generosus nũcupat̃ a Hieronymo: cuius istũ uersiculũ usurpat apostolus in epistola ad titõ. Cretes semp mẽdaces: male bestiæ uẽtres pigri. Hic iter cætera scripsit argonautica. Somnũ epimenidis memorat Plini. i septimo. & Plato epimenidẽ diuinum uirũ fuisse cõmemorat. Exponas igit̃ critei p cretei hoc est cretẽsis. Nã per ſram. i. græce dixit: quæ apud latinos aut in e longũ cõuertit̃: aut in. a. Vester senex. Epicuꝛ ne itelligit: q dr̃ a Papinio senior. gargetius a pago attico an socratem: q a Iuuenale dr̃ senex nutritus hymeto: an potius Homeꝛ: Cuius uersus nil ualenti i amore: ut dixit i primo: q meonius senex nuncupatur. Ouid. Preferor astreo meonioq; seni. Quid si referas ad eũdẽ epimenidẽ: q cẽtũ & qnquagita septẽ uixit ãnos et sit sensus cõnexus cum superiore uersu. Imitere philetam. Qui amat debet imitari poetas elegiacos: quoꝛ poesis amatoria est: q̃les sunt apud græcos iprimis duo: philetas & Callimachus. de q̃bus ita scribit Quitilianus i decimo. Elegiæ priceps habetur callimachus. Secundas cõfessione plurimorũ philetas occupauit. Hic chous fuit ut tradit Stra. & idicat Propertius i principio tertii. Conterraneus hipocratis medici. De phileta itellexit Oui. sic scribens. Sit Choi nota poetæ musa. Nõ iflati. Nõ grãdilog: sed stilo tenui scribentis accõmodato rebus amatoriis: quæ uersu elegiaco scribuntur.

Nil iuuat i magno uester amore senex.
Tu satius memorẽ musis imitere philetã
Et non inflati somnia callimachi.
Nam rursus licet ætoli referas acheloi
Fluxerit ut magno fract9 amore liquor.
Atq; etiã ut phrygio fallax meãdria cãpo
Errat & ipsa suas decipit unda uias.
Qualis & adrasti fuerit uocalis arion
Tristis ad archemori funera uictor equ9
Nõ amphiareæ ꝓsunt tibi fata quadrigæ
Aut capanei grata ruina iouis.
Desine & eschyleo ꝓponer uerba coturno

Aetoli referas acheloi: Achelous fluuius: q acarnaniã ab ætolia dirimit: ut poetæ fabulant̃. nmauit Deianirã: quæ a multis ꝓcis in coniugiũ petebat̃: sed a duobus potissimũ Hercule. s. & acheloo: q cedẽtib⁹ aliis iter se palestrico certamine decertarũt. Achelous ipar uiribus Herculeis uersus est in draconem: & mox i taurum: sed nullæ artes illi ꝓfuerunt habẽti aduersarium ualentissimum: qui i lucta cornu acheloo fregisse fertur: & ex ipsa frõte reuellisse. Fabulam scribit Oui. quam historiæ accommodat Strabo i decimo. ait poeta Lynceo amanti nihil ꝓfuturũ si scripserit amores acheloi: bellũq; thebanum: & ludos funebres archemori: & Ariona equũ adrasti: & id genus poemata grandiloqua: cum amores sint referendi. Licet ergo referas quẽadmodum liquor acheloi flumis ætoli fractus fuerit amore deianiræ ab Hercule oppssus. uel idicat amorem imodicum utpote cuius ardore fregerit calefeceritq; frigidũ liquorẽ: uel alludit ad historiam: quam referunt Strabo & Diodorus scribentes ab hercule aggeribus: & aquarum ductibus acheloũ fuisse coercitum atq; exsiccatum: ut ita oeneo deianiræ patri gratificaretur. Fallax meandria. De meandro flexuoso & tortuoso fluuio supra dictum est. qui errat per phrygiam. & ut inquit Oui. Ludit & ambiguo lapsu refluitq; fluitq;. Adrasti uocalis arion. Neptunus dono dedit adrasto equum nomine ariona ut scri. ꝓbus: de cuius pernicitate multa canit Papinius i sexto thebaidos. Hic i ludis archemori funebribus uictor fuit excusso rectore polynice. Habuit pedem dextrum humano uestigio isignem ut ait Lactãtius. uocalis dr̃ quasi celebratus. uel allusio est ad arionem cytharedum: q fuit uocalissimus. uel quia cum hinitu e terra fertur prosiliisse. uel quod placet qa loquutus est uoce humana quemadmodum Xanthus achillis equus uocalis a Iunone redditus est: quem collocutũ cũ domino scribit Homerus: nunciantem obitũ diemq; istare letalem. Quemadmodum i archemori pueri funere facti sint ludi multiplices docet Papinius in exto. In equorum certamine uictor fuit arion. Hic coniectamus Lynceũ scripsisse thebaida & hæc omnia: quæ stricti enumerat poeta ostendẽs id genus poematis seueriores nihil in amore prodesse. Fata quadrigæ amphiareæ. Amphiaraus uates i bello thebano dũ preliat̃: i terræ hiatũ cũ curru delatus absorptusq; est: ut scribit Diodorus. unde ait Statius describens amphiarai fatũ. Illum igens haurit specus. & trãsire pauẽtes mergit equos. Scri. Strabo i agro Boetio locũ eẽ arma nũcupatũ a curru. s. amphiarai: q ianis illuc detractus eẽ ferẽ excusso amphiarao: cuius sacellũ i eo loco fuit cõsecratũ: & oraculũ amphiarai monumentis historicoꝛ: & iprimis herodoti celebratũ est. Quadriga dr̃ agmen equorũ quatuor iũctoꝛ: sicut duos equos iũctos: ut i gr Augustinus bigas uocamus. hĩe ait iurisconsultus de edilitio edicto. Si triga uenerit redhibẽda erit tota. & si quadriga redhibeat̃. ubi triga pro tribus eqs iunctis: & quadriga pro q̃ternis accipit̃. grãmatici asserũt quadrigas pluratiuo semp numero dicẽdas: quoꝛ regulam eruditoꝛ refellit autoritas. & i primis Plinii q scribit quadrigã fabricatã a mermecide: quã musca itegeret alis. & alibi i summo igr quadriga marmorea est: quam fecit phythis. de hac re caput est apud Gellũ i. xviii. noctiũ aticaꝛ. Aut capanei. Capaneus unus ex septẽ ducibus: q ad thebanũ bellũ ꝓfecti sũt igẽtibus corpis uiribus ꝓditus cõscẽdit muros thebanos: ex qbus corruit fulmine iouiali ꝓcipitatus. lege Statiũ in. x. thebaidos mortẽ capãi luculẽtissimis uersibus enarrãtẽ. ex qb⁹ hic unus ẽ. Talia dicẽtẽ toto Ioue fulmẽ adactũ Corripuit memoratu dignũ est qđ tradit uegetius i. iiii. sic scribẽs. a capaneo scalaꝛ oppugnatio perhibet̃ iuẽta: q tãta ui extictus ẽa thebanis: ut extictus fulmine diceret̃. Eschyleo coturno. i. noli scribere tragœdiã stilo sublimi: & grãdiloquo quo usus est eschylus scriptor tragœdiarũ apud græcos: q ꝓsonæ reptor fuit: ut testis est Hora. de quo ita scribit Quit. Tragœdia primus i lucẽ eschilus ptulit sublimis & grauis & grãdiloquus sæpe usq; ad uitiũ. hũc testudo iteremit iacta ab aqla e cœlo sublimi. autor Pli. i. x. coturnũ itellige stilũ grãdiloquũ a coturno calciamento tragœdoꝛ. uñ coturnatos uocamus poetas sublimes. Mar. Sacra coturnati nõ attigit añ maronis

Anguſto torno. Metaphoricos præcipit ſcribendum eſſe uerſus elegos: qui minores ſunt uerſibus heroicis. ſimili trãſlatione uſus eſt Statius in ſyluis. Ingẽs opus ĩ minores cõtrahe gyros. & Hora. uerſus male tornatos appellat: qui ſunt ĩconcini: & ĩpoliti. Tornũ primus ĩuenit Theodorus ſamius. Tu nõ antimacho. Antimachus poeta heroicus eſt: cui ſecũdas detulit conſenſus grãmaticoꝝ: ut ĩquit Quintilianus: in quo uis & grauitas ĩneſt. hũc tumidũ uocat Catullus illo uerſu. At populus tumido gaudeat antimacho. hic ab Horatio dictus eſt cyclicus ſcriptor: ut iterpretes autumãt. magnum compoſuit uolumen: quod cũ olim legeret cõuocatis auditoribus. omnes eum reliquerunt preter unicũ platonẽ. tunc antimachus legam inqt nihilominus. Plato enim unus mihi ĩſtar eſt omniũ. Magnos deos. Poetas appellat deos ut ſupra. Haꝛ nulla ſolet: Non quærunt ĩquit Romanæ puellæ ſtudia philoſophiæ naturalis ab amatore: ſed amatoria: & ludicra. Luna laboret. Luna currit in cœlo obnoxia radiis fratris hoc eſt ſolis: & prout a ſole receſſerit: ſoli q̃ admota fuerit: accipit luminis incrementa: & decremẽta: modo immenſa orbe pleno: modo ſeneſcens alias per nox: alias ſere. q̃ laborare creditur cum latet in defectu: ſiue eclypſi: quoniam tunc terra interpoſitu ſuo aufert lunæ radios ſolis: quibus luna efficitur luminoſa. Præterea Plinius labores ſyderum appellat: qui ſtati ſunt. Fraternis equis ideſt ſolis cuius currus ducitur a quattuor: equis quorum hæc ſunt nomina. Pyrous: eous: ethon: & phlegon.

Nec ſi poſt ſtygias. i. an poſt mortẽ durent animæ utpote immortales: an uero a morte nihil ſenſus relinquatur id quod epicurus: & epicurei exiſtimabant. quod & Lucretius opinatur & credit Plinius dicens. Omnibus a ſuprema die eademque ante primum: nec magis a morte ſenſus ullus aut corpori aut animæ. q̃ ante natalem. Nec ſi conſulto fulmina. Supra dictum eſt de fulminibus: cum quibus ſimul tonitrua fiunt. ante uidemus fulgorem q̃ ſonum audiamus: quia oculorum uelocior eſt ſenſus q̃ aurium. autores Plinius & Seneca. nihil aliud ſunt tonitrua q̃ plagæ ignium impactorũ & ſonus ictæ nobis. Hæc non conſulto fiunt: ſed ſunt fortuita: & nulla ueniunt ratione naturæ. & fulmina talia bruta & uana nuncupantur. Sũt & alia fatidica: quæ ſtatis de cauſis ueniunt ſuiſq; ex ſyderibus. ſenſus autem eſt puellas non delectari huiuſmodi diſputationibus an fulmina temere proueniant: an ex dei prouidentia fiant. & hoc dictum eſt ex opinione philoſophorũ quorum alii diuina prouidentia gubernari cuncta dixerũt ut ſtoici. alii deum nihil curare nihil agere ut epicurei. Quidam fortunæ omnia expenſa omnia ferunt accepta. pars alia aſtro ſuo euentus aſſignat. alii fato oĩa fieri autumãt. Aſpice me. Exẽplo ſui ꝓbat elegiaꝛ ſcriptores florere apud puellas: quibus ingeniũ amatorium placet non philoſophicum. Eleuor ingenio. Exponamus ut ſupra deprimor: ut ſit ſenſus. ingeniũ minuitur & deprimit̃ apud puellas: quod ſit tale: quale eſt nunc tibi o lynceu. ſ. accõmodatũ rebus magnis & ſublimibus: cum puellæ ingeniũ amatoriũ exigãt & facetũ in amantibus. Certus ad oſſa deus. ſ. cupido cuius ſagitta uſq; ad medullas penetrauit. Actia uirgilio. Iuuet ĩquit Virgiliũ ſcribere bellũ actiacũ geſtũ ab auguſto aduerſus Antoniũ & cleopatrã: quoniã habet ĩgeniũ diuiniſſimũ: & carmini heroico accõmodatiſſimũ. ego uero amores ſcribã elegiaco ſtilo: cũ Virgilio cedẽdũ ſit corturnato charactẽ Alludit ad octauũ librũ æneidos: in quo Virgilius pugnã naualem actiacã luculẽtiſſime deſcribit in laudẽ Cæſaris Auguſti. diximus ſupra apollinem habuiſſe templum in actio promontorio: quod Auguſtus ampliauit: & ludos inſtituit dicatos apollini: qui actia nuncupantur. Arma. alludit ad æneidos principiũ. Iactaq; lauinis. Alludit ad illud Virgilianum. Lauinaq; uenit littora: ĩ quibus æneas oppidum cõdidit: & ab nomine uxoris: ut inquit Liuius lauinium appellauit. Tu canis umbroſi. Laus eſt Virgiliani poematis: & imprimis bucolici ludicri: ĩ quo celebrat paſtores daphnin & Tyrſim de daphnide ait. Daphnis ego in ſyluis hinc uſq; ad ſydera notus cuius ſcribit epicedium ĩ ægloga. Cur non mopſe boni. de tyrſide ſcribit̃ in ægloga. Forte ſub argu ta. ubi carmina cantata a tyrſide commemorat. Hos coridon illos referebat in ordine Tyrſis. Attritis arũdis bus. Ideſt fiſtula paſtorali: quam ex calamis primus pan concinnauit. Subter pineta galeſi. Virg. delectabatur Tarentino receſſu ubi poemata pangebat. prope Tarentum fluuius eſt nomine galeſus: qui teſte Liuio quinque milia ab urbe abeſt. ait Propertius. Maronem ſubter pinus Galeſi ceciniſſe carmen paſtorale. Galeſi meminit & ipſe Virg. in georgicis illo uerſu. Qua niger humectat flauentia culta Galeſus.

Deſine: & ad molles mẽbra reſolue toros
Incipe iã anguſto uerſus ĩcludere torno
Inq; tuos ignes dure poeta ueni.
Tu nõ athimacho: nõ tutior ibis homero
Deſpicit & magnos recta puella deos.
Sed nõ ante grauis taur9 ſuccũbit aratro
Cornua q̃ ualidis hæſerit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores
Trux tamen a nobis ãte domand9 eris.
Haꝛ nulla ſolet rationẽ quærere mũdi
Nec cur fraternis luna laboret equis.
Nec ſi poſt ſtigias aliq̃d reſtauerit undas
Nec ſi cõſulto fulmina miſſa tonent.
Aſpice me cui parua domi fortũa relicta
Nullus & antiquo marte triũphus aui.
Vt regnem mixtas iter conuiua puellas
Hoc ego quod tibi nunc eleuor ĩgenio.
Me iuuet æternis poſitũ lãguere corollis
Quẽ tetigit iactu certus ad oſſa deus.
Actia uirgilio cuſtodis littora phœbi
Cæſaris & fortes dicere poſſe rates.
Qui nunc æneæ troiani ſuſcitat arma
Iactaq; lauinis mœnia littoribus.
Cedite romani ſcriptores cedite grati
Neſcio quid maius naſcitur iliade.

Vtq; decẽ possint. Propter illud. Aurea mala decẽ misi cras altera mittã. Tityrus ipse. Sub psona tvtiri apd Virgiliũ intelligitur ipse poeta. & tvtirus lingua libica hircus appellat: ut docet ꝓbus. & tityri inter mistros bacchi a Strabone referunt. Coridon qui tẽtat alexim. Allusio ad æglogã. formosum pastor. Requiescat auena. Pro fistula pastorali ponit auena: quoniã rustici cãtare in stipulacõ sueuerũt. ut ait Seruius. Hinc illud. Tenui musam meditaris auena. Tu canis ascrei. Scribis georgicũ carmẽ emulatus. Hesiodũ: q fuit Ascreus ut supra memorauimus. unde dictũ est ab ipso Virgilio. Ascreũq; cano romana p oppida carmẽ. Docta testudine. i. cythara. ita Horatius. Tuq; testudo resonare septẽ Callida neruis. & Virgilius. ipse caua solans ægrum testudine amorem. cãm nois refert Seruius. q olim Mercurius. pcussit pede testudinẽ putrefactam. cuius nerui extenti sonitũ dederunt. ex cuius imitatõe cythara ẽ cõposita Cynthius. Appollo. Nõ tamẽ hæc ulli. Nostra inqt scripta & si leuiora sunt: & miora q̃ heroica & maroniana: nõ tamẽ legentibus displicebũt. & ita elegiacos poetas extollit. Anseris indocto. Sensus ẽ elegi uersus: nõ sunt digni minori laude grãdiloquis carmibus. quãuis sint i caractere gracili & attenuato: quẽadmodũ canor cygni q̃uis paruus nõ cedit anserũ clamori obstreporo & magno. huic simile est illud Lucretii. Paruus ut ẽ cygni melior canor ille gruum q̃ clamor i ethereis dispersus nubibus austri. uidet etiã clanculũ alludẽ ad anserẽ malum poetam gratũ. M. Antonio. ad quem existimat Seruius allusisse Virgiliũ illo uersu. Argutos interstrepet anser olores: & ꝓpter hunc est illud a Cicerone uenuste dictum. & falso de Ialerno anseres depellent. Hæc quoq; s. elegiaca commendatio amatorii carminis a scriptoribus. nã Varro attacinus perfectis argonauticis ludebat amatoria. fuit autẽ hic Varro de quo loquitur attacinus nuncupatus ab attace patria: q est uicus i gallia narbonẽsi ut docet Eusebius chronographus post. xxxv. annum didicit lras græcas summo cũ studio. ꝺ hoc ait Horatius i sermonibus. expto frustra Varrone atacino. hic scripsit argonautica. ũde ait Ouidius Varronem primamq; ratẽ quæ nescient ætas. a Quintiliano dicit iterpres alieni operis alter fuit illẽ terrentius Varro omnium romanorũ doctissimus. cuius laus absoluit illo terẽtiani encasyllabo. Vir doctissimos undecũq; Varro. Perfecto iasone. Hoc ẽ absoluto poemate argonautarũ. Varro attacinus celebrabat uersibus elegis amicã noie leucadiã. alias leucadia regio dicitur epirotica. posset hoc nomẽ leucadiæ puellæ referri ad apollinem leucadium tanq̃ apollineæ. posset & referri ad uicum romanum: siue curiam nomine leucadiam: tãq̃ fuerit eius duriæ: cuius loci meminit Plautus in curgulione. Lesbia. Catullus amicam clodiã sub nomine lesbiæ celebrauit ut testis ẽ apuleius. unde dixit Ouidius. Fœmia cui falsum lesbia nomẽ erat. hæc carminibus catullianis est notissima. Hæc eadem. Scilicet amatoria: & elegiaca. Pagina calui. Caluus poeta carminis lasciui scriptor familiarissimus Catulli fuit adeo: ut cum Catullo nominetur ab Horatio. Nil præter caluum & doctus cantare Catullum. & ab ouidio. Et tu cum caluo docte Catulle tuo. meminit Gellius istius poetæ a quo dicit factas fuisse fluentes carminũ delicias. hoc idẽ testat Oui. sic scribens. Par fuit exigui similisq; licentia calui. fuit alter caluus. Orator. cuius Seneca & Quintilianus meminerũt: quem qdã oibus oratoribus anteponere nõ dubitarũt. de poeta caluo intelligit Propt ius: a quo dicit Quintiliæ amicæ mortẽ celebratã esse carminibus elegis. Lycoride gallus. Cornelius Gallus foro iuliẽsis de quo scribit Vir. in bucolicis amicam lycorida suis uersibus illustrauit. unde ait Oui. & sua cũ Gallo nota lycoris erit. hic primus teste Eusebio tenuit ægyptum prouinciam romanam factam ab augusto. & semet propria manu interfecit. compulsus ad necem: cum ob ingratum & maliuolũ animũ illi domo interdixisset augustus: ut testat Trangllus. Scribit Ouidius ob linguam maledicam: & effrenem sibimet mortis causam comparasse. uersus Ouidii hi sunt. Non fuit opprobrio celebrasse lycorida Gallo Sed linguam nimio nõ tenuisse mero. & qa sibi moriẽ sua manu cõsciuerat: iõ dixit alibi. Sanguinis atq; animæ ꝑdige galle tuæ. dixi i primo commentario hunc nõ esse illum gallum cuius membra sparsa fuere per campos æthruscos. Vulnera lauit. Sensus est gallum apud inferos abluisse cruorem ex uulneribus: quæ similmet ipse intulerat ministerio amicæ lycoridis: quæ gallũ apud iferos præstolabat.

Tu canis umbrosi subter pineta galesi
Thyrsin: & attritis daphnin arũdinib9.
Atq; decẽ possint corrũpe mala puellas
Missus & impressis hæd9 ab uberibus.
Fœlix qui uiles pomis mercaris amores:
Huic licet ingratę tityrus ipse canat.
Fœlix i tactum coridon qui tẽtat alexim
Agricolę domini carpere delicias.
Quãuis ille sua lassus requiescat auena
Laudatur facilis inter amadryadas.
Tu canis ascrei ueteris præcepta poetæ
Quo seges i campo quo uiret uua iugo.
Tale facis carmẽ docta testudine quale
Cynthius iposito temperat articulis.
Nõ tamẽ hæc ulli uenient ingrata legenti
Siue i amore rudis siue peritus erit.
Nec minor his ais: aut si mior ore canor9
Anseris i docto carmine cessit olor.
Hæc quoq; ꝑfecto ludebat iasone uarro
Varro læucadiæ maxima flãma suæ.
Hęc quoq; lasciui cantarũt scripta catulli
Lesbia quis ipsa notior ẽ helena.
Hæc etiã docti confessa ẽ pagina calui
Cum caneret miserę funera quintilię.
Et mõ formosa q̃ multa lycoride gall9
Mortu9 inferna uulnera lauit aqua.
Cynthia quin etiã uersu laudata ꝓperti

Liber Tertius.

Allimachi Manes & choi sacra philetæ. Scripturus amores: & elegos uersus manes callimachi & piletæ rogat. ut ipsū uelint eē sumistē hoc ē cōsacerdotē participēq; eorum sacrorū. quorum illi
c erāt antistites. Allegoricos optat recipi iter elegiacos poetas: ālēs apud græcos sunt callimachus atq; philetas: qui dicit poeta chous a patria ut supra docuimus. Itala per graios orgia. Poetæ sunt sacerdotes musarū & phœbi: & mysteriis poeticis iniciati. unde & uates sacri nominantur.

Propertius tāquam primus inter latinos poetas elegiographus dicit se ferri mystica latini carminis elegi sacramenta p choros græcorū potarū tāq; a solis græcis elegia tūc celebrata fuisset: nec dum a latinis illustrata. i hanc sniam dixit Hora. se lyricū carmen apud latinos primū a græcis ad italos modos deduxisse: & parios iābos latio ostendisse. orgia dicunt sacra oium deorū apud græcos: sicut carimoniæ apd latinos. Abusiue bacchi sacra orgia noiant. ut docet Ser. scri. Stra. orhia uocitari oē cerimoniale negociū. unde aūt orgia dicant docet Euse. i scdo p̄paratiōis euāgelicæ scribēs ab orge. i. ira siue furore deriuari: quē aduersus Iouē ceres suscepisse ferūt. pōt & hoc referri ad furorē illū: quo bachātes agitant sacris liberi p̄is operātes. Nūc actvros & ip̄roprie orgia uocat sacra mysteriaq; poetica & potissimū elegiaca. Quo ātro. Nemo secessus & ātra poetæ adamare dicūt: ut ociosius poeticæ icūbāt. nanq; si lētiū illd secretū scribēntibus maxīe cōuenit & studioso hortator eē uī ille secessus: & cogitatiōnem meditātis itēdere. i de legimus d mosthenē solitū eē se recōdere i locū: ex quo nullā exaudiret uocē: ex quo nihil prospici posset. ne aliud agere mētē cogerēt oculi. Antra āti parnaso poetica multa fuerūt: ex qb̄ teste Strabone clarissimum & formosissimū extat antr corycīū a quo Out. musas corycidas nymphas nūcupauit illo uersu. Corycidas nymphas: & numina mōtis adorāt. fuit & i helicōe antrū musarū noīe liber i hāc sniam ē illd a satyrico poeta platū. Nec. n. cātare sub antro Pierio thyrsūq; pōt cōtigere sana Pauptas. Tenuistis. Boni codices hent tenuastis: & significat attenuatū & gracile carmē concinastis. alluso ē ad stillū tenuē & exilē characterē: quo usi sūt callimachus: & philetas i elegia pāgēda. Quāue bi. aquā: alludere ur ad sōtes: q plurimi sī musis dicati: ex qb̄ bibūt: q poetæ fiūt. Iuu. Aptusq; bibē dis Fōtib̄ aonidū. & Papi. Da sōtes mihi phœbe nouos. idē Lucre. Iuuat integros accedere sōtes. Ah ualeat. Hocēhēat ac recedat. & ita hoc uerbū Lactā. i li. d ira iterp̄tat enarrās uerba Cice. Donatus quoq; illud Terētianū ualeāt exponit p hēant & recedāt. uerbū ē i precatiōis alr Ser. Tenui pu. Allusio ad genus dicēdi gracile: & characterē attenuatū. nimis hoc poetice dictū: tāq; uersus ipsi punice expolianr: cū librns expolire cōsueuerimus ūde dixit Pli. pumices i usu eē corporū leuigādorū atq; librorū. potores in certamine bibēdi p̄sumūt farinā pumicis. ut uniuerso potu ipleant: alioqn piclitarent p̄pter imensam uim i pumice refrigerādi: q tāta ē ut musta seruē desinēt pumice addito. & urce i. bulliētes resti guantur: ut scribit Theophrastus i. ix. de plātis: & repetit Pli. i. xxxvi. hinc illud ab eodē Pli. egregie dictū est i. xiiii. Bibēdi cā uenena conficiunt. Aliis cicutā p̄sumentibus. aliis pumicis farinā: ut bibere mors cogat. Terra sublimis. Tale est illud Virgilianum. Quo me quoq; possim tollere humo. qd usurpat Pli. in epistolis. tale est & illud Valerii flacci. Eripe me popularis & habenti nubila terræ. A me na. mu. Tanq; ipse sit primus apud latinos scriptor elegiaci poematis. musam amatoriā se natā dicit triumphare curru triumphali i quo cupidines secum pariter uectentur: & poetæ subsequanturtrāslatio sumpta a triūphātibus: quoꝝ ritū: & pōpā supra memoramus. Nō dat la uia. Snia hesiodi: q ait Sudorem posuere deuirtutis ad arcē. cui cōuenit illud ecclesiasticum. Arcta & angusta est uia: q ducit ad uitam. Multi roma. Alios futuros scriptores dicit: q res cū laude gestas Romanorum memoriæ cōmēdabūt: & annalibus tradent: qui sunt libri: in quibus res gestæ obseruato cuiusq; anni ordine componunt. Quid differant annales ab historia docet Gellius in quito: & ut autor est Cicero. Res omnes singulorum annorum mandabat litteris pontifex maximus. Hiq; annales maximi nominabunt. Bactra. Imperium Bactrianorum fuisse mille urbium in Asia. testis est Iustinus. Bactrum oppidū ē a Bactro fluuio appellatū ut scribit Plinius. Bactriani canes habent: quos patria lingua sepulchrales uocant: quibus uiuos homines apponunt comedendos: q sint senio: morboq; confecti. de bactris ait Maro. Nec bactra. nec īdi Laudibue Italiæ certent. de bactris hæc tradit curtius. Ipsa Bactra regionis bactrianæ caput sita sūt sub monte paropaniso. bactrus amnis præterit mœnia. is urbi & regioni nomen dedit. bactrianæ terræ multiplex & uaria natura est. alibi arboribus uitibus armētis fecunda. alibi squalida siccitate sterilis non hominem non

Hos inter si me ponere fama uolet.

Propertii Aurelii Liber tertius

Allimachi manes & choi sacra philetæ

c In uestrum quæso me sinite ire nemus.

Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos

Itala per graios orgia ferre choros.

Dicite quo pariter carmē tēuastis i ātro:

Quo uepede ingressi quā ue bibistis aq̄.

Ah ualeat phœbū qcūq; moratur i armis

Exacto tenui pumice uersus eat.

Quo me fama leuat terra sublimis: & a-

Nata coronatis musa triūphat eqs (me

Et mecū in curru parui uectātur amores

Scriptorumq; meas turba secuta rotas

Quid frustra missis i me certatis hēnis?

Non datur ad musas currere lata uia.

Multi roma tuas laudes ānalib̄ addent

Qui finem imperii bactra futura canēt.

frugē alit. Opus hoc. Elegiacū poema. Intacta uia. ut ait Lucre. Nullius ante trita solo. Pegasides. Musæ dictæ a fonte: q̄ græce dr̄ pige: quē pegasus ictu ungulæ fingit aperuisse. autor Festus. ꝑterea musæ fontes hēnt cōplures sacros. Oui. At mihi pegasides blādissima carmina dictant. Mollia. Propter uersus elegos: q̄ sūt molles. Dura corona. Alludit ad carmē heroicū q̄d duris bellis accōmodat. ꝑterea laurus q̄ coronant epici poetæ: duriores hēt frōdes hederaceis frōdibus: qbus optat coronari: ut alibi. Mi folia ex hedera porrige bacche tua. Post obitū. Iuxta illud Ouidii. Pascit ī uiuis liuor. Maius ab exequiis. Catholica ſnia: qua docet noīa

Sed q̄d pace legas op⁹ hoc d̄ mōte soror⁹
Detulit intacta pagina nostra uia.
Mollia pegasides date uestro serta poetę
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi q̄d uiuo detraxerit inuida turba
Post obitū duplici fœnor reddet honos
Oia post obitum fiugit maiora uetustas
Mai⁹ ab exequiis nomen in ora uenit.
Nā qs equo pulsas abiegno nosceet artes
Fluminaq; cœmonio cominus isse uiro?
Ideum ſimœnta iouis cunabula parui
hectora p cāpos ter maculase rotas (mis
Deiphobūq; helenūq; & polida mātē i ar
Qualēcunq; parin uix sua nosset hum⁹
Exiguo sermone fores nunc ilion: & tu
Troia bis oetæ in numine capta dei.
Nec nō ille tui casus memorator homer⁹
Posteritate suum crescere sensit opus.

claroꝝ uiroꝝ post fata notescere & illustrari: cū uiuētibus ex liuore detrahamus. unde dixit Mar. Esse q̄d hoc dicam q̄d uiuis fama negat. Equo abiegno. Equus ille qa Lucretio elegāter dr̄ durateus hoc est ligneus: quo capta ē Troia: notissimus est carminibus Maronis qui euersionē Troiæ cum sinone & equo ligneo pene ad uerbum a pisandro poeta transcripsit. scribit Plinius. equum fuisse machinam muralē: qui nunc aries appellatur: eiusq; inuentorem fuisse epeum. abiegnus uocatur: ga erat ex abiete contextus iuxta illud. Sectaq; intexunt abiete costas. ab abiete deducitur abietarius: & accipitur pro fabro lignario. ī exodo scriptum legimus. Faciāt opera abietarii. idgenus hominum elegātissimo uocabulo materiarios Plaurus appellat a materie uidelicet: cuius nomine ligna quæ ad ædificandū sulciendumq; necessaria sunt itelligenda esse docet iurisconsultus libro. iii. de legatis. Pulsas arces. i. pergama diruta. & uidet alludere ad machinā muralem: qua muri dissipātur: qualis fuit equus ille Troianus si Plinio credimus. potes etiam legere arces: ut itelligamus dolos emissos ex equo. Fluminaq; æmonio. Incurioſi litteratores incuriose pensitarunt hūc locum: tanq̄ nulla subesset recondita latēsq; ſnia: quæ profecto subest: quam ab Homero Propertius mutuatus est. scribit enim ille in. xxi. Iliados Xāthum: qui alio nomine ſcamander dictus est olim indignabundum insurrexisse in Achillem in ipso fluuio Troianos trucidantem eumq; impulisse ut pedibus consistere non posset. conabatur Xāthus uortico si fluctibus irruere ī Achillem: ut eo impedito Troianos abditos tutaret: iploratusq; opem alterius fluminis ſimoentis ut facilius Achillē opprimeret nec prius uiolenti fluminis furibundus impetus remissus est: q̄ uulcanus urenti flāma flumen exussit: & flagrantibus caloribus Xanthum reliquit semiustu latū: domitaq; eius uiolentia ignes amouit. hinc est illud dictū ab Ouidio in ſecundo metamorphoſeos. Arsu ruſq; iteꝝ Xanthus. Quod triuiales magistri tam nesciunt: q̄ scire non curant. Quis enim ex illo grāmatistarū grege quærit cur dixerit Xanthū post illud phaetontis incēdium: iteꝝ arsuꝝ: nimirū respexit Ouidi. ad hāc conflagrationem: qua uulcanus Xanthum concremauit Merito igitur dicit poeta flumia troiana isse cominus æmonio uiro hoc est Achilli: cum Xanthus illū fluctibus undabundis opprimere conaretur. Ideū ſimoenta Ops: quæ pluribus apud priſcos est uocitata nomibus: Mater enim Deum: & idea: & phrygia: & pessimūria: & cybele: & rhea nominatur: cum Iouem peperisset: eum furtim mādauit curetibus alendum. educatio Iouis infantis atq; cunabula in phrygia fuisse feruntur. Sunt qui dicant in creta fuisse nutritum. copulataꝝ sunt & cōne xæ cretenſium: phrygumq; cerimoniæ: adeo ut in Creta: & in phrygia eadē factitata fuisse tradantur lege Strabonem in. x. Ideum uocat ſimoenta fluuiū troianum ab ida phrygia cū altera sit in creta. Cunabula sūt lectuli: & cunæ: in quibus infantes iacent: ut ait Seruius. Ter maculasse rotas. Res nota est carmine Virgiliano quēadmodum Achilles. Ter circū iliacos raptauerit hectora muros. & ut inquit Homerus: iunctis ad curū equis hectorem post alligatū ter circū defuncti patrocli sepulchrū traxit. deindē in puluere pronūdimisit. Potest hoc referri ad ipsius hectoris uirtutē: qui rotas currus sui cruore cesoꝝ achiuorū sæpe maculauit illos palabundos trucidando insectans. Deiphebum. Deiphebus: & Helenus: & Paris fratres Hectoris carminibus Homericis & Virgilianis sunt cognitissimi. Polydamas uero uir fuit Troianus panthi filius sapientia præditus singulari: qui & præsentia norat & futura: ut refert Homerus. hic eadem nocte natus est qua Hector. alter uerbis: alter hasta præstantissimus. hīc a Plinio dicūtur tam diuersæ fortis uiri. Qualēcūq; parin. siue bellicosus fuerit siue imbellis: qui apud Homeꝝ ab Hectore fratre hac obiurgatione taxatur. Dysparis non paris forma insignis: sed amore in mulieres perdito uerbis audax. rebus ignauus. Tui casus. Belli excidiiq; troiani. Troia bis oetæi numie. Oetæus deus dicitur Hercules ab oeta monte Thessaliæ: ubi pyra structa se combussit. hīc senecæ tragœdia est. cui Titulus est Hercules oetæus. Troia bis capta fuit numine Herculeo. semel ab ipso Hercule: qui classe decem & octo nauim siue ut ait Homerus sex cōparata: profectus est contra Troianos pter denegatos equos a laomedonte promissos: & ipsum Ilium cepit: multis Troianis interēptis: & imprimis occiso ipso laomedonte: ut scribit Diodorus in quinto bibliotecæ: iteꝝ capta est Troia sagittis Herculeis: quas philoctetes possidebat: q̄ ut ait Iustinus fatū Troiæ fuerūt: quæ post Troiæ excidium tēplo Herculis thurini a

philocteta sunt collocatæ. Nepotes. Preter notã significationẽ appellatione nepotũ oẽs iferioris gradus continẽt. ut scribũt iurisconsulti: & ꝑ posteris accipiunt: nepotes uocamus ꝑdigos: & luxuriosos. ut Festus & porphyrio tradũt. de qbus ait Hora. Vicit. n. stultos rõ isanire nepotes. & a Plinio apicius noiat oium nepotũ aliss simus gurges. ide nepotatus dr ipse luxus & ꝑdigalitas apud Trangllũ & Apuleiũ. & nepotari significat ꝑdige & luxuriose uiuere. Quo uerbo usus ẽ Tertullianus i apologetico. ubi ait. Aristippus i purpura nepotat. Lucio deo ꝓbãte. Hoc est appolline deo poetaꝝ suffragãte, puidi: ne sepulchrũ meũ sit ihonoratũ: & incognitũ cũ exegeri monumẽtũ ære pẽnius. ut inqt Hora. & ita ostendit se curasse: ut magis igenio notus sit posteris q̃ sepulchri titulo & iscriptione. Lucius deus dr appollo. ga colitur i lucia regione asiatica. unde a Virgilio lucie sortes appollinea uocant oracula. & alibi dixit. qlis ubi hibernã luciam. illic. n. ciuitas erat noie patara ubi Appollo dabat respõsa unde patareus appellat ab Oratio. & dixit Oui. patareaq; regia seruit. Macro. in primo Saturnalium plures lucii Apollinis cãs enumerat: qs illic legere poteris cum deside rabunt. ex qbus hæc maxime placuit: quam ascribit Cleãthi q Apollinẽ lucio appellatum esse dicebat: qꝝ ueluti lupi pecora rapiunt: ita ipse quoq; humorẽ eripit radiis. lucos græce lupus latine dr.

Mecq; inter seros laudabit roma nepotes
Illum post cineres auguror esse diem.
Ne mea ꝺtẽto lapis idicet ossa sepulchro
Prouisum est: lytio uota ꝓbante deo.

Alia Elegia.

Ad Librum secundum.

c Arminis iterea nostri redeam9 in orbem
Gaudeat ut solito tacta puella sono
Orpheu te tenuisse feras & concita dicũt
Flumina threicia detinuisse lyra.
Saxa cythæronis thebas agitata p artem
Sponte sua in muri mẽbra coisse ferunt
Quí ẽt polipheme fera galathea sub ętna
At tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur noƀ & bacco & apollie dextro
Turba puellarum si mea uerba colit.
Qd nõ tenariis dõus ẽ mihi fulta colũnis
Nec camera auratas iter eburna trabes.
Nec mea phæacias ęquãt pomaria siluas
Nõ operosa rigat marti9 antra liquor.

• Arminis iterea nri redeamus in orbem. Laudat
c poemata: & poetas quibus cuncta domari a supe
rari demrat: & cũ omne quod mortaliũ manus
fecerunt mortale sit. carmina nulli esse dicit obnoxia mor
talitati. Carminis nostri pro eo quod est elegiaci dictum
accipe. de orpheo & amphione supra memorauimus: &
omnia de illis iuulgata sunt. In orbem. Ad institutum ꝑ
positum metaphorica locutio. Saxa cytheronis. Cythe
ron mons est Boetiæ. siue saltus fabulis carminibusq; ce
leberrimus ut Pli. & mela tradiderũt. neq; est unus ex col
libus parnasi: ut grammatici perperam existimauerunt.
cũ hic in Boetia: ille in thessalia collocetur a geographis.
Partem. s. musicæ Amphioniæ. Quin etiam polyphe
me. Apud Ouidium uersus sũt luculenti & amatorii: quos
refert polyphemus ad galatheam: quam deperibat exorã
dam. hanc dicit poeta flexisse æquos rotantes. ꝓpterea q
erat nympha aquarum unde a Virgilio nerine galatea no
minatur a nereo patre nereidum. Et baccho & apolline dextro. i. diis poetarum mihi propitiis atq; fauẽtibus
Vir. dexter audi. a Persio dictum est Hercule dextro. & Statio. dextro Ioue: & dextra Iunone. Quod non te
nariis. Nõ habeo inqt diuitias luxuriosas: sed loco diuitiarum habeo musas: & igenium poeticũ. In hãc sniam
dixit Hora. Nõ ebur neq; aureum mea renidet i domo lacunar. Sed fides & igenii benigna uena est. Tenarias
columnas itelligit marmoreas. & ex marmore laconico cõfectas: quod erat preciosum uiridi colore: cunctisq; Hilarius. ut ait Pli. xxxvi. unde dixit Papinius i syluis. Hic dura laconum saxa uirent. Tenaros aũt ꝑmonto
rium est in laconica. ubi sunt latomiæ hoc est lapicidinæ lapidũ preciosiorum: qui tenarei cognominant ut do
cet Strabo i octauo. Colũnas tenarias celebrat etiam Tibul. illo uersu. Tenare siue tuis: siue caristе tuis. Ca
mera eburna. Fornix cubiculi: & ipsa pars superior ubi sunt laquearia: proprie camera uocitatur a camuro. i.
a curuo dicta. ut ait Seruius. & dixit Hora. percusti cameram. & Pli. iqt. ex humo pauimento pulsa in cameras
transiere. Inde concamerare deducitur. Pli. genus cucurbitarum camerariũ appellat: quoniã cameras operiũt
Auratas trabes. Luxuria commẽta est iaurare trabes i laquearibus. unde ait Luca. in. x. Crassũq; trabes ab
sconderat aurum. & a Papinio dictum ẽ i syluis. Robora dalmatico lucent satiata metallo. Pli. obiurgãs roma
norũ luxum sic inqt in. xxxiii. Laq̃aria nũc & in priuatis domibus auro tegũtur. Nec mea phæacias. Corcyra
insula est alio noie phæacia nuncupata a phæaco. cuius filius fuit Alcinous ut tradit Diodorus i qnto. & ut autor
ẽ Pli. Antiqtas nihil priꝰ ẽ mirata q̃ hortos Alcinoi uersibus homericis celeberrios. In qbus pceræ arbores ui
rebantur: semperq; fructiferæ pomis aliis cadentibus: aliis maturescẽtibus: aliis subnascẽtibus. & ut refert Ho
me. i. yii. odissæ. Pyrũ i pyro. malũ in malo: & ficus i ficu succrescebat. Vnde dixit Papinius. Voscq; q nũq̃ ua
cui prodistis ad æthera rami. Et Iuue. Qualia perpetuus pheacum autũnus habebat. Pomaria uocamus loca
consita pomis: & repositoria pomoꝝ etiam pomaria nuncupantur. unde docet Pli. Pomaria contabulari i lo
co sicco & frigido: in qbus sint fenestræ septẽtrionales quæ serenis diebus patescant. ecclesiastici litteratores in
historia Susãnæ pomeriũ legũt: cũ legere debeant pomariũ: qd accipit ꝑ uiridario. Martius liquor: Aq̃ mar
tia clarissima ẽ oium aq̃ꝝ i toto orbe si Plinio credimus illius salubritatẽ frigiditatẽq; miro ꝓconio extollẽti Oli
uocabatur Auseia. Fons ipse piconia. primus eã i urbẽ iducere auspicatus est Ancus martius unus ex regibus
Postea. Q. Marcius rex i ꝑtura: rursusq; restituit. M. agrippa. De hac ait Papinius. Marsasq; niues & frigora
ducẽs martia. Nõ operosa. Nõ habeo igt spelũcas manu factas: & ꝓcioso ope cõfectas: quæ irrigẽt fontibus

aquarꝫ scaturientium. Id genus speluncas Iuuenalis dissimiles ueris esse luculente dixit. Carmina monumẽ ta. Monumentũ ut docet iurisc̃ōsultus de sumptibus funerꝫ generaliter res est memoriæ seruandæ causa in po sterꝫ prodita unde ait Festus. & scripta: & carmina dici monumenta: & quicquid ob memoriã alicuius factũ ẽ. Monumentũ a monẽdo deductũ: ut scribit Varro. Nã neqꝫ pyramidũ. Pyramides teste Solino turres sũt in ægypto sastigiatæ ultra celsitudinẽ omnẽ: quæ fieri manu possit. Hæc erãt sepulchra regũ ægyptiorꝫ. Ex pyra midibus duæ iter septẽ spectacula numerantur. De his scripserũt Herodotus: Diodorus: Strabo: & Plinius mul ta digna memoratu: quæ cum nosse uoles: ad illos accedi to. Mvrat ægyptus cacumina extrema pyramidum: quæ eminere creditur: unde hiperbolicos dr a poeta sumptus ad sydera ducti. Quãti aũt sumptus & impensæ fierent in pyramidibus fabricandis docet Plinius i. xxxvi. qui scribit unã pyramidẽ a. cccl x. milibus operariorꝫ uigiti annis fu isse cõstructã. Et aliq pdiderũt in raphanos: alia: & cœpas mille & octigenta talẽta erogata. Nec iouis ælei. Tẽplũ Iouis olympii itelligitur: quod olim oraculo mox Iudis fu it iclytissimum quod erat in agro pisano cleorꝫ achaiæ po pulorꝫ. Magnũ huic tẽplo ornamentũ exhibebant mune ra preciosa ab uniuersis græcis oblata. Inter q̃ pcipuũ fuit solidum ex auro ipsius Iouis simulacrum. & statua Iouis eburnea icredibilis magnitudis a phidia fabrefacta. edes ipsa erat amplissima. ut autor est Strabo. Nec mausolei Mausoleũ sepulchrũ est ab artemisia factum mausolo ca riæ regulo memoratissimũ: & inter septem miracula enu meratũ. ut Plinius & Gellius meminerũt. Attollit in altitu dinẽ uigiti qnque cubitis. cingitur columnis trigita sex. Ab hoc sepulchro oĩa præciosa sepulchra ex noĩe eius mauso lea nũcupant ut docet Hieronymus. Hinc leges apud tran quillum: sepulchrũ cæsarꝫ mausoleũ uocitari quod extru xit augustus. Annorum aut ictu. Oĩa destruit uetustas annosa. & ut igr ausonius monumenta fassi sunt Mors etiã saxis noibusq; uenit. Ingenio stat sine morte decus. Ca tholica sñia q̃ admonemur bona animi preciosiora eẽ bo nis fortunę: & opera ai qui imortalis est: eẽ imortalia atq; icaduca. In hanc sñiam ait Oui. i q̃rto de põto. Tabida cõ sumit lapidẽ ferũq; uetustas: Scripta ferũt annos. Idẽ ali bi ait. Scidentꝫ uestes gẽmæ frãgentꝫ & aurũ. Carmia quã tribuet fama perẽnis erit. Cũ igr pyramides & tẽpla deorꝫ & mausolea sint iteritura: aut ftãmis: aut ibribus aut uetu state: Carmina sunt sempiterna: & extra mortalitatẽ collocata.

At musæ comites & carmina cara legenti
Et defessa choris calliopeia meis.
Fortunata meo si qua est celebrata libello
Carmia erunt formę tot monumẽta tuę
Nã neq; piramidũ sũpt9 ad sydera ducti
Nec iouis ælei cœlum imitata dom9.
Nec mausolei diues fortuna sepulchri
Mortis ab extrema ɔditõe uacat. (nores
Aut illis flãma aut hymber subducet ho
Annorꝫ aut ictu pondera uicta ruent.
At nõ igenio quæsitum nomen ab æuo
Excidet: ingenio stat sine morte dec9.

Tertium isõnium Proptii.

u Isus eram molli recubans helicõis in umbra
Bellerophontei qua fluit humor equi:
Reges alba tuos. & regum facta tuorꝫ
Tantũ operis neruis hiscere posse meis.
Paruaq; tam magnis admorã fõtib9 ora
Vnde pater sitiens ennius ante bibit.
Et cecinit curios fratres & oratia pila:

Alia Elegia.

Isus erã molli recubãs heliconis i umbra. Enarrat somniũ: quo sibi p quẽ uisus est recubare in he licone: & carmine heroico scribere argumẽta grãdiloqua cũ a phœbo admonitus ẽ omisso grauio u ri stilo ad amatorias elegiacasq; materias se cõuertere. Bellerophõtei eq. In helicone fons ẽ ca ballinus carmibus poetarꝫ nonnullus factus ab equo pegaso: quẽ bellerophõteum nominãt. quo niã a bellerophõte: ut igr Strabo deprehensus est. & eo usus i expeditõe aduersus chimeram: pceps decidit ut supra narrauimus. Reges alba tuos. Reges albani a quibus oriundi sunt Romani referuntur a Liuio in pri mo: & ab Ouidio i. xiiii. metamorphoseos. Dionysius in primo tradit quot annos singuli regnum albæ tenue rit. Hiscere. Loqui. Virg. turbatus uocibus hisco. significat. n. aperire: & patere: quod uerbum ĩchoatiuũ di xit esse Diomedes ab hio deriuatũ. A quo deducitur etiam hiato: siue hieto: utrũq; .n. ueteres dixerunt. unde ait Laberius. Hietant fores pro eo quod est hietant. i. patent. Meis neruis. Sõniabã. igr me idoneũ esse ad hi storiam albanorum regũ uersu sublimi cõcinendam: & ad tantum opus mihi uires abunde suppetere. Vt ner uis pro uiribus accipias. Iuxta illud Terentianum. Vbi tu neruos itendas tuos. Potes ẽt neruos exponere pst dibus. nã i cythara cordæ ex neruis fiũt. & neruiæ elegãter nuncupantur. Ennius ante bibit. Q. Ennius poeta tarẽtinus fuit: ut scribit Eusebius chronographus. Strabo uero & Pomponius mela patriã enii dicunt esse Ru dias in apulia: qbus astipulatur Silius sic scribẽs de ennio in duodecimo. Miserũt calabri. rudiæ genuere uetu stæ. Nũc rudiæ solo memorabile nomen alumno. Hic scripsit uersu heroico annales & bella romani populi: quorꝫ duodecimũ cõposuit natus sextũ & sexagesimũ annũ. ut referunt Gellius & Varro. Autor est Q uitilia nus ennium sicut sacros uetustate lucos adorandũ. ab Ouidio dicitur igenio maximus: arte rudis. De hoc Lucre tius. Ennius ut noster cecinit qui primus amœno Detulit ex helicone perẽni frõde coronã. De ennio uaticiniũ est apollis apud Silium. Hic canet illustri primus bella Itala uersu Attolletq; duces cœlo. Perit morbo articulari quẽ cõtraxit ex imodico uino. ut docet Serenus his uersibus. Ennius ipse pater dũ pocula siccat iniq;: Hoc ul tio tales ferẽ meruisse dolores. Videbar ingt poeta secũdũ qtem admouere os illi fonti ex quo biberat ennius Metaphoricos intelligit se uoluisse describere bella carmine heroico: & stilo grandiloquo: quo usus est ennius.

Curios fratres. Intelligit prelių tergeminorū curiatiorū aduersus tergeminos Horatios. Illi erant albani: Isti romani. ceciderūt primo concursu duo romani Horatii. Tertius superstes trucidatis tribus curiatiis: fuit causa ut albani romanis obsequerent. Historia nota apud Liuiū & Dionysiū. Pila. Pilū telū est Romanū a perimendo dictū quasi perilū. Autor Varro. scribit Vegetius in secūdo fecisse pili fuisse figura trigonali nouē unciarū. hastile uero erat pedū quinq; & semis. & poeta dicēdo Horatia pila. alludere uidetur ad locū q pila horatia dicebāt in quo spolia curiatiorū fixa fuerūt. Regiaq; æmilia. Triūphū macedonicū significat: quo perses captus a paulo æmilio & ductus est in triūpho: ut scribit Plutarchus uestē fuscā amictus: & crepidas more patrio gestans: q cum deinde albæ decessisset: publico funere & honorato elatus fuit. ut autor est Valerius. Aemilia rate. Hoc ideo dictū est: qa æmylius post splēdidissimā uictoriā reuersus Romā pryberim nauigauit in naui storia sexdecim ordinum remoꝝ ornata armis ac spoliis hostilibus. Trophea āt sūt monumēta hostium deuictoꝝ. & ut ingt Varro: spolia fixa i stipitibus trophea uocitauerūt. Hic ait Plutarchus Romulum fixisse opima spolia i quercu ad trophei formam concinata. Pōpeius trophea statuit in pyreneo: & trophea Marii a sylla disiecta: & p cæsarē restituta fuisse legimus. Scribit Seruius Trophea i loco solū eminētioribus collocari: & ideo Romæ i arcubus figebātur exædificatis. Formam trophei describit Virgi. i exuuiis mezentii ab æneā Martii cōsecratis. Crebra est mētio tropheoꝝ apd thucydidē: quæ a græcis uictoribus statuebant. ab hostium fuga & conuersione: quæ græce dicit trope. trophei nomen deductū est. Victricesq; moras Fabii. De fabio maximo i telligēdū ē: quē manilius morantē appellat: qui cūctando fregit Annibalē. ūde ait silius. Solers cūctandi Fabius. hi storia cognitissima est: quā scribens ennius in laudē Fabii cecinit carmē illud uulgatissimū. Vnus homo nobis cunctando restituit rē. Sinistrā. Noxiā atq; pestiferā Romano populo. unde Silius cannas tumulū uocat hesperiæ. & Plinius cānas romana clade nobiles esse dixit. Versos Quia post cladem cannēsem iā fortuna uerterat ad romanos: & dii uotis ꝑcibusq; exorabiles facti fauere romanis ceperūt. cū iam Annibalis uires elanguescerēt eneruatæ.

Cāpana luxuria: unde nō minus uere: q̄ elegāter ait apd Liuiū Marcellus. Capuā hānibali cānas fuisse. Hānibalēq; lares. Scipione carthaginēses libiāq; uastāte: & cladibus magnis afficiēte: hannibal ad patriā tutandam reuocatus est: missis ab carthagine legatis: quoꝝ uerba fremens frēdēs gemēsq; ac uix lachrymis tēperās ferē audiuisse. & cū mœstus discederet: sæpe respexit ad Italiæ littora deos hoiesq; accusans: & in seipsum execratus: q; nō cruentū ab cannēsi uictoria militē romā duxisset Scribēs hæc ennius deos romanos fugasse hannibalē ex Italia: autoresq; illius fugæ fuisse cecinerat. Possumus hoc etiā referre ad hannibalis ab urbe discessum: quādo castris iter esquilinā collināq; portā positis in aciē copias eduxit aduersus Fuluiū Cōsulesq; decertaturus. & tūc iber igens grandine mixtus ita utrūq; turbauit exercitū: ut instra sese recipere cogerent. & postero die eodē loco istructas acies eadē tēpestas diremit. ubi se recipissent ca stra mira serenitas oriebat & ut ait Silius. Læta serenati facies aperit olympi. Tūc hānibalis audita uxorē dicētis potiūdæ urbis Romæ modo sibi mentē nō dari: modo fortunā. atq; ita diis refragrātibus abscessit. Anseris tutū. Historia nota quēadmodū Galli capta Roma obsidētes capitoliū nocturno silētio i summū arcis euasere nullo custodū sentiēte: & cū etiā canes sefellissent. anseres nō fefellere: quoꝝ clāgore: & alaꝝ crepitu excitus Manlius Gallos deturbauit. & ita auxilio anseꝝ arx seruata est: unde a Lucretio dictū ē. Romulidaꝝ arcis seruator cādus anser. Ob hoc istitutū est: ut cibaria anseꝝ cēsores iprimis locent: & Romæ canes uiui i furcas sambucea arbore fixi ānua supplicia pēdebāt: ut docet Plinius in uigesimonono. Hæc aūt oīa ab ennio scripta fuisse significat. Castalia arbore. Castalius fons est in parnaso a uirgine castalia dictus: quæ teste Lactātio fugiēs appollinē uim iferre uolentē: in eū fontē se ꝑcipitauit. Inde castaliā arborē appellat laurū apollini dicatā q̄ in parnaso est spectatissima. Cū tali flumine. Ex quo. s. bibit Ennius scriptor heroici carminis. Mollia sunt paruis. Allegoricos ait res molles & amatorias sibi esse tractādas. Cur tua præscripto. uerba apollis ad poetā iterrogātis cū obiurgatiōe. Cur ausa sit egredi spaciū præscriptū pagina elegiaca tetando materiā stilūq; grādiorē. seuecta egressa & seorsū uecta: q̄ ire debebat. Gyro. eadem trāslatiōe Papi. utēs ait. Ingēs opus i mino res cōtrahe gyros. Hic erat affixis. Describit sedē: quā dicit in somnis sibi ab apollie fuisse mōstratā. Tympana pumicibus. Tympanū musicū istrumētū est satis notū: qd peculiariter dat mri deū: ut per id orbē terræ esse significet: ut docet Augustinus. & Lucretius ostēdit gallos cybeleios eē tympanistas illo uersu. Tympana

Regiaq; æmilia uecta trophea rate.
Victricesq; moras fabii: pugnāq; sinistrā
Cannensem: & uersos ad pia uota deos.
Hānibalēq; lares romana sede fugantes:
Anseris & tutum uoce fuisse iouem.
Cū me castalia speculās ex arbore phœbꝰ
Sic ait aurata nixꝰ ad antra lira.
Quid tibi cum tali demēs ē flumine: q̄s te
Carmis heroi tangere iussit opus?
Nōhiculla tibi sperāda ē fama ꝓperti:
Mollia sunt paruis prata terenda rotis.
Vt tuꝰ i scamno iactetur sępe libellus
Quē legat expectans sola puella uirū.
Cur tua prescripto seuecta ē pagia gyro?
Non est ingenii cymba grauanda tui.
Alter remꝰ aquas alter tibi radat arenas
Tutus eris medio maxima turba marī ē
dixerat & plectro sedē mihi mōstrat ebur
Quanouā muscoso sēita scā solo ē. Cno
Hic erat affixis uiridis spelunca lapillis
Pēdebantq; cauis tympana pumicibꝰ.
Ergo musarum & sileni patris imago

tenta tonant palmis est cymbala circum. A tympano uerbum tympanizare deducitur unde tranquillus gallū uocat tympanizantem & tympanistas uocamus: qui tympano sonant. sicut cymbalistas qui cymbalo. Vtroq; usus est apuleius ī demonio socratis. Alias tympana dicūtur tecta uehiculoꝝ: ut ait Seruius enarrans illud Virgilianū. Tympana plaustris. Victruuius uero ī decimo scribit tympanū machinā esse tractoriā: quæ rota uocat. & alibi ait. scaphiū quod tympanū dr uersatile. Apud Plinium iuenies tympana accipi p uasis escariis ī trigesimotertio. Hic accipe dictū pro musico istrumēto. de pumicibus lapidibus supra dictū est. Sileni. Imago sileni educatoris bacchi illic uisebat qui noīe uenerationis pater nūcupat. Ita apd Ouidiū. Eia age surge pater. Figulinā artem iuenit primus chorebus. Rotā uero figularem anacharsis: ut autor est Plinius. Seneca negat anacharsim rotæ fuisse iuentorē: Cuius mentio facta iuenit apud Homerū. Et calami pan. Pan tegeæus siue tegeaticus noiatur a tegea oppido archadiæ: cuius regionis deus dicit. ut Ouidius & maro tradiderunt. Calami panos sunt ipsa fistula: quā ex pluribus calamis primus coagmentauit. Vnde Lucretius de pane deo loquēs sic ait. Vnco sæpe labro calamos percurrit hiantes. Fistula syluestrē ne cessēt fundere musam. Tingūt gorgonio. dicit colūbas Veneri dicatas bibisse fonte caballino: quē uocat lacum gorgonium quoniā fons ille factus est ictu feriētis pegasi equi: qui natus est ex sanguīe gorgonis medusæ: ut supra docuimus.

Fictilis & calami pan tegeæe tui. Clūbæ
Et ueneris domiæ uelucres mea turba co
Tinguntgorgoneo punica rostra lacu
Diuersæq; nouem sortitę rura puellæ:
Exercent teneras ī sua dona manꝰ. Quis
Hęc hederas legit ī tyrsos hęc carmīa ner
Aptat: at illa manu texit utraq; rosam.
Et quaꝝ numero me cōtigit una dearum
Vt reor a facie calliopeia fuit.
Contentꝰ niueis semp uectabere cygnis:
Nec te fortis equi ducet ad arma sonus.
Nil tibi sit rauco: prętoria classica cornu
Flere: nec aonium cingere marte nemꝰ.
Aut quibꝰ in cāpis mariano pręlia signo
Stēt & theutonicas toma refrigat opes
Barbarus aut sueuo pfusus sāguie rhenꝰ.

Punica dicuntur rostra colūbaꝝ a colore. Punicus enim color siue puniceus: qui græce phenicos dicit: est rubeus: & exuperantiā splēdorēq; significat ruboris. ut docet Gellius. Diuersæq; nouē. Musas designat. Hæc hederas legit ī thyrsos. Ita distiguendū est ut sit sensus. Alia ex musis colligit hederas ad thyrsos ornādos. Sūt aūt thyrsi hastæ aculeatæ hederis obtectæ: quas in orgiis bacchicis quatiebant. unde ait tacitus. Messalina crine fluxo thyrsum q̄tiēs. Scribit Diodorus Dionysium ī exercitu habuisse mulieres thyrsis amaras. Scribit Ouidius pēthea thyrsis fuisse iterfectū. Autor est Macrobius liberū patrē tenere thyrsum: quod est latens telum: cuius mucro hedera lambēte protegitur. Apud Lucretium thyrsus accipitur pro furore. Percussit thyrso laudis spes meum cor. Sutiles appellat thyrsos poeta in priapeiis propter hederam intextam. Neruis. Idest fidibus. Texit rosam. Idest coronā e rosis sutilē facit. Fuerūt enim apud priscos coronæ pactiles & sutiles cognominatæ. ut docet. Plinius in uigesimoprimo. Contēctus. Verba sunt musæ calliopes ad poetā: quibus pronunciat eū semper futurū poetam elegiacū: & res uenereas tātūmodo scriptuꝝ. Hoc enim significat Vectabere cygnis. i. eris semper ī curru Veneris: quē cygni ducūt: & ob hoc semper amori mancipatus. A contrario dixit Oui. ostēdens finem rebus amatoriis esse iponendū. Cygnis descendere tēpus. Præconia classica. Non scribes iqt bella mauortia stilo cothurnato: nec laudes militares: quæ uocat preconia classica a classibus militiæ ordinibus. Existimat Seruius proprie classes equitū dici enarrans illud Virgilianū. Ortinæ classes. ūde & equitū tubas inqt classica dicimus. Classicus quoq; in adiectiuo dicitur nauālis a classe ut supra dictū est. Classici præterea dicebantur Romæ ditiores honoratioresq; utpote qui in prima classe censebantur. Preconiū uero uox est cōmunis patriæ ut inquit Demosthenes in oratione pro ctesifonte. Qui facit preconiū: non potest esse in decurionibus: ut Cicero. p̄cones sunt angeli hoc est nuncii deorū & hominū: ut scribit Homerus. legimus in codice reuerēdæ uetustatis. prætoria classica: quæ lectio mihi iprimis placet: ut hic sit sensus musæ poetā alloquētis: Ne cures iquit scribere stilo cothurnato iperatorias edictiones: & flebiles disciplinæ militaris aiaduersiones: quæ oīa poetæ epici atq; grandiloqui ī suis poematis scribere cōsueuerūt. & ita classica erit nomē substātiuum: & prætoria adiectiuum optimo epitheto quasi dicas classica iperatoria. nā supra abūde docuimus prætorē antiquitus dictū esse magistratū oēm: cui pareret exercitus: unde prætoriū tabernaculū eius: & cohors prætoria: & ī castris uorta prætoria nūcupata: & a Lucano prætoria puppis dima est nauis iperatoria. classica aūt sicut iam meminimus dicuntur tubæ sonituscq; bellici tubaꝝ. q̄ uero flere ait cornu significāter loquit: & graphice morē rei militaris ostendit. Nāq; classicū proprie dicit: quod buccinatores per cornu dant: quod ī signe uidetur iperiti: quia classicū canit iperatore presente: uel cum ī militē capitaliter animaduertit. hoc enim ex iperialibus legibus fieri necesse est: ut Vegetius Modestusq; ī libris de re militari tradiderunt: quorū sententiæ astipulat Liuius sic scribens in octauo. Consul extēplo contionē classico aduocari iubet. Cornu rauco. i. tuba iflexa. d qua Ouidi. Nō æris cornua flexi. ide cornicines nominati. Lucanus. Nō pia cōcinuit cum rauco classica cornu. Aonium nemus Domicilia musarū ille poeta dicit cingere marte: qui musicū studium bellis scribēdis: & rei mauortiæ accommodat. Mariano signo. Scribit Plinius in decimo. Mariū aquilā romanis legionibus proprie dicasse aliis signis abdicatis. notat aūt gesta marii cōtra cimbros atq; theutonos: quæ stiloubere extolleda sunt: de qbus memorauimus in secūdo cōmentario. Barbarus rhenus. Tropos metonymia. per fluuiū. n. itelligit gentē bel-

lūq; germanicū: uel quod gessit Cæsar dictator: qui primus romanoꝝ ponte supra rhenū fabricato germanos aggressus maximis affecit cladibus: uel quod auspiciis augusti gestū est: quo bello: ut autor est tranquillus germanos ultra albin fluuiū summouit & sueuos ī galliam traductos i proximis rheno agris collocauit: & de hoc sensisse poetā existimo utpote ꝑconē augusti laudū: q ad sueuos domitos alludēs dixit. Sueuo sanguine barbaricum rhenū fuisse pfusum: ꝙuis in multis codicibus scriptū sit. Seuo sanguine. Mœrenti. Lugēti & dolenter ferēti: tanq̄ rhenus acerbe ferat cōrpora suoꝝ germanoꝝ in undas suas a uictoribus romani ꝓcipitata deferri. Canes ebria signa. Cantabis iqt loco signorum bellicorū signa cupidis: q̄ amantes ebrii potiq; sequuntur. Signa romanorum fuerunt antiqtus aq̄læ cum aliis quatuor .s. equis: apris: lupis: & minotauris: quæ singulos ordines anteibant. Marius oia hæc abdicauit: & solā aquilā in aciē portari placuit: ut pauloante meminimus. Excātare puellas idest cantibus exorare. uel quod uerius est icantamentis & cātionibus magicis attrahere. hoc enim significat excantare. Hinc ita scriptū est in legibus duodeci tabularum Qui fruges excātasset: pro eo qđ est icantamētis & carminibus alio traduxisset. Talia calliope. Finis est uerborū: qbus calliope musa in somnis loquuta fuerat cum Propertio: cuius os rigauit aqua philetea: hoc est illi aquā ꝓpinauit ex eo fonte: ex quo biberat philetas elegiographus: & ita poetice ostēdit se a musa factū eē poetā elegiaci carmis imitatorēq; philetæ. Alia Elegia.

a Rma deus cæsar dites meditat ad indos. Augustum expeditionem aduersus orientis populos apparantem pseqtur hac elegia: eiq; fœlicitatē uictoriāq; precat. Diximus supra idos missis Romā legatis pacē ab augusto petiisse & petiā impetrasse. Sed ante quā pax peteret Augustus finito bello Hispano ī syriam ad cōponendū orientis statū profectus ē ut scribit Iustinus. Deus. Quoniam. s. Augusto adhuc uiuenti honores deorum decreti fuerunt: Iuxta illud Horatianum. Præsenti tibi maturos largimur honores. Gēmiseri. Margaritis & gemmis mare indicum & regionem fuisse ditissimam supra declaratum est. Vltima terra. India. Tygris & euphrates. Per hæc flumina itelligit regna parthorum: atq; persarum: quæ ex montibus Armeniæ fontibus non diuersis orientia nomen dederunt. Mesopotamiæ euphrates istar nili crescens fecundat arua. Tygris uelocitate nomen accepit. nam medi sagittam tigrim uocant ut Plinius & curtius meminerunt. Tigrim & euphratem luculētis uersibus celebrat Luca. i. iii. pharsaliæ. de qbus ita scri. Boetius ī qnto de consolatione. Tigris & euphrates iuncto se fonte resoluūt. Et mox abiunctis dissociantur aqs. Vult aūt poeta itelligi Augustū ꝓperio suo parthos psasq; adiūctuꝝ: quod futurū testat Hora. sic scribēs. ꝓsens diuus habebit Augustus adiectis britānis iperio grauibusq; psis. & Oui. Parthe dabis pœnas: Supra declarauimus quēadmodū pthi augusto armeniā uidicāu facile cesserūt: & signa militaria: quæ. M. crasso & Antonio ademerāt reposcēti reddiderunt: obsidesq; īsuper obtulerūt. Sera ꝓuicia. Parthi iqt sero uicent: & nimis tarde senit romana puicia: cū ante cladē crassi fuerit debellādi: uel stati post illā stragē puniēdi. Acqsitæ bello lōge ab Italia regiones ꝓuiciæ dictæ sunt a porro: uel ꝓcul uincēdo. Autor donatus. ide a Plinio dictū est in epistolis. Italicus es an ꝓuicialis. & Pli. ī tertio naturā. historiæ de gallia narbonēsi scribēs. Italia ī qt est uerius q̄ ꝓuicia. & apud columelam titulus est de cultura ꝓuicialiū uineaꝝ: ubi uineas ois itelligimus ꝓter italicas. Virgis ausoniis. i. magistratibus romānis: qbus ꝓsto sunt lictores: q fasces uirgaꝝ gestāt securibus alligatos. Partha trophea. duplex scripura: & duplex sensus. Si participiū est partha significat acqsita. si a parthis populis deductū est significat trophea parthoꝝ: q̄si dicas parthica: & erit antitheto: nā latio partha opponit. Ite. Apostropha ad classē romanā aduersus hostes ꝓfecturā & equos bellatores. Crassos pp patrē & filiū ī bello parthico iterfectos. de qb⁹ supra. Vestæ limina. De uesta: & uestæ tēplo: & igni ī extinguibili dicere supsedeo: cū res sit memoratissima monumentis Dionysii: Plutarchi: & Oui. Amata diccbat uirgo uestalis: quādo a pōtifice capiebat idonea ad cerimonias mysticas exercendas. uestales. x. annos sacra discebāt. x. faciebāt. x. docebāt: peractis. xxx. ānis solutæ sūt sacerdotio & nubere possūt. Cæsaris axes. Currus triūphales. Axis. n. lignū ē teres circa qđ rotæ uoluūt. Persius. Cū rota posterior curras & ī axe sedo. Et titulis oppida capta legā. Diximus ī sedo cōmētario simulacra oppidorū captoꝝ ī bello solita ostēdere ī triūpho. In his rituli idicabāt quo noīe nūcuparent. De his nūc loquitur poeta optās se uidere augustū triūphātē: & ī triūpho simulacra ciuitatū uictaꝝ ducentē. Ad uulgi plausus. Scribit Seneca ī sedo

Saucia mœrenti corpa uectet aqua.
Quipe coronatos alienū ad limē amātes
Nocturnæ que canes ebria signa fugæ.
Vt per te clausas sciat excantare puellas
Qui uolet austeros arte ferite uiros.
Talia calliope lymphisq; a fonte petitis
Ora philetea nostra rigauit aqua.

De Triūpho cæsaris.

a Rma de⁹ cæsar dites meditatur ad indos
Et freta gemmiseri findere classe maris. (phos
Magna uiri merces patultima terra triū
Tygris & euphrates sub tua iura fluēt.
Sera sed ausoniis ueniet ꝓuincia uirgis
A fuescent latio partha trophea iouī.
Ite agite expertæ bello date lintea proꝛę
Et solitum armigeri ducite mun⁹ equi:
Oia fausta cano: crassos cladēq; piate
Ite & romanæ consulite historiæ.
Mars pater & sacræ fatalia limina uestę
Ante meos obitus sit precor illa dies.
Qua uideā spoliis oneratos cæsaris axes
Ad uulgi plausus sæpe resistere equos.

questionum. Manus inter se clausas plausum edere: Auersas uero inter se collisas nō plaudere: sed palma cū palma collata plausum facit. Vulgus aūt romanum bonos principes plausu excipiebat: malos exibilabat ut iqt porphyrio. Fugacis equi. Alludit ad parthos i prælio fugientes: & a tergo sagittas emittētes. Braccati. braccæ uestes sunt fluxæ qbus orientales populi uestiebanē. unde ait poeta in priapeis. Medis laxior idicis ut braccis A braccis gallia dicta est braccata: quoniā Galli: ut scribit Diodorus in sexto bibliotheca: uestes ferūt itōtas uariis coloris: quas uocāt braccas. & tacitus iqt. Cecina uersicolori sagulo braccas barbarę tegmen idutus toga tos alloqbaē. Scribit Ouid. pōticos populos usos eē braccis ad frigus arcēdū. Pellibus & laxis arcēt mala frigora braccis. Pōponius mela. Sarmate iquit braccati totum corpus: & nisi qua uident etiā ora uestiti. Apud ecclesiastico scriptores reperio braccas usurpari p subligaculo & uelamēto pudoꝛ: Sicut uernaculo sermone uulgus appellat. Hieronymus in epistola ad Fabiolā de ueste sacerdotali braccas nomiat: quæ alio noīe & fœmia & fœmoralia dicūtur Idē Ambrosius nomē usurpat. In genesi tegumēta uerendarū partiū perizomata appellantur: quæ Augustinus uocat succictoria: & alio noie campestria: ex eo dicta q̄ iuuenes nudi dū exercebanē in cāpo illis pudēda uelabāt. Hoc ideo diximus ut itelligeres illud Horatianū. Penula solstitio cāpestre niualibus auris. ubi cāpestre significat subligaculum hoc: quo utebanē ludētes in cāpo. Interpres Horatii meras nugas loquunē. hac dictione usus est uulcatius gallicanus i uita cassii his uerbis. Processit nudus cāpestri solo tectus. Apud asconiū mendosus locus est quem nos ita emendauimus. Cato cāpestri sub toga cinctus: cū passim scriptum sit capistro. hic a poeta braccatus miles dicitur a uestimento barbarico: quo orientales utuntur. Tuam prolem. Augustum a Venere oriundū: a qua est gens iulia demissa. Hoc sit in æuum. Idest diu uiuat Augustus: qui ab ænea oriundus superstes est solus: aliis extinctis.

Media uia. Scilicet triumpali. Quidam codices habēt sacra. cuius uiæ supra mentio facta est: qua triumphantes ibant in capitolium.

Inq; sinu caræ nixus spectare puellæ
Incipiam: & titulis oppida capta legā.
Tela fugacis equi & braccati militis arc9
Et subter captos arma sedere duces.
Ipsa tuam prolē serua uen9. hoc sit i æuū
Cernis ab ænea quod supesse caput.
Pręda sit hæc illis quoꝛ meruere labores
Mi sat erit media plaudere posse uia.

Ad Amicam iratam.

p Acis amor deus est pacem uenera-
mur amantes.
Stāt mihi cū domina prælia dura mea.
Nec tamē iuiso pect9 mihi carpitur auro
Nec bibit e gēma diuite nostra sitis.
Nec mihi mille iugis cāpania pīguis ara-
Nec miser ire paro classe corithe tua (tur
O prima ifœlix fingēti terra ꝓmetheo:
Ille parum cauti pectoris egit opus.

Alia Elegia.

Acis amor deus est: pacē ueneramur amantes. a Auaritiā insectatur: & auaros detestatur: qui sunt in omnes mali: in se pessimi: qui ex cōgestis opibus nihil secum post mortem ad iferos asportabūt

p ostēditq; i iuuenta esse amandum: i senecta philosophandū: id quod se senescentem facturū pollicetur & ita bona animi fortunæ bonis docet esse anteponenda. principium elegiæ ductum est a sententia platonica: quæ ait amorem esse deum: qui pacem hominibus largiatur: mari tranquillitatem: uentis requiem. Egemma diuite. Nō bibo iquit poculis gemmatis: quibus reges utūtur. Iuuenalis. Gemmas ad pocula transfert. & alibi. pocola sumes gemmata. & Martialis loquens de gemmatis calicibus ait. Aspice quot digitos exuit iste calix. hic est illa censoria castigatio apud Plinū. Turba gemmarum potamus: & smaragdis calices teximus. uel e gemma diuite. expone pro uase uinario ex una gemma confecto. tale est illud ciceronianū Erat uas uinarium ex una gemma prægrandi trulla excauata manubrio aureo. in hāc sententiam dictum esse uult Seruius illud Virgilianū. ut gemma bibat: hoc est ut ipse exponit gemmeo poculo: non gemmato. pocula autem gemmea laudatissima erant ex Murrha: quæ murrhina appellitanē. de qbus Plinius & iurisconsultus pdiderunt: quorū sæpe fit mentio apud poetas. Campania pinguis. uniuersas terras ubertate frugū campus campanus antecedit: ut scribit Plinius i. xviii. q in tertio fœlicem campaniam cognominat: ubi summum dicit fuisse liberi patris cum cerere certamen. uulgo dictum est plus apud campanos unguenti: q̄ apud cæteros olei fieri Cicero agrū campanum appellat subsidium belli: horreū regionum: solatiū annonæ. firmamentum uectigalium: ex quo nunq̄ malū nunciū auditū fuisse refert. Corithe tua. Corinthum ante alias ciuitates nominat propter æra corinthia: quæ pretiosissima fuerunt: & memoratissima sunt scriptorum monumentis: quæ erant ex auro argento æreq; commista: quæ Virgilius uocat æra ephyreia: quibus cum uehementer delectaretē Augustus meruit dici corinthiarius. præterea corinthus fuit ciuitas opulentissima utpote duorum domina portuū ut ait Strabo: & emporium frequentissimum negociatoribus illuc ex Asia Italiaq; confluentibus. unde Cicero corinthū totius græciæ lumē appellat: O prima ifœlix. Deplorat miseriā hois: qcū a ꝓmetheo fingeretē: nulla habita est ratio mentis atq; prudentiæ: quæ maiori cure ipsi figulo esse debebat: q̄ corpus: cum ai q̄ corporis sit natura diuinior. Prometheū ideo homines e luto formasse cōmemorant: uia ut inquit Eusebius feritatem hominū nimiamq; iperitiā ad humanitatē & scientiam trāsfigurauit: uel ut ait Lactātius. quia simulacrū hominis primus de molli luto formauit. & a ꝓmetheo orta est ars statuas & simulacra fingēdi. Opus pectoris. Prudētiam & mentē in homine formādo patꝛ solerter a ꝓmetheo fuisse perspectā significat. Nam in pectore est cor ubi mens habitat: & præcordia: quæ græci phrenas appellāt: quasi participes prudentiæ: ut scribit Aristoteles.

Haud ullas. In auaꝝ acerbe dictum hoc est: qui nullas opes: quibus uiuus inhiat & incubat: post mortē secū deferet ad acherōta & manes ifernos. Rates ifernas. Charōtis cymbam accipe. quidā codices habēt ab ifernā rate. idē ē sēsus: & elegātior. Victor cū uictis. Defunctorū erit una cōditio. iuxta illud senecæ ipares nasci mur: pares morimur. & cū mario uictore erit iugurtha uictus cuius hīstoriam scribit Salustius. Quadrat huic loco plautina illa sentētia: memoratu digna: quæ legit in trinūmo: æque mēdicus atq; ille opulētissimus cēsēt ad acherontē mortuus. Lydus dulichio. Apud iferos cūcti erunt æquales: nulla iter diuites pauperesq; distātia. nullū erit discrimen iter crœsū opulentissimū: & hyrū mēdicissimū. de crœso crœsiq; diuitiis supra memorauimus. hyrus autē fuit homo egestosus: & mēdicus i itacha: qui alio nomine arneus uocitabatur. Scribit Homerus in xviii. Odisseæ: hūc Vlysse pugno pcussit adeo uehementi ut ossa frāgerent: & ad terrā preceps caderet hyrus cruorē ex ore proiectās. hic pro exēplo mendici est calamitosi apud poetas. unde ait Martialis. Cū fis tā pauper q̄ nec miserabilis hyrus. Ouidius Binominē uocat. qa ut diximus & arneus nominabat: quod illi mater nomen ididerat. dulichiū appellat poeta ab īsula: quæ erat sub Vlyssis imperio. Optima mors. Fœlicitas est: ut ait Seneca: in fœlicitate mori: quoniam supremus dies teste Plinio indicat de omnibus. dicitq; beatus Ante obitū nemo supremaq; funera debet. Mentē uicire liæo. Hoc est indulgere genio: & nōnunq̄ ad ebrietatē usq; puenire. mens uicitur mero: quo tanq̄ uiculo ipedita nequit satis officiū suū facere. unde puerbiū est apud Plinīū. uino sapientiā obūbrari. ipedit enim curam uigorēq; animi ad pcinctum tendentibus ebrietas tumultuosa res est: qua qui delectatur: is non erit sapiens: ut scribit Salomon. Venerē intercœperit ætas. Semē genitale non est in senibus: qa non satis eoꝝ natura potest cōcoq̄re: ut docet Aristoteles in primo de generatione aialiū. unde est illud satyrici de senectutis incōmodis. coitus iam lōga obliuio. uel si coneris iacet exiguus cū ramice neruus. Scribit Plato in primo de republica: q̄ senectute libidines restiguunt: & in ea ætate pax est a rebus uenereis: quem totū locū æmulatus est Cicero in eo li. cui Titulus ē Cato: siue de senectute. Alba senecta. Epitheton senectæ bonum est ut alba a canis capillis nominetur. canicies aūt in senibus prouenit ex inopia exilitateq; caloris. cū corpus senescens in frigiditatē dillabatur: senectus enim frigida est & sicca: ut autor est Aristoteles in quarto de generatione. tempora autem primo canescunt ut idem refert: quod & Virg. eleganter indicauit illo uersu. Tēporibus geminis canebat sparsa senectus. canicies autem si Plinio credimus homini tantū est & equis. Tū mihi. Idest in senectute philosophari uolo: & rerum causas quas phvsice docet inqrere. in hāc sniam est illud egregie dictum a seneca. senex mundū circuire constituit: & causas secretaq; eius eruere: atq; aliis noscenda producere. Quid deus hāc. Philosophia naturalis ista scrutatur: de qua cū loqueretur seneca i questiōibus: ita scripsit. Naturæ reꝝ gratias ago: cum secretiora eius i trauī: cum disco quæ uniuersi materia sit. quis autor sit. aut custos. quid sit deus. An totus i se intendat. An & ad nos aliquando respiciat. faciat quotidie aliquid. an semel fecerit. Pars mundi sit: an mūdus. Hactenus seneca. hæc studia se discere uelle in senecta poeta pollicetur. & quærere an diuina prouidentia mundus regatur. Plinius existimat solem esse mundi rectorem: & principale naturæ regimen ac numen. Plato in thimeo deum ultra mundam opificemq; rerum inuenire ait esse difficile: intellexisse uero impossibile. hæc autē ætati maturæ studia seuera cōueniunt. iuuenes amatoria non decēt. Qua uenit. Luna per totam signiferi latitudinē uagatur. nunc in Aquilonem elata: nūc in austros deiecta: & ut inquit higinus. Lunā a sole per alios ortus: occasusq; necesse est moueri non stare. Vnde coactis cornibus. Discam iquit cās: quibus luna modo sinuat i cornua: modo accipit incrementa a sole discedens: modo decrementa soli accedens: modo ore pleno ē lumiosa: quæ oīa primus deprehendit endymion: ut supra diximus. Menstrua dicitur luna: quoniam mensis spatio cæli ambitum lustrat: & mensis lunæ annus est. & a luna dicitur: quia græco nomine luna mene uocatur: ut docet Macrobius. Existimat Cicero dictos esse menses a lunæ cursibus qui mensa spacia conficiunt. a lucendo autem dicta est luna. Virgilius. Quid menstrua luna moneret. Præcipit Plinius luna intermēstrua dimidiaq; ē stercorandum. Inter lunium dicimus & lunam silentem: quando est in coitu. unde ait Cato. Luna silenti stercus euehito. Vnde salo superant uenti. Scribit Aristoteles in primo meteororum uentum esse aera fluentem. & hoc idem seneca in tertio qōnum: qui existimat cām uenti esse aquarum terrarūq; uaporationes: & quidam dixerunt unum uentum omnes esse uentos: quoniam aer motus unus est. & idem omnium ex anhelitu ter-

Corpa disponens mentē nō uidit i arte
Recta animi primum debuit esse uia.
Nūc maris i tātū uēto iactamur & hostē
Querim9: atq; armis nectius arma noua
Haud ullas pōtabis opes acherōti ad un
Nud9 ab iferna stulte uehere rate. (das
Victor cū uictis pariter miscebitur ūbris
Cōsule cum mario capte iugurta sedes.
Lydus dulichio nō distat crœsus ab hyro
Optia mors parca quę uenit apta die.
Me iuuat i prima coluisse helicōa iuuēta
Musarumq; choris iplicuisse manus.
Me iuuat & multo mentē uincire liæo
Et caput i uerna semper habere rosa.
Atq; ubi iā uenere grauis itercepit ætas:
Sparserit integras alba senecta comas:
Tum mihi naturę libeat pdiscere mores
Quis deꝰ hāc mundi tēperet arte domū
Qua uenit exoriē: q̄ deficit: ūde coactis
Cornib9 i plenum menstrua luna redit.
Vnde salo superāt uēti: qd flamie captet

ræ uentos quoq; gigni non negat plinius: qui etiam ex aquis aera ſpirãtibus naſci dicũtur. unde & Ariſtoteles in problematibus quærit. cur uenti de mari ſpirare ſoleant: ergo dicit poeta ſe ueſtigaturũ in ſenecta originem uentorum: & unde in mari diu durent. & quæ ſit eurinatura: quo ab oriente flante aer obſcurior redditur & caliginoſior. ex quo euro ſpirante omnia maiora uideri credit Ariſtoteles. In nubes unde perẽnis aqua. Nubes ex aere coacto i liquorem gigni tradũt phyſici ſcriptores. unde ẽ illud uirgilianũ. Atq; i nubes cogit aer. alii e liquore egreſſo in ſublime nubes fieri cenſueuerũt: quarũ denſitates cũ intra ſe urgẽtur: hvmber exprimitur. ut ait apuleius in coſmographia. Ariſtoteles quoq; i meteoris igr. euaporationẽ que ſit ex aere in aquam eſſe nubem quæ ꝓpter uirtutem caloris eleuata in ſublime: mox ꝓpter refrigerationẽ defertur i terrã: & hæc pluuia uocatur. & cũ ſemper fiant huiuſcemodi euaporationes neceſſum eſt aquam quoq; in nubibus eſſe perẽnem & ſemper nubes fœtu aq̃rum grauidari. Sit uẽtura dies mũdi. Scribit Ariſtoteles in libris de cœlo & mũdo. mundũ neq; genitũ eſſe: neq; unq̃ iteriturũ cui aſtipulat Plinius i principio naturalis hiſtoriæ. Plato uero mundũ natũ eſſe tradit: ſed fore ſemper affirmat eccleſiaſtici aũt & factũ adeo mũdũ aſſerũt: & ieẽdio conflagraturũ: qui deinde i melius innouabitur. & fiet cœlum nouum & terra noua. ut ait Ioannes in apocalypſi. & Auguſtinus in .xx. de ciuitate dei. Chriſtianum dogma confirmat Seneca: qui in libro de conſolatione ad martiam ſic ſcribit. Tempus aduenit: quo ſe mundus renouaturus extinguat: & omni flagrante materia uno igne quicquid nunc ex diſpoſitio lucet ardebit. & Lucanus patruum ſequutus ait. Communis mundo ſupereſt rogus oſſibus aſtra Miſturus. carmen quo q; illud ſvbvllæ erithreæ accommodatum eſt huic ſententiæ: quod tale eſt. Exuret terras ignis pontumq; populumq;. & a Lucretio dictum eſt. Ruet moles & machina mundi. Purpureus pluuias. Archus cæleſtis: qui dicitur hvris ſit ex radio ſolis imiſſo concauæ nubi: colorumq; uarietas efficitur ex miſtura nubium aeris & ignium. non fiũt arcus niſi ſole aduerſo: nec niſi nubilo. autores Plinius: Seneca: & Ariſtoteles. cauſa arcus cæleſtis eſt ſol & nubes. fit frequenter i bruma: hoc eſt breuiſſimis anni diebus. Aut cur perrhebi. Cauſã motus terræ alii in aqua eſſe. alii i ignibus. alii i ſpiritu putauerunt. nec adhuc inter phiſicas philoſophias ſatis conſtat longa eſt apud Senecam i quæſtionibus de terræmotibus: & erudita narratio. Plinius cauſam tremoris terræ retur eſſe uentos: qui in cauernas terræ: ac uenas conditi deferuntur. & exitum quærentes cuncta concutiunt. lege Lucretium: qui in ſexto multa facundiſſime ſcribit de motu terrarum. Sed quæritur cur poeta ſpecialiter tremorem pindi nominaverit. ſcito non temere hoc dictum: ſed ingenioſe a poeta conſcio hiſtoriarum. i quibus traditur q; olim theſſalia terræ motibus concuſſa eſt & montes abſciſſi: qui prius erant inter ſe cohærentes inter quos eſt pindus uergens ad meridem. theſſali memorant hoc a neptuno eſſe factitatum haud abſurde ſentientes: multi enim arbitrantur neptunum quatere terram. unde a græcis cognominatur ennoſigeus: & ſiſichthon quaſi telluriquaſſonem dicas & tellurimotonem. hiſtoriam tremoris theſſalici refert herodotus i polymnia. cuius meminit & Strabo in .ix. Pindum uocat perrhebum a perrhebis theſſaliæ populis: qui lapitharũ potentia fracti profugerũ i loca montana uicina monti pindo. Solis & atratis. Defectus ſolis ſiue eclypſis efficitur lunæ interuentu: quæ ſuo iterpoſitu radios ſolis auferit terræ. tunc equi ipſius ſolis atrati hoc eſt obſcuri fieri poetice dicuntur: & ſignare uidetur phaetontis incendium carmibus poetarum fabuloſum: teſtimonio Platonis quodammodo uerum exiſtimandum. nanq; ut ille ſcribit diuinitus in timæo. ſit longo temporum interuallo cæleſtis circuitus permutatio quædam quam inflammationis uaſtitas neceſſario ſequitur. de qua lucolenta eſt enarratio apud Macrobium. & hoc etiam ſentit Lucretius libro quinto de rerum natura. atratum uocamus indutum ueſtes nigri coloris. Scribit Cicero. Neminem unq̃ atratum hoc eſt cum toga pulla in conuiuio accubuiſſe. ex quo uehementi obiurgatione ĩceſſit uatinium qui epulo. O. Arii atratus cœnauerat. Cur ſerus. Dictum eſt ſupra de Boote: ſiue arctophylace: qui eſt i circulo ſeptentrionali: & piger ac tardus dicitur ratione motus: & ſperæ ut ſupra docuimus. uelox dicitur a Lucano boote ratione orizontis carmanorum populorum. Chorus pleiadum. Septem ſunt pleiades: ſiue Vergiliæ in tauro collocatæ: quarum ſex fulgent: ſeptima obſcurata eſt. cauſam refert Higinus: quia. ſ. illa nupſit mortali. cum ceteræ ſorores concubuerint cum diis immortalibus. & propterea coeunt hoc eſt coadunantur in cœlo: & inter ſtellas: qui ſunt eterni ignes collucent. Cur ue ſuos. Supra memorauimus cur maria non creſcant acceſſu tot fluuiorum: quia. ſ. quicquid influxit: non in ſuum uertunt: ſed protinus reddunt. occulto enim itinere ſubit terras. præterea ut ſcribit Lucretius in ſexto. Sol magnam partem detrahit æſtu: tum porro uenti magnam quoq; tollere partem humoris poſſunt: nubes quoq; tollere poſſunt humorem magno conceptum ex æquore ponti. poteſt hoc etiam a poeta dici ꝓpter maris æſtus accedentes: & reciprocantes: qui cum lunaribus curſibus intumeſcentes intra uicenas & quaternas horas bis affluũt biſq; remeant. preterea aquæ impetum ſumunt atq; tumeſcunt: cum illas agit flatus: quo ſubtracto conſidunt: atq; langueſcunt. inde a Virgilio dictum eſt. qua ut maria alta tumeſcant. Plenus & in partes. Curſus ſolis cauſa eſt anni uarietatis: qui uices temporum: annumq; renaſcentem ex uſu naturæ temperat: ut ſcribit Plinius. Curſus annalis autore Varrone diuiſus eſt i quattuor partes totus. idem ſubtilius in octo ſexquimẽſes diuiditur. iuriſconſulti annum i ætatem & hyemem ſolummodo diuiſerunt. ægyptii tria

Eurus: & i nubes unde pennis aqua:
Sit uentura dies mũdi quæ ſubruat arces
Purpureꝰ pluuias cur bibit arcꝰ aquas:
Aut cur ꝓhebi tremuere cacumĩa pĩdi:
Solis & attratis luxerit orbis equis:
Cur ſerꝰ uerſaſ̃ boues & plauſtra bootes
Pleiadum ſpiſſo cur coit igne corus:
Cur ue ſuos fines altũ nõ exeat æquor:
Plenus & in ꝑtes quattuor annus eat:

anni tempora esse dixerunt. Hvemem: uer: & æstatem. inde Mercurius lyram trium cordarū reperisse fertur

Sub terris sint iura. Ingrā inqt an nulli sint iferi: quos eē negat Plinius: quos eē cōfitet Augustinus: sed quo in loco sint neminem scire arbitrat. iquirā an apud inferos sint pluto: & pserpina. sint iudices minos. eacus: & rhadamātus: qui iura defunctis dicere dicūtur. discā etiā: an gigantes illic torqueant: an uera sint: quæ de furia Ctisiphone dicūtur: & cætera figmēta poetica se uestigaturꝰ duce philosophia pollicet. fuerūt. n. philosophi: q pœnas oīs iferoꝝ in corporibus nostris eē asseuarārt: & quæ illic eē credidit fabulosa persuasio in nobis met ipsis assignare conarent. ex quibus unus est lucretius. cuius est ille de iferis uersus. Qui neq; sunt usq; neq; possūt esse profecto. Aclmeoniæ furiæ. Alcmeō furiis agitatus ob iterfectā matrē eriphylen purgatus est ab acheloo. unde ait oui. Amphiaraides naupacteo acheloo solue nefas dixit: soluit & ille nefas. furias uocat poeta alcmeonias: q uexarūt alcmeonē mīricidā: quæ facibus ardētibus: ut tragici poetæ scribūt: ipios nefarioſq; agitāt: atq; pterrēt. Cicero i oīone p roscio amerino tedas ardētes furiaꝝ qbus scelerati agitari dicunt a poetis: nihil aliud significare demōstrat q malas cogitationes & fraudes & scelera hæc. n. sunt inqt impiis assiduæ domesticæq; furiæ: quæ dies noctesq; parētū pœnas a cōscelerati ssimis filiis repetāt. Ie iunia phinei. Nota est fabula harpiaꝝ: carminibus Virgilii & Valerii flaci. hæ cibos epulāti phineo eripiebant cuncta uēris pluuie fœdātes. tādem fugatæ fuerūt ad strophalas isulas ab argonautis. iō ieiunia phinei dicit: qa ieiunare cogebat ablatis p Harpias cibariis. ingrā inquit an etiā apud inferos alcmeon furiis maternis agitet: an phineus illic quoq; ieiunet secūdū illoꝝ opinionē: q dixerūt apud iferos easdē exerceri res: q̄s uiui exercuerunt. Nū rota. Propter ixionē: q apud iferos in rota uersat. Nū scopuli. Propter sisyphū: q assiduo iefficaciq; conatu saxum uoluit. Num sitis. Propter tantalum i mediis undis sitientē.

Tribus facibus. Dicit apud iferos eē cerberus triceps & trisauci psonare latratu. Tityo iugera. Titvus per nouē iugera porrectus apud inferos torquetur uulturibus iecur exedentibus ut supradictum est. iugeri mensura ducentos & q̄draginta pedes habet in lōgitudine: dimidiū i latitudine. ut scribit Q uiti. & docet pli. An ficta fabula. Perdiscā inqt uera ne an fabulosa sint: quæ de iferis tradunt. in quā sniam ita scribit Seneca in libro de cōsolatione ad martiā. cogita nullū defunctū malis affici. illa quæ nobis iferos faciūt fabula est: nullas imminere mortuis tenebras: nec carcerē: nec flumina flagrātia igne: nec obliuionis aminē: nec tribunalia: & reos: luserūt ista poetæ & uanis nos agitauere terroribus. mors oīum dolorꝝ & solutio est & finis. Cicero quoq; in oratiōe pro cluentio falsa esse affirmat quæ de suppliciis inferorum poetæ finxerūt. Exitus hic uitæ. Volo inquit senescere: & mori in iuestigatione rerum naturaliū: quæ non sunt pmiscuæ: nec omnibus patent: sed clausæ sunt: & reconditæ in iteriore sacrario. Q uibus arma sūt cordi: & res militaris placet: illi i q; bella capessant aduersus partos: & illis pfligatis romam referant signa crassoꝝ quæ oli romanis pthus ademerat: quæ deinde Augusto restituit.

Sub terris sint iura deū & tormēta gigā-
Ctisiphoes atro si furit ague caput. (tū
Aut alcmeonię furiæ: aut ieiunia phinei
Nū rota: num scopuli: nū sitis iter aq̄s.
Nū trib⁹ isernū custodit faucib⁹ ātrum
Cerber⁹: er tityo iugera pauca nouem?
An ficta i miseras descendit fabula gētes
Et timor aut ultra quā rogus esse pōt?
Exit⁹ hic uitę superest mihi: uos qb⁹ arma
Grata magis crassi signa referte domū.

Ad Lygdamum.

d Ic mihi de nostra quæ sentis uera puella
Sic tibi sint domię lygdame dēpta iuga
Dum me lætitia tumefactum fallis iani
Hęc referēs quæ me credere uelle putas
Omnis enī debet sine uano nunci⁹ esse
Maiorēq; timens seruus habere fidem.
Nunc mihi si q̄ tenes ab origie dicet pria
Incipe: suspensis auri⁹ ista bibam.
Sicut eam icomptis uidisti flere capillis
Illius ex oculis multa cadebat aqua.
Nec speculū strato uidisti ligdame lecto
Ornabat niueas nulla ue gēma man⁹.
Ac mœstam teneris uestē pēdēt lacertis:
Scriniaq; ad lecti clausa iacere pedes

Alia Elegia.

Ic mihi de domina quæ sentis uera puella. Lvgdamū alloqtur seruū: eūq; hortat: ut sibi cuncta rē nūciet: quæ de cynthia audiuerat & uiderat: sed qa serui: cæteriq; id genus assentatores esse consue
d uerunt: & placendi causa fingere mendacia: petit ut citra omnem narret uanitatē. Principiū elegiæ satis apertū & uix egens interpretationis. Sine uano. Sine mendacio: & uanitate. sententia catholica est qua docet nūcios debere esse ueridicos: non aūt uanidicos: put multi & potissimū serui esse cōsueuerūt.

Sicut eam in comptis. Petit a lygdamo: ut sibi ueraciter narret quo habitu uiderit cynthiam: & nūqd illa præ mœrore capillos incomptos habuerit: nūquid uberim lachrymauerit: an ad speculū. se exornauerit: an gemmis digitos condecoraverit. Mulier. n. quæ ex aio mesta est: id genus ornamenta non curat. Speculum. Scribit Seneca iuentū fuisse speculū: ut homo ipse nosceret: ut deformis in speculo sciret redimendū esse uitiis q̄cq̄ corpori deesset. Apuleius in apologia egregiæ refert nullā imaginē tanta fide similitudinē representare: quanta speculum. in quo uisit imago ut similis ita mobilis. facere dixit Plautus i mustellaria. nil opus eē speculo formosæ mulieri: cum ipsa speculo speculū sit maximū. specula optima apud priscos fiebant Brūdusina sta

gno:& ære mixtis: ut autor ē Plinius in.xxxiii.qui scribit prælata fuisse argētea primūq; feciſſe praxitelem magni Pompeii ætate.hinc de ſpeculo argēteo iocus exit ille plautinus:ut ſpeculū tenuiſti.metuo ne oleant argentū māus. Triſtis erat. Ait lygdamus non ſolū cynthiā mœſtā ſed totā domū triſtitia ſuiſſe iplicitā ex irati poetæ deſiderio. Nebat & ipſa. Lanificiū cōuenit pudicæ matronæ. unde Liuius p ſigno pbitatis accipi uult Lucretiā fuiſſe iuentā a marito iuuenibuſq; Targnitis itētā lanæ iter lucubrātes ancillas.& Diuus Hieronymus inſtituens Virginē demetriadem.Habeto ingt lanā ſemp in manibus:uel ſtaminis police fila deducito.uel ad tor quēda ſubtegmina i alueolis fuſa uertanē. aliarumq; neta aut i globū collige:aut texenda cōpone. Hæcte. Verba cynthiæ habita cū lygdamo.ex cuius perſona nūc a ſeruo referūt. Illa pōt.legēdū ē ille:non illa:& miſerā:nō miſerū.& ſolam.nō ſolū.ſcito enī hæc eē uerba:q̄ dicit lygdamus ſe audiuiſſe de cynthia:q̄ ita cōquerebat de proprio. ille.ſ.propertius pōt me nulla mea culpa deſerere: & ſolā gaudet me tabeſcere & macerari.cum ſit ueneficiis pellectus ad amorē alterius puellæ.hic ē ſenſus uerus q cū non peciperet a litteratoribus:fuit cā:ut uerba inuerterent. Si placet inſultet. Verba cynthiæ ad ipm lygdamū incuſantis poetæ pfidiā.inſultet expone ut ſupra.illudat & aliqd dicat iuriоſius.uel qđ magis placet inſiliat & letet.qm̄ ex gaudio iſiliūt & ſolo iſultāt ſoleus. Nō me moriъ illa:ait cynthia ſe nō moriъ aut forma ſupari a pellice:ſed ueneficiis & icātamētis gъ illa prop.attraxerat ad amorēa.illa ergo exponat nō cynthia:ſed pellex cynthiæ. Staminea rōbi ideſt inſtro magico:qđ ē ex ſtamine liciiſq; cōfectū ducit & trahit Ille.ſ.Proper.quocunq; libuit ueneficæ. de rōbo ſupra ſatis & ſup dictū eſt. Illū rubetæ. Ranæ:q̄ rubetæ dicūt & rupetæ:ſunt refertæ uenenis.de quiъ mira certatim tradunt autores.& hoc iprimis:oſſiculū eē i ſiniſtro rubetæ latere:quo addito i potionem amor concitet:& ad alligato uenus ſtimulet. ait ergo cynthia poetā trahi ueneficiis rubetæ ranæ quæ turgēs eſt utpote plena ueneficiorū. & quoniam ſcribit pli.has ranas grandiſſimas eē cunctaq; Iuuenalis.miſcet ſitiente rubetā. Oſſa anguiъ. Anguis æſculapio dicatus ē:qa ei ieſſe remedia multa dicuntur ut ait plinius:qui refert dētē ſpondvlūe draconis illigatum pelle capreaq; ceruinis neruis ſiſtare domios mites:& poteſtates exorabiles. Et ſtrigis iuētæ.Striges aues ſūt: quæ ubera infantiū labris imulgent.ut ait Pli. & teſtat ſerenus Quaq; formā deſcribit Oui.in faſtis.Strigē i maledictis iā antiqs eē conuenit.ſtrigē idoneā fuiſſe ad magicas artes teſtis ē Ora.in epodo ſcribens plumam nocturnæ ſtrigis cum aliis ueneficiis adhibitā fuiſſe ad amatoria exercenda.cuius ſententiam nunc imitatus eſt poeta dicens. plumis ſtrigis inter ſepulchra repertæ uſam eſſe ueneficam ad amorem concitandum. Cinctaq; funeſto.Poſſet hoc non indocte referri ad laqueum uiculumq; hominis ſtrangulati.quod pollere fertur ad magiam.& ſcribit palladius ſi aliquid de huiuſcemodi fune ſuſpendas per feneſtras columbariorum:locum non deſeri a columbis.& ait plinius ex caluaria ſuſpendio interem pti fieri medicamenta.potes intelligere ſimpliciter dictum:ut uitta ſacerdotalis incincta uiro funeſto & cæde contaminato ſit idonea ad amoris ueneficiū & ob hoc adhibita.cinctum & cincturam pollere in magicis docet plinius:qui in.xxviii.ſcriptum reliquit partus uicinos accelerari:ſi uir cinctu ſuo ſoluto fœminam cinxerit:deinde ſoluerit adiecta precatione ſe uixiſſe eundem & ſoluturum:& abierit. Si non uana. Hæc adhuc ſunt uerba cynthiæ cum ſeruo lygdamo colloquentis:dicentiſq; poetam daturum ueſtigio pœnas perfidiæ: ſi modo inquit non ſunt fallacia ſomnia:uiſioneſq; nocturnæ. Sera pœna quoniam ut inquit Valerius. Lento gradu ad uindictam ſui diuina procedit ira.unde & prouerbiale dictum eſt deos iratos pedes lanatos habere:quia nonnunq; tarde plectunt nocentes. Putris aranea. Ait cynthia futurum:ut lectus i quo cū pellice iacebit propertius ſit futurus putridus:& ſitu obſitus & telis aranearum coopertus:quæ texere ſolent in domibus deſolatis.an per putrem araneam ſymbolicos intelligit uirilia futura flaccida & languentia ſimillimaq; telis araneæ:ſicut a Catullo dicta eſt mentula beta languidior.Dormiet ipſa uenus.ideſt libido deſtituet poetam:& pellicem.& uenus erit iners illis:& maligna:ut concumbere nequeant.ſicut olim Amaſis rex cum uxore cōcumbere non poterat. Quæ ubi ſi. Nūc loquitur Propertius poſt finitas a lygdamo cynthiæ querelas:iubetq; lygdamum ad dominam ſua reportare mandata.ſe.ſ.ob iram ſequeſtratum fuiſſe a cynthia

Triſtis erat dom⁹ & triſtes ſua pēſa mini
Carpebāt medio nebat & ipſa loco (ſtrę
Humidaq; ipreſſa ſiccabat lumina lana
Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono.
Hęc te teſte mihi,p miſſa ē lygdāe merceſ
Eſt pœne ſeruo rumpere teſte fidem:
Ille pōt nullo miſerā me līquere facto
Aequalem nulla dicere habere domo:
Gaudet me uacuo ſolā tabeſcere lecto
Si placet inſultet lygdame morte mea.
Improba nō uicit me moriъ illa:ſed her
Staminea rōbi ducirur ille rota. (bis
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ
Et lecta exſectis anguiъ oſſa trahunt.
Et ſtrigis inuentæ p buſta iacētia plumæ
Cinctaq; funeſto lanea uitta uiro. (ſtor
Si nō uana canūt mea ſōnia lygdame te-
Pœna erit ātē meos ſera:ſed āpla pedes.
Putris & i uacuo texetur arauea lecto
Noctiъ illoq; dormiet ipſa uenus
Quæ tibi ſi ueris anis ē queſta puella
Hac eadē rurſus lygdame curre uia.
Et mea cū multis lachrymis mādata re-
Irā nō fraudes eē i amore meo. (porta
Me quoq; ſimili ipoſitū torquerier igni

non aũt ob fraudes. atq; pfidiã. optatq; internũcio lvgdamo cynthiæ recõciliari: quod si feceris: inqt libertate donaberis p manumissionẽ. Integer esse. i. castus a re uenerea. Alia Elegia.

Rgo sollicitæ tu causa pecunia uitæ es. In auaritiã mortaliũ ipsamq; pecuniam scribit: cuius cã poetus naufragio occubuerat. ergo pticula inceptiua idignãti accõmodata. Oui. Ergo ego sufficiam reus ĩ noua crimia semp. Et augustus. ergo ne sumis. Pabula ꝓbes. Possidonius ait diuitias eẽ cãm malog: nõ qa ipsæ faciũt aliqd sed qa facturos irritãt. & ut inqt ecclesiasticum dogma. Qui uolũt diuites fieri incidunt intentationem: & muscipulas: & desideria multa quæ mergũt hominem in interitũ Radix omniũ malorum est cupiditas: quam qdam appetẽtes naufragauerũt: & ĩseruerũt se doloribꝫ multis. Crudelia. Quia ut inquit Donatus. auaritiæ crudelitas comes est. cuius rei exempla pluribꝫ ĩ locis maronianum carmen exhibuit. & a Salustio luculẽte dictũ ẽ. auaritia crudelitatem: deos; negligere oia uenalia hr̃e docuit. Tu poetũ. Dicit poetum causa pecuniæ cõparandæ nauigantẽ ĩ ægyptũ fuisse fluctibus obrutũ. pharos ĩ ægypto est. de cuius significatione satis multa diximus in scdo. Et mater non iusta. Pathetica ratio: q̃ miseranter obitũ poeti refert miserabilem. cui defuncto mater nõ potuit exequas exhibere: nec cineres in sepulchro familiari sepelire. Iusta dicimus funebres exequas & sacrificia feralia. Salustius in iugurta. More regio iusta magnifice fecerant. Q. curtius corpi nominiq; q̃ primũ iusta soluamus. Oui. Hãc q iusta ferũt dixere feralia lucẽ.

Nec pote. Pro potis ẽ & põt. de q̃ dictiõe supra diximus

Cognatos rogos. põt hoc referri ad sepulchra: q̃ familiaria dicũt: quæ qs sibi familiæq; suæ cõstituit. ut scribit iuris consultus de religiosis. Pro tumulo carpathiũ. Loco sepulchri inqt habes mare carpathiũ: quod ab insula carpatho nomẽ accepit. Vir. Est in carpathio neptuni gurgite uates. In hanc sniam est illud apuleii. Corpus mari celandũ cõmisimus. & nũc iacet nr̃ lamathus elemento toto sepultus. Infœlix aquilo. Conuersus sermo ad uẽtũ aqlonẽ: quem icusat tanq̃ naufragii machinatorẽ: quẽ uocat timorẽ orithyæ: qa cũ illa raperetur ui aqlonis uchementer exti-
nuit. Fabulã retulimus ĩ prio cõmẽtario. Alueus ille. i. nauis. Ita Virgilius. simul accipit alueo Ingẽtẽ æneam. Et Oui. liuius alueũ uocant illud uas ligneũ: quo romulus & remus expositi fuerũt. Ab alueo diminutiuũ deducit alueolus. & significat uasculũ pusillũ. de quo intelligere debes dixisse iuuenalem illo uersu. Alueolos & lenam pignerat Atreus. q legũt Albiolos dure nimis iterꝑtantur. nã Iuue. in supellectile pauprina uult eẽ alueolos hoc est uascula uitiora: q̃ tamẽ paup poeta ob inopiam cogit̃ oppignerare. Idẽ alibi hoc inuit scribẽs. illd. n. uris dat̃ alueolis. Quod ĩ eadẽ significatiõe accipiẽdũ ẽ. Columela ĩ nono. In alueolum ligneũ oua conferãt. In alia significatiõe accipit̃ ꝓ tabula lusoria. Mater in ore. Pietas poeti pereũtis exprimit̃ q̃ in ipso naufragio matrẽ sæpissime appellabat. ut illud. Mater te appello. Simile ẽ huic illd Ouidii. Plurima nantis ĩ ore Alcyone cõiunx. Qua notat argyni. Exẽplo argyni ostẽdit deos marinos eẽ iexorabiles q̃ nec puero pepercerũt: q erat i deliciis agamẽnonis pastoris populorũ A cuius submersi noie existimat̃ nomẽ inditũ fuisse argi-
nusis: q locus nobilis est clade callicratidæ ꝓfecti classis laconicæ. possumus ẽt legere ut scriptũ ẽi oĩbus fere cõdicibus q natat argiuis. ut sit sensus. mare undabũdũ: & neptunũ idignabũdũ imisisse curas sollicitudinesq; agamemnoni p argiuis: quoꝝ classes ĩ aulide piscosa retinebãt: nec ad troiã poterãt nauigare: donec sanguine uirgineo placarũt uẽtos atq; dianæ iracũdiã. Res nota ẽ de iphigenia filia agamẽnonis. quã Lucretius iphianassã appellat: q̃ imolata fuit addianã placãdã: & tẽpestates mitigãdas. Poetæ fabulant̃ ꝓ iphigenia ceruã fuisse sub positã. Ipsa uero trãslata ẽ in tauricã regionẽ: Illicq; facta dianæ sacerdos. Propertius sequutus Virgiliũ: & Lucretiũ dixit ipsã iphigeniã fuisse mactatã: nec ullã factã eẽ uictimæ mutationẽ. Hoc iuuene amisso. s. argyno tanq̃ dicat poeta agamẽnonẽm non soluisse classem amisso iuuene argyno. quod si argiuis legimus & non argynis: cuius obscura fabula est: ita intelligimus. Agamẽnon si amisisset talem iuuenem: qualis est poetus: non

Iurabo bis sex integer esse dies.
Quod mihi si tanto fœlix cõcordia bello
Extiterit: per me lygdame liber eris.

De morte poeti.

Rgo sollicitę tu cã pecunia uitę es?
Per te imaturũ mortis adim9 iter:
Tu uitiis hõinũ crudelia pabula prębes
Semina curarum de capite orta tuo.
Tu poetũ ad pharos tẽdẽtẽ lĩtea port9
Obruis insano terq; quaterq; mari.
Nã dũ te seqtur prio miser excidit æuo
Et noua lõginquis piscib9 esca natat.
Et mater nõ iusta piæ dare debita terræ
Nec pote cognatos iter humare rogos:
sed tua nẽ uo lucres adstãt sup ossa marię
Nunc tibi ꝓ tumulo carpathiũ oẽ mare
Infœlix aquilo raptæ timor orithyæ:
Quæ spolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut qdnã fracta gaudes neptune caria?
Portabat sanctos alueus ille uiros.
Poete qd ætatẽ numeras? qd cara natãti
Mater ĩ ore tibi ẽ? nõ habet unda deos.
Nã tibi nocturnis ad saxa ligata ꝓcellis
Omnia detrito uincula fune cadunt.
Sunt agamẽnonias testãtia littora curas
Qua notat argyni pœna minãtis aquæ
Hoc iuuene amisso classẽ non soluet atri
Pro q̃ mactata ẽ iphigenia mora. (des
Reddite corp9 hũo: positaq; ĩ gurgite ui
Poetum spõte tua uilis arena tegas. (ta

Et quotiēs poetī trāsibit nauta sepulchrū
Dicat: & audaci tu timor esse potes.
Ite rates curuæ & læti contexite causas
Ista p humanas mors uenit acta manꝰ.
Terra paꝝ fuerat: fatis adiecimꝰ undas:
Fortunæ miseras auximꝰ arte uias.
Anchora te teneat quē nō tenuēr penates
Quid meritū dicas cui sua terra paꝝ ēt
Ventoꝝ ē qdcūq; paras: haud ulla caria
Consenuit: fallit portꝰ & ipse fidem.
Natura īsidias pōtum substrauit auaris:
Vt tibi succedat uix semel esse potest.
Saxa triūphales fregere capharea pupes
Naufraga cū uasto græcia tracta salo ē.
Paulati socium iacturam fleuit ulysses:
In mare cui soli non ualuere doli.
Qd si otentꝰ prio boue uerteret agros
Verbaq; duxisset pondꝰ habere mea:
Viueret ante suos dulcis cōiua penates
Paup & i terra nil ubi flere potest.
Nō tulit hic poetꝰ stridorē audire pcellę
Et duro teneras lędere fune manus.
Sed thiæ thalamo aut orithia terebintho
Effultum pluma uersicolore caput.
Huic fluctꝰ uiuo radicitꝰ abstulit ūgues
Et miser inuisam traxit hiatꝰ aquam.
Hunc puo ferri iuidit nox īproba ligno
Poetꝰ ut occideret tot coier mala. Crelis
Flēs tamē extremis dedit hæc mādata q-

Sola laudat. Sola arguit. Huic oia expēsa. huic oia ferūt accepta. De cuius multiplici noīe & ptāte oli cōcludimus elegiacū carm. Portus. Q̄m multi i ipso portu: ut dici solet: fecere naufragiū. Natura. naturā diffinire difficile ē: ut scri. Cice. i rhetoricis. etenī apd sapiētes cōtēdo ē qd sit prius: deus an natura: si natura prior ē ergo deus natus ē: qd absurdū ē. Rursus si deus prior ē: nata ē natura. q; si nasci potuit natura icipit nō eē natura. Plato sic definiuit. natura est dei uoluntas: q̄ a doctis ē pbata desinitio. Quidā dicūt naturā eē rerū oīum matrē. Irreligiosa snia est: si dicamus deū cām eē malorū: cū teste platone bonorū solūmō deus cā sit dicēdus: q; i scdo de republica scribit: pcasse homerū i illiade memorātē duo eē dolia i limine iouis: Alterū bonis plenū: malis alterū. & ex his ministrare iouem mō bona: modo mala īpartire. sed poeta poetas seqt. Præterea sicut scribit Eusebius i. xiii. pparationis euāgelicæ. si alicubi scriptū est mala diuinitus dari: deus nō ad detrimētū eorū: q; puniuntur: sed ad cōmodū mortaliū mittit: sicut medicus ad saluti laborātiū cura nōnūq; utīq; amara dolorisq; plena. A deo tāq; bono sola bona fieri scribit augustinus in. xi. de ci. dei. q; in. xii. ait. Nemo ex me q̄rat cām effi cientem malæ uolūtatis. Latissimus hic ē disputandi locus & magis ad philosophum q̄ ad poetæ iterpte accōmodatus: quo circa receptui canentes ad propositū reuertamur.

Anchorā tyrrheni inuenerūt. Saxa triūphales. Supra narrauimus quēadmodū classis græcorū victrix post troianū excidiū naufragio piclitata est: fractaq; in caphareo euboiæ promontorio: unde dixit Maro. Euboiæ cautes ul torq; caphareus. Hoc exēplo ostēdit poeta: quātis piculis sint obnoxii nauigātes. q̄ picula nō potuit effugere ulysses ille mortaliū uaferrimus & callidissimus: cū doli i undis nihil prodesse possint. Sociū iacturā. Per sociorum amissiō nē: quos naufragio extinctos fleuit ulysses. Quod si cōtentus. Si poetus iquit uerbis meis obtemperasset cōtētus paternis bobus uiueret in terra: cum mortuus sit in undis.

Viueret pauper quidem: sed citra periculū: & fletū: Sed thyæ thalamo. Dum uult petus i thalamo citreo pciosoq; quiescere. & in deliciis uiuere: perit in fluctibus pcellosis Thia arbor est odorata: que teste plinio nota fuit homero qui eam facit uiri inter odoramenta in deliciis calypsonis. Menda est in codicibus plinianis: in quibus impressum ē in deliciis circes. cum mihi iuxta homericam lectiōem legendum esse uideatur. In deliciis calypsus siue calypsonis. Confert quinctl homeri uolumen ex odyssea: cū terciodecimo plinii libro: & errorē cognoscens esse manifestariū. Thiam alio nomine Trogetem uocamus: latine Citrum: quæ arbor fuit inter pauca nitidioris uitæ instrumenta ex qua mensæ pciosissimæ cōficiebant. Ex qua: ut ait theophrastus: fiebāt templorū contignationes: quoniā Thiæ materia incorrupta est in tectis contra uitia oia. Similiter & Terebinthus habet materiam fidelem ad uetustatem. Arbor est eximii nigriq; splendoris. In macedonia breuis nascitur: & fructicosa. In damasco syriæ magna: Autor plinius. Horitia cognominatur ab orico oppido: ubi nascitur copiosa. Ita Virgilius in decimo. Buxo aut horitia terebintho. Effultum pluma. Delicatorum hominum ceruices requiescere solent in ceruicalibus fartis aut anserina: aut cygnea pluma: aut perdicum subalaribus plumis: quæ sunt molliores. Hinc ait Lampridius. Heliogabulum solitum fuisse in accubitis habere pilum Leporinum: aut plumas perdicum subalares. Et plinius in decimo Castigat luxuriam delitiasq; Romanorum: qui sine instrumento Anserinæ plumæ uiuere non poterant. Nox improba. ideſt nigerrimus turbo: & procellosa tempestas: quæ diem subito ex oculis eripuit: uel q; usq; in noctem procella turboq; durauerit: adeo ut paruæ tabellæ more naufragi poetus inhæreret fracto iam nauigio.

Dii maris. Verba periclitātis peti deos marinos inuocantis: q̄ sunt innumeri: inter quos celeberrimi feruntur neptunus. thetis. nereus: amphitrite: triton: phorcus: nereides atq; salacia: quæ ut inquit Augustinus in. iiii. de ci. dei. Inferiorem maris p̄t̄ tenet. ægeus quoq; p̄r ihesei mari nomen ipositum. Primæ lanuginis. post annos ter septenos genas flore uestit iuuenta. Autor macrobius. & a cēsorinos traditū ē in tertia annoꝝ hebdomade barbā nasci. Alcyonū scopulis. alcyones de qbꝰ supra dictū ē i scopulis nidulāt atq; fœtificāt. Scri. Albertus magnus nidos alcyonū cōstrui in arenis. Fuscina. insigne neptuni telū ē: qđ tridēs & fuscina nūcupat. poeta in priapeis ait. Neptuni fuscina telū: Fuscina utebantur & gladiatores digladiātes. ide exiit illd satyricū. Vicit & hoc monstrū uicatū fuscina gracchi. fuscinæ diminutiuū est fuscinula: quæ inter ignitū receptacula numerat in instro uteri. ubi scriptum ē. Fuscinulas: tridētes: uncini & bathilla. & i libro primo regū ita scriptū legimus. Habebat fuscinula tridentē i manu: & mittebat eā in lebetē: & quod leuabat fuscinula sibi tollebat. O centū æquoreæ. Nereides allo quit. Materno dolore tethis. Propter achillis filii obitū quē materno dolore p̄secuta est genitrix thetis: q̄ & ipsa uana est nereidū. Lasso mēto. s. peu Mentū nulli est p̄ter hoiem ut ait pli. attamen i instrumento ueteri legimus: q̄ dausit apprendebat mentū leonis & ursi & os suffocabat. Mētū attigere i supplicando mos fuit græcis uetustissimis Attu. apostropha ad uētū aquilonē: q̄ docet se nūq̄ nauigaturꝝ. optaq; sepeliri ante ianuā cynthiæ: terentius illū dicit eē fortunatū q nūq̄ ingressus sit mare.

Vlcis ad externas fuerat mihi rixa lucernas. Cynthiā alloqui rixā referrēs habitā i cœna. cū puella mensā ꝓpelleret: & pocula i ipsum ꝓiceret: quæ signa eē ueri amoris ostēdit: & cynthiam ad hæc amoris instrumēta adhortat. Hesternas ideſt supioris diei. Lucernas. lata conuiuia: & cœnæ saliares fiebant ad lucernas: quas principalium uxos uocitabāt. de quibus mentio fit apd suidā pollucē: & martialē. Hic ē illud plinianū. Lollia paulina smaragdis & margaritis operta spectabat ad lucernas & illd. Nō norat pcos uncta lucerna pres. Qui noctibus loco dierū utunt: & ad lucernas uiuunt: hi eleganissimo uocabulo lychnobii appellant q̄ dictiōe usus ē seneca i ultimo epistolaꝝ. Cur. legēdū ē potiꝰ cū: q̄ cur. cōnexū. n. ē supiori sniæ. Cymbia. uasa sūt uinaria: ut nonius & uarro tradūt. Vir. Inferimus tepido spumantia cymbia lacte In modū cymbæ facta sūt. ut ait seruius. unde & diminutiue a cymba cymbia dicta. ut docet Macrob. Et ueneris magnæ. iterrogatiue legendum. uult. n. ostēdere pauciſſimas: uel potius nullas eē: q̄ ardēter amēt: & ob amoris icēdium supplices ꝓcūbāt ante pedes deæ ueneris: cuius opē iplorēt: & supetias petāt. Hoc nimirū foret certissimum ardoris indiciū. Seu sequitur. Quæ ē ingti illa mulier: quæ ipatiēs amoris p medias uias sequat amatorē: similis furibūdæ bacchæ: q̄ mœnas appellat. nam iter cætera nomia bacchaꝝ hoc unū ē ut mœnades appellitēt. Iuue. Crinēq; rotāt ululāte priapo Mœnades Cæcul. Ego mœnas ego mei ps. Potes ēt absq; iterrogatiōe ꝓnunciare. ut sit sensus absolutus. Illā. s. mulierē i amoꝝ dolere: & efflicti æstuare q̄ cōuiciat: q̄ ueneri supplicat: q̄ amātē seqt: q̄ sōnijs suspēsa terret. Sōnia terrēt. Emulatio uirgiliana. Anna soror q̄ me suspēsā i sōnia terrēt. & apud Oui. ait amās & amēs biblis. Quid mihi significant ergo mea uisa: quod aut Sōnia pōdus habēt: an habēt & sōnia pōdus: Seu miseram i tabula. Puella q̄ ex aio amat: & insane deperit amatorē an gerat: torq̄ret: exaiaret si effigiē fœmiæ formosæ uideret in tabella apud ipsū amatorē. Crederet. n. illud eē simula crū iconium pellicis: & alterius amicæ. Verus aruspex. ideſt uerus uates: & diuinator. Aruspices nūcupantur qua si horarum inspectatores. dies enim & horas in agendis

Cū moribūda niger claudēret ora liquor
Dii maris ęgei quos sūt pene sęquora uēti
Et quæcūq; maō degrauat unda caput.
Quo rapitis miseros p̄iæ lanugis annos
Attulimus longas i freta uasta manus.
Ah miser alcyonū scopulis affligar acutis
In me ceruleo fuscina sumpta deo est.
At saltē italię regionib9 euehat æstus:
Hoc de me satis erit si mō matris erit.
Subtrahit hæc fātē torta uertigie fluctus
Vltimaq; hæc poeto noxq; diesq; fuit.
O centum ęquoreę nereo genitore puellę
Et tu materno tacta dolore thetis.
Vos decuit lasso suppōere brachia mēto
Nō poterat uestras ille grauare manus:
At tu sæue aquilo nunq̄ mea uela uidebis
Ante fores dominę condar oportet iers
Ad Cynthiam. Clucernas
d Vlcis ad hesternas fuerat mihi rixa
Vocis & insanę tot maledicta tuæ.
Cū furibūda mero mensā ꝓpellis & i me
Proiicis insana cymbia plena manu.
Tu uero nostros audax iuade capillos
Et mea formosis unguib9 ora nota.
Tu minitaꝝ oculos subiecta exurē flāma
Fac mea rescisso pectora nuda sinu.
Nimirū ueri dātur mihi signa caloris
Nā sine amoꝝ graui fœmia nulla dolet.
Quę mulier grauida iactat cōuitia ligua
Et ueneris magnæ uoluitur āte pedes?
Custodum gregib9 circa se stipat euntē?
Seu seqtur medias mœnas ut acta uias
Seu timidā crebro clemētia sōnia terrēt:
Seu miserā i tabula picta puella mouet
His ego tormētis aī sum uer9 aruspex:
Has didici certo sępe i amore notas.
Non ē certa fides quā nō iniuria uersat
Hostib9 eueniat lenta puella meis.
In morso ęq̄les uideāt mea uulnera collo
Me doceat liuor mecū habuisse meam.

operibus. Custodiũt. & qd per singula tẽpora obseruare debeat homo intendãt. Hi etiã extra pecudum inspiciunt & ex eis futura ꝓdicũt. ut autor est augustinus. & scriptũ est in decretis. xxvi. quarta qõne. Donatus uero inqt. Haruspicem ab haruga noiari. nã haruga dicit hostia ab hara ī q̃ cõcluditur & seruatur. Hara ãt ē qua pecora includunt. Me doceat liuor. Volo igt ut i collo: aut i facie mea appareat uestigiũ morsuũ: quas mihi impressit amica amorabũda: & plena idignationis doloriscq; amatorii quæ signa uult a sodalibus uideri.

Verba supciliis. Amãtes inuicẽ nunb9 loquũtur. unde ait Oui. Verba supciliis sine uoce loquãtia dicam. & lex amoris plautina ꝓcipit ne puella nutteat nictet abnuat. Supcilia sũt in tutella iunonis lucinæ: ꝙ his: ut ait Festus: ꝓtegunt oculi per quos luce fruimur: quã tribuere putabant Iunonem lucinam. Fastus & supbia aliubi cõceptaculum habet. sed cõ uero i supciliis ut autor est pli. in. xi. inde supcilii ꝓ grauitate ac austeritate usurpamus. & apd ualeriũ. leginus supcilium cõsoriũ. Dulcior ignis. Amor: qui nimiũ pinguis nimiumq; lctus est fastidiũ mouet instar cibi dulcioris. Ille uero iuuat qui plus alloes: q̃ mellis habet. in quo sunt suspitiones. iniuriæ: & id genus affectiões. Ita paridi dulcior erat amor helenæ: quãdo cogebatur ob illius rapinã arma capescere aduersus græcos belligerãtes. & tãgit id quod scri. homerus i. iiii. iliados. s. paridẽ singulari certamine cũ Menelao manus cõseruisse: i qua pugna, seruatus ẽ paris ope ueneris: quẽ hominẽ nebula circumseptũ ab oculis hoium eripuit: & in odorato thalamo collocauit helenamq; accersiuit. & ita ambo i lecto geniali cubantes colluctabant pugnis ueneriis. Tindaridi. i. helenæ. At tibi gnẽro. Apostropha ad riualẽ plena diræ ĩprecationis. imꝑcat eni ut semp hẽat socerũ: qui sæpe generis inuisi & odiosi eẽ ꝓsuerũt: & matrẽ: cuius iussa: & castigationes filii interdum detestãtur. Potes ẽt sic legere: & melius. At tu sis sacer æternũ. ut dicat o riualis q nectis retia lecto meo ad cynthiã capiendã: esto excrabilis & tua domus nũq̃ sit sine marte hoc ẽ bello: rixisq; domesticis Sacrũ. n. quãdoq; accipi pro execrabili qs ignorat: Huic simile erit illud oratianũ. i testabilis & sacer esto. homo sacer is antiquitus appellabatur: quẽ populus ob maleficiũ iudicasset: neq; fas erat eũ imolari. sed si qs ipm occidisset parricidii non dãnabat. ex quo qs hõ malus atq; ĩprobus sacer appellari solet. Offensa illa mihi. corrige ifensa: ut sit sensus poetica uenustate splẽdescẽs. si o riualis hũisti occasionẽ furti cum cynthia nocturni. scito id ubi illã dedisse non ob hoc q̃ ubi sit amica & te diligat: sed q̃ mihi ifensa est: & in me idignationis amatoriæ fundit aculeos. Infensa & amica opponũtur & ẽ antitheton. si legis offensam sensus ẽ iuenustus minimeq; poeticus. Alia Elegia.

Aut ĩ amore dolẽ uolo aut audiẽ dolẽtẽ
Siue meas lachrymas siue uidere tuas.
Tecta supciliis si quãdo uerba remittis
Aut tua cũ digitis scripta silenda notas
Odi ego q̃ nunq̃ pungunt suspiria sõnos
Semp in iratã pallidus esse uelim.
Dulcior ignis erat paridi cũ grata p arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre suæ.
Dũ uicũt danai dũ restat barbar9 hector
Ille helenæ i gremio maxia bella gerit.
Aut tecũ aut ꝓ te mihi cũ riualib9 arma
Semper erunt: i te pax mihi nulla placet.
Gaude q̃ nulla ĕ æque formosa: doleres
Si qua foret: nunc sis iure supba licet:
Aut tu qui nostro nexisti retia lecto:
Sis sacer æternum nec sine marte dom9
Cui nũc si q̃ data ẽ furãdæ copia noctis
Infensa illa mihi non tibi amica dedit.

Ad Mœcenatem.

m Oecenas eques hetrusco de sanguine regum
Intra fortunam qui cupis esse tuam
Quid me scribẽdi tã uastũ mittis ĩ ęquor
Non sunt apta meæ grandia uela rati.
Turpe ẽ q̃ neq̃as capiti cõmittere põdus
Et pessum iflexo mox dare terga genu.
Omnia nõ pariter reꝝ sunt oibus apta
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.
Gloria lysippo ẽ animos efingere signa

Aloqtur mœcenatem unicũ ꝓtectorẽ poetarũ q doctos doctos fouebat: q propũ hortabat ad scribẽdũ carmẽ heroicũ & grãdes materias subeundas. ostendit se imparem esse tanto ponderi: ut doceat non omnia omnibus cõuenire: fecq; ostendit illius imitari modestiam non appetentis immodica. Hetrusco de sanguine regum dicitur quia fuit oriundus a porsena rege hetruscorum. Idem Ora. Mœcenas atauis edite regibus.

Intra fortunam. Tangit historiã. nã mœcenas suapte uolũtate i equestri dignitate pmãsit cum senator fieri posset & ut igr porphyrio. ei lati claui facultas pateret. Non sunt apta. Metaphoricos ostendit igenio suo & uiribus grandes materias non conuenire: sicut paruæ cymbæ grãdia uela nõ congruũt. Turpe ẽ Snia horatiana. Sumite materiã uestris qui scribitis æquã Viribus. Capiti cõmittere. Q ui subit onus ipar uiribus suis sæpe succũbit. Vnde de Origene dixit hieronymus. Origenes maiora cogitãs ꝓpriũq; igentũ ferre nõ sufficiẽs oneribus maioribꝫ carricabat se: & cũ sic incedere nõ posset ruina magna deuolutus ẽ. Oia non pariter. Homerica snia. nõ oia uni dii dederũt. quæ & a Liuio repetita est. Hoc idẽ copiose tradunt Apostolicæ epistolæ q̃ bus scriptum est dona dei multifariam esse dispartita. Flamma rogo. In aliis codicibus legitur. Fama iugo: ut sit sensus nullius famã eẽ æqualem: nec pari iugo curruq; uehi: sed gloriam mortalibus compari ex studiorum dissimilitudine: cum non sint plures corporꝫ formæ: q̃ igeniorum. qd̃ ꝓbat exemplis diuersorum artificum.

Gloria lysippo. Lisippus statuarius celebratus ad sexcenta decē opera fecisse traditur. quæ singula arti claritatem dare potuissent. Hic solebat ex imani pcio cuiusq; signi seponere denarios aureos singulos. Hic colossū tarenti fecit. xl. cubitorū. Papinius. Quē traderis ausus pelleo lysippe duci & alibi. deus ille deus sesēq; uidēdū Indulsit lysippe tibi. Hic teste quintiliano ad ueritatē optime accessit. unde ait poeta eū effinxisse signa aiosa hoc est simulacra spirantia. uel animosa itellige ppter colossum: & bellicosas imagies a lysippo fabrefactas: a quo potissimū solo fingi uolebat alexāder: q edicto uetuit. ne qs se pter appellē pingeret: aut alius a lysippo duceret aera fortis alexandri uultū simulātia. ut inquit Ora. & autores sunt cicero. & pli. Aliter tradit apuleius in floridis.

Exactis calamis se mihi iactat equis.
In ueneris tabula sūmā sibi pōit appelles
Pyreicus pua uindicat arte locū. (mæ
Argumēta magis sūt mētoris addita for
At myos exiguū flectit acanth⁹ iter.
Phidiac⁹ signo se iuppiter ornat eburno:
Praxitelē parius uindicat arte lapis.
Sūt qb⁹ eleæ cōcurrit palma quadrigæ:
Sunt quib⁹ ī celeres gloria nata pedes.
Hic sat⁹ ad pacē: hic castrēsib⁹ utilis ar-
Naturæ seqtur semina q sq; suæ. (mis:
At tua mœcenas uitæ præcepta recepi:

Exactis calamis. Calamidis statuarii q̄drigæ bigæq; laudantur: q ut ait pli. xxxiiii. equos semp sine emulo exp̄ssit. Merito poeta calamidē se iactare ait & ostentare simulacris equorū: quos exactos hoc ē absolutos pfectosq; adamussim effigiabat. In ueneris tabula. De appelle dixius supra: qui inter cætera nobilissima pinxit uenerē exeūtē e mari. quā diuus Augustus dicauit i delubro p̄ris cæsaris: cuius iferiorē ptē corruptā: q reficeret nō potuit inueniri. ꝺsenuit hæc tabula carie: ut iq; pli. Inchoauit appelles aliā uenerē Chois supaturus ēt illa suā priorē. sed inuidit mors peracta pte. Nec q succederēt operi ad p̄scripta laniamēta inuētus ē. Qui. Si nūq̄ uenerem chous pixisset appelles.

Parrhasius parua. Parrhasius pictor ielytus oli cū zeusi de contendit. & cū ille uuas pictas tanto successu detulisset ut aues aduolarēt i scænā. Ipse detulisse linteū pictū tradit ita ueritate rep̄sentata. ut zeusis alitū iudicio tumens flagitaret remoto linteo ostēdi picturam. atq; intellecto erro re cōderet palmā īgenuo pudore. Quoniā ipse aues fefellisset. Parrasius uero se artificē. Floruit hic circa peloponēsia tempora. ut ait Quintilianus. epnesius fuit: primus symmetriā picturæ dedit. Pinxit Demonē athenien siū: quem pariter uolebat ostendere iracūdum: iustum: iconstantem: exorabilem: clementem: misericordem: humilem: ferocem. fugacemq;. & omnia simul ut scri. pli. Sed nō uidentur conuenire plinius & poeta. Cum alter parrhasium laudet iter memoratissimos pictores. alter iter minutos: & a parua arte dicat esse p̄bandum. Quocirca congruente legere possumus. & nos ita emendauimus. Pyreicus parua. Euit. n. pyreicus pictor minoris picturæ: ut docet pli. i. xxxv. qui humilia sequutus est. Humilitatis tamen sumam adeptus ē gloriam. Hæc pliniana faciunt ut existimem pro Parrhasius legendū esse Pyreicus. In quam sententiam pedibus iuit doctrinæq; decus & polihistor Ioannes picus mirandolanus: mihiq; ob id iuentum īprimis applausit. Placet inq̄ hæc iterpretatio. ut cum iam de Appelle maximo pictore maioris picturæ memineri: subiūgat in minori pictura alium excellentem. Mentoris. relege quæ diximus de mentore in primo commentario. At myos. Mys claruit argento celando cuius opera extare dicit pli. i ī sula rhodiorum silenum. cupidinem: & scyphos. De hoc Marti. Quis labor ī phiala docti myos an ne myronis: Laudat poeta artificium myos q flexionibus opa uariaret. ē enī acanthus berba topiaria lato longoq; solio margines crepidinū uestiens: ut docet Pli. in. xxii. Inde acanthus p flexuoso ornatu accipit̄: ut ait seruius. Hinc illud Virgilianū. & circūtexto croceū uelamen acantho. Plinius in. v. epistolarū Acanthus hic īde lubricus & flexuosus. Deinde plures figuræ: pluraq; noīa. Phidiacus: Phidias diis q̄ hoīb⁹ effingēdis melior artifex fuit. In ebore uero lōge citra emulū: ut autor est Quintilianus: iter cætera signa fecit iouē olipiū ex ebore. cuius maiestas opis deū æquauit quē nemo emulatus. de hoc strabo i. viii. & pli. i. vii. & i. xxxiiii. & i. xxxvi. multa commemorāt. Phidiæ quoq; seneca & plutarchus meminerūt: q carmibus poetarū ē memoratissimus. Hic primus artem toreuticen aperuisse iudicatur phidias ergo censet īprimis pulchritudine iouis olympii: q est eburneus. ī quo effingēdo habuit archetypon carmē homericū. Se ornat. Sūma laus iouis olympii ex ebore a phidia fabrefacti exp̄ssius demōstrari ñ potuit: q̄ ut diceret iouē illo simulacro decēter ornati. cū iuppiter nō egeat alieno ornamēto. Praxitelē propria. praxiteles statuarius marmoris gloria supauit ēt semet. Ante oīa praxitelis laudātur duæ ueneres. Altera nuda: quā emerunt gnidii. altera uelata: quā choi. Multi ut uiderent praxitelicam uenerē gnidum nauigauerunt. cuius amore captus quidam simulacro cohæsit: eiusq; cupiditatis extat idex macula: ut scribit plinius. eiusdem est cupido nudus: quē quidam rhodius adamauit. & simile amoris uestigium reliquit. lapis ergo marmoreus ī quo formando fuit excellentissimus uindicat sibi praxitelem a quo uno optime expolitur. Quidam codices habent praxitelem parius ut lapis parius dicatur pro marmore precioso Sicut a Virgilio dicitur parius ue lapis circundatur auro. Sunt quibus eleæ. Alii iqt uictoriā adipiscūtur ī ludis olympicis equorum celeritate. Alii pedibus ad cursū sūt pnicissimi: & ob hoc celebrati. celebrāt ab historicis. equæ cymonis: q̄ tres uictorias olympiacas reportarūt: q̄ defōctæ athenis sepultæ fuerūt. Similes eqs habuit euagoras lacō: q̄ & ipsæ ter uictrices ī olympiacis ludis fuerūt: q ēt elæi noīant. ut abūde supra docuimus. Cursores ät optimi multi fuerūt. Ante omnes ladas celebratur: qui īcurrendo nulla ī puluere uestigia reliquebat. Laudatur & achilles ab homero pedū pnicitate uñ a Martiale dictū ē. Laudat achilleos sed sine fine pedes. Papinius tenuissimam uirtutem uocat ipsam cursuram. plinius celebrat i secūdo & ī septimo philonidē alexandri magni cursorem. Græci id genus homines Hemerodromos uocant. cuius rei liuius & probus emylius meminerunt. Hic satus ideſt natus.

Exemplis te ſupare tuis. Sequor inqt o mœcenas tuos mores: qui mihi ſũt exẽplo magna cẽ dimittẽda: & minora tractãda. Tu enĩ cũ poſſes eẽ cõſul & militaris impator: & ꝓtor ius dicere ꝓ tribunali: tamẽ eſſe recuſaſti contẽtus moderata fortuna. Dominas ſecures. ꝓpter cõſulatũ hoc dictũ eſt. cuius dignitatis miniſtri ſecures res geſtabãt: qbꝫ ſõtes plectebãt. Hoc ſupra declaratũ ẽ. Iuue. & legũ pria ſecuris. Medoꝝ. medos ꝓ pthis poſuit. ſicut Ora. ſub rege medo. Et tibi ad affectũ. id eſt cũ uires tibi & oĩa denẽ a cæſare ad uotũ: & puta aſſectas: atq; deſideras. Honeſta loquutio ẽ. Res tibi danẽ ad affectũ. qđ ſignificat ad deſyderiũ: & quẽadmodũ cõcupiſcis. Ita iuuenalis. Si res ampla domi: ſimiliſq; affectibus eẽt. Si legis effectũ. ſẽſus erit uires dari ab auguſto mœcenati: ut poſſit efficere qđ molitẽ & parat. Inſinuentur opes. Pro eo qđ furiẽ & clanculũ tribuanẽ a cæſare diuitiæ nõ ſentienti mœcenati: tanq̃ ſi apte daret ſit recuſatus. Parcis. Abſtines puo contentus & tuo. Magnos camillos. Camillus dictus eſt ob liberatã a manibus gallorꝫ romã alter romulus: & alter conditor urbis. de quo legẽ li uiũ in. v. & plutarchũ i camillo. camillũ ueteres uocarunt puerũ ingenuũ. & camilli ſacrorꝫ miniſtri dicuntur. & camillon dicimus uas nuptiale in quo ſũt nubentis utenſilia

Cogor & exemplis te ſuperare tuis:
Cũ tibi romano domias i honore ſecures
Et liceat medio ponere iura foro.
Vel tibi medoꝝ pugnaces ire p hoſtes
Atq; onerare tuã fixa per arma domum
Et tibi ad effectũ uires det cæſar: & omni
Tempore tã faciles iſinuentur opes.
Parcis & i tenues hũilẽ te colligis umbraſ
Velorum plenos ſubtrahis ipſe ſinꝰ.
Crede mihi magnos æq̃bũt iſta camillos
Iudicia. & uenies tu quoq; i ora uirum:
Cæſaris & famæ ueſtigia iuncta tenebis
Mœcenatis erunt uera trophea fides.
Nõ ego uelifera tumidũ mare fido caria:
Tota ſub exiguo flumine noſtra mora ẽ
Nõ flebo i cineres arcẽ ſediſſe paternos
Cadmi: nec ſemp prẽlia clade pari.
Nec referã ſcæas & pgama: apollis arces
Et danaum decimo uere rediſſe rates.
Mœnia cũ graio neptunia preſſit aratro
Victor palladiæ ligneꝰ artis equus:
Inter callimachi ſat erit placuiſſe libellos
Et ceciniſſe modis choe poeta tuis: (las
Hæc curãt pueros: hęc curãt ſcripta puel
Meq; deum clamẽt & mihi ſacra ferant.
Te duce uel iouis arma canã cœloq; minãtẽ
Cæũ: & phlegreis oromedõta iugis: (tẽ
Celſaq; romanis decerpta palatia tauris
Ordiar & cæſo mœnia firma remo.
Eductoſq; pares ſilueſtri ex uberе reges

Mœcẽatis ſides. Quãuis mœcẽas auguſto fideliſſimus fuerit. tamẽ deſiderauit cæſar nõũq̃ illius taciturnitatem: cũ ſecretũ de cõpta murenæ cũiuratiõe uxori terrẽtiæ pdidiſſet. Nõ ego uelifera. Dicit ſe nõ nauigaſſe p altũ æquor ſed i flumĩe exiguo. Metaphoricos oſtẽdẽs ſe uitare ſublimia & grandiloqua. Tractare uero minora & amatoria.

Non flebo. Non inqt aggrediar grãdes materias: ſicut ẽ bellum thebanum: in quo pari clade & mutuis uulneribus etheocles & polynices germãi iter ſe cõcurrẽtes corruerẽt. Arcẽ cadmi appellat thebanã: quã cõdidit cadmus: & cadmea noiatẽ. ut inqt Strabo. thebæ captæ: & diruiæ fuerunt: nõ ab illis ſeptẽ ducibꝫ memoratiſſimis: ſed ab eorũ filiis q altero bello ulciſcẽtes parẽtũ obitum duce almeone thebas diruerũt: & hi appellati ſũt epigoni ab hiſtoricis: de qbus tragœdias cõſcriptas cicero uocat epigonos i libris ofiſicioꝝ: & homeri teſtimoniũ i epigonis citat herodotus.

Prælia clade pari. Referri põt ad etheoclẽ & polynicẽ: q: ut iam dictũ ẽ: ſe mutuis ictibus cõſoderũt. Potes ẽt itelligere de terrigenis: qui ex dentibus ſerpẽtis a cadmo ſatis ꝓcreati: ſemet pari nece trucidarũt: quiq; ſuperſtitibus: quorũ fuit unus echion: a quo thebæ echioniæ a poetis cognominanẽ. Fabula nota apud Ouidium in. iii. metamorphoſeos. Scæas. i. non ſcribam bellũ troianũ. ſcæa porta fuit troiana. de q̃ Virg. Hic iuno ſcæas ſeuiſſima portas prima tenet. Scribit plautus in bacchidibus ex tribus troiæ fatis exitialibus hoc unum fuiſſe cũ portæ ſcææ limẽ ſuperum ſcinderet. Scæi ſũt thraces. ſcæus amnis. ſcæus murus ſcææ troianæ portæ: ut autor eſt Strabo. Pergama apollinis. Notũ ſatis ẽ appollinẽ & neptunũ troiæ mœnia ꝑſtruxiſſe. unde ab Ouidio phœbi mœnia nũcupanẽ. qđ iõ ſi ctũ eſt: qa laomedon ſupradcis diis certã uouerat pecuniã ad ſacra faciẽda: quã uadẽtibꝫ hoſtibꝫ trãſtulit ad fabricã murorum. unde neptunus & apollo feciſſe muros dicuntur. Mœnia neptunia. Hoc eſt troiana: quæ neptunus & appollo extruxerunt: ut docet Ouidius pacti pro mœnibus aurum. Graio aratro. Quia iam ſeges eſt ubi troia fuit. Ligneus equus. Equum troianum: quem montis inſtar diuina palladis arte græci ædificarunt.

Dure poeta. Ego exiſtimo legendum eſſe choe poeta. & de phileta: qui fuit chous: intelligendum. Callimachum enim & philetam frequenter coniungit poeta: quos habet in ſcribendo duces. Te duce. Quanti faciat mœcenatem hinc cognoſcas: quo auſpice & impulſore dicit ſe ſumpturum ſpiritus ferociores: & cantaturum heroico carmine gigantomachiam. Cœloq; minantem Cæum Bellum intelligit giganteum. quod a gigantibus contra iouem: & ſuperos geſtum eſt. Cæus & oromedon nomina ſunt gigantum. ut porphyrio Briareus encladus. de phlegrea regione: ubi hoc bellum geſtum eſt: diximus ſupra. Decerpta palatia. Cantabo inquit auſpiciis tuis o mœcenas primordia urbis romæ: ubi ante phrygem æneam: ſicut docet in quarto. colliſ & herba fuit: & tauri atq; oues in palatino monte pabula decerpebant. Cæſo mœ. fir. remo. Hiſtoria de morte remi: adeo nota eſt: ut dici merito poſſit illud Oratianum. Omnibus & lippis notum &

tonsoribus hoc est. Siluestri ex ubere reges. Romulū: & remū signat nutritos a lupa. a cuius mamma: q̄ anti quo uocabulo dr̄ rumis nomē exceperūt. quidā a sico ruminali: alii a uirtū magnitudine appellatos ee̅ tradunt.

Vtroq; ab littore ouātes. Ab occidēte ꝓpter hispanos uictos ab augusto. ab oriēte ꝓpter gangaridas & idos quoꝝ memit Virg. i georgicis: q̄ hāc sniam scribēs ait: Et duo rapta manu diuerso ex hoste trophea. Bisq; triumphatas utroq; ab littore gētes. & ita auspice mœcenate se scripturꝰ augusti triūphos pollicet. Astutæ fugæ Bellū parthicū notat. q de idustria simulāt fugā: ut sæuius noceāt a tergo sagittas excutiētes. Castraq; pelusii. Bellū signat alexādrinū quo augustus obsedit alexandriā: quo cleopatra antonius q̄ cōfugerāt: breuiq; oppido potitus ē. & triūphū egit alexādrinū est aūt pelusiacum ultimū hostiū ex septē hostiis nili. Pelusiotæ nō edunt cœpe. quia ut inq; gellius reuirescit luna deficiente. & inarescit adolescēte. unde ait hieronymus. Impelles ualles pelusionten ut edat cœpe. Antoniq; manus. Marcus antonius sibi mortē cōsciuit cū extinctā esse cleopatrā uanus rumor annūciasset. Cape lora iuuētæ. Moderā iqt o mœcenas & rege meā iuuenilē ætatē: & mihi pscribe argumēta scribēdi: cū sine te nil alīū mens inchoet. Trāslatio sūpta ab auriga: q capiens lora moderatur: & retinet equos sine rōne currentes: q̄ compatio a philosophis rōni & sensibus accōmodat. ut sensus rōs dicāt esse equos temere currentes: quos rō istar aurigæ refrenet ac regat. Inptes tuas. Et mihi hoc laudi inq; apd posteros: q; dicar fuisse tuaꝝ partū tibiq; acceptissimus. In hāc sniam de mœcenate loquēs ait Ora. Magnū hoc ego duco q; placui tibi qui turpi secernis honestum.

Irabar qd nā misissent mane camœnæ. Celebraturus natalem cynthiæ optat serenitatē cœli: tranquillitatem maris oia terabūda: cynthiā q; hortatur ad sacrum natalicium celebrandū

m

Camœnæ. Musas idicat natalem cynthiæ celebrare uoluisse: que proper. quiescenti ante torum astiterunt i diluculo maturino. camœnas musas quasi canenas a canendo dixerunt: ut iquit Macrobius. siue a carmībus ut ait Festus. Scribit Varro casmenas antiquitus uocitatas & carmenas. nā ubi antiq; i multis uerbis dicebant. S. posteri dixerūt. R. Natalis. Persæ i primis natalē diē religiose coluerūt: ut iq; herodotus. Ter crepuere. hoc est musæ ter plausū dederūt. ternarius. n. numerus omnium numeroꝝ primus ē ipar: & mas nūerus uocat ut docēt plutarchus & macrobius. & est pfectus. q; pfectos gignit senariū. nonenariūq;. Ternarii auspicio ꝓces ac libamina repetūtur. ut ait Martianus cappella. & teste plinio mos ē uti ter nadeꝓcatiōe: Crepare significat sonare. Plautus. Crepuit foris.

Et niobe lachrymas. Statua iquit niobes: q̄ lachrymabūda est & iugiter fletu manat hoc die supprimat lachrymas ut nihil sit. lachrymosum: nihil triste in natali cynthiæ. De sipylo & niobe: quæ dr̄ sipyleia mater a papinio supra memorauimus. Halcyonū. Halcyones de quibus superius satis ac sup dictum est. Quædā cantū in arūdinetis: quaꝝ querelæ referūtur ad alcyona lamentantem obitū cōiugis cevcis: q amboi has aues cōuersi fuerunt. Mater itvm. Progne hoc est hirūdo siue luscinia ut supra docuimus.

Crescet & igenium sub rua iussa meum
Proseqūr & curr9 utroq; ab littore ouātes
Parthoꝝ astutæ tela remissa fugæ.
Castraq; pelusii romano subruta ferro:
Antoniq; graues i sua fata manus.
Mollis tu cœptę fautor cape lora iuuētę:
Dextraq; imissis da mihi signa rotis.
Hoc mihi mœcēas laudis accedis: & a te ē
Quod ferar i partes ipse fuisse tuas.

De natali suæ amicæ. (næ

m Irabar qd nā mi sissent mane camæ
Ante meū stātes sole rubēte torū.
Natalis nostræ signum misere puellæ:
Et manib9 faustos ter crepuere sonos.
Trāseat hic sine nube dies: stēt aere uenti:
Ponat & i sicco molliter unda minas.
Aspiciam nullos hodierna luce dolentes:
Et niobe lachrimas supprimat ipse lapis
Halcionū positis requescāt ora querelis
Increpet absumptū nec sua mater itym
Tuq; o cara mihi fœlicib9 edita pennis.
Surge: & poscētes iusta precare deos.
Ac primū pura sonū tibi discute lympha
Et nitidas presso pollice finge comas.
Dein q̄ primū oculos cœpisti uertere ꝓpti
Indue: nec uacuum flore relique caput
Et pete q̄ polles ut sit tibi fama perēnis
Inq; meum semp stēt tua regna caput:
Inde coronatas ubi thure piaueris aras
Luxerit & tota flāma secunda domo:
Sit mensæ ratio: uoxq; iter pocula currat
Et crocio nares murrheus ungat onyx.

Fœlicibus edita pēnis. i. nata fœlici augurio: & bōis auib9: ut dici solet. Sōnū discute lympha. Simile ē illd̄ psianū: & noctē flumine purgāt. Antiq. n. aq̄ aspsiōe castimoniā corpis custodiebāt: ablutis cordibus: ut docet cicero i prio de legibus. Dein. ꝓ deide. nā ut scribit cicero i oratore: dein: & exin: ꝓ deide & exinde dicimus Flore. Corona florea. Antiqtus aliæ coronæ sutiles: aliæ pactiles dicebāt. Noiate sūt & seruiæ a serendo cū e floribus fierēt serta. Alio noie strophia: & strophiola appellanē. Autor pli. i. xxi. Et pete. Roga iquit deos: ut tibi sit ista formositas diuturna: & mihi sp iperites. Moxq;. Corrigēdū ē uox. Vult. n. conuiuiū eē loquax: ut iter pocula noces discurrāt. Nā ut iqt Varro: Silētiū i cubiculo seruari debet: nō i cōuiuio: uel emēda nox: ut sit sesus noctē pagēdā eē iter pocula & luxū cōuiuialē. Thure piaueris. Deos adorari thure notissimū ē sup aras igesto: quo ēt ēpla uaporāt. cuius diminutiuū usurpat plau. i aulularia sic scribēs. hūc thusculū. n. & hasce corōas floreas. Murrh. onyx. Ampulla unguētaria. de onyce supra facta ē mētio. Murrheū appellata mirtha

quæ iter ꝓcioſa ungueta numerat. Ora. myrtheū erinē uocat myrrha delibutū. an potius itelligēdus eſt onyx murtheus ex myrrha gēma cōfectus. nā uaſa myrrhia i magna fuiſſe exiſtimatiōe nemo mediocriter doctus ignorat. De qb⁹ multa ſcribit plinius i ultimo. Crocino. i. unguento. qđ plinius celebrat in. xiii. qđ diu maxie laudatū ē in cilicia. Mox in inſula rhodo. crocino addit̄ cinabaris anchuſa & uinū. Tibia ſuccūbat. in ſacris. in funeribus: i ludis: i cōuiuiis tibicines cōcinebāt apd antiquos. Optat poeta ſaltatiōes exerceri ꝓtā noctem ſine itermiſſiōe adeo ut ipa tibia ipſiq; tibicines ex iugi fatigatiōe rauceſcāt: & uincāt a tripudiātibus. Plautus in ſticho dū ſeruile cōuiuiū narrat age ubicē inq; Suſſia celeriter buccas: & mox ſalta ſaltabo ego ſimul. Libera uerba. Verbis iq; utere negtie & luxui accōmodatis cū tali tpe & loco: nec abſtinēdū ſit ab obſcenis: qbus libido titillat̄ & unus accendit̄. Taloꝝ iactu. Doceat nos inq; iactus talorū: & q̄ſi interpres declaret qs nr̄i grauius uerberet̄ a cupidine: & ardētius amet. Exacta triētibus hora. Hoc ē cū ſi nita fuerit cœna multis exhauſtis poculis: quæ a menſura triētes dicūt̄. Martialis. crebros ergo bibas licet triētes: eſt ātriēs ētia ps aſſis. ſilr̄ qncūces calices uocamus. Idē. Te cōuiuia leget miſto qncūce. & ſextātes: & deūces: & reliq̄a nūero unciaꝝ. Annua ſoluamus. Verecūde rē uenereā ſignificat.

Tibia nocturnis ſuccūbat rauca choreis
Et ſint nequitiæ libera uerba tuæ:
Dulciaq; ꝓgratos adimāt cōuiuia ſōnos
Publica uicinæ ꝓſtrepat ara uiæ:
Sit ſors & nobis taloꝝ interprete iactu
Quē grauib⁹ pēnis uerberet ille puer.
Cum fuerit multis exacta trientib⁹ hora
Noctis & iſtituet ſacra miniſtra uenus:
Annua ſoluam⁹ thalamo & ſolēnia nr̄o
Nataliſq; tui ter peragam⁹ iter.

Alia Elegia.

Qđ ferat ſeruitiū fœminæ Quitam
q Vid mirare meam ſi uerſat fœmina
Et trahit addictū ſub ſua iura uirū
Crimiaq; ignaui capitis mihi turpia figis
Qđ nequeā fracto rumpe uincla iugo:
Venturā meli⁹ præſagit nauita noctē:
Vulneri⁹ didicit miles hr̄e metum:
Iſta ergo præterita iactauī uerba iuuenta
Tu nunc exēplo diſce timere meo: Cros
Colchis flagrātis adamātia ſub iuga tau
Egit & armigera prælia ſæuit humo:
Cuſtodiſq; feros clauſit ſerpētis hiatus:
Iret ut æſonias aurea lana domos:
Auſa fero x ab equo quōdā oppugnare ſa
Meotis danaū pēthefilea rates. Cgittis
Aurea cui poſtq̄ nudauit caſſida frōtem

Vid mirare meā ſi uerſat fœmina uitā. Quāta ſit mulierum potentia & imperium in uiros oſtēdit: idq; exēplis clariſſimarū fœminaꝝ q̄ uiris imperitarunt. & deis: & i laudem auguſti turpes antonii amores inſectatur qui mancipatus fuit cleopatræ fœminæ imperioſiſſimæ. Trahit addictum. ideſt obnoxium & obligatum. Oratius. Nullius addictus iurare in uerba magiſtri. Nam addicti apd ueteres proprie dicuntur: q ob æs alienū creditoribus a ꝓtore addicebantur: & creditores poterāt: ſi uellēt: ſecare atq; ꝑtiri corpus hois addicti: ut oſtēdit lex. xii. tabularꝝ. & docet gellius. Apd liuiū i ſexto ſit mentio de addictis: quoniam multi creditoribus addicebanť: & nectebanť unde de nixis apud eūdem liuiū lōga eſt enarratio. Apud quem conquerunť tribuni gregati quotidie de foro plebeios addictos duci & repleri uinctis nobiles domos. & ubicunq; hītet ꝓtius: ibi carcerem eſſe romanū. Vincla. Quib⁹. ſ. uinctus: & q̄ſi catenatus teneor ſub dominæ imperio. Capti. n. dicūt̄ amatores unde a terentio dictū eſt: captus eſt. Ex tranſlatiōe ſeratū atq; uenatus. ꝓ eo qđ eſt teneť & irretiť. Præſagit nauita mortem. Sagire ſentire acute ē. ex quo ſagaces dicti canes. Is igit̄ q ante ſagit hoc eſt ſentit q̄ oblata res eſt dr̄ ꝓſagire. i. futura ante ſentire. Inde dicta ꝓſagatio. Autor cicero in primo de diuinatione. Preſentit ergo nauita uenturā mortem & quo fato ſit moriturus ātē cognoſcit. In aliis cōdicibus legitur noctem & eſt ſenſus Tempeſtatem atram & ſimillimā nocti ꝓuideri ab optimo nauta ꝓ ꝓgnoſtica: quæ plinius & Vir. ꝓdiderūt: Iſta uerba: Quæ tu. ſ. nūc iaſtas: qb⁹ me obiurgas: qb⁹ oſtēdis poſſe amātes: ſi uelint: a ſeruitute & famulatu cupidinis liberari. Colchis flagrātis. Ab exemplis pollentiā mulieꝝ indicat: & audaciam. Medea quæ dicitur colchis carminibus & medicamentis effecit ut Iaſon tauros flammiuomos domaret: & domitos mitteret ſub iuga: quæ uocat adamātina quaſi dura: & mīme frangibilia: quæ teſte flacco erant ænea: Adamantis. n. uis īdomita eſt. & ut eleganter refert plinius: duaꝝ uiolentiſſimæ naturæ reꝝ: & ferri igniſq; conceptrix. unde græca iter ꝓtatiōe nomē accepi Prælia ſæuit. Iaſon opitulāte medea ſemiauit dētes uipeos: ex qbus armati cōſurgūt: q ſemet trucidarūt. & ut īquit ouidius. terrigenæ pereunt per mutua uulnera fratres. Serpentis. Serpentem ſignat cuſtodem uelleris aurei inclytū fabulis poetaꝝ. Aeſonias domos. Ab æſone iaſonis patre. Aurea lana. Preter ea quæ uulgatiſſima ſunt de uellere aureo. hec quoq; traduntur: q̄ in regione colchica torrentes aurum deferre dicūtur: qđ barbari lanoſis pellibus excipiunt: unde aurati uelleris conſicta fabula eſt. Veteres poetæ pecudes propter caritatem aureas habuiſſe pelles prodiderunt. ut argis atreus quam ſibi tveſtem ſubduxiſſe queritur. & in colchida: cœta ad cuius arietis pellem profecti e regio genere dicuntur argonautæ. Penthefilea rates. Hæc nota eſt carmine uirgiliano: quæ regina fuit amazonum: & tanquam uirago auſa eſt uiris concurrere: & in bello troiano contra græcos uiriliter dimicauit. Scribit diodorus in tertio. penthefileam fuiſſe martis filiam: quæ poſt obitum hectoris multis præclaris belli facinoribus editis ab achille fuit interfecta. eiuſdem meminit iuſtinus in ſecundo. Aurea caſſida. Declinatio antiqua ē pro caſſis. ita uirgilius. Aurea uaū caſſida. & ita chlamyda dici

tur ab apuleio in casu recto. uel posuit accusatiuū p nominatiuo. ut existimat seruius posuisse uirgilium: quando penthesilea deposuerat capitis tegumentū sua formositate uictores græcos capiebat: quæ tamen fuit interfecta: & eius exercitus absumptus. Victorem uirum. Victores ne significat græcos: ut singulari usus sit p pluratiuo. An achillē itelligit: a quo uicta est. a quo ob formositatem mortua defendebaī: ut sepulturæ demandaretur. sed in scamandrū fuit piecta ita suadente diomedæ. Omphale in tantum. Hercules uenūdatus seruiuit omphale reginæ lydoꝝ: q alio noīe Meonii nominātī: & cum multa memoratu digna ob omphales amorem pegisset: libertati pristinæ restitutus est: & ex ipa filiū suscepit noīe lamū: de quo ait ouidi. Sumq; ego de lydo facta nouerca lamo. Interpres diodori trāstulit p lamum lamonē. Quōadmodū ad officia fœminea: & muliebres cultus trāslatus fuit hercules sub omphale nouerunt oēs q uel solas epistolas: aut fastos ouidii perlegerūt: in qbꝫ nīō meoni: modo lyda puella omphale nuncupaī. Quod etiā tangit papinius illo uersu. Si lydia dura Pēsa manu mollesq; tulit tyrrithius artes. Hoc idē nūc a poeta memoraī: ut ostēdat etiā robur herculeū fœmineæ pulchritudi succubuisse.

Gygeo lacu. In lydia regione asiatica. cuius regina fuit Omphale lacus ē noīe Gygeus: q postea mutato noīe dictus ē colous. ubi Simiæ diebꝫ solēnibus saltare dicuntur. Autor strabo in .xiii. Huius lacus gygei memīt homerus & gygeū portū noiati .xx. iliados. In orbe colūnas. Herculeæ colūnæ uarie tradunt a scriptoribus. geographi: & i primis plinius: & mela colunnas herculis appellant calpē & abilā. Calpe ē mons i extrema hispania. Abyla i africa laboꝝ herculis metæ. Quā ob cām idigenæ colūnas herculeas uocant. Creduntq; p fossas excluſa antea admisisse maria: & rerū natura mutasse faciem. Quidā: sicut refert strabo: dicūt colūnas herculis esse illas: quæ intra ædā ipsi dicatā gadibꝫ uisunt: quæ fūt ex ære longitudine octo cubitoꝝ. Dura mollia. Fecit Antitheton opponendo mollia pensa duræ manui. Persarū statuit. Nemo ignorat babylona a semiramide fuisse ædificatā: qđ testimonio diodori iustini & herodoti clarissimum est. Muri instructi: fuerunt laterculo coctili: ut ait curtius: In quibus bitumen teste plinio prebuit usum calcis. Crassitudo erat quinquaginta cubitoꝝ regioꝝ. altitudo ducentoꝝ. Est aūt cubitus regius maior tribus digitis q̄ mediocris. Totius operis ambitus tot stadioꝝ est: quot diebus cōficī annus. Singulis diebus cōstat singuloꝝ stadioꝝ structurā fuisse pfectā. Via supra murosta lata est: ut q̄drigæ inter se occurrentes sine piculo inter se cōmeare dicanī. Euphrates medius interfluit. cuius latitudo stadium occupat. Meruit babylon inter septem spectacula enumerari. ut autor est Strabo memoraī nunc in potentia semiramidis: quæ talē ac tantā cōdidit ciuitatē: quæ tantæ libidinis fuisse fertur: ut filii concubitum appetierit: & equum usq; ad coitum adamauerit. Semyramis lingua syra dicitur auis: quoniam ab auibus eam nutritam fuisse constat: cum infans fuisset exposita. Surgere bactra. De imperio bactrianorum: quod mille urbiū fuisse fertur: supra dictū est. caput caldaicarum gentium fuit babylon: a qua reliqua pars mesopotamiæ: & assyriæ babylonia est appellata. Bactra āt regnū zoroastræ capta fuisse anno semiramidis astu: testis est diodorus i tertio. Iuppiter i famat. Non solum iquit hoies sed dii. sed iuppiter ipse amori mulierū mācipati fuerūt. Quis nescit iouem iprimis fuisse mulieroſum: adeo ut se & cœlū i famauerit i quo pellices regnū tenere cōquerī iuno apud senecā. Quid modo. Hæc in cleopatrā antoniū q; scribunt.

Et famulos. eunuchos itelligit. quos Satellites & cubicularios habuit Cleopatra. quos oratius turpes uiros appellat: quia fere hi effeminati sunt: quoꝝ concubitu delectari mulieres Mar. iuuenalisq; testanī. unde ait Terentius. quoniam his reginæ delectanī. Coniugis obscœni. Procacitatē cleopatræ criminaī poscētis a cōiuge ob scœno. s. antonio iperiū romanū p precio stupri. nā ut iqt lucius Florus i quarto. hæc mulier ægiptia ab ebrio imperatore preciū libidinū romanū imperiū petiit: & promisit Antonius: quasi facilior esset partho romanus. īde ab oratio dictū est. Quodlibet impotēs cleopatra sperabat. Fortunaq; dulci ebria. In quā ita iuehitur lucanus. Dedecus ægypti latii feralis ervnnis Romāo nō casta malo. Addictos pres. i. senatū obnoxiū & mācipatū eo more: quo debitores creditoribꝫ addicebāt. de quo uerbo supra copiose tractauimus. Dolis aptissima Ex epistola hadriani: qualis fuerit ægyptioꝝ uita abunde detegitur: qui ita scribit consuli seruiano. Aegyptum totam didici esse leuē pendulā ad oia famæ momenta uolitantē: & mox genus hominū appellat seditiosissimū uanissimū: iuriosissimū. Memphi cruenta malo. Sermo est apostrophus ad ipsam ægyptum ubi antonius amore cleopatræ factus est insanus: & ex strenuo iperatore ignauus: hebes: & uxorius: cuius anima uiuebaī i alieno corpore. Memphi ciuitas ē ægypti magna & populosa: & secūda post alexādriā ubi fuerūt pyramides regum sepulturæ. ac conditoris filia nomen accepit. Autores strabo & diodorus. Hāc malo romano cructam uocat poeta propter pompeiū: qui fugiens in ægyptū: a satellitibus ptolomei fuit interfectus cuius obitū deflet

Vicit uictorem candida forma uirum:
Omphale i tātum formę ꝓcessit honorē
Lydia gygeo tincta puella lacu:
Vt qui pacato statuisset ī orbe columnas
Tā dura traheret mollia pensa manu.
Persaꝝ statuit babylona semiramis urbē
Vt solidū cocto tolleret aggere op9:
Et duo i aduersū missi p mœnia currus
Ne possent tacto strigere ab axe latus:
Duxit & euphratē mediū q̄ odidit arces:
Iussit & iperio surgere bactra caput.
nā qd ego heroas qd raptē i crimie diuos
Iuppiter i famat seq; suamq; domum.
Quid mō quæ nris opprobria uexerit ar
Et famulos iter fœmina trita suos (mis
Cōiugis obscœni preciū rōana poposcit
Mœnia: & addictos i sua regna patres.
Noxia alexādrina dolis aptissima tellus
Et totiēs nostro memphi cruēta malo:

Lucanus miseranter & facunde multa execratus in ægyptū. Præterea Iulius cæsar piculosissimū bellū gessit aduersus alexandrinos. Tres ubi pompeio. Notū est pompeiū tres egisse triūphos ex tribus orbis ptib⁹. adeo ut uisus sit q̄si ex orbe terrar⁹ triūphare. uñ ait Mālius. Pompeiusq; orbis domitor p trisq; triūphos. Ante deū princeps. Hic oīum mortalium clarissimus extitisset: si ante cladē pharsalicā occubuisset. cuius mors miserāda uisa est abolere preteritas uictorias: & illos tris memoratissimos triūphos dehonestare: q̄ nota & infamia roma næ maiestatis nullo tpe abolebit. Pompeii aūt exēplū merito iserit: ut doceat dolos alexādrinos rōanis pestiferos: exitiales q; fuisse: qb⁹ pompeiū iteremerūt. Harena. Quia i littore fuit occisus: & iter harenas a codro sepultus ut deflet Lucanus. Issent phlegreo. O pompei inq; fortunatius & generosius perisses in acie pharsalica sub manibus soceri cæsaris: q̄ sub manibus famosorū ægyptiorū Campū phlegreū uocat pharsalicos cāpos ubi bellorū ciuiliū pcellæ detonuer̄t. de phlegra diximus supra. Scilicet incæsti Cū idignatōe & dolore hæc pnūcianda sūt In diginat. n. poeta: q; meretrix canopitica cleopatra q̄ē nota & sugillatio romanor⁹. ausa sit arma capessere cōtra romanum īperiū. & portenta deor⁹ ægyptiacorū opponere ioui capitolino. i cæstū canopū appellat: qa lasciui & molles fuerūt canopitæ. Canopus distat ab alexādria. C. xx. stadiis a canopo classis menelai gubernatore noīata. Hic fossa est die ac nocte nauiculis plena uiror⁹ & fœminarū īpudēter canētiū ac saltātiū cū oī dissolutiōe: q̄d canopitica luxuriæ signum est. Autor strabo in ultimo. Hinc dixit Varro nobis sapadæ hoc ē sapientes uidemur cum simus canopitici. Iuuenalis Canopū famosum uocat hoc est infame. A papinio dicit Cur ue terranei lasciuiat ora canopi. Incæstus dr̄ pollutus. & īcestum quæcunq; pollutio appellatur: ut ait seruius. incæstus proprie significat stuprū cū cognatis: & cōsanguineis: & icæstus grauior ē adulterio. unde dixit iurisc⁹sultus. Si adulteriū cū īcæstu cōmittat. In decretis. xxxv. q. tertia. longa est de incæstuosis disputatio. Scribit lactantius cōmentator incæstū dici qua sine ceste hoc est uinculo ueneris: quo utiē ab honestas nuptias. Incestare significat polluere. Virg. In cestat funere classem. Philippeo sanguine. Hoc est romano. nā i philippis bis ciuili plio dimicatū ē. Primo inter cæsarē & pōpeium: quæ dr̄ pharsalica clades. Iterū iter brutū cassiūq; & augustū antoniūq; unde dixit Maro. Rōanas acies iterū uidere philippi. de his supra diximus i scdo cōmentario. Adusta. signāter loquutus est. nā ppriē notæ inurūtur nocētibus: & tales famosi sp apparēt: & stigmatici nūcupanē. Latrātē anubi. Inter deos ægyptior⁹ ē anubis: q capite canino figurat. unde latrantē appellat: & a Virgilio & Ouidio dictus ē latrator anubis. & apuleius ait. Attollit canis ceruices arduas anubis. existimant hunc eē mercurium: ut autumat seruius. scribit diodorus anubim filiū fuisse osiridis: q canē gestabat: tanq̄ armor⁹ insignia. ex quo ægyptii canē uenerant: & anubim deū canino capite effingūt. Et tiberi nili. ga tiberis ē romanus. Nilus uero ægyptiacus. ideo dixit cleopatrā uoluisse: ut tiberis cogeret ferre minas niloticas. hoc est ut romani subirēt iugum ægyptiorū iperios or⁹. tropos est metonymia. Romanāq; tubā. Poetice ista dicūtur: quēadmodum anubin ioui: nilū tiberi oppositum. Ita nūc sistrū opponit tubæ romanæ: & barida liburnis nauibus p anthiteta. est autē sistrū musicū istrumētū peculiare ægyptior⁹ quo utūtur i sacris isidis. unde ait flaccus de iside loquens. Et ouanti pso na sistro. hoc erat argutum: & sonor⁹ instar crepitulac⁹. unde ait Oui. crepuitq; sonabile sistrum. & apuleius Aereis & argēteis & aureis sistris argutū tinnitū cōstrepentes. ex quibus uerbis coniicimus nō fuisse tubā: quæ inflaret: sed instrumentū: quod cōcutereē: q̄d tamē apud ægyptios uicē tubæ exhibebat. Virgilius. Patrio uocat agmina sistro. inde a Martiale dr̄ sistrata tuba. Baridos & contis. Baris cymba est siue nauis quæ uectat cadauera ægyptior⁹ ad sepulchra. cuius portitor est charon. Qualia de inferis poetæ finxerunt: talia sūt i ægypto. Autor Diodorus. Baris græce dr̄ nauigium: & porticus: & domus. herodotus in. ii. ait. Barim trahit. hoc eni his nauigiis est nomen. Contus hasta est: qua nautæ utūtur ad loca nat⁹ibus opportuna. unde uerbum percontor deduci posse: donatus ostēdit. Virg. ipse ratē conto subigit. A cōto cōtatos milites appellat uegetius.

Tres ubi pōpeio detraxit arena triūphos
Tollet nulla dies hāc tibi roma notam.
Issent phlegreo meli⁹ tibi funera cāpo
Vel tua si socero colla daturus eras.
Scilicet īcæsti meretrix regina canopi
Vna philippeo sanguine adusta nota.
Ausa ioui nostro latrātē opponere anubi
Et tyberim nili cogere ferre minas:
Romanāq; tubā crepitanti pellere sistro
Baridos & contis rostra liburnā sequi.
Fœdaq; tarpeio conopea tendere saxo
Iura dare statuas inter & arma mari.

Rostra liburna. Liburnæ: q̄ alio noīe liburnicæ dicūtur: naues sūt celeritate: atq; agilitate commodissimæ: q bus usi sunt romani: & potissimum augustus in bello nauali. dictæ a liburnis populis hvlirici q id genus nauigii demonstrarūt. Autores appianus: & Vegetius. de his ait Lucanus. Ordine contēctæ gemino creuisse liburnæ. & Oratius. ibis liburnis. Ideo aūt liburna potius q̄ alia nauigia noīauit: qa augustus liburnor⁹ nauibus potissimū antoniū cleopatrāq; deuicit i actiaco plio. Conopea. Conopeū teste porphyrione genus ē retis: siue tē torii ad culices phibēdos: quo maxime utuntur alexādrini: q conopeis lectos operiūt: & ita sōnos capiunt tuti a culicibus. Autor herodotus i euterpe. Audebat īgr cleopatra sperare: q; cōopea istar tentoriorum tenderet i arce tarpeia. sub quibus iura daret tā q̄ domina non minus romanis q̄ ægyptiis iter monumenta mariana. Saxum tarpeiū i⁹ligit illud quod a Virgilio dictum est. Capitoli īmobile saxū. nā ut autorem lactātius lapidem iformem atq; rudē romani colum. cui nomen est terminus. qui ioui cedere noluit: cæteris diis cedentibus i ædificatōe capitolii. Scribit tamē Augustinus una cū termio martem quoq; & iuuētate regi deor⁹ cedere noluisse Potes etiā accipe hoc dictū esse de illo saxo tarpeio. ex quo fontes precipitabant. de quo ait Oratius. deiicere e

saxo ciues ẽ tradere cadmo. de hoc itelligit plinius his uerbis. Metellus capitolio ad tarpeiũ raptus ut ꝑcipiaretur. M. Manlius dãnatus capitis e saxo tarpeio: ut historici tradunt: præceps datus ẽ. Tarquini secures. Quid ꝓdest sustulisse sanguinariũ tarqnarii regnũ & tarqnios eiecisse: si fœmiæ iperiũ pati cogimur. qđ lõge turpius ac sœdius est. Scribit cicero in antonianis omnẽ seruitutẽ miserã eẽ: Tu uero itolerabile seruire ipuro ebrio effemiato. Nos uero addamus seruire obscœnæ & ipudicæ fœminæ eẽ supra oẽm turpitudinẽ. De securibus sascibusq; cõsularib⁹: illud adiiciẽdum ꝙ reges romani. xii. lictores cũ securibus habuerunt: quæ ornamenta ab ethruscis acceperũt: ut liuius strabo ꝙ notificant Ait Silius ex uetulonia peculiariter esse translata. Vita superba. Tarqnius nouissimus est regũ romanorum cui superbo cognomẽ facta indiderũt: ut docet Liuius. Caperoma triũphum. Signat Augusti triũphũ Alexandrinum quo Gazas antiquoꝝ ptolomeorũ & tãtam auri argẽtiq; copiã in urbẽ importauit. ut nec ante: nec postea tãtũ diuitiarũ romæ fuisse noscat. & ut ꝓpter multitudinẽ pecuniarum ꝓcio possessionum relliquarũq; reꝝ uenaliũ duplicia statuerent. autores Hieronymus & Orosius. Fugisti tamen. scri. plutarchus cleopatrã cum .lx. nauib⁹ primã arripuisse fugã ex actiaco ꝓlio uictoria i neutrã partẽ adhuc ẽclinanter quã fugientem secutus est antonius tanꝝ in cleopatra uiueret & moreret: quæ in ægyptũ enauigauit. cuius rei ita meminit florus. Prima dux fugæ regina cum aurea puppe: uelo ꝙ purpureo se in altum dedit: mox sequutus Antonius. Romula ideſt romana a Virgilio romula telus dicitur. Brachia spectaui. Supra diximus cleopatrã ueneno perisse: cum aspida admouisset brachio. cuius uis somifica extinguit somno. unde Hypnale a somno dicta ut ait Solinus. Augustus autore Plutarcho tulit i triumpho imaginem cleopatræ cum aspide mordicus affixa. hanc nunc ait poeta se uidisse. Non hæc roma. Ambiguũ est hæc ne uerba ex antonii ꝑsona dicantur: an ex cleopatræ. utriq; enim accommodari possunt: & est sermo ad ipsam romam conuersus. cuius hic est sensus. non erat o roma tibi metuenda. Hæc scilicet cleopatra: uiuente tanto ciue scilicet augusto. Lingua sepulta. Ad Antonium & cleopatram pariter referri potest. Nam bibacem temulentumq; fuisse antonium ciceronis Antonianæ satis ostendunt. & testis est plinius. qui ait Antonium scripsisse uolumen de sua ebrietate. præterea autor est Plutarchus: Antonium cum semet gladio percussisset: & ad cleopatram funibus e feneſtra pertractus fuisset uinum popposcisse: siue ꝙ sitiet siue ꝙ uino epoto spectabat se celerius moriturum. si de cleopatra intelligimus conueniet cum Oratio: qui mentem lymphatam cleopatræ dixit esse uino mareotico. Septem urbs. Ostendit romanam potentiam non debuisse timere minas muliebres quum bellicosissimos hostium duces domuerit ac profligauerit. septem autem montes contineri ambitu urbis romæ notissimum est ex illo Virgiliano. Septem quæ una sub muro circundedit arces. nomina montium liuius & Varro commemorant. inde dies erat apud romanos festus dictus septimontiũ: siue septimontialis. ppter ea ꝙ septimus collis urbi attributus est: & roma facta septicollis: autor Plutarchus in problematis. septimontialis meminit Tranquillus in Domitiano. Hannibalis spolia. Romani. qui hannibalem svphacem & pvrrhum superarunt semper inuicti timuerunt minas Cleopatræ. Svphacis. Nota est historia Svphacis: q in bello punico fauit carthaginensibus: & uictus a scipione ductus est i triumpho: ut Polybius tradit. Liuius negat dicẽs morte fuisse subtractũ spectaculo romanoꝝ. mortuus ẽ Tvbure: & publico funere elat⁹. Curtius expletis Lacus curtius erat i foro rõano dictus a curtio uiro forti & priæ amantissimo. nam cũ foꝝ collapsũ eẽt specuasto i imẽsã altitudinẽ: neq; ea uorago expleri posset: aruspices respõderũt id eo loco dicãdũ esse: qđ eẽt Romæ fortissimũ. tum curtius iuuenis egregius bello armatus ascẽdit in equum: & se immisit in specum eo facto lacum coisse ferunt: & lacum curtium appellatum: ut tradunt Liuius. in septimo. & Varro in primo. alii dixerunt a curtio sabino lacum accepisse nomẽ: quod refert Liuius in primo: & Plutarchus in Romulo. triplex causa huius nominis a Varrone perscribitur. nunc primam quæ celebratior ẽ sequitur poeta. Lacunis expletis Quia uoragines clausæ sunt post immissum curtium: & fruges super eum a multitudinæ congestæ. At decius. Historia duorum decionum motissima est: qui se deuouerunt pro salute romanarum legionum. addit Cicero tertium decium primi nepotem idem factitasse. Coclitis abscissos. Lege Liuium & Dionysium & Plutarchum: qui Horatii coclitis gesta copiosissime scribunt: quem coclitem cognominarunt: quod alterum oculum i prælio amisisset: nã concles: ut ait Varro: is dictus est: qui unũ habet oculum: ab oculo quasi ocles. hinc est iocus ille plautinus in curgulione. ex coclitum prosapia te esse arbitror. nam sunt unoculi. Hora. cocles positus in statione pontis sublicii sustinuit procellam impetumque ethruscorum donec pons a tergo solueretur: qui quoniam tunc ægre reuulsus est institutũ fuit deinceps ut sine clauo ferreo pons sublicius constitueretur: ut

Quid nũc tarqni fractas iuuat eẽ secures
Nomine quẽ simili uita supba notat.
Si mulier patiẽda fuit. caperõa triũphũ
Et lõgum augusto salua precare diem.
Fugisti tamẽ i timidi uaga flumina nili
Accepere tuæ romula uincla manus.
Brachia spectaui sacris admorsa colubris
Et trahere occultum mẽbra soporis iter
Nõ hęc roma fuit tãto tibi ciue uerenda
Dixit: & assiduo lingua sepulta mero.
Septẽ urbs alta iugis toto q̃ pręsidet orbi
Fœmineas timuit territa marte minas.
hãnibalis spolia: & uicti mõumẽta siphacis
Et pyrrhi ad nros gloria fracta pedes
Curti⁹ expletis statuit mõumẽta lacunis
At decius misso prælia rupit equo
Coclitis abscissos testatur semita põtes

trabes sine sulturis eximerent ac reponerent. Autor plinius in. xxxvi. de coclite. Virgilius. Auderet pōtē q ue lere cocles. Et cui coruus. Valeriū coruinū dicit: qui cognominatus est coruinus a coruo auxiliabundo: con gressus singulari certamine cōtra Gallū puocatorē: quē uicit interfecitq; tum sua uirtute nixus: tum opera corui propugnantis. autores liuius. & gellius. inde ait Ouidius. Hic corui titulos auxiliaris habet. & manilius. Et cū militia uolucris coruinus adeptus. Et spolia & nomen. Nunc ubi scipiadæ classes. De africano loquitur: qui comparata classe maximum exercitum exsicilia in africam transportauit. quāta aūt celeritate naues ædificatæ fuerint docet Plinius his uerbis. Secūdo punico bello sci pionis classis. xl. die a securi nauigauit. scipiades dicitur a poetis: scipio ab historicis. Lucretius. Scipiades belli sul mē cartaginis horror. & manilius. Scipiadæq; duces fatū carthaginis unū. Bosphora capta. Bosphori duo sunt thra cius & cimmerius: qbus nomiē ē a transitu boum meabili: ut refert Plinius. sunt enim freta angusta per quæ boues te ste Solino meatus puios habent. existimat flaccus dictum esse bosphoꝝ ab ione boue: quæ stimulata œstro iunonio trāsiuit fluctus: unde hæc data nomīa ponto. Pompeius in bello mithridatico: cū multas nationes domuisset: uicit gē tes bosphoranas meoticasq; ad qs Mithridates uictus se contulerat. autor Plutarchus in pōpeio. Bosphora appel lat neutro genere: sicut menala & ismara dicunt. uel legē bosphore capte: ut sit casus uocatiuus. Magis placet pria sentētia. Leucadiꝰ apollo. Dictū ē sæpe quēadmodū pu gna nauali apud actium Antonius & cleopatra fusi: fugati q; sunt a cæsare augusto. in quo ꝓlio dicit apollo leucadi us: qui & actius dr: iuuisse partes augusti. unde ait Virgi lius. Actius hæc cernens arcū itēdebat apollo. leucadiū lit tus est in epiro: & leucadia peninsula & ꝓmontoriū leuca tes. dr apollo leucadius: ga illic habet tēplū. Ouidius. An ga leucadio semp amata deo. hoc ē apollini. scribit Sueto nius augustū ampliasse tēplū uetus apollis actii. At tu si ue. Clusurus elegiā admonet nautas: ut per ioniū mare ci tra oē piculū nauigātes uelint esse memores augusti uicto riæ cuius beneficio tuti nauigāt: q; eo mari antoniū cleo patrāq; ꝓfligauerat. de ionio diximus supra.

Et cui cognomen coruus habere dedit:
Hæc dii cōsiderāt hæc dii quoq; mœnia
Vix tieat saluo cęsare rōa iouē. (seruant
Nūc ubi scipiadę classes: ubi signa cāilli:
At ubi pōpeia bosphora capta manu:
Leucadi9 uersas acies memorabit apollo
Tantum operis belli sustulit una dies:
At tu siue petes port9: seu nauita liques
Cæsaris in toto sis memor ionio.

Ad Posthumum de galla.

Posthume plorantem potuisti linquere gallam
Miles & augusti fortia signa sequi.
Tāti ne ulla fuit spoliati gloria parthi:
Ne faceres galla multa rogante tua:
Si fas est omnes pariter pereatis auari
Et quisquis fido prętulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus uesane lacerna
Potabis galea fessus araxis aquam.
Illa quidem interea fama tabescet inani
Hæc tua ne uirtus fiat amara tibi.
Ne ue tua medæ letentur cæde sagittæ
Ferreus aurato neu cataphract9 equo:
Neu aliquid de te flendū referatur i urna
Sic redeunt illis qui cecidere locis.
Ter q̄ter i casta fœlix o posthume galla
Moribus his alia coniuge dignus eras.

Alia Elegia.

Posthume plorātem potuisti linquere gallam.
Incusat posthumū: qui propter auariam diui
tiarum congerendarum causa iuerat in militiā
secutus augustū relicta uxore galla plorabun
da & pluris faciebat pecuniam: q̄ cōiugem: quæ altera pe
nelope castitate censebatur Spoliati parthi. Parthus ligua
scytica dicitur exul. olim regna parthorum fuerunt duode
uiginti: & regna persarum erant: quæ nunc: ut ait plinius:
parthorum intelligimus. Lacerna. Hoc est uestimento
militari: ut apud Ouidium q̄ primū nostra facta lacerna
manu. uidetur accipere pro ea: quam græci uocant ephe
strida. erant apud ueteres lacernæ alba: qbus utebantur i
spectaculis: quæ ut ait epigrāmaticus poeta: cōmendabāt ad usus amphitheatrales. erant coccineæ. erant mi
litares. a lacerna deducit lacernatus. Potabis gal. Mos militaris est ut i castrensi expeditiōe potēt aquā hau
stā. galea. uñ ait Lucanus de catone. Excussit galeā: suffecitq; oib unda. & apd plutarcū legimus: Alexādro si
tiēti oblatā fuisse militari more aquam i galea: quam i tactā plenamq; sicut oblata fuerat reddidit dicēs. si solus
bibero: cæteri dolebāt. si legis portabis. sentētia ē manifestaria cū milites galea portēt aquā egētes uasoꝝ. eru
ditior est prior lectio. Medæ sagittæ: Medi populi sūt i asia. dicti a medo medeæ filio: ut scribit iustinus i. xlii.
media teste Plinio ōcludit regna pthoꝝ. cuius regiōis metropolis sūt ecbatana & media regni caput: q̄ regia p
thi utunt. ibiq; æstatē agūt. autores Strabo: & xenophō. Supra dixius oriētis populos sagittis bella cōficere: &
īprimis oia rgna pthoꝝ: i qb media nūerat. unde medæ sagittæ dicūt a poeta. Cataphractus equo: cataphra
cti dicūt egtes muniti ferro equos similiter mūitos habentes. autor Seruius. est ēt cataphracta lorica: siue tho
rax militaris ut docet uegetius: q scribit exercitū romanū pedestrem cataphractis: & galeis fuisse munitū. & li
uius libro. xxxvii. pedites loricatos appellat cataphractos: sæpe fieri mōtōem cataphractoꝝ equū iuenies apd
historicos. Lāpridiꝰ i Alexādro īpatore romāo ita ait. cataphractarios: quos illi clibanarios uocāt decē milia i
bello iteremimus. Flēdū i urna. Cineres dsūcti itelligit: q; i urna ferri solēt i priā. ita demeruit cineres i aurea
urna deportatos fuisse i ciuitatē demetriada legimus: & seueri iperatoris reliqas in urnula aurea conditas ex

britania romā usq; delatas. Moribꝰ his. Nō merebaris iqt tā pudicā: tāq; amabilem uxorem prædit⁹ hac duritie morꝝ: q ab uxore tā diu abes: nec eius tāgeris desyderio. Castra decē ānorꝝ. Penelope: ut supra dictū ē expectando Vlyssem facta ē anus: nec ulla mora maritali potuit īpelli ut alteri nuberet. non ergo Vlyssi lōgæ more nocuerūt: non cunctatio belli decēnalis: nō errores terra mariq; lōgi. anni quos hic stricti signat poeta: quos copiose enarrat homerus i odyssea. Ciconū mons i smara. Cicones populi sūt thraciæ: ad quos accessit Vlysses. & inde i ismaria ubi cūcta populabūdus iuasit: ut scribit homerus i. ix. Odysseæ: apud quē ita loqtur Vlysses. Ad ciconas troia referēs me uētus adegit. ismara mōtes eē thraciæ nemo ē q nesciat. in bello ciconū multi ex sociis Vlyssis ceciderunt. Calpe. Mons est hispaniæ una ex colūnis herculis: i cuius radicibꝰ urbs ē noīe calpe: ut ait Strabo. Vlyssem autē i illo longo ac fabuloso errore tradūt iuisse i Hispaniā. cuiꝰ rei iudiciū ē ciuitas Vlyssea nūcupata: quæ a latinis geographis Olyssipo noiat. Exustæ genæ. Signate loquutus est. nā genas uocamus palpebras hoc ē tegumēta oculorꝝ. de qbus supra facta ē mentio. unde ait plinius. q̄drupedi in supioribus sunt genæ. uolucri in iferioribus: & insecta nō habēt genas. de oculo polyphemi eruto cū stipite ignito atq; fusto ab Vlysse dictū iā est.

Quid faciet nullo munita puella timoꝛ:
Cum sit luxuriæ roma magistra tuæ?
Sed secuꝛ eas: gallā nō munera uincent:
Duritieq; tuæ nō erit illa memor.
Nā quocūq; die sanum te fata remittē
Pendebit collo galla pudica tuo: (ses
Posthumꝰ alter erit mirāda cōiuge ulyꝛ-
Nō illi lōgæ tot nocuere moræ (calpe:
Castra decē ānorꝝ: & ciconū mōs ismara
Exustęq; tuæ mox polypheme genæ.
Et circe fraudes lotosq; herbæq; tenaces
Scyllaq; & alternas scissa carybdis aq̄s:
Lāperies ithacis uerubꝰ mugisse iuuēcos
Pauerat hos phœbo filia lampetie:
Et thalamū æææ flentis fugisse puellę
Totq; hyemis noctes totq; natasse dies
Nigrāteq; domos aiarū itrasse silētum
Sirenum surdo remige adisse lacus.
Et ueteres arcꝰ læto renouasse ꝓcorum:

Circe. De hac abūde diximus supra. Lotosq;. i aphrica sunt populi lotophagi: a loto arbore sortiti nomē. cuius fructus sunt magnitudine fabæ: colore croci. quorū cibus tam dulcis est: ut aduenis incutiat prīæ obliuionem. autor Plinius in. xiii. Ad lotophagos accessit Vlysses: cuius socii gustata loto reditū in patriā obliuiscebant: quos inuitos & flentes coegit Vlysses cōscendere nauē: & euestigio illinc abscessit. lege Homerū in. ix. Odysseæ. ide ait Vir.. i culice. Impia lotos ipia quæ socios ithaci meretis abegit. scri. Strabo duplices esse lotophagos. addit Herodotus uinum ex fructu loui cōfici a lotophagis. quod teste Plinio simile est mulso. ē eodē noie lotos herba: & in ægypto caulis palustris dicit lotos similis fabæ. Herbæq; tenaces. Alludit ad loron quæ arbor est & herba & caulis: quæ tenax fuit i retinendis Vlyssis sociis: quæ terrā illam fecit nimis hospitalē aduenarꝝ patriæ obliuione. Scyllaq;. Notū ē quē admodū Vlysses scillā ꝓter nauigauit nec abreptus. est carybdi cōseptus est: nec retētus. circes populū bibit: nec mutatus ē. alternas aqs charybdis uocat: quoniam teste homero aquam trahit & euomit: & hoc ter quotidie facit. de aq̄re disputatio est luculenta apud Strabonem.

Lamperies uerubus. In sicilia solis boues stabulabant: quas filia lāpetie cū sorore phætusa custodiebāt: quæ ab Homero euplocame hoc ē pulchricomæ siue bene comatæ cognominant. Circe ulyssē admonuit: ut ab hisce gregibus abstineret: si icolumis i patriā ueneri desyderaret. Vlysse socios iurare coegit se boues solis oues q; nequaq̄ uiolaturos: q annona deficiente iurisiurādi obliti clā Vlysse boues solis iterfecerūt: & uerubus uiscera tremētia figētes assarūt: & his epulis exēpta ē fames. tūc lampetie apud ulyssem questa est de hac iuria: & iupiter orāte sole fœdā ꝓcellosamq; imisit tempestatē: quæ Vlyssem & ulyssis socios afflixit. & tūc Vlysses nouē dies fluctibus iactatus est. ut scribit Homerus in. xii. Odysseæ. huius rei nūc meminit poeta. scribūt Seneca & Plinius circa messanā Siliciæ mare expuere purgamēta simo similia. unde fabula orta est illic solis boues stabulari. Ithacis mugisse. Tangit id quod scribit homerus carnes bubulas ex armēto solis mugisse i ipsis uerubus ithacensiū. Aeææ puellæ. Idest circes. de qua supra diximus: quam & homerus æeam cognomiat ab isula Aeea: cuius iā meminimus. refert pōponius mela circa siciliā siculo freto esse insulā æeā: quā calypso habitasse dr. unde possemus hoc ad calypsonem referre: cū iam de circe meminerit. Nigrāteq; domos. Vlysse iuisse ad inferos: feciss̄e necromantiā: collocutū eē cū tiresia nemo nō nescit: q uel undecimū solū libꝝ ex odyssea homeri lectitauerit. unū ait apuleius. Ad iferos Vlysses demeauit: & ascēdit. Sirenū. Vlysses sirenes audiuit: nec accessit: q̄s Mar. appellat hilarē pena naulgātiū & crudele gaudiū. Vlysse cera obturauit aures sociorꝝ ne sirenū dulcissimis cātibus pellecti retinerent. ipse māibus pedibusq; ad malū nauicū religatis audiuit citra piculum illas. quæ eū iuitarūt hoc carmine. O decus argolicū qn puppi flectis Vlysse: Auribꝰ ut nr̄os possis agnoscere cātus: Scribit Cicero i gnto de finibꝰ bonorꝝ. nō cātādi suauitate sirenas reuocare solitas eos: q ꝓter uehebant: sed qa multa se scire ꝓfitebant: ut hoies ad earū saxa discēdi cupiditate adhærescerent. Huius rei ita memīt Seneca in q̄sto epistolarꝝ. Ad summam sapiēs eris si clauseris aures: qbus cerā parū est obdere: firmiore spissamēto opus est: q̄ in sonis usum Vlyssem ferūt. & Iuuenalis ait. Effugit cantus sirenū remige surdo. qdam sirenas habitasse i tractu peloro autumant: quibꝰ astipulatur Papinius. aquo sicula uirgo dicitus syren illo uersu. Tergeminū sicula de uirgine carmen. alii ad siremissas insulas. quæ tres numero sunt non longe a capreis paruæ: & petrosæ. lege Strabonem in primo & in quinto super hac re copiose scribentem. Et ueteres arcus: Scribit homerus in. xxi. Odysseæ. penelopen dedisse arcum Vlysseum procistendendum. dicens se illi nuptu

ram: q arcum tetendisset & sagittã emisisset. uerũ cũ nemo procorũ arcũ trahere posset. Vlysses: qui sub habi tu mendici delitescebat arcum retẽdit: quem prius exploraverat: an esset carios⁹ & corros⁹: procos q sagittis excussis leto dedit. lege Homerũ in odysseæ. xxi. & .xxii. hinc est illud Ouidii. Penelope uires iuuenũ tentabat in arcu. & ad hoc alludens poeta in priapeis dixit. Nemo meo melius neruum tendebat Vlysse. Leto Morte. Sic statuisse. Scilicet per mortem procorum: qua re confecta finis fuit errorum Vlyssis. & carminis homerici.

Erroris q sui sic statu isse modum.
Nec frustra quia casta dõi pfederat uxor:
Vincit penelopes lęlia galla fidem.

De Auaritia.

q Væritis unde auidis nox sit preciosa puellis
Et uenerẽ exhaustæ dãna q rãtur opes.
Certa quidẽ tantis cã ẽ manifesta ruinis
Luxuriæ nimium libera facta uia est.
Inda cauis aur̃ mittit formica metallis
Et uenit e rubro concha hericina salo:
Et tyros ostrinos præbet cadmea colorꝭ
Cynamõ & multi pastor odoris arabs.
Hæc etiã clausas expugnant arma pudi
Quęq; terunt fastꝰ icarioti tuos Ceas
Matrona icedit census iduta nepotum
Et spolia opprobrii nostra p ora trahit.
Nulla est poscẽdi nulla ẽ reuerentia dãdi
Aut si qua ẽ precio tollitur ipsa mora:
Fœlix eois lex funeris una maritis
Quos aurora suis rubra colorat equis.
Nãq; ubi mortifero iacta ẽ fax ultria lecto
Vxorum fusis stat pia turba comis
Et certamen hẽt lęti: q uiua sequatur
Cõiugium. pudor est nõ licuisse mori.
Ardẽt uictrices & flãmæ pectora prębẽt

Alia Elegia.

q Væritis unde auidis nox sit ꝓciosa puellis: Luxuriam scri. causam esse cur puellæ noctes uẽdant amatoribus: cũ enim ornatum ꝓciosum & nimiũ luxũ concupiscant uenditant magno cõcubitus cõplexusq; nocturnos. Et uenerem exhaustæ. Venus damnosa est & causa cur opes exhauriantur amatoris. unde ait Plautus. Amor ab re consulit. harpago est: mendax: despoliator. idem amatores ait habere bona sua pro stercore: & gagogas bonor̃ appellat. hoc est euectores: q bona euehũt domo & ad amicã deuehunt. opes itaq; exhaustæ atq; absumptæ conqueruntur uenerem eẽ dãna hoc est causam damnor̃ atq; damnificã. Inda cauis. In idia formicæ sũt canibus minores: uulpibus maiores: quæ aurũ egerunt ex terræ cauernis. erutũ indi furanꝭ ternos singuli camelos iũgentes. & cum æstus fuerit torrẽtissimus formicæ propter uaporem sub terra conduntur illi culeos iplent arena auracea. formicæ odore sollicitatæ e cuniculis puolãt: crebroq; raptores lacerãt: q̃ uis illi auxilio camelorꝭ effugiãt. autores Plinius & herodotus. Metallis: Græci metalla uidẽt dixisse. propterea q ubicunq; una iuenta uena est non ꝓcul iuenit alia. & hoc qdẽ oĩ re materia. ut docet Plinius. i. xxxiii. a quo auri: argẽti æris plũbiq; metalla describunt. metallo græce significat scrutor. & inqro. metallici dicunt effossores metallorũ. Cõcha hericina. De margaritis itelligẽdũ ẽ: quæ in cõchis nascunt: quæ sunt concharũ ꝓtus. Has indicum mare: & rubrum maxime mittit. ut supra dictũ est. Erycina cognominat a uenere: quæ cõcha dicit esse deuecta i cythera: cum primũ e mari spumabũdo orta fuisset. unde ait ipsa uenus apud Papiniũ. Et nra potuit cõsidere cõcha. & idẽ ait i tertio siluarꝭ: Trãsferet inq; sua ducet sup æquora concha. & Mar. cõchas a uenere cytheriacas appellat. scribit Plini. cõchas coli apd uenerẽ gnidiorꝭ. uenerẽ autẽ dici erycinã nemo est q nesciat ab eryce mõte siciliæ ubi ueneris templũ fuit ꝓditũ singulari ueneratiõe: & romæ quoq; templũ erat ueneris: quæ erycina noiabat: ut docet strabo. cuius Liuius & Ouidius meminerũt. qd si legas cõcha erythrea ut sit epitheton a mari rubro translatũ: de quo loquit quod & erythreũ cognomiat sicut alibi docuimus. & ita i cõcha erit epithetõ græcũ: i mari latinũ: qd tamẽ utrũq; i eodem accipit significatu. Tyros cadmea. De tyro & tyria purpura diximus supra. uocat cadmea a cadmo fratre europæ filio a genoris: qui fuit tyrius. Mar. Te cadmea tyros. Ostrinos. Purpureos ab ostro. de quo supra facta est mentio. Cinnamon. Cinnamomum idẽ q cinnamũ nascitur i æthiopia. ut ait plinius: id arabes colligũt. q̃ aũt rõ legat: docet herodotus i thalia. Arabia plena ẽ odorꝭ: & aromata gignit ꝓciosissima. unde strabo aromatiferam appellat. & Diodorus ait i arabia nasci casiã: myrrhã. thus: costũ: & cianomũ. Fastus icarioti. Icarius siue icarioꝭ p̃ fuit penelopes. uñ icarii tis forma p̃onymica uocat: & ab Oui. dictũ ẽ i tertio de põto. Mortem nihil opus est nihil icariotide tela. p penelopea. icarioti casus ẽ uocatiuus. sesus ẽ poetæ. Fastus & supbiã: q̃les erãt i penelope aduersus procos cõteri & frangi muneribꝰ ꝓciosis: quæ elegãter appellat arma. Nã quẽadmodũ armis arces & oppida nũtissima expugnãtur: ita gemmis: auro: & purpura: & id genus ornamẽtis fœminarꝭ pudicitia ꝓfligat & castitas referatur.

Cæsus iduta nepotũ. Prodigi q nepotes dicunt: se paupãt: & amicam dicant: quæ icedit icessu mironali culta diuitiis: q̃s amatores dono dederũt. Fœlix eois. Indi: ut oẽs pene barbari: uxores plurias habẽt. apd eos lex ẽ: ut uxor carissima cũ defuncto marito cremet. hæc cõcẽdũt iter se de amore mariti. itaq; uictrix i hitu. ornatuq; pristio iuxta cadauer accubat ãplexãs illã deosculabũda & cũ marito tãq̃ fœlicissima concremat. auctores Diuus Hiero. Eusebius: & Valeri. cãm refert Strabo i .xv. laudat hæc lex a poeta: ut grauius taxet & acerbius carpat petulantiã libidinẽq; mironarꝭ romanarꝭ. Certamẽ lęti. Quoniã ut ait Cicero i tusculanis. i certamen iudicũ q ueniũt quã ex uxoribꝰ plurimũ dilexerit. Lęti. pro mortis dictũ. Pudor est. quæ uictrix est ea lęta psequen

tibus suis una cū uiro ī rogā iponitur. Illa quæ uicta est: mesta discedit. Hic. Scilicet ī urbe roma: quæ luxuriæ & libidis magistra est. Nec fida euadne. Nulla nūc est inq; pudica. talisq; ḡlis euadne penelopeq; fuerunt. de quibus iā dictū est satis ac sup. In hāc sententiā est illud Valerii ad ruffinū. Amice nulla est Lucretia. Nulla penelope. nulla sabina. Fœlix agrestū. Laudat priscoꝝ genuinā simplicitatē q rusticanis munusculis & floribus sibi amicas cōciliabāt nulla luxuria corruptas. scribit Cato ī re rustica. qđ & a Plinio repetitū est in. xviii. Agricolas minime eē male cogitātes. & maiores nr̄i uirū bonū cū laudabāt: ita laudabāt. bonū Agricolā bonūq; colonū. Cydonia. Mala cotonea uocamus: quæ græci cydonia ex creta ĩsula aduecta. ide cydonitē appellat paladius cibū scitissimi saporis ex cydoniis decoctis melle cōfectū uulgus uernacula lingua cotonatū noīat. Cōciliabāt uenus ātiqtus cydoniis: & rubis: & id genus munusculis rusticanis. unde ait Lucre. uel preciū glādes atq; arbuta uel pira lecta Puniceis rubis. Rubi sentes sunt: in qbus agrestia mora nascunt. & a rusticis teste porphiriōe ita appellant ī Italia. Romæ ī rubis mora nascūt: ut docet Plinius. in. xv. De his nūc itelligit poeta: & puniceos rubos appellat a colore rubicūdo. ē & rubus caninus: q a græcis dr̄ cinos batos: quo hortos sepiendos & circūualādos ee columela: & palladius pcepunt. Versicoloris. Versicolor dr̄ pluma diuersi uariiq; coloris: qlē Cicero ee dicit pauonū caudā: Plinius maculas marmoꝝ uersicolores appellat: q essent diuersi coloris. a Virgilio dictū ē uersicoloribꝫ armis p depictis: ut expōit seruius. autor ē Liuius iterdictū fuisse miro nis romāis lege oppia. ne q uestimento uersicolori uteret. iurisc̄ōsulti uersi coloria uocāt: q natiuū colorē mutauerūt

Imponuntq; suis ora perusta uiris.
Hic genꝰ infidū nuptaꝝ hic nulla puella ē
Nec fida euadne nec pia penelope.
Fœlix agrestum quondā pacata iuuentꝰ
Diuitiæ quoꝝ messis & arbor erant.
Illis munꝰ erant decussa cydonia ramo
Et dare puniceis plena canistra rubis.
Nūc uiolas tōdet manu: nūc mixta refert
Lilia uirgineos lucida per calatos. (re
Et portare suis uestitas frōdibꝰ uuas
Aut uariam plumæ uersicoloris auem.
His tum blāditiis furtiua p antra puellæ
Oscula syluicolis empta dedere uiris.

Siluicolis uiris. Priscis tpibus rudes illi: & agrestes siluas colebāt: & antra hēbāt p domiciliis: qđ indicat Lucretius illo uersu. Sed nēora atq; cauos mōtes syluasq; colebāt. Et uenus ī siluis iūgebat corpa amantū. Atq; hynuli pellis. Hynulū uocamus pullū ceruinū: ex cuius coagulo remediū fit p̄cipuū cōtra morsus: ut tradit Plini. Hynulli ēt dicūtur muli ex equo & asina geniti. cū legitimus mulus ex eq̄ & asino nascat. prisci illi uetustissimi ex pellibꝫ feraꝝ cōsiebāt corporꝝ tegumēta. uñ ait Lucretius. pellibus & spoliis corpus uestire feraꝝ. & utiq; poeta satyricus. thori siluestres pellibus sternebant. hynulus hic accipit̄ p pullo ceruino. Ora. Vitat hynuleo me similes chloen atiuo toro

Atq; hynuli pellis totos opibat amantes
Altaq; natiuo creuerat herba toro:
Pinꝰ & icūbens lætas circundabat ūbras
Nec fuerat nudas pœna uidere deas.
Corniger atq; idē uacuā pastoris ī aulam
Dux aries saturas ipse reduxit oues.
Diiq; dæeq; oēs quibꝰ ē tutella p agros
Præbebant uestris uerba benigna focis.
Et leporē q cunq; uenis uenaberis hospes
Et si forte meo tramite queris auem.
Et me pana tibi comitē de rupe uocato
Siue petes calamo præmia siue cane:
At nunc desertis cessant sacraria lucis
Aurum oēs uicta iā pietate colunt:
Auro pulsa fides: auro uenalia iura:
Aurum lex sequtur: mox sine lege pudor
Torrida sacrilegū testātur limia brenū:
Dum petit intonsi pythia regna dei:
At mōs laurigero cōcussus uertice duras

ātiqtori erāt cespitii & herbacei. uñ ait Maro. pximus ut uiridāte toro cōsederat herbæ. talē toꝝ uocat poeta nauitū q naturalis ē: nō artificiosus. Pœna uidere dc. alludit ad fabulā Acteonis: cui pœna fuit uidisse nudā dianā. Diiq; deæq;. Aug. ī q̄rto. &. M. Varro: & Vir. quæ sint nuia ruris abūde dm̄rant. Et leporē q cūq;. Hæc sūt uerba: qbus dii agrestes benigne cōpellabāt hoies rusticanos. Et me pana. Pā deus se comitē ī aucupio & ī uenatōe uocari gestiebat: nec dii dedignabāt cōmertia mortaliū. Calamo ꝑmia. Aucupiū itelligit ī quo utimur calamis uiscatis: qui aucupatorii uocāt. Cane. Canē uenaticū itellige atq; sagacē: qbus utiur ī uenatu. Sacraria. Locus sacer sacrorū q repositoriū dr̄ sacrariū. uñ a Ciceroē sacrariū bōæ deæ noiatur. Lucis. Vtpote religiosi. nā lucū ponunt poetæ p loco cōsecrato. uñ ait Quintilianus. enniū sicut sacros uetustate lucos. adoremus. Auro uenalia iura. Huic sniæ quadrat illd apuleii. toti nūc iudices sniās suas ꝑcio nūdināt: & illd ex Deuteronomio. Munera excæcāt oculos sapiētū. & mutant uerba iustoꝝ. Torrida sacrilegū. Brēnus regulus gallorū cupiditate opulētissimæ p̄dæ iflammatus tēplū Apollis delphici ditissimū iuasit cū maximis copiis galloꝝ. at mōtis parnasi portio terræmotu abrupta strauit exercitū. Brēnus semet pugiōe cōfodit. autor Iustinus: & a nobis supra hæc historia fuit recitata.

Pythia regna uocat delphicū tēplū oraculo Apollis illustre qui dicitur pythius. ut supra docuimus. & intōsus figuratur iuxta illud Tibulli. Nā decet intonsus crinis utrunq; deū. et chrysocomos a græcis cognomiatur a sulgore radiorum: quæ comæ sunt solis aureæ: & idem acersecomes appellatur: q nunq̄ radii possūt a fronte lucis auelli. inde a Iuuenale capillatus puer et formosus pocillator scitissime dictus est acersecomes: quis interptes nescio quid aliud autument. Mons. Parnasus. Laurigero. Scribit Plinius laurum spectatissimam nasci ī

mõte parnaso. Cõcussus. s. terræmotu: ut diximus. Te scelus accepto. Dirũ scelus auaritiæ polymestoris notũ ẽ carmie Virgiliano: q spe prædæ sollicitatus polydoꝛ obtruncat & auro ui potiẽ: qđ facinus ut hecuba ulciceretur oculos effodit polimestori. lege Ouidiũ i. xii. Eryphila lacertos. Supra memoraumus quẽ admodũ eriphyla pdidit maritũ amphiaraum: & i bellũ thebanũ ipulit ire recusantẽ accepto monili precioso qđ illi dedit argia cõiũx polynicis. amphiaraus itaq; ad bellũ pfectus hiatu terræ dehiscentis absorptus est cũ quadrigis. Et nusq; deiceps uisus. lege Statiũ & diodorũ. Sed nulla fides. Vera igt dico: sed mihi dicẽti uera nõ creditur: quẽadmodũ cassandræ uaticinãti a teucris nulla fides adhibebat. unde dictũ est a Virgilio. Ora de iussu nõ unq; credita teucris. Menas ilia uocatur a poeta p eo quod est furẽs troiana & p furorem uaticinans: quã Virgilius & Ouidius furentẽ appellãt: Sola parim. cassãdra uaticinata est parim futurũ troiæ excidiũ & equũ illũ troianũ dixit eẽ patriæ suæ isidiosũ. unde ait Cicero. qđ causæ sit cur cassãdra furens futura pspiciat. Ille furor. s. uaticinanti cassandræ. iest enĩ animis ꝓsagatio iclusa diuinitus: ea si exarsit acrius furor appellat. autor Cicero. Irrita ligua. Cassandræ. s. cui creditũ nõ ẽ: Veros. quoniã euenerũt ea q dii p uaticiniũ cassãdræ futura denunciabãt. Alia Elegia.

Gallica parnasi sparsit i arma niues.
Et scelꝰ accepto thracis polymestoris au
Nutris i hospitio nõ polydore pio. (ro
Tu quoq; ut auratos gereres eriphyla la-
Dilapsis nusq; ẽ amphiaraꝰ eqs (certos
Proloq̃r atq; utinã prię sim uanꝰ aruspex
Frãgitur ipsa suis roma superba bonis.
Certa loq̃r. sed nulla fidꝺ neq;. n. ilia quõ
Verax pgameis phebasthẽnda malis (dã
Sola parim phrygiæ fatũ cõponere: sola
Fallacẽ patriæ serpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit utilis: ille parenti:
Experta est ueros irrita lingua deos.

Vlta tuæ sparꝛe. Difficultatem romanaꝝ puellarũ: quæ stipate ineedunt multis custodibꝫ criminaturus celebrat laconicam palestram qua puellæ nudæ cum uiris nudis passim colluctabant: & cum amatoribus consistebant citra omnem infamiam. & hoc ex instituto licurgi factitatum: qui uirginum corpora cursibus & luctationibus reliquisq; id genus utilibus exercitamẽtis exercuit: & puellas nudas saltare & currere coram iuuenibus assuefecit. & nudatio illa nihil habebat turpe. uerecundia enim aderat. petulantia aberat. auctor Plutarchus in licurgo: & ut idem scribit in apophthegmatis: cum quidam reprehenderet huiusce modi mulierem nuditatem: licurgus igt se hoc ideo instituisse: ut fœminæ eisdem studiis: qbꝫ uiri exercitatæ nulla i re illis eẽnt inferiores. & Plato ille philosophorũ deus nuncupatus uoluit ut fœminæ non solum puellæ: sed etiam anus nudæ cũ uiris luctarentur: & quæcunq; exercitationes uiris tribuuntur easdem mulieribus dicit esse tribuendas: qppe cũ utriq; natura sit una. eandem debere esse uirtutem in libris de legibus. de repu. multa id genus a platone traduntur: quæ tamen ecclesiastici scriptores improbarunt. sparte uocatiuus casus est. spartanam enim ciuitatem alloquitur: q̃ dicta est a sparto filio phoronei. ut igt Eusebius. Palestræ. primi Lacedemonii teste tucydide corpora in gymnasio nudauerunt & oleo perunxerunt. Mage pro magis dictum

Sed magne uirgiei tot bõa gymna
Qđ nõ ifames exercet corpe laudes (sii
Inter luctantes nuda puella uiros.
Cũ pila uelocis fallit p brachia iactꝰ
Increpat & uersi clauis aduncа trochi.
Puluerulẽtaq; ad extrẽas dat fœmia me-
Et patitur duro uulnera pancratio: (tas
Nũc ligat ad cestũ gaudẽtia brachia lorif
Missile nunc discꝰ pondꝰ i orbe rotat:
Gyrũ pulsat eqs: niueũ latꝰ ense reuicit
Virgineum q; cauo ptegit ære caput.

Gymnasii. Gymnasia delectatiõis & exercitationis causa primi græci instituerũt: ut docet Cicero i. ii. de Oratore. postea philosophi illa tenere ceperũt: & in illis disputare. doceruictruuius in qnto. quo modo palestræ sint exædificãdæ: & q̃ i palestris loca sint cõstituẽda. Clauis aduca trochi. Trochos græce rota dr. unde trocheus metricus q rotatini & uolubiliter dicebatur est nuncupatus. trochus ludentibus pueris scutica agitabatur & rotabatur: ut ait acron. erat autem ferreum instrumentum instar rotæ: per quod pilas ligneas transmittere dicebantur: ut nonnulli autumant. Clauis aduca dicitur: qua fixus trochus continebatur. de trocho Martialis. Iste trochus pueris: at mihi cantus erit. Pãcratio. pãcratium genus est iudicri certaminis: cuius meminit iurisconsul. ad legem aquiliam his uerbis. si quis in colluctatione uel in pancratio uel pugile dum inter se exercentur alius alium occiderit. quo in loco pro interpretatione meras ineptias blactit accursius. quod autem exercitamenti genus pancratium foret: Quintilianus insinuat in secundo: cuius uerba hæc sunt. peritus non si docendum pancratiasten susceperit pugno ferire uel calce tantum: aut nexus modo atq; in his ictus aliquos docebit. sed omnia quæ sunt eius certaminis pancratiastem nominauit certatorem ipm pancratii. sicut Gellius in tertio ait: diagoras filios tres habuit: unum pugilem. alterum pancraciasten tertium luctatorem: idem alibi significantius expressit pancratiarum ritum his uerbis. oportet animose intento ut sunt athletarum: qui pancratiæ uocantur: qui ad certandum uocati proiectis alte brachiis consistunt. caputq; & os suũ manibus oppositis q̃si uallo ꝓmuniũt. Apud senecã declamatio est de duobus fratribus pãcratiastis. & ut autor idẽ seneca. li. v. de beneficiis. lacedæmõii uetãt suos pancratios cestu decernere. & Pli. i. xxxy. Miron igt fecit delphicos pentathlos pancraciastas. pentathli aũt dicũtur: ut uerbum intelligas Plinianũ illi q quinq; in ludo artes gymnasticas exercent uidelicet discũ: cursũ: palestrã: saltum: & ia-

culationē. ipa exercitatio pētathlon uocatur. alio noīe dicīt gnquertium: & ipi pentathli gnquertiões. Nunc ligat ad cestū. Cestus ſignificat arma pugilū q̄ ex loris plūbo inſulto ac ferro cōficiebanē. ut docet. Maro: qui i qnto æneidos luculētiſſime deſcribit pugnā ceſtuū daretis & entelli. & Valerius flaccus i quarto argonauticoꝝ eleganter cecinit quēadmodū crudo ceſtu pollux amicuſq̄ decertauerit. Miſſile diſci. Diſcus genus erat ludi cri: ex ferro ſiue plūbo orbis latus & ponderoſus. quo i ſublime miſſo exercebanē. ſcribit Ouidius apollinem cū hyacyntho iniſſe certaia diſci. Martialis de diſco ait. Splēdida cū uolitēt ſpartani pōdera diſci. Eſte peul pue

ri: ſit ſemel ille nocēs. diſcum p uaſe eſcario accipiūt eccle ſiaſtici ſcriptores. inde elegāter a duo Hieronymo dictus ē diſcophorus ille: q̄ prādiū portabat. Girū. Equeſtrē ſi gnat exercitationē: cuius laus ē: ut equus i gyrū flectatur: i de ait Maro. frena pelethrōi lapitæ gyroſq̄ dedere. & ab Ouidio dictū ē perq̄ uenuſte. Exiguo flexos miror i orbe pedes. Cauo ære. Galea piphraſticos. Thermodoon teis aqs. Thermodō fluuius ē i capadocia ortus ad caſtellū phanoriā ut ſcribit Plinius: iuxta thermodōta conſedērūt Amazōes: ut autor ē Iuſtinus: unde a filio thermodon amazōius appellat. ſcribit Diodorus i. iii. bibliothecæ de Amazonibus multa: q̄ penes thermodōta ico uerūt: ſcribit i q̄rto alteras fuiſſe amazōes i Lybia q̄ cōtra gorgōidas dimicarūt. papi. turmas amazonū thermodontiacas uocat. Taygeti. Tavgeta ſūt mōtes lacōiæ. qbꝰ ſpta ſubiecta ē ut tradit Strabo. olim tavgeti mōtis magna ps corruit terræmotu: ut meminit Plinius. i iugis taygeti exercebantur uenatōe uirgines laconicæ. unde dixit Maro. & uirgibuſ baccata lacenis tavgeta. Canes patrios. Laconici canes & epirotici a regionibus generoſiſſimi indicabanē: ut ſcribit Varo in re ruſtica. unde ait Oratius. q̄lis aut moloſſus aut ſuluus lacon. & a Virgilio dictū eſt. ueloces ſpartæ catulos acreſq̄ moloſſos. Qualis & eurotæ. Eurotas fluuius teſte Ciceröe pter lacedæmonē fluuit apud lacenas uirgines paleſtra eurotas ſol puluis labor milina magis in ſtudio eſt q̄ feruliras barbara. & illic cū caſtore ac polluce ſoror helena gymnicos ludos exercebat. & nuda luctabat: quod etiā indicat Oui. ſic ſcribēs. More tuæ gēnis nitida dū nuda paleſtra Ludis: & ex nudis fœmina mixta uiris. pollux ab homero uocat pixagathos: qm̄ erat optimus pugil. & caſtor hippodamos q̄ſi domitor equoꝝ. Lex igit. Laudat legē ſptanā q̄ nō phibebat iuuenes amātes itereſſe luctatiōibꝰ amicaꝝ & illaꝝ lateri palā adhærere: ut pauloante dixius & q uirginibus laudatus fuiſſet ille gaudibundus diſcedebat. & ad hoc genus ſpectaculi ēt ſeuiores accedebāt. Tute. Tu ipſemet. Vadit circūdata turba. idē tradit Oratius i prio ſermonū eo i loco. Si iterdicta petis uallo circūdata.

Nec digitū. Ideſt ñ dat uel ſolo digito poſſe cōtingēr amicā: utpote hīe & ide ſtipatā. Cæcū iter. Q̄m ñ ptuideꝝ qd amat. Q̄d ſi iura ſores. Sermonē uertit ad urbē romā dicēs illā ſibi ſoꝝ charioꝝ charioꝝē: ſi pugnas paleſtraſq̄ lacenas imitet: ut uirgines nudæ cū amatoribꝰ nudis miſceāt.

Ic ego. Agit cām lycinæ apd cnthiā ſeuire uolēte pp
s pellicatū ſuſpitionē. oñdēs ſe poſtq̄ cynthiā amare
occepit nec lycinæ nec alteri puellæ uſū eē ꝰſuetudie. licinā ſe amaſſe i pueritia teſtat: cuius amorē cynthiæ amor pēitus aboleuerit. uñ illiꝰ amor iter ueros amorſ nō ēnūerādus. cū adhuc rudis eēt & iter amorſ ignoraret. Sic ptcula ꝓcatiua ē. Prætextæ amictu. Poſtq̄ ueſtē ptextā iduiq̄ una cū bulla i uſū pueroꝝ nobiliū uſurpabat. uñ ptexta ti uocitabāt. iō ät ingenuis pueris attributā exiſtimāt togā ꝓtextā: ut ex purpuræ rubore ingenuitatis rubore regerēt lege macrobiū i prio ſaturnaliū: erat ēt ptexta geſtamē magiſtratuū. erat & regū. & ut ait Pli. tullus hoſtilius ex regibꝰ rōanis prius uſus ē toga ptexta. Illa rudes aios p noctes. Cū lycina prios cōcubitus patrui adhuc rudis tvrunculus i amore. Scribit. Pli. hōinēprimi coitus pœnitere. Vincla. Complexus. Teſtis eris dirce. ſenſus ē. ſi ſeueris in lycinnam teſtimoniū exhibebis ſeuitiæ

Qualis anazōidū nudatis bellica māmiſ
Thermodoonteis turba lauatur aquis.
Et modo taygeti crines aſpa pruina
Sectatur prios p iuga longa canes.
Qualis & eurotæ polux & caſtor habēis
Hic uictor pugnis ille futurꝰ equis.
Inter quos helene nudis cape arma papil
Fertur: nec fratres erubuiſſe deos. (lis
Lex igitur ſpartana uetat ſecedēſ amātes
Et licet i triuiis ad latꝰ eſſe ſuæ:
Nō tior aut ulla ē clauſę tutella puellæ
Nec grauis auſteri pœna cauenda uiri.
Nullo præmiſſo de rebꝰ tute loquaris
Ipſe tuis lōgę nulla repulſa morę:
Nō tyrię uelites errantia lumina fallunt
Eſt neq; adoratę cura moleſta domi.
At noſtra igēti uadit circundata turba
Nec digitū āguſta ē iſeruiſſe uia (gādi
Hec quæ ſint facies nec quæ ſint uerba ro
Inuenies: cæcum uerſat amator iter.
Qd' ſi iura fores pugnaſq̄ imitata laco-
Carior hoceēs tu mihi roma bono (nū
Ad cynthiam de lycinna. (tꝰ
s Ic ego ñ ullo ſiā nori i amoꝝ tumul
Nec uēiat ſine te nox uigilāda mihi
Vt mihi prętexte pudor ē uelatꝰ amictu
Et data libertas noſcere amoris iter.
Illa rudes aios p noctes cōſcia primas
Imbuit: heu nullis capta lycina datis.
Tertiꝰ aut multo minꝰ eſt cū ducitur ānꝰ
Vix memini nobis uerba coiſſe decem.
Cūcta tuꝰ ſepeliuit amor nec fœmia pꝰte
Vlla dedit collo dulcia uincla meo.
Teſtis erit dirce tam uero crimie ſæua
Nycteos anthiopem accubuiſſe lyco.
Ah quotiēs pulchros uſſit regia capillos
Molliaq; immites fixit in ora manus.

dirces In anthiopen: quoniam tua seuitia faciet: ut credamus uera esse: quæ de atrocitate dirces In anthiopen se runt. & ita dirce erit datiuus casus. potes etiam legere. testis erit dirce: ut in oibus codicibus legit. & erit sensus dirce seuiens ob uerũ crimen erit testis anthiopan cũ lyco marito concubuisse: & erit testis ueri criminis: cũ tu ueræ culpæ o cynthia testis eẽ non possis. qđ codices habẽt. accubuisse iouĩ: quod placet. Nycteos. Pro nyctei: & est genitiuꝰ græcus. De antiopia nictei filia dictũ est in primo commentario. & nunc poeta narrat seuitiam: qua usa ẽ dirce in Anthiopan tãq̃ pellicẽ. Regina. Dirce uxor lyci thebani regis. In ora. In faciem & oculos anthiopæ: arma mulierũ sũt ungues: ut inqt Donatus. Fabulã. Anthiopem. Iupiter Anthiope. Apostropha ad Iouẽ. utpote amatorẽ anthiopes: ex qua zetum & Amphionẽ filios suscepit. Dura catena Anthiopa manicis sereis uincta tenebat in carcere. sed ruptis uinculis effugit i cytheronẽ Boetiæ montẽ. fabula nota nunc commoratur a Propertio. Manicas. Manicæ dicunt uincula manuũ: & i hac significatione hic accipitur: & apud Virg. Manicas atq; arta leuari Vincla iubet priamus. Manicas p trãslationem uincula nauiũ appellat Lucanus: Aſt alias manicæq; ligant tereteſq; catenæ. manicæ sunt manuũ tegumẽta. unde legimus Plinium habuisse ad latus notariũ: cuius manus hyeme manicis muniebant: ut ne cæli qdem asperitas ullã studii tps eriper. tunicæ manicatæ opprobrio dant a Virgilio illo uersu. Et tũicæ manicas. Asopi sonitu. Asopꝰ fluuius ẽ currẽs ppe cytheronẽ non lõge a thebis. autor Strabo. Scribit Diodorus Asopũ filiũ oceani & thetidis fluuio nomẽ ididisse. Pone. Post & a tergo. Virgilius. Pone legit. Et durũ zethũ. Dissimiles moribꝰ fuerũt zethus & amphion. alter seuerus & durus. alter mollis & cytharedus. unde apud euripidem fit mentio zethi admonẽtis fratrẽ: ut ꝺpositio cytharæ studio ad grauiora contẽdat. unde dixit Ora. suspecta senero cõticuit lyra: fraternis cessisse putat moribꝰ. Amphion zethũ & ãphionẽ ex positos suscepit & aluit Pastor: q diu ignorarũt ãthiopã eẽ i poꝛ gẽitrice. uñ pſæpe i illã durus erat zetus: eãq; abigebat. ãphion uero lachrimis: & si eã matrẽ esse nesciebat flectebat. sera tãdẽ pietate matrẽ recognouerũt dircẽq; tã toꝛ maloꝛ reã tauro idomito alligatã traxerũt per thebanũ agrũ: q̃i sõtẽ sui nomis ferẽ eẽ cõuersa: cuius sõtis geographi memĩerũt. Sera pietas. qa sero filii matrẽ agnouerũt. Io. natos. Zethũ & ãphionẽ. Qui tueaꝝ senex. hic itelligit ille pastor: q filios iouis Zethũ & ãphionẽ iuentos sustulit: & sublatos educauit: quo docẽte recognita est mr̃.

Tibi gloria: Sẽsus ẽ rapit ad mortẽ dirce q̃ tua ẽ gloria o ãtiope. Ducit. Signate locutus ẽ. nã duciur teste donato: quo nolumꝰ. & is ducit q ad suppliciũ trahit. unde ait sen. li. iii. de ira: qd facilius fuit ãtigono q̃ duos mãipulares duci. iubẽ. idẽ i li. de trãqllitate. igt. duci te iussi. Habitu. Iocis ga discerpta fuit frustillati dũ trahit a tauro p diuersa loca. Zethi a zetho. Peana ãphiõ. Peanes dr̃ laudes deoꝝ oĩum ꝓprie apollis: ut igt seruius. scribit Lactã. pæanas ẽt uersus appollini dictos propter extictũ pythonẽ. oĩs laus græce dr̃ pean. & peanizein apd græcos significat uoce letari: qđ latini dicunt uitulari. cecinit ergo ãphiõ peana hoc ẽ carmẽ plenũ gaudimõii i aracynthoq mons ẽ clarus in arcania: ut Pli. &. martiãus. tradũt. sed cũ i boetia hoc suerit factitatũ ur̃ eẽ itelligẽdũ de altero aracynthoq mõte thebano: quẽ Vir. appellat actrũ ab actrõe ut iterꝓtaꝝ pbus. uel q̃si littoralẽ. nã acte græce dr̃ litus latine. Vĩra. Fœmiea. ira. n. mulebre maxie ultiũ ẽ. ut igt Sene. & fœiaꝝ iræ magis acres sunt q̃ graues: & ut ait. Oui. fœia iserũ flãmasq; ruit. positoq; ꝺcore ferẽ. Fabula nulla. Nullo igt uano rumoꝝ mouearis ad credendũ q̃ a me lycina adamet: cũ ẽt post mortẽ sim te solã amaturus. Lignis fueris. i. rogalibꝰ flãmis crẽatꝰ ritu ãtiquoꝝ. Alia elegia.

n Ox media & domiæ mihi uenit epistola nostræ. Euocatus i tiburtinã uillam per epistolam a cynthia de media nocte mutabũdus est an sit eundũ. tandem dicit pulchrum eẽ mori in amore: & pro amica nihil

Ah quotiẽs famulã pẽsis onerauit iniqs
Et caput i dura ponere iussit humo.
Sæpe illã imũdis passa ẽ hitare tenebris.
Vilẽ ieiunæ sæpe negauit aquam:
Iuppiter ãthiopæ nusq̃ succurris habẽti
Tot mala: corrũpit dura catena manꝰ:
Sideꝰ es tibi turpe tuã seruire puellam.
Inuocet anthiope quẽ nisi uicta iouẽ?
Sola tamẽ quęcunq; aderãt i corpe uires
Regales manicas rupit utraq; manu.
Inde cytherõis timido pede currit i arces
Nox erat & sparso triste cubile gelu.
Sæpe uago asopi sonitu pmota fluentis
Credebat dominæ: pone uenir̃ pedes.
Et duꝝ zetũ & lachrymis ãphiõa mollẽ
Experta est stabulis mater abacta suis:
Acueluti magnos quũ ponũt equoramo
Eurꝰ in aduersos desinit ire notos. (tꝰ
Littore sic tacito sonitꝰ rarescit harenæ
Sic cadit inflexo lapsa puella genu.
Sera tamen pietas natis est cognitꝰ error
Digne iouis natos qui tueare senex.
Tu reddis pueris matrẽ pueriq; trahẽdã
Vinxerunt dircem sub trucis ora bouis
Anthiope cognosce iouẽ tibi gloria dirce
Ducitur i multis mortẽ hitura locis.
Prata cruentãtur zeti uictorq; canebat
Pæana amphiõ rupe aracynthe tua.
At tu nõ meritam pcas uexare lycinam
Nescit uestra ruens ira referre pedem:
Fabula nulla tuas de nobis cõcitet aures
Te solam & lignis funeris ustꝰ amem.
De iperio amicæ. (stola nostrę
n Ox media & domię mihi uenit epi
Tybure me missa iussit adesse mora.
Cãdida qua geias ostẽdũt culmia turres

recusandum: aitq; amatores ubiq; esse tutos: & inuiolabiles. Candida culmina. Videtur signare peristerotrophie. Idest columbaria: quæ i secessu tyburtino habebat cynthia iuxta fluuiũ anienem: & illuc Propertium uocabat. nam peristerotrophion esse solet in turribus & culminibus uillæ. a quo existimat Varro colũbas appellatas: & ipsa columbaria poliri debent & solent albo tectorio: quoniam: ut ait columela: eo colore præcipue columba delectatur: & palladius sic scriptum reliquit. Colũbariũ põt accipere sublimis una turricula in prætorio constituta leuigatis ac dealbatis parietibus. Obductis tenebris. Cuncta claudentibus obducere enim est tegere. inde cicatrices uulnerum obductas uocamus. At si hæc distulero. Secum consultat quid agere debeat. eam inquit an non eam. Hinc nocturnus metus deterret. Inde mandata imperiosæ cynthiæ exhortantur: quæ si pro crastiauero: erit mihi mox excluso dolente lachrymandum.

Scyronis media. Amantes ubiq; sacri sunt & inuiolabiles etiam si iter facerent per saxa scyronia. quæ sunt in attica regione siue megarica: ut scribit plinius: quibus nomẽ inditũ est a scyrone latrone ut docet diodorus. Hic uiatores supra scopulum abruptum deducebat: & deinde calcibus in mare deturbabat: quem theseus interemit. Memierunt historiẽ plutarchus i theseo. Diodo. i qnto. Strabo in nono. & Ouidius i septimo. cuius est ille uersiculus. Scopulis nomen scyronis inhæret. megarenses ciuem suum tutant̃ ab ĩfamia. negantq; fuisse latronũ euersorem & bonorum fautorem. Scyticis oris. Quacunq; ibit amator tutus erit & sacer etiam si p scythicas solitudĩes & loca barbarica ambulauerit: Scytharum solitudines græcoꝝ prouerbiis eludunt̃. In hãc sententiã est illud a tibullo prolatũ Quisquis amore tenetur eat tutusq; sacerq; quilibet. Salebras. loca aspa uocam⁹ salebras. unde & salebrosus deducitur. Virgilius. Non tam salebrosus ut ante. existimat nonius salebras a saltu d̃duci. Cicero. nũq̃ i tãtas salebras cecidisset. Idem alibi ait. Hæret in salebra. Percutit ante. Cupido ĩquit tanq̃ minister facularius cõcutit faces amatori iter nocturnũ facienti. fax ut olim dixit portius Latro declamator: immota torpescit: ignes uero exagitata restituit. Morsus hiantes. Patentes rictibus diductis. Ita Virgilius. At uiuidus umber hæret hiãs. Huic generi. s. amatorũ. Custos. cynthia. Locet. collocet & cõdat. Tera frequẽti. Loco celebri & uulgi itiõibus ptrito. Sic ĩfamãtur uidelicet i uia militari collocati. Deuia terra. uult poeta sepeliri extra uiam publicam inter frondes arboreas in loco deuio & sequestrato a tumultuosa frequentia. Multi defunctos sese fictilibus doliis condi uoluerunt sicut: M. Varro pythagorico modo desiderauit sepeliri in myrti & oleæ atq; populi foliis Humer. Sepeliar: & humo contegar. Hoc enim ꝓprie significat humare. ide humati dicũtur humo contecti. Sepultus uero intelligitur quoquo modo conditus. Autores Cicero & Plinius. Antiqssimum sepulturæ genus fuit corpus humo reddere. & hoc diu obseruatũ: ut sinus & gremiũ q̃si matris terræ mortuo tribueret̃. & lex. xii. tabulaꝝ in urbe sepeliri uetabat. Cuius uerba hæc sunt. In urbe ne sepelito: ne ue urito.

n Vnc o bacche tuis humiles aduoluimur aris.
Auxilium petit atq; suppetias implorat a baccho ad curas amoris propulsandas & sollicitudines laniendas: quoniam ut ĩqt Oratius Dissipat euchius curas edaces. Vela secunda pater. metaphoricos fauorem liberi patris exposcit. Per te soluuntur amantes. Vina parant animos ueneri nisi plurima sumas. & stupeant multo corda sepulta mero. & ut scribit facũdissime seneca in libro de tranquilitate uitæ. Bacchus liber dictus est non ob licentiam linguæ: sed qa liberat seruitio curaꝝ animum: & tristitiæ medet̃. ceterũ non idem pollet i oib⁹. nã ut docet aristo. i ꝓblematis. Vinũ uarios reddit hoib⁹ mores: ut alios iracũdos: alios misericordes: alios taciturnos: alios sõnolẽtos efficiat: sitq; eiusdẽ naturæ: quã bilis atra sortit̃: quã aristotelicã sniam exp̃ssit Ora. illo carmie. seu tu q̃relas: seu geris iocos: seu rixã & ĩsanos amores: seu facilem pia testa

Et cadit i patulos ni pha aniẽa lac⁹ (bris
Quid faciã? obductis ꝯmittã me ne tene
Vt timeã audaces i mea mẽbra man⁹?
At si hæc distulero nr̃o mandata timore
Nocturno fletus sæuior hoste mihi:
Peccarã semel & totum sũ pulsus i ãnũ
In me mansuetas nõ habet illa manus:
Nec tamẽ ẽ q̃sq̃ sacros qui ledat amantes
Scyronis media sic licet ire uia. (oris
Quisq̃ s amator erit scythicis licet ãbulet
Nemo deo ut noceat barbar⁹ esse uolet
Lũa mĩstrat iter d̃mõstrãt astra salebras
Ipse amor accensas percutit ante faces:
Sęua canũ rabies morsus auertit hiãtes
Huic generi quouis tpe tuta uia est.
Sanguine tã puo quis. n. sp̃gatur amãtis
Improb⁹? exclusis fit comes ipsa uen⁹:
Q d' si certa meos sequerẽtur fũera casus
Talis mors precio uel sit emenda mihi:
Afferet huc unguẽta mihi: certisq; sepul-
ornabit custos ad mea busta sedẽs (chꝝ
Dii faciãt mea ne terra locet ossa frequẽti
Qua facit assiduo tramite uulg⁹ iter:
Post mortẽ tumuli sic ĩfamãtur amantũ
Me tegat arborea deuia terra coma:
Aut hũet ignotæ cumulus uallat⁹ arenæ
Non iuuat i media nomen habere uia.

Ad bacchum. (mur aris
n Vnc o bacche tuis hũiles aduolui-
Da mihi pacato uela secũda pater.
Tu potes ĩsanę ueneris cõpescere fast⁹
Curarumq; tuo fit medicina mero:
Per te iunguntur p te soluuntur amãtes
Tu uitium ex aĩo dilue bacche meo.
Te quoq;. n. nõ eẽ rudẽ testatur i astris
Lincibus ad cælum uecta ariadna tuis:

sominum. Lvncibus ad cœlum: qui amat amatoribus fauet: amauit bacchus ariadnam: debet ergo bacchus presto esse amatori auxiliū iplorāti: cū ipse nō sit rudis in amore. ariadna a theseo relicta in īsula dia adamata fuit a baccho: & ī cœlū uecta curru a lvncibus ducto: ut Oui. dixit. A tigribus corona ariadnes ī cœlo colloca ta ē. ipa liberæ nomē accepit a libero pre. ut docet Oui. ī fastis: & est fabula notissima. Scribit Augustinus: qđ memoratu dignū est: liberq; appellatū esse: cp mares in coeundo per eius beneficium emissis seminibus liberē tur Hoc idē dicūt in fœmis agere liberā: & ob hoc libero utilē corpis partē ī tēplo poni: fœmineā liberæ. Lvn

Hoc mihi qđ ueteres custodit ī ossib9 ig
Funera sanabūt uel tua uina malū (nes
Sēp eni uacuos nox sobria torq̄t amātes
Spesq; timorq; aios uersat utroq; mō.
Qđ si bacche tuis p feruida tpa donis
Accersitus erit somnus in ossa mea.
Ipse seram uites: pāgamq; ex ordie colles
Quos carpant nullæ me uigilante ferę:
Dūmō purpureo spumēt mea dolia mu
Et noua pressātis iqnet uua pedes: (sto
Quod supest uitę p te & tua cornua uiuā
Virtutisq; tuæ bacche poeta ferar.
Dicam ego mīnos æterno fulmine part9
Indica nyseis arma fugata choris.
Vesanūq; noua neqcq̄ ī uite lycurgum

ces aūt sunt aialia peregrina: quæ clarissime oium q̄drupe dū cernūt: ut autor est Pli. in. xxviii: uario sunt collo & ferme oīs coloris: ut scribit Albertus magnus. Hic ā Virgi. dictū est. Quid lvnces bacchi uariæ. Falluntur q existimant oculos lvnceos appellari acutissimos ab his lvncibus quoniā clarissime cernant: ut diximus. nā lvnceos oculos uocamus a lvnceis potius q̄ a lynce. Fuit aut̄ lynceus unus ex argonautis acutissima oculoꝝ acie preditus: q ut est ī fabulis: & tradit Hieronymus: dicebat uidere trās parietē: q ut historici ferūt: ꝯspexit nouissimiā lunā primāq; eodē die ī signo ariete. quod paucis mortaliū cōtigit uidisse. & inde fabula orta ē cernēdi lvnceo: ut docet Pli. De hoc ait flaccus. Solus transibit nubila lynceus. Huius meminit Hora. in epistolis: & ī sermonibus dixit. Ne corporis optima lvnceis contemplere oculis. Lyncei mentio sit apud eruditos frequens: & iprimis apud Ciceronē: & apuleiū: & senecā. Lynces baccho dicatæ sunt. unde ait Oui. Victa racemifero lvncas dedit idia baccho. Quidā existimāt lyncas esse lupos ceruarios. Solinus plinīusq; seiūgūt. Vacuos. Sine amica. In hāc sniam ē illud Tibulli. Cū fletu nox uigilā da uenit. & illd maronianū. Sola domo meret uacua. In ossibus ignes. Amoris sēdia: quæ medullas i ossibus amā tū depopulant̄. Vir. Atq; ossib⁹ iplicet ignē. Amor enim ignis est. Inde est ille nouissimus portii lycinii de amatore uersiculus. Quæritis ignem: Ite huc quæritis: ignis homo est. Ipse serā. se cultorē uineæ profitetur. Pangamq; ex ordine colles. In disponēdis arboribus arbustisq; ac uineis qncūcialis ordinū ratio laudatissima: & maxime necessaria est quæ nō solū utilis ē: sed etiā aspectu gratissima: quocūq; modo itueare in ordinē se porrigēte uersu. hāc rationē pangēdi plātādiq; arbores probāt Plinius & columela. Quincūcialis metationis meminit & Cicero in Catone maiore. De hac nunc loqui uidetur & poeta cū dicit se uelle pāgere hoc ē figere uites: & cōserere collinos agros ex ordines Nullæ fere. Quales sunt hirci. Ouidius. Rode caper uitē. Spumēt dolia. Ita Virgili. Spumat plenis uīdemia labris. dolia sunt uasa grādia: qbus uinū recōditur. Antiqui doliis fictilibus cōdebāt: isodiebāq; terræ tota aut ad portionē situs ut docet Plinius in decimoquarto. doliis dāda sūt iteru alla: ne iter sese uitia serpant. Contagiōe uitii semp ociſsima: uētosa ac patula minus utilia. Coopercula dolioꝝ sūt medicanda addita mastice aut pice. Alpini populi ligneis uasis ad uina cōdēda uti ceperūt: quæ circulis cingūtur. Inquinet. Pressura uuæ calcatæ pedes calcātis sordidos efficit: & ob id ipse autūnus sordidus a poetis cognominat. Et tua cornua. Bacchū cum cornibus fingi uulgatū est. ex quo illud celebrat̄. Accedāt capiti cornua bacchus eris. Causā refert Diodorus q̄ primus dī bacchus boues cornutos ad iugū iūxisse. Alii cornua libero patri assignāt. quoniā. ſ. uinolētia proteruitatem & contumaciam addere solet: quæ per cornua significatur: & cornua ebrii sumere dicūtur. unde dixit Ouidius Tunc pauper cornua sumit. Et Horatius de uino loquēs ait. Addis cornua pauperi. ubi per cornua uiolentiam cerebri intelligimus. Maternos partus. Se celebraturū carmibus dicit uitā & gesta bacchi. Dicere laudare signat. uulgata fabula est: quēadmodū semele fulmīe iouiali pcussa est: & funere materno genitus est bacchus.

Indica nyseis. Bacchus qui oītis q Dionysius: q liber pater: q sexcentis nomibus appellatur: orbem ferme terrarū peragrauit: multas nationes domuit. idos debellauit. & primus omniū triūphauit: uectus idico elephāto: ut scribit Diodorus: & ut refert Plinius: emere ac uēdere primus istituit: & diadema regū insigne ac triumphum iuenit. De quo triompho ita loquitur filius in nouissimo sui operis. Qualis odoratus descēdens liber ab idis Egit pampineos frenata tigride currus. Choros nyseos uocat exercitum liberi patris: i quo erat multitudo musicoꝝ: & nouē musarū pariter chori comitabantur: qui nysei dicūtur a nysa baccho sacra. Nysam aūt esse ī helicone: in arabia: ī idia traditū est ab idoneis scriptoribus: & ipm Dionysiū ē nūcupatū a nysa ciuitate arabiæ: ubi ilans educatus est a nymphis: & ita a noīe prīs: & loci uocitatus est Dionysius. Vesanū lycurgū. Lycurgus ut fabulæ ferūt cōtēptor bacchi uites amputabat & iteram putādū sibi crus bipēne cōcidisse ferī: qđ iō fictū ē existimat Seruius. qa fuit abstemius. abstemios aūt uocamus q temetū hoc est uinū nō bibūt. hūc una cū pētheo mactatū fuisse a baccho cecinit Oui. penthea tu uenerāde bipēniferumq; lycurgum sacrilegos mactas. Pētheos. genitiuus græcus. Fabula pēthei notissima est. Lege Ouidiū in tertio metamorphoseos. In triplices greges. Propter agauē matrē dictū est: quæ cū gemis soi oriba Inone. ſ. & autonee filiū pēthea discerpsit & ī frustra lacerauit. tres sorores totidem ducebāt reges bacchatū. & iō dicit poeta funus pēthei fuisse gratum ī

triplices greges. Ouidius. Mater & o geminæ clamauit adeste sorores. Curuaq; tyrrhenos. Quis nescit tyrrhenos nautas fuisse a baccho demutatos in delphines: qui oēs pter unū aceſtem in undas exiliterūt e nauigio: quā ratiē pāpineam uocat: uel ppter pāpinos: qbus erat exornata: uel ppter bacchum: qī ea uehebat: qui ut ait Oui. Pāpineis agitat uelatā frondibus hastam. Per mediā naxon. Naxos insula ē una ex cicladibus. alio nomine dicit dia: & priusq; naxos dicta dionysias: uel q libero patri hospita fuit: uel q uineaꝝ fertilitate uicat cæteras. autores Plinius & Solinus. merito itaq; dicit poeta se cātaturū naxon tāq; p eā currant flumina uini odora

Pētheos ī triplices funera grata greges.
Curuaq; tyrrenos dlphinū corpa nautas
In uada pampinea dissiluisse rate.
Et tibi p mediā bene olētia flumia naxō:
Vnde tuū potant naxia turba merum:
Candida laxatis onerato colla corymbis
Cinget bassaricas lydia mitra comas.
Læuis odorato ceruix manabit oliuo:
Et feries nudos ueste fluente pedes.
Mollia dirceæ pulsabūt tympana thebæ
Capripedes calamo panes hiante canēt:
Vertice turrigero iuxta da magna cibelle
Fundet ad ideos cymbala rauca choros
Ante fores tēpli crater antistitis auro
Libatum fundens ī tua sacra merum:
Hęc ego ñ hūili referā mēorāda coturno
Qualis pindarico spiritus ore tonat
Tu mō seruitio uacuum me siste supbo.
Atq; hoc sollicitum uince sopore caput:
Quod mors ineuitabilis. Cauerno
c Lausus ab umbroso q̄ ludit pōtus
Humida baiarū stagna tepētis aquæ
Qua iacet & troię tubicē misen⁹ harena

tuissimi: qd naxia turba. hoc ē ipsi naxii insulani potare dicunt. Talis est hymnus bacchi apd Horatiū. Bassaricas comas. Bacchus appellat bassareus a genere uestis. Vnde & ipsæ bacchæ bassarides uocitant. ut acron & porphyrio tradūt. Horatius. Nō ego te cādide bassareu iuitū quatiā. Papinius. Et tu bassaridū rotator euan. Hinc poeta comas Bacchi bassaricas appellat: quas cingi ait a mitra lydia: quoniā mitra caput alligabat. unde mitrophoros teste Diodoro cognominatus ē. Lydia autē bono epitheto dicitur mitra: quoniā lydi ea iprimis utebātur. Vnde & a Virgilio dictum ē. Meonia mentū mitra. Meonia uero & lydia eadem est regio: ut herodotus memorat. Læuis. Polita & sine pilis. est enī bacchus intonsus & iuestis. Veste fluente. Qualis ē bassarea. Syrma ppie appellat uestis qua bacchus amictit. Dirceæ thebæ. Bacchus patriam habet thebas Boetias: ut scribit Plinius: quas dirceas uocat a fonte dirce. de quo iam dictum ē. unde & a statio dirceus ager thebanus nominat. Ideo autē addidit epitheton dirceæ: quia fūt thebæ ægyptiæ: thebæ ciliciæ. Thebæ corsicæ fuerunt: & thebæ lucanæ: quas interisse autor ē Cato. epitheton ergo distinguit boetias thebas a reliquis: quæ est patria duorum numinū: liberi: & Herculis. Capripedes panes. pingit pan caprina facie & cruribus hircinis ut docet herodotus. & dixit Seruius pana habere caprinos pedes. unde a poetis panes capripedes uocitantur Et Horatius satyros capripedes appellauit. Panes autē & satyri & tityri inter bacchi ministros numerātur: qui omnes autore martiano post plixum tempus moriūtur. unde oli audita est a nauigātibus uox dicentis magnum pana mortuum esse. Calamo hiante. Fistula sonante: quam ex calamis primus compegit pan. Vertice turrigero. Sacra bacchi & cybeles copulata sunt ut docet Strabo in decimo Ideo nūc poeta ait cybelem celebraturā una cum baccho mysticas cerimonias. uerticem turrigerum cybele damus quoniā ut ait Augustinus. Est idea tellus in qua sunt oppida unde dixit Lucretius. Muralisq; caput summū subnixa corona. Eximiis munita locis q sustinet urbes. & Oui. ī fastis inq;. At cur turrifera caput est onerata corona An primus turris urbibus illa dedit: Turres primi cyclopes iuenerūt ut igt Aristoteles. Ad ideos coros. Quia est altera phrygia. altera cretica. Iuue. Hospes numisidei. Ante fores crater. Scribit Augustinus ī æde liberi oenophoꝝ poni. p qd uinū significat. Nō humili cothurno. Hoc est stilo grādiloquo & cothurnato referā laudes bacchi. Pidarico ore. In pīdaro lyricoꝝ poetaꝝ pricipe spūs magnificētiā iprimis laudat Quīt. q uelut qdā eloq̄ntiæ flumē decurrit: quē Hora. credit nemini imitabilē. a quo i epistolis quoq; dictū est. Pidaricos: q nō expalluit haustus. Alexander magnus pīdari famiſiæ & penatibus parci iussit: cū thebas diriret. Autores plinius & plutarchus.

Alia Elegia.

Lausus ab umbroso. Existimo hac elegia mortem marcelli significari: q fuit filius octauiæ sororis Augusti: cui iuliam filiam Augustus desponsauit: q periit i baiano secessu adhuc spōsus annū agēs
c ætatis uigesimū cū esset ædilis. cuius obitum romani uehemēter doluerūt. Mater octauia nullū finē per omne uitæ suæ tempus flendi gemēdiq; fecit. Talis per omnē uitā fuit qualis in funere Bibliothecam construxit ad filii memoriam propagandam. Augustus theatrū nomīe marcelli ædificauit: quod dictū est Marcellianum. Hæc legimus apud tranqllum: Plutarchū: Senecam: & Seruiū. De hoc dixit maro. Tu marcellus eris. Huius obitū nec deflet Propertius. Hic est poetæ sensus: Hoc elegiæ argumentū: quod nullus antehac satis animaduertit: qd nullus satis curiose pensauit. marcello omnia quadrant. marcello cuncta conueniūt: quæ a poeta memorant. Iam elegia erit aperta: quæ prius erat subobscura: In cuius pricipio describit poetica circūlocutione locū: in quo marcellus occubuit. Vbi ingt est auernus & tepentes fontibus baiæ: ubi misenū pmōtoriū: ubi semita herculea: in his locis extictus est marcellus cū magno crimine aq̄ baiaꝝ: quæ cū fabulerrimæ dicāt: illi fuerūt exitiales atq; letiferæ. pleriq; oēs cū ignorarēt marcellū baiis occubuisse cōmenti fūt nouas & pide fuales iterptatiōes. Tubicen misenus. Misenū pmōtoriū est prope baias ut scribūt Strabo

& plinius: cui nomen impositum est miscenus tubicen æneæ: ut ait solinus: sepultus monte sub aerio: qui nūc miscenus ab illo dr: æternumq; tenet per sæcula nomē. & res nota ē carmibus marōianis. Herculeo structa labore uia. In primo commentario dictū est quēadmodū Hercules aggerē cōstruxit i cāpania cā boum traducentiū quæ dicta est uia herculea: quā posterioribus tpibus exornauit agrippa. De hac nūc logt poeta. Cymbala thebano. Herculem itelligit q fuit deus thebanus. cuius patria fūt thebæ boetiæ: q in cāpania colebat cymbalis crepitantibus. utpote optime meritus de tota illa regione: i qua gigātes iterfecit: ubi fūt cāpi phlegrei ciuitates condidit pōpeios & herculaneū. & ita legendū censeo. cū cōderet urbes: p eo quod est ædificaret herculaneū atq; pōpeios. Si legimus cū quæreret urbes extrisecus subintelligendū est ædificādas aut habitādas aut aliqd simile. At nūc iuisæ baiæ: q̄ prius ob amœnitatem secessibus pponebantur & cūctis erāt iucundissimæ. nūc pp obitū marcelli fūt factæ iuisæ: & odibiles: qđ crimen nūq̄ eleuetur. Deus hostis. Quod numen igt infestū romanis subsedit in aqs baianis ad marcellū perimendū: q ad aquas baianas extinctus est. His pssus. Sensus est. Marcellus pssus his. s. baianis aqs petiit stigias aquas: q̄si dicat. i his aqs reperit mortem in qbus salutem repire debebat cū medicatæ & saluiferæ esse soleant. & ita his eritcasus ablatiuus. Si uero legimus is sine aspiratiōe erit rectus: & itelligēt marcellus. Prior lectio magis quadrat. Quidā codices habent bis: ut dicat marcellū bis lotū i aqs baianis occubuisse. Quid genus Hæc oīa optie de marcello dicūt. nā genus claudiorū illustre ē uirtus uel potius idoles uirtutis maxima. mater octauia augusti soror. Ipe gener augusti. Fluitantia uela theatro. carbasina uela prius i theatro dixit sīculus spiter. Cæsar uelis forū romanū texit. marcellus octauiæ filius hic de quo loqmur forū uelis iumbrauit: quo salubrius litigantes consisterent. Autor Plinius in. xix. Nūc poeta intelligit de theatro quod sub nomie marcelli fecit augustus. Vigesimus ānus. pathos ab ætate. q̄. s. perierit i uirenti ætatis flosculo. ita Virgilius. Heu miserāde puer. Tot bona. Corporis bona ob ætatem. Animi ob uirtutem. fortunæ ob genus & diuitias itelligenda sūt. Orbe. Vel sepulchro: uel quod uerius est: circulo ætatis nimium angusto. I nūc. ex quotidiana loquendi consuetudine ductus est sermo: quo utimur quotiens aliqs i medio cursu fœlicitatis abripit obitu imaturo: & ita demonstratur nulli fortunæ: nullis opibꝫ nullis bonis esse fidendum: cum nemo sibi crastinum polliceri possit. Magnis ludis. Alludit ad ædilitatem marcelli. ædilitū. n. officiū fuit ludos exhibere. ludi magni i circo maximo primum facti sūt a tarquinio prisco acciris ad ludicrū equis pugilibusq; ex æthruria. alio nomine romani appellātur ut docet liuius in primo. Magnos dici existimat Asconius q̄ magnis impensis dati sūt: siue q̄ diis magnis

Et sonat herculeo structa labore uia
Hic ubi mortales dextra cū quęreret urbes
Cymbala thebano crepuere deo.
At nunc iuisæ magno cum crimine baię.
Quis deꝫ i uestra cōstitit hostis aqua?
His pressus stygias uultū dimisit i ūdas
Errat & i uestrō spiritꝫ ille lacu.
Quid genꝫ aut uirtꝫ aut optia ,pfuit illi
Mater: & amplexum cæsaris eē focos?
Aut mō tā pleno fluitātia uela theatro
Et p maternas omnia gesta manus?
Occidit & misero steterat uigesimꝫ ānꝫ
Tot bona tā puo clausit in orbe die:
I nunc tolle aios & tecum finge triūphos
Stātiaq; ī plausum tota theatra iuuēt:
Attalicas supa uestes: atq; oia magnis
Gēmea sint ludis: ignibꝫ ista dabis.
Sed tamē huc oēs huc prius & ultius or-
Est mala sed cūctis ista terēda uia ē (do
Exorāda canis tria sunt latrantia colla.
Scādenda ē torui publica cymba senis:
Ille licet ferro cautꝫ se condat & ære
Mors tamen iclusum ,ptrahit ide caput
Nirea nō facies: nō uis exemit achillem:
Chroesū aut pactoli q̄s pit humor opes

idest laribus urbis romæ dicati sint: ad quos uidetur Virgilius alluisse. Magnis circensibus actis. romanos uocat Cicero his uerbis. Memini mihi dici ludorum romanorum diebus. Ignibus usta. Ignis funereus & flammæ rogales cuncta mortalibus auferunt. Sed tamen huc omnes. Sententia catholica & a poetis celebrata uidelicet q̄ Tendimus huc omnes. Hæc est domus ultima. & q̄ pallida mors equo pulsat pede pauperum tabernas: regumque turres. Canis. Cerberi tricipitis. Senis. charontis. Condat & ære. Hoc est armis æneis muniti mortem non effugiunt. Nirea non facies. Neque formositas neque uires: neq; diuitiæ possunt mortales a conditione mortis eximere: & ita nireus non fuit exors mortis: nec exemptus a fato pter pulchritudinem. nam nireus ut scribit Homerus in secundo iliados filius fuit charopei omnium græcorum: qui ad troiam nauigauerunt: speciosissimus: infra tamen achillem. de hoc ait Ouidius. Sit licet antiquo nireus adamatus homero. huius meminit Oratius. qualis aut nireus fuit aut aquosa raptus ab ida. & alibi. ait formaq; uincas nirea. Croesum aut pacto. i. Aurum quod defert pactolus fluuius lidiæ non exemit a morte croesum illum ob diuitias memoratissimum. de hic supra dictum est. Luctus populauit achiuos. Mors inquit debacchata est per græcorum castra & legiones in bello troiano. uidetur q̄ signare illam pestilentiam quam scribꝫ Homerus in primo iliados immissam fuisse ab apolline impulso precationibus sacerdotis chrysæ. populauit eo modo dixit. quo Virgilius. Populatque ingentem farris aceruum. nos dicimus populor i eodē significato. alias populare significat amorē conciliare. ut tradit nonius. Magno stetit. Idest constitit magno pulo. Martialis. Quod nō stat magno stat lupee tibi. eloquutio uenustior ē & frequētior apd eruditos magno

absolute dicamus: & subintelligamus pretio. Vir. Magno mercentur atridem. iuuenalis. Magno seruorꝝ uentres & frugi cenula magno. M. uarro in tertio de re rustica ꝯt. piscinæ ꝑplētur magno. alunt magno. Alter amor. Est ne de helena itelligendū: ut atridæ exponas ꝓ menelao: an uero quod: sentio: loquitur de amore briseidos: q fuit alter hoc est secundus amor atridæ. hoc est agamēnoni: q post chryseidā restitutā patri adamauit bryseida: eāq; abduxit achilli. ex quo idignabūdus achilles noluit amplius dimicare aduersus troianos feroci us iuadētes ipsos achiuos: & acrius trucidātes. unde hic alter amor. s. bryseidos cōstitit maxio ꝑcio ipi Agamē noni cū ob hoc quotidie græci iterficerent frustra iploran tes achillis auxiliū. Corpus inane. Cadauer itelligit mar celli: qd iane appellat: qa sine sensu: & sine aia defūcti sūt

Hic oli ignaros luct9 populauit achiuos
Atridæ magno cū stetit alter amor:
At tibi nauta pias hōinū q trahicis ūbras
Hucaiæ portent corp9 inane tuæ:
Qua siculæ uictor telluris claudi9 & qua
Cæsar ab humana cessit ī astra uia.

Quasiculæ. Optat marcellū ea uia ire ad supos: q̄ pauus eius claudius Marcellus & iulius cæsar iuerūt. Claudius itelligit. M. marcellus q dr claudius: quoniam fuit de gēte claudiorꝝ. fuerūt. n. due familiæ claudiæ. altera patritia: altera plebeia: ꝑtitia pulchrorꝝ dicebat. plebeia Marcellorꝝ: ut docet Asconius pedianus. & de hac itelligendū ē apd Trāquillū ita scribentē i principio Tyberii. Patritia gēs claudia. fuit. n. & alia plebeia nec potētia mior: nec dignitate plebeia. n. gētē claudiā accipe ꝓ ea: quæ dicta ē marcellorꝝ: quā illustrauit ille. M. marcellus: q docuit Anniba le posse supari: q dictus ē gladius romāorꝝ: q syracusas cepit nec euertit: q qnq; cōsulatus est adeptus: q monumentis liuii: plutarchi: & silii factus est imortalis. cuius memit Virgilius in sexto. de quo nūc logr poeta: quē uictorē uocat siculæ telluris ꝓ bella: quæ gessit i sicilia contra penos & siculos penis adhærētes & iprimis contra syracusanos: cuius ciuitatis euersionē lachrymis ꝓsequutus ē. q deinde fuit patronus siculorū. fuit & alter appius claudius i sicilia uictor: q teste Tranquillo primus freto classe trāsiecto penos sicilia expulit: quo consule bellū punicū primū ceptū est. ut tradit Gellius. de quo multa scribit polybius in primo. Hic romanis primus persuasit nauem conscendere: & ob hoc ipm: quod scitu dignū est: cognomiatus fuit caudex. nam plurimū tabularum cōtextus caudex apud antiquos uocat. uñ tabulæ Codices dicunt. & naues: qbus cōmeatus subeunt: codicariæ uocant. cuius rei testis est locupletissimus. Seneca in libro de breuitate uitæ: quem cum Domitius nō legisset i errorē lapsus ē manifestarium scribēs caudacū cognoiatū fuisse appiū: quoniā. s. legerat apd uarronē caudacū ab antigs dici suauē & māsuetū. sed caudex cognoiatus ē appius nō caudacus. & caudex a caudacota distat: q̄ thais ab hermiōe. cōmētū domitii ifirmū est cū nullius scriptoris autoritate roboretur. nos uero ad priscorum autoritatē tanq; ad anchoram recurrimus. sed iam ad ꝓpositū reuertamur. Et qua cæsar. Qua uia cesserit cæsar dictator ab hoibus ad deos notissimū ē. q ī numerū deorꝝ relatus ē nō modo ore decernētiū. sed ēt psuasiōe uulgi. cū apparuisset ille cometes q solus faustus fuit augusto iperiū auspicāti. de quo lege Plinium in secundo.

Alia Elegia.

Bīcit totiēs a te mihi nostra libido.
o Ostēdit libidinē muliebri sexui magis ipiritare q̄ uirili: & ī fœmīs q̄ maribus esse acriorē. hoc idem dicit Ouid. de libidie femīea. Acrior ē nostra plusq; furoris
o habet. Vos ubi. Fœmīæ ubi semel pudicitiæ claustra refregerūt nullū seruare modū dedicerunt similes eqs. q nullis frenis coerciti feruntur ꝓcipitanter. & ut ingt Maro fertur eqs auriga neq; audit currus habenas. Sæua malea. Malea promontoriū est laconiæ ubi periculosa est nauigatio ꝓpter aduersos uētorꝝ flatus. ut auctor est Strabo. hinc est illud prouerbiū. Cū ad maleam deflexeris domesticos obliuiscere hic dixit Maro. Maleæq; sequacibus undis. ait poeta maleam citius futurā nautis hospitalē: quæ suapte natura ihospita ē: & flumia ad fontem reuersura. & syrtes portuosas & hospitales futuras: q̄ quisq̄ possit impetum fœminineum reprehendere hoc ē retiere atq; cōpescere & remorari. hoc. n. significat i hoc loco reprehēdere. i eadē significatione dr a luuio. quosdam consul cato manu ipse reprenderit uerteritq; ī hostē. Testis cretei. Ab exēplis probat libidinem fœminarum esse immodicam: & imodestam: & furibundam. de pasiphe dictum iam est quam nunc signat: quæ cum tauro concubuit: cuius amore flagrabat: iclusa intra uaccam ligneam opertam corio formosæ iuuencæ: quam poeta uocat abiegnam: tanq; ex abiete fabrefactam. Salmonis. Patronymicum est & Tyro intelligitur: filia salmonei: quæ ardenter amauit enipeum: cum qua concubuit neptunus in enipeum transformatus: quem deum liquidum uocat: quia fluuius est: de quo diximus copiose in primo commentario. Patria succensa senecta. Myrrha amore insando correpta cum cinyra patre furtum concu-

buit: quæ mox cõuersa est in arborem: ex qua stillat myrrha odoriſſima. unde ait Ouidi. Eſt honor & lachrymis ſtillataq; cortice myrrha. Nomen herile tenet. nullocq; tacebitur æuo. Nam quid medeæ. Notiſſima ſunt & iã a nobis cõmemorata: quæ de medea ferunt: quæ nec fratri nec filiis pepercit amore iaſonis furibunda legę ſenecam in medea. Infamis ſtupro. Impudicitia clytemneſtræ uulgatiſſima eſt: quæ agamẽnoni merito concinauit excidium propter quã domus pelopidarũ infamis eſt adulterio: quæ tamen antea ſtupro inceſtuq; fuit ignominioſa: nã ex pelope: qui peloponeſo nomen iddidit natus thyeſtes concubuit cum merope uxore fratris atrei. & cum filia pelopea inceſtũ perpetrauit: cuius filius egiſtus ſtuprauit clytẽneſtrã: & ambo agamẽnonẽ interemerũt. Purpurea coma Fabulã ſignat ſcyllæ: quæ amore minois flagrans patrẽ nyſũ capillo purpureo ſpoliauit: q ut ait Ouidi. crinis inhærebat magni fiducia regni ꝑ quo ſacinore in auẽ nomine cirin mutata eſt: pater i alie tũ. lege Virgiliũ & Ouidium. merito ait poeta inuptas deberetedas hoc ẽ faces nuptiales accẽdere fœlicioribus flãma & honeſtius amarẽ. Nyſus megaricã tenuit regionem. & ut ait Ouidius regnauit i urbe alcathoe. Hoſti. Minoi q̃ ſe cerit ſcylla q̃ ãte poſuit amorẽ minois cretei patri regnoq; paterno: quæ amplexa nauigiũ Minois recedẽtis pendula trahebat. Hãc dotẽ. regnũ ſcilicet niſi patris: qui ut autor eſt Strabo i nono. niſi cã cõdidit eiq; megara ſorte obuenerunt: cũ regio attica i quatuor partes diuiſa eẽt iter quatuor filios pãdiõis regis athenarũ. Victor erat q̃ uis. laudat miſos: q q̃uis foret uictoriam cõſequutus ſcylla ſuffragãre: tamẽ fuit iuſtus i hoſte: repudiãdo. ſ. fœminã facinoroſiſſimã: & illa uerba dicendo: quæ ſcribit Ouidi. Dii te ſubmoueãt o noſtri iſamia ſæcli. merito itaq; factus eſt iudex iferorũ: q iuſtitia: æquitateq; pollebat: quẽ Homerus diſcipulũ iouis appellat: quẽ Pla. extolli i li. de lege quẽ hiſtorici tanq̃ legũ latorem optimũ celebrant: quẽ Virgilius & claudianus quaſi torẽ explorare criminã defunctorũ prodiderunt: q dictus eſt iouis ſceptrum habuiſſe: quod nihil aliud ſignificat: q̃ doctrinã iouis: qua oẽm cretam moderabat. Orci. Orcus deus eſt iferorũ ab urgendo dictus: quẽ latini mõ ditem patrẽ: mõ ſũmanũ uocant: quẽ poetæ iouẽ ſtygiũ appellitãt: q græce pluton dr: quaſi diuitiarum dator & adis & aides a græcis uominitat. cuius rei eũã meminit Plato i cratilo.

Nãquid medeę referam quo tpe matris
Irã natorũ cæde piauit amor?
Quid ue clytẽneſtræ pp quam tota myceni
Infamis ſtupro ſtat pelopea domus?
Tuq; o minoa uenundata ſcylla figura
Tõdens purpurea regna paterna coma
Hãc igitur dotẽ uirgo deſpõderat hoſti:
Niſe tuas portas fraude recluſit amor:
At uos inuptę fœlicis urite thedas
Pendet cretea tracta puella rate.
Nõ tũ imerito minos ſedet arbiter orci
Victor erat q̃uis æquus i hoſte fuit.

De cõtemptore amicæ.

c Redis eũ iã poſſe tuę memiſſe figu
Vidiſti a lecto quẽ dare uela tuo.
Dur9 qui lucro potuit mutare puellam.
Tãtis ne i lachrymis africa tota fuit?
At tu ſtulta deos tu fingis inania uerba
Forſitã ille alio pect9 amore terit. tes
Eſt tibi forma potẽs: ſũt caſtæ paladis artes
Splendidaq; a docto fama refulget auo
Fortunata dom9 mõ ſit tibi fidus amic9
Fidus ero i noſtros curre puella toros.
Tu quoq; q ęſtiuos ſpatioſi9 exigis igneſ
Phœbe moraturæ contrahe lucis iter:
Nox mihi pria uenit prię date tpa noctiſ
Longi9 i primo luna morare toro.
Fœdera ſunt ponẽda pri9 ſignãdaq; iura
Et ſcribenda mihi lex i amore nouo.
Hæc amor ipſe ſuo cõſtriget pignora ſigno
Teſtis ſidereæ torta corona deæ.
Quã multę ãte meis cedẽt ſermõib9 horã
Dulcia q̃ nobis cõcitet arma uenus
Nãq; ubi nõ certo uincitur fœdere lectus
Nõ hẽt ultores nox uigilanda deos.
Et quib9 ipoſuit ſoluit nox uincla libido:
Contineant nobis oia prima fidem.

Redis eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ.
Alloquitur nouam amicam dicens ſe fuiſſe futurũ fidũ legitimũq; amatorẽm cum alter amator fuiſſet infidus: puellæq; deſertor. oſtendit q eum non eſſe uerum amatorem: qui lucri cauſa relinqt puellã: & ob mercaturæ quaſtũ nauigat uſq; i africã. Sũt caſtæ paladis artes. Tibi igt oia ſupſũt: ingenuæ artes: nobilitas auorũ: diuitiæ domeſticæ: ſolus deeſt fidus amicus quẽ ſe futurũ polliceẽt. artes palladis uocamus diſciplinas & artificiũ texẽdi. qđ illa teſte platõe prima iuenit: denicq; ſexcẽtæ ſũt artes palladis. nam ut ait Ouidius. mille deæ ẽ operũ. certe dea carminis illa ẽ. & martianus igt uirgo armata decẽs texę ſapientia pallas. Tu quoq; qui aſtiuos Apoſtropha ad ſolẽ: quẽ rogat ut diem faciat breuiorẽ noctem uero longioremi: ut diutius poſſit frui primis nouæ amicæ cõplexibus. Luna. Sidus nocturnũ eſt luna ut ſol diurnũ. Conſtringet pignora ſigno. Quẽadmodũ legibus ſcribendis ſignatores adhibentẽ & teſtes. ita nunc dicit poeta cupidinẽ futurũ ſignatorẽ legis amatoriæ & teſtem. Coronam ariadnes: q̃ in celo noctu fulget: & rebus fauet amatoriis pp fabulã ſupra recitatã. Quam multa: hæc ſũt uerba legis: quam ſcribit in nouo amore. dicit enim ſe prius ſermocinatiõe atq; colloquio multas horas conſumere ueile cũ amica: q̃ in uenerem ſtiuleẽ. Arma. Verecũde ſignat genitalia. Nãq; ubi nõ certo ſeuſus ẽ concubitus ſine fœdere & pactis nõ retinet uinctos & obligatos amatores & cito talis amor ſoluitẽ. & nulli dii ultores

existũt dissolutionis repentinæ. Cõtineãt. Ostendit se eandẽ fidẽ in nouo amore exhibiturũ: quã pstitit in primo cynthiæ amore. Nouo toro. Doleat igt ex nobis ille. qui nouo amor idulgebit. & oẽs erumnas amatoriãs patiaẽ. siue ego ad nouã accessero puellã: siue tu ad nouũ accesseris amatorem. Semper amet. Dirũ pfecto suppliciũ iprecaẽ: quo nihil ẽ erũnosius amatori: ut. s. semp amet: nec unq̃: fructu amoris potiaẽ. huic conuenit illa plautina sententia. Ipsus se excruciat hõ: q quod amat uidet: nec potitur.

Agnum iter ad doctas pficisci cogor athenas. Fluctibus amatoriis diu agitatus. docet se cogi mutare domicilii: & athenas proficisci: ut mutatione loci ardoris æstus minuatur: qui tanto magis creseẽ consucuit: qto magis amica spectatur. nam ut in Decretis. distinctione. lxxxi. scriptũ est: plerunq; dum mutaẽ locus: mutatur & mentis affectus. sed ut inquit Oratius cælum non animũ mutant: qui trans mare currunt. ide illud a Seneca sanctissime precipiẽ. animum debes mutare: non cælum. & cuidam conquerenti nihil sibi peregrinationes profuisse Socrates respondisse fertur. noli admirari. te ipsum circunfers tecũ fugis: & ut ait Ora. scandit æratas uitiosa naues cura. Onus igitur animi deponendum est ut prodesse possit loci mutatio. hæc hactenus.

m

Ergo qui pactas ĩ fœdere ruperit aras
Polluerit q̃ nouo sacra marita toro.
Illi sint quicunq; solent ĩ amore dolores
Et caput argutæ præbeat hystorię.
Nec flenti domiæ patefiãt nocte fenestrę
Semp amet fructu semp amoris egens.

Ad Cythiam.

m

Agnum iter ad doctas proficisci cogor athenas.
Vt me longa graui soluat amore uia:
Cresciteni assidue spectando cura puellę
Ipse alimenta sibi maxia præbet amor.
Oia sunt tẽtata mihi quacunq; fugari
Possit: & ex oi me premit ipse deo. Cuiuix tamẽ aut semel admittit cũ sępe nega
Seu uenit extremo dormit amica toro.
Vnũ erit auxiliũ mutatis cynthia terris
Quantũ oculis aio tã pculibit amor.
Nũc agite o socii ppellite ĩ æquora nauẽ
Remorumq; pares ducite sorte uices.
Iungiteq; extremo fœlicia lintea malo.
Iã liquidũ nautis aura secundat iter.
Romanæ turres & uos ualeatis amici
qualiscũq; mihi tuq; puella uale. Hospes
Ergo ego nũc rudis adriaci uehar æquoris
Cogar & ũdisonos nũc prece adire deos
Deinde p ionium uect9 cum fessa lecheo
Sederit placida uela phaselus aqua:
Q d' supest sufferte pedes p pate laborẽ
Isthmos qua tenuis arcet utrunq; mare
Inde ubi piræi capient me littora port9
Scandam ego theseæ brachia longa uię.

Doctas. Optimo epitheto usus. cõstat enim athenas bonarum artiũ fuisse inuentrices. Illicq; natam: & educatam eloquẽtiam. unde ait Cicero in oratione p flacco. Ad sunt athenienses: unde humanitas. doctrina religio. fruges. iura leges ortæ: atq; ĩ oẽs terras distributæ esse putaẽ. Spectãdo. Huic simile ẽ illud Virgilianũ. Vritq; uidendo Fœmina. Quacunq;. Oi expte se quæsiu sse ait amoris remedia qualia tradit Ouidius. sed ex omi parte se premia deo cupidine. Extremo toro. Hoc ẽ in extrema lecti sponda cubat. Quãtũ oculis. Catholica fnia est in ore uulgi frequẽtissima: q longe est ab oculis eũ pculẽ a corde. autor ẽ Aristoteles in. vii. ethicoꝝ. obliuionẽ amicitiæ induci ex diuturniore absẽtia. scribit Ouidius pfentissimũ eẽ remediũ amoris tollendi migrationẽ. Extremo malo. Malũ nauticũ: & antẽnã primus iuenit dedalus. Vela uero icarus. autor Plinius. Fessa lxceo. Mendosa dictio ẽ: quæ ita emẽdãda ẽ. Lecheo. nã corynthus duoꝝ domina portuũ ẽ: quoꝝ alterũ cẽchreũ: alterꝝ lecheũ scriptores appellant asiatici cẽchreo utunt̃. ex italia pficiscẽtes lecheo. e aũt lecheũ subipso oppido nõ multis domiciliis copiosũ: ut scribit Strabo i. viii. lechei portus meminit Pli. his uerbis. Lecheæ hic: cẽchreæ illic angustiaꝝ termini. De hoc lecheo itelligẽdũ ẽ apud papiniũ ĩ secũdo siluaꝝ ita scribentẽ. culmen ab inoo fert semita tecta lecheo. Sẽsus ẽ poetæ. se pedibus iter reliquũ facturũ cũ nauis pueneriti lecheũ portũ corithiacũ. Phaselus. nomẽ ẽ nauis frequẽs apd poetas. Istmos q̃ terris. Istmon corithiacum intellige: q̃ sũt angustiæ. uñ pcedit peloponesus qnq; miliũ passuũ latitudie. Hic ægeũ mare. Inde arcet ionũ. Istmõ pfodere tẽtauerũt demetrius rex dictator cæsar. caius priceps. domitius nero. ifaustο: ut oium patet exitũ incepto. autor Pli. in quarto de hoc Lucanus. Geminũ gracilis mare separat istmos. Oui. bimarem appellat. bimari claudunt̃ ab istmo Pyrei portus. athenis sũt duo portus pyreus & phalerius duoꝝ miliũ passuũ muro recedẽtibus athenis iuncti. ut scribit Pli. Refert Strabo munichiã esse tumulum: cui tres subiacebant portus: quæ oli muro uallata complectebaẽ pyreũ et alios portus naualibus plenos: in qbus ẽ armamentariũ illud millenauiũ memoratissimũ: quod philon architectus fabricauit. Vnde dixit Oui. munichioq; uolãs agros. Theseæ brachia lõga uiæ. Muros lõgos ſignificat q stadioꝝ. xl. longitudine istar brachioꝝ uel ut ait Strabo crurũ athenas pyreo cõiũgebãt. sed multa bella longos muros diruerũt: & munichiæ munimẽtum. De his ita scribit Thucidides in secundo longi muri ad pyrea usq; ad. xl. stadia habebant: quorũ exteriora custodiebantur: & pyreo uicina: & olim teste eodem Thucydide in primo. athenienses themistoclis consilio extruxerunt murum circum pyrea: qui erat eius latitudinis. ut per eum duo plaustra præterirent. Via theſea uocatur propter theseum athenarum regem: qui cum attica oppidatim habitaretur: & in urbes. xii. diuisa foret

unum tantū athenis instituit conciliū: & illa oia cōciliabula in hāc unā ciuitatem cōgregauit. sublatis cæterorū oppidorū magistratibus. Autores plutarchus: strabo: & thucydides. Animū emendare. Vitia aī imprimis emendat philosophia. de qua ita loquitur cicero i tusculanis. Philosophia morbis animi medet: inanes sollicitudines detrahit: cupiditatibus liberat: pellit timores. Idē alibi. philosophiā eē expultricē uitiorū dicit. Hortis dicte epicure tuis. Dicit se philosophaturū sectaturūq; aut platonica dogmata aut epicuri sectā. platone cōditore sectæ academicæ oia iā uulgata. Epicurus primus athenis hortos istituit: cū usq; ad eū moris nō fuisset in oppidis haberi rura ut docet plini. i. xix. a quo epicurus hortorum magister appellatur. Refert laertius epicurū scholam habuisse in horto ubi docebat. Vnde testamentum cōdens ita scripsit: Amynomacho: & timocrati eam q̄ī hortō est scholā depositi iure cōmēdo: ipsorū posteris: q̄ horū illū tradant philosophāūb ex nostro noie: hic ait Iuue. nō epicurū Suspicit exigui lætū plantaribus horti: & papinius. Mallet deserto senior gargetius horto. uocat eni gargetius epicurus: a pago in quo natus est. Fit mentio quoq; a cicerone de horto epicuri: cuius hæc uerba sunt ex libro primo de natura deorū. cur tantū epicuri hortus hūerit licentiæ. Demosthenis arma. Dabo ingt operā eloquentiæ: cuius instrumētis tanq̄ armis munitur orator: unde ait cicero de oratore loquens. Quid tā necessariū quā teneri e semp arma: q̄bus uel tectus eē possis: uel puocare iprobos uel te ulcisci lacessitus. Scribit tacitus in dialogo de oratoribus. Eloquentiā i locū teli repertam fuisse: & autore seneca scholā quasi ludū eē existimarūt: forū arenā: & iō ille in foro primum dicturus tyro dictus est: arma demosthenis appellat p̄cepta eloquētiæ cuius princeps apud græcos est demosthenes. Sicut apd latinos. M. cicero. unde ait Iuue. Eloquiū ac famā demosthenis aut ciceronis Incipit optare. Demosthenes notior est q̄ ut indigeat nrā cōmemorationis. Menādre sales. de menādro poeta comico supra memorauimus: qui teste qntiliano est omnibus rebus personis affectibus accōmodatus. sales uocamus lepores & hylaritatē atq; facetias: de quo ita scribit Pli. i. xxxi. uita humanior sine sale negt degere: adeoq; necessarium elemētū est: ut trāslerit itellectus ad uoluptatē. animi quoq; sapia sales appellant: oisq; uitæ lepos & summa hilaritas laborūq; reqes nō alio magis uocabulo cōstat. hactenus pli. hinc ē illud Catullianū. Nulla in tā longo corpore mica salis: q̄d ut interp̄tat qntilianus: significat nihil i corpe eius eē ridiculū. Tabula capiet: tabulaq; pictaq; inspectiōe oblectatos eē romanos testis ē uel ille Oratii uersus. Suspēdit picta uultū mentēq; tabella. Athenas aūt fuisse refertissimas tabulaq; pictarū & signorū pli. Strabo notificant. Antigraphicē antiq picturā appellauerūt quā docebanē i tota græcia pueri ingenui receptaq; ē ea ars i primū gradū liberaliū. Siue æbore. Aeburnea ingt & ænea signa q̄ athenis uisunē oculos meos amœnabūt Phidias atheniēsis q̄ i ebore citra emulū fuit: Mineruā fecit ex ebore athenis dicatā āplitudine. xxvii. cubitorū. Idē alterā mineruā fecit ex ære eximiæ pulchritudinis. multorū preterea clarissimorū artificū signa athenis cōspiciebanē adeo ut prodiderit Mutianus rhodi. lxxiii. milia. signorū fuisse: nec athenis nec olympiæ pauciora. Aut spatia ānorū. Nullus ē dolor ut igt seruius sulpitius quē lōginquitas tēporis nō minuat & cōterat: & ut autor ē seneca i libro ad gallionē de uita beata: dolorē dies cōsumit licet cōtumacissimū & quotidie insurgētē. Ait poeta locorū & tēporū iteruallā longissima sensim ardores suos mitigatura & ictus cupidineos sanatura. Non turpi fractus. Sensus est si peregrinabundus moriar id genus mortis erit mihi honestissimū & dicar pisse fato: nō aūt turpi amori succubuisse.

Illic uel studiis aium emēdare platonis
Incipiā: aut hortis docte epicure tuis.
Perseq̄r aut studiū liguę & dmosthēis ar
Librorūq; tuos docte menādre sales (ma
Aut certe tabulę capiēt mea lumia pictæ
Siue ebore exactę seu magis ære manū.
Aut spatia ānorū aut lōga iteruallā pfūdi
Lenibunt tacito uulnera nostra sinu.
Seu moriar fato nō turpi fractus amore
Atq; erit illa mihi mortis honesta dies.

Ad Tullum.

f Rigida tā multos placuit tibi cyzicus annos.
Tulle propontiaca q̄ fluit isthmos aqua.
Didymē & sacræ fabricata iuēta cybelę
Raptorisq; tulit qua uia ditis equos.

Alia Elegia.

Rigida tā multos. Tullū diutissime peregrinātē reuocat ad urbē romā habitādā: q̄ nihil in toto terrarū orbe dicit eē splēdidus. Cyzicus. cyzicū siue cyzicus ciuitas est asiatica trans aminē granicium i ppontide: cui nomē iddidit rex cyzicus: quē iasō p̄ piruden̄tiam iteremit: ut narrat ualerius flaccus i tertio: & meminit pōponius mela: Cyzicon appellat pli. oppidū mile sionū: de quo ait Ouī. i tristibus. Cyzicon hemoniæ nobile gentis opus: cyzicus teste strabone ciuitas ē & insula duobus pontibus iuncta continenti. Mitridates cyzicon asiæ ianuā sibi fore putabat ut ait cicero i oratione pro murena. Cyzicenos oli a mitridatica obsidione lucullus exemit: Historia scribit a plutarcho & a. L. flo. cuius hæc sūt uerba ex libro tertio. Cyzicon nobilis ciuitas arce: mœnibus: portu: turribusq; marmoreis: asiaticæ plagæ littora illustrat. A plinio mentio fit marmoris cyziceni. Propontiaca isthmos aq̄. Proponti æquor est patens atq; diffusum q̄d angustis Bosphori thracii cum euxino ponto cōiūgit. In ppōtiaca cheronesō: ut ait pli. alius est istmos qualē supra diximus esse corinthiacum & angustiæ similes. patriq; latitudine. duæ urbes utriq; littora haud dissimili mō tetinuerūt pactiæ a ppontide cardia melauo sinu. Dyndimus. Cybele q̄ mater deorū uocitat dicta est dyndimene a loco ut ait strabo. sūt aūt dyndima siue dyndimus. utroq; n. mō dr: montes i phrygia dicati mīri deū de q̄bus Vir. Ite p alta dyndima sed poeta i hoc loco nō sentit de his dyndimis. sed de illis potius q̄ iminēt

Cvzico quæ delubrū habēt dyndimeni mris deū: ab argonautis ædificatū: ut est auctor strabo in. xii. de cvbele ꝑter ea q̄ sūt inuulgata hoc unū discas uelī qđ tradit a martiano capella. Cubū omnē arithmeticū mri deū esse tributū. & a cubo cvbelē noiari. Raptorisq; tulit. In ora pōtica oppidū ē heraclea ubi ꝓuentus est aconiti uenenoꝝ ocissimi: fabulæ narrauerūt e spumis cerberi canis ortū aconitū extrahente ab inferis hercule. cuius aditus ad iferos monstrat apud heracleā ut scribit pli. in. xxvii. refert solinus illic atheniēsiū ee specū quē foraminis hiatu ꝓfundo aduscq; inferna aiūt patere Hoc idē memorat mela. de hac heraclea nūc loqtur poeta qui ait hac uia plutonē i curru asportasse ad inferos raptā pro serpinā alludēs ad specū illū acherusiū q̄ ad mānes puius ē ex quo cerberū ab hercule extractū ferūt. Dissentit a poeta scribēs cicero in sexta in uerrē ditē patrē non longe a ſvracusis penetrasse sub terras asportantē in curru ꝓserpinā abreptā: qđ ēt tradit Ouī. Ditē uocamus plutonem a diuitiis qa recidunt oia in terras & oriuntur ex terris. ut cicero interpretatur. Helles athamantidos urbes. signat ciuitates hellespontiacas: q̄ sitæ sūt i ora hellesponti. ut ē abydos lampsacū pariū & priapos supra docuimus ab helle puella submersa inditū esse nomē hellesponto: quā uocat athamātida a pīe athamāte. Tu licet aspicias. Quāuis ingto tulle lustres totū terraꝝ orbem & aspicias quicqd usq; est memorabile: oia tamē minora sunt rōana maiestate atq; pulchritudine. Phorcidos ora. i. medusæ: q̄ phorcis nominat a genitore phorco. Lucanus. Hoc mōstrum timuit genitor numēq; scēm Phorcus aqs. Ouid. tamē & Luca. dixerūt Phorrynidos ora medusæ. qđ patronymicum prīscianus formari scribit ab hoc noie phorcinus. de geriōe. de antei palestra. de hespidibꝰ. de argonautis oīa iam uulgata monumentis poetarū & historicoꝝ. Peliace trabis nauis argus q̄ ex arboribus natis in pelio mōte fabrefacta fuisse fert. Catullus. Peliaco quōdā ꝓgnatæ uertice pinus. & illud apud oratores poeticū. Vtinā ne in nemore pelio securibus cesæ cecidissent abiegnæ ad terrā trabes. Alexāder cornelius arborē eonē appellauit ex q̄ facta eēt argo: quæ nec aq̄ nec igni posset corrumpi. Inter saxa. simplegades siue cyaneas de quibus supra. Argoa colūba. dictum ast superius de colūba quæ data fuit itineris dux argonautis: quā nūc appellat argoā ab argo naue. Nouæ proræ. Quia prima fert fuisse nauiū omniū nauis argo. plinius dicit naue longa primū iasonem nauigasse ante. n. fuit usus nauium sed pusillaꝝ. ut inquit Diodorus. Gvgei ora cavstri. Cavster fluuius est lvdiæ sardibus proximus: a quo dicitur cavstrianus campus. gvgeū cognominat poeta a gigeo laeu eiusdē regionis: qui alio noie dictus ē colous ut scribit strabo in. xiii. de cavstro ait homerus: Asia prata sup circūq; fluenta cavstri, in uetusto codice legimus olorigeri. qđ nō displicet. nā bono epitheto olorigerum cayſtrū possumus appellare ab oloribus siue cygnis qui ut ait Virgi. in georgicis. rimanē prata cavstri. & ab eodē dictū est. & longa canoros Dāt p colla modos: sonat amnis & asia longe Pulsa palus. Septenas uias. de nilotica regione intelligendum est: in qua nilus septē ostiis celeberrimis inclytus fœcundat ægyptum: quoꝝ noia supra recēsuimus. unde & septēgeminus a poetis cognominat. Rhesus quoq; fluuius troianus septē habet uada ut indicat Homerus illo uersu. Et septem rhesi uada tū rhodiū atq; caresum: qui uersus a strabone idēidē repetitus est. Ganges quoq; a Virgilio dictus est septē amnibus surgere. Natura hic posuit. snia pliniana huic est accōmodata snie. q̄ inquit. Ad urbis nræ miracula trāsire cōuenit cuius nō alia magnitudo exurgit: quasi mūdus alius quidā i uno loco narret. statimq; subiūgit ædificia q̄ romæ plurima admiratōe digna uisebāt. Idē roma terraꝝ caput appellat. Noxa: peccato & culpa. In annotationibus i seruiū de noxa: noxæq; significatōe diximus satis ca sup. Hic anio tiburne. Apostropha ad anienem qui in monte trebanorū ortus: ut ait plinius: lacus tres nobiles defert in tvberim. & decurrens per agrū tvburtinū facit cataractā: ut scribit strabo. Vnde ab Oratio dī preceps anio. uburnum uocat poeta quasi tiburtinum. quidam codices habent tiburte. Idem iā est sensus. Clitumnus ab umbro. Clitumnus fluuius est umbriæ cuius aqua pota boues candidos facit: de quo dictum est. Martius humor. Aquam martiam itelligit de qua supra memorauimus. Albanus lacus. In nemore albano est lacus albanus dictus: q olim creuit i insolitam altitudinem: cuius ex oraculi responso facta fuit solennis derivatio. Autores Liuius in quinto. & plutarchus in camillo. Prope hunc est alter lacus qui a poeta dī nemorensis ut supra docuimus: propter nemus aricinum dianæ consecratum: quod teste Strabone uocant artemisium. Et ide a Tranquillo sacerdos dianæ aricinæ dictus ē rex nemorēsis: ut supra docuimus. Artemisio adiacet lacus instar marini astus fluctuans. Sunt & in hoc loco fontes scaturigineſq; aquarum. In nemore aricino fons est ille egeriæ memoratissi

Si te forte iuuāt helles athamātidos urbes
Et deſyderio tulle mouere meo: (bes
Tu licet aſpicias cœlū oē atlāta gerentē
Sectaq; perſea phorcidos ora manu:
Geryōe ſtabula & luctātū i puluer ſigna
Herculis anteiq; heſperidūq; choros:
Tuq; tuo colchū ꝓpellas remige phaſin
Peliacæq; trabis totum iter ipſe legas:
Qua rudis argoa natat iter ſaxa colūba
In faciem proræ pinus adacta nouæ.
Si qua ue olorigeri uiſenda ē ora cayſtri
Et qua ſeptenas tēperat unda uias:
Omnia romanæ cedēt miracula terræ:
Natura hic poſuit quicquid ubiq; fuit.
Armis apta magis tell9 q̄ cōmoda noxe
Famam roma tuæ nō pudet hiſtoriæ.
Nā quātum ferro tātum pietate potētes
Stam9: uictrices temperat ira man9.
Hic anio tiburne fluis: clitūnus ab ūbro
Tramite: & æternū marti9 humor op9
Alban9 lac9 & ſocia nemorēſis ab unda:
Potaq; pollucis lympha ſalubris equo.

mus:cuius historici & poetæ nemineruntꝫ. cū ergo albanus & nemorensis siue artem isius lacus proximi sint merito eos ab aqua socia fluere dicit poeta. & legendum est socia potius q̄ socii:ut cum aqua copuletur. & ita uersus erit exactior uenustiorque. Pota que pollucis. Iuturna fontem significat qui romæ erat:apud quē nisi sunt castor & pollux in bello latino suum equorum que sudorem abluentes:cum edes castoris quæ iuncta fonti erat sua sponte patuisset. Autores ualerius & lactantius. Historiam narrat dionysius alia carnaseus & indicat iuturnæ fontem cum templo castoris fuisse i foro romano q̄is iuturnam nō nominet. Equo.s. cyllaro de quo Virgilius. domitus pollucis habenis cyllarus. & est carminibus poetarum satis notus. Lymphā iuturnam salubrem dicit fuisse equo potanti:alludens ad etymon qđ tradit Varro:cuius hæc sunt uerba ex libro primo latinæ linguæ. Ab aquæ lapsu lubrico lympha nympha iuturna quæ iuuaret. Itaq; multi ægroti propter id nomen hinc aquam petere solent. At non squamoso. Vbi laudauit tellurem romanam a commodis quæ adsunt:nunc laudat ab incommodis quæ absunt: imitatus homerum qui non minus uitiis detrahendis q̄ uirtutibus appellandis laudare ampliter solet. Et Virgilius non magis cumulatione bonorum q̄ detractione malorꝫ laudauit italiam in secundo georgicorꝫ. Non repunt ingti romano solo cerastæ serpentes q̄bus sunt cornicula q̄drigemina: quorꝫ motu relicto corpe occultato sollicitant ad se aues. & hoc dolo necē uolucrū aucupāt. Autores pli. & soli. Cerastarꝫ memit & Lu.i.ix. Spiaq; uagi torq̄nte cerastæ. apd Oui. in decio alii cerastæ itelligēdi sūt quos uenus i iuuencos trāsformauit. Nō hic andromadæ. Nō sūt i italia: belluæ tā portentificæ ut fuit illa cui exposita fuit andromada pro culpa materna. Fabulam supra satis copiose explicauimus. Nec tremis ausonias. Nō hic sūt dapes illæ funestæ mēsæq; nephādæ thyesteæ quas sol ne uideret:equos auertit. Fabula nota apud senecā i thieste hic ē illud epigrāmatici poetæ. Fugerit an phœbus mēsas cœnāq; thieste Ignoro fugimus nos ligurine tuā. Nec cuiq̄ absentes. Signat fabulā meleagri cuius uita extincta ē cū tuiōe:quem cū natus esset Meleager parcæ flāmis imposuerūt dicentes tā diu illum uicturū q̄ diu stipes ille duraret:quē alithea Meleagri mater seruauit diligentissime. & donec seruatus fuit iuuenis seruauerat annos. Verū ab althea morte filii i ultionē fratrū cæsorꝫ affectāte in ignē coniectus ē torris ille funereus quo ardente absens Meleager urebat & simul ē extinctus uterq;. autor est Ouidius in octauo. & diodorus in quinto. Penthea. fabulam tangit penthei superius enarratā: quē bacchæ hoc est mater materteræq; bacchātes discerpserūt aprū seu uitulū seu auē eē existimātes. Subdita cerua. Alludit ad fabulā iphigeniæ: p q̄ cerua supposita fuit. unde ait Ouidius. Supposita ferē mutasse myrenida cerua:quo pacto mare fuit nauigabile græcis ad bellū troianū ppātibus. Cornua nō ualuit. Signat fabulā ionis:ut declinatu latino utar:cōuersæ a iunone i uaccā. & cornibus curuatis deformatæ. non sūt igit ita lia huiuscemodi flagitia:q̄ i etholia mater fecit i filiū meleagrū:q̄ thebis i pēthea factitata sūt:q̄ i aulide macta ta iphigenia. nec i uaccas romanæ fœminæ deformātur prout io fuit i græcia demutata. Arboreasq; cruces scinis. Legēdū ē scinis ut nos correximus nō senis. fuit aūt scinis i istmo facinoribus famosus:q duas pinus flectebat:& flexis hominū brachia utriq; alligabat:q̄ in sublime renitētes & i naturā suā resurgētes corpus la cerū discerpebāt. Autor diodorus in qnto bibliothecæ. & meminit Ouidius his uersibus. Occidit ille scinis magis male uiribus usus. Qui poterat curuare trabes & agebat ab alto. Ad terrā latæ sparas corpa pinꝫ. Plutarchus hūc uocat pytiocāpā:q̄ uox significat pinus iflectētē. has appellat poeta cruces scinis q̄s romæ eē ificiat. Nō hospita grauis saxa. Intelligit saxa cognominata scironia a scirone latrone megarēsi:q uiatores e scopulo ictu calcis i mare dcipitabat. ut dictū est supra. Theseus scinū. scyronē. cercyonē. pcustē eodem genere mortis ite remit:quo illi hospites uiatoresq; iterficiebāt. neq; enī lex iustior ulla ē q̄ necis artifices morte pire sua. Hæc tibi parens. Roma iquit o tulle tibi patria est:romæ genus:romæ oia sūt. romæ itaq; ubi uiuēdū est. Ita catullus Romæ uiuimus. Illa domus illa mihi sedes illic mea carpit ætas. Alia Elegia.

At nō squamoso labuntur uētre cerastæ
Itala portētis nec fuit una nouis. (næ
Nō hic andromedę resonāt p matre cate
Nec tremis ausōias phœbe sugar dapes
Nec cuiq̄ absentes arserunt i caput ignes
Exitium nato matre parante suo:
Pēthea nō sęq; uenātur i arbore bacchæ
Nec soluit danaas subdita cerua rates.
Cornua nec ualuit curuare i pellice iuno
Aut faciem turpi dedecorare boue:
Arboraſq; cruces scinis & nō hospita gra
Saxa:& curuatas i sua fata trabes. (is
Hęc tibi tulle pens hæc ē pulcherria seds
Hic tibi p digna gēte petend⁹ honos.
Hic tibi ad eloq̄ū ciues hic āpla nepotū
Spes:& uenturæ coniugis apt⁹ amor.

De tabulis perditis.

Rgo tam doctæ nobis peri
ere tabellæ
e Scripta quib⁹ pariter tot pe
riere bona. (usus
Has quondā nostris manib⁹ detriuerat
Qui nō signatas iussit habere fidem.

Rgo tā doctæ. Quærimonia est de amissis pugillaribus amatoriis. & reptori ꝑmia ꝓponit si ad se ad tabellas reportauerit. antiq̄ āte usū carthaginenses scribebāt i palmarū foliis & arborū libris. postea
e publica monumenta plumbeis uoluminibus cōfici ceperunt. priuata uero in linteis & tabellis caratis autor pli. pugillares siue pugillaria erant tabellæ ceratæ i q̄bus scribebatur quarū usus fuit āte ipa troiana. nā homerus bellerophōti codicillos datos fuisse non epistolas scribit. inde tabellarios uocauerūt por-

ctores epistolarum. quoniam in dedolatis e ligno codicillis scriptitabant: & a libris arborum hoc est corticibus librarios scriptores nūcupārūt. ut docet diuus Hieronymus i epistola ad nicia. pugilares erant apud ueteres pluribus distincti nominibus. alii qnciplices. alii duplices. quidam triplices nominabantur. erant & pugilares citrei eborei mēbranei dicti: q ex citro ebore mēbranis erant confecti. isti quos pdiderat pocta erant buxei: ex qua materia iterdū litteræ fiebāt ad prima elemēta pueris tradenda: unde dixit Hieronymus. Fiant litteræ uel buxeæ uel eburneæ & suis nomibus appellentur. ludat i eis: ut ludus eius eruditio sit. indicat Marti. triplices peculiariter fuisse rebus amatoriis dicatos. Ouidius duplices appellat tabellas in qbus negauerat amica cōcubitum plautus i pseudolo inducit amatorem tabellas cæratas ab amica scriptas plegentem qbus illa argēū deposcebat. hactenus hæc elegia satis apta ē: & uno duobus ue ad sūmū locis egens interpretationis. Qui non signatas Vsus in qt mea& manuū attriuerat tabella: ut etiā non obsignatæ cognoscibiles forent. signū eni fidē facit a quo litteræ pscriptæ sint: ut ait Cicero i Catilinā. cognouit manū & signum Qualescūq;. i. qūis uiles forent utpote ex buxo cæra illita cōfectæ: tamē mihi fideles semper extiterūt: & effectrices fuerunt uoluptatū puella p illas exorata. Irascor quoniam. Hæc sūt uerba quæ existimat fuisse pscripta in tabellis buxeis a cynthia. Cessabi. Otiosi indulgebimus amori Inter ephimeridas. Timet poeta ne tabellas inuenerit aliquis auarus fœnerator: & in his perscribat rōnes argentarias: i quibus antea tātūmodo res amatoriæ scribebantur. Ephimerida uocant græci librū in quo p dies. singulos res gestæ scribūtur. latini diarium appellant. ut docet gellius. mos fuit ueterū romanoꝝ ut singuli rerum suarū tabulas diligentissime cōficerent. ut ostendit Cicero i uerrinis. Cæsar dictator cōfecit ephimeride: cuius seruius citat testimonium. & flauius uopiscus i aureliano iqt. si bene noui ephimeridas illius uiri scriptas habemus. hic ephimeridas poeta uocat librū fœneratoris in quo sūmas pecuniæ mutuatæ fœneratæq; pscribit: & ratiunculā p singulos dies expensi acceptiq; subducit: & lucra dānaq; cōputat. i eadem significatōe accipit apud Ouidium ita scribē ē. Inter ephimeridas melius tabula scq; iacerent. Seneca id genus librorum kalendarium eleganter appellat cum ait i primo de beneficiis. Nemo beneficia in kalendario scribit. item alibi Kalendariū uersat sit ex domino pcurator. Signa retenta. Legēdū est ligna: & itelligit tabellas. Dominū exquiliis. Ita docet nos ppertius se habitasse romæ i i exqliis quæ ab excubiis regis ita dictæ sunt uel quod excultæ fuerint a tullo rege. ut iterpretaē. M. Varro. de quibus Ouidius ita scribit in fastis. Adde quod excubias ubi rex romanus agebāt. Quid nunc exquilias nomina collis habet.

Illæ iam sine me norant placare puellas

Et quædā sine me uerba diserta loqui

Nō illas fixum caras effecerat aurum

Vulgari buxo sordida cera fuit.

Quales cunq; mihi semp mansere fideles

Semp & effect9 pmeruere bonos.

Forsitā hæc illis fuerāt mandata tabellis

Irascor quoniam es lente morat9 heri.

An tibi nescio quę uisa ē formosior: an tu

Non bona de nobis crimia fecta iacis.

Aut dixti: uenies hodie cessabim9 una

Hospitium tota nocte parauit amor.

Et quęcunq; dolēs repit nō stulta puella

Garrula cum blādis ducitur hora dolis

Me miserū his aliquis rōnē scribit auari

Et ponit duras inter ephimeridas.

Quas si qs mihi retulerit dōabitur auro:

Quis pdiuitis ligna retenta uelit?

I puer & citus hæc aliqua prępōe colūba

Et dominum exquilis scribe hitare tuū.

Alia elegia.

Ad Amicam superbientem.

f Alsa est ista tuæ mulier fiducia formæ

Olim oculis nimium facta superba meis

Noster amor tales tribuit tibi cynthia laudes

Versib9 insignē te pudet ea meis. (des

Mixtam te uaria laudaui sępe figura

Vt quod nō esses eē putaret amor.

Et color ē totiens roseo collat9 eoo

Cū tibi quęsit9 candor i ore foret. (ci:

Quod tibi nō patrii poterāt auertere ami

Eluere aut uasto thessala saga mari.

Hæc ego nō ferro nō igne coact9 & ipsa

Naufrag9 ęgęa uerba fatebor aqua.

Correptus sæuo ueneris torrebat aheno

Alsa est] Cynthiā formositatis nomine superbientem reprimit ostendens se fuisse causam formosissima existimaretur celebrata preconio suorum uersiculorum. gaudet se tandem ab eius pedicis laqueisq; amatoriis esse liberatum. Roseo collatus eoo. Comparauit inquit sæpe colorem tuum colori roseo orientis auroræ. eous dicitur orientalis: & unus teste Oui. ex equis solis dictus est eous. Quæsitus scilicet suco & medicamētis quibus fœminæ cutem cādicant. Eluere ut uasto Non poterat inquit mulier saga & artis magicæ perita: quales erant thessalicæ mulieres: eluere maculas: quibus erat infectus & expiare illā amoris incendium: quo torrebatur etiam si adhibuisset omnes aquas oceani. ex quo indicat labem fuisse indelebilem: & inextinguibilem ardorem: quæ nec toto mari emaculari refrigerariq; potuissent. aquæ habent uim refrigeratoriam & purgatoriam. unde dixit catullus. Suscipit o gelli ūtum non ultima thetis Aut genitor nympharum abluit oceanus. & Virgilius in sexto. Alius sub gurgite uasto infectum eluitur scelus aut exuritur igni. hoc idem docet Augustinus in .xxi. de ci. dei. usurpatq; uersus

maronianos. Veneris aheno. Clauo cupidineo se fuisse fixum dicit de quo ita scribit plautus in Asinaria fi xus hic apud nos ẽ animus tuus clauo cupidinis. uel ahenũ itellige uas ad coquendũ accõmodatũ ut metapho ricos dicat ita se pcoqui ueneris æstu torrentissimo ut esculenta i ahenis coqui uidemus. Traiectæ syrtes. per trãslationẽ ostendit se euasisse ꝓcellosas amoris cynthiæ tempestates: quas syrtibus inhospitalibus comparat.

Mẽs bona si qua dea est. Nos hũc uersum ita emendandũ esse existimamus. si qua dea es. ut sit sensus poeticæ uenustati accõmodatus: qui ẽ talis. cũ Iuppiter aures surdas uotis meis iã diu præbuerit cõfugio i sacraria tua o mẽs bona si es i numero dearum: tibiq; me dono: ut scilicet per te resipiscam & mẽtem bonam recipiam: quæ ut ait Seneca: nec commodatur nec emitur: & puto si uenalis esset non haberet emptorem. mentem autem fuisse deam & a romanis cultam testis ẽ liuius: qui scribit i. xxii. Attilium prætorem uouisse menti ædem quam deinde attilius crassus duumuir dedicauit. Cicero in secundo de natura deorum ita scriptum reliquit. Res ipsa i qua inest uis maior aliqua sic appellatur ut ea ipsa uis nominetur deus: ut fides: ut mens: quas i capitolio dedicatas uidemus. aantiqui enim: ut docet Augustinus i quarto de ciuitate dei. singulis rebus singulos deos attribuerunt. idem dꝙ mẽtis facit mentionem de dea Mente ita scribit Ouidius in fastis.

Mens quoq; numen habẽt menti delubra uidemus. Votꝰ metu belli perfide pene tui. Eiusdem meminit Lactantius in primo.

Victus eram uersus in mea terga manꝰ
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ
Traiectæ syrtes: anchora iacta mihi ẽ.
Nunc demũ uasto fessi resipiscimꝰ æstu
Vulnera & ad sanum nunc coiere mea.
Mẽs bõa si q̃ dea es tua me sacraria dono
Exciderant surdo uot mea tota ioui.

Ad Cynthiam.

Ius eram positis inter conr uiuia mensis:
Et de me poterat quilibet eẽ loquax.
Quinq; tibi potui seruire fideliter annos.
Vngue meã morsu sæpe quærere fidẽ.
Nil moueor lachrymis ista sũ captꝰ ab ar
Semp ab insidiis cynthia flere soles. (te
Flebo ego discedẽs: sed fletũ iniuria uicit:
Tu bene cõueniens non sinis eẽ iugum.
Limina iã nris ualeãt lachrymãtia uerbis
Nec tamẽ irata ianua fracta manu.
At te celatis ætas grauis urgeat annis:
Et ueniat formę ruga sinistra tuæ.
Vellere tũ cupies albos a stirpe capillos
Et speculo rugas increpitante tibi.
Exclusa inque uicẽ fastus patiare superbos
Et quæ fecisti facta queraris anus:
Has tibi fatalis cecinit mea pagina diras
Euentum formæ disce timere tuæ.

Alia Elegia.

Ius eram. Renunciaturus amoribus cynr thiæ commeatum petita limine: rogatq; ut illa senio conficiat̃ & turpitudine rugosa decoretur. si legimus risus eram significat se fuisse risui atq; ludibrio conuiuarum: in q bus epulones de ipso ipsiusq; amore cõsabulabantur. si uero legerimus uisus eram sensus erit: cum primum uidebar in conuiuio cuilibet conuiuarum statim poterã præbere argumentũ loquẽdi. & ita eram omnibus rumor & fabula ꝓpter cynthiã. Ab arte. s. lachrymarꝫ q̃ rũ q̃dã q̃si ars in mulieribus esse solet. iuxta illud satyrici. Vberibus sp lachrymis sempq; paratis In statiõe sua & ut ait Martialis: iussæ ꝓsiliũt lachrymæ. Vellere albos capillos. Mulieres i senecta canescentes ut uitiũ ætatis occultẽt: canos capillos secreto uellunt. hinc locus ille augusti celebratur: q cũ iuliam filiam deprendisset canos legẽtem: dissimulanter interrogauit. cana esse malletan calua. & cum responderet. ego pater cana esse malo. sic illi mendacium obiecit. quid ergo te caluam facis. Scribit Aristoteles canicm contrahi inopia & exilitate caloris. inde senescentes canescere. Plautus fœminas uitia deformitatis arte occultantes eleganti uocabulo interpolles appellat ab interpollando. quod uerbum significat ueteta quæq; i nouam speciẽ mutare & formã ueterẽ euertere & in nouam reformare. Diras fatalis. Diræ dicuntur execratiões ut docet porphyrio. unde ait Oratius. diris uos agam dira detestatio. & libellus sub nomine maronis editus inscribitur. diræ hoc est carmen execratoriũ. diræ imprecationes erant horrendæ deos quosdam inauditos compellantes: quibus qsquis obnoxius erat ac deuotus: necesse erat illũ grauissimas subire pœnas: & maximo affici infortunio: ut scribunt plutarchus i crasso: & appianus in libro parthico. oli tribunus plebis pronomine ateius detestatus ẽ & execratus crassũ huiusce modi diris: cuius exitus fuit terũo sissimus. unde ait Lucanus in tertio. Crassũq; i bella secutũ Sæua tribunicia uouerũt ꝓlia diræ. Inq; uicẽ. Idẽ Oratius. inuicẽ mœchos Anus arrogantes.

Oc quodcūq; uides hoſpes. Sequeſtratis paulū rebus amatoriis ſtilū uertit ad res ſerias & graues & altius exordiens repetit urbis romæ primordia & uitam illā priſcoꝝ rudem uictūq; ruſtica
h nanum ingenioſe deſcribit. Alloqtur hoſpitē cui recens ingreſſo urbem ſigillati cuncta demonſtrat. Nauali palatia phœbo. Aedem apollinis palatini ſignificat: quæ fuit in palatio nobiliſſima quā Cæſar: quem diuum Auguſtum dicimus: extruxit poſt actiacam uictoriam pugnāq; naualem: in qua ſuffragante apolline antonium cleopatrāq; de bellauit: cuius ſupra mentionē fecimus. Fuit & altera ædes appollinis extra portam carmentalē inter forum olitoriū & circū flamineum: ut ſcribit Aſconius: cuius meminit Cicero i oratione in toga candida. & quādo in epiſtolis ad atticum ſcribens ait. Senatus ad apollinis fuit: ne erres ſcito eum loqui de hoc templo apollinis: nō autem de illo palatino. quod multis annis poſt factum fuit ab auguſto. Euādri boues. Qui ſignorat palatium ante romam cōditam poſſeſſum fuiſſe habitatūq; ab arcade euandro: unde locū dictū putant quidam quod palantes cum euādro ibi cōſederunt. ſunt qui uelint a balatibus ouiū mutata littera nūcupatū. unde & neuius balantiū appellat. alii a pale paſtorali dea nomē inditum cōfirmant: de quo paulo poſt ſcribit luculentum carmen. alii autumant appellatum palatinū montē a pallāteo oppido arcadico: cuius meminit Virgilius. & nobile palanteū. hiſtorici ferme omnes & poetæ de euandro loquūtur. Fictilibus creuere deis. Scribit plinius fictiles deoꝝ effigies fuiſſe antiqtus laudatiſſimas & herculem & iouem fictiles factos fuiſſe a turiano fregelano quos romani coluerūt. aurū enī & argentum ne diis quidem cōſidebant. unde ait Iuuenalis. Fictilis & nullo uiolatus iuppiter auro. & teſte eodem Plinio durant æternū pleriſq; i locis fictilia ſimulacra: nec penitet nos illoꝝ qui tales deos coluere. & ab Ouidio dictū ē. Inq; iouis dextra fictile fulmē erat. figulinas primas iuenit chorebus athenienſis. Nuda de rupe tonabat. Romani iouem ſub multis cognominibus coluerūt: nam & ſtatorem: & feretriū: & eliciū: & fulminantem: & tonantem uenerabant. & auguſtus ioui tonanti ædem conſecrauit. Priſcis temporibus

LIBER QVARTVS

Oc quodcunq; uides
hoſpes q̄ maxima romaeſt:
h Ante phrygem æneā
collis & herba fuit.
Atq; ubi nauali ſtant
ſacra pallatia phœbo
Euandri profugæ cō-
cubuere boues:
Fictilibus creuere deis hęc aurea tēpla:
Nō fuit opprobrio facta ſine arte caſa:
Tarpeiuſq; pater nuda de rupe tonabat:
Et tyberis noſtris aduena bobus erat.
Quo gradib⁹ dom⁹ iſta remiſe ſuſtulit
Vnus erat fratrū maxīa regna foc⁹ Coli
Curia prętexto quæ nūc niter alta ſenatu
Pellitos habuit ruſtica corda patres:

rupes tarpeia erat inculta. & ut ingt Oui. frondibus ornabant q̄ nūc capitolia gemmis. merito ait poeta iouem tarpeum de tarpeo monte nudo & inornato flumina tonitruaq; emiſiſſe. Tiberis aduena. Sēſus ē. uberis qui nunc eſt urbanus & per romanum territorium fluit ab origine urbis erat peregrinus nondum imperio Romano ꝓpagato. nā puſilla fuit ab initio roma: utpote q̄ ad ſcalas caci termiaret. Vnde erat fratrū. In tugurio fauſtuli paſtoris romulus & remus māſtrarūt ut ait Soli. & ut ſcribit Oui. Dū caſa martigenā capiebat pua quirinū. cuius caſæ memit Liuius i. v. & ut ait Dionyſius in. i. caſa romuli duravit ad ipſius ætatē in angulo palatino: cuius ſi qd uel tempeſtate uel uetuſtate corrurrit id cuſtodes loci reficiūt nihil illi magnificētius addentes: ſed oia prioribus ſimilia reſtituētes. Curia alta. Notū eſt duo fuiſſe romæ genera curiarū. nāq; erāt curiæ ubi ſacerdotes curabant res diuinas: a quibus curiones dicti: & hinc maxius curio appellat ſenatores a pelliceis togis q̄s geſtabant ſicut ab Oratio oues pellitæ uocant: nō ut semidocti grāmatiſtæ hallucinant ꝓpter pellem genuinā & lanam: ſed propter tegumenta. q̄bus tarentinū pecus: q̄d molliſſimū oium eſt: & græcū dr: tegebatur: hinc apud collumellam i. viii. iſcriptio eſt de ouibus tectis. & pli. ita ſcribit i viii. Ouiū duo genera tectū & colonicū & mox operimenta ingt eis ex arabicis precipua. ſed optime omnium. M. Varro hoc declarat. adeo ut Orahoc nomē ab eo mutuatus eſſe uideatur. ita. n. tradit in. ii. de re ruſtica. Pleraq; ſimiliter faciendū in ouibus pellitis: q̄ ꝓpter bonitatem lanæ non ſūt. tarentinæ & antiaticæ pellibus integuntur ne lana ingneſ quo minus uel i fici recte poſſit uellus uel lauari ac parari. Buccina. per diminutionem dicta ē buccina tuba q̄ apud hebreos bucca uocitatur. ut autor eſt diuus Hieronym. i epiſtola ad dardanū: & ē buccina proprie ruſticoꝝ. unde ait Varro. Subulcus debet aſſuefacere oia ut faciant ad buccinam. buccina. ut ſcribit Vege. in ſemetipſa circulo refletit. inde buccinatores dicti qui buccina inflant. ut ait caper. buccina tuba eſt qua dat ſignum buccinator. bucinus uero dr ipſe ſonitus: in quo ſignificatu accipit apud Pli. ſic ſcribentē i. xi. de apibus. noctu quies i matutinum donec una exciter oēs gemino aut triplici bombo ut buccino aliquo. Senſus ē poetæ. buccino hoc ē ſonitu buccinæ: p buccinatorē rōanos priſcos fuiſſe uocatos ad cōtionē atq; comitia celebrāda: ſicuti oli pconē aut accēſū uocabanē i liciū grites. a quo accēſū q acciebat dici exiſtimat Varro Teren. hos aūt Proprii uerſus allegat Lactātius i. ii. Cētū ſenatō erat. Romulus teſte liuio cētū creauit ſenatores ſiue qa is nūerus ſatis erat: ſiue qa ſoli centū erāt q creari pres poſſent. pres certe ab honoꝝ patritiiq; eoꝝ ꝓgenies appellati. Tarquius priſcus numeꝝ ſenatoꝝ duplicauit: q deīde minoꝝ gentiū ſunt appellati. poſtea brutus ad trecētorū ſūmā ſenatoriū

nnmeꝝ expleuit: primoribus equestris gradus electis. hiꝙ patres conscripti sunt uocitati. Temporibus Cæsaris super mille senatores fuerunt: & his quidam idignissimi per gratiam aut præmium allecti: quos abortiuos uulgus nominabat. quos ad pristinum modum splendoremꝙ redegit augustus. Nec sinuosa uela. Priscoꝝ theatrales gradus erant cespititii: & ut ait Ouidius. tunc neꝙ marmoreo pendebant uela theatro. sed crescentibus opibus creuit & luxuria: cuius instinctu: ut tradit Valerius. Catullus spectantium confessum primus uelo ꝝ umbraculis texit. de quo ita scribit Plinius in. xix. Vela in theatris tantum umbram fecere. quod primus omnium iuenit. Q. Catullus cum capitolium dedicaret. carbasina deinde uela primus in theatro duxisse fertur Lētus spinter apollinaribus ludis. Nō oluere crocos. Crocum uino mire congruit præcipue dulci tritum. quo prisci utebantur ad theatra replenda: ut docet Plinius in. xxi. & hoc erat indicium urbi fœlicitate immodica luxuriantis: & senam croco perfundi solitam idicat Lucretius illo uersu. Et cum scena croco cilici perfusa recens est. Ouidius. Nec fuerant liquido pulpita rubra croco. Martialis appellat nimbum rubrum huiusce modi perfusionem. sic scribēs. Hoc rogonum melius q̄ rubro pulpite nimbo Spargere: & effuso pmaduisse croco. & alibi nominat nimbos cilices. ait poeta priscis temporibus non fuisse hūc luxum perfundendi pulpita theatrica croco odoratissimo. Et ternos diuos. Scribit Liuius libro. xxxix. patrum auorūꝙ ætate negociū magistratibus sæpe datū fuisse: ut sacra externa fieri uetarent. sacrificulos uateſq; foro circo urbe p̄hiberent: oēm disciplinam sacrificandi preterq̄ more romano abolerent. & Cicero de diis colendis legem ita condidit. Seperatim nemo sit habens deos nouos: neꝙ aduenas nisi publice ascitos priuatim colunto. ait poeta nulli priscoꝝ studiū fuisse quærendi deos peregrinos: & colendi externas religiones: quæ secutis temporibus passim receptæ fuerunt adeo ut maior cælitum numerus esset q̄ hominum. & religio externa exulumis terris appetita susceptaꝙ in romana urbe consideret. Pendula. Ex religione suspensa. Tremeret. Quoniam metus peperit religionē: & ut inquit Statius: primus in orbe deos fecit timor. Palilia sœno. Scribit Varro palilia dicta a pale dea: cui eo die feriæ fiebāt. erāt autem palilia uigesimus dies aprilis: quo Romulus cōdidit romā. Solinus appellat parilia: cuius nominis significationē de partu iliæ tractā existimat. obseruatū est ne qua uictima palilibus cederetur: & ut ille dies purus esset a sanguine: pbus grāmaticus ita scribit. Pales dea pastoꝝ ē. cuius dicit sacꝝ appellari parilia trāsposita littera. quæ si suo loco esset palilia potius dicerētur: qui dies natalis est urbis Romæ. ritus festiuitatis est: ut in ignē transiliant accēsis stramētis more agresti. & Ouidius in fastis celebrās palilia iquit. Moxq; per ardētes stipulæ crepitātis aceruos Trāsilias celeri ſtrenua mēbra pede. Curto lustra nouāt equo. Seruius Tullius sextus romanorū rex primus lustrū cōdidit. cum exercitū omnē i cāpo martio lustrasset facto sacrificio de sue. oue. tauro. qđ solitaurilia uocitarūt. fuit postea hoc opus censoꝝ: qui cōpleto quinquēnio lustrabāt. Autores Liuius & Asconius. sed in hoc loco nō illa qnquēnalia lustra intelligenda sunt: sed lustrationes expiationesq; paliliꝝ: quib⁹ equinus sanguis erat pro suffimine. quæ luculētis carminibus prosequutus est Ouidius in quarto fastoꝝ. curtum equū appellat incultum: & ob hoc quasi mutilatū: sicut dixit Horatius. Nūc mihi curto ire licet mulo uel si libet usq; tarentū. a Martiale dictus est curtus calix. & a Persio curta suppellex. Quidam codices habēt curuo tāq̄ alludat ad equi imolationē: qui curuatus mactabāt. Vesta coronatis. In sacris deæ uestæ aselli panibus coronabātur: ut docet Ouidius in sexto fastoꝝ scribens. Ecce coronatis panis depēdet a sellis. hoc factitatū eē dicit poeta rudi sæculo: quādo uesta erat pauper. cōsualibus quoq; asini uua cum equis coronabātur: & erāt seriati. causā refert Plutarchus in problematis. Lustrabant cōpita porci. decimo die a partu porci habētur puri & tum ad sacrificia dicūtur idonei: ut docet Varro i re rustica. unde ab antiqs sacres appellantur. hinc ait Plautus i menechmis. q̄ti hic porci sunt sacres: & ut dicit Ouidius. Prima putatur Hostia sus meruisse mori quia semina pādo Eruerat rostro plinius in octauo scribit. suis fœtum sacrificio die quinto purꝝ esse. coruncanius ruminales hostias donec bidentes fierent puras negauit. Saginati. Saginarium antiqui dixerunt locum in quo opinabantur alilia. Varro in tertio de re rustica: pullos inquit anserū includunt in saginario. saginantur in primis porci fico carica quod est inuentum apitii: compita dicata sunt laribus. unde compitalia dicta dies: qua in compitis sacrificabatur: & ludos a uiis compitoꝝ in quibus agebantur cōpitalia appellitauerunt. Autores Varro & Macrobius. hic intellige porcos lustrasse compita non tam i honorem deorum larium q̄ cereris: in cuius initiis quæ græci thesmophoria nūcupāt: imolabantur. præterea a suillo pecore imolandi initium sumptum uidetur: ut autumat. M. Varro: cuius rei uestigia sunt qꝙ uti iam diximus i cerealibus porci immolantur: & qꝙ fœdus cū feritur porcus occiditur: & qꝙ antiquitus in nuptiali coniunctione noua nupta & nouus maritus porcum immolabant. Macræ boues. Victimæ optimæ sunt boues & lautissima eorum placatio. & ut scribit Plinius: uictimarum probatio in uitulo est: ut articulū suffraginis cauda cōtingat breuiore non litant. bobus quoq; utebant ad sacra ferēda. unde & Virg. dixit. Quesitas ad sacra boues Iunonis. priscoꝝ boues erāt macræ. postera ætas luxu dominante tauros albos & hispula piguiores adhibebat ad sacrificia. Ad calamos. Ad fistulæ sonitum. ad fistulā inquit pastoralē extis ouiū litabāt. cū corruptior ætas ad ubiā faceret hecatōbē. sed dii placabi

Buccina cogebat priſcos ad uerba qrites
Centum illi in prato ſæpe ſenat⁹ erat.
Nec ſinuoſa cauo pēdebāt uela theatro:
Pulpita ſolēnis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere diuos
Cū tremeret patrio pēdula turba ſacro
Annuaq; accenſo celebrare palilia fœno
Qualia nūc curuo luſtra nouātur equo
Veſta coronatis paup gaudebat aſellis
Ducebant macræ uilia ſacra boues.

liores erant illo simplici sæculo ex unius ouis sacrificio q̄ posteris temporibus ex centum taurorū īmolatione gratia enim ut ait Plinius magna pecori fuit in placamētis deorū. cuius fœtus purus erat sacrificio die septimo. Exta dicuntur uiscera principalia ab eo q̄ maxime extant eminentq̄: ut interpretatur Festus. exta serpentibus & lacertis longa sunt: ut ait Plinius in .xi. cuius hæc sunt uerba. exta homini ab inferiore uiscerū parte separant membranis quæ præcordia appellāt: quia cordi prætēduntur: quod græci appellauerunt phrenas. idem ait in .xxx. præcordia uocamus uno nomine exta in homine: quorū in dolore cuiuscunq̄ partis sic catulus lactēs admoueatur transire in eum morbus creditur. ab extis extispicium uocatur aruspicina. caput extorū erat in iecore. tristissima exta sine capite existimabantur. lege Ciceronē & Plinium multa de extis disserētes. Litare significat sacrificio facto placasse numen: ut docet Macrobius. nec ois qui sacrificat litat. unde est illud. Non quacūq̄ manu uictima cesa litat. & multi cum prima hostia litare non potuissent: proxima pulcherrime litabant. & quū immolatē pluribus diis euenit: ut aliis litetur aliis non litetur: ut autor est Cicero in secundo de diuinatione. Fabius lupercus. Lupcalia erāt i mense februario feriæ dicatæ Iunoni februatæ. dicta q̄ in lupcali luperci sacra faciūt: qui Fabiani & Quintiliani appellabātur a Fabio & Quintilio prepositis suis. q dām a lupa aletrice Romuli & remi tradū appellata Græci lycea uocant lupercalia & in honorem panos siue fauni concelebrant. in lupercalibus luperci nudi cursitant ferientes obuios scuticis ex caprina pelle confectis: ad quæ uerbera matronæ se ultro offerunt existimantes id ad fecūditatē esse cōducibile. a lupercis canis īmolatur. hoc solēne ludicrū existimatur ab euandro arcade i Italiā trāslatū. de lupercalibus scribūt Plutarchus Dionysius Liuius Trogus. & Ouidius i fastis. Seruius quoq̄ enarrās illud Virgiliānū. Gelida sub rupe lupercal: satis pbe loquutus est de etymologia uocabuli. uenitur autore Quintiliano: qui lupercalia cōtendāt esse tres partes oronis. quasi luere per caprū. Verba setosa. Appellat scuticas illas lupercorū: quæ ex caprina pelle quæ uillosa est cōficiebātur: nā uerbera nō solū significāt ipsā uerberationē sed etiā ipsū uerberādi īstrumētū. Quintilianus. uerbera quæ casus abtulerat. Fabius lupercus nominatur lycēs uidelicet a licētiosa petulātia qua nudi discurrētes licēter feriebāt obuios: & Cicero pbro maximo dat Antonio q̄ in lupercalibus nudus unctus ebrius concionatus sit. alii legūt lyceus referētes ad lyceum pana quē luperci uenerabāt. prior lectio magis placet. Nec radiabat. Ostēdit prisco sæculo arma militū nō fuisse pciosa nec argēto celata nec ære radiātia: sed rudia & ifabrefacta. cum posterioribus tēporibus gliscēte luxu arma militaria nō solum argēto sed etiā auro celarētur. unde scribit Lāpridius Alexandrū seuerū fecisse sibi chrysoasphidas. ita. n. appellati sunt illius milites ab clypeis auro celatis. & Iulius Cæsar teste Tranqllo milites habebat tā cultos ut argēto & auro politis armis ornaret. Plinius quoq̄ obiurgās luxū romanorū: & quid attinet īquit hæc colligere cū capuli militū ebore fastidio celētur argēto uagine catillis. baltei laminis crepitent: & ut ait Iuue. Argētū quod erat solios fulgebat in armis. Vsta sude. Ita Virg. subdibus ue præustis. Posuit prætoria lygmon. Prætoriū uocamus tabernaculū ducis quod alio nomine: ut docet Quintilianus: dicit Augustale: ueteres enim omnē magistratū cui pareret exercitus: prætorē appellauerūt: ut scribit Asconius. unde porta prætoria i castris nominat: & nauis prætoria: & præfectus prætorio: prætoria quoq̄ dicūtur ædificia magnifica in rusticis prediis & urbanæ uillæ: ut docet Palladius scribens qualis esse debeat situs prætorii in edificiis uillaticis iurisconsultus de seruitutibus prædiorū ait licere altius tollere & officere prætorio uicini. uel cloacā hēre licere p uicini domū uel prætoriū. Papinius i sluis. Alternas seruāt prætoria ripas. & in hac significatiōe accipit apud Martialē. Ad lapidē torquatus habet prætoria quartū. & apud Trāquillū in caligula in extructionibus prætoriorū atq̄ uillarū pro augustali hoc ē tabernaculo iperatoris uidetur nūc accipi a poeta. Quis autem fuerit hic lygmon nondū inueni: nec ulla eius rei sit mētio apud scriptores: quod equidē sciā. ego existimo intelligendū esse de deo locumone: a quo luceres noīati sunt: quæ fuit tertia pars populi romani: q̄uis lucerū nomis & originis causam icertā esse Liuius arbitrē. Galeritus lygmō uocat a galero quod est genus pilei ut ait Seruius quo ex pelibus lupinis cōfecto rusticos usos pro tegumēto capitis testis est Vir. qui sic ait. Fuluoscq̄ lupi de pelle galeros. Tegmē habēt capiti autor est Vegetius libro primo de re militari milites Romanos usos ē pileis ex pelibus quos pannonicos. uocant. Tatio. Tatius rex fuit sabinorum cum quo Romulus consociauit imperium historia nota. Veteres in pecoribus habebant quod habebant ut inquit Augustinus. & repetitum est in decretis. & teste columela adhuc apud quasdam gentes hoc unum usurpatur diuitiarum gratia: propter quod nomina pecuniæ & peculii tracta uidentur a pecore. Existimat Plinius pecuniam a nota pecudis appellatam: qua Seruius rex nummum signauit. Hinc tacies. principio populus romanus in tres partes diuisus fuit quæ tribus dicuntur una taciēsis a tacio rege sabino. Ramnes altera a romulo. luceres tertia a lucumone: siue lucretio siue a luco: quem lucum asylum Romulus uocauerat. Tribus autem dictæ uel a tributo dando uel q̄ tres fuerunt. unde etiam dicti sunt tribuni. deinde ciuitas romana in sex partes fuit distributa in primo⁹ secundosq⁹ tacienses ramnes luceres. quælibet ex tribus tribubus decem curias cōtinebat: quæ de nominibus sabinarum appellatæ sunt. Autores Varro Festus Plutarchus & Asconius. Dissentit paulum Liuius scribens a Romulo centurias equitum tres fuisse conscriptas: Rānenses Taciēses & luceres. nec uidetur existimare totū populū i hos

Parua saginati lustrabant cōpita porci:
Pastor & ad calamos exta litabat ouis.
Verbera pellit9 setosa mouebat arator
Vnde lycēs fabi9 sacra lupcus habet:
Nec rudis ifestis miles radiabat in armis
Miscebant usta prælia nuda sude.
Prima galeritus posuit prętoria lygmon
Magnaq̄ pars tatio rerū erat iter oues.

fuisse distributū sed solos equites. Quatuor hinc albos. Romulus ceninēsibus debellatis triumphū romam reportauit curru ādritugo: ut autor est dionysius: inuectus. & in hanc sententiā est illud a floro dictū. de uetis & bouillis pudet sed trīū phauimus. Idētūc erāt fesulæ qd capreæ nup. Idē nemus aricinū qd hercinius saltus frepellæ quod gessoracū: Dionysiū refellit plutarchus dicēs. Romuli triūphū fuisse pedestrem. primus fuit tarquinius priscus qui i curru triumphauerit: uel ut alii tradunt publicola. Dionysium sequitur propertius. Suburbanæ bouillæ. Oppidullum fuit in latio haud procul ab urbe roma: ut ait plinius: unde suburbanæ dicūt. eodem epitheto usus est ouidius in fastis. Orta suburbanis quæ dā fuit anna bouillis. Gabii & bouillæ quæ loca nunc uix nomen retinent: temporibus romæ nascētis habebanē in gremio: & erant istar ciuitatū. a galacto & bio fratribus gabios cēnoiatos existimat Solinus. ad bouillas clodius occisus fuit ut docet asconius. Albæ fuis omine nata. Albam sub albano mōte cōdidit ascanius quæ ab situ porrectæ in dorso urbis lōga alba ē appellata: ut autumat liuius. Vulgatior fama est ab omine albæ porcæ: q̄ triginta porcellos eneæ pepit: albā nomiatā. cui sententiæ nūc poeta astipulat. a græcis dicit leuca macra: hoc ē alba longa: ut inquit dionysius. Fidenas. Fidenates ethrusci fuerūt: ut scribit liuius in primo: quos uicit fuditque romulus: & urbem cōpit deduxitq; colonia: ut autor est dionysius. olim fidēnates facibus armati furiali more cōtra romanos dimicarūt & pfligati fuerūt: ut refert florus. meminit & Vir. huius urbis i sexto. Vrbēque fidenam. Nil patrium. adeo inquit oia romæ ad summum fortunæ luxuriantis euecta sūt ut ex illa rudi & icomi ciuitate nihil supsit preter romanum nomen: adeo ut pudeat romanos originis suæ: nec æquo ānō audiant lupā fuisse educatricē Romuli & Remi urbis romæ conditoꝝ. de lupa romuli nutrice oia sunt diuulgata sēm & mythicos & historicos. Heu q̄li uecta est. optimis pfecto auspiciis classis eneæ troiani peruenit i Italiā a quo orīūda est roma orbis caput: & pfuit ipsi troiæ euersio quæ fuit cā romæ condēdæ. nisi eni illa periisset hæc nō fuisset: nec æneas romani iperii conditor in italiā nauigasset. Quali aue. Quā fœlici augurio. p cōrariū dixit Oratius. Mala ducis aui domū. ex romanoꝝ cōsuetudine tractū est apud quos nihil domi nihil foris gerebatur nisi auspicato: Aquilæ honor datus ē ut magnarum rerum faciat auspicia: dat & coruo aliisq; paucissimis. Sed qcqd exta qcquid aues portēdūt iteruētu fulminis abolet. quicquid fulmine denunciatū est id nec extis nec aue refelli. autor seneca in secundo questionū naturaliū. Omina. auguria qd antiq olim dicebāt: id nos omē dicimus extrito. s. ut scribit uarro. Abiegni equi. equum troianum intelligit in cuius fabrica abietē adhibitam fuisse testis est maro qui sic ait. Sectaq; intexunt abiete costas. quod nō sine cā dictū arbitranē eruditi. nā cū abies sublimata interiū dominæ significet & troia p fœminā pierit merito abiegnus hoc est ex abiete cōtextus fuit ille equus troiæ fatalis. Cū prīn nati. Anchises filii æneæ ceruice succolatus. Tūc. ex enea seruato. Venere de cii. Decioꝝ & bruti historia notior ē q̄ ut nostræ egeat iterpatiōis: & supra scā ē mētio. Sui cæsaris. Cæsar dictator i oīone q̄ laudauit amitā Iuliā defūctā sic retulit. A uenere sūt iuli: cuius gētis familiā ē nra: merito ergo dicit uenerē cæsari tāquā suo pnepoti fauisse: & eius arma uexisse uictricia: Tale est illd uirgilianū. Hūc tu olim cælo spoliis orientis onustū. Accipies secura: Tuos deos. Penates itelligit quos æneas ex phrygia detulit italiā: quos latini collocatos: Iulius ascanius albā: quā ipe codiderat: trāstulit. Illi ex alba pristinū sacrariuni miraculi cā suapte spōte bis repetierūt. autores Vale. & dionysius. Auernalis cortina sybillæ. Notū est sybillam cumanā eneæ uaticiniū dedisse romani iperii. Cuius libris fata romana continebanē. & illos decē uiri adire solebāt cū desiderabaē qd eēt faciendū. dixit ergo uaticinās sybilla remū periturū: cuius manes romulus expiauit: cuius cadauer sepultū fuit i remoria: q locus est i auētino. Autores dionysius & plutarchus & remo defuncto dicatus est dies qui dicit remuria ut scribit Ouidius. Cortina aūlocus est unde daē oraculū a corde dicta ut iterpatur Varro: quod ide primū sortes extimatæ. Alia iterpamenta a seruio referunē ennarrante illd uirg. Mugire aditis cortina reclusis. Præterea cortina dr̄ spatiū qd est iter terram & cælū. Cortina significat uas quo oleū uel liquidū aliud influit. Cato. cortinā plūbeam in lacum ponito quo oleū fluat. A plinio cortina appellatur uas infestoris. ab ecclesiasticis scriptoribus cortinæ accipiūtur pro auleis & uelis prout uernaculo sermone appellitare solemus. unde scriptū est in exodo. Decē cortinas facito de byssо retoria & hiacynto & purpura coccoq; bis tincto uariatas. Pergameæ uatis. Cassandram significat: cuius uaticinia fuerunt quidem uera: sed ut inquit Virgilius: non unquam credita teucris. Vertite equum. hoc est uaticinium cassandræ

Hinc tacies rānesq; uiri luceresq; coloni
Quatuor hic albos romul⁹ egit equos
Quippe suburbānæ pua min⁹ urbe bouil
Et q nunc nulli maxia turba gabi
Et stetit alba potens albæ suis omie nata
Hacubi fidenas longe erat ire uias:
Nil pr̄ium nisi nomē hēt roman⁹ alūn⁹
Sāguinis altricē nō putat esse lupam:
Huc meli⁹ pfugos misisti troia penates
Heu quali uecta ē dardana puppis aue
Iā bene spōdebant tōc omia qd nihil illā
Læserat abiegni uenter apertus equi.
Cū pater i nati trepid⁹ ceruice pependit
Et uerita ē humeros urere flamia pios:
Tunc animi uenere deci brutiq; secures
Vexit & ipsa sui cæsaris arma uenus:
Arma resurgentis portās uictricia troiæ
Fœlix terra tuos cœpit iula deos.
Si mō auernalis tremule cortia sybillæ
Dixit auentino rura pianda remo:
Aut si pgameæ sero rata carmina uatis
Lōgæuum ad priami uera fuere caput:

quo græcos admonet ut equũ troianũ retro agãt: quoniam illa uictoria est ipsis futura detrimẽtosa: troianis uero saluberrima: utpote in italia maius iperiũ exuscitaturis. Huic cineri. reliquiis troianorum. Ennius hirsuta. Cum ennio dãda sit corona laurea: utpote poetæ grãdiloquo & epico: & pertipse coronari corona hederacea quæ cũ ifra laudẽ sit: dãda est poetis minutis & elegiographis. Vmbria rõani. Appellat se romanũ calli machũ: quoniã ꝗis est apd græcos callimachus scriptor elegiarũ: talis ẽ apud romanos Propertius: q i primis callimachũ æmulatus ẽ. & illũ in scribendo habet archetypon: ita Virgilius dictus ẽ Mãtuanus Homerus: cuius emulatus est non modo magnitudinem sed simplicitatem oronis tacitãq; maiestatẽ. Dextera cãtet auis. Cãturus res romanas optat fœlix auspicium & oscines a dextra cantãtes. ut cõmodissime auspicet. Aues dextræ fœlicitatẽ denũciãt. sinistræ infortunitatẽ: datũ ẽ tamẽ aliis auibus dextra: aliis leua. ut ratum auspiciũ facere possint: ut docet Cicero: & apd priscos coruus a dextra: cornix a sinistra ratũ faciebãt. Sacra diesq; canã. Hoc dicit tanq̃ scripturus fastos romanorũ i qb9 sacra & causæ sacrorũ cũ diebus festis & pfestis cõtinebãt: unde ait Ouidius. Sacra recognosces ãnalibus eruta priscis. Et quo sit merito quæq; notata dies. Quo ruis iprudẽs: Inducit mathematicus siue genethliacus qdã nomie horus q per totam elegiã loquit cũ ꝓpertio: & eũ dicit minime eẽ idoneũ scribẽdis rebus grauioribus. cui & futura denunciat. Nonnulli seiungũt hæc a superioribus: sed melius est ut iunctim legãt. Videt enĩ respõdere poetæ cupiẽti scribẽ fastos & sacra ꝑclara romanorũ: & eũ reuocare a tam grãdi onerosaq; puincia. A dextra colo. Alludit ad pcas: & phoc insinuat nõ esse ingeniũ ꝓpertii accõmodatũ ad canẽda grãdiloqua & res romanas describẽdas: cui aduersum esse dicit appolinẽ & lyram poeticã inuitã suppeditate uersus cothurnatos. Ac cersis lachrymas. Idest laboriose & pene lachrymis pangis grãde pœma: cũ tibi sit nullus apollinis fauor. Quid si legas aduersis musis cantas: ut dicat ꝓpriũ carmia scribere apolline & musis refragantibus. Tale est illud martialis. Carmia quod scribis musis & appolline nullo. Certa ferã certus dicit astrologus se uera denũciaturum nec se sphæræ astrologiæque disciplinã ignorare: quã appellat pallam æratã: cuius iuentor athlas memorat. Vates. diuinator. Vates poetas antiq dixerunt a uersibus uiẽdis: ut interpretat. M. Varro. & ut inquit Cor. tacitus in dialogo de oratoribus honorificentius existimabatur nomen uatis q̃ poetæ. ꝓterea uates significat sacerdotẽ atq; ppheta sicuti scriptũ est i decretis. distictiõe uigesimaprima. Hic accipitur p chaldeo & genethliaco fatidico: qui ex ratiociationib9 sphæræ & stellarũ motũ futura prædicit. Babylõius orops. Horus astrologus a ꝓgenitoribus astrologis se nõ degenerasse significat: quoꝝ noĩa celebrat ex quibus duo noti sunt: unus ignotus: Archytam enim & cononem nomenni scriptorum celebratos nullus ignorat. fuit autem archytas tarentinus pythagoricus nobilissimus. & in omni uirtutis genere mirandus: ad quem extant platonis epistolæ: hic primus mechanica exposuit & in geometria cubum primus iuenit: qui oratio dicitur Mẽsor maris & terræ & arenarum: qui fabricauit olim columbam ex ligno uolantem. ut scribit gellius. Conon uero samius fuit mathematicus: qui de astrologia libros scripsit ut testatur probus grammaticus: qui cupiens inire gratiam ptolomei regis dixit crinem reginæ berenices esse in cælo collocatum: ut ait Higinus. Huius meminit maro in bucolicis. De hoc inquit callimachus. Idem me ille conon cœlesti munere uidit. Et bereniceo uertice cesariem. quod carmen lingua romana traduxit catullus. Alter fuit conon athenienſis imperator nobilissimus historicorum uoluminibus. Hic dictum accipe de astrologo conone. Orops minus est a scriptoribus celebratus: & ideo minus cognitus. Babylonius: accipiendum est quasi astrologus probatissimus. Babylonii enĩ: ut ait Porphyrio: astrologiam inuenisse dicuntur: per quam genesis colligitur: & ut autor est .M. Tullius. babylonii omnem curam in syderum contemplatione posuerunt: & babyloniorum philosophi nobilissimi chaldei celebrantur: qui astrologiam & genethliologiam optime callebant: de quibus multa Diodorus strabo & cicero tradiderunt. Meis libris. Scilicet astrologicis. Fide. Veritate. Ita plinius fides autores appellet: & ualerius. fidem iquit autores uendicent. Nunc precium fecere deos: Aurum iquit & nũmi instar sunt deorum: & tanquam numina coluntur: & ideo auaritia dicitur idolorum seruitus: quia hono-

Vertite equũ danai male uicitis: ilia telꝰ
Viuet: & huic cineri iuppiter arma dabit
Optia nutricũ nostris lupa martia rebꝰ
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nãq; pio conor disponere uersu
Hei mihi qd nostro ẽ puus i ore sonus.
Sed tamẽ exiguo qdcunq; e pectore riui
Fluxerit: hoc patriæ seruiat oẽ meæ.
Ennĩꝰ hirsuta cĩgat sua dicta corona
Mi folia ex hedera porrige bacche tua.
Vt nostris tumefcã supbiat ũbria libris
Vmbria romani patria cãllimachi.
Scandẽtes si qs cernet de uallibus arces
Ingenio muros estimet ille meo. Cciues
Roma faue tibi surgit opꝰ: date candida
Omnia: & inceptis dextera cantet auis
Sacra diesq; canã & cognoia prisca locorũ
Has meꝰ ad metas sudet oportet equꝰ
Quo ruis iprudẽs uage dicere fcã ꝓpti?
Nõ sunt a dextra condita fila colo
Aduersis musis cãtas aduersus apollo
Poscis ab inuita uerba pigenda lyra
Certa ferã certis autoribꝰ haud ego uates
Nescius ærata signa mouere pila:
Me creat architę soboles babilõiꝰ orops
Oron & a ꝓpauo ducta conone domus:
Dii mihi sũt testes nõ degenerasse ꝓpiqs
Inq; meis libris nil prius esse fide:

rem impendimus nūmo qui impendi debet deo. Et ut ait Augustinus Antiqui coluerunt deam pecuniam & æsculanum & argentinum deos propter nūmos aereos & argēteos: taxat autem illos qui pluris faciunt aurum q̄ disciplinam mathematicorum: uel potius pseudo astrologos criminatur: qui precio corrupti sydera lem scientiam ementiuntur: & accepto auro sydera natalitia hominibus genituram suam edentibus salutaria esse denūciant: qualis est stella iouialis: & hoc est quod ait Iouem auro falli: quia propter aurū stellam Iouis benefica alicui assignāt in horoscopo: qui fortassis habet stellā saturni pniciosā. Obliquæ signa: zodiacū significat: cuius obliquitatē anaximander milesius primus traditur intellexisse: ut docet Plinius. Fœliceſq; iouis stellas. dicit mathematicus se sydera; naturā rerūq; cælestiū causas habere cognitissimas & in libris suis perscriptas: & cur iouis stella sit benefica: martis malefica: saturni pernicioſa quid portēdant in signifero pisces: quid leo: quid capricornus: quid hæsperiæ. unde ab oratio ivramnus nūcupatur. Cur autē sydera alia salutaria dicāt: alia noxia cum diuinog; una sit natura: causam scripserunt Macrobius & Ptolomeus. Quid moueant pisces. Argumentantur astrologi de signis cælestibus causas rerū & subsistantiam uitæ mortalibus impartiri: Verbi causa laboriosos & patientes seruitii futuros dicunt: quos nascentes taurus aspexerit. percussorem cuius natiuitatem corpus in sua parte complexus sit. liberalem: qui signo arietis ortus esse dicatur: quæ oia tanḡ uana & nugatoria irridet & infirmat Ambrosius libro quarto exameri. Pisces autē duo sunt in zodiaco alter notius alter boreus a situ & positura locorū appellati. sub piscibus locati sunt pedes hominum: unde ait Manilius pisceſq; pedum sibi iura reposcunt. Idem scribit homines sub piscium signo ortos omnis disciplinæ nauticæ futuros studioſos piscatoresque probatissimos. Natura enim rerum cunctarum parens: fata quoq; & uitas hominum suspendit ab astris. Signa leonis. Leo nemeus siue cleoneus: qui a Ioue collocatus est inter signa zodiaci: notissimus est carmibus poetarum. Ait manilius nascentes sub signo leonis esse bellatores & rapinis uictitare. latera hominum & scapulæ sunt sub leone. Capricornus. Scribit Higinus Iouem inter sydera fixisse capricornum: propterea q̄ cum eo enutritus fuerat. græce dicitur egoceros. Lucanus. humidus egoceros. Sub capricorno sunt genua. capricornum & cancrum portas solis antiqui uocauerunt: In quibus fiunt utraque solstitia: & quia sol in capricorno incipit ab imis in alta remeare & capræ cōsuetudo est ut altum in pastu petat: ideo hoc capricorno nomen inditum esse scribit cornificius. qui sub capricorno nascuntur scrutatores sunt metallorum & optimi fabricatores rerum illarum quæ ignis usu conficiuntur. Lotum ideo dicit in unda hæsperia quia uult intelligi occasum signi huius magis seruire & dominari q̄ ortum: ut hesperiam undam occiduam partem & ex ea occasum capricorni intelligamus. Præterea capricornus autore manilio regit partes occidentales: & quicquid sub sole cadente est. Troica roma. Quæ scilicet ex reliquis troianis in Italia resurrexit. Dixi ego. Probat mathematicus ab exemplo se optimum esse genethliacum: & matheseos peritissimum: cum iam euenerint illa quæ ante euentura prædixerat de duobus geminis in bello perituris & de puella paritura. Lupercus. Gallus & lupercus nomina sunt filiorum arriæ: qui prout prædixerat mathematicus occubuerunt: alter lapsu equi extinctus: Alter ante aquilam romanam intereptus. Credita signa. Gallum signiferum fuisse significat. Signa romanorum præter aquilas: fuerunt equi apri minotauri lupi: quæ singulos ordines anteibant. Signiferi a recentioribus dicuntur draconarii. Cinaræ. Ait mathematicus se prædixisse cinaram puellam parturientem citra mortis periculum pariturā: si iunonī lucinæ uotum fecisset: & ita peperit: ueridiūcq; esse mathematicum cuncti agnouerunt: libroſq; astrologicos iprimis approbauerunt. Iunoni. Scilicet lucinæ quæ a parturientibus inuocari solet: quam teste marciano a iuuando Iunonem nominauerunt: & lucinam atq; luceriam q̄ lucem nascentibus tribuat. Ouidius & Plinius a luco dictam esse scripserūt

In præcium fecere deos: & fallitur auro
Iuppiter obliquæ signa iterata rotæ.
Fœliceſq; iouis stellas martisq; rapacis
Et graue saturni sydus in omne caput.
Quid moneant pisces aioſaq; signa leōis
Lotus & hæsperia q̄d capricornus aqua
Dicā troica cades & troica roma resurges
Et maris & terrę longa sepulchra canā.
Dixi ego cū gemios, pduceret arria natoſ
Illa dabat natis arma uetāte deo: (tes
Nō posse ad prios sua pila referre pena-
Nēpe meā firmāt nunc duo busta fidē.
Quippe lupcus eq; dū saucia, ptegit ora
Heu sibi prolapſo nō bene cauit equo.
Gallus at i castris dū credita signa tuetur
Cōcidit ante aquilæ roſtra cruenta suæ.
Fatales pueri duo funera matris auaræ
Vera ſed iuito cōtigit iſta fides:
Idē ego cū cinarę traheret lucina dolores
Et facerent uteri pondera lenta morā:
Iunonis uotum facite impetrabile dixi
Illa parit: libris est data palma meis.
Hoc neq; arenoſū libię iouiſ explicat ātr;
Aut ſibi commiſſos fibra locuta deos.

Vteri pondera. Vesicæ muliebri iunctus est utriculus: unde uterus dictus quod alio nomine locos appellant hoc in reliquis animalibus uuluam. Autor Plinius in. xi. inde frequenter inuenies locos muliebres a luculentissimis scriptoribus uocitari pro uulua & utero. & Cato ait. si mulier locio locos fouebit nunquā hi uiriosi fient per quod significat uuluam muliebrem non desideraturam coitum uirilem: si urina eius qui brassicam esitauerit genitalia madefecerit. Iouis antrum. oraculum Iouis ammonis itelligit: de quo supra dictum est affatim.

Fibra locuta. in iecore extremum fibram uocamus ut docet Varro. Antiqui enim fibrum dicebant extremū

unde fimbriæ dicuntur & fibri. Cor. celsus ita scribit in quarto. Iecur in quatuor fibras diuiditur. Idem docet fibras dici quoq; de aliis uiscer ibs. nã de pulmone ait. in duas fibras ungulæ bubulæ modo diuidit: & Luca. pulmonis anheli fibra latet.. fibra dicit loqui deos sibi creditos: quãdo per aruspicinã fibrasq; ab aruspice explorat asq; futura cognoscimus: & uolũtatẽ deoꝝ prospicimus. consideraot. n. diligẽtissime aruspices qd piculi qd cõmodi fissum habeat i extis: quid denunciet caput iecoris: qd exta omnia ut tradit Mar. Tullius. & teste Lactãtio deus est quoddam signũ in extis: quod dimidiatũ significat numen iratũ: nunc ait mathematicus neq; iouis oraculũ neq; fibraꝝ diuinationẽ talia ꝑdicere qualia ipse prædixit. nec iquit uolatus cornicis: quæ a leua facit auspiciũ tatũ: nec umbra defuncti arte magica ab iferis euocat a tã uera denũciãt: q̃ uera in libris mathematicoꝝ astrologorũq; continẽt: & ita diuinationẽ quæ fit ex speculatione sydeꝝ & cœli reliqs diuinandi generibus anteponit.

Aut si quis motas cornicis senserit alas
Vmbraq; nec magicis mortua ꝑdit aqs
Aspicienda uia est cœli uersusq; ꝑ astra
Trames: & ab zonis quicq; petẽda fides.
Exẽplũ graue erit calchas nãq; aulide sol
Ille bene hęrẽtes ad pia saxa rates. (uit
Idem agamẽnoniæ ferꝝ ceruice puellæ
Tinxit: & atrides uela cruenta dedit.
Nec redier tamẽ danai: tu diruta fletum
Supprime: & euboicos ſspice troia ſin9
Nauplĩ9 ultors sub noctẽ porrigit ignes
Et natat exuuiis græcia pressa tuis.
Victor oilide rape nunc & dilige uatem
Quam uetat auelli ueste minerua sua:
hacten9 historiæ nũc ad tua deuehar astra
Incipe tu lachrymis æqu9 adesse nouis.
Vmbria te notis antiqua penatib9 edit
Mentior an patriæ tangitur ora tuæ.
Qua nebulosa cauo rorat meuania cãpo
Et lacus æstiuis intepet umber aquis.
Scãdẽtisq; axis cõsurgit uertice murus
Mur9 ab ingenio notior ille tuo.
Ossaq; legisti nõ illa ætate legenda
Patris: & in tenues cogeris ipse lares.
Nã tua cũ multi uersarent rura iuuenci
Abstulit exultas ptica tristis opes.

¶ Cornicis alas. Cornix clãgore præsagit aquã: Inauspicatissima est fœtus tẽpore. Versusq; per astra trames. Zodiacus itelligit. Zonis. Virgilius. gnq; tenẽt cœlum zonæ. martianus fascias appellat: In gnq; zonas mundũ esse diuisum tradunt quaꝝ duæ extremæ frigidæ sunt: media adusta: itermediæ tẽperatæ. nomina eaꝝ hæc sunt. Arctica quæ latine septẽtrionalis. Therinea quæ a nobis æstiua ds. Isomerine quæ aliter ægnoctialis. chimerine quæ hiemalis nouissima dicitur notios a græcis: quam latini austrum nuncupauerunt. Exemplũ graue erit calchas. Exẽplo chalcãtis ostendit Auruspicinã esse mendacẽ: & aruspices Arioloſq; uanidicos: chalcas enim qui Arioladi scientia erat Præstantissimus cecinit græcos in patriam euersa Troia uictores sopitesq; redituros quod secus accidit atq; ꝑdixerat: cum oẽs pene apud caphareũ euboicũ naufragio extincti fuerint: qd supra memorauimus. melius ergo classis græcorũ hæsisset in aulide: cuius soluendi causa fuit uaticinus chalcas: q suasit sanguine iphimasseo dianã esse placandã. Excidiũ græcorũ fuit solatium troianoꝝ: unde admonet Troiã ut supprimat fletus: cũ euboici sinus fuerint eius cladis ultores. Nauplius ultores. Nota res est quemadmodũ nauplius palamedis patet ut ulciscereꝰ filii necem: eleuata facula signũ dedit ex caphareo ꝓmõtorio græcis naufragio laborantibus: qui credẽtes illos ignes idicare portũ tutissimũ inter asperrimos scopulos naufragiũ pertulerunt. & ita græci disiecti natabant: qui a spoliis exuuiisq; Troianis in naufragio opprimebantur. Victor oilide. Insultat aiaci oilei: qui furiis amoris agitatus uatem cassandram in tẽplo mineruæ deuirginauit: quæ dicitur fuisse potissima causa naufragii græcoꝝ: ut ait maro in. xi.

Vatẽ. cassandrã. quidã codices habẽt raptã. & eadẽ significatur. Nunc ad tua deuehor astra. Reuertor iquit mathematicus ad tuam o properti cõstellationem atq; horoscopon: cuius patriam dicit esse meuaniam i umbria: & obitum parentum subhastationemq; honorũ factam ex constellatione collecta denũciat. Scandentis axis. cliuum assurgentem uocat axem ab altitudine. uel axis intelligitur nomen ipsius Cliui. Tuo. Scilicet Propertii.

Non illa ætate. Quia iuuenis periit. Et lacus umber. Velinos lacus an cutiliæ lacum intelligit: qui tamen sunt magis in sabinis q̃ in umbria: sed eos nar fluuius defert secum: qui labitur per narniam umbriæ oppidum: quod antea nequinum est uocitatum. Iuxta meuaniam fluit Teneas: cuius meminit Strabo in quinto. Magicis aquis. Necromãtici sanguine utuntur aqua cõmisto ad necromantiam exercendam: quoniã demones sanguinem amare dicuntur: sicut scriptum est in decretis uigesimasexta: quæstione quinta. Hydromantici uero ab aqua dicti sunt. est enim hydromantia in aquarũ inspectione umbras euocare & ludificationes de monum uidere: a quibus futura cognoscimus. hydromantiæ peritũ fuisse numam pompilium: autor est Augustinus i septimo de ciuitate dei. Hoc genus diuinatiõis: ut refert. M. Varro: a persis allatũ fuit. Pertica tristis. Subhastatio significatur bonorum Propertii. quæ fit posita hasta: quam nunc perticam tristẽ appellat. Cicero. Dum homines perditi hastã illam cruentã & meminerint & sperabũt. & mox ait. a sceleratione hasta nõ recessit. Idem in philippicis. Hasta cæsaris iquit multis iprobis & spem affert & audaciã. Itaq; hastã semper cupiũt uidere hi qui nostris bonis iminent quibus omnia pollicetur Antonius. Tertulianus hastarium appellat id genus uẽditionis: quæ sub hasta fit: quidam intelligũt de hasta centũuirali. ꝓbabilior est prima sententia. Bulla aurea. ait mathematicus. Propertiũ factũ esse poetã cum depositis puerilibus isignibus sumpsit togam uirilẽ.

bulla ornamẽtũ est pueris ingenuis attributũ: quã figura cordis formatã ante pectus annectebant: ut illam ĩspi cientes ita demum se homines cogitarẽt: si corde præstarẽt. quidam putant teste macrobio hoc a prisco tarquinio fuisse institutũ: ut pueri prĩm bulla aurea cũ pretexta toga uterent: de q̃ ita ait asconius. Bulla suspendi in collo ifantibus ingenuis solet aurea libertinis schortea. Idem plinius ĩ. xxxiii. Mos bullæ duravit: ut eorũ qui equo meruissent filii id insigne gestarẽt: Cæteri lorum: hic est illud apoeta satyrico dictũ. Aut signũ de paupere loro Ante deos. Clares. apud quos pueri generosi: ut inquit porphyrio: egressi pueritiæ ãnos bullã aureã suspendere cõsueuerãt. Persius. Bullaq; succictis laribus donata pependit. Libera sũpta toga. i liberali bꝫ dabat pueris toga quæ libera noiat. Cur hoc fieret cãs refert Ouidius in fastis. q̃s illic legere poteris cũ uoles: ubi hoc in primis refertur. Ideo dari togã liberã: ut liberiorẽ utiã ingrediant. hãc eẽ existimo illã quæ dicit pura: qua: ut ait plynius: tyrones iduunt: qnam Cicero filio suo se dedisse Arpini scribit in epistolis ad atticũ. quo aũt de toga pura sumebat: is dies ii rocinii dicebat. cuius mẽtio fit apud trãgillũ in augusto. & in caligula: & ille q in foro primũ eloquciam auspicabat ĩ tyro dictus est: ut docet seneca libro tertio declamationũ.

Mox ubi bulla rudi dimissa ẽ aurea collo
Matris: & ante deos libera sumpta toga
Tũ tibi pauca suo dcarmĩe dictat apollo
Et uetat ĩsano uerba tonare foro (stra
Et tu finge elegos fallax opus hæc tua ca-
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiã ueneris blandis patiẽ sub armis
Et ueneris pueris utilis hostis eris.
Nã tibi uictrices quæcunq; labore pasti
Eluder palmas una puella tuas.
Vt bene cũ fixum mẽto discusseris uncũ
Nil erit hęc rostro te premet ansa suo.
Illi9 arbitrio noctem lucẽq; uidebis
Gutta quoq; ex oculis nõ nisi iussa cadet
Nec mille excubię nec te signata iuua būt
Limina: persuasæ fallere rima sat est:
Nũc tua uel mediis puppis luctetur ĩ un
Vel licet armatis hostis ĩermis eas: (dis
Vel tremefacta cauo tellus dducat hiatũ
Octipedis cancri terga sinistra time.

Insano foro. Litigioso. epitheton ẽ accommodatum. Ita Virgilius. ĩsanũq; forũ. Hæc tua castra. eris igt miles cupidinis & in castris amatoriis: nõ mauortis militabatis: & scribes elegiaca poemata. Veneris pueris. s. cupidinibꝰ

Hostis. emẽda hospes. significat eni ppertiũ futurum eẽ amicũ utilem cupidinibus. Discusseris uncũ. metaphoricos ait quo magis te amoris iugo subducere conaberis: hoc actius alligaberis. Ita plautus in asinaria. Q uẽ magis te in altũ capessis tã æstus te in portũ refert. per uncum accipe cupidinis clauũ: quo ut ingt plautina lena fixus ẽ animus amantis. & unco trahebant capite dãnati: & in gemonias abiiciebant: sicut sepissime leges apd historicos. Ab unco uncinus p diminutionẽ figurat. q̃ dictione usus ẽ hieronymus interpres instrumẽti ueteris. unci inter utensilia rusticana numerãt. Cato. uilicus habeat uncos ferreos tres.

Nec mille excubiæ. legẽdũ ẽ mille: mẽdosa eni dictio ẽ nullæ. & limina pro lumina. Prima sat est. Vnius litteræ detractiõe dictio emẽdãda est: ut p prima legas rima. est eni sẽsus. fœmina quæ destinauit fallere amatorem: nullis custodiis. nullis foribus. nullis claustris custoditi põt. Cũ uel unica hostii rima sufficiat illi ad fallendũ: per quã adulterꝫ alloquat. & ita thisbe: ut cecinit Ouidius: p primã cum piramo amatore constituit locũ tẽpusq; palestræ uenereæ

Nũc tua. Sẽsus ẽ. o pperti tibi metuendũ nec ẽ naufragiũ neci bello nec terræmotu morieris. solus timẽdus ẽ cãcer cæleste sydus: q tibi minitat. rãq; propertius in horoscopo habuerit cãcrũ: quem octipedẽ appellat a numero pedũ. sicut Ouidius. Octipedis frustra querunt brachia cancri

Mox ubi bulla rudi dimissa ẽ aurea collo
Matris: & ante deos libera sumpta toga
Tũ tibi pauca suo dcarmĩe dictat apollo
Et uetat ĩsano uerba tonare foro (stra
Et tu finge elegos fallax opus hæc tua ca-
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiã ueneris blandis patiẽ sub armis
Et ueneris pueris utilis hostis eris.
Nã tibi uictrices quæcunq; labore pasti
Eluder palmas una puella tuas.
Vt bene cũ fixum mẽto discusseris uncũ
Nil erit hęc rostro te premet ansa suo.
Illi9 arbitrio noctem lucẽq; uidebis
Gutta quoq; ex oculis nõ nisi iussa cadet
Nec mille excubię nec te signata iuua būt
Limina: persuasæ fallere rima sat est:
Nũc tua uel mediis puppis luctetur ĩ un
Vel licet armatis hostis ĩermis eas: (dis
Vel tremefacta cauo tellus dducat hiatũ
Octipedis cancri terga sinistra time.

cãcrorꝫ plura sũt genera paguri. heracleotici. hypeæ. carabi leões & alia ignobiliora. cãcris uita lõga pedes octoni: oẽs ĩ obliquũ flexi. preterea bina brachia dẽticulatis forcipibus: autores Plinius i. ix. & Aristoteles i quarto de aĩalibꝫ. cãcer ut poetæ fabulant. & refert higinus: iunonis beneficio iter astra collocatus est: ppterea q pedẽ herculis mordicus arripuisset. In cãcro sunt stellæ numero duodeuigiti. cãcer his quos nascẽtes aspexerit: ut igt manilius: attribuit uarios ẽstus arteſq; lucrorum.

Fabula Vertumni

q Vid mirare meas tot in uno corpo reformas
Accipe uertumni signa paterna dei.
Tusc9 ego tuscis orior: nec pœnitet inter
Prælia uolscinos deseruisse focos.

Alia Elegia.

Vid mirare meas. Vertũnus deus ẽ uertẽdaꝝ rerꝫ hoc ẽ emẽdaꝝ ac uedendaꝝ: q in uico thurario romæ sacellum habuit. ut tradit porphyrio: de quo ita scribit Asconius. signũ uertũni in ultimo uico thurario ẽ subbasilicæ angulo flectẽtibus se ad dextrã. uertũnus aũt deus ẽ uertẽdaꝝ rerum hoc est mercaturæ. uertũnalia dies festus a uertũno dictus: cuius feriæ fiebant octobri mense: ut memorat Varro. Hic amauit pomonam. cuius fabula narratur ab Ouidio in quartodecimo. Inducitur hoc loco uertumnus referens suam multiformem potestatem & causas cur uertumnus nuncupetur & locum indicans ubi romæ colatur. Tuscus ego: Vertuminus: ut scribit Varro: romæ in uico tusco colebatur: q̃ js deus ethruriæ princeps erat. & ideo poeta deum esse dicit uolscinensem: qui sunt populi in ethruria: quod oppidum tuscorum quondam opulentissimũ concrematũ est fulmine. ut tradit Plinius: qui teste floro aliquando imploratunt opẽ a romanis aduersus seruos: q libertate in dominos abutebantur: & translata i se: re pu. dominabant: q suæ emeritatis pœnas dederũt a fabio gurgite male mulctati. scribit tertullianus i apologetico ulscinensium deum

peculiarem fuisse notiã quæ autore Liuio est dea ethrusca. sub cuius nomie sortẽ fortunamq; significari docet martianus capella i libro de nuptiis philologiæ: qđ ideo diximus: quia iterpres Iuuenalis nusq; se legisse dicũt. Nortiam accipi p fortuna. ait uertũnus se nulla affici penitudine q; focos patrios & genitale solum deseruerit ethruscosq; urbe roma mutauerit. Nec turba. s. romana. Ille. Tiberis. Alũnis. Romanos itelligit. Alũnus ñ solũ is significat: q alitur & educat: sed ẽt iterdum accipit p eo qui alit: quod uno quidẽ exemplo: sed inuincibi li: cõprobari põt. scribit eni Augustinus in septimo. de ci. dei. priscos romanos ioui multa indidisse cognomẽta pp multas ptates: inter quæ alũnum cognominauerunt q; oia. s. aleret. tã iuste ergo respndi põt laurẽtis Vallẽsis q; ipse intuste nomiũ Marcellũ insectat sup alũni significatione. Vertũnus uerso. Ritu etymologici affert sui nois interpramentum tanq; uertũnus dicat a uerso mutatoq; cursu fluminis tiberini: qđ sentit Ouidius illo uersu in quarto fastoꝝ. Nomẽ ab auerso cepat ãne deus. qđ autem tiberis cursũ mutauerit poetæ hictorticiq; testant. & ut ait Porphyrio ab agrippa deriuatus ẽ q; nunc uidit cum antea flueret per uelabrum. Anni uertentis. sed cã nois ab ãno uertẽte: qđ epitheton anno optime quadrat. quod ne temere dictũ putes: scito ueteres annũ appellitasse uertẽtẽ: cũ sol ad signũ unde cepat rediit. autores uictruuius & Censorinus. & prisci frequenter hoc sermone usi sũt: ut Tranquillus & Plautus. unde a Iuuenale dictũ ẽ. Et cũ se uerterit anus. Cicero & Macro. Annũ q mũdanus q maximus uocat uere uertentẽ autumat. q a cõuersione plenæ uniuersitatis efficitur. Prima mihi. Veriũno primũ dicabant fructuũ primitiæ. unde ait Ouidius. qđ quæ tibi poma colũt. Primus habet: tactaq; tenet tua munera dextra. Lactẽ frugẽ. Prisci latescẽtibus frugibꝰ ꝓfecerũt deã lacturciã. fruges a fruendo dicunt ut iterpretat Varro. existimat Donatus fruges a frumine nuncupari. est aũt frumẽ pars colli p quod ciba ria delabunt. scribit Vlpianus frugẽ pro reditu accipi non solũ quod ex frumentis & leguminibus capiat: uerũ etiam quod ex uino & sylua cedua. Iulianus ait fruges oẽs esse q; bus hõ uescat: qđ falsũ est. nõ eni carnes & aues fruges dicunt. poma quoq; nõ dici fruges autumat iurisconsultus: cuius opinionem refellunt Plinius & tacitus: q arbores frugiferas appellant: quæ sunt pomiferæ. Cũ prius. Corrigendũ est cũ pirus: & logtur de ea insitione de qua locutus est Virgilius. Mutatãq; insita mala Ferræ pirũ. insitionum aut ẽ plura sunt genera: Nãq; inserimus aut sub cortice aut i truncо: aut emplastratiõe siue ioculatiõe. Docet columela isitionẽ aliã ab ipo repertã: Hic dulces cerasos. Lucullus primus cerasia ex põto ꝓmulgauit italiæ ut scribit tertulianus in apologetico. autor est Hieronymus in epistola ad marcellã cerasa nomẽ accepisse de cerasunto patria unde a luculo delata fuerũt post uictoriam mithridaticam cerasis duabꝰ actiis dat principatus: que campania plyniana appellat. Iuliana sũt grati saporis. aproniana maxime rubent: nigerrima sunt actia: ceciliana rotũda. chamecerasos uocat Plinius humiles cerasos. paruæq; arboris. Autũnalia pruna. Serotina significat laudatora pruna sunt cerina atq; purpurea. Mora rubere. Arbor mori fit ferax & alta: ut ingt palladius: si perforato hinc ide trũco singulos cuneos iseramus: terebiti: hinc: inde lentisci: moris trini sunt colores teste Plinio. cãdidus. rubẽs. niger. iter prima matuture scũt. Existiat catius oratianus illũ salubres æstates peractuꝝ q nigris prãdia moris finiet: ãte graue quæ legerit arbore solẽ. Inuito stipite. Recusanti serre alienos fructus & nõ sua poma: ut ait Maro. scribit Aristotiles in libro de plãtis meliorem ee isitionem quæ fit in arboribus sui generis ueluti fici i fico. nucis in nuce: & piri in piro. Cunctis figuris. Ita Tibullus loquens de uertumno ait: Mille habet ornatus mille decenter habet. Alius mihi nominis index. Tertia causa nominis uertumni refertur: ꝓ scilicet uertatur in quamcunq; figuram. & super hoc multa facundissime igeniosissimus poeta scribit Ouidius i. xiiii. Indue me cois. De coa ueste mulierbri supra diximus affatim. indutus inquit uertumnus uestibus chois uidebor fœmina nec qspiã uirũ esse me credet. De falcem idem Ouidius. Falce data frondator erit. Corbis. si sũpsero inquit corbem existimabor esse messor: corbe. n. messores uruntur: unde a Cicerone corbis messoria cognominatur: qui sic ait in oratione pro festio messoria se corbe contexit. corbes ab eo dici autumat Varro: ꝓ eo spicas aliud ue quid corruebant. hinc minores dicte corbulæ. Idem uarro ita scribit in primo de re rustica. Ad corbem messi facta spicilegium uenire oportet. Cato uillicum dicit habere oportere corbulas amerinas quatuor. amerinæ autẽ: ut intelligas uerbũ catonianum:

Nec me turba iuuat nec tẽplo lætor ebur
Romanũ satis ẽ posse uidere foꝝ. (no
Hac quõdã tyberin9 iter faciebat: & aiũt
Remoꝝ auditos p uada pulsa sonos.
At postq; ille suis tãtũ cõcessit alũnis
Vertumn9 uerso dicor ab amne deꝰ:
Seu quia uertentis fructũ ꝓcepim9 anni
Vertumni rursus credidit esse sacrum.
Prima mihi uariat liuentib9 uua racemis
Et coma lactenti spicea fruge tumet.
Hic dulces cerasos: hic autũnalia pruna
Cernis: & æstiuo mora rubere die.
Insitor hic soluit pomosa uota corona
Cum pirus inuito stipite mala tulit.
Mẽdax fama noces: ali9 mihi nois index
De se narranti tu modo crede deo.
Opportuna mea ẽ cũctis natura figuris
In quãcunq; uoles uerte decorus ero.
Indue me chois fiam nõ dura puella:
Meq; uirum sumpta quis neget eẽ toga
Da falcẽ & torto frõtẽ mihi ꝓme fœno
Iurabis nostra gramina secta manu.
Arma tuli quõdã & memi laudabar i illis
Corbis i ipsito põdere messor eram.
Sobri9 ad lites: at cum ẽ ipsita corona
Clamabis capiti uina subisse meo

dicũt corbulæ ex uiminibus & salice amerina cõtextæ quę cãdida ẽ & corbibus plurimæq; agricolarũ supellectili accõmodatissima. Speciẽ fui abor iacchi. Superius demõstrauimus bacchum q̃ iter cetera cognomẽta iacchus nomiat: mitrã i capite gestasse: unde & mitrophoros est appellatus: ut scribit Diodorus. ait uerũnus se furũq; baccho simillimũ si mitrã iduerit & appollis imaginẽ furatus; si cũ lyra plectrũq; acceperit. i quã sniam est illud: Sume fidem & pharetram fies manifestus apollo. Traiicit alterno equo. Plus habet hic uersus i recessũ q̃ ostẽdet i fronte: q ab icuriosis ut sexcẽta alia pteriri solet. significat autem desultorẽ: q equos eligit aliter ac docet appellator desultorios: cuius ars est binos trahere equos & alternatim ex uno in alterũ mira pnicitate trãsultare: quod eleganter docet Liuius: cuius uerba subiecimus ex libro. xxiii. quę hæc sunt. numidis desultoribus in modum binos trahẽtibus equos iter accerrimã sæpe pugnã i recentẽ equum ex fesso armatis trãsultare mos erat. tanta uelocitas ipsis tanq; docile equoq; genus est. de his equis & hoc genere agitatorum dictum accipe a Trãquillo sic scribẽte q̃drigas bigasq; & equos desultorios agitauerũt nobilissimi iuuenes: i quo enarrãdo nõ pauci hallucinari cõsueuerũt pperã intelligẽtes. Desultoris memit & .M. Varro secũdo de re rustica his uerbis. equos eligit atq; docet alẽ q̃drigarius ac desultor a Cire. quoq; elegãter dictũ ẽ: q̃si desultorius in quadrigariũ curriculum icurreret. Martianus quoq; i libro de nuptiis philologiæ i q̃. Leuitate pernix desultoria gestiebat. ide illud uenuste figuratũ est ab apuleio i primo de asino aureo. iã hæc qdẽ ipsa uocis imitatio desultoriæ sciæ stilo: quẽ accessimus respõdet. sensus est poetæ. uerũnũ sumere speciẽ aurigæ & imaginẽ desultoris q̃ strenuitate pditus traiicit corpus ex equo i equũ uicibus alternis. Institor. Vt scribit Vlpianus de istitoria actõe. i istitor appellatus ẽ ex eo q̃ negocio gerẽdo istat. nec multũ facit tabernæ sit pssuppositus aut cuilibet alii negociatiõi cuicũq; igitũ negocio ppositus istitor recte appellabit. poetæ fere semp accipiũt istitorẽ p eo q uenditor ẽ merciũ delicatarũq; cuiusq; uestiarii uel lintearii dãt uestẽ circũferẽdã & distrahẽdã. quos uulgo circitores appellamus. Oui. Institor ad dominã ueniet discitus emacẽ. Hor. Seu uocat institor. & Sene: dixit egregie institores delicatarum merciũ iuuenes corrupta locupletat. apud iurisconsultos mendosa dictio ẽ i titulo de istitoria actõe i hls uerbis. si libitinarius seruus pollicitatorẽ hũerit: isq; mortuũ spoliauerit: nã illud pollicitatorẽ expũgẽdũ est: & in eius locũ subsituẽdũ pollictorẽ. ut aũt itelligas uerba iurisconsulti: scito pollictorẽ dici eũ q mortuos curat: & cadauera ungit: cuius mẽtio fit apud Plautũ & Martialẽ & Varronẽ. Dicti aũt sũt pollictores q̃si pollutorũq; unctores. i. cadaueris curatores. ut iter pterã placiades. i alia significatiõe pollictor accipit apud Catonẽ: & Apolline farina deriuat. libitinarii uero dicebãt q necessaria funeribus uẽdebãt: & q rõnibus pterãt libitinæ deæ: i cuius templo quæ ad sepulturã ptinẽt uẽdebãt: ut docet Plutarchus i pblematis. & ob hoc dixit Tranqllus .xxx. funeribus in rõnem libitinæ uenerũt. & Liuianũ illud ex libro. xl. i hũc sensũ dictũ accipe. i urbe tãta fuit pestilẽtia: ut uix tũc libitina sufficeret ad suppeditãda uidelicet necessaria funeribus. de libitinariis ait Seneca i sexto de beneficiis. uota libitinariorũ eẽ ut mortes plurimorũq; optẽt: qd illis q̃stuosissimũ ẽ. libitinarios signat Valerius his uerbis. q tũc libitinã exercebãt: tũ rerũq; suarũq; usũ: tũ ministeriũ suũ gratuitũ polliciti sũt. sed iã a diuerticulo repetãt fabula & domũ repedemus. ait uerũnus se istitorẽ nitidũ elegãtẽq; imitari tunicis demissis & alienas iduere effigies. put destinauerit. Sirpiculis. Sirpiculũ uocamus canistrũ uel q̃ de sirpis cõfectũ ẽ: uel qd uerius uidet a sirpãdo. sirpare. n. uocabulo antiquo significat alligare. unde falces sirpiculæ appellatæ a sirpãdo. i. ab alligãdo: ut iter pterat Varro & sirpica dolia dicunt cũ alligata sunt: & hic sirpeia dicta quæ uirgis sirpat. i. colligãdo iplicat in q̃stercus aliud ue qd uehit: cuius memit Oui. illo uersu. In plaustro sirpeia lata fuit. Sirpiculũ canistrũ e uimine texi solere docet illud columelæ carmen. Cano iã uimine textũ sirpiculũ ferrugineis onerate hyacinthis. Cæruleus cucumis. Cucumeres a curuore dicunt ut curuimeres dicti. cucumeres tria genera græci fecere laconicũ scitalicũ: boeticũ. est & cucumis satiuus. ẽ & siluestris: q anguinus uocat apud nos ab aliis erraticus: ut scribit Pli. cucumerẽ in cibis mira uoluptate experiuit Tiberius Cæsar: cui noua rõne quã Pli. & columela pdiderũt toto fere anno cucumis pbebat. cucumis tener & iucũdissimus sit si anteq; seras semẽ eius lacte macerueris. cæruleus appellat a colore. Cucurbita. Hoc i cucurbitis isigne ẽ. q̃ lõgas pariũt & exiles semina quæ i eas; ceruice nascunt quæ i uctre fuerãt cucurbitas faciũt crassiores: quæ i fundo latas si iuersis cacuminibus obruant. autor ẽ palladius in q̃rto. & refert columela .xii. Iuco brassica. Brassicã ut presicã dici existimat Varro: q̃ ex eius scapo minutatim psecat. hoc idẽ sentit Festus dicẽs brassicã dictã eo a psecãdo. tria gña brassicæ fecerũt ãtiqssimi: Cato crispam maxime pbat. brassica oibus oleribus antestat. a poeta signat fasciculus manipulusq; brassicæ: q iuceo uiculo colligati solet. Flos hiat. Primitiæ ingt omnium florum pratensiũ mihi dicantur: nullus est flos ex quo mihi

Cinge caput mitra spẽm furabor iachi:
Furabor phœbi si modo plectra dabis.
Cassib9 ipositis uẽor: sed harũdie sũpta
Faunus plumoso sum deus aucupio.
Est etiã aurigæ species uertũnus: & eius
Traiicit alterno qui leue põdus æquo.
Suppetat hoc piscẽ calão prędabor & i-
Mund9 demissis institor i tunicis: (bo
Pastorẽ ad baculũ possũ curare uel idem
Sirpiculis medio puluere ferre rosam.
Nã qd ego adiiciã d' quo mihi maxia fa-
Horto; i mãib9 dõa, pbata meis (ma ẽ
Cerule9 cucũis tũido; cucurbita uentre
Me notat: & iunco brassica uincta leui.
Nec flos ullus hiat pratis qui ille decẽter
Impositus fronti langueat ante meæ.
Aut mihi qd' formas un9 uertebar i oẽs
Nomen ab euentu patria lingua dedit:
At tu roma meis tribuisti prẽmia tuscis

nō fiāt corolæ. flos hiare dr quādo aperit: ita Martialis. Nec boletus hiare. i. pateſcere. Vicus tuſcus. Nō oēs ſcriptores cū Propтio cōcordāt ſup uico tuſco. nā Liuius in ſecūdo: & Dionyſius i qnto tradūt poſt ictū cū porſena fœdus ethruſcos in bello aricino ſuſos ſugatoſq; romā iermes fuiſſe delatos: qbus hoſpitaliter excepтis locus ad habitādū datus fuit: quē deide tuſcū uicū appellauere. exiſtimat Varro dictū eē uicū tuſcum a tuſcis militib⁹ celii uibeni tuſci ducis: q cū ſua manu dicit Romulo ueniſſe auxilio cōtra latinū regē. eadē ur eſſe opinio Varronis: quæ Propтii: niſi q noīa nō cōueniūt. Varro celiū urbenū appellat. q a Propтio uocat lycomedius. ille contra latinum regem dicit eſſe pugnatum. hic contra tacium regem ſabinoꝝ: ſicut etiam hiſtorici meminerūt. in uico tuſco conſiſtebant unguentarii: ut ait porphyrio.

Vnde hodie uicus nomina tuſc⁹ habet:

Vidi ego. Dicit uertumnus ſe uidiſſe romanos & ſabinos hinc & inde in prælio cadentes & tandem ſabinos in fugam fuiſſe conuerſos. Qui ad uadimonia curris. Vadimonia ſunt ſponſiones ad certum diem ſiſtendi ſe in iudicio. apud Ciceronem in oratione pro quintio longa eſt altercatio de uadimoniis dilatis promiſſis deſertis. Romæ primus ceſo cincinnati filius decem uades publicos dedit. tot enim uadibus accuſator uadatus eſt reum: ut docet Liuius uadimonium deſerere maximum nefas iudicabatur hinc eſt illud plinianum. inſcriptiones propter quas uadimonium deſeri poſſit. Stipes acernus. Hi ſunt illi ſex uerſus i calce elegiæ: quos dixit ſupereſſe uertumnus: qui ita deſe loquit: ut priapus horatianus. Olim trūcus erā ficulneus. priſci ſimulacra deorū ex ligno formabant & prius eriſicthon apollini ſimulacrum ligneum conſecrauit delo. ligneum etiam palladi ab indigenis conſtitutum: quod ut Plutarchus & Euſebius in tertio præparationis euangelicæ tradunt: etiam nunc apud athenienſes ſuenitur. Iunonis etiam ſimulacrum ex piri trunco apud ſamios erat. ut callimachus aſſerit: ſicuti Iouis uitigineum in urbe populonia conſpectū fuiſſe memorat Plinius. ſimulacrū quoq; dianæ epheſiæ ex hebeno fuiſſe tradunt q̄uis mutianus p diderit fuiſſe ex uite. nec unq̄ mutatum ſepties reſtituto templo. Plato libro de legibus. xii. ex ligno inquit uno integræ deorum imagines in templis communibus ſtatuantur. etiam Apuleius Platonicus Philoſophus ſimulacrum dei ex quacūq; materia ſibi exculpi uoluit: dummodo lignea ab artifice laudatiſſimo. nunc uertumnus ait ſe olim dolatum fuiſſe ex ſtipite aceris. eſt autem acer arbor notiſſima cuius plura ſunt genera. campeſtre candidum eſt: montanū criſpius ad lautiora opera accommodatū. menſæ acernæ apud antiquos in ſecunda erant poſt citreas eſtimatone.

Sub nomīe Arethuſæ puellæ ſcribitur epiſtola ad lycotam maritum conquerentis de illius abſentia. q malebat exercere militiam q̄ rei uxoriæ idulgere. Oblita. Liuris iſperſa & pronunciandum ē media correpta: ut apud Ouidium. Oblitus a dominæ cede libellus erit. Bactra. Bactrianos itelligit de qbus ſupra dictum eſt. Henricus hoſtis. Locum mēdoſum ita emēdauimus iiſdem pene litteris manentibus: munito ſericus hoſtis equo. & itelligit ſeras populos orientis lanicio ſiluaq; nobiles: a qbus ueſtes ſericæ oloſericæ & ſubſericæ nomiant. Munito equo ideſt cataphracto. Picto curru. Eſſedam ſignificat unde eſſedarii nomiati: quod ſupra docuimus: uel couinum. britāni. n. couios uocāt currus ex qbus dimicāt gallice armati: ut ſcribit meſa. unde dictū eſt a Lucano. Et docilis rector mōſtrau belga

Vidi ego labentes acies & tela caduca
Atq; hoſtes turpi terga dediſſe fugæ.
Sed facias diuū ſator ut romana p̄ cuum
Tranſeat ante meos turba rogata pedes
Sex ſupāt uerſus te q ad uadimōia curris
Nō moror: hęc ſpatiis ultia meta meis.
Stipes acern⁹ erā ꝑperāti falce dolatus
Ante numam grata paup̄ i urbe deus.
At tibi mamuri formæ cælator ahenæ
Tellus artifices ne terat oſca manus.
Qui me tā docilis potuiſti fūdere i uſus
Vnum op⁹ ē: operi nō datur un⁹ honos

Epiſtola arethuſæ ad lycotā.

h Aec arethuſa ſuo mittit mandata lycotæ

Cum totiens abſis ſi potes eſſe meus:
Si qua tamē tibi lecturo p̄s oblita deerit
Hæc erit e lachrymis facta litura meis.
Aut ſi qua incerto fallet te littera tractu
Signa meæ dextrę iā morientis erunt.
Te modo uiderūt iteratos bactra p ort⁹
Te modo munito henricus hoſtis equo
Hiberniq; getę: pictoq; britānia curru
Vſtus & eoa diſcolor ind⁹ aqua. Cętes:
Hęc ne marita fids: hę pactę ſūt mihi no

At tibi mamuri. Mamurius faber ærarius notiſſimus eſt Plutarchi Dionyſii & Ouidii monumentis laudatiſſimus fabrefactis ſaliorū ancylibus: cuius nomen in ſaliari carmine cantabat. ab hoc artifice ait Vertūnus ſimulacrū ſuum ex ære fuiſſe formatum: ideoq; precatur ut eius cinere tibus ſit terra leuiſſima. Tellus oſca. Videtur ſignare mamuriū fuiſſe oſcum: uel apud oſcos ſepultum. oſci autem populi fuerūt i Italia q partem campaniæ tenuerunt: ut ſcribūt Pli. & Strabor: quoꝝ ligua q̄uis ipſi defecerit Romæ durauit & oſca uocitatur. hic ē q̄ ennius tria corda ſe habere dicebat: qa græce latīe & oſce ſciret. ab oſcis obſcenos dictos putāt: ut igr porphyrio qm̄ uſus frequentiſſimus fuit oſcis libidinum ſpurcarū: & ide uerba ipudēda obſcœna dici Feſtus exiſtimat. qdā i hoc loco accipiūt oſca pro barbara: quod nō placet: q̄uis nō ignorē opicas dici oſcos: & opicum pro barbaro & iculto accipi apud Gellium Auſonium & Iuuenalem.

Aec arethuſa ſuo. Sub nomīe Arethuſæ puellæ ſcribitur epiſtola ad lycotam maritum conquerentis de illius abſentia. q malebat exercere militiam q̄ rei uxoriæ idulgere. Oblita. Liuris iſperſa & h pronunciandum ē media correpta: ut apud Ouidium. Oblitus a dominæ cede libellus erit. Bactra. Bactrianos itelligit de qbus ſupra dictum eſt. Henricus hoſtis. Locum mēdoſum ita emēdauimus iiſdem pene litteris manentibus: munito ſericus hoſtis equo. & itelligit ſeras populos orientis lanicio ſiluaq; nobiles: a qbus ueſtes ſericæ oloſericæ & ſubſericæ nomiant. Munito equo ideſt cataphracto. Picto curru. Eſſedam ſignificat unde eſſedarii nomiati: quod ſupra docuimus: uel couinum. britāni. n. couios uocāt currus ex qbus dimicāt gallice armati: ut ſcribit meſa. unde dictū eſt a Lucano. Et docilis rector mōſtrau belga

couini. Rudis.i.tyrũcula & adhuc uirgo. Deductæ.s.ad nouũ maritũ. Fax omẽ. Vt ostẽdat nuptias suas fu isse iauspicatas ait facẽ rogalẽ & funesta sibi nubẽti pluxisse: & i faustũ omẽ pstitisse. supra docuimus cur q̃q faces i nuptiis accẽderẽt. talis ẽ fere illa apd Ouidiũ snia. Fax quoq; quã tenuit lachrymoso stridula fumo usq; fuit. Stygio sparsa lacu. Ignem & aqua noua nupta iubebatur attingere: & in nuptiis in limine adhibebanẽ: & sacramẽto ignis & aquæ nuptialia fœdera sanciebãt: quia causa nascẽdi duplex ẽ ignis & aqua: & fœtus animantiũ calore & humore corporanẽ & animãtur ad uitã. lege Plutarchum: Lactãtiũ. Varronem. Ouidium & festũ multa super hac re scribentes. ait arethusa se in nuptiis respsam fuisse aqua stygia & infernali: per qd̃ significat se nupsisse diris omnibus & infœlicibus auspiciis. Vitta. Qua.s. uiciuntur nodãtur q; capilli nouæ nuptæ: que etiã flammeo uelabatur: qd̃ erat lutei coloris: unde dixit plinius in.xxi. Lutei uideo honorem antiquissimũ in nuptialibus flãmeis totum fœminis concessũ. inde nuptiæ & nuptæ nũcupantur: ut existimat Varro: uidelicet: a nuptu hoc est ab opertiõe. ideo ãt uelantur dum maritantur: ut nouerint se maritis suis subditas esse. est & illa uitta coniugalis qua nubentes: quasi uinculo uno copulantur: quod iccirco fit ne compages unitatis coniugalis disrumpatur: sicuti scriptum legimus in decretis. xxx. q. prima. Non comitante. Aduersantibus Talasio & Hymeneo diis nuptiarũ.

Cum rudis urgenti brachia uicta dedi.
Quæ mihi deductę fax omẽ prętulit illa
Traxit ab euerso lumina nigra rogo:
Et stygio sũ sparsa lacu nec recta capillis
Vitta data est: nupsi nõ comitante deo.
Oib9 heu portis pendẽt mea noxia uota
Texitur hæc castris quarta lacerna tuis:
Occidat imerita q carpsit ab arbore uallũ
Et struxit querulas rauca p ossa tubas.
Dignior obliquo funẽ qui torqueat ocno
Aeternusq; tuam pasca aselle famem.
Dic mihi nũ teneros urit lorica lacertos?
Num grauis ibelles atterit asta man9?
Hæc nocẽãt poti9 q̃ dentib9 ulla puella
Det mihi plorandas p tua colla notas.
Diceris & macie uultũ tenuasse: sed opto
E desyderio sit color iste meo.
At mihi cũ noctes iduxit uesper amaras
Si qua relicta iacent oscula arma tua.
Tum queror i toto nõ sidere pallia lecto
Lucis & auctores nõ dare carmẽ aues.
Noctib9 hybernis castrẽsia pẽsa laboro.
Et tyria in gladios uellera secta suos:

Quarta lacerna. Iã se lacernas tres militares misisse marito militanti significat: & nũc q̃rã texere: quæ & ipsa paulo post confecta mittatur. ex quo docet diu in castris fuisse maritũ lucotã. lacernæ plura fuerunt apud priscos genera: nã aliæ coccineæ: aliæ beticæ noiabantur. erãt & albæ lacernæ: quas in spectaculis iduebãt. hic signare uidẽt eã uestem militarẽ: quã græci uocant ephestrida. similiter apud Ouidiũ in secũdo fastoꝝ ait Lucretia. Mittenda est domino nũc: nũc properate puellæ q̃primũ nra facta lacerna manu. a lacerna lacernatus deriuat. Occidat imerita. Detestat illũ qui primus iuenit castram uallis munire: & uallos militare: carpsit ab arbore: etiã qui primus tubas bellicas struxit ex ossibus. uallũ teste Seruio dicit ipsa munitio ualli. fustes sunt qbus uallũ munit. Vir. Vallos sub tecta referto. & Liuius scribit cincinatum iperasse ut armati cũ duodenis quiq; uallis ante solis occasum in cãpo martio adessent. interdũ munitio uallus masculino genere appellat: ut apud Cæsarẽ: duplicẽ eo loco fecerat uallũ. & alibi iter duos uallos. quia perfectũ opus non erat. pyrrhus castrametari primus docuisse memoratur tubam primus inuenit piseus tyrrhenus: ut Silius & Plinius tradunt. inde tyrrhenus clangor & tyrrhenum murmur tubæ sonus a poetis uocitatur. Tubæ quæ nunc flunt ex ære antiquitus fiebant ex bubulo cornu: ut docet Varro. Dignior obliquo. Sensus est uulgatus ut iprecati dicatur: ego uero existimo subesse sensum occultiorẽ: quem curiosiores uix animaduerterint: nedũ idiligentiores pensitauerint. locus est sumptus ex historia. Socrates enim pictor fuit cuius pictura placuerũt: & illa imprimis: piger qui appellatur ocnos spartũ torquẽs: quod asellus arrodit. ex his Plinii paucissimis uerbis uersus istos ita iterp tor: ut dicat iuentorem ualli & tubæ digniorem esse qui torqueat funiculum spartеum illo ocno: qui iterpretatur piger: qui pictus erat in tabula socratica: & qui affidue pascat asellum: qui i pictura pasci uidebatur arrodẽs ipsum spartũ quod ocnus torquebat. & ita leges ocno nõ autẽ orno ut passim legitur. Vrit lorica. interrogat lucotã nũquid ex gestatiõe loricæ uexetur: quæ insolitis onerosa est: & uehemẽter delicatos infestat. lorica dicta ab eo q; loris de corio crudo pectoralia faciebant. postea galli succuderũt e ferro sub id uocabulũ ex anulis serreã tunicã. Color iste. Optat arethusa ut maritus sit emaciatus & lurida facie ex amoris sui desiderio: nõ autẽ alienæ puellæ. Nõ sidere. Depressa iacere. sidere enim est deorsum descendere & pessum ire. Virgilius. Gemina sub arbore sidunt: ide subsidio idẽ. subsidere ualles. in hanc sentẽtiã est illud Ouidii. nec i lecto pallia nostra sedent. Lucis autores. Gallos gallinaceos significat: qui diem uenientẽ nunciant cantu: quos excitãdis i opera mortalibus rũpendoq; somno natura genuit. ut luculẽter tradit Plinius i. x. de galli cantu ita scribit Ambrosius. in. v. exameri. galli cantus suauis i noctibus & utilis: qui quasi bonus cohabitator & dormientem excitat: & sollicitũ admonet: & uiantẽ solatur. pessum noctis canora significatiõe protestãs. hoc ipse lucifer excitatus exoriẽs: cœlũ q; illuminat. In gladios suos. Quoniã idutus plaudamicto purpureo cõgrediebaẽ cõtra tyrios: a qbus uellecta tyrii coloris pciosissima dicunt ut supra demõstratũ est & ita cõtra gladios tyrios parabaẽ uestis militaris tyrio colore infecta. In hanc sniam dr̃ illud suo sibi gladio hoiem iugulat. uel alluſit ad texturã tyrii uestimenti: quod itextis q̃si gladiolis diuidebaẽ sicut dictæ sunt antiquus uestes papauerateæ & scutulateæ ab ipsa

textura. Qua pte fluat. Iam inqt uaco chorographiæ propter te absentem: & disco qua regione fluat araxes flu. armeniæ: Sine aqua currit. Est herba hippice dicta quã equi habentes i ore famẽ sitimq; non sentiunt. Autor Plinius. Cogor & e tabula. Exprimit affectio uxoris erga maritũ militantem: quæ ut sciret natura sitũq; locorũ: in quibus cõiunx belligerabat: uolebat i tabula depictas cognoscere regiones. Anaximander: ut i qt Strabo tabulam edidit situ orbis cõtinentẽ. Fœlix hippolite. Fœlices dicit esse amazonas qbus licebat arma tractare: quod & ipsa arethusa uehementer exoptat si fas foret. sed apud romanos ingenti opprobrio dabatur: si mulier castra sequebatur: unde est illud maronianum. Sequiturq; nefas ægyptia coniunx: & ut inqt Hieronymus: nemo miles uxorem ducit i bella. & apud Lucanum Cornelia uxor Pompeii mandat i insulam lesbon. leges Platonis atq; lygurgi permittunt bella a mulieribus exerceri: ut supra declaratum est. hippoliten autẽ reginã amazonum fuisse nemo est qnesciat: quam theseus i bello captam assumpsit i matrimonium: & ex ea genuit hippolytum. alii nõ hippolytes sed antiopæ filium esse hippolytum pdiderunt. Nuda papilla. Ita Virgilius. Exertæ cingula mãmæ. Amazones dextram mamillã urebant sinistra i prelijs exerta utebantur. Sarcina militiæ. Martia ad catonẽ pristinum cõiugem reuertens ait apud Lucanum. Da mihi castra sequi. Pœnis ostris. Africanis. nã purpureus color i laconica in tyro. & in ennge africæ getuloq; oceani littore præcipuus habebatur. Autor Plinius in. ix. in hanc sniam ait sapho cui color insœlix. Crystallus: Crystallum glaciem esse certum ẽ: unde & græci nomẽ dederunt. Crystallinum uas amphorale aliquando uisum fuit. nero duos calices Crystallinos i suprema ira fregit illisos. Autor Plinius i ultimo. Caloris ipatiens est crystallus: & ideo i frigido tãtum potu adhibẽtur uasa crystallina. Lucanus. Fundit niliacas crystallus aquas. Clausos lares. Lararium ut arbitror designat. est enim lararium sacrarium domesticum in qo lares & dii peculiares adorantur. Scribit lampridius: Alexandrum seuerum in larario rem diuinam matutinis horis factitasse ad effigies deorum: i quibus habebat abrahamum & xpm: in secundo larario simulacrum habuit Virgilii & Ciceroĩs. ait arethusa se uix singulis mensibus semel salutare lares quod ex mœrore uulti intelligi. Graucidos & catulæ. Obiecta mentis catellæ solabatur arethusa desiderium absentis mariti: quam sub graucidos nomine celebrat: ut apud Martialem celebratur ossa publii catellæ: & apud historicos perses catellus filiæ emilii pauli. potest nomẽ esse ficticiũ formatumq; ab hac dictione graus quæ græce significat uetulã.

Et disco qua pte fluat uincẽd9 araxes
Quot sine aq̃ pth9 milia currat equus.
Cogor & e tabula pictos edisscẽ mũdos:
Qualis & hæc docti sit posĩtura dei.
Quę tellus sit lẽta gelu: q̃ putris ab æstu
Vent9 in italiam qui bene uela ferat.
Assidet una soror curis & pallida nutrix
Peierat hyberni temporis esse moras.
Fœlix hyppollite nuda tulit arma papil-
Et texit galea barbara molle caput (la
Romanis utinã patuissent castra puellis
Essem militiæ sarcina fida tuę.
Nec me tardarẽt scythię iuga: cũ pr̃ altas
Aphric9 i glaciẽ frigore nectit aquas:
Ois amor magn9 sed apto i ꝺiuge maior
Hãc uen9 ut uiuat uẽtilat ipsa facẽ (stris
Nã mihi quo pẽis tibi purpura fulgeat o
Crystallusq; tuas ornet aquosa man9:
Oia surda tacẽt: rarisq; assueta calendis
Vix aperit clausos una puella lares (ris
Graucidos & catulę uoxẽ mihi grata q̃rẽ
Illa tui ptem uendicat una tori.
Flore facella tego uerbenis cõpita uelo
Et crepat ad ueteres herba sabina focos
Siue i finitimo gemuit stãs noctua tigno
Seu uoluit tingi parca lucerna mero.

Verbenis cõpita uelo. Verbena quã aliqui peristereon nostri uerbenacam uocãt: herba est qua nulla plus habet romanæ nobilitatis. hac iouis mensa uerritur: domus purgantur lustrantur q̃. magi circa hanc i sanient. hac perunctos ipetrare quæ uelint: febres abigere: amicitias cõciliare: nullicq; non morbo mederi: aiuntq; si aqua spargat tricliniũ: qua uerbena maduerit: lætiores conuictus fieri: ut scribit Plinius: non aliunde sagmina i remedijs publicis fuerũt & i sacris legationibus q̃ uerbenæ utroq; nomine idẽ significãte: hoc est gramen ex arce cum sua terra euulsum. & Liuius idẽ esse sagmina & uerbenas ostendit libro. xxx. & id genus herbæ ex arce sumptum dari solitum feralibus: propter quod unus uerbenarius uocabatur: a sagminibus sanctum dici martianus iurisconsultus existimat præterea uerbenas uocamus omnes herbas & frõdes sacratas: quæ ad aras coronãdas adhibẽtur: ut docẽt donatus & Seruius: uerbenæ aũt dictæ quasi herbenæ. Herba sabina. duorũ generũ herba sabina ẽ. altera amaraci folio similis: altera cupressi utilis in suffitibus pro thure assumit: partus emortuos apposita extrahit: illinit igni sacro & carbunculis. Autor Plinius in. xxiiii. hanc adhiberi solitã in sacrificijs. apud ueteres testis est Ouidius: q ait. Ara dabat fumos herbis contenta sabinis: idẽ alibi inquit. Vre mares oleas tedãq; herbasq; sabinas: Crepat. resonat: ita Ouidi. & crepet in medijs laurus adusta focis: ide crepitus uentris dicũtur. Noctua tigno. Sacra facio inquit quotiẽs noctua quæ auis est iauspicata sedens in domicilio dat diræ omen cantu suo gemulo & querulo: noctuas nouem uoces habere tradit nigidius. Tigni appellatione nõ solum trabes sed etiã omne genus materiæ significatur ex qua ædificia constãt: ut docẽt iurisconsulti. & ut ait festus. Tignũ non solũ est quo utũtur in ædificijs: sed etiã quo in uineis. Tigni lucerna. Ex flãma lucernarũ præsagia obseruauerunt maiores nostri. quorũ & Virg. & Pli. meminerũt. & apd apulẽium sybilla lucernæ appellat: quæ cœli negocia & solẽ ipm de specula cãdelabri cõtuẽ

Hornis agnis. uisis inquit noctuæ lucernæq; presagiis statim sacrifico agnos & exta pinguissima. hornos uocat agnos anniculos. nam res horna dicitur annua uel noua: ut inquit acron. & Horatius hornã frugem appellat. & horno aduerbiũ tẽporale est: ut iquit Priscianus: a quo deriuatur hornotinus. unde ait Cato hornotie nuces uirides. quærit iuriscõsultus legatis agnis qui nam contineantur. quidam alebant agnos dumtaxat sex mensium esse: sed uerius est eos legatos esse qui minores anniculis essent. Popæ. Popam significare pinguedinem indicat uersus illa persianus. Ast illi tremat omento popa uenter. Hinc popinæ & popinones deduci uidentur.

Illa dies hornis cædem denunciat agnis
Succinctæq; calent ad noua lucra popę
Ne precor ascensis tã ti sit gloria bactris
Raptaue odorato carbasa lina duci.
Plũbea cũ tortę sparguntur põdera fũdę
Subdolus & uersis increpat arc9 equis.
Sed tua sic domitis parthę telluris alũnis
Pura triũphantis hasta sequatur equos
Incorrupta mei conserua fœdera lecti
Hac ego te sola lege rediisse uelim.
Armaq; cum tulero portę uotiua capenę
Subscribam saluo grata puella uiro:

Fabula Tarpeiæ (pulchrũ
t Arpeiũ nemus & tarpeiæ turpe sepulchrũ
Fabor: & ãtiqui limina capta iouis
Lucus erat fœlix hedoroso condit9 antro
Multaq; natiuis obstrepit arbor aquis.
Siluani ramosa dom9 quo dulcis ab ęstu
Fistula poturas ire iubebat oues.
Hũc taci9 fontem uallo præcingit acerno
Fidaq; suggesta castra coronat humo.
Quid tũ roma fuit tubicẽ uicina curetis
Cũ quateret lẽto murmure saxa iouis.
Atq; ubi nũc terris dicũtur iura subactis
Stabant romano pila sabina foro.
Mur9 erant montes ubi nũc ẽ curia septa
Bellic9 ex illo fonte bibebat equus.
Hic tarpeia deæ fontẽ libauit: at illi
Vrgebat medium fictilis urna caput.

popæ succinctæ accipiuntur a poeta pro uictimis minutis paratisq; ad sacrificium: quarũ adeps offertur super altari ut inquit Hieronymus: uel potius pro pinguioribus extis qualis antiqui lustralia nũcupauerũt. Ascensis bactris. noli inquit tanti facere gloriam nec tanta ludis cupiditate rapiaris: ut primus uelis ascendere muros hostiles bactri anorum & spolia opima detrahere duci hostiũ: quia possit hæc audacia tibi magno constare. & ita monet maritũ: ut cautius cũ hostibus congrediatur: nec se immittat in piculosa spe aut gloriæ aut prædæ. Carbasa lina. Carbasa lina sunt miræ tenuitatis in hispania primũ reperta: ut iquit Plinius in. xix. Carbasinis uestibus indi & arabes corpora uelant: quæ sunt auro purpuraq; distincta: ut tradit Curtius.

Odorato duci. Refertur hoc ad regionem arabiæ odoratissimam & scatentem aromatibus q̃bus ipsi duces suffiti sunt. Plumbea põdera. Glãdes plumbeæ. Subdolus arcus. Optimum epitheton parthici arcus: qui magis nocet a tergo q̃ a fronte & in fuga dolosus est. Sed tua sit. Lege sic: non autem sit: est enim particula precatiua: ita inquit domitis parthis donatus hasta pura sequaris curtum imperatoris tui triumphantis: conseruato fœdus connubii icorruptum. Hasta pura dr̃ sine ferro ut igt donatus apud Virgilium: & hoc præmio apud maiores donabatur uictor in prælio. hic legimus apud Plinium siciniũ dentatum hastis puris duodeuigiti fuisse donatum. Et Virgilius dixit in sexto. Ille uides pura iuuenis qui nititur hasta. Hac lege. ut. s. seruẽs fœdus coniugale. Arma uotiua. dicit se suspensuram ex uoto arma mariti domum reuersi i templo martis iuxta portam capenam cum illa subscriptione.

Saluo grata puella uiro.

Alia Elegia.

Arpeiũ nemus. Sabini duce tacio: ob raptas mulieres bellum romanis intulerũt quibus p
t dita est arx per uirginem uestalem tarpeiam Spurii tarpeii filiam. qui Romæ præerat arci. nam tacius uirginem auro corrupit: ut armatos in arcem accipiat. Accepti obruptam armis necauerunt. memoriæ proditum est cum sabini aureas armillas in brachio leuo & gemmatos annulos gestarent pepigisse eam quod in sinistris manibus haberent. dubium clypeos petierit an armillas. illi ut fidem soluerent: uel ut fraudem ulciscerentur clypeis tarpeiam obruerunt: & sua ipsam mercede peremerunt. A tarpeia dictus est mons tarpeius: quem antea

montẽ saturniũ appellatũ prodiderũt: & postea capitoliũ nominauerunt. Autores Liuius Dionysius Florus & Varro. In hac historia non scriptores omnes adamussim concordãt. ea nũc poetice a poeta memoratẽ. Scribit Plutarchus in Romulo similũ poetã delirare: qui opinabatur tarpeiã nõ sabinis arcẽ ꝓdidisse sed celtis: cũ illoꝝ regis amore flagraret. Propertius sentit tarpeiã patefecisse arcem. T. tacio sabino ob amorẽ quẽ multis uersibus luculẽte cõmemorat i pricipio elegiæ. more poetico proponit se cantaturꝰ tarpeiæ mortẽ & quemadmodum arx capitolina capta fuerit a sabis. Tarpeiæ effigies erat in æde iouis: quæ ædes sabinis semper patebat ex pacto: quod inter taciũ & Romulũ fuit cõstitutũ. Antiqui iouis. s. capitolini. nã antea montẽ saturnium appellauerũt: qui mox tarpeius dictus est: postremo capitoliũ dixerũt ꝙ hic cum foderẽtur fundamenta ædis iouis: caput humanũ dicitur fuisse inuentũ. Turpe sepulchrũ. ꝓpter arcis proditionẽ. Curetis. A curibus oppido sabinoꝝ: unde qrites dicti existimant. Saxa iouis. Capitoliũ. & alludit ad saxũ tarpeiũ e quo fontes ꝺcipiant: quod a Virgilio dictũ ẽ. Capitoli immobile saxũ. q̃ uis de termino illic itelligendũ eẽ uideat. Tarpeia deæ fõte libauit. Diximus tarpeiã uirginẽ fuisse uestalẽ: quæ tunc forte aquã petitũ uerat ad sacra deæ uestæ idẽ Ouidius de siluia uestali memorat: Sacra lauaturas mane petebat aq̃s. fõte itelligerꝰ possumus futurnæ de quo

supra dictum est. Flammas tuas. Vesta nihil aliud est q̄ ignis: unde ait Ouidius: Nec tu aliud uestam q̄ puram itellige flāmā. Et quidā autumant nihil aliud a uestalibus uirginibus in æde uestæ q̄ iextinguibilē ignē asseruari qui si forte fuerit extictus nequaq̄ reparari fas erat ex hoc igne humanis manibus elaborato. sed accēsa per somites ex sole flāma: purus & cælestis ignis eliciebat. de quo lege Plutarchū i numa & Dionysiū i secūdo. Sæpe illa imeritæ. sensus est. Tarpeia sæpe ibat ad fontē desiderio uisendi tacii cuius rei ptextu afferebat pdigia lunæ quæ aqua fontana dicebat ex expiāda: cum tamē re uera nullū dix. omē esset in luna. Causata est. p eo dixit quod est causam attulit & lunā in causa fuisse pretendit tam frequentis aquatōis. Causari. n. significat causam rei gestæ afferre & aliquādo excusare: cū id quod in causa fuit afferimus in excusationē. Cuius rei exēpla multa referunt a Laurentio uallēsi: qui scite & per quā diligenter qd causari significaret expressit. In hāc sententiā est illud a Tibullo: platū: Aut ego sum causatus aues dāt omnia dira.

Et satis una male potuit mors esse puellę
Quæ uoluit flāmas fallere uesta tuas:

Tigēdas comas. Qui expiari uolebat: aqua pura caput īprimis lustrabat. Iuuenalis. Vorticibus timidum caput ablui. & Persius. tiberino in flumine mergis Mane caput bis terq̄. & Ouidi. ter caput irrorat. Possumus etiam ita intelligere: ut dicat poeta tarpeiam finxisse se a Luna uexari & iccirco se sæpius petere fontē: ut aq̄. s. fontana sanaret. de hoc morbo uellexit Hora. illo uersu. Aut fanaticus error & iracūda diana. Taci. regis sabinoꝝ adamati a tarpeia: quæ p illius salute offerebat lilia nymphis fontanis: ut eū. s. incolumem intactumq̄ seruarent a telis romuleis.

Vidit arenosis tacium perludere campis
Pictaq̄ per flauas arma leuare iubas.

Sua uulnera. s. quæ sibi inter rubos & sentes confecerat uel potius uulnera intellige amatoria: quæ īpatibilia sunt.

Obstupuit regis facie & regalib9 armis:
Interq̄ oblitas excidit urna manus.

Ignes castroꝝ. Verba tarpeiæ amore hostis tabescētis optantisq̄ fieri captiuā: ut ita cōspectu tacii quē deperibat perfruat. Prætoria turmæ. Hoc in loco prætoria significant tabernacula īperatoria de q̄ dictione satis supra memoratū est. turma aūt est ordo militaris & ter denos continet equites. p fecti turmaꝝ decuriones nominantur: Autor est Marcus Varro. scribunt Vegetius. & Modestus in turma equites esse. xxxii. Et ualeat. renunciat prīæ Romæ & diis patriis ob amorē tacii: cuius mauult esse captiua q̄ Romæ libera. Probro meo. Flagitio & dedecore: hoc enim in hoc loco significat probrum. aliquando accipitur pro ignominia & conuitio cōtumelioso. Liuius. occurrat portis. ingerunt probra. Vulpianus scribit probrū & opprobrium idem esse: cuius sententiam refellit Laurētius uallensis. Ipse iubas. laus est tacii qui ritu militari iubas equi suis ipse manibus disponeret. Laudatur a Plutarcho Atheas rex scythaꝝ q̄ equum pecteret & ornaret qui olim interrogauit legatos philippi nunquid hoc idem faceret philippus. Dextras iubas appellat poeta quia teste Virgilio equorum generosorum Densa iuba & dextro iacta recumbit in armo. & ut inquit Varro: iuba in equo sit crebra subcrispa sub tenuibus setis implicata in dexteriorē partem ceruicis. Inguina uersa canes. More poetico fabulas miscet: & quod de scylla phorci uulgatum est ascribit scyllæ Nisi quæ in auem transmutata est cum altera scylla conuersa fuerit in monstrum latrantibus canibus horrendum: & imitatus uidetur Virgilium fabulas permiscentem illis uersibus. Quid loquar aut scyllam nisi quā fama secuta est Candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias uexasse rates. Fraterni cornua monstri. Ex affectione amoris ait Tarpeia non esse mirādum si ariadna prodidit fratrem minotaurum: cum amore languens theseo fila dedit: quibus rexit iter labyrintheum & euasit ambages iexplicabiles: & ita ab exēplo amoris iniandi suam confirmat audaciam. Pallados ignes. pro uestæ dictum est. nam res una est: dii plures: ut inquit Augustinus: & aliquando deus unus res plures: pallas ē sūmus ether: & ut scribit martianus capella flos est ignis: & flammantis circulis ethræ. Vesta flamma est: & dea flāmæ: idē est pallas ambæ uirgines ambæ incorruptæ. lege Augustinū pluribus uerbis ostendentem unū esse deū & nomina plura. potest hoc & referri ad Troianū illud palladiū: quod teste Plutarcho residebat in tēplo uestæ: & a uestalibus uirgibus custo

Romanī mōtes & montib9 abdita roma
Et ualeat probro uesta pudēda meo.

Illeq̄ equ9 ille meos i castra repōet amores
Cui tacius dextra collocat ipse iubas.

Quid miꝝ i prīos scyllā sæuisse capillos
Cādidaq̄ i læuos inguina uersa canes?

Prodita quid miꝝ fraterni cornua mōstri
Cū patuit lecto stamīe torta uiaꝝ (cellis

Quātū ego sū ausoniis crimē factura pu
Improba uirgineo lecta ministra foco.

Pallados extictos si qs mirabitur ignes
Ignoscat: lachrymis spargitur ara meis

Cras (ut rumor ait) tota pugnabitur urbe
Tu cape spinosi rosida terga iugi. (be

Lubrica tota uia ē & pfida: qppe tacētes
Fallaci cælat limite semper aquas.

diebatur una cū æterno igne. Cātamina musæ. Vtinā inquit essem perita carminū magicorꝫ ꝓfecto uocibus meis & incantamētis auxilium ferrē formoso Tacio contra romanos prelianti. tota est pathetica oratio. Te toga picta decet. Vide amantis fœminæ furibundū ardorem: q̄ hostem laudat cū sui regis uituperatione. quæ Tacii Romulo ꝓponit: q̄ a nutricatione ferini lactis mores in romulo asperos & belluinos criminat. Cum in moribus inolescendis magnā fere ptē nutricis ingenii & natura lactis obtineat: ut Macrobius & gellius lucu-lente scripserūt. toga picta & palmata tunica habitus est ut in pace consulis: ita in uictoria triūphantis: ut refert Ausonius in panegyrico: & liuius iter ornamenta triūpha lia enumerat togā pictā & tunicā palmatā libro decimo. & libro trigesimo pictas uestes iam apud homericum fuit se animaduertit plinius unde triumphales inquit natæ sūt.

O utinā magicæ nossem cātamina musę
Hæc quoq; formoso līgua tulisset opē
Te toga picta decet nō quē sine mīis ho-
Nutriti hūanæ dura papilla lupæ (nor
Si chospes patiare tua regina sub aula
Dos tibi nō humilis ꝓdita roma uenit.
Si min⁹ at raptæ ne sint ipune sabinæ
Me rape & alterna lege tepende uices:
Cōmissas acies ego possū soluere nuptæ
Vos mediū palla fœd⁹ inite mea (code
Adde hieneæ mos: tubicē fera murmura
Credite uestra me⁹ molliet arma torus
Et iā quarta canit uenturā buccina lucē
Ipsaq; i oceanum sydera lapsa cadunt.
Expiar sonum de te mihi somnia queꝝā
Fac uenias oculis umbra benigna meis.
Dixit: & incerto pmisit brachia somno
Nescia nefariis accubuisse nouis.
Nā uesta iliacę fœlix tutella fauillæ
Culpā alit: & plures cōdit i ossa faces.
Illa ruit qualis celerē ꝓpe termodoonta
Strymonis absciso fertur apta sinu.
Vrbi fest⁹ erat dixere palilia patres
Hic prim⁹ cœpit mœnib⁹ esse dies:
Annua pastorꝫ cōuiuia lusus i urbe
Cum pagana madent fercula diuitiis.
Cūq; sup raros fœni flāmātis aceruos

Repende uices .i. par pari refer: & sicut romani tuas o taci sabinas rapuerunt: ita tu rape me romanā. ex quo de-monstrat uehementissimus in fœmina amoris affectus quæ optat ab hoste rapi dummodo sit apud amatorem.

Cōmissas acies. Alludit ad sabinas quæ interuentu suo acies patrū & maritorꝫ diremerunt. Palla. uestę fœmi nea. de qua Oratius. & circūdata palla: & plautus: pallam ad phrygionē sert confecto prandio. Himeneæ. Hime-neum quidā liberi & ueneris filium esse dicūt. Alii ex ura nia musa progenitū pohibent: qui primus certas nuptias istituerit & ob huiusmodi meritū nuptialē uocem hanc sa ctam apud græcos: sicuti apud romanos nuptiarum deus thalassio uocitabat. Scribit donatus hymena eē membra nā quandam qua sit munita uirginitas: quæ primo disrum pitur coitu: & inde hymeneum dictum putant. Alii autu-mant hymeneum esse proprie hymnū uirginalium nupti arum. Quarta buccina. Nox in quatuor uigilias diui ditur: quæ singulæ trium horarum spatio suppurantur: ut docet hieronymus in expositione psalmorum. & uigiles secundi primis: & secundis tertii: tertiisq; nouissimi in sta tione succedebant: dato signo a tubicine: ut tradit uegetius. unde Luca. uolens tempus demōstrare nocturnū: & iam primæ uigiliæ excubitoribus secundos uigiles successuros dixit. Tertia iam uigiles commouerat hora secundos Ait nunc tarpeia: quartam buccinam dedisse signa quartæ uigiliæ: quæ est noctis pars nouissima. inde leges frequen-ter apud historicos de quarta uigilia & reliquis uigiliis cre brā fieri mentionem: & plinius de gallis gallinaceis lo-quens ait: quartam castrensi uigilia ad curas laboremq; reuocāt. Prius palamedes i troiāo bello iuenit signi datio-nem tesseras castrensesque uigilias. Somnia quæram. Fit sæpe ut aliquid in somno tale uideamus quale uigilan-tes cogitamus. Iuxta illud claudiani. omnia quæ sensu uol uuntur uota diurno: Tempore nocturno reddit amica q-es. Ait tarpeia se quesituram somnia: quæ tacium ama-torem sibi represent. Nefariis. absolute dictū pro fla-gitiis. nefarium enim est quod sacra polluit: farre pio solita celebrari. ergo nefarii sacrilegi dicūtur: ut autor est asconius: nomen a farre deductum quo scelerati uri non debeant. & inde qui indigni sunt qui uiuant nefarii uo cantur: ut docet Varro. Iliacæ familiæ. Ignem & sacra uestæ æneam exilio in italiam deportasse nouissi-mum est uel illo carmine maroniano. Aeternumq; aduis effert penetralibus ignem: & testis est dionysius in secundo. Albæ templum fuit uestæ. ab alba romam translatæ sunt uestales cerimoniæ per romulum ut quidā autumant: siue per numam ut uulgatior fama est: ut luculenti scriptores affirmant: hinc sacerdotium uestæ di-xit Liuius alba esse oriundum. poetæ propter æneam troianum a quo uestæ sacra translata fuerunt: ignem illū uestalem iliacum & troicū appellant. Papinius. Vigilet face troicus ignis. a filio laomedonteæ flammæ nomi-nantur. Illa ruit. ipetu & amore furibunda rapiebatur uirgo tarpeia qualis bacca serri solet scissa uestę bac chico furore perculsa ad strymona fluuium thraciæ: & iuxta termodoonta. hoc magis placet q̄ de amazone fœmina esse intelligendū: dictū est supra de termodoonte fluuio & amazonibus. Strymonis. baccha patro nymicū est a strymone fluuio formatā. Hic primus. palilibus de quibus supra meminimus romam cōdidit Romulus: quod poetæ historicique cōmemorāt: erat iquit dies palilioꝝ quo lusus & conuiuia genialia Romæ celabrabāt & custodiæ minus diligēter agebāt. hāc occasionē: nacta tarpeia pdidit arcē sabis. Pagana fercula rustici q pagani dīr. ꝓpterea ꝙ pagani habitāt: celebrātes palilia trāsiliebāt p aceruos fœni stipulæq; flagrātes & lacte ac dapibus palem deā uenerabant: ut scribit Oui. in fastis. Diuitiis. quidam codices habent deliciis.

Romulus excubias. Tarpeia diem festū ad agendam audendāq; arcis pditionē existimauit idoneū: quonīā romulus excubias uigiliasq; bellicas ppter festi uitatē paulū remiserat. Nec tuba signi datio ad uigilias distinguēdas dabat. excubiæ dicuntur diurnæ: & nocturnæ uigiliæ. Festoq; remissus. ppter diē festū atq; palilia solutus a custodia erat mons capitolinus. Iuppiter. s. Capitolinus inuigilauit ad pœnas de tarpeia pditrice sumendas. Sceleri. pditioni. pditores eni tantisp pbant donec pditionē pfecerint: deinde explodūtur & eiiciuntur. inuisi ifestiq; sunt: sicut docet demosthenes in oratione pro ctesiphonte. Hic lasthenes qui philippo pdidit olinthum: & thimolaus: qui thebas: amici philippi uocabant quoad uoti cōpos factus est. postea ab eodem expulsi & sumis icōmodis affecti fuerī. Augustus quoq; dicere solebat se amare pditionē: sed nō laudare pditorē & olim ivlla de saxo deiecit seruū sulpitii domini proditorem: cū tamē ille dominū pdidisset: ut ivllæ gratificaretur cuius rei liuius & Plutarchus meminerunt. Ita nūc tacius ut ostenderet nihil usq; fidū eē pditori tarpeiā cōgestis armis obrutā interemit tali mehercule supplicio dignissimā & ita nullū honorē dedit tanto sceleri quantum pditio est.

Hæc dos. Insultat Propitius tarpeiæ dicens eius officio talem dotē fuisse aptissimā: ut. s. armis igestis obrueret: talia eni pœnia sunt pditoribus rependēda.

Alia Elegia.

Erra tuū spinis. Execratio est ilenam. cuius lenocinīū ad puellas corrumpendas exequitur. hæc autem Achantis nominabatur. Obducat tegat. Virgi. Palus obducat pascua iunco.

Vmbra sitim. Dira imprecatio qua optat ut umbra defunctæ lenæ etiam apud iferos sitiat: quod tormentū grauе est bibulis hominibus. apud plautum lena est quæ appellatur merobiba & multibiba: quæ sitim inter tormenta enumerat. Nec sedeant ideſt diu errabundi sint manes lenæ. Pessima auis. Pessimum auspicium: in aliis codicibus legitur anus. quæ lectio magis placet. ferme enim omnes uetulæ sunt: ut apud Ouidium & plautū cognosce re licet. Cogeret antinoo. antinous unus ex procis fuit penelopes homericis carminibus satis notus: quem primum ulysses domum reuersus poculum manu tenentem sagitta confixit in gutture: ex quo moribūdus calcibus mēsam deiecit: & sanguine cuncta fœdauit. Magnes non ducere ferrum. Oſtēdit lenæ potentiam: quam dicit suis ueneficiis posse superare ipsam rerum naturam: & efficere magnes ferrum trahere possit: cum naturaliter ferrum a magnete lapide trahatur quem ideo græci uocāt magneta magnetum: quia sit patriis in finibus ortus: inquit Lucretius. existimat plinius ab iuentore appellatum esse magnetem. Inuenisse autem ferrum clauis crepidarum adhærentibus cum armenta pasceret. Quinq; sunt genera magnetis: comptū est tāto meliores eē quāto sunt magis cerulei. æthiopicis laus sāme dat: q magnetē quoq; alium ad se trahunt. adamas dissidet cū magnete in tantum: ut iuxta positū ferrū abstrahi non patiat. Narrat augustinus rē memoratu dignā in. xxi. de ci. dei. Vidisse se a magnete rapi annulū ferreū atq; suspēdi: q admotus alteri annulo eum suspendit: atq; ille prior lapidi: sic alter annulus priori annulo cohærebat. accessit illi eodē mō annulus tertius. accessit & quartus. & ita q̄si cathena pepēdit ānulorū. Plato quoq; i libello de furore poetico magnes ingt non solū ferreos ānulos trahit: sed uim et ānulis ipsis infundit: q̄ hoc idē efficere possint. ac pide ut lapis annulos alios trahere. Lucretius. Hūc hoies lapidē mirāt: qppe cathenā sæpe ex anellis reddit pendētibus ex se. Dinocrates Architectus templū cōcamerare inchoauerat de magnete lapide: ut i eo simulachrū e ferro pēdere i aere uideretur. itercessit mors q̄ opus interrupit. Nidis nouerca. Efficiet ingt lena suis ueneficiis ut aues instar nouercarū sint suis pullis adhuc iplumibus: & eos odio nouercali persequant. Collinas herbas. Nō dicūtur herbæ collinæ i hoc loco a porta collina: sed a collibus. & ē sensus: tātā eē pollētiā & uim lenæ ut possit sōtes & flumia iducere herbis mōtanis. Collinæ ut autor ē columela afferūt uina iucundiora. Stantia diluerentur. Natura rerū mutaret: & solida terra i aquā cōcutereť: & dura liq̄scerēt. Susurramie magico lunā deduci: lunā despumari lunæ leges ipōi testes sūt poetæ oēs: & a plinio apuleioq; memoratū. Cātatā appellat cātamētis subactā

Traiicit īmundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit ī ocia solui
Atq; intermissa castra silere tuba.
Hoc tarpeia suū tēp9 rata cōuenit hostē
Pacta ligat: pactis ipsa futura comes.
Mōs erat ascēsu dubi9 festoq; remissus
Nec mora uocales occupat ense canes:
Oia præbebāt sonos: sed iuppiter un9
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat portæq; fidē patriāq; iacentē
Nubendiq; petit quē uelit ipsa diem.
Attati9 (neq; n. sceleri dedit hostis honos
Nube ait: & regni scāde cubile mei (rē)
Dixit: & igestis comitū sup obruit armis
Hæc uirgo officiis dos erat apta tuis.
A duce tarpeio mōs est cognomē adept9
O uigil iniustæ præmia sortis habes.

In lenam. (chrū

Erra tuū spinis obducat lena sepul
Et tua qd nō uis sentiat umbra sitī:
Nec sedeāt cineri manes: & cerber9 ultor
Turpia teiuno terreat ossa sono. (tē
Docta uel hyppolitū ueneri mollīre negā
Concordiq; toro pessima semp anus:
Penelopē quoq; neglecto rumore mariti
Nubere lasciuo cogeret antinoo.
Illa uelit poterit magnes nō ducere ferrū
Et uolucris nidis esse nouerca suis. (bas
Quippe & collinas ad fossā mouerit her
Stantia currenti diluerentur aqua.
Audax cātatæ leges imponere lunæ

Fallere terga lupo. significat lenã fuisse uersipellẽ. Vulgo enim infixa opinio est homines in lupos uerti rursusq restitui sibi. & demenetus olim i lupũ se conuertit. q decimo anno pristinæ formæ restitutus i pugilatu se exercuit: & uictor ex uictoria olympica reuersus ẽ. Hic homies se cõmutãtes uocamus uesipelles. unde est illud plautinum. Versipellem se facit quãdo lubet. & in maledictis uersipelles habebant. Lege plinii in octauo & augustinũ in decimo octauo. Cornicũ genas. Nõ existimo hoc simpliciter esse dictũ a poeta: sed ad ueterum puerbiũ alludere: qd est cornicũ oculos cõfigere: quo cicero. hieronymus. & Macrobius usi sũt: quo significamus. astutissimũ. doctissimũ. prudẽtissimum fuisse a calli do solertiq; uetteratore illusũ. circũscriptũ. superatũ. de genis quæ sunt oculoꝝ tegumẽta supra dictũ est. non placet sic ordinare ut dicat lenã ungue cornicũ genas hoc est palpebras oculoꝝ effodere. eruditior ẽ prima snia & uerior:

Et sua nocturno fallere terga lupo.
Posset & itentos astu cæcare maritos
Cornicum imeritas eruit ungue genas.
Cõsuluitq; stryges nro d sanguie: & i me
Hippomanes fœtę semina legit equę.
Exorabat opus uerbis ceu blãda perurat
Saxosam q; terat sedula culpa uiam:
Si te eoa iuuat derorantẽ aurea ripa:
Et quę sub tyria cõcha supbit aqua:
Eurypyliq; placet cæa textura mineruæ:
Textaq; ab attalicis purpa signa tori:
Seu quę palmiferæ mittũt uenalia thebæ
Murrheaq; i pthis pocula cocta focis.
Spne fidẽ: puo lue deos: mẽdacia uicãt:
Cedant damnosæ iura pudicitiæ.

Consuluitq; strvges. Supius diximus de strvgibus quæ ubera infantũ labris imulgere dicunt: quaꝝ formam describit Ouidius in fastis: quibus ad ueneficia utebantur sagæ duas consulere dicunt quando ex illis explorãt qd fato opus sit. nũc ait poeta lenã adhibuisse strvges in consultationẽ amatoriæ disciplinæ: & quasi consiliũ petisse de suo sanguine: & cõtra ipsũ collegisse hippomanes caballinũ. est aũt hippomanes carũcula i fronte pulli equini caricæ magnitudine. colore nigro. qd statim edito partu deuorat fœta: aut partũ ad ubera nõ admittit si qs fripiat: autores plinius & solinus. hoc utebãt ad amoris ueneficium: unde ait Virgilius. Quærit & nascentis equi de fronte reuulsus Et matri preptus amor. hoc apuleius eleg ti uocabulo appellat hinnientum dulcedines: de hoc intellexit Iuuenalis cui totam tremuli frontem esonia pulli infudit. Est & hippomanes humor defluẽs ex genitalibus equarum: cuius Virgilius & Tibullus meminerũt: & quo loquitur Aristo. in. vi. de animalibus. est etiam hippomanes herba: quam comedentes equi furiis agitant: cuius mentio fit apud hesiodũ. Saxosam q; terat. corrigendũ ẽ terat: ut sit sensus: blandiloquis uerbis lenæ mẽtes puellaꝝ exorari: ut uia saxosa sedulitate cõteritẽ. Si te eoa iuuat. Verba sunt lenæ ad cynthiã uel alterã puellã didascalica & artem lenoniã cõtinẽtia. Sensus est. si auro & unionibus: si uestibus cois & attalicis: si poculis pciosis delectaris: esto pfida piura & mendax. Derorantẽ. hoc est capiti auri rorantenta respergentẽ: quo magis coma illuminata flaueſcat: quod nõ solũ mulieres curiosæ decoris factitabãt. sed etiã uiri. Indelegimus apud Iulii capitolinum a Vero antonio habitã esse hãc curam flauentiũ capillorum. Quidã codices habent dorozantũ ut dicat lenasi iuuat te o puella ripa aurea dorozantũ: hoc est si auro delectaris: quod defert fluuius dorozantũ populoꝝ: spnenda est fides & dii floccipendẽdi. quasi dicat auri & gemmarũ diuitiarũq; habendaꝝ causa omne fas ab rumpẽdũ. sunt aũt dorozantes indiæ populi. ubi aurũ flumina uehunt: ut autor est curtius. Cõcha superbit. margaritas itelligit quæ nascuntur i conchis: ut supra docuimus: uel itelligit de muricibus & purpuris quæ conchæ sunt: ex quarũ sanguine lanæ inficiuntur & tyrio colori palma dabatur. de quo supra satis ac super. Eurypiliq;. Dictum est in primo cõmẽtario affati de coa ueste. quã nũc curvpili appellat: quoniã eurvpilus imperium habuit i coa insula: & calydnis: ut scribit Strabo in decimo. unde ait homerus: eurvpiliq; urbem conæquæa scalydnas. Scribitdẽ Strabo i decimũ tertio. eurypilũ telephi filiũ: quẽ i bel o troiano interfectum fuisse a neoptolemo testis ẽ uersus homericus iperasse i locis caico proximis. Cæa mineruæ. minerua dea est e artium mulierum & imprimis textoriæ: ut antea diximus: & similiter de attalicis superius memoratum est.

Signa putria. Intellige intextas auro effigies i attalicis quæ ob uetustatẽ putrescere uidentur ut si cõmendatio ab ætate. Venalia thebæ. Egvptiæ thebæ: quæ hortos pensiles habent: quæ centum portis inclytæ: sunt: quæ carminibus homericis historicorũq; monumentis celebrant. palmis optimis sunt copiosæ: unde & palmiferæ nũc cognominantur. quarum fructus thebaides & thebaicæ dicũtur a plinio in. xiii. & i. xxiii. de qbus intelligendum est apud Papinium illo uersu. Chartæ thebaicæue caricæue: quẽ locũ interpres syluarũ perperã interpretatur. scribit solinus ægyptiã palmã hac peculiari dote esse decoratam: ut sitim sedet. unde & adipsos græce est nominata. uenalia autem ex ægvpto multa romam deferebantur. ego existimo in hoc loco a poeta significari unguenta quibus conficiendis ægvptus omnium accõmodatissima est ut scribit Plinius: & mendesium metopiũq; unguenta in ægypto laudantissima fuerunt. potes etiam itelligere uenalia uasa crystallina: quæ ex ægvpto deferebantur. unde dixit Martialis: Cum tua niliacus portet crvstalla catastlus. Murrhea pocula. Murrina uasa significat ex murrha confecta. est aũt murrha gemma quã oriens mittit: quæ inuenitur in pluribus locis parthici regni. primus pompeius sex pocula murrina ex triumpho mithridatico sui capitolino dicauit. petronius moriturus trullã murrhinam. ccc. sestertiis emptam fregit. autor plinius. de murrhinis poculis intellexit Lucanus illo uersu. Non auro murrhaq; bibũt. De eisdẽ ait Iuuenalis. maxima rursus murrhia. est quedã murrhinis i odore cõmẽdatio ad qd alluſit Martialis. sic scribẽs in distico. Cuius lẽma est murrhina. Si calidũ potas ardenti murrha falerno Conuenit & melior fit sapor inde mero. Damnosæ pudicitiæ. epitheton

ex causa. erit enim inquit lena tibi cum damno & egestate pudicitia: cum cōmodo autē & opibus adulteria.

Precium facit. Sensus ē. fingere q̄ alterū amatorē habeas domi: hoc tibi erit quæstuosissimū: uel hoc ait tibi erit lucrosum fingere apud amātem q̄ domi est maritus tuus: & ideo ipm admiti non posse. hoc eni amatorē magis icēdit & tūc largius dabit. Orati. Illā post paulo sed pluris si exierit uir. Dilata nocte. In hanc sniam loqtur lena apud Ouidiū. Sæpe nega nocte capitis mō finge dolorem. Puros syderis eē dies. Menda ē i uersu q ut opinor sic ē emēdādus. ut loco syderis legas isidis: & est sensus uenustissimus. p̄cipiēs eni lena amātē eē omnibus modis torquendū atq; emūgendū: monet puellam ut simulet instare sacra isidis solennia: quibus diebus puellæ a uiris secubabāt: id qđ supra docuimus: ū de dies accōmodato epitheto puros appellat: quasi castos & pudicos: & q̄bus nctas sit p̄pter isidis religionē: exercere uenerea: & hūc esse existimo uerum poetæ uersum & sensū: cui astipulat illd Ouidii. & mō q̄ cās p̄beat isis erit. Ingerat apriles iole tibi. Docet lenam artes: q̄b puella ab amatoribō munera solerter extorqueat. facito igr ut iole & amycle quæ sūt noia ācillar sæpius igerāt tibi & recolāt calendas apriles: & idus maias eē natale tuū: q̄b mūera mitti solebāt. uñ ait Maro. Munera mitte mihi meus ē natalis iola. & huius rei meminerūt sæpe Martialis & Ouidius. & miror a poeta p̄teritas esse in hoc loco martias calēdas: quæ saturnalia mulierū appellat Marti. quoniā mūera illo die puellis mittebant: cuius rei frequēs est mētio apud priscos scriptores: & a iuuenale calendæ fœmineæ appellant illo uersu: Mūera fœmineis tractas secreta calēdis. Posita cathedra. Fœmineā cathedrā intelligit de q̄bus Marti. Inter fœmineas tota q luce cathedras & Ora. Discipulasq; inter iubeo plorare cathedras. & calphurnius in bucolico ludicro. Inter fœmineas spectabat turba cathedras. inde Seneca philosophos effœminatos cathedrarios elegāter appellat. Tenes. i. habes amatorē mācipatū & tibi obnoxiū. Morsus. Liuores itelligit quos mordicus impresserit alter amator. Simillima ē nasonis illa snia. Ille uiri uideat toto uestigia lecto: Factaq; lasciuis liuida colla notis. Me deæ p̄bra. Noli inqt cōuitia & maledicta p̄brosa dicere in amatorē: q̄bus usa ē in Iasone medea: ut apud senecā tragicū scriptū ē: sed potius adhibe blandiloqua uerba: q̄bus thais a menandro descripta utebat ad seruos amatoꝝ mitigandos. uel hoc potius dicit. noli tu prior rogare amatorem: sicut fecit medea: que prima iasonis amore succensa est: ut nota est fabula: unde meruit deinde a iasone p quēdā quasi fastū repudiari: quando ille medea repulsa duxit uxorē creusam filiā creonis regis corynthioꝝ. Sequacis. Quæ secuta est iasonem. alias perseeutricis ut exposuit Seruius illud uirgilianum. Maleæq; sequacibus undis.

Et simulare uirū præciū facit: uter causis
Maior dilata nocte recurret amor.
Si tibi forte comas uexauerit utilis ira:
Post mō mercata pace premend⁹ erit:
Deniq; ubi ā plexu uenerē p̄miseris ēpto
Fac simules puros sideris esse dies.
Ingerat apriles iole tibi tundat amycle
Natalem maiis idibus esse tuum. (dra
Supplex ille sedet posita tu scribe cathe-
Quidlibet has artes si pauet ille tenes.
Sēp habe morsus circa tua colla recētes
Litibus alterius quos putet esse datos.
Nō te medeæ delectent p̄bra sequacis
Nempæ tulit fastus ausa rogare prior.
Sęd poti⁹ blādi thais preciosa menādi
Cum ferit astutos comica mecha getas
In mores te uerte uiri si cātica iactat
Comes & uoces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dātes uigilet: si pulset inanis
Surdus i obductā somniet usq; seram:
Nec tibi displiceat miles nō fact⁹ amori
Nauta nec attrita si ferat aera manu.
Aut quoꝝ titulus p barbara colla pepē-
Celati medio cum saliere foro. (dit

Thais preciosa. De thaide supra dictū ē: quam preciosum appellat. quia grande precium exigebat ab amatoribus. quidā codices habent prædosa quasi plena prædæ amatoriæ: quod non displicet. Comica mecha. meretrix dicitur comica quæ a comicis poetis effingitur qui personas rebus competentes accommodant: qui faciunt meretrices procaces & illudentes: lenōes periuros: seruos callidos: amatores feruidos: patres tenaces: sodales opitulatores: milites gloriabundos. Astutos getas. Geta & dauus nomina sunt seruilia. nam seruos prisci a populorum nominibus uocitabant a quibus uectabantur: ut lydum & syrum. & cum athenas mancipia uenalia deportarentur ex getis dacisq; q olim daui uocati sunt: seruos appellabant getas & dauos: ut docet Strabo in. vii. & hinc poetæ comici seruos frequenter his uocitant nominibus. Obductam. Clausam. Miles non factus amori. Nullum reiicias igr qui precium attullerit: etiam si nauta erit. si milites alienus a rebus amatoriis. Aristoteles: tamē scribit i secundo politicorum militares homines ferme omnes obnoxios mulieribus: unde non irrationabiliter sa bulati sunt uenerem marti esse coniunctā: quoniā id genus hominum pronum ē ad ueneria. Attrita. s. exercitatione seruili: quales sunt manus operariorū callosæ & ferramentis attritæ: & ita docet lucrum etiam ex sordidissimis hominibus eē expetēdū: iuxta illud Iuuenalis. Lucri bonus ē odor ex re q̄libet. At quorum titulus Nec displiceant igr tibi gladiatores barbarici: q i collo titulum gestant & i foro tecti galea digladiantur: ut exponas celati pro eo qđ ē sub galea occultati: uel qđ uerius est: significāt serui stigmatici & fronte notati: qui uirgis ob maleficia in medio foro cesi saliebāt: qđ suplicii genus dicimus scopare: quo uerbo usus est Hyeronymus i iterpretatione Isaiæ dicens. Scopabo babyloné in scopa terrens dicit dominus exercituū. scri. Liuius q̄ qdā

paterfamiliæ seruũ sub furca cesum medio egit circo ante comissum spectaculũ. & ita celati dicuntur inscripti fronte & cauterio notati. In hanc sniam ẽ illud nasonis. Nec tu si quis erit capitis mercede redemptus: Despice gypsati nomen inane pedis. Versibus auditis. Hoc ꝓpter Properũ dicit lena: quersus ꝓ ꝑcio more poetarũ dabat amicæ. Dũ rugis integer. Sanguis dr integer in iuuene q in sene diminuit: ut inquit Aristo. unde ait Plautus i mercatore. Adolescẽs cũ sis: tũc cũ est sanguis integer. & dixit maro. Vos o quib⁹ integer æui Sanguis ait. tũc integri sumus & imunes a rugis: quæ corpore senescente ꝓueniũt. unde senes rugosos appellat Lucilius illo uersu. Rugosi passiq; senes eadẽ oia quærũt. Rosaria pesti. Pestũ oppidũ est lucaniæ a græcis posidonia appellatũ: rosetis inclytũ. unde rosæ pestanæ laudant. Virg. Biferiq; rosaria pesti. Martialis. Pestãls rubeãt emula labra rosis. Plinius celeberrimã dicit esse rosam ꝓnestinam atq; cãpanã. Cocta iacere. Putria flaccidaq; marcescere. iuxta illd Virgilii: & dũ nascũt cõsenuisse rosas. igit lena. Exercere formã: & fugientibus utere donis: & memor esto æuũ sic ꝓperare tuũ. His animis. Hactenus loquitur lena.

Aug; spectato nõ quæ man⁹ afferat aurũ
Versib⁹ auditis quid nisi uerba feres.
Qui uersus cœæ dderit nec mũera uestis
Ipsius tibi sit surda sine arte lyra.
Dũ uernat sãguis dũ rugis integer annus
Vtere ne quis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati uictura rosaria pæsti
Sub matutino cocta iacere noto.
His aios nostræ dũ uersat acãthis amicæ
Pertenues ossa sunt numerata cutes:
Sed cape torq̃tæ uen⁹ o regina columbæ
Ob meritũ ãte tuos guttura secta focos
Vidi ego rugoso tussim concrescere collo
Sputaq; per dentes ire cruenta cauos.
Atq; aiam i tegetes putrẽ expirare pr̃nas
Horrui & algenti pgula curta foco:
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Vicula: & imundo pallida mitra situ:
Et canis i nostros nimis expecta dolores
Cum fallenda meo pollice clatra forent
Sit tumul⁹ lenæ curto uet⁹ ãphora collo
Vrgeat hunc supra uis caprifice tua:
Quisq; amas scabris hoc bustũ cedito sa
Mixtaq; cũ saxis adiice uerba mala (xis

Acanthis: Nomẽ est lenæ i hoc loco: alibi nomẽ auiculæ: quæ testibus ꝓbo & Seruio dicta est latine carduelis a carduo. de qua calphurnius. Vt uicat acanthida cornix. & Maro. Resonãt & acãthida dumi. acantha græce spinã signficat: unde nõ inscite nomẽ hoc lenæ accommodatũ ẽ ut apud Ouidiũ a sit lenã dispas noiãt. Sed cape torquãtæ. Poeta cũ uideret lenã tussi confectã animã expirare in ultimis tegetibus: ueneri ob hoc beneficiũ sacrificat collũbã: quã torq̃tam appellat a torque quo columborum colla distinguũtur: & ut scribit Albertus magnus: columba auri splẽdorẽ i pẽnis colli sui intuẽs oblectãt. Martia. Inguina torq̃ti tardãt hebetantq; palũbi. Tegetes pr̃nas. Quidã codices habẽt patentes: ut ostendat egentissimã fuisse lenã quæ in tegetibus undiq; aptis & rimosis animã expirasset.

Algenti foco. Antitheton est decentissimũ. foco eni qui calidus eẽ solet oppositus algẽti: ut. s. exꝑsius lenæ mendicitatẽ demonstraret: cuius focus algebat: nec ullo igniculo calescebat. unde uerbo accõmodatissimo usus est horruit: cũ horror sit frigus: quo totũ corpus itremescit: quid si legas horrui: & ut sint duæ dictões & hoc ad poetã referatur q dicit se horruisse uisis poculis i algẽti lenæ foco. Pergula curta. ideſt mutilata & fracta. ita Mar. Nec curtus chiones antiopes ue calix. qd si legas. pertica curta. ut sit sensus ligno repositã fuisse sup lenæ foculo pticã: nec eã qdem itegrã: quæ nõ calorẽ faceret sed horrorẽ utraq; lectiõe signficat lena mendicissima & egentissima. Exequiæ. Põpam funebrẽ lenæ describit: i qua nihil fuit præter uittam & mitram situ uetustescẽtem: & caniculam ipsi poetæ infestissimam. supra dictũ est quẽadmodum imagines cæreæ comitabant funera gentilitia. nũc lena imaginũ habet ꝓscriptã põpã. Cultra forent. nullus est sensus & nulla latinitas: si cultra legamus. nos emendauimus clatra: sunt ãt clatra siue clatri. utrũq; enim dicitur ligua: quibus uãsuersis aliquid munimus sepimus ue: ut fenestras: q̃ ob id clatratæ noiant. & clatrare uerbũ ẽ: quod signficat clatris claudere: quo columela & plautus utunt. sensus poetæ ẽ. in exequiis mendicissimæ lenæ erat canicula quæ ad amicã eunẽ me semp allatrabat: cũ clatra essent clanculũ meis manibus insertis discludenda. possumus legere claustra. & erit sensus aptior: prima lectio uenustior ẽ: & uerbis iuersis accõmodatior. Sit tumulus amphora. Imꝑcatur poeta ut cineres lenæ sepelianẽ i amphora q̃ sit curto hoc est mutilato collo: & cũ amphora sit uas uinariũ: & cũ supra lenã biboſam eẽ significauerit: decenter optat ut amphora illi sit pro sepulchro. Vis caprifice tua. Caprificos solitas enasci i saxis & sepulchra discutere testes sũt Iuuenalis. Ad q̃ Discutienda ualẽt ueteris mala robora fisci. & Martialis. Marmora messalæ scidit caprificus. ficetis caprificus misceẽ quoniã ex ea culices generanẽ: qui teste Plinio apientes ora ficoꝝ imitãtur auras cereales. & inducũt succũ mitiorem. caprificationẽ uero uocamus remediũ arborum cum corticem astrictã plus iusto crebris incisuris diducimus ac laxamus: & cicatrices ita dilatatæ salurares sunt: & apud Plinĩũ titulus est de caprificatiõe nescio tamen an ita sit legendum. nam si audẽdum esset corrigerem de sacrificatione. & ubi ait caprificatio quadam i remediis legerem sacrificatio. incisuris enim diuidere corticẽ & laxare cutem arborum sagnificatio magis est q̃ caprificatio: & scarificare quidã simile significat. optat poeta ut caprificus supra tumulum lenæ nascat: & illũ sua ui suaq; pollentia ꝓmat. Quisquis amas. Hortatur amatores ad percutiendũ lenæ bustũ hoc est sepulturã & diras imprecationes faciendas.

Alia Elegia.

Acra facit uates. Facturus sacrificium poeticum optat silentiū & fraudibus fugatis pura laurea coronari. Ora fauentia. Verba sunt sacrorū p quæ taciturnitas denunciatur: qđ optime omnium docet Seneca in libro ad gallionē de uita beata: cuius uerba hæc sūt. Fauere linguis hoc uerbū non ut plerique existimāt a fauore trahitur. sed imperatur silentiū ut rite peragi possit sacrificiū: nulla uoce mala obstrepente. quotiens ergo legeris apud poetas: leges aūt saepissime: ore fauere & fauere linguis: scito silentium significari. uetus etiam uerbum est fascito linguam: quod in sacrificiis dicebatur quod significat coercito contineto taceto: in ludis uero ut inquit seruius: ore fauere significat dicere bona uerba: quia in illis necessarius est fauor. Cæra philitheis. Libet mihi gloriari: citra tamen insolentem gloriationem me hunc locum: qui hactenus in oibus codicibus mendosus fuit & mendose lectus ē emendasse: & in ueram scriptionem redegisse duarum literarum inuersione: ut p philippeis dicamus philitheis & est sensus: uersus mei elegiaci. hoc enim significat cæra romana: certent cū corona hederacea: qua coronatus ē philetas apud geæcos elegiographus poeta: & his meis sacris aquæ cvreneæ ministrent: hoc est tales q̄les bibit callimachus: & ita uelata insinuatione & poetica figuratiōe ostendit se emulū esse philetæ & calimachi: quoꝝ supra meminimus. Cvreneas. Propter callimachū dictū ē: q fuit cvreneus. cvrenē in africa ciuitatē inclytā cōdiderūt therei q therā insulā coluerūt quæ oli calisto dicebatur ut callimachus ait. Noie calisto primum sed postmodo thera Dicta fuit tellus urbis origo meæ: dicūt cvrenā a batto conditam Strabo Herodotus & Iustinus: quē callimachus ait ꝓgenitorem suū fuisse. unde battiades ab Oui. & Catullo nūcupatur. ex cyrene præter callimachū illustres fuerūt multi & iprimis Aresippus cōditor sectæ cvrenaicæ. Costū Frutex ē costū: cuius duo sunt genera: nigrū: & qđ melius cādicās odore eximio: ut scribit plinius in. xii. Ora. Achamenū q̄ costū. sacris ingt poeticis adhibeaṫ costū una cū thure quo suffire solemus tepla & aras uaporare. Laneus orbis. Lanea corona significaṫ. & antiqssimū fuit genus coronaꝝ laneaꝝ: ut ait festus: quæ lemniscate dicūtur ab historicis: quoniam lemnisci: quæ sūt fasciæ coloratæ. illis adiiciebantur: & aliquādo erāt discolores: & ut scribit pli. i xxi. Ethruscis coronis lemnisci nisi aurei iūgi nō debebāt puri hi diu fuerī. celare eos primus instituit Clodius pulcher. quibꝰ uerbis lēnisci a plinio accipi uidētur ꝓ foliis & bratheis. Spargite me lymphis. Ritus purgationum hic obseruaṫ apud antiquos ut diis superis sacrificaturus corporis ablutione purgareṫ: cum uero iferis litandū est sola utunṫ aspersione. autor Macro. i. iii. saturnalium: unde ait Virg. de sacris iferoꝝ loquens. Dic corpus ꝓpet fluuiali spargere lympha. de sacris uero superoꝝ ingt Dōec me flumie uiuo Abluero. spgite uī dictū p abluite cū supis sacrificet. Mygdoniis cadis. Cādi uasa sūt qbꝰ uina condūtur: qđ nonli ueterūq̄ autoritate notissimū ē. uinū aūt diis libari solitū nemo non nouit: & olim numa lege nefas statuit uina libari ex uite iputata. Papyrius dimicaturus uotū fecit. si uicisset hostes: iouī pocilū uini. Romulū lacte nō uino libasse tradit Pli.. mygdonios appellat a regione mygdonia: q̄ ante bebrycia dicta est mox a bithyno rege bithynia: ut scribit Solinus. qd si legas modis pro cadis: ut sit sensus. uolo igt ut tibia libet hoc ē sacrificet suis modulis mygdoniis. & ita uult adhiberi suis sacris musicā phrygiā: q̄ religiosa ē: ut ingt Apulei⁹ i floridis: & dithyrābus manifeste uī eē phrygius: ut docet Aristo. i. viii. politicoꝝ. mygdoniā autē dici phrygiā testis ē porphyrio dicēs a mygdone rege mygdoniam noiari: & idicat Ora. illo uersu: aut piguis phrygiæ mygdonias opes: q̄ aūt tibicines ad sacrificia adhibeaṫ nemo est q nesciat. & oli cū tibicines uno agmine tibur abiissent: romani tibur miserūt ad tibicines repetēdos. quoniā nemo erat. q sacrificiis precineret: historiā tradūt Iulius plutarchus. Valerius: & carmine cecinit Oui. & ego existimo hāc eē uerā propter lectionem ut modis potius legas q̄ cadis. Pura laurea. Tanq̄ scripturus stilo grandiloquo res grādes optat coronam lauream: qua epici poetæ coronantur.

De Sacrificio.

Acra facit uates sint ora fauentia sacris
Et cadat ante meos icta iuuenca focos.

Alia Elegia.

Cęra philetheis certet romana corymbis
Et cyreneas urna mistret aquas: (nores
Costū molle dare & blādi mihi thuris honores
Terq̄ focum circa laneus orbis eat.
Spgite me lymphis carmēq̄ fcētib⁹ aris
Tibia migdoniis libet eburna cadis:
Ite ꝓcul fraudes alio sint aere noxe
Pura nouū uati laurea mollit iter.

Vsa palatini. Augustus ut supra memoraui templū apollinis palatini extruxit post uictoriam actiacam: antonio cleopatraq̄ profligatis: cuius uictoriæ autor fuisse ferē apollo. id nūc a poeta celebraṫ. historia copiosæ fuit superius explicata. Est phœbi. Topographiā facit describit. n. locū ubi pugnatum est iter augustum & antonium. athamanes populi sunt etholiæ haud multum distantes ab epiro & templo actii apollinis: quod ē i ostio sinus ambratii: ut pli. & strabo meminerūt: quē locum uerberāt fluctus ionii maris: & acrocerauno epiri ꝓmōtorio finiṫ scdus europe sinus. Iuleæ cariæ. Actia Augu

De Cæsare.

Vsa palatini referamus apollinis ædem
Res ē caliope digna fauore tuo
Cęsaris in nomē ducūtur carmia: cęsar
Dum canitur quæso iuppiter ipse uacet
ē phœbi fugiēs athamana ad littora por
Qua sinꝰ ioniæ murmura odit aque
Actia iuleæ pelagꝰ monumēta carinę.

sti colonia est cū templo appollinis & cū ciuitate nicopolitana: cui a victoria nomen augustus iposuit & actia ludi q̄quēnales illic celebrant dicati appollini actio: quæ sunt monumēta victoriæ nauali augusti: quæ poeta monumenta uocat carinæ iuleæ hoc est cæsaris augusti. ad hunc portū nauiæ sine opposa & difficili nauigatiōe pueniunt. Huc cotere. Ad huc locū actii apollinis conuenerūt bellatores ex omni pene orbis parte: hinc antoniū: inde augustū sequētes. Aequa auis. i. nō paribus auspicijs nauale certamen cōserū est. Tenero dam nata q̄rino. Tenerū quirinū appellat mollē. M. antoniū & effœminatos romanos: q erāt fœminæ mancipati uel potius hoc dicit q̄ classis antonii erat damnata a quirino. i. romulo: qui aduersabat antonio cū iuppiter cām foueret augusti. nō cōuenit huic loco ut q̄rinū intelligamus augustū. Pilaq; fœminea. Dolenter pnūciādū: q̄. s. pila tela romanica & uirilia manu fœminæ cleopatræ: quæ erat peregrina & fluxa uibrarent: qd̄ pfecto erat maiestati romanæ dedecorosū. Hinc augusta. Similis est illa descriptio maroniana huiusce pugnæ naualis. Hinc augustus agens italos i plia cæsar. Hinc ope barbarica uariisq; antonius armis. Nereus lunarat. Morē expssit romanoꝝ re militari: q acie lunata & in duo cornua diuisa certamen inibant. Lucanus in. iii. loquēs de pugna nauali massiliensium ait. lunata fronte recedūt. Poetice ait ipsum nereum marinū deum acies ordinasse: qui in undis naualis pugna parabat. Stantē delon. Delos insula ēclarissima ecclasdū apollinis tēplo & græcoꝝ mercatu celebrata. hāc Aristo. ita appellatā pdidit: quoniā repēte apparuerit enata. Plinius ait dictā esse alio noīe pyrpilē. quoniā ignis ibi primū reptus sit. stātem optio epitheto appellat poeta ppter fabulā: & enī: ut pindarus autor est: delon diu fluctuatam cū iā latona parturiret: & q̄tuor colūnæ adamantinæ immobilē continuerūt: ubi enixa ē appollinē & dianā. Preterea alludit poeta ad illud qd̄ cecinit maro: cū de hac insula loqueret: Quā pius arcitenēs oras & littora circus Errantem mycōe cella gvaroq; reiūxit l mmotāq; coli dedit & cōtēnere uētos. Illud adde q̄: ut historici memoriæ pdiderūt: sola delos motū terræ nō sensit usq; ad. M. Varronis ætatē: q̄is murianus pdiderit eā bis fuisse concussam. In hac primū inuentæ cōturnices aues: q̄s græci ortygias uocant. unde delos est ortygia nūcupata. De delo ita scribit seneca in. iiii. questionū. hāc philosophi credula natio dixerūt nō moueri autore pindaro. Thucydides ait ante quidem imotā fuisse: sed circa peloponesiacū bellum tremuisse.

Nautarum uotis nō operosa uia. Cles
Huc mūdi coiere manꝰ stetit equoꝝ mol
Pinea: nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat tenero dānata q̄rino:
Pilaq; fœminea turpiter acta manu.
Hic augusta ratis plēis iouis omine uelis
Signaq; iā patriæ uincere docta suæ.
Tādē acies gemios nereꝰ lunarat i arcus
Armoꝝ & radiis picta tremebat aqua:
Cū phœbꝰ liquens stātem se uidice delō
Nam tulit iratos mobilis unda notos.
Astitit augusti pupē sup: & noua flāma
Luxit i obliquam ter sinuata facem.
Nō ille attulerat crines i colla solutos
Aut testudineæ carmē inermelyræ: Ctu
Sed ōli aspexit pelopeiū agamēnōa uul
Egessitq; auidis dorica castra rogis.
Aut qualis flexos soluit pytona p orbes
Serpentē: ibelles quē timuere lyræ.
Mox ait o lōga mundi seruator ab alba
Auguste hectoreis cognite maior auis
Vice mari: iā terra tua ē tibi militat arcꝰ:
Et fauet exhumeris hoc onꝰ oē meis.

Flamma sinuata. Significat poeta fœlix augurium illuxisse augusto nauale certamen auspicanti. simile est illud apud Virgiliū. Stella facem ducens multa cū luce cucurrit. emicāt enim faces: q̄ lampades dicunt: ut ait Pli. ꝓterea ignis fœlicia fāt ostenta: sicut olim notatū est dormienti seruio tullio in pueritia ex capite flammam emicuisse. idem accidit Lutio martio in hispania post interemptos scipiones contionanti: & milites adultionem exhortanti. Ter dixit. quia ternarius numerus ē potētissimus. & pythagorici eo cūcta autumant terminari: & ut autor est martianus capella: trias princeps ē iparitū nūerus cuius auspicijs preces tertio ac libamina repetūtur.

Nō ille attulerat. Apollo auxiliabūdus augusto non attulit instra deliaz: sed arcū & sagittas & uultū talē: q̄li aspexit agamēnona: hoc est trucem & horrendum. & significat illud tēpus quo agamēnon chrysem apollinis sacerdotē cū ingentibus donis filiæ redimēdæ gratia adeuntē repudiauit: iussitq; euestigio discedere cassris. ille apollinem comprecatus est ut tela imiteret in exercitū græcoꝝ ꝓ hac iniuria ulciscenda. quem apollo exaudiuit: properēq; delapsus est ab alto cælo cum arcu & sagittis: per nouem dies totidemq; noctes emittens sagittas: primo iumenta canesq; percussit: deinde homines: adeo ut cateruatim defuncti cremarentur. autor Homerus in primo iliados. pelopeium uocat agamemnonem a progenitore pelope: a quo pelopidæ uocitantur

Egessit. Euacuauit multitudine quippe defunctorum pene castra dorica hoc est græcorum exhausta fuerunt. Soluit pytona. Nota fabula est: quē admodum pytona serpentem magnitudine corporis parnasum occupantem sagittis apollo confecit. Existimat Strabo pytonem fuisse hominem uiolētum draconem cognominatum parnasi incolam: quem apollo sagittis debellauerit. fabula referē ab Ouidio & Claudiano a pytone ludi appollini dicati pythia nuncupantur: quibus victores lauro coronabantur. Mox ait o longa Verba apollinis ad augustū: cui auxilium pollicetur arcus sui & sagittarum. Ab alba. Quoniā ab albanorum stipe regum oriundi fuit romani: & iulius ascanius: quem gens iulia autorem sui nominis nuncupat: albam ædificauit. Maior auis. laus augusti: qui maior uocatur troianis auis & progenitoribus: a quibus oriūdos esse romanos quis ignorat. Hoc onus. Dicticos est & sagittas cum pharetra intelligit. Murorum romulus au-

gur. Nisi auguste ingt patriam romanam defenderis non bono augurio a romulo condita esse iudicabitur: cui ut notissimū est: i palatino mōte augurium captanti duodecim uultures: quas palatinas aues appellat: se ostenderūt: cū remus in auentino sex tantummodo uidisset. hoc augurium romulus existimauit fortunatissimū condendæ urbi: utpote peritus augurii: qui augur optimus a cicerone fuisse fertur. ex hoc institutū fuit teste plutarcho ut in auguriis uultur potissimum uterentur. Regia uela. Cleopatræ reginæ: quæ uelo purpureo ad actium cū. M. antonio uenit eodēq; effugit. & hoc fuit autore Plinio imperatoriæ nauis insigne. Cētaurica saxa. Hoc dictū accipe propter picturam antonii nauigiorū: in qbus erat depicta pugna centaurea: & quemadmodum centauri ingentia saxa & loco saxorū pocula & arbores in lapithas iaculabantur: sicut supra declaratū est. Tigna caua. Ostendit classem antonii & cleopatræ non esse formidādam: quis in ea sint naues ingentis magnitudinis: cū non habeat egregios bellatores. scribit Plutarchus antonium habuisse naues non pauciores gngentis: in quib⁹ fiant octiremes: deciremesq; permultæ: peditū milia centum equū milia. xxii. reges qui parebant antonio fuerūt complures. & ut autor est florus: turribus & tabulatis naues antonii alleuatæ castellorum & urbium specie non sine gemitu maris ferebantur: quæ qdem ipsa moles exitio fuit. Tigna caua. Periphrasticos uocat nauigia. appellatione tigni omnis ad ædificandum idonea materia continet. ut scribūt iurisconsulti. Pictos metus. Propter naues depictas. unde a tutela picta cognominantur: ut apud Virgiliū pistris centaurus chimera & scylla sunt nomina nauigiorū. Frangit & attollit. Catholica sententia qua ostendit animos in militib⁹ excitari debilitariue prout iusta iniusta ue fuerit causa: pro qua pugnauerint. ex quo uult audentiores esse cæsarianos: utpote iustissimam causam ouentes econtrario antonianos meticulosos: q pro iniqua causa ꝓliantur. Cūmittere rates. iam temp⁹ ē ingt apollo ꝓlii cōmittendi. & significanter locutus ē. committere eni significat in certamen mittere. Tranqllus i caligula. Necessauit ex eo criminari alterū alteri atq; inter se oēs cōmittere. & Luc. Exiguū dominos cōmisita sylū. Ego tēporis autor Ait apollo se tēpus idoneū: & opportunitatē captaturq; ad naues augusti in pugnā inducendas. & merito. ipse eni est sol: & deus tempoꝝ. ex cuius cursu tempora efficiūt. & ut ingt seneca in. ii. questionū naturaliū. solē sequitur. annus ad illius flexū hyemes æstatesq; uertunt. Iulia rostra. Naues rostratas augusti. Proxima post arcus. Primus. ꝓlio erat apollo sagittas excutiens. sēm apollinē erat augustus hastā concutiens. Vir. Actius hæc cernens arcum intēdebat apollo. Fideli itaq; phœbi auxilio roma fuit uictrix: & uictor augustus. cleopatra i fugā uersa ē cū nauibus sexagita: quā turpiter secutus est antonius: tanq; i cleopatra uiueret simulq; moreret. unde ait florus. Prima dux

Solue metu patriā: q nūc te uidice freta
Imposuit proræ publica uota tuæ.
Quā nisi defēdes muroꝝ romul⁹ augur
Ire palatinas nō bene uidit aues.
Et nimiū remis audēt ꝓpe turpe latinis
Principe te fluct⁹ regia uela pati.
Nec teq; classis centenis remiget alis
Terreat inuito labitur illa mari.
Q dq; uehūt, præ cētaurica saxa minātes
Tigna caua & pictos experiere metus.
Frāgit & attollit uires i milite cā (dor
Quæ nisi iusta subest excutit arma pu-
Tēp⁹ adest: cōmitte rates: ego tpis autor
Ducam laurigera iulia rostra manu.
Dixerat: & pharetræ pōd⁹ cōsumit i arc⁹
Proxima post arcus cæsaris hasta fuit.
Vicit roma: fid phœbi dat fœmia pœnas
Sceptra p ionias fracta uehūtur aquas:
At pater idalio miratur cęsar ab astro
Sum de⁹: & nostri sanguis ista fides.
Proseq tur cātu triton. oēsq; marinę
Plauserunt circa libera signa deæ
Illa petit nilū cymba male nixa fugaci
Hoc unum iusso non moritura die.
Dii meli⁹ q tus mulier foret una triūph⁹
Ductus erat p quas āte iugurta uias:
acti⁹ hic traxit phœb⁹ monumēta q dei⁹

fugæ regina cū aurea pupe. Velocꝫ purpureo se i altū dedit. Ab astro idalio. Alludit ad historiam nam cum post obitū cæsaris dictatoris ipsis ludoꝝ funebriū diebus sidus crinitum siue cometes per septē dies apparuisset: credidit uulgus eā ee cæsaris animā iter deos recepti ut scribūt Tranqllus & pli. Hinc ē illud maronis. Ecce dionei ꝓcessit cæsaris astrū. & nū poeta id sidus idaliū appellat ut Virg. dionē appellauit epitheto lōge repeto a uenere æneæ genitrice. unde oriūda ē gens cæsarū: & romæ fuit tēplū ueneris genitricis appellatū. qd teste appiano cæsar erexit: q augusti pr̄ fuit p adoptionē: cū iure naturæ illius eēt maior auunculus. Idaliam aūt dici uenerē ab idalio oppido & nemore cypri: etiā magistri triuiales nouerūt. Prosequit triton. Neptuni tibicen triton una cū nereidibus proseqt: inquit poeta cantu buccinæ atq; clāgore augusti cæsaris uictoriā. Illa. s. cleopatra fugit in ægyptū. Virgilius. Ipsa uidebat uētis regia uocatis. Vela dare. Iusso nō moritura die. Mortua est cleopatra anteq; iuberet: admotis aspidibus: ne. s. triūpharet. cū augustus uehementer cuperet illam uiuere: quoniam gloriosum existimabat sibi fore: ut ingt plutarchus: si cleopatra in triūpho duceretur. Hoc unum ergo defluit sd uictoriā cumulatā: q cleopatra die nō iusso extincta est: nec potuit augusti exornare triumphū cui tamen ait poeta futurum mininū additamentū: etiam si fœmina triūphata fuisset. & ita eleuat cleopatram.

Quantus. Quā pusillus. Iugurta. Notissimū est iugurtā optum cathenis in triūpho ductū a mario arpinate: & romæ in carcere colluctantē cū fame intra sextū diē expirasse: ut autor est plutarchus. Actius hinc. Vt uictoriæ actiacæ celebratior memoria & in posterum esset: urbē nicopolin apud actium cōdidit augustus

ludosq; illic q̃nq̃enalis cõstituit: & templũ apollinis uetus ampliauit. Romæ quoq; templũ apollinis palatini extruxit cũ bibliotheca latina græcaq;. Quo i loco sæpe iam senior senatũ habuit. Hinc ergo aũt poeta. Actiũ phœbũ traxisse monumenta: q̃ una sagitta decẽ naues antonii debellabat: nã ut inqt Virgi. Terrore apollinis omnes terga uertebant. Exuit arma: Quia nõ amplius bella canenda fũt sed ludicra. Prælis elisa falernis Optat sibi in pocula uinũ diffũdi: quod elisũ hoc est expressum ex torculari falerno: p̃ quod falerna uina signi ficat. p̃la sunt: ut ait seruius: trabes: q̃bus uua iam calcata p̃mit̃: q̃bus utimur i torculario. docet cato in re rusti ca p̃lum longũ pedes uigintiq; esse faciendũ. Spica cvlisca. Nardino unguẽto capillos sibi inũgi deposcit. Vn guentarii spicas nardi celebrant in unguentis: & ut inqt pli nius in. xii. p̃cium spicæ in libras est. lxxxx. denariorũ. lau dat syriacũ & ciliciũ. cilicii nõ meminit plinius nisi id sub nomine syriaci contineri asseramus: quæ sunt regiones p pinquæ. Poeta unguentũ ex spica nardi confectũ appellat spicam cvlisca: sicut Ouidius appellauit i primo fastor. Et sonet acrensis spica cilissa focis. Nardinũ unguentum alio nomine uocamus soliatũ: ut docet plinius. cuius ẽ cre bra mẽtio apud poetas. Quidã existimãt spicã cilissã acci pi p̃ unguẽto crocino: q̃d i cilicia fuit laudatissimũ: sed cũ in croco folia capillamẽta q; esse legerimus nõ aũt spicas: de nardino intelligendũ ẽ censemus. & diascorides nar dum in cilicia nasci scribit radice nigra & odorata. Potis irritet. ita Martialis. Bibenti succurrũt mihi q̃ndecim poe tæ. & ut inqt Ouid. carmina uino Ingeniũ faciente canũt.

Vna decem uicit missa sagita rates:
Bella satis cecini citharã iã poscit apollo
uictor & ad placidos exuit arma choros
Cãdida nũc molli subeãt conuiuia luco:
Blanditiæq; fluant p̃ mea colla rosæ.
Vinaq; fundantur prælis elisa falernis:
Terq; lauet nostras spica cylisca comas
Ingenium potis irritet musa poetis:
Bacche soles phœbo fertilis esse tuo.
Ille paludosos memoret seruiẽ sycãbros:
Cepheã hic meroẽ: fuscaq; regna canat.
Hic referat sero cõfessũ fœdere parthũ
Reddat signa remi: mox dabit ipse sua.
Siue aliquid pharetris augusto pcet eois
Differat in pueros ista trophea suos.
Gaud crasse nigras si qd sapis iter harẽas
Ire per eufraten ad tua busta licet.
Sic noctẽ patera: sic ducã carmie: donec
Iniiciat radios in mea uina dies.

Ad Cynthiam.

Vnt aliquid manes: letũ non omnia fiuit.
Luridaq; euictos effugit umbra rogos.
Cynthia nãq; meo uisa ẽ incũbere fulcro

Bache soles. cũ bachus & phœbus sint dii poetarũ: & uino sæpe ingeniũ uegetẽ ad carmina facienda: elegãter dictũ ẽ. bacchũ fertilẽ esse phœbo solere. & quẽadmodũ scribũt historici appollo fuit i comitatu bacchi fratris una cum musis: & sacra utriq; mixta fiebant in parnaso: & li berũ appollinẽq; eũdẽ ẽ deũ multi dixerunt. merito ergo dixit tuo phœbo. Ille paludosos. Vicissim inquit bac chus & appollo memorent uictorias augusti & alternis ui cibus cãnãt deuictos ab augusto. Sycambros. ægyptios & parthos. Sycambri fũt populi germaniæ: quos Drusus auspiciis augusti domuit: quos augustus traduxit in galliã atq; i pximis rheni agris collocauit paludosos uocat: qsi i paludibus habitantes. sunt eni rheno pximi. Cepheã meroen. Nilus facit insulas in æthiopia cõplures. Clarissi ma uero omniũ meroen: quam strabo uocat caput æthio pici regni a meroe cambysis matre nomen sortitã ut scri bit Diodorus: cepheã cognominat poeta a cepheo patre andromedes rege æthiopũ. Fuit i ægypto rex nomine ce phus: cuius historici meminerũt. Augustus uicit ægyptios & domuit meridionales nationes: & indos pellexit ad ami ciam suam populiq; romani ultro perlegatos petendam quæ loca omnia nũc appellat fusca regna a colore æthiopũ idorũq; adusto. Cuius rei cãm superius explicaui mus. Reddat signa remi. Propter historiã dictũ hoc est. nã parthi signa remi: hoc ẽ romanica: quæ ademe rant crasso & antonio: reddiderũt augusto: & insup obsides obtulerũt. ait poeta in laudem augusti parthos sua met signa etiã daturos ipsi imperatori. In pueros suos. Si augustus inqt aliqd remittet orientalibus: faciet ob hoc ut trophea parthica differanẽ in drusum & tiberiũ: q̃ illos domitabũt. Ire p̃ euphraten. Tanq̃ oia pacata redderit augustus in tantũ ut liceat ire p̃ media regna parthorũ ad sepulchrum crassi: q̃d tamen ab historicis nõ memorat. & a Lucano dictũ ẽ. Crasso quarente sepulchrũ. cuius caput una cũ dextra misit Surrenas Oro di regi parthorũ in cuius conuiuio iason tragœdus caput crassi ritu bacchantis extulit: & canticũ saltauit crassi cladibus accõmodatũ. autor appianus in libro cui titulus ẽ parthicus. euphratẽ aũt fluuiũ eẽ babyloniũ dixius supra: cuius latitudo stadiũ occupat. Iniiciat radios. Pollicet̃ se totã noctẽ uino & carmibus opaturũ usq; ad matutinũ tẽpus & orientẽ solẽ. Ita Oratius. Vigiles lucernas profer in lucem.

Alia Elegia.

Vnt aliqd manes latũ nõ oia finit. Refert somnium: quo uidit umbram cynthiæ: & uerba: quæ ab illa audire uisus est commemorat. prima snia sumpta est ex illo homerico. ẽ apud ferros aia & si
s mulachrum nõ nihil ẽ: & ita aios imortales eẽ credit contra epicureor opinionem. Lurida um bra. epitheton bonum & umbris defunctorũ accommodatum. luridus eni dicit̃ supra modũ pallidus unde lurida rana: luridus orcus: & lurida uenena dicuntur ab idoneis scriptoribus. apuleius pallorem ip sum appellat lurorem. Fulcro. Fulcrum dicimus tam lecti discubitorii: q̃ cubicularis: quo fulcimur idest su

stinemur. ut inquit seruius. unde deriuari uidetur. Trãquillus in claudio ingt. More ueteri ad sulcra lætorũ se dente uescerent. Murmur. Hoc ideo dicit: qa sepulta erat: ut infra dicet: in ripa amenis. & natura fluuiorũ est ut undis fluant murmurantibus. Papinius. Sic ripis ego murmurantis hebri. Et quererer. Corrigẽdũ Est que rerer: hoc est lamentarer regnũ lecti mei obitu cynthiæ frigescere: utpote uiduatũ & desolatũ. Solitum beryllon. Indicat sibi cynthiã appuisse facie & cultu corpis eodẽ: quo elata ẽ: & habebat ingt eandem in digito gẽmam. quæ rogali flãma erat. beryllus gẽma est in india originẽ habẽs. pollitũr oẽs sexãgula figura artificum ingentis. aliter politi non habẽt eundẽ fulgorem. pbatissimi sunt q utriditatẽ puri maris imitantur. sũt & chrysoberylli: quoꝝ fulgor exit in aureũ colorẽ. Indi ex beryllis faciunt cylindros. quibus commendatio est ex longitudine. Autor plinius ĩ ultimo. unde dixit iuuenalis. Donauit arcana cylindros. ubi intelligendũ est de huiuscemodi gemmis fastigiata lõgitudine. Cylindroꝝ meminit etiam iuris consultus de auro & argẽto legato. his uerbis. cũ quedam ornamenta manillaꝝ ex cylindris triginta & margaritis detraxisset. Lætheus liquor. Iuxta illũ Silii. lætheos potat lauices obliuia mentis. Perside. uerba cynthiæ p qetẽ alioquẽtis propertiũ: & eius pfidiã criminantis: qtam cito ab obitu amicæ sõnos capẽt. Exciderãt. e memoria exierant. Martialis. Excidit mihi nomẽ. Indicat cynthia se habitasse in suburrana qua una ex urbanis tribubus nomi nata est suburrana: quis in codicibus plinianis & uarronianis mendose scriptum sit suburbana. Hic uicus frequens erat antiquis scortis. unde a Virgilio: & Martiale suburranæ meretrices cognominantur. Hinc est illud persii. Tota qꝝ ĩpune suburra. Permisit sparsisse oculos iam cãdibus umbo. Per quam demisso. Ex hoc docent cynthiaci manes quanto sit amore cynthia cõplexa ppertiũ. quæ non recusabat ut poetæ obsequeret p funem a fenestra descendere manus alternãdo more funabuli. Sæpe uenus triuio. Citra uerecundiam se cum proprio ait cynthia concubuisse propalã amoris causa id qd crates & diogenes cynici fecisse memorant. Tepidas. Dicit sua pallia siue pectora. utraqꝝ enĩ lectio pba est: tepefecisse ipsas uias ĩ quibus concũbebant. Fœderis heu taciti. Dolenter pnunciandũ est. dolet enim cynthia fœdus illud fuisse irritum quod inter se taciti de amore percusserant. Cuius fœderis uerba ait a uentis fuisse direpta. Inclamauit. Mox erat priscoꝝ moriẽtibus oculos operire: rursusqꝝ ĩ rogo patefacere. Autor plinius. conqueritur cynthia id officii genus sibi morienti fuisse denegatum a propertio: & quia cum clamore oculos claudebant moribundos: ideo dixit. Inclamauit. alii codices habent inclinauit. cuius uerbi significatio est manifestaria. Nec crepuit. Ego existimo hoc uersu significari custodem cadaueris quem ait cynthia suo funeri adhibitum nõ fuisse a poeta. custos inquit feralis non insonuit fissa arũdine hoc est fistula arundine iuxta meum cadauer: ut ita ad uigiliam esset excitatior atqꝝ uegetior.

Murmur ad extremæ nup humata uiæ:
Cũ mihi ab exeqis sõn9 pẽderet amotis:
Et quererer lecti frigida regna mei:
Hosdẽ habuit secum qb9 ẽ elata capillos
Hosdẽ oculos: lateri uestis adusta fuit:
Et solitum digito beryllõ adederat ignis
Summa lethe9 triuerat ora liquor.
Spirãtisqꝝ aios & uocem misit: at illi
Pollicib9 fragiles increpuere manus.
Perfide nec cuiq̃ melior sperãde puellæ
In te iã uires somnus habere potest.
Iã ne tibi exciderant uigilãtis furta suburæ
Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
Per quã demisso quotiẽs tibi funepepẽdi
Alterna uenienstua colla manu?
Sæpe uen9 triuio ꝫmixta ẽ pectore mixto
Fecerunt tepidas pallia nostra uias.
Fœderis heu taciti cui9 fallacia uerba
Non audituri diripuere noti.
At mihi nõ oculos qsq̃ ĩclinauit euntis
Vnum impetrassem te reuocante diẽ.
Nec crepuit fissa me pp arundine custos
Lẽsit & obiectum tegula curta caput.
Deniqꝝ quis nro currum te funere uidit?
Atram quis lachrymis incaluisse togã?
Si piguit portas ultra pcedere: at illuc
Iussisses lectum lentius ire meum:
Cur uẽtos nõ ipse rogis ingrate petisti?
Cur nardo flammæ non oluere meæ?

Huius custodiæ feralis meminit Apuleius in secundo de asino aureo. Tegula curta. Conqueriẽ cynthia sibi defũctæ tegulã fractã mutilatãqꝝ sub capite fuisse suppositam: cum deberit uerus amator puluinos mollies delicatosqꝝ subiicere. Currũ. Legẽdũ curuũ. & ẽ sensus Quis uidit te in meo funere curuatũ: & capite in terram inclinato. quod signum est ex animo lugentis. dolet etiam qꝝ nullis lachrymis calefecerit togam atram. hoc est nigram. quã lugentes gestare cõsuerũt. uestes enim puelles induũt qui lugent. unde pullati dicti & ille color anthracinus nuncupatur. anthraces enim græce carbones latine appellantur. unde ait Varro. Amiculo nigello sequũtur luctum. autor est festus nulli licuisse uti prætexta pulla nisi ei qui funus faciebat. Scribit plutarchus in questionibus mulieres in luctu albis uestibus indui & corpus defuncti albo uestimẽto uelari: qui color est mortuis aptissimus. defunctus enim est quiddam simplex & purum: sicut color albus sincerus & minime inquinatus est. Cur nardo. Cur inquit quando cadauer meum cõburebatur non optasti ut uenti flarent ignẽqꝝ restinguerent. cur unguento nardino flammas rogales non respersisti: antiquitus enim cadauera unguentis ungebantur iuxta illud ennianum. tarquini corpus bona fœmina lauit & unxit: & in rogum aceruatum congesta unguenta in honorem cadauerum urebantur. unde plinius de unguentis scribens inquit. Honos hic ad defunctos pertinere cœpit. & apuleius pollinctũ appellat

corpus quod erat aromatis perſperſum & unguine odoro delibutum. & papinius ſcribit meliorem ī glauciæ defuncti rogum congeſſiſſe liquores precioſos. Nulla mercede hiacynthos. In rogō defuncti qui charus fuerat munera p̄cioſa mittebātur. & dilecti equi: canes: famuli una cōburebantur. Nunc dolet cynthia: q̄ in funere ſuo: propertius nec quidē iniecerit uiles hyacynthos: nec uino rogū ex more reſperſerit. Hyacinthus flos ē. quē ut inquit plinius in uigeſimo primo: comitatur fabula duplex: luctum referens eius quē apollo dilexerat: aut ex aiacis cruore editi ita diſcurrentibus uenis: ut græcarū litterarū figura ea legat̄ inſcripta. De quo Ouidius

Hoc ēt graue erat nulla mercede hyacin-
Iniicere: & fracto buſta piar̄ cado (thos
Lygdam⁹ uratur cādeſcat lamina uernæ
Senſi ego cum iſidiis pallida uina bibi?
Aut nomas arcana colat uerſura ſaliuas
Dic & dānatas ignea teſta manus.
Quę mō p uiles iſpecta ē publica noctes
Hæc nunc aurata ciclade ſignat humū:
Et grauiora repēdit iniq̄s penſa, quaſillis
Garrula d̄ facie ſi q̄ locuta mea ē (cronas
Nūq; qd̄ pethale tulit ad monumēta co
Codicis īmundi uincula ſentit anus.

Has hyacinthe tenes: illas amarante moraris. Hyacinthus gemma eſt: in qua fulgor uiolaceus dilutus eſt. ut autor eſt plinius in ultimo. A hyacintho hyacinthinus color appellat̄ aerius. unde ī exodo ſcriptū legimus pelles hyacinthinas appellari a colore. & uelū ex hyacinthino coco byſſo purpuraq; contextū adhibebatur ad mvſtica iudeorum ſacra accōmodatū: in quo hyacinthus aeri deputabatur: ſicut cocchus etheri. byſſus terræ: purpura mari. & ita ad quattuor elementa colores in uelo quattuor referebantur. ut docent Ioſephus in. vi. de captiuitate iudeorū & Hieronymus in epiſtola ad fabiolam de ueſte ſacerdotali. Hyacinthina autem veſtis a uiola nomen cepit. cuius Martialis: Perſius & plinius meminerunt. Hic hyacithos accipe pro floribus potiꝰ q̄ pro gemmis: cum in funeribus flores paſſim cum unguentis adhiberentur. quod papinius in epicedio Glauciæ: & epicedio priſcillæ demonſtrat. Fracto cado. Vino rogos reſpergi ſolitos teſtis eſt homerus: qui ſcribit achillē in funere patrocli flammas rogales reſtinxiſſe mero nigro infuſo. & virgilius dixit in. vi. Reliquias uino & bibulam lauere fauillam. Attu ingrate cynthia: noluiſti uel rupto cado uaſe uinario buſtū meū mero reſpergere. Lygdamus uratur. Ex his uerbis ego conjecto cynthiam ueneno periſſe. & eſt cū ironia per interrogationē pronūciandum. ut ſit ſenſus. Quando ego bibi uina uenenata: ſenſi ne te dicentē ex dolore lygdamus uratur: quaſi dicat me moriente non dixiſti ut lygdamus ſeruus ureretur: hoc eſt ignito ferro i fronte notaret̄ & ſtigmaticus efficeret̄: neq; ut ſeruus lamina candente torqueretur: tanq̄ ille uenenū in poculo propinaſſet. Candeſcat lamina uernæ. Supplicii genus notat: quo antiquitus utebantur. unde ait Valerius. in theodoro. hieronymus tyrānus laminas extinxit. Quintilianus in gladiatore. Ille accēdebat ignibus laminas. & huius tormenti crebra eſt mentio apud eccleſiaſticos ſcriptores. Vernā autem ſeruū dici notum eſt: & eū potiſſimū qui domi noſtræ naſcitur. unde uernaculū deriuatur. & columela gallinas uernaculas uocat noſtrates: quas maxime probat. Nomas. Nomen ē fœminæ ſagæ & expiatricis: quæ ſaliuis utebatur ad expiatiōes: quas eleganter perſius luſtrales appellat quaſi purgatorias. Luſtralibus ante ſaliuis expiat. & ſcribit plinius ī uigeſimo octauo. faſcinationes ſaliua ieiuna repelli & in omni medicina mos erat terna deſpuere p̄catione. & lippitudines matutina ſaliua ſanant̄. Ait cynthia non dixiſti: ut nomas tolleret ſaliuas luſtrales: nec ulla exhibuiſti dolentis indicia. Dic & damnatas. Duæ ſūt dictiones dic &: diuiſimq; legendū eſt: ut ſit ſenſus. dic propertii ut teſta ignita urat manus noxii & ſontis: qui mihi cōcinauit exitium. quaſi dicat. tu nihil tale dixiſti. Poteſt & aliter iſtorum quattuor uerſiculorum ſenſus ordinari: ut cynthia petata propertio: ut ſupplicium ſumere uelit de lygdamo ſeruo: & ancilla nomine nomade: a quibus uina pallida hoc eſt uenenata ſibi data eſſe teſtatur: idq; ſe inter bibendum ſenſiſſe ſignificat. Vratur inquit lygdamus cauterio tanquā ueneficus. Facito ut nomas manifeſtet uenena illa: quæ habuit ī arcanis: quæ mihi propinarūt. Teſtæ autem ignitæ ſupplicium dicet: hoc eſt dicere coget: & indicare manus illas ſceleratas: quæ mihi uenena porrexerint. Tollat. emenda id uerbū: & lege probat: quod ſignificat reuelet & aperiat. Saliuas. expone ſecūdū hanc ſententiam pro uenenis ſiue uinis uenenatis. nam & uinum ſaliuā habet & autore plinio ſua cuiq; uino ſaliua eſt innocentiſſima. Quæ modo per uiles. Dolet cynthia q̄ poſt obitum ſuum ſtari poeta alterā adamauerit: & eam quæ eſſet proſtituta: & omnibus communis: & quæ precio locaret noctes. Hæc inquit cyclada data incedit & apud te regnat. Cyclada appellabatur ueſtem fœmineam in rotundita te formatam. Cuius ita meminit ſeruius. Togas etiam fœminas habuiſſe Cycladum & recini uſus oſtendit. De hac ait iuuenalis. Hæc ſunt quæ tenui ſudant in cyclade. Et Alexander Romanus imperator autore lāprido dicere ſolebat matronas regias contētas eſſe debere Cyclade: quæ ſex unciis: auri plus non haberet. Inde dicitur cycladatus cyclade indutus. Tranqllus. In publicum proceſſit caligula aliquando ſericatus & cycladatus. Et grauiora rependit. Si aliqua ancillarum inq̄t auſa eſt coram noua domina meam laudare formoſitatem: illa luit pœnas & maiora penſa nere compellitur: & neta calathis reponere: quos quaſillos uocat: quorū iam facta eſt mentio. Noſtra pethale. nomē eſt uetulæ. quam dicit fuiſſe uinculis codicariis coercitam: propterea q̄ coronas tulerit ad ſuum monumentum. Codicis immundi. codices dicūtur tabulæ a quo codicarias naues antiqui nuncuparunt: quæ commeatum ſubuehunt: & caudex plurium tabularum cōtextus appellatur. unde claudius. cognominatus eſt caudex is qui romanis primus perſuaſit nauē conſcendere. ut docet ſeneca ī libro de breuitate uitæ. cuius uerbis manifeſtarius efficitur domitii error ſcribentis claudium caudicem eſſe cognominatum a caudaco: quod nullus uetterum ſcriptorum prodidit: neq; Varro: apud quem caudaci

nomen quidem ponitur: sed citra mentionem claudii caudicis. caudacus autem significat suauem & mansuetum. Sed non inde cognomen cladius caudex accepit: ut domitius hallucinatur: sed a caudice: qui plurium tabularum contextum significat: ut aptumat seneca: cum quo errare malim: q̄ cum recentioribus scriptoribus uera sentire. Ceditur & lalage. Nomen fictitium. Lalage enim græce uox dicitur: & lalagen amicam appellat Oratius. Quoniam inquit lalage iurat per nomen meum tanq̄ uenerandum: ideo ceditur a noua domina & per capillos trahitur. Conflauit. In massam redegit. Dolet cynthia q̄ adeo pristini amoris: sit oblitus. ut patiatur imaginem suam auream a noua amica conflari quod fieri non sineret si uiueret scintilla ulla prioris incendii. Fatorū nulli reuocabile carmen. Quoniā pluribus in locis meminit poeta fatorum: & nos nihil pene de fato enarrauimus: uideor esse facturus operæ precium: si hoc in loco quid senserint idonei scriptores de fatis explicauero philosophi cōnexionem seriemq̄ causarum omnium qua fit omne quod fit: fati nomine appellitant. Fatum: ut inquit luculente seneca: si deum dixeris non mentieris: cum enim nihil aliud sit q̄ series implexa causarum: ille est prima omniū causa: ex qua cæteræ pendent. unde ait Augustinus non esse de uerbi controuersia elaborandum quando quidem ipse ordo causarum dei summi tribuitur uoluntati: quā ethnici philosophi fatum uocant. Fato: hoc est illa indeclinabili serie: rerū: cuius ineffugibilis est necessitas: fieri omnia zeno & chrysippus arbitrant. Plato uero platonici q̄ dixerūt fatum legem esse diuinam: unde si quid prouidentia agit: id agi etiam fato. & quod fato terminatur: id prouidentia esse susceptū. Apud iudeos pharisei imarmene hoc est fato deputant uniuersa. Saducei uero imarmenē omnisariā negant asserentes bonum uel malū in hominū electione atq̄ uoluntate esse. propositum. Trismegistus de imarmene hoc est fato & necessitate ita scripsit. Imarmene & necessitas ambæ sibi inuicem indiuiduo connexæ sūt glutino: quarū prior imarmene rerum omnium parit initia. necessitas uero cogit ad affectū. Tria esse fata dixit apuleius propter tria tempora: sub quo nomine tris parcas intelligit. Nam quod in fuso perfectū est id præteritū tempus significare: quod torquetur in digitis præsens: quod nondū e colo tractū est: id futurū sæculū uidetur ostende. Apuleio astipulat ausonius sic scribens i ægypto ternario. Tris charites. Tria fata. Triplex uox. Trina elementa. Scribit martianus parcas iouis esse libratrias archiuiq̄ cælestis custodes. Poetæ fato cūcta regi autumant. Ideoq̄ dixit manilius. Fata regūt orbem certa stant omnia lege. Interdū fatū pro morte usurpant: quæ ineluctabilis est. nunc iurat cynthia per carmen fato rū quod irreuocabile est: se fidelissimam fuisse in amore propertii. Tergeminusq̄ canis. cerberus triceps. q latratu trisauci terret manes defunctorū. Nam gemina est sedes. Apud inferos inq̄t per amnem acherontē bifariam nauigatur: & duplex est domiciliū. alterum malorū: alterum bonorum. Huic simile est illud Virgilianū. Hic locus ē ptes ubi se uia findit i ambas. a dextra elysiū: a sinistra tartarq̄ esse dicit. Cressæ. Pasiphes: q̄ intra bouē ligneā inclusa cōcubuit cū tauro: quā marōis musa i lugētibꝰ cāpis eē memorauit. Elysias rosas. cāpi elysii sūt scdm poetas in medio inferorq̄ suis fœlicitatibꝰ pleni. ubi habitāt aiæ pioq̄. Scdm theologos elysii sūt i sphera plane puris aīs deputati qđ refert Macro. Alii circa lunarē circulū: qđ sentire uidet Luca. illuc scribēs animā pueniſſe pōpei. Semidei manes habitant. quos ignea uirtus Innocuos uita patiētes ætheris imi Fecit. Historici elysiū ee dixerūt insulas fortunatas. quas nouisse se strabo testat: q̄s plutarchus in sertorio duas esse scribit. plinius & solinus sex nūero ꝓdiderūt: quarq̄ delicias & fœlicitatē luculente describit Oratius: & homerus illic elysios campos esse finxit. uel ut alii dicunt in hispania his uersibus. Elysium in campū terrarumq̄ ultima tandem Dii te transmittent. stat flauus ubi rhadamantus: Existitq̄ uiris ubi uita facillima durans. Nunc poetice loquit̄ poeta: & ait i elysio esse rosas sicut cecinit tibullus. Floret odoratis terga benigna rosis. turba cybeles. In campis elysiis ait cynthia esse turbam cybeleiā propter cymbalistas & tympanistas illic resonantes.

Ceditur & lalage tortis suspēsa capillis
Per nomē quoniā ē causa rogare meum:
Te patiente meæ cōflauit imaginis aurū
Ardente ex nostro dotē habitura rogo:
Nō tamen isector q̄uis mereare ꝓpti
Longa mea in libris regna fuere tuis:
Iuro ego fatoq̄ nulli reuolubile carmen
Tergeminusq̄ canis sic mihi molle sonet
Me seruasse fidem: si fallo uipera nostris
Sibilet i tumulis: & sup ossa cubet.
Nā gemina ē sedes turpē sortita p amnē
Turbaq̄ diuersa nauigat oīs aquā (sæ
una clytēnestre stuproq̄ uehit atraq̄ cres
Portat mentitę lignea mōstra bouis.
Ecce coronato pars altera uecta fasello
Mulcet ubi elysias aura btā rosas. (les
Qua nūero sa fides q̄q̄ errat turba cybel
Mitratisq̄ sonant lydia plectra choris:
Andrōdeq̄ & hypmestre sine fraud ma
Narrāt historiæ pectora nota suæ (critæ

Lydia plectra. Plectra teste donato ab hoc uerbo plector dicta sūt: quod significat ferior: quoniā eo corde seriunt a cytharœdo. dicit cynthia i elysio sonare plectra lydia ꝓpter musicā lydiā: quæ teste apuleio erat queru la: de qua ita scribit Aristoteles i octauo polyticoꝝ. Ad melodiā quæ appellatur lydia mista flebiliter dispōnūtur. & plato iii tertio de republica. Quæ sunt inq̄t querulæ harmoniæ dic mihi lydiæ mixtæ: lydiæq̄ acutæ: cæteræ huiusmodi. Mitratis choris. Alludit ad sacerdotes cybeleios ministrosq̄ bacchi qui mitriforus cognominat̄. & mitra a fœminis & effœminatis gestabatur. In elysio erant inq̄t chori choreæq̄ tripodiantes. Ira tibullus. Hic cantus choreæq̄ uigent. Andromedæ. In elysio erant animæ mulierū pudicarum: & quæ probitate censentur. Hæc sūma. Andromedæ inq̄t cōqueritur q̄ immerito fuerit cathenis religata ad saxū: quādo

fuit obiecta monstro propter peccatum maternum: de quo dictū est in primo cōmentario. Hypermestra rectus ē casus cuius notissima est fides erga maritū Lynceū. Cloridos herba tenet. ait umbra Cynthiæ. si nō te totū occupauit cloris noua amica: pellexitq; herbis & ueneficiis: hoc te rogo ut nutrici partheniæ uictū suppeditēs. nec illā sinas egere in senecta: quæ tibi semper ꝓsto fuit. potes legere colchidos ꝓpter medeā a qua herbæ medeides dicunt. Lathris cui nomē ab usu. latria græce significat seruitutē. latris seruū & apud ecclesiasticos scriptores fere semp latria dr̄ illa seruitus: quæ ptinet ad colendū deū. ut docet Augustinus in decimo de ciuitate dei. Inde appellat latris ācilla a seruitute & obsequio: qđ dominæ impendebat. Pelle hederā tumulo. Hedera inimica ē oibus satis: sepulchraq; ac muros rūpit: ut refert Pli. in. xvi. & ut iquit Laberius in mimmo: Hedera serpens uires arboreas necat. Ideo nūc petit cynthia Propertio: ut hederas remoueat a sepulchro: quæ ossa ipsius alligabant sestabāt q;. Ramosis anio. Sēsus est scribe mihi breue epitaphiū i colūna: quæ posita est ꝓpe anienē tiburtinum & ita indicat se fuisse sepultā in tiburtina terra. De Aniene supra dictum est. Pallet ebur. Cælū tiburtinū dicebatur rebus ꝓstare cādorem & potissimū eboris. unde ait Silius. tiburis aura pascit ebur. & martialis. Tibur in herculeum migrauit nigra licoris Oia dū fieri candida credit ibi. hoc fieri poeta ait numine Herculeo. tibur. n. Herculi dicatum est: & Herculeū cognominat: cuius rei supra memorauimus. Hic tiburtina. hoc est epitaphiū: qđ scribi in colūna deposcit cinthia. Aurea hoc ē formosa. Aniene. Vocatiuus est casus tanq; anienus secūdo ordine declinet. q frequentius est tertii ordinis. & eo declinatu dr̄ anio anienis: quo nerio nerienis: ut docet Gel. anienis ripæ laudem ait accessisse ꝓpter sepultā illic cinthiam. Sōnia portis. Poetæ sōnioq; portas duas eē dixerūt: corneā & eburneā: q;z cornea ueris. eburnea falsis sōnis est deputata. si qs forte eām q̄rere uelit. is istruet autore Macrobio: q scribit i commētariis i sōniū Scipionis. cornu istam eē naturā: ut tenuatū usui puiū sit. ebur uero ita eē densatū ait ad q̄uis extremitatē tenuitatis crassū nullo usu ad ulteriora tendēte penetret. alii uero autumāt ꝓ portā corneā oculos significari. ꝓ eburneā uero ipm os a dentibus. quæ oculis uidemus uera ꝓcul dubio eē. quæ oꝛ loq;mur falsa esse posse. Abiecti sera. Quoniā noctu liberæ umbræ uaganē: nec claustris coercentē. iterdiu uero ait ex legibus Plutonis oēs umbras fuerti ad acherōtē: & eas a charōte recēseri puidētur: ne aliq; legittimo numero desit. Mecū eris. Quando. s. eris defūctus. Inter cōplexus. dicit poeta cludēs elegiā e suo effugisse cōplexu umbrā cinthiæ: quæ incorporea est. & ut iqt maro. Par leuib9 uētis uolucriq; simillima sōno.

Hæc sūma æternis q̄ritur liuere cathenis
Brachia nec meritas frigida saxa man9.
Narrat hyp mestre magnū ausas eē soro-
In scelus hoc aium nō ualuisse suū. (res
Sic mortis lachrymis uitę sanāus amōrs
Celo ego pfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nūc mādata dāus si: forte moue
Si te nō totū cloridos herba tenet (ris:
Nutrix i tremulis ne qd desideret annis
Parthenie patuit nec tibi amara fuit.
Delitiæq; meæ lathris cui nomē ab usu ē
Ne speculū dominæ porrigat illa nouæ
Et quoscunq; meo feciſti nomine uersus
Vre mihi: laudes desine hēre meas.
Pelle hedrā tumulo mihi q̄ pugnāte cori
Mollia cōtortis alligat ossa comis (bo
Ramosis anio qua pomifer incubat aruis
Et nūq; herculeo numie pallet ebur. (na
Hoc carmē media dignū me scribe colū
sed breue qđ currēs uector ab urbe legat
Tyburtina iacet hic aurea cynthia terra.
Accessit ripæ laus aniene tuę.
Nec tu spne piis ueniētia somnia portis.
Cū pia uenerunt somnia pōd9 habent:
Nocte uage ferimur: nox clausas liberat
Errat & abiecta cerbar9 ipse sera (ūbras
Luce iubēt leges lethea ad stagna reuerti
Nos uehimur: uectū nauta recēset on9
Nunc te possideāt aliæ: mox sola tenebo
Mecum eris: & mixtis ossib9 ossa terā.
Hęc postq; querula mecū sub uoce pegit
Inter complexus excidit umbra meos.

De Cynthia & dracone.

d Iſce quid exquilias hac nocte fugarit aquosas
Cum uicina nouis turba cucurrit agris.
Lanuuiū annosi uet9 ē tutela draconis

Iſce quid exq. hac no. su. aquosas. Nouam refert ſupſtitionem draconis lanuuini q cibariis a uirgine porrectis paſcebat: & ita puellarum pudicitia explorabatur. eo ſe contuliſſe cinthiam curru uectam cum luxurioſo comitatu conquerit. diximus ſupra Propertiū in exquiliis habitaſſe. ideo nūc ait exquilinos noctu certatim cucurriſſe ad uiſendam draconis lanuuini uetuſtam religionem. Lanuinum oppidū ē in latio: ex quo municipio fuit miſo. ut iqt Aſconius. & ita apud Ciceronem in oꝛone ꝓ miſone legendū eſt. lanuuiū fuiſſe iter miloni ad flaminem ꝓdendū: q; lanuuii dictator erat. cū i multis codicibus legat lanuuium: & lauinii ꝓpter nois ſimilitudinē. lanuuiū condidit Diomedes ex illo aduectus. ut ſcribit Appiānus i ſcdo belloꝛ ciuiliū. In codice Catuliano reuerendæ uetuſtatis legi. lanuuinus acer atq; dētatus: a lanuuio. ſ. deriuatus paſſim non legit lauinus.

Tutela draconis. Scribit Ci. i primo & ſecūdo de diuinatiōe i ſolonio cāpo agri lanuuini. ubi educatus ē roſius ſuiſſe maximā āguiū uim: adeo ut ad focū nūdiari ſolerēt: unde nō abſurde uidet ficta eſſe fabula draconis lanuuini: quē ait poeta p longā uetuſtatē fuiſſe ſub tutela

lanuuii i ſpecu dehiſcente. Tā rare. Emēda tartareæ: ut ſit ſenſus. draconē recubare in eo antro per quod de ſcenſus eſt ad iferos ubi nulla ceſſat hora: qua non illac deſcedant in tartaꝝ umbræ defunctorum. & ita furtim inſinuat per illud antrū iter eſſe manibus ad tartarea domicilia. dracones iuba criſtatos eſſe tradidit: qui tanta magnitudine reperiūtur: ut elephātos in pugna enecent: & eoꝝ ſanguinē totū hauriāt. Ex una. Lege ex ima. & eſt ſenſus draconē ſibilare ex hoc eſt ꝓfunda ſpelunca. Demiſſæ pallēt. Demittebantur ex ritu ſuperſtitioſo uirgines in illud antrū ad alendū draconē: quæ pallebāt pauebātq; uehemēter porrigētes manu cibos ad os draconis. Redeunt in colla parentū. Si caſtæ puellæ porrexerint eſcā ieiuno draconi: is ex eaꝝ manu ſumit cibum: & illæ pudicæ iudicātur: icolumeſq; ad parentes reuertūtur. ſin autē fuerint ipudicæ: illas auerſat: & infeſtat.

Hic ubi tartareæ nō perit hora morę:
Qua ſacer abripitur cæco deſcēſus hiatu
Qua penetrat uirgo tale iter omne caue
Ieiuni ſerpentis honos cū pabula poſcit,
Annua: & exima ſibila torquet humo.
Talia demiſſæ pallent ad ſacra puellę
Cū temere anguineo creditur ore mānꝰ
Ille ſibi admotas a uirgine corripit eſcas
Virginis i palmis ipſa caniſtra tremūt.
Si fuerit caſtæ redeunt i colla parentū
Clamātq; agricolæ fertilis annus erit.
Huc mea detōſis auecta ē cynthia mānis
Cauſa fuit iuno: ſed mage cauſa uenus.
Appia dic quæſo q̄tū te teſte triūphum
Egerit effuſis per tua ſaxa rotis.
Turpis i archana ſonuit cū rixa taberna
Si ſine me famæ nō ſine labe meæ.
Spectaculū ipſa ſedēs prio temōe pepē-
Auſa p ipuros frena mouere locos (dit
Serica nā taceo uolſi carpenta nepotis
Atq; armillatos colla molloſa canes.
Qui dabit i mundæ uenalia farta ſaginę
Vincet ubi eraſas barba pudēda genas.

Fertilis annus. Hæc eſt agricolaꝝ uociferatio: quando ſoſpes & illeſa uirgo a dracone remeauit. Huc mea detonſis. Ait poeta cynthiā per appiā uiā: per quā iter eſt lanuuiū: curru uectam acceſſiſſe ad draconē lanuuiū cuius rei nō tam fuit cauſa Iuno: cui dicata erat illa religio: q̄ Venus: & ipudicitia. Iunonem in hoc loco intellige ſoſpitā. q̄ oculis cæcutientibus fere oēs prætulerunt. inuenio apud hiſtoricos Iunonem cognomēto ſoſpitā templū habuiſſe lanuuii. cuius rei ſit luculenta mentio apud Liuium ita ſcribēlibro octauo ab urbe condita. Lanuuinis ciuitas data: ſacraq; ſua reddita cōeo: ut ædes lucuſq; ſoſpitæ Iunonis cōmunis lanuuinis municipibus cū populo romano eſſet. propter hanc ædē quā lanuuii Iuno ſoſpita habebat. ipſa apud Ouidium in ſexto faſtoꝝ lanuuium ſuum uocat illo uerſu. Et populus laurēs lanuuiūq; meū. Detonſis ab annis. i. ætate puellari: qua primitias comæ dētoſæ diis cō ſecrabant. ſed cum iſtud ephebi magis pueri: ſicut Plutarchus docet: q̄ puellæ factitarent: exiſtimo hunc uerſum ita eſſe legendum. Huc mea detonſis auecta eſt cynthia mānis: ut poetæ ſenſus hic ſit: cynthiam deuectam ē ad ceri-monias lanuuinoꝝ in carpento: quod mānis: hoc eſt equidetonſis: hoc eſt pexis & ornatis ducebant. & ita non iunoniæ religionis cauſa: ſed libidinis luxurioſo & delicato ornatu prædītam cynthiam uult itelligi deportatā eſſe lanuuium mannos autem equos eſſe puſillos & delicatos notum eſt: qui teſte porphyrione alio nomine burichi nūncupantur. de quibus ait Horatius. Terruit mannos ego quid timebo quod autem his iunctis uterentur ad currum docet Ouidius illo uerſiculo. Paruaq; q̄primum rapientibus eſſeda mannis. manni diminutiuum eſt mannulus. qua dictione utitur Plinius in epiſtolis ſic ſcribens. Habebat mannulos multos: & ſuoctos: & ſolutos. Temone pependit. Inſtar aurigantis. & ita taxat cynthiam: quæ citra puellarem uerecūdiam fungeretur aurigæ miniſterio. Svrigană tracto. Verſus obſcuriſſimus nec ipſi Propertio ſi ita legatur: facilis interpretatu. ego uero: ut in ailquem poeticum ſenſum redigeretur ita emēdaui. Serica nam taceo uolſi carpēta nepotis: & eſt ſenſus. cynthia ſequeſtrato pudore: ibat in curru nec aurigæ munia obire uerebatur. taceo autē illa carpen fuiſſe nepotis: hoc eſt luxurioſi. Volſi. i. mollis: & euirati: quibus ſerico uelamento decoratis cynthia uehebatur. & erit color rhetoricus: qui dicit occupatio. Volſus autem apud priſcos dicitur glaber: & depilis a uellendo nuncupatus. Plautus in aulularia. Tu iſtum gallum ſi ſapis glauriox reddes in q̄ uulſus ludius eſt. & Scipio in oratione probro dat gallo homini delicato: q̄ barba uulſa fœminibuſque ſubuulſis ambulet. nepotem autem prodigū & uictus delicatioris dici nemo eſt qui neſciat. Armillatos canes. Taceo canes moloſſicos habuiſſe cynthiam in comitatu armillis decoratos. canibus collaria imponūtur: quæ uocantur melium: ideæ cingulum: ut ait Varro in ſecūdo de re ruſtica. circum collum ex corio firmo cum clauis capitatis: intra quæ capita inſuitur pellis mollis: ne noceat collo duricia ferri. a feſto appellatur millus. hinc poeta uocat canes armillatos: hoc eſt millum in collo geſtantes tā q̄ armillam & ornamētū: alluditq; ad millū collare. colla autem moloſſa dici propter epiroticos canes manſuetarium eſt: qui erāt laudatiſſimi: quiq; celebrantur teſtimonio Varronis Virgilii: Horatii: & Lucani. & a Plauto facetiſſime paraſiticanes moloſſici nūcupantur in captiuis. Qui dabit. Hic mihi uidetur eſſe ſenſus. nepos ille mollis & uulſus: qui regnat in amore cynthiæ: in cuius curru illegeſtatur: cum ceperit eſſe barbatus & uelticeps: efficietur fartor. & uēdet farta hoc ē farcimina Ganeonibus & helluonibus: qui ſaginæ & abdominī ueſcuntur. & ita leges farta & non facta. eſt & alter ſenſus & uerior. ut ſcilicet dicat poeta hunc nepotem mollem & delicatum: qui nūc ætatis floſculo ē in delicitis: ubi inceperit eſſe hiſpidus & barbam raſitaueriti futurum gladiatorem. illi enim: qui ludo gladiatorio ꝓparabantur a munerariis in ſaginario alebantur: ut ſaginati roboratiq; ualentioribus alimentis uehementius

digladiarentur. quod luculentissime docet diuus Cyprianus. cuius uerba hæc sunt ex libro epistolarū secūdo. Paraē gladiatorius ludus: ut libidinē crudelitū luminū sanguis oblectet. iplēt in succū cibis fortioribus corpus: & artuū toris mēbrorū moles robusta pinguescit: ut saginarus in pœnā carnis pereat. Q uintilianus quoq; in gladiatore hoc idē significat sic scribēs. Alebat deuotū corpus grauior omni fame sagina. talis itaq; gladiator dr̄ dare uenalia fara: hoc est mortē uenalē saginæ imundæ. i. gladiatoriæ: qa uēdit a lanista: & saginat a munerario: ut deide in gladiatorio spectaculo depugnet ad spectatorū uoluptatē. talem futurū ait Propertius illū ne potem qui tūc erat cynthiæ deliciū. Mutato uoluit. Ego existimo legendū esse uoluit. ut sit sensus. cū totiens iniuriā mihi sua petulātia faceret cynthia uoluit mutaē castra amatoria. & ad aliā me trāsferre puellā. & ita quæ sequūt cōtigi posse uidenē cū supioribus. quoniā narrat quēadmodū iter duas amicas concubuerit. ut ita leniret cōtumelias sibi a cynthia ppetratas. legamus tamē seperati. quoniā in oibus codicibus seperata legunē.

Cum fieret nostro totiens iniuria lecto
Mutato uoluit castra mouere toro.
De magno cynthiæ amore ergā se:
Hyllis auentinæ quædā est uicina dianæ
p Sobria grata parum cum bibit omne decet:
Altera tarpeios est inter theia lucos
Cādida: sed potæ non satis unus erit.
His ego constitui noctem lenire uocatis
Et uenere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus i secreta lectul9 herba
Quæris cōcubit9? inter utrāq; fui.
Lygdam9 ad cyathos utriq; ęstiua supel
Et methymnei grata saliua meri. Clex:
Nile tu9 tybicē erat coralystria phyllis
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Nan9 & ipse suos breuiter cōcret9 i artus
Iactabat truncas ad caua buxa manus.
Sed neq; suppletis ostabat flāma lucernis
Decidit inq; suos mensa supina pedes.
Me quoq; p talos uenerē queręte secūdos

Hyllis auentinæ quædam ē uicina dianæ. Narrat quemadmodum phyllida & theiam meretrices uocauerit ad cœnam: & inter illas discūbens fuerit a cynthia furibunda deprehensus.

Auentinæ dianæ. Romæ templū erat dianæ in auētino mōte inclytum: quod latini populi cum romano populo fecerūt autore Seruio Tullio rege: ut scribunt Liuius i primo: & Dionysius in quarto. in uestibulo huius templi cornua bouum affigebanē: cū in cæteris dianæ templis cornua ceruorum affigerenē. causam discas ex problematis Plutarchi. Dianæ auentinæ meminit Oui. illo uersu. Auētino luna colenda iugo. Vnus erit. Hoc est unus amator ebriæ theiæ non sufficiet. Furta. Adulteria. Lygdamus ad cyathos. Q ui stat ad cyathū dr̄ cyathissare. quo uerbo utit Plautus. & ab apuleio eleganti uocabulo uocat pocillator. Olim Iulius Cæsar autore Tranquillo stetit ad cyathum & uinum regi Nicodemi. Saliua meri. Loquutus est ppriæ & significanter. nam saliuam i uino dicimus & ut ait Pli. in. xxiii. sua cuiq; uino saliua innocentissima ē sua cuiq; ætas gratissima. hoc est media. Methymneū uinū generosū est a methymna lesbi ciuitate nūcupatum de quo dictum est in primo commentario. methymneus fuit arion cytharedus. itē hellanicus: & callias: galceū sapphoq; exposuit. Nile tuus tybicen. Dicit cœnæ affuisse tybicinē ægyptiū. pterea q; negtias tellus scit dare nulla magis. Choralystria phyllis. Choralystriam uocamus fœminā in choro tripudiantē a choro & lystro: qd̄ græce significat uēdabrū. pōt simplex esse uocabulū: ut quēadmodum cymbalistas: & tympanistas uiros noiamus a cymbalo: & tympano. ita a choro fœmina choralystria per pductionē appellet. Magnus & ipse. Ego hūc locum mēdosum: ut multa alia: ita primus emēdaui. Nanus & ipse. sensus aūt hic est. aderat pomilio: q græce dicit nanus qui ad sonitū tybiæ gesticulabat. hic ē uerus sensus hæc est uera ac poetica lectio. unū uerbum iuersum totā obscurabat dehonestabatq; sniam. unū uerbū emendatū totā lucidat uenustatq; poeticā elegātiā facetūq; sensiculū. nanos aūt græci uocauerūt breui atq; humili corpore hoies paulū supra terrā extātes qui hodie quoq; uernacula ligua nani passim appellātur latini pomiliones pumilosq; noiauerūt. ostēdit Gellius nanū esse uerbū latinū. idq; pbat autoritate cinæ nō ignobilis poetæ: cuius hi sūt uersiculi. At nūc me genii nana p salicta Bigis rheda rapit citata nauis. & nanū dicit uas aēriū humile & cōcauum: quod alio noie uocāt situlū barbarū. Cōcretus in artus. Circūlocutio est ipsius nani siue pomilionis: qui in mēbra cōglobatus est. idē Papinius i syluis. Hic audax subit ordo pumilorū: quos natura breuis statim pacta nodosum semel in globū ligauit. Trūcas. breuis & q̄si mutilatas: q̄les nani habere cō sueuerūt. Ad caua buxa. Ad tybiā mulsoratule e buxo cōfectā. Sed neq; suppletis. Aut sibi facta eē ostēta quæ portēderēt aliqd aduersi. q; n. flāma in lucernis extinguebat q̄uis oleo repletis. q; mēsa decidit: q; i alea sp dānosū iactū iaciebat. Pedes. Ingēs est copia rerū sine noie: q̄s nō ppriis appellatiōibus noramus: sed alienis & cōmodatis: ut inqt Seneca in secūdo de beneficiis. ide pedē dicimus: & nostrū: & lecti: & ueli: & carmis ita nūc a poeta pedes mēsæ dicūtur. Me quoq; p talos. Iactu talorū inquit Venerē quærebā: qui est fœlicissimus iactus. sed semp canis siue canicula: q est iactus dānosus puenichat. de hac uenere ait Flora. quē Venus arbitrū dicet bibēdi. ubi expositi porphyrio uenerii iactū in talis summū numerū habere. de hoc itellige apd Plautū. ita scribētē i asinaria. iace talos pater. hoc uenerii est. de hoc memit & Cicero i primo & secūdo de diuinatiōe. cuius uerba supra rectauimus. de hoc itellexisse uidet & Plutarchus. q ita scribit in Catone uticēsi nō bene se habet iuxta Venere. Suetonius i Augusto. denarios igt uniuersos tollebat: q Venerē iecerat nō placet

exponas in hoc loco Venerem p̄cōcubitu. Subsiliere. Ita legendū est a subsilio uerbo: Damnosi canes. lactus in talis detrimētosus uocitabat canis. unde damnosi dicuntur a poetis. Ouidius. Dānosi facito stent tibi sæpe canes. & alibi. Dānosos effugia sq; canes. a Persio dr̄ dānosa canicula. sed quēadmodū ueneres & canes in talis expresserit Aristoteles animaduertito. cuius hæc sūt uerba ex libro secūdo de animalibus. Omnia quibus datus est talus cruribus cum posterioribus cōtineat ita: ut erectus ide suffragine parte sui prona foras supina itrorsum spectet: quæ ueneres uocantur. intus aduersæ sibi positæ sint. quæ canes foris: quæ antennæ supra habeantur: situs talorū omniū talis est. Lanuii ad portas. Hic uersus idicat hāc elegiā non esse a superiore disiūctam: qua docuit cynthiā ad sacra lanuuinii draconis spectanda processisse. ait poeta se q̄uis esset iter duas meretrices: tamen solum fuisse desiderio absentis cynthiæ instar amantū: qui soli esse uidētur sine amica. & cum esset cynthia lanuuii. illic erat animus poetæ. iuxta illud plautinum si domi sum foris est animus. Rauci sonuerunt. Introitum cynthiæ furibundū signat. raucos postes uocat a sonitu rauco: quem faciunt fores dum aperiuntur. unde dicit anus plautina in curgulione. Placide egredere & sonitum prohibe foriū & crepitum cardinū. Resupinat ualuas. Furentis fœminæ & cū impetu ingredientis formā significat. resupinat prouerit dictū est. ita Iuuenalis. Aulam resupinat amici. ualuæ sunt: ut dicit Varro: quæ reuoluūtur & se uelāt. remissos ex amatorio tremore resolutos intelligit. Fulminat illa oculis. oculos cynthiæ iracūdæ fulminibus dicit fuisse simillimos. & profecto nulla ex parte maiora indicia animi sūt q̄ ex oculis: qui ardent: incendunt: qui truces sūt: torui: flagrantes: graues: transuersi. idem summissi blandi. nec mentitus est ille: qui i oculis animum inhabitare existimauit. Ego ut affectiones meas haud dissimulāter attingā: quotiēscūq; aut pāthiā meam uideo aut martiam. mecū ipse cum suspirio tacitus repeto istū poetæ uersiculū. Fulminat illa oculis: & q̄um fœmina sæuit. Et enim non tā cynthiæ q̄ panthiæ: & martiæ conuenit: quæ ambæ luminibus homines afflant. ad quarū conuitū nullus durare potest aspectus. fulmina uerius q̄ fulgore exiliunt illarum oculis & emicant: in quibus cupidines & Veneres omnes inhabitare uidentur. me primum panthia oculis suis fulminantibus afflauit reddiditq; semiiustulatum. mox martia totum penitus incendit combussit: absumpsit. & iuuat me tali incendio deflagrasse. uixi panthiæ addictus. moriar martiæ mancipatus: quæ autem panthia sit: & quæ martiam in meis libellis nemo unquam me docente precipiet. nemo scire cupiat Veneris Arcana mysteria. sint contenti quæso lectores nominibus fictitiis: nec illa discutiant quæ delitescunt penitissimis infixa præcordiis. olim ardores nostros promulgabimus elegis explicatos: quos eo calore conscribimus: quo amamus. sed iam ad reliqua: quæ supersunt enarranda pergamus. Spectaclum capta. Qualia spectari so ēt crudelitatis exempla in urbe ab hostibus: talia i pellices a furibunda cynthia esse patrata significat. Genium que meum. Genius est deus in cuius tutela: ut quisque natus est uiuit. hic siue q̄ generamur curat: siue q̄ gignatur nobiscum: siue q̄ nos genitos suscipiat ac tueatur certe a gignendo genius appellatur. non nulli binos genios omnibus nobis appositos esse dixerunt. singuli suo genio die natali sacrificātes manum a cede ac sanguine abstinebant: ne die qua ipsi lucē accepissent alii demerēt: merūq; fundendū esse genio existimabant sine hostiæ i molatiōe. unde dixit Persius. Fūde meæ genio. genius generalis est omniū præsul: & specialis singulis mortalibus admouetur: quē etiam præstitē: q̄ præsit gerūdis omnibus: uocauere. & quoniā cogitationum arcana superæ nunciat potestati: etiā angelus poterit nūcupari. autores Martianus & cēsorinus. existimat apuleius in demonio Socratis geniū appellari animū nostrum: q̄quis sit i mortalis: tamen quodammodo cū homine gignit. tertulianus i apologetico inqt. Nescitis genios demonas dici: & ide diminutiua uoce demonia. genius autore Festo est parens hominū. & propterea genius meus nominat: quia me genuit. genium etiā putarunt uniuscuiusq; loci deū. unde ait. Maro. Incertus geniū ne loci famulū ne parētis Esse putet. a genio genialis deriuatur. unde genialis dies & lætus dicitur. & geniales homines appellatur: qui prōptiores essent ad cibaria largius apparanda. & is dicitur curare genialia qui niuit lautius. peierare per geniū principis non licet.

Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabāt surdo nudabant pectora cæco
Lanuuii ad portas hei mihi solus eram:
Cū subito rauci sonuerūt cardine postes
Et leuia ad primos murmura facta lares
Nec mora cū totas resupiat cynthia ualu
Nō opposa comis sed furibūda decēs (as
Pocula mi digitos inter cecidere remissos
Pallueratq; ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis: & q̄tū fœmina sæuit
Spectaclum capta nec minus urbe fuit
Phylidos iratos in uultū coniicit ungues
Territa uicinas thetia clamabat aquas.
Lumina sopitos turbant elata quirites
Omnis & insana semita nocte sonat:
Illas direptisq; comis tunicisque solutis
Excipit obscuræ pria taberna uiæ. (rit
Cynthia i exuuiis gaudet uictrixq; recur-

Phyllidos iratos. Exprimitur ardor cynthiæ in pellices seuientis: & unguibus uultum phyllidis lancinantis. unguibus enim armatur fœmineus sexus: ut inquit donatus. & ut ait Lucretius. arma antiqua manus ungues dentesq; fuerūt. Clamat aquas. Tā q̄ ad extinguēdū icendiū. Lumina sopitos. Ad strepitū fœmineūq; tumultū furibūdæ cynthiæ elata sūt lumina: quibus a somno excussi sūt dormientes romani. Semita sonat. Scilicet strepitu in cæco tumultu a cynthia concitato. Illas direptis. Phyllis & theia laceratis comis & tunicis dilorica tis ausugerūt in pximam tabernam: & illic delituerūt cynthiam pauentes. In exuuiis. Idest spoliis pellicum.

Lassauit brachia. Defatigata sunt cynthiæ brachia in Propertio percutiẽdo. mox lvgdamus uestibus exutus est: & a cynthia bene cæsus implorans geniũ poetæ domini. Ad pluteũ fusca. Corrige fulcra: ut sit sensus. lvgdamus ad fulcrum lecti sinistrum delitescebat. Pluteũ appelat mensam. ut Tranquillus: qui ait ĩ caligula. Cœnanti sibi ad pluteum modo ad pedes stare succinctos linteo passus est. nam pluteos non solum militares machinas appellamus: sed etiam tabulas: quib⁹ aliquid præsepitur. ita Persius. nec Pluteũ cedit. & Martialis. Pluteo uindice tutus erat. Lygdame Excusat se poeta apud Lvgdamum: cui auxilium imploranti nõ succurrerat. cum & ipse mãcipium foret amicæ. Tu neq; pompeia. Hæc est formula legis a cynthia præscriptæ: qua iter dicit poetæ porticu pompeia & ludõ gladiatorio: qui in foro exhibebatur arena constrato. unde arenam poetæ appellant locum certaminis gladiatorii. & ita non uult poetã spatiari in illis locis: in quibus frequentes puellæ diuersabantur: ut docet Ouidius. Inflectas ad summum. Caueto iquit ne ad superiorem theatri partem flectas aciem oculoq; ubi. s. matronæ spectãt. Lectica sudet. Tropos metonymia pro lecticarii. nolo inquit dum in lectica gestaris diu cuncteris in itinere spectãdo pq; lecticã adapertam. uel hoc dicit nolo: ut tam diu in itinere lecticam remoreris: in qua matrona gestetur: ut hac tua mora lecticarii desudent: dũ tu cũ illa sermocinaris. Seruis lecticariis legatis: si idem lecticarius sit & coquus accedit legato. ut scribit iurisconsultus. de legatis. Veneat. Volo: ut lvgdamus uendat tanq; internũcius & perductor meretriciũ: habeaturq; in cõpedibus. Sufficit & pura. Ego existimo mẽdũ esse in uerbo: & emẽdandũ suffiit. ut sit sensus. cynthia factis suffitionib⁹ purgauit locũ: quem tetigerant phyllis & teia tanq; suo cõtacu cũcta polluissent. Vir. At suffire etymo. quod exponit Seruius suffumigare. crebra est mẽtio apud Plinium suffitionis. & suffitus. & Oui. in fastis ait. Sãguis equi suffimẽ erit uituliq; fauilla. Mutare lacernas Voluit inq; cynthia: ut uestimẽta tota exuerẽt tanq; polluta contubenio meretricularũ: & ut sumerem mutatoria.

Et mea peruersa saucia ora manu:
Imponitq; notã collo morsuq; cruentat
Præcipueq; oculos qui meruere ferit.
Atq; ubi iã nostris lassauit brachia plagis
Lygdam⁹ ad plutei fulcra sinistra latẽs
Exuitur: geniumq; meũ ꝓstrat⁹ adorat
Lygdame nil potui tecũ ego capt⁹ erã.
Supplicib⁹ palmis tũ dmũ ad fœdra uẽi
Cum uix tãgendos præbuit illa pedes.
Atq; ait admissæ si uis me ignoscer culpę
Accipe quæ nostræ formula legis erit.
Tu neq; põpeia spaciabere cult⁹ ĩ umbra
Nec cũ lasciuum sternet arena forum:
Colla caue iflectas ad sũmũ aliq; theatrũ
Aut lectica tuæ sudet apta moræ.
Lygdam⁹ ĩprimis ois mihi cã querelæ
Veneat: & pedib⁹ uicula bina trahat.
Indixit leges: respondi ego legib⁹ utar
Riserat imperio facta superba dato.
Dei quẽcũq; locũ externę tetigere puellę
Suffiit & pura limia tergit aqua:
Imperat & totas iteq; mutare lacernas
Terq; meũ tetigit sulphuris igne caput
Atq; ita mutato ꝑ singula pallia lecto
Respondi & toto soluim⁹ alma toro.

Sulphuris igne. Sulphur habet religionibus locum ad expiãdas suffitu domos. Autor Plinius in. xxxv. unde ait Oui. Terq; senẽ flãma ter aqua ter sulphure lustrat. &. Iuuenalis. sulphura thedis. & ab Ouidio alibi dictũ est scribẽte de purgatione paliliũ. Cærulei fiãt puro de sulphure fumi. & fulmina: & fulgura sulphuris odorẽ habent. & lux ipsa eoq; sulphurea est. ide a Persio fulmen sulphur sacrũ noiatur illo uersu. Sulphure discutitur sacro. ait poeta suũ caput lustratum fuisse a cynthia terno tactu ignis sulphurei. Soluimus arma toro. Verecunda quadam uerborum translatione cum cynthia se concubuisse significat.

De Hercule.

a Mphytrioniades qua tempestate iuuencos
Egerat a stabulis o erythręa tuis.

Mphytrioniades quo tempestate iuuẽcos: Mulieres autore Gellio non deierant per Herculem & herculaneo abstinent sacrificio. huius rei causam nũc poeta commemorat decoriter & luculenter. res Herculis uulgatissimæ sunt. & quotidie a minutis doctoribus in scholis triuialibus referuntur. istud relatu dignũ est: q̃d scrut atores reconditarum literarum tradũt. uidelicet Herculem deum fuisse uetustũ apud ægyptios. & unũ ex diis duodecim: cuius nomen græci ab ægyptiis mutuati illud indiderũt filio amphytrionis & alcumenæ: & ita gesta prioris Herculis: q ægyptius fuit ascripta sũt posteriori: q thebanus fuit: qq; plus annis mille post primũ Herculem efforuit. idem accidit Dionysio: q dr bacchus nã quæ a priore gesta sũt. ea oia in posteriorẽ trãslata fuerunt. Scribit Macrobius Herculẽ eẽ solẽ: idq; ex nois ethymo claq; eẽ demõstrat. Hercules. n. quid aliud est heras. i. aeris eleos hoc est gloria: quæ porro alia aeris gloria est nisi solis illuminatio: mythici. historiciq; Herculi nomẽ iditũ esse dixerũt ab eo ꝙ ignonis opera gloriã esset adeptus. cũ antea: ut iquid Diodorus uocaret alceus. plures Hercules esse tradit antiqtas sextũ Herculẽ illũ fuisse existimat Cicero libro tertio de natura deoq;: quẽ Iuppiter genuerit ex alcumena: q dictus est amphytrioniades. nõ ꝙ filius fuerit amphytrionis. sed ꝙ existimatus. sicut a tyndaride dicti sunt castor & pollux.

Oerythrea. Insula est ĩ hispaniæ termino. ĩ lõgũ ducẽtoq; miliũ passuũ. q̃drigẽta milia lata. ĩq; oppidũ gadir fuit. uocat a thimeo aphrosias. ab idigenis isula iunonis. ab ephoro erythrea. dicta ẽ ãt hoc noie: quoniã teste Plinio cõditores ab erythreo mari uenerũt: i hac geriones hitasse a qbusdã existimãt: quoq; armẽta Hercules

abduxerit. pherecydes erythream dicit esse gades ī qua ea: que de gervone nulgãtur: fabulis īsinuãt. ī hac īsula herbæ pabulũq; latissimũ exuberat: quo adeo armenta pinguescunt. ut intra trigīta dies suffocentur nisi sanguis missione iuuent. autor strabo in gerīo. ex quo fabulas de gervões armẽtis cõfinxerũt. gervonẽ uero ipsũ nõ triplicis naturæ: ut fabulis ꝓditur: fuisse ferunt sed tres fratres tãtæ concordiæ extitisse: ut uno animo oẽs regi uiderentur: qui cũ armẽta sua rapi ab hercule uidissent: amissa bello repetierunt. ut scribit Iustinus ī ultimo. Gervones chrysauri filios dicit fuisse Diodorus: cui a diuitiis nomen indiderunt. Hercules armẽta transportauit in Italiam: & iuxta uiberim consedit. si legis o erythree. apostropha ẽ ad ipsũ geryonem: qui dicitur erythreus ab insula quam inhabitault. Pecorosa. Armẽtosa. & uidet alludere ad id quod dixit Varro: putare quosdam nominatum esse palatium a pecore. Ideoq; neuius Balantium appellat uidelicet ab ouium balatu. Qua uelabra. Velabrum uicus est Romæ a uehendo dictum: ut interpretatur Varro. quia olim eo uehebantur ratibus: quando uberis per uelabrum fluebat. Tibullus. At qua uelabri regio patet ire solebat Exiguus pulsa per uada linter aqua. Duplex est uelabrum: maius: & minus. Incola cacus erat. De caco uulcani filio lege: quæ scripsit Virgilius ī octauo & Ouidius in primo fastorũ. Caci nrminit Liuius in primo quẽ columela uicinũ detestabilẽ fuisse memorat his uerbis. Nisi autolycus ille cuiq; potuit tolerabilis esse conterminus. Aut auentini montis incola palatinis ullũ gaudium finitimis suis cacus attulit. De caco affatim Seruius: Dionysius solinusq; scripserunt. satis sit indicasse scriptores: quos adire possis: si quid copiosius nosse desideraueris. Auersos cauda. Idẽ pene uersus Apud Ouidium ita scribẽtem. Traxerat auersos cacus ī antra boues. & Liuius. auersos inquit boues eximium quenq; pulchritudine caudis in spelũcam traxit: ne uestigia quærentem dominum eo deducere possent. Furem sonuere ideſt mugitu cacum prodiderunt a bactorẽ armenti herculanei. Virgilius Reddidit una boum uocem: uastoq; sub antro Mugiit & caciſpem custodita fefellit. Menalio ramo. claua herculea percussus cacus occubuit. Ouidius. Abductaq; claua trinodis Ter quater aduersi sedit in ora uiri. & Liuius inquit. cacus ictus claua nequicquã fidem pastorum inuocans morte occubuit. Maro cecinit cacum uiribus herculeis fuisse elisum ac suffocatum Clauam Herculi dono dedit Vulcanus: quam ramum menalium uocat a menalo arcadiæ monte. Tria tempora. Quoniam ferunt cacum fuisse tricipitem. cui monstro Vulcanus erat pater.

Venit ad iuictos pecorosa palatia mõtes
Et statuit fessos fessus & ipse boues.
Qua uelabra suo stagnabãt fluie q̃que
Nauta p urbanas uelificabat aquas.
Sed nõ ifido manserunt hospite caco
Incolumes: furto polluit ille locum.
Incola cac9 erat metuẽdo raptor ab ãtro
Per tria ptitos qui dabat ora sonos.
Hic ne certa forẽt manifestæ signa rapiæ
Auersos cauda traxit ī antra boues.
Nec sine teste deo furẽ sonuere iuuenci
Furis & implacidas diruit ira fores:
Menalio iacuit pulsus tria tpa ramo
Cacus: & alcides sic ait ite boues.
Herculis ite boues nr̃e labor ultie clauæ
Bis mihi q̃sitę: bis mea pręda boues.
Aruaq; mugitu sancite boaria longo
Nobile erit romæ pascua uestra foꝝ:
Dixerat: & sicco torret sitis ora palato
Terraq; nõ ullas fœta ministrat aquas:
Sed ꝑcul iclusas audit ridere puellas
Luc9 ab umbroso fecerat orbe nemus:
Fœmineæ loca clausa deæ fõtesq; piãdos
Impune & nullis sacra retecta uiris:

Bis mea prada. Quia primo boues abduxit a geryone: & ita nunc eripit e manibus caci. Arua boaria. Allusit ad forũ boarium quod erat Romæ peride ac a bobus Herculis nominatum: quod neq; canes neq; muscæ ingrediebãtur: ut ait solinus. In eodem foro Hercules fictilis ab euandro fuit consecratus: qui triumphalis uocabatur: atq; per triumphos uestiebatur habitu triumphali. ut autor est Plinius in trigesimoquarto. Scribit Cor. Tacitus simulacrum Tauri æneũ fuisse in foro boario. a quo Romulus cepit ducere sulcum oppidi designandi. Varro autem & Festus foꝝ boarium dictum esse prodiderunt: quod ibi boues uenderentur. Fœta. i. fœcunda & ferax. Cuius contrarium est effeta. Fœmineæ loca clausa deæ. Indicat lucum illum fuisse sacratum bonæ deæ: a cuius sacris uiri arcebantur: nec in eius templum introire uirum licebat: ut autor est Macrobius. unde ait Tibullus. Sacra bonæ maribus non adeunda deæ. Et Seneca in decimosexto epistolarũ ad lucillium scribit sic uiros omnes summoueri a conspectu religionis bonæ deæ: ut picturæ quoq; masculoꝝ animalium contegantur: Hinc exiit illud satyricum. Illuc testiculi sibi conscius: unde fugit mus Intulerit. ubi uelari pictura iubetur: Q uæcunq; alterius sexus imitata figurã est. Cerimonias bonæ deæ olim polluit clodius adulterata Cæsaris uxore: ut historici tradiderũt. Quod facinus cum Cicero acriter atq; inflammanter conquereretur dixit in oratione pro aruspicum respõsis. Quod sacrificium tam occultum est q̃ id quod non solum curiosos oculos excludit: sed etiam errantes: quo non modo improbitas: sed ne imprudentia quidem possit intrare: Quod quidem sacrificium nemo nisi publius clodius omni memoria uiolauit: nemo unquam adiit: nemo neglexit: nemo uir aspicere non horruit: quod sit per uirgines uestales. sit pro populo romano: siti ea domo: quæ est in imperio: sit incredibili cerimonia: sit ei deæ cuius ne nomen quidem uiros scire fas est. hactenus Cicero: cui astipulatur nunc Propertius: qui ait nulli uiro impune sacra huius deæ fuisse patefacta: quoniam luunt mox pœnas: & hanc historiam: quam nunc commemorat poeta retulit: Macrobius: cuius uerba subieci: quoniam sunt enarrationi poeticæ accommodata. Mulieres

inquit sacro herculis nō licet interesse: qa herculi: cū boues gervonis p italiæ agros duceret: sitienti respondit mulier: aquā se non posse ꝑstare: qꝑ fœminaꝝ celebrareť dies. nec ex go apparatu uiris gustare fas eēt. ꝓpter quod hercules sacturus sacrū detestatus est ꝑsentiā fœminaꝝ. & potitio ac pinario sacrorum custodibus iussit ne mulierē itereſſe paſſiterent. Hactenus Macrobius. Puniceæ uittæ. Purpurei coloris. a uitta uittatus deriuatur. & sacerdotes poetæ uittatos appellant. & olim apud romanos unus ex metellis cognominatus est uittatus. quoniā cū ulcus hr̄et in fronte uittam gestabat ad deformitatē occultandam. Cuius rei meminit plutarchus in coriolano. erant inquit limina bonæ deæ uelata purpureis uittis: quæ deuia appellat: quoniam erāt a uia militari sequestrata: & i recessu auio posita. Quid sit deuia supra declarauimus. Populus. populi tria sūt genera. alba: & nigra: & quæ lybica appellat. Folia populi circūagunt post solsticiū: id qd ulmo quoq; & tyliæ & oleæ & salici euenit. Autor plinius in. xvi. populus herculi dicata est: ut ioui esculus. Apollini laurus. mineruæ olea. ueneri myrtus.

Deuia puniceæ uelabant limina uittæ:
Putris odorato luxerat igne casa.
Popul9 & lōgis ornabat frondib9 ædē:
Multaq; cantātes umbra tegebat aues.
Hucruit in siccā cōgesto puluere barbā:
Et iacit ante fores uerba miora deo.
Vos precor o luci sacro quę luditis antro
Pādite defessis hospita uestra uiris
Fōtis egens erro circaq; sonātia lymphis
Et caua suscepto flumine palma fat est.
Audistis ne aliquē tergo q sustulit orbē?
Ille ego sum: alcidē terra recepta uocat.
Quis fcā herculeæ nō audit fortia clauæ
Et nūquam ad uarias irrita tela feras:
Atq; unt stygias hoium luxisse tenebras.
Accipite: hęc fesso uix mihi terra patet.
Quod si iunoni sacrum faceretis amarę
Non clausisset aquas ipsa nouerca suas.
Sin aliquem uultusq; meus setęq; leonis
Terrēt & lybico sole perusta coma.
Idem ogo sidōia feci seruilia palla
Officia & lydia pēsa diurna colo:
Mollis & hirsutū cepit mihi fascia pect9
Et manibus duris apta puella fui.
Talib9 alcides: at talib9 alma sacerdos

Verba minora deo. hoc est humilibus uerbis neq; deo conuenientibus usus est hercules. ut impetrabilior fieret apud puellas. Vos precor. Verba herculis suppliciter despcantis: ut sibi sitibūdo pandāt hospitiū puellæ ludibūdæ. Caua palma. Sibi sufficturū dicit tātū aquæ: quantū concaua manu possit haurire. Olim diogenes cynicus: cū uidisset pueꝝ manu concaua bibentē: eiisisse ferē uascu lum ligneū: quo ad potādū utebat: dicens. Nescieba q̄ natura haberet poculum: de hoc naturali poculo uersus est ille graphice nimis cōcinnatus a calphurnio. Cōcauat ille manus palmasq; in pocula uertit. Alciden. Alciden cū pronunciamus. nomen ipsum pro magnitudine uirtutis eius debemus extollere. ut apud uirgiliū curiose donatus obseruauit. Nunc hercules se alciden dum ait in orbe terrarum uocitari: clanculū intelligi uult sub eo nomine fortissimum se atq; inuictissimū dici. Hercules dictus est alcides: siue ab alces monte: siue ab alceo patre amphytriōis siue apotis alcis. i. fortitudine. Herculē aūt appellauerunt quasi heras cleon: hoc est iunonis gloriā: q̄ eius imperiis famam uirtutis sit consequutus: ut scribit pbus grammaticus. Macrobius uero herculis nomē ad solē dicit esse referēdum: cuius illuminatio gloria est Iunonis: hoc est aeris: ut dudum diximus. Recepta. ideſt uirtute mea liberata. Virgili. Medioq; ex hoste recepi. Quis facta herculeæ. Res suas gestas adeo claras: adeo memorabiles dicit ut nulli ignotæ esse debeant: quēadmodū sunt. quis legendo uel fando nō nouit erūnas herculeas: Quas uno epigramate complexus ē Ausonius: Quas Ouidi. Seneca: Diodorus copiose. Hercules dicitur ab apuleio lustrator orbis: purgator ferarum. etiam domitor gentiū. Luxisse tenebras. Quoniam scilicet descēdit ad inferos: & eduxit cerberum. Ipsa nouerca. Pronomina ut iquit donatus habent maximū pondus. ut apud uirgiliū. Me ne icepto desistere uictam. & Ast ego quæ diuū. Ipsa ego quæ semp mihi fuit infesta. ipsa quæ priuignum usq; quaq; persequitur: ipsa quæ meis gaudet incōmodis & angitur fœlicitatibus. Setæq; leonis. Hercules gestabat pellē leonis nemei pro tegumēto: & clauam ꝑ telo. unde ait luculēter apuleius i apollogia. hercules neq; una pelle uestitior fuit. neq; uno baculo comitatior. & ꝑter hæc duo nihil aliud gerebat: nudusq; peregrinabatur. qd̄ ideo dictum est: quia aurū & argentum: & uestē nihili faciebat: ut autor est Dion prusensis in libro de regno. Si inquit aspectus meus trux: & pellis seuis horrenda: & capilli ipexi aduſticq; uos terrent. scitote me olim gestasse uestimenta fœminea: & mulieribus fuisse mancipatū. Sidonia palla. purpurea ueste muliebri: de qua dictū est supra. Herculē iduisse habitus fœmineos: quando omphalæ seruiebat: notissimū est. & supra memoratum. Lyda colo. Propter omphalem lydiā. cui seruiens Hercules nebat: & officia mulierbria mulieris instar obibat: quod illi probro maximo dat uxor deiani ra apud Ouidiū. Crassaq; robusto deducis pollice fila: Aequaq; formosæ pēsa repēdis hæræ. Fascia pectus. Strophiū itelligit: quæ est fascia pectoralis. dequo Catullus. Nō tereti strophio lactentes uincla papillas. Strophium: ut inquit nonius: cohibet uirginalem errorem papillarum. apud Martialem. Lemmata sunt fasciæ pectoralis amictorii: & māmillaris: quæ omnia sunt pectoribus fœmineis accōmodata. In alia significatiōe strophia dicūtur coronæ tenuiores. unde natastrophiola. Autor Plinius in uigesimoprimo. artifices strophiorum strophiarios uocamus. Plautus in aululari. Strophiarii adstant. adstant se mizonarii. Alma sacerdos. Scilicet bonæ deæ: cuius sacrificium. ut supra ex Ciceronis autoritate recitauimus: fiebat per uirgines uestales.

Parce oculis. Quoniam uti iam docuimus sacrificium bonæ deæ oculos uirosq; excludit non solum curiosos:sed etiam iprudentes.& opinio illius religionis est illũ uirq; oculos perdituq;:qui sciens sacra illa ꝓsperexerit

Interdicta uiris. Ara bonæ deæ & eius sacra erant interdicta uiris:neq; fas erat uiroq; ingredi illud sacrariũ:ut supra diximus. Admonet itaq; sacerdos Herculẽ ne uelit polluere cerimonias deæ ingressu uirilitquæ sũmoto:& sequestrato loco sese remouerat a cõmercio uiroq;. Magnã tyrhesias. Ab exẽplo ostendit cõspectũ deæ eẽ uiris exitiale. Tyrhesias eni cũ pallada nudato corpore se lauantẽ i undis aspexisset. Dedit pœnas illius speculationis. Nãq; ipsius deæ indignatione luminibus orbatus ẽ & penitus obcæcatus. quæ res apud græcos a callimacho cõmemoratur. Apud nos ab uno propitio.qui usq; quaq; callimachũ emularus fabulã ab illo transtulit. Ouidius & reliqui latini scriptores tyrhesiã ab irata iunone cæcatum fuisse ꝓdiderũt:q defunctus apud fontem tilphosam: fuit honorificentissime sepultus:ut Diodorus & strabo meminerunt. Hunc plautus coniectorem appellat.hunc apud iferos homerus ait solũ sapere. Cæteros umbraꝝ modo uagari.unde nũc uates dicit a poeta. Posita gorgone.i. exuta egide.in qua pallas gestat caput meduseũ. Auia, iaccessa & semota. Lucre. Auia pieridũ pagro loca. Vi cera æstũ. sedauerat sitis ardorẽ ꝓoro fluminc. Maxima ara.hercules iterfecto caco arã sibi statuit:quæ maxia semp dicẽt nobis:& erit:q̃ maxima semper:ut iqt maro. de qua ait Ouidius. Constituitq; sibi quæ maxima dicitur arã.hæc teste dionysio proxima erat foro boario.& uenerationc inter incolas ꝓcipua:ad quã hercules bouẽ decumas obtulit:dixitq; illos uirã beatissimam uicturos:q sibi bonoꝝ decumã dicauissent. Hinc legimus apud historicos sylla:luculũ:&.M.crassum illũ opulentũ decumas bonorum herculi sacrificasse:& decima herculanea pars nũcupatur.unde est locus ille plautinus in truculento. Detraxi ptem herculaneã:& in bacchidibus. herculẽ fecit ex ꝑe decumã partẽ ei dedit.hercules ab hac ara mulieres sequestrari uoluit:quæ ut inquit plutarchus: nihil neq; attingunt: neq; degustant:quod supra aram imolatum sit.

Sancte pater. sanctus dr hercules sabina ligua quẽ diũ fidũ prisci uocitarũt.autor uarro. apostropha est ad ipsũ herculẽ:quẽ rogat poeta ut uelit dexter: hoc est propitius esse huic suo libello:qui nõ temere tanq̃ opitulator poetæ imploratur. nam:ut scribit plutarchus: herculi ac musis cõmunem ædem statuerũt:q dicit a trãquillo ædes herculis musarũ:quia euãdrũ litteras docuit:& græci herculem appellãt musageten:hoc est ducẽ sociũq; musarũ. Quies musaꝝ sicuti eleganter scribit eumenius iuuari debet& ornari defensione herculis:& uirtus herculis uoce musarũ. Hic ẽ ꝙ apd papiniũ i siluis hercules appellat socius musæ calliopes illo uersu. Dic age calliope socius tibi grande sonabit Alcides. Senserat orbẽ. Legẽdũ potius sãxerat q̃ senserat:dq̃ a sanciẽdo & sanctione sanctus deducatur: a quo sanctæ leges nominãtur:q̃uis iurisco̅sultus a sagminibus deduci existimauerit.

Puniceo canas stamĩe uicta comas (do
Parce oculis hospes: lucoq; abscede uerẽ-
Cede:age dũ & tuta limina lique fuga.
Interdicta uiris metuenda lege piatur
Quæ se summota uindicat ara casa.
Magnam tyrhesias aspexit palladа uates
Fortia dum posita gorgõe mẽbra lauat.
Dii tibi dẽt alios fõtes: hęc lympha puel-
Auia secreti limitis una fuit. (lis
Sic an9: ille hũeris postes cõcussit opacos
Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
At postq̃ exhausto iã flumĩe uicerat ęstũ
Ponit uix siccis tristia iura labris. (tẽ
Angul9 hic mũdi nũc me mea fata trahẽ-
Accipit: hęc fesso uix mihi terra patet.
Maxima quæ gregib9 deuota ẽ ara reptis
Ara phas inquit maxima facta man9.
Hæc nullis unq̃ pateat uenerãda puellis
Herculis eximii ne sit inulta sitis.
Sãcte pater salue cui iã fauet aspera iuno
Sancte tuelis libro dexter ineſſe meo.
Nũc quoniã mãibꝫ purgatũ sãxerat orbẽ
Sic sanctum taciæ composuere cures.
Qualiter appellatur iuppiter feretri9:
Vnc iouis icipiã causas apire feretri
n Armaq; de ducibus trina recepta tribus.

Taciæ cures. Locus subobscurus est nec oibus obuius. Tangit eni historiã quæ ab Ouidio referẽ in. vi. fastoꝝ nã sabini quoꝝ ciuitas est cures: quorũ rex fuit tacius: ædem romæ in monte quirinali cõstituerunt deo trinomio: quẽ sanctũ fidiũ & semipatrẽ appellãt:q hercules eẽ intelligit. ut docuit uarro:q etiã refert taciũ sabinũ dedicasse romæ mãta numia:q olẽt sabinã liguã exponas ergo sãctũ a sabis fuisse dicatũ romæ & ita sabia ligua fuisse uocitatũ:q̃ græca dictus ẽ hercules de quo silius in. viii. ps sanctũ uoce canebãt Auctorẽ gentis.

n Vnc iouis icipiã cãs apire sereiri. Romulus acrone duce centinẽsiũ i ꝑlio obtruncato spolia suspensa in ſerculo gerens ascendit i capitoliũ:ibiq; tẽꝑlũ ioui dedicauit:quem feretriũ cognominauit. & i eo spolia regia collocauit. hæc tẽpli ẽ origo:qđ primũ oium romæ sacratũ est. Autor liuius i primo. fuitq; sedes opimis spoliis. quæ ita nũcupata sũt ab opibus ut ait Varro. Siue ut scribit plutarchus ab opere rei gestæ. sũt autem opima spolia:q̃ regibus ducibusq; hostiũ i prelio sua manu cesis detrahunt duces. & in templo iouis feretrii suspendũt. Trina usq; ad tempora plutarchi parta sũt opima spolia. adeo rara eius fortuna decoris fuit. Prima Romulus acrone interempto. Secunda Cornelius cossus tolũnio etrusco. Tertia marcellus uir domato gallorũ rege suspenderũt. post marcellũ nullus. unde autem iuppiter feretrius sit cognominatus incertũ est. Alii a feriendo dictũ autumant. alii a ferendo. utrũq; significat propertius in calce

carminis: a quo hæc omnis historia eleganter explicatur. Magnum iter ascendo. Methaphoricos significat se grādem materiā meditari: quæ heroico cōueniret. Ceninū acrona. Ceninēses duce acrone ipetum in agrū romanoꝝ fecerūt. ob captas uirgines: quibus fiebat obuius Romulus cū exercitu. & hostes fūdit fugatq; Regem ipsū acronem in prælio obtrūcat. obtrūcatū armis spoliat. & ita duce hostiū occiso urbē primo ipetu capit. Mox ornatu triūphali cōspicabilis opima spolia acronis obtrūcati Ioui feretrio consecrauit. Historia nota monumētis Liuii. Dionysii: atq; Plutarchi. Herculeū uocat acrona. uel qā Herculem ceteri uenerabantur. uel quia fortis. uel quia ab Hercule erat oriūdus. Ipse dedit. Sēsus est. acron: qui sua uirtute sperabat se posse Romulū obtruncare: & obtruncatū spoliare: fuit ipse a romulo uictore spoliatus. & ita illi dedit sua spolia suomet ipsius sanguine madentia. ex quo ostendit acronta uulneribus confossum: sanguinolentaq; arma illius extitisse. Votis ratis. Vota Romuli irata appellat: quoniam firma fuerunt: & impetrabilia: quæ Ioui fecit. Iuppiter hæc uerba Romuli uotū facientis. Qui tulit primo. Laudat Romulū a præstātia uirtutis: q frigoꝝ castrensium esset patiens: nec minus idoneus agricolationi: q̄ militiæ. Galea lupina. Alludit ad lupā Romuli nutricē. cuius fuluo tegmine: ut inquit maro utebatur. & multi antiqtus in militia gestabant galeros ex pellibus lupinis consutos unde dixit Virgilius. Fuluoq; lupi de more galeros Tegmen habent capiti. Talem galeꝝ nūc poeta uocat lupinam galeam: qui a filio dicitur codon ferinus. illo uersu Caput his codone ferinæ. Stat cautum. & ut inquit Vegetius: pileis antiquitus milites utebantur ex pellibus: quos pannonicos uocant. Hirsuta iuba. Iubā appellat cristas quibus ornantur galeæ: quas antiqui de caudis animaliū factitabant. Vnde est illud maronianū. cristaq; hirsutus egna. a quo iubæ etiam dicūt: ut illic. gratiaꝝ errore iubarum: q galeam comantē ob id ornamēti genus appellat. pennæ struthiocamelli maxime adornant conos bellicos: & galeas: ut scribit plinius in decimo. cristas primi cares i uenerūt. Pyropa pyropo. Non erat inquit romuli clypeus gēmis fulgētibus distinctus: neq; pyropis flammantibus radiosus. est autem pyropus gemma: quæ ut inquit Ouidius: flāmas imitatur. Cesi baltea lenta boues. Balteum cingulum e corio habebant bullatum. unde insinuat Varro balteum deriuari. Ait poeta e corio cesi bouis fuisse confectū romuli balteū militare nullo ornatu precioso. plautus i asinaria. mortuos boues uocat uerbera ex pellibus bibulis concinnata. Vbi mortui boues uiuos icursant homines. Cossus at insequitur. Fidenates intersectis romanis legatis ad latiē toluminū ueientū regē desecere. Romani ut hanc iniuriam ulciscerentur bellū cum fidenatibus ueientibusq; ethruscorum populis sumpserunt: Initum est atrox utrinque certamen: in quo Cor. Cossus tribunus militum eximia pulchritudine corporis animo ac uiribus par cum cognouisset tolumnium regio habitu insignem tota acie uolitantem infesta cuspide in illum concitauit equum: quem uictum ex quo deiectum interfecit: & interfecto spolia detraxit. caputq; abscissum uictor spiculo gerens hostes fudit. Spolia opima in templo Iouis feretrii prope Romuli spolia cum solemni dedicatione dono fixit. Autor Liuius in quarto: apud quem disputatio est: consul ne cossus: an tribunus militū spolia consecrauerit: cū illa opima dicantur: quæ dux duci detraxerit. Scribunt Plutarchus in marcello. & Seruius. numam Pompilium constituisse: ut secunda opima spolia marti. tertia quirino consecrarentur. cum prima Ioui feretrio Romulus dedicauisset. Vincere cum ueios. Vrbs ueioꝝ opulentissima fuit urbium ethruscarum: quæ magnitudinem suam ultima clade indicauit. nam decem annos continuos a romanis circungelsa plus cladium intulit q̄ accepit. Postremo operibus non ui expugnata est a furio camillo. Nomentum & coræ. Nomentum & cora oppida sunt in latio: ut scribit Plinius. & ut ait Virgilius. hæc tum nomina erant. nūc sūt sine nomine terræ. Corani a dardano orti sunt. In agro nomentano balnea fuerunt: quæ Strabo labana appellat. Aurea sella. Olim inquit tanta fuit estimatio ueientani nominis: ut in aurea sella sedens magistratus ius in foro diceret. Emenda illud. Tum præda. & lege. tū regna fuistis. Alioquin nou quadrat sententia. In uestris ossibus. Tale est illud nasonis. Iā seges est ubi troia fuit. ita nūc ait poeta. Veios esse desolatos adeo ut agri colatio exerceatur ubi sepulta erant cadauera uetentum. Virgi. Grandiaq; effossi mirabitur ossa sepulchris.

Magnū iter ascēdo sed dat mihi gloria uires
Noluuat ex facili lecta corōa iugo. Cres
Induis exēplum primę tu romule palmę
Huius & eximio plenus ab hoste redis.
Tēpore quo portas ceninū acrōta petētē
Victor in euersum cuspide fondis equū
Acron herculeus cenina ductor ab arce
Roma tuis quōdā finibus horror erat.
Hic spolia ex humeris ausus spare q̄rini
Ipse dedit: sed non sanguine sicca suo.
Hūc uidet āte cauas uibrātē spicula turres
Romul9 & uotis occupat āte ratis. Cres
Iuppiter hęc hodie tibi uictīa corruet ab alto
Vouerat: & spoliū corruit ille ioui. Crō
Vrbis uirtutisq; parens sic uincere sueuit
Qui tulit aprico frigida castra lare.
Idē eques & frenis: idē fuit apt9 a patris:
Et galea hirsuta compta lupina iuba.
Picta nec iducto fulgebat parma piropo
Præbebant cæsi baltea lenta boues.
Cossus at insequitur ueientis cædi tolumni
Vincere cum ueios posse laboris erat.
Nec dū ultra tyberi belli son9 ultia pda
Nomētum & raptæ iugera trita chorę.
Et ueii ueteres & uox tum regna fuistis
Et uestro posita est aurea sella foro.
Nūc intra muros pastoris buccina lenti
Cantat: & i uestris ossib9 arma metunt.

Dux ueius. Toluminius. Dumq; aries murꝫ. In machinis muralibus aries est: qui inuētus esse memorat in oppugnatione gaditana. nam cū ferramēta deessent ad demolitionem: sumpserūt tignū. cuius capite murꝫ continenter pulsantes gradatim totam munitionem dissipauerunt. Postea faber tyrius nomine pephamenus hac inuentione ductus malo stanteq; ex eo alterꝫ transuersum suspendit. & in reducendo: & impellendo detecit murꝫ gaditanorum. Autor Vitruuius architectus in decimo. Scribit Plinius in septimo equum illum Troianū: quo capta est Troia fuisse machinam muralem: qui nūc aries appellatur. Ideo aries aut uocatus est a duritie frontis arietinæ: uel quia naturam arietis imitatur: qui ut uehementius feriat retrocedit. ut refert Vegetius: Ad quod alludēs poeta caput arietis ferratū appellat Ahenū cornu. Vinea. Machina bellica est: sub qua milites cōsistentes præliabantur. & tūc sub uitem præliari dicebantur De qua Lucanus. Adopta leni succedit uinea terra. Vineæ miliaris mētione scatent historici. Sistit uterq; cossus .s. & tolūnius. dicit poeta paulū ab historiæ fide discedens cossum uocasse tolumnium regem uientum ad singulare certamen. Defecta. Cesa est iquit tolūnii ceruixa cosso

Forte super portæ dux ueius astitit arcē
Colloquiūq; sua frētꝰ ab urbe dedit.
Dūq; aries murū cornu pulsabat aheno
Vineaq; inductū lōga tegebat opus.
Cossus ait forti melius cōcurrere cāpo
Nec mora fit plano sistit uterq; gradu.
Dii latias iuuere manꝰ defecta tolūni
Ceruix: romanos sanguine lauit equos

Claudius a rheno. Claudius marcellus q dictus est gladius romanorū: qui docuit Annibalē uinci posse in bello gallico apud clastidiū cōgressus est contra uirdomarū gallorꝫ regē: quē Plutarchus britomarchū appellat: qui eximia corporatura armis auro argentoq; distinctis iter cateros eminebat. Hunc hasta pfossum marcellus resupinat. & bis terq; uulnere repetitū exanimat spoliatq;. Mox fusis profligatisq; hostibus Mediolanū capit. uictorq; curru triūphali urbem iuectus: tertia opima spolia iouī feretrio cōsecrauit. Quāuis Vir. inuat quirino fuisse suspesa iuxta legē numæ Pōpilii: cuius supra meminimus. Nūc propertius famā sequit uulgatiorē. Belgica parma. Marcellus iquit fudit hostes cū trucidasset ducem gallorꝫ: & illius arma retulisset. parmā belgicam uocat scutū gallicū. belgas enim icolere tergīa galliæ partem notissimū est uel unius Cæsaris testimonio. de parma iā dictū est. Fundere gessa. Sicut pila sūt tela peculiaria romanorꝫ. Sariſſe macedonū: frameæ germanorꝫ: ita gessa sunt gallorū: de qbus ait maro. Duo gsq; alpina corruscat Gessa manu Scribit Plutarchus gessatas a gallis uocitari milites mercenarios: Festus aut gessam cē graue iactu. & uiros fortes teste Seruio gessos galli uocāt. Erectis rotis. Quoniā ex curru præliabantur. Virgatis bracchiis. Galli uestes gestāt itōsas uariisq; coloris quas bracchas uocāt. sagula gerūt uirgata hieme crassiora: æstatæ subtiliora. Autor Diodorus i sexto. & dixit maro. Virgatis lucēt sagulis. quē locū exponēs Seruius dixit Virgiliū alludere ad gallicā linguā per quā uirga purpura dr. Virgatis ergo ac si diceret purpuratis. Tu expōe uirgata sagula & uirgatas bracchas: qbus dā quasi uirgis cōtexta erāt & uersicoloria. Torqs unca. Galli brachia armillis aureis exornāt. circa collū grādes torqs gestāt ex auro solido: thoraces auro cōdecorāt: ut refert Diodorus. gallos cū auro pugnare solitos torquatus iudicio est. Romani auxiliares externos torqbus aureis donauerūt. Ciues uero argēteis: ut scribit Plinius in trigesimo terdio. a torque torquatos milites appellari: testis est Vegetius. mālius torq; cognomen meruit a torque: quē gallo quocatori detraxit. declinat masculino & fœminino genere: ut i hoc loco: & apud Gelliū in octauo torquē detraxit: eamq; sanguinolentā sibi in collū iponit. Sēsus ordinat sic. Ab iciſagula uiri domari ab iguinibus iaculātis induta braccas uirgatas decidit torqs: quæ unca hoc est flexibilis & obiorta bono epitheto cognominat. Nūc spolia. i. hoc meo tpe uisunt trina opima spolia in æde Iouis feretrii: quā auto re Liuio Augustus Cæsar tēploꝝ iuum cōditor aut restitutor uetustate dilapsā refecit. Causa feretri. Iouē feretriū scriptores qdā autumāt appellatū esse ab eo q; fulmine feriat. Alii q; feretro hoc est ferculo ad id apte fabricato suspēsa opima spolia ferāt. Alii a feriēdo dici asserūt: qa dux ducē i certamīe ferit. Propius sentire uidet cognominatū esse feretriū a ferēdo: qa humeris ferebāt spolia ad tēplū ipsius dei. id eni itelligimus potissimū ab eo pbatū qd i ultimo posuit. Cui sentētiæ astipulari uidet Liuius his uerbis: Iupiter feretri inq; hæc tibi uictor Romulus rex regia arma fero. Græci scylophoron uocāt: scylon. n. spoliū nominat. Omine certo. i. auspicio. nāq; ut ait Liuius: ducē nō nouimus nisi cuius auspicio bellū geritꝫ.

Alia Elegia.

Esine paule meū. Sub nomine corneliæ defunctæ scripta est epistola ad paulū maritū: quē admonet ut doloribus & lamētationibus supersedeat: utpote inefficacibus & nihil p futuris: eiq; cōmunes filios commendat: quos supstites reliquit defuncta primis iuuentæ annis. & dum coniugē æmyliū paulum

consolat: recenset suos natales & stemmata maiorꝝ. preterea quibus nupserit: & quot filios reliquerit enarrat & illorꝝ refert noia. Fuit aũt hæc cornelia filia scriboniæ: quæ nupsit augusto: ut infra copiose explicabimus. Ianua nigra. i. plutonia de qua ait maro. Pater atri ianua ditis. Nõ exorato adamãte. Leges orci sũt inexorabiles & ubi semel homo extinctus occubuit & sedes infernas adiuit: fata amplius de tartaro ad superos remeare nõ sinũt: uiæq; irremeabiles coercẽt manes defunctorꝝ claustris adamãtinis: hoc ẽ iuictis & inexuperabilibꝰ. poetæ finxerũt portã tartari atq; colũnas esse ex solido adamãte cõstructas: ut ex hoc demonstrarẽt: insuperabiles esse leges mortis: & defunctis nullũ unq; ad supos exitũ ide patescere. est. n. adamãtis duritia inenarrabilis: & duarꝝ uiolentissimæ naturæ rerꝝ ignis ferriq; conceptrix. unde & nomẽ idomita uis græca interpretatione accepit. de tartarea ut be ait Vir. in. vi. Porta aduersa ingens solidoq; adamãte columnæ. Fuscæ deus aulæ. i. pluto deus inferorꝝ: apud quos oia sunt fusca & nigrãtia. unde ait Claudianus. o maxime noctis Arbiter umbrarũq; potens: Platonẽ antiq; ditẽ. ueditũ ueiouẽq; dixere: q etiam sũmanus dicit ẽsi sũmos maniũ: ut interpretat martianus. & romani teste Plinio noctu na fulmina sũmano attribuerunt. locũ mẽdosum emenda apud Ciceronẽ i primo de diuinatione. nãq; in oibus codicibus ipressũ est sũmananus p sũmanus: quẽ fictilem ait olim e cœlo tactũ fuisse. iter ædẽ sũmani & iuuentutis anes uiui in furca sãbucea arbore fixi sopplicia ãnua apud romanos pẽdebãt: quoniã eos sefellissent galli ascẽdentes noctu i capitoliũ. de sũmani noie locus est apud Plautũ in curgulione. summani meminit Oui. i. vi. fastorꝝ. Vota mouẽt superos. Catholica sntia: qua ostẽdit deos supos eẽ exorabiles. cũ iferi sint inexorabiles: quã ab Homero mutuatus ẽ ita scribẽte. Sũt faciles supi ꝓcibus flectunt & idẽ Sacrorꝝ nidore pio placantur: & ipsis Nimirꝝ uotis homiũ: quæ siquis in illos Errarit ueniã rogitãs cõcepit in aris: Meminit & Plato huius homericæ sentẽtiæ li. ii. de repu.

Cum semel infernas intrarunt funera leges
Non exorato stant adamante uiæ:
Te licet orãtem fuscæ deus audiat aulæ
Nẽpe tuas lachrimas littora surda bibẽt
Vota mouẽt supos: ubi portitor æra recepit
obserat ũbrosos lurida porta rogos (pit
Sic mœste ceciere tubæ cũ subdita nostꝝ
Detraheret lecto fax inimica caput.
Quid mihi diugiũ pauli? qd curr9 auorꝝ
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Num min9 imites habuit cornelia peas:
Et sum qd digitis quinq; leuatur onus?
Dãnatę noctes. & uos uada lẽta paludes
Et quecunq; meos ꝑplicat unda pedes:
Immatura licet tamẽ huc nõ noxia ueni.
Det pater hic umbræ mollia iura meæ:
Aut siqs posita iudex sedet æac9 urna
In mea sortita iudicet ossa pila.
Assideant fratres iuxta minoia sella
Eumenidum itẽto turba seuera foro:
Sisyphe mole uaces taceant isionis orbes
Fallax tantaleo corripiare liquor:

Vbi portitor æra recepit. Ex suppstitione ægyptiaca hoc trãslatũ est: apud quos obolus dat portitori cui caronti nomẽ: q uectat cadauera defunctorꝝ i cymba p paludẽ ache rusiã ad sepulchra. hic orpheus ad inferos hũc ritũ soluẽdi portorii transtulisse fert. ut multa alia sumpta ab ægyptiis traduxit. & apuleius in. vi. de asino aureo inqt. Apud inferos charon ẽ expetẽs portoriũ. sic ad ripã ulteriorẽ sutili cymba deducit cõmeantes. & iter mortuos auaritia uiuit charonti ita naulũ siue amnica stipes dabat: ut ipse sua manu de ore sumeret accedentis. unde dictũ est a Iuuenale: Nec habet quẽ porrigat ore trientẽ. sensus est: cũ charon accepit naulũ ex ore defuncti claudit inferna porta: quã lurida uocat: quoniã apud inferos oia sunt nigra & pallẽtia. Vmbrosos. Ab umbris mortuorꝝ. Mœstæ tubæ Quæ. s. funeribus adhibent: ut supra memorauimus. Fax. Qua cadauera cõburebant. Lecto. funebri

Quid mihi coniugiũ. Ostẽdit nihil sibi ꝓdesse q nupserit Paulo clarissimo uiro: utpote ex familia æmiliorꝝ aut dubie nobilissima cognitissimaq; testimoniis historicorꝝ. dicti sunt æmylii a sermonis lepiditate quam græci æmiliã uocãt. Quid currus auorꝝ. Nihil inqt mihi ꝓfuerũt triũphi auorꝝ meorꝝ: q Scipiones intelliguntẽ cũ ipsa sit ex gente cornelia. duorꝝ aũt Scipionũ q ambo cognominati sunt africani: duo clarissimi extitere triũphi. lege polybiũ & Liuiũ. currus triũphales intelligit. Num minus. s. q̃ si fuissem humili genere nata. & sordido nupsissem. Et sum qd digitis. Significat se redactã eẽ in cinerẽ & puluisculũ pusilli põderis: q cineres i urna cõditi una manu facilime leuabant. Dãnatæ noctes. Apostropha est ad tenebras infernas & stygiã paludẽ dicẽs se innoxiã insontẽq; periisse. quis imatura & adhuc puella perierit petitq; a Plutone iura mitiora umbræ suæ ꝓberi. Nõ noxia. i. isons & inoxia. Pater. Pluto. Sortita pila. Allusit ad romanorꝝ iudicũ cõsuetudinẽ. apud quos causæ p sortẽ ordinabant.. & sortitio iudicũ fiebat: q ꝓerat iudicio qisitor dicebat. ita Virgi. apud inferos qsitorẽ facit minoẽ dat ibi sortitionẽ ubi urnã noiat dat cognitionẽ facinorꝝ: cũ dicit. Vitasq; & crimina dicit. pilã appellat tabellã iudicialẽ. qua dãnabãt aut absoluebãt. uel potius pilulã illã siue tabellã itelligit: qua in urnam sortitio mittebatur pro iudicibus eligendis: quorum nomina in pilis scribebantur. de qua re eleganter & docte scribit pedianus Asconius. Assideant fratres. Minos & rhadamantus fratres eaci filii Iouis Sisyphe mole uaces. Petit cornelia: ut dum iudicium de se peragitur omnia quiescant apud inferos & a cruciatibus paulum interlangant: ut nec sisyphus uoluat saxum: nec ixion rota circumagatur. & tantalus sitim liquore restinguat. Eumenidum. Scribit Virgilius tisyphonem unam eumenidum hoc est furiarum accitam flagellã sontes punire. uult cornelia: ut agmen furiarum assideat foro iudiciali. hic enim forum accipitur pro loco in quo iudicia siunt: & forum agere dicitur prouinciæ præses cum de controuersiis prouincialium cognoscit.

Ipsa loquar pro me. Mos erat: ut pro reo dicerent maximi oratores celeberrimiq; patroni: & unam causam non unus sed plures agebant. nūc cornelia inocentiæ suæ fidens dicit semetipsam sine aduocato causam suam acturā citra omne mēdaciū. Pœna soroꝝ. Belidum. s. quaꝝ urna nunq; expleri potest. Si cui fama. Laudationes ex his locis sumuntur: qui loci personis sunt attributi. naturā autem imprimis attributam esse personis docent rhetoricæ disciplinæ professores: cuius partes sunt multæ: & imprimis cognatio est: quæ consideratur in maioribus claris atq; consanguineis. præterea iter extraneas res genus & affinitas numerantē: nūc cornelia seipsam commendat a cognatione & a nobilitate generis tam materni q̄ paterni. si cui inquit gloria est & nomen exauorum titulis & ornamentis: ego clarissima sum: utpote quæ in stēmate paterno auos habeo numantinos: in materno scribonios libones. & enim numantini cognomen in familia Scipionum est illustrissimū: quo africanus minor nomine uictæ a se numantiæ est nobilitatus: quæ ciuitas oli hispāiæ decus: q̄uis sine muris: sine turribus esset: romanoꝝ bella per annos multos sola sustinuit. nouissime numātini ab æmyliano Scipione uicti mox fame coacti se & prīā ferro ueneno & subiecto undiq; igne pemerunt. Scipio de solo nomine dele æ numantiæ triūphauit: cum nec unus quidem uir numantinus fuerit: qui in triūphō cathenatus duceretur. historia uulgatissima. Maternos libones. Cornelia matrē habuit scriboniā ex libonum familia honorata & splendida. ex q̄ fuit is libo qui tribunal sedēq; prætoris ꝓpe arcum fabianum collocauit quod ab eius nomīe dictū ē puteal libonis: cuius & poetæ & historici meminerūt. Domus utraq;. Hoc ē paternū genus meū & maternū nobile ē: & suis titulis inscriptioni busq; ac monumentis subnixum. Titulos præter noram signi|cationē inscriptiones laudesq; magnoꝝ uiroꝝ nūcupamus. ut tituli pompeii dicunē a Plinio: & ipe ait apud Lucanū. Te quoq; si superi titulis accedere nostris. Iusserunt. Ouidius. Magnificus titulis stet pater ante suis. tituli milites appellantur q̄si turuli: q; patriam tueaptur: sacerdotes dicti titulati: q; in sacris capitibus habere solent ut metam. id titulus appellatur: & maires familias: ut inquit Varro: crines conuolutos ad uerticē dicūt titulos. Cessit præ texta. i. locū dedit. nouæ nuptæ recta tunica simul cum toga pura induebantur: & ita prætexta uestis quæ in puerili ætatula gestabatur cedebat facibus maritis: hoc est nuptiali celebritati i qua quinq; faces accendebanē: de qbꝰ ante dictū ē. prætextæ apd ethruscos originē habuere. autores Pli. & Macro. unde prætextati pueri & ꝓtextatæ puellæ dicūtur. Altera uitta. i. ubi deposita uirginali uitta sumpsi uittā nuptialem tibi soli nupsi: & ita ostendit se fuisse monogamā. De uitta qua nubētes utebanē iā abundāter enarrauimus. In lapide. s. sepulchri: illic enī scribebaē quot maritos fœmina habuisset: unde martia apud Lucanū. Liceat tumuloꝰ scripsisse catonis Martia. & apud Iuuenalem. titulo res digna sepulchri. & apud Martialem scriptum est. Inscripsit tumulo septem celebrata uiroꝝ Se fecisse cloe. Africa tūsa. i. cōminuta fracta lacerta. & hoc dictum accipe ꝓpter duos africanos: quorū alter carthaginem africamq; deuicit: & stipendiariam fecit romanorum. alter carthaginē fundituꝰ deleuit: ut supra memorauimus. Et perſem proaui. Paulus æmylius: ut notissimū est: & iam memoratum uicit perſem regem macedonum: de quo triumphauit. is proauum habuit achillē: a quo maternū genus alexādri regis macedonū deducūt historici: a paulo æmylio cornelia trahit genus propter numantinum: qui filius fuit legitimus æmylii: & per adoptionē in insertus familiæ Scipionum. præterea nupserat paulo: q̄ erat gentis æmyliæ: quid si legas perſeu: ut sit uocatiuus casus tali sensu. testor te o perſeu stimulantem: hoc est imbellia tua & torpedine uexantem achillis pectus: qui scilicet dolet & afficitur: si ullus est inferis sensus: propter tam ignauum successorem: uel potius legas simulātem. ut dicat perſem simulasse achillis animositatem: ut illius uerus successor & pronepos uideretur. Quique. Scilicet paulus æmylius. Proauus. Legendum est proauo. testor inquit cornelia me leges censorias a proauis meis conditas non iudicasse esse mouendas tanquam nimis rigidas austeraſque: sed tales comprobasse custodisseque quales latæ fuerunt. nec ulla se macula dedecorasse familiam. & hoc imprimis dictum est propter paulum æmylium: qui fuit censor. & in censura senatu tres senatores mouit. potest & hoc referri ad censuram mariti pauli: quam infra significat. censura autem ad morum emendationem maxime pertinet: & penes eam disciplinæ romanæ ac morum regimen erat: quā Cicero pudoris & modestiæ magistram appellat. De censuræ origine & censoribus & censoria ſlota scripserunt Liuius in quarto. Plutarchus in Catone seniore. in Pompeio. & æmilio: & Valerius maximus. Exuuiis. Spoliis prauorum. Pars imitanda. Ait cornelia se talem præstitisse: ut esset imitanda ipsa a suis gentilibus:

Cerberꝰ & nullas hodie petat īprobꝰ umbras
Et iaceat tacita lapſa cathena sera.
Ipsa loquor, ꝓ me: si fallor pœna soroꝝ
Infœlix humeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit, pauita trophea decori:
Vera numātinos regna loquūtur auos:
Altera maternos exæquat turba libones:
Et domus est titulus utraq; fulta suis.
Mox ubi iā facibꝰ cessit prętesta maritis:
Vixit & acceptas altera uitta comas.
Iungor paule tuo sic discessura cubili
In lapide hoc uni nupta fuisse legar.
Testor maioꝝ cineres tibi roma colēdos
Sub quoꝝ titulis aphrica tunsa iaces.
Et ꝓseu proaui simulantē pectꝰ achillis
Quiq; tuas, ꝓauus fregit achille domos
Me neq; censuræ legē molisse: nec ulla
Labe mea nostros erubuisse focos.
Nō fuit exuuiis tantis cornelia damnum
Qui & erat magnę ꝓs imitāda domꝰ:

uel in hoc loco accipitur cornelia soror huius corneliæ: quã dicit & ipsam fuisse probatissimam fœminam. nec ullum dedecus pbrũq; attulisse stẽmati sui generis: de cuius obitu loquitur paulo post. Inter utrãq; facem. Hoc est a die marialis connubii usq; ad mortã. nam fax adhibeẽ & matrimonio & rogo: quam Quintilianus supremã facẽ uocat. Melior iudicis metu. Boni nõ peccãt amore uirtutis. malã peccatis temperant formidine pœnæ. ut inquit Oratius. dicit se non magis metu iudici: q̃ natura coluisse bonitatem. Qualibet austeras. Feratur ingẽde me quodcũq; iudiciũ auctoraq; sortitio. tamen nulla fœmina pbata cõmerciũ meũ accessũq; improbabit: & nulli consuetudo mea erit dedecorosa & penitenda: etiam si fuerint uirgines uestales. Vel tu q̃tar dam. Historiã claudiæ omnes celebrant & iprimis Ouid. in quarto fastorũ: & Silius in. xvii. Claudia uirgo uestalis cum i suspitionem uenisset stupri: & simulactũ mãris ideæ in uado tyberis cũ nauigio obhæreret ad cõprobandã pudicitiã suã fertur cingulo duxisse nauem: quã multa milia hominũ: ut inquit Hieronymus: trahere nequiuerant.

Nec mea mutata ẽ ætas sine crimĩe tota:
Vinximus insignes inter utrãq; facem.
Mi natura dedit leges a sanguine ductas
Ne possim melior iudicis eẽ metu. Clas
Quelibet austeras dẽ me ferat urna tabel
Turpior accessu non erit ulla meo.
Vel tu quę tardã mouisti fune cybelem
Claudia turritę rara ministra deæ.
Vel cui cõmissos cũ uesta ſposceret ignes
Exhibuit uiuos carbasus alba focos.
Nec te dulce caput mater scribonia lęsi.
In me mutatum quid nisi fata uelis.
Maternis laudor lachrymis: urbisq; q̃rę-
Defleta & gemitu cęsaris ossa mea. Clis
Ille sua nata dignã uixisse sororem
Increpat: & lachrymas uidim⁹ ire deo.
Et tamẽ emerui generosos uestis honores
Nec mea desterili facta rapina domo.
Te lepide & te paule meũ p⁹ fata leuamẽ
Cõdita sũt uestro lumina nostra sinu
Vidim⁹ & fratrẽ sellã gemĩasse curullẽ
Cõsule quo facto tempore rapta soror.
Filia tu specie cẽsuræ nacta paternæ
Fac teneas unũ nos imitata uirũ.
Et serie fulcite gen⁹: mihi cymba uolenti
Soluitur aucturis tot mea fata malis.
Hęc est fœminei merces extrema triũphi
Laudat ubi emeritũ libera fama rogũ.
Nũc tibi cõmendo cõia pignora natos.
Hæc cura & cineri spirat inusta meo.

Turritæ deæ. Cybeles quæ turrita formaẽ: de qua dictũ est supius. Vel cui cõmissos. Significat emyliã uirginẽ uestalẽ de qua hanc scribit historiã. Dionysius i secundo. Olim ignis in ara uestæ extinctus ẽ: q perpetuus custoditi debebat & solebat: tũc æmylia uirgo casta & mĩete & corpore pcata ẽ deã uestã: & sibi opẽ ferret: & scissa uestẽ carbasea fasciã foculo imposuit sup arã rigenti: nullãq; seruãti scyntillam. repente flamma ingens p carbasum emicuit quod admirabile uisũ est. meminit huius historiæ et Valerius in primo. Cõmissos ignes. illius custodiæ traditos. nã uestaliũ uirginũ hoc erat officiũ peculiare: ut ignẽ inextinctũ conseruarẽt: qui si fuisset extinctus reparari non poterat nisi ex igne cæleſti. Mater scribonia. Mẽ Corneliæ fuit illa scribonia: quã in matrimoniũ accepit augustus: & ex ea iuliã filiã suscepit: quæ scribonia autore Tãquillo ante fuerat nupta duobus consularibus: & ex altero erat mater. ex his uerbis Tranglli obseruauimus hanc corneliã fuisse illã scriboniæ filiã ex uiro consulari: ex quo fuit mater. unde nũc sororẽ suam appellat cornelia ipsam iuliam filiam augusti: quoniam amibæ ex matre scribonia erant procreatæ: quod cæcutientibus oculis incuriosi preterierunt. ait Cornelia se in nullo matrem offendisse: quæ cum filia fatũ cuperet pmutasse: & eius loco occubuisse:

Vrbisq; querelis defleta. Obitũ meum: inquit cornelia defleuit totus populus romanus: & lamentationibus me defunctam est prosequutus. se quoq; ab augusto defletam fuisse gloriatur. Ille sua nata. Sẽsus ẽ augustus gemens dicebat me uixisse sororẽ dignam filia sua Iulia: quã tulerat ex scribonia mea genitrice. Deo. Augustũ uidimus lachrymantẽ. cui uiuenti diuinos honores romani concesserũt. Vestis honores. Signare uidetur uestem matronalem: quæ. s. conceditur mulieribus matroniſq; secundis: quæ matres triũ liberorũ factæ sunt. ait enim se duos filios lepidum & paulũ reliquisse & unã filiam. Sellam geminasse curulleum. Bis gessisse curules magistratus. curulis enim sella dicebatur a curru: quo soliti sunt senatores honoris gratia in curiam uehi: qui curulleum magistratum gessissent: in quo curru sella esset: supra quã considerent. autor Gellius in tertio. erat hæc sella eburnea: & a poetis dicitur ebur curule. de consulari sella intellexit Ouidius illo uersu. Et noua conspicuum pondera sentit ebur. curules ab Ethruscis: ut multa alia insignia magistratuum translata fuerunt: ut Dionysius & Macrobius tradiderunt. scribit Silius a uetulonia ciuitate ethruriæ hæc ornamenta mutuatos esse Romanos. hæc altas eboris decorauit honore curules. Nos imitata. Optat filiæ monogamiam ut ita uni soli nubat. sicut ipsa factitauerat. Cymba uolenti soluitur. Ait cornelia se libenter mori: & cymbam charontis non inuitam conscendere: quoniam diu uiuendo mors sua efficeretur calamitosior cum cogeretur uidere funera filiorum. Emeritum rogum. Mulier quæ laudatur post mortem uere uixit in laude: & hic est quasi triũphus fœmineus laudari post obitum: cum fama liberior est: & linguæ liberrimæ. Spectat iniusta. Cura inquit filiorum etiam uiget apud me defunctam. ex quo significat amorem quo mẽres filios

proseqũtur. nec ipsa qdem morte aboleri posse: qua cuncta abolent̃. Adisce mater. legẽdũ est matris: & est sensus. cũ o marite oscula paterna dederis filiis addicito matris oscula. hoc est imple utriusq; parentis officiũ.

Sine testibus illis. Hoc est cum dolori indulgere uolueris fac ne testes sint filii lachrymarũ: & corã illis dolorem ipse cõpescito: sicut aria facta fuisse legimus. Siccis genis. accipe pro tegumentis oculorũ quæ alio noie palpebræ dicũtur. De genis supra dictũ est. siccas appellat nõ lachrymosas. Sat tibi sunt noctes. Habes igit noctes qbus poteris de obitu meo lamẽtari satis ac sup: filiis nõ uidentibus: dies uero totos esto lætus siue læto simillimus: & age obliuiosum. Somnia in faciẽ meam

Multos habet filios somnus ut poetæ fabulant̃: inter quos est Morpheus artifex & simulator humanæ figuræ Iciens tissimus: qui olim indura facie cervcis naufragi apparuit alcyone dormienti. dicit cornelia satis esse marito somnia q bus ipsam uidere se credet p morphea. s. ipsius faciem induentẽ. & illi in somnis se igerentem. Nostra ad simulacra. Ostendit imaginẽ suã fuisse in cubiculo maritali. & antiq; ut iã diximus: habebãt imagines i larario eorũ quos uenerabant̃. Tace melior lectio ẽ iace: ut dicat iace: & dic uerba tãq; ad illa ego ipsa sim responsura. Seu tamẽ aduersum apostropha ẽ ad filios: quos docet qua modestia uti debeant si pater supduxerit nouercã. lectũ aduersũ appellat nouercalẽ. Collata priori. Nolite inquit nouercam mihi comparare neq; me iudicis laudatiõib⁹ extollere: quoniã illã existimabit meã laudationẽ esse suã offensam & criminationem. Priori. s. mihi q̃ prior nupsi paulo. Memor ille. s. pr̃ uester. Tãti dux. i. tanti fecerit me defunctã ut uelit uiuere in celibatu. Cælibis ad curas. Nulla iquit uia. nulla ratio. nullũ officiũ a uobis ꝓtereatur erga patrem celibẽ curandũ ac fouendum. & ita monet filios ut patris senectam foueant & indulgentissime curent. Celebs dr̃ qui nõ habet uxorem: & opponit marito. unde dixit gntilianus. maritus an celebs. Lubricia sumptum. Hunc locũ ita corrigendum censeo. lugubria sumpsi. & ita existimo scripsisse propertiũ: ut sit sensus. ego exquo mater fui nũq; indui lugubria: hoc est uestes lugubres. & ita significat se nunq̃ uidisse funus aliquod suorũ: sed omnes superstites reliquisse. Lugubria aũt absolute dici uestimenta luctui accommodata testis est Ouidius: q sic ait in unde cimo. Surge age da lachrymas lugubria q̃ idue. & a quintiliano dictũ est: tristiora lugubria. Tota caterua. Oẽs inquit mei superstites funus meũ & exequias celebrarũt: talis fuit fortuna. Q. metelli macedonici: qui cum sex liberos reliqueret undecim nepotes reliquit. nurus uero gerosq; & omnes: qui se patris appellatiõe salutarent. xxvii. qui illatus est rogo a quattuor filiis: uno prætore: tribus cõsularibus: duobus triumphalibus: uno cẽsorio. Causa perorata est. tanq̃ in iudicio causam egerit instar oratoris se porasse significanter & proprie dicit. est enim peroratio una ex partibus orationis: in nouissimo loco collocata: quam: ut scribit quintilianus in sexto: quidam cumulum: conclusionem alii uocant. in qua interdum q̃ breuissima rerum repetitio fit: quæ per capita decurit: quæ græce dicitur anacephaleosis. si latine interpretari uelis nõ absurde dicetur recapitulatio. & hac usus est apuleius perquam scienter in poratione suæ apologiæ. quãdo cã una a pluribus defendebatur: peroratiõnem ciceroni omnes relinquebant: tanq̃ in perorãdo dominantẽ: sicut & ipse in oratore gloriatur. Flentes me surgite teste. Ex iudiciali romanorũ consuetudine trãslatum ẽ: apud quos: ubi omnia quæ dicenda fuerant in causa: dicta erant: testes dabantur: qui testimoniũ dicturi surgebant ex subselliis: in quibus sedebant i iudicio: qui tunc suspecti habebantur: quando sedebant inter subsella accusatorum. unde est illud ciceronis in oratione pro flacco. hoc uero quid est: testes una sedent ex accusatorũ subselliis surgunt. & in oratione pro roscio amerino ait. nemo utitur eo teste qui surgit ex accusatoris subsellio. scribit asconius ipsum accusatorẽ suos etiam testes interrogare consueuisse. Cicero acturus in uerrem hoc commentus est ut oratiõe perpetuã uisitatãq; accusatiõe prætermitteret. sed tantũmodo citaret testes ad unumquodq; crimen expositum: & eos hortensio interrogandos daret: quo ciceronis artificio ita est fatigatus hortensius: ut nihil contra quod diceret inueniret: ipse etiã uerres desperato patrocinio sua spõte discederet in exiliũ. Ait nunc cornelia. postq̃ poraui cãm: uos testes surgite. s. ex subselliis ad dicendum testimonium. sed ita ut me ipsam defleatis. Dum ꝑcium uitæ. hoc est dũ grati homines rependunt mihi ꝑcium uitæ: quã sancte & pudice egi laudando. s. me post obitum: tãq̃ laudatio mortaliũ sit defunctis pro præmio q̃ bene uixerit. uel dicit

Fungere mr̃nis uicib⁹ pater: illa meor̃
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oscula cũ dederis tua flẽtib⁹ addice mr̃is
Tota dom⁹ cœpit nunc onus eẽ tuum:
Et si quid doliturus eris sine testib⁹ illis.
Cum uenient siccis oscula falle genis.
Sat tibi sũt noctes q̃s d̃ me paule fatiges
Sõniaq; i faciem credita sæpe meam:
Atq; ubi secreto nr̃a ad simulacra loq̃ris
Vt responsuræ singula uerba iacc.
Seu tamẽ aduersũ mutarit ianua lectũ
Sederit & nostro cauta nouerca toro.
Cõiugium pueri laudate & ferte paternũ
Capta dabit uestris moribus illa manus
Nec matrẽ laudate nimis. collata priori
Vertet i offensas libera uerba suas.
Seu memor ille mea cõtẽt⁹ mãserit ũbra
Et tanti cineres duxerit esse meos.
Discite uenturã iã nunc sentire senectam
Cælibis ad curas nec u aeet ulla uia.
Q̃d mihi d̃tractũ ẽ uros accedat ad ãnos
Prole mea paulum sic iuuet esse senem.
Et bene hẽt nunq̃ mr̃ lugubria sumpsi
Venit i exequias tota caterua meas.
Cã perorata est. flentes me surgite teste
Dum preciũ uitæ grata rependit hmus

Morib9 & cælũ patuit: si digna merẽdo
Cuius honoratis ossa uehantur aquis.

Eiusdẽ Philippi heroaldi hedecassyllabõ

Quisquis carptor es & calumniator.
Quisquis liuidius. osor. obloquutor:
Et lolliginis oblitus cruore:
Quisquis rictibus improbus caninis
Adlatras decus eruditiorum
Sis quæso procul a meis libellis.
Non scribo triticisq; zoilisq;.
Non scripsi tibi. iure non uocatus
Conuiua eiicitur. quid impudenter
Te in cœna aspicio mea accubantem?
Quæ non est tibi cocta delicate.
Illi fercula nostra condiuntur:
Qui luxum altilium probat: nec idem
Fastidit tenuem tamen paratum:
Cui uel reliquiæ placere possunt.
Tu uero stomachose nauseator
Tangis singula dente qui superbo:
Aut mensas mihi pone lautiores:
Nostra aut uescere cœnula libenter.
Nos hæc quantulacunq; sunt benigno
Lectori ingenuoq; candidoq;
Passim scribimus: & damus legenda.
Vni sed tibi Mine dedicantur:
Quem non sors mihi iudicem parauit.
Sed quem pagina nostra nominatim
Delegit sine prouocatione.
At tu iudice gaudibunda tali
Esto pagina: qui tibi aduocatus
Iam iam ex iudice fiet & patronus
Multa præditus eruditione.
Pollens consilio: disertus ore.
Vnus qui merito potest uocari
Orator bonus & bonus senator.
Iam liuor uacet: improbiq; mussent.
Imperterritus exeas libelle.
Mino uindice nil tibi est timendum.

terram sepulchralem sibi sepultæ esse leuem. tunc enim humus dicitur precium rependere: quãdo nimio põdere non infestat cinere sepultorum. In hanc sententiam est illud martialis. Sit tibi terra leuis. Moribus & cœlũ patuit Ob mores iqt sanctissimos meruerũt fœminæ probatissimæ in cœlo domicilium: qd ad eas referri potest q̃ iter sydera collocatæ fuerũt ob ꝓbitatẽ: ut uirgo: ut astrea: uel ad eas heroidas: quaꝝ animæ habent in cœlo certũ constitutũ locũ: quæ morũ sanctitate cõmendatæ & fama ad cœlum usq; puectæ sũt: ut penelope: ut lucretia: & id genus q̃pluri mæ. Sim digna merendo. Vtinã inqt beneficio moꝝ & uitæ bene actæ merito digna existimer fœmieo post obitũ triũpho. Elocutio ẽ metaphorica. nã ut uictoribꝰ dabat̃ triũphus ob rẽ bene gestam: & curru quadriiugo pompa triũphali in urbẽ inuehebant̃: ita optat cornelia sibi defunctæ ob merita decerni ornamenta fœminei triũphi: & ossa sua uehi equis honoratis: hoc ẽ triũphalibus: tãq̃ primaria sit & fœminea uirtute præcellẽs in grege mulierũ: sicut excellẽtissimus est imperator: cui ob uirtutẽ triũphalia insignia decernũtur. Habes magnifice senator lr̃arũq; patrone lucubratiũculas nostras in Propertiũ: quas quãtulæ cũq; sũt boni cõsulas rogamus. Vos autẽ lectores omnis q̃so ne prius nos uellicare uellitis: q̃ uellicatione dignos reperieritis: nec prius nostra obelisco cõfodere: q̃ uos asterisco illuminãda deprompseritis. Videor mihi meo more facturus sit cõmentarios hendecassyllabis clusero.

Commentarii in Proptiũ a Philippo Beroaldo editi Anno salutis. Impressum Venetiis p Symonẽ beuilaqua Papiensem. M. cccc. lxxxxiii. die. xxvi. mensis Iunii.

Sit Christe Rex piissime
Tibi patriq; gloria
Cum spiritu paraclito
In sempiterna sæcula

Hieroymi Salii fauētini ī inuidum carmen.

Inuide quid laceras facundi scripta philippi?
Quid laceras tātum liuide turpis opus?
Non sunt ista quidem triuiali iudice digna:
Conueniunt doctis scripta seuera uiris.
Ista legant docti: tu liuide tristis abito:
I: fuge (ni sapias) zoilus alter eris:
At uos q sapitis uigilata hæc scripta philippi
Sumite: quæ uobis perplacitura puto.
Quōdā dur9 erat: latuitq; ꝓptius: at nunc
Lucidior uatum nullus in orbe uiget:
Constabunt uobis obscura ænigmata centū
Non ulli nostris cognita temporibus.
Carmina prætereā subiunxit paucula: certe
Quæ sunt pieriis cuncta rigata uadis.
Tu fœlix igitur: totum discurre per orbem
Nec te detineat garrula turba liber.
Sit satis hoc: placeas dū paucis. oīa nā: quæ
Conueniūt raris auribus: illa ualent.
Ne dubites: tibi docta choors fauet: oci9 exi
Ne timeas: Mino uindice tutus eris.

REGISTRVM

a
Tibullus Catullus
rem adstitisse
prædiorum esset
anteq̄ rem
b
Asper eram
orbe rota
in structura
cydnus ubi
c
Pellite mala
tereti uersabat
Rura tenent
auctor
d
auctoris: recte
est in laconia
hanc primum
e
ueniret. postea
domum
.i. magnus
f
Antonius parthenius
Ad Cornelium
Affirmar̄. Ingeniosa
maris æstuantium
g
remiq;: uobis
Nouem continuo
Iusi annales
qualibus
h
apices: qui sunt
lata est
coniuncti
tis. Mitem
i
mente diffundantur
satiata est
Currite ducentes
curate
k
& acerbus rogus
Mallio mihi
ægyiptiis colitur
quitur simulata
l
Ad Magnificum
Quædam unguētis
Et arma manu
stimonio strabonis
m
tes externos.
tonymia. ita
ab occasu
In phrigia
n
dii illum perdant
Non ita complebant
inquit Oratius
ratis a calcaneo
o
Nec tetigit campi
cernentem Scri.
Cynthiæ querelas
illa numera. i. Iudi
p
poetas. Martialis
equos & cornibus
ait Plin. ossa
peregrini amatoris
q
aquarum scaturiētiū
tenta tonant palmis
questionum. Manus
ræ uentos quoq;
r
quæ inter preciosa
Lucanus miseranter
trabes sine fulturis
ram: qui arcum
s
buit: quæ mox
unum tantū athenis
mus: cuius historici
maronianos.
t
dicunt: corbulæ
couini. Rudis. i.
Hornis agnis
u
sti colonia est cum
Iudosq; illic qnquēna
corpus quod erat
x
inquit sacro herculis
carminis a quo
consolatur: recēset

EINIS.

.g. . 6½ . 15 ianua . 1 . 5 . 4 . 1 .

1809
1541
268

BIBLJOTEKA
MO
OBRZANOWSKICH

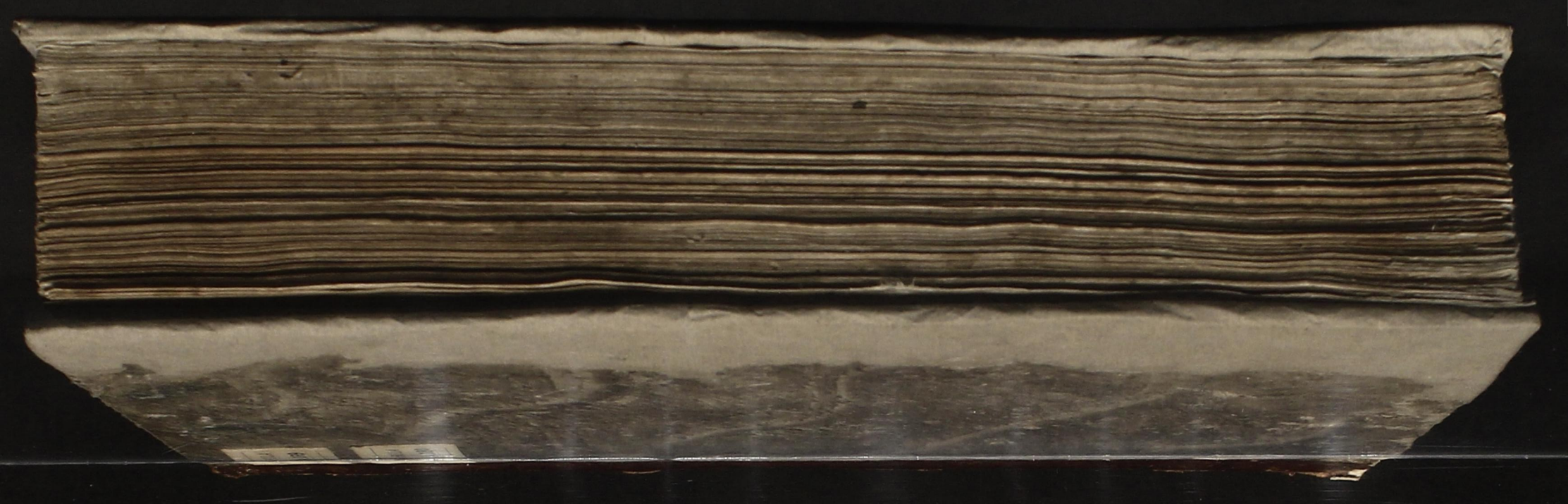

795
IV
Ct. 14.079
IV
Ct. 14.080

IV
Ст. 14.079

IV
Ст. 14.080